Info a běžná cena: Brož., 316 str., 20 cm × 13 cm, 245 Kč

Vydala Euroslavica

Rok vydání: 2009 (1. vydání)

ISBN: 978-80-85494-85-3

Historické i politické souvislosti akcí sovětské NKVD, která v r. 1945 odvlekla řadu československých občanů do internačních táborů a gulagů v SSSR a jejich současná reflexe. Doplněno rozsáhlým poznámkovým aparátem.

Aktivita vojsk NKVD na území Československé republiky od okamžiku příchodu Rudé armády v závěru druhé světové války zaskočila celou naši tehdejší společnost včetně komunistů. Neboť ani ti neočekávali tuto zcela veřejnou demonstraci sovětské nadvlády nad budoucím vývojem v zemi svého dosavadního spojence. Nikdo se neodvážil přiznat si, že Československo obnovené po druhé světové válce je pouhou iluzí, loutkovým útvarem a jeho občané mají znovu pramálo svobod. Dodnes jen obtížně připouštíme, že politická reprezentace poválečné Československé republiky, poslušna zájmů Sovětského svazu, byla stejně kolaborantskou, jako byli politici předtím reprezentující okupační správu dosazenou po devětatřicátém Němci. A i ona byla spoluviníkem osudu našich spoluobčanů, odvlečených tehdy orgány NKVD a deportovaných do sovětských internačních táborů a pekla gulagů, odkud většinou nebylo návratu. (Vědecký recenzent PhDr. Oldřich Tůma, PhD.)

3. Božská komedie

Alighieri Dante

Překlad: Vladimír Mikeš

Info a běžná cena: Váz., 600 str., 20 cm × 13 cm, 495 Kč

Vydala Academia

Rok vydání: 2009 (1. vydání)

ISBN: 978-80-200-1762-8

Od 19. století se Dantovo dílo stalo výzvou pro nejlepší české překladatele (J. Vrchlického, O. F. Bablera a Jana Zahradníčka a další). Do této řady patří i nejnovější překlad Vladimíra Mikeše. Podrobnosti v tomto čísle v článku P. Josefa Dobiáše. K Mikešovu překladu wikipedia uvádí: Část překladu Vl. Mikeševyšla r. 1978 (Peklo), později vyšel rozsáhlý výbor nejpodstatnějších pasáží přeložených veršem, zatímco ostatní byly nahrazeny krátkým prosaickým shrnutím. Úplné vydání vyšlo až letos. Mikešův překlad vyniká především plynulým, moderním a čtivým jazykem, v současné době je patrně nejčastějším zdrojem citací.

Z kroniky našich farností
18. listopadu až 15. prosince 2009
Ke vzkříšení jsme vyprovodili:
Farnost děkanství Rochlice
Barbora Tatarová (1928)
Farnost Ruprechtice
Jaroslav Cvrčko (1975)
Anna Zajícová (1924)
Ludmila Troníčková (1928)

duchovní správci

Obrázek libereckých farností vydává jako interní tiskovinu tiskárna při Římskokatolické farnosti v Liberci-Ruprechticích pro liberecké farnosti a ve spolupráci s nimi

Vrchlického 81, PSČ 460 14, Liberec XIV-Ruprechtice
tel. 485 120 004, e-mail: liberectofmzquicktcz

Církevní dohled nad obsahem vykonává:
arciděkan P. František Opletal
Redakční rada: br. Felix OFM, David Jech, Karel Korous, Mirka Šímová

Obrázek libereckých farností a rejstříky jsou na adrese www.pravda.bloguje.cz
Kterékoliv číslo obstará Knihkupectví u sv. Antonína

Doporučená cena 5,- Kč

Číslo 1 (75) / Ročník 8
Datum vydání: 16. 12. 2009

Foto na titulní straně:
Na svatokateřinské pouti ve Stráži nad Nisou jsme uvítali otce biskupa Jana.
Miloš Smolný

Uzávěrka dalšího čísla: 30. 12. 2009

Své příspěvky a připomínky zasílejte redakci.

16. 12. 2009 / Číslo 1 / Ročník 8

OBRÁZEK

libereckých farností

V TOMTO ČÍSLE

ÚVODNÍK

Zdřímli dávno i pastýři stád, br. Bartoloměj OFM 3

PASTORACE

Řekli o růženci, Te Deum 4/09; br. Felix OFM 4
Růženec katolické matky (1) – Radostná tajemství, Te Deum 4/09 5
Problém náboženské svobody
je pastoračním problémem našeho kontinentu, br. Felix OFM 5

RODINA A ŠKOLA

Dantovo dílo, P. Josef Dobiáš 7

HISTORIE

Československo a Vatikán během 2. světové války
– Informace o Německu v USA (5), Msgre. prof. ThDr. Jaroslav V. Polc 9

ZPRÁVY JINDE NEDOSTUPNÉ

To v médiích nebylo (18), Tomáš Beran 12

FRANTIŠKÁNI A PŘÁTELÉ SVATÉHO FRANTIŠKA

Svatý František Serafínský
– nová knížka, P. Bogdan Maria Sikora, provinciál Řádu minoritů v ČR 14

ZPRÁVY Z FARNOSTÍ

Hudba v Hanychově, Zdeněk Skalický 15
Betlémské světlo 2009 v Liberci, Daniela Cvejnová 16
Farnost Libere-Ruprechtice 1910 – 2010:
100. výročí posvěcení kostela, P. Bartoloměj Černý OFM 17
Dělníci na vinici – Liberečtí duchovní správci do roku 1945 (21), Petr Kozojed 17
Karmelitánské Knihkupectví u sv. Antonína – Redakce doporučuje 19
Z kroniky našich farností 18. listopadu až 15. prosince 2009 20

PŘÍLOHA

Indiánska civilizácia smrti, Mieczysław Samborski
/ MPULZ Číslo 3/2006; Karel Korous

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

Test pro děti, P. Pavel Ajchler
Test pro dospělé, P. Ing. Antonín Sedlák
Odpovědi na otázky testu pro dospělé z listopadového čísla, br. Felix OFM
Znáš Písmo svaté? Křížovka. Ladislav Martinča
Liberecký vánoční úsměv, P. James Martin SJ / Te Deum 3/09; Oldřich Krupička

ZVLÁŠTNÍ PŘÍLOHA

Vánoce v libereckých farnostech, Jan Voženílek

Je mi proto nemožno kázat současně ze šesti kazatelen.“ Snad i na základě tohoto tristního stavu mu byl přidělen výpomocný duchovní **Johannes Andreas Stommäus**. Ani to však nezměnilo ve Steimovi dlouho zrající rozhodnutí vzdát se úřadu. Byl vyčerpán fysicky i psychicky, necítil podporu vrchnosti, nerozuměl většinově protestantskému obyvatelstvu, neviděl žádné výsledky své práce – mohlo ho snad ještě něco držet v Liberci? V červenci 1627 resignoval na liberecké beneficium a ukončil tak své tříleté působení, které může zhodnotit pouze Bůh. 28. července 1627 byl Steim instalován jako nový farář ve Vlčicích u Trutnova. Jeho nástupcem v Liberci se stal Andreas Stommäus.

V příštím pokračování se zaměříme podrobněji na poslední léta pastora Heische a osudy jeho souvěrců po roce 1624. Přiblížíme si skutečný stav liberecké farnosti pobělohorské doby na tématu ekonomického zajištění farního beneficia. Nakonec se pokusíme porovnat běžný liturgický provoz v libereckém farním chrámu, poslouží nám k tomu dva dochované inventáře z let 1615 a 1627.

---

[1]) Gerhard von Taxis byl nepochybně jedním z nejdůležitějších realizátorů Valdštejnových příkazů a představ. Jako zemský hejtman frýdlantského vévodství se velmi často osobně i písemně stýkal s představiteli liberecké světské i duchovní správy.

[2]) Heische o několik dní předešel jeho frýdlantský kolega a zároveň superintendant, magistr Wolfgang Günther.

[3]) Sám Valdštejn svůj postoj přesně vyjádřil v dopise Gerhardu von Taxis: „*Reformu* (rekatolizaci – pozn. PK) *považuji za správnou, násilná opatření však za špatná. Proto chci, aby se postupovalo ohleduplně, zejména v případě šlechty. Ve městech můžete pokračovat týmiž způsoby jako dosud, stejně tak ve vesnicích.*“

[4]) 18. září 1624 například vyplatila pastoru z Kutnohorska 30 grošů 6 peněz, 28. září téhož roku sedmi pastorům z Boleslavska 1 kopu 57 grošů 5 peněz a konečně 10. prosince 1624 duchovnímu z Rýnovic 24 grošů.

[5]) Příjmení nového libereckého faráře se v různých pramenech uvádí různě. Přestože nejběžnější je tvar Steim, v jistých dokumentech se jmenuje také jako Stein.

[6]) Heisch vlastnil právovárečný dům (Bierhof), 15. ledna 1627 jej prodal svému synu Christophu Heischovi. Tento svým způsobem památný dům v dnešním Liberci nenajdeme, byl zbořen již v dubnu 1886.

[7]) V září 1625 si Taxis povolal libereckého hejtmana Joachima Junga von Jungenfels a žádal vysvětlení Heischova působení v Liberci i přes nařízení výnosu z května 1624. Jung podal neurčité vysvětlení, že Heisch pobýval v Liberci jen krátce a již odcestoval do Zhořelce.

[8]) Podle Steima se měl Heisch zdržovat v Ostašově „na grabštejnské straně“, neboť tam údajně nebylo nařízení vrchnosti považováno za závazné. Steim doporučoval důrazný zákrok, neboť jinak predikant „tuto hru vyhraje.“ Dále informoval, že si „Žitavští“ u Vítkova na Chrastavsku pořídili „špelunku“, aby se tam s nimi pastor Heisch setkával.

Petr Kozojed

Karmelitánské Knihkupectví u sv. Antonína
Kostelní 9/7
460 59 LIBEREC
tel./fax: 485 104 064
e-mail: liberec@kna.cz
www.ikarmel.cz

Z nabídky Knihkupectví U sv. Antonína redakce doporučuje:

1. Don Camillo a jeho svět

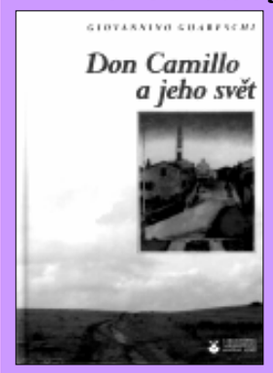

Giovannino Guareschi
Info a běžná cena: Váz., 215 str., 199 Kč
Vydalo Karmelitánské nakladatelství
Rok vydání: 2001
Objednací číslo: 10739
Příběhy Dona Camilla a jeho protivníka starosty Peponeho jsou laskavým a humorným vyprávěním o prostých lidech a jejich starostech.

2. Sovětská brutální svévole a československý ustrašený králíček

Pokus o esejistický výklad stále nepříliš známého zločinu z r. 1945
Vladimír Bystrov

Valdštejna o tuto otázku pochopitelně postupu rekatolizace nepomáhaly. Frýdlantskému vévodovi šlo primárně o pracovitost, odbornou způsobilost a přínos poddaných ve prospěch jeho domény, problém vyznání odsouval až na druhou kolej.[3] Také proto si liberecká městská rada mohla dovolit finančně podporovat evangelické faráře z různých oblastí Českého království.[4] Faktem však bylo, že od května 1624 měl Liberec nového duchovního správce, po téměř stu letech se jím stal znovu katolický kněz. Personální bídu české katolické církve dosvědčuje národnost nového pána liberecké fary, **Augustin Steim**[5] pocházel z Altkirchenu v Alsasku. Jako rodilý Němec by nepochybně neměl problémy s komunikací se svými farníky, pokud by ovšem o domluvu stáli. Když byl 16. května 1624 slavnostně instalován ve farním kostele Janem Ctiborem Kotvou z Freifeldu, neznamenalo to pro naprostou většinu Liberečanů důvod k oslavě. I pro Steima byl však den jeho instalace na dlouhou dobu posledním šťastným a bezstarostným dnem. Heischův odchod do exilu byl totiž pouze dočasný, díky rodinnému zázemí[6] i podpoře bývalých farníků se mohl opakovaně vracet do svého bývalého působiště. Jak uvádí vlastivědná literatura, Heisch *„přijímal četné návštěvy; nejvýznačnější měšťané mu přinášeli své děti ke křtu. Pastor se modlil s přítomnými a rozdílel jim přijímání.“* Zatímco si tedy Heisch užíval nepochybně zasloužené lásky a příchylnosti libereckých měšťanů, Steim jako cizinec a navíc nenáviděný katolík musel čelit neskrývanému odporu a nenávisti. Nešlo zdaleka jenom o osobní nevraživost, ostatně ješitnost a touhu po uznání musel Steim jako svého druhu misionář potlačit. Větším problémem byly přečiny Liberečanů proti samotným základům katolické víry i soudobému liturgickému provozu. Nejviditelnější provokací ze strany měšťanů byla okázale vykonávaná práce o nedělích a svátcích. Zatímco katolické mše navštěvovalo jen několik odvážlivců, ve skrytu konané protestantské bohoslužby o zbožné věřící neměly nouzi.

Prakticky jedinou oporu měl Steim v Taxisovi, pro kterého byl ovšem Steim jen jedním z mnoha prosebníků a jeho žádosti jen jednou z mnoha položek v denní agendě[7]. O velikonočních svátcích roku 1626 konali protestanti obzvláště velká shromáždění, takže i Taxis se rozhodl rázně zakročit. 8. května 1626 nařídil Steimovi, aby za pomoci spolehlivých svědků zjistil, kde pastor Heisch pobývá, kdo jej navštěvuje a podobně. Domyslíme-li celou instrukci do důsledku, stal by se vlastně Steim při plnění úkolu regulérním špiclem. Šlo jistě o pátrání ve věci bohulibé, přece se však nemohu ubránit dojmu, že kněžské svěcení určuje nositele k důstojnějším věcem než k nočnímu plížení, podplácení informátorů a donášení vrchnosti. Výjimečná doba si žádá výjimečné činy, a tak Steim Taxisovu nařízení vyhověl. Již 13. května 1626 zaslal do Jičína zprávu, že protestantské schůzky neviděl ani se o nich nic písemného nedozvěděl. Nicméně úplně neinformován liberecký farář nebyl, za krátkou dobu svého působení si přece jen získal důvěrníky.[8] Zvláštní nevoli v jičínských centrálních úřadech vyvolala skutečnost masového přijímání *„po luterském způsobu“*. Steim se sice na okolnosti horlivě informoval, ale nemohl z nikoho *„ani tím nejlstivějším způsobem vytáhnout jediné slovíčko.“* Nedůvěra protestantů vůči Steimovi měla dvě zásadní příčiny. První byla pochopitelně konfesionální rozdílnost, v těchto vypjatých dobách bylo jakékoli dorozumění ve smyslu dnešního ekumenismu bláhovou a nereálnou fikcí. Druhou, snad ještě zásadnější byla skupinová soudržnost protestantů, snaha splynout s davem a nebýt vydělen ze společenství. Nejmenovaný luterán své odmítnutí zdůvodnil, *„že by byl opovrhován nebo přinejmenším podezřelý. Neboť postupují velmi přísně proti tomu, kdo má se mnou* (farářem Steimem – pozn. PK) *co do činění nebo kdo chodí na faru. A takový člověk je před celým společenstvím prohlášen bez ostychu za zrádce, donašeče paterů a papeženskou šelmu …“* Velikost Steimovy osobnosti dosvědčuje poznámka na okraji dopisu, v němž jmenuje zjištěné účastníky luteránské bohoslužby. Důtklivě žádal, aby pouze na základě jeho (Steimova – pozn. PK) svědectví nebylo proti luteránům nic podnikáno, pokud nebude potvrzeno i z jiných zdrojů.

Mimo konkrétních „výzvědných“ úkolů se ovšem, a na to bychom neměli zapomínat, musel Steim věnovat také vlastní duchovní správě. Kromě samotného Liberce spravoval ještě šest dalších farností, konkrétně Stráž nad Nisou, Vratislavice, Rýnovice, Rochlici, Vítkov a Novou Ves, celkem na 30 obcí a osad. 7. července 1627 náročnost svého poslání jasně vyjádřil Steim slovy: *„Spravuji čtyři kostely a dvě filiálky, mám však jen jedna ústa a jen jeden jazyk.*

ÚVODNÍK

ZDŘÍMLI DÁVNO I PASTÝŘI STÁD

Najednou u pastýřů stál anděl Páně a sláva Pána se kolem nich rozzářila a padla na ně veliká bázeň. Anděl jim řekl: „Nebojte se! Zvěstuji vám velikou radost. V městě Davidově se vám dnes narodil Spasitel – to je Kristus Pán. To bude pro vás znamením: Naleznete děťátko zavinuté do plének a položené v jeslích.“

Spasitel přichází do ticha noci. O tajemství vánoc můžeme rozjímat právě ve ztišení. A tehdy můžeme jakoby „vejít do Betléma“, kde můžeme najít obraz čistoty a jednoduchosti, radosti a života. Chceme-li někomu vyjádřit svou lásku, jak jinak to můžeme udělat než tím, že se ztišíme? Ztišení projasňuje naše srdce a spojuje je. Ztišení nám dovoluje vzlétnout na křídlech Ducha až k nebi.

Betlémské dítě přineslo všem pokoj, přijetí, odpuštění i uzdravení … a to zvlášť na duši. Jak někdy sebekrásněji zabalený dárek nenahradí pohlazení, odpuštění, přijetí nebo dání nové šance, nového začátku.

Vše se odehrálo během obyčejné noci. Maria porodila svého prvorozeného syna, zavinula ho do plének a položila do jeslí.

A nastalo hluboké ticho, protože přišlo všemohoucí Slovo. Jako když král vchází do přijímajícího sálu a všichni vstanou a ztiší se.

V jedné modlitbě se říká:

Bůh je zde přítomen, pojďme a klanějme se!
Vstupme do jeho přítomnosti s posvátnou úctou.
Bůh je zde uprostřed: vše ať v nás zmlkne
a naše nitro ať se před ním skloní.
Kdokoli ho zná, kdokoli vzývá jeho jméno,
ať skloní oči k zemi a srdce obrátí k němu.

Naše srdce, toužící a očekávající, se může stát jeslemi, do kterých může být vložena nová naděje, láska a pokoj.

Kéž by takové vánoce byly každý den.

br. Bartoloměj OFM

Foto
- Bdění pastýřů
Benozzo Gozzoli, freska, 1459/1460,
Palác Medici-Riccardi, Florencie

Řekli o růženci

„Někteří hloupí lidé si myslí, že mohou projít životem bez pomoci blahoslavené Matky. Milujte Pannu Marii a modlete se růženec, neboť růženec je zbraní proti zlu dnešního světa.“

Sv. Otec Pio (o něm knížka roč. 7, č. 8, 12. 7. 2009 na s. 21n.)

„Kdyby se našlo milion rodin modlících se denně růženec, celý svět by byl zachráněn.“

Sv. Pius X. (o něm zejm. v roč. 4, č. 2, 24. 12. 2005, s. 19 a roč. 6, č. 10, 14. 9. 2008, s. 8)

„Není jistějšího prostředku, jak svolat Boží požehnání na rodinu, než denní modlitba růžence.“

Pius XII. (i když jsme se o tomto papeži zmínili mnohokrát, jeho souhrnný životopis dosud v Obrázku chybí)

„Rodina, která se spolu modlí, spolu zůstává.“

P. Patrick Peyton CSC (* 9. 1. 1909 hrabství Mayo, Irsko – † 3. 6. 1992 Los Angeles; vystudoval universitu Notre Dame, vysvěcen 15. 6. 1941, člen Kongregace svatého Kříže, zakladatel Růžencového křížového tažení rodin. Je autorem ještě druhého slavného rčení: „Svět v modlitbě je světem v míru.“):

„Nikdo nemůže žít neustále v hříchu, a zároveň se modlit růženec: buďto se vzdá hříchu, nebo růžence.“

Msgre. Hugh Charles Boyle (8. 10. 1873 Johnstown, Pennsylvanie – † 22. 12. 1950 Pittsburgh. Chodil do seminární školy sv. Vincenta v Latrobe, jako patnáctiletý, když se dozvěděl o povodni v Johnstownu 31. 5. 1889, šel 35 mil pěšky domů, kde zjistil, že jeho táta a sedm sourozenců se utopilo a jen maminka držící malinkého bratříčka přežila šťastnou náhodou: vlasy se jí zamotaly do plovoucího kmenu, takže hlavou vyčnívala z vody a byla vytažena 28 mil po proudu pod Johnstownem. To byla ještě stará Amerika. Vysvěcen byl 2. 7. 1898, později se stal sekretářem Pittsburghského biskupa, v roce 1909 se stal inspektorem pittsburghských katolických škol. 16. 6. 1921 jej Benedikt XV. jmenoval 6. biskupem Pittsburghu a 29. 6. 1921 byl vysvěcen. Pochován je na hřbitově St. Mary u Lawrenceville.)

„Růženec je nejznamenitějším způsobem modlitby a nejúčinnějším prostředkem k dosažení věčného života. Je lékem na všechny naše hříchy, zdrojem veškerého našeho požehnání.“

Lev XIII. (o něm porůznu v Obrázku, např. s fotem v roč. 3, č. 12, 6. 11. 2005, s. 19n.

„Růženec je knihou slepce, kde duše vidí největší drama lásky, jaké svět kdy poznal. Je to kniha prosťáčka, který nás zasvěcuje do tajemství a poznání nade všechnu moudrost lidskou.

Je to kniha starce, jehož oči se zavírají před stínem tohoto světa a otevírají nad podstatou příštího. Moc růžence je nepopsatelná.“

Msgre. Fulton Sheen (o něm v roč. 6, č. 8, 16. 7. 2008, s. 24nn.)

Te Deum 4/09 a br. Felix OFM

V neděli 3. 1. 2010 od 18 hodin
se uskuteční Vánoční koncert v kostele
Sv. Bonifáce v Liberci Hanychově.
Zazní skladby autorů J. Clarka, J. S. Bacha,
D. Buxtehudeho. J. Pachelbela, P. Duboise,
P. Kšici, H. Purcela.
Účinkují
varhany – Přemysl Kšica
varhaník z Prahy od Panny Marie Sněžné
trubka – Miroslav Smrčka

Na obojí jste srdečně zváni.
Vstupné na koncert je dobrovolné.
Vybrané finanční prostředky budou použity na opravy kostela Sv. Bonifáce.

Příjemné prožití Vám přejí Zdeněk a Radovan Skaličtí.

ZUŠ Liberec. Lukáš Trykar totiž ve zdejší liberecké ZUŠ učí hru na varhany, takže využil příležitosti, aby se tito žáci představili při tomto adventním koncertu.

Závěrem byli zpěváci i mladí varhaníci odměněni dlouhotrvajícím potleskem. Můžeme tedy konstatovat, že se letošní adventní koncert opět vydařil.

Zdeněk Skalický

Farnost Libere-Ruprechtice
1910 – 2010
100. výročí posvěcení kostela

Dne 18. září 2010 oslaví farnost Liberec-Ruprechtice 100. výročí posvěcení kostela sv. Antonína Paduánského. Ruprechtická farnost se již začala připravovat na tuto slavnost. Kéž tato událost přispěje k dalšímu duchovnímu růstu nejen této farnosti, ale i města Liberec.

P. Bartoloměj Černý OFM

Dělníci na vinici
Liberečtí duchovní správci do roku 1945 (21)

V minulém příspěvku jsem věrnému čtenáři tohoto seriálu sliboval, že na počátku třetí desítky dílů se po delším odbočení k obecnému vývoji církevních dějin navrátíme k líčení pobělohorských událostí v mikrosvětě liberecké farnosti. Prošel velikými změnami, které navždy změnily jeho strukturu. Převraty se udály jak v oblasti světské správy, tak ve sféře duchovní. Právě tyto děje by se měly stát hlavním tématem následujících řádků.

O Albrechtu z Valdštejna, jeho osobních disposicích i zisku libereckého panství jsem se zmiňoval v předchozím díle. Nyní je však na místě připomenout Valdštejnovy konkrétní kroky při rekatolizaci Liberecka. Již v roce 1623 vyslal do Liberce a do Frýdlantu jesuity z jičínské koleje, těm se však nepodařilo u nepřátelsky naladěného protestantského obyvatelstva dosáhnout žádného úspěchu. O rok později již po špatných zkušenostech doprovázelo Jana Ctibora Kotvu z Freifeldu 50 mušketýrů. Více než zbraně mušketýrů však na liberecké luterány zapůsobila Valdštejnova mocenská iniciativa. 6. května 1624 vydal zemský hejtman **Gerhard von Taxis**[1] výnos, na jehož základě museli z Valdštejnových panství odejít všichni evangeličtí duchovní. 16. května 1624 opustil Liberec třiaosmdesátiletý pastor **Andreas Heisch**, uctívaný a milovaný „patriarcha“ liberecké evangelické obce.[2] To byl nepochybně nejdůležitější, ale stále pouze první krok. Měšťané a radní nadále zůstali vůči vrchnostenskému úsilí imunní. Jistá nerozhodnost, či spíše nezájem

BETLÉMSKÉ SVĚTLO 2009

Stejně jako v minulých letech přivezou i letos skauti do Liberce světlo zapálené v Betlémě. Navážou tak na tradici započatou v roce 1986, kdy byl před Vánocemi do Evropy plamen přenesen poprvé. Letos navíc oslavíme dvacetileté výročí od jeho prvního příjezdu do zemí České republiky.

Světlo si budete moci v Liberci odnést z několika míst. Bude k dispozici

- po příjezdu vlakem R 986 **v sobotu 19. 12. 2009 v 13.58 hodin** do Liberce
- **v kostele** Sv. Antonína Velikého (mezi Sokolským nám. a Nám. E. Beneše)
  v úterý a středu 22. a 23. 12. 2009 od 15 do 18 hodin a ve čtvrtek 24. 12. od 9 do 12 hodin
- v Čajovně 82 vůní na Sokolovském nám. 307/6, od neděle denně 11 až 22 hodin
- při vánočních bohoslužbách ve farních kostelích

Daniela Cvejnová

Růženec katolické matky (1)
Radostná tajemství

Kterého jsi, Panno, z Ducha Svatého počala

Maria, Matko matek, když jsi souhlasila s tím, že se staneš Matkou Boha, vědělas, že ti to přinese jak velikou radost, tak i veliká utrpení. Ty ses však nebála, neboť přijímajíc povinnosti manželství jsi věděla, že činíš to, co chce Bůh. Ty i já, Maria, jsme si podobny v tom, že jsme matkami. Pomoz mi zachovat si důvěru v Boha nehledě na to, co potká mě i mou rodinu.

S kterým jsi, Panno, svatou Alžbětu navštívila

Maria, Matko matek, ještě dříve než tvé dítě přišlo na svět, jsi prokázala, navštěvujíc svou příbuznou Alžbětu, také zájem a starost o jiné matky. Chtěla jsi jí pomoci, poněvadž i ona se stala matkou. Maria, prokaž mi totéž a nauč mě být vždy připravenou a ochotnou pomoci druhým.

Kterého jsi, Panno, v Betlémě porodila

Maria, Matko matek, dej, abych pokaždé, když se dívám na své děti, pocítila byť jen trošičku oné radosti, jakou jsi prožívala ty, hledíc prvně v Betlémě na Boha. Dnes na nás čeká Ježíš v Betlémě-svatostánku. Maria, nauč mě i mé děti uchylovat se k tobě a tvému Synu v Nejsvětější svátosti, když se nám stanou strasti života příliš těžkými.

Kterého jsi, Panno, v chrámě obětovala

Maria, Matko matek, když jsi Bohu v chrámě obětovala svého Syna, prvně v dějinách mu byla přinesena oběť jeho hodná. Maria, byť bychom toho nebyli hodni, zachovej mě i mou rodinu milou Bohu jako v den našeho křtu.

Kterého jsi, Panno, v chrámě nalezla

Maria, Matko matek, vzpomeň si na několikadenní strastiplné hledání, když jsi byla poprvé odloučena od svého Syna. Nalezlas jej v chrámě a vyčetla mu zármutek a utrpení, jež způsobil tobě i Josefovi. Budu-li muset napomenout své děti, pomoz mi zachovat klid a umírněnost, jaké jsi prokázala onoho dne ty. A kdyby nějaký hřích odloučil mě nebo mou rodinu od Ježíše, pomoz nám, nejdražší Matko, v hledání, nechť ho opět nalezneme.

Te Deum 4/09

Problém náboženské svobody je pastoračním problémem našeho kontinentu

O náboženské svobodě jsme v Obrázku psali již několikrát (celkem na 50 výskytů). Nyní se ukazuje, i když se o tom otevřeně ještě moc nemluví, že náboženská svoboda se stává oříškem. A tak vše, co jsme o ní napsali, se bude hodit do doby, která na evropském a severoamerickém kontinentu nadchází.

Nejprve si zrekapitulujme „obrázkové“ texty o náboženské svobodě. Již v roč. 3, č. 10, 14. 9. 2005, jsme otiskli výňatky od Davida Jecha ze součásti encykliky bl. Pia IX. „Quanta Cura“ z r. 1864, kterou je slavný Syllabus Errorum, neboli souhrn, či seznam omylů. Psali jsme tehdy: „Není v historii papežství jiného dokumentu, který by byl světem tak zavrhován, jako právě tento.“ V Obrázku si lze přečíst odstavce 15. až 18.syllabu o náboženství a o náboženské svobodě. Dějiny pojetí náboženské svobody v USA popsal Roman Joch v roč. 6, č. 6, 3. 5. 2008, na s. 23n, a dějiny vzniku deklarace 2. vatikánského sněmu o náboženské svobodě v č. 9, 10. 8. 2008, s. 25 – 28. V tom čísle jsme také otiskli doslovný text této deklarace.

Církevní texty vypadají odtažitě. Ale praxe je velice živá.

V roce schválení deklarace 2. vatikánským církevním sněmem byla na území naší civilizace situace úplně jiná, než je dnes – a je to od té doby jen 40 let. Křesťanství naprosto dominovalo, kromě katolické církve zde byla prakticky řádově stejně početná skupina různých protestantských společenství. Někdy byla katolická církev dokonce státním náboženstvím. Za této situace sněm přijal deklaraci o náboženské svobodě.

Po čtyřech desetiletích je tu ale situace

úplně jiná. Zatím se hledá, nebo dokazuje, čím se to asi stalo. Vzhledem k počtu atheistů a různě věřících „v něco“ je praktikované křesťanství najednou zcela menšinové. Nejrůznější skupiny jinověrců, od atheistů po muslimy, objevily a naučily se uplatňovat svůj nárok na náboženskou svobodu (na webu eurabie běží diskuse pro a proti na téma: „Jak mne vyděsila knihovnice v burce: Minulý týden jsem navštívila pobočku knihovny na Mariánském náměstí v Praze. Byla jsem zděšena při pohledu na zaměstnankyni u registrace výpůjček v muslimském šátku, připomínající strašidlo …“). V minulém čísle Obrázku jsme psali o atheistech, kteří prosadili soudní zákaz křížů v italských školách. Od té doby došlo k dalším několika událostem podobného zaměření – ať „ve prospěch“ křesťanů, nebo v jejich „neprospěch“.

Především Švýcaři referendem přesvědčivě zahrnuli do své ústavy zákaz stavby nových minaretů a vyvolávání muezzinů. Je pozoruhodné, že v zájmu „náboženské svobody“ švýcarští biskupové naléhavě vyzývali k hlasování proti zákazu. Marně.

Průzkumy veřejného mínění ve Francii a v Německu navíc ukazují ještě větší odpor většiny občanů k výstavbě minaretů, než ve Švýcarsku. V Rakousku už jsou minarety zakázány pod rouškou architektonických opatření. Ve Francii se schyluje k zákazu muslimské burky …

A naopak německý ústavní soud rozhodl o tom, že zákaz nedělního prodeje se nebude rušit ani omezovat. Na to se lze zase naopak dívat tak, že ve své „náboženské svobodě“ jsou omezováni muslimové, kteří preferují zákaz prodeje v pátek, a židé se svou sobotou.

Inu, vznikla tu multikulturní společnost a bude zajímavé sledovat nejen jednotlivé episody tohoto žití různých náboženství na stejném místě, ale také to, jak se bude k vývoji situace vyslovovat církev. Dokumenty tu jsou – postoj bl. Pia IX. na jedné straně a 2. vatikána na straně druhé – půjde tedy o jejich vyjasnění a aplikaci; např. náboženská svoboda *pro které náboženství? Co musí to které náboženství konkrétně splňovat*, aby se mohlo ucházet o náboženskou svobodu? Může přitakat k potratům do, řekněme, tří měsíců (než se

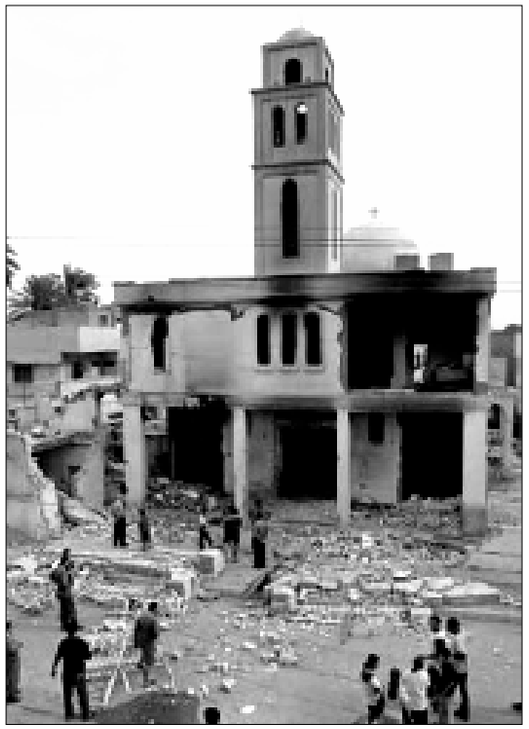

objeví krev), umožňovat rozvody, mnohoženství nebo dokonce krevní mstu? Jistě potvrdíte, že takové otázky tu dosud nebyly nejen

pravého Boha a pravého člověka. On byl pro Františka vším. Mnozí o svatém Františkovi dokonce prohlašovali, že je to druhý Kristus. Ke konci Františkova života sám Bůh potvrdil stigmaty na jeho těle, že tento člověk, který šel cestou neustálého obrácení, je opravdu věrný Ježíšův obraz. Přeji všem čtenářům, aby jim naše kniha nejen přiblížila svatého Františka, ale hlavně aby v nich vzbudila touhu obnovit krásu Božího obrazu, který Bůh vložil do každého z nás.

P. Bogdan Maria Sikora
provinciál Řádu minoritů v ČR
Foto
- Prsentace knihy, o níž bylo v minulé m Obrázku
- Z jáhenského svěcení br. Bonaventury OFM

ZPRÁVY Z FARNOSTÍ

HUDBA V HANYCHOVĚ

ADVENTNÍ SOBOTNÍ VEČER

Již skoro tradičně, po šest roků v adventní době, na počátku církevního roku je na kulturním programu v Hanychově v kostele Sv. Bonifáce večerní adventní koncert. Lidé jsou si v tuto dobu nějak bližší a tak byl kostel v pět hodin večer plný hudbymilovných posluchačů. V úvodním slově před zahájením koncertu si přítomní posluchači připomněli, co je to advent, kdy tato tradice vznikla a jak tomu bylo s adventem v dobách minulých. Potom již před zklidněné přítomné posluchače nastoupil pěvecký sbor A my taky. Tento sbor je kostelu Sv. Bonifáce příznivě nakloněn, protože zde již za dosavadní éry benefičních koncertů, kterých se uskutečnilo 26, vystupoval třikrát. Tento jeho koncert byl tak již čtvrtým v pořadí.

Dirigent sboru Lukáš Trykar uváděl skladby, které pak pěvecký sbor bezchybně zpíval. Zazněly skladby G. F. Händela, J. S. Bacha, B. Martinů, D. S. Bortnijanského, Z Lukáše a dalších autorů. Písně byly prokládány varhanními skladbami, které hráli žáci

Vážení přátelé

Ve čtvrtek 24. 12. 2009 od 16 hodin,
na Štědrý den,
při mši svaté v kostele
Sv. Bonifáce v Liberci Hanychově
zazní
Česká mše vánoční J. J. Ryby.
Účinkuje
vokální sdružení Regnis a přátelé
pod vedením Kristýny Stoklasové

se národní a eurounijní činitelé nahlas nevyjadřují: Ze všech obětí náboženského pronásledování na světě tvoří křesťané osmdesát(!) procent. Dvě stě padesát milionů křesťanů je na světě obětí vraždění, mučení, znásilňování, systematického vystěhovávání, únosů, nucených konversí. V Iráku jsou kostely vyhazovány do povětří, v Egyptě jsou křesťanům vypalovány domy. „Mezinárodní společenství jen stojí a přihlíží, jak církev v Iráku pomalu umírá," hořce konstatoval 30. listopadu irácký biskup Najim. V eritrejských kriminálech trpí tisíce křesťanů. A kde jsou křesťané utiskováni nejvíce? V komunistických diktaturách a v islámských státech. Marxův kodex nenávisti a právo šarí'a jsou kovadlinami, na kterých neznabozi svými kladivy nevědomky kovají požehnání pro svět zítřka. Ano, říkám i muslimům neznabozi. Anebo snad Boha poznali? To by ale nebyli muslimy.[7), 8), 9)]

Tomáš Beran
Foto
- Socha Krista Spasitele je socha na kopci Corcovado tyčící se nad brazilským Rio de Janeiro. Sochu si roku 1921 objednala arcidiecéze Rio de Janeiro. Je vysoká 39,6 m a váží 1145 tun. Je dílem sochaře Maximiliena Paula Landowského. Slavnostně odhalená byla 12. 10. 1931.

---

1) http://www.economist.com/opinion/displaystory.cfm?story_id=14845197
2) http://tinyurl.com/y9lzxya
3) http://www.la-croix.com/afp.static/pages/091206154819.d119z65s.htm
4) http://tinyurl.com/yczygyb
5) http://sderotmedia.org.il/bin/content.cgi?ID=571&q=3
6) http://www.elwatan.dz/Levee-de-boucliers-apres-l
7) http://www.pro-oriente.at/?site=ve20091125150325
8) http://www.kirche-in-not.de/aktuelle-meldungen/2009/12-07-christenverfolgung-2009-bilanz-interview-berthold-pelster
9) http://dynamic.csw.org.uk/article.asp?t=press&id=930

FRANTIŠKÁNI A PŘÁTELÉ SVATÉHO FRANTIŠKA

SVATÝ FRANTIŠEK SERAFÍNSKÝ – NOVÁ KNÍŽKA

Převyprávěno podle P. Bonaventury J. Wilhelma

Info a běžná cena: Brož., 182 str., asi 150 Kč (kniha zatím není v běžném prodeji, lze ji objednat u vydavatele)

Vydal Konvent minoritů v Brně

Rok vydání: 2009

ISBN: 978-80-903395-3-8

O svatém Františkovi již bylo vydáno mnoho knih a natočeno mnoho filmů. Často nás tato díla informují spíše o představách autorů, které si o svatém Františku vytvořili, než o Františku samotném. Původní kniha Bonaventury J. Wilhelma byla sepsána na základě Františkánských pramenů. Na rozdíl od nich měla tu výhodu, že byla jejich synthesou, a čtenář tak nemusel opakovaně pročítat jednotlivé události ze světcova života, jak jsou v pramenech v různých obdobách uvedeny. Na druhé straně byla psána archaickou češtinou a obsahovala příliš dlouhé komentáře. Rozhodli jsme se tedy pro volné zpracování zmíněné předlohy takovým způsobem, abychom nic důležitého ze světcova života nevynechali a zároveň nezatěžovali čtenáře obsáhlými komentáři, které by dnes možná již nebyly pro mnohé srozumitelné. Jazyk jsme přizpůsobili požadavkům dnešní doby. Kniha vychází v roce, kdy si připomínáme 800. výročí potvrzení první řehole papežem Inocencem III. Je to vhodná příležitost přinést širší veřejnosti portrét zakladatele našeho řádu, který se zasloužil o reformu církve ve své době a také významně ovlivnil celé dějiny křesťanství. Příklad jeho života strhával a i nadále strhuje mnohé k následování Krista právě proto, že v jeho osobě je možné zahlédnout odlesk slávy všemohoucího Boha. Boží obraz, který byl vtisknut při stvoření do každého člověka, v nebývalé míře zazářil ve svatém Františku. Bylo to způsobeno tím, že se František od svého obrácení až do své smrti snažil kráčet ve šlépějích svého Pána a Spasitele Ježíše Krista,

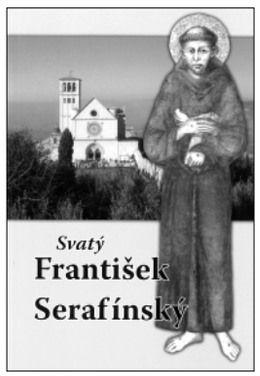

zodpovězeny, ale ani položeny. Utíkalo se od nich rozlišováním na „umírněné" a „radikální" věřící. Ve skutečnosti ale jde o samotná náboženství a jejich nauku, která je jen konkrétně praktikována buď opravdově, anebo zkreslené, rigidně či laxně. O problému náboženské svobody ještě uslyšíme.

A úplně nakonec: nepřipomíná vám to něco? Všichni se shodují na obraně „lidských práv". Přesto denně slyšíme výzvy k jejich obraně. A nic se neděje a lidská práva se po světě masivně porušují. Jak je to možné? Ano, je tomu stejně jako u náboženské svobody. Otázka totiž nestojí „Dodržovat lidská práva nebo ne?" ale „Která to jsou, ta universální lidská práva?" Mohou si lidé tato práva odhlasovat podle nějakého volebního pravidla, nebo tu jsou od počátku, co je člověk člověkem? Čili bychom si měli vyprošovat: „Pane, dej nám pravdivě poznat lidská práva" „Pane, dej nám pravdivě poznat, co je náboženské svobody hodno a co ne."

br. Felix OFM
Foto
- Interiér brněnské mešity
- Interiér liberecké synagogy
- Tento letos zničený kostel v Iráku už žádný interiér nemá, tak jako mnoho dalších tamních zničených kostelů. Operace „Irácká svoboda" začala 20. 3. 2003.

RODINA A ŠKOLA

DANTOVO DÍLO

Božská komedie (La divina commedia) vznikla ve XIV. století z hlubin národního života Itálie a je dodnes největším pomníkem básnické kultury italského národa. Toto básnické dílo vytvořil slavný italský básník Dante Alighieri v trpkých letech svého vyhnanství. Dante se narodil ve Florencii, v městě rozervaném politickými vášněmi a vzrušeném urputnými třenicemi. Stoupencem jednoho politického křídla byl i Dante, ale opoziční křídlo zvítězilo a Dante byl vykázán z Florencie do vyhnanství. Během něho se setkával s celým panoptikem italského středověku, jež mu vnuklo myšlenku, jak pojmout velkolepé dílo, jímž chtěl oslavit svou lásku k Beatrici, bohužel až po její smrti. Dvacet let Dantova života ve vyhnanství je doba, kdy s hlubokou pronikavostí poznal„jak slaně chutná cizí skýva" (Nebe, zpěv 17) a „není větších bolů, než v době bídy vzpomínati blaha" (Peklo, zpěv 5). Trojdílné dílo komedie si zajistilo obdivuhodný přívlastek „božská".

Mnozí nepřihlédli k hlubokému smyslu jeho slov, dali se svést jeho výpady proti nepořádku v církvi a udělali z něho něco jako jansenistu, illuminára (osvícence), ne-li dokonce svobodného zednáře[1]. Ale pravdou je opak. Dantův světový názor je hluboce křesťanský a katolický a taková je i jeho „Božská komedie". Vždyť Dante velkou část života věnoval studiu scholastické filosofie a jeho myšlení bylo podstatně ovlivněno geniem sv. Tomáše z Aquina.

Už rozvržení celého díla je katolické. Jednotlivé díly „Božské komedie" se jmenují Peklo s 32 druhy zpěvů, Očistec s 34 zpěvy a Nebe s 32 zpěvy a všechna ta místa definuje podle katolické nauky. Těmito třemi záhrobními říšemi jej provází[2] básník předtuchy křesťanského světa Vergilius Maro (70 – 19 př. Kr.) a setkává se zde – zcela v souladu s katolickým učením o posmrtném životě – s hříšníky, kajícníky a světci trestanými a odměňovanými podle svých skutků.

Dantův celkový názor je jakoby opojen představou stvoření světa, nesmírného díla, po němž vedle stupnice krás vzniklo i zlo. Zakořenilo se v duši tak, že se stalo symptomem lidské přirozenosti – ale není nepřemožitelné. Preventivně je lze potřít vůlí, a stalo-li se už, pokáním. Dante považuje dílo stvoření za akt Lásky. Stvoření je aktem lásky nebeského Otce, lásky, z níž tryská vše, ať smrtelné či nesmrtelné. Dante píše: „Co mře i co se nesmrtelné rodí, je záře jen, jež z Ideje té letí, již dýchaje náš Otec láskou plodí" (Nebe 13). A tato Láska, která všechno stvořila a stále tvoří, je svrchovaná. Sama nemůže už nic získat, ale je nevyčerpatelným zdrojem, z něhož pramení každá nová láska a nové stvoření. „Ne, že by dobro získati si přála, což nemůže být, však aby právem děla

– Já trvám, ona její záře stálá, mimo čas ve své věčnosti tak skvělá, se v láskách nových po své vlastní chuti, odvěká Láska plně otevřela“ (Nebe 29). „Božská komedie“ je oslavou pokoje a míru. Na jednom místě volá Dante s Pánem Ježíšem „Beati Pacifici!“ A vrcholem pokoje a říší míru je pro něj nebe. Tam vládne dokonalá harmonie, tam pomíjí dualismus dobra a zla, tam panuje jen dobro, tam dochází k naprostému splynutí naší vůle s vůlí Nejvyššího. Dante to vystihuje slovy: „Ctnost lásky nedá vůli naší trýznit, a jenom to chtít, bratře, dovolí nám, co máme, aniž po jiném dá žíznit. Kdybychom si žádali výš a jinam, rozejít by si naše chtění, s tou vůlí, jež v nebi místa rozdílí nám“ (Nebe 3)./

I když člověk svou přirozeností tíhne k Bohu, může se ho i vzdálit. On sám , jediný ze všeho tvorstva pozemského, má hroznou možnost hřešit, vzdálit se svého cíle, má svobodnou vůli, jež ho činí podobným tvorstvu nebeskému. „Největší dar, jejž Bůh uštědřil duši, když stvořil ji, jehož si nejvíc cení, jenž jeho dobrotě též nejvíc sluší, je vůle svobodná, jíž obdařeni tvorové všichni s rozumem a kterou se řídili a řídí ve svém chtění“ (Nebe 5). Hřích pokládá Dante za vadu lásky.

Očistec je právě místem, kde se takové vady smývají. Vergilius vysvětluje Dantovi poslání očistce těmito slovy: „Láska k Bohu, líná v povinnosti, zde napravuje se a popohání“ (Nebe 17). Těžký hřích je pak podle Danta zničením lásky. Nedostatkem lidské přirozenosti je, že často nerozeznává lásku pravou od klamné, skutečné dobro od falešného, hodnotu od pozlátka. Člověk nemá jasné představy, kam chce jít a z toho pramení jeho hříšnost. Každý chce jistě dobro, ale co je pro něj dobrem? Básník říká: „Každý své dobro chápe neurčitě, v němž duch by nalezl klid a po němž prahne a k němuž dospět chce, v němž cíl svůj cítě.“ Kromě dobra, které nás splňuje blaženstvím, existuje podle básníka také „dobro, jež šťastným neudělá“ (Očistec 17). Jediným správným rádcem na tomto rozcestí je rozum osvícený vírou.

V Očistci Dante mimochodem spatří i našeho krále Přemysla Otakara II. A Rudolfa Habsburského, který byl na Moravském poli vítězem. Otakar však prý mu tvořil lepší společnost, neboť „vládl zemi, v níž je vod-

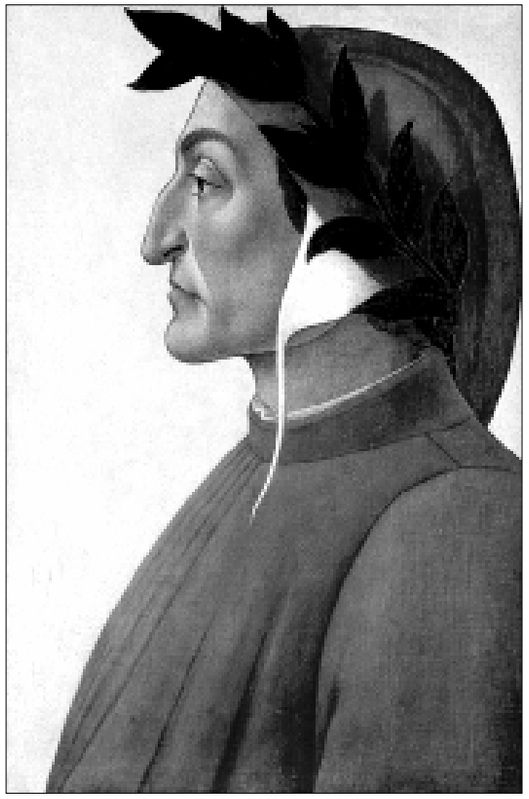

stev zrod, jichž příval k Labi jde Vltavou a Labem k moři, Otakar slul a v plénkách lepší býval než s vousem Václav, jeho syn, jenž zase jen lenivost a neřest v sobě míval“ (Očistec 7). V očistci oba staří sokové se tedy stali dobrými přáteli.

Božská komedie shrnuje veškeré středověké vědění i postoje člověka oné doby. V žádné jiné epoše se nepodařilo vytvořit dílo tak celistvé, jež by bylo dokonalým obrazem doby a zároveň vykazovalo tak skvělé a literární kvality. Základní myšlenkou je cesta člověka z nepravosti a hříchu k poznání pravých životních hodnot a Boha.

Dante Alighieri je pohřben v Ravenně. Je považován za posledního básníka středověku a za literární veličinu prvního řádu.

Náš básník Otto Babler přeložil[3] Božskou komedii v r. 1952 do češtiny a věnoval ji mezi jinými F. X. Šaldovi, libereckému rodáku, jako „pozdrav do nesmrtelnosti“.

P. Josef Dobiáš

Foto

- Dante Alighieri (uprostřed května 1265 Florencie – † 13./14. 9. 1321 Ravenna)*

když rostou na stromě s takovými kořeny (radix)? Mírněte se, člověče, nezacházejte až ke kořenu věci! Dalo by se také říct.

Lidé, kteří se rozhodli opustit islámský ráj a dále už se neživit těmi nebezpečnými plody jeho stromů, rovněž zaujali stanovisko k plebiscitu ve Švýcarsku. Převažující „ne“ přivítali, protože znamená červenou symbolům islamizace, a připomněli i starší recitační kousek současného tureckého premiéra Erdogana, jenž minarety veřejně označil za bodáky islámu.[4]

Škoda, že se prohlášení asociace bývalých muslimů nedostalo publicity v tzv. médiích středního proudu, mezi něž patří u nás třeba Lidové noviny či MF Dnes. Odkazuji na ten text na svém blogu, cituje ho i server Eurabie.cz, ale kolik lidí si to přečte? Čtyři tisíce? Z mnoha milionů. Do „středního proudu“ se prostě některé myšlenky a informace nevejdou, i když existují čestné výjimky. Mezi ně nepatří například docela hrozivá slova mluvčího palestinských islámských teroristů z Hamasu Talála Násira. Zpravodajský server v izraelském Sderotu publikoval rozhovor s tímto teroristou, pořízen byl ještě před švýcarským referendem. V Evropě i Spojených státech podle pana Násira žijí Arabové a velmi nelibě prý nesou, že lidé na obou kontinentech podporují Izrael. Bude z toho islámské povstání? Zatím prý ne, ale jeden nikdy neví: Arabové jsou jako spící sopka.[5] Islamisté mimo Evropu na švýcarské hlasování reagovali také velmi *kořenově*. Například organizace Jamaat-ud-Dawa, která je jakýmsi „politickým“ křídlem teroristické skupiny Lashkar-e-Tayyiba (podezřelá z masakrování zejména Židů a Indů v hotelích v Bombaji), se opovážila prohlásit, že vůle Švýcarů „porušuje principy vzájemného porozumění a náboženské tolerance.“[6]

V době, kdy pro Vás píši tento příspěvek zbývají ještě hodiny do akce, kterou ve Vídni na 10. prosinec připravuje dvacítka nejenom katolických organizací. Pod heslem „Persekuce křesťanů sílí a Evropa je ztichа!“ U sídla burzy postaví stan, který od deseti dopoledne do půl osmé večer bude poskytovat informace o tom, co se do sdělovacích prostředků „středního proudu“ dostává zřídka a k čemu

agresi.“ Připomenul, že deset tisíc palestinských židů slouží v britské armádě, ale nezmínil se, že mu došla žádost o sestavení samostatné armády z palestinských židů. Churchill, který věděl více, než kdo jiný o vraždění a o nacistických plánech, se zde o tom nezmínil, zatímco v projevu American Jewish Committee pochopitelně se hovořilo o vyvraždění stovek tisíc bezbranných Židů. I když Roosevelt a Churchill mohli učinit podobné prohlášení, opatrnost a politické ohledy u nich převládly. Ani jeden ani druhý nevysvětlili důvody své zdrženlivosti. Vyskytl se i názor, že Washington by se vydal v nebezpečí, že by se nepřátelé mstili na amerických válečných zajatcích. Jiným důvodem bylo, že barbarské činy, jež neslouží k poznání skutečné povahy nepřítele, by jen vzbudily nenávist a odpor vůči všem členům národů, odpovědných za zločinnost, takže se nezveřejňují. Jeden z dalších důvodů ovšem byl ten, že otevřeně hovořit o židovské tragédii by mohlo být na újmu psychologické válce. Cizí židé totiž nebyli ani ve Spojených státech ani jinde populární. Nacistická rozhlasová propaganda zase denně obviňovala Spojence, že vedou válku pro židovské zájmy. Jak Velká Británie, tak Spojené státy nechtěly aby se něčím podpořilo toto tvrzení.

[10] Cit. Breitman, s. 164.

Jaroslav V. Polc
Foto
- O tomto spojenci „nevěděli“

ZPRÁVY JINDE NEDOSTUPNÉ

Co v médiích nebylo (18)
Zdravím čtenáře v novém roce!

V závěru toho loňského jsem se podíval na nový katastrofický (i katastrofální) film režiséra Rolanda Emmericha, který pojmenoval podle roku 2012 a z něhož mi v paměti utkvěly zejména dva obrazy. V prvním vidím stěnu Sixtinské kaple, která otřesy půdy puká tam, kde je zobrazeno „Stvoření Adama“, přičemž prasklina se postupně šíří shora dolů, až oddělí vztažené ruce Hospodina a prvního člověka. Druhý obraz ukazuje do hlubin se řítící sochu Krista Vykupitele, která stojí nad brazilským Riem. Zdi Sixtinské kaple ve filmu pohřbily tisíce křesťanů i s papežem a italským presidentem. Zemětřesení. Otřásl jsem se hrůzou. Ne proto, že počítačem stvořená zkáza je přesvědčivá; ta je někdy dokonce tak sugestivní, až ta hyperrealistická visualizace absurdního scénáře působí směšně. Ale sprostotou těch hollywoodských ubožáků jsem se otřásl. Nebýt všech katolických universit a katolické vzdělanosti v historii, nikdy by neměli k disposici počítače, na nichž modelují svou nenávist k Bohu.

Socha Božího Syna, jenž rozevírá ruce nad Brazílií, v listopadu podnítila i grafiky v britském týdeníku The Economist k počítačovému „dopracování“. Pro hlavní článek o dobrých vyhlídkách Brazílie na hospodářský a sociální růst opatřili přebal titulkem „Brazílie startuje“ a celostránkovou fotografií sochy Spasitele, kterou raketové motory vynášejí kamsi vzhůru. I v tom je symbolika. Pokrok bez Pána Ježíše, o vše se postará jiný spasitel: president Lula da Silva.[1)]

3. prosince v brazilské Sbírce zákonů vyšlo rozhodnutí tamního Institutu historického a uměleckého dědictví, kterým byla třicetimetrová socha Ježíše Krista prohlášena národním kulturním dědictvím. V říjnu rijská diecéze vyhlásila peněžní sbírku na opravu sochy pod názvem „Já jsem Kristus“.[2)]

„Odmítáme skutečnost a náš svět se tiše rozpadá,“ citovala MF Dnes 27. listopadu povzdech místostarosty Montargisu ve svém referátu o tom, jak Francouzi z podnětu vlády diskutují na téma, co je vlastně dělá Francouzi. Věru těžká otázka. 6. prosince vysílal Canal+ rozhovor s ministrem vnitra Hortefeuxem k referendu, v němž se Švýcaři 29. listopadu vyslovili proti další výstavbě minaretů ve své zemi. Ve Francii podle pana ministra stojí 2 368 mešit a 64 minaretů a Francie jako sekulární stát by měla jednak chránit všechna náboženství a druhak odsoudit „jak islamofobii, tak radikální islám“.[3)] Když přichází řeč na islám, bývá slovo „radikální“ ve veřejném diskursu stavěno do protikladu ke slovu „umírněný“. Kdykoli oba výrazy slyším či čtu, ptám se sám sebe v duchu, co to je za plody, že se musí konsumovat „umírněně“,

Sandro Botticelli, tempera na plátně, 54,7 cm × 47,5 cm, 1495, soukromá sbírka v Ženevě

Giotto di Bondone, nejstarší portrét básníka vytvořený před jeho vyhnanstvím, má fantastickou historii. Cappella di Maria Maddalena e Sagrestia v paláci Bargello ve Florencii byla za Medicejských přeměněna ve věznici a přebudována. Ale po staletí se objevovaly domněnky, že před touto poměnou tam bylo množství fresek, které Giotto vytvořil úplně na závěr svého života, a to vč. Dantova portrétu. Giotto tam prý pracoval na fresce Poslední soud. A skutečně v 19. století začaly restaurátorské práce a byly objeveny mj. části fresek Nebe a Peklo. Roku 1840 pak byl objeven i Dantův portrét.

www.polomuseale.firenze.it/english/musei/bargello/visita/sala.asp?idSala=101

[1] Jde ještě o „temný“ středověk, kdy žádná z těchto „světlých“ novot zdaleka neexistovala.

[2] V nebi ho však Vergilius opouští, protože jako pohan tam nesměl vstoupit.

[3] K překladu pořízenému Ottou Františkem Bablerem a Janem Zahradníčkem: Babler nejprve dílo kompletně přeložil, Zahradníček později provedl na jeho textu rozsáhlé opravy a přepracování. Zejména ve starších pracích není účast Zahradníčka zmiňována a jako překladatel je uváděn Babler sám. Podíl komunistickým režimem krutě pronásledovaného Zahradníčka zůstal totiž nejprve zcela utajen, později Babler snižoval zásluhy již zesnulého Zahradníčka a některé jeho úpravy vracel s odůvodněním, že neměly pro text příliš velký přínos. Zachovaná kopie Zahradníčkových oprav ovšem ukazuje něco jiného. K posouzení sporu mezi Bablerem a Zahradníčkovými dědici byli přizváni František Křelina, Bedřich Fučík, Jan Vladislav, Jan Zábrana, kteří se shodli na tom, že Zahradníčkův podíl byl zásadního charakteru. Jan Vladislav ve svém posudku napsal: „Zahradníčkovy úpravy hleděly vytvořit z Bablerova značně zastaralého textu text živý, modernější a dramatičtější (...) do značné míry přispěl i k projasnění smyslu Dantovy skladby.“ Vyšel v roce 1952, dnes je nejrozšířenějším a nejcitovanějším českým překladem.

wikipedia

V doporučených knihách uvádíme překlad úplně jiný, letos vyšlý.

HISTORIE

Československo a Vatikán během 2. světové války

Informace o Německu ve Velké Británii a USA (5)

(Ze Semináře církevních dějin pořádaného Ústavem pro soudobé dějiny v roce 1999/2000)

3. Spojené státy a nacistické násilnosti

151 Situace Spojených států byla v prvních letech války naprosto jiná než Velké Británie. Zatímco Velká Británie byla prakticky válčícím státem už od 1. září 1939, Spojené státy si zachovaly neutralitu až do napadení Japonskem Pearl Harbor 7. prosince 1941.

Až do té doby udržovaly Spojené státy diplomatické styky s nacistickým Německem. To byla určitá výhoda oproti Velké Británii, která v té době závisela ze značné části na zprávách, které zachytila pomocí

odposlouchávacích zařízení. Spojené státy sice nemohly zachytit německá šifrovaná hlášení, ale měly v Německu jednak své diplomaty, jednak skupinu novinářů. Ti mohli cenné zprávy čerpat buď z tisku, nebo od vnitřních zdrojů Říše, nebo od odpůrců nacistické vlády.

Ve Spojených státech byly také naprosto jiné poměry. Zatímco Velká Británie musela brát v židovské otázce ohled na Araby na Středním Východě, kde měla mocenské zájmy, Spojené státy neměly podobně problémy. Bylo však třeba brát ohled na vnitřní situaci země. Vzhledem k multietnické americké společnosti bylo třeba brát v ohled, že mnozí američtí občané byli německého původu, a že jejich sympatie se obracely k jejich staré vlasti. Byli mezi nimi i ti, kteří se netajili svým obdivem k hitlerovskému Německu a k německému socialismu. Ve Spojených státech však také žil velký počet občanů židovského původu, který uplatňoval na veřejnosti silný hospodářský a politický vliv. Mimoto Spojené státy přijaly těsně před válkou i potom tisíce židovských vystěhovalců a uprchlíků z nacistického Německa a z jím obsazených zemí, kteří měli všechny důvody k nenávisti nacistického státu a touhu pomoci svým souvěrcům, mezi nimiž byli i jejich příbuzní. Tato situace ovlivňovala postoj amerických politických kruhů k nacistickým zločinům a k vyvražďování židů.

K těm se dostaly mnohé zprávy o vraždění v Polsku. Ty otiskovaly newyorské noviny, tištěné v jidiš, Jewish Telegraphic Agency publikovala tyto zprávy a předávala je jednak anglickým židovským novinám a časopisům, jednak i ostatnímu tisku, který je přebíral. Také američtí novináři věnovali značnou pozornost deportaci židů z Německa, a někteří dokonce byli očitými svědky prvních odvozů v přeplněných dobytčích vozech.

Celková situace se změnila po vstupu Spojených států do války s Japonskem a poté, co vyhlásil Hitler válku Spojeným státům v prosinci 1941. Američtí novináři, kteří včas neopustili Německo, zbytek diplomatického personálu v Berlíně a někteří vojenští funkcionáři byli zatčeni a internováni v Bad Nauheim v hotelu. Tam americký vojenský přidělenec plukovník Hohenthal rozdal novinářům dotazník se žádostí, aby každý vypracoval rozbor veřejného mínění v Německu, aby posoudil klady a zápory vysílání z různých zemí a navrhl jak by měla postupovat americká informační politika.

Odpovědi byly zajímavé svou růzností. Jeden navrhl, aby se propaganda obracela k německým intelektuálům, aby byl odhalován korumpovaný nacistický soudní systém, podvody gestapa, pogromy a zvěrstva páchaná v Polsku oddíly SS. Nicméně navrhoval, aby se nekladl důraz na židovskou otázku, poněvadž jakákoliv zmínka o židech vzbudí v Německu podezření. Jiný navrhoval zveřejnit nacistické zločiny, ale podložit je nezvratnými důkazy. Jiný poukázal na výkonnost nacistické propagandy, kterou začínali opakovat i Němci. Dokonce ministerstvo propagandy rozšířilo zprávu, že židovská hvězda, kterou byli židé povinni nosit, byla odvetou za to, že Němci v Americe byli povinni nosit hákový kříž na šatech. Jiný doporučoval nehájit židy s taseným mečem. Další si přál, aby se nepřenechala židům protinacistická propaganda, aby se předešlo ostrým obviňováním přistěhovalých židovských emigrantů, kteří měli důvod nenávidět a špatně posuzovat Němce. Značná část dopisovatelů považovala za vhodné zdůraznit neněmeckost nacionálního socialismu.

157 Pokud se týká židovské otázky, vojenský přidělenec souhlasil s většinou, která byla toho názoru, že nebylo vhodné hájit nebo aktivně podporovat židovskou záležitost. Na jaře 1942 byli internovaní Američané vyměněni s německými občany internovanými ve Spojených státech.

Americký tisk i potom přinášel zprávy o násilnostech v Německem obsazených zemích, často s číselnými údaji. Zprávy do Ameriky často docházely přes neutrální země, jako bylo Portugalsko, nebo Švédsko, od humanitárních pomocných organizací a z jiných zdrojů.

I když nechyběly zprávy o nacistickém vyvražďování, Američanům bylo těžko jim uvěřit. Území, kde k nim docházelo, bylo daleko. Tyto zločiny neměly v dějinách obdoby a pro tolerantní Američany to bylo něco neuvěřitelného. Tato nedůvěra byla také podporována skepticismem a zdrženlivostí novinářských článků. Kdo mohl s jistotou říci, že k takovým věcem docházelo?

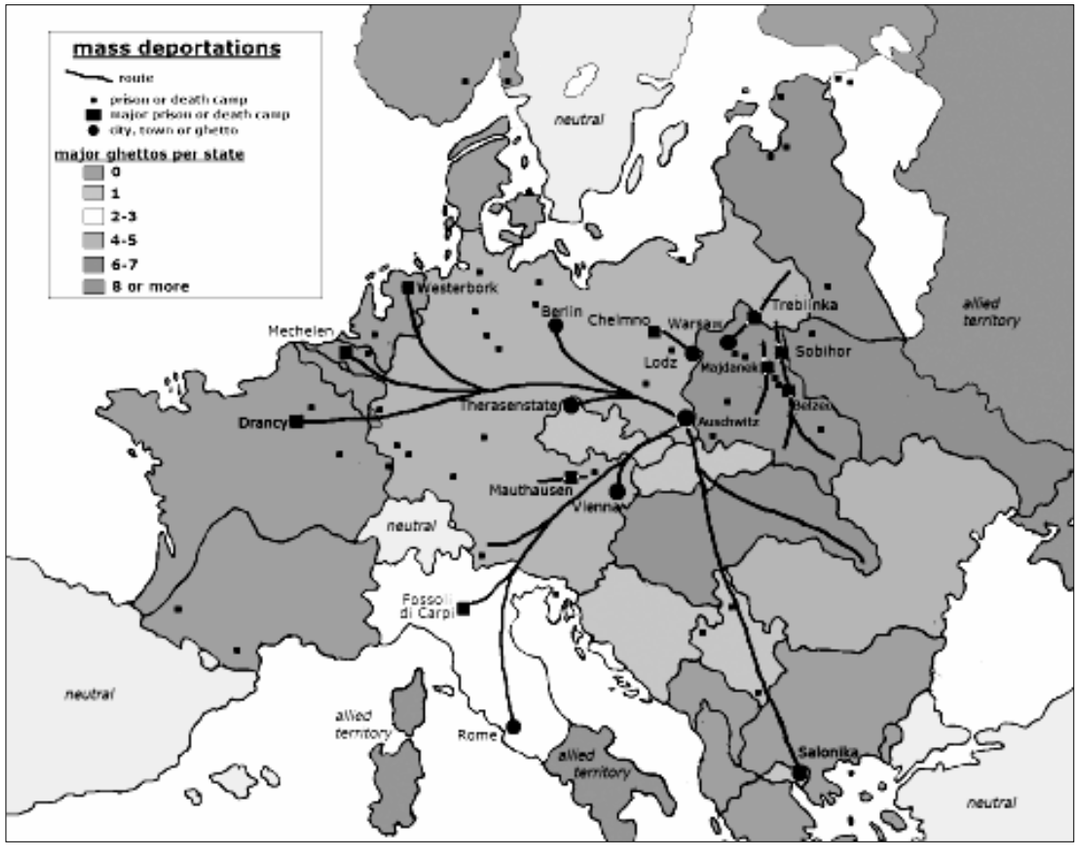

Přesto někteří vládní činitelé ve Washingtonu se začali zajímat o nacistické válečné zločince. Allen Dulles navrhl sestavení tribunálu z význačných právníků ze spojeneckých a neutrálních zemí, kteří by zkoumali všechny důkazy týkající se nacistů, fašistů a také Japonců. Vyskytly se však pochybnosti, jak bylo možno zahájit proces bez obžalovaných.

Bylo však velmi obtížné koordinovat informativní a propagandistickou politiku v USA stejně tak jako v Anglii. Chyběly přímé hmatatelné důkazy. V roce 1942 po atentátu na Reinharda Heydricha vyvražděním Lidic způsobilo na Západě vlnu rozhořčení. Lidice se měly stát symbolem „německého násilí". Případ Lidic také pohnul Bílý dům a Státní department k většímu zájmu o ničemnostech nepřítele a k myšlence poválečných soudních procesů.

Dne 21. července 1942, v předvečer vzpomínky na zničení starého jeruzalémského chrámu, newyorští Židé uspořádali protestní manifestaci proti Hitlerovým zločinům, organizovanou třemi hlavními židovskými organizacemi.

President Roosevelt zaslal manifestantům poselství, kde se též zmiňoval o hromadných vraždách:

> „Občané, nezávisle na náboženském přesvědčení, sdílíme bolest našich židovských spoluobčanů nad krutostí nacistů vůči bezbranným osobám. Nacistům se nepodaří zničit své oběti, stejně tak jako se jim nepodaří podmanit si lidstvo. Americký lid je nejen solidární se všemi oběťmi nacistických zločinů, ale přičte vykonavatelům takových zločinů jejich zodpovědnost v den, kdy se budou skládat účty, který jistě přijde."[10]

Winston Churchill ve svém poselství připomenul svůj projev z 25. října 1941, v němž pravil, že potrestání nacistických zločinů je jedním z hlavních cílů války a uvedl též dopis z roku 1941 adresovaný „Jewish Chronicle", v němž napsal: „Židé se stali prvními oběťmi Hitlera a od té doby nepřestali stát v první linii v odboji vůči nacistické

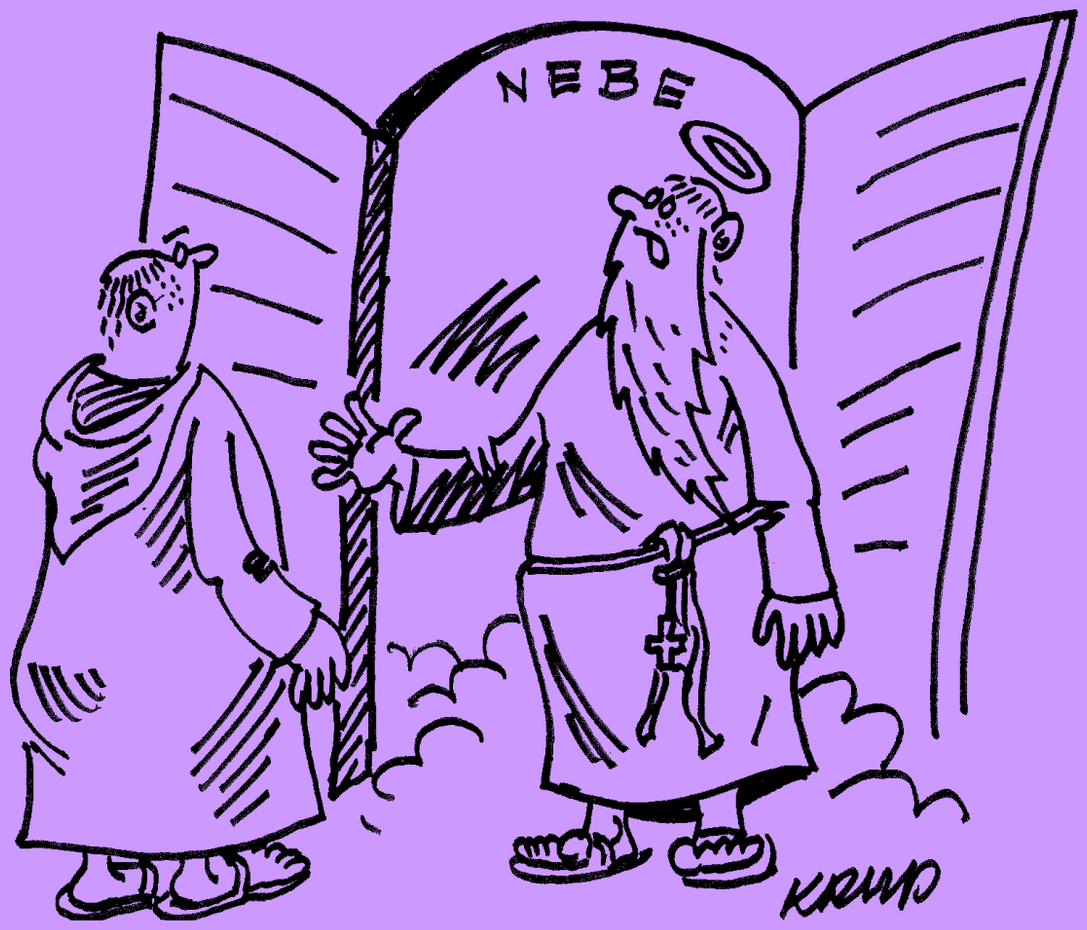

Brána se otevře, zazní polnice a andělský zpěv. K jesuitovým nohám se rozvine červený koberec. V ústrety mu vyjdou všichni svatí jesuitského řádu, včetně sv. Aloise Gonzagy, sv. Františka Xaverského a dokonce i sv. Ignáce z Loyoly. Radostně obstoupí jesuitu a vřele ho vítají. A pak … přichází Panna Maria a Pán Ježíš, který jesuitovi praví: „Vítej v nebi!“ Za tónů chvalozpěvů vstupuje jesuita do brány.

Pak se koberec svine a andělé odletí. Františkán zůstane sám a přemýšlí, jak asi přivítají jeho.

Po jisté době vyjde sv. Bonaventura a suše říká: „Tak pojď.“ Františkán: „Já?“ Zazní krátká odpověď: „No, ty.“ Františkán tedy následuje sv. Bonaventuru, ale v bráně se zastaví a ptá se: „A to je jako všechno?“ Sv. Bonaventura na to: „Co tím myslíš?“ „No, pro jesuitu rozvinuli červený koberec, troubili na trumpety, zpívali mu andělé a vítaly ho zástupy svatých, a dokonce i sama Panna Maria a Pán Ježíš. A mně se dostane takového ubohého přivítání?“

A sv. Bonaventura říká: „Aha, o to ti jde! Víš, musíš pochopit jednu věc. Františkány tady máme skoro každý den, ale tohle byl první jesuita po třech stech letech!“

P. James Martin SJ / Te Deum 3/09

Přepis proslovu na knižním veletrhu Religious Book Trade Expo 2007 *v Chicagu. Zkráceno. P. James Martin SJ je autorem řady knih, v nichž se věnuje jesuitskému řádu, životu světců, ale také humoru, např.* My Life With the Saints *(Můj život se svatými) či* A Jesuit Off-Broadway *(Nekomerční jesuita).*

Ilustrace
Oldřich Krupička

Dokument

Indiánska civilizácia smrti

Vízia poctivých Aztékov, Mayov a Inkov sa ujala[1] nielen v kruhoch rozhodných nepriateľov Cirkvi, ale začala byť populárna aj medzi západnými teológmi. Fakty však tieto teórie presvedčivo vyvracajú.

Na jeseň roku 1519 sa pri pobreží Mexika objavili veľké lode. Vystúpili z nich bieli ľudia, ktorí priniesli so sebou čudné zvieratá a neznáme nástroje. Výzor ich veliteľa Hernána Cortéza zodpovedal popisu Quetzalcoatla, bieleho boha, legendárneho panovníka a učiteľa, ktorého ctili všetky mexické kmene. Podľa mýtu Quetzalcoatl nezomrel, len sa vydal po mori na východ, odkiaľ sa po určitej dobe vráti. Zdesený aztécky kráľ Montezuma II. nevedel, čo robiť. Poradcovia mu navrhli jednoducho zavraždiť votrelcov, no astrológovia pripomínali, že vynorenie sa bielych sa zhoduje s predpovedaným dátumom návratu Quetzalcoatla.

Onedlho španielska expedícia, ktorá zamierila do aztéckeho hlavného mesta Tenochtitlan, stretla poslov s darmi. Medzi otrokmi, súknom, ženami a zlatom bola aj ľudská mŕtvola. Cortéz si pozeral mŕtvolu Indiána prekvapený a zhnusený. Nerozumel, že dostal dar cennejší ako zlato. Na počesť dobyvateľa obetoval Montezuma ľudskú obeť, čím uznal, že Cortéz je bohom. Preto o niekoľko týždňov neskôr usporiadal na jeho počesť aj „božský“ banket, na ktorom ponúkali hosťom jedlá z ľudských sŕdc.

Rozkúskovaná bohyňa

Aztékovia sa usadili na území dnešného mesta Mexiko v 14. storočí. Počas storočia si podrobili územia až po Mexickú zátoku (vrátane viacerých kmeňov Mayov, o ktorých Mel Gibson nakrútil svoj nový film Apocalypto). Tamojšie indiánske kmene vnímali votrelcov zo severu ako výnimočne krutých. Keď chcel jeden z miestnych kráľov odovzdať svoju dcéru panovníkovi Aztékov, bol prijatý s patričnou poctou a Aztékovia mu prisľúbili, že s ňou budú zaobchádzať ako s bohyňou. Nevedel, že Aztékovia to zoberú doslova. Ženu použili ako obeť a jej odrezané nohy použili ako kropiaci prístroj krvou na označenie múrov svätyne, pričom šikovne z nej zodrali kožu a vyrobili rituálne šaty pre jedného z kňazov. Podľa aztéckeho mýtu sa podobným spôsobom boh Huitzilopochtli zachoval voči svojej sestre – bohyni Mesiaca.

Verejný kult sa v Tenochtitlane zakladal na praxi, ktorú v našej kultúre pripisujeme psychopatickým vrahom. Liturgický kalendár bol listinou rafinovaných tortúr, ktorých popisy môžeme dnes nájsť jedine v análoch súdnej medicíny. Každý aztécky bôžik si žiadal ľudský život. Tlaloc, zodpovedný za úrodu a dážď, dostával za obeť potopené deti. Keďže tichá smrť sa mohla zdať Tlalocovi nemilá, obete najprv mučili, vytrhávali im nechty alebo pichali pod ne triesky. Až nárek mordovaného dieťa zaručoval dážď, ktorého intenzívnosť bola úmerná plaču malej obete. Vrcholným bodom slávnosti sviatku Xipe Toteka, patróna rastlinstva, bola zase postupná rituálna vražda, ktorú začínali prebodnutím obetí šípmi tak, aby ich vytekajúca krv vsiakla do zeme ako voda. Až potom z krvácajúceho položivého tela sťahovali kožu. V porovnaní s takýmto zverstvom sa rituálna dekapitácia (sťatie hlavy) žien, symbolizujúca žatvu kukurice, zdá byť humánnym aktom.

Tortúry Mayov

Podobné obrady vykonávali vo všetkých predkolumbovských civilizáciách. Podľa historikov Mayovia, ktorých kultúra prežívala obdobie najväčšieho rozkvetu medzi rokmi 300 – 900 po Kr., neprelievali hektolitre ľudskej krvi ako Aztékovia. Maľby a plastiky, ktoré zdobia steny ich chrámov, ukazujú však niečo iné: aj oni dávali bohom ľudské

obety. Počas niektorých ceremónii kňaz rozrezával brucho žijúceho človeka a vyvliekal vnútornosti.

Mayovia verili, že bohovia sú lační po ľudskej krvi. Bôžikovia na odplatu za pokrm mali zosielať panovníkom Mayov vízie. V nich sa mali objavovať predkovia slúžiaci dobrou radou. Každý panovník Mayov kŕmil bohov krvou obetí, ale aj svojou. Narezával si genitálie ostrím z obsidiánu alebo z chrbtice raje a krv, ktorá vytekala do misky a vsakovala do kúskov papiera, bola potom spaľovaná. Verili totiž, že týmto spôsobom krv trafí do nebies. Pritom vdychovanie dymu vyvolávalo vízie, predstavované Maymi na maľbách v podobe veľkého hada, ktorý sa vyplazil z pier predka.

Krv sa púšťala počas dôležitejších náboženských sviatkov. Ceremónií sa zúčastňovali aj ženy panovníkov a veľmožov. Ženy si spôsobovali bolesť preťahovaním šnúry zdrsnenej tŕňmi alebo háčikmi cez dieru v jazyku. Mayovia topili svoje obete vo veľkých studniach, na dne ktorých dodnes spočívajú cenné predmety a množstvo ľudských kostí. Aztékovia však rozvinuli tieto vražedné metódy neuveriteľným spôsobom a vytvorili naozajstnú civilizáciu smrti, ktorú treba považovať za jednu z najkrvavejších v dejinách. V kruhu stredomorskej kultúry rovnako vražedný kult vyvinuli iba Feničania, ktorí na počesť Baala masovo pálili novorodencov v špeciálnych krematóriách.

V 15. storočí, keď bol aztécky štát na vrchole moci, sa aztécka náboženská doktrína upevnila. Výskumníci predkolumbovských kultúr tvrdia, že sa zakladala na niekoľkých rozličných prvkoch spojených ideou apokalyptického utrpenia a odčinenia vín. V mytológii Aztékov sa svet rútil do záhuby a spamätával sa iba v dôsledku božskej obeti. Vtedajšia epocha bola piata a posledná. Aby udržali existenciu tohto sveta, bola nevyhnutná prítomnosť človeka v božskom obetovaní. Krvavé rituály boli prepletané tancami, hudbou a inscenáciami mýtických udalostí. V spojení s masovými vraždami indiánske sviatky vyzerali ako masové sadomasochistické drámy. Zo 16. storočia vieme, že v bojoch skúsení dobyvatelia zvracali, keď videli tieto scény.

Vražedné raňajky

Keď aztécky štát získal dominantnú pozíciu v oblasti, aristokrati zoskupení okolo kráľa Tlacaela spálili všetky kroniky. Mohli vďaka tomu písať svoje dejiny znova a zabudnúť na skromné začiatky. Na vrchole mexického panteónu sa objavil krutý boh vojny Huitzilopochtli. Zároveň kňazi hlásali, že jedinou zárukou zdaru je nepretržitá eskalácia rituálnej mašinérie smrti. Etnológovia opatrne odhadujú, že Aztékovia každoročne kládli za obeť minimálne 500 – 700 osôb. K tomu ešte treba prirátať rituálne vraždy pri príležitosti výnimočných sviatkov a udalostí. Príležitosťou k nárastu násilia bolo sucho, ktoré panovalo v rokoch 1450 – 1454. Kňazi usúdili, že je výsledkom príliš malého množstva obetí, a vo veľkom začali s vyhubovaním. Rafinované tortúry nahradilo už skôr praktizované masové vytrhávanie sŕdc. Obete ležiace na chrbtoch upevnili na kamennom oltári, kamenným nožom im rozsekávali hrudníky a vyberali ešte bijúce srdcia, aby ich odniesli bohom. Následne mŕtvolu posúvali na nižšie poschodia, kde kúskovali končatiny a z tváre zdierali kožu, aby z nej vyrobili špeciálnu masku. Na konci sa konala osobitná žranica, počas ktorej sa jedlo mäso z obeti „dochutené“ korenenou omáčkou.

Aztécki duchovní dosiahli vo svojom remesle takú zručnosť, že onedlho chýbali obete. Kvôli tomu zaviedli zásadu tzv. kvetných vojen, ktorých cieľom nebolo vyhladiť nepriateľa, ale získať zajatcov určených na ďalšie jatky na počesť bohov. V roku 1455, keď vlna masakrov kulminovala, spadli dlho očakávane dažde, čo v Aztékoch upevnilo presvedčenie, že ďalší rozvoj štátu je možný iba pokračovaním masového vyhladzovania. Výnimočné jatky sa odohrali v roku 1487 počas štvordňového sviatku pri príležitosti posvätenia Templo Mayor, hlavnej svätyne Tenochtitlanu. Štyri roky zhromažďovali zajatcov, ktorých potom použili ako obete. Ich počet je ťažké určiť, odhady kolíšu medzi 20 až 70 tisíckami obetí.

jak se říkalo za komunismu – a jak patrno se už zase říká) jesuity. Provinciál během návštěvy prohlásil: „Jedním z velkých problémů provincie je, že máme velmi mnoho starých jesuitů, ale nemáme je kam dát. Zde v ústavu už není místo.“ Nato jeden ze starých kněží vykřikl: „Otče provinciále, umíráme tak rychle, jak jen to jde!“

Humor napomáhá vnímání

Neurobiologové tvrdí, že když se smějeme, tak se vylučují endorfiny, které způsobují dobrou náladu, a tím nám pomáhají uvolnit se a odpočinout. A když jsme odpočatí, tak jsme schopni lépe vnímat a učit se. Smích tedy, přinejmenším nepřímo, je prostředkem k lepšímu pochopení věcí. Může být rovněž projevem náhlého duchovního vhledu. Často, když lidé zjistí, jak se hloupě chovali, začnou se smát. Smějí se sami sobě, z toho, jak směšně vypadali v Božích očích. Rozjímání o našem člověčenství je mnohdy zdrojem smíchu, a díky němu hlouběji poznáváme pravdu o nás samých, světu i Bohu.

Humor je zábava

Humor je zábava, či, můžeme říci, prostě legrace. A již to svědčí v jeho prospěch. Myslíte si snad, že Bůh zakazuje zbožným lidem se bavit a smát? Pozemská radost je svým způsobem předchutí nebe. Svatí to dobře chápali, a stejně tak, ba ještě více, to chápal ten, jehož prvním veřejným zázrakem bylo proměnění vody ve víno.

Začal jsem vtipem, a vtipem také skončím. Proč? Protože.

Jesuita a františkán se vracejí autem z teologické konference. Během jízdy pokračují ve vášnivé výměně názorů na některé probírané otázky. Najednou dostane auto smyk, vyletí ze silnice a narazí do stromu. Oba kněží se ocitnou před nebeskou branou.

opatrní, aby i přes slavnou minulost nepropadli pýše, případně se nezaměřovali jenom na věci světské.

A znáte ten o těch třech kněžích: františkánovi, dominikánovi a jesuitovi, kteří se spolu zúčastní duchovních cvičení?

Dostane se jim zvláštní milosti a oni na vlastní oči uvidí Boží narození v Betlémě.

Všichni padnou na kolena a dominikán říká Panně Marii: „Ach, jaká to radost, spatřit Slovo, jež se stalo tělem, vtělení Boží, hypostatickou unii lidského a Božího!“

A františkán praví k Pánu Ježíši: „Ach, jaká to radost, spatřit, jak se Boží Syn rodí v chudobě mezi jeho milovanými zvířaty!“

A jesuita se ptá svatého Josefa: „Už ses rozhodl, jestli ho pošleš k nám do školy?“

Humor může posluchačům pomoci zachytit podstatu věci

Jinými slovy, humor jde přímo k „jádru pudla“. Sv. František z Assisi kdysi řekl: „Kažte evangelium. Použijte slova, pokud to bude nutné.“ To je velmi moudré, a dokonce vtipné. Je to jednoduchá, prostá pravda. Sv. Ondřeje Avellina, kanonického právníka ze 17. století, který vstoupil do řádu teatinů, se jednou jistý zbožný kněz zeptal: „Otče Avellino, jak dlouho by měl člověk setrvat u lože nemocného?“ Místo, aby se pouštěl do dlouhého vysvětlování, sv. Ondřej odvětil: „Vždy buďte stručný. Má to dvě výhody: pokud vás mají rádi, budou chtít, abyste je opět navštívil. Pokud je budete nudit, alespoň jim zkrátíte jejich utrpení.“

Humor ukazuje křesťanskou odvahu

Již jsem hovořil o svatém Vavřinci, který tváří v tvář svým mučitelům projevil statečnost. Podobně i v 16. století svatý Tomáš More, když vystupoval na popraviště, kde měl být sťat, prohodil k postávajícímu katovi: „Pomoz mi, prosím, nahoru, dolů to už zvládnu sám.“ Vtip jinými slovy říká: „Já se smrti nebojím.“

Humor je projevem pohostinnosti

Pohostinnost je významnou ctností ve Starém i Novém zákoně. Abrahám a Sára byli za svou pohostinnost ke třem cizincům odměněni synem Izákem. Mimochodem, vzpomeňme si, jak se stará Sára smála, když se doslechla, že porodí syna. Ten dostal jméno Izák, hebrejsky Jic-chak, tj. „směje se“. A v Novém zákoně bylo přijetí Pána Ježíše do domu mnohdy vyjádřením pravé víry. Také Pán Ježíš prokazoval Boží pohostinnost těm, kteří ho potřebovali, odpouštěl hříchy, uzdravoval, těšil a vyháněl démony.

A právě humor je jedním ze způsobů, jak projevit pohostinnost. Chceme-li, aby se u nás lidé cítili jako doma, pak je smích pravděpodobně tou nejsnadnější cestou. K srdečnosti a přátelství patří nerozlučně humor.

Před mnoha lety jsem byl vyslán do Nairobi v Keni, kde jsem později strávil část svého života. Hned zkraje mě pověřili, abych s ještě několika dalšími kněžími vedl exercicie pro místní sestry. Po exerciciích se konal slavnostní oběd, na který však nikdo z kněží kromě mě nedorazil, neboť měli jiné povinnosti. Byl jsem nový a sestry jsem vlastně skoro vůbec neznal. S mírnými rozpaky jsem se postavil a řekl: „Tak se mi zdá, že jsem zde jediný muž.“ Načež jedna ze sester odvětila: „A požehnaný jsi mezi ženami.“ Všichni se začali smát, nervosita opadla a já pocítil, že jsem vítán. Byl jsem přijat se smíchem, v tom dobrém slova smyslu.

Humor léčí

Lékaři – psychologové a psychiatři – tvrdí, že napomáhá během uzdravování, a to nejen duše, ale rovněž těla. Smíchem totiž dochází k uvolňování endorfinů. A pokud bereme vážně slova sv. Pavla, že Církev je mystickým tělem Kristovým, pak můžeme přeneseně říci, že smích působí léčivě také v ní. Například pomáhá obstát v těžkých dobách, kterými Boží lid prochází.

Nejde o to, smát se nad hříchy v Církvi, humor nám spíše dává nadmíru potřebný „oddechový čas“, který pomáhá překonávat některé bolesti.

Kdysi v New Yorku **jesuitský provinciál navštívil** tamější ústav pro přestárlé *(pozn. red.:*

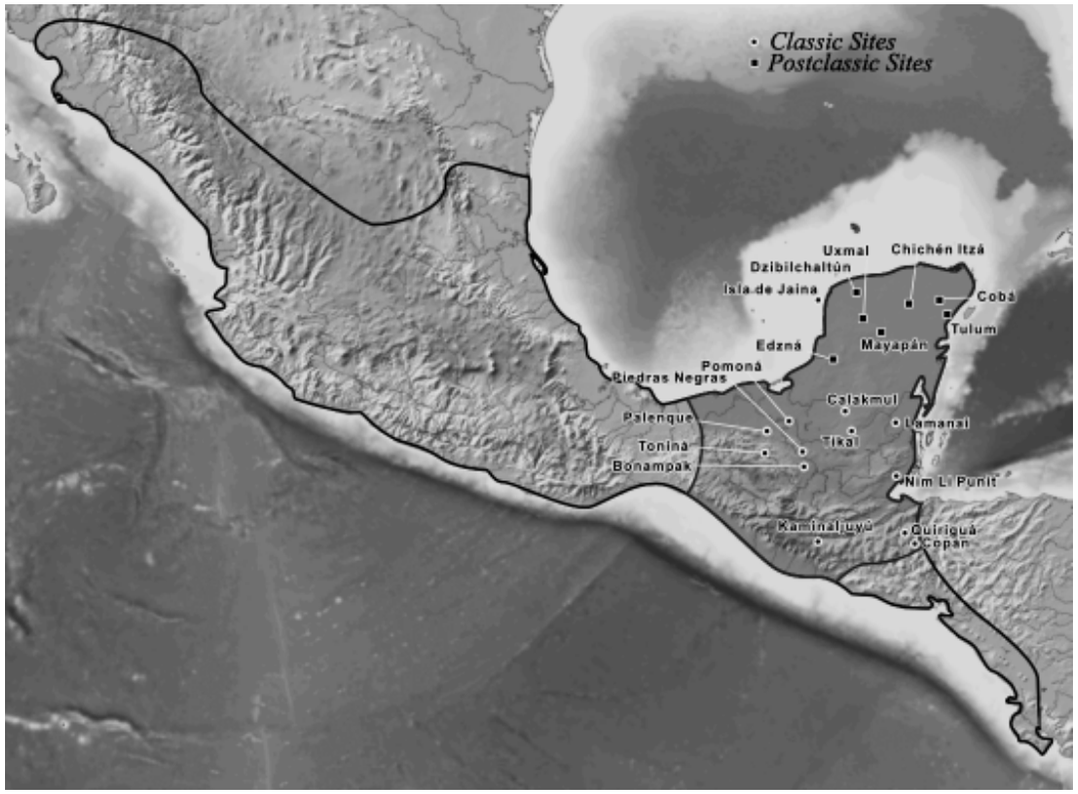

Neuveriteľné

Netreba sa čudovať, že dobyvatelia si mysleli, že trafili do spoločnosti, ktorej vládnu démoni a jej vodcovia sú posadnutí ľudia. Španielski misionári, ktorí prišli krátko nato do Mexika, takýmto príbehom nechceli veriť. Popisy rituálneho kanibalizmu označili za výmysel chamtivcov lačných po zlate, ktorí hľadali zámienku pre potláčanie Indiánov. Konflikt medzi kolonistami a duchovnými spôsobil, že dominikán Bartolomé de Las Casas[2] vo svojich knihách odmietol obvinenia z kanibalizmu ako absurdné a sústredil sa na obrazy nemilosrdného vykorisťovania mexických kmeňov. Početné preklady a úpravy jeho prác upevnili v Európe mýtus indiánskeho „ušľachtilého divocha“, neschopného spáchať zločin. Začali sa tiež spochybňovať príšerné popisy mexických rituálov ako prehnané a počty obetí sa považovali za výtvor fantázie. Používali argument, že nedokonalým kamenným náradím (Aztékovia nepoznali železo) nie je možné masovo vraždiť a precízne vyrezávať vnútornosti.

Ťarcha zla

Komplexné archeologické výskumy, ktoré už niekoľko rokov prebiehajú na území dnešného hlavného mesta Mexika, potvrdzujú slová Cortézových kumpánov. V kaplnke zasvätenej Tlalocovi sa našli kostry detí vo veku od štyroch do siedmych rokov a v zrúcanine Templo Mayor ležali ľudské lebky odťaté kamennými sekerami. Odhalené boli v kronikách aj popísané nádoby, z ktorých napájali ľudskou krvou sochy bohov. Ukázalo sa, že „primitívnymi“ obsidiánovými nástrojmi vedeli Aztékovia vykonať aj operáciu oka. Výskumníci predkolumbovských náboženstiev sa dnes zhodujú, že popisy rituálnych vrážd zo 16. storočia sú pravdivé. Je vecou diskusie, či pri extrakcii srdca rozrezali aj hrudnú kosť, alebo ho vyťahovali zdola, po rozťatí bránice. Experimentálna archeológia dokázala dôležitú skutočnosť: počas liturgií (predstavených v kronikách) bolo možné bez väčších ťažkostí uskutočniť masovú vraždu. Momentálne sa pátra po ďalších stopách aztéckych aktov vyhladzovania.

Aj keď vedci poukazujú na rôzne príčiny vraždenia na území predkolumbovskej Ameriky, za dominujúcu treba považovať náboženskú motiváciu. Apokalyptické náboženstvá dávnej Ameriky predpovedali koniec sveta a civilizácií, ktorých trvanie sa snažili predĺžiť utrpením obeti. Neprinieslo to však očakávané výsledky. V babonách mexických kmeňov Toltekov, Mayov a Aztékov bol naprogramovaný mechanizmus sebazničenia.

V 10. storočí za nevyjasnených okolností padla civilizácia Mayov. Nezničil ju hlad, epidémia ani vojna. Dnes sa predpokladá, že Mayov zničila ekologická katastrofa – vyrúbali lesy, zjaloveli pôdu a nakoniec nemali čo jesť. Päťsto rokov neskôr mohutný štát Aztékov, ktorý mal mnohotisíc vojakov, podľahol invázii 550 bielych ľudí. Možné je však aj iné vysvetlenie. Všetko nasvedčuje tomu, že predkolumbovské civilizácie smrti sa rozpadali samé ako keby pod ťarchou nahromadeného zla.

Mieczysław Samborski

Autor je poľský historik a publicista. Text bol uverejnený v poľskom konzervatívnom týždenníku Ozon č. 15, roč. 2006 (www.ozon.pl). Vychádza s láskavým zvolením redakcie. Preložil Mateusz Gniazdowski.

IMPULZ Číslo 3/2006 / www.impulzrevue.sk/article.php?136

Foto

- Území Mayů

- Území Aztéků

---

[1] Např. http://referaty.atlas.sk/vseobecne-humanitne/dejepis/18041/aztekove-a-mayove (Referát vhodný pre: Gymnázium) končí takto: Španělům se podařilo kvůli zlatu a stříbru kompletně zničit a vydrancovat kulturně vyspělou říši.

[2] Zmínili jsme se o něm dosud dvakrát: v resensi knihy Církev vybudovala Západ v roč. 3, č. 8, 10. 7. 2005, na s. 17, a v roč. 6, č. 5, 6. 4. 2008, na s. 15n. v článku Romana Jocha. Vřele doporučujeme si oba texty v nové souvislosti připomenout.

Světci věděli, že k humoru existují vážné důvody.

Podívejme se na některé z nich:

Humor evangelizuje

Veselostí, humorem a smíchem člověk potvrzuje svou víru v Boha, Pána dějin. Radostné rozpoložení je ve své podstatě svědectvím světu i lidem, že skutečně věříme ve vzkříšení, vítězství života nad smrtí, v moc lásky, v moc samotného Boha.

Humor říká pravdu mocným

Dějiny prověřily, že duchaplná poznámka je mnohdy tím nejlepším způsobem, jak „srazit hřebínek“ nabubřelcům a mocným. Pán Ježíš používal vtip ve svých moudrých podobenstvích, aby odhalil pokrytectví fariseů.

Jeden můj známý mi vyprávěl **o nejmenovaném biskupovi**, který si po skandálech ve

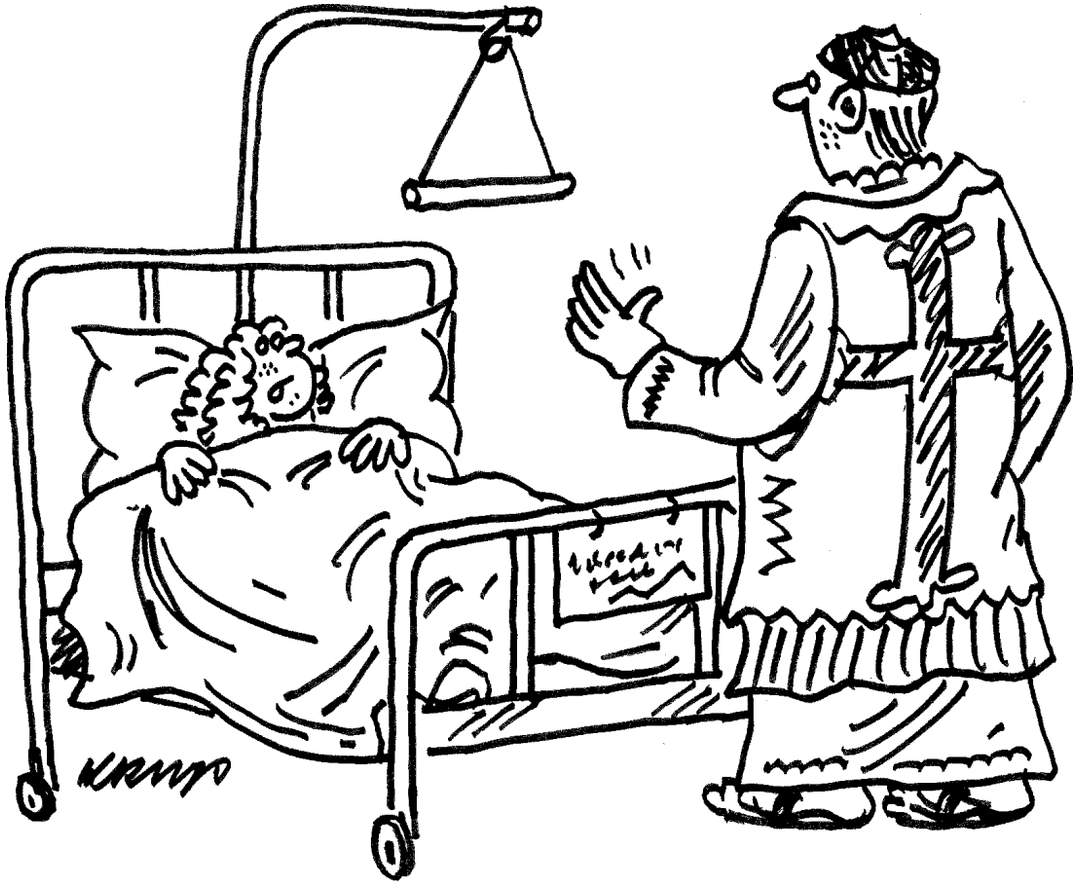

své diecézi potřeboval napravit pověst, a tak s houfem novinářů navštívil místní nemocnici. Procházel pokoje a povídal si s pacienty, až došel do místnosti, kde ležela matka onoho známého. Biskup jí řekl: „Má drahá, vím přesně, jak se cítíte.“ A ona odpověděla: „Ano, otče biskupe? Vy jste také prodělal operaci dělohy?“

Humor je nástrojem pokory

Můžeme žertovat sami o sobě, a tak ubírat váhu vlastnímu egu, což je žádoucí, zejména, zastává-li člověk ve společnosti či Církvi významné postavení, které by ho mohlo svádět k nafoukanosti. Velmi rád například vyprávím jesuitský vtip, který jsem uvedl na začátku. Miluji Tovaryšstvo Ježíšovo, ale právě takové vtipy mi připomínají, že jesuité by měli být

Stejného dne vstoupil do holičství muž v černém obleku s kolárkem a posadil se do křesla.

„Promiňte," řekl holič, „proč jste tak divně oblečen?"

„Jsem jesuita," zněla odpověď. „Přijel jsem do města na teologickou konferenci."

Holič na to: „To je skvělé, já jesuity miluji! Moje dcera studovala na vaší škole. A já sám jsem byl několikrát na ignaciánských exerciciích. Ostříhám vás zadarmo."

Jesuita namítl: „To opravdu není nutné. Složil jsem sice slib chudoby, ale mám peníze na ostříhání."

„Ne, ne, ne, v žádném případě," odpověděl holič, „trvám na tom, že vás ostříhám zadarmo!"

A tak jesuita poděkoval a při odchodu mu požehnal.

Příštího dne čekalo na holiče před holičstvím překvapení: deset dalších jesuitů.

Mohl bych přidat i další vtipy,

ale pro začátek nám jeden postačí. Stojí před námi otázka, zda je vhodné takovýmto způsobem hovořit o náboženských věcech. „Církevnímu" humoru se věnuji již mnoho let a z vlastní zkušenosti vím, že někteří věřící cítí „v jeho přítomnosti" jisté rozpaky, pokud jej přímo nepovažují za cosi nepatřičného. A to je škoda, protože veselost je v běžném životě nejen nezbytná, ale světci ji dokonce považovali za podstatný prvek duchovního zdraví. Každý, kdo skutečně poznal Boha, je veselý.

Nevím, kde humor u některých věřících přišel ke své pochybné pověsti, ale určitě znáte lidi, pro které být zbožným znamená být smrtelně vážným. Ale když jste k smrti vážní, můžete být také vážně mrtví.

Navzdory různým temným karikaturám svatosti se řada světců vyznačovala velikým smyslem pro humor. Jejich životy byly protkány radostí, vtipem a smíchem. Sv. Tereza z Ávily zakaboněný katolicismus přímo odsuzovala. „Smutná řeholnice je špatná řeholnice," říkala. „Obávám se více jedné nešťastné sestry než zástupů zlých duchů. […] Co z toho, když budeme svůj smysl pro humor skrývat? Používejme jej k obveselení ostatních!" Smysl pro humor nacházíme dokonce i u římských mučedníků. Ve 3. století sv. Vavřinec, který byl umučen na železném roštu nad rozžhaveném uhlím, na své mučitele volal: „Z této strany jsem už dost propečený, obraťte mě na druhou!" Známá je také prosba sv. Augustina: „Pane, dej mi cudnost a zdrženlivost, jen ne ještě teď."

Několik poznámek k článku „Indiánska civilizácia smrti"

Důvodů k otištění je několik. První spočívá v potřebě oprostit se od chybných myšlenek předchůdce romantismu J. J. Rousseaua: kultu tzv. ušlechtilého divocha, tvrzení, že člověk je od přírody dobrý, jeho dobré vlastnosti však prý narušuje společnost. Z historického a archeologického poznání plyne, že Aztéci a Mayové rozhodně nebyli „ušlechtilými" divochy.

Druhým („zeleným") důvodem je, že k zániku obou civilizací přispělo zničení ekologické rovnováhy obývané země. Je úsměvné, že se často souběžně vyskytují povzdechy nad zlatými časy „ušlechtilých divochů". Drancování přírody je jistě neúctou ke stvoření. Deformace myšlení je ale v tom, že zelená ideologie vidí každého člověka jako škodnou, kterou je potřeba omezit, regulovat a podřídit „přírodě".

Třetím a hlavním důvodem je to, že porušená ekologie krajiny nebyla hlavním hybatelem zániku indiánských civilisací. Samborského text označuje tímto viníkem mravní zlo: rituální lidské oběti, tj. hromadné vraždy

Vnucuje se otázka: Čím byly komunismus a nacismus a čím jsou v dnešní západní civilizaci potraty, či tendence k prosazení euthanasie?

Karel Korous

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

Test pro děti

1. Kdo nepatřil do Ježíšova rodokmenu?

a) Císař Konstantin – má v rodokmenu pevné místo, protože daroval církvi svobodu.

b) Král Šalomoun – byl vyškrtnut, protože se dopustil nevěry ke konci života.

c) Rachab – její zařazení je sporné, protože to byla hříšnice.

2. Co je pravda o svatém Josefovi?

a) Je otcem Ježíšovým pouze po tělesné stránce.

b) Je otcem Ježíšovým, protože je z rodu Benjamína jako Ježíš.

c) Je pouze pěstounem Ježíšovým.

3. Kdy se Ježíš narodil podle evangelia sv. Lukáše?

a) V roce nula našeho letopočtu.

b) Za panování císaře Augusta.

c) V roce šest před začátkem letopočtu.

4. Kde se narodil král David?

a) V městě Betlémě.

b) V městě Jeruzalémě.

c) V městě Uru.

5. Kde se podle evangelia sv. Matouše setkali mudrci s narozeným Spasitelem?

a) Ve chlévě, v místě Ježíšova narození.

b) V domě, kde spatřili Ježíšovu matkou Marií.

c) V paláci krále Heroda.

6. Sv. Jan na počátku svého evangelia píše o Slově. Koho nebo co tím myslí?

a) Boha Otce.

b) Boha Syna, který se stal člověkem.

c) Projev Boží moci.

7. V kterém evangeliu se dočteme o narození Ježíše v Betlémě?

a) Jen v evangeliu podle sv. Lukáše.

b) V evangeliích podle sv. Matouše a podle sv. Lukáše.

c) Ve všech čtyřech evangeliích.

8. V které roční době se podle Bible Ježíš narodil?

a) Na přelomu starého a nového roku – v čase slunovratu.

b) Není to přesně určeno.

b) V zimě, v prosinci.

9. Kdy obdržel Boží Syn své jméno Ježíš?

a) Ihned po svém narození.

b) Osmý den po svém narození.

c) Při křtu v Jordánu.

10. Kde by se rád Ježíš narodil, než přijde podruhé soudit svět?

a) V Jeruzalémě, v lepších podmínkách než ve chlévě.

b) V srdci každého člověka.

c) Znovu v Betlémě, ve stejných podmínkách, aby ho tam našli.

P. Pavel Ajchler

Test pro dospělé

1. Kdo to byl sv. Petr Chryzolog?
2. Jaký byl vztah Františka Palackého a katolické církve.
3. Co to je sociální darwinismus?
4. Za knězem přijdou rodiče, že se jim dítě leká a že ho proto chtějí co nejdříve pokřtít. Jak by měl kněz správně reagovat a následně postupovat?
5. Co to znamená, že je Bůh trascendentální bytostí? Jak je to správněji?
6. Může pouhý lidský rozum poznat tajemství Nejsvětější Trojice? Mohou do tohoto tajemství dokonale proniknout andělé? A Panna Maria?
7. Proč mluvíme o Bohu jako o Otci?
8. Jaký je postoj Církve k víře v duchy zemřelých? Ovlivňují náš život zde na zemi?
9. Co víme o Bibli leskovsko-drážďanské?
10. Má vlajka Vatikánu stále stejný vzhled, jako např. vlajka Velké Británie či USA?

P. Ing. Antonín Sedlák

Odpovědi na otázky testu pro dospělé z listopadového čísla

1. Jaký byl vztah básníků Petra Bezruče a Jaroslava Seiferta k církvi?

O Jaroslavu Seifertovi si můžeme udělat určitý názor podle článku v roč. 7, č. 2, 11. 1. 2009, na s. 11n. O Petru Bezručovi jsme se ještě nezmínili. Požádali jsme o názor znalce tohoto básníka Mgr. Zdeňka Smolku, Ph. D. z Katedry české literatury, literární vědy a dějin umění Filozofické fakulty Ostravské univerzity. Z jeho tří odpovědí vyjímáme:

„Petr Bezruč byl dítě své doby. V 90. letech 19. století byl postoj k víře ambivalentní, stačí připomenout Jiřího Karáska ze Lvovic, který psal stejně tak pohanské a rouhačské verše jako vyznání víry a katolické legendy. Podobně Bezruč se na jedné straně stylizuje do syna démona, neboť Bůh jeho zemi opustil, na straně druhé věří v Boží zákony a kritizuje jejich nedodržování ze strany lidí a státní moci, je schopen se k Bohu i modlit. Často kritizuje odnárodňování, na němž se podílí církev, jeho „zpolštěný chrám“ (slovo „zpolštěný“ použil Bezruč místo „popolštěný“ – šlo mu o zavádění polštiny místo češtiny) však míří spíše na praxi protestantů. Přímo ve Slezských písních se najdou básně, kde se Bezruč vyjadřuje velmi příznivě o vlasteneckých kněžích (v básni Hrabyň vzpomíná na faráře Jana Böhma, báseň Domaslovice je věnována tamnímu faráři Janu Ježíškovi, v básni Ondráš je zmíněn, byť nikoli jmenovitě, janovický farář Jan Štíhel), pokud jde o církevní organizaci, můžeme ho považovat spíše za antiklerikála. Křesťanské symboly ve své poesii používá, často pro označení utrpení jak své osobní situace, tak i situace „slezského“ lidu. Podle zpráv z jeho života patřil k pravidelným čtenářům Bible, zvláště v letech svého stáří. Shrnul bych to tedy to teze: věřící člověk, který neidentifikuje svou osobní víru s žádnou pozemskou organizací (aniž věří, že církev je jiná než pozemská).

Ještě k Vaší poznámce o Červeném květu: je to krásná intimní báseň, komunisté ji museli silně desinterpretovat, aby jen kvůli červené barvy z ní udělali něco jiného. Mimochodem, pokud bychom chtěli jít do podrobností, i tuto báseň by bylo lze vztáhnout k našemu tématu: Bezruč v ní mimo jiné reaguje na epigram F. L. Čelakovského („básník, co jiné měl oči“), podle nějž stvořil Bělboh růži a Černoboh, když ho chtěl napodobit, kaktus.“

Wikipeida zmiňuje myšlenku mladého Bezruče odejít do kláštera. Doktor Smolka uvádí: „Pokud jde o jeho úmysl jít do kláštera, neznám bohužel podrobnosti.“ A konečně, pokud jde o závěr jeho života: „Nedá se přímo říci, že s někým žil. V nejužším kontaktu byl zřejmě se svou „osobní sekretarkou“ Zdenkou Kadlecovou-Tomáškovou.“

Jako zajímavost uveďme, že v roce 2001 získal Msgre. Josef Veselý, děkan v Opavě, čestný papežský prelát, a také básník, za svůj dlouholetý duchovní a kulturní přínos Opavě Cenu Petra Bezruče.

2. O čem pojednává encyklika Mystici Corporis Christi?

Jde o klíčovou encykliku Pia XII., jejíž přepis máme přislíben. Podle možnosti ji pak budeme moci zveřejnit jako dokument.

ný; zevní lék. - N. Úly (zast.); pracovník, který testuje výrobky; židovská telegrafní agentura (má sídlo v USA). - O. Krotitel (řidč.); město v Albánii. - P. **2. díl tajenky**; výkrm až do jatečné váhy. - Q. Podřadicí spojka; strom s ostrými trny; jít (expr.).

SVISLE: 1. 60 kusů; místo toho; stará nepotřebná věc; zasklené průzory. - 2. **1. díl tajenky**; jaderné palivo. - 3. Osmidenní slavení svátků (církv.); příliš živé dítě (expr.); bylina s dělenými listy; bujní koně. - 4. Výběžek pevniny do moře; spojovací čárka; znělky; tíha (řidč.). - 5. Prvorozený syn Adama a Evy; citoslovce nazn. rytmus při společné práci; kos (zdrob.); plicní tuberkulóza. - 6. Oblíbenost; zakoktání (zast.); Miroslav, Jaromír, Slavomír, Lubomír aj. zdrob. - 7. Divadlo (expr.); norská metropole; nesením dopravená. - 8. Příkrý skalní výběžek; šikmý stožár plachetnice; docela zetlít. - 9. Výrazný orgán kolem ústního otvoru člověka; palindromické (čte se zpředu stejně jako odzadu) ženské jméno; exotický ořech; důvodová spojka často chybně zaměňovaná s příčinnou 'protože'. - 10. Délkově omezená část silnice; studené roční období; objem (odb., řidč., z lat.); návod k jednání. - 11. Útvar v plášti mlžů; menší pes s kadeřavou srstí; typický ornament rokoka; mez. kód letiště Skopje. - 12. **3. díl tajenky**; iniciály kněží-mučedníků sv. Adameho a sv. Aguilara, zavražděných revolučními gardami v Sovětském Mexiku r. 1927. - 13. Bylina s bílými květy v úborech; trojčleny; turistické plátěné přístřeší; zkr. knihy Nového zákona Matouš.

Pomůcka: ftiza, JTA, rmen, sesel, úpor, ušení.

Ladislav Martinča

Liberecký vánoční úsměv

Radost, humor a smích v duchovním životě

Na malém městě žil jistý holič. Jednoho dne do jeho holičství vstoupil muž v hnědém hábitu se sandály na nohou a posadil se do křesla.

„Promiňte,“ řekl holič, „proč jste tak divně oblečen?“

„Víte, já jsem františkán,“ zněla odpověď. „Chystáme se zde v městě otevřít vývařovnu pro chudé.“

Holič na to: „To je skvělé, já františkány miluji! Líbí se mi život svatého Františka z Assisi, také si velmi vážím vaší práce pro chudé a lásky k přírodě. Jste prostě skvělí! Ostříhám vás zadarmo.“

Františkán se bránil: „To opravdu není nutné. Žijeme sice skromně a skládáme slib chudoby, ale já mám peníze na ostříhání. Rád vám zaplatím.“

„Ne, ne, ne, v žádném případě,“ odpověděl holič, „trvám na tom, že vás ostříhám zadarmo!“

A tak františkán poděkoval a při odchodu mu požehnal.

Příštího dne čekalo na holiče před holičstvím překvapení: koš plný květin a děkovné psaní od františkána.

Stejného dne vstoupil do holičství muž v bílém hábitu s černým škapulířem a posadil se do křesla.

„Promiňte,“ řekl holič, „proč jste tak divně oblečen?“

„Víte, já jsem trapista,“ zněla odpověď. „Přijel jsem do města navštívit lékaře, a tak jsem si řekl, že bych potřeboval ostříhat.“

Holič na to: „To je skvělé, já trapisty miluji! Četl jsem všechny knihy Thomase Mertona a obdivuji váš rozjímavý život. Jste prostě skvělí! Ostříhám vás zadarmo.“

Trapista se bránil: „To opravdu není nutné. Žijeme sice skromně, ale já mám peníze na ostříhání. Rád vám zaplatím.“

„Ne, ne, ne, v žádném případě,“ odpověděl holič, „trvám na tom, že vás ostříhám zadarmo!“

A tak trapista poděkoval a při odchodu mu požehnal.

Příštího dne čekalo na holiče před holičstvím překvapení: koš plný klášterních sýrů a marmelády a děkovné psaní od trapisty.

těla (nesmrtelná, schopná oslavení nebo utrpení) s týmiž orgány, jako měli na zemi (včetně rozdílu pohlaví – proti novodobému genderismu), a to bez jakéhokoliv porušení, jejich životní funkce ale nebudou vykonávány. Těla spravedlivých budou oslavena, těla bezbožných nikoliv. Všimněme si zajímavého protikladu „spravedlivý“ × „bezbožný“. A také toho, že z řečeného plyne: pokud jsou tu kosti zemřelého, nemůže dotyčný již mít své vzkříšené tělo, jak se to u některých předpokládá (např. u Henocha; z tohoto hlediska je zajímavý důraz Písma sv. na skutečnost, že nikdo nenašel Mojžíšův hrob).

br. Felix OFM

Znáš Písmo svaté?

Tajenka minulé křížovky byla z (Lk 3, 5d.6). Evangelista sv. Lukáš cituje proroka Isaiáše (40, 3 – 5) a porozumíme mu, uvedeme-li si text celý: „Hlas volajícího na poušti: Připravte cestu Pánu, vyrovnejte mu steky *(potud stejné, jako u sv. Matouše)*! Každé údolí ať je zasypáno, každá hora a každý pahorek srovnán; kde je co křivého, ať je narovnáno, **cesty hrbolaté ať se uhladí! a každý člověk uzří Boží spásu.**“

Je tu obraz z dnešního, stejně jako z tehdejšího budování dopravních tepen. Ale oba – Isaiáš i sv. Jan Křtitel – mají na mysli cesty jiné, důležitější: připravit svá srdce, aby nic nebránilo příchodu Pána k nám. Jediná nejasnost by mohla být v tom, jak to, že *každý* člověk uzří Boží spásu? Cožpak všichni lidé budou spaseni? To jistě ne. Ale i ti, kteří neuposlechnou této výzvy a zůstanu ve svých hříších, budou nějakým způsobem vnímat Pána: ať zde na zemi, vědomi si svého ubohého ostavení (neboť každý, kdo je ve hříchu, o tom svým způsobem ví), nebo po smrti, podobni sobeckému boháči, který „v mukách zdvihl oči a viděl zdálky Abraháma a v jeho náručí Lazara“ (Lk 16, 23). Připravme tedy cestu Pánu, hledejme ho, dokud je možné ho najít. A veškerá naučení mají sloužit k tomu, jak. Jak cestu připravit.

Dnešní úkol: V tajence je snad nejznámější věta z evangelií – každoročně ji vyslechnou i tisíce nevěřících, kteří přesto nějak touží po nápravě, když kradmo přicházejí na „půlnoční“. Větu doplňte, určete odkud je a zkuste si vzpomenout, zda o teto události něco víte.

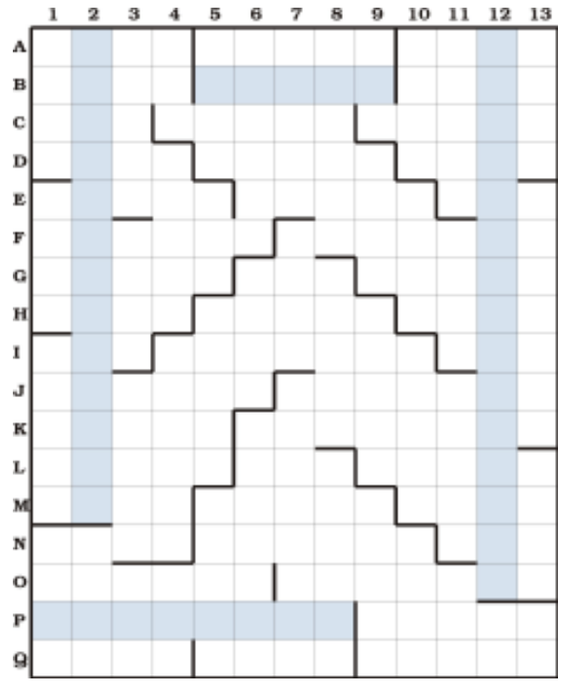

VODOROVNĚ: A. Zvuk hnízdící slepice; jadranský přístav; odpor, protivení se (zast.). - B. Škrabák hlíny u pluhu; **4. díl tajenky**; počet dnů v týdnu. - C. Třetina z patnácti; Ježíšův soudce; tercie (hud.). - D. Mnohobarevný proužkovaný polodrahokam; řeka pramenící v Malé Fatře; lůno (kniž.). - E. Pohyb nástroje směrem nahoru; materiál k odlévání soch; latinsky 'ale, avšak' (arch., básn.). - F. Ženské podoba jména Ondřej; opar (nář.). - G. Bílý mořský pták; zkr. jedné z komunistických stran na našem území; kaprovité ryby. - H. Říkat och, naříkat (expr.); kolková známka; jemenský přístav. - I. SPZ Karlových Varů; město, jímž protéká Ohře; MPZ Laosu. - J. Neporostlost; vnější slušnost. - K. Otvory na konci klád u voru; samomluvy. - L. Co se mlsá (řidč.); obyvatel Indie; jádro problému (kniž.). - M. Básník (kniž.); derivát uhlovodíku obsahující kromě fluoru i chlor, dnes již málo používa-

3. Kdo to jsou sv. Poncian a sv. Hippolyt?

Svatý Poncián (lat. Pontianus, * ? Řím – † 237 Sardinie) byl 18. papežem. Jeho pontifikát se datuje 21. 7. 230 až 29. 9. 235. Během této doby dospělo církevní schisma vyvolané sv. Hippolytem ke konci. Poncián spolu s dalšími církevními představiteli byli císařem Maximinem Thraxem v září roku 235 zatčeni a vypovězeni na Sardinii vykonávat nucené práce v dolech. Aby Řím nezůstal bez biskupa a církev bez hlavy, Poncián resignoval a umožnil tak volbu svého nástupce. Není známo jak dlouho ještě žil, ale zemřel na tomto Ostrově Smrti na následky nelidských podmínek věznění a práce v dolech.

Jeho ostatky byly přespříštím papežem sv. Fabianem převezeny do Říma a pohřbeny v Kalixtových katakombách. Jeho náhrobní nápis „PONTIANOS, EPISK“ (Pontianus, biskup), byl objeven v kryptě chrámu Svaté Cecílie v Římě v roce 1909. Další slovo „MARTYR“ (mučedník) je zřetelně doplněno později.

Jeho památka bývala slavena 19. 11. Toto datum bylo později přesunuto na 13 8., kdy je oslava sv. Hippolyta.

Svatý Hippolytus (* asi 170 Řím nebo východ římské říše – † 235 Sardinie) byl první vzdoropapež (od roku 217). Od roku 192 byl v Římě knězem. Byl žákem sv. Ireneje z Lyonu a je považován za důležitého církevního Otce Západu této doby. Církev jej tedy slaví 13. 8. (východní církev 10. srpna).

Ke schismatu došlo roku 217 v okamžiku, kdy papež Kalixt I. umožnil druhé pokání pro hříchy sexuální povahy, ačkoli byly dosud smilstvo, vražda a odpad od víry považovány za hříchy, které se církev neodvažovala promíjet. Hippolyt se nechal zvolit římským biskupem, za něhož ho uznávala skupina, která se držela rigidního učení zvláště v oblasti sexuální morálky.

Za 5. pronásledování křesťanů byl Hippolyt roku 235 spolu s Poncianem poslán do dolů na Sardinii, kde oba zahynuli; oba dva církev uznává jako svaté, neboť během tohoto vyhnanství došlo ke smíření Hippolyta s církví a k ukončení schismatu.

Hippolyt je autorem převážně řecky psaných komentářů ke knize Daniel a k Apokalypse, dogmatických a církevně právních pojednání a polemického spisu proti gnostikům (Vyvrácení všech herezí), kterým přisoudil 32 heresí. Je zajímavé, že Hippolyt stanovil výpočet data Velikonoc.

Nejznámějším Hippolytovým dílem je dnes Apoštolské podání známé více pod svým latinským názvem Traditio apostolica. Toto dílo vzniklo mezi lety 210 a 215 a umožňuje nám pohled do života církve své doby. Původní řecký text se ale ztratil, dostupné jsou jen tehdejší překlady. V Traditio nalézáme první záznam průběhu biskupského svěcení a nejstarší eucharistickou modlitbu, jejímž přepracováním je nová, 2. eucharistická modlitba. Sv. Hippolyt je patronem chovatelů koní, vězeňských dozorců a strážníků a je vzýván proti tělesné slabosti.

4. Kterými skutky (rody, druhy?) může člověk hřešit?

Nejdříve si řekněme, co může být hříšné, a pak se vraťme k formulaci otázky. Hříšné, protože svobodné, mohou být jen skutky, činy. A čin je dán svobodným rozhodnutím pro něco myšlenkově poznaného. Ale sama myšlenka má vlastní specifikaci: tvorbu pojmů a soudů. Vlastní hodnotou myšlenky je pravda. Vyjádřením myšlenek je specifikována řeč. Takže myšlenka nebo řeč vzaté o sobě *nejsou hříšné*. Jak to tedy, že v úkonu kajícnosti se modlíme „myšlením, slovy a skutky“? Je to pravda? Ano, *někdy* je to pravda. To tehdy, když ***chci*** myslet to a to, mluvit to a to – pak to může být špatné chtění. Takže myšlenka *jakožto chtěná* a případně jakožto k špatnému chtění vedoucí může být hříšná, když obsahuje třeba nějakou nespravedlnost. V tom pojetí, jak je tomu v úkonu kajícnosti, jsou myšlenky, řeč a činy různým způsobem ***propojeny*** – bez tohoto propojení nemůže být myšlenka a řeč hříšná – čili jsou předmětem volního rozhodování.

Řečené už také naznačuje, že myšlenka, řeč a čin nejsou rody skutků a ***skutky se tak nedělí!*** (Lze se bohužel domnívat, že věřící právě toto činí.) Kdyby rodovým pojmem skutku byla myšlenka, řeč …, pak by každý skutek musel být myšlenkou, řečí … Dělení skutků je jiné. A sice generickým (rodovým) pojmem skutku by byla duchovní činnost. A druhy skutků by se pak mohl určovat podle ctností a neřestí – skutek spravedlivý, hamižný apod.

5. Může člověk, který je v nebi, konat dobré skutky, kterými by si zasloužil další růst nebeské blaženosti?

Je jistým učením církve, že doba zásluhy a nezásluhy končí smrtí. Ale obecně se má za to, že k hlavní nebeské blaženosti patření na Boha přistupují ještě vedlejší radosti. Např. panny a panici se radují z vítězství nad tělem, mučedníci z vítězství nad světem a učitelé církve z vítězství nad otcem lži-ďáblem. Dalšími radostmi jsou setkání s obyvateli nebe, tj. např. se stejně obdarovanými pozemskými příbuznými a přáteli. A rozmnožení radosti nastane při vzkříšení mrtvých, tj. jakmile člověk obdrží oslavené tělo. Ovšem všechny tyto vedlejší radosti si člověk mohl zasloužit jen zde na zemi a ne až po smrti. Jen teď je ta doba příhodná, jen teď je ten den spásy.

6. Jaké je stanovisko Církve k evoluci? Je toto stanovisko oficiální a závazné?

K evoluci se vyjadřují jak vědci-empirikové (tito velmi rádi, často a sebejistě), tak filosofové. Dá se však ukázat, že evoluce je empiricky nedokazatelná i nevyvratitelná, takže rozhodující slovo mohou a měli by mít jen filosofové. Ale nakolik známe novověký nepořádek ve filosofii, není vůbec představitelná nějaká jednota filosofických názorů. Jsou však přece metafysikové (i v České republice), kteří tvrdí, že je prokázáno, že evoluce je zcela nemožná – vycházejí přitom z pojmu přirozenosti tvorů. V dnešním zaplavení světa příznivci evoluce a při panujícím zmatku si je církev vědoma všech pravd o Bohu Stvořiteli, přičemž je i velmi opatrná a varuje se jakéhokoliv pozdvižení, které by při jednoznačném odmítnutí všeobecně přijímané evoluční teorie určitě vzniklo. Evangelikální skupiny jsou bezesporu odvážnější, ale i méně opatrné, přičemž navíc nemají tak propracovanou dogmatiku a spolupráci s filosofií, takže jejich tvrzení lze snáze zesměšnit. Obecně je třeba říci, že problém vyvrácení teorie evoluce je velmi složitý a myšlenkově náročný a většině lidí nezbývá, než se v důvěře přimknout k nějaké autoritě bez možnosti, že by svůj postoj uměli přesvědčivě obhájit. V případě odmítnutí této teorie se pak pravidelně stávají předmětem výsměchu „světa, který přece už dávno ví“. Pro útěchu dodejme, že ani populární a někdy i velmi obsáhlé a podrobné výklady ve prospěch evoluce nutně kloužou po povrchu a ve skutečnosti nic nedokazují navzdory skálopevnému přesvědčení důležitě se tvářících a otitulovaných autorů nesčetných „důkazů“..

7. Je nějaký rozpor mezi vědou a vírou? Pokud ano, jaký?

Věda a víra jsou velmi odlišné především hlavním předmětem zkoumání. Věda ze zaměřuje především na oblast přirozenou, víra na oblast nadpřirozenou. Přesto však někdy víra zkoumá i tento stvořený svět (např. zkoumá evoluci – viz předch. ot.), věda zasahuje i do oblasti nadpřirozené (např. dokazuje existenci Boží). Je tedy zřejmé, že dochází i k tomu, že na některou otázku odpovídá věda i víra. A tu je jisté, že obě takové odpovědi o tomtéž – pokud jsou správné – jsou zcela v souladu, jsou shodné. Nemůže tomu být jinak, neboť pak by buď víra (míní se zde nadpřirozená víra, nikoliv přirozená víra např. některých náboženství, která nemá původ v Bohu) nebo věda nemohla být o této věci pravdivá. Zde je zajímavé si uvědomit, že tomu tak je přesto, že víra má definováno mnoho trvalých pravd a rozvojem vědy naprosto nemůže dojít k nějaké jejich úpravě nebo změně. To by mělo být důvodem hrdosti nad tím, čemu takto věříme. Naproti tomu věda se stále vyvíjí a často se stává, že co platilo dříve, neplatí později absolutně, ale jen za určitých předpokladů.

8. Má nějaký význam formulace víry, anebo stačí prostě věřit – a to čím pevněji, tím lépe??

O víře jsme psali v minulém roč., č. 8, 12. 7. 2009 v příloze na s. 16. Přečtěme si text napřed znovu! Běžný věřící-nevěřící určitě bude trvat na tom, že je třeba vědět, *čemu* se věří. On třeba věří, že něco nad námi je. Čili takový člověk správně klade důraz na obsah-formulaci víry. (V uvedeném textu je to bod 2.) Naproti tomu takový moderní katolík může říci, že jemu stačí, že věří *Ježíšovi*. Ovšem to znamená, že zaměňuje víru za důvěru. A v uvedeném textu vlastně klesl pod úroveň toho věřícího-nevěřícího na bod 1. Když mu to vytkneme, rychle postoupí k bodu 3: On přece věří *v Ježíše!* Tu mu připomeneme ten bod 3.: On tedy jednak věří tomu, že *Ježíš existuje,* a jednak že *mu* (třeba i *pevně* – neboť pevnost se týká důvěry) důvěřuje.

S tím náš moderní katolík souhlasí, ale je to zoufale málo, jak by ho ohodnotil i onen věřící-nevěřící. Jedinou cestou, jak se ze svého nemilého postavení může moderní katolík dostat, je, že v souladu s tím bodem 3. – a následně bodem 2. začne uvažovat, *co* vlastně Ježíš říká (a tady záleží na obsahu „toho, co“, ne na pevnosti!), oč jde. Přitom nemusí znát celou Bibli, Nový zákon ani všechny Pánovy řeči nazpaměť. Stačí pro začátek, když zná formulaci víry. Možná, že se najde i takový, který bude tvrdit, že nemusí znát ani Nový zákon, ani Ježíšovy řeči, ani formulaci víry, ale že mu stačí, že Ježíš k němu stále mluví nebo že mu stačí intuice. Není to pak ale spíš záležitost pro psychiatra? Závěrem dodejme, že uvedený obsahový postoj věřícího-nevěřícího je velice nadějný pro evangelizaci. A kolik jich takových mezi námi chodí?! Naproti tomu uvedený moderní katolík, odmítající vědět, *co* Ježíš řekl pro jeho každodenní život, se podobá ze všeho nejvíce zkažené soli, o které Pán Ježíš soudí, že se už k ničemu nehodí, než aby po ní „věřící-nevěřící“ šlapali. A takto lze možná popsat i určitý úpadek křesťanství.

9. Pán Ježíš byl souzen před veleradou. Co o ní víte?

Není jasné, do které doby klást počátky velerady (sinedria), o níž se zmiňuje Josephus Flavius i Nový zákon. Snad sahají do doby vlády Salome Alexandry, ale větší váhu měla velerada teprve tehdy, když Římané oslabili vůdčí roli Hyrkána II. a když skupiny fariseů stály již jako významná protiváha v opozici proti kněžské aristokracii. Jak omezenou mocí tento sbor disponoval, vyplývá z konfliktu s Herodem, který jej pak jako král zrušil. Teprve pod přímou římskou správou, od r. 6 po Kr., se znovu ustavila určitá forma židovské hierokratické vlády (vlády kněží), politicky a vojensky kontrolované římskými prokurátory, s veleradou, které předsedal velekněz a která představovala vlivné grémium, ačkoli v něm dosti důležitou roli hrála farisejská frakce.

Z toho plyne, že autorita jerusalémské velerady závisela na historické situaci v Palestině. Je ale zřejmé, že nejvíce se prosazovala za římské nadvlády nad Palestinou, protože prokurátoři se podle starobylé římské zásady, alespoň teoreticky, do vnitřních otázek židovského národa nevměšovali.

Úkoly jerusalémské velerady byly rozmanité. Především měla na starosti ochranu veřejného pořádku; proto měla k disposici sbor služebníků, židovské stráže (Jan 18, 3.12). Za druhé byla činná jako soudní tribunál, který měl rozsuzovat v otázkách týkajících se židovského zákona a jehož rozhodnutí ve věcech náboženských i civilních měla váhu zákona, uznávaného i Římany, na celém židovském území. K ochraně veřejného pořádku a k výkonu svých rozhodnutí mohla velerada použít asistence římských vojenských oddílů (srov. Jan 18, 3.12). Jakkoli je tato otázka předmětem živé diskuse, zdá se, že za doby římských prokurátorů měla jerusalémská velerada sice právo vynášet rozsudky trestu smrti, ale nikoli je provádět, protože *ius gladii* (právo meče) si vyhradili Římané. Tuto právní situaci jasně předpokládají evangelijní vyprávění o umučení Páně (srov. Jan 18, 31).

Velerada měla 71 členů: aktuálního velekněze, jehož úkolem bylo svolávat shromáždění a předsedat jim, a 70 mužů po vzoru 70 starších, kteří pomáhali Mojžíšovi se správou lidu (srov. Ex 24, 1.9). Těchto 70 členů náleželo ke třem skupinám: a) „velekněží“, tj. těch, kterým již skončilo období jejich úřadu a také některých jejich příbuzných; šlo o kněžskou aristokracii spjatou se saducejským proudem; b) „starších“, kteří tvořili aristokracii laickou a vesměs patřili rovněž k saduceům; c) „učitelů Zákona“, většinou laiků farisejského směru.

Přestože se učitelé Zákona stali součástí velerady jako poslední a co do počtu byli v menšině, jejich rozhodnutí nabývala vrchu nad rozhodnutími saduceů, jak pro jejich vzrůstající popularitu, tak i pro jejich právní kompetenci. A byli to právě fariseové, kdo po katastrofě v r. 70 po Kr. zajistil další trvání velerady jako formy vlády poté, co představitelé obou dalších skupin zmizeli ze scény.

http://ktf.cuni.cz/~hrebik/Izraelskerealie.doc

10. Co to je „vzkříšení těla“? Komu se ho dostane a kdy?

Je pravdou víry, že na konci světa přijde Ježíš Kristus k soudu, všichni mrtví vstanou se svými těly a Kristus bude soudit všechny lidi. To se vykládá tak, že vzkříšení budou mít svá

DALŠÍ AKCE V ADVENTU A O VÁNOCÍCH

11. 12.	18.30	kaple Vzkříšení	adventní setkání v cyklu „Doteky“ – komponovaný pořad slova a hudby v režii Stanislava Zindulky
13. 12.	15.00	farní sál Vratislavice	setkání seniorů
13. 12.	18.00	farní sál Vratislavice	koncert irské adventní a vánoční hudby Keltské Vánoce v provedení sdružení Lusatia consort při ZUŠ Cvikov
16. 12.– 22. 12	14.00– 17.00	farní sál Vratislavice	výstava betlémů
23. 12.	9.30	kostel Sv. Jana Křtitele	stavění betléma a zdobení stromků s dětmi
24. 12.	10.00	kostel Sv. Vavřince	Betlémské pásmo pro děti – s koledami, s krátkým vánočním příběhem a stavěním betléma a možností vzít si domů betlémské světlo
24. 12.	10.00	kaple Vzkříšení	stavění betléma s dětmi
25. 12.	9.30	dvůr fary Vratislavice	Hra o narození Krista s koledami
25. 12.	14.00– –17.30	kostel Sv. Antonína Velikého	možnost prohlídky betléma
26. 12.	14.00– –17.30	kostel Nalezení Sv. Kříže	možnost prohlídky betléma
26. 12.	16.00	kostel Sv. Antonína Velikého	koncert: Rybova Česká mše vánoční
26. 12.	19.00	kaple Vzkříšení	Jakub Jan Ryba: Česká mše vánoční – v provedení sdružení Regnis
26. 12.	18.15	dvůr fary Vratislavice	Hra o narození Krista s koledami
27. 12.	14.00– –17.30	kostel Sv. Antonína Velikého	možnost prohlídky betléma
29. 12.	17.00	kostel Sv. Vavřince	koncert pěveckého sboru Janáček – Jakub Jan Ryba: Česká mše vánoční

VÁNOCE 2009 V LIBERECKÝCH FARNOSTECH

ŠTĚDRÝ DEN 24. 12. 2009

16.00 **Liberec**
Kostel Sv. Antonína Velikého
při mši žehnání nového betléma

16.00 **Liberec, Dolní Hanychov**
Kostel Sv. Bonifáce
Rybova Česká mše vánoční

16.00 **Vratislavice nad Nisou**
Kaple Vzkříšení

16.00 **Liberec-Ruprechtice**
Kostel Sv. Antonína Paduánského

22.00 **Liberec**
Kostel Sv. Antonína Velikého

22.00 **Liberec-Rochlice**
Kostel Sv. Jana Křtitele

22.00 **Vratislavice nad Nisou**
Kaple Vzkříšení
bohoslužba slova

22.00 **Křižany**
Kostel Sv. Maxmiliána

22.00 **Kryštofovo Údolí**
Kostel Sv. Kryštofa

22.00 **Stráž nad Nisou**
Kostel Sv. Kateřiny Alexandrijské

24.00 **Liberec-Ruprechtice**
Kostel Sv. Antonína Paduánského
Rybova Česká mše vánoční

24.00 **Dlouhý Most**
Kostel Sv. Vavřince

NAROZENÍ PÁNĚ 25. 12. 2009

8.00 **Liberec**
Kostel Sv. Antonína Velikého

8.30 **Liberec, Dolní Hanychov**
Kostel Sv. Bonifáce

8.30 **Vratislavice nad Nisou**
Kaple Vzkříšení

9.00 **Liberec-Ruprechtice**
Kostel Sv. Antonína Paduánského

10.00 **Liberec**
Kostel Sv. Antonína Velikého

10.00 **Liberec-Rochlice**
Kostel Sv. Jana Křtitele

10.30 **Stráž nad Nisou**
Kostel Sv. Kateřiny Alexandrijské

18.00 **Liberec**
Kostel Nalezení sv. Kříže

BOHOSLUŽBY V DALŠÍCH DNECH VÁNOČNÍHO OKTÁVU

	Římskokatolická farnost – arciděkanství Liberec	Římskokatolická farnost – děkanství Liberec-Rochlice	Římskokatolická farnost Liberec-Ruprechtice	Římskokatolická farnost Vratislavice nad Nisou
26. 12. – sobota **Sv. Štěpána, jáhna a mučedníka**	**8.00** kostel Sv. Antonína Velikého **10.00** kostel Sv. Antonína Velikého **18.00** kostel Nalezení sv. Kříže	**10.00** kostel sv. Jana Křtitele	**9.00** kostel Sv. Antonína Paduánského	**8.30** kaple Vzkříšení
27. 12. – neděle **Svaté Rodiny Ježíše, Marie a Josefa**	**8.00** kostel Sv. Antonína Velikého **10.00** kostel Sv. Antonína Velikého; při mši žehnání manželům **18.00** kostel Nalezení sv. Kříže **10.30 Stráž nad Nisou** kostel Sv. Kateřiny Alexandrijské **15.30 Kryštofovo Údolí** kostel Sv. Kryštofa	**7.45** kostel sv. Bonifáce; při mši obnova manželského slibu a žehnání manželům **10.00** kostel sv. Jana Křtitele; při mši obnova manželského slibu a žehnání manželům; po mši žehnání vína	**9.00** kostel Sv. Antonína Paduánského	**8.30** kaple Vzkříšení; při mši obnova manželského slibu a žehnání manželům; po skončení žehnání vína v sále
28. 12 – pondělí **Sv. Mláďátek, mučedníků**	**7.00** kaple Sv. Rodiny **18.00** kaple Sv. Rodiny	**17.00** kostel sv. Jana Křtitele	**18.00** kostel Sv. Antonína Paduánského	**7.30** kaple Vzkříšení
29. 12. – úterý	**7.00** kaple Sv. Rodiny **18.00** kaple Sv. Rodiny	**17.00** kostel sv. Bonifáce	**8.30** kostel Sv. Antonína Paduánského	**7.30** kaple Vzkříšení
30. 12. – středa	**7.00** kaple Sv. Rodiny **18.00** kaple Sv. Rodiny	**17.00** kostel sv. Jana Křtitele	**18.00** kostel Sv. Antonína Paduánského	**17.00** kaple Vzkříšení
31. 12. – čtvrtek **Sv. Silvestra I.**	**7.00** kaple Sv. Rodiny **16.00** kostel Sv. Antonína Velikého; mše svatá na závěr občanského roku	**17.00** kostel sv. Jana Křtitele; mše svatá na poděkování za uplynulý rok; po mši adorace	**18.00** kostel Sv. Antonína Paduánského **24.00** kostel P. Marie „U Obrázku“	**17.00** kaple Vzkříšení; mše svatá na závěr občanského roku
1. 1. – pátek **Matky Boží Panny Marie**	**8.00** kostel Sv. Antonína Velikého **10.00** kostel Sv. Antonína Velikého **18.00** kostel Nalezení sv. Kříže **10.30 Stráž nad Nisou** kostel Sv. Kateřiny Alexandrijské	**10.00** kostel sv. Jana Křtitele **15.00** kostel sv. Bonifáce	**9.00** kostel Sv. Antonína Paduánského	**8.30** kaple Vzkříšení

BOHOSLUŽBY O SLAVNOSTI ZJEVENÍ PÁNĚ A V JEJÍ PŘEDVEČER

5. 1. – úterý		**17.00** kostel sv. Bonifáce; vigilie Zjevení Páně; při mši žehnání vody, kadidla, křídy a zlata	**8.30** kostel Sv. Antonína Paduánského	
6. 1. – středa **Zjevení Páně**	**7.00** kaple Sv. Rodiny **18.00** kostel Sv. Antonína Velikého; při mši žehnání vody, kadidla a křídy	**17.00** kostel sv. Jana Křtitele; při mši žehnání vody, kadidla, křídy a zlata	**18.00** kostel Sv. Antonína Paduánského; při mších žehnání vody, kadidla a křídy	**17.00** kaple Vzkříšení; při mši žehnání vody, kadidla a křídy

Poznámky: Časy a místa označují zpravidla čas a místo slavení mše svaté. Pokud někdy jde o jiné shromáždění (např. bohoslužbu slova), je to výslovně uvedeno.
Pokud bude při některé mši provedena Česká mše vánoční J. J. Ryby, je na to výslovně upozorněno.

Druhá část vypráví, jak se vedlo každému členu Společenstva Prstenu od jeho rozbití až do příchodu Velké tmy a propuknutí Války o Prsten, o níž se pak vypráví ve třetí a poslední části.

Třetí část vypráví o střetnutí Gandalfovy a Sauronovy strategie až po konec Velké tmy.

3. Odepřená integrace

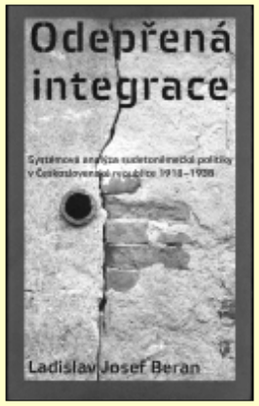

Systémová analýza sudetoněmecké politiky v první Československé republice 1918 – 1938

Ladislav J. Beran

Info a běžná cena: Váz., 440 str., 12,6 cm × 19,6 cm, 469 Kč

Vydala Pulchra

Rok vydání: 2009 (1. vydání)

ISBN: 978-80-87377-02-4

Odepřená integrace pojednává o česko německých vztazích mezi lety 1918 až 1938. Autor nalyzuje projevy, dokumenty, smlouvy, stanoviska a reakce politických representací jednotlivých stran a snaží se od toho odvodit objektivní názor na vzájemné soužití Čechů a Němců. Kniha přináší historické reflexe českoněmeckých událostí, které jsou přímou součástí paměti obou národů. Odepřená integrace bezesporu poslouží k připomenutí konkrétních historických událostí, přinese nový, možná až velmi neobvyklý pohled na ně. Jednoznačně ale rozšíří prostor pro další diskuse o českoněmeckých vztazích a pomůže k vymezování si vzájemného prostoru a spolupráci Čechů a Němců.

Ladislav Josef Beran (* 24. 10. 1938 Hradec Králové) studoval na jedenáctiletce v Liberci. Působil jako odborný asistent na VŠST v Liberci . V r. 1968 odešel do Curychu, kde žije dodnes. V r. 1973 – 1979 vystudoval katolickou teologii na Albert-Ludwigs-Universität ve Freiburgu. Do češtiny přeložil knihy Otfrieda Preusslera Útěk do Egypta přes Království české (Vyšehrad, 1996, doporučena v Obrázku roč. 7, č. 1, 8. 12. 2008, s. 31n.) a Moje knížka o Krakonošovi (Vyšehrad, 1998). Kniha Odepřená integrace je přepracovanou doktorskou prací v oboru politologie; autor ji obhájil na FSV UK r. 2006. V Obrázku vyšel jeho překlad vánoční povídky Otfrieda Preusslera Přes pole a pak doprava, a jeho vánoční pozdrav našim farnostem v roč. 4, č. 2, 24. 12. 2005, s. 3 – 7.

Z KRONIKY NAŠICH FARNOSTÍ
18. LISTOPADU 2009 AŽ 10. LEDNA 2010
Ke vzkříšení jsme vyprovodili:
Farnost děkanství Rochlice
Anna Pohlová (1923)
Farnost Vratislavice nad Nisou
Stanislav Glanc (1933)

duchovní správci

Ze změn ustanovení ve farnostech

■ P. Tomasz DZIEDZIC – od 1. 1. 2010 uvolněn z funkce administrátora farnosti děkanství Libochovice a excurendo administrátora farností Chotěšov, Klapý, Koštice nad Ohří, Křesín a Třebenice a jmenován administrátorem farnosti Třebenice a excurendo administrátorem farností Čížkovice, Dlažkovice a Třebívlice.

ACEL2010_01

Obrázek libereckých farností vydává jako interní tiskovinu tiskárna při Římskokatolické farnosti v Liberci-Ruprechticích pro liberecké farnosti a ve spolupráci s nimi

Vrchlického 81, PSČ 460 14, Liberec XIV-Ruprechtice
tel. 485 120 004, e-mail: liberectofmzquicktcz

Církevní dohled nad obsahem vykonává:
arciděkan P. František Opletal
Redakční rada: br. Felix OFM, David Jech, Karel Korous, Mirka Šímová

Obrázek libereckých farností a rejstříky jsou na adrese www.pravda.bloguje.cz
Kterékoliv číslo obstará Knihkupectví u sv. Antonína

Doporučená cena 5,- Kč

Číslo 2 (76) / Ročník 8
Datum vydání: 10. 1. 2010

Foto na titulní straně:
K Vánocům patří i svátek sv. Rodiny a připomenutí si manželského slibu. Tentokrát to bylo 27. 12. 2009.
Petr Šimr

Uzávěrka dalšího čísla: 27. 1. 2010

Své příspěvky a připomínky zasílejte redakci.

10. 1. 2010 / Číslo 2 / Ročník 8

OBRÁZEK

libereckých farností

V TOMTO ČÍSLE

ÚVODNÍK

Křest Kristův a křest náš, P. František Opletal, arciděkan liberecký 3

PASTORACE

Růženec katolické matky (2) – Tajemství světla, P. Jan Peňáz, farář křtinský 4

RODINA A ŠKOLA

Některé zajímavosti o občanském kalendáři, redakce 5
John Ronald Tolkien – katolík, Peter Frišo / http://donquichotte.sk 6

HISTORIE

Československo a Vatikán během 2. světové války
– Informovanost a lhostejnost, Msgre. prof. ThDr. Jaroslav V. Polc 9

ZPRÁVY JINDE NEDOSTUPNÉ

To v médiích nebylo (19), Tomáš Beran 10

FRANTIŠKÁNI A PŘÁTELÉ SVATÉHO FRANTIŠKA

Zimní setkání v Liberci-Ruprechticích, sestra Maxmiliána OSF, br. Jeroným OFM 13

ZPRÁVY Z FARNOSTÍ

Farní ples 2010 14
Pozvání na první sliby, Andrea Hýblová 15
Vánoční svátky v rochlické farnosti, Anna Burianová 15
Vánoční koncert v Hanychově, Zdeněk Skalický 15
Program setkání ve Stráži nad Nisou v roce 2010, Mirka Šímová 16
Z farnosti Vratislavice nad Nisou, Václav Vaněk 16
Dělníci na vinici – Liberečtí duchovní správci do roku 1945 (22), Petr Kozojed 16
Pozvánka do Prosiměřic, Fatym 17
Podještědské knihkupectví – Redakce doporučuje 19
Z kroniky našich farností 18. listopadu 2009 až 10. ledna 2010 20

PŘÍLOHA

Tzv. Sametová revoluce 1989 a právo na pravdu
– Sametová revoluce 1989 otázky stále bez odpovědí, Tomáš Vlček / www.totalita.cz
– Právo na pravdu, prof. Josef Kalvoda
Spor o kříže na veřejnosti
– Pastýřský list polských biskupů na svátek svaté Rodiny (z 26. 11. 2009)
– Uznesenie Národnej rady Slovenskej republiky (z 10. 12. 2009)
– Stanovisko ČBK k rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva (z 5. 1. 2010)

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

Test pro děti, P. Pavel Ajchler
Test pro dospělé, P. Ing. Antonín Sedlák
Odpovědi na otázky testu pro dospělé z adventního čísla, br. Felix OFM
Znáš Písmo svaté? Švédská vánoční křížovka. Ladislav Martinča
Liberecký úsměv, Karel Korous; br. Antonín Klaret OFM; Oldřich Krupička

zákona, konkrétně Druhé knihy Mojžíšovy (Ex 33, 1 – 17; 34, 4 – 10). Toto kázání vyšlo tiskem již v roce 1626 v Drážďanech.

[2] Magistr Wolfgang Günther je další z galerie zajímavých osobností protestantského světa na Liberecku, který by si zasloužil samostatnou biografii. Narodil se v roce 1586 v Glashütte u Pirny, v letech 1605 – 1611 studoval teologii ve Wittenbergu. Po absolutoriu působil jako farář v Mögeln u Annabergu. Ani v exilu se dosud relativně mladý Günther neztratil, v letech 1627 – 1631 zastával post faráře a inspektora ve Spandau. Zemřel 19. ledna 1636 jako farář v Herwigsdorfu u Žitavy.

[3] Onuphrius Gerstmann byl Heischovým zetěm, vzal si jednu z jeho 10 dcer. Můžeme mít za to, že mezi oběma profesními kolegy panovaly vřelé vztahy.

[4] Zde bych čtenáře odkázal na 17. díl tohoto seriálu (Obrázek roč. 7, č. 9, 21. 8. 2009, s. 22), kde jsem upozorňoval na Weberovy sociologické výzkumy ohledně spojení konfesionální příslušnosti a disposic k praktickému životu.

[5] Neumann přes svůj neslavný odchod z Liberce se měl do tohoto města ještě vrátit a stát se duchovním pastýřem luteránské většiny ve 40. letech 17. století. O tom se však zmíním až nadejde čas.

Petr Kozojed

PODJEŠTĚDSKÉ KNIHKUPECTVÍ

Moskevská 28
460 01 Liberec 1
Odborná literatura,učebnice,tiskopisy
tel. 737 950 415 *zadní prodejna (v pasáži)*
Knihy všech žánrů
tel. 737 950 515 *přední prodejna (přízemí)*
Mapy,průvodce,jazykové učebnice,zahraniční literatura
tel. 737 950 515 *přední prodejna (1.poschodí)*
E-mail: podjestedske@olbert.cz
www.podjestedske.cz

Z nabídky Podještědského knihkupectví redakce doporučuje:

1. Můj život pro mladé
Vzpomínky zakladatele salesiánů
Don Bosco
Info a běžná cena: Brož., 232 str., 239 Kč

Vydal Portál
Rok vydání: 2007
ISBN: 978-80-7367-247-8

Svérázný životopis světce, který celý svůj život zasvětil mládeži. Jeho zastávkami je popis mládí ve zbožné rodině matky Markéty, práce Jana Boska mezi kluky bez domova v Turíně, dramatický zápas Jana Boska s revolučními kněžími v roce 1848, vzrušující sny a proroctví mladého kněze, začátky první oratoře a její rozvoj. Don Bosco začal své vzpomínky psát v osmapadesáti letech na příkaz Svatého otce blah. Pia IX. Větší část textu zůstala na jeho výslovné přání přes sedmdesát let uzamčena v salesiánských archivech a teprve roku 1946 připravil jejich vydání Eugenio Ceria, jeden z životopisců Dona Boska. Kompletní podoba vzpomínek Dona Boska vyšla až na přelomu tisíciletí a je dnes k disposici široké veřejnosti v jazykové úpravě známého salesiánského životopisce Teresia Boska.

2a. Pán prstenů I. - Společenstvo prstenu
Info a běžná cena: Váz., 420 str., 20 cm × 13 cm, 199 Kč

2b. Pán prstenů II. - Dvě věže
Info a běžná cena: Váz., 320 str., 20 cm × 13 cm, 199 Kč

2c. Pán prstenů III. - Návrat krále
Info a běžná cena: Váz., 420 str., 24 cm × 17 cm, 299 Kč
John Ronald Reuel Tolkien
Vydala Mladá fronta
Rok vydání: 2001, 2002
ISBN: 80-204-0362-0, 80-204-0372-8, 80-204-0965-3

Světoznámá trilogie, zaujímající dnes čelné místo v klasické světové fantasy. O autorovi píšeme v tomto čísle na jiném místě. První díl volně navazuje na Hobita a rozvíjí dramatický příběh o kouzelném prstenu, který hraje klíčovou roli v boji dobra a zla v Středozemi.

volit. Oproti prostým věřícím měli větší možnost vyjádřit své pocity, jako intelektuálové dokázali pochopit širší dopad nešťastných pobělohorských událostí, na druhou stranu ovšem také jistě cítili zodpovědnost za sobě svěřené farníky. Jejich jednání musíme proto nahlížet také z této perspektivy a snažit se v něm vidět více než ukřivděné napadání všeho katolického.

Činorodost a praktičnost, která byla protestantům vlastní[4], je disponovala k aktivnímu jednání i v případě nepříznivých okolností, v situacích kritických a tragických. Magistr Günther zakoupil v žitavském Novém Městě za 1 500 kop grošů právovárečný dům, Heisch vlastnil dva právovárečné domy a větší statek s dvěma stodolami v Liberci, Onuphrius Gerstmann měl jeden dům a jeho syn Christoph Gerstmann vlastnil jeden právovárečný dům. Neumann žádné zázemí neměl a musel se tedy poohlédnout po „práci“, našel ji až u farní obce v Küpperu.[5] Heisch a Gerstmann se vzhledem k zázemí hned po podpisu svědectví vrátili do Liberce, i když se tak pochopitelně dostali mimo zákon. 15. ledna 1627 prodal starý pastor právovárečný dům svému synu Christophu Heischovi za 400 kop grošů. Ve smlouvě si vymínil volný příbytek a komoru a vyslovil naději, *„že Christoph Heisch a jeho žena budou starého pana otce věrně ošetřovat a jednat s ním jako pravé děti.“* Přesné datum Heischovy smrti není známé, jako nejpravděpodobnější se jeví počátek roku 1629. 20. dubna 1629 jeho dědicové prodali druhý právovárečný dům i se statkem řezníku Christophu Hoffmanovi za 1 400 kop. Během pozůstalostního řízení v srpnu 1629 byl Heischův majetek vyčíslen na 2 076 kop 43 grošů a 2 peníze, o sumu se podělilo hned 12 dědiců.

Katoličtí faráři převzali po luteránských pastorech nejen samotný výkon duchovní správy v Liberci a blízkém okolí, ale disponovali pochopitelně i farní pokladnou, movitým i nemovitým majetkem. Čtenáři Obrázku nejspíše napadá otázka, jak vypadal v této pohnuté době farní chrám Svatého Antonína Velikého, jak probíhaly církevní slavnosti v tomto Božím stánku? Vždyť právě kostel je přes pozdější zásadní přestavby tím jediným, co nás hmatatelně spojuje s minulostí, co nás inspiruje k duchovními spojení s věřícími minulých věků. Tato oblast je však bohužel v pramenech zmiňována velice zřídka, naši předkové chápali masivní zdi kostela, jeho vnitřní vybavení i průběh bohoslužeb za něco samozřejmého, neměnného, za něco, o čem není třeba nahlas hovořit a písemně zaznamenávat. O stavební podobě a vzhledu interiéru jsme si podrobně pověděli již v předchozích příspěvcích. Doposud jsem však ctěnému čtenářstvu Obrázku tajil velice zajímavé inventáře zařízení libereckého farního kostela z let 1612 – 1615 a 1627, tedy z období protestantského a raně katolického. Vypovídají mnoho o každodenním životě farnosti i o způsobu slavení liturgie před téměř 400 lety. Pastor Heisch měl v druhém desetiletí 17. století k dispozici 2 stříbrné pozlacené kalichy s patenami, 1 mešní roucho z červeného sametu, dar od vrchnosti z Redernu, 1 kasuli (ornát) z červeného atlasu se zlatem vyšívaným křížem, 1 závěs z červeného sametu se stříbrem vyšívanými písmeny a dvěma erby, 1 závěs ze zeleného sametu, ušitý ze staré kasule, 1 závěs z černé vlny věnovaný libereckým hejtmanem Joachimem Jungem z Jungenfelsu, 1 vlněný ubrus na oltář, 3 bílá oltářní plátna, 2 ručníky s modrými pruhy, 4 páry cínových svícnů, 1 dřevěný pultík na misál. Nepochybně je to výčet representativní, nelze jej však považovat za úplný. Dává nám nicméně i přes svou neúplnost možnost srovnání hmotné situace libereckých luteránů a katolíků během prvních let jejich obnoveného působení. V roce 1627 totiž, snad při příležitosti výměny farářů, byl pořízen druhý inventář. V kostele se tehdy nalézal 1 římský misál, 1 pár cínových konviček, 1 přenosný oltář s ostatky svatého Prokopa, 1 cínová nádoba na křižmo, 1 rouška ze zeleného taftu sloužící k podávání přijímání a některé další textilie, nutné k běžnému liturgickému provozu. Tyto inventáře mohou dnešnímu čtenáři přinést alespoň základní představu o vybavení farního chrámu Svatého Antonína Velikého a více mu přiblížit skutečný svět obyčejného libereckého věřícího 17. věku.

V příštím pokračování se po krátkém exkursu do života protestantských exulantů vrátíme do pobělohorského Liberce. Připomene si osobnost druhého katolického faráře Andrease Stommäuse, jeho nejednoznačnou povahu, pastorační výsledky i ekonomické zázemí chodu farnosti.

---

[1] Roztrpčený magistr Günther při této příležitosti pronesl kázání na téma slov Starého

Křest Kristův a křest náš

Někdy mají tatáž slova odlišný význam. A tak je to i s křtem, který přijal Kristus a s křtem, který nám potom nechal jako svátost. Obojí sice nazýváme křtem, ale je mezi nimi podstatný rozdíl.

Křest od řec. slova baptisma znamená očištění, obmytí. Jde však o vnitřní očištění, obmytí duše, o morální očistu. A Kristus samozřejmě nepotřeboval očisty, nepotřeboval křtu. Proto mu Jan říká: „Já bych měl být pokřtěn od tebe, a ty přicházíš ke mně?“ My však nutně tu očistu potřebujeme. Na každém z nás lpěla vina dědičného hříchu, když jsme přišli na tento svět, a proto jsme byli bez Boží milosti. Právě křest nám jí však poprvé zjednal, získal. A když člověk přistupuje ke křtu až v dospělosti, takový je už pořádně poskvrněn hříchy osobními. Kristus Pán byl však čistý před křtem, stejně jako po něm. U nás tomu ovšem tak nebylo. A to je tedy ten podstatný rozdíl mezi křtem Kristovým a naším.

A další rozdíl je v tom, že Kristus přijal křest Janův, kdežto my jsme přijali křest Kristův. Janův křest však byl jenom znamením kající duše, vyjadřoval jen lítost nad hříchy a podle stupně té kajícnosti či lítosti se odpouštělo. Ježíš dal jenom příklad lidem tím, že se nechal od Jana pokřtít. Jeho křest je ale podstatně jiný: ten odpouští sám sebou, mocí a silou vloženou do něho jím Ježíšem-Bohem. Malé dítě přece neprojevuje žádnou kajícnost a lítost a přesto se mu odpouští dědičná vina a uděluje milost. U dospělého se ovšem předpokládá i ta kajícnost i ta lítost. Náš křest tady působí mocí Ducha svatého. A Bůh nás při něm přijímá za své děti (adoptuje si nás, přisvojuje), patříme do společenství církve a máme právo na nebe, pokud neztratíme nebo zpovědí obnovíme milost, přijatou na křtu. Proto slyšíme, jak všichni evangelisté zaznamenávají, že bylo „vidět Ducha svatého jako holubici …“ a jak se z nebe ozývá hlas: „To je můj milovaný Syn, v něm mám zalíbení.“ Totéž tak platí o každém z nás, o každém křesťanovi, když se na křtu stává adoptivním Božím synem, Boží dcerou, v nichž také má Bůh zalíbení. Od té doby nám proto Bůh věnuje všechnu svou lásku po dobu pozemského života a po jeho skončení nás chce vzít k sobě, protože děti patří jejich otci.

A tak je křest vlastně základním projevem našeho vztahu k Bohu. Proto na něm tak záleží. Proto je mezi svátostmi na prvním místě a každou další svátost může přijmout jenom ten, kdo je pokřtěný.

A proto, že je tak důležitý, může i každý člověk křtít. Ať je sám pokřtěný nebo ne: každý bez výjimky může křtít. Musí však splnit jisté podmínky. A ty podmínky jsou: že to bere vážně a dělá to, co se při křtu vždycky dělá – lije na kůži hlavy vodu a **přitom** říká: „Já tě křtím ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého.“ Tohoto druhu křtu se může užít jen v nouzi, např. v nebezpečí smrti, pokud není možné provést normálně svátostný křest. A pokud by se dítě nebo umírající uzdravil, kněz by už jen doplnil ostatní obřady, které se při slavnostním křtu konají.

Ale jak víte sami, mezi lidmi je dnes mnoho lidí nepokřtěných. Přitom však Bůh „chce všechny lidi spasit a přivést k poznání pravdy.“ Jak to tedy s těmi nepokřtěnými dopadne? **Člověk může být pokřtěn obvyklým křtem vodou. Ale může také přijmout křest krve.** To byli už mnozí v dějinách křesťanství, kteří se teprve na křest připravovali, mezitím však přišlo pronásledování a položili život pro víru. Ti všichni jsou samozřejmě spaseni také. A tomu právě říkáme křest

krve. Ovšem **i ta kvanta nepokřtěných lidí mezi námi mohou být spasena. A jak?** Když žijí dobře podle svého poznání dobrého a zlého (a toto poznání má každý – jak píše sv. Pavel – vepsáno ve svém srdci) a podle svého svědomí. I tím totiž člověk uznává nepřímo dobrou vyšší moc nad sebou. A když se jí tedy řídí, směřuje rovněž ke spáse. Ti, kdo takto žít tvrdošíjně nechtějí a žijí si, jak se jim zachce – takoví si pak chystají věčnost nešťastnou.

Křest je nejdůležitější chvíle našeho života. Nejdůležitější proto, že jsme se ve křtu stali Božími dětmi. **A není větší důstojnosti pro člověka, nežli se stát a být Božím dítětem.** Nic většího nemůže člověk, smrtelný tvor, získat. Proto Sv. otec Jan Pavel II.při své první cestě do Polska po svém zvolení za papeže spěchal do Wadovic a tam se dlouho u křtitelnice modlil. Věděl, že to, co získal tam, bylo mnohem více, nežli to, co získal volbou za papeže, hlavu církve.

Je to svátost, které se však může přijmout pouze jednou v životě. Ale můžeme si ho častěji oživovat. A i to je vždy spojeno s mnohými milostmi. Proto zakončíme dnešní promluvu právě tímto.

Každý však, kdo má dobrou vůli a upřímnou snahu, může spásy dosáhnout.

P. František Opletal, arciděkan liberecký

Foto
- Když byl pokřtěn i Ježíš a modlil se, otevřelo se nebe
Andrea del Verrocchio (roz. Andrea di Michele di Francesco de'Cioni)
(1435 Florencie – † 1488 Benátky)*
na andílcích a pozadí pracoval jeden z mnoha slavných mistrových žáků, Leonardo da Vinci
olej a tempera na dřevě,
177 cm × 151 cm, 1472 až 1475
Galleria degli Uffizi, Florencie

PASTORACE

Růženec katolické matky (2)
Tajemství světla

Ježíš, který byl pokřtěn v Jordánu

Maria, Matko matek, jen zpovzdálí ses dozvídala, že Tvůj Syn byl vyznamenán hlasem z nebe, když se předtím pokorně zařadil mezi ty, kdo čekali u Jordánu na křest.

Prosím tě nyní, Maria, ať si zachovám klid a důvěru v Boha, i když se o svých dětech budu dozvídat věci příjemné i nepříjemné a nepřestanu doufat ve svou i jejich spásu, kterou nám umožňuje právě svátost křtu.

Ježíš, který zjevil v Káně svou božskou moc

Maria, Matko matek, řekla jsi jasně svému Synu, jak se věci mají, ale přitom jsi zůstala v ústraní. Prosím tě nyní, Maria, ať se dívám spravedlivě na svého muže, své dospělé děti, své zetě a snachy a i svá vnoučata, ale ať před nimi více mlčím než mluvím, ale Tvému Synu ať s důvěrou v modlitbě řeknu vše.

Ježíš, který hlásal Boží království a vyzýval k pokání

Maria, Matko matek, Tvůj Syn byl oblíben od lidí a všichni se sbíhali na jeho kázání a chtěli vidět zázraky. On přesto ukazoval dál a výš a vyzýval k obrácení. Prosím tě nyní, Maria, za své děti, aby se jim dařilo na pozemské životní cestě, ale aby také počítaly s jejím cílem, který je v nebi.

Ježíš, který na hoře Proměnění zjevil svou slávu

Maria, Matko matek, Tvému Synu řekli jeho nejbližší apoštolové, že je jim u něj dobře. Prosím tě nyní, Maria, za své děti, aby se těšily nejen, když jejich rodiny mohou být spolu, ale i na každou chvíli, kterou mohou společně prožít s Tvým Synem a klanět se mu v duchu a v pravdě.

Ježíš, který ustanovil Eucharistii

Maria, Matko matek, Tvůj Syn dal sám sebe jako Pokrm k věčnému životu. Prosím tě nyní, Maria, za své děti, které jsem živila, když byly maličké. Ať při všech starostech o pozemské živobytí nezapomínají na božskou posilu k životu věčnému.

P. Jan Peňáz, farář křtinský

FATYM Vranov nad Dyjí a FATYM Přímětice
srdečně zvou na faru do Prosiměřic

NA DUCHOVNÍ OBNOVU EXERCIČNÍHO TYPU:

PROSIMĚŘICE 2010

14. 1. – 17. 1. pro ženy – vede P. Stanislav Krátký, probošt mikulovský
Téma: Jako orlice

28. 1. – 31. 1. pro muže – vede jáhen Ladislav Kinc
Téma: Víra, naděje, láska

4. 2. – 7. 2. pro ženy – vede P. Milan Plíšek
Téma: Hovory o víře

11. 2. – 14. 2. pro kluky a svobodné muže – vede P. Milan Plíšek
Téma: Hovory o víře

25. 2. – 28. 2. pro soluňáky – vede P. Marek Dunda
Téma: Životní výzvy

4. 3. – 7. 3. pro děvčata ze Společenství čistých srdcí– vede P. Pavel Habrovec
Téma: Buď dobré mysli

11. 3. – 14. 3. pro marianky – vede P. Marek Dunda
Téma: Pravá láska

15. 4. – 18. 4. pro maminky marianek a soluňáků – vede P. Marek Dunda
Téma: Bohu díky

Začíná se vždy ve čtvrtek v 18^{00}, zakončení v neděli ve 14^{00}.

S sebou:
spací pytel nebo deku, Bibli, poznámkový blok a potraviny do společné kuchyně.
Cena:
250 Kč (vzhledem k reálným nákladům budeme vděční i za případné dary navíc).
Přihlášky:
ŘKF Náměstí 20, 671 03 Vranov n/D, e-mail marek@fatym.com, telefon 515 296 384.
Pokud na některý z turnusů nebude 10 dní před začátkem přihlášeno alespoň 10 účastníků, bude turnus zrušen.

Není těžké se dovtípit, co vedlo učené pastory k sestavení tohoto svého druhu hanopisu. Oni i jejich souvěrci byli násilím nuceni k opuštění vlasti nebo ke změně vyznání, jež tvořilo nedílnou součást smýšlení, jednání a osobnosti jednoho každého z nich. Roztrpčení, zklamání a nevraživost byly často jediným luxusem, který si duchovní v tíživých životních podmínkách mohli do-

Program setkání ve Stráži nad Nisou v roce 2010

2. 2.	Narození a dětství
16. 2.	Cesta k dospělosti
2. 3.	Svatba a manželství
16. 3.	Jídlo
30. 3.	Žena
6. 4.	Chrám
20. 4.	Smrt
4. 5.	Modlitba
18. 5.	Krása
1. 6.	Náboženství a násilí
15. 6.	Dialog

Vždy v úterý v 19 h v kapli na místní faře (Charitní dům sv. Anny).

Mirka Šímová

Z Farnosti Vratislavice nad Nisou

Mistři německého baroka

V neděli 24. 1. 2010 od 18 h se uskuteční v kapli Vzkříšení koncert vážné hudby souboru LYRA DA CAMERA. Na programu budou díla od mistrů německého baroka. I když si hudebníci některé skladby upravují tak, aby vyhovovaly jejich obsazení, usilují vždy o dokonalou a stylovou čistotu interpretace. Nevyhýbají se ani skladbám současných autorů. Koncert pořádá úřad městského obvodu Vratislavice nad Nisou.

Karneval pro rodiny s malými dětmi

V neděli 31. 1. 2010 v 15 h ve farním sále budou připraveny hry, písničky a soutěže o nejhezčí masku.

Václav Vaněk

Dělníci na vinici

Liberečtí duchovní správci do roku 1945 (22)

V posledním příspěvku jsem čtenáři slíbil, že se pokusím postihnout poslední léta pastora Heische po jeho trpkém odchodu z Liberce. Pastor Heisch byl ovšem spjat se svými farníky, s většinou z nich sdílel stejný osud, a proto náš pohled na tohoto starého muže bude zároveň pohledem na osud libereckých luteránů v těžkých pobělohorských časech. Na příkladu dvou dochovaných inventářů libereckého farního kostela si představíme zázemí jednotlivých duchovních správců při výkonu jejich církevní služby.

Jak jsem již uváděl v minulém pokračování, museli všichni evangeličtí duchovní opustit Valdštejnovy državy na počátku května 1624.[1] Ještě v průběhu téhož měsíce svolal někdejší frýdlantský farář a superintendant magistr **Wolfgang Günther**[2] všech 21 farářů z panství Frýdlant, Liberec a Zawidov do Žitavy. Zde všichni přítomní vypracovali a zpečetili latinsky psané svědectví svého působení v Českém království, jakousi veřejnou obhajobu luteránského učení a zároveň protest proti údajné svévoli triumfujícího katolicismu. Toto svědectví *„obsahuje velmi trpké a skutečně urážlivé výpady vůči katolíkům, samotnému Güntherovi a protestantskému učení však přiznává neobyčejnou chválu.“* Jako první toto svědectví podepsal pastor **Andreas Heisch**, dále **Onuphrius Gerstmann**[3] z Rochlice, magistr **Melchior Neumann** z Liberce a další faráři ze zmíněných panství.

Některé zajímavosti o občanském kalendáři

Podle ustanovení § 62 odst. 1 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o matrikách“),

1. do matriční knihy nelze zapsat jména zkomolená, zdrobnělá a domácká. Fysické osobě mužského pohlaví nelze zapsat jméno ženské a naopak.

2. Matriční úřad dále nezapíše jméno, pokud je mu známo, že toto jméno užívá žijící sourozenec, mají-li sourozenci společné rodiče.

3. Vzniknou-li pochybnosti o správné pravopisné podobě jména (rozumí se tím jak základní spisovná podoba jména českého, tak i cizojazyčného), je státní občan České republiky povinen předložit doklad vydaný znalcem. Zákon o matrikách zde odkazuje na zákon č. 36/1967 Sb. o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o znalcích a tlumočnících“).

4. Zapsána mohou být dvě jména, která nesmějí být stejná; dítěti, které není státním občanem České republiky a jehož rodiče nemají státní občanství České republiky, lze zapsat více jmen (§ 18 odst. 1 a 2 zákona o matrikách).

Matriční úřady vycházejí při posouzení zápisu jména (jmen) do knihy narození z odborné publikace (M. Knappová – Jak se bude vaše dítě jmenovat, ACADEMIA/Praha 1996)

a seznamů dalších jmen, resp. zdvojených jmen, u nichž již znalcem byla ověřena základní spisovná podoba. V případě, že rodiči zvolené jméno nebude v uvedených materiálech nalezeno a vzniknou-li pochybnosti o správné pravopisné podobě jména, budou matričním úřadem vyzváni, aby doložili doklad vydaný znalcem (§ 62 odst. 1 zákona o matrikách). Kromě již zmíněné PhDr. Miloslavy Knappové, CSc., byl do seznamu ústavů kvalifikovaných pro znaleckou činnost podle zákona o znalcích a tlumočnících zapsán Ústav pro jazyk český AV ČR, Letenská 4, 118 51 Praha 1, s rozsahem znaleckého oprávnění jazykověda – ověřování podob jmen a příjmení z hlediska zákonných ustanovení usměrňujících jejich zápis do osobních dokladů.

Jak vyplývá ze shora uvedeného, Ministerstvo vnitra nevedlo ani nevede seznam jmen, resp. zdvojených jmen, která je možno zapsat do matriční knihy. **Stejně tak zařazování jmen do kalendářů nespadá do působnosti Ministerstva vnitra.** Obchodní tiskárny a. s. Kolín, (Plynárenská 233, 280 02 Kolín IV, tel. 321 759 111, e-mail: obchod@otk.cz.), jako dřívější největší výrobce a vydavatel kalendářů, svolávaly v minulosti pracovní schůzky pro přípravu kalendária, kterých se zúčastňovali i zástupci odboru všeobecné správy Ministerstva vnitra a soudní znalkyně PhDr. Knappová, CSc. **Poslední schůzka, které se zástupci Ministerstva vnitra zúčastnili, se konala v roce 1996.** Tento výrobce však nyní už kalendáře vůbec nevyrábí.

Pro úplnost uvádím, že na vydávání kalendářů se vztahuje zákon č. 37/1995 Sb., o neperiodických publikacích, ve znění zákona č. 320/2002 Sb. (M. Knappová – Jak se bude vaše dítě jmenovat, ACADEMIA/Praha 1996). Kalendář, tvořící obsahově jeden celek, je svého druhu rozmnoženina určená k veřejnému šíření „individuálně neurčenému okruhu osob“. Zákon nestanoví jeho obsah, nepodléhá též žádnému posuzování, schvalování apod. Vydavatel kalendáře je ovšem povinen podle zákona č. 245/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, respektovat toliko státní svátky, ostatní svátky, významné dny a dny pracovního klidu. Pohyblivý církevní svátek, tj. Velikonoce, je určen pražskou hvězdárnou.

Kalendáře mohou vydávat různé obchodní organizace splňující zákonem stanovené podmínky, aniž by jména uváděná v kalendáriu podléhala nějakému obecně závaznému schvalování. PhDr. Knappová, CSc., uvádí, že

většina vydavatelů používá civilní občanský kalendář z počátku 90. let, který event. doplňuje podle své úvahy na některé datum dalším jménem, např. dle kalendářů starších, církevních apod. Nejde ovšem o žádnou obecně závaznou úpravu, ale pouze o realizaci záměru toho konkrétního vydavatele, který bývá omezen na okruh uživatelů, kteří si kalendář opatřili, Tato situace však vyvolává u určité části společnosti jisté rozpaky až rozhořčení. Bývá to např. u občanů, kteří mají či pro své dítě zvolí v České republice neobvyklé jméno a byli by rádi, kdyby se objevilo též v kalendáři. I kdyby tito občané u nějakého vydavatele uspěli, nemůže jim však zaručit, že takové datum vejde v obecnou známost u těch, kdo si koupí kalendář jiný. Uváděné jmenné kalendárium je podle názoru PhDr. Knappové, CSc., pouze nabídkou možného slavení jmenin, kterému je v českých zemích stále věnována společenská pozornost. Nejde tedy o nějakou obecně závaznou normu. Nelze však asi u solidního vydavatele kalendáře předpokládat, že ve svém kalendáři naráz přesune tradiční jména, jejichž zařazení souvisí třeba s církevní tradicí či nějakou historickou událostí, na jiné datum (Václav z 28. 9. třeba na 3. 3., Josef z 19. 3. třeba na 5. 5. atp.). Pokud tedy nedojde k nějaké zákonné úpravě, budeme se stále častěji setkávat s tím, že se občanské kalendáře budou co do jmen lišit přinejmenším od výrobce k výrobci. A výrobců kalendářů jsou dnes stovky. Proto, pokud si kdo kupuje kalendář kvůli občanskému kalendáriu, měl by si jej napřed prohlédnout, aby nebyl zklamán.

redakce

JOHN RONALD TOLKIEN – KATOLÍK

Keď v malom juhoafrickom mestečku Bloemfontein prišlo 3. 1. 1892 na svet malé – a ako napísal jeho otec svojej matke – „silné a zdravé“ dieťa, málokto tušil, že sa narodila jedna z najväčších osobností kultúry 20. storočia. Bol to John Ronald Reuel Tolkien.

„Elen síla lúmenn' omentielvo! Nech hviezda svieti na hodinu nášho stretnutia!“ (Frodův pozdrav v quenijštině, pozn. red.)

Detstvo plné dobrodružstiev mu krivil len smutný odchod rodičov z tohto sveta: otec zomrel, keď bol chlapec ešte veľmi malý. Neskôr odišla aj matka, ktorá mala však na synov život veľký vplyv. V Anglicku, plnom nenávisti voči katolíkom, prijala katolicizmus a navyše poskytla synom vysoko kvalitné vzdelanie. Po jej smrti sa mladých Tolkienovcov ujal otec Francis Morgan, kedysi slúžiaci pod J. E. kardinálom Newmanom. Ronald sa zatiaľ vzdelával, čoskoro ovládal latinčinu, gréčtinu, francúzštinu a nemčinu. Uchvátila ho stará angličtina, zvlášť staroanglická básnická skladba Béowulf.

V tomto období stretol spriaznenú dušu, ktorá mu mala byť dlho oddanou – Edith Brattovú. Podľa otca Francisa mala mať však prednosť škola. Ťažkú skúšku do Oxfordu na prvýkrát nezvládol a zdrvený si napísal do denníka: „Skľúčený a v tme ako vždy. Pomôž mi Pane Bože, cítim sa slabý a unavený.“ S priateľmi vytvoril slávny Čajový klub. Bol to T. C. B. S. (Čajový klub Barrowovej spoločnosti).

V apríli 1910, keď uzrel Tolkien v divadle Petra Pana, do denníka si napísal: „Nepopísateľné, ale do smrti na to nezabudnem. Škoda, že so mnou nebola Edith.“ Okrem Barrieho, však Tolkiena ešte viac ovplyvnil katolícky mystický básnik Francis Thompson.

V decembri 1910 sa opäť vydal do Oxfordu, tentoraz s väčšou dôverou a uspel. Na Exeter College sa dal na štúdium klasických jazykov, najviac ho však zaujímali filologické cvičenia a prednášky, ktoré viedol Joseph Wright. Vstúpil do Esejistického klubu a Dialektickej spoločnosti, založil tiež vlastný

VÁNOČNÍ SVÁTKY V ROCHLICKÉ FARNOSTI

Co říct o těchto nádherných svátcích a jejich slavení v naší farnosti? Každý z nás se jistě snažil tyto Vánoce prožít co nejlépe vůči svému svědomí a vztahu s Pánem. U nás začalo společné prožívání předvánočním úklidem kostela, stavbou Betlému a zdobením stromečků. Pro ozvláštnění také „schola“ přispěla svou troškou do mlýna a na Hod Boží připravila část Vánoční mše skladatele Roberta Führera.

Co se týče půlnoční mše svaté, byla jako již pár let od 22 hodin. Sama za sebe musím říct, že klidnější půlnoční mši snad nepamatuji. Pán se letos opravdu báječně ujal toho, jak se dotknout i nevěřících. Celá mše byla v takovém klidu, že snad každý z nás mohl slyšet Boží přítomnost a svoje srdce na ni odpovídající.

Závěrem bych ráda poděkovala za spolupráci na hezkém prožití Vánoc nejen otci Lukášovi, Honzovi Voženílkovi, maminkám, tatínkům a dětem i „Schole od Sv. Jana Křtitele“, ale každému z naší farnosti a všem, kdo se účastnili a jakkoli pomáhali, že jsme společně mohli utvořit krásnou atmosféru a prožívat spolu onu Radost.

Anna Burianová

VÁNOČNÍ KONCERT V HANYCHOVĚ

V neděli 3. ledna 2010 v 18 h se uskutečnil letošní první benefiční koncert v kostele Sv. Bonifáce v Liberci Hanychově. Koncerty v hanychovském kostele se staly již tak trochu tradicí. Od dob počátků v roce 2004 se uskutečnilo již 27 benefičních koncertů. Tento lednový vánoční koncert byl tak již 28. v řadě. Koncert byl ohlášen jako varhany a trubka a tak se dalo předpokládat, že to bude opravdový bonbónek. Vždyť již samotní umělci tento hezký zážitek přislibovali. Přemysl Kšica, varhaník od Panny Marie Sněžné v Praze, student AMU, který si zdokonaluje umění hry na varhany v současné době v SRN, je opravdovým mistrem varhanního nástroje. Jeho kolega trumpetista Jan Verner, člen známé hudební pražské rodiny Vernerových, který učí na Pražské konservatoři a dlouhodobě hraje na trubku s různými umělci, kteří ho doprovází, také nezklamal. Byl to vlastně již druhý varhanní koncert na nově zakoupené varhany. (První byl v září, kdy hrál na varhany pan Joneš a zpíval Luděk Vele.) Posluchači si při tomto vánočním koncertu vyslechli díla Buxtehudeho, Bacha, Purcela, a improvizaci Přemysla Kšici na vánoční téma. Zahrané skladby v kostelní prostoře zněly opravdu velice krásně. Škoda jen, že již v tuto dobu byla v kostele větší zima. O to více všichni obdivovali trumpetistu Jana Vernera, že při takovéto teplotě tak krásně troubil. Na závěr po dlouhotrvajícím potlesku, kdy oba umělci sešli z kůru před posluchače, přidali za odměnu ještě jednu skladbu. Byla to skladba, kterou většinou lidé znají a to Te Deum od Charpentiera. Tuto skladbu má totiž jako svojí znělku Eurovize.

Spokojení posluchači se rozcházeli při vyzvánění kostelních zvonů večerním zasněženým Hanychovem.

Zdeněk Skalický
Foto z půlnoční
Pavel Kozojed

Zveme všechny na tradiční

PLES LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

který se uskuteční **29. ledna 2010**
v sále **U Košků** v Liberci-Pavlovicích.
Začátek **ve 20 hodin**.

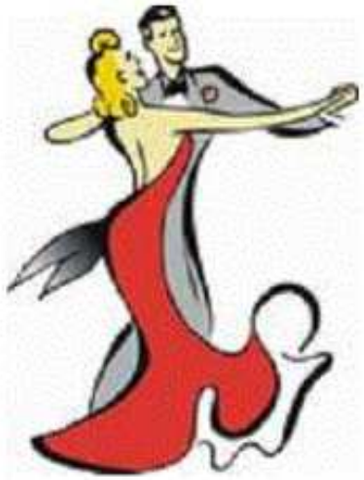

Slosovatelné vstupné činí **100 Kč.**

K tanci a poslechu bude hrát **Universal Bohemia Band.**

Nebude chybět předtančení a **bohatá tombola.**

Kdo se chce podílet na přípravě a cenách do tomboly,
volejte, prosím, 723 601 109

klub pod názvom Apolaustikovia. Na jar 1914 získal Skeatovu cenu za angličtinu.

To už však v Európe vypukla 1. svetová vojna. Sprvu ho nezasahuje. 22. marec 1916 bol Tolkienovým šťastný dňom: konečne si vzal milovanú Edith, naviac s požehnaním otca Francisa. Šťastie však netrvá dlho a už 6. júna je ako vojak vo Francúzsku. Vojna pre neho bola katastrofou: prišiel o najlepších priateľov, sám ochorel tak vážne, že sa musel vrátiť do Británie, kde ostal – väčšinou v nemocnici – už do konca vojny. Jeho priateľ Smith, niekoľko dní pred tým, ako padol, povedal: „Hovor to, čo som sa pokúšal povedať ja, dlho potom, čo tu už ja nebudem." Bola to výzva pre vytvorenie veľkej mytológie. Po návrate z Anglicka sa Tolkien rozhodol, že nemožné spraví možným. Nazval knihu, ktorú začal písať Knihou stratených príbehov, nakoniec sa však mala volať inak.

Počas vojny zažili Tolkienovci aj krásne chvíle. Pri Roose si našli lesík s porastom bolehlavu a tam sa túlali. Ronald spomínal ako Edith vtedy vyzerala: Vlasy mala havranie, pleť čistú a vedela spievať a tancovať. Spievala a tancovala mu v lese a z toho vzišiel príbeh, ktorý mal byť pre Silmarillion ústredný: povesť o smrteľnom človekovi Berenovi milujúcom nesmrteľnú elfskú dievku Lúthien Tinúviel, ktorú prvýkrát videl tancovať medzi bolehlavmi v lese. Tento príbeh mal dať v konečnom dôsledku aj názov celej Tolkienovej mytológii.

O Edith Ronald po jej smrti povedal: „Bola (a vedela to) mojou Lúthien. Stále (predovšetkým, keď sme boli sami) sme sa stretávali na lesnej paseke a mnohokrát šli ruka v ruke, aby sme unikli tieňu hroziacej smrti pred svojim posledným lúčením."

Oxfordským profesorom

Po vojne začína kariéru vysokoškolského učiteľa. V Leedse je veľmi obľúbeným a ako 32-ročný získava profesúru. Následne odchádza do Oxfordu. V roku 1929 sa rodina presťahovali na Northmoor Road v Oxforde, do miesta, ktoré si neskôr Tolkien obľúbil.

Tolkien sa obliekal jednoducho. Nemal rád industrializáciu a zmenu prostredia v mene pokroku, obzvlášť nemal rád cesty a automobily. Sám vždy miloval prírodu, najmä stromy. Celé prostredie naokolo bolo podľa neho zmenami skazené – skazené v padlom svete. V tomto pesimistickom postoji sa odrážal autorov smútok za matkou, ktorá bola pre neho mučenicou pre katolícku vieru. Tolkienova oddanosť katolíckej Cirkvi bola bezvýhradná. Zdrojom nepohody však pre neho bolo liturgické používanie angličtiny namiesto latinčiny.

Nemal rád demokraciu: „Nie som demokrat už preto, že pokora a rovnosť sú duchovné princípy nakazené snahou uplatňovať ich mechanicky a formálne, takže výsledkom nie je všeobecná skromnosť a pokora, ale všeobecná nadutosť a pýcha, pokiaľ sa nejaký škriatok nezmocní prsteňa moci. A potom budeme mať – a máme – „otroctvo". Naopak, imponovali mu hodnoty feudálnej spoločnosti, ako sa raz vyjadril: „Keď si zložíte klobúk pred pánom zemanom, možno, že je to sakramentsky zlé pre pána zemana; ale sakramentsky dobré pre vás."

Bol výborným učiteľom, ktorého mali žiaci veľmi radi a nezabúdali ako začínal prednášky o Béowulfovi zvolaním Hwaet! Jeden z jeho žiakov dokonca charakterizoval jeho hodiny ako hostinu, na ktorej žiaci boli hostia a Tolkien bardom. Do filológie samotnej vniesol ľudskosť a precítenosť. A bol neuveriteľný puntičkár, s obrovským zaujatím pre presnosť a detailnosť.

Jedenásteho mája 1926 vstúpil do Tolkienovho života chlapík, ktorý sa mal stať jeho výborným priateľom; chlapík, ktorého meno je dnes mnohým veľmi dobre známe a ktorého dielo hádam ešte viac. Bol to Clive Staples Lewis, prezývaný „Jack". Čoskoro získali k sebe títo dvaja páni vzájomnú náklonnosť. V máji 1927 získal Tolkien Lewisa pre Uhľohryzov, ďalšiu z mnohých spoločností. Uhľohryzi sa venovali čítaniu islandských ság. Lewis v knihe Prekvapený radosťou o Tolkienovi napísal: „Keď som prišiel na svet, varovali ma, aby som nikdy nedôveroval žiadnemu pápežencovi a keď som prišiel na anglistiku, varovali ma, aby som nikdy nedôveroval žiadnemu filológovi. Tolkien bol jedno aj druhé." Lewis sa narodil v ulstersko-protestantskej rodine, postupne od agnostika a záľuby v pohanských mýtoch prešiel až k anglikanizmu, čo Tolkiena ako katolíka príliš nenadchlo. Rovnako ako niektoré jeho práce za ktoré ho nazval „teológom pre každého".

Lewis s Tolkienom založili neskôr Inklingov, veľmi plodnú literárno-spoločenskú spoločnosť.

Hobit

V priebehu dvadsiatych rokov 20. storočia sa Tolkien pohyboval v dvoch líniách – písal príbehy pre deti a vznešenejšie legendistické témy. Okrem niekoľkých básni však zatiaľ nevydal nič. Jedného letného dňa ale prišlo k zmene. V pracovni na Northmoor Road Tolkien známkoval písomky a na jednu zrazu napísal: „V istej podzemnej nore býval jeden hobit“ a vtedy sa mu v mysli začal rodiť jeho príbeh. Hobit dostal nakoniec meno Bilbo a priniesol nielen skvelé dobrodružné rozprávanie o hobitovi, ktorý žije pokojným a pohodlným životom s pekným hobitím obydlím a množstvom jedla, až kým raz nepríde mierne „bláznivý“ čarodejník Gandalf s tlupou trpaslíkov.

Tolkien o hobitoch a sebe poznamenal: „V skutočnosti som vo všetkom okrem veľkosti hobit. Mám rád záhradky, stromy a poľnohospodársku krajinu bez mechanizácie, fajčím fajku, obľubujem dobré a jednoduché nemrazené jedlo; hnusí sa mi francúzska kuchyňa, páčia sa mi ozdobné vesty a dokonca sa ich v týchto šedých dňoch opovažujem nosiť. Mám rád huby z lúk, mám veľmi jednoduchý zmysel pre humor.“

„Hobiti sú jednoducho anglickí vidiečania, zmenšení, pretože sa v tom zrkadlí obvykle malý dosah ich obraznosti, nie však malý dosah ich odvahy, alebo latentnej sily.“ Hobit vyšiel u George Allen & Unwin po tom, čo desaťročný Rayner Unwin knihu nádherne ohodnotil. C. S. Lewis napísal v Times nadšenú recenziu a kniha sa stala bestsellerom.

Pán Prsteňov – napísané krvou srdca

Po takom úspechu sa samozrejme Unwin dožadoval pokračovania o hobitoch. 19. decembra 1937 tak Tolkien mohol v jednom liste oznámiť: Napísal som prvú kapitolu nového príbehu o hobitoch – „Dlho očakávaná oslava.“ To bola prvá kapitola príbehu, ktorý neskôr dostal názov Pán prsteňov. Písanie knihy mu zabralo mnoho času, keďže sa mu venoval až s obsedantným puntičkárstvom. Písal ho dokonca cez 2. svetovú vojnu. Na konci roku 1947 Tolkien konečne dokončil Pána Prsteňov. Práce na jeho revidovaní mu však trvali až do jesene 1949. C. S. Lewis bol nadšený (očividne viac ako Tolkien Kronikami Narnie) a Tolkien sa o knihe vyjadril: „Napísal som to krvou svojho srdca, takou aká je, hustá, alebo riedka, ničoho iného nie som schopný.“ Príbeh bol teda po dvanástich rokoch dokončený. Dlho však trvalo, kým prišlo k vydaniu.

Až v roku 1952 napísal Rayner Tolkienovi a ponúkol mu ako gážu 50-percentný podiel na zisku. Tolkien neobvykle rýchlo urobil posledné revízie, pričom stále podotýkal, že kniha nie je trilógiou a i keď má tri časti, ide o kontinuálny dej. Keď sa vydanie diela približžlo, Tolkien podotkol: „Bojím sa vydania, pretože nebude možné nerobiť si hlavu s tým, čo sa hovorí. Nastavil som srdce ako terč.“

V lete 1954 bola kniha – presnejšie prvý diel Spoločenstvo prsteňa – konečne vydaná. Hneď o pár dní na to vyšla v časopise Time & Tide nadšená recenzia. Autorom bol kto iný C. S. Lewis. Aj ďalší recenzenti sa vyjadrovali pochvalne, preto sa prvé vydanie rýchlo rozobralo a prišla dotlač. V novembri vyšli Dve veže a kritika ich opäť prijala s nadšením. Všetci navyše dychtili po trojke, lebo Frodo ostal na konci dvojky uväznený v Cirith Ungole. Za všetkých to vyjadril recenzent Ilustrated London News: „To napätie je kruté.“

Návrat kráľa vyšiel prvýkrát až v 20. 10. 1956. Kritika hodnotila dielo pozitívne, dokonca sa objavili hlasy o najpozorohudnejšom diele v dejinách vôbec. Predaj stále stúpal. Dielo sa začalo prekladať, prvý preklad bol do holandčiny. V Amerike predaj knihy čoskoro presiahol milión kusov, porážal aj knihy Salingera či Goldinga. Postupne sa vytvoril univerzitný kult, prepukla tolkienománia. Autor to však považoval za poľutovaniahodné. Povedal: „Umenie na nich pôsobí a oni nevedia, čo ich pohlo a sú z toho celí opití. Mnoho mladých Američanov je príbehom zaujatých takým spôsobom ako ja nie som.“ Na konci roku 1968 bolo predaných okolo troch miliónov výtlačkov Pána Prsteňov.

Majster sa vracia k svojmu Spasiteľovi

Tolkien sa stal slávnym, no on túžil po pokoji a súkromí. Napokon v roku 1959 odchádza z profesorského miesta. Dal sa do

[8] http://www.telegraphindia.com/1090301/jsp/nation/story_10608007.jsp

[9] http://www.hinduonnet.com/nic/budget09.htm

[10] http://www.youtube.com/watch?v=hXWeOa-FuyM

[11] http://www.examiner.com/x-32936-Seminole-County-Environmental-News-Examiner~y2009m12d28-Headline-to-come

[12] http://www.youtube.com/watch?v=NVGGgncVq-4

[13] http://www.youtube.com/watch?v=e6Ae__MHG-U

[14] www.grasstopsusa.com/df122009.html

[15] http://media.economist.com/images/20091114/4609LD1.jpg

FRANTIŠKÁNI A PŘÁTELÉ SVATÉHO FRANTIŠKA

ZIMNÍ SETKÁNÍ V LIBERCI-RUPRECHTICÍCH

My sestry františkánky a bratři františkáni jsme měli milou příležitost navštívit ruprechtickou faru. Jako každý rok jsme se rozhodli společně oslavit Silvestra, zarelaxovat si, zasportovat a přitom se i duchovně a bratrskosestersky prohloubit, tentokráte v Liberci. Díky pohostinnosti tamějších bratří františkánů a farnosti nám nic nechybělo a cítili jsme se zde jako doma.

Je vidět, že farníci, spolu s panem farářem a bratry, jsou jednou velkou rodinou. Během bohoslužeb jsme ocenili krásnou liturgii se zpěvy a hudbou (kombinace varhanní a rytmické), nápadité obětní průvody i společenství. Příští rok se opět budeme těšit na viděnou.

Za všechna dobrodiní vám všem Pán Bůh žehnej!

sr. Maxmiliána OSF
Foto
br. Jeroným OFM

o zhoubném vlivu oxidu uhličitého na klimatický systém Země. Kodaňská konference v prosinci zkrachovala, jak jsem si dovolil na svém blogu zavěštit už v březnu: „Blíží se kodaňské rokování o oduhlíkovávacích závazcích a zrovna přišla z Indie výtečná zpráva: Až Indy.“[8] V červenci pak z Dillí dorazilo v podstatě potvrzení, že Kodaň zboří. Indický rozpočet na rok desátý totiž, pokud se „klimatické politiky“ týče, hovořil jen o adaptaci a pak o zkoumání přírody. Jediné konkrétum, které by se dalo aspoň nějak srovnat s klimatickým chiliasmem *(z řeč. chilioi – tisíc, neboli millenarismus z lat. millenium – tisíciletí; znamená bludné očekávání Boží pozemské říše trvající tisíc roků, jíž budou ukončeny světové dějiny – má svůj původ v raném křesťanství a hrálo svou roli také v husitství, pozn. red.)* Evropské unie, byl rozpočtový bod číslo 111: Snížíme daň pro magnety do větrných elektráren o 2,5 %.[9]

Krach kodaňského jednání ale jistě prosazovače pokroku nezastaví, nedávno obsadili nový euroúřad „presidenta Evropské rady“ Belgičanem Hermanem van Rompuym. 19. listopadu, tedy ještě před kodaňskou sešlostí, vyznal svou víru *(Obrázek již tradičně upozorňuje na rozdíl věr přirozených a víry nadpřirozené)*, že „klimatická krize“ ohrožuje naši existenci a že konference bude dalším krokem ke globálnímu řízení světa.[10] Novinář Kirk Myers v americkém Examineru popsal jednu z taktik, k nimž se uchylují vyznavači protiuhlíkového kultu: Pomocí obrazů trpících zvířat a zmírajícího světa indoktrinují děti ve škole (novinář v narážce na ustálený pojem „praní mozku“ *(brainwashing)* použil výraz „greenwashing“) tak, že z nich vycházejí legie ekofanatiků. Děti pak doma peskují rodiče za to, že se nechovají podle protiuhlíkové doktriny.[11] A nejde jen o Ameriku. Dánská vláda před Kodaňskou konferencí zaplatila videošot, který se vysílal v televizích a který konferenci otevřel. Video může sloužit jako ukázka praní mozků dětí na evropský způsob.[12] Jiným příkladem je video jedné ekologistické skupiny z Británie, která naturalisticky předvádí, jaký „dopad“ má létání letadly, jež produkují oxid uhličitý: Každý cestující zabíjí lední medvědy![13]

Bývalý redaktor bostonského Heraldu Don Feder po Kodani upozornil na jiný zlověstný aspekt protiuhlíkového tažení: Moderní spasitelé světa pokládají lidskou bytost za špínu, která ničí svět, a tento svůj zvrácený pohled se snaží přetavit či spíše „protavit“ do demografických politik. Právě v takovém klimatu nenávisti k člověku se mohl čínský zástupce na Kodaňské konferenci chlubit, že jeho vláda celé planetě velmi pomáhá proti „globálnímu oteplování“ svou „politikou plánování rodiny“.[14]

Na myšlení lidí ale prosazovači pokroku nepůsobí jen hrubými nástroji, ukázkou sofistikovanější *(promyšlenější)* metody byla třeba jedna z těch závěrečných reportáží Televizních novin TV Nova, jež zpravidla pomocí všelijakých zvířátek mají diváky pobavit. 30. prosince hlasatel Pavel Dumbrovský ale neukázal žádného pejska, nýbrž vyzval: Teď se podívejte, jakým zajímavým způsobem se už teď se starým rokem loučí Brazilci. Následoval příspěvek z pláže Copacabana, na které místní neopohané oblévali vínem sošku své bohyně moře a do vln jí posílali přání. Prý od ní dostávají positivní energii, tak jí nosí dárky. „Přinesla jsem jí květiny a věřím, že dá Riu mír,“ vyznala paní Claudia Abrantesová. Na celé reportáži nebylo zajímavé ani tak to, že neopohanské pověry presentovala jako tuze dobrou věc, ale spíše to, co neukázala. Šikovný kameraman a šikovný střihač vše zařídili tak, aby žádný záběr neukázal sochu Krista Spasitele. Jen v jednom záběru diváci mohli spatřit kousek z podstavce. Prismatem britského týdeníku The Economist by se mohlo říct: spatřili zbytky startovací rampy, odkud už byl Kristus Spasitel odpálen někam na Mars.[15]

Přeji Vám v novém roce vše dobré,

Tomáš Beran, 3. 1. 2010

---

[1] http://www.belfasttelegraph.co.uk/news/local-national/donegal-grotto-statue-took-on-human-form-14520536.html

[2] http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/cs/com/2005/com2005_0484cs01.pdf

[3] http://www.novinky.cz/domaci/188072-ucitele-se-boji-sexualni-vychovy-urednici-jim-poslou-navody.html

[4] http://www.operationrescue.org/archives/project-daniel-525-numbering-the-days-of-legal-abortion/

[5] http://www.vilniaus-r.lt/index.php?id=7414

[6] http://www.bernardinai.lt/straipsnis/2009-12-29-salcininkai-vilniaus-rajono-pavyzdziu-ketina-valdzia-perleisti-dievui/37681

[7] http://www.rp.pl/artykul/413149_Pozegnanie_z_elektrownia_w_Ignalinie.html

práce na Silmarillione a opäť puntičkársky sa rozhodol, že celé dielo potrebuje prestavbu. Bohužiaľ, venoval mu dosť málo času, čo ho veľmi skľučovalo. Cítil, že dni sú prázdne a život sa mu už zdal nudný. Navyše 22. 11. 1963 zomrel C. S. Lewis, čo Tolkien okomentoval slovami: „Zatiaľ som mal normálne pocity človeka v mojich rokoch – ako starý strom, ktorý po jednom stráca listy: toto mi pripadá ako rana sekerou niekde pri koreňoch.“ Odmietol napísať nekrológ, trávil však hodiny premýšľaním nad Lewisovým posledným dielom Dopisy Malcolmovi, prevažne o modlitbe. Svoje depresie pretavil v dopísanie príbehu Kováč z Wooton Major. Znovu začal pracovať na Silmarillione, predovšetkým ho dával do súladu s Pánom Prsteňov. Čoskoro ho však čakala ďalšia tragédia: 29. 11. 1971 zomrela Edith/Lúthien.

Po smrti manželky sa Tolkien venoval rodine, synom, vnúčatám a bratovi Hillarymu. So synom Christopherom často diskutoval o Silmarillione. Staroba a choroby ho však veľmi rýchlo zložili. 2. 9. 1973 tento veľký katolícky umelec odišiel z tohto sveta.

Peter Frišo
http://donquichotte.sk/?p=687

HISTORIE

Československo a Vatikán během 2. světové války

Informovanost a lhostejnost

(Ze Semináře církevních dějin pořádaného Ústavem pro soudobé dějiny v roce 1999/2000)

1. Mimo říšské území

Zjišťování o rozsahu informací současníků o vyvražďování evropských židů se setkává s mnoha obtížemi. Na jedné straně je možno stanovit, že v Německem obsazených zemích, v neutrálních státech i v zemích, které byly ve válce s Německem, bylo známo mnoho, někdy až dopodrobna o detailech této akci. Z těchto zpráv však nebylo možné utvořit si celkový obraz o jejím průběhu. Ve skutečnosti snaha po vyvraždění evropských židů přesahovala všechnu představivost.

2. Na říšském území

Deportace zvláštními vlaky projíždějícími téměř celým Německem upoutávaly pozornost. Dokonce podle zpráv tajné policie, hovořilo se o nich veřejně. Mimoto se v Říši šířily zprávy zakládající se na vyprávění vojáků, kteří na východě prováděli masové popravy, takže oficiální kruhy cítily potřebu, těmto zprávám čelit. Také odbojové skupiny mohly čerpat takto informace. I přes tyto informace nebyla uprostřed válečných událostí věnována tomuto problému velká pozornost. Zůstal vždy stranou.

3. Ve východní Evropě.

V Sovětském svazu, kam se dostaly zprávy o hromadném vyvražďování na Ukrajině německými Einsatzgruppen, židé okamžitě pochopili kam celá akce míří. Nicméně Sovětský svaz nevyvinul žádnou úřední iniciativu pro záchranu židů, přece během hromadné evakuace před postupujícími německými vojsky na místní úrovni byla zvláště židovským menšinám poskytnuta pomoc. Jinak však v baltických zemích a na Ukrajině byly také síly, které se po boku Einsatzgruppen podílely na popravách.

V Polsku nejen odbojové síly, ale také běžné obyvatelstvo měly velmi dobré zprávy o vyvražďování židů. Přísnost německé okupační správy, brutální zásahy proti mimožidovskému obyvatelstvu a také tradiční polský antisemitismus i přes občasné pomocné snahy, ovlivnily projevy solidarity s židovským obyvatelstvem. Z Polska však unikaly informace na obsazená území a do neutrálních a spojeneckých zemí částečně díky polské tajné službě, která měla styky se s polskou zahraniční vládou v Londýně během války. Ale i pro ni byl židovský problém pouze dílčím aspektem osudu polského národa.

Přesné informace v Generalgouverementu bylo možno číst od podzimu 1942 v britském a americkém tisku. Zkušenosti s dřívější válečnou propagandou, která líčila protivníka v nejtemnějších a nejstrašnějších barvách, a nemožnost přímo si pravdu jiným způsobem ověřit z neprodyšně uzavřeného Německa, stejně tak jako nedůvěra ke krutostem, o nichž tyto zprávy hovořily oslabila jejich vliv na veřejnost. Ačkoliv jak britská tak americká vláda

měly po ruce rozsáhlé informace o holocaustu, nechtěly z toho vyvodit politicko-strategické závěry. Všeobecně převládl názor, že prioritou musí být poražení německé armády, a ten se tak střetl s míněním, že je třeba se pokoušet také o záchranu židů. Také tu hrály nemalou úlohu antisemitské tendence v oněch zemích. Britská strana byla zásadně proti vystěhování židů do Palestiny, neboť byla obava z arabské reakce[1]. V jednom z vzácných Churchillových dopisů presidentu Rooseveltovi, v nichž se hovoří o tomto problému, je návrh na otevření uprchlických táborů v severní Africe, ale britský ministerský předseda je vůči návrhu velmi opatrný. Když v červenci 1944 se projednával na americkém ministerstvu války plán bombardovat železniční tratě vedoucí z Maďarska do Polska, kudy byli vyváženi židé a po kterých cestovaly židovské transporty, a tak zachránit aspoň část maďarských židů,, zvítězily vojensko strategické zájmy. Nicméně to byla jedna z mála praktických možností vzhledem k dopravním těžkostem, v nichž se ocitla právě v té době a v oné souvislosti německá strana.

Také Vatikán byl o rozsahu nacistické „židovské politiky“ informován. Svatý stolec se na jedné straně zasazoval ve prospěch židů nátlakem na vlády států kolaborujících s nacistickým Německem, aby zastavily deportace, jež probíhaly v jejich zemích, na druhé straně se zdržel veřejně se zastávat židů. Tak např. v říjnu 1943 sděloval do Berlína německý velvyslanec u Svatého stolce von Weiszäcker, že deportace židů z Říma nevyvolala u papeže žádnou veřejnou negativní reakci. Je otázka, zdali papež, který jako jediný měl morální autoritu, využil všech možností za dané situace.

Stejným měřítkem je třeba posuzovat postoj Mezinárodního červeného kříže, jemuž také došly spolehlivé informace o vyhlazovacím procesu, a který také nebyl schopen zaujmout rozhodné stanovisko, neboť považoval za svou první povinnost ochranu a pomoc válečným zajatcům.

[1] Situace později i dnes na Blízkém a Středním východě svědčí o tom, že tyto obavy byly zcela namístě (pozn. red.).

Jaroslav V. Polc

ZPRÁVY JINDE NEDOSTUPNÉ

Co v médiích nebylo (19)

Vítám čtenáře v novém občanském roce!

Obracím poslední list občanského kalendáře v ruce jako poslední padesátikorunu z portmonky a dumám o ceně toho papíru: Co s ním? Jaký byl rok 2009?

29. září se několik rodin, dohromady čtrnáct lidí, sešlo k růžencové modlitbě u irského Donegalu, kde stojí (viz foto) soška Panny Marie na místě jejího údajného zjevení před sedmdesáti lety. Irské a britské noviny následně citovaly slova poutníků, že soška se začala měnit v podobu lidské tváře, na přítomné se prý dívala a plakala. Na obloze se prý objevovaly a mizely kříže.[1)] Nevím, zda je to pravda, jsem si ale jist, že hned po onom datu, 2. října, byl pro smutek důvod: Irové, donuceni složit referendový reparát, vyslovili souhlas s Lisabonskou smlouvou.

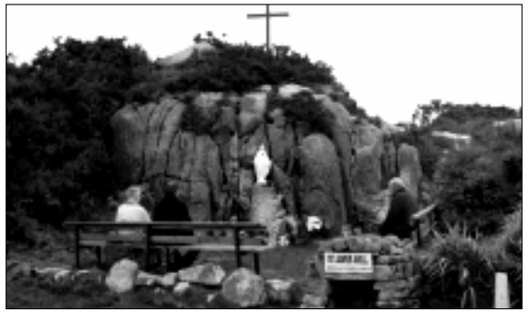

Před skoro pěti lety Evropská komise oznámila, že více než čtvrtina dospělých Evropanů se potýká s psychickými problémy a že každoročně spáchá sebevraždu 58 000 lidí, zatímco při autohaváriích zemře 51 000 lidí. Komise varovala, že tendence by v roce 2020 vyústila do stavu, kdy úzkosti a deprese by se mohly stát hlavní příčinou úmrtnosti. Současně se chlubila, jaká opatření jsou proti této tendenci účinná: Bojujeme s poporodní depresí matek, posíláme zdravotní ošetřovatelky do domácností, studenti, učitelé a rodiče dostávají „informační balíčky“, dětem pomáhá „podnětné školní prostředí a mravní charakter“.[2)]

„Učitelé se bojí sexuální výchovy, úředníci jim pošlou návody,“ informovalo naše Právo na Silvestra. Jde samozřejmě jen o jeden prvek v celém vějíři faktorů, které spolupůsobí na duševní zdraví lidí, ale myslím si, že v ostrých konturách ukazuje na místo, kde leží kořen problému: Společností ustavené orgány nejen nepřispívají k tomu, aby se členové společnosti konstituovali jako mravné osobnosti s plným vědomím důstojnosti vlastní i každého jiného člověka, nýbrž svádí z takové cesty. O tom, že logickým důsledkem takového působení jsou pak v lepším případě „duševní nepohoda“ a v horším lidská neštěstí, psát jistě nemusím. Bojím se slov mluvčí ministerstva školství v Právu, když říká: „Připravujeme metodický pokyn k sexuální výchově na základních školách.“ A úplně se děsím, když v závěru článku čtu, k čemu česká společnost může dospět: „V některých evropských zemích, třeba v Nizozemsku, je přitom běžné, že sexuální výchova začíná už ve školce. Děti si zkoušejí různé modelové situace. Třeba, jak se má dívka zachovat, když ji chlapec chce přimět k sexu, ale ona ještě nechce.“[3)] Vidím pětiletého kluka, jak *modelově* vyzývá k souloži čtyřletou holčičku a jak mu holčička opáčí, že ještě chvilku musí oba růst, aby dospěli. Pět let? Deset? A vůbec: Proč by se chlapeček nemohl obrátit na jiného chlapečka, euromravné je přece i homosexuální obcování, ne? A jakou mez dospělosti stanoví k pokroku mířící Evropská unie, unie států se skoro třetinou lidí, kteří dnes trpí psychickými problémy?

Jeden můj přítel zastává názor, že státní orgány, jako je ministerstvo školství, by se měly rozpustit, respektive být rozpuštěny, když škodí tak, jak to zde popisuji. Jenže, ptám se já: Kdo by je rozpustil? Stát? Jak to prakticky zařídit, aby to, co je naše, státní orgán, neubližovalo našim dětem? Přímo i zprostředkovaně. Ta otázka by asi mohla znít: Lze nějak efektivně čelit ideologii, jejíž prosazovatelé systematicky ničí kultury evropských národů a vedou Evropu do záhuby? Jistě, sami se můžeme postarat o pořádnou výchovu vlastních dětí, ale co nám to bude platné, když naše dítě pak v parku zabije gang toxikomanů, nebo opilý řidič auta? Jiná otázka: Kde je zodpovědnost křesťanských politiků? Já pokládám za jejich těžkou chybu, že právě ministerstvo školství nechávají těm, kteří jsou buď sami nositeli smrtící ideologie, anebo nechápou, která bije. Kde je katolík Bohuslav Sobotka? Kde je katolík Petr Nečas? Kde je katolička Michaela Šojdrová? Levice, pravice, střed, v každém směru potkávám křesťana, který nedostává své odpovědnosti.

Křesťané z americké „Operace Záchrana“ vydali v prosinci zprávu o svém projektu „Daniel 5.25“, jehož jedním z cílů bylo zmapovat po celých Spojených státech továrny smrti potratového průmyslu a usnadnit tak pro-life aktivistům práci. Dokument říká, že zatímco v roce 1991 v zemi působilo skoro 2 200 potratových „klinik“, v současnosti jich je už „jen“ 713. A hlavně: Statistika dokumentuje, že Američanky pro své děti volí smrt méně často a že jde o tendenci.[4)]

O čem ještě české noviny neuznaly v roce 2009 za vhodné napsat? Na konci jara přišla třeba tato zpráva z Litvy: Samospráva vilniuské oblasti se v roce tisíciletí křtu Litvy rozhodla uctít křesťanské hodnoty, připomenout platnost litevských tradic a prosit o Boží milost a intronizovala Krista Krále. Zastupitelé si jsou totiž dobře vědomi, že bez Božího požehnání je veškeré lidské pachtění marné.[5)] V závěru roku pak stejné usnesení přijala i oblastní rada v Šalčininkai.[6)]

31. prosince museli Litevci vypnout svou jadernou elektrárnu Ignalina, s čímž jejich vláda souhlasila už dřív jako s podmínkou pro vstup do Evropské unie. Reaktory jsou tam černobylského typu a představují jisté risiko. Přesněji řečeno: představovaly by, kdyby jejich obsluha s nimi zacházela stejně, jako ta v Černobylu při šílených ruských experimentech. Když jsem se počátkem 90. let v Praze jednou soukromě setkal s litevským ministrem zahraničí a několika poslanci, položil jsem jim otázku: Myslím si, že Ignalina bude pro Litvu problém, co děláte, aby vaše země měla časem náhradu? Ministr mi odpověděl: „To je dobrá otázka!“ Zeptal jsem se tedy všech přítomných ještě jednou a důrazněji. Odpovědí mi byly jen shovívavé úsměvy a sklopené oči plus uznání některých, že to je vážně problém. Neudělali nic, co by přineslo výsledek. A Evropská unie jim taky efektivně nepomohla a ani Varšava. Posledních pět let jednají o nové elektrárně a podle odhadů se mohou dočkat jejího spuštění až v roce 2025. Na Ignalině byla Litva prakticky závislá a Litevce jen za příčinou jejího vypnutí čeká brutální zdražení proudu. Jeden odhad hovoří o 70 %.[7)]

Jiným „cenotvorným faktorem“ i v elektroenergetice je ideologie či kult představy

A nade všecko mějte lásku k sobě navzájem

Jesuita říká kapucínovi:
„S těmi svými fousy mi připomínáš Jidáše, ten prý je měl taky takové zrzavé.“
„No jestli je měl zrzavé, to se neví, ale ví se, že byl tovaryšem Ježíšovým.“

Karel Korous, br. Antonín Klaret OFM
Ilustrace
Oldřich Krupička

Dokumenty

A. Tzv. Sametová revoluce 1989 a právo na pravdu – otázky dosud bez odpovědí

O falešnosti pojmu „sametová revoluce“ jsme psali v Obrázku podrobně v roč. 6, č. 12, 2. 11. 2008, s. 23)

1. Sametová revoluce 1989 otázky stále bez odpovědí

V listopadu 1989 muselo být každému jasné, že situace je pro tehdejší stalinské vládce nadále neudržitelná. Na svá místa byli dosazeni Moskvou po roce 1968. Mezitím však uběhlo 21 let a zahraniční politika nového sovětského vedení pro ně znamenala jistotu, že z východu již na pomoc žádné tanky nepřijedou.

Tzv. pěrestrojka, která byla Sovětskému svazu vnucena ekonomickou situací, neznamenala pouze ústup ze socialistických principů v této zemi samé, ale byla také impulsem, kdy se efektem domina začal hroutit socialismus v mnoha dalších státech sovětského impéria.

V Československu však nic nenasvědčovalo brzkým změnám. Demonstrací, požadujících změnu sice přibývalo, byly však pořád záležitostí omezené skupiny lidí. Chyběl impuls, který by, slovníkem komunistů, aktivizoval široké masy.

Takový impuls přišel v podobě tvrdého zásahu bezpečnosti na Národní třídě v listopadu 1989.

Avšak to, co mu předcházelo, i průběh následujících dní musí vzbuzovat oprávněné otázky o míře zainteresovanosti mocenských struktur v tomto dění.

Dnes ještě nikdo nedovede zodpovědně říci, zda se v listopadu jednalo o přirozený průběh událostí nebo pokus o vnitrostranický převrat, který se vymkl kontrole.

V posledních letech zavírala bezpečnost vždy před každým výročím do vazby vedoucí oponenty z řad opozice. Každý z nich s tím musel počítat. Mnozí měli pokaždé přichystány osobní věci. Tentokrát se tak nestalo.

Zcela jasná není také role Státní bezpečnosti během tzv. revoluce. Pokud totiž něco v socialistickém Československu fungovalo, tak to byla právě ona.

Z již zveřejněných materiálů vyplývá, že i po 17. listopadu měla StB dokonalý přehled o pohybu vůdců revoluce a jejich záměrů. Nebylo pro ni těžké tyto osoby pozatýkat a revoluci v podstatě utlumit. Proč to však tentokrát neudělala?

Dá se také předpokládat, že se revoluční dění snažili estébáci prostřednictvím svých agentů ovlivnit. Do jaké míry se jim to povedlo? Jedním z možných příkladů této snahy je zincenovaná smrt studenta Šmída. Tato událost akcelerovala revoluční dění a právě ona se stala jakýmsi budíkem pro široké masy. Kdo ji však nařídil a proč - dnes ještě také nevíme.

Nejasná je i přítomnost gen. poručíka Teslenka (stálý představitel sovětské milice v ČSSR) v řídícím štábu zásahu na Národní třídě. Předtím se nikdy takových akcí neúčastnil.

Dle vlastního tvrzení s nikým po celou dobu nemluvil, protože neumí česky. Dle tvrze-

ní ostatních často někam telefonoval. Kam? To si samozřejmě nikdo nepamatuje. Možná generálu Gruškovi (náměstek předsedy KGB), který byl tou dobou v Československu na návštěvě. Hned druhý den Teslenko odcestoval. Kdo všechno vlastně zasahoval do řízení zásahu?

KSČ mohla během revoluce budit dojem nemohoucnosti a zaskočenosti. Nesmíme však zapomenout, že měla stále k dispozici nejen fungující bezpečnostní složky, ale i armádu a Lidové milice, připravené v Praze konat. Nakonec je však nepoužila. Naštěstí.

Snad budoucnost přinese odpovědi na mnohé nejasnosti, spojené s tzv. Sametovou revolucí. Chceme je však vůbec znát?

Tomáš Vlček
http://www.totalita.cz/1989/1989_11_otazky.php

První redakční poznámka

Nad všemi těmito otazníky se však vznáší otazník kardinální: Gorbačov se dostal k moci po rychlé sérii úmrtí svých starých předchůdců (Brežněv 1982, Andropov 1984, Černěnko 1985) ve svých v 54 letech. Začal provádět převratné změny Sovětského svazu, které se hlavně připisují tlaku USA na ekonomiku SSSR. Jaká ale byla jejich další, možná i hlavní příčina?

Mnichovská „kapitulace“ se připisuje vnějšímu tlaku na Beneše, ale ukázali jsme, že když byl Beneš k myšlence kapitulaci vmanévrován, následně už sám Mnichovskou dohodu zákulisně připravil a prosadil.

Nedošlo ke zrušení Brežněvovy doktríny o omezené svrchovanosti satelitů jakoby pod podobným „tlakem“? Jaké ve skutečnosti měl Gorbačov už tehdy názory a spojence? Michail Gorbačov i Václav Havel jsou dnes čestnými členy (Honorary Members) Římského klubu. Nastala shoda v jejich názorech až po převratech, nebo je tento soulad staršího data? Na zajímavé okolnosti převratu na podzim roku 1989 upozornil už v roce 1991 prof. Kalvoda článkem:

2. Právo na pravdu

Po listopadové revoluci 1989 často slyšíme, že se má mluvit jen pravda a že lidé mají právo znát pravdu. Už během svého disidentství Václav Havel poukazoval na nutnost nežít se lží a ve lži a jako president se mnohokrát vyjádřil o pravdě, která vítězí. Přesto je stále mnoho nejasností kolem listopadového převratu, o nichž píše mj. Václav Bartuška v knize Polojasno. Ve snaze dobrat se pravdy mnozí spekulují o pozadí oněch událostí na základě neúplných informací a nadhazují, že možná došlo k psané či nepsané dohodě o předání moci mezi skupinou chartistů a některými vedoucími funkcionáři KSČ či StB.

První komise, která vyšetřovala pozadí 17. listopadu, něco sice objasnila, ale jiné události byly zamlženy, jak na to poukazuje Bartuška. Nepochybně se o to postarali bývalí důvěrníci StB, kteří byli buď členy oné komise, anebo jí dodávali desinformace. Proto byla ustavena parlamentní komise, jejíž členové měli údajně přístup k dokumentům, včetně těch vedených StB, pokud tyto nebyly zničeny anebo uklizeny do Moskvy či ústředního sekretariátu KSČ.

Mezi prvními, kdo se pozadím listopadové revoluce zabýval, byl bývalý americký velvyslanec v Československu, William H. Luers, v článku „Czechoslovakia: Road to Revolution“, otištěném ve Foreign Affairs (Spring – jaro 1990). V době svého působení v Praze se Luers a jeho manželka Wendy stýkali jak s oficiálními představiteli komunistické vlády, tak i disidenty, a dobře znali Václava Havla. Před několika lety, ještě za komunistického režimu v Československu, Wendy Luersová říkala v semináři pro americké diplomaty,

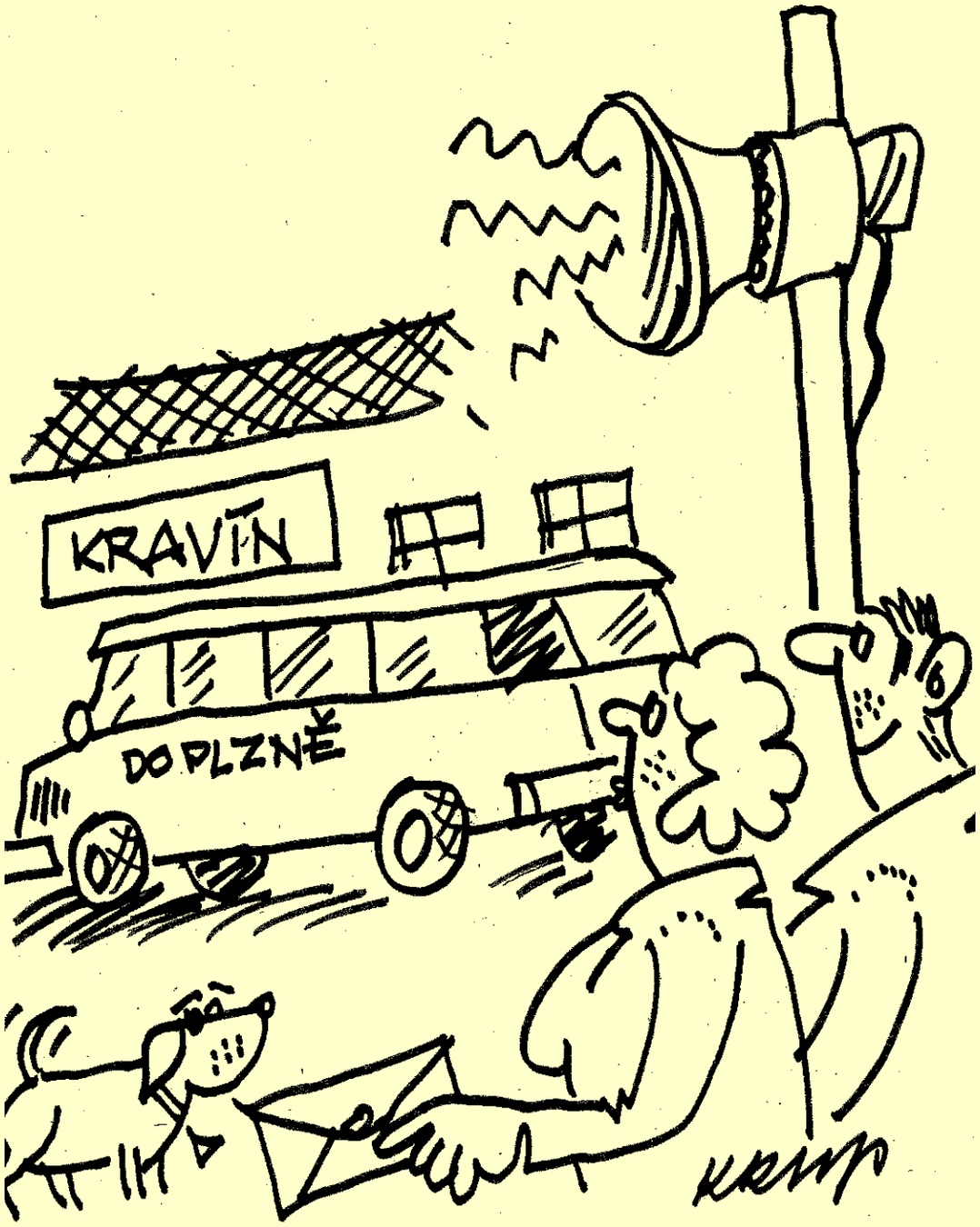

Vzdělanost lidu – náš cíl

„Prosím pozor, prosím pozor, vyslechněte hlášení místního rozhlasu: Vážení občané, kdo z Vás ještě není JUDr. – autobus do Plzně bude přistaven zítra ráno před samoobsluhou. Odjezd v 8 h ráno. Autobus staví u kravína, kde je možno přistoupit. Občanský nebo řidičský průkaz a peněžní částku vezměte s sebou. Platí se v hotovosti. Konec hlášení.“

LIBERECKÝ ÚSMĚV

Prosba českého vyspělého voliče

Pane Bože,

v tomto roce jsi mi vzal

mého oblíbeného zpěváka Michaela Jacksona,

mého oblíbeného herce Patricka Swayze.

Řekl jsem Ti už, že je

mým oblíbeným politikem Jiří Paroubek?

U Vietnamců je všechno

Čech hovoří k vietnamskému prodavači:

„Čéče, ty tady pořád stojíš, nemáš křečové žíly?

Vietnamec:

„Nemam, ale zitra ďovezu."

odjíždějící do zemí sovětského bloku a Číny, kterého se pisatel těchto řádků zúčastnil jako jeden z referentů a znalec poměrů v ČSSR, že v době svého pobytu v Praze americké velvyslanectví pořádalo bankety, jichž se účastnili jak členové komunistické vlády, tak i disidenti v čele s Václavem Havlem. Vzhledem ke svým kontaktům měl Luers hodně informací o pozadí událostí kolem 17. listopadu.

V článku Luers zdůrazňuje, že ke změně režimu v Československu by nemohlo dojít, kdyby Michail Gorbačov po svém převzetí moci v Sovětském svazu nerozhodl, že nebude intervenovat ve vnitřních záležitostech států středovýchodní Evropy. Koncem roku 1988 Gorbačov udivil posluchače, když ve svém projevu v OSN vyhlásil novou politiku o státní bezpečnosti a zájmech Sovětského svazu. Definoval sovětské zájmy v termínech mezinárodní spolupráce a ekonomické stability a nikoliv vojenské moci, jak tomu bylo v minulosti. Tato nová politika znamenala odklon od Brežněvovy doktríny, vyhlášené po sovětské invazi Československa v roce 1968. Pokud se týče Československa, Miloš Jakeš nebyl nadšen Gorbačovou perestrojkou a glasností, a proto sovětský vůdce měl zájem na jeho nahrazení některým „umírněnějším" komunistou. Jakeš dělal čistky v KSČ v letech sedmdesátých, a proto musel zmizet v politickém propadlišti, aby se některé z jeho obětí mohly vrátit k moci.

Podle Luerse, v září či začátkem října 1989 několik chartistů rozhodlo, že je nutno vrazit klín mezi vládu a vedení KSČ. Rockový zpěvák Michael Kocáb začal budovat iniciativu Most, tj. kontakt mezi Václavem Havlem a ministerským předsedou Ladislavem Adamcem a jinými. Prostředník Kocáb předával zprávy, informace či názory mezi těmito aktéry a hrál na Adamcův instinkt pro dohodu. Rovněž mu zdůrazňoval Jakešovu isolaci. Dosáhl toho, že se 21. listopadu Adamec a Havel sešli tváří v tvář. Luers rovněž píše, že KGB, ve spolupráci s StB, vyprovokovaly potlačení demonstrace 17. listopadu a že buď 19. či 20. listopadu Sověti prý varovali Jakeše proti použití násilí. Cituje Mariana Čalfu, jemuž Alois Indra řekl v prosinci 1989, že to byli Sověti, kdo umožnili svržení komunistické vlády v Československu.

Počínaje 19. listopadem Kocáb jednal jako prostředník mezi OF, vedeným Havlem, a sovětskou ambasádou v Praze, pokračuje Luers. Kocáb zdůrazňoval Sovětům, že lid v Československu si chce sám vládnout, že chce odchod sovětských vojsk a že chce Havla a ne Dubčeka jako nového vůdce. Sověti chtěli sice mluvit přímo s Havlem, ale Kocáb pokračoval v roli prostředníka mezi ním a sovětským velvyslanectvím. Jeden vysoký úředník na sovětském velvyslanectví chtěl údajně od Kocába záruku, že nová vláda „nezačne zabíjet komunisty" a chválil prý československou revoluci, protože byla „něžná" a byla provedena až „po práci", tj. že se ekonomika a společnost nezhroutily. Dodal, že Češi a Slováci představovali „nový vítr etické politiky". Jiný úředník chválil český instinkt pro pluralitu a humanistickou historii a řekl, že se Sovětský svaz „bude učit od Československa (o nutnosti více politických stran), ale nebude tomu dříve než za sedm let" (Luers, s. 97).

Přímý účastník událostí Michal Horáček píše podrobně o iniciativě Most (tj. o vyjednávání skupiny chartistů v čele s Havlem s některými komunisty) v knize Jak pukaly ledy (Praha 1990). Horáček a Kocáb rovněž vedli jednání se Sověty. Horáček potvrzuje, že Kocáb mluvil se zvláštním sovětským poslem a že Grigorij Mazunov, vedoucí oddělení pro záležitosti ČSSR při ústředním výboru Komunistické strany Sovětského svazu, byl v Československu v druhé polovině listopadu. Avšak Horáček s Kocábem se dohodli, že nemá smysl jednat s tajemnými posly, „jimž chybí pověření", a rozhodli se jít přímo „ke kováři": na sovětské velvyslanectví 28. listopadu 1989.

Z knihy Horáčka cituji doslovně: „Krizový štáb napsal dopis. Adresa: Presidium Nej-

vyššího sovětu. Podepsáno pět z jedné podzemní šatny theatru mundi: Havel, Křižan, Vondra, Kocáb, Horáček. Doprovázeno otevřeným listem Zdeňka Jičínského, a všechno pěkně na stroji, který dosud vyťukával objednávky na cvičky“ (s. 216).

Na sovětské velvyslanectví dopis doručili Kocáb s Horáčkem. Přijal je rada Filipov. Kocáb sdělil Filipovovi, že Občanské fórum dostává zprávy o hrozbě vojenského puče a že by se mohlo stát, že by někdo mohl vyvolat provokaci, např. pro výpad proti sovětským vojákům. Účelem této návštěvy je, prohlásil Kocáb, „abychom jasně řekli: Občanské fórum za takovou případnou událostí nebude, odsuzuje jakékoliv násilí.“ Dopis, o němž je zmínka výše, adresovaný Nejvyššímu sovětu, předal radovi Filipovovi, který slíbil, že se k adresátovi dostane téhož dne večer, to je 28. listopadu 1989.

Protože o listopadových událostech kolovalo mnoho pověstí a legend, protože komunistické struktury nebyly ihned po revoluci vyměněny a exkomunisté jsou na vedoucích místech ve vládě, lidé spekulují o nějaké psané či nepsané dohodě mezi skupinou chartistů a KSČ nebo některým jejím křídlem o předání moci ve státě. Naproti tomu o dopise, podepsaném Havlem, Křižanem, Vondrou, Kocábem, a Horáčkem není nutné spekulovat. Horáček podává důkaz, že byl předán na sovětské velvyslanectví, aby byl doručen Presidiu Nejvyššího sovětu v Moskvě. Bohužel, text dopisu nepublikoval.

Mají-li lidé právo na pravdu, pak by tento závažný dokument měl být zveřejněn. Navíc, byla-li někým uzavřena dohoda s komunisty, pak by bylo v jeho či jejich zájmu, aby její obsah zveřejnili a nečekali, až to udělají jednoho dne komunisté. Tím více to platí o signatářích dopisu Presidiu Nejvyššího sovětu. Z dlouhodobého hlediska by bylo pro ně lépe, kdyby sami publikovali celý text, případně s vysvětlením o časovém kontextu, v němž byl napsán, než aby byl jednou zveřejněn sovětskou vládou anebo režimem, který ji vystřídá. Obsah dopisu by mohl objasnit anebo vrhnout nové světlo na události v porevoluční době, včetně vedení předvolební kampaně a na vývoj situace po volbách parlamentních i komunálních. Signatáři dopisu by tím také dokázali, že „Pravda vítězí!“ není pro ně jen prázdným heslem.

Josef Kalvoda
[Národní politika(Mnichov), 1991, červenec – srpen
www.josefkalvoda.ic.cz/pravonapravdu.htm

Druhá redakční poznámka

Většina politiků typu Masaryk, Beneš, Havel a mnoho dalších nabízí lidem jakousi svoji momentální pravdu, která často neobstála nebo nakonec neobstojí. Ale co je to „nakonec“?

Křesťan má jedinečnou výsadu pojímat pravdy jako ty, které, třebaže někdy nezvítězí na tomto světě, ba které zde na zemi někdy ani nevyjdou najevo, přece jen u Boha platí a vítězí. Bez jistoty o konečném vítězství pravd na nebesích se i křesťan podobá pesimistovi, který prohrál, pesimistovi bez naděje. Vítězí tedy nejen Pravda-Kristus (v jehož božství žádný ze tří jmenovaných nevěřil), ale je zcela podstatné, že vítězí i ty tisíce našich pravd, které jsou v souladu s realitou a které napomáhají ke konečnému vítězství Pravdy-Krista. To je vlastní smysl života v pravdivém smýšlení o světě, v pravdách a tedy i v Pravdě. „Pravda vítězí“ je tedy zvolání, které má svůj úplný smysl toliko se zahrnutím věčnosti. Bez jejího zohlednění jde často jen o falešnou a tedy o prázdnou a zmarňující floskuli, která nenabude svého smyslu a účinku ani dodatkem „Pravda Boží vítězí“.

Dnešní úkol: Tajenka popisuje poněkud nezvyklé chování věřících při liturgii. Proč, kde a kdy se tak dělo?

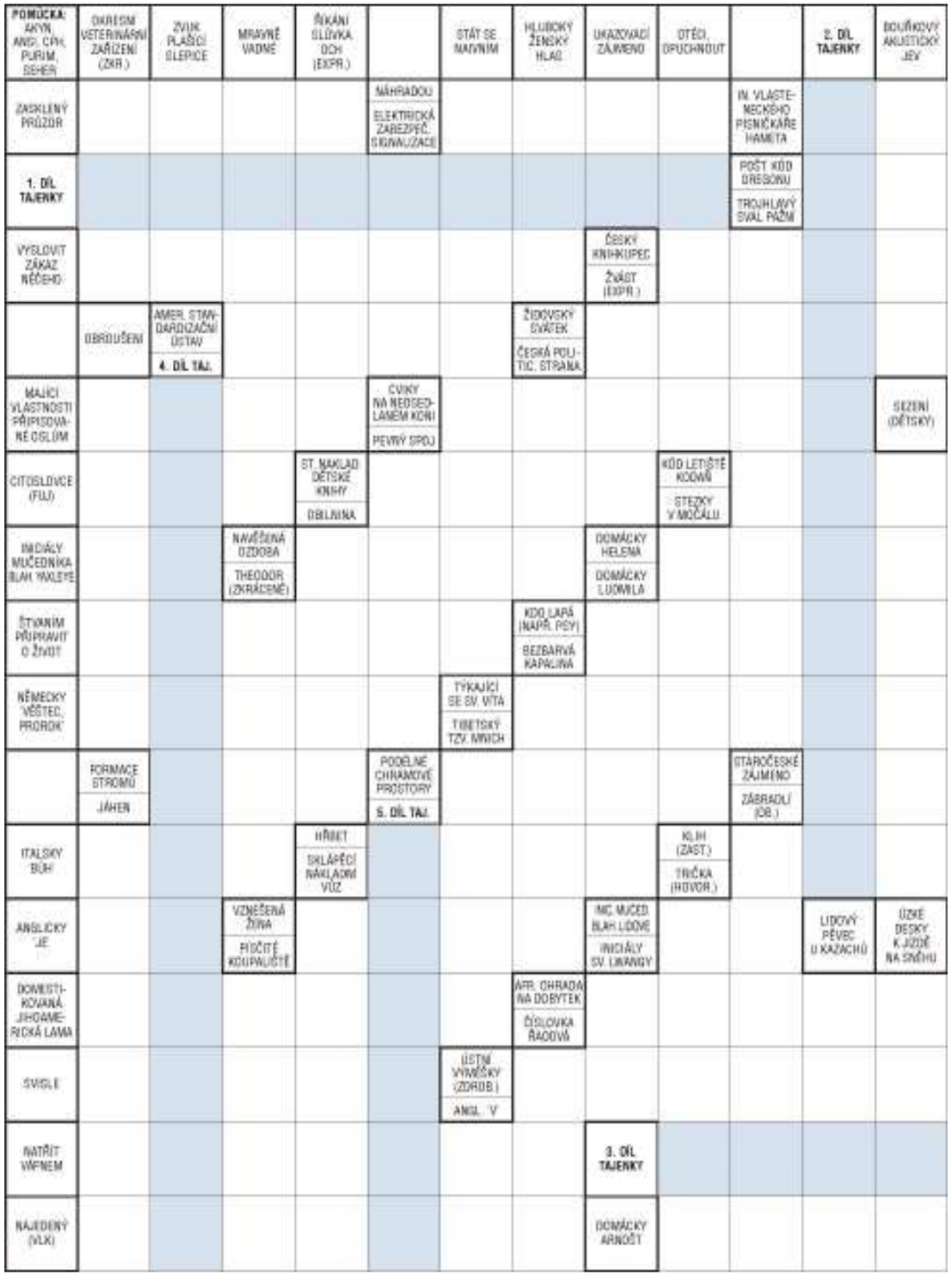

Ladislav Martinča

svůj život dokonala …“ Patrně tedy tato bible pocházela z některého z ženských klášterů a za husitských válek se dostala do vlastnictví rodu Leskovců. Bibli psalo sedm písařů.

Bible se datovala obvykle do roku 1360. Drážďanskou bibli ale studoval v roce 1795 Josef Dobrovský a navrhl dataci do let 1390 – 1410. Bible se bohužel nedochovala – shořela při vpádu německých vojsk v červenci 1914 do belgické Lovaně. Přesto se zachovala jednak Dobrovského studie, dále paleografický opis čtyř evangelií, Tóbiáše, žaltáře s dodatky a úryvků epištol, Skutků apoštolů a Janova zjevení od jesuity Josefa Vraštila. Kromě Vraštilových opisů existují i fotografie asi třetiny bible, které Vraštilův jesuitský kolega de Ghellinck stihl pořídit těsně před tím, než rukopis shořel v lovaňské universitní knihovně, kam ho Vraštil vrátil ze strachu před blížícím se útokem Němců. Z rukopisu se zachovaly opisy a fotografie textů od žaltáře do konce knihy, z částí předcházejících jen malé části. Mimo evangelií však chybí texty na rubových stránkách listů, zachovány jsou jen strany lícní.

10. Má vlajka Vatikánu stále stejný vzhled, jako např. vlajka Velké Británie či USA?

Ano, od 7. 6. 1929 za Pia XI., po podepsání Lateránských smluv s Mussolinim 11. 2.1929, je vlajka Vatikánu stále stejná. Předtím ale prošla staletým vývojem. Naproti tomu vlajka USA je mladší, její dnešní tvar (5 hvězd a 13 pruhů) je až ze 4. 7. 1960 (za Dwighta D. Eisenhowera) po připojení Havaje. Naproti tomu vlajka Spojeného království je starší – z 1. 1. 1801 za krále Jiřího III. – a nebyla změněna ani po odchodu větší části Irska 12. 4. 1922. Nejstarší neměnnou vlajku na světě má Dánsko, jehož vlajka spadla z nebe 15. 6. 1219: Teutonští rytíři si vytkli za úkol pokřesťanštit pohany na Baltu. Setkali se však s tuhým odporem. Papež Honorius III., pozdější osvoboditel Svaté země, ale boj nevzdal a povýšil tažení pod vedením krále Waldemara II. Vítězného na křížovou výpravu. Při bitvě u Lyndanisse v dnešním Estonsku, ve chvíli, kdy dánská vojska prohrála, se biskup Andrei požehnaně obrátil o pomoc k Bohu, který mu seslal rudý prapor s bílým křížem. Armáda posilněná podporou z míst nejvyšších bitvu dokázala vyhrát, a proto si tento prapor nechala jako svůj symbol. Doufejme, že při současné bitvě o křesťanské náboženství a kříže na veřejnosti nebude muset Dánsko na příkaz míst ještě vyšších, než jsou nejvyšší, svou slavnou vlajku odvrhnout.

br. Felix OFM

Znáš Písmo svaté?

Tajenka minulé křížovky byla z (Lk 2, 1): „**V těch dnech vyšlo nařízení od císaře Augusta, aby se** v celé říši provedlo sčítání lidu. To bylo první sčítání a konalo se, když byl v Sýrii místodržitelem Kvirinius. Šli tedy všichni, aby se dali zapsat, každý do svého města. Také Josef se odebral z galilejského města Nazareta vzhůru do Judska do města Davidova, které se jmenuje Betlém, protože byl z rodu Davidova, aby se dal zapsat spolu s Marií, sobě zasnoubenou ženou, která byla v požehnaném stavu.“

Všichni jsme už mnohokrát slyšeli tato klidná slavnostní slova. Jsou to ale právě tato slova, kvůli kterým někteří působí rozruch. Že Herodes vládl 10 let předtím, než byl v Sýrii místodržitelem Kvirinius. Že zase za Heroda by nemohlo být pro odpor židů sčítání lidu. Že sv. Lukáš má jiné údaje než sv. Matouš. Ale vědí oni všechno o neustálých přesunech Kvirinia? Vždyť byl v Palestině aspoň dvakrát. Vědí, jaká byla jeho role při sčítání? Vždyť Kvirinius sčítání mohl začít a až jiný Říman Sentius Saturninus dokončit právě proto, že se setkalo u židů a zřejmě i u Heroda s odporem a protáhlo se. Takže sv. Justin a Tertullián referují z pohledu Římanů o Saturninovi a sv. Lukáš z pohledu židů o Kviriniovi právě proto, že toto sčítání bylo „hroznou událostí“ … Nevěřící historik a zvláště média se nebudou snažit hledat, jak by evangelia mohla mít pravdu. Pro ně bude zajímavý spíš každý argument, aby pravdu neměla.

Je po Vánocích. A my se zase budeme znovu a znovu rozhodovat, komu dopřejeme sluchu. Rozhodujme se správně. Vzpomínejme na vznešenost půlnoční chvíle, kdy všechni – do posledního „jednoročáka“ – povstali, ztichli a shůry zaznělo slovo Boží o tom, jak „v těch dnech vyšlo nařízení od císaře Augusta …“ A těšme se na příští Vánoce. Dá Bůh, že budou zase tak krásné.

B. Spor o kříže na veřejnosti

V posledních dvou číslech Obrázku jsme psali o některých aspektech tohoto sporu. Základní datum je 3. 11. 2009, kdy Evropský soud pro lidská práva toto rozhodnutí přijal. K tomuto rozhodnutí bylo vydáno několik vyjádření. Uvádíme doslovné znění tří z nich, a to v pořadí, ve kterém byly přijaty a s uvedením způsobu jejich publikace.

1. Pastýřský list polských biskupů na svátek svaté Rodiny 27. prosince 2009 – Buďme svědky lásky

Sestry a bratři!
Milovaní v Pánu Ježíši!

Ve vánočním období se všichni „lidé dobré vůle“ vracejí se steskem v duši do Betléma. V srdcích věřících pak roste volání plné údivu a vděčnosti: „Tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal.“[1] Tuto lásku, zjevenou v Ježíši Kristu, nemůžeme lhostejně míjet. City, které v těchto dnech ožívají v koledách a vánočních zvycích, nestačí. Ježíš „z nebe na zem sstoupil a ponížení přijal“ ne proto, aby nás dojal, nýbrž aby nás spasil. Betlém není sentimentální příběh, ale klíčová etapa Božího boje o člověka. Evangelia byla sepsána již po zmrtvýchvstání a popisují narození toho, jenž byl pro nás a pro naši spásu ukřižován, zemřel na kříži a vstal z mrtvých. Betlém a kříž jsou neoddělitelné a vzájemně se vysvětlují!

1. Zjevení lásky má jméno a tvář: Ježíš Kristus

Na počátku nového pastýřského roku, jehož hlavní myšlenkou je výzva: „Buďme svědky Lásky“, opakujeme spolu s Božím služebníkem Janem Pavlem II.: „Prosím vás (…) abyste nikdy nepohrdali onou Láskou, která je největší, která se projevila křížem a bez které nemá lidský život ani kořeny, ani smysl.“[2]

Sestry a bratři! Buďme skutečně svědky oné Lásky! Mírně, ale rozhodně; jasně, jednoznačně, statečně – s úctou k právům druhých, ale zároveň pevně a důsledně – dožadujme se dodržování práv našich. Máme plné právo žít naši víru. Právo, které nám nemůže nikdo vzít, neboť náboženská svoboda patří k nejpodstatnějším právům souvisejícím s důstojností lidské osoby. Krista nelze vyznávat pouze o svátcích, a navíc jenom potichu a v soukromí. Kdo miluje, ten svou láskou neukrývá. Buďme Jeho svědky doma, ale rovněž i ve veřejném životě. Svět má právo vidět Ježíšovy učedníky, kteří se s Ním osobně setkali a dennodenně s Ním žijí v důvěrném vztahu. Máme tudíž povinnost vydávat světu svědectví o naší lásce k Ježíši Kristu.

Kdykoli někdo haní Kristův kříž, je třeba říci jasně: „Dost!“ Dějiny dosvědčují, že každý, kdo bojoval proti kříži, byť se halil do šatu obhájce lidských práv, se nakonec ukázal být tyranem. Každému, kdo usiluje vypudit Krista z veřejného života a chce budovat Evropu bez Krista, je nutné ve shodě s pravdou a pro dobro Evropy říci, že by to bylo stavěním na písku.[3] A dokonce ještě hůře: že podřezává kořeny, ze kterých vyrůstá západní civilizace.

Evropo! Je čas se vážně nad sebou zamyslit! Čas se vymezit! Ať ústřední evropské instituce jednoznačně řeknou: ve jménu čeho má být v Evropě místo pro všechny výstřelky, ale nemá být místa pro Krista? Proč, jako v nejtemnějších chvílích totalitarismů, se dovoluje hanobit křesťany a pobuřovat proti nám?

2. Buďte svědky Lásky v rodině!

Drazí manželé! Ctihodní rodiče! Heslo nového pastýřského roku se výjimečným způsobem vztahuje na vás. Buďte svědky lásky ve vašem těle a ve vaší duši. Ať je vaše láska „veskrze lidská, a tudíž zároveň smyslová i duchovní“.[4] Neřiďte se pouze pudovým popudem nebo pocity. Buďte nejen tělem, ale také jedním srdcem a jednou duší. Zároveň však sobě buďte svědky Lásky ve vašem těle. Nesnižujíce pohlavní život, pamatujte, že se jedná o cenný, Bohem daný „materiál“ k budování manželské jednoty.

Rozvíjejte onen „zcela zvláštní způsob osobního přátelství, v němž se manželé velkodušně podílejí na všem bez nepatřičných výhrad nebo sobecké vypočítavosti“.[5] Vždy mějte na paměti, že „kdo opravdu miluje svého manžela, nemiluje jej proto, co od něho přijímá, ale pro něho samotného, pln radosti, že ho může obohatit tím, že se mu dává“.[6]

Buďte svědky Lásky ve vašich každodenních rozhovorech. Chtělo by se říci spolu s básníkem: „Ať ani jedno slovo není zlé, ať se ani jedno slovo neplíží ke skoku, ať ani jedno slovo nenávidí. Ať nekřivdí. Ať nezabijí. Ať odpouští. Ať léčí. Ať konejší. Ať hojí lidské rány.“[7] Mluvte spolu vřele, vlídně, bez snahy nad druhým vládnout.[8]

Ať je vaše láska až do konce života věrná a výlučná. Věrnost je nejen možná, ale nutná, aby člověk poznal Lásku v celé plnosti. Nevěra vám nedá to, po čem toužíte. To můžete najít pouze ve svém vlastním manželství.

Nerozhodujte se příliš ukvapeně pro platovou emigraci, a to zejména jednoho z manželů. Lze ztratit příliš mnoho. Odloučení nejednou vede k narušení vzájemných vazeb.

Je třeba konečně říct to, co je zřejmé: manželské láska, která se uzavírá dětem, je nedospělou láskou.[9] Rodiče, ukažte světu štěstí ve vašich očích hledících na děti. Mužové, staňte hrdě po boku svých žen v požehnaném stavu. Sdílejte s ženou dojemnou starost o vaše děti. Ženy si do konce života pamatují, jestli je muž při očekávání dítěte, při porodu a prvních měsících po porodu provázel, nebo zda je ponechal sobě samým. Když se dítě počíná a rodí, máte ještě jednu šanci, abyste prohloubili, či dokonce obnovili svou lásku!

Sestry a bratři! Dnes, kdy se otevřeně útočí na rodinné hodnoty a jsou cíleně ničeny, potřebujete podporu. Cennou pomocí jsou hnutí a rodinná společenství, kde se můžete setkat s lidmi, kteří sdílejí vaše ideály. Hledejte taková prostředí a usilujte o pravidelná setkání.[10] Nehledejte je až tehdy, když se má zachránit rozpadající se manželství. Pamatujte, že manželství je nutné budovat již od samého začátku na pevných základech; rozvíjet a prohlubovat společenství života a lásky; vztahy v manželství utvářet tak, aby nebylo nikdy třeba hovořit o jeho „záchraně“. Neospravedlňujte se příliš snadno nedostatkem času. Konec konců, je to otázka vašich životních priorit.

3. Buďte svědky Lásky ve veřejném životě!

Sestry a bratři! Láska není pouze intimním zátiším vašeho domova. Existuje rovněž láska společenská. Ne jinak než láskou rozkvétají celé státy a národy, a bez lásky nejprve trpí, a pak hynou. Spolu s vámi se tedy obracíme na zaměstnavatele, novináře, vědce a politiky. S veškerou vážností říkáme: „Vy všichni, kteří se cítíte být svázáni s katolickou církví, buďte svědky Lásky! Pamatujte, že také ti, s nimiž vás spojují nejrůznější společenské vztahy, byli stejně jako vy stvořeni k lásce a mají právo být vámi milováni.“ „Milovat budeš bližního svého jako sebe samého“, ať už jsi kýmkoli, ať už máš jakékoli povinnosti. Nespravujete „lidské zdroje“, ale svoje sestry a bratry. Je nutné co nejdříve skončit s mýtem moderního řízení pomocí všeho druhu manipulace. Je hluboce nemorální vytvářet v politice a hospodářství virtuální světy, místo toho, aby se čelilo skutečným problémům. Věřte, že společenská láska má smysl. Buďte jejími svědky na svých postech. Láska není sentimentalismus, ale vůle konat dobro pro každého člověka, chápaného v celé jeho pravdě bytosti tělesné i duchovní, časné i povolané k životu věčnému. Nechť se pro vás stane inspirací poslední encyklika Svatého otce Benedikta XVI. s výmluvným názvem Caritas in veritate – Láska v pravdě.

4. Eucharistie školou a pramenem Lásky

Sestry a bratři, „Lásce je nutné se učit!“ Připomínejte si, jak vás ve svatební den Církev přivedla před oltář, na kterém byla sloužena Nejsvětější oběť. Tím vám chtěla říci: „Pohleďte a učte se milovat. Pohleďte na Krista. On ‚miloval Církev a vydal sebe sama za ni.‘[11] Upřete svůj zrak na eucharistii a snažte se jednou pro vždy zapamatovat božskou logiku lásky, která je logikou darování sebe sama.“ Milovaní v Pánu Ježíši! Eucharistie je a zůstane nejkrásnější školou Lásky. Její „výchovná moc (…) byla pokoleními

Z falešné snahy o mezináboženský dialog. Ale vlastní důvod je jistě ten, že takto Boha nazval i Bůh Syn, Ježíš Kristus, který z Boha Otce vychází. Všechny Boží činnosti navenek jsou však společné třem osobám.. Pokud říkáme, že trojosobní Bůh je náš otec, pak tím není myšleno, že Bůh nás stvořil. Stvořením jsme se stali pouhým Božím obrazem. Je tím myšleno, že nám Bohem byla propůjčena posvěcující milost, a až tím jsme se stali Božími dětmi, jak praví např. apoštol v Jan 1, 12n.

8. Jaký je postoj Církve k víře v duchy zemřelých? Ovlivňují náš život zde na zemi?

Zemřelí lidé jsou přítomni v nebi, očistci nebo pekle. Jmenovitě to víme jen o některých z těch, kteří jsou v nebi. Spiritismus je víra v posmrtný život a komunikaci s dušemi zemřelých prostřednictvím média. Než přikročíme k církevnímu stanovisku, snad by nám mohla napovědět tato úvaha: Obyvatelé nebe a ti, kteří jsou v očistci nebudou komunikovat s člověkem prostřednictvím média – pro obojí je tato přetvářka v rozporu s jejich stavem milosti a životem v pravdě, obyvatelé očistce by si tím navíc přitěžovali ve svém bolestném utrpení. Obyvatelé pekla peklo opustit nemohou. Jde tedy jistě o podvod, který je jako takový škodlivý nám, kteří tu jsme na zemi. Tolik prosté vysvětlení. Kompendium v čl. 448 říká, že podle 1. přikázání zakazuje Bůh spiritismus, která je pověrou. Katechismu, který je podrobnější, říká: „Je třeba odmítnout všechny způsoby věštění: uchylovat se k satanovi nebo ke zlým duchům *(jsou míněni padlí andělé)*, vyvolávání mrtvých nebo další praktiky, o nichž se neprávem tvrdí, že „odhalují“ budoucnost. Uchylovat se o radu k horoskopům, k astrologii, k hádání z ruky, k výkladu předtuch a věšteb, k jevům jasnovidectví, ptát se věštců (médií) (KKC 2116). Dále: „Také nošení talismanů je hodno pokárání. Věštění nebo magie se často užívá ve spiritismu. Proto Církev věřící před nimi varuje“ (KKC 2117). Tolik náboženské stanovisko. A pro zvídavého čtenáře ještě odborné vysvětlení: Dekret posvátného Offícia z r. 1865 prohlásil za nedovolené, bludné a pohoršující vyvolávání duchů mrtvých. V r. 1887 Apoštolská Penitenciárie zakázala účastnit se spiritistických seancí i když jen pasivně. V r. 1917 byla **posvátnému Ofíciu** předložena otázka: „Je dovolené účastnit se jakékoliv spiritistické seance a ptát se duchů nebo duší a jen pasivně poslouchat jejich odpovědi a dívat se, s úmyslem, že nechceme mít nic společného se zlými duchy? Papež Benedikt XV. dal osobně na tuto otázku jednoznačnou odpověď: „Ne.“ Podrobné vysvětlení z 24. 4. 1917: „Praktikování spiritismu je naprosto nedovolenou pověrou, protože to není podle Božího pořádku věcí, aby Bůh posílal dobré duchy na uspokojení lidské zvědavosti. Jestliže někteří duchové dávají odpovědi na různé otázky, můžou to být jen zlí duchové *(opět mínění andělé)*, kteří usilují o vstoupení do kontaktu s lidmi jen proto, aby jim škodili a naváděli ke zlému. Proto Církev naprosto zakázala jakoukoliv účast na spiritistických seancích.“ I když se tato pověra vyskytovala už ve Starém zákoně (zlí andělé už tehdy používali tuto metodu) a byla, jak dosvědčuje Písmo sv., mnohokrát potírána, a i když se vyskytovala porůznu i po celou dobu spásy, přece jen propukla až pod vlivem francouzského učitele Hypolite Léon Denizarda Rivaila s pseudonymem Allan Kardec v roce 1857 a krátce předtím sester Foxových v New Yorku. Spiritistou byl i Sir Arthur Conan Doyle, jak je místy patrno i z jeho detektivek. Je urážkou filosofie a zdravého rozumu, že spiritismus je veřejně nazývám filosofickou naukou.

9. Co víme o Bibli leskovsko-drážďanské?

Bible leskovecko-drážďanská (někdy též Bible leskovecká nebo Bible drážďanská) je nejstarší známá česká Bible. Vznikla ještě před propuknutím husitské katastrofy. Označení „leskovecká“ má tato bible podle rodu Leskovců, v němž se po dlouhou dobu uchovávala, než se ocitla v německých rukou – neví se jak – v Drážďanech. Papírový list na přídeští z převazby knihy z roku 1596 praví: „Tato kniha Starého i Nového zákona, na pergameně psána, v níž se nemůže najít, kdy, kterého léta se začala psáti i také dokonala; než taková zpráva a paměť ještě se mezi lidmi připomíná, že by ji jedna panna z rodu pánův Leskovcův vlastní rukou psáti měla, kteráž těch časů do kláštera se oddala, ano i v tom náboženství

4. Za knězem přijdou rodiče, že se jim dítě leká a že ho proto chtějí co nejdříve pokřtít. Jak by měl kněz správně reagovat a následně postupovat?

V těchto otázkách se názory různí. Snad by se dala rozlišit zvyklost tzv. „Česká“ a „Polská“. V Polsku se dává větší důraz jednak na to, že křtem je dítě v dětském věku zabezpečeno křestní milostí pro případ smrti, jednak se vyzdvihuje působení pomocných milostí, které dítě při křtu dostává a které mu v dospívání pomáhají na vlastní cestě ke Kristu. V Čechách se upřednostňuje příprava rodičů, velmi důležitá při křesťanské výchově dítěte. Ideální stav je takový, že obojí hlediska hovoří pro křest. V našem příkladu je zřejmé, že rodiče o křtu a o křesťanství mnoho nevědí. Proto je třeba jejich žádosti využít k navázání kontaktu, pokusit se o jejich poučení, a to i soustavnou přípravou, a pokud nejsou pokřtěni, přivést ke křtu i je. Může to být pěkný příklad šíření víry a církve. Krátce: uvedenou situaci, i když vypadá směšně, pastoračně dobře využít.

5. Co to znamená, že je Bůh trascendentální bytostí? Jak je to správněji?

Slovo transcendentální je používáno ve více významech. U Kanta je přesně definováno v rámci jeho dogmatické filosofie; tak je přejal i Husserl, Heidegger a Rahner. Je také použito v sousloví transcendentální meditace (viz roč. 6 Obrázku, č. 7, 13. 6. 2008, příloha ot. 4, s. 17n.), tento významn znají jen její vyznavači. A také je někteří používají místo slova transcendentní, které je jednoznačné a znamená přesažný, přesahující stvořený svět. Přitom ale jedno, pravda, dobro (a podle některých mladších metafysiků i krása) jsou správně nazývány transcendentálie. Přesto je správné hovořit např. o Bohu jako o transcendentní bytosti.

6. Může pouhý lidský rozum poznat tajemství Nejsvětější Trojice? Mohou do tohoto tajemství dokonale proniknout andělé? A Panna Maria?

Zde se setkáváme se dvěma extrémy: Někteří racionalisté říkají, že pokud dogma o Nejsvětější Trojici platí, pak musí být rozumem plně poznáno. Křesťané, zvl. dnes, naopak rozumové poznání – a to nejen tohoto dogmatu ale obecně pravd víry – odmítají a jejich nečastějším slovem je „tajemství“. V tomto případě je (zdaleka ne tak jako v mnoha jiných případech) pravda někde uprostřed. Boží trojosobnost lze poznat jen z Božího zjevení, nadpřirozenou vírou. Sv. Tomáš z Aquina: „Přirozený rozum může poznat Boha a dokázat jeho existenci ze stvořených věcí jako jejich příčinu (to proti iracionalismu moderních křesťanů). Ale božské dokonalosti, které ze stvořených věcí poznáváme, jsou společné všem třem osobám a proto rozum může Boha poznat jen v jednotě postaty, ne ale v Trojici osob.“ A to se týká jak andělů, tak Panny Marie. Ale stejně tak platí, že ani po zjevení není rozum schopen plného porozumění, plného vhledu do této skutečnosti. Toto tajemství lze ale osvětlovat a přibližovat porozumění. Pravda o Nejsvětější Trojici, jak zase učí sv. Tomáš, je nad rozumem, ale není proti rozumu, lze tedy v poznání postupovat. Božské osoby jsou rovny co do postaty, ale různé co do vzájemných vztahů. Mluvme tedy o tajemství, ale jen střídmě a jen tam, kde opravdu o tajemství jde. Není vhodné věřící uzemňovat tajemstvími tam, kde to jsou tajemství jen pro mě, ať pro můj slabý intelekt nebo pro mou lenost, že jsem se o porozumění dost nesnažil. Silová přirovnání, jako je to sv. Augustina o dítěti, které dřív přeleje mušlí moře, než on pozná tajemství Nejsvětější Trojice, raději ponechme básníkům a světcům. Ti si mohou nadsázky dovolit.

7. Proč mluvíme o Bohu jako o Otci?

Začněme z praxe. Slýcháme: Ve jménu Boha Otce, i Syna i Ducha svatého. Tu se nabízí správnější: Ve jménu Boha Otce, Boha Syna i Boha Ducha svatého. Proč? Pokud už chceme v této modlitbě mít slovo „Boha“, pak by měla znít: Ve jménu Boha, Otce i Syna i Ducha svatého. Čárku však v řeči nepoznáme, proto je lépe toto slovo raději vypustit – mohl by vzniknout dojem, že Syn není Bohem a Duch svatý není Bohem. A skutečně, takto to chápou dnešní židé, muslimové i Svědci Jehovovi. Božství Otce nepopírají, božství druhých dvou osob v Nejsvětější Trojici ano. Hned tu vidíme jednu možnou odpověď na danou otázku:

a taletími potvrzena.“[12] A proto vy, kteří chcete prohloubit svou lásku, vy, kteří chcete svou lásku zachránit: Přistupujte co nejčastěji, jak je to jen možné, před oltář, abyste se účastnili eucharistie!

Účastnit se neznamená pouze být. Neznamená to ani pouze odpovídat, zpívat nebo vykonávat liturgickou funkci.[13] Účastnit se, to znamená zaposlouchat se do Božího slova a uvést je ve skutek[14]; přinášet sami sebe Bohu jako oběť. Účastnit se aktivně eucharistie znamená chodit ke svatému přijímání a zároveň ze svého manželského života učinit eucharistií.[15]

Najděte si během svých pracovních dní také čas na adoraci Pána Ježíše v Nejsvětější svátosti. „Úkon klanění mimo mši svatou prodlužuje a umocňuje to, co bylo vykonáno samotným slavením liturgie.“[16]

Sestry a bratři! Eucharistie není pouze školou, ale také pramenem síly, abychom milovali tak, jako si nás zamiloval Kristus. Ve své každodenní manželské lásce buďte svědky oné Lásky, která se zpřítomňuje v eucharistii.

5. Snoubenci, buďte svědky Lásky!

A co říci vám, mladí, kteří teprve o manželství přemýšlíte? Boží služebník Jan Pavel II. s oblibou opakoval, že jste nadějí Církve. Ano. Církev má stále naději, že svět bude lepší, pokud se budete chtít stát uprostřed světa svědky Lásky!

Ukažte svým vrstevníkům, a především sami sobě navzájem, že věříte ve velkou, krásnou snoubeneckou a manželskou lásku a že jste připraveni za ni bojovat. Za lásku se musí bojovat! Nedovolte, aby vaše láska byla znesvěcována sobectvím nebo vyhledáváním pouze potěšení za jakoukoli cenu a uzavřením se životu.[17] „Musíte od sebe vyžadovat“[18], abyste lásku nesnížili; abyste si ji nespletli s přechodným očarováním lidskou sexualitou. Musíte ve své lásce vyplout na hlubinu a zakusit oslnění osobou, sjednocení srdcí a duší. Jednota těla má místo v manželství. Nebojte se vyžadovat od těch, s nimiž spojujete své plány do budoucna. Pokud jsou vaši lásky hodni, budou chtít splnit nároky, jaké před ně ve jménu Pravdy postavíte. Předmanželské soužití, pornografie a nevázanost, necudné řeči a filmy, to vše v samém zárodku ničí vaši lásku.

Na tomto místě je vhodné připomenout zodpovědnost rodičů za správné prožívání období zasnoubení jejich dětmi. Souhlas s hříšným životem snoubenců nelze s vírou smířit.

6. Závěr

Milovaní v Pánu Ježíši! Nakonec vás chceme upozornit na dokument Polské biskupské konference „Sloužit pravdě o manželství a rodině“, který vyšel v letošním roce. Srdečně povzbuzujeme k jeho četbě a rodinným rozhovorům o jeho obsahu. Doufáme, že mnoho kněží zorganizuje ve svých farnostech studijní skupiny, které budou daný text rozvažovat a hledat v něm inspiraci k rozvoji a cestám obrácení.

Svěřujeme vás Matce krásného milování a ze srdce udělujeme své pastýřské požehnání.

Podepsali:
Kardinálové, arcibiskupové a biskupové přítomní na 347. Plenárním zasedání Polské biskupské konference
Jasná Hora, 26. listopadu 2009

Přeložil ACS

---

[1] Jan 3, 16
[2] Z homilie Jana Pavla II. na Błoniach v Krakově 10. června 1979
[3] Mt 7, 24 – 27
[4] Z homilie Jana Pavla II. u příležitosti setkání rodin 25. března 1984 – pozn. překl.
[5] Pavel VI. *Humanae vitae* 9 – pozn. překl.

[6] *Ibidem* – pozn. překl.
[7] Roman Brandstaetter, Hymnus k Černé Madoně
[8] Viz Maria Rodziewiczówna, *Przykazania domowe*, in: „List do Pani" 4/25. duben 1995, str. 15.
[9] Viz Pavel VI. *Humanae vitae* 9.
[10] Viz Zob. Jan Paweł II., *Familiaris consortio*, 72.
[11] Ef 5, 25
[12] Jan Pavel II., List rodinám, 18
[13] Viz Benedikt XVI., Sacramentum caritatis, 52, 55 – 56.
[14] Viz Jak 1, 22.
[15] Viz Kazimierz Lubowicki OMI, *Życie małżeńskie uczynić Eucharystią*, Krakov 2001.
[16] Benedikt XVI., *Sacramentum caritatis*, 66
[17] Viz 2. vatikánský koncil, *Gaudium et spes*, 47.
[18] Jan Pavel II., kázání během jasnohorského apelu v Čenstochové 18. 6. 1983; rovněž v promluvě k mladým ve Westerplatte 12. 6. 1987.

2. Uznesenie Národnej rady Slovenskej republiky z 10. 12. 2009

k Vyhláseniu Národnej rady Slovenskej republiky o umiestňovaní náboženských symbolov v školách a vo verejných inštitúciách v súlade s kultúrnou tradíciou krajiny

Vyhlásenie

Európsky súd pre ľudské práva v Štrasburgu vo svojom nedávnom rozhodnutí označil umiestňovanie krížov v školách v Taliansku za porušenie práva rodičov vychovávať deti podľa vlastného presvedčenia. Národná rada Slovenskej republiky k tomuto rozhodnutiu Európskeho súdu pre ľudské práva prijíma nasledujúce vyhlásenie:

Národná rada Slovenskej republiky konštatuje, že

toto rozhodnutie je v rozpore s kultúrnym dedičstvom a kresťanskou históriou[1] Európy,

umiestňovanie kríža v školách a vo verejných inštitúciách predstavuje tradíciu, ktorá je vlastná mnohým európskym štátom vrátane Slovenskej republiky,

rešpektovanie tejto tradície nemožno chápať ako obmedzovanie slobody náboženského vierovyznania a ani ako porušenie práva rodičov vychovávať deti podľa vlastného presvedčenia,

umiestňovanie náboženských symbolov v školách a vo verejných inštitúciách je plné právo každého členského štátu Európskej únie vrátane Slovenskej republiky a je v súlade s Dohovorom o ľudských právach a slobodách z roku 1950.

Dôvodová správa

Európsky súd pre ľudské práva v Štrasburgu vo svojom nedávnom rozhodnutí označil umiestňovanie krížov v školách v Taliansku za porušenie práva rodičov vychovávať deti podľa vlastného presvedčenia. Ide o rozhodnutie, ktoré je v rozpore s talianskou kultúrnou tradíciou[2]. Sloboda náboženského vierovyznania je zakotvená v Dohovore o ľudských právach a slobodách z roku 1950. Nikdy nebolo cieľom tohto dokumentu vytlačiť náboženstvo z verejného života. Z tohto dôvodu toto rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva nezohľadňuje primerane text Dohovoru o ľudských právach a slobodách.

Umiestňovanie kríža a náboženských symbolov v školách a vo verejných inštitúciách predstavuje tradíciu vo viacerých európskych krajinách. Jeho cieľom nie je obmedzovať náboženskú slobodu zakotvenú v Dohovore o ľudských právach a slobodách, ale rešpektovať kultúrnu tradíciu vlastnej krajiny.

Národná rada Slovenskej republiky – hlasovanie poslancov

10. 12. 2009 11.21 Hlasovanie č. 180

Hlasovanie o vyhlásení ako o celku.

Prítomní:	125
Hlasujúcich:	123
[Z] Za hlasovalo:	103

2. Zmiňuje se o tom, že víra je zcela přirozená, a je tedy jasné, že každý psychicky zdravý člověk je věřící (opět „dnešní" pohled). Ti, kteří jsou ateisté, jsou lidé, kteří stejně věří, jen to popírají, v jejich postoji je rozpor proti přirozenosti člověka.

Staročeši vnímají náboženství jako integrální a důležitou složku svobodné národní společnosti. Víra je pro ně přirozený jev. Víra patří ke svobodné společnosti, svoboda a víra se doplňují.

Nenalezneme u nich ani problém s konfesemi, naopak jsou přesvědčeni jak o přínosu katolictví, tak protestantství pro Čechy a Evropu obecně, jak uvádí Jiří Kořalka o Palackém: *„Málokterý jiný evropský historik a politický myslitel kolem poloviny 19. století vyjádřil otevřeně své přesvědčení o užitečnosti soupeření katolictví a protestantismu, které přispělo ke kulturnímu a civilizačnímu vzestupu evropského kontinentu. Podstatou křesťanského smýšlení, jak je chápal Palacký ... je jedině láska k Bohu a láska k lidem. V tomto duchu hledal Palacký po celý život ve společenské praxi i v osobním životě cestu ke smíření mezi římsko-katolickou církví a církvemi* (! zvýraznění F.) *nekatolickými."*

Palacký se tedy při své práci i v osobním a veřejném životě úzkostlivě snažil, aby jeho protestantismus neměl na objektivitu jeho postojů vliv. Je to však vůbec zcela možné? Ani Palackému se to přes veškerou jeho subjektivní snahu nepodařilo. Nejvíce se to projevilo v době, kdy připravoval k vydání třetí díl svých *Geschichte von Böhmen* (který měl obsahovat vývoj státu v době předhusitské a husitské). Již během publikování dílčích prací a dále při schvalování konečné verse se dostal do konfliktu se státní censurou (katolická církev byla státním náboženstvím), neboť ta jej obvinila, že podání počátků husitství je namířeno proti katolické církvi. A tak tragickou skutečností zůstává, že husitskou národní i náboženskou katastrofu Palacký vyzdvihuje jako nejslavnější období českých dějin.

3. Co to je sociální darwinismus?

Pojem sociální darwinismus poprvé použil Émile Gautier (1880), rozšířil se ale až později. Jde o snahu rozšířit Darwinovy úvahy o přírodním výběru a „přežití schopnějšího" na lidskou společnost. Myšlenka soutěže jako hlavního motoru lidského a společenského vývoje se objevuje na britských ostrovech od 17. století (např. Thomas Hobbes, Adam Smith), nesmírný vliv měl spis anglického duchovního (!) Thomase Malthuse o nebezpečí přelidnění (An Essay on the Principles of Population, 1798). Spencer, Darwin i Galton jeho knihu četli. Myšlenky sociálního darwinismu poprvé vyjádřil britský pisatel Herbert Spencer v knize o „zákonu a příčině pokroku" (Progress: its Law and Cause, 1857). Tam také vytvořil pojem „přežití nejschopnějšího". O dva roky později vyšel Darwinův spis „O původu druhů" a Darwinův synovec Francis Galton vyvodil ze Spencerových názorů společenské důsledky: dobročinnost a sociální péče udržují naživu méně schopné, umožňují jim, aby se dále množili, a protože lidské schopnosti jsou přísně dědičné, zhoršují kvalitu populace. Tomu by měla bránit eugenika. Na evropském kontinentě tyto myšlenky zpopularizoval německý biolog Ernst Haeckel svým bestsellerem „Záhady světa" (Welträtsel) z roku 1899, brzy přeloženým do mnoha jazyků (česky vyšlo 1905). Haeckel byl militantní ateista a materialista a s Galtonovými myšlenkami zavedl pojem rasové hygieny. Zatím největší pokus sociální darwinismus uvést do praxe uskutečnil Adolf Hitler – blíže v knize Jan Horník, Proč holocaust. Hitlerova vědecká mesianistická vražda, doporučeno loni v č. 5, 5. 4. 2009, s. 26. Poznamenejme ale, že společnost musí stát na třech sloupech: svobodě, subsidiaritě a solidaritě. Současný stav zaopatřovacího státu (např. v USA prý téměř 40 miliónů lidí, tedy každý osmý, dostává potravinové lístky), je naopak stavem, kdy se lidé odnaučí starat se sami o sebe. Příčinou je ztráta subsidiarity: Vše zajišťuje stát. Tím se ztrácí solidarita („lidé platí daně, proč by ještě přispívali", „ať se o chudé stará stát" – a on se rád stará, protože tím dále roste jeho moc), a protože jsou všichni na státu závislí, ztrácejí i svobodu. Navíc se tento hrozný stav posunuje ještě výše na mezinárodní úroveň – z médií známe honbu za eurodotacemi. Tedy: osvobodit ze státního sevření rodinu, širší rodinu a samosprávu obcí, a ne komunistické „Kdo nepracuje, ať nejí.", ani současné: „Chléb všem, kdo ho nemají," ale Pavlovo „Kdo nechce pracovat, ať nejí."

odmítají spojovat svobodu s Francií nebo rokem 1789 a jejich konservativní povahu ztělesňuje např. požadavek konstituční monarchie. Oba si uvědomovali také nezbytnost existence elit ve společnosti a i když bojovali za zrušení šlechtických privilegií (jako znaku kasty), jejich snahou bylo znovu do budování nových českých elit šlechtu zapojit. *„... což se jim částečně povedlo díky propojení zemského vlastenectví s českým nacionalismem.“*

Palacký ani Rieger nebyli stoupenci všeobecného volebního práva a ani se nezastávali průbojných žen v jejich požadavcích. Upřednostňovali muže jako živitele rodiny. Nebyli ani příznivci revolucí a radikálnosti, za pokrok považovali růst vzdělanosti a možnosti hospodářského rozkvětu. Obhajovali nízké daně a soukromé vlastnictví. *„Stejně se přímo děsili nějaké řízené ekonomiky či zásahů vlády, které považovali za feudální přežitek.“* Považovali možnost svobodného podnikání a politickou svobodu za dostatečnou záruku rozvoje jedince i národa. Sociální problémy, chudobu a zaostalost měla řešit solidarita, víra v Boha, nikoliv stát.

Jako Staročeši svým umírněným konservatismem přispěli k vzestupu národa a celkovému rozkvětu ve druhé polovině 19. století. Pomáhali vytvořit základy průmyslové a kulturní svébytnosti Čechů. *„Podařilo se jim zanechat v národě hluboké vědomí minulosti a smysl pro státnost, kulturu vzdělanost a politický realismus.“*

Ve svém článku *Několik slov o náboženství a víře* Palacký formuluje základní pohled na víru, na církev jak katolickou, tak na protestanty. Článek je odpovědí na mladočeské komentáře na jeho a Riegrovu účast na procesí k sv. Václavu dne 28. září 1873. Tato jeho účast je v *Národních listech* (tehdy již noviny Mladočechů) líčena jako stařecká pošetilost a veškeré *„duchovenstvo české, co příčina prý všelikých neřestí, ježto vyskytly se v národu našem od devíti století až po dnes.“* Palacký uvádí: *„Rodí se a roste také u nás reakce proti názorům a ideám křesťanským, ježto zdědilo naše pokolení od věků minulých.“*

Jde o nový druh liberalismu, kde se *„učí, že všecky naše myšlenky o Bohu, o ctnosti a právu jsou jen pouhá pověra, že člověk jsa zvířetem jako každé jiné zvíře, nemá do sebe ani mravního povolání, ani jakých povinností.“*

Proti takovém liberalismu Palacký vystupuje a považuje ho za škodlivý. Stejně tak Palacký vystupuje proti opovržení vůči katolické církvi v Čechách a jejímu tzv. „zpátečnictví“, jak ho popisuje Eduard Grégr: *„Vždyť jen hrubý nedouk mohl by nevěděti, že veškeren pokrok vzdělanosti a osvěty po mnohá století visel jako jinde tak i u nás, jedině na církevních ústavech ... Já pak jsem přesvědčen, že církev křesťanská* (zde pozorujeme jeho protestantismus, pozn. F.) *vůbec všude, tak i zvláště katolická v Čechách, způsobila po celý čas bytu svého více dobrého než zlého ... Kdokoliv četl Národní Listy z minulého měsíce září a snad i jiné listy podobného směru, nemohl nepozastaviti a nezkormoutiti se nad krutou nenávistí, která objevuje se v nich nejen proti katolické, ale i proti všemu náboženství vůbec ... Toť věru již není kritika povážlivá, to mluva nezkrocené náruživosti, to útok na svobodu svědomí lidského, to fanatismus a terrorismus bezohledný a bezuzdný ... nikde nenašel sem tolik vzdělanosti a osvícenosti a svobodomyslnosti jako u našich kněží v Čechách ... jakkoliv sám nemohu nikdy pokatoličtit se, vyznám přece upřímně, že i každý sprostě věřící katolík, který jinověrcův zeloticky nezatracuje, mnohem milejší mi jest, nežli vysoce učený bezvěrec ... který pak stav má větší zásluhy o zachování jazyka našeho v dobách jeho nejstrašnějších, nežli právě kazatelé slova božího mezi námi? ... Tedy láska k bohu a k lidem jest přední známkou právě křesťanského smýšlení ... Nemohu zde pustiti se do rozjímání, který jest obor rozumu a které jeho meze, i kudy povstává a kam dosahuje víra v duchu člověka, pravím jen, že i víra jest tak přirozená i nutná jeho funkce, že ani sami materialističtí neznabohové, ač ji dle jména zamítají, bez ní obejíti se neumějí ... víra nikde není vědomím, ježtoby apodikticky dokazovati se dalo, ale že jest, jak pravíme, dar boží, na rozumu a vůli člověka vesměs málo závislý.“* (Pozn. F.: shoda s dnešními tzv. ekumenickými názory je očividná.)

Palacký se snaží ukázat dvě základní věci:

1. přínos katolictví byl pro český národ přes vše špatné vždy více kladný než záporný. Hájí i samu církev (v ekumenickém smyslu slova, pozn. F.) jako nositelku náboženství.

[P] Proti hlasovalo:	0
[?] Zdržalo sa hlasovania:	20
[N] Nehlasovalo:	2
[0] Neprítomní:	25

Národná rada („poslanecká sněmovna“) Slovenskej republiky, všechna média

[1, 2] Kříž je přede vším výsostným znamením křesťanským a teprve odvozeně může být znamením kulturním. Je proto zřejmé, že dobře míněný text je vícekrát poznamenán tzv. politickou korektností, kdy se mluví o kulturním symbolu tam, kde by bylo třeba (výhradně či aspoň přednostně) mluvit o symbolu náboženském. Je patrné, že poslancům (zcela v souladu s převládajícími postoji církve v posledních desetiletích) není vlastní myšlenka křesťanství jako státního náboženství. Proto se z nouze uchylují ke kulturní nálepce, která však je právně snadno zpochybnitelná: kultura je odvozená, je místně rozmanitá a časově proměnlivá, kdežto náboženství je základní, všude stejné a vždy stejné (pozn. red.).

3 Stanovisko České biskupské konference k rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva

Na zasedání Stálé rady České biskupské konference, které se konalo v Praze dne 5. 1. 2010, schválili její členové toto stanovisko:

Česká biskupská konference sděluje svoje výhrady k rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku ze dne 4. listopadu 2009, podle kterého umístění křížů v italských školách představuje porušení Evropské úmluvy o ochraně lidských práv.

Evropský soud pro lidská práva je soudní orgán, který byl zřízen z rozhodnutí evropských států sdružených v Radě Evropy k výkladu evropské Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod, a to s cílem zajistit plnění závazků, které z této Úmluvy vyplývají.

Podle Kapitoly 1. Statutu Rady Evropy: „Cílem Rady Evropy je dosažení větší jednoty mezi jejími členy za účelem ochrany uskutečňování ideálů a zásad, které jsou jejich společným dědictvím, a usnadňování jejich hospodářského a společenského rozvoje.“ Totožný základní cíl je vyjádřen i v Preambuli evropské Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod.

Dané rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva, sledující tendenci eliminovat z veřejného a společenského života kříž, je však v rozporu s tímto základním cílem, na kterém Rada Evropy a evropská Úmluva spočívají, neboť křesťanství, tradičně hlásající nadčasově platná práva a svobody každého člověka, je trvalou součástí ideálů a zásad, které jsou společným dědictvím evropských států, a kříž jako základní křesťanský atribut je zároveň symbolem společného evropského dědictví.

Daný rozsudek Evropského soudu pro lidská práva je rovněž projevem necitlivého přístupu k náboženskému cítění evropských národů, k jejich státotvorným tradicím a k jejich mezinárodní spolupráci v oblasti zdravotní, humanitární a sociální péče v rámci Červeného kříže.

Česká biskupská konference odmítá tyto snahy o vytlačování tradičních projevů křesťanské kultury ze společenského života a jejich nahrazování ateistickými postoji. Tyto snahy jsou vydávány za projev náboženské a ideologické neutrality, avšak nepravdivě, neboť ateismus samotný je ideologií.

Česká biskupská konference očekává, že daný rozsudek zůstane ojedinělým jevem a členské státy Rady Evropy nebudou nadále vystavovány snahám popírat principy, na kterých Rada Evropy a Evropský soud pro lidská práva vznikly.

http://tisk.cirkev.cz/z-domova/stanovisko-ceske-biskupske-konference-k-rozhodnuti-evropskeho-soudu-pro-lidska-prava.html

TEST PRO DĚTI

1. Co se slaví v den Zjevení Páně?
a) Proměnění Páně na hoře.
b) Setkání Spasitele se zástupci světa – s mudrci.
c) Zjevení Nejsvětější Trojice při Ježíšově křtu.

2. Proč se Josef vrátil se Svatou Rodinou z Egypta do Nazareta (jak uvádí sv. Matouš)?
a) Protože Nazaret byl jeho stálý domov a vážená obec.
b) Protože se obával krále Heroda, že by ho mohl za to, že je v Egyptě, pronásledovat.
c) Protože se obával Herodova syna, že by ho mohl za to, že je v Egyptě, pronásledovat.

3. Kolik měl Ježíš sourozenců, jak čteme v Evangeliu podle sv. Matouše ve 13. kapitole?
a) Čtyři bratry a několik sester (přesný počet není znám).
b) Dva bratry: Jakuba a Judu.
c) Neměl bratra ani sestru, jenom vzdálenější příbuzné.

4. Čemu byl i Ježíš podroben osmého dne po narození?
a) Křtu v Jordánu od sv. Jana Křtitele.
b) Obětování v chrámu, kdy byl zasvěcen Pánu.
c) Obřízce, kdy dostal jméno.

5. Kdy bylo Ježíšovo lidství očištěno od dědičné viny?
a) Při obřízce, jako u všech chlapců.
b) Při křtu od sv. Jana Křtitele.
c) Ježíš jako stále svatý člověk nikdy neměl dědičnou vinu.

6. V které části Svaté země se Ježíš narodil?
a) V Galileji.
b) V Judsku.
c) V Samařsku.

7. Kterému člověku byli v době Ježíšova narození všichni obyvatelé Svaté země podřízeni?
a) Králi Herodovi.
b) Římskému císaři Augustovi.
c) Vládci Babylónské říše.

8. Který křest stačil a stačí pro odpuštění dědičného hříchu?
a) Ježíšův i Janův měly stejnou platnost, ale dnes je to už jen křest ve jménu Pána Ježíše.
b) Jedině Ježíšův ve jménu Nejsvětější Trojice.
c) Jakýkoliv křest, pokud se při něm ale použije čistá voda.

9. Kdo byl na zemi dříve, Ježíš nebo Jan Křtitel?
a) Jan Křtitel, protože se narodil o šest měsíců dříve.
b) Ježíš, protože jako osoba tu byl už před více než 5 000 roky.
c) Jsou oba na den stejně staří, protože se narodili se ve stejný den, ale každý na jiném místě.

10. Co znamená jméno Kristus?
a) Pomazaný.
b) Spasitel.
c) Ukřižovaný.

P. Pavel Ajchler

TEST PRO DOSPĚLÉ

1. Kdo to byl Wolf Messing?
2. Jaký byl vztah Josefa Dobrovského k Církvi?
3. Jaké je stanovisko Církve ke kremaci?
4. Co to je tzv. VĚČNÝ ZÁKON?
5. Jaký je vztah mezi dílem stvoření a dílem vykoupení?
6. Co to znamená, že všichni lidé tvoří jednotu?
7. Jaký byl původní stav člověka podle Božího záměru?
8. Přežívá posvátná inkvisice do dnešní doby?
9. Příklad. Přijde za laikem nebo i knězem člověk a tvrdí, že ve svém bytě vidí duchy a slyší jejich hlasy. Jak by se mělo reagovat?
10. Kdo patřil k israelským a kdo k judským starozákonním prorokům?

P. Ing. Antonín Sedlák

TEST PRO DOSPĚLÉ

1. Kdo to je sv. Petr Chryzolog?

Svatý Petr Chrysolog nebo Petrus Chrysologos (* kolem 380 Classis u Ravenny nebo Imola poblíž, asi 35 km od Bologni – † 31. 7. nebo 3. 12. 451 Imola) je slavný kazatel a arcibiskup v Ravenně. Jako mladého si ho všiml biskup a dal mu skvělou výchovu i vzdělání ve své katedrální škole. Když mu bylo asi 30 let, byl sám jmenován biskupem v Ravenně a když se Ravenna stala metropolí, byl jejím metropolitou. Byl oblíbeným kazatelem v tomto obchodním a přístavním městě, které tehdy zažívalo velký rozkvět. Byl blízkým rádcem a přítelem Lva Velikého a měl vliv i na císařském dvoře, zejména u císařovny Gally Placidy. Ve věroučných sporech té doby měl velkou váhu v boji proti arianismu a monofysitismu a jeden z jeho listů je zachován v protokolech Chalcedonského sněmu. Na mosaice v kostele Sv. Jana Evangelisty v Ravenně je zobrazen mezi členy západní i východní císařské rodiny. Je pohřben v basilice Sv. Kassiána v Imole, kde zemřel snad při visitaci. Za svatého byl pokládán jako vyznavač již podle dávných zvyklostí a jeho životopisec Agnellus z Ravenny ho už v 9. století nazývá Chrysologos („zlatoslovný“) jako protějšek slavného kazatele Východu sv. Jana Zlatoústého (Chrysostomos, „zlatoústý“). Z jeho díla se zachovalo asi 176 homilií, vesměs výkladů na texty Nového zákona a Žalmů; některé se týkají světců jeho doby. Šest částí textů sv. Petra Chrysologa se dnes pro lahodnou řeč užívá v Denní modlitbě církve. Jeho homilie lze použít pro přípravu na křest, vysvětlují liturgický rok a vyznání víry. 10. 2. 1729 jej papež Benedikt XIII. jmenoval učitelem církve. Jeho nezávazná památka se dnes slaví 30. 7. – tradičně 4. 12. – podle dne, který se pokládá za den úmrtí. Atributy: kalich, hostie, patena; je patronem proti horečce, proti vzteklině. „Jestliže lékaři se snaží léčit i přes odpor nemocných, tím spíše Kristus, lékař duší, touží navrátit posvěcující milost hříšníkům, i když se vzpírají.“

2. Jaký byl vztah Františka Palackého a katolické církve.

František Palacký se narodil v Hodslavicích v okrese Nový Jičín. Pocházel z protestantské rodiny s dlouhou tradicí, jeho otec byl učitelem na místní škole. Později studoval na evangelickém lyceu v Prešpurku (dnes Bratislava). Přestože si otec přál, aby se také z jeho syna stal evangelický duchovní a učitel, stal se nakonec nejuznávanějším českým historikem, ovšem protestantem zůstal.

Jeho zeť František Ladislav Rieger byl naopak katolík. Ale oba měli na veřejné záležitosti shodné názory. Oba byli konservativci a vlastenci, oba byli Staročeši. Oba čelili tlaku atheizace a útokům na katolickou církev v 70. letech 19. století (tlaku „nového liberalismu“, 1873), předtím (v období 1848 – 1849) však zase druhé straně v podobě *„požadavku víry a náboženství bez svobody“*. Požadovali svobodu náboženství, odluku církve od státu i svobodu v církvi samotné. Svobodu spojovali se zodpovědností a rozlišovali „svobodu v zodpovědnosti“ (kterou viděli u Angličanů) a „svobodu bez zodpovědnosti“ (u Francouzů). Palacký i Rieger

– Dva středoevropští básníci tváří v tvář totalitě (Jan Zahradníček, Zbigniew Herbert).

V č. 5: Panna Maria Matka ustavičné pomoci – Historické souvislosti, obraz, novéna (Stanislav Přibyl, ed.), Velikonoční knížka se samolepkami (Sally Ann Wrightová, Moira Macleanová), Ze smrti do života; On jde před vámi – Květná neděle * Svatý týden * Slavnost Zmrtvýchvstání Páně – Promluvy I., II. (Joachim Meisner), Proč holocaust – Hitlerova vědecká mesianistická vražda (Jan Horník), Římský pontifikál.

V č. 6: Mnich mezi vlky – Život sv. Jana Kapistrána (Wilhelm Hünermann), Role Československa v sovětské strategii (Josef Kalvoda), Pěší pouť z Moravy do Cách (Jan Peňáz), Květy Nejsvětější svátosti (Jan Peňáz).

V č. 7: Čeští svatí – Omalovánky s krátkým životopisem světců (Marie Škvařilová), Paní z Lemberka (Vojtěška Mazálková), Malé omalovánky a povídání o velké svaté paní Jana Valentová); ilustrace všech tří knih Česlava Talafantová OP, Vznešenosti Panny Marie (Alfons Maria de Liguori), Mladý Stalin (Montefiore Simon Sebag).

V č. 8: Klement Maria Hofbauer (Dudel Ervín), Otec Pio z Pietrelciny – Pohled do nitra stigmatizovaného kapucína (A. Negrisolo, N. Castello, S. M. Manelli), Jak novináři manipulují (Bernard Goldberg).

V č. 9: Jarmark života (Jaroslav Durych), Bloudění – Větší valdštejnská trilogie (Jaroslav Durych), Děti (Jaroslav Durych), Smrt ve středu (Petr Hájek).

V č. 10: Paměti Jiřiny a Jaroslavy Durychových, Mezi nás prostřena noc ... – Dopisy z vězení ženě Marii (Jan Zahradníček), Zápisky Jiljího Klena (Jan Čep), Křesťanství a ateismus úplně jinak (Dinesh D'Souza).

V č. 11: O modlitbě – Uvedení do školy křesťanské modlitby (Romano Guardini), Božím krokem (Francois Gondrand), Eucharistie-naše posvěcení – Tajemství poslední večeře (Raniero Cantalamessa).

V č. 12: Lidové pašijové divadlo v českých zemích (Vojtěch Ron), Ošklivost demokracie a jiné eseje (Ryszard Legutko), Český národní katolický rok 2009/2010 s našimi slavnými předky – Nástěnný kalendář.

Z KRONIKY NAŠICH FARNOSTÍ 11. LEDNA AŽ 7. ÚNORA 2010

Křtem byl mezi nás přijat:
Farnost děkanství Rochlice
Matouš Marek Arasimowicz
Srdečně blahopřejeme.

Ke vzkříšení jsme vyprovodili:
Farnost děkanství Rochlice
Kazimiera Bämeltova (1923)
Farnost Ruprechtice
Miroslav Košíček (1925)
RNDr. František Tumajer CSc. (1933)
duchovní správci

Ze změn ustanovení ve farnostech:
P. ThLic. Petr KUBÍČEK, JC.D. – od 1. 1. 2010 jmenován administrátorem ve farnosti děkanství Libochovice ve vikariátu litoměřickém, a excurendo administrátorem farností Chotěšov, Klapý, Koštice nad Ohří, Křesín.

ACEL2010_01

Obrázek libereckých farností vydává jako interní tiskovinu tiskárna při Římskokatolické farnosti v Liberci-Ruprechticích pro liberecké farnosti a ve spolupráci s nimi

Vrchlického 81, PSČ 460 14, Liberec XIV-Ruprechtice
tel. 485 120 004, e-mail: liberectofmzquicktz

Církevní dohled nad obsahem vykonává:
arciděkan P. František Opletal
Redakční rada: br. Felix OFM, David Jech, Karel Korous, Mirka Šímová

Obrázek libereckých farností a rejstříky jsou na adrese www.pravda.bloguje.cz
Kterékoliv číslo obstará Knihkupectví u sv. Antonína

Doporučená cena 5,- Kč

Číslo 3 (77) / Ročník 8
Datum vydání: 7. 2. 2010

Foto na titulní straně:
Tradiční ples libereckých farností se letos konal 29. ledna opět v sále U Košků.
Jan Horáček

Uzávěrka dalšího čísla: 24. 2. 2010

Své příspěvky a připomínky zasílejte redakci.

7. 2. 2010 / Číslo 3 / Ročník 8

OBRÁZEK

libereckých farností

V TOMTO ČÍSLE

ÚVODNÍK

Je snad půst věcí úst? P. Michal Podzimek 3

PASTORACE

Růženec katolické matky (3) – Bolestná tajemství, Te Deum 4/09 4
Zamyšlení nad zpovědí, P. Josef Dobiáš 5

RODINA A ŠKOLA

Otevřela se cesta k zákazu potratů v USA? Newsmax 6
Svatí mezi hudebníky – hudebníci mezi svatými, Atrium na Žižkově 8

HISTORIE

Československo a Vatikán během 2. světové války
– Pius XII. (1), Msgre. prof. ThDr. Jaroslav V. Polc 9

FRANTIŠKÁNI A PŘÁTELÉ SVATÉHO FRANTIŠKA

Postní duchovní obnova pro mládež, sestra Maxmiliána OSF 12

ZPRÁVY JINDE NEDOSTUPNÉ

To v médiích nebylo (20), Tomáš Beran 12

ZPRÁVY Z FARNOSTÍ

Tříkrálová sbírka 2010 v Liberci (1), Kamil Jan Svoboda 15
Oslavy 100 let od vysvěcení ruprechtického kostela, Honza Březina 16
Modlitba, půst, almužna, Ing. Marie Jandíková, ředitelka OCH v Liberci 17
K využití peněžní sbírky z Postní almužny, Karel Korous 18
Z prvních slibů Andrey Hýblové v Praze u Panny Marie Sněžné 19
Z farnosti Vratislavice nad Nisou, Václav Vaněk 19
Dělníci na vinici – Liberečtí duchovní správci do roku 1945 (22), Petr Kozojed 19
Redakce doporučuje 21
Seznam loni doporučených knih 23
Z kroniky našich farností 11. ledna až 7. února 2010 24

PŘÍLOHA

Apoštolská konstituce Anglicanorum coetibus a komplementární normy
O čem se mluví – Můj pohled
na liturgickou reformu, P. Vlastimil Protivínský, farnost Třebíč – klášter

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

Test pro děti, P. Pavel Ajchler
Test pro dospělé, P. Ing. Antonín Sedlák
Odpovědi na otázky testu pro dospělé z vánočního čísla, David Jech;br. Felix OFM
Glosa o století 19. – Údiv Františka Schildbergera
Znáš Písmo svaté? Křížovka. Ladislav Martinča
Liberecký úsměv, mimořádně Vladimír Renčín

o skutečném vnitřním životě křesťana znovu zpřístupnit dnešnímu čtenáři.

(http://cirkev.wordpress.com/2010/02/03/meynarduv-duchovni-zivot/)

3. Úprk rozumu

Anthony Browne

Info a běžná cena: Váz., 157 str., 250 Kč

Vydalo Dokořán

Rok vydání: 2009 (1. vydání)

ISBN 978-80-7363-240-3, Karm. DKR0184

„Klasika“: Knihkupectví narvaná knihami, ale mají bestseller, který nejvíc hledáte? Známý britský novinář Anthony Browne se ve svém eseji zabývá jedním z klíčových fenoménů současného veřejného života – politickou korektností. Na rozdíl od ostatních textů, které se k politické korektnosti staví kriticky, však neulpívá na okrajových jevech, jakými jsou leckdy komicky neústrojná „korektní“ pojmenování. Politickou korektnost chápe jako ideologii, jež výrazně formuje nejen vyjadřování, ale hlavně myšlení a postoje dnešního jednotlivce i skupinu, zvláště těch mediálně a politicky aktivních. Kde se vzala ideová struktura, v jejímž jménu je moderní západní člověk ochoten tolerovat censuru a autocensuru? Jaké jsou její kořeny? A komu a čemu v konečném důsledku slouží? To jsou jen

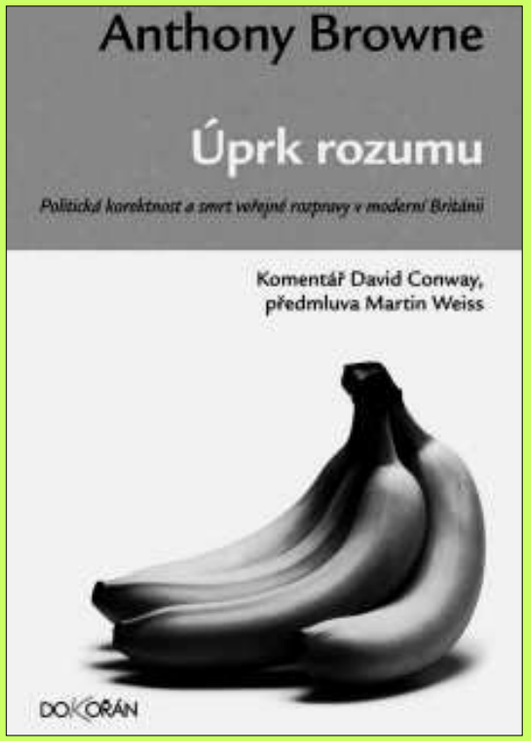

některé z velmi provokativních otázek, jež si autor v této knize klade.

Anthony Browne se narodil a vyrostl v Cambridgi, kde rovněž vystudoval. V minulosti pracoval jako zpravodaj BBC a listu The Observer, kde se specializoval na ekologii a zdravotnictví. Dnes píše pro deník The Times. Mezi jeho další knihy patří The Euro: should Britain join? (Má Británie přistoupit k euru?) a Do We Need Mass Immigration? (Potřebujeme masové přistěhovalectví?), kterou časopis Prospect označil za „nejlepší think tankovou publikaci roku 2003“. Napsal též několik pojednání o zdravotní a spotřebitelské politice.

Poznámky:

1. Už dávno jsme chtěli doporučit ***Slovník filosofických pověr*** Józefa Marii Bocheńskiho, ale „nebyl skladem“. Nedávno znovu vyšel, a tak, kdo nechce čekat až zase třeba „nebude ...“ Podrobnosti v příštím Obrázku.

2. ***Svatý František Serafínský*** – ano, to jsme psali (Obrázek roč. 8, č. 1, 16. 12. 2009,s. 14n.), že také „zatím není skladem“ a že je třeba psát si o něj k minoritům. Tak právě „je skladem“.

3. Pro všechny případy: ***Matice cyrilometodějská*** s. s r. o.: Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc, tel.: 585 222 803, e-mail: knihy@maticecm.cz, Zásilková služba: tel.: 587 405 431, e-mail: objednavky@maticecm.cz

Seznam loni doporučených knih

V č. 1: Vánoční koledy – zpěvník (Roman Cejnar), Dům na skále III. – Církev vězněná 1950 – 1960 (Václav Vaško), Encyklopedie řádů, kongregací a řeholních společností katolické církve v českých zemích III. díl, 3. svazek (Milan Buben), Útěk do Egypta přes království České (Otfried Preussler).

Vč. 2: Zima – Zvyky, obyčeje, náměty, návody, pohádky, příběhy a hry (Dagmar Šottnerová), Svobodná nesvoboda (Vladimír Bystrov), Moje paměti – Střet českých legií s rodící se bolševickou mocí (Radola Gajda).

V č. 3: Pavel dobrodruh víry (Oldřich Selucký), Stručný přehled dějin českých a moravských diecézí po třicetileté válce (Jaroslav V. Polc), Bůh ve světle filosofie (Roman Cardal).

V č. 4: Otcové církve – Od Klementa Římského po Augustina (Benedikt XVI.), Žalmy – Český katolický překlad, Ze země pana Nikoho

Ještě jako prefekt Kongregace pro nauku víry vedl Joseph kard. Ratzinger rozhovor s novinářem Vittoriem Messorim, ve kterém odpovídal na aktuální otázky doby. Zcela jasná stanoviska jsou odrazem přesné víry, která se opírá o živého Krista a tradici katolické církve, jak je zachycena v učení učitelského úřadu církve. Jedno z nejlepších vysvětlení dnešních problémů v církvi, kniha se doprodává, poslední příležitost.

2. Duchovní život

Úvod do duchovního života podle zásad svatého Tomáše z Aquina

André-Marie Meynard

Info a běžná cena: Brož., A5, 334 str., **v Matici 20 Kč!**

Vydala Matice cyrilometodějská

Rok vydání: 2004

ISBN: 80-7266-180-9, Matice: K550

Když dnes člověk vidí na pultě knihu s názvem „Duchovní život“, může očekávat cokoliv. A to i v knihkupectvích, která se presentují jako „katolická“. Je proto třeba s vděkem přijmout každou publikaci, která pojednává skutečně o duchovním životě, jak jej chápe Církev. Kniha P. André-Marie Meynarda OP taková je. Napovídá tomu i podtitul knihy, kterého se může laik poněkud zaleknout: Stručná suma teologie asketické a mystické podle ducha a zásad svatého Tomáše z Aquina (Akvinského).

Za tímto podtitulem se skrývá prostě Meynardova snaha systematického a zároveň co nejsrozumitelnějšího výkladu Tomášova učení. Meynard velmi šťastným způsobem poukazuje na aktuálnost myšlenek svatého Tomáše z Aquina a vhodně doplňuje jeho učení citáty karmelitánských mystiků, svaté Terezie z Avily a svatého Jana z Kříže. Tím se velmi blíží velké postavě českého meziválečného myšlení, P. Silvestru M. Braitovi, kterému se též úspěšně podařilo spojit přísnou tomistickou teologii s horoucí a srdečnou mystikou karmelitánských světců.

Meynardova kniha se zabývá problémy, s kterými se katolík setkává denně, může proto sloužit jako velmi dobrý doplněk katechismu; obsahuje zejména pro praktický duchovní život cenné kapitoly o modlitbě, zpovědi a častém svatém přijímání.

Meynardova kniha nevychází česky poprvé. Jedná se již o páté vydání, třeba však zdůraz-

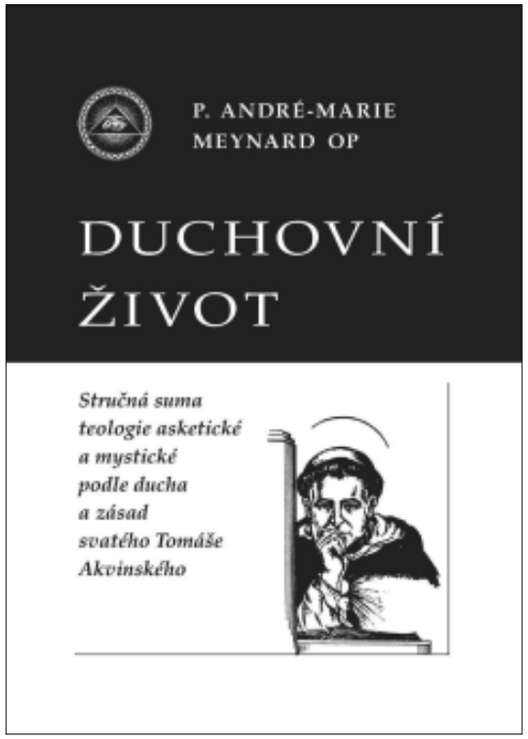

nit, že vydání čtvrté vyšlo roku 1927 u Ladislava Kuncíře; překladatel Fra Pavel K. Mráček, jáhen OP, zvolil poněkud problematickou metodu: upravil totiž toto starší vydání pro potřeby současného uživatele češtiny. Sám si uvědomuje, že je to řešení nepříliš šťastné; avšak ospravedlňuje se tím, že se snažil přimět mnoho „povolanějších“ k novému překladu, byl však všude odmítnut. V předmluvě píše: „Bohužel jsem narazil na nepochopení s argumentací, že toto klasické dílo neodpovídá na soudobé těžkosti v duchovním životě a nezdůvodňuje dostatečně pro dnešního kritického čtenáře svá tvrzení.“ Mám obavu, že těmi „těžkostmi v duchovním životě“ je míněna dnešní naprostá ignorace tradiční a závazné nauky Církve, a „kritickým čtenářem“ je prostě dnešní skeptický, vlastním intelektem zpitý pseudokřesťan. Tomu se Meynardova kniha vskutku líbit nebude; je totiž pravověrná, což stvrzuje i imprimatur z roku 1923, které si vydavatelé právem do knihy přetiskli.

Meynard si v předmluvě posteskl: „Není nedostatek spisů o duchovním životě, spíše lze říci, že je jich nadbytek.“ V dnešní době to platí ještě mnohem více. Proto Pán Bůh zaplať překladateli a Matici cyrilometodějské, že se přes veškeré překážky a nástrahy odhodlali toto dílo

JE SNAD PŮST VĚCÍ ÚST?

Zanedlouho vkročíme do postní doby, a tak je nejvyšší čas k tomu, krátce se opět zamyslet nad postem jakožto takovým a nad naším vztahem k němu.

Začal bych slovy jedné rytmické křesťanské písně, kterou jste možná někdy v 80-tých letech minulého století jakožto „náctiletí“ zpívali ze samizdatového zpěvníku Cantate. Odpůrce křesťanské rytmické muziky chci potěšit sdělením, že text[1] písně pochází pravděpodobně již ze 12. století z okruhu sv. Bernarda z Clairvaux. V textu se praví:

„Je snad půst, vzdát se slaniny, zvěřiny
je snad půst věcí úst?
Je snad půst z masa nepojíst,
o to víc si na talíř nabrat ryb?“

Potom si autor sám odpovídá:

„Ne, půst je víc, toť sklizeň
Dej duši jíst už má hlad a žízeň …“

Z tohoto zamyšlení anonymního středověkého řeholníka, není půst primární záležitostí těla, nebo dokonce snad nějakého trýznění a umrtvování tělesnosti. To, že půst takto „protitělesně“ vnímáme je předsudek, který jsme si v církvi vytvořili až v novověku.

Satan, „Ten věčný lhář“, proti kterému mnohdy nepomůže nic jiného než půst a modlitba, totiž nepůsobí v životě člověka ve směru „tělo – duše“, ale právě naopak. Svírá-li tělo nějaká neřest, pak proto, že jsme jí do sebe vpustili nejprve myslí a tedy duší. Pán Ježíš říká: *„Člověka neposkvrňuje to, co do člověka vchází a co potom odchází do stoky, ale to co z člověka vychází …“* Zbytečné nebo i zlé myšlenky a řeči, to poskvrňuje člověka, a z tohoto se pak rodí blízké příležitosti ke hříchu a někdy i hříchy samotné.

Je pozoruhodné, že vtělený Bůh – Pán Ježíš Kristus, mluvil ve svém životě poměrně málo. Pokud si někdy přečteme najednou celá jednotlivá evangelia (postní doba je k tomu obzvláště vhodná), tak vás možná překvapí, jak málo toho Pán říkal zástupům, nebo-li svým posluchačům, z řad věřícího lidu. Vynecháme-li dlouhá podobenství u Lukáše nebo hádky s farizeji u Jana, daly by se všechny myšlenky Krista shrnout jen do několika slov: „Obraťte se, Boží království je blízko, čiňte pokání a věřte radostné zvěsti – evangeliu, kterou vám nyní hlásám a pro mé skutky uvěřte, že jsem Bůh.“

O něco hovornější byl Pán ke svým bezprostředním učedníkům, zvláště Janovo evangelium nám to dosvědčuje. Ale opět, když vynecháme různá opakující se poučení o své osobě a rozhovory s odpůrci, tak zjistíme, že Pán nebyl žádný zbytečný mluvka.

Nejhovornějším byl ovšem Pán v rozhovorech se svým Otcem. Je několik zmínek v evangeliích o tom, jak Ježíš po celodenní práci odchází sám bez zástupů i bez učedníků, aby se celou noc o samotě modlil, aby intensivně rozmlouval se svým Otcem. A v getsemanské zahradě k tomu vybízí i nás „své učedníky“ slovy: *„bděte se mnou a modlete se …“* Také stojí za povšimnutí, že při všech nejvýznamnějších liturgických slavnostech se nečtou žádné příběhy z činnosti Páně, ale úryvky z dlouhé, apoštolem Janem zachycené, modlitby Pána Ježíše při poslední večeři v 17. kapitole tohoto evangelia.

Onen středověký text, o kterém jsem psal na začátku, končí důležitou výzvou, kterou bych měl ukončit i toto slovo do postní doby: ***„… .hladem zmoř hříchy, ne břich, pak si prošel pravým postem!“***

Nenechejme si letošní půst – tuto dobu milosti pro obrácení srdce k Bohu – protéci mezi prsty zbytečným tlacháním o Bohu, ale spíše s Bohem prostě a jednoduše hovořme. Příštím rokem už totiž pro některé z nás nemusí žádný půst být.

P. Michal Podzimek

---

[1] Tento překlad biskupa Josefa Hrdličky je také obsažen v kníze

Démant a slza

Josef Hrdlička ed.

Info a běžná cena: Váz., 167 str., 149 Kč

Vydalo Karmelitaánské nakladatelství

Rok vydání: 1999

Objednací číslo: 10455

Růženec katolické matky (3)
Bolestná tajemství

Který se pro nás krví potil

Maria, Matko matek, nebylo ti dáno být tam, kde tvůj Syn na sebe přijímal tíhu hříchů světa. Vzdal se dokonce útěchy tvé soucitné přítomnosti. Budou-li muset mé děti, nehledě na jejich věk, snášet muka svědomí nebo duše, dej, prosím, ať je dokážu pochopit a pomoci jim.

Který byl pro nás bičován

Maria, Matko matek, tvůj Syn snášel tělesné utrpení, když bylo jeho tělo drásáno biči katanů. Přijmi mé děti do své péče a chraň je před nemocemi, zmrzačením, nehodami a veškerými nebezpečími, jež hrozí jejich tělesnému dobru.

Který byl pro nás trním korunován

Maria, Matko matek, ta strašná trnová koruna pronikající do hlavy tvého Syna byla „odměnou" za naše hříchy pýchy. Bylas hrdá na svého Syna; já jsem hrdá na své děti. Nedovol, aby se má hrdost zvrhla v něco hříšného, v ctižádost hledat pro mé děti život, který se neshoduje s Boží vůlí.

Který pro nás nesl těžký kříž

Maria, Matko matek, tvůj kříž nebyl křížem dřevěným, který by tě mohl povalit na zem svou tíhou. Tvým křížem bylo bezmocně stát a dívat se na utrpení tvého nevinného Syna. Prosím, Maria, nedovol, aby se mé děti, ať již z jejich, či mé viny, staly pro mě křížem. A bude-li Boží vůlí, aby se mé děti staly křížem mého života, dej mi sílu jej nést tak jako ty.

Který byl pro nás ukřižován

Maria, Matko matek, vražedná ramena kříže objala kvůli hříchům světa tvého Syna v jeho posledních hodinách. Tvé milující paže jej objímaly prvních pět let jeho života a nyní

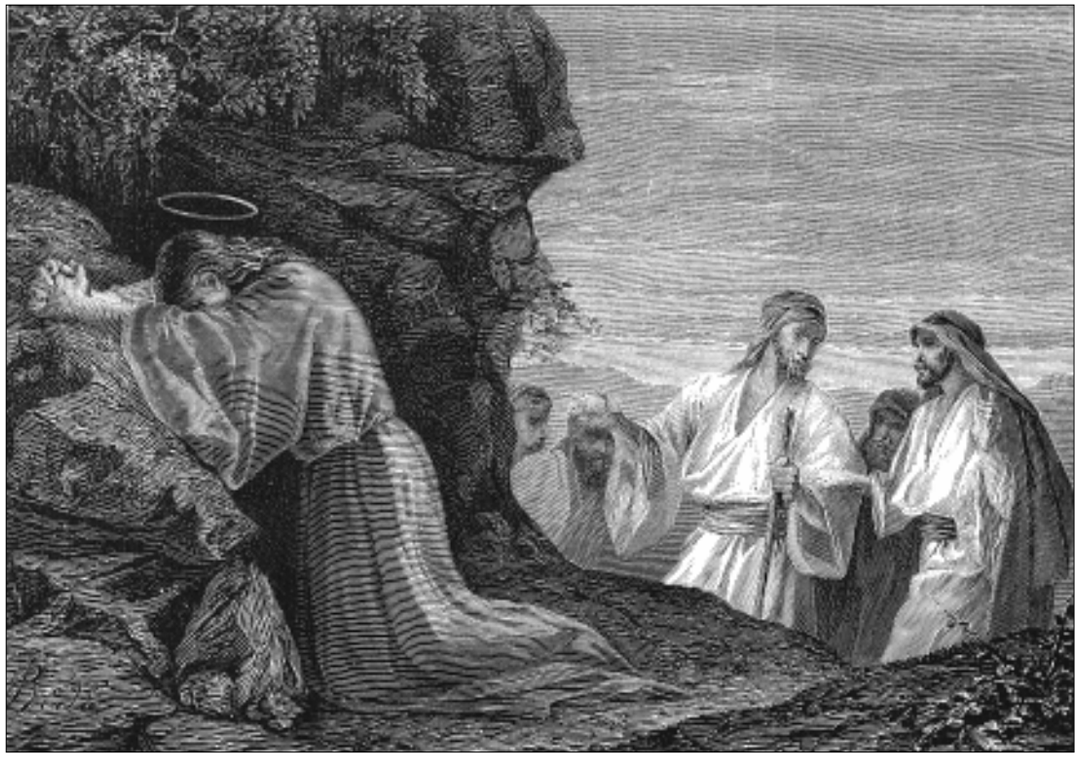

by, v soudobých archivních dokumentech i v literárních a vlastivědných pracích pozdějších časů. V příštích pokračováních se pokusíme hlubiny této temné události nahlédnout z obou stran.

---

[1]) Prameny protestantské provenience charakterizují Stommäuse jako člověka „hamižného". Je to jistě hodnocení zaujaté, vzhledem k zaznamenaným událostem ovšem podle mého úsudku určité zrnko pravdy obsahuje.

[2]) Augustin Steim ve skutečnosti opustil Liberec již v březnu 1627, teprve v červenci však na zdejší beneficium oficiálně resignoval. Proto mohl být Stommäus instalován až na počátku srpna 1627, třebaže povinnosti správce farnosti vykonával již od března.

[3]) Nutno osvětlit, že účetnictví farnosti se vedlo v poněkud jiných časových relacích než dnes. Odvody desátků, dávek a poplatků byly ohraničeny církevními svátky, konkrétně svatého Jiří (24. dubna), svatého Michala (29. září) a svatého Havla (16. října). Pozorný čtenář si jistě uvědomí, že tyto termíny byly odvozeny od průběhu zemědělského roku, tedy setí a sklizně.

[4]) Obvody jsou pochopitelně pojmenovány podle sídla, v němž se nacházel kostel. V každém z obvodů však bylo více vesnic, někdy až šest. Konkrétněji jsem se ke správnímu vývoji liberecké farnosti vyslovil v Dělnících na vinici 2, Obrázek roč. 6, číslo 4.

[5]) Velkovaradínský svátek byl připomínkou hrdinství někdejší liberecké vrchnosti Melchiora z Redernu při obraně pevnosti Velký Varadín před tureckými obléhateli. Blíže k tomu viz Dělníci na vinici 9, Obrázek roč. 6, číslo 11, str. 28.

[6]) Kontribuce je v nejširším smyslu slova daň, obecná daň, placená všemi obyvateli státu. V tomto případě se jednalo o daň určenou na vybudování, udržování a výživu císařské armády.

Petr Kozojed

Foto

- Bitva s Turky, mědirytina Johann Weichard Valvasor, svobodný pán z Gallenecku a Neudorffu, pán z Wagenspergu a Liechtenbergu (28. 5. 1641 Ljubljana – † 19. 9. 1693 Krško, Kraňsko, Slovinsko)*

Karmelitánské Knihkupectví u sv. Antonína
Kostelní 9/7
460 59 LIBEREC
tel./fax: 485 104 064
e-mail: liberec@kna.cz
www.ikarmel.cz

PODJEŠTĚDSKÉ KNIHKUPECTVÍ

Moskevská 28
460 01 Liberec 1
tel. 737 950 415 737 950 515
E-mail: podjestedske@olbert.cz
www.podjestedske.cz

Z vyšlých knih redakce doporučuje následující; pokud je tato knihkupectví nemají, je třeba se obrátit na vydavatele:

1. O víře dnes
Joseph Ratzinger
Info a běžná cena: Brož., A5, 160 str., 115 Kč
Vydala Matice cyrilometodějská
Rok vydání: 1998
ISBN 80-238-3165-8, Karm. MCM0372, Matice: K366

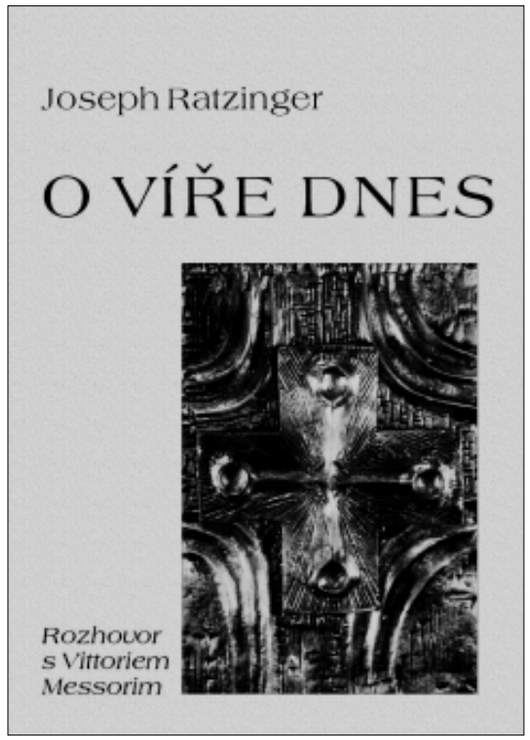

tera Stommäuse, se věnuje majetkovým záležitostem, konkrétně rozmíškám mezi Stommäusem a jeho předchůdcem Steimem o příjmy z libereckého beneficia. Podnět k nim dal Steim, který si u konsistoře stěžoval na poškození svých oprávněných nároků. V souvislosti s jeho odchodem z Liberce v průběhu roku 1627 se vedly spory o vyplácení služebních požitků za uplynulý rok, konkrétně za období od dubna do konce září[3] 1627. Protože k výměně duchovních došlo v průběhu těchto pěti měsíců, byly požadavky obou diskutabilní a staly se předmětem jednání církevních úřadů. Kromě desátků, odváděných farníky z jednotlivých vesnic, byly podrobeny zkoumání a podrobnému soupisu všechny ostatní příjmy. Díky tomu se můžeme i po staletích dozvědět, z čeho liberečtí faráři žili a jakým dílem přispívaly jednotlivé přifařené obce. Liberecký farní obvod odváděl 93 kop 36 grošů, rýnovický 46 kop 57 grošů, rochlický 25 kop 48 grošů a vítkovský 12 kop 6 grošů 6 peněz.[4] V rámci jednotlivých obvodů se složení příspěvků poněkud měnilo, někde připadalo více na úroky, někde více na prodej zemědělských i jiných produktů. Celkově však údaje vytvářejí působivý obraz farního hospodářství v těžkém raně pobělohorském období. Libereckým specifikem byl výnos z oslav tzv. velkovaradínského svátku[5], který v roce 1626 činil 4 kopy 6 grošů 6 peněz. Oproti vítkovskému obvodu se však ve městě téměř neuplatňoval zemědělský provoz, konkrétně pronájem polností a luk. Celkem tedy za roční období v letech 1626 – 1627 získala farnost 178 kop 27 grošů 6 peněz. Z této sumy měl podle rozhodnutí úřadů farář Steim získat 92 kop 5 grošů 4 peníze, jeho nástupce Stommäus pak o něco menší částku 86 kop 22 grošů a 2 peníze. Nelze to konstatovat s úplnou jistotou, ale můžeme se domnívat, že rozhodčí dospěli k nejspravedlivějšímu možnému závěru. Steimovi i Stommäusovi připadla suma za období, v němž opravdu vykonávali duchovní správu v liberecké farnosti. To však byly pouze hotové peníze, další platby se dály naturální formou. Proto se podobný spor vedl také o příjem ovsa a žita, skončil přitom stejně jako v předchozím případě. Nezapomínejme ovšem na pobělohorskou realitu, trvající válečný konflikt si vyžadoval stále větší množství financí. Kontribuce[6] nebyl ušetřen ani liberecký farář, jenž ji odváděl z farní pokladny.

V letech 1626 a 1627 to bylo celkem 52 zlatých, magistr Stommäus podle vyúčtování z června 1628 odvedl dalších 31 zlatých a 18 krejcarů.

Ve vztahu libereckých protestantů ke katolickému správci farnosti by neměl být opomenut jeden důležitý moment. Přes vzájemnou nevraživost městská rada neupustila od starého zvyku obdarovávat při významných příležitostech faráře drobnými pozornostmi. Pater Steim tedy dostával například o svých jmeninách, při příležitosti velkovaradínského svátku či o Vánocích nejčastěji několik litrů vína.

O ostatních aspektech Stommäusovy činnosti víme mnohem méně, což pochopitelně jeho osobnost a skutečný význam v očích čtenáře neprávem redukuje pouze na zdatného obchodníka a obhájce vlastních zájmů. I když nemohu přispět ke změně tohoto pohledu na základě dochovaných pramenů, chci tak učinit na základě svého vlastního přesvědčení. Andreas Stommäus jistě nebyl jednoduchým člověkem, měl své klady i zápory. Skutečnost, že v osmapadesáti letech nastoupil službu daleko od domova, navíc v nepřátelském prostředí luteránské většiny, svědčí o velkém sebeobětování. Vždyť přece mohl zůstat v pohodlí domovského města a v klidu dožít své pozemské dny. Konec jeho života se měl ovšem stát velkou tragédií, tragédií, která vyvolala velké rozhořčení a téměř se stala záminkou k vymazání Liberce z mapy Českého království.

Tato tragédie, v níž by citlivější duše mohly spatřovat něco osudového, nevyhnutelného, něco, čemu nemohl zabránit ani Stommäus ani samotní pachatelé, by měla být tématem příštího příspěvku. Vražda libereckého faráře Andrease Stommäuse byla zachycena mnoha způso-

by to chtěly učinit znova. Prosím, Maria, nedovol nikdy, aby mě hřích oddělil od mých dětí, ani v tomto životě, ani v budoucím.

Te Deum 4/09
Foto
„Brzy ráno, ještě za tmy,
vstal a vyšel ven,
zašel si na opuštěné místo
a tam se modlil“ (Mk1, 35).
Alexandre Bida (1813 Toulouse –*
† 1895 Buhl, Německo)

ZAMYŠLENÍ NAD ZPOVĚDÍ

Možná, že se ve vás všechno vzpírá proti osobní a diferenční formě vyznávání. Je vskutku nepříjemné vyznávat beze studu, co je pravdivé, vyslovovat nad sebou posudek, zaujmout proti sobě kritické stanovisko. Bráníme se proti tomu, abychom poznali a uznali svá provinění. Naše hrdost a řekněme hned raději, že naše pýcha, působí, že je nám velmi obtížné si své viny a nedostatky, ba i jen sobě přiznat. Raději bychom se i před sebou cítili bez poskvrny. Vyhýbáme se sebepoznání. Svátost pokání nám tento sebeklam znemožňuje. V tom je vidět důvod, proč mnohý nechodí rád ke zpovědi. Má pocit, že tím ztrácí půdu pod nohama.

Jsou případy, že mnohý, jakoby úzkou štěrbinou přece jen zahlédl propast svého bytí a poprvé se sám sebe zhrozil, když se objevily jeho pády, viny, jeho tajné hříchy. Znechutí se mu, co udělal ze svého života, když ztratil kontrolu svého duchovního růstu. Pomalu však pociťuje, že je schopen vyznat své hříchy a dosáhnout smíření s Bohem. Toto obrácení nemusí nastat vzápětí, může trvat i roky. Sebepoznání je pravá cesta, která nám pomáhá odkrýt na sobě chyby, ale i překonat ja a nakonec si získat jejich prominutí.

Snad namítnete, že lidé psychologicky nadaní mají to snazší nahlédnout do hlubin svého nitra a svou duši pořádně prosvítit. Je to omyl. Osobní vyznání nepotřebuje ani hluboce psychologické pátrání ani mikroskopické vyšetření. Potřebuje jen prostě říci, co bylo, co jsem učinil, co zanedbal, především jaký jsem, jak jsem poznal svou vinu a co mohu vlastními slovy vyjádřit. Je možno vzdát se opotřebovaných formulí přestárlých zpovědních zrcadel. Máme vypovědět vše, co nás z vlastní viny tísní a znepokojuje a pak o ničem nehovořit. To vše je, odezíraje od bleskové hodiny obrácení sv. Pavla u Damašku, často dlouhý, namáhavý proces duchovního růstu i schopnosti. S technikou a taktikou nemá zpověď nic společného. Ona vyrůstá před tváří Boží. Důležitější než psychologie je setkání, konfrontace s živým Bohem.

Někteří lidé mají psychologicky nevysvět-

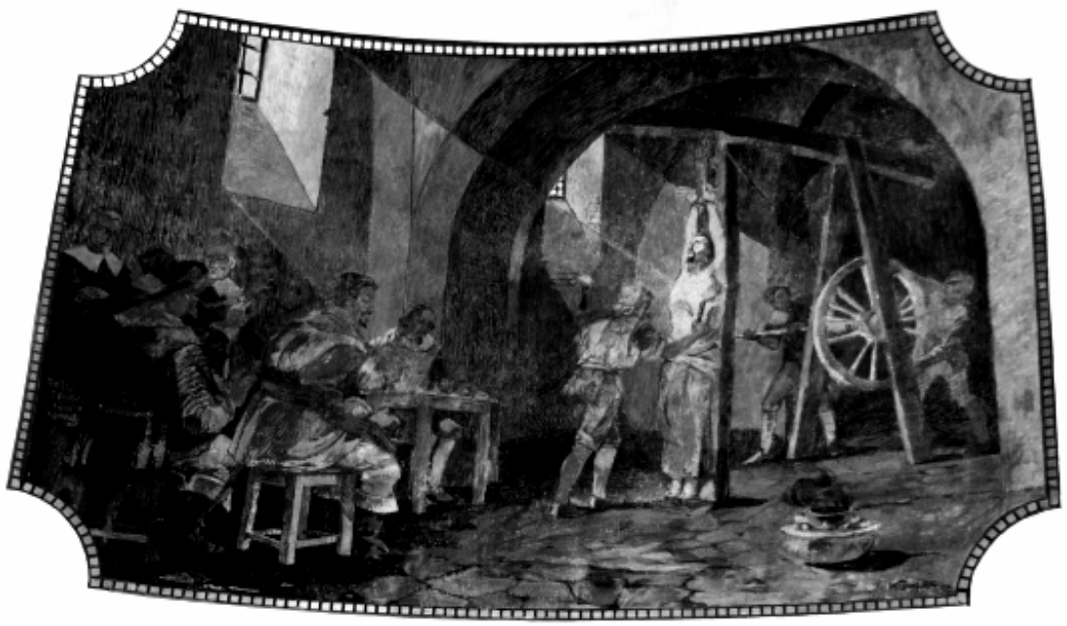

litelnou zábranu vyznat svou vinu někomu, kdo je zná. Proto nejsou kajícníci vázáni na určitého zpovědníka. Někomu vyhovuje i temnota zpovědnice a možnost, že ani tomu neznámému neukáže svou tvář, aby překonal svou plachost vyznat se s důvěrou a volně. Na druhé straně naopak mnoho lidí nehledá neznámého zpovědníka, protože jim nestačí stručné vyznání a rozhřešení. Chtějí naopak hlubší poznání svého stavu, chtějí hovořit o svém hříchu, potřebují poradu. Řadě dnešních lidí ani už nevyhovuje anonymita zpovědnic, chtějí vědět, s kým mluví.

Těm, kteří se bojí prozrazení, je velkou pomůckou, že kněz, který zpovídá, je vázán nejpřísnější povinností mlčení. Z minulosti známe více mučedníků zpovědního tajemství. Mezi nimi např. v Čechách sv. Jan Nepomucký, na Moravě sv. Jan Sarkander.

P. Josef Dobiáš

Foto
- Freska v Sarkanderově kapli v Olomouci znázorňující mučení sv. Jana Sarkandera
Jano Köhler (9. 2. 1873 Brno – † 20. 1. 1941 tamtéž)*

RODINA A ŠKOLA

OTEVŘELA SE CESTA K ZÁKAZU POTRATŮ V USA?

KAPITOLKA ZE SOUČASNÉHO SOUDNICTVÍ

Předseda Nejvyššího soudu USA Roberts oznámil minulý týden, že Nejvyšší soud nebude váhat odstraňovat svá vlastní ústavní rozhodnutí, pokud to bude nutné, aby se uchránil základní dokument regulující chod USA.

Zpráva o tomto zásadním řídícím principu znamená následující dvě důležité věci: Za prvé Roberts a jeho kolegové u soudu, kteří jsou zastánci přesného výkladu, jsou nyní vybaveni silným argumentem, aby mohli zvrátit rozhodnutí v interrupčním případu Roe versus Wade z roku 1973 (v Obrázku roč. 4, č. 3, 5. 2. 2006, s. 7n. a v roč. 5, č. 4, 4. 3. 2007, s. 15nn.; na oba tento nový článek navazuje), pokud soudce Anthony Kennedy nebo nějaký budoucí soudce Nejvyššího soudu se stanou pátým (rozhodujícím) hlasem proti straně Roe.

Za druhé úspěšné jmenování Robertse za předsedu Nejvyššího soudu začíná vypadat jako nejdůležitější dědictví po minulém presidentovi Georgovi W. Bushovi – dárek, který budou moci konservativci následující desetiletí neustále využívat.

Po rozsudku z minulého čtvrtka v případu Citizens United vs. Federální volební komise, který skončil zrušením McCainova Feingoldova zákona o předvolební kampani v poměru hlasů 5:4, Roberts spolu s kolegou, soudcem, Samuelem Alitem, kterého též jmenoval Bush, vydali neshodný nález „aby poukázali na důležité principy omezování role soudů a setrvávání při předchozích rozhodnutích, které v tomto případě hrály důležitou roli".

Zatímco Roberts uznal, že „rozsudky rozcházející se s precedenty v nepřítomnosti 'zvláštního odůvodnění' jsou nevhodné," rychle dodal, že „zároveň setrvávání při předchozích rozhodnutích není ani 'neúprosným příkazem', … ani 'mechanickým vzorcem lpění na závaznosti posledního rozhodnutí', … zvláště v případech změny ústavy," když poznamenal, že „pokud by tomu tak bylo, pak by segregace byla ještě legální, zákony o minimální mzdě by byly protiústavní a vláda by mohla odposlouchávat podezřelé z běžných trestných činů bez toho, aby si nejprve obstarala soudní povolení."

Namísto toho, podle soudní doktríny „setrvávání při předchozích rozhodnutích," respektování minulých rozhodnutí, „když uvažujeme, zda přezkoumat dřívější mylné posouzení zákona soudem, musíme udržet v rovnováze důležitost toho, že jsme již rozhodli o ústavnosti na jedné straně, a důležitosti správného rozhodnutí na straně druhé." Předseda Nejvyššího soudu prohlásil: „Setrvávání při předchozích rozhodnutích není cílem samo o sobě."

Nejstarší liberál (v USA tak označují levičáky) u soudu, soudce John Paul Stevens, dokonce zjistil, že Roberts použil jeho vlastní slova o tom, kdy se dá zrušit precedent. V nesouhlasných námitkách z roku 1995 Stevens argumentoval, že návrat k „'vnitřně jasnější' teorii, založené na předchozích případech, „může lépe posloužit hodnotám setrvávání při předchozích rozhodnutí než" použití nějakého „aktuálnějšího případu, rozhodnutého v rozporu s rozsudky, které mu předcházely."

Když se navíc Roberts zmiňuje o potřebě „redukovat rozkladné účinky precedentu" a

ZE SLIBŮ ANDREY HÝBLOVÉ

V sobotu 30. ledna 2010 v Praze u Panny Marie Sněžné složila první řeholní sliby v Kongregaci Dcer sv. Pavla první česká sestra Andrea Hýblová z Liberce.

Foto
Ing. Markéta Jírů

Z FARNOSTI VRATISLAVICE NAD NISOU

V sobotu 20. února od 9.00 do 12.00 proběhne 'na sídlišti' **sběr šatstva**. Věci dejte, prosím, do igelitových pytlů nebo krabic do 9.00 hodin a dejte za vchodové dveře Vašich panelových domů.Věci je také možno donést na faru v úterý 23. února do 16.00 hodin. Děkujeme.

V neděli 21. února 2010 se v sále pod kaplí Vzkříšení uskuteční od 18:00 hodin **koncert heligonkářů** strýce Stanička. Na setkání s Vámi se těší a zve MO Vratislavice.

Ve dnech 19. - 21. 3. 2010 budeme moci "zajet na hlubinu" pod vedním P. Linharta. Bližši program **postní duchovní obnovy** bude upřeněn.

Václav Vaněk

DĚLNÍCI NA VINICI

LIBERECTÍ DUCHOVNÍ SPRÁVCI DO ROKU 1945 (23)

Po nahlédnutí do osudů pobělohorských exulantů, libereckého pastora Andrease Heische i jeho souvěrců, se v tomto pokračování vrátíme k vlastnímu tématu seriálu, totiž k dělníkům na vinici. O osudech prvního pobělohorského katolického faráře Augustina Steima jsem se již zmiňoval. Životní běh jeho nástupce Andrease Stommäuse by měl být námětem následujících řádků.

Liberecká farnost byla vinicí zpustošenou, více ovšem duchovně a personálně než materiálně. Hmotné zajištění, třebaže tvořilo značnou část agendy prvních katolických duchovních, nikdy nemohlo být jejich hlavním cílem, pokud se opravdově snažili oživit místní církev jako společenství věřících. Bohužel právě v případě magistra Andrease Stommäuse se spory o majetek[1] staly určujícím znakem jeho služby a do značné míry i důvodem jeho tragického konce.

Andreas Stommäus (popř. Stommaeus) byl podobně jako Augustin Steim v Českém království cizincem. Narodil se v Heiligenstadtu v Eichsfelde, v oblasti mezi Durynským lesem a Harzem. Do Liberce přišel jako zkušený muž, v roce 1627 mu bylo 58 let. Vzhledem k tehdejšímu průměrnému věku patřil mezi starce, který mohl očekávat sotva více než několik let života. Přece však byl schopen a ochoten přijmout nejisté a navýsost nebezpečné povolání uprostřed neznámého a katolické menšině nepřátelského obyvatelstva v neznámé zemi. Zdali ho vedly pohnutky duchovní či jiné, není možné a ani vhodné odhadovat. 1. srpna 1627[2] byl v libereckém farním chrámu instalován a tímto dnem se stal duchovním pastýřem rozsáhlé oblasti na Liberecku.

Většina písemností, zachycujících život pa-

můžete napsat, jak nebo ve prospěch koho, by se mohla Vaše almužna použít. Charita ve spolupráci se zástupci místní farnosti Vaše náměty vyhodnotí a přihlédne k nim při řešení problémů lidí v nouzi ve Vašem okolí.

Postní almužna se tak stává snahou spojit úsilí farností a Charity ve službě bližním v nouzi.

Postní almužna je projevem zcela dobrovolné osobní formace a nenahrazuje dar, který dáváme pravidelně při každé bohoslužbě na potřeby církve.

Přejeme Vám láskyplné prožití postní doby ve znamení modlitby, postu a almužny.

Ing. Marie Jandíková,
ředitelka Oblastní charity v Liberci

K VYUŽITÍ PENĚŽNÍ SBÍRKY Z POSTNÍ ALMUŽNY

Výchozím vysvětlením pro „Postní almužnu“ je na jiném místě uvedený text „Modlitba, půst, almužna“.

Oblastní charita v Liberci má největší finanční problémy s provozem Domova sv. Vavřince (Domova pokojného stáří) v Chrastavě. Je nutné snížit provozní náklady. Na rozdíl od Domovů pro matky s dětmi v tísni (Dům sv. Anny ve Stráži nad Nisou a Dům sv. Moniky v Liberci), které mají vyšší podporu ze strany státu i ze strany fondů EU, je zde napjatá finanční situace každý rok. Právě v Chrastavě by měl být použit výtěžek liberecké Postní almužny.

Hlavním problémem Domova sv. Vavřince jsou náklady na topení, které jsou způsobeny vlastním provedením památkově chráněné historické budovy. Záměrem je, po provedení tepelného auditu, provést zejména zateplení budovy a výměnu oken.

Důležité informace ohledně vlastní sbírky budou včas ohlášeny. Duchovní správci a farnosti mohou počítat s pomocí (ohledně sbírky): s ředitelkou Oblastní charity, paní Ing. Marií Jandíkovou, s hlavní sociální pracovnicí paní Květou Zedkovou a asistentkou sl. Ivou Šimkovou. Další pomocníci z řad věřících jsou srdečně vítáni, nechť se laskavě přihlásí na telefonu: 485 172 564. Schránky pro výběr peněz jsou už objednány, peníze budou vloženy na účet Domova sv. Vavřince.

Karel Korous

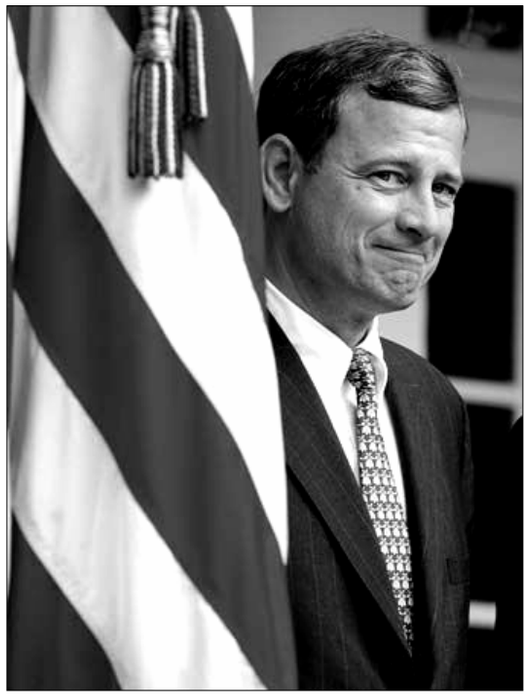

představuje si příklady, v nichž „se platnost precedentu tak vzrušeně napadá, že nemůže spolehlivě fungovat jako základ rozhodování v budoucích případech,“ musí nám nevyhnutelně přijít na mysl „vzrušeně napadané“ rozhodnutí v případu Roe, jež před 37 lety rozložilo zákony regulující potrat ve všech 50 státech USA.

Také řekl, že precedent by mohl být vybrán, aby byl zrušen, pokud „jeho odůvodnění hrozí převrátit naše ustálené soudnictví v oblastech práva, které k němu mají vztah, a když argumentace, o niž se precedent opírá se natolik zdiskreditovala, že Nejvyšší soud nemůže udržet precedent naživu, aniž by se uchýlil k soudním manipulacím a rozdílnému posuzování (podobných případů), aby podepřel původní chybu.“ Toto prohlášení nepokrytě popisuje dlouhotrvající námitky soudce Antonina Scaliy vůči případu Roe vs. Wade a neobvyklý společný názor, který ho podepřel v rozhodnutí případu Casey z roku 1992.

(Redakční odstavec: Rozsudek Roe vs. Wade byl postaven, jak jsme v minulosti psali, na lživém svědectví a všichni jeho lživost později uznali. Ale bylo už pozdě. Protože se rozsudek stal precedentem, podle kterého se už rozhodly jiné případy, nemohl pak už být zrušen. Je to podobná situace, jak u právě probíhajícího soudu s Geertem Wildersem v Holandsku, který je obžalován kvůli údajné urážce islámu a muslimů. Při podání žaloby prohlásila **holandská** státní prokuratura: „Nejde o to, zda se jeho postřehy prokáží jako pravdivé, nýbrž o to, že jsou nezákonné.“ Mnozí čtenáři Obrázku možná zatím mají o „západním“ soudnictví mnohé iluse. Stačí ale znát některé konkrétní soudní případy a člověk rázem vystřízliví.)

Co by mohlo být pro předsedu Nejvyššího soudu náročnější a zajímavější než stanovení omezení setrvávání při předchozích rozhodnutích? Jenže zřejmě podle tohoto způsobu vedení jako kritéria si Bush vybral Robertse.

Jak pomocník Bílého domu Dan Bartlett sdělil tisku, když Bush nominoval Robertse do Nejvyššího soudu v červenci 2005, Roberts „vyskočil ze skupiny elitních soudců, pokud se jedná o jeho kvalifikaci.“

Bartlett poznamenal, že „toto je člověk, který absolvoval s vyznamenáním, jak na bakalářském stupni, tak i Harvardskou právnickou školu.“ Ale Bushův poradce také poukázal na skutečnost, že bývalý president „rád poměřuje lidi sám, činí svá vlastní rozhodnutí“ a „ujišťuje se, že osoba se shoduje se svým životopisem … ale také má ony vrozené vlastnosti, které jste hledal – charakter, temperament, úsudek a, krátce řečeno, schopnosti vést, které si žádáte u nejvyššího soudu v zemi.“ Bush si takto Robertse „prověřil“ během jeho dlouhé návštěvy v Bílém domě..

Bartlett vyzdvihl, že Roberts byl „předsedou ve třídě“. „Byl kapitánem školního fotbalového družstva, byl někým, kdo vykazoval odmalinka schopnosti vést; šel na Harvard a i tam opravdu vynikl tím, jak jsem řekl, že absolvoval s vyznamenáními, jakož i tím, že se stal částí jejich studentského výzkumu, a dalšími mnoha věcmi, kterými se vyznamenal.“

Pokud by Roberts skutečně právně ustanovil jasná omezení právní síly chybných precedentů Nejvyššího soudu, nemuselo by to jen znamenat mechanismus pro konečný souboj v případu Roe vs. Wade a vítězství strany prolife, ale v ohrožení by se nakonec také ocitla i celá řada liberálních rozhodnutí v mnoha různých oblastech, některá sahající až do aktivistického období předsedy Nejvyššího soudu E. Warrena.

24. 1. 2010 napsal Theodore Kettle,
© Newsmax; pro Obrázek přeložil prolife.cz

Koncertní síň ATRIUM, Praha 3, Čajkovského 12

23. února 2010 v 19.30 h

KONCERT S PRŮVODNÍM SLOVEM (VÝKLADEM)

SVATÍ MEZI HUDEBNÍKY
HUDEBNÍCI MEZI SVATÝMI

Bl. Venantius Honorius Clementianus Fortunatus (cca 530 – cca 601):
Hymnus o Kristově kříži a **Velikonoční hymnus**

Sv. Theodulf z Orléansu (780 – 821):
Hymnus pro Květnou neděli
(původní verse z 9. století a ukázka pozdější středověké hudební verse)

Sv. Tomáš z Aquina(.1225. – .1274.):
Eucharistický hymnus a **Sekvence pro svátek Božího Těla**

Sv. Mesrop Maštoc (cca 360 – 440):
3 kající šarakany

Sv. Nerses Šnorhali (neboli Omilostněný, cca 1101 – 1173):
Z kánonu pro Svatodušní pondělí

Sv. Řehoř Narekaci *(z Nareka,* † 1003):
Tagh (zpívaný o běžných nedělích během roku)

Sv. Ondřej z Kréty(cca 660 – 712?) – ***sv. Theodor Studijský*** (759 – 826):
Kánon o posledním soudu

Sv. Romanos Melodos (cca 485 – cca 556):
Vánoční idiomelion

Sv. Germanos z Cařihradu (635 – cca 733):
Prooimion ke kontakiu Akathistos

Sv. Kosma Majumský(† 787):
Troparion pro svátek Očištování P. Marie

Sv. Jan z Damašku (675 – 754):
1., 4. a 9. óda ze Zlatého kánonu

Zpívá *Musica Poetica*, dirigent a průvodní slovo Evžen Kindler

Jakékoliv podněty, ale hlavně pomoc při organizaci akcí budou vítány

Předběžný plán akcí:
velikonoční neděle 4. dubna
- velikonoční trhy, pašijový koncert „Ježíšův příběh" : Martin Pachner a kapela

duben nebo květen
- přednáška Kateřina Lachmanová – o rodině

23. 5.
- **Ekubene –** koncert pro diagnostický ústav

28. – 30. května
- víkend se sv. Františkem, bratři kapucíni

5. června
- dětský den, spolupráce s Ruprechtickými sousedy

13.června
- pouť, farní oběd, dechovka z Halle

18. – 20. června
- den otevřených dveří, výstava výtvarných prací žáků ruprechtické školy, minikoncert, výstava o historii kostela

srpen (kraj), **září** (magistrát)
- výstava o historii kostela

neděle 19. září
- slavnostní mše, vysazení lípy u křížku

leden 2011
- výstava v knihovně

Za přípravný výbor

Honza Březina
(jan.brezina@tul.cz)

MODLITBA, PŮST, ALMUŽNA

prosím přečtěte po mši sv. na 6. neděli v mezidobí nebo na Popeleční středu

Postní doba je obdobím přípravy na Velikonoce, kdy si připomínáme utrpení a zmrtvýchvstání Ježíše Krista. Obzvlášť v tomto období křesťané prohlubují svůj vztah k Bohu, bližním a k sobě samému skrze modlitbu, půst a konání dobrých skutků. Půst je duší modlitby a milosrdenství je životem postu. *„Kdo se modlí, ať se postí. Kdo se postí, ať je milosrdný … Kdo chce nalézt Boží srdce otevřené, ať nezavírá svoje před tím, kdo jej prosí" (sv. Petr Chrysolog).* Postní doba je tedy příležitostí vrátit se ke staré postní praxi, která pomáhá bezvýhradně otevřít srdce lásce k Bohu a bližním. Postem a modlitbou dovolujeme, aby přicházel Kristus sytit nejhlubší hlad po Bohu.

Postní almužna je výrazem našeho odhodlání měnit sami sebe k lepšímu prostřednictvím pomoci druhým. V tomto způsobu prožívání doby postní je skrytý hluboký sociální rozměr křesťanské víry. Nemá být prostředkem k „léčbě našeho špatného svědomí", ale měla by být výsledkem snahy obohatit náš dosavadní způsob života. Půst totiž obnovuje naše duchovní síly a umožňuje nám vnímat Krista skrze potřeby našich bližních v nouzi. Je mnoho možností, jak se můžeme něčeho, pro nás příjemného, zříci ve prospěch druhých. K staré tradici církve patří sbírky pro chudé z toho, **co jsme si sami odřekli.** Akce se pořádá s laskavým svolením České biskupské konference na celém území ČR.

Skládací papírová schránka nám může pomoci v tomto úsilí duchovní obnovy a k uložení peněz, které jsme svým sebezáporem ušetřili. Je zvlášť vhodná do rodin jako nástroj při prožívání postní doby s dětmi. Je možné si ji vyzvednout v kostele na Popeleční středu nebo o **1. neděli postní**. Doporučuje se vložit do ní svou „almužnu", po zralé úvaze a zhodnocení každého dne, nakolik jsme byli ve svém postním snažení úspěšní (omezením kouření, alkoholu, kávy, sladkostí, zábavy, luxusu nebo jiných potřeb, které nejsou pro život nezbytné). Je mnoho způsobů, jak se uskromnit ve svých potřebách a prospět tím nejenom druhým, ale také sami sobě.

Na **Boží hod Velikonoční (nebo 2. neděli velikonoční)** doneseme schránku do kostela, kde ji odevzdáme na určené místo. Peníze použije církev prostřednictvím Charity na pomoc lidem v nouzi a na podporu charitního díla církve. Na spodní stranu pak

rád, kdybychom si z nich vzali příklad a jako Liberec se jim v příštích letech alespoň přiblížili.

Do příštího roku mám několik přání. Přál bych si, aby se našli další pomocníci, kteří se budou na Tříkrálové sbírce podílet a to nejen koledováním, ale také na její přípravě. Přál bych si vyšší a aktivnější podporu duchovenstva, zhýčkán příkladem Vratislavic. Přál bych si, aby bylo mezi věřícími povědomí o tom, že tímto způsobem nejen pomáháme dobré věci, ale že tříkrálové koledování je i druhem evangelizace. Hlavně bych si ovšem přál, aby vybrané prostředky skutečně pomáhaly.

Kamil Jan Svoboda,
koordinátor TS v Liberci

Loni v Obrázku o této sbírce článek nebyl a tak to chce redakce letos napravit tím, že napíšeme dvakrát – příště doplníme statistiky a uvedeme některé další zajímavosti.

Oslavy 100 let od vysvěcení ruprechtického kostela

Letos 18. září uplyne sto let od doby, kdy se v ruprechtickém kostele slavila první bohoslužba. Toto významné výročí je příležitostí jak pro duchovní obnovu ruprechtické farnosti, tak pro představení kostela jako místa otevřeného všem lidem, zejména pak obyvatelům Ruprechtic. Proto byl na přání otce Bartoloměje a se souhlasem farnosti ustanoven přípravný výbor, který se poprvé sešel 18. ledna.

Od té doby se podařilo mnoho dobrého. Byla vyhlášena soutěž o návrh loga oslav (viz přiložený plakátek, pokud by se chtěl ještě někdo přihlásit). Svou práci započala historická skupinka, jejíž hlavním cílem je překlad původní německé kroniky, přepis česky vedené části a doplnění nejnovější historie. Dále se zabývá shromážděním dalších historických materiálů. Plánujeme vydat brožuru o ruprechtickém kostelu a jeho vztahu k Ruprechticím a jejich občanům.

Byly naplánovány a předjednány konkrétní akce sloužící k naplnění cíle oslav. Začneme na velikonoční neděli folk-rockovým pašijovým koncertem. Dále plánujeme přednášku Kateřiny Lachmanové, víkend pro mladé, tradiční dětský den, farní pouť, den otevřených dveří, výstavu o historii kostela a hlavní oslavy v září. Pro dobrou informovanost o těchto činnostech, ale i pro další potřeby farnosti připravujeme nové webové stránky.

Získali jsme předběžnou podporu Libereckého kraje, v srpnu zde proběhne výstava o historii kostela a máme naději na finanční dotaci. Dále je dohodnuta spolupráce s magistrátem. Pan primátor přislíbil převzít záštitu nad hlavními oslavami a spolufinancovat pohoštění, magistrát též zajistí vysazení lípy u křížku. S šéfredaktorkou Libereckého dne je domluvena poměrně rozsáhlá a levná možnost presentace. Byla domluvena konkrétní spolupráce na vybraných akcích s občanským sdružením Ruprechtičtí sousedé.

Letos v září si ruprechtický kostel sfoukne sto svíček na dortu.
Přípravný tým proto vyhlásil

S O U T Ě Ž

o nejlepší logo oslav 100 let od posvěcení kostela

inspirované heslem: „Ruprechtický kostel – otevřený všem“

Zúčastnit se může každý.
Své návrhy (s adresou) do rozměru A6 můžete odevzdávat do 15. 2. 2010 na faře:
Vrchlického 81, 460 14 Liberec

případně zasílat ve formátu PDF nebo JPG na e-mail:
kostel.ruprechtice@gmail.com

Nejlepší návrhy budou vystaveny na nástěnce ve dveřích kostela.

Československo a Vatikán během 2. světové války

Pius XII. (1)

(Ze Semináře církevních dějin pořádaného Ústavem pro soudobé dějiny v roce 1999/2000)

Od počátku svého pontifikátu se Pius XII. neustával zasazovat o záchranu míru ve světě, ale válce zabránit nemohl. Jeho návrh na svolání mezinárodní konference pro zachování míru, navržené Německu, Itálii, Francii, Británii a Polsku, zůstal bez ohlasu. Německá vláda záhy projevila své nepřátelské stanovisko, neboť „na něho se mohlo vkládat málo nadějí,“ když už jako státní sekretář se netajil kritickým postojem k nacismu, ale přitom se snažil se o to, aby se vzájemné vztahy s Německem nezhoršily. V této linii chtěl pokračovat i jako papež, přestože konkordát s Německem neuchránil církev od násilností. Němečtí kardinálové doporučovali Piu XII. „umírněný postup“ i když si byli vědomi, že od rasisticky orientovaného Německa se mnoho nedosáhne. Pius XII. po svém zvolení napsal osobní list Adolfu Hitlerovi, v němž vzpomněl léta strávená v Německu jako nuncius a vybízel jej k spolupráci v zájmu obou stran. Dokonce poslal výzvu Mussolinimu, aby svým vlivem působil na Hitlera k odvrácení války. Italský diktátor Benito Mussolini zpočátku uvítal volbu, ale záhy zaujal vůči Piu XII. záporný postoj, když papež jednal nezávisle na něm.

24. srpna veřejně prohlásil: „Nebezpečí hrozí, ale ještě je čas. Nic se neztratí mírem. Vše je možno ztratit válkou. Ať se lidé vrátí k vzájemnému porozumění.“ 31. srpna tlumočil kardinál státní sekretář Maglione velvyslancům Itálie, Francie, Německa, Polska a Velké Británie u Svatého stolce výzvu papeže k vyjednávání o dosažení spravedlivého řešení mezinárodních problémů a dodal: „Jeho Svatost zapřísahá vlády Německa a Polska, ve jménu Božím, aby učinily vše, aby se vyhnuly jakékoliv provokaci a aby se vyvarovaly kroků ztěžujících nynější napětí.“ Po nacisty uměle vyvolaném incidentu však už německá vojska pochodovala do Polska. Mussolini se od Německa distancoval a vyhlásil svou neutralitu. Když západní mocnosti chtěly, aby Svatý stolec slavnostně odsoudil nacistickou agresi, dostaly odpověď: „Fakta hovoří sama za sebe.“ Pius XII. si totiž nepřál být soudcem mezi válčícími stranami, aby si tím neuzavřel cestu k případnému budoucímu zprostředkování míru. Mezitím se zabýval dvěma důsledky války: dal zorganizovat ve Vatikáně Úřad pro informace o válečných zajatcích a snažil se všemi prostředky, aby Itálie do války nevstoupila.

„Dovídáme se z jistého pramene,“ telegrafuje Woermann Bergenovi 6. září 1939, „že Francie a Anglie trvají na tom, aby papež prohlásil Německo za útočníka. Papež tento požadavek odmítl s poukazem na tradiční postoj Vatikánu, který se vyhýbá bez-

prostřednímu zásahu do mezinárodních záležitostí. Hlavním důvodem papežova odmítnutí je však jeho snaha nezhoršit situaci katolíků v Německu, vyhlídky jeho mírové akce a vztahy k Itálii.“[1]

Woermannova informace je správná: Pius XII. přechází mlčením německý útok na Polsko i přes intervence britského a francouzského velvyslance ve Vatikánu. Už 1. září pokouší se francouzský velvyslanec Charles-Roux dosáhnout, aby Svatá stolice zaujala stanovisko, kardinál Maglione mu však vyhýbavě odpovídá: „Fakta hovoří sama; nechme je tedy mluvit.“[2] Woermannovo odůvodnění mlčení Pia XII. je pravděpodobně správné, Bergenova odpověď připojuje však další znepokojivý prvek; 7. září odpovídá říšský velvyslanec Woermannovi:

„Odmítnutí papeže vystoupit proti Německu je v podstatě v souladu s ujištěními, která mi dával v posledních týdnech prostřednictvím důvěrníka.“ Bergen říká jinými slovy, že mu dal v rozhodných srpnových týdnech prostřednictvím zprostředkovatele na vědomí, že se Vatikán v případě německého útoku na Polsko nevysloví proti říši.“[2]

Friedländer dokonce uvádí slova německého vojenského kaplana Msgra. Rarkowského, která měl pronést k německým vojákům na počátku války s Polskem:

„Ve vážné chvíli, kdy náš německý lid má podstoupit zkoušku ohněm v boji za svá přirozená a bohem mu daná životní práva … obracím se na vás, vojáci, kteří stojíte v tomto boji v přední linii a kterým připadl velký a čestný úkol hájit a bránit s mečem v ruce život německého národa … Každý z vás ví, o co jde v těchto těžkých dnech našeho národa, a při tomto nasazení vidí každý před sebou zářný příklad skutečného bojovníka, našeho vůdce a nejvyššího velitele, prvního a nejstatečnějšího vojáka Velkoněmecké říše, který je nyní u vás v předních liniích fronty.“[3]

Dne 18. října 1939 řekl ve svém projevu Pius XII. při příležitosti předávání pověřovacích listin novému litevskému velvyslanci u Svatého stolce:

„U vědomí si svých povinností, které máme jako nejvyšší pastýř, nedopustíme – aniž jsme k tomu vyzváni – abychom v našem jednání, zaměřeném vždy pro blaho duší zaujali stanovisko ve výslovně světských rozporech a územních sporech mezi státy. Ale právě povinnost tohoto našeho úřadu nám nedovoluje zavírat oči před nebezpečím, které vyvstává výslovně pro blaho duší, když se tváří v tvář Evropě ve všech základních rysech den ze dne hrozivěji a blíže šíří hrozivý stín myšlení a konání nepřátel Božích. Za těchto okolností má více než v kterémkoli jiném dějinném období pro budoucnost Evropy a pro blaho každého národa, velkého i malého rozhodující význam zachování opatrování a v případě potřeby i obrana dosažených křesťanských hodnot.“[4]

Ve své první encyklice z 20. října 1939 *Summi pontificatus,* mj. patrně na základě informací o zvěrstvech, páchaných nacistickými vojsky v Polsku proti civilnímu obyvatelstvu, odsoudil zásady hlásané jak fašismem, tak nacismem ale také bolševismem: „Považovat stát za cíl, jemuž musí být vše podřízeno, nemůže než škodit skutečnému a trvalému blahu národů.“ Ujistil též, že si nenechá uniknout žádnou možnost, aby zabránil užití zbraní na obou stranách a mohl pomoci k otevření cesty dosažení čestné dohody obou stran. K tomu dodal: „Všechny oběti války mají právo na soucit a pomoc.“ Ačkoliv výslovně neodsuzuje zločiny páchané v Polsku, Pius XII. otevřeně vyjadřuje svůj soucit s trpícím Polskem:

„Okamžik, v němž k vám dochází, ctihodní bratří, tato Naše první encyklika, je v mnohém ohledu hodinou temnosti (Lk 22, 53), v níž duch násilí a nesvornosti vylévá na lidstvo proudy krve a přináší mu neuvěřitelné útrapy. Je však nutné ujišťovat vás, že Naše otcovské srdce je u všech svých synů a obzvláště pak u zarmoucených, utlačovaných a pronásledovaných? Národy tragicky stržené do pro-

[8] http://www.katholisches.info/?p=6322
[9] http://tinyurl.com/yd7vpf2
[10] http://cnsnews.com/news/print/60893

Poznámky redakce:

[1] Je uvedeno „tzv.“, protože za I. odboj je stále úředně považována pochybná činnost masarykovců a benešovců proti Rakousku-Uhersku (jejich tzv. skupina Maffie).

[2] Opakovaně jsme v Obrázku vysvětlili, že mezi ultralevici je třeba řadit komunisty, ale i neonacisty (navzdory trvající masáži jak ministerstva vnitra, tak všech hlavních médií – také v tomto nedošlo k žádné nápravě po tzv. sametové revoluci) a v poslední době i radikální ekologisty (chtějí redukovat počet obyvatel zeměkoule „kvůli přírodě“) a genderisty (chtějí měnit lidskou přirozenost); ti první jsou dokonce zastoupeni v českém parlamentu.

[3] Dříve za ODS, ze které vystoupila na protest proti podpoře ODS tzv. Lisabonské smlouvy.

[4] Jde o následující schema, které je běžné ve Francii, v USA i u nás: parlament, vláda, vládní výbor, některé ministerstvo schválí některé revoluční opatření (např. české ministerstvo školství výukovou „pomůcku“ propagující genderovou rovnost – a *následně* se objevují protesty, stížnosti, petice – je to nerovný a nekončící boj se státní mocí, která místo toho, aby byla vpředu v dobrém, vede ve špatném. Říká se tomu pochod revoluce institucemi.

[5] Dovolujeme si čtenáře upozornit na toto číslo: 44 let. Autor velmi přesně vystihuje, že toto období trvalo již od roku 1945!

[6] V roč. 2, č. 12, 31. 10. 2004 jsme na s. 7nn. doložili, že Leninovo sovětské Rusko je matkou umělých potratů. Byly tam povoleny už v roce 1918. S tím, jak se komunistická myšlenka šířila do světa, šířily se u umělé potraty. Ne bez souvislosti s šířícím se komunismem, i v USA byly roku 1973 tyto potraty povoleny. Dokonce se zdá, že komunismus padne definitivně teprve tehdy, až budou umělé potraty postaveny mimo zákon.

[6] Viz pozn. 3; všimněme si také, jak vládní výbor Hromada dává do jedné roviny nacisty a pravicové mladé katolíky (to *mladé* vypadá nadějné – navíc mluví také o studentech). Pokračuje tím ve Stalinově propagandě, která kvůli vzájemnému boji označila nacisty za pravicové. Víme už ale, že nacismus je ultralevý stejně jako komunismus, a proto pan Hromada a jeho moderní homosexualismus je ještě levicovější a nebezpečnější než „klasičtí“ ultraleví. V českém parlamentě zatím homosexualisté zastoupení nemají, i když někteří poslanci jsou jejich přívrženci.

[7] Viz pozn. 3.

ZPRÁVY Z FARNOSTÍ

Tříkrálová sbírka 2010 v Liberci (1)

Je již dobrou tradicí, že první veřejnou sbírkou na začátku roku je sbírka, kterou pořádá Charita České republiky a je spojena se vzpomínkou klanění tří mudrců našemu Pánu. U nás v Liberci mám organizaci na starosti již pátým rokem já. Stejně jako koledníci, tuto činnost vykonávám dobrovolně, takže sebekriticky mohu říci, že ne vše se podařilo, tak jak bych si představoval. Přesto dobrý pocit nakonec převládl. Mohu konstatovat, že se vybralo v rámci našich skupinek 76 526 korun a 8 euro. Je to přibližně průměr minulých let a jako v minulosti poslouží vybrané prostředky především Oblastní charitě v Liberci, jmenovitě domům pro matky s dětmi v nouzi a domovu pokojného stáří. Z části prostředků bude opět hrazena adopce indické holčičky. Všem koledníkům, kteří věnovali Tříkrálové sbírce svůj volný čas patří náš upřímný dík.

Pomyslnou soutěž 19 kasiček vyhrála skupinka Zdeňka Cvejna se skoro devět a půl tisíci. V rámci Liberce vyhrály jednoznačně Vratislavice, kde bylo nejvíce skupinek a kde se také nejvíce vybralo – více jak 22 tisíc korun. Na tomto místě musím vyjádřit dík Václavu Vaňkovi i ostatním, kteří se koledování účastnili. Pokud bych měl spočítat, kde se vybralo nejvíce na jednoho obyvatele, pak mohu jednoznačně prohlásit, že v této kategorii již několikátý rok po sobě jednoznačně kralují skupinky z Jítravy. Letos se tam vybralo více než 8 tisíc, což je sice o něco méně, než v minulých letech, přesto bych byl velmi

ných továren na smrt vstoupili vojáci Rudé armády.“ Nacisté utekli tehdy už před více než týdnem. Komu ještě dnes záleží na tom, aby propaganda, kterou komunisté krmili národ čtyřiačtyřicet[5] poválečných let, pokračovala? Ptal se Kazimierz Kemmer.[6)] Přiznám se, že neznám na tuto otázku zatím odpověď.

Informovala Česká televize v minulých týdnech o novém ruském tažení proti alkoholismu, který pořádá vláda. „Země vymírá a vodka na tom má nemalý podíl,“ vysvětlil 30. ledna v Událostech zpravodaj Josef Pazderka důvody. K tomu je potřeba dodat: Na otravu alkoholem v Rusku ročně zemře 23 000 lidí, přičemž na 1 717 000 narozených dětí tam připadalo předloni 1 234 000 umělých potratů[6]. Ministryně zdravotnictví Taťána Golikova, jak už Josef Pazderka neinformoval, po poradě s presidentem Dmitrijem Medveděvem oznámila, že v souvislosti s demografickou situací chce položit důraz na význam prevence umělých potratů: Je třeba vytvářet podmínky pro mladé rodiny a pro rození dětí, stát kromě jiného vloží desítky miliard rublů do budování a výbavy perinatálních středisek po celé zemi.[7)]

Z Moskvy jsem zaznamenal ještě jednu positivní zprávu, u nás samozřejmě nepublikovanou: Pro destruktivní sekty a propagování homosexuálních vztahů na ulicích ruské metropole místo není a nikdy nebude, konstatoval starosta Jurij Lužkov.[8)]

Na západ od Moskvy to nevypadá tak sympaticky. Tak třeba v Čechách. 9. ledna v MF Dnes stálo: Polovině středoškoláků vadí homosexuálové. 23. ledna k tomu do MF Dnes přičinil odmítavý komentář homosexuální aktivista a člen vládního[7] výboru pro „sexuální menšiny“ Jiří Hromada: Majorita své homofobní postoje už změnila, teď je řada na nás, gay a lesbické minoritě, musíme zvednout hlavy a nebýt zbabělí v konfrontaci s: 1/ výstřelky zakomplexovaných nácků[8], 2/ nedozrálých studentů a 3/ mladých katolíků, ničím jsme se neprovinili, není třeba se k ničemu přiznávat, je třeba žít v pravdě.[9)]

A ještě západněji od Moskvy: ve Spojených státech. Pan Harry Knox je jednak homosexuálním aktivistou a momentálně i členem jednoho z poradních sborů americké administrativy[8]. Na tiskové konferenci[10)] se ho zeptali, zda nadále trvá na svém vyjádření, že papež Benedikt XVI. ubližuje lidem ve jménu Pána. Co myslíte, že odpověděl?

Tomáš Beran

Foto

- Phyllis McAlpin Stewart Schlaflyová (15.8.1924 St. Louis, Missouri) proslula jako vítězná organizátorka hnutí „Zastave ERA“ (Equal Rights Amendment – dodatek ústavy o rovných právech každého člověka); hnutí začalo svou činnost v beznadějné situaci v roce 1972.*

[1)] http://www.psp.cz/eknih/2006ps/stenprot/067schuz/s067139.htm

[2)] http://www.katholisches.info/?p=6488

[3)] http://www.les4verites.com/petition-lune.php

[4)] http://tinyurl.com/yfsv8ak

[5)] http://www.eagleforum.org/educate/2010/jan10/editor.html

[6)] http://www.glaukopis.pl/pdf/ciekaw-1-4.pdf

[7)] http://www.minzdravsoc.ru/social/demography/17

pasti války stojí možná teprve na počátcích bolesti (Mt 24, 8), a přesto už v tisíci rodinách zavládla beznaděje, bída a smrt. Krev nesčetných lidských bytostí i těch, kteří nejsou přímo bojovníky, byla prolita a obrací se k nebi se srdceryvným nářkem a zejména milovaného národa, jakým je Polsko, které pro věrnost k církvi a pro zápal, s nímž ochraňuje křesťanskou civilizaci je hodno lidských a bratrských sympatií celého světa a navěky se nesmazatelně zapsalo do letopisů. A toto Polsko očekává v důvěře účinný zásah Marie, 'Auxilium Christianorum' a hodinu svého zmrtvýchvstání, kdy budou obnoveny zásady skutečné spravedlnosti a skutečného míru.“[5]

Zatímco německé ministerstvo zahraničních věcí se spokojilo shrnout hlavní myšlenky encykliky, pro říšské kancléřství vypracoval 10. listopadu 1939 komentář šéf policie a bezpečnostní služby Reinhard Heydrich na příkaz šéfa říšského kancléřství Lammerse. Komentář nese však podpis šéfa gestapa Müllera:

„Encyklika je zaměřena výhradně proti Německu, a to jak ve všeobecné koncepci, tak i pokud jde o německo-polský konflikt. O jejím nebezpečí v zahraničně politické i vnitropolitické oblasti není třeba se dále šířit.

Na základě různých náznaků se očekávalo, že encyklika se bude předčítat z kazatelen v říši 5. 11. 1939. Dosud však došlo jen několik hlášení, že byly přečteny výňatky z encykliky v okrese Cáchy a ojediněle i v lineckém a priesteritz-wittenberském okrese. Předčítání výňatků nevyvolalo u posluchačů viditelný dojem, naopak, např. podle zprávy státní policie v Cáchách, věřící sledovali průběh lhostejně.

Skutečnost, že do 5. I1. 1939 nedošlo k dalšímu předčítání encykliky, je třeba za určitých okolností přičíst tomu, že diecéze a farnosti nebyly dosud poučeny; je třeba počítat s tím, že její další rozšíření připadne na příští neděle. Dal jsem podle dosud obvyklých směrnic příkaz, aby se nebránilo čtení encykliky v kostelích, avšak je třeba znemožnit její další rozšiřování, zejména ve formě letáků. Ze strany říšského ministerstva pro lidovou osvětu a propagandu dostal tisk, hlavně církevní, pokyn s encyklikou nepolemizovat.“[6]

Reakce je překvapivě mírná. Německo, aspoň v této době, se nechtělo dostat do otevřené roztržky se Svatým stolcem. V této politice bude ještě nějaký čas pokračovat. Vyjma mravního povzbuzení Poláků neměla asi papežova encyklika praktický dopad. Nacistické násilnosti v Polsku pokračovaly.

Dne 29. listopadu 1939 se berlínský nuncius Orsenigo setkal s Woermannem. Ten zachoval obsah rozhovoru:

---

[1] Woermannův telegram Bergenovi č. 69 z 6. 9. 1939, Archiv AA, StS: V. – Dokumenty z německých archivů zveřejnil francouzsky Saul Friedländer, *Pie XII et le IIIe Reich, Documents,* Paříž, 1964. Z francouzského originálu přeložil dr. Jan Stehlík. Dílo vyšlo s titulem. *Pius XII. a třetí říše,* Praha, 1967. Přejímám zde a v následujícím překlad Stehlíkův, který někdy cituji doslovně. Ten je uveden jako Friedländer.

[2] Bergenův telegram Woermannovi č. 83 ze 7. 9. 1939, Archiv AA, StS: V.

[3] cit. Friedländer, s. 41. Nedá se však souhlasit se závěrem Friedländrovým: „V převážné většině sdílí německé duchovenstvo na všech stupních církevní hierarchie tyto vřelé city polního biskupa.“ Stejně nepodložené je tvrzení, že „němečtí katolíci, posilovaní svými vlastními biskupy, věrnými ve své velké většině nacionálnímu socialismu, by se pravděpodobně odvrátili od Říma, kdyby Pius XII. veřejně odsoudil hitlerovskou agresi.“ Němečtí biskupové měli své vlastní zkušenosti s pronásledováním církve nacisty v Německu.

[4] cit. Friedländer, s. 50.

[5] cit. Friedländer, s. 42

[6] cit. Friedländer, s. 43.

Jaroslav V. Polc

Foto

- Glivická radiová věž je v dnešní době nejvyšší dřevěná stavba Evropy.

ZPRÁVY JINDE NEDOSTUPNÉ

Co v médiích nebylo (20)

Zdravím čtenáře!

Pokaždé, když v nějakém novinovém článku spatřím věty, jako byly v pojednání Mnislava Zeleného v MF Dnes 2. února o venezuelském pádu do socialistické tyranie („Na vysoce sledovaném finálovém zápase baseballové ligy v Caracasu protestující davy 24. ledna vyvěsily transparenty CHÁVEZI, PROHRÁL JSI. Policie sice transparenty zabavila, studenty zatkla, ale celý svět to viděl."), přemýšlím, odkud se ten optimismus autorů bere. Troufám si tvrdit, že většina z deseti milionů lidí v České republice se o té manifestaci dočetla poprvé až v MF Dnes, pokud tedy patří mezi jeho čtenáře.

Jsou věci, které by se před zraky českých televizních diváků objevit měly nepochybně. A neobjeví. Třeba v pátek 29. ledna diskutovali poslanci na téma návrhu zákona o uznání tzv. III.[1] odboje. Pak přišel večer a s nimi hlavní zprávy. Co se lidé u obrazovek o té diskusi dozvěděli? TV Prima: nic. TV Nova: nic. Česká televize: Je to téma, které budí emoce a taky dlouhou diskusi, když trvala hodinu a půl, komunisté navrhli, aby se mohlo hlasovat až do večera i o závěrečných čteních. Tak pravila redaktorka Olga Málková v Událostech. Ani slovo o obsahu.

Co říkali pánové z ultralevice[2], si lze představit. A co jim odpovídali ti ostatní? Sněmovna umožnila vystoupit paní Naděždě Kavalírové, kterou si členové Konfederace politických vězňů vybrali druhdy za svou hlavní mluvčí. Poslankyně Alena Páralová[3] pak srovnala: „Velice silně vnímám rozdíl mezi moudrou řečí bývalých muklů, včetně paní předsedkyně Kavalírové, a řečí některých kolegů, zejména současných i bývalých komunistů v této Sněmovně. Schází jim pokora. Na rozdíl od těch, kteří prožili své nejlepší roky v komunistických a nacistických koncentrácích. A když je tak poslouchám, mohu k tomu říci prostřednictvím předsedajícího jen jediné: nic jste nepochopili."[1)]

Pronášela ta slova silně pohnutým, řekl bych dotčeným hlasem, jistě se v hloubi duše styděla, že český národ dokáže vyslat do parlamentu i lidi, jako je Miroslav Grebeníček.

Jiná občanská demokratka, Monika Hašková, se ohradila proti relativizování dobra a zla při hodnocení odbojářů: „Když nás tady teď někdo zavře, obežene ostnatým drátem a bude tady na nás páchat opravdu nějaký teror, budeme potichu v duchu vděčni těm, kteří budou ochotni zasadit se proti tomuto jednání, kteří se budou snažit vyjádřit odpor vůči tomu. Nebudeme toho sami možná mnozí z nás schopni, ale budeme vděčni těm, kteří se s tím nesmíří a kteří opravdu budou ochotni riskovat svůj osobní život."

Ještě jednou: Veřejná televize neřekla ani slovo. Tipuji, že česká média přehlédnou i následující informace.

Dominikánská republika má novou konstituci. Kardinál Nicolás de Jesús López Rodríguez jako positivum hodnotí její sedmatřicátý článek, který říká, že člověk má právo na život od okamžiku početí až do svého přirozeného skonu.[2)]

Kulturní revolucionáři ve Francii nedávno prosadili, že devíti- a desetiletým dětem bude promítán kreslený film Sebastiana Watela „Měsíční polibek", aby se děti přiučily, že i dva muži se mohou mít „rádi".[3)] Ve francouzském internetu už běží petice[4]: My, francouzští občané, rodiče a prarodiče žáků, si zásadně nepřejeme, aby naše děti byly ve školách vystaveny propagandě homosexuální lobby.[4)]

O jiných dětech, tentokrát z Floridy, psala nedávno má oblíbená americká myslitelka a publicistka Phyllis Schlaflyová, která se desítky let snaží ve Státech čelit ničení normální rodiny, přirozených vztahů mezi lidmi i pokusům různých kulturních marxistů o předefinování člověka. Nyní se zamyslela nad okolnostmi, v nichž se hroutí opory šiřitelů hypotézy o lidmi způsobeném „globálním oteplování", a zmínila se o dopisu pana doktora Boveeho, který otiskl její časopis „Education Reporter". Jako otec se tento muž svěřil redakci, s čím že chodí domů z veřejných škol jeho dcery ve věku jedenácti a čtrnácti let. Tak třeba je tam obě učí mít strach z vyhynutí ledních medvědů, mladší dcera mu řekla, že by se raději střelila do hlavy, než aby musela trpět a umírat globálním oteplováním.[5)]

Na konci ledna se na půdě osvětimského koncentračního tábora shromáždili zástupci mnoha desítek států, aby, jak psaly noviny i hlásil zpravodaj České televize Miroslav Karas, připomenuli 65. výročí osvobození vězňů z nacistické hrůzy. Už před pěti lety učinil prohlášení bývalý vězeň z Osvětimi, Polák Kazimierz Kemmer, že lágry Auschwitz a Birkenau nebyly rudoarmějci osvobozeny: „Mluvit lze jen o tom, že do Němci opuště-

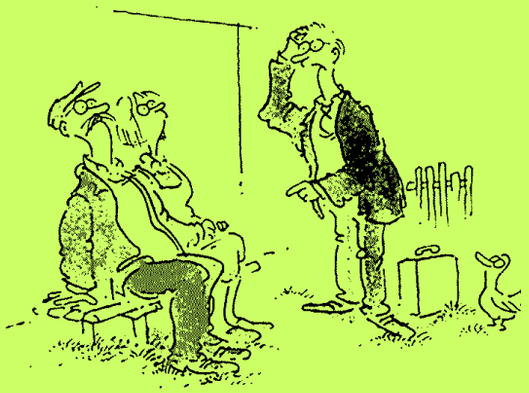

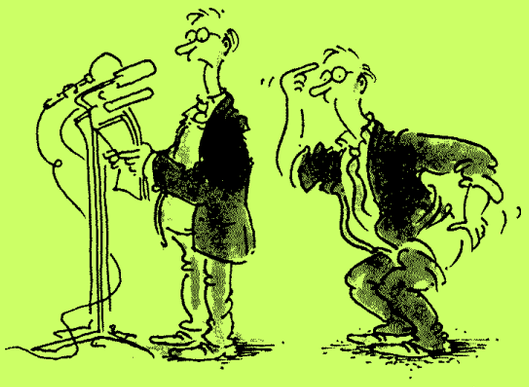

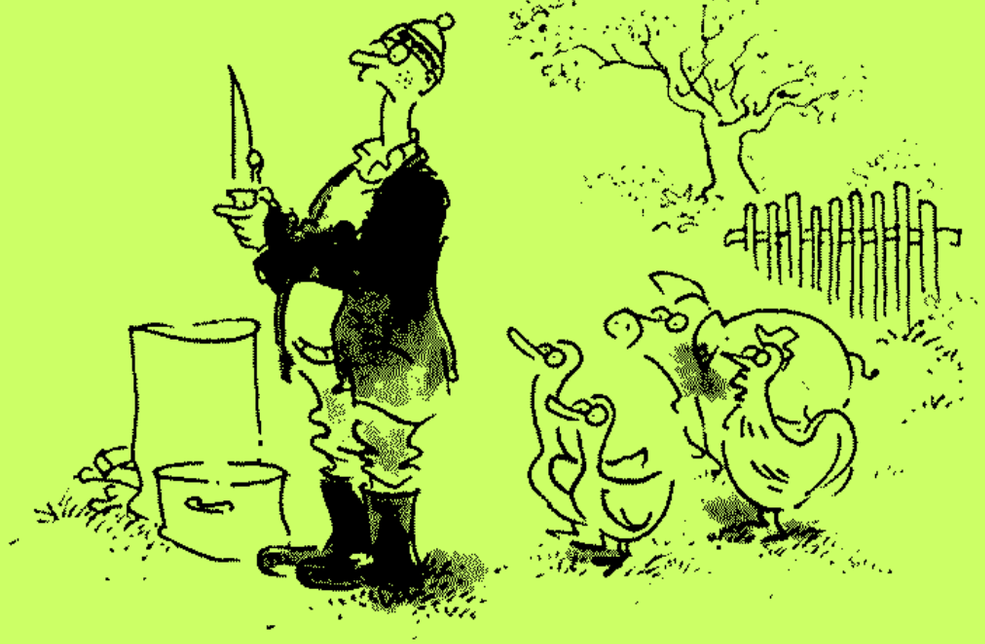

Dokument

Apoštolská konstituce *Anglicanorum coetibus*

V nedávné době z popudu Ducha Svatého skupiny anglikánů vícekrát naléhavě žádaly, aby byly i korporativně přijímány do plného katolického společenství. Apoštolský stolec jejich žádosti přijímal příznivě. Petrův nástupce, který má od Pána Ježíše poslání zajišťovat jednotu biskupského sboru, chránit universální společenství všech církví a předsedat mu,[1] musí vytvářet předpoklady pro realizaci této svaté touhy.

Náš Pán Ježíš Kristus totiž založil církev, lid shromážděný v jednotě Otce i Syna i Ducha Svatého,[2] jako „svátost neboli znamení a nástroj vnitřního spojení s Bohem a jednoty celého lidstva.“[3] Každé rozdělení mezi pokřtěnými v Ježíše Krista je zraněním samotného bytí i poslání církve. Vždyť „toto rozdělení zřejmě odporuje Kristově vůli, je pohoršením světu a poškozuje svatou věc hlásání evangelia všemu stvoření.“[4] Právě proto Pán Ježíš, dříve než prolil svou krev za spásu světa, prosil Otce za jednotu svých učedníků.[5]

Principem jednoty, který utváří církev jako společenství, je Duch Svatý.[6] On je základem jednoty věřících v učení apoštolů, v lámání chleba a v modlitbě.[7] Avšak církev, analogicky k tajemství vtěleného Slova, není společenstvím jen neviditelným a duchovním, ale i viditelným.[8] „Je to společnost vybavená hierarchickými orgány i Kristovo tajemné tělo, viditelné shromáždění i duchovní společenství, pozemská církev i církev obdařená nebeskými dary. Nelze ji však považovat za dvě rozdílné věci, nýbrž to obojí tvoří jedinou složenou skutečnost, srůstající z lidského a božského prvku.“[9] Společenství pokřtěných v učení apoštolů a v lámání eucharistického chleba se viditelně projevuje poutem ve vyznávání víry v její integritě, v slavení všech svátostí ustanovených Kristem a v řízení kolegiem biskupů spojených s jejich hlavou, kterou je papež.[10]

Jediná Kristova církev, kterou ve Vyznání víry vyznáváme jako jednu, svatou, všeobecnou a apoštolskou, „subsistuje (*subsistit*, uskutečňuje se) v katolické církvi a je řízena Petrovým nástupcem a biskupy ve společenství s ním. Ovšem i mimo její organismus je mnoho prvků posvěcení a pravdy, které jako dary vlastní Kristově církvi vybízejí ke katolické jednotě.“[11]

Ve světle takovýchto eklesiologických principů se touto apoštolskou konstitucí vydává všeobecně závazné ustanovení, které upravuje zřízení a život osobních ordinariátů pro ty anglikánské věřící, kteří si přejí korporativně vstoupit do plného společenství s katolickou církví. Toto ustanovení je doplněno Komplementárními normami vydanými Apoštolským stolcem.

I. § 1. Osobní ordinariáty pro anglikány, kteří vstupují do plného společenství s katolickou církví, zřizuje Kongregace pro nauku víry v rámci územních hranic určité biskupské konference a po předchozí konsultaci s touto konferencí.

§ 2. Na území jedné biskupské konference může být podle potřeb zřízen jeden ordinariát, nebo více ordinariátů.

§ 3. Každý ordinariát je *ipso iure* veřejnou právnickou osobou; právně je připodobněn diecézi.[12]

§ 4. Ordinariát je tvořen věřícími laiky, duchovními a členy společností zasvěceného života či společností apoštolského života, kteří původně patřili do anglikánského společenství a nyní jsou v plném společenství s katolickou církví, anebo přijímají iniciační svátosti v jurisdikci samotného ordinariátu.

§ 5. Autentickým vyjádřením katolické víry vyznávané členy ordinariátu je *Katechismus katolické církve*.

II. Osobní ordinariát se řídí normami všeobecného práva a touto apoštolskou konstitucí a je podřízen Kongregaci pro nauku víry a ostatním dikasteriím Římské kurie v souladu s jejich kompetencemi. Platí pro něj i výše zmíněné Komplementární normy a případně další specifické normy vydané pro každý ordinariát.

PŘÍLOHA

III. Aniž by se tím vylučovalo slavení liturgie podle římského ritu, ordinariát má oprávnění slavit eucharistii a ostatní svátosti, denní modlitbu církve a další liturgické úkony podle liturgických knih vlastních anglikánské tradici a schválených Apoštolským stolcem, aby tak v katolické církvi dále žily duchovní, liturgické a pastorační tradice anglikánského společenství jako cenný dar živící víru jejích členů a jako bohatství ke vzájemnému sdílení.

IV. Osobní ordinariát je svěřen do pastýřské péče ordináře, kterého jmenuje papež.

V. Pravomoc (*potestas*) ordináře je:

a) *řádná*: spojená ze samého práva s úřadem, který mu byl svěřen papežem pro vnitřní i pro vnější fórum;

b) *zástupná*: vykonávaná jménem papeže;

c) *osobní*: vykonávaná vůči všem, kdo patří do ordinariátu.

Tato pravomoc je vykonávána společně *(cumulative)* s pravomocí místního diecézního biskupa v případech, které stanovují Komplementární normy.

VI. § 1. Ti, kteří vykonávali službu anglikánských jáhnů, kněží nebo biskupů, odpovídají požadavkům stanoveným kanonickým právem[13] a nebrání jim iregularity a jiné překážky,[14] mohou být ordinářem přijati jako kandidáti svátosti svěcení v katolické církvi. Pro ženaté duchovní se musí dodržovat normy encykliky Pavla VI. *Sacerdotalis coelibatus*, č. 42[15] a deklarace *In June*.[16] Neženatí duchovní se musí podřídit normě celibátu duchovních podle kán. 277, § 1.

§ 2. Při plném dodržení disciplíny celibátu duchovních, závazném v latinské církvi, ať ordinář *pro regula* připouští k přijetí kněžského svěcení jen neženaté muže. Může podle objektivních kritérií schválených Apoštolským stolcem předložit papeži žádost, aby v jednotlivých případech připustil k přijetí kněžského svěcení i ženaté muže, a udělil tak derogaci ustanovení kán. 277, § 1.

§ 3. Inkardinace duchovních se řídí normami kanonického práva.

§ 4. Kněží inkardinovaní do ordinariátu, tvořící jeho presbyterium, mají rovněž udržovat vztah jednoty s presbyteriem diecéze, na jejímž území vykonávají svou službu; mají podporovat společné pastorační a charitativní iniciativy a aktivity, které mohou být předmětem dohod uzavřených mezi ordinářem a místním diecézním biskupem.

§ 5. Kandidáti přijetí svátosti svěcení v ordinariátu procházejí formací spolu s ostatními (diecézními) seminaristy, zvláště v oblasti naukové a pastorační formace. Pro respektování zvláštních potřeb seminaristů ordinariátu a jejich formace v anglikánské tradici může ordinariát stanovit programy, které se budou rozvíjet v samotném kněžském semináři, nebo také může zřizovat formační domy spojené s již existujícími katolickými teologickými fakultami.

VII. Ordinář může se souhlasem Apoštolského stolce zřizovat nové společnosti zasvěceného života a společnosti apoštolského života a umožňovat jejich členům svátost svěcení podle norem kanonického práva. Společnosti zasvěceného života pocházející z anglikánství, které jsou nyní v plném společenství s katolickou církví, mohou být na základě oboustranného souhlasu podřízeny jurisdikci ordináře.

VIII. § 1. Při dodržení norem práva může ordinář po vyslechnutí mínění místního diecézního biskupa a se souhlasem Apoštolského stolce zřizovat osobní farnosti pro pastýřskou péči o věřící, kteří patří do ordinariátu.

§ 2. Faráři ordinariátu mají veškerá práva a povinnosti vymezené Kodexem kanonického práva, které se v případech stanovených Komplementárními normami vykonávají v pastorační spolupráci s faráři diecéze, na jejímž území se nachází osobní farnost ordinariátu.

IX. Jak laici, tak také společnosti zasvěceného života a společnosti apoštolského života, které pocházejí z anglikánství a přejí si patřit k osobnímu ordinariátu, musí tuto svou vůli vyjádřit písemně.

X. § 1. Při řízení pomáhá ordináři správní rada, která se řídí stanovami schválenými ordinářem a potvrzenými Apoštolským stolcem.[17]

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

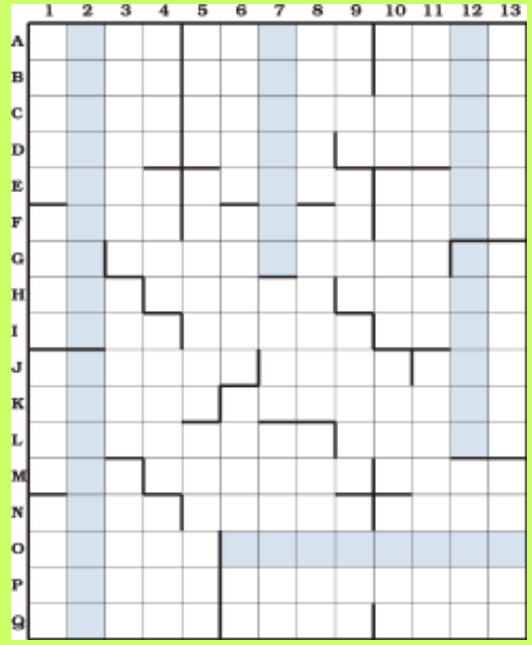

dnes Tivoli ve stř. Itálii); **5. díl tajenky**. - P. Osvědčení určitých vlastností výrobku; útočit. - Q. Kyselá mléka; stavení pro rekreační pobyt; domácky Terezie.

SVISLE: 1. Lihový rozmnožovač; šekový ručitel; mrtvice; přesmyčka ze slova 'akta'. - 2. **3. díl tajenky**; **2. díl tajenky**. - 3. Odplata něčím podobným; postava v prosebném gestu; jméno chlapce, hlavní postavy české dětské knihy, která byla u nás povinnou školní četbou za komunismu. - 4. Násilný vpád; ohleduplné společenské jednání; syn Davidův narozený v Hebronu; materiál, z kt. je zhotoveno Pražské Jesulátko. - 5. Hleďme; pracující v úkolu (dělník); navrtání (mn. č.). - 6. Líc; domácky Oldřich; rybina. - 7. **6. díl tajenky**; magma; latinsky 'mince'. - 8. Zeď nad hlavní římsou; točivým pohybem vpravit; nejvyšší hora Turecka. - 9. Opovrhovaný národ, pronárod, pakáž (z lat. natio; zast.); sovětská tisková agentura zal. za Stalina 1925; úseky závodu; výklenek v síle zdi. - 10. 10. olomoucký biskup (v úřadě 10. 7. 1186 až do své smrti 12. 1. 1194); občanské jméno (podle sv. Ansgara); nejmenší část prvku; kdo může být napodobován. - 11. Močovina; starověké pamětní kameny (desky) s nápisem; lakotné. - 12. **1. díl tajenky**; **4. díl tajenky**; úvaha. - 13. Zakrslý pinč; pohovka bez opěradla; íránský starověký kočovník obývající po několik staletí před a po Kr. Ukrajinu (2 Mak 4, 47 a Kol 3, 11).

Pomůcka: imám, ostí, salet.

Ladislav Martinča

LIBERECKÝ ÚSMĚV
(pro zpestření
tentokrát něco od Vladimíra Renčína)

je chvíli v semináři či noviciátě a odtud odchází. Když Eliška Krásnohorská uvažuje o legendě o vojsku v Blaníku, zjišťuje, že je protihusitská, a tudíž protinárodní, a musí se tudíž změnit – ne s ohledem na husitskou víru, žádnou takovou neměla, ale s ohledem na národ, který ve svých dějinách větší zabijáky – pardon, chci říci větší hrdiny nad husity neměl ... Alois Jirásek se už výslovně označoval za nevěřícího. Hluboce věřící křesťan, i v poezii, je ve svých zralých letech Josef Václav Sládek – ale věří i píše tiše, jaksi bez evangelizačního zápalu ... Plodný Jaroslav Vrchlický napsal jak zajímavé náboženské básně, tak sloky plné skepse a třeba i výsměchu, jako verše na opilé mnichy (které ovšem neznal, tak si je posunul do historie) a rovněž verše erotické, jak publikovatelné, tak i tvrdě pornografické, ty druhé pro potřebu svou vlastní a přátel. Nakonec se básník v závěru života rozhodl pro ateismus, to „věčné nic“ ... Ke Svatopluku Čechovi bych se rád vrátil jindy. Devadesátá léta 19. století přinášejí už silné ateistické hnutí i postavy autorů, kteří vidí v církvi jednoho z hlavních protivníků; zároveň je to doba duchovní obrody; víra, pro vzdělance a buržoasii gründerské doby mrtvá a dobrá leda jen k udržování klidu mezi lidem (a ani na to už moc nezabírala), se stává opět pro některé básníky a spisovatele živou a životodárnou silou; k žité víře se v té době vrací Julius Zeyer a snaží se psát duchovní díla. Ale už je pozdě. Devatenácté století končí, základy jsou položeny a půda je prohnojena. Jinak řečeno: komunismus ve 20. století a novopohanství dnes nenašly snad nikde lepší duchovní podhoubí než zde.

http://www.sklenenykostel.net/j15/index.php?option=com_content&view=article&id=1912:glosa-o-stoleti-19&catid=17:iv-f-schildbergera&Itemid=25

Znáš Písmo svaté?

Tajenka minulé křížovky byla z Knihy Nehemiášovy (Neh 8, 9b): **„Všechen lid totiž plakal, když slyšeli slova Zákona.“**

Boží lid se právě vrátil z babylónského zajetí. Čím tam trpěl? Pro mnohé to bude znít překvapivě, ale trpěl tam tím, že v zajetí lidé nemohli plnit všechny příkazy Zákona. Jak zvláštní v dnešní době, kdy se leckdo Pánovým příkazům vyhýbá, mění si je podle svého, nebo o nich prostě nechce nic moc slyšet, aby ho neomezovaly v jeho názorech. Druhá věc: Lidé si po návratu uvědomovali, že nedodržování těchto příkazů Božích je poškodilo. Že se musejí v mnohém polepšit. A oni po polepšení toužili. Nevěděli ale, jak by se mohli polepšit. A tu se četlo nalezené Písmo svaté. Byl to ohromující zážitek. Přesně to jsme chtěli slyšet! To je ono! A lid, všechen lid plakal. že slyší, co může a má dělat. Srovnejme si to zase s tím, že dnes si lidé na mši svaté zazpívají, něco se přečte – a zase si zazpívají. Zeptejte se při východu z kostela, co bylo třeba ve druhém čtení! A v knize Nehemiášově se praví, že se četlo celý den. A všechen lid plakal. Pane, pomoz nám k polepšení.

Dnešní úkol: Tajenka uvádí jména šesti z desetí pohanských národů, které dal Hospodin v odměnu Abrahámovi, když s ním uzavřel smlouvu. Máte ze Starého zákona uvést zbývající čtyři národy v Hospodinově seznamu. Kromě toho máte uvážit, zda toto darování celých kmenů může platit ještě dnes, 2 000 let po Kr. Nápověda: Patřičné místo ve Starém zákoně se můžete dozvědět o 2. neděli postní – jména národů jsou ve verších těsně navazujících na nedělní čtený text.

VODOROVNĚ: A. Nádoba u studny; mohutný ještěr s dlouhým krkem; divadelní kukátko. - B. Potřeštěnec (expr.); ženské jméno přejaté z francouzštiny; plošná výměra pozemku (kniž.). - C. Slabo, malátno; kněz daný na odpočinek. - D. Autorita islámská nebo světská (v zemích, kde je islám státním náboženstvím); pálenka z třtinové melasy; vrstva sklovité hmoty na kovu. - E. Německy 'Bůh'; Japonec; pichlavá tráva (nář.). - F. Domácky Anna; dvojitý lodní hák; místo, kde se něco stýká. - G. 6 (římsky); týkající se akolyty (svěcení); citoslovce výsměchu. - H. A sice; nedůvtipný člověk (hanl.); zděný zahradní domek k odpočinku. - I. Rámový hudební nástroj; dračí mládě; placená jízda taxíku. - J. Školní lavice (zast.); latinsky 'život'; limita (mat.). - K. Manský (pozemek nebo statek propůjčovaný ve středověku za určitých podmínek do osobního nebo dědičného držení); citoslovce rachotu. - L. Slova opačného významu; instrukce. - M. Kibibyte (1024 bytů; zkr.); hromadná získávání někoho pro něco; pes s podsaditým tělem. - N. Město na Donu (jedno z nejstarších sídel Ruska, dalo jméno blízkému moři); sůl kyseliny vinné; místo vtečení. - O. Občanské křestní jméno (podle lat. Tiburtius, tj. 'obyvatel Tiburu',

§ 2. Správní rada, jíž předsedá ordinář, se skládá alespoň ze šesti kněží a vykonává funkce stanovené Kodexem kanonického práva pro kněžskou radu a pro sbor poradců i funkce specifikované v Komplementárních normách.

§ 3. Ordinář musí ustanovit ekonomickou radu podle normy Kodexu kanonického práva a s úlohami jím stanovenými.[18]

§ 4. Pro podporu spolupráce s věřícími v ordinariátu musí být ustanovena pastorační rada.[19]

XI. Ordinář se každých pět let má dostavit do Říma na návštěvu *ad limina Apostolorum* a prostřednictvím Kongregace pro nauku víry, a to také ve spojení s Kongregací pro biskupy a s Kongregací pro evangelizaci národů, má předložit papežovi zprávu o stavu ordinariátu.

XII. Pro soudní kauzy je kompetentním soudem soud diecéze, kde má trvalé kanonické bydliště jedna ze stran, ledaže by ordinariát zřídil svůj vlastní soud. V tomto případě odvolacím soudem je ten, který určí ordinariát a schválí Apoštolský stolec.

XIII. Dekret zřizující ordinariát určí sídlo ordinariátu a – považuje-li to za vhodné – také jeho hlavní kostel.

Chceme, aby tyto naše disposice a normy byly platné a účinné nyní i v budoucnosti, a to – v případě potřeby – bez ohledu na ustanovení apoštolských konstitucí a výnosů daných mými předchůdci, jakož i dalších norem, a to i těch, které jsou hodny zvláštní zmínky nebo vyžadují derogaci.

Dáno v Římě u sv. Petra 4. listopadu 2009, v den památky sv. Karla Boromejského.

BENEDICTUS PP XVI

---

[1] Srov. II. vatikánský koncil. Věroučná konstituce o církvi *Lumen gentium* (21. listopadu 1964), č. 23. *Dokumenty II. vatikánského koncilu*. Praha: Zvon, 1995*;* Kongregace pro nauku víry. List *Communionis notio*, č. 12, 13.

[2] Srov. *Lumen gentium* (dále jen „LG“), č. 4; II. vatikánský koncil. Dekret o ekumenismu *Unitatis redintegratio* (21. istopadu 1964), č. 2. *Dokumenty II. vatikánského koncilu*. Praha: Zvon, 1995

[3] LG 1.

[4] *Unitatis redintegratio* (dále jen „UR“), č. 1.

[5] Srov. Jan 17, 20 – 21; UR 2.

[6] Srov. LG 13.

[7] Srov. *tamtéž*; Sk 2, 42.

[8] Srov. LG 8; List *Communionis notio*, č. 4.

[9] LG 8.

[10] Srov. CIC, kán. 205; LG 13, 14, 21, 22; UR 2, 3, 4, 15, 20; II. vatikánský koncil. Dekret o pastýřské službě biskupů v církvi *Christus Dominus* (28. října 1965), č. 4. *Dokumenty II. vatikánského koncilu*. Praha: Zvon, 1995; *tentýž*, Dekret o misijní činnosti církve *Ad gentes* (7. prosince 1965), č. 22, *tamtéž*.

[11] LG 8; UR 1, 3, 4; Kongregace pro nauku víry. Deklarace o jedinečnosti a spásonosné universalitě Ježíše Krista a církve *Dominus Jesus* (6. srpna 2000), č. 16. Praha: ČBK, 2000.

[12] Srov. Jan Pavel II. Apoštolská konstituce *Spirituali militum curae* (21. dubna 1986), I § 1.

[13] Srov. CIC, kán. 1026 – 1032.

[14] Srov. CIC, kán. 1040 – 1049.

[15] Srov. AAS 59 (1967), s. 674.

[16] Srov. Kongregace pro nauku víry. Deklarace z 1. dubna 1981, in: *Enchiridion Vaticanum* 7, č. 1213.

[17] Srov. CIC, kán. 495 – 502.

[18] Srov. CIC, kán. 492 – 494.

[19] Srov. CIC, kán. 511.

KOMPLEMENTÁRNÍ NORMY K APOŠTOLSKÉ KONSTITUCI *ANGLICANORUM COETIBUS* – KONGREGACE PRO NAUKU VÍRY

Podřízenost Apoštolskému stolci

Článek 1

Každý ordinariát je podřízen Kongregaci pro nauku víry a udržuje těsné vztahy se všemi římskými dikasterii v souladu s jejich kompetencemi.

Vztahy s biskupskými konferencemi a s diecézními biskupy

Článek 2

§ 1. Ordinariát se řídí směrnicemi národní biskupské konference, nakolik jsou slučitelné s normami obsaženými v apoštolské konstituci *Anglicanorum coetibus*.

§ 2. Ordinář je členem příslušné biskupské konference.

Článek 3

Při výkonu svého úřadu má ordinář udržovat úzké svazky společenství s biskupem diecéze, kde je ordinariát přítomen, aby koordinoval svou pastorační činnost s pastoračním plánem diecéze.

Ordinář

Článek 4

§ 1. Ordinářem může být biskup nebo kněz jmenovaný papežem *ad nutum Sanctae Sedis* z trojice jmen zaslaného správní radou. Uplatňují se na něj kánony 383 – 388, 392 – 394 a 396 – 398 Kodexu kanonického práva.

§ 2. Ordinář má právo inkardinovat do ordinariátu anglikánské duchovní, kteří vstoupili do plného společenství s katolickou církví, a kandidáty patřící do ordinariátu, které navrhuje pro přijetí svátosti svěcení.

§ 3. Po vyslechnutí biskupské konference a po obdržení souhlasu správní rady a schválení Apoštolským stolcem může ordinář, pokud to považuje za potřebné, zřídit územní děkanáty, které jsou vedeny ordinářovým delegátem a zahrnují věřící z více osobních farností.

Věřící ordinariátu

Článek 5

§ 1. Věřící laici pocházející z anglikanismu, kteří si přejí patřit do ordinariátu, mají být po vykonaném vyznání víry a – při zachování ustanovení kán. 845 – po přijetí iniciačních svátostí zapsáni do příslušného ordinariátního registru. Ti, kteří byli v minulosti pokřtěni jako katolíci mimo ordinariát, nemohou být do něho řádně přijati jako členové, ledaže by byli spjati s rodinou patřící do ordinariátu.

§ 2. Věřící laici a členové společností zasvěceného života a společností apoštolského života jsou při spolupráci na farních nebo diecézních pastoračních či charitativních aktivitách podřízeni diecéznímu biskupovi nebo místnímu faráři, a proto v tomto případě se pravomoc posledně jmenovaných vykonává společně *(cumulative)* s pravomocí ordináře a faráře ordinariátu.

Klérus

Článek 6

§ 1. Pro připuštění kandidátů k přijetí svátosti svěcení musí ordinář získat souhlas správní rady. S ohledem na anglikánskou církevní tradici a zkušenost může ordinář předložit Svatému otci žádost o připuštění ženatých mužů k přijetí kněžského svěcení v ordinariátu; musí tomu předcházet proces zkoumání založený na objektivních kritériích a potřebách ordinariátu. Taková kritéria stanovuje ordinariát po konsultaci s místní biskupskou konferencí a musí být schválena Apoštolským stolcem.

§ 2. Ti, kdo byli vysvěceni v katolické církvi a následně přilnuli k anglikánskému společenství, nemohou být připuštěni k výkonu posvátné služby v ordinariátu. Anglikánští duchovní, kteří se nacházejí v neregulérní manželské situaci, nemohou být připuštěni k přijetí svátosti svěcení v ordinariátu.

10. 7. 997 př. Kr. působili v severním Israeli např.: Eliáš, Elíša, Ozeáš, Amos, Jonáš a Nahum. V jižním Judsku působili např.: Isaiáš, Jeremiáš, Ezechiel, Daniel, Joel, Abdiáš, Micheáš, Habakuk, Sofoniáš, Aggeus, Zachariáš a Malachiáš. Převaha počtu judských proroků je dána tím, že severní království bylo zničeno roku 722 př. Kr. Asyřany vyvrácením Samaří. Uvedené seznamy nejsou úplné, je známa i řada dalších proroků.

otázka 2 David Jech, ostatní br. Felix OFM

GLOSA O STOLETÍ 19. (ČTVRTEK, 21. LEDNA 2010) – ÚDIV FRANTIŠKA SCHILDBERGERA

Protože se v Testu pro dospělé často objevují otázky na vztah některých konkrétních lidí k církvi, rozhodli jsme se uveřejnit tento přehledný článek:

Nechci dnes psát o současnosti, a když – tak leda nepřímo o současnosti. To, co si dnes píšu do notýsku, jsou jen takové neuspořádané postřehy. A jak se často říká ve Wikipedii, pokud by chtěl někdo napsat lepší, může; co víc: ve Skleněném kostele je vítán!

Jen se mi tak dnes prohánějí hlavou různé vzpomínky z četby, ke kterým bych ovšem, kdybych chtěl napsat seriosní článek, musel dohledat odkazy a citace, v mysli se mi rojí nápady & úvahy, jsou zajisté subjektivní a možná mylné.

Dnes se mi chce psát o víře a století devatenáctém, tedy o století, které nemáme rádi – protože je ve své většině tak neromantické a tak hrozně školní.

Někdy se říká, že Češi jsou nejateističtější národ na světě, a já si myslím, že to opravdu jsme – zvlášť když pomyslím, jak nám statistický průměr kazí některé nerozsáhlé, ale silně náboženské regiony na východě státu ... Taky mě fascinovalo, že za bolševika existoval Ústav vědeckého ateismu – z hlediska marxismu-leninismu vlastně vědecké pracoviště na nic, na prázdné místo, když Bůh přece podle marxistů neexistoval ... Současní religionisté (snad aby jim tak snadno nezmizel předmět jejich bádání, i když je ovšem o hodně reálnější, než jaký měl Ústav vědeckého ateismu) rádi zdůrazňují, že Češi nejsou ateisté, jen mají nedůvěru k institucionálním církvím, jinak jsou prý naopak velmi religiosní: nosí talismany, vykládají karty, pořád čtou horoskopy a tak. Tu nedůvěru k institucím je myslím třeba chápat hodně široce. A že u nás pověra všeho druhu kvete jak prales plný orchidejí, je také pravda.

Pro současnou podobu národů a národních států ve střední a východní Evropě, pro jejich širokými vrstvami přijímanou a ve školách papouškovanou sebereflexi je 19. století opravdu důležité, až rozhodující. Naši první národní klasikové nové doby, tedy doby, kdy už všichni uměli číst a v dětství chodili do školy, kdy se lidé stali občany, už nebyli poddanými, mohli svobodně cestovat, podnikat a věřit, čemu chtěli, naši první moderní národní klasikové tedy byli opravdu lidé hodně ateističtí, nebo aspoň měli silnou nedůvěru k institucím, byť se formálně drželi církve (aby se vyhnuli komplikacím, ani tak ne existenčním, ale byrokratickým).

Z katolické církve nevystoupil ani Jan Neruda, který tuto církev skutečně plamenně nenáviděl a hanobil ji ze všech sil. Věřící básníci se najdou v první obrozenecké generaci. Ale už Josef Jungmann v dopise mladšímu příteli Antonínu Markovi, který si mu stěžoval, že má problém žít bez ženy, radil (ta pasáž je pro větší konspiraci psaná staroslověnsky ...), aby si nedělal starosti s celibátem, hlavní že je dostat dobrou faru, z té pak podporovat vlastenecké hnutí a jako farář se pak může věnovat i „svému ohništi“ – a přesně tím se pak Antonín Marek řídil: získal faru, podporoval vlastenecké hnutí a plodil nemanželské děti s děvečkou. Do základů moderní existence českého národa byly položeny velké kameny korupce, cynismu a pokrytectví. Ve svých intimních zápiscích se Jungmann jeví jako ateista. Karel Hynek Mácha zemřel příliš mladý: odmítl víru skutečně celým srdcem, nebo jen váhal? Věřícím básníkem byl František Ladislav Čelakovský. A zejména Karel Jaromír Erben, jehož Záhořovo lože i Svatební košile pokládám za skutečně duchovní básně. Božena Němcová líčí svou babičku jako ženu věřící, ale její víra je promísena s pověrou. V korespondenci Boženy Němcové jsou pak podivné výkřiky odporu k církvi – jako když slyšela, že se papež modlí, dodává k tomu, že „leda u džbánu nebo u kurvy“. Karel Havlíček Borovský píše Křest svatého Vladimíra i další verše a mnohou stránku své publicistiky s jasným odporem vůči církvi i víře. Církev nemá rád Vítězslav Hálek. Prakticky každý autor druhé poloviny 19. století se ještě vyrovnává s možností stát se katolickým knězem: buď ji jasně odmítá a raději tře bídu, nebo

6. Co to znamená, že všichni lidé tvoří jednotu?

Jednota přesně znamená nerozdělenost. Ovšem tento pojem má i jiné významy, kdy se používá jen analogicky. Tak je tomu i v této otázce. Je jí míněno, v čem jsou lidí stejní. A na to jsme odpověděli už v roč. 7, č. 1, 8. 12. 2008, v příloze na s. 8: Nerozumová jsoucna jsou stopou (vestigium) Boha, tj. Nejsvětější Trojice, rozumoví tvorové (andělé, lidé) jsou jejím obrazem (imago), a ti, kdo jsou v posvěcující milosti, jsou její podobou (similitudo). Dodejme, že v uvedených významech hovoříme i o „bratrství". Nakolik mluvil sv. František o bratru ohni, myslel tím (třeba jen nevysloveně, implicitně), že oheň i on jsou stopami Božími. Byla to jistě jeho veliká pokora, protože měl i rozum a vůli, které oheň nemá, stejně jako měl i posvěcující milost. Když se říká, že všichni lidé jsou bratři, je to také jistě pravda, ale křesťan by měl mít i nekonečný dar – posvěcující milost. Na to nelze být pyšný, ale ve zdravé hrdosti by se na to nemělo ani zapomínat. Patří to totiž k tomu nejvlastnějšímu v životě křesťana.

7. Jaký byl původní stav člověka podle Božího záměru?

Odpověď byla uvedena už v roč. 6, č. 1, 2. 12. 2007, v příloze na s. 7 u ot. 5. Zde jen stručně: Oba prarodiče měli dar milosti posvěcující + dary neporušenosti (dar bezžádostivosti, dar nesmrtelnosti, dar netrpění a dar vlitého poznání přirozeného i nadpřirozeného) – to vše pro sebe i pro všechny své potomky.

8. Přežívá posvátná inkvisice do dnešní doby?

Posvátná inkvisice trvá od svého zřízení až dodnes a je patrně nejdůležitějším vatikánským úřadem. Jak to? Posvátná inkvisice je vzácným předchůdcem Tridentského koncilu. Zřídil ji Svatý otec Pavel III. konstitucí Licet ab initio dne 21. 7. 1542 pod názvem Nejvyšší posvátná kongregace římské a všeobecné inkvisice s úkolem: udržovat a bránit integritu víry a zkoumat a vyvracet omyly a nepravdivé nauky. Svatý otec sv. Pius X. změnil konstitucí Sapienti consilio z 29. 6. 1908 název na Nejvyšší posvátná kongregace svatého Officia. A konečně na závěr 2. vatikánského sněmu byl 7. 12. 1965 název změněn na Posvátná kongregace pro nauku víry. Konečně roku 1983 při vydání nového Kodexu kanonického práva byly všechny přídomky „posvátná" z názvu kongregací vypuštěny.

Slovo inkvisice se jako obecný termín jistě užívalo i před rokem 1542, Ale v takových případech nešlo o papežskou inkvisici v uvedeném slova smyslu, ale o zkoumání jednotlivými biskupy, žebravými řády (třebas i na základě nějakého papežského povolení) a také o státní, i svévolná zkoumání – a to proto, že stát pro zjišťování nadpřirozených skutečností naprosto nemá potřebné znalosti ani oprávnění. Je ale pravda, že příslušníci kléru při takových akcích mnohokrát vypomáhali, často ku prospěchu, někdy ale i k neprospěchu věci.

9. Příklad. Přijde za laikem nebo i knězem člověk a tvrdí, že ve svém bytě vidí duchy a slyší jejich hlasy. Jak by se mělo reagovat?

Je dobré, když je člověk o vzorcích chování takových lidí rámcově poučen; na teologických fakultách jsou k tomu přednášky. Tyto případy patří do psychiatrie a není úkolem Obrázku se jim více věnovat. Dobré je nenápadně kontaktovat kněze příp. psychiatra a poprosit jej o radu. Kněz by měl mít pro takové případy pomoc psychiatra už předem dohodnutou, protože kolem kostelů se psychicky postižení lidé rádi zdržují. V žádném případě nesmí nastat případ, kdy by se v oboru nevzdělaný laik nebo dokonce kněz snažil „řešit případ" podle tzv. vlastního názoru. Nějak psychicky postižených pacientů možná i přibývá a jejich projevy mohou být bizarní, ale i nebezpečné pro ně samé i pro okolí. Někdy naopak stačí nějaké požehnání, příp. vysvětit byt – a dotyčný se uklidní.

10. Kdo patřil k israelským a kdo k judským starozákonním prorokům?

Je obtížné vyjmenovat všechny proroky Starého zákona. Znalci židovské Bible (bez deuterokanonických knih) udávají sedm prorokyň (první z nich je Sára) a 46 mužů-proroků (první z nich je Abrahám). Jiné dělení je na píšící a nepíšící proroky. Po rozdělení království

§ 3. Kněží inkardinovaní v ordinariátu dostávají potřebná oprávnění od ordináře.

Článek 7

§ 1. Ordinář má zajistit patřičnou odměnu duchovním inkardinovaným do ordinariátu a postarat se o jejich sociální pojištění, které by je zabezpečilo pro případ nemoci, invalidity nebo staroby.

§ 2. Ordinář se může s biskupskou konferencí dohodnout na případných zdrojích nebo fondech použitelných pro zabezpečení ordinariátního kléru.

§ 3. V případě potřeby mohou kněží se souhlasem ordináře vykonávat světské zaměstnání, které je slučitelné s výkonem kněžské služby (srov. CIC, kán. 286).

Článek 8

§ 1. I když kněží patří k ordinariátnímu presbyteriu, mohou být zvoleni za členy kněžské rady diecéze, na jejímž území vykonávají pastýřskou péči o věřící ordinariátu (srov. CIC, kán. 498, § 2).

§ 2. Kněží a jáhni inkardinovaní do ordinariátu mohou, podle způsobu určeného diecézním biskupem, být členy pastorační rady diecéze, na jejímž území vykonávají svou službu (srov. CIC, kán. 512, § 1).

Článek 9

§ 1. Kdekoli se to považuje za vhodné pro pastýřskou péči o věřící, mají duchovní inkardinovaní do ordinariátu být k disposici pro pomoc diecézi, kde mají kanonické trvalé nebo přechodné bydliště. V tomto případě jsou podřízeni diecéznímu biskupovi pro to, co se týká pastoračního pověření nebo úkolu, který dostanou.

§ 2. Pokud se to někde považuje za vhodné, mohou duchovní inkardinovaní do diecéze nebo do společnosti zasvěceného života či společnosti apoštolského života s písemným souhlasem svého biskupa respektive svého představeného spolupracovat při pastorační péči ordinariátu. V tomto případě jsou podřízeni ordinářovi pro to, co se týká pastoračního pověření nebo svěřeného úkolu.

§ 3. V případech uvedených v předchozích paragrafech má být uzavřena písemná dohoda mezi ordinářem a diecézním biskupem nebo představeným společnosti zasvěceného života či společnosti apoštolského života, kde se jasně vymezí hranice spolupráce a vše, co se týká hmotného zabezpečení.

Článek 10

§ 1. Formace ordinariátního kléru musí dosáhnout dvou cílů: 1) společné formace s diecézními seminaristy podle místních podmínek; 2) formace ve zvláště hodnotných aspektech anglikánské tradice realizované v plné harmonii s katolickou tradicí.

§ 2. Kandidáti kněžství prochází teologickou formací spolu s ostatními seminaristy v kněžském semináři nebo na teologické fakultě na základě dohody mezi ordinářem a diecézním biskupem nebo zainteresovanými biskupy. Pro předávání anglikánské tradice mohou kandidáti dostat zvláštní kněžskou formaci podle specifického programu v samotném kněžském semináři, nebo ve formačním domě zřízeném za tímto účelem se souhlasem správní rady.

§ 3. Ordinariát má mít svou *Ratio institutionis sacerdotalis* schválenou Apoštolským stolcem a každý formační dům má vypracovat svá pravidla schválená ordinářem (srov. CIC, kán. 242, § 1).

§ 4. Ordinář může přijmout jako seminaristy pouze ty věřící, kteří patří do některé osobní farnosti ordinariátu, anebo ty, kdo pocházejí z anglikánství a vstoupili do plného společenství s katolickou církví.

§ 5. Ordinariát pečuje o stálou formaci svých duchovních rovněž účastí na programech připravovaných za tímto účelem na úrovni biskupské konference nebo diecézního biskupa.

Bývalí anglikánští biskupové

Článek 11

§ 1. Bývalý anglikánský biskup, který je ženatý, může být jmenován ordinářem. V tomto

případě je v katolické církvi vysvěcen na kněze a vykonává pastýřskou a svátostnou službu v ordinariátu s plnou jurisdikční autoritou.

§ 2. Bývalý anglikánský biskup, který patří do ordinariátu, může být pozván, aby pomáhal ordináři ve správě ordinariátu.

§ 3. Bývalý anglikánský biskup, který patří do ordinariátu, může být zván k účasti na zasedáních biskupské konference příslušného území stejným způsobem jako emeritní biskup.

§ 4. Bývalý anglikánský biskup, který patří do ordinariátu a který nebyl vysvěcen na biskupa v katolické církvi, může požádat Apoštolský stolec o povolení užívat biskupské insignie.

Správní rada

Článek 12

§ 1. Správní rada má podle stanov schválených ordinářem práva a pravomoci, které podle Kodexu kanonického práva přísluší kněžské radě a sboru poradců.

§ 2. Kromě těchto pravomocí potřebuje ordinář souhlas správní rady pro:

a) připuštění kandidáta k přijetí svátosti svěcení;

b) zřízení nebo zrušení osobní farnosti;

c) zřízení nebo zrušení formačního domu;

d) schválení formačního programu.

§ 3. Ordinář kromě toho má vyslechnout názor správní rady ve věci směrování pastorace v ordinariátu a podnětů pro zásady formace duchovních.

§ 4. Správní rada má rozhodující hlas:

a) při určení trojice jmen zasílaných Apoštolskému stolci pro jmenování ordináře;

b) při vypracování návrhů na změnu Komplementárních norem ordinariátu, které se předkládají Apoštolskému stolci;

c) při redakci Stanov správní rady, Stanov pastorační rady a Pravidel formačních domů.

§ 5. Složení správní rady je určeno jejími stanovami. Polovinu jejích členů volí kněží ordinariátu.

Pastorační rada

Článek 13

§ 1. Ordinářem zřízená pastorační rada vyslovuje své mínění o pastoračních aktivitách ordinariátu.

§ 2. Pastorační radě předsedá ordinář. Rada se řídí stanovami schválenými ordinářem.

Osobní farnosti

Článek 14

§ 1. Faráři může při pastorační starosti o farnost pomáhat farní vikář jmenovaný ordinářem; ve farnosti má být zřízena pastorační rada a ekonomická rada.

§ 2. Když není farní vikář, může v případě nepřítomnosti, zabránění výkonu nebo smrti faráře, pokud je to třeba, prozatímně převzít řízení osobní farnosti farář toho území, na němž se nachází kostel osobní farnosti (srov. CIC, kán. 541 – pozn. překl.).

§ 3. Pro zajištění pastorační péče o věřící, kteří se nacházejí na území diecéze, kde nebyla zřízena osobní farnost, může ordinář po vyslechnutí názoru diecézního biskupa zřídit kvazifarnost (srov. CIC, kán. 516, § 1).

Papež Benedikt XVI. schválil při audienci udělené níže podepsanému kardinálovi prefektovi předkládané Komplementární normy k apoštolské konstituci Anglicanorum coetibus, *o nichž bylo rozhodnuto na řádném zasedání kongregace, a nařídil jejich zveřejnění.*

Dáno v Římě, v sídle Kongregace pro nauku víry, dne 4. listopadu 2009, v den památky sv. Karla Boromejského

kard. William Levada
prefekt
✠ Luis. F. Ladaria, S.J.
titulární arcibiskup z Thibiky
sekretář

3. Jaké je stanovisko Církve ke kremaci?

To jsme probírali podrobně již v článku Úcta k zemřelým v roč. 2, č. 9, 2. 8. 2004 na s. 21. Protože ale otázka je častá a důležitá a protože se chceme vyhnou svévolné interpretaci, redakční rada rozhodla dříve uveřejněný text výjimečně znovu doslova zopakovat:

Katechismus katolické církve uvádí:

„2299 Umírajícím se má prokazovat pozornost a péče, aby se jim pomáhalo prožívat jejich poslední chvíle důstojně a pokojně. Mají být podporováni modlitbou svých blízkých. Ti pak ať se postarají, aby nemocní přijali ve vhodnou dobu svátosti, které připravují na setkání s živým Bohem.

2300 S těly zesnulých se má zacházet s úctou a láskou ve víře a naději na vzkříšení. Pohřbívání mrtvých je jeden ze skutků tělesného milosrdenství; vzdává čest Božím dětem, chrámům Ducha svatého.“

Katechismus v dalším odkazuje na Kodex kanonického práva:

„Kán. 1176 – § 3. Církev velmi doporučuje zachovat zbožný zvyk pohřbívání těl zemřelých do země; nezakazuje však pohřeb žehem, pokud nebyl zvolen z důvodů odporujících křesťanské nauce.“

4. Co to je tzv. VĚČNÝ ZÁKON?

Věčný zákon je plán Boha, konkrétněji Boží moudrosti, udávající směr veškerému jednání a pohybu. **Přirozený zákon** je ta část věčného zákona, která je dána v samé podstatě věcí. Rozlišujeme **fysický přirozený zákon**, který udává nutnost, bez zprostředkování abstrahujícího rozumu a svobodné vůle. A **mravní přirozený zákon**, který je dán každému člověku (i počatému) současně s jeho obdařením jednak rozumem schopným (třeba i potenciálně) abstrakce, jednak svobodnou (třeba i potenciálně) vůlí. Jinak řečeno, je to taková část věčného zákona zákon, která je vepsána do přirozenosti člověka s úkolem, aby ji člověk poznával a plnil. Jeho shrnutím je nejvyšší princip lidského života: „Přede vším je třeba poznávat, co je dobré, a konat to, co je dobré, a varovat se toho, co dobré není.“ Takto žít není snadné a proto Bůh ve svém milosrdenství člověku pomáhá **positivním Božím zákonem**, a to úměrně podle stavu člověka. Říkáme, že Bůh tento zákon člověku zjevuje. Před prvotním hříchem a po něm šlo o **původní positivní Boží zákon**, který byl později upřesněn na **Mojžíšův positivní Boží zákon** a s příchodem Pána Ježíše konečně a definitivně ustanoven na **Kristův (novozákonní) zákon** daný křesťanům. Předchozí verse positivních zákonů platí jen natolik, nakolik jsou v souladu s novou versí, a nelze se k nim vracet. I když Kristův zákon se dá shrnout do nejvyššího principu křesťanova života, do „přikázání lásky“, v praxi takové zestručnění je spojeno s velikým nebezpečím. To by se dalo přirovnat k nebezpečí nejvyššího principu lidského života: Tak jako je někdy nesmírně obtížné poznat, co je dobré, zde zase často nevíme co, koho, jak, proč, kdy máme milovat, nevíme často ani, co v dané situaci znamená milovat apod. Proto každý dobrý křesťan o těchto otázkách rozjímá, promýšlí si je, cvičí se v jejich realizaci, zkoumá Kristovu vůli atd. A to by měla být vlastní náplň křesťanova života. Kdo však řekne „to znám“, prakticky už padá. Ještě si řekněme, co to je **přirozené právo**: je to ta část mravního přirozeného zákona, která se vztahuje ke spravedlnosti. Jestliže k mravnosti lze a je třeba různě moudře a silně povzbuzovat a nabádat, právo lze a je třeba vynucovat.

5. Jaký je vztah mezi dílem stvoření a dílem vykoupení?

Rozumem lze poznat, že vše, co existuje, kromě Boha, Bůh přivedl k bytí. Jde však o poznání obtížné, a proto je Bůh potvrdil zjevením. Je také pravdou víry, že Bůh stvořil dobrý svět a tento svět byl stvořen k oslavě Boží. Toto dílo stvoření stále pokračuje: Např. duše každého člověka je z ničeho přímo stvořena Bohem (v okamžiku početí). Ale nyní ve světě není všechno dobré. Především, i když všichni andělé byli stvořeni jako dobří, byli podrobeni zkoušce a někteří se stali vlastní vinou zlými a jejich údělem se stalo věčné zavržení. Také první dva lidé zkouškou ztratili posvěcující milost a propadli smrti a ďáblu. V důsledku lidské tělesnosti přechází postupně tento hřích na všechny lidi. A zde už se dostáváme k dílu vykoupení: Syn Boží se stal člověkem, aby vykoupil lidi. Ještě je třeba upozornit, že ačkoliv je stvoření dílem Trojjediného Boha, člověkem se stala (tj. lidství přijala) jen druhá božská osoba. která přitom nepřestala být Bohem.

„Nemohu uvěřiti, jak takové nesmysly jako 'peccatum originale' a 'gratia victrix' se mohly rozšířiti, leč bohužel autorita platila více než zdravý rozum." Řeholní život, odpustky, přísaha na Neposkvrněné početí Panny Marie, askese a půst jsou podle něho „středověké pověry" na ohlupování lidského rozumu, kněžský celibát pokládá za protipřirozený. Odmítá i kult sv. Jana Nepomuckého, poněvadž údajně se v něm ctí falešné mučednictví, a svedl těžké boje s veřejnou úctou tohoto světce.

V katolickém středověku nenachází nic kladného, jeho kulturu pokládá za barbarství a filosofii za laciné slovíčkaření. Podporuje reformy císaře Josefa II. a odmítá oposici piaristů proti nim. Píše naprosto nevybíravě: „Jesuitské opice, zbožní kazatelé (piaristé) jsou vyhlášení nepřátelé vašeho biskupa (Haye; Jan Leopold von Hay, biskup královéhradecký, * 22. 4. 1735 Fulnek † 1. 6. 1794, biskupem 29. 7. 1780, roku 1786 vysvětil Dobrovského poté, co ho v Praze vysvětit odmítli) a všech, kdo nemají v ústech stále ecclesii [...]. Připadá mně to, jako kdyby se nyní hyperortodoxní strana jednomyslně zapřisáhla proti všemu, co se může nazývati osvícenstvím, rozumem, filosofií, křesťanstvím, a chtějí mohutně, veřejně a hlasitě kázati papeže, Řím, mnišství, ujařmení rozumu, slepou víru [...]."

Nelze popřít, že objektivně to byl právě Dobrovský, kdo odpoutal české národně osvobozenecké snahy od jejich původně katolicky barokního, balbínovského základu a převedl je na osvícenské a z církevního pohledu heterodoxní, (obecně nesprávné) posice. Ovlivnil velký počet duchovních mladší generace své doby, především ty, kteří byli vychováni v josefinských generálních seminářích. Avšak ani ti pozdější, kdo poznali opět biskupskou seminární formaci, když nástupce Josefa II. Leopold II. zase přiznal diecézním biskupům právo vychovávat budoucí kněze, na tom nebyli o mnoho lépe. Většinu biskupů tvořily totiž nadále osoby úzce spjaté s josefinskými reformami jako královéhradecký Hay nebo litoměřický Kindermann (Ferdinand Kindermann (* 27. 11. 1740, Království u Šluknova — † 25. 5. 1801, biskupem od 4. 7. 1790), takže osvícenský duch v naprosté většině biskupských seminářů zůstal nezměněn, pouze extrémy byly odstraněny.

Z duchovních zastávajících Dobrovského názory je třeba jmenovat svobodného zednáře a bývalého premonstráta Rafaela Ungara, dále Antonína Jaroslava Puchmajera, jenž ve své Ódě na Jana Žižku nadšeně velebí tohoto husitského vojevůdce, z dnešního pohledu válečného zločince a ničitele klášterů, za zmínku stojí ale též i ti osvícenští duchovní, kteří se vyjadřují méně radikálně a s větším citem pro katolickou ortodoxii, jako např. Vojtěch Nejedlý, Josef Liboslav Ziegler nebo na Moravě tvůrce známého kancionálu Tomáš Fryčaj.

Říká se, že Dobrovský byl zednář. V roce 1922 byla skutečně založena „Lóže Josefa Dobrovského orientu Plzeň", která sama ale uvádí toto: „Traduje se, že Josef Dobrovský patřil k řádu svobodných zednářů. Přispěla k tomu i oblíbená barva jeho pláště, pro niž mu bylo přezdíváno modrý abbé. Další indicií měl být i Dobrovského podpis – trojúhelník patřící k významným zednářským symbolům. V zájmu objektivity však musíme poznamenat, že Dobrovského členství v Řádu nebylo nikdy spolehlivě prokázáno." Je tedy možné, že jde ze strany zednářů o propagandu a o zneužití jména tohoto kněze.

Opačný názor má např. Národní myšlenka, která uvádí: „Značná část našich národních buditelů včetně katolických kněží byla organizována v zednářských lóžích. Nalezli bychom tam i tak zvučná jména jako premonstrát Rafael Ungar, jesuita Ignác Cornova, Josef Dobrovský. Členy zednářských lóží byli také prokazatelně Bernard Bolzano, František Palacký, Pavel Josef Šafařík, František Ladislav Rieger, František Ladislav Čelakovský. Jako katolíci máme samozřejmě k těmto osobnostem a jejich činnosti vážné kritické výhrady, někdy dokonce značné, nicméně nelze popřít jejich zásluhy o rozvoj českého národa, české vědy, literatury a v neposlední řadě i jejich mravní odkaz (zejména u Palackého)." Národní myšlenka přesto píše, že šlo o osoby, které rozhodně nesmýšlely zle a u kterých lze těžko předpokládat účast ve zlých rituálech.

Pro neznalost průkazných fakt, daných samou podstatou v mnoha ohledech utajovaného zednářství, je třeba závěrem ponechat tento problém jako nevyřešený.

Použitá literatura:

Distance, roč. 2005, č. 1
Obrázek, roč. 4, č. 5, 9. 4. 2006; roč. 5, č. 8, 5. 7. 2007

O ČEM SE MLUVÍ

MŮJ POHLED NA LITURGICKOU REFORMU

„Sacrosanctum Concilium, neboli Posvátný sněm, si vytkl za cíl neustále prohlubovat křesťanský život věřících, lépe přizpůsobit potřebám naší doby instituce podléhající změnám, podporovat všechno, co může přispět k sjednocení všech věřících v Krista, a posilovat vše, co může být pro všechny pozváním do církve. Proto považuje za svůj zvláštní úkol postarat se také o obnovu a rozvoj liturgie."

Tímto úvodním prohlášením prvního odstavce stejnojmenné konstituce (SC) ze dne 4. 12. 1963 se II. vatikánský koncil rozhodl pro reformu liturgie a vnitřního uspořádání církve a hned odhaluje i své motivy: pokus o sjednocení rozdělených křesťanů a získání nových – těch, kdo zatím evangelium nepřijali i těch, kdo se s církví rozešli.

Většina koncilních otců byla bez pochyb přesvědčena o tom, že by bylo možné dosáhnout v blízké době sjednocení (všech, nebo alespoň valné většiny) křesťanů a do církve získat podstatný počet nekatolíků z celého světa.

Téměř půlstoletí po koncilu je možné říci, že tato snaha vyšla téměř naprázdno. Katolická církev sice učinila mílové vstřícné kroky vůči světu protestantů, vstřícných kroků z opačné strany však bylo jen nepatrně a bez většího významu. Pohané a lidé jiných vyznání se do církve také nezačali masově hrnout.

Cena, jakou církev zaplatila, byla nesmírná. Prohloubilo se odcizení vůči pravoslavným, na konci osmdesátých let se uvnitř církve objevil nový rozkol. Mnohé z pokladu víry začalo být zpochybňováno, odešly tisíce kněží, řeholníků a řeholnic. Zbožnost obyčejných lidí ochabla, začalo ubývat nových povolání.

Je otázkou, co z toho mohli účastníci koncilu tušit. Společnost, zejména v Evropě a Americe se na přelomu 19. a 20. století velmi rychle, až bouřlivě měnila. Biskupové a kněží znejistili. Byli si vědomi toho, že na tyto změny musí církev nějak reagovat.

Možná měli pocit, že lidé přestávají církvi rozumět a proto ji opustí. Protestanté se rádi strefovali do některých starobylých forem slavení liturgie a církev neuměla vždy tyto útoky správně odrážet a svůj poklad hájit.

Jan XXIII. tedy svolal koncil a ten se rozhodl pro reformu a načrtnul její hlavní rysy. Toto by nikdo neměl zpochybňovat. Koncil má tyto pravomoci a reformu odstartoval zcela legitimně. Také nemá smysl bavit se o tom, zda reformy byly nutné. Jistě byly a neobstojí argument, že od Tridentského koncilu vše téměř čtyři století fungovalo. Společnost se totiž za dlouhá staletí příliš nezměnila, ovšem, jak již bylo řečeno, změny na přelomu 19. a 20. století byly natolik velké a zásadní, že církev na ně musela reagovat.

Byla liturgická reforma Pavla VI. správná? Lze o tom pochybovat.

Hlavní výhrady proti reformě liturgie, konkrétně reformě mše svaté, jsou shrnuty v tzv. Ottavianiho intervenci z 25. 9. 1969 předané papeži Pavlu VI. Uveďme jen některé:

a) mše svatá není jen hostina, ale na prvním místě zpřítomněním Kristovy oběti na kříži;

b) zastírání reálné Kristovy přítomnosti v Eucharistii;

c) vymýcení latiny a gregoriánského chorálu (i když to možná Pavel VI. v tak brutální podobě nezamýšlel, došlo k tomu velmi rychle);

d) oddělení oltáře a svatostánku, eucharistická úcta se odsouvá do roviny soukromé zbožnosti;

e) potlačuje se spojení současné církve s tou prvotní, zejména s apoštoly.

Stojí za zmínku, že tato reforma se většinou připisuje koncilu. Lidé často říkají „koncil to změnil", ale pravda je úplně jiná. Koncil pouze vytyčil základní mantinely. Samotná reforma pak byla zavedena papežem Pavlem VI., který začal uvádět v život návrhy zejména liberálních teologů. Na vůli koncilu se příliš neohlížel a šel mnohem dále, než koncil zamýšlel. Řada teologů, kněží i laiků pak šla v praxi ještě dále směrem

k protestantské bohoslužbě. Podívejme se nejdříve, na čem se ohledně reforem usnesl koncil:

a) reformě mělo předcházet „důkladné teoretické zkoumání z hlediska teologického, historického a pastoračního“ – nestalo se;

b) nové formy měly být „zaváděny jen tehdy, vyžaduje-li to opravdový a jistý užitek církve“ – výsledkem si nebyl a nemohl být jistý vůbec nikdo;

c) přitom se mělo dbát, aby „nové formy organicky vyrůstaly z forem, které již existují (SC 23) – např. Misál Pavla VI. není reformou toho předchozího, ale jedná se o zcela nový výtvor.

Shora uvedené výhrady vyvolávají otázku, zda kroky Pavla VI., zejména reforma misálu byla opravdu dobře připravena a teologicky správně odůvodněna. Je totiž zcela jisté, že vůle koncilu zůstala zcela stranou, byť se na něj dnes všichni odvolávají:

Zavedení jeho nového misálu nepředcházelo téměř žádné zkoumání. Nebyla možnost vyzkoušet jej v menším společenství. Naprostá většina biskupů vůbec nedostala možnost se vyjádřit. Z těch, kteří tak učinit mohli, byla jen třetina pro a to ještě s vážnými výhradami.

Už vůbec se nedá mluvit o tom, že by si nový misál vyžádala jistota opravdového užitku církve (zejména s odstupem 40ti let je zřejmé, že nový misál vnesl do liturgického slavení chaos a úpadek její vznešenosti, vážnosti a krásy; mnozí lidé také mši svatou přestali chápat jako zpřítomnění Kristovy oběti, chápou ji spíše jako společenskou událost; upadla úcta k Eucharistii).

O novém misálu se také rozhodně nedá říci, že by „organicky vyrůstal z forem, které již existovaly“. Pavel VI. vlastně vytvořil zcela nový misál, zcela novou mši svatou.

Nejvážnější důsledky

Dle mého názoru tím nejhorším je to, že tato svévolná liturgická reforma nerespektující vůli koncilu dala mnoha laikům, kněžím i biskupům pohoršení v tom smyslu, že liturgii je možno svévolně měnit a doplňovat. Když před tím část církve Pavla VI. v září 1969 varovala, odbyl je s tím, že jejich obavy a námitky jsou přehnané. Dnes by se tento papež jistě nestačil divit, co vše se v mnoha chrámech děje a že ani jeho vlastní pokyny k misálu dnes nebere téměř nikdo vážně.

Za všechny uvedu dva příklady. Ten první z Rakouska, kde jsem strávil necelé dva roky jako farář v děkanství Geras: O nedělích a slavnostech se už dávno nečtou 3, ale jen 2 čtení (zásadně se vynechává to starozákonní), nerecituje se ani nezpívá Gloria, Credo, nikdy se nezpívá žalm, předseda farní rady (laik) doplní hostie do svatostánku (!) když se mu zdá, že konsekrovaných partikulí je tam málo (protože se jako šéf farní rady cítí být zodpovědný za to, aby se při svatém přijímání na každého dostalo).

V Holandském městě Zwolle jsem zažil nedělní dopolední bohoslužbu, při níž byl v presbytáři chrámový sbor a další laici. Ti četli několik úryvků z Bible a z další literatury. Sbor to prokládal zpěvem. V lodi kostela v první řadě sedělo pět kněží, kteří vše pozorně sledovali. Na konec se zvedli, poděkovali přítomným za účast, popřáli hezkou neděli a dali jim společně požehnání. Když jsem se jednoho z nich zeptal, co to bylo, řekl že bohoslužba slova jako projev solidarity s těmi farnostmi, kteří v neděli nemohou mít mši. Když jsem se zeptal, v kolik hodin bude mše svatá v tomto kostele, řekl mi, že přece právě byla ta solidární bohoslužba slova a proto už dnes nic nebude.

Myslím, že sám Pavel VI. by se divil, jakého „jistého a opravdového užitku (SC 23)“ jsme se dočkali.

Nejhorší komplikace

Málokdo si uvědomuje, že tím, co nám nyní situaci nejvíce komplikuje, je jistá desinformační kampaň, která reformu provázela a která v myslích mnoha (možná většiny) věřících vytvořila dojem, že současná podoba liturgie je dílem II. vatikánského koncilu.

To poněkud komplikuje možnosti nápravy, neboť jakékoli pokusy o to vytvářejí dojem, že se to protiví koncilu, když koncil to tak přece rozhodl.

TEST PRO DOSPĚLÉ

1. Jaký byl vztah Františka Ladislava Čelakovského k církvi?
2. V jakém slova smyslu je člověk jednotou duše i těla?
3. Proč je Panna Maria MATKOU BOŽÍ?
4. Co znamená titul Pán?
5. Co to znamená „východní církev“ a které znáte?
6. Co víte o maronitské církvi?
7. Který žalm je nejdelší a který nejkratší?
8. Co to je woodoo?
9. Jaký je vztah Ruské pravoslavné církve ke Stalinovi?
10. Kuvajt je jedna z nejsvobodnějších arabských zemí. Kolik je tam kostelů?

P. Ing. Antonín Sedlák

TEST PRO DOSPĚLÉ

1. Kdo to byl Wolf Messing?

Wolf Grigorjevič Messing se narodil roku 1899 blízko Varšavy v židovské rodině. Před 2. světovou válkou utekl do tzv. SSSR, kde nabídl své údajné telepatické schopnosti Stalinovi. Vychloubal se mnohými svými neuvěřitelnými činy, z nichž některé nemohly být pravdivé jen proto, že lidé, kteří v jeho příbězích vystupovali, v daných dobách na jím uváděných místech vůbec nebyli (např. Einstein ve Vídni, když se tam s ním prý Messing setkal). Zemřel v Moskvě roku 1974. Protože údajná telepatie přitehuje nepřetržitý zájem médií, byl jeho život a „výkony“ příznivěji či méně příznivě mnohokrát mediálně popisovány. Pokud jde o telepatii, pisatel těchto řádků znal před léty jistého Jiřího, který údajnou „telepatií“ vysvětloval svou schopnost projít pokladnou v kteréhokoliv kině bez zaplacení. A skutečně uměl se tak vcítit do pohybů a myšlení pokladní, že ta vždycky věnovala pozornost někomu nebo něčemu jinému, než jemu, nebo ho považovala ze někoho, kdo tu normálně chodí či pracuje. Pochopitelně to dělal jen tehdy, když v dané chvíli ještě aspoň někdo jiný také přicházel. On se jako příchozí jakoby „ztratil“. Mnohokrát mi to ukazoval. Stál jsem v povzdálí a pozoroval ho. Prošel, pak vyšel východem ven a až se vše „vrátilo do normálu“, znovu mi to předvedl. NIKDY ho nikdo nikde nechytil. Bylo-li v kině obsazeno, sedával pak někde vedle sedadel, zase nepozorován nebo zase považován za nějakého pracovníka kina? Kde je dneska Jiřímu konec? Ale to snad ani do farního časopisu nepatří.

2. Jaký byl vztah Josefa Dobrovského k Církvi?

Josef Dobrovský (* 17. 8. 1753 Ďarmoty, nyní Balassagyarmat, Maďarsko – † 6. 1. 1829 Brno) byl kněz, český filolog, historik a zakladatel slavistiky v zemích Koruny české. Je považován za vzor kriticky důsledného a racionálního vědce. Někdy bývá také považován za představitele začátku českého obrození. Ačkoli nepsal česky a nevěřil v budoucnost českého jazyka, bývá řazen do české literatury, protože se na záchraně českého jazyka svými jazykovědnými pracemi výrazně podílel.

Vztah Josefa Dobrovského k církvi je poplatný době, ve které žil. Ač odchovanec jesuitů, plně se ztotožnil s osvícenským a josefínským myšlením. Náboženství chápe čistě v duchu tehdejší doby: má působit mravní blaho jedince i společnosti.

O jeho osvícenských a z katolického hlediska naprosto nepřijatelných názorech podává nejpádnější svědectví jeho korespondence s Augustinem Helfertem a dochované přednášky z působení v generálním semináři v Olomouci, kde byl jmenován nejprve vicerektorem a posléze rektorem (od r. 1789).

V Dobrovského korespondenci i přednáškové činnosti je zřejmé úzkostlivé vyhýbání se odpovědi na otázku, za koho pokládá Ježíše Krista, jestli za Božího Syna a Spasitele, nebo za pouhého člověka, což bylo typické pro neologickou teologii v Německu a také pro většinu profesorů na generálních seminářích v Rakousku. Velmi nevybíravě se vyjadřuje o papežství a magisteriu církve, *proti* nim klade práva lidského rozumu – přesně v duchu osvícenství. Kategoricky odmítá i principiální dogma o dědičném hříchu a nutnosti milosti ke spáse. Doslova píše:

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

2. V čem záleží křesťanská spravedlnost?
a) V tom, že dáváme najevo druhým lidem, že jsme jako věřící spravedlivější lidé.
b) V tom, že s pomocí Boží milosti se varujeme hříchu a konáme dobro.
c) V tom, že se dožadujeme včasného potrestání každého hříchu u sebe i u druhých.

3. Co to je hřích?
a) Pokud bez těžkostí můžeme konat dobro a přesto zvolíme zlo.
b) Pokud se nepodaří konat dobro, ale člověk zažije zlo.
c) Pokud vědomě a dobrovolně přestupujeme Boží zákon.

4. Jakým způsobem může člověk spáchat hřích?
a) Jen zlým skutkem, to znamená i chtěnou zlou myšlenkou nebo chtěným zlým slovem.
b) Každou špatnou myšlenkou, každým špatným slovem nebo každým zlým skutkem.
c) Pokud nás někdo druhý napomene nebo upozorní, že děláme něco zlého.

5. Co je to zlá žádost?
a) Dobrovolná touha spáchat něco zlého, kterou včas neodmítneme.
b) Každá myšlenka, která nás napadne, že bychom mohli spáchat něco zlého.
c) Zlá myšlenka udělat něco zlého, máme-li už jasně promyšlený plán, jak to uskutečníme.

6. Můžeme také za hřích, kterého se dopustí někdo jiný?
a) Můžeme, když místo toho, abychom se snažili tomu zabránit nebo se takového jednání aspoň neúčastnit, ještě třeba hřích jiného schvalujeme.
b) Můžeme vždy, pokud je viník např. náš kamarád nebo člen rodiny.
c) Nemůžeme nikdy, je to vždy jen jeho vina.

7. Co je to křesťanská ctnost?
a) Je to schopnost daná od Boha, aby člověk trvale konal dobro.
b) Je to vědomí, že jsme lepší než jiní lidé, protože se snažíme varovat se zlého.
c) Je to vlastnost, kdy člověk se neustále modlí a nemyslí na světské věci.

8. Jak je nejlepší pro nás prožít půst?
a) Je to příležitost, kdy si můžeme odříci něco, co nutně nepotřebujeme ať už z jídla nebo ze zábavy, případně i tak, že se s druhými rozdělíme.
b) Je to příležitost nekupovat si např. sladkosti, protože se pak nemusíme s nikým dělit.
a) Je to příležitost odmítat jídlo, které nám nechutná.

9. Kdy se jedině mohu pomodlit pobožnost Křížové cesty?
a) Kdykoliv a kdekoli i sám a svými slovy nebo myšlenkami, pokud chci s Ježíšem tuto cestu spásného utrpení sdílet.
b) Pokud jsou v kostele obrazy Křížové cesty – bez nich to není platné.
c) Pokud se koná společně a podle předepsaného textu.

10. Co znamená konat dobro?
a) Konat to, co se srovnává s vůlí Boží a usilovat o větší křesťanskou dokonalost.
b) Nevyhovovat nikdy vlastním přáním a být nedůvěřivý i k přáním druhých lidí.
c) Vyhovět sobě a druhým v tom, co je příjemné kvůli dobrému přátelství.

P. Pavel Ajchler

PŘÍLOHA

Dalším velkým problémem je to, že mnozí biskupové tolerovali různé svévolné zásahy do liturgie ze strany kněží i laiků a nepřipomínali dostatečně důrazně, jaké má kdo v této věci práva a povinnosti.

Možná řešení

1. Je naprosto nezbytné a nevyhnutelné pustit se do nového kola liturgického vzdělávání. Všichni, komu na liturgii církve alespoň trochu záleží, musí pravdivě informovat věřící o tom, jaká byla skutečná vůle koncilu. Konstituce Sacrosanctum Concilium má jen 40 stran. Článek III. první kapitoly má pouze 5 stran (!). Každý kněz by je měl znát téměř nazpaměť. Pokud lidé tento dokument blíže poznají, bude jim ihned zřejmé, že reforma Pavla VI. šla mnohem dále za intence koncilu. Nesmíme se bát lidem nahlas říkat, že jeho reforma neměla oporu ani biskupské synody konané v roce 1967 (ze 187 biskupů bylo pro jen 62 a to ještě s výhradami), ani biskupských konferencí.

2. Koncil se zcela legitimně rozhodl liturgii reformovat. Měl k tomu bez nejmenších pochyb důvody i pravomoc. Nechť je ale nahlas řečeno, že reforma Pavla VI. se nepovedla, že do značné míry byla teologicky nesprávná a pohoršlivá, že přinesla církvi víc problémů a starostí, než užitku a že ji musí nahradit reforma nová, která nezničí nic z posvátného a velkého pokladu, který nám předchozí generace zanechaly. Současný papež již několikrát sám prokázal, že je možné vhodně skloubit krásu tradice s požadavky doby. Jeho pohled na život církve je mnohem blíže tradičnímu pojetí, než u předchozích papežů, přesto jedná zcela v intencích II. vatikánského koncilu a vyzývá k tomu i všechny členy církve. Je tedy důvod věřit, že jeho pokusy o nápravu věci by mohly být přesně tou reformou, která respektuje tradici, koncil i požadavky doby.

Co může dělat a nedělat každý kněz

Situaci by do značné míry uklidnilo, kdyby byly zmírněny tlaky na nekompromisní návrat tridentské liturgie na straně jedné, a další rozvíjení reformy na straně druhé.

Ta první podmínka je, zdá se, splněna. Za téměř 12 let svého kněžského působení jsem se nesetkal ani s jedním knězem, který by trval na bezpodmínečném návratu před rok 1970.

Jde-li o splnění druhé podmínky, tam je situace mnohem složitější. Je příliš mnoho kněží, kteří dnes liturgii chápou jako předmět vlastní tvořivosti, pokyny k misálu a další normy chápou spíše jako nezávazná doporučení. Mám za to, že respektováním dokumentů církve a vůle biskupa by se vyřešila většina problémů. Tím by také přestali být zbytečně provokováni a dráždění ti věřící, kteří mají ve velké úctě tradiční bohoslužbu.

V tomto smyslu hovoří také papež Benedikt XVI. ve svém listě biskupům ze 7. 7. 2007: „Ve slavení Mše podle Misálu Pavla VI. se bude moci projevit silněji než tomu bylo doposud, ona posvátnost, která mnohé přitahuje ke starému způsobu. Nejbezpečnější zárukou toho, že Misál Pavla VI. bude moci sjednocovat farní společenství a bude jím oblíben, spočívá v tom, že se bude celebrovat s velkou vážností podle jeho pokynů; tím bude zviditelněno duchovní bohatství a teologická hloubka tohoto Misálu.“

Současný mešní řád dává každému knězi možnost nezabíhat zbytečně do krajností a podržet některé formy, které nejen že nikomu nemusí vadit, ale naopak pomáhají lidem správně chápat podstatu mše svaté a prohlubovat svoji úctu k Božímu slovu a k Nejsvětější svátosti. Pokusím se vyjmenovat alespoň některé možnosti:

1. Liturgický jazyk

Mše svatá nemusí být vždy a za všech okolností celá v národním jazyce – nepřál si to ani koncil, ani Pavel VI. Kněz může pravidelně, alespoň několik dní v týdnu recitovat část mše svaté v latině, např. eucharistickou modlitbu. Sám jsem si v letech 2000 – 2009, během své služby na břeclavsku, v Rakousku a v Třebíči vyzkoušel, že to většině lidem vůbec nevadí a ti ostatní jsou ochotni se s tím smířit jako s něčím, co ke mši svaté nějakým způsobem patří.

2. Nevhodné eucharistické modlitby

Kněz může omezit používání nových eucharistických modliteb, kterým kritici oprávněně vyčítají, že ve větší či menší míře zakrývají obětní charakter mše svaté. Nic nám nebrání používat především římský kánon.

3. Obětní stůl – oltář

Ve většině našich kostelů ještě není nový kamenný obětní stůl pevně spojený s podlahou. Tam nemusí být nový stavěn (sám Pavel VI. v IGMR ke svému misálu žádá, aby oltářů bylo v kostele raději méně, než více) a kněz může mši svatou sloužit opět na hlavním oltáři, obrácen stejným směrem jako všichni ostatní.

Není třeba se bát námitek, že je k lidem obrácen zády. Většina lidí v kostele je k někomu obrácena zády, dívají-li se stejným směrem. Tak je tomu logicky i s knězem, který musí být oltáři nejblíže (jen on je biskupem pověřen, aby ve farnosti sloužil mši svatou). Mikrofon na oltáři spolehlivě zajistí, tak jako dosud, aby všichni v kostele věděli, co se právě na oltáři děje.

Tam, kde je již vybudován pevný obětní stůl, měl by uprostřed něj být kříž, jak si to přeje papež Benedikt. Liturgie tím dostává správnou orientaci – připomíná se tak, že kněží a věřící nejsou zaměřeni na sebe navzájem, nýbrž na Krista. Kříž uprostřed oltáře lépe ukazuje, že eucharistie je oběť.

4. Pomoc při podávání svatého přijímání

Podle platného mešního řádu mohou při rozdávání svatého přijímání knězi pomáhat mimořádní přisluhovatelé, tj. řádně ustanovení akolyté nebo též jiní věřící, pověření pro případ, že nejsou přítomni jiní kněží a počet přijímajících je příliš velký.

Tito přisluhující však v některých farnostech přistupují k oltáři dříve, než kněz přijal Tělo Kristovo, a nádobu obsahující Eucharistii určenou pro podávání věřícím sami přinesou ze svatostánku (sám jsem tuto praxi dříve toleroval – dnes mě to mrzí). To je další zbytečná provokace a protiprávní jednání, neboť tito mimořádní podávající mají nádoby s Eucharistií vždy přijmout z rukou celebrujícího kněze (IGMR 162).

5. Svobodné rozhodnutí při přijímání

Věřící mají právo přijímat vkleče nebo vstoje (IGMR 160). Praxe je však taková, že většinou je mřížka, u níž bylo možno klečet, již odstraněna, nebo se u ni nepodává. Tím jsou všichni vlastně nuceni, aby přijímali vstoje.

Mladší věřící sice mají možnost pokleknout i na podlaze a bez obtíží vstát, pro starší je to téměř nemožné. Je to jeden z důkazů, že se nám reforma vymkla z rukou, protože něco takového nezamýšlel nejen koncil, ale ani autoři reformy. Pokud nám tolik záleží na pluralitě v církvi, neměli bychom nikomu brát to, co je dovoleno a v mešním řádu výslovně zmíněno.

Je-li v kostele mřížka, lze podávat u ní – takto lze přijímat vkleče i vstoje, na ruku i do úst, každý si může svobodně vybrat. Je-li mřížka odstraněna, lze podávat tak, že se na kraj presbytáře umístí klekátko a věřící se postaví po celé šíři okraje presbytáře a kněz před nimi přechází a tak jim podává.

Kdo chce přijímat vstoje, postaví se vedle klekátka. Kdo chce přijímat vkleče, zaujme místo na klekátku. O tomto způsobu svatého přijímání papež Benedikt XVI. říká, že je mu bližší. Ukazuje totiž lépe pravdu o reálné přítomnosti Krista v eucharistii, oživuje zbožnost věřících a jejich vnímavost pro tajemství.

Když si uvědomím, že například ve zmíněném Rakousku většina dětí a mladých lidí dnes přijímá tak, jako by si šli pro sušenku nebo bramborové chipsy, je toto papežovo rozhodnutí více než pochopitelné.

6. Sedadlo pro celebrujícího kněze

To má naznačovat, že jeho úkolem je předsedat shromáždění a řídit modlitbu. Místo pro ně nejlépe vyhovující je proto tváří k lidu v čele presbytáře, nebrání-li tomu stavba kostela anebo jiné okolnosti (IGMR 310). A právě tyto „jiné okolnosti“ se během čtyřiceti let reformy zřetelně objevily v nesprávném chápání role kněze při mši svaté: Mnozí se domnívají, že on je ústřední postavou liturgického slavení, k němu se upíná veškerá pozornost.

V knize Duch liturgie to kardinál Ratzinger popisuje těmito slovy: O změně v postavení kněze čelem k lidu se vyjadřuje takto: „Ve skutečnosti tím nastoupila klerikalizace, a to způsobem, který neexistoval nikdy předtím. Nyní se kněz – předsedající, jak bývá nazýván – stává vlastním vztažným bodem celku. Všechno záleží na něm. Je to on, koho musíme vidět, účastnit se jeho liturgických úkonů, jemu je třeba odpovídat … Stále méně je v zorném poli Bůh … Obrácení kněze k lidu formuje nyní obec v jeden do sebe uzavřený kruh. Svou podobou už není otevřena dopředu a vzhůru, ale uzavírá se sama v sobě.

Autoři reformy počítali kromě architektury kostela ještě s nějakými dalšími okolnostmi, pro které by sedadlo obrácené k lidu nemuselo být zrovna vhodné. Myslím, že okolnosti, o nichž papež hovoří, jsou natolik závažné, že zcela nabourávají charakter nejen tradiční, ale i té nové liturgie – Pavel VI. a jeho tým teologů jistě chtěli, aby středem pozornosti byl Kristus přítomný uprostřed shromážděné církve, nikoli kněz.

Byl to experiment, který nevyšel, středem pozornosti je člověk a to je mnohem závažnější, než důvody architektonické. Právě proto, ve smyslu článku 310 IGMR, by mělo být sedadlo odsunuto na jiné místo.

Jedno staletími prověřené řešení nacházíme v chórových lavicích klášterních kostelů. Opat, či převor tam mají také čestné sedadlo, oddělené od ostatních mnichů a liturgické asistence, přesto nejsou obráceni k lidem a nebrání volnému pohledu z chrámové lodi do presbytáře a k oltáři.

Závěr

Nikdo se nemůže tvářit, že je vše v pořádku a v církvi žádný problém není. Až do ledna 2009 jsme kvůli reformě trpěli novým rozdělením. Cíle, kterých chtěl koncil reformou dosáhnout, se nenaplnily. Namísto toho jsme svědky úpadku víry a zbožnosti. To, oč by nyní mělo jít především, shrnul Benedikt XVI. ve svém dopise biskupům bezprostředně po vydání dokumentu Summorum pontificum. Hlavní důvod svého činu shrnul slovy:

„Jde o to, dosáhnout interního smíření v lůně Církve. Při pohledu do minulosti, na rozdělení, která v průběhu staletí zraňovala Kristovo Tělo, neustále vyvstává dojem, že v kritických momentech, ve kterých se tato rozdělení rodila, nebylo ze strany představitelů Církve učiněno dostatek pro zachování či znovu dosažení smíření a jednoty; vyvstává dojem, že opomenutí Církve mají svůj díl viny na skutečnosti, že se tato rozdělení mohla konsolidovat. Tento pohled do minulosti nás dnes staví před povinnost učinit vše, co lze, pro to, aby všichni ti, kteří skutečně touží po jednotě, mohli v této jednotě zůstat nebo ji opět nalézt.

Přichází mi na mysl věta z 2. listu Korinťanům, kde Pavel píše: „Korinťané, mluvil jsem k vám docela otevřeně, srdce se mi otevřelo dokořán. Máte široké místo v mém srdci, ale ve vašem je místa málo. … otevřete dokořán srdce i vy!“ (2 Kor 6, 11 – 13). Pavel to říká zajisté v jiném kontextu, ale jeho výzva se může a má dotknout také nás právě v této věci. Otevřeme velkodušně svá srdce a nechejme vstoupit všechno to, čemu sama víra dává prostor (List Benedikta XVI. biskupům k vydání apoštolského listu o volném užití latinského misálu z roku 1962).“

P. Vlastimil Protivínský, farnost Třebíč – klášter, 30. 12. 2009
http://www.jejkov.cz/clanky/news/muj-pohled-na-liturgickou-reformu

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

TEST PRO DĚTI

1. Co nám připomíná popel na začátku postní doby?
a) člověk jako jedinec nic neznamená
b) pohřeb v krematoriu
c) pomíjivost pozemského života a výzvu k pokání

university ve Fribourgu, patřil sice k tzv. analytické filosofické škole, ale přece jen se oprávněně proslavi mj. bestseller „Slovník filosofických pověr“ (polsky 1987, česky samizdat 1988). Přednášel a psal v pěti jazycích. Největším přínosem Bocheńského je analýza marxismu, jenž je ideologickou a sociologickou kombinací největších pověr posledních dvou století: scientismu, tj. domněnky, že přírodovědecká metodologie je jedinou racionalitou, dále humanistického antropocentrismu, podle kterého je člověk absolutní mírou všech věcí, a konečně progresivismu, tedy víry ve všemocný technický a vědecký pokrok, jenž prý vyřeší i otázky po smyslu života. Za jedinou civilizaci v pravém slova smyslu považoval Bocheński evropský Západ s jeho dvěma zásadními zdroji postoje k realitě: jednak řeckým smyslem pro čistou myšlenkovou formu kombinované s římským postojem vůči společnosti (právo) a jednak starožidovským náhledem na člověka a Boha. Z tohoto dvojího zdroje pak vzešla a své předchůdce definitivně překonala křesťanská západní civilizace. Bocheńského „pověry“ zábavnou a vtipnou formou, s neúprosnou logikou a aristotelským realismem odhalují rozpory a zmatek v myšlení proslavených „mudrců“ dvacátého století.

Některá ustanovení

Vznik církevní právnické osoby MCDO Hejnice

Litoměřický biskup Msgre. Jan Baxant zřídil ke dni 1. 1. 2010 novou církevní právnickou osobu s názvem Mezinárodní centrum duchovní obnovy (MCDO). Statutárním zástupcem MCDO je ředitel. Ředitelem MCDO byl jmenován P. doc. PhDr. Ing. Miloš Raban, Th. D.

Vznikem církevní právnické osoby MCDO zaniká Mezinárodní centrum duchovní obnovy Hejnice coby účelové zařízení Biskupství litoměřického.

■ Marie Koscelníková ke dni 1. 2. 2010 přijata jako redaktorka diecézního časopisu Zdislava a internetových stránek Biskupství litoměřického. Její e-mailová adresa je koscelnikova@dltm.cz .

ACEL_02/2010

■ P. Mgr. Jiří Hladík OCr. k 31. 3. 2010 uvolněn z funkce kancléře biskupské kurie. Ostatní ustanovení zůstávají v platnosti.

■ Antonín Fegyveres ke dni 31. 3. 2010 uvolněn z funkce asistenta kancléře.

■ Mgr. Miloslav Marek ke dni 1. 4. 2010 jmenován kancléřem biskupské kurie. Telefon: 416 707 527, email: marek@dltm.cz, kanclerstvi@dltm.cz, acel@dltm.cz

ACEL_03/2010

Sdělení redakce: Statistiky o Tříkrálové sbírce budou zveřejněny spolu s výsledky Postní almužny.

Obrázek libereckých farností vydává jako interní tiskovinu tiskárna při Římskokatolické farnosti v Liberci-Ruprechticích pro liberecké farnosti a ve spolupráci s nimi

Vrchlického 81, PSČ 460 14, Liberec XIV-Ruprechtice
tel. 485 120 004, e-mail: liberectofmzquicktcz

Církevní dohled nad obsahem vykonává:
arciděkan P. František Opletal
Redakční rada: br. Felix OFM, David Jech, Karel Korous, Mirka Šímová

Obrázek libereckých farností a rejstříky jsou na adrese www.pravda.bloguje.cz
Kterékoliv číslo obstará Knihkupectví u sv. Antonína

Doporučená cena 5,- Kč

Číslo 4 (78) / Ročník 8
Datum vydání: 28. 3. 2010

Foto na titulní straně:
Ručičky nenarozeného člověka, jemuž bylo odňato právo na život. Na základě „práva na volbu“ byl zabit.

Uzávěrka dalšího čísla: 14. 4. 2010

Své příspěvky a připomínky zasílejte redakci.

28. 3. 2010 / Číslo 4 / Ročník 8

OBRÁZEK

NĚMÝ VÝKŘIK

libereckých farností

V TOMTO ČÍSLE

ÚVODNÍK

25. březen – Slavnost Zvěstování Páně, P. František Opletal, arciděkan liberecký 3

PASTORACE

Požehnané a veselé Velikonoce, P. Josef Dobiáš 4
Růženec katolické matky (4) – Slavná tajemství, Te Deum 4/09 5
0Vražda kresťanov v Iraku a Nigérii, Sr Donna Markhamová, O. P. 5
Přímluvy pro mše za právo na život od početí po přirozenou smrt 6

RODINA A ŠKOLA

O skutečných rozměrech deliktu pedofilie v duchovenstvu, www.radiovaticana.cz 7
Světovláda omylem a nebezpečím, Radomír Malý 9

HISTORIE

Československo a Vatikán během 2. světové války
– Pius XII. (2), Msgre. prof. ThDr. Jaroslav V. Polc 15

ZPRÁVY JINDE NEDOSTUPNÉ

To v médiích nebylo (21), Tomáš Beran 16

FRANTIŠKÁNI A PŘÁTELÉ SVATÉHO FRANTIŠKA

Příběh Ježíšův – pašije z Plzně 18
Liberecký deník s br. Bartolomějem 18
Křížová cesta U Obrázku, David Jech 20

ZPRÁVY Z FARNOSTÍ

Večery chval v Liberci, P. Bartoloměj OFM; Dominik Fišer a spol. 20
III. pěší pouť mužů 20
VIII. dívčí pěší pouť 20
Hudební jaro 2010 v Hanychově 21
Mše svatá s modlitbami za uzdravení 21
Z farnosti Vratislavice nad Nisou, Václav Vaněk 21
Velikonoční trhy v Ruprechticích 22
Dělníci na vinici – Liberečtí duchovní správci do roku 1945 (24), Petr Kozojed 22
Redakce doporučuje 25
Některá ustanovení 28

PŘÍLOHA

Pastýřský list irským katolíkům, Benedikt XVI. / www.radiovaticana.cz
Pop-musica sacra, Přemysl Rut / Souvislosti

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

Test pro děti, P. Pavel Ajchler
Test pro dospělé, P. Ing. Antonín Sedlák
Odpovědi na otázky testu pro dospělé z únorového čísla, David Jech;br. Felix OFM
Glosa o století 19.
a Svatopluku Čechovi, František Schildberger / www.sklenenykostel.net
Základné znaky a korene Haitského voodoo, Ladislav Hajnal / Dingir 3/2000
Liberecký úsměv, Karel Korous; Mirka Šímová; Ilustrace Oldřich Krupička
Znáš Písmo svaté? Křížovka. Ladislav Martinča

ZVLÁŠTNÍ PŘÍLOHA

Bohoslužby o Velikonocích, Jan Voženílek

vá skupina: Křesťané obecně, ale zvláště kněží a formátoři, kteří duchovně doprovázejí druhé.

Recense portálu Duše a hvězdy: Politikou rubriky Doporučujeme je upozorňovat především na kvalitní katolické autory a jejich díla. Nicméně nebráníme se tuto politiku porušit a udělat výjimku, pokud dojdeme k závěru, že je to přínosné. Dnes tak učiníme poprvé a představíme si knihu Sedm hlavních hříchů a jak je překonávat od anglikánského teologa Grahama Tomlina.

Graham Tomlin, děkan St Mellitus College, ve své knize neřeší žádné hluboké a sporné teologické otázky, zaměřuje se na běžného čtenáře, kterému jasnými a srozumitelnými slovy objasňuje podstatu a důsledky sedmi hlavních hříchů, s cílem „demaskovat v dnešní době podceňovaný a přitažlivý pojem hřích, navrátit mu jeho místo a vykázat ho zpět do temnot, kam patří“.

Svůj výklad doplňuje jak stručnými a pro laika jistě zajímavými exkursy do historie, v nichž ukazuje, jak se vyvíjelo vnímání toho či onoho, tak i aktuálními příklady z dnešních dnů. Dovedně skládá výklad z mosaiky těch nejaktuálnějších událostí a děl s výroky a učením starověkých a středověkých papežů a učitelů církve.

Musím říci, že výklad a myšlenky, které Tomlin čtenáři předkládá, jsou velmi působivé a inspirující, stejně jako různé rady, příklady a vysvětlení, které poskytuje. Vzhledem k charakteru díla a realistickým cílům autora nejsou na čtenáře kladeny téměř žádné nároky na vědění, což vnímám jako mimořádně positivní – kniha poskytuje jasný a srozumitelný úvod do problému pro naprosté laiky.

Výsledné zhodnocení: Kniha dle mého soudu nemůže ublížit, zato rozhodně může pomoci. Je čtivá, zajímavá a říká to, co je důležité vědět. Takže vřele doporučuji.

Ignác Pospíšil / http://cirkev.wordpress.com/2009/11/21/sedm-hlavnich-hrichu-rozpracovano/

4. Slovník filozofických pověr

Józef Maria Bocheński

Info a běžná cena: Váz., , 21 cm ×14 cm, 212 str., 219 Kč

Vydala Leda

Rok vydání: 2009 (2. vydání)

ISBN 978-80-7335-198-4, karm. LED0033

Proslulý logik a filosof Józef Maria Bocheński (* 1902 – † 1995), profesor

tostí, která se projevuje ve všech oblastech našeho života. Proto ani v úvahách této knihy nejde o promýšlení teorií, ale o pozvání k „duchovním cvičením" života víry. Jelikož ale křesťanský život není nějakým zvláštním uměním vedle ostatních jiných umění, nýbrž opravdově prožívaným lidským životem, mohli bychom také říci, že jde o „cvičení" v umění správného života, umění být člověkem.

2. Andělé nás neopouštějí

Eduard Martin

Info a běžná cena: Brož., 155 str., 129 Kč

Vydalo Karmelitánské nakladatelství

Rok vydání: 2008

ISBN: 978-80-7195-281-7, karm. 101392

Kniha Andělé nás neopouštějí tvoří s tituly Andělské vteřiny a Kniha radosti jakousi volnou trilogii. Obsahuje příběhy zachycující ony okamžiky, které jsou jakýmisi osudovými životními výhybkami. Zdánlivě mohou být nenápadné, a přece mívají rozhodující úlohu. Může to být setkání s nějakým člověkem, událostí nebo s určitým poznáním, které se hluboce dotkne duše. Jako by andělský dotyk ukázal člověku novou cestu. Příběhy, naplněné jistým přesahem, metaforou, přinášejí poznání, které se netýká pouze vyprávěné situace, ale oslovuje i toho, kdo je čte. Přitom je třeba si uvědomit, že andělský dotyk může být dotykem anděla dobrého nebo padlého. Umění také dotyky rozlišit je vlastně uměním žít.

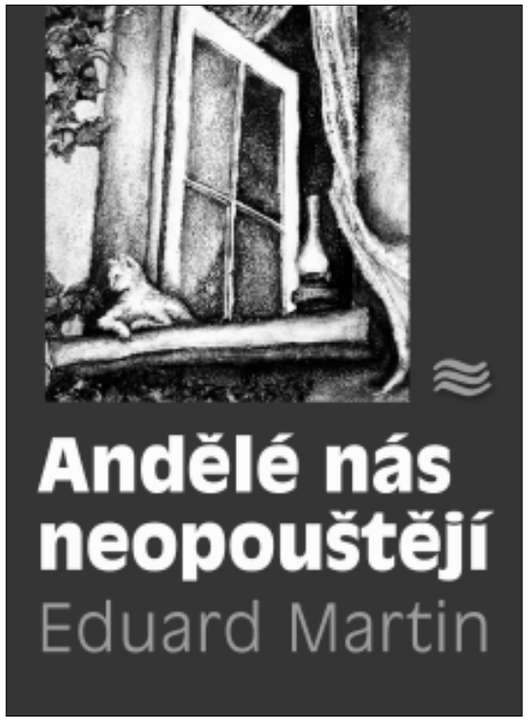

3. Sedm hlavních hříchů a jak je překonávat

Graham Tomlin

Info a běžná cena: Brož., 143 str., 159 Kč

Vydalo Karmelitánské nakladatelství

Rok vydání: 2009

ISBN 978-80-7195-249-7, karm. 101360

Pýcha, závist, hněv, smilstvo, nestřídmost, lakomství, lenost

Jestliže v dřívější době stavěla církev hřích ne zcela nevhodně do centra pozornosti, a to jak v duchovní literatuře, tak i v mentalitě celé církve, dnes býváme svědky druhého extrému: Zmínka o hříchu bývá hodnocena jako moralizování a často celá oblast praktické asketiky je opředena jakousi mlhou a bezradností. Je velmi těžké najít duchovního vůdce, který by znal úskalí mnohovrstevného boje s hříchem ve všech jeho přestrojeních, který by člověka uměl nasměrovat a prakticky mu poradit, jakými prostředky účinně rozšiřovat ve svém srdci prostor pro Boží království, jak růst ve svobodě Božího dítěte, jež nespočívá jen v přemalbě černé na bílou, v důvěře, že Boží milosrdenství je veliké ... Praktická duchovní literatura na toto téma, psaná pro současného člověka, téměř neexistuje. O to víc vítáme návod G. Tomlina, spojujícího v sobě v tomto oboru dobrého teologa i vnímavého pozorovatele forem, kterých stará lidská hříšnost nabývá v dnešní době.

Ačkoli sedm hlavních hříchů bylo ve středověku jasně stanoveno, současná společnost je považuje dokonce za přitažlivé. Autor ve své publikaci vychází z křesťanské morálky a poutavě zkoumá původ, význam a pozadí těchto sedmi hříchů.

Nabízí také podněty, jak lze překonávat tendenci upadat do těchto hříchů v našem každodenním chování. Píše promyšleným, srozumitelným a inspirativním způsobem, který zaujme nejen všechny čtenáře, zajímající se o filozofii a teologii, ale i každého člověka, jenž usiluje o mravný život . Cílo-

25. BŘEZEN

SLAVNOST ZVĚSTOVÁNÍ PÁNĚ

První čtení uvádí starozákonní zaslíbení dané Davidovu rodu: „Hle panna počne a porodí syna." V něm bude Bůh člověku blízko, protože to bude „Bůh s námi". A v něm má člověk přístup k Bohu jako nikdy předtím. Bůh se stává člověkem, aby se člověk mohl stát Božím dítětem.

Panna Maria zde vystupuje jako „Matka Nejvyššího". Počne Božího Syna z Boží moci. Našla totiž milost u Boha, jako nikdo před ní ani po ní. Je „milostiplná", plná milosti. A na své vyvolení odpovídá poslušností a tak vděčnou vírou, že se stává největší ze všech věřících. Její oddanost Božímu slovu a uskutečňování ho v životě bylo svým způsobem větší, než samo její božské mateřství.

Obyvatelé italského města Florencie prý v minulosti počítali nový rok nikoli od 1. ledna, ale od 25. března, od zvěstování Panně Marii a vtělení Božího syna (kdy se stal člověkem).

„Ať se mi stane podle tvého slova," byla odpověď Mariina na andělovo zvěstování. Ať se na mně vyplní každý Boží záměr – taková byla poslušnost Mariina. A to nejen teď – celý její další život je tím poznamená: když utíkali do Egypta a žili několik let ve vyhnanství – když tři dny hledali ztraceného dvanáctiletého Ježíše – když umíral svatý Josef – když Pán od ní odcházel, aby začal veřejně působit – když se dovídala, jak se kolem něho soustřeďuje židovská nenávist – když uslyšela o jeho zajetí a potkala se s ním na křížové cestě – když stála pod křížem, na němž Ježíš umíral – když držela na klíně jeho mrtvé tělo – když jej pak ukládali do hrobu, nikdy neznala jinou odpověď, nežli „ať se mi stane, jak chce Bůh". A v tom je její dokonalá láska k Bohu a naprostá oddanost jemu v každé situaci života, její důsledné plnění Boží vůle.

V tom je nám všem nejkrásnějším a nedostižným příkladem, který máme nejen obdivovat, ale i napodobovat.

Vždyť i celý Ježíšův život vyjadřují nejlépe evangelní slova: „Mým pokrmem je plnit vůli toho, který mě poslal." A celý život Mariin vyjadřují nejlépe zase ta slova: „ať se mi stane podle tvého slova."

Pro tu odpověď, pro tu víru se Boží Syn stal člověkem, neboť Bůh vždycky čeká, až člověk vyřkne své věřící a důvěřivé „ano". Pak teprve začíná v člověku působit a dělá své divy.

A nejkrásnějším vzorem této spolupráce člověka s Bohem je vedle samotného Ježíše Krista jeho svatá Matka, Panna Maria. Čím lépe se nám tedy podaří se právě v tomto oběma připodobňovat, čím lépe sami budeme vždy a ve všem poznávat a plnit Boží vůli, tím dokonalejšími budeme křesťany.

P. František Opletal,
arciděkan liberecký

Foto
- Buď zdráva, milostiplná!
Michelangelo Merisi, zvaný Caravaggio
(28/29. 9. 1571 Milano nebo*
Caravaggio – † 18. 7. 1610 Porto Ercole)
olej na plátně 285 cm × 205 cm,
1608 až 1609, Musée des Beaux-Arts, Nancy

Požehnané a veselé Velikonoce

K velikonočním svátkům bych měl zdánlivě podivné přání: aby vám neujela pevná půda pod nohama a abyste žili zadobře s Bohem a také s lidmi.

Pevná půda pod nohama

Především, abyste neztratili pevnou půdu pod nohama, když budete slyšet nebo číst nevědecký tisk, že vzkříšení Páně je pochybnou záležitostí, že celý děj o zmrtvýchvstání Páně je jenom domněnka, klam nebo podvod, že je to nedokázané. Toto nevědecké tvrzení má nebezpečné následky pro křehkého křesťana. Zhroutí se jeho víra jako domeček z karet a pak už nemá co čekat. Svátosti se mu zprotiví, ceremonie mu nic neříkají, Tělo Páně přestane přijímat, žádného hříchu si není vědom. Nepřítel Boha obrátí všechno v opak a velikonoční víra ve vzkříšení se mu hodí. Kdo se domnívá, že k pevné půdě pod nohama mu stačí jen víra školního žáčka, dopouští se omylu, odpady to jasně dosvědčují. Ale nesmí litovat námahy naslouchat, přemýšlet, pročítat, studovat, tázat se, aby se přesvědčil, že evangelia nejsou nepravdivý či dokonce lživý výmysl, katolické náboženství není bez podkladu a že víra nevisí jen tak jako názor ve vzduchu.

Svatý Pavel zdůrazňuje: „Není-li však žádné vzkříšení mrtvých, nevstal ani Kristus. A jestliže Kristus nevstal, marné je naše kázání, marná je vaše víra. Pak ovšem my vypadáme jako lživí svědci o Bohu: je-li totiž pravda, že mrtví vůbec nevstávají, proti Bohu jsme svědčili, že Krista vzkřísil, ale on ho nevzkřísil“ (1 Kor 15, 13nn.). Máme šest biblických zpráv o zmrtvýchvstání Páně: čtyři evangelia, k tomu pár krátkých, ale mnoho říkajících odkazů Skutků apoštolských (1, 3 – 9; 10, 41), a konečně zprávu o zmrtvýchvstání v listu sv. Pavla Korinťanům (15, 3). Poslední je nejcennější, protože je nejstarší, neboť byla napsána v rozmezí let 53 – 55 (za předpokladu, že evangelia nejsou ještě starší) a spočívá na společných zážitcích apoštolů Petra a Jakuba a na tom, co se událo sv. Pavlovi u Damašku. Špatně vám neporadili, když vás odkázali na náboženskou literaturu o vzkříšení Páně a promyslet konsekvence, důsledky, z toho vyplývající. Místo modlitby tří nebo pěti Otčenášů po velikonoční zpovědi, se radí aspoň čtvrt hodiny promeditovat zprávy o vzkříšení, nejlépe ráno. Možná, že právě přitom si uvědomíte, komu a co věříte, a získáte pevnou půdu pod nohama.

Žít zadobře s Bohem

Tento dojem zažijeme po dobré velikonoční zpovědi. Snad jste ji odkládal týden za týdnem, den za dnem. Přepadal vás „horor“, když už jste měl začít, hrozil jste se příšery zpovědnice a pomyšlení na přísnou morálku církve, zvlášť o manželství, cítil jste podivné klima dnešní společnosti a jejích názorů na zpověď, nebylo to pro vás lehké. Snad mnohý těžký hřích jste bezmyšlenkovitě považoval za kavalírský čin, za něco zcela samozřejmé. Mnohý se ještě z obavy zeptá: Jak často a kolikrát musím jít ke zpovědi? Církev nikoho nenutí, ponechává každému jeho styl. Ale není žádný styl bez jistého rytmu. Jako pravidlo by mělo platit: nejpozději, když zpozoruješ, že je v něm něco ochromeno, porušeno. Zpověď pro váhavce zůstane těžkým břemenem, dokud nepozná, že je darem a milostí Boží.

Žít zadobře s lidmi

Křesťanská láska se umí přenést přes antipatie osobní, rasové, stavovské, národní. Ve společnosti lidí se nám podaří myslet na Boha a konat jeho vůli jenom tehdy, dovedeme-li vidět Boha i v nich. Musíme mít tolik rozumu a síly, abychom potlačovali nechuť k našim sousedům, známým, ke všem těm, kteří s námi přicházejí do styku. Láska k Bohu je bankovka, láska k člověku je drobná mince. Nemůžeme zůstat lhostejní k potřebám a utrpení jiných, i když jsou nám zdánlivě cizí.

Sv. Pavel vybízí křesťany: „Buďte k sobě navzájem dobří, milosrdní a jeden druhému odpouštějte, jak i Bůh odpustil vám“ (Ef 4, 32). Nezapomeň, že tě Bůh pověřil udílet milost a vyhlásit pardon těm, kdo ti ublížili. Že jsi cti hoden, nemusíš dokazovat před advokátem a soudem. A když tobě Bůh odpustil ve svátosti pokání, ani při posledním soudu ti to nevyčte. „Bůh miluje radostného dárce“ (2 Kor 9, 7), zdůrazňuje sv. Pavel. Na dárci, který vesele rozdává odpuštění a lásku, jistě se splní staročeské přání: Veselé a požehnané Velikonoce.

P. Josef Dobiáš

sudek nakonec nebyl vykonán. Ilgen dostal od liberecké městské rady zprávu a referoval na jejím základě vévodovi, *„že tento vražedný čin spáchalo v noci několik podivínských osob a ostatní obyvatelé města o tom vůbec nevěděli.“* Valdštejn se nakonec nechal přesvědčit, aby město ušetřil. Ilgen ve své odpovědi městské radě důrazně doporučoval, aby pachatele co nejdříve uvěznila. 17. listopadu 1631 městská rada znovu psala knížecí vládě do Jičína list, z nějž vyplývá, že vrahové ještě téže noci uprchli.

V únoru 1632 vznesl pražský arcibiskup kardinál Harrach nároky na dědictví. Knížecí kancelář přikázala městské radě, *„aby co je nejpilněji a se vší vážností pátrala po oněch zločečených osobách a zajistila je. Dále má sepsat a ocenit majetek prohřešilců a podrobné inventáře zaslat do Jičína.“* Zpráva rady dorazila brzy, ovšem zločinci zajati nebyli, neboť uprchli do ciziny.

O vrazích faráře můžeme uvést ještě následující. Řezník Christoph Herbig, který měl, jak již bylo řečeno, na vraždě největší podíl, zemřel čtyři měsíce poté v Žitavě na mor. Žitavská matrika zemřelých obsahuje k tomuto záznamu poznámku: *„Christoph Herbrich, řezník z Liberce v Čechách, který tam zabil papeženského pátera.“* Hostinský Daniel Keil zemřel v roce 1633 v Žitavě také na mor. Jeho syn Gottfried se vrátil zpět do Liberce. Pekař Andreas Ullmann se rovněž vrátil do Liberce, kde v roce 1640 prodal svůj právovárečný dům Andreasi Hübnerovi. Poté se v pramenech neobjevuje, podle všeho se však vrátil zpět do Žitavy. Soukeník Tobias Völkel po krátkém pobytu v Liberci uprchl před postupující protireformací z Liberce s celou rodinou. Jonas Ullmann zemřel v roce 1638 v Žitavě. Oba jeho synové Andreas a Jonas působili v saském a švédském vojsku a ztratili se beze stopy. Je třeba ještě poznamenat, že Liberec po zavraždění patera Andrease Stommäuse neměl deset let svého duchovního správce.

V příštím pokračování se znovu vrátíme ke kauze (cause) vraždy faráře Andrease Stommäuse a pokusíme se rozplést nitky celého případu na základě archivních pramenů.

Petr Kozojed

Karmelitánské Knihkupectví u sv. Antonína
Kostelní 9/7
460 59 LIBEREC
tel./fax: 485 104 064
e-mail: liberec@kna.cz
www.ikarmel.cz

PODJEŠTĚDSKÉ KNIHKUPECTVÍ

Moskevská 28
460 01 Liberec 1
tel. 737 950 415 737 950 515
E-mail: podjestedske@olbert.cz
www.podjestedske.cz

Z vyšlých knih redakce doporučuje:

1. Věřit, doufat, milovat
Duchovní cvičení
Joseph Ratzinger
Info a běžná cena: Váz., 135 str., 165 Kč
Vydaly Paulínky
Rok vydání: 2010
ISBN 978-80-86949-84-0, PAU0299

Otázka Boha není pro člověka teoretickým problémem, ale vrcholně praktickou záleži-

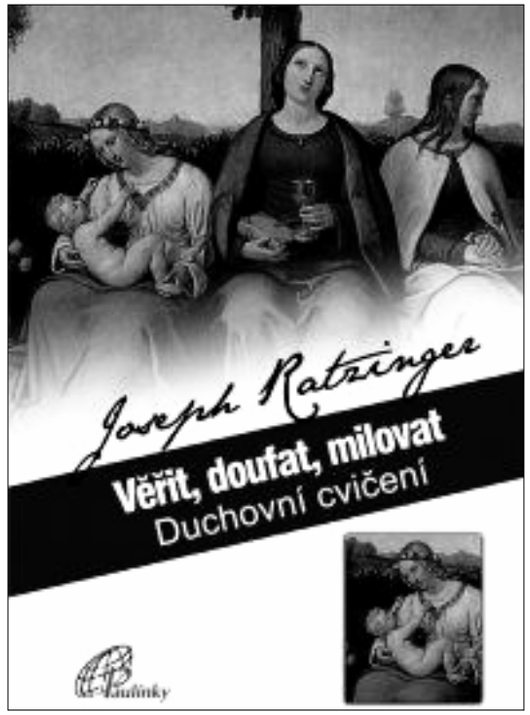

Když přišli do Rochlice, brzy se dovtípili, že kněz se může skrývat jen v domě šolce, jediného místního katolíka. Obstoupili dům a dožadovali se vstupu. Než Gärtner otevřel dveře, pokusil se ještě faráře ukrýt. Požádal ho, aby se schoval na půdě a přikryl jej velkou pekařskou díží. Ve spěchu si však nevšiml, že zpod díže vykukuje cíp knězovy sutany. Tak pronásledovatelé faráře brzy objevili, vyzvedli ho z jeho skrýše a ihned mu sebrali 200 zlatých. Pak jej týráním donutili prozradit, kde skrývá zbývající peníze. Ve zprávě píše tehdejší městský písař Johann Erdtmann: *„Magistr byl přepaden a uvězněn několika od ďábla posedlými lidmi a ve vší tichosti byl veden do města do domu malíře Ambrože Fritsche, u nějž schovával své peníze.“* Proti uvěznění faráře nemohli nic dělat ani šolc Gärtner ani hlídač polí Hübner, ostatně mezi protestantskými obyvateli města by se sotva našel jediný, jenž by přispěchal faráři na pomoc. Okolo půlnoci dorazila banda spiklenců i s farářem před dům malíře Fritsche. Malířova manželka Kateřina zůstala v domě sama s dětmi a služebnými lidmi, její manžel pobýval v Jičíně a maloval palác budovaný pro vévodu z Valdštejna. Žena se k smrti vyděsila a vydala bandě farářovy peníze v naději, že tím pateru Stommäusovi zachrání život. Dopadlo to však jinak, ještě téže noci byl farář zavražděn. Kde se tak stalo, o tom nás písemná relace nezpravuje. Říká jen tolik: *„Vedli jej tmavou nocí zpět do Liberce do domu malíře Ambrože Fritsche, kde měl uložený svůj majetek. V nočním tichu pak zubožené-ho faráře zabili mnoha ranami, okradli jej a dovlekli jeho mrtvolu k prvnímu hrobu na hřbitově.“*

Pověst však místo vraždy patera Stommäuse určuje přesně. Za domy na náměstí, které byly zbořeny v květnu 1888 kvůli stavbě nové radnice, tehdy ležela hluboká lesní rokle, která se táhla od dnešní Střelecké ulice ve směru Turnerstrasse až k Hirtentreibe. Uprostřed rokle zurčel potůček. Strmě stoupaly houštinami pokryté stěny rokle až tam, kde dnes stojí divadlo. Na místě dnešního zadního průčelí divadla vystupovala ze strmé stěny rokle žulová skála, pod níž vyvěral teplý pramen, udržující mech a trávu zelené i v zimě. Právě stále zelený trávník pod skálou určuje pověst jako místo vraždy faráře. Tato rokle si dodnes podržela jméno „Gründel“, i když byla po roce 1848 zasypána sutí. Navazovaly na ní zahrady domů na náměstí, jimiž se také dalo do rokle rychle dostat. Vražda faráře se mohla odehrát tak, že jej spiklenci vlekli z domu malíře Fritsche do zahrady domu Jonase Ullmanna, odtud ho srazili do rokle a tam zavraždili. Po vraždě bylo farářovo tělo sneseno do dnešní Pastýřské ulice a tam zakopáno na farní louce, ležící při Baierově potoku.

Zavraždění faráře, na němž se významně podílel řezník Christoph Herbig, proběhlo zvláště ukrutným způsobem. Chirurg a ranhojič Mathes Schöpfer později prohlédl mrtvolu, spočítal a změřil rány. Podle jeho zprávy byla lebka rozbita zepředu i zezadu, farář rovněž utrpěl četná bodná zranění. *„Rána pod levou rukou, velice nebezpečná přímo proti srdci, na prst hluboká a na článek prstu široká; rána pod pravým okem až na kost, na prst dlouhá; rána pod levým uchem, přes celou tvář až na bradu; rána pod bradou, dosahující až k zubům. Mimo to byly nalezeny ještě další stopy mučení.“*

Již v neděli 16. listopadu ráno se celé město dozvědělo, co se stalo předchozí noci. Městský hejtman Joachim Jung z Jungenfelsu vydal rozkaz najít mrtvolu faráře. *„Nakonec bylo tělo nalezeno v mělce vyhloubené jámě v polích.“* Dle kroniky Josefa Petera Hartiga *„byla část Stommäusovy kleriky vyhrabána psy.“* Teprve o čtyři dny později, 20. listopadu, poté, co mrtvolu prohlédli chirurgové, mohl být pater Andreas Stommäus pochován na farním hřbitově pod starou lípou.

Již v neděli odpoledne dorazil do Jičína posel, který zpravil malíře Fritsche o libereckých událostech. O zločinu se dozvěděl rovněž vévoda z Valdštejna. Autor zprávy podotýká: *„Když se kníže z Valdštejna dozvěděl o této vraždě, rozezlil se tak, že ihned přikázal nastoupit dvě nebo tři kompanie vojáků. Ti měli spálit a vyvrátit městečko Liberec do základů, sám jsem je viděl čekat na jičínském náměstí na další povely.“* Malíř Fritsch viděl vojáky na náměstí a dozvěděl se, jaký dostali rozkaz. Prosil velitele, aby ušetřil obyvatele, ženy a děti, ale dostalo se mu lakonické odpovědi: *„Jen jestli je poznáme!“* Jen kancléři Stephanu Ilgenovi z Ilgenau můžeme děkovat, že na město již uvalený roz-

Růženec katolické matky (4)
Slavná tajemství

Který z mrtvých vstal

Maria, Matko matek, návrat tvého Syna tři dny po Kalvárii pro tebe musel být opětovným vzkříšením betlémské radosti. Posilnil tvou víru a důvěru v tvého božského Syna. Také mé mateřské srdce má víru a důvěru v mé děti, dokonce i když je ode mě dělí vzdálenost, hloupé hádky či dokonce smrt. Modlím se nyní za naše šťastné shledání.

Který na nebe vstoupil

Maria, Matko matek, když jsi hleděla na svého Syna, jak tě opět opouští, nyní ve slávě, tvé srdce jistě naplňovala láska i stesk, naděje i touha, radost i žal. Děkuji ti za přímluvy u tvého Syna za mé děti. Byly a jsou pro mě nejcennějším zdrojem radosti, lásky a naděje. Přiveď je jednoho dne ke svému Synu, který vstoupil na nebesa.

Který Ducha svatého seslal

Maria, Matko matek, tvůj Syn rostl v milosti a moudrosti u Boha i u lidí. Počalas ho z Ducha svatého. Prosím tě nyní, abys vyprosila dary Ducha svatého pro mé děti. Ať se jim dostane darů moudrosti, rozumu, rady, odvahy, dovednosti, zbožnosti a bázně Boží, které jim pomohou přijít k tobě. Pomoz jim růst v moudrosti a milosti u Boha i lidí.

Který tě, Panno, na nebe vzal

Maria, Matko matek, tvůj Syn nechtěl čekat do dne zmrtvýchvstání těla a posledního soudu. Toužil tě mít u sebe s tělem a duší, takovou, jakou tě znal na zemi. Maria, pomoz mi být pro mé děti takovou matkou, aby se vždy radovaly, když mě vidí, aby si mě vždy pamatovaly jako dobrou matku a aby nikdy nepozbyly lásky ke mně.

Který tě, Panno, na nebi korunoval

Maria, Matko matek, stala ses Královnou nebe, poněvadž jsi byla matkou. A jelikož jsi také Matkou matek, prosím tě, proveď mě i mé děti nebezpečími a pokušeními tohoto světa, abychom jednoho dne rovněž i my obdrželi nebeskou korunu a mohli se radovat s tebou a tvým Synem na věky věků v nebi. Amen.

Te Deum 4/09

Do redakce došel opakovaně následující text s prosbami o modlitbu

Vraždia kresťanov v Iraku a Nigérii

Situácia kresťanov v Nigerri a Iraku je veľmi kritická. Keďže tlač vôbec neinformuje o vyhrotenej situácii, robíme to my a prosíme aj vás o informovanie svojich priateľov a známych, ktorí by sa mohli modliť za kresťanov v týchto krajinách ...

NIGÉRIA

Stovky, ak nie tisíce ľudí bolo povraždených pri útoku moslimov na kresťanov v Nigérii, ktorý sa spustil s treťou hodinou v noci 8.3.2010 v Nigérii. Arcibiskup Ben Kwshi opisuje konfrontáciu ako stretnutie tvárou v tvár so satanom.

Svedkovia uvádzajú, že kresťanov v dedine pochytali do rybárskych sietí a zvieracích pascí a potom ich umlátili na smrť.

Arcibiskup pokračuje: „Videl som rany od mačiet na hrdlách detí. Deti ve veku 0-15 rokov, všetci zabití od chrbta, do krku, do hláv. Hlboké rany v ústach kojencov. Ľudia bedákajú a plačú. Niektorí už stratili hlas. Nevedel som ten pohľad ustáť. „

Podorbnosti na http://timescolumns.typepad.com/gledhill/2010/03/face-to-face-with-satan-in-jos.html

IRAK

Súrna prosba o modlitbu a rozšírenie informácie

V Iraku sa uskutočnili vraždy a znásilnenia kresťanov. Situácia sa vyostruje a mám strach o bezpečnosť spolusestier ako aj o ostatných kresťanov v Iraku. Všetci kresťania dnes opustili Mosul a chystajú sa opustiť Irak Niektoré sestry sú nimi, niektoré však zostávajú na mieste. Vôbec netušíme čo sa bude diať s našou kongregáciou /dominikánky/.

Tlač vobec neinformuje o vyhrotenej situácii v Iraku. Prosíme o rozšírenie správ všet-

kými možnými spôsobmi, ale v prvom rade prosíme o modlitby za kresťanov v Iraku.

Podrobnosti na http://ingodscompany2.blogspot.com/2010/02/urgent-prayer-request.html

Sr Donna Markhamová, OP
http://www.misie.sk/index.php?option=com_content&view=article&id=405:vradia-kresanov-v-iraku-a-nigerii&catid=80:spravy-misie&Itemid=151

PŘÍMLUVY PRO MŠE ZA PRÁVO NA ŽIVOT OD POČETÍ PO PŘIROZENOU SMRT

(Poprvé se je modlili účastníci mše svaté Pochodu pro život v Praze 20. 3. 2010.)

Dobrý Bože, ve chvíli, kdy pokračujeme v modlitbách za to, aby náš národ žil tak, jak si přeješ, Ti chceme předložit své prosby.

Prosíme tě vyslyš nás!

1. Prosíme tě o moudrost a odvahu pro církev Tvého Syna, aby vybavena těmito dary mohla účinně přispívat k obhajobě nedotknutelnosti lidského života ve všech jeho etapách.

2. Prosíme za nás, děti církve, abychom pod vedením našich pastýřů měli vždy poznání a vůli šířit pravdu o důstojnosti člověka a jeho skutečných právech.

3. Prosíme za všechny, kteří mají jakoukoliv moc, aby jejich prvním cílem bylo skutečné dobro všech, zvláště těch, kteří se o svá práva nemohou sami hlásit.

4. Prosíme za každého, kdo trpí jakoukoliv formou násilí, zvláště za záchranu nenarozených dětí, a také za ochranu žen proti nátlaku nechat zabít jejich nenarozené dítě.

5. Prosíme za každého, kdo se nějak podílí na mravním úpadku, abys mu pomohl poznat, že k trvalé radosti nedospěje ani egoismem ani pouhým hromaděním hmotných statků, ale spojením s Tebou a solidaritou s druhými.

6. Prosíme za každého, kdo bojuje proti zabíjení lidí v České republice, abys mu žehnal v jeho práci, a abys stále povolával nové ochránce života.

7. Prosíme za všechny jednotlivce i skupiny, které se denně modlí za to, aby v naší zemi byl chráněn lidský život od početí po přirozenou smrt, abys vyslyšel jejich modlitby, shlédl na jejich oběti a odplatil jim hojným požehnáním.

8. Prosíme za všechny věrné zemřelé, zvláště za ty, kteří zemřeli nespravedlivou násilnou smrtí, abys je přijal do své nebeské slávy.

Všemohoucí Bože,
předkládáme Ti tyto prosby o Tvé požehnání pro všechny snahy o ochranu zvláště bezbranných lidí v naší zemi
a prosíme, abys je vyslyšel
na přímluvu blahoslavené Panny Marie.
Skrze Krista, našeho Pána.
Amen.

redakce

Foto
- Pochodu se opět zúčastnila minidelegace z Liberce, vedená letos P. Antonínem OFM.
- President HPŽ ČR, Radim Ucháč

katolickým duchovním v Liberci byl v roce 1624 Augustin Stein, nepobyl zde však dlouho, po tříleté činnosti město opustil. 1. srpna 1627 nastoupil úřad pater Andreas Stommäus z Eichsfelde, z vysočiny mezi Durynským lesem a Harzem. Bylo mu 58 let, byl mistrem svobodných umění a filosofie, učený a zbožný muž. Jeho charakterové vlastnosti ho jistě nepředurčovaly k tragickému konci. V roce 1631 se měl stát obětí vražedného útoku, který hrozil přinést městu zkázu. Příčina všeho však byla v konečném důsledku v tehdejší situaci. Stav nespokojenosti s novými poměry, roztrpčení a vášnivá nenávist vůči všem, kteří tyto poměry uváděly v život, nutil Liberečany ke slovnímu odporu, nasazení vlastní existence a k odporu vůči katolickému náboženství, jež jim bylo vnuceno.

Je politováníhodné, že na vraždě se účastnili nejvýznačnější měšťané. Dnes je těžké určit, zda to byly právě jmenované důvody, které spiklence dovedly k činu, a nebo zda nenesl část viny také sám farář. Z poznámek tehdejšího dějepisce a zápisků samotného faráře vyplývá, že Stommäus byl fanatik. Byl hamižný a svárlivý a způsobem výkonu svého duchovního úřadu na sebe přitáhl nenávist téměř výlučně protestantského obyvatelstva, jež bylo nepochybně velmi rozdrážděno už pouhými panujícími poměry.

V sobotu 15. listopadu 1631 seděl farář Andreas Stommäus ve světnici na faře a promýšlel si kázání, jež chtěl proslovit zítra o ranní mši. Tu byl náhle vyrušen zaklepáním na dveře. Podivoval se, že by v tak pozdní hodinu ještě přišla návštěva, tím spíše, že návštěvy u něj nebyly příliš časté a měšťané se mu, kde mohli, vyhýbali. Po výzvě ke vstoupení vešla do světnice manželka ševce Hanse Friedricha Laskeho, katolíka. Přinesla faráři pár bot. Stommäus v nich našel zprávu, že se proti němu ještě téže noci chystá útok, a ať si zachrání život útěkem. Tato zpráva nezastihla faráře zcela nepřipraveného, již před několika dny dostal dobrou radu, aby se skryl v horách a tam vyčkal klidnějších poměrů. Podnikl také již jisté přípravy k útěku. Svůj majetek, 2 005 zlatých v dukátech a říšských tolarech, si uschoval u manželky přátelsky smýšlejícího malíře Ambrože Fritsche, což byl konečně také důkaz, že se na faře necítil zcela v bezpečí. Své zbývající jmění, 200 zlatých, vzal s sebou. Brzy po přečtení varování nastoupil farář Stommäus cestu s hlídačem polí Michaelem Hübnerem.

Cesta, jíž se uprchlíci vydali, nebyla nikterak příjemná. Vedla je nejprve Birgsteingasse, přebrodili Harcovský potok a zde naproti Šibeničnímu vrchu již byli kryti hustým, temným lesem. Nalevo od cesty výhružně trčelo dřevěné popraviště. Sestupujíce ze Šibeničního vrchu dostali se uprchlíci k tzv. Černé louži, bažinatému údolí, jež překonával most zhotovený z fošen. Tato cesta měla již po léta velmi špatnou pověst, staly se tu mnohé loupežné útoky. V lese kvílela bouřka, déšť bičoval zemi. Proto byli poutníci rádi, že došli do Rochlice, kde se zastavili u tamního šolce, katolíka Hanse Gärtnera. Ten se noční návštěvě příliš nepodivil a naopak domlouval faráři, aby u něj zůstal přes noc a aby v útěku pokračoval až následujícího rána. Farář, vyčerpaný námahami cesty a přestálým strachem, s tímto návrhem souhlasil. Posadili se ve světnici šolcovny, ale strach jim nedovolil, aby se uklidnili.

Mezitím spiklenci vnikli na faru a po dlouhém hledání poznali, že pater unikl. Nakonec se sjednotili na pronásledování uprchlíka, a pro tento účel se rozdělili do tří skupin. První se pustila starou Pražskou ulicí, vedoucí přes Šibeniční vrch do Rochlice, a Jabloneckou ulicí, jež vedla přes Rýnovice. Druhá banda sledovala faráře Frýdlantskou ulicí, musela se však s nepořízenou vrátit do města. Třetí skupina, jak stojí ve zprávě, *„teprve druhou nebo třetí noc přepadla příbytek malíře Davida v Hraničné, vyplenila jej a po panu mistrovi požadovala peníze.“*

Jedině první rota se tedy vydala správným směrem. Vedl ji Jonas Ullmann, bývalý panský rentmistr, zkušený, šikovný a hlavně vypočítavý obchodník, tchán urozeného městského hejtmana Joachima Junga z Jungenfelsu. Tento Ullmann nebyl jen vůdcem první bandy, byl také hlavou celého spiknutí. S ním se akce účastnili oba jeho synové, student Andreas a Jonas mladší, dále radní David Keil, jeho syn Gottfried, řezník Christoph Herbig se synem Hansem, pekař Andreas Ullmann, bratr Jonase Ullmanna, se synem Gottfriedem, pacholek Christoph Herkner, pekařský učeň Christoph Tiel, holičský tovaryš Heinrich Horn, syn bývalého městského hejtmana Christopha Horna, a soukeník Tobias Völkel.

Dělníci na vinici

Liberečtí duchovní správci do roku 1945 (24)

V tomto pokračování se zpronevěřím jedné ze základních zásad historikovy práce. Poskytnu čtenáři Obrázku článek vlastivědného badatele tak, jak na Štědrý den roku 1931 vyšel v novinách Reichenberger Tagesbote, tedy bez jakýchkoli poznámek a vysvětlujících komentářů. Chci dát dnešnímu člověku možnost poznat, jakým směrem se ubíralo vlastivědné bádání na Liberecku a jakým způsobem byla hodnocena v první polovině 20. věku tři století stará vražda patera Andrease Stommäuse.

Vražda katolického kněze P. Andrease Stommäuse. Příběh z času protireformace.

Byl listopad roku 1631. Město Liberec hrozila přepadnout brzká zima, deště a sněhové přeháňky bičovaly krajinu, nevlídnou samu o sobě. Ale nejen drsné počasí, nejen přírodní bouře naplňovaly srdce měšťanů úzkostí a skleslostí, daleko spíše budila v obyvatelích města strach a nepokoj válečná lítice, která vtrhla do Českého království po přelomu století.

Liberec se za vlády rodiny Redernů povznesl mezi významná městečka. Za času jejich panství, tvořícího vrchol dosavadních městských dějin, prošlo celou zemí mocné hnutí, jež s sebou mělo brzy strhnout celý známý svět. Bitva na Bílé Hoře v listopadu 1620, jež přinesla porážku „zimního krále" Friedricha Falckého, se stala osudnou také Kryštofu z Redernu. Byl totiž stoupencem poraženého knížete nejen jako protestant, ale i jako jeho osobní přítel. V létě 1622 nastoupil Kryštof z Redernu se svou matkou Kateřinou, jež v této nouzi nemohla syna opustit, cestu do exilu a do bídy. Kateřina v cizině zemřela se zlomeným srdcem. Jejímu synu osud dopřál ještě jednou se vrátit, musel však nakonec znovu utéci a brzy poté následoval matku na věčnost.

V červnu 1622 byl Albrecht z Valdštejna obdařen dosavadními Redernovými državami. S převratem majetkových poměrů nastala také reforma, pokus donutit dosavadní přívržence Lutherova učení k návratu ke katolické víře, tedy tzv. protireformace. Duchovní komisaři, tzv. seligmacheři, obraceli nebo vyháněli protestantské duchovní. V Liberci obstarávala tuto práci skupina jesuitů z jičínské řádové koleje. Jelikož neměla ona opatření očekávaný výsledek, přistoupilo se k silovému řešení. Valdštejn vydal list o odstranění „cizozemských" farářů. Liberecký kazatel Andreas Heisch, třiaosmdesátiletý kmet, již 53 let ctěný a milovaný svou farností, opustil město. Brzy jej následovali spolubratři v úřadě ze sousedních obcí. Ustoupili násilí a odešli za hranice. Se skličující bázní očekávali věřící následující události. Všichni zůstali věrni své staré víře, pronásledování jí naopak ještě posílilo. Doufali v návrat starých poměrů, věřili v návrat Kryštofa z Redernu.

Nový majitel panství Albrecht z Valdštejna vystoupil již v prvním roce své vlády příkře proti libereckým měšťanům. Když jej požádali o potvrzení svých původních svobod, dal jim za odpověď, že jejich svobody leží pohřbené na Bílé Hoře, ať si je najdou tam. Katoličtí faráři byli uváděni do úřadu v doprovodu světského komisaře a za ochrany 50 mušketýrů. Byli to cizinci, kteří neznali zvyky a mravy lidí, jež měli obracet na katolickou víru. Prvním

O skutečných rozměrech deliktu pedofilie v duchovenstvu

Italský deník Avvenire publikoval 13. 3. 2010 rozhovor s Msgre. Charlesem Scicluna, který má v Kongregaci pro nauku víry na starosti případy tzv. *delicta graviora*, tedy nejzávažnější delikty na poli víry a morálky, mezi něž patří také delikt proti šestému přikázání duchovního s osobou mladší 18 let. Interview s tímto nejkompetentnějším vatikánským úředníkem je první svého druhu a je odpovědí na mediální bouři kolem případů sexuálního obtěžování nezletilých duchovními osobami. Rozhovor přinášíme v plném znění.

Církev bývá obviňována ze shovívavosti vůči tzv. pedofilním kněžím …

Je možné, že v minulosti, možná vlivem špatného chápání ochrany dobrého jména instituce, někteří biskupové zaujali v praxi příliš shovívavý postoj k těmto velmi tristním fenoménům. Říkám v praxi, protože na rovině principů vždycky existoval pevný a jednoznačný postoj k deliktům tohoto typu. Pro připomínku stačí jmenovat dnes již slavnou instrukci *Crimen Sollicitationis* z roku 1922 …

Nebylo to v roce 1962?

Nikoliv, první vydání spadá do pontifikátu Pia XI. Potom za bl. Jana XXIII. posvátné officium vypracovalo pro koncilní otce nové vydání. Bylo vytištěno jenom 2000 kopií, což nestačilo na distribuci, která pak byla odložena na neurčito. Byly to procedurální normy pro případy svádění ve zpovědnici a další těžké delikty se sexuálním pozadím, včetně sexuálního zneužití nezletilých.

Normy však doporučovaly utajování? …

Špatný překlad tohoto textu do angličtiny sugeroval, že Svatý stolec ukládá disciplinu utajení, aby se zamlčela fakta. Tak tomu ovšem nebylo. Utajení, které zmiňuje instrukce, sloužilo ochraně dobré pověsti osob, kterých by se případ týkal; v první řadě obětí a pak i obviněných duchovních, kteří mají – jako kdokoli jiný – právo na presumpci neviny, dokud není podán důkaz o opaku. Církev si nelibuje v nějaké okázalé spravedlnosti. Normy o sexuálních zneužitích nebyly nikdy chápány jako zákaz oznámit delikt příslušným státním orgánům.

Tento dokument však bývá soustavně zmiňován v souvislosti s obviňováním nynějšího papeže, který jako prefekt svatého officia čili Kongregace pro nauku víry byl zodpovědný za údajnou politiku zamlčování faktů ze strany Svatého stolce …

Jde o falešné a pomlouvačné obvinění. Dovolím si v této věci zmínit několik skutečností. Mezi lety 1975 až 1985 nebyl naší Kongregaci hlášen žádný případ pedofilie u duchovních. Po vydání Kodexu církevního práva v roce 1983 panovala určitou dobu nejasnost, pokud jde o seznam deliktů, které byly vyhrazeny kompetenci této Kongregace. Teprve po vydání *motu proprio* roku 2001 se delikt pedofilie vrátil do naší výlučné kompetence. Kard. Ratzinger od toho momentu projevoval velkou pevnost a rozvahu při řešení těchto případů. Ba více než to. Projevil také velkou odvahu, když se postavil k některým velmi obtížným a choulostivým případům, *sine acceptione personarum*, tedy bez přiznání dotyčných osob. Znovu tedy opakuji, že obvinění nynějšího papeže ze zamlčování je lež a pomluva.

Co se děje v případě, kdy je nějaký kněz obviněn z tohoto těžkého deliktu?

Pokud je obvinění pravděpodobné, biskup má povinnost vyšetřit jeho věrohodnost a povahu. Pokud předběžné šetření ukáže, že obvinění je věrohodné, biskup ztrácí kompetenci zabývat se případem a musí jej předat naší kongregaci, kde o něm jedná disciplinární oddělení. Toto oddělení je kromě mne tvořeno osmi osobami z řad duchovních a jedním laikem-odborníkem na trestní právo.

Vašemu úřadu bývá vyčítána pomalost …

Ty výčitky jsou nespravedlivé. V letech 2003 – 2004 jsme byli zaplaveni mnoha případy, z nichž většina přicházela ze Spojených států a týkala se vzdálené minulosti. V posledních letech došlo, díky Bohu, k velkému snížení jejich počtu. Nové případy se tedy snažíme řešit v reálném čase.

Kolik jste jich dosud projednali?

Celkem jsme v těchto devíti letech (2001 – 2010) řešili obvinění asi ve 3000 případů diecézních i řeholních kněží a týkají se deliktů spáchaných v posledních 50 letech.

Jedná se tedy o tři tisíce případů kněží pedofilů?

Nebylo by správné to tak označit. Můžeme říci, že víceméně 60 % případů se týká aktů

tzv. efebofilie, tedy sexuální přitažlivost k nezletilým a téhož pohlaví, 30 % případů se týkalo heterosexuálních vztahů a 10 % vlastní pedofilie, tedy přitažlivosti k dětem v předpubertálním věku. Případů kněží, obviněných z pedofilie ve vlastním slova smyslu, je tedy za posledních devět let kolem 300. Samozřejmě, je jich mnoho, ale je třeba uznat, že fenomén není tak rozsáhlý, jak by se mohlo zdát.

Tedy tři tisíce obviněných. Kolik z nich bylo souzeno a odsouzeno?

Přibližně lze říci, že proces ve vlastním smyslu slova, trestní nebo administrativní, se konal ve 20 % případů a obvykle probíhá v diecézích, odkud pocházejí, vždy pod naším dohledem. Jen výjimečně se koná tady v Římě. V 60 % případů, zejména z důvodů pokročilého věku obviněných, nedošlo k procesu, ale vůči dotyčným byla vynesena administrativní a disciplinární opatření, jako povinnost nesloužit mši s věřícími, nezpovídat, a vést život v ústraní a v modlitbě. Za zmínku stojí, že v těchto případech, mezi nimiž jsou některé obzvláště vykřičené a zabývala se jimi média, nebyla udělena absoluce. Nebyl sice vynesen formální rozsudek, ale pokud jim bylo uloženo mlčení a modlitba, nějaký důvod tam bude …

Zbývá tedy ještě těch prvních 20 % případů …

Řekněme, že v 10 % obzvláště závažných případů s drtivými důkazy, přistoupil Svatý otec k vydání dekretu o propuštění z duchovenského stavu. To je závažné, administrativní a nevyhnutelné opatření. V těch zbývajících 10 % případů sami obvinění kněží požádali o propuštění z duchovenského stavu, což bylo okamžitě přijato. Tyto posledně jmenované případy zahrnují kněze, kteří vlastnili pedopornografický materiál a byli za to souzeni také státními soudy.

Odkud pochází oněch 3000 případů?

Zejména ze Spojených států. V letech 2003 – 2004 představovaly asi 80 % všech případů. V roce 2009 klesl podíl USA na asi 25 % z 223 nových případů z celého světa. V posledních letech 2007 – 2009 bylo Kongregaci oznámeno v průměru 250 případů za rok z celého světa. Mnoho je zemí, kde bylo zaznamenáno 1 – 2 případy. Celkově se jejich počet značně umenšil. Přitom je třeba zmínit, že na světě je diecézních i řeholních kněží celkem přes 400 tisíc. Tyto statistické údaje tedy neodpovídají dojmu, který vzniká, když se tyto tak tristní případy objevují na prvních stránkách novin.

Říkal jste, že procesy ve vlastním slova smyslu se týkají asi 20 % ze tří tisíc případů, které jste v posledních devíti letech zkoumali. Skončily vynesením rozsudku?

Mnohé z těchto procesů se skončily rozsudkem. Nechyběly však ani případy, kdy byl kněz prohlášen za nevinného anebo kde obvinění nemělo dostatečné důkazy. Ve všech případech se však studuje nejen vina či nevina obviněného duchovního, ale posuzuje se také vhodnost dotyčného pro veřejnou službu.

A v Itálii?

Nezdá se, že by tento fenomén měl dramatické dimense, i když mně trochu činí starosti určitá kultura mlčení, která je na Apeninském poloostrově ještě velmi rozšířena. Italská biskupská konference však nabízí vynikající technicko-právní konsultace biskupům, kteří mají o těchto případech jednat. S velkým uspokojením zaznamenávám rostoucí snahu italských biskupů zjednat si zcela jasno v případech, které jim jsou oznámeny.

Obvyklou námitkou proti církevní hierarchii je to, že nahlášené pedofilní delikty neoznamuje příslušným státním orgánům činným v trestním řízení …

V některých zemích anglosaské právní kultury, ale také ve Francii, pokud se biskupové dovědí o spáchaných deliktech od vlastních kněží mimo svátostnou zpověď, jsou povinni je oznámit příslušným státním úřadům. Je to bolestná povinnost, protože biskupům je tak ukládáno učinit něco, co je srovnatelné se situací, kdy rodič udává vlastního potomka. Naše směrnice se však i v těchto případech drží povinnosti respektovat státní zákony.

A v případech, kde biskupové nemají tuto zákonnou povinnost?

V těchto případech biskupům neukládáme povinnost udat vlastní kněze, ale vybízíme je k tomu, aby se obrátili na oběti a vyzvali je, aby sami podali trestní oznámení na kněze, který se na nich dopustil deliktu. Kromě toho je vybízíme, aby poskytli obětem veškerou duchovní, ale nejen duchovní pomoc. V jednom nedávném případě kněze později odsouzeného italským soudem to byla právě naše Kongre-

Hudební jaro 2010 v kostele Sv. Bonifáce v Liberci Hanychově

V neděli 25. 4. od 18 hodin

se koná koncert varhanní hudby v podání žáků Základní umělecké školy Liberec pod vedením Lukáše Trykara. Koncert se koná v době velikonoční v roce, kdy si připomínáme 85. výročí založení ZUŠ v Liberci.

V neděli 20. 6. od 18 hodin

zazní koncertní provedení mše Missa Brevis od autora Jiřího Pavlici v podání Turnovského orchestrálního sdružení se sólisty a sborem.

Na tyto koncerty Vás srdečně zveme. Vstupné je dobrovolné.
Radovan a Zdeněk Skaličtí Liberec Hanychov.

mými. Ale jinak je akce otevřená všem, kteří se hlásí ke křesťanství. Ukončení ve 20.30.

Na setkání s vámi se těší

P. Bartoloměj OFM,
Dominik Fišer a spol.

MŠE SVATÁ S MODLITBAMI ZA UZDRAVENÍ

Slouží P. Anthony, nástupce otce Billa, v kostele Sv. Antonína Velikého ve čtvrtek 22. dubna v 18 h.

Ježíš uzdravuje a zachraňuje.
Bližší informace na
tel.? 607 609 103,
e-mail: Anthony2010@seznam.cz
Stanislava Vitoňová, tel. 606 627 636

Z VRATISLAVIC NAD NISOU

V pátek 9. dubna 2010 bude mše svatá až v 18.00 hodin a bude ji sloužit P. ThLic. David Bouma. Následovat bude jeho přednáška na téma Vyznání víry, která začne v 19.00 hodin v sále. David Bouma je asistentem na Katolické teologické fakultě UK v Praze. Všichni jste zváni!

V neděli 18. 4. 2009 od 18.00 hodin se uskuteční v sále pod kaplí Vzkříšení koncert Světem klasické a operetní hudby, na kterém zazní známé operetní písně a skladby. Koncert pořádá MO Vratislavice.

Václav Vaněk

Úspěšně ukončil studium Teologické fakulty na Universitě Karlově v Praze. Působil dva roky v Praze. Rok byl v Liberci-Rochlici a pět let ve farnosti v Plzni, poté nastoupil do Ruprechtic.

Liberecký deník (redakčně zkráceno)

Kostel Sv. Antonína Paduánského (Liberec-Ruprechtice) je dílem architektů Maxe Kühna a Heinricha Fanty. Iniciátorem stavby se stal Spolek pro postavení kostela v Ruprechticích, který sbíral potřebné finanční prostředky dvacet let. Chrám byl postaven v letech 1909 – 1910, a to především díky sbírkám věřících a příspěvku mecenáše a později patrona kostela Josefa Salomona, továrníka z Kateřinek. Jednolodní pseudogotická stavba kostela orientovaná na osu východ – západ se štíhlou věží (47 m) tvoří zdaleka viditelnou dominantu této části Liberce.

Libuše Jelínková
www.liberecky.denik.cz 3. 3. 2010,
http://farnost-ruprechtice.rkc-lbc.cz
(ruprechtická farnost má nyní
nové internetové stránky
http://farnostruprechtice.cz)

Křížová cesta U Obrázku

V sobotu, 20. 3.jsme se modlili křížovou cestu U Obrázku za nenarozené děti, jako již tradičně ve stejném čase, kdy v Praze probíhal Pochod pro život.

Modlitbu vedl otec Bartoloměj a včetně ně se jí zúčastnilo osm osob, z toho dvě děti.

David Jech

ZPRÁVY Z FARNOSTÍ

Večery chval v Liberci

se konají v kostele Sv. Antonína Velikého v průběhu akademického roku každé první pondělí v měsíci od 19.00. Dubnové chvály vycházejí na velikonoční pondělí a proto nebudou! Sejdeme se až v květnu v pondělí 3. 5. 2010 v 19.00 v kostele Sv. Antonína Velikého nebo v kostele Nalezení sv. Kříže, místo bude včas upřesněno. Je to večer písní chval s krátkou promluvou nad Božím slovem a proseb za přítomné určený nejen pro mladé, ale pro všechny, kdo se chtějí modlit.

Rádi bychom pozvali především účastníky JUMPu (tábora pro mladé), kteří zde budou mít příležitost se setkat se svými zná-

gace, která navrhla žalující straně, jež se na nás obrátila s žádostí o kanonický proces, aby se v zájmu oběti a kvůli zabránění dalším deliktům, obrátila také na státní úřady.

Poslední otázka: existuje pro tyto těžké delikty nějaká promlčecí lhůta?

Dotýkáte se – podle mého mínění – bolestivého místa. V minulosti, před rokem 1898 byla kanonickému právu promlčecí lhůta trestního postihu naprosto cizí. Pro nejtěžší delikty byla promlčecí lhůta deseti let zavedena v *motu proprio* roku 2001. Na základě této normy v případech sexuálního zneužití dosahuje nezletilý po deseti letech plnoletosti.

Stačí to?

Praxe ukazuje, že lhůta deseti let tomuto typu případů neodpovídá, a bylo by žádoucí vrátit se k předešlému systému zrušení promlčecí lhůty pro případy závažných deliktů. 7. listopadu 2002 však ctihodný Boží služebník Jan Pavel II. udělil této Kongregaci možnost zrušit na základě odůvodněné žádosti biskupů promlčecí lhůtu v konkrétním případě.

(V Obrázku vyšly některé statistky a dokumenty v roč. 6, č. 7, 13. 6. 2008 v příloze.)

www.radiovaticana.cz/clanek.
php4?id=12533

Světovláda omylem a nebezpečím

Světovláda se označovala v různých historických epochách různě. Snahy o sjednocení světa pod jednou jedinou vládou zde existovaly od nepaměti byly vždy adekvátní stupni poznání světa. Babylónský Nabuchodonosor, známý z Bible, považoval za „svět“ teritorium Blízkého a Středního východu. Alexander Makedonský pokládal ze „svět“ oblast Středozemního moře a území od Malé Asie na východ až do Indie. Císařové v antickém Římě razili termín „pax Romana“, což označovalo nejen vnější mír, nýbrž i světovládu Římské říše nad tehdejšími známými částmi planety, konkrétně Evropou, severní Afrikou a kusem asijského kontinentu.

Všem těmto iniciativám ve prospěch jednoty světa je společné jedno: Vždycky šlo o konkrétní pozemskou sílu, vojenskou moc, která usilovala prosadit tento cíl silou zbraní, případně obratností diplomacie. Světovláda je tak udržována buď násilím nebo politickou vychytralostí, jejím nositelem je panovník nejmocnější říše. S jiným přístupem se setkáváme v Bibli. Termín „šalom“ neznamená pouze světovládu vyvoleného národa, nýbrž i jednotu ve víře a mravech. Vládcem a pánem tehdy známého světa není pozemský král, nýbrž Bůh, respektive Jeho vyslanec, Mesiáš, který má za úkol jednak vysvobodit Israel z cizího područí, jednak ustanovit tzv. mesiášské království nad celou zemí.

Zatímco u Nabuchodonosora nebo Alexandra Makedonského hrálo při výbojích s cílem dobytí světa náboženství pouze doprovodnou funkci a idea byla čistě pozemská a hodnoty morální nebo náboženské v ní měly pramalou roli, všechny kulty, které příliš nevybočovaly z řady, se tolerovaly, u biblických proroků Isaiáše, Ezechiela nebo Daniela stála na prvém místě myšlenka jednoty víry, heslovitě řečeno „v Boha“, apokalyptická vize mesiášského království, v němž se sjednotí celý svět – nebo-li řečeno biblickým termínem – všechny národy. Pilířem této jednoty světa není tedy síla zbraně, i když starověký Israel se jí výslovně nezříká, nýbrž síla monoteistické víry, teistické přesvědčení židovského národa o Hospodinu, který bezprostředně zasahuje do dějin a klikatými cestami všechno přivádí k vytoužené jednotě světa, jež bude především a na prvém místě jednotou víry a morálního řádu. V tom je úžasný pokrok proti výše jmenovanému jinému, pohanskému chápání světovlády. Mesiášská vize světovlády u Israelitů spojuje tuto představu s myšlenkou absolutně dokonalé společnosti.

Křesťanství zkorigovalo a podstatně zpřesnilo mesiášský nárok židovského národa. Nový zákon s definitivní platností presentuje v osobnosti Ježíše Krista Mesiáše, který nebude politický, nýbrž – nakolik je politika bez duchovního rozměru – duchovní, jenž jasně prohlásí, že jeho království „není z tohoto světa“. Proto s příchodem křesťanství také padla idea pozemské světovlády, idea jednoho státu pod jedním vládcem, který si podrobí celý svět. Křesťanská teologie a realistická filosofie považuje světovládu ve smyslu teorie o absolutně dokonalé společnosti na této zemi za neuskutečnitelnou, za něco, co bude později nazváno utopií.

Ježíš Kristus předpověděl svým stoupencům pronásledování až do konce světa, předpověděl, že konečné sjednocení všech národů, přesněji těch dobrých z každého národa, kteří ho uznali za pravého Spasitele, přijde až po jeho druhém příchodu, který bude znamenat „nová nebesa a

novou zemi“, tedy lidově řečeno „konec tohoto světa“. Světovláda v křesťanském pojetí je tedy odložena až do sfér věčnosti, mimo tento čas a prostor, a bude identická s Božím královstvím v nebi, které Ježíš předpovídá. Zde je podstatný rozdíl mezi očekáváním křesťanství a nekvalifikovaným očekáváním israelského národa. Zatímco starozákonní židé neporozuměli svým prorokům a spoléhali na mesiášskou vládu na tomto světě, křesťanství ji správně pochopilo jako přesunutou do nadpřirozena. Tuto víru a zároveň odmítnutí ideje světovlády vyjádřil nejlépe církevní učitel sv. Augustin ve svém spise „De civitate Dei“ (O obci Boží). Zatímco „civitas terrena“ (pozemská říše) je plná neodstranitelných nedokonalostí, omylů a hlavně hříchů, „civitas Dei“ na věčnosti je dokonalá a prosta všech křivd a nespravedlností. Přitom tato civits Dei je zcela reálná na rozdíl od snu dokonalé civitatis terrenae.

Tohoto realistického přesvědčení se pochopitelně nevzdala ani středověká církev, která měla značnou duchovní a do jisté míry i politickou moc. Katolická Evropa uskutečnila velkolepý ideál jednoty ve víře – a poznamenejme že jediná možná a trvalá jednota ve víře je možná jen v katolické víře – který náš historik František Palacký, byť protestant, hodnotí slovy: „I musí být uznáno za štěstí pro národy, že touto ideou se živil pocit jedné rodiny.“ Hlava katolické církve, římský papež, byl považován za ztělesnění této jednoty, císař, nejvyšší představitel světské moci, měl ve smyslu teorie papeže Innocence III. svoji moc odvozenou od moci papežské. Papež byl podle této nauky sluncem, císař měsícem, který má své světlo propůjčené od slunce. Jednota katolické Evropy však neměla nic společného se světovládou. Papež si činil nárok pouze na duchovní svrchovanost nad katolickým obyvatelstvem, nikoli nad mohamedány, hinduisty nebo pohany, žijícími mimo evropský kontinent, dokonce ani ne nad židy, žijícími v křesťanské Evropě.

Samozřejmě se nikdy nevzdal úsilí o jejich obrácení na víru, proto k nim ke všem posílal misionáře. Zároveň však katolická církev velmi dobře věděla, že ne všechny se podaří přesvědčit o pravdivosti katolické nauky, neboť znala podobenství Kristovo o pšenici a koukolu, které obojí musí spolu žít až do posledního soudu. Rovněž tak jí bylo známo, že i v katolicky jednotné Evropě se vyskytují vedle světců též hříšníci, proto ani katolický svět pod papežovou jurisdikcí nebude dokonalou společností, maximálně se jí může v něčem přiblížit, ale zlo a hřích není schopen odstranit. To katolická církev nikdy neslibovala a opačné názory, které se zvláště v renesanci staly populárními, odmítala. Když v 16. století dominikán Tomasso Campanella ve svém spise „Sluneční stát“ předložil vizi ideálně dokonalé společnosti pod nadvládou papeže, byly jeho názory právě tímto papežem odmítnuty jako nereálná fantasie zrovna tak jako všechna tehdejší tzv. utopická literatura.

Protestantská reformace přinesla s sebou katastrofální, dodnes se prohlubující rozbití katolické jednoty Evropy ve víře a mravech. Následný vývoj vedl, jak známo, k myšlenkovému pluralismu, v němž zaujal důležité postavení osvícenský deismus a později ateismus. Osvícenství navazovalo na renezanční utopickou literaturu a snilo o konečném vítězství „vlády Rozumu“ nad celým světem, kdy bude nastolena dokonalá spravedlnost. Nejzřetelněji vysvítá tato utopická představa ve spisech J. J. Rousseaua. Světovláda je zde výslovně spojena s utopií, s ideálem dokonalé společnosti. Na osvícenskou utopickou vizi světovlády navazuje stejně utopická vize světovlády komunistické, usilující o celosvětový sociálně spravedlivý řád, založený na společném jednotném vlastnictví výrobních prostředků – a světovlády rasové v Německu a Japonsku, vycházející z these o nejdokonalejší jednotné rase jako nositelce myšlenky dokonalé spravedlnosti a perfektního pořádku.

Všechny pokusy o světovládu musely a musejí ztroskotat, protože nemohou nebýt vadné z důvodu vnitřní rozpornosti.

Žádná ze světovládných vizí se tedy neprosadila. Ani Nabuchodonosorovi, ani Alexandrovi Makedonskému, ani římským caesarům, ani žádnému jinému z velkých světových dobyvatelů se nepodařilo ovládnout svět a vytvořit jednotnou světovou říši. Israelský národ dosud marně čeká na svého Mesiáše a buduje stejnou utopii. Utopické představy o dokonalém společenském řádu a dokonalé spravedlnosti se ukázaly být nejen fantastickými, nýbrž také nebezpečnými, jak přesvědčivě dokazují zkušenosti s novověkými totalitními režimy. U pozemského vždycky platilo a platí „summa ius – summa iniuria“ (největ-

Dá se tedy říci, že jste byl v Liberci vřele uvítán ...

Ano, lidé mě přijali velmi pěkně. Za dob studií jsem si tu vytvořil nějaké přátele. Tak jsem se vlastně vrátil zpátky domů.

Kde jste působil předtím?

Byl jsem pět let v Plzni. Zde františkáni působí asi dvanáct let.

Být knězem je spíše poslání. Z jakého důvodu jste zvolil právě tuto cestu?

Nasměrovaly mě k tomu různé životní okolnosti. Pocházím z Uherského Hradiště, místa, kde měli františkáni kdysi svůj klášter. V roce 1990 sem znovu přišli obnovit, co začali. Postupně jsem se s nimi začal přátelit. Jejich život mě natolik inspiroval, že jsem se rozhodl do františkánského řádu vstoupit.

Proč ale právě františkánský řád?

Nadchla mě myšlenka františkánského řádu, naplňoval mě ten prostý způsob života.

Jaká je ta myšlenka?

Stručně řečeno, jednoduchý způsob života s lidmi a pro lidi. Už při svém vzniku se františkáni snažili být mezi nejprostšími lidmi, stavěli si dokonce kláštery za hradbami měst, aby byli blíže chudým.

Vést prostý způsob života. Co to konkrétně znamená?

Skládáme slib chudoby, poslušnosti a čistoty. Slib chudoby vyjadřuje naši snahu nevést rozmařilý život, žít skromně a jednoduše. Slibem poslušnosti se zavazujeme ctít a poslouchat své představené. A poslední slib znamená, že se neženíme. Žít prostě také konkrétně znamená, že máme vše společné. Nikdo nedostává svou výplatu, peníze jdou na společný účet, z kterého se pak hradí nutné věci nebo soukromé potřeby bratří.

Na mše svaté nosíte speciální oblek, hábit s kapucí. Co vyjadřuje?

Je symbolem právě zmiňované prostoty. Tu ještě podtrhuje hrubý provaz, kterým je přepásán. Prvně ho začal nosit sv. František z Assisi, byl to oděv chudých. Hábit nosíme při mši v kostele nebo při oficiálních událostech a jinak to záleží na osobním rozhodnutí.

Vaše druhé jméno je Bartoloměj. Co symbolizuje?

Je to řeholní jméno, které jsem přijal při vstupu do kláštera. Je to jméno jednoho z dvanácti apoštolů. Přijetím nového jména vlastně zároveň vyjadřujeme nový způsob života.

Smyslem života je pro mnohé rodina. Vy jste po ní nikdy netoužil?

Samozřejmě, někdy ano. Je přirozené toužit po manželství a dětech. Přesto, že je to někdy těžké, jsem s tímto způsobem života spokojený.

Působíte v kostele Sv. Antonína Paduánského, který byl po roce 1989 znovuobnoven. Podílejí se na chodu kostela obyvatelé Ruprechtic i nyní?

Ano, podílejí. Pomáhají nám hlavně ti, co chodí do kostela a účastní se různých akcí. Rádi bychom ale oslovili i ostatní.

Kostel letos slaví sto let od svého založení. Zmínil jste, že chystáte k této příležitosti pestrý program. Na co se mohou návštěvníci oslav výročí zejména těšit?

Událostí, která otevře celý cyklus oslav, budou Velikonoce, kdy vyrostou před kostelem velikonoční trhy. V kostele budou hudebně ztvárněné pašije. Protože kostel vytváří ráz Ruprechtic, rádi bychom v rámci oslav přiblížili jeho historii. Ve spolupráci s „ruprechtickými sousedy“ plánujeme výstavu starých fotografií, na kterých mohou lidé proniknout do tajů minulosti kostela i města. Také překládáme z němčiny sto let starou kroniku, která obsahuje mnoho zajímavostí, které ještě nikdy nebyly zveřejněny. Chystáme koncerty, další výstavy, vydání brožury pro libereckou veřejnost. Oslavy vyvrcholí 19. září, dnem vysvěcení kostela.

Pomineme-li fakt, že kostel slaví sto let od založení. Jaký je smysl této akce?

Připomenout, že tento kostel tvoří nedílnou součást Ruprechtic a města Liberec. Poukázat na duchovní hodnoty, na které lidé občas trochu zapomínají.

Máte nějaké další vize a plány?

Kromě jiného bych byl rád, kdyby se opravily také kostely v Rochlici a Hanychově. Jsou hojně navštěvovány a využívány i pro koncerty a kulturní akce, zvláště v Hanychově.

Pavel Černý, řeholním jménem Bartoloměj, se narodil 23. 11. 1971 v Uherském Hradišti. Vystudoval střední ekonomickou školu, poté pracoval v České spořitelně.

tím bude pokračovat, ale ti mladí lidé, kteří na světě zůstanou, budou plodem obětí a pevného prorodinného přesvědčení. Až jim bude třicet, čtyřicet, tak se ujmou vlády a situace se změní[5]. Myslím si, že za dvacet let všechno bude vypadat jinak. Ale je tu ještě jedna špatná zpráva: v té době se může zhroutit pensijní systém. Společnost stárne a začíná chybět pracovní síla. Novou generaci tedy čeká velmi těžký úkol."[9]

Tomáš Beran
Foto
- prof. Wojciech Łączkowski, soudce polského Ústavního soudu od 1. 12. 1989 do 1. 12. 1997

[1] http://tiny.cc/Lukas828
[2] http://tiny.cc/katyd
[3] http://tiny.cc/homofilie
[4] http://tiny.cc/msmt207
[5] http://tiny.cc/tyden
[6] http://www.zjazd.eu/teksty/628.html
[7] http://tiny.cc/HLI
[8] http://tiny.cc/Cranmer
[9] http://tiny.cc/Gosc

Poznámky redakce:

[1] Kabrhelová (* 1925) byla mediálně nejznámější komunistická funkcionářka hned po Husákovi. Od roku 1974 byla v čele miliónového Československého svazu žen provázaného s KSČ. Vedení přebrala přímo od Gusty Fučíkové a držela je až do roku 1989.

[2] A ona sama to asi neumí.

[3] Nádražní lampárny však byly už před časem zrušeny.

[4] Pokud myslela Božskou ctnost lásky (caritas), jistě je to správně. Pokud však myslela toužící lásku (amor), pak záleží na předmětu lásky; srov. encykliku Deus caritas est.

[5] Situace se jistě může změnit, ale k lepšímu nebo k horšímu. Předpokládat, že mladí jsou tím samým lepší než staří, je jedno z tragických dogmat dnešní doby. Na půdě Papežské rady o to nebezpečnějším.

FRANTIŠKÁNI A PŘÁTELÉ SVATÉHO FRANTIŠKA

Liberecký deník s br. Bartolomějem Sté výročí kostela Sv. Antonína Paduánského v Liberci-Ruprechticích

Kostel Sv. Antonína Paduánského v Liberci-Ruprechticích letos slaví sto let od svého založení. S jeho administrátorem, P. Bartolomějem Pavlem Černým, OFM, jedním z organizátorů oslav tohoto výročí, přinesl v sobotu 27. února 2010 Liberecký deník rozhovor.

Smyslem mého života je pracovat pro druhé

Nadchla ho myšlenka žít prostý život. Mezi lidmi a pro lidi. V budoucnu by chtěl jet na misii do Jižní Ameriky. Takový je františkánský mnich, otec Bartoloměj.

Jako františkán jste byl po určité době poslán na jiné místo působnosti. V Liberci jste od září minulého roku. Jak na vás tato změna působila? Jaké bylo ocitnout se v cizím městě?

Neocitl jsem se tak úplně v neznámém městě, protože jsem tu byl dvakrát. A to na konci studia a před pěti lety v Rochlici. Liberec jsem si zamiloval, takže jsem se sem velmi těšil. Jsem rád, že mě můj představený, provinciál, poslal právě sem.

ší právo je největším bezprávím). Opravdové křesťanství-katolictví, které neslibuje dokonalou spravedlnost na této zemi, ale až po pozemské smrti na věčnosti, respektive po druhém příchodu Kristově a tzv. „konci tohoto světa", se nejen teoreticky, ale i v praxi ukazuje být nejpoctivější ze všech nauk a myšlenkových systémů. Utopická iluse světovlády v něm nemá místo.

Rozeberme si, proč je tzv. světovláda nerealizovatelnou ilusí. Především je to dáno růzností náboženských, kulturních a civilizačních systémů, které lidstvo v dějinách vytvořilo. Teoreticky by sice světovláda mohla znamenat vzájemnou toleranci všech náboženských, filosofických a dalších -ismů a konečné vytvoření nějakého jediného, nicméně praxe ukázala, že je to neproveditelné. Vždycky se najde někdo, jenž bude chtít prosadit to své na úkor ostatních. To není jen otázkou slabosti lidské povahy a touhy vládnout nad jinými, Adler v této souvislosti, jak známo, hovoří o pudu moci, nýbrž otázkou toho, že nemůže při této světovládě existovat několik civilizačně-světonázorových koncepcí. Vždycky může být pouze jedna, jinak by se nedalo vládnout.

Konkrétně: nelze celému světu vládnout a řídit ho na principu jak katolické, tak současně i marxistické i animistické morálky. Zatímco katolictví striktně trvá na monogamním manželství a zakazuje dokonce i rozvody, marxisté je pokládají nejen za morálně přípustné, nýbrž přímo i za „osvobození" ženy z pout otroctví konvence a předsudků, jak stanovilo první zákonodárství sovětského Ruska hned po revoluci, animisté potom prosazují úplnou polygamii. Vynalézt takové zákonodárství, jež by uspokojilo všechny tyto tři směry, se prostě nedá ani v miniaturním státě, natož potom ve světě domněle sjednoceném pod jednou vládou. Buď bude platit monogamie nebo polygamie, buď bude rozvod povolen nebo zakázán. Žádná „třetí cesta" zde neexistuje. Tato ukázka je jenom malinkou výsečí celého obrovského okruhu problémů, jež ukazuje, že vždycky zůstane někdo ve svých nárocích neuspokojen a ukřivděn a bude usilovat o změnu daného statu quo – a to i násilím. Nositelé moci odpoví rovněž násilím, takže k jednotě, potažmo ke světovládě nemůže nikdy dojít.

Pluralismus v Evropě a v Severní Americe přece jen nějakým způsobem funguje, protože vzájemní političtí i světonázoroví rivalové mají mnoho společného díky evropské křesťanské civilizaci, která je všechny vědomě či nevědomě společně zformovala, ačkoliv i tady se vyskytují – a to stále více – oponenti, s nimiž je domluva obtížná, případně nemožná – například příslušníci extremistických politických hnutí (neonacistických, komunistických aj.) nebo náboženských sekt. Ti jsou tlačeni na okraj společnosti a jejich malá početnost znemožňuje opoziční akce většího rozsahu a zabraňuje nestabilitě. Tyto směry jsou objektivně negativní. Současně však jsou – a v budoucnu budou čím dál více – v západní civilizaci ostrakizováni i stoupenci pozitivních idejí, konkrétně poctiví křesťané, kteří radikálně odmítají potraty, euthanasii, sexuální anarchii a genetické inženýrství, jež jsou přijímány velkou částí vyspělé západní society. Teď si ale představme, že by do tohoto státu, fungujícího na zmíněných pluralitních principech, se začlenil také početný islámský svět, hinduisté se všemi svými směry, animisté, buddhisté, pantheisté či atheisté nejrůznějších odstínů atd. Která z těchto civilizací by měla mít rozhodující slovo, která by vládla?

Dějiny moderní doby ukázaly, že pluralitní stát může fungovat pouze tehdy, kdy myšlenkové rozdíly mezi oponenty nejsou příliš velké – a pokud se přece jen vyskytují občané, kteří projevují nepřekonatelné a zásadní námitky – nikdy nejsou tak početní, aby ohrozili stabilitu. Přesně toto je případ západních demokracií. Nicméně v případě, kdy by muslimové či hinduisté byli stejně početní jako dědicové evropské křesťanské civilizace, ne-li ještě početnější, vládnout by se prostě vůbec nedalo a dříve či později by muselo dojít k ozbrojeným střetům, jak před několika lety dokázala válka v Libanonu; nyní je tam pseudomír na sudu střelného prachu. Z toho je zřejmé, že nějaký celosvětový stát by prostě nemohl v žádném případě na principu pluralismu fungovat. Buď by se rozpadl už v zárodku nebo by v něm došlo ke stejnému vývoji jako v Rusku a Německu tohoto století, kde přívrženci Lenina a Hitlera byli natolik silní, že se jim podařilo zmocnit se vlády a hrubou silou vnutit svou ideologii ostatní společnosti a podle její světovládné teorie i za cenu revolucí a válek a je provázejících krveprolití a zvěrstev se snažit ji rozšířit do celého světa a prosadit svoji utopickou vizi.

Neuspěli a ani uspět nemohli, snad jen částečně a z dějinného hlediska krátkodobě. Lidské názory jsou přece jenom v různých, i malých částech světa natolik různé, že se nedá sjednotit pod jednu jedinou ideologii, nehledě ke katastrofálním důsledkům v ekonomickém a sociálním životě, které se dřív nebo později musí projevit a přimět i její nejzavilejší vyznavače k vystřízlivění. Tato zkušenost, zaplacená stamiliony lidských obětí během krátké doby, nabízí dostačující odpověď, proč je světovláda neuskutečnitelná a každý pokus o ni hned v zárodku odsouzen k zániku.

Má současná globalizace šanci vyhnout se chybám předešlých pokusů o světovládu?

Nejnovější pokusy o světovládu nesou jméno „globalizace“. Od ostatních teorií se liší v jednom podstatném bodě: Tato světovláda se neopírá o utopické filosofické či ideologické teorie, ani o vojenskou sílu, nýbrž o dosud v tomto směru opomíjený fenomén ekonomiky . Principem, z něhož vychází, je prostý fakt úžasného vědecko-technického pokroku, k němuž došlo v průběhu posledních dvou staletí a v jehož důsledku se svět stal podle okřídleného rčení „jednou velikou vesnicí“. Naše planeta je v ekonomickém ohledu čím dál více kontrolována nadnárodními koncerny. Tato realita vyvolala nové úvahy o možné myšlence světovlády. Ta má ovšem proběhnout v době, jíž dali žurnalisté název „soumrak ideologií“.

Vůdčím motivem nemá být nic jiného než ekonomika, která je nadřazená všem náboženským či politickým teoriím. Ty zde budou údajně hrát jen podřadnou roli. Postupující hospodářské propojení celého světa prý odsune na bok všechny náboženské, světonázorové, kulturní a do značné míry i politické rozdíly. Lidé sjednocení v ekonomické rovině přestanou údajně vnímat své civilizační a duchovní odlišnosti, což umožní vznik jednoho celosvětového politického útvaru podobajícího se státu, jehož předzvěstí má být současná OSN. Jenže tento projekt, předkládaný veřejnosti světovými médii, vzbuzuje oprávněnou nedůvěru.

Má-li jít o jednotu pouze na ekonomickém základě, proč se podnikají pokusy o sjednocení všech světových náboženství? Ty už několik desetiletí jsou hlavní náplní aktivity hnutí „New Age“, navazujícího na zednářské lóže, v posledních pár letech jsme svědky celosvětového projektu „Archa“, který mimo jiné financuje vydatnou měrou jeden z hlavních protagonistů myšlenky globalizace a zároveň jeden z největších miliardářů světa Tedd Turner. Do této akce jsou zapojeni též Bill Clinton i Michail Gorbačov. These celého projektu, jak zazněly nedávno ve Vancouveru v Kanadě na celosvětovém shromáždění jeho stoupenců a jak jsou čas od času publikovány ve světových médiích, směřují k unifikaci všech náboženství světa. Ze všech duchovních systémů má být vybráno to společné, co sjednocuje. Všichni zakladatelé světových náboženství a všichni velcí i méně známí náboženští myslitelé mají být považováni za proroky Universa a jako takoví uctíváni.

Také pro křesťanské „církve“ je zde místo za předpokladu, že nebudou trvat na biblické nauce o božství Ježíše Krista a jeho výkupné smrti na kříži za lidstvo, popřou jeho výlučnost a prohlásí ho za rovnocenného Buddhovi, Konfuciovi, Vivekanandovi, Mohammedovi atd. Rovněž tak v tomto projektu zaznívá požadavek opustit tradiční učení o Bohu jakožto osobě a přijmout panteistickou vizi starořecké, ještě předantické Gaie, neboli Matky Země. S tím souvisí i postulát nové morálky. Bývalý katolický, dnes tzv. nadnáboženský a ekumenický teolog Hans Küng ve svém nejnovějším díle „Weltethos“ se snaží stanovit závaznou a jednotnou celosvětovou etiku tím, že vybírá ze všech morálních systémů světa, včetně atheistických, to, co je všem společné a to, co je přijatelné pro většinu.

Tyto a mnohé další iniciativy v tomto směru dokazují, že i projekt světovlády na ryze ekonomickém, nikoli ideovém základě, je stejnou utopií jako předcházející. Ani proponovaná hospodářská jednota světa není reálná, neboť hospodářská úroveň jednotlivých kontinentů a jejich částí je nerovnoměrná, nerovnoměrně se mění a ne všechny země pociťují ekonomickou nadvládu zahraničních nadnárodních monopolů jako spravedlivou. To všechno je třeba nějakým způsobem obhájit a zdůvodnit, proto ani tento zdánlivě ryze ekonomický projekt se neobejde bez jisté míry ideologie.

Nemůže se bez ní obejít už z toho důvodu, že je postaven na tržní ekonomické formaci, která – ať už se to komu líbí nebo ne – vychází z ideologie osvícenského liberalismu a tvo-

Profesor Łączkowski říká, že členové EU a NATO sice už drahně let žijí v blahobytu a že mezi sebou neválčí, avšak, že mír a blahobyt neodstraňují mnoho jiných kulturně-civilizačních hrozeb, které stále zřetelněji vystupují na povrch. Evropa by měla o jejich projevech a příčinách začít otevřeně diskutovat, aby pak mohla dospět k racionálním řešením. Hlavní důvod a zdroj těchto hrozeb tkví v tom, že mnoho rozvinutých států ztrácí svoje tradiční hodnoty a vzniklé vakuum vyplňuje přesvědčení o relativnosti myšlenek a také vědomé i nevědomé preferování materialistického světového názoru. Když vlády některých států, ale i nadnárodní evropské struktury tento názor upřednostňují, snaží se – v rozporu s historickými fakty – omezovat povědomí o kulturních kořenech Evropy. Stačí si zde připomenout zvláštní debatu o evropské ústavní smlouvě, kde se nesmělo objevit slovo „křesťanství“. Jiným příkladem je nedávné rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve věci kříže v italské škole, které s odkazem na svobodu a toleranci paradoxně míří k omezení svobody rozhodování rodičů o náboženské výchově vlastních dětí a akceptuje netoleranci jednoho žáka vůči většině, již tvoří všichni ostatní.

Profesor Łączkowski také podle mého názoru přesně pojmenoval největší absurditu, kterou v Evropské unii vidím. Pyšní se ta naše Unie všelijakými přídomky, říká o sobě, že je vyspělá, že je prostorem svobody a míru, ale současně nejenom dopouští zabíjení nenarozených dětí. A to po milionech. Ale dokonce k němu podněcuje. Profesor Łączkowski připomněl, že lidský život je hoden zákonné ochrany od okamžiku početí do přirozené smrti, přičemž právo na tuto ochranu není dáno dobrou či zlou vůli zákonodárce, nýbrž je dáno přirozeným právem. I Všeobecná deklarace lidských práv z roku 1948 hovoří o přirozené důstojnosti člověka. Zákonodárce k tomu prakticky nemá co dodat. Pokud ale chce z jakýchkoli pohnutek zpochybnit hodnotu kterékoli etapy lidského života, dostává se do neřešitelného dilematu. Ten vyplývá z faktu, že biologické zákony nelze změnit: Lidský zárodek je prostě první fází života člověka, stejně jako terminální choroba představuje fázi závěrečnou. Jde tedy o počátek a konec stejného života, na který se – shodně s lidskými právy

– musí vztahovat bezpodmínečná právní ochrana. Pakliže zákonodárce chce toto dilema obejít a vyjmout některou životní etapu z této ochrany, pak aby se nedostal do konfliktu s trestním právem a paragrafy o zločinech proti životu, je nucen chytře zformulovat nějakou novou, umělou a přírodě odporující – a tudíž i nepravdivou – definici života. Anebo jednoduše prohlásit, že v určité životní etapě je hodnota člověka tak malá, že už život nepotřebuje chránit a že ho lze beztrestně zabít.[6)]

Pokud nějaký pan Barroso či pan Špidla z Bruselu vyhlásí, že podporují rozvoj „reprodukčních práv“ a že s radostí podepisují novou eurodirektivu smrti, málokoho to překvapí. Pokud se však španělský král rozhodne vymlouvat na španělské předpisy, aby obhájil svůj podpis pod národní direktivou smrti, je to hanebné a ostudné. O poslední liberalizaci potratového předpisu Juan Carlos řekl, že ji podepsat *musel*. „Mohl si zvolit v souladu se svým svědomím, žádné positivní právo nemůže žádného člověka, a tím spíše krále, připravit o tuto základní svobodu,“ namítl předseda italské sekce Human Life International Msgre. Ignacio Barreiro: Z přirozeného a Božího práva vyplývá požadavek odmítnout nemorální zákon, který způsobí smrt mnoha nevinných lidských bytostí.[7)]

Britská vládnoucí levice mezitím pokračuje v úsilí zničit ostrovní společnost. Ideologii „rovnosti“ a „tolerance“ se nyní hotoví rozpracovat tak, aby z právního pohledu stálo křesťanství na stejné úrovni s atheismem. Důsledky by samozřejmě byly absurdní. A děsivé.[8)]

Velmi optimisticky hovořila loni paní Christina Vollmerová, poradkyně Papežské rady pro otázky rodiny, v interview pro polský katolický týdeník na téma ohrožení rodiny a vymírání západních národů: Nakonec tady zůstanou ti, kteří věří v rodinu, protože jedinou silou, která pohání naprosto vše v celém vesmíru, je láska[4]. Je to jediná věc, bude trvat věčně. „A myslíte si, že proces degradace rodiny se zastaví?“ zeptali se novináři. „Ještě ne,“ odpověděla: „Za-

Co v médiích nebylo (21)

Zdravím čtenáře!

Na dálku „zdravím“ také soudružku Marii Kabrhelovou[1]! Nedávno uplynuvší osmý březen je v mém kalendáriu totiž provždy spojen s touto čelnou bojovnicí za práva žen.

A nyní vážně. Evropská unie nám doporučila zařídit pro třetinu dětí možnost docházky do předškolních zařízení, naše vláda tu radu nehodila Bruselu na hlavu, nýbrž uložila ministerstvu školství vymyslet, jak to zařídit. Úředníci zasedli a sečetli, že na obnovu jeslí nemají peníze, tož teď dumají, že by školky pozměnili tak, aby do nich mohly chodit i dvouleté děti. Výlučně jako myslitelnou věc tento šílený nápad pojednal v referátu pro Události redaktor České televize Ivan Lukáš[1)]. V Událostech, komentářích pak moderátor Jakub Železný rozumoval, že vlastně o nic nejde: Dřív chodily dvouletí do jeslí. „To ale neznamená, že to je v pořádku!“ reagoval jako host ve studiu psycholog Václav Mertin[1)]. Aspoň tak. Olomoucké arcibiskupství, jak čtu v Katolickém týdeníku[2)], chce založit hned tři mateřské školky! Jedna z maminek, které by školku využily, týdeníku řekla: „Chtěla bych, aby má dcerka dostala křesťanské základy.“ Běžné školy podle ní mohou dětem předávat i špatné vzory[2].

Marně jsem se v minulých dnech radoval v první chvíli ze zprávy České televize, že ministryně školství odvolává pár svých náměstků, aby ušetřila. Zpráva totiž jmenovala i náměstkyni Kláru Laurenčíkovou, paní, která je podepsána pod oslavným prologem v publikaci „Homofobie v žákovských kolektivech“[3)]. Jenže pohled na web MŠMT vyvedl i mou maličkost z omylu: Tato náměstkyně se prakticky stane jen ředitelkou nové sekce[4)].

Skoro denně slyším a čtu zprávy o tom, jak se jmenuje další škola, kde žák zesměšnil či dokonce fysicky napadl svého učitele, ministerstvo pro ně dokonce zřídilo už i telefon, kam mají zavolat, když jim bude úzko. Je mi úzko z krize autority učitele, ale nemám číslo, na které bych zavolal. Leda tak na lampárnu[3]. Zrovna včera mi přítel vyprávěl, co zažívá jeho starší sestra, učitelka češtiny na základní škole. Mimochodem její žáci pravidelně vyhrávají první místa ve školních soutěžích: vyšle tři a přivezou tři diplomy za první místa. To platilo, dokud do třídy nenastoupil raubíř. Fysicky začal dost zle napadat spolužačky, takže následovaly kázeňské sankce… A pak sešlost pedagogické rady. Výsledek? Chyba je v učitelce, málo ho chválí. Aby se nad sebou měla ta nešťastnice čas zamyslet, tak jí zakázali ho trestat. Kázeň ve třídě se rozpadá. Desperát vyvádí, ostatní vidí, že to nic nestojí, a jejich učitelka psychicky trpí pastí, do které byla vmanipulována. Asi by podle MŠMT měla zavolat na to číslo pro zoufalé pedagogy.

Taky jsem se nedávno radoval nad titulkem, že ministr Kocáb nabídl resignaci, vlastní zpráva mi pak poznovu přinesla zklamání: Pan Kocáb nechce odejít z úřadu proto, že si sám uvědomil zlou povahu toho, co provedl (údajný sexuální poměr s tiskovou mluvčí), nýbrž proto, že se to provalilo do novin. A korunu tomu nasadil premiér Fischer, když ohlásil, že panu Kocábovi doporučil po manželské nevěře neodcházet z vlády. „Osobně mám silný vztah k rodině, beru ji jako nezákladnější věc. Když ji ztratíme, tak se můžeme jít klouzat. Což říkám i přesto, že jsem se jednou rozvedl,“ vzkazoval o pár týdnů dřív, v únoru, pan Fischer „Národnímu týdnu manželství“.[5)]

Myslím, že ještě existuje v Evropě místo, kam pravidelně jezdí lidé, kteří chtějí opravdu zodpovědně přemýšlet o nejtěžších problémech, s nimiž se potýká náš svět. Je to svatovojtěšské Hnězdno. Letos v březnu hostilo v řadě už devátý sjezd, který byl nazván „Rodina nadějí Evropy“. Pro ilustraci ocituji názvy několika tématických okruhů ve strukturované debatě sjezdu: „Děti jednoho Boha. Biblická vize rodiny“, „Přirozené právo. Utopie nebo základ Evropy?“, „Manželství a rodina v judaismu, křesťanství a islámu“, „Civilizační spor o rodinu. Nové modely rodiny?“.

Z projevů, které tam zazněly, chci upozornit aspoň na jeden. Zazněl z úst profesora Wojciecha Łączkowského a jeho námětem bylo přirozené právo. Kéž by všechny projevy vyšly souborně v českém překladu a byly rozeslány všem učitelům u nás. Získali by dobrý základ k přemýšlení o tom, co a jak v dětech rozvíjejí, co do nich zasévají. A brožuru „Homofobie v žákovských kolektivech“ by hned mohli hodit do sběru, kam tyto naším státem placené nepravdy patří.

ří její nedílnou součást. Současná globalizace je proto pouhým pokračováním osvícenské utopie o celosvětové vládě tolerance a rozumu, jejímiž nositeli byly majetné vrstvy podnikavých měšťanů, čili buržoazie. S realizací tohoto projektu započala Velká francouzská revoluce, jejíž vůdci ho chtěli rozšířit na celý svět. Skončil fiaskem a statisíci povražděných katolíků za jakobínské diktatury. Od té doby se ho nikdo nepokusil vzkřísit, neboť pozornost byla upřena k jinému utopickému plánu, předkládanému Marxem a Leninem. Když se ukázal na konci uplynulého století neživotný, přichází na scénu opět tento starý osvícensko-liberální projekt, tentokrát podepřen nevídaným rozmachem vědy a techniky.

Opět zaznívají stará osvícenská hesla: tolerance, dnes nazývaná termínem „dialog“, svoboda, dnes označovaná jako „pluralismus“, zdravý rozum, dnes dávaný do spojitosti s vědeckými poznatky a přemírou informací atd. Tolerance je slovem, které se v souvislosti s globalizací skloňuje ve všech pádech. Tak tomu bylo i za osvícenství a Velké francouzské revoluce. Ano, osvícenci dokázali být tolerantní vůči každému, kdo své přesvědčení nepresentoval jako jedině správné a pravdivé. Katolíci, kteří trvali na Bibli a nauce učitelského úřadu církve jako závazných pravdách, byli bez milosti gilotinováni nebo jiným způsobem vražděni, neboť byli označeni za „netolerantní“ a „nepřátele svobody svědomí“. Jen jako zajímavost zmiňme polského historika Jerzy Roberta Nowaka a italského žurnalistu Vittorio Messoriho, kteří předložili ve svých nově vydaných pracích na toto téma podnětná fakta o hrůzách jakobínského i předjakobínského teroru, například o tom, jak generál Westermann nechal ženy a děti vzbouřených šuanů (sedláků v kraji Vendée, kteří povstali na obranu pronásledované církve) rozdupat koňskou jízdou nebo dal z jejich kůže vyrobit stínítka pro lampy do bytů zámožných pařížských měšťanů. Nacismus a Osvětim tak mají své „důstojné“ předchůdce. A co jenom moderní netolerance ke stamiliónům nenarozených lidí, kteří se prostě někomu nehodí?

Tuto analogii uvádím proto, poněvadž dnešní myšlenkoví dědicové osvícenství a liberalismu se dosud neomluvili katolíkům za zvěrstva Velké francouzské revoluce, sami však vehementně požadují omluvy od církve za mnohem starší a početně vůči tomu zanedbatelné oběti inkvisice a upalování heretiků. Proto ani dnes nelze liberálům důvěřovat. Konkrétní praxe to markantně ukazuje. Autentičtí křesťané, trvající na tom, že zjevení Boha v osobě Ježíše Krista je pravé, kdežto opačná these omylem, musí zákonitě narazit a také narážejí. Budou – a v mnoha případech již jsou – vykřičeni jako netolerantní, jak např. v českém prostředí vyjádřil již před časem v jednom svém článku v Lidových novinách všem dobře známý Odilo Ivan Štampach: „Žádná tolerance pro netolerantní!“ Totéž hlásal, jak známo, už Voltaire a jakobíni. Kdo nepřijme názor, že Ježíš je pouhým člověkem-prorokem stejně jako Pythagoras či Rámakrišna a má tutéž hodnotu jako oni, o nic větší, kdo bude trvat na tom, že on jediný je Bohem, jenž vzal na sebe náš lidský život, nutně narazí a tento konflikt se musí projevit stále větší ostrakizací. Netolerance, jak jsme uvedli, postupuje v otázce ochrany nenarozených lidí, nově i starých a nemohoucích:

Bývalý president USA Clinton nedávno prohlásil, že volný potrat se prostě stal americkým ústavním právem a tudíž součástí americké demokracie. Kdo toto popírá a proti právu na potrat bojuje, není prý demokratem. Nezůstalo však jenom u potratů. V demokratických zemích sílí tlak na legalizaci euthanasie, homosexuálních svazků a v poslední době na klonování lidí ve stadiu embryí a jinými experimenty s nimi. To všechno je nejen pro katolíky, ale také například pro muslimy a některé židy, nepřijatelné. Přesto je legislativa odpovídající této globalistické morálce přímo brutálně vnucována nejen OSN, Evropským svazem, ale i světovými mediálními koncerny, které jim slouží, i ekonomickým nátlakem, za nímž stojí právě ty monopoly, jež jsou nositeli globalizace.

Evropský svaz hrozil tvrdými ekonomickými sankcemi Kyperské republice, když nezmění svá přísná zákonná opatření proti homosexuálním partnerským svazkům, vláda Maltské republiky a katolický episkopát se musí bránit proti Holanďanům, kteří v mezinárodních vodách těsně u břehů tohoto ostrovního státu instalovali plovoucí potratovou kliniku, co nabízí své služby těm „pokrokovým“ Malťankám, jež nemohou těchto „služeb“ využít doma, protože potrat je v této zemi trestný. Globalizující instituce á la Mezinárodní měnový fond jsou ochotny poskytovat finanční pomoc rozvojovým zemím pouze v tom případě, když „omezí“ porodnost a zavedou antikoncepci, nadnárodní koncerny vnucují africkým, asijským a latinskoamerickým zemím kondomy jako jediný prý účinný prostředek boje proti AIDS, ačkoliv je prokázáno, že tento prostředek vzniku choroby nebrání – pohlavní zdrženlivost a spořádaný manželský život, které jsou naproti tomu účinné a mravné, zase odporuje prosazované ideologii. Zábavní průmysl show byznysu šíří pornografii a činí si na to nárok „ve jménu svobody“, kdo se proti ní ozývá, je nepřítelem „svobody“. Nedávné konference v Káhiře a v Pekingu na tato témata odkryly, co sledují globalizátoři a jak jsou odhodlaní prosadit tyto křesťanské civilizaci odporující morální (přesněji nemorální) postuláty za každou cenu.

Globalizace je tak z osvícenského liberalismu vycházející ideologií ekonomického utopismu, prosazující ideu světovlády obzvlášť bezohledným a nebezpečným způsobem. Nestačí ji pouze odmítnout, je nutno se jí důsledně a rasantně bránit. Jiná obrana není možná než trvání na trvalých katolických hodnotách, vyplývajících z křesťanské etiky a prověřených staletími. To je možné samozřejmě v zemích, které prošly křesťanskou civilizací. Státům, jež vycházejí z jiných náboženských a světonázorových principů, kde křesťanství dosud nesmělo zapustit kořeny, nelze samozřejmě toto násilím vnucovat, nicméně je na církvi, aby nepolevovala ve svém misijním poslání a snažila se trpělivou a nenásilnou cestou přivést všechny lidi k přijetí Krista jako vtěleného Boha a jediného spasitele světa. Přesvědčení o této pravdě neznamená žádnou intoleranci ve smyslu násilného nucení, dějiny naopak dokázaly, že křesťanští stoupenci byli podstatně tolerantnější než ostatní.

Radomír Malý
www.euportal.cz/Articles/5555-svetovlada-omylem-a-nebezpecim.aspx
Foto
- Symbol snah o světovládu, rozbombardovaný Frauenkirche, luteránský kostel Panny Marie v Drážďanech, dnešní Německo nesneslo a musel být znovuvybudován.

Redakční poznámka:
Autor nezmiňuje tři důležité věci:

1. Někteří katolíci buď podporují snahy o světovládu, nebo se nestaví proti ní z důvodu, že se utopicky domnívají, že až nějaký „Nabuchodonosor“ dosáhne světovlády, katolická církev ji pokřesťanští. To je ale naivní předpoklad, jak ukazují mnohé režimy v dějinách – napřed musely padnout a teprve pak se v těch zemích mohlo začít šířit křesťanství.

2. Jiní „katolíci“ se domnívají, že církev by skutečně měla změnit svou věrouku a „přiblížit se“ nějakému světovému ethosu. To je ještě závažnější utopie, než ta předešlá. Tito „katolíci“ si neuvědomují, že katolická věrouka i mravouka jsou pravdivé, že jsou zakotveny v Pravdě, tedy na Pánu Ježíši Kristu. Jakmile by se tato věrouka nějak „modifikovala“, měnila, pak se tím samým do ní dostává lež, lež tím větší, čím větší jsou změny. Zdá se, že současné problémy církve jsou způsobeny právě tím, že do života církve, tj. do její věrouky nebo mravouky, se snaží pronikat něco nepravdivého. Uvidíme, jak se církev s těmito problémy vyrovná – může to být nakonec poučením i pro utopické „katolíky“ tohoto typu.

3. Jiní katolíci poukazují na úspěch Svaté říše římské. Vůbec si ale neuvědomují, že význačným znakem této říše bylo něco, co později mizelo a dnes už je v troskách: jedinečná subsidiarita společnosti ve všech jejích úrovních. Moderní snahy o světovládu jdou právě opačným směrem: k maximální centralizací – a právě ta je předurčuje k nezdaru. Posledním výkřikem centralizačních snah je „Lisabonská smlouva“.

Československo a Vatikán během 2. světové války

Pius XII. (2)

(Ze Semináře církevních dějin pořádaného Ústavem pro soudobé dějiny v roce 1999/2000)

„Nuncius mi dnes předložil tyto otázky, i když od začátku zdůrazňoval, že mluví jako soukromá osoba,“ Dostal prý z různých stran ... zprávy, které se zabývají zacházením s Poláky; zejména v oblasti Poznaně, ale i v jiných částech... On ví, že jako nuncius nemá žádné právo přednášet tuto věc. Považuje však za svou lidskou povinnost to učinit... Zrovna nedávno se tam udály věci, které by nemělo Německo připustit ve svém vlastním zájmu. On prý zde nechce vyšetřovat, zda statkáři byli zastřeleni právem atd., ale mluví za prostý lid. Ženy, děti a staré lidi vytahují v noci z postelí a vyhánějí je, aniž jim přidělili nové byty. Nuncius se mě otázal, zda bych mu nemohl poradit, na koho by se v této věci mohl obrátit.

Odpověděl jsem nunciovi, že bych mu nedoporučoval, aby se obracel na vysoce postavené německé osobnosti, protože je možné, že by ho nevyslechly tak klidně jako já a že by mu hned odpověděly, že on jako nuncius nemá právo mluvit o takovýchto věcech. Ostatně se s určitostí domnívám, že se stal obětí falešných zpráv. Nuncius to popřel a zdůraznil, že je při hodnocení zpráv velmi opatrný. Prosil mě, abych se alespoň poradil s panem státním tajemníkem, zda by se nedalo něco dělat.“[7]

Pius XII. navrhl, aby aspoň na Boží hod vánoční roku 1939, obě strany ustaly od válečných akcí. Hitler neodpověděl, Anglie a Francie se zaštítily technickými důvody: odstraňováním min a nemožností spojení s ponorkami, a pak že by to mohlo působit dojmem slabosti. Pius XII. pak ve svém vánočním projevu odsoudil „ukrutnosti spáchané od kohokoliv i nedovolené používání prostředků hromadné zkázy nejen proti těm kdo bojují, ale proti nebojujícím a proti uprchlíkům, proti starým lidem, ženám a dětem.“

Dne 31. prosince 1939 přijal Pius XII. během obvyklých projevů novoročních přání diplomatického sboru u Svatého stolce, také mezi jinými v nepřítomnosti německého velvyslance von Bergena chargé d affaires německého velvyslanectví Menshausena. Ten se ve svých telegramech do Berlína zmiňuje o soukromé audienci:

„U příležitosti obvyklých novoročních přijetí přijal mě dnes papež v soukromé audienci. Poděkoval za blahopřání a prosil mě, abych je srdečně opětoval vůdci, říšské vládě a ‚milému německému lidu“. Při této příležitosti připomněl vřelými slovy svůj dlouholetý pobyt v Německu, s nímž se svého času jen velmi těžce loučil. Jeho velká náklonnost a láska k Německu trvají dále a snad – kdyby to bylo vůbec možné – by ho v dnešních těžkých dobách miloval ještě více.“ – „V rozhovoru, který papež prodloužil nad dobu určenou protokolem, prohlásil spontánně – když vyjádřil svou nezměněnou náklonnost vůči Německu: Není správný velmi rozšířený názor, že by byl zaujat vůči totalitním státům ...“[8]

[7] cit. Friedländer, s. 44.

[8] Menshausenovy telegramy do Berlína č. 157 z 31. 12. 1939, Archiv AA, StS: V.; č. 159 z 1. 1. 1940, Archiv AA, StS : V. Srov. Friedländer, s. 45.

Jaroslav V. Polc
Foto
- Vyznačení Glivice, příkladu místa Operace pod falešnou vlajkou. Princip Falešné vlajky – „Cizí teroristé zaútočili na naše území“: Přepadení vysílačky v Gliwici (tehdy Gleiwitz v Horním Slezsku, které patřilo Německu) provedla 31. srpna 1939 speciální skupina příslušníků německých SD převlečených do polských uniforem. Poté útočníci vysílali výzvu v polštině k boji proti Němcům. Na místě přepadení zanechali těla vězňů z koncentračního tábora Dachau, které zastřelili a převlékli do polských uniforem. Toto přepadení bylo zorganizováno Reinhardem Heydrichem a Heinrichem Müllerem, velitelem gestapa. Falešná vlajka je i dnes ve světě běžně používána k ospravedlnění útočných konfliktů.

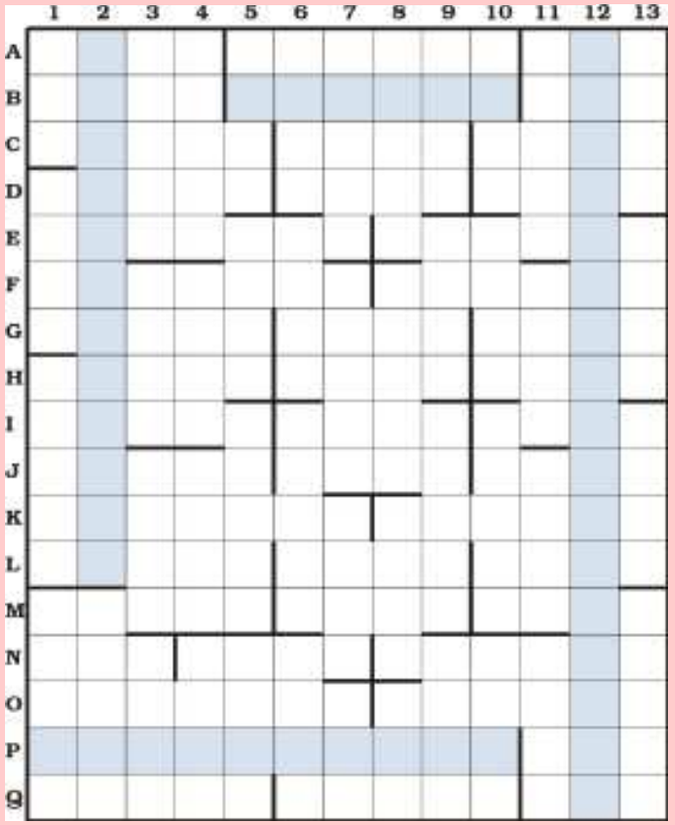

VODOROVNĚ: A. Vklad (řidč.); pohovka; citoslovce pochopení (hovr.). - B. Kovová profilovaná tyč (slang.); **2. díl tajenky**; tlukot. - C. Oktáv (zast.); automatizovaný reservační systém; otázka 4. pádu. - D. Tekutina z ovocných plodů; konečný záznam prosaikova záměru; latinsky 'láska' (toužící, na rozdíl od lásky se lidem darující, či k Bohu nade všechno – caritas). - E. Ubrečené dítě (expr.); mražený krém v čokoládě. - F. Osoba (z lat., zast.); seskupit (knižn.). - G. Vyřazené staré spisy; anglicky 'hřích'; herecká úloha. - H. Slovenské město; zmatek (expr.); nasečené obilí svázané povříslem. - I. Malý les; drobné plevelné ryby; citoslovce vyjadřující upozornění. - J. Oteklá, opuchlá; člen bývalé ruské politické strany „socialisté-revolucionáři" (SR); nápis na Kristově kříži. - K. Kůrky (zdrob.); škareda. - L. Korejská řeka. která na severozáp. odděluje Koreu od Číny; ohlas (knižn.); první zavražděný člověk v dějinách lidstva. - M. Slaná chuť; shluky včel; slovensky 'Antonín'. - N. Úzký pruh neobdělané půdy; zdatný muž; citoslovce překotného uchopení potravy. - O. Odpírati (nárok); vydávati krátké, temné zvuky. - P. **4. díl tajenky**; Severočeská vodárenská společnost, mající monopol v oblasti výstavby a správy vodohospodářské infrastruktury na severu Čech (zkr.). - Q. Dušené závitky masa v zelí; jednoduché knotové svítidlo; citoslovce ozn. tíkot vrabce.

SVISLE: 1. Pobídka tažného koně; citoslovce ozn. rychlý pohyb; část básně; jihoafrický vojenský činitel, státník, polní maršál a filosof, autor termínu holismus (* 1870 – † 1950). - 2. **1. díl tajenky**; malomocenství. - 3. Osmerka (rozměr papíru); autor prózy Zapadlí vlastenci; schránka na popel zemřelých; český surrealistický a kubistický sochař, zakladatel tzv. muláže (směska nejrůznějších přírodních materiálů v tekuté sádře) (* 1909 – † 1980). - 4. Obecná proslulost; pocházející ze srny; mužské jméno (varianta od Leo); stavba určená k bohoslužbě. - 5. Pověrečná stavba v Mekce; diplomatické sdělení; název písmene K (hovor.); pomůcky k zdvihání břemen. - 6. Mongolský rolník; nářečně 'jenom'; ozdoba; vojenský útok. - 7. Potápěč (bás.); opak 'revers'; bylina zmiňovaná v Bibli (2 Mojž 12, 22 nebo u ukřižování Pána Ježíše Jan 19, 29); ženské jméno (odvozené od jména Ivana; Ivan je staroslověnskou obdobou jména Jan). - 8. Násilné zabrání cizího území; rybník, v kt. si umyl oči slepec a pak viděl (Jan 9, 7); titul vládce v Arábii; atletická disciplína. - 9. Jeden ze skutků pokání; brýle; papežský list o méně závažných věcech; rozlehlé luční plochy. - 10. Eva (expr.); směrový úhel v nautice; námořní loupežník; lidový pěvec a básník středoasijských národů. - 11. Nejmenší části prvků; latinsky 'most'; či; lék k mazání. - 12. **3. díl tajenky**. - 13. Opření (zast.), křivda (zast.); svazek slámy; vnější část zemské kůry; stopa po vtištění předmětu.

Pomůcka: Smuts, Zívr.

Ladislav Martinča

Dokument

Pastýřský list irským katolíkům

1. Drazí bratři a sestry církve v Irsku, tento list vám píši s velkým znepokojením jako pastýř všeobecné církve. Stejně jako vy jsem byl hluboce otřesen zprávami, které vynesly na světlo případy zneužívání bezbranných dětí a mládeže členy církve v Irsku, zejména kněžími a řeholníky. Nemohu než sdílet zděšení a pocit zrady, které mnozí z vás zakusili, když se dozvěděli o těchto trestných a hříšných skutcích a o tom, jak se k nim staví představitelé irské církve.

Jak víte, pozval jsem nedávno irské biskupy na setkání sem do Říma, aby mi podali zprávu o tom, jak těmto problémům v minulosti čelili a jakými kroky na tuto vážnou situaci reagovali. Spolu s několika dalšími preláty Římské kurie jsme si vyslechli to, co nám chtěli říci – jak jednotlivě, tak i společně. Analyzovali přitom způsobené chyby i přijatá poučení a popsali dnes již existující opatření a protokoly. Naše rozhovory byly otevřené a konstruktivní. Věřím, že v důsledku toho mají nyní biskupové pevnější posici k dokončení úkolu napravit minulé nespravedlnosti a vyrovnat se s rozsáhlejší problematikou zneužívání nezletilých takovým způsobem, jaký si vyžaduje spravedlnost i učení evangelia.

2. Protože si uvědomuji závažnost těchto ran a často neadekvátních reakcí ze strany církevních představitelů vaší země, rozhodl jsem se napsat tento pastýřský list, abych vám vyjádřil svou blízkost a předložil cestu uzdravení, obnovy a nápravy.

Jak už mnozí ve vaší zemi zmínili, problém zneužívání dětí není specifikem Irska ani církve. Před vámi nicméně nyní stojí úkol vyrovnat se s problémem zneužívání, který vznikl uvnitř irského katolického společenství, a učinit tak rázně a odvážně. Nikdo nečeká, že se tato bolestná situace vyřeší v krátké době. Jistého pokroku už bylo dosaženo, mnohem více však ještě zbývá udělat. Je třeba vytrvalosti a modlitby a také velká důvěra v uzdravující sílu Boží milosti.

Zároveň musím vyjádřit své přesvědčení, že církev v Irsku musí pro uzdravení z této bolestné rány nejprve uznat před Pánem a před lidmi těžké hříchy, spáchané na bezbranných dětech. Toto doznání, provázené upřímnou bolestí ze škod způsobených obětem a jejich rodinám, musí vést ke společnému úsilí o zajištění ochrany dětí před podobnými zločiny v budoucnosti.

Žádám vás, abyste se při řešení současných výzev rozpomněli na „skálu, z níž jste vytesáni" (*Iz* 51, 1). Přemýšlejte o velkorysém a často hrdinském přínosu, který minulé generace irských mužů a žen daly církvi i celému lidstvu, a odtud čerpejte podnět k poctivému sebezpytování a k odhodlanému programu obnovy církve i jednotlivců. Modlím se za to, aby církev v Irsku na přímluvu mnoha svých světců a očištěna pokáním překonala nynější krizi a stala se opět přesvědčivým svědkem pravdy a dobroty všemohoucího Boha, který se zjevil ve svém Synu Ježíši Kristu.

3. Irští katolíci byli v dějinách nesmírnou silou dobra ve své vlasti i mimo ni. Keltští mniši, jako např. svatý Kolumbán, šířili evangelium v západní Evropě a položili základ středověké mnišské kultury. Ideály svatosti, lásky a nadpřirozené moudrosti, vyplývající z křesťanské víry, se projevily při budování kostelů, klášterů, škol, knihoven a nemocnic, což napomohlo v upevnění duchovní identity Evropy. Tito irští misionáři čerpali svou sílu a inspiraci z hluboké víry, pevného vedení a bezúhonných mravů církve ve své rodné zemi.

Od 16. století byli irští katolíci podrobeni dlouhému období pronásledování, během něhož bojovali za uchování plamene živé víry v nebezpečných a obtížných podmínkách. Svatý Oliver Plunkett, arcibiskup-mučedník z Armaghu, je nejslavnějším příkladem ze zástupu těch irských synů a dcer, kteří byli ochotni položit život pro věrnost evangeliu. Po katolické emancipaci byla církev svobodná a mohla opět vzkvétat. Rodiny a nesčetní jednotlivci, kteří si uchovali víru v čase zkoušek, se v 19. století stali jiskrou obrovského obrození irského katolicismu. Zejména chudým poskytovala církev školní vzdělání, což podstatně obohatilo irskou společnost. Jedním z plodů nových katolických škol byl ná-

růst povolání: generace kněží, řeholních sester a bratří misionářů opouštěly svou vlast, aby sloužily na všech světadílech, zejména v anglicky mluvícím prostředí. Pozoruhodný je nejen jejich vysoký počet, ale také síla jejich víry a vytrvalost v pastoračním úsilí. Mnohé diecéze, zejména v Africe, Americe a Austrálii, těžily z přítomnosti irského kléru a řeholníků, kteří hlásali evangelium a zakládali farnosti, školy, university, kliniky a nemocnice, které sloužily jak katolíkům, tak celé společnosti, se zvláštní pozorností k potřebám chudých.

Skoro ve všech irských rodinách se najde někdo – syn, dcera, strýc či teta – kdo dal svůj život církvi. Irské rodiny mají právem ve velké vážnosti své drahé, kteří zasvětili svůj život Kristu, sdíleli s druhými dar víry a uskutečňovali ji láskyplnou službou Bohu a bližním.

4. V posledních letech se nicméně církev ve vaší zemi musela potýkat s novými vážnými výzvami, které víře vznikly z prudké transformace a sekularizace irské společnosti. Došlo k velmi rychlým sociálním změnám, které svými často škodlivými účinky zasáhly tradiční oddanost katolickému učení a hodnotám. Velmi mnoho svátostných úkonů a projevů zbožnosti, které živí víru a umožňují jí růst, jako například častá zpověď, denní modlitba a každoroční duchovní obnova, bylo opomíjeno. Rozhodující v tomto období byla i tendence, patrná též mezi kněžími a řeholníky, osvojovat si způsoby myšlení a posuzování světských skutečností bez dostatečné souvislosti s evangeliem. Program obnovy navržený 2. vatikánským koncilem byl někdy špatně vykládán a při probíhajících hlubokých sociálních změnách nebylo vůbec snadné dobrat se nejlepšího možného způsobu, jak jej uskutečnit. Zejména existovala dobře míněná, ale přesto mylná tendence nepostihovat situace, které jsou v rozporu s církevním právem. V tomto všeobecném kontextu se musíme snažit porozumět problému sexuálního zneužívání mladistvých, které nezanedbatelnou mírou přispělo k oslabení víry a ke ztrátě respektu vůči církvi a jejímu učení.

Jedině pozorným zkoumáním mnoha prvků, které způsobily nynější krizi, je možné přesně určit její příčiny a nalézt účinný protilék. Mezi faktory, které k tomu přispěly, lze zajisté vyjmenovat neadekvátní procedury při určování vhodnosti kandidátů ke kněžství a k řeholnímu životu, nedostatečnou lidskou, mravní, intelektuální a duchovní formaci v seminářích a v noviciátech, tendenci společnosti podporovat klérus i jiné autority, nemístné obavy o dobré jméno církve a snahu zabránit skandálům, což vedlo k tomu, že nebyly aplikovány platné kanonické tresty a nebyla ochráněna důstojnost každé osoby. S těmito faktory, které měly důsledky tak tragické pro oběti a jejich rodiny a zatemnily světlo evangelia takovou měrou, jak se to nepovedlo ani za století pronásledování, je třeba se naléhavě vyrovnat.

5. Již od svého zvolení na Petrův stolec jsem se při různých příležitostech setkával s oběťmi sexuálního zneužívání a jsem připraven tak činit i v budoucnu. Přijal jsem je, vyslechnul jejich příběhy, vnímal jejich utrpení a modlil se s nimi a za ně. Za svého pontifikátu jsem již dříve ve snaze o řešení tohoto problému žádal irské biskupy u příležitosti jejich návštěvy ad limina v roce 2006, aby „se dobrali pravdy o tom, co se v minulosti stalo, aby využili všech dostupných prostředků a zabránili tak opakování něčeho podobného, aby zajistili, že budou plně respektovány principy spravedlnosti, a aby především napomáhali v uzdravení ran obětí a všech, kdo byli zasaženi těmito obrovskými zločiny“ (*Promluva k irským biskupům*, 28. října 2006).

Tímto listem chci vybídnout *vás všechny* jako Boží lid v Irsku, abyste se zamysleli nad ranami, zasazenými Kristovu tělu, nad někdy bolestnými protiléky, nutnými k jejich obvázání a uzdravení, a nad potřebou jednoty, lásky a vzájemné pomoci v dlouhém procesu oživení a obnovy církve. Obracím se na vás nyní slovy, jež mi plynou ze srdce, a přeji si hovořit ke každému z vás jednotlivě i s vámi všemi jako s bratry a sestrami v Pánu.

6. *Obětem zneužití a jejich rodinám*

Prošli jste strašným utrpením a mně je to opravdu velice líto. Vím, že nic nemůže smazat zlo, kterému jste byli vystaveni. Byla zrazena vaše důvěra a porušena vaše důstojnost. Mnohým z vás se stalo, že vám nikdo nenaslouchal, i když jste našli dostatek odvahy mluvit o tom, k čemu došlo. Ti z vás, kteří zažili zneužívání v internátech, si mu-

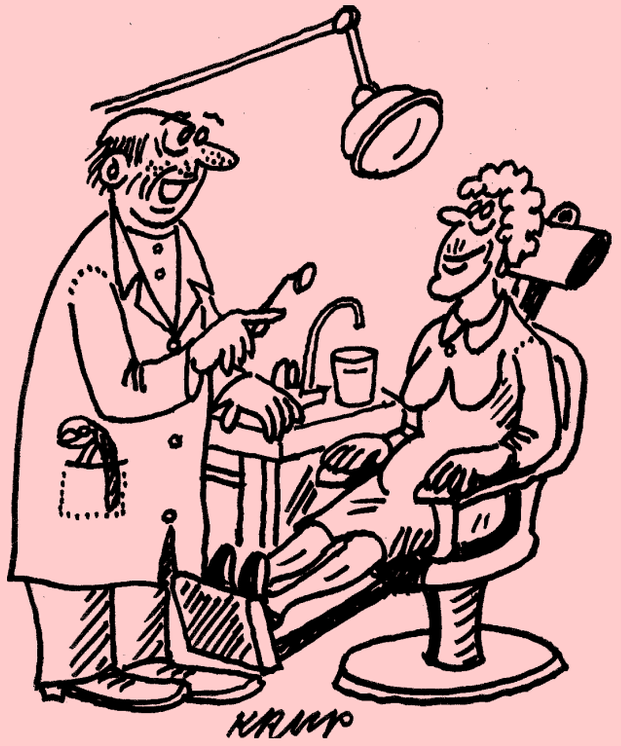

Lidé stejného věku

Už jste se dívali na lidi stejného věku s tím divným pocitem: „snad nevypadám tak staře?

Seděla jsem v čekárně u svého nového zubaře a prohlížela si to tam. Na zdi visel diplom, kde bylo také jeho jméno a příjmení. Najednou jsem si vzpomněla: vysoký, hezký, tmavovlasý kluk stejného jména se mnou chodil na gympl, je to už nějakých 40 let. Že by to byl on, který se mi líbil?

Když jsem ho však uviděla, rychle jsem podobné vzpomínky zahodila – téměř plešatý, prošedivělý muž s vráskčitým obličejem, byl příliš starý, než aby mohl být mým spolužákem. Nebo, že by přece?

Po prohlídce zubů jsem se ho zeptala, zda nechodil na Vinohradské gymnasium.

„Ano, chodil jsem tam,“ odpověděl.

„A kdy jste maturoval?“

„V šedesátém šestém. Proč se ptáte?“

„To jste byl v mé třídě,“ prohlásila jsem nadšeně.

A pak se ten vráskčitý zvadlý člověk zeptal: „A co jste učila?“

Karel Korous, Mirka Šímová
Ilustrace
Oldřich Krupička

Znáš Písmo svaté?

Tajenka minulé křížovky byla z 1. knihy Mojžíšovy (1 Mojž 15, 18nn.): V ten den uzavřel Hospodin s Abramem smlouvu a řekl: „Tvému potomstvu dávám tuto zemi od řeky Egyptské až k veliké řece, řece Eufratu, **Kenity, Kenizity, Kadmonity, Chetity, Perizity, Refaity**, Amority, Kanaánce, Girgašity a Jebusity.“ (Řecká Septuaginta místo Kanaánců – dříve se překládalo Kananejců – uvádí Chivity.) Na kratičkém úryvku si můžeme uvědomit, jak nadpřirozené skutečnosti ovlivňují tento svět. Zatímco katolická církev poukazuje na to, že světské záležitosti by neměly být vázány na nadpřirozené (často až po odluku církve a státu) – vždy se řešil vztah „trůnu a oltáře – a je si vědoma následných smluv, které Bůh uzavřel se svým lidem (až po „smlouvu novou a věčnou“ s novým Božím lidem, jak slyšíme ve mši svaté), israelský národ se na starozákonní smlouvy s Hospodinem odvolává i při svém novodobém záboru území na Blízkém Východě, a to právě proto, že neuznal a neuznává Krista Pána jako Mesiáše, a tedy neuznává zmíněnou smlouvu novou a věčnou nahrazující smlouvy dřívější. Pozorujeme tedy, že když židé neuznávají Kristovo božství, má to vliv nejen na jejich nadpřirozený život, ale promítá se to i do světských věcí. A není to bez souvislosti s konfliktem v Palestině. Má tedy modlitba za židy, např. při Velkopátečních obřadech nesmírný význam, a jakousi souvislost s mírem v tomto světě.

Dnešní úkol: Odkud jsou slova v tajence? Co znamenají? Uznávají je židé? A jak si je vykládají oni? Nápověda: Budeme je slyšet o 2. neděli velikonoční.

Všímavý bezdomovec

Policista: „Proč jste tu peněženku neodevzdal? Vždyť jste viděl, že není vaše!“

Bezdomovec: „To jo, peněženka moje nebyla, ale připadalo mi, že znávám ty stokoruny.“

Ne pro každou dobrou radu na faru

Sedlák, který choval slepice, přiběhl na faru:

„Otče, pomozte mi, chcíplo mi najednou deset slípek.“

„Čím je krmíš?“

„Žitem.“

„Tak jim dávej ječmen.“

Za dva dny je chovatel u faráře znovu: „Ajaj, uhynulo dalších deset.“

„Co jim dáváš pít?“

„Studenou vodu.“

„To nejde, musíš ji trochu ohřát.“

Na druhý den je nešťastník zpátky:

„Běda, už mi zbývá jen pět slepic.“

„Odkud bereš tu vodu?“

„Ze studně.“

„Tak ta je špatná. Ber ji z obecního vodovodu.“

Ještě ten večer přijde zlomený slepičář: „Tak už nemám ani jednu slípku.“

„To je škoda ,“ běduje duchovní. „A já měl pro tebe ještě tolik dobrých rad.“

seli uvědomovat, že ze svého utrpení nemají úniku. Pochopitelně je pro vás obtížné církvi odpustit nebo se s ní smířit. Jejím jménem otevřeně vyjadřuji zahanbení a lítost, kterou zakoušíme všichni. Zároveň bych vás chtěl vybídnout, abyste neztráceli naději. Právě ve společenství církve se setkáváme s osobou Ježíše Krista, rovněž obětí nespravedlnosti a hříchu. On dosud nese rány svého nespravedlivého utrpení, tak jako vy. On chápe hloubku vaší bolesti a její trvalý dopad na vaše životy a vztahy s druhými lidmi, včetně vztahů k církvi. Vím, že po všem, co se stalo, je pro některé z vás obtížné i vstoupit do kostela. Kristova zranění, proměněná jeho spásonosným utrpením, však představují prostředky milosti, které lámou moc zla a umožňují nám znovu se narodit do života a naděje. Pevně věřím v uzdravující moc jeho obětavé lásky, která i v těch nejtemnějších a nejvíce beznadějných situacích vede k osvobození a příslibu nového začátku.

Obracím se na vás jako pastýř, který má starost o dobro všech dětí Božích, a pokorně vás prosím, abyste přemýšleli o tom, co jsem vám řekl. Modlím se za to, abyste znovu objevili nekonečnou lásku Krista ke každému z vás, když se k němu přiblížíte a budete mít účast na životě jeho církve, očištěné pokáním a obnovené pastorační láskou. Věřím, že tak budete schopni nalézt smíření, hluboké vnitřní uzdravení a pokoj.

7. *Kněžím a řeholníkům, kteří zneužívali děti*

Zradili jste důvěru, kterou do vás vkládaly nevinné děti a jejich rodiče. Musíte se za to zodpovídat před všemohoucím Bohem a rovněž před řádně ustanovenými soudy. Ztratili jste úctu irského lidu a vrhli ostudu a hanbu na své spolubratry. Vy, kteří jste kněžími, jste pošlapali svatost kněžského svěcení, kterým se Kristus zpřítomňuje v nás a v našich činech. Vedle obrovské škody, kterou jste způsobili obětem, byla také velmi poškozena církev a obraz kněžství i řeholního života, jak jej vnímá veřejnost.

Vybízím vás, abyste zpytovali své svědomí, přijali odpovědnost za hříchy, kterých jste se dopustili, a pokorně vyjádřili svůj zármutek. Upřímná kajícnost otevírá dveře Božímu odpuštění a milosti opravdové nápravy. Musíte se osobně snažit o odškodnění svých skutků tím, že nabídnete modlitby a pokání za ty, kterým jste ublížili. Výkupná Kristova oběť má moc odpustit dokonce i nejtěžší hříchy a vytěžit dobro i z nejhoršího zla. Zároveň však Boží spravedlnost vyžaduje, abychom se zodpovídali ze svých skutků a nic neskrývali. Přiznejte otevřeně svou vinu, podřiďte se požadavkům spravedlnosti, ale neztrácejte naději v Boží milosrdenství.

8. *Rodičům*

Byli jste hluboce otřeseni, když jste se dověděli o hrůzách, ke kterým došlo v místech, jež by měla být tím nejbezpečnějším prostředím. V dnešním světě není snadné vytvořit domov a vychovávat děti. Zaslouží si, aby vyrůstaly v bezpečném prostředí, aby byly milované a chtěné a byl v nich pěstován hluboký smysl pro vlastní identitu a hodnotu. Mají právo na to, aby byly vychovávány k opravdovým mravním hodnotám, zakořeněným v důstojnosti lidské osoby, aby se mohly inspirovat pravdou naší katolické víry a aby si osvojily způsoby chování a jednání, které je povedou ke zdravé sebeúctě a trvalému štěstí. Tento šlechetný a náročný úkol je svěřen především vám, jejich rodičům. Vybízím vás, abyste zajišťovali co nejlepší péči dětem jak doma, tak ve společnosti, zatímco církev bude nadále uvádět do praxe opatření, přijatá v posledních letech k ochraně dětí v prostředí farností a škol. Buďte si jisti, že jsem vám nablízku ve vaší důležité odpovědnosti a podporuji vás svou modlitbou.

9. *Dětem a mládeži Irska*

Rád bych vám věnoval zvláštní slova povzbuzení. Vaše zkušenost s církví je v mnohém odlišná od té, kterou mají vaši rodiče a prarodiče. Od doby, kdy oni byli ve vašich letech, se svět velmi změnil. Přesto jsou v každé generaci všichni povoláni vydat se stejnou cestou života za jakýchkoliv okolností. Všichni jsme pohoršeni hříchy a selháními některých členů církve, zejména těch, kteří byli zvlášť vybráni, aby vedli mládež a sloužili jí. Ale právě *v církvi* najdete Ježíše Krista, který je stejný včera, dnes i navěky (srov. Žid 13, 8). On vás miluje a vydal sám sebe za vás na kříži. Hledejte osobní vztah s ním ve společen-

ství jeho církve, protože on vaši důvěru nikdy nezradí! Pouze on může uspokojit vaše nejhlubší touhy a dát vašemu životu plný smysl, když jej zaměří na službu druhým. Mějte oči upřené na Ježíše a na jeho dobrotu a chraňte plamen víry ve svém srdci. Spolu se svými katolickými bratry v Irsku se spoléhám na to, že budete věrnými učedníky našeho Pána a svým nepostradatelným nadšením a smyslem pro ideály přispějete k rekonstrukci a obnově naší milované církve.

10. *Irským kněžím a řeholníkům*

Všichni trpíme v důsledku hříchů našich spolubratří, kteří zradili své zasvěcení nebo se správně a zodpovědně nevyrovnali s obviněními ze zneužití. Tváří v tvář hanbě a pobouření, které to vyvolalo nejen mezi věřícími laiky, ale také mezi vámi a ve vašich řeholních komunitách, mnozí z vás osobně pociťují sklíčenost a opuštěnost. Jsem si také vědom toho, že vás někteří lidé pokládají za spoluviníky a hledí se na vás, jako byste byli zodpovědní za delikty druhých. V těchto bolestných chvílích chci ocenit vaši oddanost kněžskému a řeholnímu životu i apoštolátu a vybízím vás, abyste znovu posílili svou víru v Krista, lásku k jeho církvi a důvěru v evangelní příslib vykoupení, odpuštění a vnitřní obnovy. Tak všem ukážete, že tam, kde se rozmnožil hřích, se ještě štědřeji ukázala milost (srov. *Řím* 5, 20).

Vím, že mnozí z vás jsou zklamáni, znepokojeni a rozhněváni kvůli tomu, jak k těmto otázkám přistupovali někteří vaši představení. I přesto je však nezbytné, abyste s nimi úzce spolupracovali a přičinili se o to, aby opatření, přijatá jako odpověď na tuto krizi, byla opravdu evangelní, spravedlivá a účinná. Především vás vybízím, abyste se stále více stávali lidmi modlitby a odvážně šli cestou obrácení, očištění a smíření. Z vašeho svědectví o vykupitelské moci Páně, patrné ve vašem životě, bude církev v Irsku čerpat nový život a vitalitu.

11. *Svým spolubratřím biskupům*

Nelze popřít, že někteří z vás a vašich předchůdců pochybili, a někdy těžce, v aplikaci těch norem kanonického práva, které jsou již dávno uzákoněny pro zločin zneužívání nezletilých. Vážné chyby byly napáchány při reakcích na obvinění. Chápu, jak obtížné bylo uchopit rozsah a složitost problému, získat věrohodné informace a správně se rozhodnout ve světle navzájem si odporujících rad odborníků. Přesto je třeba uznat, že došlo k vážným pochybením v posuzování a k selháním představených. To vše vážně ohrozilo vaši věrohodnost a účinnost vašeho působení. Oceňuji úsilí, které jste vynaložili, abyste napravili chyby minulosti a zajistili, že se nebudou opakovat. Kromě plného uplatňování norem kanonického práva při řešení případů zneužívání nezletilých spolupracujte i nadále se státními orgány v oblasti, jež patří do jejich kompetence. Samozřejmě, že řeholní představení musí jednat stejně. I oni se zúčastnili nedávných setkání tady v Římě, jejichž smyslem bylo stanovit k těmto otázkám jasný a důsledný přístup. Je nezbytné, aby normy irské církve na ochranu nezletilých byly neustále sledovány a aktualizovány a aby byly aplikovány plně a nestraně v souladu s kanonickým právem.

Jedině rozhodné jednání, vedené poctivě a transparentně, může navrátit úctu a přízeň Irů vůči církvi, které jsme zasvětili svůj život. Musí to vyplynout především z vašeho sebezpytování, z vnitřní očisty a duchovní obnovy. Lidé v Irsku právem očekávají, že budete Božími muži, že budete svatí, že budete žít skromně a každý den budete usilovat o osobní obrácení. Pro ně jste, slovy svatého Augustina, biskupové, ale spolu s nimi jste povoláni být Kristovými následovníky (srov. *Promluva* 340, 1). Vybízím vás tedy, abyste obnovili svůj smysl pro odpovědnost před Bohem, abyste byli stále více solidární se svým lidem a prohlubovali pastýřský zájem o všechny členy svého stáda. Buďte zejména vnímaví k duchovnímu a mravnímu životu každého z vašich kněží. Svým vlastním životem dávejte příklad, buďte jim nablízku, dopřejte sluchu jejich starostem, povzbuzujte je v této době plné obtíží a rozněcujte plamen jejich lásky ke Kristu a jejich nasazení ve službě bratří a sestrám.

Také laici potřebují povzbuzení, aby se účastnili života církve. Dbejte na to, aby měli formaci, která jim umožní přesně a přesvědčivě hájit evangelium v moderní společnosti (srov. 1 *Petr* 3, 15) a plněji spolupracovat na životě a poslání církve. To vám pomůže, abyste se znovu stali věrohodnými představiteli a svědky vykupitelské pravdy o Kristu.

rituáloch často upadajú veriaci do extáze a tančia rituálne tance. Voodooistické rituály sú dokázateľné už od konca 18 str. a ich podoba sa nijak významne nezmenila. Autorita kňazov, ich oblečenie, dôležitosť tranzu, spôsoby obetovania či sakrálne obrazce zostali prakticky tie isté.

Podľa neoficiálnych správ patrí v súčasnej dobe k prívržencom niektorého z mnohých voodooistických kultov asi 90% obyvateľstva Haiti. Napriek tomu, že politická a hospodárska situácia v tejto republike je katastrofálna (cca 95% obyvateľstva žije pod hranicou absolútnej biedy), morbídna zvedavosť turistov zo Západu ustala len mierne. Haiti navštevujú dobrodruhovia, politický pozorovatelia, rôzne misie OSN, novinári, ale i niektoré charitatívne organizácie. Vďaka mimoriadnemu záujmu Západu o akékoľvek netradičné duchovné hnutia a náboženstvá sa niektoré rituály a obrady a veľké množstvo zvykov a pseudonáboženskej literatúry dostávajú za hranice Haiti. Tak sa kult voodoo – ktorý je v zemi pôvodu zdrojom nádeje a pomoci – v Európe a v Amerike stáva turistickou atrakciou a ozvláštnením špiritistických seancí, prípadne zdrojom príjmov pre podnikavých obchodníkov.

Ladislav Hajnal / Dingir 3/2000, s. 5nn.

LIBERECKÝ ÚSMĚV

Střet zájmů

Nový životní styl

Potkají se dva kamarádi. „Tak co, už ses konečně oženil, nebo si ještě pořád vaříš sám?“ ptá se první. Druhý odpoví: „Obojí!“

aby boli dielom konkrétneho zlého ducha či čarodejníka, sú na Haiti nazvané ***maladies du Bon Dieu***. Meteorologické fenomény či katastrofy, ktoré sa prejavujú bez znateľného vplyvu konkrétneho ***loa***, sú tiež Božím dielom.

Voči tomuto neosobnému pojatiu Boha je úplne opačné pojatie ***loa***. ***Loa*** sú duchovia, ktorí ukazujú cestu. Sú ako rodičia, ktorí dozerajú na svoje deti, trestajú a odmeňujú, ale zároveň ich potrebujú k životu. Každý ***loa*** sa môže prejaviť pozitívne i negatívne. Pravdou ale je, že niektorí duchovia sú vo svojej podstate dobrí, iní zlí. V tradičnom voodoo neexistuje ani pojem diabla ako obecného zla.

Pretože sa voodooistické a katolícke náboženské predstavy do značnej miery míňajú, neprekvapí, že mnohí vyznavači voodoo sa zároveň považujú za dobrých katolíkov a nevidia žiaden problém v účasti na oboch rituáloch.

Medzi miestnymi duchmi (loa) je bezpochyby veľké množstvo ***hounganov*** a ***mambo***, ktorí sa po svojej smrti stali ***loa***. Panteón voodoo sa nebráni obohateniu o nových členov. Tak, ako sú niektorí duchovia zabúdaní, niekoľko veriacich stačí na to, aby ustanovili nové, neznáme božstvo. Toto nové božstvo sa môže zjaviť vo sne, môže posadnúť vyvoleného človeka či sa prejaviť náhlou pomocou na významnom mieste. Pokiaľ sa nejaký slávny ***houngan*** rozhodne propagovať nové ***loa***, stačí mu predložiť ako dôkaz veštecký sen či zázrak. Ale udržať veriacich pri uctievaní nového ***loa*** je o mnoho ťažšie. Určitý menší ***loa*** sa viažu aj niektorým fetišom a talizmanom.

Teológia voodoo rozdeľuje ***loa*** do skupín a podskupín, na nešťastie však tento systém zďaleka nie je jednotný. Neexistujú ani dva zoznamy ***loa***, ktoré by boli úplne identické. Zaradenie ***loa*** sa líši podľa regiónu ale i podľa obdobia, kedy sa výskum konal. Je pravdou, že väčšina veľkých ***loa*** má stálu a neoddiskutovateľnú pozíciu, na druhej strane sú však raz zaradený do jednej skupiny, inokedy do druhej. Tam, kde je voodoo na ústupe, prejavuje sa tendencia k zjednodušovaniu.

Rozdelenie a rozšírenie haitského voodoo

Keby sme slovo „voodoo“ prekladali presne a dôsledne, došli by sme k výrazu „byť všemohúci a nadprirodzený“. ***Vodu*** predvádza svoju moc a vyjavuje svoju vôľu väčšinou prostredníctvom kňaza a kňažky, ktorí sú zosobnením kráľa a kráľovny, učiteľa a učiteľky, otca a matky. Tieto osobnosti, ktoré sú na Haiti nazývané ***houngan*** a ***mambo***, sú čelnými predstaviteľmi veľkej rodinu voodoo a majú právo na bezmedzný rešpekt a úctu. Sú to oni, ktorí prijímajú alebo odmietajú kandidátov na zasvätenie, ktorí určujú pravidlá, rozdeľujú úlohy, a v konečnom dôsledku sú zodpovední za vykladanie vôle a privolanie priazne bohov. V prípade potreby si musia vedieť bohov udobriť správnymi obeťami, aby tak odvrátili veľké nešťastia.

Voodooistické rituály sa delia do dvoch veľkých skupín: ***rada*** a ***petro***. Pôvod slova ***rada*** je jasný: jedná sa o skrátenú formu názvu dahomejského mesta Arada. ***Petro*** sa odvodzuje od Dona alebo Joana Pedra, španielskeho čierneho otroka, ktorý obrady ***petro*** vymyslel ako pomstu zotročovateľom. Liturgia ***petro*** je ale natoľko zložitá a prepracovaná, že nemôže byť dielom jediného človeka. Zvyky, rituály a hudba ***petro*** – i keď nie sú výhradne dahomejské – nemôžu poprieť africký pôvod. V súčasnom voodoo je ***Dompédre*** mocným bohom, ktorý je uctievaný na celom Haiti. Je možné, že tento boh skutočne pochádza zo zbožšteného Dona Pedra, ktorého vplyv pretrval až dodnes.

V rámci týchto dvoch skupín nájdeme početné podskupiny duchov, ktorí nesú názvy pôvodných afrických miest (Ibo, Nago, Bambara, Anmine), alebo afrických oblastí. Z toho dôvodu sú tieto skupiny nazývané ***nanchon***, čo je pokleslá forma francúzskeho ***nations***. Termín ***nanchon*** sa zároveň aplikuje i na celú skupinu náboženských charakterov, ktoré združujú jednu skupinu veriacich. Nakoniec je ***nanchon*** i skupina ľudí, patriaca k jednému ***hounganovi*** (napr. ***nanchon*** Dodo, ***nanchon*** Malice).

Voodooistické zhromaždenia sa väčšinou konajú tajne v noci na území, ktoré je dôkladne oddelené od všetkých svetských vplyvov. V určených rituáloch hrajú hlavnú úlohu kňaz a kňažka, ale i všetci ostatní veriaci presne poznajú svoju úlohu. Zúčastnení vyjadrujú svoje túžby a snažia sa o naklonenie si bohov, prípadne odvracajú ich hnev, alebo im ďakujú za priazeň. Po obetných

12. *Všem irským věřícím*

Zkušenost mladého člověka s církví by měla vždycky přinášet plody v osobním a životodárném setkání s Ježíšem Kristem ve společenství, které poskytuje lásku a duchovní posilu. V takovém prostředí mají být mladí lidé povzbuzováni k tomu, aby se rozvíjeli do plnosti své lidské a duchovní podoby, usilovali o vysoké ideály svatosti, lásky a pravdy, a čerpali inspiraci z bohatství velké náboženské a kulturní tradice. V naší stále více sekularizované společnosti, v níž i my křesťané nezřídka stěží dokážeme hovořit o transcendentní dimensi naší existence, potřebujeme objevovat nové způsoby, jak mládeži předávat krásu a bohatství, které nabízí přátelství s Ježíšem Kristem ve společenství jeho církve. Opatření, jak spravedlivě reagovat na jednotlivé zločiny, jsou v přístupu k nynější krizi zásadní, sama o sobě však nestačí. Je třeba nové vize, která by současným i budoucím generacím představila dar naší společné víry jako poklad. Půjdete-li cestou naznačenou v evangeliu, budete-li dodržovat přikázání a přizpůsobovat stále více svůj život osobě Ježíše Krista, prožijete zkušenost hluboké obnovy, která je dnes tak nezbytná. Vybízím vás, abyste na této cestě vytrvali.

13. Drazí bratři a sestry v Kristu, s hlubokou starostí o vás všechny jsem vám chtěl v těchto bolestných chvílích, kdy se tak zřetelně ukázala lidská křehkost, nabídnout slova povzbuzení a podpory. Doufám, že je přijmete jako znak mé duchovní blízkosti a důvěry ve vaši schopnost reagovat na výzvy současnosti a že znovu načerpáte inspiraci a sílu z ušlechtilé irské tradice věrnosti evangeliu, vytrvalosti ve víře a rozhodnosti v úsilí o svatost. Společně s vámi se naléhavě modlím za to, aby zranění, která zasáhla mnoho osob a rodin, byla milostí Boží uzdravena a aby církev v Irsku mohla prožívat období obrody a duchovní obnovy.

14. Rád bych vám nyní navrhnul některé konkrétní iniciativy při řešení této situace.

Na závěr svého setkání s irskými biskupy jsem žádal, aby letošní postní doba byla považována za čas modliteb za vylití Božího milosrdenství a darů svatosti a síly Ducha Svatého na církev ve vaší zemi. Nyní vás všechny vybízím, abyste na tento úmysl věnovali svá páteční pokání během celého roku, od nynějška až do Velikonoc roku 2011. Žádám vás, abyste nabídli svůj půst, své modlitby, četbu Písma svatého i skutky milosrdenství za obdržení milosti uzdravení a obnovy pro církev v Irsku. Doporučuji vám, abyste znovu objevili svátost smíření a častěji z této milosti čerpali její proměňující moc.

Zvláštní pozornost je třeba věnovat také eucharistické adoraci a v každé diecézi by měly být určeny kostely či kaple k tomuto účelu. Žádám, aby farnosti, semináře, řeholní domy a kláštery vyhrazovaly čas pro eucharistickou adoraci a všichni aby měli možnost se jí účastnit. Vroucí modlitbou před skutečně přítomným Pánem můžete odčinit hříchy zneužívání, které způsobily tolik škod, a současně prosit o milost nové síly a hlubšího smyslu pro poslání všech biskupů, kněží, řeholníků a věřících.

Věřím, že tento program povede k obrodě církve v Irsku v plnosti pravdy o samotném Bohu, protože právě pravda nás osvobodí (srov. *Jan* 8, 32).

Poté, co jsem se v této záležitosti radil a modlil se za ni, bych rád oznámil záměr vykonat apoštolské visitace v některých irských diecézích, seminářích a řeholních kongregacích. Visitace bude mít za cíl pomoci místní církvi na její cestě obnovy a bude uskutečněna ve spolupráci s kompetentními úřady Římské kurie a Irské biskupské konference. Podrobnosti budou včas oznámeny.

Kromě toho navrhuji, aby se na národní úrovni konaly misie pro všechny biskupy, kněze a řeholníky. Doufám, že s využitím kompetencí zkušených kazatelů a pořadatelů duchovních obnov jak z Irska, tak ze zahraničí, a za pomoci studia koncilních dokumentů, liturgických obřadů svěcení a řeholních slibů i posledního papežského učení získáte hlubší ocenění svého vlastního povolání, abyste objevili kořeny své víry v Ježíše Krista a s hojností pili z pramenů živé vody, kterou vám nabízí prostřednictvím své církve.

V letošním roce věnovaném kněžím vám zcela zvláštním způsobem předkládám postavu svatého Jana Marie Vianneye, jenž se vyznačoval obzvláště bohatým chápáním mystéria kněžství. Napsal, že „kněz má klíč k pokladům nebe. On otevírá bránu, on rozdává dobrého Boha a spravuje jeho majetek.“ Farář arský dobře pochopil, jaké obrovské požeh-

nání je pro společenství, když mu slouží dobrý a svatý kněz: „Dobrý pastýř, pastýř podle Božího srdce, je největší poklad, který dobrý Bůh může dát farnosti, a jeden z nejcennějších darů božského milosrdenství.“ Ať na přímluvu svatého Jana Marie Vianneye znovu ožije kněžství v Irsku a celá irská církev ať se rozvíjí v úctě k velkému daru služebného kněžství.

Využívám této příležitosti, abych už předem poděkoval všem, kteří se zapojí do příprav apoštolské visitace a misií, a také mnoha mužům a ženám, kteří se v celém Irsku již snaží o zajištění bezpečnosti nezletilých v církevním prostředí. Od chvíle, kdy se plně rozpoznala závažnost a rozsah problému sexuálního zneužívání nezletilých v katolických institucích, vykonala církev všude ve světě mnoho práce, aby tomuto problému čelila a přijala potřebná opatření. Přestože nelze šetřit silami při zlepšování a aktualizaci již existujících procedur, je pro mne povzbuzující skutečnost, že platná opatření na zajištění bezpečnosti, která byla přijata místními církvemi, jsou v některých částech světa pokládána za následováníhodný vzor pro jiné instituce.

Rád bych tento list zakončil zvláštní modlitbou za církev v Irsku, kterou vám posílám jako výraz péče, kterou má otec o své děti, a s pocity křesťana, který je stejně jako vy pohoršen a zraněn tím, co se stalo v naší milované církvi. Když budete užívat tuto modlitbu ve svých rodinách, farnostech a společenstvích, kéž vás blahoslavená Panna Maria chrání a vede na cestě, která vede k těsnějšímu spojení s jejím ukřižovaným a zmrtvýchvstalým Synem. S velkou láskou a pevnou důvěrou v Boží přísliby vám všem ze srdce uděluji své apoštolské požehnání jako záruku moci a pokoje v Pánu.

Ve Vatikánu, 19. března 2010, na slavnost sv. Josefa

BENEDICTUS PP. XVI

Modlitba za irskou církev

Bože našich otců,
obnov nás ve víře, která je naším životem a spásou,
v naději, která dává příslib odpuštění a vnitřní obnovy,
a v lásce, která očišťuje a otevírá naše srdce,
abychom milovali tebe a v tobě všechny své bratry a sestry.
Pane Ježíši Kriste,
kéž se irská církev rozpomene na svůj odvěký úkol
vychovávat mladé lidi v pravdě a dobru, ve svatosti a velkorysé službě společnosti.
Duchu Svatý, utěšiteli, přímluvce a průvodce,
probuď v irské církvi nové jaro,
čas svatosti a apoštolského nadšení.
Kéž naše bolest a slzy,
upřímná snaha odčinit spáchané zlo
a pevné odhodlání je napravit
přinesou hojnou úrodu milosti,
která prohloubí víru v našich rodinách,
farnostech, školách a společenstvích,
způsobí duchovní rozvoj irské společnosti
a růst lásky, spravedlnosti, radosti a pokoje
v celé lidské rodině.
Trojjediný Bože,
spoléháme na milující ochranu Panny Marie,
Královny Irska a naší Matky,
na přímluvu svatého Patrika, svaté Brigity a všech svatých,
a svěřujeme ti sebe, své děti
i potřeby irské církve.
Amen.

http://www.radiovaticana.cz/clanek.php4?id=12563

Bocorovia a ***vodu–no*** odovzdávali z generácie na generáciu mená bohov, ich okruh pôsobenia a príslušné rituály, učili svojich potomkov správnemu uctievaniu a primeraným obetiam. Jednou zo zvláštností náboženstiev západnej Afriky je ich domáci charakter. Len mimoriadne veľké sviatky sa musia sláviť v chrámoch a na obetištiach. Väčšina rituálov môže byť praktikovaná doma. Tento fakt bezpochyby prispel vo významnej miere k prežitiu a rozvinutiu rituálneho života.

Náboženský vplyv pôvodných obyvateľov Santo Domingo (tainských Indiánov) či moslimských černochov na kult voodoo je zanedbateľný. Stopy týchto náboženstiev a etník môžeme vidieť len v nemnohých výrazoch, ako ***alahim – kalabudu*** či ***salama salay gebo***.

Všetci veriaci černosi boli oficiálne kresťania. Policajné nariadenie vydané roku 1664 generálporučíkom de Tracym, kráľovským zmocnencom pre francúzske ostrovy v Amerike, zaväzovalo všetkých majiteľov k pokrsteniu otrokov. Článok 2 ***Code noir*** uvádza: „Všetci otroci, ktorý sú v našich kolóniách, budú pokrstený a privedený do lona rímskokatolískej apoštolskej církve. Prikazujeme všetkým obyvateľom, ktorý kupujú nových černochov, aby o tom upovedomili najneskôr do týždňa správcov a poručníkov zmienených ostrovov, ktorí vykonajú nutné opatrenia, aby mohli černochov poučiť a pokrstiť v primeranom čase.“

Kráľovská moc pripisovala veľkú dôležitosť týmto opatreniam, nakoľko pokrstenie čierneho obyvateľstva bolo jediným morálnym ospravedlnením otroctva. Ale skutočnosť bola úplne iná. Obrad krstu – väčšinou vykonávaný hromadne –znamenal pre černochov len vstup do otroctva. Po tomto obrade bol majiteľ o mnoho dôležitejší než boh či kráľ. Na otrokov sa nevzťahovali žiadne náboženské nariadenia a nebolo im poskytnuté ani duchovné vedenie. Veľmi málo plantážnikov sa staralo o praktikovanie náboženstva u svojich otrokov. Ba čo viac, strachovali sa revolučných myšlienok, ktoré boli obsiahnuté v názoroch kresťanských kazateľov. Majitelia teda nevyvodzovali žiadne dôsledky z toho, že ich otroci neplnili náboženské úlohy. Pre veľkú časť z nich neznamenalo oficiálne náboženstvo nič viac, než relikt starých časov. Kolónie sa dokonca domáhali od kráľa vyžiadania dekrétu od pápežskej stolice, ktorý by znižoval počet záväzných cirkevných sviatkov na desať. Ešte iní hľadeli veľmi odmietavo na účasť černochov na náboženských sviatkoch, pretože v nich videli len dôvod k prerušeniu práce a zmenšeniu ziskov.

V týchto podmienkach bolo viac ako jasné, že pôvodné africké kulty, ktoré boli jediným stabilným záchytným bodom v živote otrokov, mali medzi černochmi vynikajúcu živnú pôdu. Katolícke rituály, ktoré boli bezpochyby fascinujúce, našli svoj odraz v rituáloch voodoo a stali sa organickou súčasťou náboženského života haitských černochov. Jediní černosi, ktorí mali skutočnú možnosť zažiť kresťanský náboženský život, boli tí otroci, ktorí slúžili v domoch bielych dôstojníkov a iných hodnostárov, doprevádzali ich na omše a zúčastňovali sa ráno a večer sviatosti prijímania. Černosi ochotne prijímali vonkajšie známky kresťanskej religiozity, ale naplňovali ich duchom afrických rituálov.

Bohovia a duchovia haitského voodoo

Nadprirodzený svet haitského voodoo je veľmi zložitý a rozmanitý. Okrem pôvodných jorubských bohov tu nájdeme i transformovaný panteón kresťanský. Kresťanskí svätí sú mnohokrát stotožňovaní s božstvami voodoo. Nápadnosť a pestrosť katolíckeho rituálu sa mnohokrát spája s pôvodnými africkými extatickými obradmi. Nadprirodzené bytosti v kulte voodoo sú nazývané ***loa*** (tajomstvo, svätosť). Výraz ***loa*** je obyčajne prekladaný ako boh, ale výraz duch či génius sa približuje omnoho viac skutočnej podobe týchto nadprirodzených bytností.

Počet týchto duchov je neznámy, líšia sa od miesta k miestu. Duchovia, ktorí nie sú schopní preukazovať žiadané dobrodenia, upadnú do zabudnutia a strácajú ctiteľov. Toto sa samozrejme netýka hlavných postáv kultu voodoo. Popri uctievaní nadprirodzených duchov vystupuje i uctievanie predkov, úcta k mŕtvym a udobrovanie si prírodných síl.

V klasickom voodoo je neznámy pojem jedného všemocného boha, ktorý je bezvýhradne dobrý. Výraz Boh tu znamená ***deus otiosus***, nečinného Boha. Nevyvoláva žiadnu konkrétnu predstavu a je príliš ďaleko, než aby sa na neho mohlo obracať s modlitbami a prosbami. Súhlasí s našim pojatím osudu či prírody. Jednoduché choroby, ktoré sú príliš obecné, než

ZÁKLADNÉ ZNAKY A KORENE HAITSKÉHO VOODOO

Voodoo (vaudou, wodu): Synkrézia náboženstiev a rituálov afrického pôvodu, ktorá v spojení s niektorými katolíckymi obradmi tvorí najrozšírenejšiu formu náboženstva na Haiti. Keď sa opýtame, čo od neho veriaci očakávajú a čo pre nich znamená, dostávame prekvapivo jednoduchú odpoveď: liek na nešťastia, uspokojenie potrieb a nádej pre život. Voodoo je náboženstvom protestu a zmeny, bojom proti útlaku a snahou o rovnosť. To však v konečnom dôsledku je i väčšina ostatných náboženstiev.

Korene haitského voodoo

Dejiny voodoo začínajú v druhej polovici 16. storočia príchodom prvých kontingentov otrokov na ostrov, ktorý bol nazývaný Hispaniola, Santo Domingo alebo Haiti. Väčšiu časť ostrova dnes zaberá Dominikánska republika, na druhej polovici sa rozprestiera Haitská republika. Väčšina afrických otrokov, privezených na Haiti pochádzala z oblasti Beninského zálivu, ktorý sa od istého času nazýval pobrežím otrokov. Rozdiely medzi jednotlivými čiernymi národmi už nie sú na Haiti rozoznateľné.

Rôzne etnické skupiny guinejského zálivu, ich jazykové rozdiely ale aj hlboké antagonizmy vytvárali už na pôvodnom kontinente veľmi zaujímavé kultúrne zmesi. Časté obchodné styky, vojny a vzájomné zotročovanie vytvorili zárodok spoločnej kultúry, ktorá sa Haiti pod vplyvom spoločnej poroby mohla pretaviť do podoby nového typu synkretického náboženstva.

frická korene je možné rozpoznať aj na samom termíne ***voodoo***. Niektorí vedci v snahe vyvodzovať kult voodoo z belošských koreňov vysvetľovali pôvod tohto slova z termínu ***Vaudois***, podľa sekty založené v 12. storočia Pierrom Valdésom. Toto je však zjavná dezinterpretácia. Národy Dahomeje a Toga, jazyk ktorých tvorí jednoznačne významnú súčasť kreolštiny, patria do jazykovej skupiny Fónov, kde ***vodu*** je boh, duch, manifestácia, skrátka to všetko, čo etnológia nazýva fetišom či tabu. ***Vodu*** sú vyznavačmi oslavované objekty úcty, zároveň sa však cez svojich veriacich zjavujú a pomáhajú im. Každé ***vodu*** má svojich verných, ktorí mu slúžia. Veriaci tančia pre svoje ***vodu***, sú ním navštevovaní, starajú sa o jeho obetište a prinášajú mu dary.

Je pravdou, že kreolský slovník vychádza v podstate z francúzštiny, spolu s malou prímesou anglických a španielskych výrazov. Nemôžme však opomenúť veľké množstvo pôvodných afrických názvov a mnohé gramatické javy, ktoré ukazujú na úzku spätosť kreolštiny s pôvodným jazykom dahomejských Fónov. Služobníčky božstiev sa napríklad nazývajú ***hounsi*** (v jazyku fon je ***hu*** božstvo a ***si*** manželka), kňaz je ***houngan***, to znamená „ten, ktorý privoláva bohov" či „ten, ktorý je strážcom". Dahomejský pôvod má i množstvo iných kultových výrazov: gôvi (trúbka), ze (hrniec), asô (posvätné strapce), aze (sväté znaky), huntó (bubon).

Ak sa pozrieme na slovník liturgie či na zoznam duchov a božstiev voodoo musíme konštatovať, že dôsledne vychádza z jazyka a panteónu Jorubov. Haiťania a africkí Jorubovia udržujú medzi sebou spojenie už dve storočia, i keď vzdialenosť, ktorá ich delí by predpokladala vymiznutie akýchkoľvek vzájomných kontaktov. Pre Haiťanov je Afrika (***Lau Guinen***) autochtónnou mýtickou krajinou. Jorubská kultúra sa zachovala jak v oblasti náboženskej, kde si našla svojský výrazový jazyk, tak i v umení. I keď na Haiti je veľký počet iných afrických národov, ich vplyv sa takmer úplne rozplynul v množstve Jorubov. Ale i tieto africké národy obohatili panteón voodoo niekoľkými svojimi bohmi, mnohými liturgickými prvkami, rôznymi tancami a hudobnými výrazmi im vlastnými. Toto všetko však nemalo významnejší vplyv na fakt, že voodoo vo svojej štruktúre a duchu zostalo typicky jorubské.

Pôvodné africké náboženské prvky a africké náboženské systémy nemôžeme kvalifikovať ako primitívne. Podľa niektorých teórií mnohé z nich vychádzajú zo starých náboženstiev klasického Orientu a egejského regiónu, majú teda viac než hlboké korene a mimoriadne rozvinutú históriu.

Z mnohých zdrojov

Čo teda nájdeme dnes na Haiti? Chrámy, organizovaných laikov, profesionálne kňažstvo, komplikované rituály, posvätné tance, charakteristickú kultúru a svojbytný slovník. Napriek drastickému prenasledovaniu a veľmi zlým spoločenským podmienkam boli čierny otroci schopní v zemi exilu znovu postaviť oporné stĺpy náboženstva, v ktorom boli vychovaní.

POP-MUSICA SACRA

V letech 1993 a 1996 vydalo nakladatelství Portál dva obsáhlé díly „zpěvníku křesťanských písní" **Hosana** – určené „především pro společné zpívání ve společenství při modlitebních nebo jiných setkáních". Editoři vybírali „nejen z nejznámějších zpěvníků (Cantate, Magnificat, Hlaholík, Effatha), ale i zpěvníků hudebních skupin a jednotlivců" a mnohdy z písní dosud nepublikovaných. Shromáždili a zpřístupnili 535 a 482, tedy 1017 soudobých křesťanských písní (včetně několika ordinarií, tematických cyklů a zpěvů z Taizé) s texty v naprosté většině českými, tu a tam latinskými a výjimečně anglickými, a umožnili nám tak celkový pohled na repertoár, jímž dnes chválíme, velebíme, oslavujeme svého Stvořitele, zejména jsme-li mladí a nechceme-li se spokojit jen s dalšími, jakkoli aktualizovanými edicemi Českého kancionálu.

1.

Životaschopnost Českého kancionálu jakožto zlatého fondu zbožného lidového zpěvu je ovšem hodna obdivu – nejen pro neutuchající oblibu „klasických" chrámových písní (neznám světský evergreen, který by byl tak dlouho a tak často „provozován" jako Ejhle oltář, Ježíši králi, nebo Tisíckrát pozdravujeme tebe), ale snad ještě víc pro to, jakou moc má jejich poetika i nad autory křesťanských písní „dnešních". Už v Teologii šlágru (viz Souvislosti 3 – 4/1999) jsem napověděl, že chrámové písně psané před sto lety pro lidový zpěv (totiž jejich texty) vycházejí z tvarosloví barokního, restaurovaného sádrou básnické rétoriky „Vrchlického", tj. jeho epigonů. Proto se ty písně tak dobře snášejí s podezřele ušlechtilými sochami, které táž doba rozestavěla po katolických kostelích: tváře souměrné, ale prázdné, gesta konvenčně dramatická, roucha dekorativně zřasená jako drapérie v tehdejších fotoateliérech. (Ostatně sakrální architektura se koncem 19. století vracela ještě dál – ke gotice.) Ozvěna této tradice (provázená ovšem úpadkem veršotepeckého řemesla) je v dnešních křesťanských písních překvapivě zřetelná:

Přešly bouře věků,
války, snů a reků,
Velehrad v nich vždycky pevně stál.
Králové a vůdci,
umělci a světci
Boží pravdu šířili vždy dál.

Bez naděje, víry,
bez lásky a síly
znovu žijí naši přátelé.
Do temnoty světlo,
místo strachu teplo
vraťte nám dnes, Boží svědkové.
(Velehrad víry, 1/268)

Vliv této tradice však už dávno není jediný. Z nejrůznějších kulturních prostředí k němu přistupují vlivy jiné, leckdy v kontextu „duchovní hudby" nebývalé. Ví opravdu jen Bůh, zda z těchto ingrediencí může kdy vzniknout styl. Zatím jsou ty inspirační zdroje tak oddělené, že stojí za to je také samostatně představit: už proto, že přítomnost každého z nich má svůj význam a – následky.

2.

Bylo jistě jen otázkou času, kdy se i v českých křesťanských písních projeví vliv černošských spirituálů. Žánr, o nějž se kromě černých otroků nepochybně zasloužili i bílí misionáři ze staré Evropy, se tak vrací zpátky přes oceán. Uvědomíme-li si, že české překlady, parafráze a ohlasy spirituálů vznikaly v době, kdy se vírou projevovala touha po vysvobození nejen v transcendentním, ale i v světském, ba politickém smyslu, pochopíme sílu a přirozenost tohoto vlivu snáze. Spirituály ovšem rostou z téže víry, ale z naprosto odlišné estetiky než české křesťanské písně, předpokládají jinou techniku zpěvu i varhanní hry a zřejmě i jiný „styl" bohoslužby. Nemohli bychom jim být dost vděčni, kdyby do naší rozbředlé nábožnosti vrátily rytmus a temperament. Zatím se však zdá, že u nás „zdomácní", přizpůsobí se a vzdají se právě toho, co je na nich nejcennější: prolnutí spirituality s tělesností. Z jejich spontaneity by pak zůstala jen hovorová slova, která v zlaceném rámci našeho pojetí kultu působí vskutku jako „z Nového světa".

3.

Jinudy, nejspíš pod blankytným pláštíkem úcty mariánské, se do našeho repertoáru dostal vliv „české lidovky“:

Nikdo nezná líp
naši lidskou tíž,
Maria nás všechny ráda má.
Jen maminka ví,
o čem dítě sní,
Maria nás všechny objímá.

Pojďme za mámou,
za maminkou svou,
Maria nás všechny ráda má.
Proč jsme nešťastní,
když můžeme k ní?
Maria nás všechny objímá.
(Ave Maria, 1/12)

Také následující mariánskou píseň je snazší si představit v podání dvou křídlovek přes rybník (je v šestiosminovém taktu!) než s kytarou nebo dokonce s varhanami:

Madono, dobrá Madono,
je krásné tvým dítkem být.
V tvých rukách, dobrá Madono,
svůj život já chtěl bych skrýt.
(Madona, 1/122)

Bohorodička je v těchto písních opěvována způsobem, který přinesl úspěch už autorovi tanga *„Mámy, vy naše české mámy“*. Ale i pozdější populární slow-rock „Řekni mi mámo, jak vypadá čas“, našel ve zpěvníku svůj křesťanský pendant:

Mámo, řekni, co to máš,
jakou knížku v rukách máš,
černej obal s křížkem v dlaních schováváš.
Řekni, proč s ní chodíš spát,
chci to tajemství též znát,
dospělý jsem, už nemusíš se bát.

Zákon dnů, co kolem nás
dával svět a dával čas,
bible skrývá to, co měl by nosit den.

Zanechá ti v duši pláč,
proč to všechno je a nač,
pomáhá, když na dně zmírá touhy sen.

Staré listy otvírám –
čtu si slova, vždyť je znám,
kdo to psal, řekni mámo, kdo to psal.
Ten nás musel dobře znát,
život žil snad tisíckrát,
zas ji schovej, mámo, každej by se smál.
(Bible, 2/16)

4.

Matky a maminky jsou nevyčerpatelné náměty kýče světského i náboženského od nepaměti; nečekal jsem však, že v křesťanském zpěvníku najdu vliv písniček trampských:

Už k nám přišel brácha den,
do paprsků oblečen volá:
Otvírejte, dobré zprávy mám.
Pěkně vyspal se dnes les,
rosa sedá na pařez,
dnešní představení právě začíná.
(…)
V hlavních rolích čistý vzduch,
ráj všech motýlků a much,

z pěvců sestavili ptáci celý chór,
dále hrají louka, mez,
v lese pohádkový vřes,
hráz a rybník, starý necky, malý vor.
(…)
Všude známý režisér
vybral nejpěknější z her,
aby radost měl dnes každý kamarád.
(Brácha den, 2/24)

Ale ani v mnoha dalších písních nezapře autor duši Pobožného střelce:

Dík za občerstvení darované v minutách,
kdy je u nás doma dobrák smích
(…)
(Dík, 1/43)

I tady – na Divokém Západě či v Posázaví – se posluchači občas neodbytně vynoří vzpomínka na konkrétní světský šlágr, v tomto případě ten o malým bílým stavení, kde žije „táta s mámou, který věřej dětskejm snům“:

Hle! v dáli slunce k západu se chýlí,
plá Hasenburk tam jako rudý skvost
a zponenáhla hora hoře sdílí
všech podvečerních barev čarovnost.
(Na Řípu, s. 83.)
Ó klekání, mně zdávalo se časem,
že nejsi kovu neživého hlasem,
že z duše krajiny tvá píseň zní,
v níž věrně ztlumočena vylévá se
slast, tesknost všecka, chvíle večerní,
vše kouzlo skryté v růžných mlžin kráse,
když na západě tonou v moři zlata,
a nad nimi je první hvězda vzňata...
(Báseň Klekání, s. 105.)

A ještě jeden moment: rovněž v předchozím článku zmiňovaná nedůvěra k institucím: pokud je Svatopluk Čech ve své sbírce Modlitby k Neznámému někde vášnivý, píše-li někde se zaujetím, tak v básni věnované pyšným a lidem odcizeným prelátům jeho doby:

Ne v blahosklonném darmo usmívání
k nim dlaně vaše bratrsky se šinou,
když rukavičky měkkou pleť vám chrání
před jejich ruky drsností a hlinou;
ne, nemluvte k nim, zdobným rouchem kryti,
a s hebkou tváří, vzácných krmí syti,
že ohavným jest hříchem závist nízká,
že stačí s vodou chléb za prostým stolem,
že tretou skvost je, jenž vám z prstu býská,
a marnost vše, co hyne rezem, molem:
ne, nejezděte v karose tam zlaté
jim kázat o Tom, který neměl místa,
kam složit hlavy, o pokoře svaté,
o kříži, pod nímž sledujeme Krista;
ne, neřečněte v mramorových sálech
o hrubých pudech lakotného davu,
o nesmrtelných, jasných ideálech,
jež nesmí zapadnout v tu pustou vřavu –
Nic nemluvte, co nečiníte sami,
dřív sami za vzor spokojte se s málem,
a v š i c h n i aby šťastni byli s vámi,
buď nejpřednějším vaším ideálem!
(Báseň V bouři, s. 98.)

... jistě, je to i dobová póza a banální klišé, ani arcibiskup tehdy běžně nejezdil „v karose tam zlaté“, rozhodně to však není obraz bez opory ve skutečnosti: uplyne něco přes dvacet let od vydání sbírky a volání po odchodu biskupů jmenovaných císařem a pocházejících až příliš často (i když ne vždycky) z těch nejvyšších šlechtických kruhů, bude všeobecné a papež mu vyhoví.

Tak jenom tolik: příspěvek k tomu, jak stalo, že jsme jeden z nejateističtějších národů na světě ... Ale co bych chtěl ještě dodat: jen žádný pesimismus, natož defétismus! Co někde začalo, také někde skončí. A co se mohlo neblaze rozvinout, může se, budeme-li jen chtít, také docela blaze zase zavinout – rozumíte mi?

František Schildberger
www.sklenenykostel.net/j15/index.php?option=com_content&view=article&id=1915:glosa-o-vie-a-svatopluku-echovi&catid=13:duchovnost&Itemid=9

satirické prózy, pražský domácí pán Matěj Brouček, jenž nedobrovolně podnikl výlet do 15. století; pro současníky dílo sice vítané, ale v Čechově tvorbě vlastně jedno z okrajových ...

Ale proč chci psát v tomto magazínu, který není zaměřen na literární historii, o verších Svatopluka Čecha. Kvůli dnešku. Jako součást zamyšlení nad tím, proč jsme tam, kde jsme, nakolik nás právě nevěra druhé poloviny 19. století zajala a poznačila.

V roce 1896, kdy stál na vrcholu své popularity, vydal Svatopluk Čech knihu náboženských veršů. To byl krok nepochybně odvážný, ve své době velmi neobvyklý – ostatně u uznávaného, celonárodně respektovaného básníka by byl stejně neobvyklý i dnes. Byl to vlastně i jeden z projevů návratu k víře v 90. letech 19. století, o kterém jsem se zmiňoval ve své předcházející glose. (Ostatně o tom, že Čechovy Modlitby k Neznámému jsou svého druhu problém i dnes, svědčí, že je v stati o básníkově díle zamlčuje jak internetová Wikipedie, tak školský server spisovatelé.cz.)

Jaká byla víra nejpopulárnějšího a v národě nejvlivnějšího básníka na konci 19. století? Řekl bych, že především skeptická (slovo není Slovo, druhá božská osoba, jen žvást):

Na počátku slovo bylo
a jen pouhé slovo zbylo.

(Cituji podle 2. vydání sbírky, které vyšlo až roku 1946 – příznačně v čase hledání po 2. světové válce, Svatopluk Čech, Modlitby k Neznámému, Topičova edice, Praha, s. 14, báseň Slovo.)

Potom synkretistická (každá víra stejná, Kristus nepřinesl nic jedinečného, nenahraditelného):

Bůh, bozi, Jahve, Allah –
vše lidská pouze hláska.
Jen věřím, že on láska,
zdroj lásky všeliké a věčná láska sám.
(S. 24, báseň Bůh.)

Blízká panteismu a pohanskému kultu přírody:

… Kde nezní vřava denní
ni dogma věr ni protest nevěry,
kde jest mu v tichém listů ševelení,
jak měl by zvolat plný důvěry:
Mluv, lese, ty! Snad šum tvůj poodhalí
té clony tajemné cíp aspoň malý.
(S. 53, báseň Lesní žalm.)

A ovšem ani v básnické sbírce věnované Bohu (příznačně Bohu ne blízkému, ale – Neznámému) nechybí obraz vlasti; nic není vlasteneckému Čechovi vzdálenější než myšlenka na to, že i když jsme Češi, víra je cosi universálního, cosi co stojí nad národnostními škatulkami … Báseň Na Řípu (s. 76):

Zda vskutku, praotče, jsi kdysi stanul
na místě tom, kde po letech zas dlím,
zda slavný, rozkošný ten obraz tanul
kolkolem před radostným okem tvým?
Jak rozestřená v dálku do miziva
na všechny strany zdobná tkanina
ze zlata, zeleni a modra, siva,
ta nebem požehnaná krajina,
nad nížto obdivem též zor tvůj vzplanul,
ta naše stará, milá otčina!

Jakou oporu mohla poskytnout takováto víra k básníkovu Neznámému v čase blížících se krizí a tragédií 20. století, jeho genocid a totalit, monstrprocesů, koncentračních táborů, šoa a marxismu-leninismu? Řeknu to nahlas, i když je to jasné: naprosto žádnou; takováto víra se musela ve výzvách 20. století rozpustit jako pár sice hezkých, ale slaboučkých vloček sněhu v ohni. Prázdno.

A tak člověk čte verše Modliteb k Neznámému se vzrůstajícím smutkem, i když vnímá jejich krásu a barevnost, krásu jistě secesní, ale někde až blízkou krajinným líčením Máchova Máje:

Láska zná týdny deště, černej sníh, tuhej mráz,
věří dál, ví, že ještě slunka svit svítí v nás.
Láska – dům plnej štěstí, dětskej pláč, dětskej smích,
dětskej svět, kterej světí každej pád na saních.
(Podivuhodný, 1/469)

5.

Mnohem povážlivější je vliv, před nímž by právě víra měla člověka chránit: vliv písní budovatelských, pokrokářských.

Raketa teď startovala, letí tryskem výš,
mizí nám již.
Mládí lidstva zkoumá, kudy vesmíru jít vstříc,
poznávat víc.

Merkur celý rozzářený zdraví raketu,
vítá nás tu.
Daleko je ve tmě Pluto, zrak svůj napíná,
snad nás i zná.

Mars je i dnes rozladěný, zlostí zuřivý
o válce sní.
Žádné války, pane Marse, tohle je náš cíl,
štěstí a mír.
Zem tě zdraví, naše Slunce, teď, když jsem ti blíž,
mé přání slyš.
Hřej na Zemi květ i srdce, ať tam není mráz,
jen mír a jas.

Rozkaz je tu pro raketu, dolů, vrať se sem,
volá tě Zem.
Čau a vem si dolů nebe, volá tisíc hvězd
z vesmírných cest.

Refrén:
To Bůh dal lidem všechno do vínku,
vesmír i dětem hodnou maminku,
rozum pro vynálezce rakety,
kvítí pro děti.
(Raketa, 1/220)

Mládí lidstva; zuřivý, ale odzbrojený Mars; náš cíl: štěstí a mír; rozkaz pro raketu snést nebe na zemi; hodná maminka; rozum vynálezců; kvítí pro děti – tolik symptomů zářných zítřků by nedokázal nacpat do jedné častušky ani Pavel Kohout zamlada. (Také by se ovšem nespokojil s tolika přibližnými rýmy.)

Že tato píseň není v křesťanském repertoáru omylem, dosvědčuje i text

Bílé slunce v kalužích a cesta vánku ve mracích
nám napoví, že ulice jsou plné mladých křesťanů,
vzkříšení jde s kytarou a modré nebe nad hlavou
s bílým sluncem přátelství
v chladné řadě šedých dnů.
(Žalmy v horách, 2/334)

„Mladý je básník, jenž zpívá pro mladé, /mladá je píseň, holubička čistá, /všichni jsme mladí, měšťácký Západe, /mladý je každý komunista! (/*každý člověk je teď Boží syn*, Přijmi Pane, 1/468)“ pěl před půl stoletím Vítězslav Nezval, právě tak opojen mládím i kombinací modré a bílé:„Modré a bílé průvody mužů a žen …“ Ta podobnost má nepochybně svůj komický rozměr, ale připomínám ji z důvodu vážného: desítky nových „křesťanských písní“ si – právě tak jako kdysi písně komunistické – nepřipouštějí žádné otázky. Jejich svět je vyřešen:

Dneska jsem pochopil, co je to žití:
vždyť jsi mi řekl, proč tu mám býti.
Teď už se nemusím ptát,
proč mám mít rád.
(Mám velkou radost, 1/124)

Redukcí víry, lásky a naděje jakožto ctností na víru, lásku a naději jakožto hesla se stává z křesťanství ideologie, návod, jak mít jednou provždy po starostech:

Ty jsi láska, co se dává bez rozdílu každému,
snímáš tíhu našich pout i problémů.
(Stále víc, 1/241)

Jenomže Ježíš nepřišel, aby z nás sňal „problémy“ – naopak nás výslovně upozornil,

jaké nesnáze a trápení nám „pro něho“ nastanou. To jen sektáři, nikoli křesťané, vidí v „problémech“ poznávací znamení těch, kdo „nejdou s námi“:

Dnes je svět plný rozporů,
nehledá tam pod křížem oporu
(…)
(Kříž k nebi tam ční, 1/113)

Také „křesťanská“ ideologie se okamžitě prozradí zplaněním básnické řeči. „Obrácení“ jsou si tak jisti svými „pravdami“, že si ani nelámou hlavu s jejich vyjádřením, resignují na přesnost, výstižnost, imaginativnost, rytmus i rým a vystačí si s „erbovními“ pojmy jakžtakž stlučenými do krátkých řádků:

Dnes je ve světě potřeba dobra,
pak nesvár a zlo nezvítězí.
Třeba tepla, jež prozáří život,
třeba Boha, a proto nes ho všem,
tak jak ona.
(Matka, 2/133)
Nebo:
Jestli chceme život s ním,
musí zemřít sobectví,
pak jsme šťastni navždycky,
budeme žít věčně.
Udělejme jeden svět,
jednu velkou rodinu,
spatříme tvář Otcovu,
budeme žít věčně.
(Boží synové, 1/26)

Někdy pouze zneužité Mariino jméno odliší takové „verše“ od nápisu na transparentu Lidových milicí:

Maria, ta na prvním místě umožnit může lidstvu,
aby šlo rozhodně a jistě v bratrské lásce vpřed.
(Maria bez nápadných divů, 1/130)

Jindy „jen“ trčí z textu nezpěvná slova a fráze:

Díky za moje pracoviště, díky za každý drobný zdar.
Díky za všechno krásné, čisté, dík za hudby dar.
(Díky, 1/44)

Pod vlivem ideologie však neplaní pouze řeč, ale i příběh; mění se v mravoučnou historku pro katolické kalendáře:

V samotě úplné z očí mně slzy se řinou,
každý mě opustil a cestu zvolil si jinou.
Sama jsem zůstala, nemám sil kupředu jít,
chybí mně lásky květ, nemám proč, pro koho žít.

Procházím městem a z křiku jsem nemocná celá,
vtom spatřím věže, tak poprvé jdu do kostela.
Uvnitř je lidí pár, jinak však ticho a klid,
sedám si mezi ně, beztoho nevím, kam jít.

Najednou začali zpívat a hrát o tom,
že Kristus nám z lásky se dal,
touží mě přijmout.
Krista chci objevit, toužím ho znát,
nelze žít bez lásky, budu se ptát,
kde ji mám přijmout.

Vůbec jsem neznala ten příběh matky a syna,
Kristus mě miloval, krví je smyta má vina.
Vyléčil duši mou, prostředník je každý z vás,
k vašemu zpěvu se přidává dnes i můj hlas.
(…)
(Konverze, 2/103)

6.

Občas se ve zpěvníku vyskytne dílko, s nímž zřejmě není něco v pořádku, ale vytrvale se vzpírá diagnóze. Měla to být parodie? Vážně míněná agitka? Nebo pokus zase jednou po staletích přestavět pohanskou svatyni na křesťanskou kapličku? To poslední je nejpravděpodobnější. Jenomže – jací pohani, takoví misionáři.

Dominiku niku niku, ty jsi světu radost nes,
chudý a bez peněz,
všude, kde jsi putoval,
slovo boží zvěstoval,
slovo boží zvěstoval.

nařízení vydal roku 2003 president Jean-Bertrand Aristide, před tím katolický kněz. Následoval zákon, který právně postavil voodoo na roveň křesťanským konfesím. Vztah katolické církve a Vatikánu k voodoo není předmětem této otázky. Ještě poznamenejme toto:

a) Na Haiti žije asi 10 mil. obyvatel. Z toho se považuje 80 % za katolíky, 16 % za protestanty, 1 % za ateisty a 3 % udávají jiné vyznání. Z posledního odstavce článku Ladislava Hajnala tedy vyplývá, že 90 % těch, kteří jsou počítáni mezi katolíky, patří současně mezi vyznavače kultu voodoo. Zajímavé by bylo podobné srovnání v ČR, pokud by se nějak dala zjistit věroučná posice té asi třetiny našich občanů, kteří deklarují své křesťanské vyznání při sčítání lidu.

b) Pozorovateli neujde, že dosti lidí uvažuje o následujících skutečnostech: Když před lety postihlo zemětřesení Assisi, byl v chrámu sv. Františka zničen právě ten oltář, na nějž byla při onom slavném mezináboženském setkání kladena posvátná roucha židů, muslimů, buddhistů, hinduistů, různých šamanů a čarodějů. Před několika lety bylo zaplaveno město New Orleans, kde voodoo má dlouhou tradici. Nyní bylo zničeno zemětřesením i Haiti. Před nedávnem postihlo zemětřesení i Chile. Lidským rozumem se žádných souvislostí nelze dopátrat. Lidé však – zvláště v postižených oblastech – o tom hodně přemýšlejí a diskutují, jak dosvědčují i mediální zprávy.

9. Jaký je vztah Ruské pravoslavné církve ke Stalinovi?

Stanovisko Moskevského patriarchátu ke Stalinovi překládáme.

10. Kuvajt je jedna z nejsvobodnějších arabských zemí. Kolik je tam kostelů?

„Zprávy 1. 2. 2010: Křesťané dostali povolení ke stavbě čtvrtého kostela

Kuvajt. Katolíci v Kuvajtu se dočkali dovolení otevřít **čtvrtou farnost**. Apoštolský vikariát v této arabské zemi měl dosud tři kostely. **Každý z nich sloužil více 100 tisícům křesťanů.** Dlouhou dobu se totiž nedařilo získat povolení kuvajtské vlády na koupi pozemku pro nový kostel. Nová farnost Jleeb Al-Shuyouk si vybrala za svého patrona misionáře arabských zemí sv. Daniela Combonyho. Kuvajt je co do rozlohy nevelkou, ale velmi bohatou zemí. Žije v něm **jeden milion původního obyvatelstva** a další milion imigrantů, kteří přišli za prací. Přibližně 400 tisíc cizinců tvoří křesťané. Největší skupina katolíků je z Filipín, dále jsou zastoupeny především věřící z Indie, Sri Lanky, Bangladéše a Pákistánu, ale žije zde také **6 tisíc arabských katolíků**. Nová farnost bude sloužit katolíkům Indického původu.“

otázka 8 David Jech, otázka 10 www.radiovaticana.cz, ostatní br. Felix OFM

Glosa o století 19. a Svatopluku Čechovi

Řekl jsem, když jsem psal o trápení českých klasiků 19. století (viz minulý Obrázek) s nevěrou a vírou, že bych se chtěl zvlášť vrátit k tvorbě Svatopluka Čecha.

To je dnes autor ze všech školních snad nejškolnější... Pro současníky obrovská postava ztělesňující ve svých básnických knihách o mnoho dokonaleji než jiní tehdejší básníci oficiální českou národní ideologii a mytologii druhé poloviny 19. století: nacionalismus (velikost českého národa ...), historismus (... zejména v minulosti), umírněný a neadresný odpor vůči Němcům a vůči Vídni (ve své době veleúspěšné alegorické Písně otroka), ale i – postupně sílící – sociální motivy (Sekáči), nereálný a simplifikující panslavismus (Slavie), kult husitství (zejména Husita na Baltu) a pojetí barokní doby jako času útlaku a útisku (zejména Václav z Michalovic), v tom všem veliký patos, dokonalá a barvitá forma rýmovaného verše (jakoby verbální obdoba řemeslně náročných a dokonalých štukatur na tehdejších domech), ale i líbezné melodické sloky (zlidovělé verše ze skladby Lešetínský kovář) a čtivé básnické povídky z cyklu Ve stínu lípy – summa summarum: role národního básnického barda ztělesněná téměř dokonale, a to jen básníkovými texty, protože osobnímu veřejnému vystupování se Svatopluk Čech vyhýbal; v dnešní době kamer a mikrofonů by se mu žilo těžko. Čechovi současníci rádi naslouchali i jeho národním výzvám a napomenutím (Jitřní písně). Už pro následující generaci byl tento básník více méně mrtvý a pak zejména ve dvacátých a třicátých letech Svatopluk Čech představoval přímo vzor a příklad toho, jak se verše psát nemají (Vítězslav Nezval v příručce Moderní básnické směry); další generace již se jím prakticky nezabývaly. Dnes žije v živém literárním povědomí vlastně jen postava z Čechovy

a) alexandrijská tradice:
— koptský obřad;
— etiopský obřad;
b) antiochijská tradice:
— maronitský obřad;
— západosyrský obřad;
— syrsko-malankarský obřad;
c) arménská tradice:
— arménsky obřad;
d) chaldejská čili východosyrská tradice:
— chaldejský (východosyrský) obřad;
— syrsko-malabarský obřad;
e) byzantská tradice:
— byzantský obřad (řeckokatolické církve).

6. Co víte o maronitské církvi?

Maronitská katolická církev je katolickou církví v jednotě s Římem, původem z Libanonu, kde je těžce zkoušena muslimy. Maronité byli na konci 4. století skupinou učedníků, shromážděnou okolo sv. Marona, který spolu s nimi založil mezi Antiochií a Aleppem klášter. Komunita dodržovala vlastní tradice, byla součástí antiošského patriarchátu. V 2. polovině 5. století se maronité věrně postavili na stranu nauky Chalcedonského koncilu.

V 8. století se mniši přestěhovali do libanonských hor, kde nadále žili v isolaci. V tomto období se začali rozvíjet jako církev a jejich hlavou začal být biskup, který přijal titul patriarchy Antiochie a celého Východu.

Ve 12. století, když byl v Antiochii založen latinský patriarchát, udržovali maronité kontakt s latinskou církví. V roce 1182 ratifikovali formálně maronité svou jednotu s římským biskupem, i když společenství s Římem nebylo nikdy přerušeno. Začátkem zvlášť úzkých vztahů s Apoštolským stolcem byla návštěva patriarchy Jeremiáše II. Al Amšití (1199 – 1230) v Římě na 4. lateránském koncilu. V 16. století zemi obsadili Turci, a začala dlouhá staletí muslimské nadvlády. V 19. století začaly západní mocnosti poskytovat maronitům ochranu, zvláště při masakrech v roce 1860 v Libanonu a v Damašku. Když v roce 1944 Francie umožnila Libanonu nezávislost, formálně se za maronity postavila: ústava požaduje maronitského presidenta. Maronité tvořili jednu ze stran občanské války, jež trvala v Libanonu nadlouho od roku 1975. Tisíce maronitů Libanon emigrovalo. Maronitský patriarcha sídlí od roku 1790 v Bkere severně od Bejrútu, v létě v Dimane. V Libanonu je dnes 10 maronitských diecézí s přibližně 850 farnostmi. V Římě od roku 1584 existuje maronitská kolej. Mešní liturgie je variací liturgie sv. Jakuba. Maronité tedy sdílejí s katolíky stejnou víru, ovšem mají svou vlastní liturgii a hierarchii. Syrština je liturgickým jazykem namísto latiny, nyní se slouží většinou v arabštině. U duchovních není vyžadován celibát, mniši však pochopitelně musejí zůstat svobodní. Při mších jsou dodnes užívána i aramejská slova. Maronité mají asi tři miliony věřících po celém světě, v Libanonu dnes asi 850 000 a tvoří zhruba 25 % obyvatelstva.

7. Který žalm je nejdelší a který nejkratší?

Nejdelší je žalm 118 (119), který má22 osmiveršových slok, tj. 176 veršů. Nejkratší je žlm116 (17), který má jen dva verše.

8. Co to je woodoo?

K této otázce přinášíme zvláštní článek. K němu dodejme několik poznámek:

Za koloniálních dob byl kult voodoo na Haiti zakázán a potlačován. Dočasně byl potlačován i v dobách nezávislé republiky. Po svém nástupu k moci roku 1957 se Duvalier otevřeně hlásil k voodoo a jeho soukromá milice používala symboly tohoto náboženství. Po přechodném období po svržení tohoto diktátora bylo voodoo na Haiti oficiálně uznáno jako náboženství. Příslušné

Za Přemysla Otakara, který v Čechách kraloval,
Dominik pln horlivosti Albigenské potíral.

Dominiku niku niku …
Jednou jeden bludař v zlosti přes trní ho schválně ved,
Dominik však laskavostí obrátil jej za to hned.

Dominiku niku niku …
Všechna mládež, hoši, dívky, nadšením proň každý jat,
k hlásání on pravdy Boží kazatelů zřídil řád.
(…)
(Dominik, 1/53)

7.

Nenajde se snad mezi tou tisícovkou písní žádná, kterou bychom vzali na milost? Naopak: je takových hodně, zejména ve druhém dílu zpěvníku. Kromě „starých i nových“ spirituálů mezi ně počítám zejména písničky na texty Václava Renče a desítky jednotlivých písní vzniklých, „když byl Pánbůh doma“.

Nepřehlédl jsem je, v obecné úvaze jsem se však musel soustředit spíš k typům a jejich representantům. O talentované samotáře a o výjimky z pravidla netřeba se bát. Tím spíše netřeba bát se jich. Nebezpečné jsou vlny, módy a davové psychózy.

K nejčastějším argumentům pro uplatnění „písniček s kytarou“ při liturgii patří jejich Srozumitelnost (jazyková i tematická), jejich Současnost a možnost Spoluúčasti pro všechny přítomné. Podrobnější prohlídka jejich representativního zpěvníku ukazuje, že každá z těch výhod skrývá pod kabátem pořádné čertovo kopyto. Srozumitelnosti bývá přečasto dosaženo za cenu zjednodušení, ba vulgarizace, která obrací smysl křesťanské zvěsti proti ní samé; Současnost bývá jen eufemismus pro přijetí úzkých limitů panující masové kultury („My tancujem swing, vždycky jenom swing, my jsme moderní, proto jsme tak nádherní“, zpívali už naši mladí otcové) a možnost Spoluúčasti je mnohdy Danajský dar: zpívá-li se v kostele jen to, nač každý stačí, má ono „vzhůru srdce“ o jednu důležitou dimensi méně.

LITERATURA:

Hosana (zpěvník křesťanských písní)1, 2

1: uspořádala interdiecézní komise (Josef Glogar, Martin Holík, Vladimír Koronthály, Michael Martinek, Jiří Veselý, Josef Veselý, Jan Vodák). Praha, Portál 1993.

2: uspořádala interdiecézní komise (Josef Glogar, Jan Horký, Vladimír Kopřiva, Jiří Országh, Zuzana Strejčková), Praha, Portál 1996.

Přemysl Rut

PŘEMYSL RUT (1954) je dramatik, prosaik a básník. Autorsky působí v České televizi a Českém rozhlase. Z bibliografie: Menší poetický slovník v příkladech (1985), Náměsíčný průvodce Prahou (1991), Žádné tragédie (1992), Repoetitorium (1994), Ptáček (n)eseje zpívá vesele (1995), Šest nepůvodních rozhlasových her (1998). Nakladatelství Petrov připravuje k vydání jeho knihu povídek V mámově postýlce.

Ano, někteří z nás také hudbě a zpěvu se učili, ale jen proto a tolik, aby učitelovi někdy na kůru vrzati a při pohřbech žaltář zpívati pomohli. Bylť on zároveň, jak obyčejně, také ředitelem kůru. Po více než dvacet roků dávala se v kostele jen jedna a ta samá mše. Jsme odedávna rozkřičeni za národ muzikantský; kdo ale naši chrámovou hudbu venkovskou slyšel, nepochopí zajisté, jak jsme k té pověsti přišli. Dosud je málo výminek. Co je schopnějšího, popadne skřipky a běží do světa šumem.

Josef Bojislav Pichl: Vlastenecké vzpomínky

(Převzato z čísla 2 (44) / 2000 revue pro křesťanství a kulturu „Souvislosti“, které Společnost pro duchovní hudbu získala díky pochopení její redakce. Společnost pro duchovní hudbu je dobrovolná nezisková organizace. Sdružuje zájemce o hudbu chrámovou i koncertní, zejména pak ty, kteří výsledky své činnosti na tomto poli chtějí nabídnout i jiným.)

TEST PRO DĚTI

1. Co nám chtěl, kromě jiného, Pán Ježíš říci v podobenství o marnotratném synu?
a) Jak se má hříšník navracet k Bohu.
b) Jak se musí hříšník do konce života stydět za to, co udělal.
c) Jak si má člověk umět poradit v různých životních situacích.

2. Má člověk po křtu nějakou možnost se zbavit hříchů?
a) Může se jich zbavit vždy, pokud koná potřebné pokání.
b) Může se jich zbavit vždy – stačí, když všechny zlé skutky přesně popíše ve zpovědi.
c) Velmi závažných provinění se může ve zpovědi zbavit jen jednou v životě.

3. Při zpytování svědomí můžeme použít jisté zrcadlo. Jak mu říkáme?
a) benátské zrcadlo
b) kouzelné zrcadlo
c) zpovědní zrcadlo

4. Co je to těžký hřích?
a) Každé porušení Božího zákona ve vážné věci dobrovolně a vědomě
b) Každé porušení Božího zákona ve vážné věci nedobrovolně a nevědomě.
c) Každý skutek, po němž má člověk velmi špatnou náladu.

5. Doplňte: Když by člověk zatajil ve zpovědi těžký hřích,
a) bude mu odpuštěno, až když vykoná uložené pokání z té zpovědi.
b) může být klidný, poví ho příště.
a) zpovídá se neplatně a svatokrádežně.

6. Jaká lítost stačí k platné svaté zpovědi?
a) Nadpřirozená dokonalá – jedině z nezištné a čisté lásky k Bohu.
b) Nadpřirozená nedokonalá – např. kvůli ztrátě posvěcující milosti.
c) Přirozená dokonalá – např. kvůli ztrátě cti, ostudě u lidí.

7. Jaká lítost může odpustit těžké hříchy ještě před svatou zpovědí?
a) Nadpřirozená dokonalá, tj. z lásky k Bohu nade vše kvůli němu samému.
b) Nadpřirozená nedokonalá, např. pro ztrátu nároku na nebe.
c) Přirozená dokonalá, např. kvůli dokonalému prozrazení hříchu.

8. Co znamená opravdové předsevzetí?
a) Přísahu, že se v budoucnu nedopustíme žádných hříchů.
b) Rozhodnutí, že se v budoucnu s Boží pomocí vyvarujeme hříchů.
c) Rozhodnutí, že vykonáme mimořádný dobrý skutek.

9. Kdy je katolík povinen vyznat se ve zpovědi z lehkých hříchů?
a) Aspoň jednou za rok a to v době velikonoční.
b) Na první pátky v měsíci.
c) Nikdy, ale je to velmi užitečné.

10. Kdy je užitečné přijmout Svátost oltářní?
a) Pokaždé, kdy jsme připraveni a máme příležitost ve mši svaté.
b) V době vánoční, postní a velikonoční.
c) V době velikonoční.

P. Pavel Ajchler

TEST PRO DOSPĚLÉ

1. Je pravda, že judští proroci prorokovali proti Israeli a naopak israelští proroci prorokovali proti Judsku?

2. Z Písma sv. je známo, že sv. apoštol Pavel napsal více listů, než se jich dochovalo v Bibli – např. list Laodičanům atd. Jak by Církev reagovala, kdyby byly tyto listy objeveny? Mohly by být zahrnuty do Bible, jako např. 28. kniha Nového zákona?

3. Který koncil podal nejpodrobnější vyjádření o Kristově lidství a božství?

4. Kdo to byl sv. Gothard?

5. Co to byly tzv. Dekády za Velké francouzské revoluce?

6. Jaký byl vztah Josefa Jungmanna k Církvi?

7. Blíží se volby. Může biskup, kněz, řeholní bratr, řeholní sestra být členem některé z politických stran, kdo z nich může volit, kdo z nich může za některou stranu kandidovat? Proč?

8. Je tetování nebo piercing lehký nebo těžký hřích?

9. Co to je opovážlivé spoléhání na Boží milosrdenství?

10. Bude Kristus po smrti posuzovat člověka podle stejných měřítek a kritérií nebo individuálně, podle poznání a možností daného člověka?

P. Ing. Antonín Sedlák

ODPOVĚDI NA OTÁZKY TESTU PRO DOSPĚLÉ Z ÚNOROVÉHO ČÍSLA

1. Jaký byl vztah Františka Ladislava Čelakovského k církvi?

Minule jsme přinesli Glosu o století 19. Františka Schildbergera ze Skleněného kostela. Protože na ni navazuje úvaha tohoto autora o vztahu Svatopluka Čecha k církvi, otiskujeme tentokrát tuto úvahu a odpověď na otázku uvedeme příště.

2. V jakém slova smyslu je člověk jednotou duše i těla?

Člověk nemůže být bez duse, ta je Bohem stvořena v okamžiku početí. Ale může být bez těla – v rozmezí mezi pozemskou smrtí a druhým, obecným soudem na věčnosti při konci tohoto světa (první, zvláštní soud se koná bezprostředně po úmrtí a rozhoduje se v něm o osudu zemřelého). V tomto rozmezí, pokud by tu byla pouze duše, nešlo by o člověka. O člověka však jde, protože i v tomto rozmezí člověk sice tělo nemá, ale má tělesnost, tzn. schopnosti či potence tělo nabýt, jako je mohl před tím pozbýt. Jak jsme v minulém čísle Obrázku zmínili, jednota znamená nerozdělenost, v případě člověka nerozdělenost čili jednotu duše a tělesnosti.

3. Proč je Panna Maria MATKOU BOŽÍ?

Snad by stačila stručná odpověď: Protože Ježíš je Bůh. Proti Nestoriovi, který Mariino božské mateřství popíral, tuto pravdu víry vyhlásil už efeský koncil v r. 431.

4. Co znamená titul Pán?

Titul Pán se vyskytuje hlavně u sv. apoštola Pavla a znamená vyznání Kristova božství. Odpovídá to i Starému zákonu, kde se tetragram, označující jméno Boží, vždy čte: Pán.

5. Co to znamená „východní církev“ a které znáte?

Východní křesťanství označuje společně křesťanské tradice a církve, které se vyvinuly na Balkáně, ve východní Evropě, Malé Asii, na Středním Východě, severovýchodní Africe a jižní Indii v průběhu křesťanského starověku. Tento termín užívá západní křesťanství k označení všech tradic, které nepocházejí ze západní Evropy.

Rozlišujeme čtyři skupiny východního křesťanství:

- Asyrská církev Východu, případně východní syrská církev, oficiálním názvem Svatá apoštolská katolická asyrská církev Východu – nestoriánská, nikoliv katolická.
- Pravoslaví, pravoslavná církev či ortodoxní církev.
- Východní pravoslavné společenství.
- Východní katolické církve. Tyto se dělí takto:

VELIKONOCE V LIBERECKÝCH A OKOLNÍCH FARNOSTECH

VELIKONOČNÍ NEDĚLE 4. 4. 2010

7.45	**Liberec, Dolní Hanychov** Kostel Sv. Bonifáce
8.00	**Liberec** Kostel Sv. Antonína Velikého
8.30	**Vratislavice nad Nisou** Kaple Vzkříšení
9.00	**Liberec-Ruprechtice** Kostel Sv. Antonína Paduánského – po mši žehnání pokrmů
10.00	**Liberec** Kostel Sv. Antonína Velikého – zpívaná mše sv. s žehnáním pokrmů
10.00	**Liberec-Rochlice** Kostel Sv. Jana Křtitele – mše s žehnáním pokrmů
10.30	**Stráž nad Nisou** Kostel Sv. Kateřiny Alexandrijské
15.00	**Křižany** Kostel Sv. Maxmiliána
16.30	**Kryštofovo Údolí** Kostel sv. Kryštofa
18.00	**Liberec** Kostel Nalezení sv. Kříže

VELIKONOČNÍ PONDĚLÍ 5. 4. 2010

8.00	**Liberec** Kostel Sv. Antonína Velikého
8.30	**Vratislavice nad Nisou** Kaple Vzkříšení
9.00	**Liberec-Ruprechtice** Kostel Sv. Antonína Paduánského
10.00	**Liberec** Kostel Sv. Antonína Velikého
10.00	**Liberec-Rochlice** Kostel Sv. Jana Křtitele
15.00	**Rašovka** Kostel Sv. Antonína Paduánského
18.00	**Liberec** Kostel Nalezení sv. Kříže

Velikonočnímu pondělí přísluší stejný stupeň liturgického slavení jako ostatním dnům týdne – velikonočního oktávu. Protože však z pastoračních důvodů dochází ve farnostech ke změnám pravidelného pořádku, uvádíme tento den samostatně.

KVĚTNÁ NEDĚLE 28. 3. 2010

Bohoslužby v libereckých farnostech v obvyklém nedělním pořádku.

Stráž nad Nisou: 10.30
Kryštofovo Údolí: 15.30

Pozor! V noci ze soboty na Květnou neděli se začíná užívat letní čas.

PRVNÍ TŘI DNY SVATÉHO TÝDNE 29. 3. – 31. 3. 2010

	Pondělí Svatého týdne	Úterý Svatého týdne	Středa Svatého týdne
Liberec arciděkanství	7.00 18.00	7.00 18.00	7.00 18.00 s udílením svátosti nemocných
Liberec Rochlice	17.00 Kostel sv. Jana Křtitele, Rochlice	17.00 Kostel sv. Boniface, Dolní Hanychov	8.00 Kostel sv. Jana Křtitele, Rochlice
Liberec Ruprechtice	18.00	8.30	8.30
Liberec Vratislavice	7.30	7.30	7.30

Tabulky byly připraveny podle údajů dodaných redakci k 22. březnu 2010; pozdější změny nemohly být uvedeny, proto se také doporučuje sledovat oznámení v jednotlivých farnostech.

	ZELENÝ ČTVRTEK 1. 4. 2010	VELKÝ PÁTEK 2. 4. 2010	BÍLÁ SOBOTA 3. 4. 2010
Římskokatolická farnost – arciděkanství Liberec	**18.00** **Mše na památku Poslední večeře Páně** Kostel Sv. Antonína Velikého	**8.00 až 18.00** Kostel sv. Antonína Velikého otevřen k modlitbám **15.00** Křížová cesta Kostel sv. Antonína Velikého **18.00** **Velkopáteční obřady** Kostel sv. Antonína Velikého	**8.00 až 18.00** Kostel sv. Antonína Velikého otevřen k modlitbám a návštěvě „Božího hrobu“ **18.00** **Vigilie Zmrtvýchvstání Páně** Kostel sv. Antonína Velikého **22.00** **Vigilie Zmrtvýchvstání Páně** Kostel Nalezení sv. Kříže
Římskokatolická farnost Stráž nad Nisou			**19.00** **Vigilie Zmrtvýchvstání Páně** Kostel sv. Kateřiny Al.
Římskokatolická farnost Dlouhý Most			**20.30** **Vigilie Zmrtvýchvstání Páně** Kostel sv. Vavřince
Římskokatolická farnost – děkanství Liberec-Rochlice Kostel Sv. Jana Křtitele, Rochlice	**17.00** **Mše na památku Poslední večeře Páně** **18.30 až 24.00** Adorace: bdění v Getsemanské zahradě (možnost tiché, soukromé modlitby)	**6.00** Ranní chvály a modlitba se čtením, rozjímání **16.15** Křížová cesta **17.00** **Velkopáteční obřady**	**7.00** Ranní chvály a modlitba se čtením, rozjímání **8.00 až 11.00; 14.00 až 15.30** Příležitost k soukromé modlitbě v kapli, u „Božího hrobu“ **20.00** **Vigilie Zmrtvýchvstání Páně**
Římskokatolická farnost Liberec-Ruprechtice Kostel Sv. Antonína Paduánského, Ruprechtice	**18.00** **Mše na památku Poslední večeře Páně**	**15.00** Křížová cesta **18.00** **Velkopáteční obřady**	**23.00** **Vigilie Zmrtvýchvstání Páně**
Římskokatolická farnost Vratislavice nad Nisou Kaple Vzkříšení	**18.00** **Mše na památku Poslední večeře Páně**	**17.00** Křížová cesta, po ní **velkopáteční obřady**	**20.00** **Vigilie Zmrtvýchvstání Páně**

Z kroniky našich farností
25. března 2010 až 24. dubna 2010
Křtem byli mezi nás přijati:
Farnost děkanství Rochlice
Tereza Voženílková
Farnost Ruprechtice
Markéta Lohynská
Pavel Maršálek
Marta Šlachtová
Terezie Karla Blažejová
Vladimír Tafij
Ludmila Březinová
Farnost Vratislavice nad Nisou
Martina Kupcová
Jarmila Nýdrlová
Daniel Vavera
Aleš Profeta
Daniel Moc
Svátost manželství přijali:
Farnost Vratislavice nad Nisou
Martina Kupcová a Martin Kupec
Renáta Profetová a Aleš Profeta
Srdečně blahopřejeme.
Ke vzkříšení jsme vyprovodili:
Farnost Ruprechtice
Jan Bína (1928)
Josef Dostrašil (1936)
Jarmila Jaklová (1910)
Farnost Vratislavice nad Nisou
Alois Lurský (1930)

V pondělí 3. května 2010 v 17.00 hodin
bude slavena v kostele Nalezení svatého Kříže
na Malém náměstí v Liberci

DĚKOVNÁ MŠE SVATÁ
ZA 80 LET ŽIVOTA
R. D. FRANTIŠKA OPLETALA
libereckého arciděkana a emeritního kanovníka

za účasti
Jubilanta R. D. Františka Opletala

Litoměřického biskupa
Msgre. Jana Baxanta
s biskupy a kněžími

Primátora města Liberce
Ing. Jiřího Kittnera
a ostatních vážených hostů.

Všichni jsou srdečně zváni k účasti.

narozen 3. 5. 1930 Podomí
vysvěcen 23. 6. 1963 katedrála Litoměřice
1963 – 1974 kaplan, Liberec arciděkanství
1974 – 1975 kaplan, Litoměřice děkanství
1975 – 1982 spirituál kněžského semináře, Litoměřice
1982 – 1990 administrátor farnosti, Dolní Poustevna
1990 arciděkan, Liberec
1995 kanovník u Sv. Štěpána, Litoměřice,
kanonikát Schleinitziánský a penitenciář
2010 emeritní kanovník

Obrázek libereckých farností vydává jako interní tiskovinu tiskárna při Římskokatolické farnosti v Liberci-Ruprechticích pro liberecké farnosti a ve spolupráci s nimi

Vrchlického 81, PSČ 460 14, Liberec XIV-Ruprechtice
tel. 485 120 004, e-mail: liberectofmzquicktcz

Církevní dohled nad obsahem vykonává:
arciděkan P. František Opletal
Redakční rada: br. Felix OFM, David Jech, Karel Korous, Mirka Šímová

Obrázek libereckých farností a rejstříky jsou na adrese www.pravda.bloguje.cz
Kterékoliv číslo obstará Knihkupectví u sv. Antonína

Doporučená cena 5,- Kč

Číslo 5 (79) / Ročník 8
Datum vydání: 25. 4. 2010

Foto na titulní straně:
Lech Aleksander i Maria Helena Kaczyńscy (* 18. 6. 1949 Warszawa i 21. 8. 1942/3 Machów – † 10. 4. 2010 Smoleńsk), Instytut Polski w Pradze

Uzávěrka dalšího čísla: 12. 5. 2010

Své příspěvky a připomínky zasílejte redakci.

25. 4. 2010 / Číslo 5 / Ročník 8

OBRÁZEK

libereckých farností

V TOMTO ČÍSLE

ÚVODNÍK

Smutek a kýč usmíření, Paweł Lisicki / http://blog.rp.pl/lisicki 3

PASTORACE

Modlitba zbraní proti smutku, Sv. Alfons Rodríguez 3
Modlitba za druhé, P. Josef Dobiáš 4

RODINA A ŠKOLA

Nový světový řád a jeho čeští protagonisté I. –Úvod, Adam B. Bartoš 6
Volit či nevolit? Josef Tichý 8
Čas dětí a rodičů – Sexuální výchova ve škole
– Povinná sexuální výchova od 6 let ve Velké Británii, Radio vatikán 9
– V České republice – jedna řeč, dva jazyky, MŠMT a ČBK 11
– Ani za komunismu to nebylo, www.lidovky.cz 12

HISTORIE

Střední Evropa (1)
– Splacený dluh Lecha Kaczyńského, Piotr Semka / http://blog.rp.pl/semka 13
– Ve dne Čech, v noci Polák, Ladislav Jakl / http://jakl.blog.idnes.cz 15
Československo a Vatikán během 2. světové války
– Pius XII. (3), Msgre. prof. ThDr. Jaroslav V. Polc 15

ZPRÁVY JINDE NEDOSTUPNÉ

To v médiích nebylo (22), Tomáš Beran 18

ZPRÁVY Z FARNOSTÍ

Kostel Nalezení svatého Kříže, Noc kostelů 28. května 20
Poutní mše svatá 2. května v kostele Nalezení sv. Kříže, Michal Olekšák 20
Z farnosti Ruprechtice vč. Noci kostelů, http://farnostruprechtice.cz 21
Z farnosti Vratislavice nad Nisou vč. Noci kostelů, Václav Vaněk 21
Dlouhý Most, kostel Sv. Vavřince, Noc kostelů 28. května 23
Dělníci na vinici – Liberečtí duchovní správci do roku 1945 (25), Petr Kozojed 23
Redakce doporučuje 25
Z kroniky našich farností 25. března až 24. dubna 2010 27
Nejlepší na konec – slavné jubileum našeho arciděkana P. Františka Opletala 28

PŘÍLOHA

Kritéria pro volby, Michal Kretschmer / Te Deum 2/2006 – aktualizováno red. 1
Mystici Corporis Christi (1), Pius XII. 1

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

Test pro děti, P. Pavel Ajchler 2
Test pro dospělé, P. Ing. Antonín Sedlák 2
Odpovědi na otázky testu pro dospělé z březnového čísla, br. Felix OFM 2
Víme, že woodoo je velmi reálná hrozba? Jana Fišerová / www.sklenenykostel.net 3
Znáš Písmo svaté? Velikonoční švédská křížovka. Ladislav Martinča 3
Liberecký úsměv, Karel Korous; www.prvni.zpravy.cz; Ilustrace Oldřich Krupička 4

pozornost historiků i čtenářů. Proslulý a minulým režimem potlačovaný historik prof. Z. Kalista se nad jeho osobností originálně zamyslel . Otázal se, na jakých duchovních základech stálo jeho až do současnosti působící dílo politické a kulturní, jaké ideje si zvolil pro svou činnost jako vůdčí, kde získal své obsáhlé vzdělání. Autor poukazuje na velkou roli francouzského prostředí, spolu s italským stojícího v tehdejší Evropě nejvýše, v němž vyrůstal a odkud čerpal tolik podnětů. Mistrně esejisticky napsaná kniha zaujme jak odborníka, tak laického zájemce o českou historii.

4. Katechismus katolického náboženství

František kardinál Tomášek, arcibiskup, ThDr.
Info a běžná cena: Brož., A5, 208 str., 160 Kč
Vydal Michael s. a.
Rok vydání: 2009
ISBN není, karm. MZE0026

Tento klasický katechismus formou otázek a odpovědí předkládá čtenáři základní pravdy víry – pravdy Boží, jež vždy byly a budou nosnými pilíři katolického náboženství. Pro svou didaktickou stylizovanost je neocenitelným průvodcem náboženského vzdělávání nejen mládeže, ale i dospělých. Svou přehledností a výstižností je dobrým pomocníkem v přípravě pro přijímání svátostí. Kniha vychází z původní verze z roku 1955 a je v závěrečné části rozšířena o základní latinské, i některé další v Církvi oblíbené modlitby. Neoficiálně je udáván jako jedna z dnes nejprodávanějších katolických knih.

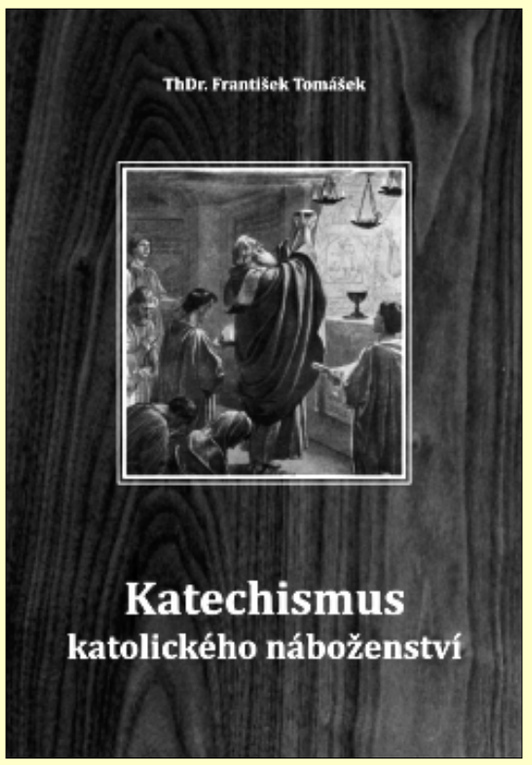

A dodatek: V roč. 4, č. 10, 16. 9. 2006, jsme čtenářům doporučili nejdelší papežský rozhovor všech dob Bůh a svět. Zajímavý citát jsme z knihy uvedli v roč. 4, č. 12, 5. 11. 2006. Kniha ale byla v r. 2006 již rozebrána, takže se asi těžko na někoho z čtenářů Obrázku dostala. Nyní vychází znovu. Její nové údaje:

Bůh a svět

Tajemství křesťanské víry. Rozhovor s Peterem Seewaldem.
Joseph Ratzinger
Info a běžná cena: Brož., 313 str., 298 Kč
Vydal Barrister
Rok vydání: 2010 (3. vydání)
ISBN 978-80-87029-49-7, karm. BAR0235

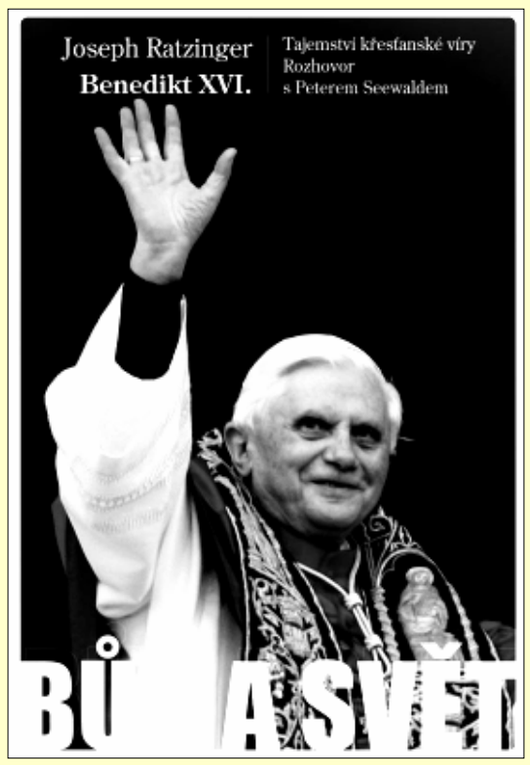

Autor je synem Václava Renče a o knížce jsme se zmínili v roč. 4, č. 5, 9. 4. 2006, když ji autor představoval v Liberci. Kniha přináší vyprávění o hrdinech – nikoli o těch na poli válečném, ale na poli víry, naděje a lásky. Malí čtenáři se zde mohou přitažlivou formou seznámit s životem sv. Anežky České, sv. Vojtěcha, sv. Cyrila a sv. Metoděje, sv. Ludmily, sv. Jana Nepomuckého, sv. Václava aj. Knihu ilustrovala Zdeňka Krejčová, která v roce 2006 také v Liberci byla.

2. Májové úvahy

Václav Renč
Info a běžná cena: Brož., 80 str., 119 Kč
Vydalo Karmelitánské nakladatelství
Rok vydání: 2010
ISBN 978-80-7195-428-6, karm. 101539

A zde je kniha slavného otce autora předešlého titulu. Jeho medailonek jsme uvedli v roč. 6, č. 10, 14. 9. 2008. Májové úvahy patří k posledním textům Václava Renče. Záhy po jeho smrti vycházely postupně v Katolických novinách (1974 – 1975) a pak ještě znovu v Katolickém týdeníku (1994 – 1995), některé pod změněnými názvy a mírně krácené. Knižně vyšly v Praze v římské Křesťanské akademii 1996 (jako neprodejný tisk). Nejde tudíž o dílko neznámé: je čtenářsky prověřené a vděčně oceněné a je nesporné, že si zaslouží co největšího rozšíření.

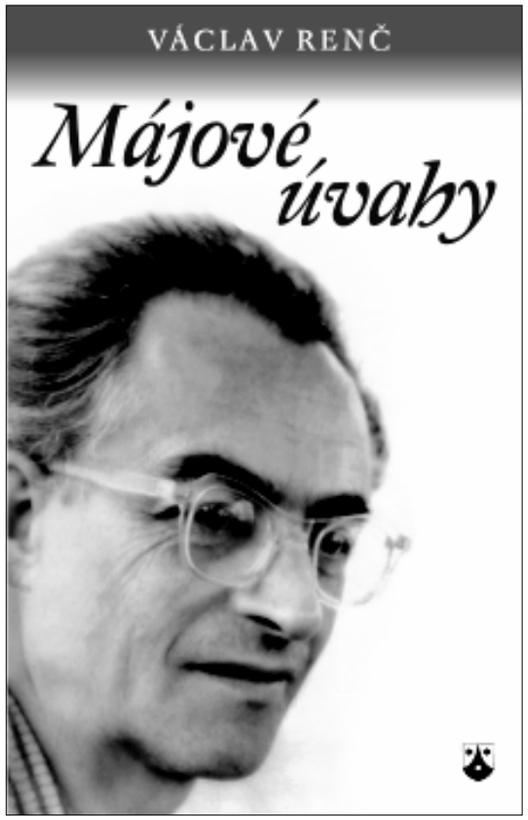

Pro znalé čtenáře Renčova díla je nápadná prostá, zcela ukázněná forma úvah. Střízlivost a průzračná prostota výrazu je plodem básníkovy lidské a duchovní zralosti, je svědectvím bolestné životní zkušenosti a trnité cesty umělecké. Charakteristická je pronikavá proměna mladistvé strmě abstraktní esejistiky nebo polemické, až pamfletickým žárem rozpalované publicistiky předválečné éry k střídmému a prostě vroucnému projevu.

3. Karel IV.

Jeho duchovní tvář
Zdeněk Kalista
Info a běžná cena: Váz., 248 str., 248 Kč
Vydal Vyšehrad
Rok vydání: 2007
ISBN 978-80-7021-873-0, karm. VYS0630

1. vyd. vyšlo v r. 1971 a valná část nákladu šla z politických důvodů do stoupy. Velký český král a římský císař znovu a znovu poutá

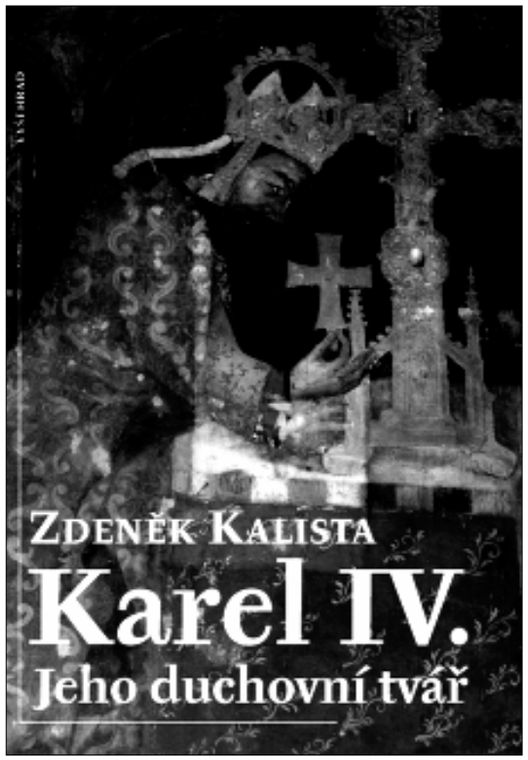

SMUTEK A KÝČ USMÍŘENÍ

Kdyby nedošlo ke katastrofě poblíž Smolenska, pravděpodobně bych dnes četl komentáře o tom, že Lech Kaczyński letěl zbytečně uctít památku padlých v Katyni. Jako bych slyšel otázky: Nestačily snad předchozí oslavy? A kromě toho – říkali by znalci – už bylo dost té prokleté polské martyrologie. Ať mrtví pohřbívají své mrtvé, živí nechť hledí do budoucnosti.

Kdyby nedošlo k pádu letadla, Lech Kaczyński by zahájil svou volební kampaň. Určitě by získal podporu, která by mu zajistila účast v druhém kole, nicméně bez větších nadějí na vítězství. Těžko uvěřit, že by to mohlo být jinak. Další odborníci by prohlašovali, že má příliš velký negativní elektorát (= mnoho voličů je proti němu), neustále dělá boty, nedokáže prorazit zeď nezájmu. A on by si myslel to samé.

Kde se tedy vzaly ty davy? Odkud onen všeobecný pláč? Zármutek na tolika tvářích? Jak se to stalo, že po smrti tohoto politika najednou propukl tak velký národní soucit? Ty miliony plačících, zarmoucených? Odkud tolik lidí usebraných v modlitbě, kteří presidenta doprovázeli na poslední cestě z letiště do Presidentského paláce? Kde se vzali?

Bezpochyby se jich dotkla nevyslovitelná tragédie smrti samé. Její naprostá nepředvídatelnost. Ona hrůza, jíž vždy vyvolává vše nečekané. Nemenší roli v tomto dramatu hraje patrně symbolika. President, jeho žena a nejbližší spolupracovníci zemřeli, když chtěli vzdát čest padlým v Katyni. Taková symbolika občas vede k příliš zbrklým přímětům, ke slovům o dobrovolné oběti. Inu, právo bolesti a zoufalství. Možná, že dalším důvodem onoho národního pohnutí je rovněž pocit opuštění. Lidé se bojí, že stát a národ byly připraveny o svou hlavu. Není divu, že v takové chvíli chtějí být spolu.

Ale je zde patrně ještě jeden důvod propuknutí žalu a smutku: ne úplně čisté svědomí. Je snad možné, aby stejný člověk, jehož smrt je vzpomínána s takovou oddaností a bolestí, byl zároveň oním takřka komickým vůdcem? Mezi dnes převládající shodou (s výjimkou několika protestů), aby byl Lech Kaczyński pochován v královské katedrále na Wawelu mezi nejvýznačnějšími Poláky, a ještě nedávným pohrdáním a přezíráním jeho osoby je jistý nepoměr. Mezi shodou na všeobecném posmívání se presidentovi a jeho dnešním velebením. Ano, myslím si, že tím, co přivádí tolik lidí do ulic, je hluboký pocit nespravedlnosti vůči Kaczyńskému.

Je nutné o tom hovořit. Je nutné to připomínat. Polsko samozřejmě potřebuje jednotu. Ale nebylo by dobře, kdyby se presidentství Lecha Kaczyńského utopilo v kýči všeobecného smíření. Potřebujeme poctivou debatu o tom, co si zasloužilo uznání, a co bylo nespravedlivě vysmíváno, stejně tak i o skutečných slabostech; byť by to jitřilo rány.

Paweł Lisicki / http://blog.rp.pl/lisicki
Přeložil Martin R. Čejka

MODLITBA ZBRANÍ PROTI SMUTKU

Sv. Kasián (oslava 13. srpna) praví, že velmi dobrým lékem proti smutku všeho druhu, ať už pramení z čehokoli, je modlitba a myšlenka na Boha a naději věčného života, který je nám přislíben, neboť při těchto myšlenkách mizí černé mraky a prchá duch smutku, tak jako se při Davidově hře na harfu od Saula vzdálil zlý duch a opustil ho. Svatý Jakub nám ve svém listě podává tentýž lék: „Vede

se někomu z vás špatně? Ať se modlí!“ (Jak 5, 13). Rovněž David říká, že jej užíval: „V den svého soužení hledám Pána. […] Vzpomínám na Hospodinovy činy“ (Žalm 76). „To je má útěcha v mé bídě, že tvůj výrok mi dává život. […] Tvé příkazy opěvuji v písních v místě svého přebývání. Vzpomínám v noci na tvé jméno, dbát chci na tvůj zákon“ (Žalm 118). Pokud nás těší rozhovor s přítelem a zahání smutky, pak co teprve rozhovor s Bohem?!

Po potopě, jak víme z Písma svatého, jakmile uplynulo čtyřicet dní, otevřel Noe okno archy a vysílal krkavce na průzkum, zda je již vidět suchou zemi, aby mohl archu opustit – krkavec se nakonec nevrátil. Poté vyslal holubici, která však „nenašla místo, kde by si její noha mohla odpočinout, a tak se vrátila k němu do archy, poněvadž voda byla ještě na povrchu celé země. Noe natáhl ruku , uchopil ji a vzal ji k sobě do archy“ (1 Mojž 8, 9). Svatí otcové se ptají: Jestli se krkavec nevrátil, je jasné, že nalezl místo, kde mohl spočinout; proč tedy Písmo svaté říká, že holubice místa nenašla? A odpovídají, že krkavec spočinul na bahnitých kalužinách a mrtvolách, avšak holubice – prostá, bílá a nádherná – se neživí mršinami a nesedá v bahně, proto se vrátila do archy, nenaleznuvši, kde by nohu postavila, kde by odpočala. A tak skutečný Boží sluha a dobrý řeholník nehledá útěchu a zábavu ve věcech marných, v prázdném světském povyražení, nýbrž se vrací jako holubice do archy svého srdce, a jeho odpočinkem a radostí ve veškerých útrapách a smutku je modlitba, vzpomínka na Boha, časté navštěvování Nejsvětější svátosti, kde v Kristu nachází útěchu a vypráví mu o svých strastech, a praví: Jak bych mohl být smutný, ó Pane, když žiji v tvém domě a tvé přítomnosti?

Na slova krále-proroka: „Do mého srdce jsi vložil“ radost (Žalm 4, 8), sv. Augustin říká: „Učí nás onen svatý prorok, že není třeba hledat útěchu ve věcech vnějších, leč ve věcech vnitřních, ve skryté komůrce srdce, kde přebývá Kristus a kde se máme modlit.“

Sv. Martin biskup, jak píše Sulpicius Severus, považoval modlitbu za jedinou úlevu ve svých utrpeních a únavách. Podobně jako kováři, aby si při práci odpočali, mají za zvyk

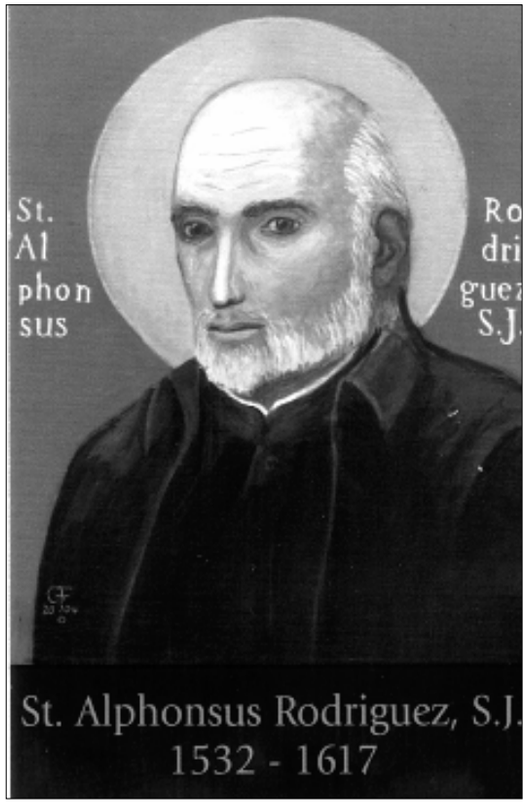

v kovadlinu několikrát udeřit, tak také on, když se zdálo, že odpočívá, se modlil. O jiném Božím služebníku čteme, že když ve své cele trpěl nevýslovným smutkem, jímž jej Pán Bůh nejednou navštěvoval, uslyšel v srdci hlas z nebe: „Co tu děláš? Proč se marně užíráš? Vstaň a rozjímej nad mým utrpením.“ A ihned vstal a počal s velkou pílí rozjímat o tajemství Kristova utrpení – a okamžitě ho smutek opustil, vstoupila do něho útěcha a důvěra; a když i nadále v tomto rozjímání nepřestával, již nikdy více po celý život ono pokušení nepocítil.

Sv. Alfons Rodríguez (oslava 31. října) / Te Deum 3/2009

Modlitba za druhé

Dobře se neví, z čeho pochází úsloví „Držím ti palec“. Někteří tvrdí, že pochází z gladiátorských her v Římě. Když tehdy divák přitiskl zdvižený palec na prsa, bojovníka odsoudil k smrti. Dnes je zvykem držet palec tomu, kdo se podrobuje závazné zkoušce, připravuje se na významné vystoupení nebo na důležitou cestu. Aby vše dobře dopadlo, říká se: Budu ti držet palce. I když tento zvyk je značně rozšířen, nepůsobí to dobrým dojmem,

stalo, co někdo zaslechl, a kdy se spekulace pokládá za nezpochybnitelný fakt.

[2]) To je konečně důvod, proč je historie stále živá, ačkoli obzvláště pro středověké a raně novověké dějiny může přinést jen málo nových faktů a převratných objevů. Tato subjektivnost názoru by nicméně neměla být účelová, autor by se měl snažit o maximálně dosažitelnou míru objektivity.

[3]) Tato klasifikace samozřejmě neodpovídá historické skutečnosti, ale přesně vystihuje myšlení tehdejších obyvatel Liberecka. Zatímco s luterstvím se vnitřně ztotožnili, bylo to něco jim vlastního, uzpůsobeného životnímu stylu praktických měšťanů, katolická víra byla pro ně příliš zahleděná k věčnosti, příliš podceňující lákavé možnosti pozemského života. Neměli bychom přehlédnout také jazykovou stránku věci, tedy katolickou latinu a luterskou němčinu, pružně reagující na místní jazykové obyčeje.

[4]) V této souvislosti bych vzpomenul případ kněze Johanna Nysia, který s odvážnou horlivostí šířil katolickou zvěst na strážském panství. Jeho ovšem nečekala mučednická smrt, před rozlícenými měšťany ho zachránila vlastní vrchnost, když jej přeložila na jiné místo. Určité podobnosti obou případů si všimli již soudobí zpravodajové, jak dosvědčuje list pražské arcibiskupské kanceláře z 21. února 1632.

[5]) Tj. smířlivý, snášenlivý (z lat. concilium schůze, shromáždění).

[6]) 4. listopadu 1631 překročily oddíly Sasů, švédských spojenců, české hranice a 11. listopadu vpochodovaly do Prahy. Farář Stommäus byl zavražděn v noci z 15. na 16. listopadu. Je tato časová shoda jen náhodná?

[7]) Jeden z účastníků vraždy Tobias Völkel si o několik let později koupil na libereckém náměstí právovárečný dům za 600 kop grošů. Je ovšem možné tyto peníze považovat za dávnou kořist nebo jde jen o shodu okolností?

[8]) Připomínám, že Liberec patřil až do roku 1784 pod pražskou arcidiecézi, nikoli jako dnes pod litoměřickou diecézi. Děkan Pfaltz tedy v tomto případě zastupoval českého primase kardinála Harracha.

Petr Kozojed

Karmelitánské Knihkupectví u sv. Antonína
Kostelní 9/7
460 59 LIBEREC
tel./fax: 485 104 064
e-mail: liberec@kna.cz
www.ikarmel.cz

PODJEŠTĚDSKÉ KNIHKUPECTVÍ

Moskevská 28
460 01 Liberec 1
tel. 737 950 415 737 950 515
E-mail: podjestedske@olbert.cz
www.podjestedske.cz

Z vyšlých knih redakce doporučuje:

1. Kytice z královské zahrady

Příběhy svatých ochránců Čech a Moravy pro děti

Ivan Renč

Info a běžná cena: Váz., 115 str., 189 Kč, barev. il.

Vydalo Karmelitánské nakladatelství

Rok vydání: 2008 (4. vydání, v KNA 2.)

ISBN 978-80-7195-254-1, karm. 101365

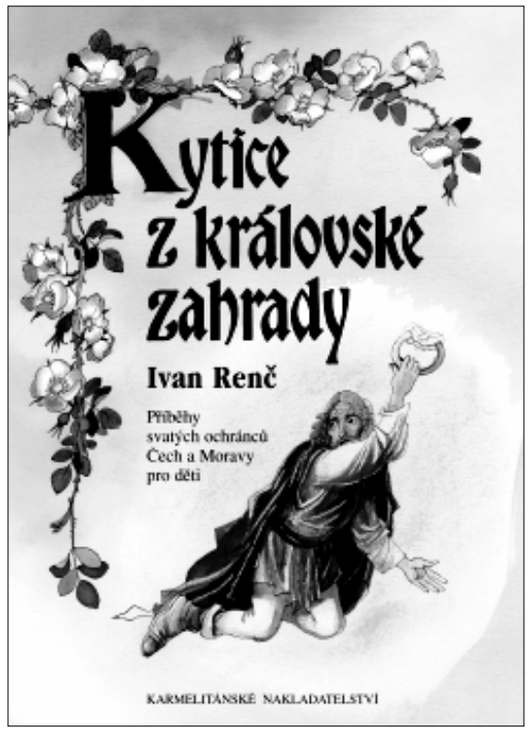

českém regionu. Nelze však opomenout, že třenice a spory mezi „novým“, centrální mocí a často i vojenskými prostředky prosazovaným katolickým náboženstvím, a „tradiční“[3] luteránskou odnoží evangelického vyznání probíhaly i na jiných místech[4] a staly se nevyhnutelným koloritem a nutným zlem přelomové epochy českých duchovních dějin. Stommäus jistě svým osobním založením nebyl člověkem konciliantním[5], určitá zatvrzelost mu v kontaktech s již tak nepřátelsky naladěnými Liberečany nepomáhala. Mohou však být pouhé povahové a vztahové rozdíly důvodem k vraždě? Stommäůsův předchůdce Augustin Steim jistě nebyl jiný, i on prosazoval katolické náboženství a přece svou libereckou misi přestál živ a zdráv.

Příčiny náhlého běsnění několika místních měšťanů musíme nahlížet také pod zorným úhlem mezinárodní situace. V roce 1630 vstoupil na scénu třicetileté války švédský král, „severský lev“ Gustav II. Adolf, a zcela převrátil dosavadní válečnou situaci. Zvláště skvělé vítězství v bitvě u Breitenfeldu 17. září 1631 mu otevřelo volnou cestu do dědičných habsburských zemí, konkrétně do Českého království. Luteráni viděli ve svém souvěrci spasitele evropského protestantství a úspěchy švédských zbraní je přirozeně podněcovaly ve vzdoru a posilovaly jejich odvahu. Je to jistě jen spekulace, ale je více než pravděpodobné, že právě švédský vpád do dějin třicetileté války mohl výrazně ovlivnit i vývoj v provinčním Liberci.[6]

Vinu za zločin však v plné míře nesou pachatelé, všechny výše zmíněné okolnosti mohly být drobnými pohnutkami, ale vlastní motiv vrahů musel být ještě jiný. Vzhledem k chybějícím pramenům nám jako jediný vhled do jejich pohnutek musí posloužit majetkové a sociální zázemí, jak vysvítá ze zachovaného soupisu majetku uprchlíků. Jisté hlasy považovaly za vlastní motiv vraždy touhu po majetku Stommäuse, oněch 2 005 zlatých. To samozřejmě nebyly malé peníze, ale pro viníky nemohla být tato suma určující. Vždyť většina z nich patřila k vrstvě, kterou bychom mohli označit za honoraci. Hlavní iniciátoři jistě nebyli hnáni mamonem, to spíše jejich mladší pomocníci viděli v účasti na zločinu vítanou příležitost získat peníze[7] a příliš se neohlíželi na tragický dopad svého jednání. Vrahů bylo z pohledu všech obyvatel Liberce jen mizivé procento, jejich vliv na veřejné mínění byl ale nezpochybnitelný. Proto se jako mnohokrát v dějinách, bez ohledu na dobu a geografickou oblast, většina Liberečanů také v tomto případě stala onou mlčící masou. Masou, která nejen že faráři nepřišla na pomoc, ale možná že odstranění člověka nepohodlného a narušujícího desetiletí zaběhlé pořádky ve městě nijak nelitovala.

Celý případ měl o několik desetiletí později velmi zajímavou dohru, která pozoruhodně ilustruje hlubiny lidské povahy a historické paměti. Když v roce 1658 frýdlantský děkan a arcibiskupský[8] vikář Christian Augustin Pfaltz konal v Liberci kanonickou visitaci, prosila ho městská rada a měšťané, aby mohli zavražděného patera Stommäuse pochovat na hřbitově na čestném místě a opatřit jeho hrob odpovídajícím epitafem. Arcibiskupská konsistoř rozhodla 5. července 1658 následovně: „Co se dotýče někdy v Liberci kvůli katolické víře zavražděného a na místním hřbitově pochovaného kněze, tedy chceme, abyste jej nechali odpočívat v pokoji, neboť má již odměnu v nebi. Jestliže dnes měšťané cítí na místě svých předků lítost, mohou na místě hrobu vztyčit důstojný pomník v podobě sloupu či kříže.“ Zda tento záměr došel naplnění, nevíme, je však jisté, že farář Andreas Stommäus by měl natrvalo zůstat v paměti dnešních libereckých farníků.

V příštím pokračování se pokusíme nahlédnout do složitého období 30. a 40. let 17. století, tedy doby nejintensivnějších válečných událostí. Švédské vpády a neustále přelévání válečné přízně mezi katolickým a protestantským táborem měly zásadní dopad také na situaci v liberecké farnosti.

[1]) Přestože byl článek otištěn v provinčních novinách Reichenberger Tagesbote, jeho kvalita je oproti dnešní novinářské praxi natolik vysoká, že to pozorného čtenáře až bije do očí. Jistěže se autor dopustil několika přehmatů, šlo však o chyby drobné, které nemění vyznění historického faktu. Pisatel především pracoval s prameny, interpretoval konkrétní skutečnost, což je věc úžasná ve srovnání s přístupem dnešních novinářů, kdy se interpretuje to, co se údajně

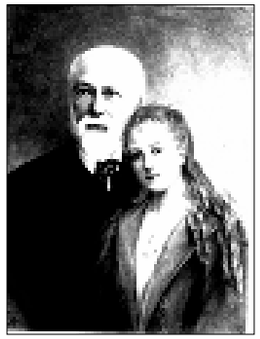

když si ho osvojí doktoři, profesoři nebo politici. Mohu přece vhodným slovem popřát, aby zkouška, přednáška či cesta dopadla dobře. Ale na vzdělané lidi se to nehodí, přispívat někomu k úspěchu slovy: Držím ti palec. Podobně je tomu se zasíláním blahopřání o svátcích, která neprozrazují nic jiného, než že přejeme, aby se adresát cítil šťastně a spokojeně. Samo přání nemůže jiným nic změnit, stejně jako nic nezmění držení palce nebo jako blouznivé: Zlomte vaz. Jak může zlomený krk či palec změnit budoucnost člověka?

O Kristu čteme v evangeliích, že byl plný dobroty a lásky. Modlíval se za svět, především za své vlastní: Otče, prosím tě za ty, které jsi mi dal. Od těch dob se rozšířila v křesťanství modlitba za druhé. Ale není ujištění „za tebe se modlím“ totéž jako „držím ti palec“?

Co to znamená, modlit se za druhé? Značí to svolávat na druhého Boží pomoc a ochranu, vyprošovat mu Boží slitování a odpuštění, prosit, aby v nemoci ozdravěl a aby přestál svou tíživou situaci. Modlit se za jiného je mnohem víc, než utěšovat ho nezávazným, že se to zlepší, nebo že věhlasný lékař či advokát ho z toho řádně vyvede. Modlitba za druhého ho zapojuje na vyšší moc, moc Boží, která podle slov evangelia neznamená nic jiného než Otec, nebeský Otec.

Není to něco velkého, co dobrého můžeme druhému modlitbou udělat? Mnohem víc jak dárky, přáním, slovem útěchy, protože to všechno spočívá jen na slabé, lidské rovině. Ale ve chvíli, kdy se modlím za druhého, zapojuji jej do nové dimense, do přirozeným způsobem neovlivnitelného dění, které naň působí jako jarní déšť. K člověku, za nějž se modlím, je přiváděn milosrdný Bůh a všecko, co se bude v jeho životě odehrávat, je teď složeno před tváří Boží.

Může však dojít k tomu, že člověk, kterému řekneme: Já se za vás budu modlit, se začne bránit jako před újmou na zdraví nebo řekne pohrdlivě a uštěpačně: Hloupost, já takový babský recept nepotřebuji. A dodá ironicky: Modlete se za sebe, vy toho zvlášť potřebujete. Ale může dojít k opaku. Člověku, který se málo modlí a chybně věří, řekneme: Buďte klidnější, já se za vás budu modlit. A on překvapením ztichne, jakoby byl přichycen. Ale začne tušit, že se může něco stát a že to bude dobré, když v modlitbě bude na něj pamatováno. Cítí, že mu to dělá dobře, když se na něj nezapomíná v životním zmatku a spleti, že ta modlitba je něco prospěšného, něco jiného, než jak na něho vzpomínají příbuzní, přátelé a známí. Tato spojovací linie přechází přes třetí osobu, přes tajemnou moc a sílu. A snad ten, který se nemodlil, se začne sám modlit.

Před časem Anglie byla zneklidněna touto událostí. Nějaká učitelka ve škole vyzvala žáky, aby se modlili za muže, který byl včera oběšen, protože zavraždil policistu. Když se to roznesło, co tato učitelka po dětech žádala, chytl se toho liberální tisk: Má to nějaký smysl modlit se za vraha, za oběšence, který si to zasluhoval, komu to pomůže? Ale opravdu to nemá smysl? Neznáme cest Božích. Nevíme, alespoň ve většině případů, co modlitba za druhého vykoná, co se změní? Stejně nevíme, jak to dopadne s člověkem, za něhož se přestaneme modlit. Ale jedno víme: když se modlíme za druhé, nemyslíme tak křečovitě na sebe, odpoutáváme se od svých záležitostí, a tím náš vnitřní život, naše srdce se stává bohatší. Ale i ten, za něhož se modlíme, stává se bohatší v tomto či věčném životě.

Žijeme ve světě dost isolovaně jeden od druhého, i když navenek vytváříme jednu společnost. Možná, že se ti odcizil syn nebo dcera. A všecko dobré domlouvání a napomínání nepomáhá. Ale snad dobrý výsledek budou mít tvá slova, která k nim upřímně a hřejivě vyslovíš. Já se budu za tebe hodně modlit ... Snad se tvůj syn nebo tvá dcera časem dostanou na správnou cestu.

Bože, dej nám poznat, jak veliká je a úspěšná může být modlitba za druhé.

P. Josef Dobiáš

Foto

- Blah. rodiče sv. Terezie od Dítěte Ježíše vzorem dnešním mladým rodičům

NOVÝ SVĚTOVÝ ŘÁD A JEHO ČEŠTÍ PROTAGONISTÉ (HLAVNÍ PŘEDSTAVITELÉ)

DÍL I. ÚVOD

„Vidím globalizaci jako nový světový řád. V tomto řádu se státy a jejich hranice stanou méně důležitými, zatímco nevládní organizace, včetně universit, firem a jednotlivců, budou schopny uplatnit více vlivu."

Jan Švejnar; 5. září 2000, Michiganská universita, USA

Pokusů o jednu světovou vládu bylo v lidské historii bezpočet. Nic nového pod sluncem, dalo by se říci společně s Kazatelem, když vidíme i dnes kolem sebe spoustu příkladů toho, jak se určité vlivné skupiny pokouší sofistikovaným (propracovaným) způsobem uchopit vládu nad celou planetou.

Přesto tentokrát by jim to mohlo vyjít. Úroveň technologické vyspělosti; zavedení globálních či kontinentálních institucí, které jsou mezistupněm k tomuto cíli; množství nástrojů, jak manipulovat veřejností; úpadek křesťanské víry, který tuto veřejnost tváří v tvář uchvatitelům globální moci činí zranitelnou a téměř bezmocnou; rozklad tradičních institucí a ztráta konzervativních hodnot; ale hlavně promyšlený a pozvolný způsob, který elity k zavedení nového světového pořádku zvolily a který je postřehnutelný jen pro toho, kdo věci posuzuje z dlouhodobého hlediska a dokáže si jednotlivé střípky poskládat do výsledné mosaiky – to vše dává současnému pokusu o celoplanetární totalitní systém dosud nevídanou šanci na úspěch.

Na druhou stranu roste i počet těch, kteří si přicházející nebezpečí uvědomují a nesouhlasí s ním. Především díky rozmachu internetu, s jehož účinkem elity nepočítaly (a který jim stále více vadí), se daří povědomí o věcech, které měly být skryty, šířit mezi neustále rostoucí skupinu lidí. A třebaže mainstreamová (mainstream – hlavní proud) média jsou nyní zcela v rukou těchto elit a svým způsobem jejich nástrojem, existuje velké množství alternativních (náhradních) nezávislých zdrojů, kde je i dnes možné dozvědět se pravdě-podobnější verze toho, co vidíme kolem sebe. (Ale které zdroje to jsou a jak je nalézt?)

Boj o zavedení nového světového řádu se tak stále více jeví jako závod s časem. Ačkoli se může zdát, že elitám vše hraje do karet a že vládnou nezměrnou mocí, vlivem, finančními možnostmi a technologickými vymoženostmi, které jsou běžným lidem skryty, vítězství na dosah stále nemají. Mnoho dílčích plánů jim nevyšlo (Kodaňský summit skončil fraškou, očkování proti prasečí chřipce lidé prokoukli, globální oteplování se ukázalo podvodem a příroda sama oteplovače zesměšnila) a bude-li veřejnost klást promyšlený odpor i nadále, bude takových případů přibývat.

V základech tohoto odporu musí ale stát poznání pravdy, uvědomělost, kritické uvažování v historických souvislostech. Abychom se mohli bránit, musíme vědět, proti komu. Nemůžeme bojovat proti neviditelným elitám. Potřebujeme je někam zařadit, pojmenovat je, rozkrýt jejich struktury, obnažit je.

Zaměřme se na české prostředí

Nemá také – pro nás, Čechy – žádný velký smysl bojovat proti světovým elitám typu Al Gora a dalším. To si může dovolit leda president Václav Klaus a Bohu díky za to, že tak činí.

Co ale můžeme udělat my, běžní občané České republiky? Lidé zprava, ale i zleva, kterým se globalizační plány elit zajídají a kteří se nechtějí smířit s tím, aby se jejich stát (a i region a obec) rozplynul a stal pouhou provincií budoucí světové říše a my sami bezejmenými čísly v totalitním systému, o kterém jsme si jen dosud čítávali v knihách jako *1984*, *My* či *Brave New World*?

Copak můžeme bojovat proti jakési celosvětové chobotnici nového světového řádu? Zcela jistě nemůžeme.

Co ale můžeme, je co nejvíce poškodit její jednotlivá chapadla. Důvodně věřím, že chobotnice nového světového řádu má i své české chapadlo. Na toto chapadlo bychom se měli zaměřit a to bude cílem našeho nového seriálu.

Bez předsudků si posviťme na lidi typu Jana Švejnara, Jiřího Pehe, Václava Havla, Karla Schwarzenberga, Martina Bursíka či Alexandra Vondru.

19.15 – 20.00 Láska je svobodná i za mřížemi

Pásmo varhanní hudby doplněné texty dopisů, které psal své ženě básník Jan Zahradníček vězněný v 50. letech. Pořad v podání Marií Bémových.

20.00 – 20.30 Příběhy z vitráží ožívají

Krátké divadelní scénky dětí na motivy biblických obrazů z vitráží kostela.

20.30 – 21.00 Najdete svého patrona?

Komentovaná prohlídka kostela.

21.00 – 21.45 Renesanční hudba v barokním kostele

Vokální sdružení REGNIS zpívá renesanční polyfonní duchovní skladby.

22.00 – 22.30 Co skrývá 14 obrazů?

Křížová cesta v kostele a v životě.

22.45 – 23.00 Krátké varhanní skladby

Hraje Martina Vaňková.

23.00 – 23.30 „Dobrořeč, duše má, Hospodinu" (Žalm 103)

Písně v podání mládeže doplněné úryvky z Bible a modlitbami.

23.30 – 24.00 Závěrečné modlitby za naše město

Prosby za naše město a za záležitosti, které jste svěřili přímluvným modlitbám.

http://www.nockostelu.cz/index.php?pg=152

DLOUHÝ MOST, KOSTEL SV. VAVŘINCE

Program Noci kostelů 28. května 2010

17.45 – 18.00 Když srdce začne tlouct

Zahájení Noci kostelů 2010 na Dlouhém Mostě

18.00 – 18.25 Svatý Vavřinec se představuje

Přivítání a komentovaná prohlídka kostela.

18.00 – 19.00 Pozvání k setkání můžete si popovídat a ptát se duchovního správce farnosti 18.25 – 18.45 Za oponou kostela aneb móda a tajemství kostelního mobiliáře – prohlídka běžně nepřístupných míst a věcí kostela.

18.45 – 19.00 Hlas ticha

Tiché chvíle v kostele s možností rozjímání

19.00 – 19.30 Andělé kolem nás

Program pro všechny děti s možností objevování a tvoření na téma andělé.

19.30 – 20.00 Hlas ticha

Tiché chvíle v kostele s možností rozjímání

20.00 – 21.00 Babí léto v kostele

Koncert duchovní hudby v podání komorního vokálního sboru Babí léto

21.00 – 22.00 Hlas ticha

Tiché chvíle v kostele s možností rozjímání a individuální prohlídky kostela

http://www.nockostelu.cz/index.php?pg=145

DĚLNÍCI NA VINICI

LIBEREČTÍ DUCHOVNÍ SPRÁVCI DO ROKU 1945 (25)

V minulém pokračování našeho seriálu jsem čtenářům Obrázku nabídl pohled německého vlastivědného badatele na nejtragičtější událost libereckých duchovních dějin, vraždu faráře Andrease Stommäuse. Byl to pohled badatele z roku 1931, psaný za zcela jiné doby, ze zcela jiných pohnutek a ve zcela jiné kvalitě[1], než na které jsme dnes zvyklí. I proto jsem považoval za užitečné otisknout tuto práci v celém rozsahu a nikterak neupravovanou a nekomentovanou. Jistěže soudný člověk nebude všechna fakta a tvrzení, obsažená v tomto článku, pokládat za neotřesitelnou pravdu, za absolutně objektivní popis situace. Tuto objektivitu a nárok na absolutní pravdu si nemůže nárokovat žádný popis historických jevů, každý autor pracuje se subjektivními prameny archivní i nearchivní povahy a sám přináší své názory a životní postoje, zkušenosti i záměry. To je fakt, který platil včera, platí dnes a bude platit i zítra.[2]

Tímto sáhodlouhým úvodem jsem chtěl čtenářům Obrázku připomenout, že by měli každý historický výklad brát jako pomůcku při vlastní orientaci v předestíraných problémech, nikoli jako něco, čemu by měli slepě věřit a co by měli bezvýhradně přijímat. To platí pro vlastivědný článek, otištěný v minulém pokračování našeho seriálu, a také pro celý seriál o libereckých „dělnících na vinici". Jestliže jsem tedy přislíbil jistou korekci minule otištěného článku, bude to korekce maximálně faktická, nikoli interpretační.

Vražda faráře Andrease Stommäuse byla nepochybně jednou z nejtragičtějších událostí rekatolizačního procesu v širším severo-

pod Jedlovou do Jablonného v Podještědí. Je to příležitost, příležitost k setkání se vzkříšeným Ježíšem, k chvále Božího stvoření, k obnově.

S SEBOU: spacák, jídlo, pití, peníze na ubytování a dopravu (80 Kč), pohodlnou obuv, ochranu proti dešti či slunci, dobré přátele i náladu.

PROGRAM:

21. 5. pátek – příjezd k sestrám do Jiřetína pod Jedlovou (z Liberce autobus v 18.30); 20.00 kytarové chvály v kapli, poté opékání buřtů (nutno si přivézt)

22. 5. sobota – snídaně z vlastních zásob; pochod krásnou přírodou přes Jedlovou, přehradu Naděje a Mařenice do Jablonného v Podještědí. (asi 25 km), plánovaná trasa pochodu http://www.doser.cz/prejdi/svatodusni-pochod-10; přejezd vlakem do Vratislavic, kde nás čeká teplá večeře (gulášek) a odpočinek; 21.00 svatodušní vigilie v kapli Vzkříšení ve Vratislavicích, celebruje P. Pavel Koudelka SJ; možno přespat do neděle

PŘIHLÁŠKY: přihlašujte se prosím na telefonu 777 823 215 (Dominik Fišer) nebo e-mailem na dominik (dot) fiser (at) seznam (dot) cz.

28. 5. 2010 – Noc kostelů

Naše farnost se zapojila do celorepublikové akce „Noc kostelů".

http://farnost-vrat.rkc-lbc.cz /aktuality.php

Liberec-Vratislavice, kaple Vzkříšení

Program

16.00 – 24.00 Prohlídka, rozhovor, modlitba

Po celou dobu je příležitost k prohlídce kaple, osobnímu rozhovoru a předání vašich záležitostí k přímluvným modlitbám (za nemocné, za rodiny atd.), které proběhnou v rámci závěrečné modlitby v kostele Nejsvětější Trojice ve Vratislavicích od 23.30.

16.30 – 17.00 Modlitba růžence

17.00 – 17.45 Mše svatá

18.00 – 18.15 Večerníček v kapli

Krátký biblický loutkový příběh pro děti.

18.30 – 19.00 Slova a tóny

Varhanní skladby doplněné texty v podání Pavla Fišera.

19.00 – 19.45 Jak se staví kaple?

Rozhovor s architektem Pavlem Vaněčkem.

20.00 – 20.45 Zpívání o lásce

Komorní sbor Pedagogické fakulty TU Liberec pod vedením Jany Konvalinkové, průvodní slovo Václav Vaněk.

21.00 – 21.45 Concertino

Letmý průřez varhanní tvorbou posledních pěti století – Pavel Fišer.

22.00 – 22.45 Svědectví současnosti

Dokaž mi víru ze svých skutků – pořad mládeže farnosti.

23.00 – 23.30 Co vypráví vitráže v kapli?

Setkání se vzkříšeným Ježíšem v moderní umělecké výzdobě kaple – Václav Vaněk.

Sál pod kaplí 18.00 – 24.00

Výstava Liturgický rok a svátosti

Proč má adventní věnec čtyři svíce a proč se křtí vodou?

Prodejní výstava křesťanské literatury

Svoji nabídku vystavuje Karmelitánské knihkupectví Liberec.

Výtvarná dílnička pro děti

Kavárna pod kaplí

http://www.nockostelu.cz/ index.php?pg=153

Liberec-Vratislavice, kostel Nejsvětější Trojice

Program

17.45 – 24.00 Prohlídka, rozhovor, modlitba

Příležitost k osobnímu rozhovoru, modlitbě a předání vašich záležitostí k přímluvným modlitbám (za nemocné,za rodiny, za zemřelé atd.), které se uskuteční od 23.30.

17.50 – 24.00 Kostel pohledem dětí a objektivem fotoaparátu

Výstava tematických výtvarných prací žáků místní základní školy doplněná dobovými fotografiemi kostela a dokumentací z letošní opravy věže a střechy.

18.00 – 18.30 Messe breve

Komorní sbor CONCORE pod vedením Stanislavy Rygálové.

18.30 – 18.45 Večerníček v kostele

Krátký biblický loutkový příběh pro děti.

18.45 – 19.15 Najdete svého patrona?

Komentovaná prohlídka kostela.

Nezaujatě prozkoumejme vazby mezi různými spolky, ať už je to česká pobočka Římského klubu, Rady pro zahraniční vztahy či Havlovo Forum 2000.

Podívejme se na to, kdo stojí v popředí ale i v pozadí těchto organizací, jaké jsou jejich vazby do zahraničí, jaká je jejich agenda a co hlásají.

Řekneme si o tom, kdo a proč jezdí na Bilderberg a kdo naopak jezdí k nám. Kdo je členem Trilaterální komise, ale kdo jsou i členové různých ryze českých spolků a elitářských sdružení.

Cílem seriálu není u každého z lidí, o kterém si povíme, určit jeho míru seznámení se s agendou nového světového řádu. V institucích a organizacích, o kterých bude řeč, je mnoho lidí a ne všichni musí nutně vědět, co je pravou podstatou věcí. Dokonce i ti, kteří jsou nejhlasitějšími šiřiteli těchto myšlenek, mohou být vposledku jen pouhými „užitečnými idioty" (Leninův termín).

Dovolil bych si naopak říci, že v našem českém prostředí neexistuje nikdo, kdo by o plánu na světovou vládu věděl do té míry, že by se dal nazvat hybatelem věcí. Mnohem spíše se na české úrovni setkáme s pouhými pohůnky těchto zahraničních elit, s nositeli vody, s pěšáky. Dokonce i takové postavy, jako je Václav Havel, který bezesporu patří v českém prostředí k nejvýznamnějším protagonistům nových pořádků, je vposledku jen jakousi figurkou, kterou zahraniční elity umně využívají, aniž by ji do celého plánu zasvětily.

Krásným příkladem je i politolog Jiří Pehe. Byl sice pozván na setkání skupiny Bilderberg, ale jen jako host – zcela jistě není Pehe někým, s kým by se světové elity přímo bavily a zasvětily ho do svých plánů. Ale byl pozván proto, aby dostal nějaký úkol, svým pozváním se cítí poctěn a jaksi zavázán těmto elitám a proto dělá to, co si ony přejí. Zcela jistě ale Pehe není součástí „(nějakého konspiračního) spiknutí", je spíše jen někým, kdo na požádání rád a ochotně vyplodí nenávistný protiklausovský článek či oslavný prolisabonský komentářík, čímž splní úkol.

Jen proto bychom ale neměli lidi jeho typu podceňovat. Naopak. Jsou infiltrátory (působícími pronikání), důležitými spojkami, odhodlanými služebníky, nastrčenými figurkami. Jsou to lidé, kteří necítí lásku k vlasti, kteří si neváží tradičních hodnot, kteří jednají ve prospěch nadnárodních korporací, mezinárodních institucí, zahraničních bankovních domů. Lidé, kterým zrada národa nic neříká, kteří pro ni nemají svědomí, kteří se neštítí obhajovat neobhajitelné.

Jejich motivace může být různá. Mohou být jednoduše hloupí a naivní a svoji rozkladnou práci vykonávat v dobré víře, že jsou to oni, kdo jsou nositeli pokroku, zvěstovateli světlých zítřků, proroky báječného nového světa. Jsou mezi nimi fanatici, kteří svět, ve kterém žijeme, nenávidí a přejí si jeho přeměnu. Další pracují pro mrzký peníz, pro slávu, jde jim o prestiž a o potěšení z toho, že se mohou ve společnosti oněch elit blýsknout. Další svoji práci konají z nenávisti ke svému národu. A zase další proto, že jim jde jen o majetek, peníze a pozemky – nikdy nic takového jako lásku k jedné konkrétní zemi nezažili, protože to jsou lidé kosmopolitní a (světoobčanští) internacionální.

Chceme-li tedy jako uvědomělí občané říci 'ne' nástupu nového světového řádu, nemusíme chodit daleko. Naše pozornost by se měla v prvé řadě zaměřit na ty, kteří jsou jeho protagonisty u nás.

Neházejme všechny do jednoho pytle

Na úvod tohoto seriálu bych rád varoval ještě před tím, abychom dávali lidem nálepky a snažili se je zaškatulkovat jen na základě několika málo informací. Mým cílem bude spíše představit spolky, na které bychom si měli dát pozor, a výjimečně i některé jejich

představitele, v žádném případě ale nechci vzbuzovat dojem, že každý, kdo zasedá například v české pobočce Rockefellerovy Rady pro zahraniční vztahy, je neřád a zlosyn.

Dokonce i ti, kteří dobře vědí, oč jde, nemusí být ti, kteří si novou světovou vládu přejí. Ve skutečnosti bude naopak málo těch, kteří dobře vědí, co se chystá.

Abych byl konkrétnější, uvedu příklad. V Havlově Foru 2000, což je bezesporu jedna z organizací, která v českém prostředí má za úkol infiltrovat veřejné myšlení globalizační propagandou, se kdysi angažoval i senátor Jiří Oberfalzer, který byl v závěru loňského roku velkým bojovníkem proti Lisabonské smlouvě a bojovníkem proti evropské integraci zůstává i nadále.

Jiří Pehe a Martin Jan Stránský mu tehdy napsali otevřený dopis, ve kterém ho kárají za to, jak nástup Lisabonu oddaluje a vyjadřují podiv nad tím, že tak činí právě on – jejich dávný známý z Fora 2000. Senátor Oberfalzer, kterého si nesmírně vážím, je velkým odpůrcem blížící se totality. A to i přesto, že jeho jméno najdeme ve správní radě nadace Forum 2000.

Mějme se tedy na pozoru před tím, abychom všechny házeli do jednoho pytle. Naším cílem ostatně ani není někoho očernit a učinit z něj veřejného nepřítele. Jde nám jen o to, pravdivě popsat to, co víme o souvislostech, vztazích a vazbách.

Úsudek nechť si každý už udělá sám.

(v příštím čísle: Češi na Bilderbergu)

Adam B. Bartoš

Foto

- Rub Velké pečetě USA (1776). Latinsky je tu od r. 1782, stejně jako na rubu jednodolarovky od r. 1935 napsáno „Nový řád věků“.

VOLIT ČI NEVOLIT?

Volit či nevolit? Tak zní jedna z horkých otázek letošního jara. Protože nespokojenost občanů, a to nejen katolických, se stavem věcí veřejných znatelně roste, mohlo by se zdát, že svou účastí ve volbách budeme moci dalšímu úpadku české národní politiky zabránit. Má to však jeden háček – existuje v současné české politice strana, jež by si zasloužila podporu katolických a autenticky konservativních voličů?

V příloze tohoto čísla uveřejňujeme jako dokument stať Michala Kretschmera „Kriteria pro volby“ (o tom, jak má volit katolík), napsanou v souvislosti s předchozími volbami. Autor přehledně vyjmenoval zásady, kterými se máme řídit, když se zodpovědně rozhodujeme, koho ve volbách podpoříme. Proto ve světle těchto zásad jednejme i letos.

Květnové volby se ve srovnání s volbami předchozími vyznačují jistou zvláštností – rostoucí občanská nespokojenost vedla ke vzniku nových politických stran, jež chtějí z této nespokojenosti těžit. Za zvláštní pozornost, míněno pro katolíky, stojí pouze dvě – TOP 09 a Svobodní.

TOP 09 vznikla následkem dlouhodobých sporů v KDU-ČSL, po odchodu jejího křídla vedeného Miroslavem Kalouskem. Tento politik, který ještě na začátku loňského roku tvrdil, že se nám finanční a hospodářská krize vyhne, se do paměti katolíků zapsal také tím, že KDU-ČSL obvinil z protipotratové hysterie, podpořil zákon, zjednodušující potratovou turistiku, hlasoval pro přijetí antidiskriminačního zákona a ratifikaci Lisabonské smlouvy. Tyto prohřešky se však týkají všech parlamentních představitelů nově vzniklé TOP 09, nejen M. Kalouska. Do čela strany zvolili knížete Karla Schwarzenberga, který v Topolánkově vládě hájil zájmy Strany zelených, jejíž politický program je s katolickou sociální etikou neslučitelný. V jeho neprospěch také hovoří to, že se účastní neveřejných zasedání skupiny Bilderberg, podporující vytvoření centrální světové vlády. Snaha TOP 09 profilovat se jako strana „konservativní“ je tedy zcela nepřesvědčivá.

Svobodní (Strana svobodných občanů) se na českém politickém tržišti objevili již před volbami do Evropského parlamentu. Vzhledem k jejich odmítavému postoji k Lisabonské smlouvě a antidiskriminačnímu zákonu nalezla strana podporu i mezi konservativními a tradičně smýšlejícími katolíky (za SSO kandidovali mj. Petr Bahník a Michal Semín), v důsledku mediální blokády a vlastních chyb v řízení strany a ve vedení kampaně však neuspěla. Zatímco podpora této strany v případě voleb do EP byla pro zásadového katolíka přijatelným řešením, v případě voleb do PsP to již

Z FARNOSTI RUPRECHTICE

Noc kostelů

Dne 28. května 2010 proběhne v České republice Noc kostelů.

V letošním roce se jí zúčastní i náš kostel Svatého Antonína Paduánského.

Noc kostelů 2010 je

- pozváním všech lidí dobré vůle ke společnému setkání a k objevování krásy křesťanských výtvarných a architektonických pokladů,

- projevem kreativity a důvěry v život u lidí, kteří chrámy stavěli a zdobili, ale i u těch, kteří je dnes obývají a chtějí se podělit o svou víru, o svůj život, a svoje osobní obdarování a dovednosti,

- nabídkou zakotvené křesťanské spirituality, modlitby a služby potřebným,

- znamením živé spolupráce křesťanských církví (ekumenismus), která zaceluje rány vzniklé v minulých staletích.

Program v kostele Svatého Antonína Paduánského v Ruprechticích

18.00 Tobě patří den i noc …

mše sv., doprovází rytmickými písněmi Schola od 3 Antonínů

19.00 Co se skrývá v kostelních zákoutích …

komentovaná prohlídka kostela

19.30 Barevný svět kolem nás …

malování dětí

19.45 Móda pro faráře a jeho pomocníky …

výstava liturgických oděvů

20.00 Kostel, jak jej neznáte …

netradiční pohledy na kostelní klenbu

21.00 Co se skrývá v kostelních zákoutích …

komentovaná prohlídka kostela

22.00 Tóny a světlo …

koncert duchovní hudby

Antonio Vivaldi: Stabat mater

účinkují členové Amatérského komorní sdružení Liberec

23.00 Hospodine, Ty víš, když sedám i když vstávám …

prosby, přání, díky, modlitby …

Poutní slavnost

13. června 2010 proběhne poutní slavnost u příležitosti svátku sv. Antonína Paduánského, jemuž je kostel zasvěcen.

Mši sv. v 9 hodin doprovodí již tradičně dechová hudba z družební farnosti z Halle.

100. výročí kostela Svatého Antonína Paduánského

V letošním roce uběhne 100 let od vysvěcení kostela Svatého Antonína Paduánského v Liberci Ruprechticích. K této události ruprechtická farnost ve spolupráci s dalšími ruprechtickými organizacemi pořádá řadu akcí, na které vás společně zveme. Nejbližší akce:

Čtvrtek pátek 6. –7. května 2010

Výstava z 18. ročníku soutěže libereckých škol „O zlatý štětec“

Pátek 28. května 2010

18.00 Noc kostelů

Neděle 30. května 2010

16.00 Ekubene – koncert pro diagnostický ústav

Víkend 28. – 30. května 2010

Víkend se sv. Františkem pro mládež

Sobota 5. června 2010

Minikoncert sboru „Babí léto“ na Dětský den v kostele U Obrázku

Misijní koláč

Dne 14. 3. proběhla akce Misijní koláč. Prodej misijních koláčů vynesl částku 4776 Kč. Celá částka půjde na účet Papežského misijního díla dětí.

Děkujeme.

http://farnostruprechtice.cz/

Z FARNOSTI VRATISLAVICE NAD NISOU

8. 5. 2010 – Farní výlet do Prahy

Přijměte naše pozvání na cestu za poznáváním Pražských památek. Uskuteční se 8. května 2010 a již nyní máte možnost se přihlásit. Osobně na faře nebo po bohoslužbách či elektronickou poštou.

16. 5. 2010 – Biřmování

Dne 16. května od 8.30 při mši svaté bude Msgre. Jan Baxant udělovat v naší farnosti svátost biřmování. Provázejte naše biřmovance svou modlitbou.

21. až 22. 5. 2010 – Svatodušní pochod 2010: Jiřetín pod Jedlovou – Jablonné v Podještědí – Vratislavice nad Nisou

Připoj se k nám a pojď spolu s námi oslavit svátky Seslání Ducha svatého pochodem ve společenství mladých! Letos putujeme po poutních místech od sester z Jiřetína

Liberec, kostel Nalezení svatého Kříže

Program noci kostelů 28. května 2010

17.50 – 18.00 Buďme sami zvonkohrou

První zvonění – protože v našem kostele nejsou velké zvony od 2. světové války, můžete si zazvonit vlastním zvonečkem, nebo si vyzkoušet zvonění na zvoncích používaných při liturgii.

18.00 – 18.30 Procházka barokem

Blok slova, zpěvu a hudby – komentovaná prohlídka kostela a kůru s ukázkami zpěvu, doprovodem a prohlídkou varhan.

19.00 – 19.30 Procházka barokem

Blok slova, zpěvu a hudby – komentovaná prohlídka kostela a kůru s ukázkami zpěvu, doprovodem a prohlídkou varhan.

20.00 – 20.30 Chvalte ho bubnem i tancem

Biblické tance – můžete se také zapojit!

21.00 – 21.30 Procházka barokem

Blok slova, zpěvu a hudby – komentovaná prohlídka kostela a kůru s ukázkami zpěvu, doprovodem a prohlídkou varhan.

22.00 – 22.30 Procházka barokem

Blok slova, zpěvu a hudby – komentovaná prohlídka kostela a kůru s ukázkami zpěvu, doprovodem a prohlídkou varhan.

23.15 – 23.45 Modlitba před spaním

Krátká tichá adorace a kompletář

23.45 – 23.50 Svátostné požehnání

Poslední zvonění – požehnání na cestu domů

Humor v církvi dovolen

Smutný svatý – žádný svatý. Výstava anekdot a kresleného humoru z církevního prostředí.

Liturgické oblečení

Výstava liturgických oděvů kněží a ministrantů

Svíce a vzpomínka

Vzpomínka na blízké, poděkování, prosby,

Certifikát poutnika

Poutnický pas – razítko

http://www.nockostelu.cz/index.php?pg=130

V neděli 2. května 2010
v 18.00 hodin
bude celebrovat
P.Dr.Ján Janok CSsR
(liberecký kaplan v letech 1971- 1977)
poutní mši svatou ze svátku
Nalezení svatého Kříže
v kostele sv. Kříže
na Malém náměstí v Liberci

tak jasné není. Přece jen se jedná o stranu, kterou založili lidé bez zázemí v křesťanském prostředí a konservativních hodnotách. Z jejího aktuálního politického programu lze však vyčíst, že průsečík shodných postojů k závažným společenským otázkám s konservativními křesťany je rozhodně větší než je tomu v případě TOP 09 a dokonce i KDU-ČSL. Vedle odmítání současné podoby evropské integrace se Svobodní staví odmítavě i k legalizaci euthanasie, liberální imigrační politice, politické korektnosti a tzv. antidiskriminační agendě. Ve prospěch volby této strany hovoří i to, že na své kandidátky umístila členy strany Právo a spravedlnost, jejíž program z existujících českých politických stran asi nejvíce odpovídá principům katolické sociální etiky. V neprospěch této strany je však třeba zmínit skutečnost, že za první rok své existence přišla o polovinu svých členů. Vedení strany se nedaří roztroušené konservativní hlasy spojovat, některými kroky spíše napomáhá k jejich dalšímu štěpení. Budoucnost této strany je tedy velice nejistá, a pokud ve volbách zcela propadne, patrně již navždy zmizí z politického kolbiště.

Pokud jde o strany etablované, pro katolíka jsou zcela nevolitelní komunisté (ti však již nepředstavují výraznější politické nebezpečí), Strana zelených, tzv. zemanovci a sociální demokraté. Jedním z projevů církevní krize v českých zemích je, že v minulých volbách do PsP dostali socialisté velký počet katolických hlasů. Kdyby byli čeští katolíci poučeni alespoň v elementárních morálních otázkách a v praxi se tím řídili, žádný Paroubek by nás dnes neobtěžoval.

ODS se pod Topolánkovým vedením do té míry zpronevěřila principům konservativní politiky, že případná důvěra v tuto stranu by již hraničila se zdravým rozumem. Nemyslím si, že nečekaný nástup Petra Nečase do čela strany na této skutečnosti něco zásadního mění. Na úpadkovém stavu strany má jako její dlouholetý místopředseda nezpochybnitelný podíl. Také jej v katolických očích nijak nešlechtí jím prosazený koncept podpory rodičovství, penalizující maminky, jež se rozhodnou pro delší dobu mateřské dovolené. Na jeho sociální reformě tak nejvíce vydělávají matky, jež co nejdříve umístí svoje děti do jeslí či školek. Také si připomeňme, že i díky hlasu Petra Nečase byl schválen principiálně nepřijatelný antidiskriminační zákon a dán souhlas s ratifikací Lisabonské smlouvy.

O KDU-ČSL píšeme častěji a proto čtenáře jistě nepřekvapím svojí skepsí k možnostem této strany hodnověrně hájit křesťanské zásady v politice. Lidovecká podpora europeismu či antidiskriminačního zákona je políčkem do tváře konservativně smýšlejících křesťanů. Strana, která svoji křesťanskou orientaci stvrdila tím, že vytvořila politické spojenectví s otevřeně propotratovou a prohomosexuální Janou Hybáškovou (jakkoli ona tvrdí, že bude v těchto otázkách k lidovcům loajální) si snad ani naši pozornost nezaslouží. Svým způsobem si lze kacířsky přát (jak už před časem v Obrázku naznačil Jakub Kříž), aby se KDU-ČSL nepodařilo onu politicky osudovou pětiprocentní hranici překročit. Nikoli ze škodolibosti, ale proto, že výrazný volební neúspěch by mohl vytvořit příležitost pro politicky aktivní konservativní křesťany změnit KDU-ČSL ve stranu pro katolíka přirozeně volitelnou.

Josef Tichý

Čas dětí a rodičů

Sexuální výchova ve škole

A. Povinná sexuální výchova od 6 let ve Velké Británii

Velká Británie. Pochopitelné znechucení v souvislosti s deliktem pedofilie (jen 10 % procent obvinění, většinou šlo o homosexuální efebofilii; pozn. red.), jehož se dopustili někteří kněží, se rozšířilo především ve Velké Británii. Na Květnou neděli se před katolickou katedrálou ve Westminsteru konala dokonce manifestace několika jednotlivců, kteří nežádali nic menšího než odstoupení papeže. V médiích manifestované pohoršení však poněkud protiřečí postoji, který v této věci přijala britská vláda. Ta totiž rozhodla, že od příštího roku se předmět tzv. sexuální výchovy stane povinným předmětem ve všech základních školách Spojeného království, a nejenom to. Britská vláda od příštího školního roku také ruší veškerou autonomii a osnovy budou sjednoceny a centralizovány.

Děti od 5 let budou muset, jak praví ministerské ustanovení, „umět pojmenovat ty části vlastního těla, které mají co do činění se sexuální reprodukcí," budou muset mluvit o „citech a přátelstvích", a zabývat se specifickými tématy, např. masturbací. Starší děti, tedy od 9 do 16 let se budou učit o antikoncepci, interrupci, homosexualitě, transsexualitě apod. Britská vláda patrně vzala doslova zprávu OSN, kterou v červnu loňského roku vypracovalo UNESCO a na jejichž 98 stranách je vysvětlováno, proč je nezbytné, aby děti měly povinnou sexuální výchovu již od 5 let a dovedli chápat, že „je přirozené – jak se uvádí ve zprávě UNESCA – používat zmíněné části těla a zakoušet rozkoš, prostřednictvím neškodné praxe, zvané masturbace". Starší děti, tedy od 9 let, doporučuje dále OSN, se mají „naučit, co říkají místní zákony o interrupci, přičemž jim bude vysvětleno, že jde o zákrok, který je bezpečný, pokud se vykoná s nezbytnými hygienickými opatřeními". Dětem od 12 let se pak, stále podle zdrojů UNESCA, má vysvětlovat, že „antikoncepční prostředky vytvářejí příležitost k bezpečnému sexu bez nechtěných důsledků."

Britská vláda tak projevila rozhodnost nikoli menší než OSN, když přistoupila k vytvoření centrálních učebních osnov pro základní školy. Jednou z organizací, která je vypracovala je známá organizace *Family Planning Association*, která v rozporu se svým názvem propaguje interrupce. Mimo jiné má být 7 letým dětem promítán instruktážní film, který formou velmi realistické animace detailně podává sexuální akt mezi mužem a ženou za doprovodu komentáře třetí osoby, která vysvětluje jednotlivé fáze. Britská vláda přijala tento plán dokonce i navzdory varovnému hlasu zvláštní komise ministerstva vnitra, které vydalo 26. února 2010 zprávu nazvanou *Sexualisation of Young People Review*. Odborníci zde vyjádřili hluboké znepokojení a tvrdí, že „proces sexualizace dětí může přispět k rozvoji pedopornografického trhu, jak dokazuje zneklidňující rozšíření internetové on-line výbavy pedofilů, dětí a mládeže, ochotné za peníze konat sexuální akty před videokamerou." Varování odborníků z ministerstva vnitra však nebylo vzato v úvahu, stejně jako labouristickou vládu nepřesvědčila ostuda z července loňského roku, kdy byl za přechovávání pedopornografického materiálu zatčen školní inspektor britských škol v Evropě a zástupce ředitele Dorothy Stringer High School z Brightonu – Ken Browne.

Jen na okraj lze zmínit zprávu o tom, že švýcarská společnost Lamprecht AG začala vyrábět extra-mini verzi preservativů pro děti od 12 do 14 let, určenou právě pro britský trh. Důvodem toho je, jak zveřejnil deník *Sun*, že v Anglii a Walesu každoročně otěhotní 300 děvčat do 13 let, nepočítaje případy, které zůstaly státním institucím utajeny. Od roku 2002 otěhotnělo 268 děvčat ve věku 12 let, 2 527 ve věku 13 let, 14 777 ve věku 14 let a 45 861 ve věku 15 let. V drtivé většině se všechna těhotenství skončila interrupcí.

Ve Velké Británii je přitom uzákoněna věková hranice dovolenosti sexuálního aktu na 16 let, což je dnes mnohými ve Spojeném království považováno za přežitek z viktoriánské doby, kdy byl zmíněný zákon přijat. BBC dalo prostor známému profesorovi práva, John Spenserovi, ze Selwyn College z Cambridge. Ten vysvětloval, že věkovou hranici dovolenosti sexuálního aktu je třeba snížit, podobně jako je tomu ve Španělsku, totiž na 13 let. Profesor Spenser prostřednictvím BBC tvrdil, že britský zákon „kriminalizuje polovinu populace," protože prý je třeba rozlišovat mezi sexuálním zneužitím a přirozeným mladistvým pudem (*youthful natural instinct*).

Posledním fakta o šířící se pohromě pedofilie a její propagace ve Velké Británii plynou ze zprávy nejstarší anglické nadace, založené na ochranu práv dětí, *Barnardo s foundation*. Tato organizace, založená roku 1866, publikovala ve své zprávě nazvané *Whose Child Now?* loni v listopadu zarážející fakta o růstu pedofilního trhu ve Velké Británii. Každoročně je více než 10 tisíc dětí nuceno podrobit se praktikám pedofile. V říjnu loňského roku odhalila jednu z kriminálních sítí tohoto obchodu anglická policie. 12 leté děti pocházející přímo ze Spojeného království byly prodávány za 50 tisíc liber.

Souhrn těchto skutečností umožní lépe chápat rozměry růstu odporného fenoménu pedofilie v západní společnosti, jakož i důvody naprosto nevěrohodné probíhající kampaně proti církvi.

http://www.radiovaticana.cz/clanek.php4?id=12604

Lechu Kaczyńskému proto také hodně lidí nepřálo. Jmenoval jsem už novináře, proti jedné mediální legendě nyní vystoupil bývalý litevský president Valdas Adamkus. Po havárii u Smolenska se okamžitě objevily zprávy, že polský president je vlastně její pachatel: Co když nařídil pilotům přistát v nebezpečných podmínkách? Vždyť už za letu do Gruzie nařizoval (bylo by zajímavé vědět, kdo tuto kachnu vypustil – dodnes nebyla mediálně dementována; pozn. red.) pilotovi, aby přistál v metropoli ... (Tbiliské letiště bylo v tu dobu poničené ruskými šrapnely.) A pilot se nedal, statečně pokynům presidenta odolal a přistál v Baku. Vypráví legenda. „Já jsem v tom letadle seděl," řekl ale Valdas Adamkus agentuře Delfi: Lech Kaczyński pilotům nic nenařizoval, jen se optal, jak se po přistání dostane z Ázerbájdžánu do Gruzie.

Polsko pláče za desítkami dalších úžasných lidí. Náčelníkem generálního štábu Franciszkem Gągorem, o němž se uvažovalo, že po odchodu z funkce nastoupí jako vojenský velitel NATO. Za náměstkem ministra obrany Stanisławem Jerzym Komorowskim, muži, jenž myslel na budoucí války, neboť věděl, že počítačový útok nepřítele na národní infrastrukturu dokáže způsobit škody mnohonásobně překračující škody z ofensivy tankových divizí. Za členy „katyňských rodin". Lech Kaczyński chtěl v Katyni pronést projev, v něm mj. stojí: „Skrývání pravdy o Katyni je výsledkem rozhodnutí těch, kteří za zločinem stáli, a stalo se jedním z úhelných kamenů politiky komunistů v poválečném Polsku: Zakladatelskou lží Polské lidové republiky. Byla to léta, kdy se za pravdu o Katyni platila vysoká cena, avšak rodiny katyňských obětí a další stateční lidé byli věrni pravdě, bránili ji a předávali dalším generacím Poláků. Uchovali ji po celý čas trvání komunistického Polska a nakonec ji předali rodákům ve svobodném a nezávislém Polsku. Proto všem těmto lidem – a zejména katyňským rodinám – dlužíme úctu a vděčnost."

Polsko přišlo o presidenta a jeho paní, muže a ženu spojené, které pojil posvátný svazek, jak připomněl v kázání ve varšavské katedrále svatého Jana polský primas arcibiskup Henryk Muszyński. Zmínil se i o projevu Lecha Kaczyńského na nedávném sjezdu v Hnězdně, který byl nazván „Rodina je nadějí Evropy" a o němž jsem zde psal před měsícem. Polský president ve zmíněném projevu znovu zdůraznil, že manželství nemůže být nic jiného než svazek muže a ženy. Arcibiskup Muszyński k tomu sám za sebe dodal: „Kdyby všichni politici v Polsku, kteří vyznávají tutéž víru v Ježíše Krista, a tudíž sdílejí i stejnou pravdu o podstatě manželství, našli odvahu vydat jednoznačné svědectví této pravdě, potvrdit ji vlastním životem, manželství v Polsku a tvář polské rodiny by jistě vypadaly jinak.

Nyní ještě jedna poznámka z mého „českého" zápisníku. Korespondoval jsem v měsíci březnu intensivně se sekretariátem strany TOP 09 a rád bych vás seznámil s výsledkem té mé pošetilosti. Počátkem března odborář Dušek v Lidových novinách pravil, že naše dráhy a ministerstvo dopravy ovládají takřka mafie homosexuálů, načež se strhla politicko-mediální bouře. Jen marginálně si dotyční všimali, že odborář nepředložil žádný důkaz pro svou sugesci, že toto zločinné spiknutí vykrádá stát, těžiště většiny reakcí bylo postaveno do pojmu „homofob Dušek". Mou maličkost zaujala výzva předsedy a prvního místopředsedy TOP 09, tedy dvou katolíků, kteří ji adresovali odborovým svazům generálně: Zdržte se ponižování důstojnosti menšin.

Zde jde o menšinu homosexuálů a pojem důstojnosti autoři zde svázali s jediným znakem té minority: sodomií. Od katolíků bych tohle tedy nečekal. Tak jsem slušně sekretariát TOP 09 požádal, aby mou maličkost poučil, kde přesně leží zdroj důstojnosti skupiny osob, která je vymezena praktikováním homosexuality, tedy hříšným jednáním. A čekal jsem. Budu stručný: Odpověď jsem urgoval mnohokrát a s dílčími úspěchy. Vrcholem možností TOP 09 bylo nakonec přísně privátní sdělení jednoho úředníka, jehož proto nemohu jmenovat. „O hříšnosti hovoříte jen Vy. Patrně se jedná o Váš výklad Bible, který mi budete chtít dokládat citacemi papežských encyklik či uznávaných teologů ..." Politikům podle úředníka nepřináleží posuzovat hříšnost konání druhých lidí a já bych to od předsedy a místopředsedy TOP 09 už neměl požadovat. Ne, nejsem volič TOP 09, z několika důvodů, ale kdybych dosud byl, tak teď už ne.

Tomáš Beran

[9] Tak se domnívá FRIEDLÄNDER, s. 45 – 46.

[10] cit. FRIEDLÄNDER, s 47.

[11] FRIEDLÄNDER, s. 48.

[12] Záznam bez podpisu z 11. 3. 1940, DGFP, D VIII, s. 896 a násl. Srov. FRIEDLÄNDER, s. 49.

[13] P. DUCLOS, *Le Vatican et le Seconde Guerre Mondiale*, Paříž 1955, s. 59; srov. FRIEDLÄNDER, s. 51.

[14] Bergenův telegram do Berlína č. 43 z 11. 5. 1940, Archiv AA StS: V.; srov. FRIEDLÄNDER, s. 52, pozn. 1.

Jaroslav V. Polc
Foto

- Pod obrazem Lenina se sešli podpisující 23. 8. 1939 Molotov, vzadu Ribbentrop (v černém) a Stalin, (ve světlém, druhý zprava), aby mj. ukradli Polsko. Doplňme neuvěřitelnou informací, že po smrti presidenta Kaczynského je v moskevském parlamentu-Gosdumě návrh na usnesení, že nacisticko-bolševický pakt byl spravedlivý, odrážel realitu a odpovídal ruským národním zájmům.

ZPRÁVY JINDE NEDOSTUPNÉ

CO V MÉDIÍCH NEBYLO (22)

Sestřička Polska pláče.
A mnozí Češi s ní.

Prožívám osudy Poláků společně s nimi od svých šestnácti let. Celou dekádu 80. let, den za dnem jsem pomyslně sestupoval jako po dlouhém schodišti do hlubin duše polského národa, snad mohu říct, že jsem se učil rozpoznávat historickou pravdu a lež u polských učitelů, jako byl kněz Jerzy Popieluszko, jako byl zpěvák Jacek Kaczmarski a mnoho dalších konkrétních lidí. Co jsem si z těch doslova dvaceti tisíc hodin, které jsem v „polské škole“ strávil, odnesl? Vědomí, že život v hrdé Boží a národní obci je nesen důstojností a radostí. Smyslem. Takové vědomí mi můj vlastní národ nedal. „Proč neznáme jména Rusů, kteří také spočinuli v Katyni?“ ptá se nyní ruská Novaja Gazeta. Kéž by ta otázka, ta reflexe, že Rusům něco chybí, našla odpověď, kéž by se srdce Rusů probudila stejnou touhou, jaká je bytostně vlastní Polákům: Rudí démoni zabili naše bratry a sestry, zabili kus našeho národního těla!

Smrt presidenta Lecha Kaczyńského a další téměř stovky Poláků na palubě letadla ve smolenském lese a dění v polském veřejném prostoru v následujícím týdnu promlouvají jako zvláštní svědci v několika ohledech. Předseda Polské akademie věd profesor Kleiber v Polské televizi v minulých dnech vzpomínal, že když ho čekalo první vážné jednání s Lechem Kaczyńskim jako starostou Varšavy, svíraly ho obavy. Očekával totiž člověka s takovým charakterem, že jednání bude těžké. Jenže se brzy ukázalo, jak je to očekávání liché. Kdo ho ale vyrobil? Novináři. Titíž, kteří dnes hořekují, jak velkého státníka země ztratila. Je úplně jedno, že teď píší pravdu. Ta psí hlava, již mu léta nasazovali, zůstala na jejich hlavách.

Dívám se právě na přenos Polské televize z poslední cesty Lecha Kaczyńského a jeho paní Marie Varšavou. Vidím nesčetné zástupy lidí, kteří zdraví presidentova bratra a presidentovu dceru, vidím, že někteří drží v rukou různé symboly. Kotvičku například. Symbol Polska Bojujícího. Kdybych si měl vybrat já, asi bych neuměl zvolit pravdivější. Lech Kaczyński byl totiž bojovník. Byl to on, kdo na konci 70. let vysvětloval dělníkům na pobřeží, že k prosazení lepších podmínek života nestačí jen stávka, že je potřebná organizace. Svobodné odbory. Byl to on, kdo v nedávné minulosti Polsko vyvázal z listiny europráv, která dramatickým způsobem otvírá nepřátelům Božího pořádku bránu k základům křesťanských hodnot, jimiž žije národ. Byl to Lech Kaczyński, koho si někdejší premiér Buzek vzal do své vlády jako ministra spravedlnosti, ačkoli politicky stojí na odlišných posicích. Pevně věděl, že Lech Kaczyński je ten pravý muž pro vytváření právních podmínek pro vykořeňování korupce. Vlastenectví bylo podle už zmíněného profesora Kleibera způsobem života Lecha Kaczyńského. Havárie u Smolenska ho připravila o možnost pokračovat ve snaze o vytvoření bloku států, jako Litva, Ukrajina a Gruzie (viz náš nový seriál Střední Evropa; pozn. red.), jejichž jednota by zamezila opakování historie s dělením Evropy. Vzniknout by možná mohla i pevnost odolávající úderům mečů loupeživých rytířů kulturní války.

B. V ČESKÉ REPUBLICE – JEDNA ŘEČ, DVA JAZYKY

(1) MŠMT vydává Doporučení k výuce sexuální výchovy

„Sexuální výchova patří z hlediska výuky k nejobtížnějším a nejpotřebnějším tématům. Přesto školám dosud chyběl komplexní metodický materiál. To se nyní změní.

Praha, 2. dubna 2010

Správně uchopit téma sexuální výchovy není pro učitele nic jednoduchého. Ta obtížnost je způsobena zejména faktem, že se toto téma prolíná více předměty a vyžaduje komplexní přístup v rámci celé školy. Cílem nově vydávaného metodického materiálu je upozornit na širší souvislosti sexuální výchovy, na její sociální, psychologické, biologické i etické aspekty,“ vysvětluje ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Miroslava Kopicová (nominovaná ODS, rozvedená).

Podle jejího názoru jedině komplexní a systematická sexuální výchova vštěpuje dítěti morální principy, formuje jeho jednání a postoje k sexuální problematice, rozvíjí citovou oblast v návaznosti na budoucí roli muže či ženy v rodině i ve společnosti. Nejde tedy pouze o prosté předávání faktů, ale také o vytváření postojů k sexuální morálce, o osobnostní autonomii a potřebné návyky k optimálnímu soužití ve vztazích.

Nejen doporučení, ale i příručka

V materiálu jsou mj. způsoby začlenění sexuální výchovy do dokumentů školy, rozložení témat do jednotlivých ročníků s ohledem na věková specifika dětí, zohledněna je i spolupráce školy s rodiči, význam etického přístupu a řada dalších doporučení a podkladů pro efektivní realizaci sexuální výchovy.

Současně s tímto metodickým doporučením bude do škol distribuována také příručka Sexuální výchova – vybraná témata, kde jsou některé problémy rozpracovány v příspěvcích odborníků (MUDr. Hanka Fifková, Mgr. Miroslav Hricz, Mgr. Lucie Jarkovská, PaedDr. Lenka Kubrichtová, Mgr. Jan Machuta, Mgr. Vladimíra Neklapilová, PaedDr. Pavel Petrnoušek, Mgr. Václav Písecký, Mgr. Peter Porubský, MUDr. Ivo Procházka, CSc., Mgr. Monika Sopková, doc. MUDr. Vít Unzeitig, CSc., MUDr. Radim Uzel, CSc., Mgr. Michaela Veselá) a doplněny nejčastějšími otázkami a odpověďmi na ně.

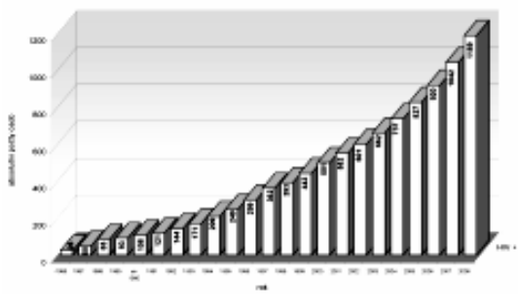

* sexuální výchova a RVP ZV včetně námětů učiva vzhledem k věkovým zvláštnostem;
* sexuální výchova z pohledu etiky;
* ochrana reprodukčního zdraví mladistvých;
* HIV/AIDS;
* nemoci přenosné pohlavním stykem;
* sexuální orientace;
* sexuální deviace a deviantní chování;
* sexuální dysfunkce;
* sexualita a média – bezpečný internet;
* genderové aspekty sexuální výchovy;
* syndrom CAN (Child Abuse and Neglect);
* sexuální výchova v rodině;
* didaktické náměty.

Význam sexuální výchovy

Sexuální výchova ve školách by měla dětem zprostředkovat nejen dostatek kvalitních informací, ale měla by positivně ovlivňovat i jejich postoje. Různé výzkumy dlouhodobě ukazují nepříznivou skutečnost, že většinu informací získávají v této oblasti děti především od kamarádů, škola nehraje v tomto ohledu významnější roli. Kvalita takových informací je přitom přinejmenším diskutabilní. Krom toho je sexuální výchova ve škole významnou prevencí rizikového chování dospívajících. Z toho důvodu MŠMT doporučuje její začlenění do celkového preventivního programu školy.

Systematičtější přístup k sexuální výchově je v dnešní době naléhavě potřeba. Nebezpečí hrozící v souvislosti s užíváním internetu, nárůst počtu HIV positivních osob, zvyšující se výskyt pohlavně přenosných chorob, zvýšený výskyt rakoviny prostaty, rakoviny prsu a děložního čípku, sexuální zneužívání dětí zejm. s ohledem na komercionalizaci sexu, nežádoucí otěhotnění, zvy-

šující se počet případů domácího násilí, šikana vykazující homofobní znaky, změny ve struktuře rodiny – to všechno jsou důvody, proč je třeba akcentovat nejen mravní jednání v obecné rovině, ale i bezpečné sexuální chování.

Přílohy:

Doporučení MŠMT k výuce sexuální výchovy.pdf Doporučení MŠMT k výuce sexuální výchovy.pdf (506,04 KB)

Sexualní výchova – vybraná témata.pdf Sexualní výchova – vybraná témata.pdf (954,74 KB)

Ing. Kateřina Böhmová
ředitelka odboru vnějších vztahů a komunikace
tel.: +420 234 811 566
e-mail: katerina.bohmova@msmt.cz“

www.msmt.cz/pro-novinare/msmt-vydava-doporuceni-k-vyuce-sexualni-vychovy

(2) Prohlášení ČBK k záměrům ministerstva školství na základních školách

Čeští a moravští biskupové na svém zasedání zhodnotili materiály MŠMT vydané k realizaci koncepce podpory a ochrany zdraví ve školách jmenovitě Doporučení MŠMT k realizaci sexuální výchovy v základních školách (dále Doporučení) a metodickou příručku Sexuální výchova – vybraná témata (2009) (dále Příručka) – a zveřejnili následující prohlášení:

Biskupové vnímají závažnost zmíněných materiálů, které jsou podle vyjádření autorů počátkem pro vytváření jednotné strategie rámcového vzdělávacího programu a odborné formace vyučujících.

ČBK považuje za nezbytné, aby tak závažnému kroku předcházela diskuse pedagogů s dalšími zainteresovanými skupinami, k nimž v prvé řadě patří rodiče dětí. Nic takového se dosud nestalo. Přitom platná novela tzv. školského zákona zakládá právo zákonných zástupců vyjadřovat se ke všem rozhodnutím týkajícím se podstatných záležitostí vzdělávání. S uplatněním tohoto práva Doporučení nepočítá.

Za nepřípustné považujeme vyznění metodické Příručky, které diskriminujícím způsobem zvýhodňuje výchovu výlučně zaměřenou na individuální prospěch jednotlivce.

Nabízené didaktické náměty nejenže popírají záměr Doporučení, aby si žáci „osvojili a kultivovali odpovědné chování, rozhodování a komunikaci v situacích souvisejících s reprodukčním zdravím, partnerskými vztahy, rodinným životem a rodičovstvím“, ale doporučují takové formy a metody, které ohrožují mravní výchovy mládeže, což je jednání, které má trestněprávní charakter. Při aplikaci zmíněných postupů způsobem uvedeným v Příručce lze očekávat, že bude zraňována důstojnost dětí i samotných pedagogů.

ČBK podporují snahu podávat dětem i mládeži dostatek informací, které by posloužily pro utváření zralé lidské osobnosti. Je však přesvědčena, že by se tak mělo dít s respektem ke kulturnímu, sociálnímu a rodinnému kontextu.

V Praze dne 21. dubna 2010
Čeští a moravští biskupové

http://tisk.cirkev.cz/z-domova/prohlaseni-cbk-ke-koncepci-sexualni-vychovy-ve-skolach.html

C. Ani za komunismu to nebylo

Padne to na všechny školy jako v Británii? Ano.

Všechny školy, i církevní, mají ze zákona povinnost věnovat se těmto tématům minimálně v rozsahu určeném Rámcovým vzdělávacím programem. „Církevní škola samozřejmě může postupovat citlivě s ohledem na případné náboženské cítění dětí i rodičů, ale informace v oblasti sexuální výchovy by měla poskytnout žákům stejně jako necírkevní škola,“ potvrzuje mluvčí ministerstva školství Kateřina Böhmová.

www.lidovky.cz/cirkevni-skoly-o-sexu-opatrne-dkq-/ln_noviny.asp?c=A100330_000113_ln_noviny_sko&klic=236239&mes=100330_0

Foto
- Bude se učit, že čím víc kondomů a čím víc „sexuální osvěty“, tím víc rok od roku případů HIV? Data k 31. 12. 2008?

Potom se Ribbentrop zabývá krátce svým rozhovorem s kardinálem státním tajemníkem Maglionem:

„V rozhovoru, který potom následoval mezi panem říšským ministrem zahraničních věcí a kardinálem státním tajemníkem Maglionem, pokusil se kardinál projednat některé konkrétní otázky, zejména problém církevních škol, povolení zastoupení berlínské nunciatury ve Varšavě a finanční podpora kurie Polsku. Pan říšský ministr zahraničních věcí nepřipustil věcná jednání o problému církevních škol. Povolení diplomatických zástupců ve Varšavě označil v zásadě ještě za nemožné, a když kardinál státní tajemník začal v této souvislosti mluvit o nutné kontrole použití papežských peněz, odmítl velmi ostře takto projevené podezření vznesené vůči německým vedoucím představitelům, takže kardinál státní tajemník upustil i od tohoto tématu. V další otázce, kterou nadhodil kardinál státní tajemník, totiž v otázce, zda by se nemohlo zabránit rozšiřování některých církvi nepřátelských knih, které vyšly v nakladatelství Ludendorfl, přislíbil pan říšský ministr zahraničních věcí, aniž dal nějaké positivní ujištění, že zařídí věcné prozkoumání.“[12]

Když Německo 10. května obsadilo Holandsko, Belgii a Lucembursko, Pius XII. opustil svou neutralitu a poslal osobní projev solidarity vládcům těchto států aniž by výslovně jmenoval Německo. Belgickému katolickému králi Leopoldovi napsal mj.:

„V tomto okamžiku, kdy belgický lid a jeho země jsou proti své vůli a proti právu už podruhé vystaveny krutostem války, zasíláme Vaší Výsosti a celému tak milovanému národu v hlubokém pohnutí ujištění Naší otcovské přízně; prosíme Boha všemohoucího, aby tato těžká zkouška skončila obnovením plné svobody a samostatnosti Belgie, a udělujeme Vaší Výsosti a Vašemu lidu z plna srdce Naše apoštolské požehnání.“

Holandské protestantské královně Vilemíně píše:

„Dověděli jsme se s velkým pohnutím, že mírová úsilí Vaší Výsosti nemohla Váš šlechetný lid uchránit toho, aby se stal proti své vůli a právu válečným dějištěm, a prosíme Boha, nejvyššího soudce nad osudem národů, aby urychlil svou všemohoucí pomocí obnovu spravedlnosti a svobody.“[13]

Takto opatrně komentoval do Berlína německý velvyslanec von Berger tyto projevy 11. května 1940:

„Z pramene informovaného dobře o úmyslech papeže se dovídám, že papežovy telegramy belgickému králi, holandské královně Vilemíně a velkovévodkyni lucemburské, uveřejněné dnes večer v Osservatore Romano, nelze hodnotit jako politické vměšování, nebo dokonce jako jednostranné odsouzení německého postupu. Prohlášení neobsahují ani jediné slovo protestu. Papež měl v zásadě jen úmysl projevit hlavám států a lidu, jichž se to týká, svůj zármutek nad tím, že byli proti své vůli vtaženi do války a bezprostředně zasaženi válečnými útrapami. Poselství belgickému králi není odpovědí na jeho výzvu, s níž se obrátil na Pia XII. a v níž král obviňuje Německo, s touto výzvou se však křížilo.“[14]

[8] Menshausenovy telegramy do Berlína č. 157 z 31. 12. 1939, Archiv AA, StS: V.; č. 159 z 1. 1. 1940, Archiv AA, StS : V. Sr. Friedländer, s. 45.

vřou provisorní dohody. Naopak, spíše musí jednou dojít k obsáhlému a základnímu urovnání vzájemných vztahů, které by vytvořilo skutečně trvalou základnu pro harmonickou spolupráci zúčastněných stran. Ještě však nenadešel čas, aby se k takovémuto urovnání dospělo. Německo nyní bojuje o svou existenci a tento boj musí být doveden za všech okolností k vítěznému konci; to přirozeně žádá všechny síly a nedovoluje vůdci, aby věnoval svůj zájem jiným problémům. Kromě toho je třeba uvážit, že dorozumění mezi nacionálním socialismem a katolickou církví závisí na zásadním předpokladu, na tom, aby se katolické duchovenstvo v Německu vzdalo politické činnosti v každé formě a aby se výhradně omezilo na duchovní činnost, jež mu jediná přísluší. Uznání nutnosti takovéhoto radikálního dělení nelze však ještě mezi katolickými kněžími v Německu pokládat za převládající. Podobně jako v oblasti mezinárodní politiky přisvojuje si Anglie už od nepaměti právo jakéhosi poručnikování nad kontinentem a právo vměšovat se do politických problémů jiných zemí, zvykla si i katolická církev během doby zasahovat do politiky. Katolická církev v Německu se zmocnila mnoha posic a výsad různého druhu, o nichž se domnívá, že je získala oprávněně, to však není slučitelné s jejím bezpodmínečně nutným omezením se na duchovní funkci.

Katolické duchovenstvo se musí přesvědčit, že nacionální socialismus uvedl do politického a sociálního života zcela nové formy. Teprve potom bude možno přikročit k zásadnímu dorozumění a ke skutečné dohodě s vyhlídkami na trvalý úspěch. Nemůžeme si dovolit opakovat chyby, k nimž došlo, když se předčasně uzavřely konkordáty (zemské konkordáty a říšský konkordát), které je třeba nyní považovat za překonané pouhým formálním vývojem státoprávních poměrů v Německu po uzavření konkordátů. Prozatím jde proto podle vůdcova názoru o to, udržet současný hradní mír a – pokud je to možné – prohlubovat jej. Z německé strany se už v tomto směru podnikly předběžné kroky. Vůdce dal zastavit neméně než 7 000 soudních procesů s katolickými duchovními. Nesmí se zapomenout ani na to, že nacionálně socialistický stát vydává ročně pro potřeby katolické církve miliardu říšských marek, a to je částka, jíž se nemůže pochlubit žádný jiný stát."

Pius XII. podle Ribbentropa takto reagoval na jeho slova:

> „Papež projevil ohledně vývodů pana říšského ministra zahraničních věcí plné pochopení a uznal konkrétní skutečnosti, které uvedl. Pokusil se sice převést rozhovor na některé specifické problémy a stížnosti kurie, jako např. na zavření mnoha klášterů, nenaléhal však dále, když pan říšský ministr zahraničních věcí znovu zdůraznil, že k zásadnímu a obsáhlejšímu urovnáni celkových vztahů mezi státem a církví může dojít teprve později."[10]

Na námitku že papež váhou poslání musí říci pravdu, odpověděl Ribbentrop, že kdyby nebyl v Německu poražen komunismus nacismem, ani jeden kostel by tam nestál. Pius XII. mu však připomenul spojenectví Německa se Sovětským svazem. To zřejmě říšský ministr vynechal ve své zprávě, v níž, podle svých slov, takto odpověděl papeži:

> „V závěru poukázal pan říšský ministr zahraničních věcí na historickou skutečnost, že v dějinách ještě nebyla tak radikální revoluce, jakou vyvolal nacionální socialismus v celém životě německého národa a která způsobila tak málo škod církvi. Naopak je možno nakonec děkovat jen nacionálnímu socialismu, že převzal moc a zabránil tomu, aby v Evropě nevznikl bolševický chaos, který by byl církevní život zničil úplně. Na druhé straně objasnil pan říšský ministr zahraničních věcí, že se nyní úplně změnil poměr mezi Německem a Sovětským svazem. Vytvořil se pevný a trvalý základ pro kladné vztahy mezi oběma zeměmi, což umožnil nacionální socialismus, a německý lid je nyní imunní vůči každé komunistické infekci a ani ze sovětské strany nebudou podniknuty žádné pokusy získat v Německu půdu pro myšlenky světové revoluce."[11]

STŘEDNÍ EVROPA (1)

SPLACENÝ DLUH LECHA KACZYŃSKÉHO

Vše, co činil, se mělo vyrovnat Druhé republice[1]. Legendě pokolení narozeného v Polsku maršála Piłsudského.

Těžko najít symboličtější místo smrti než poblíž Katyni. Vědomí této skutečnosti nahání hrůzu, vzpomeneme-li si, že se Lech Kaczyński narodil čtyři roky po válce, ale žil ve stínu pokolení, které okupanti Polska odsoudili k záhubě. Jeho rodiče se účastnili bojů „podzemního" Polska: matka Jadwiga jako ošetřovatelka, otec Rajmund jako voják Armii Krajowej a účastník Varšavského povstání.

Bratří Kaczyńští vyrůstali v zemi, kde komunisté lidi z odboje za samostatnost snižovali na úroveň občanů druhé třídy, minulost v Armii Krajowej po válce znamenala zatčení a týrání tajnou bezpečností, a potom „pouze" přitěžující zápis v kádrovém profilu. Neviditelné znamení, které znamenalo, že člověk byl při povyšování na významnější posice opomíjen.

Kolik toho mohlo několikaroční dítě vycítit z atmosféry skrývaných obav před zatčením v 50. letech? Kolik toho pochopilo z rozhovorů rodičů o zatčení nebo mučení přátel? Těžko říci. Avšak s tím, jak náctiletí Leszek a Jarosław poznávali realitu tzv. Polské lidové republiky, museli vidět bolestný kontrast mezi vlastní hrdostí na udatnost rodičů a jejich odstrčením na komunisty tolerovaný okraj společnosti. A z toho se zrodil odpor a vzdor. Vychováváni na Sienkiewiczově „Triologii" a vyprávěních o povstání, nemuseli sami objevovat, že komunismus je zločineckou utopií. Dějiny je rychle podrobily zkoušce.

Lech i Jarosław Kaczyńští mohli 8. března 1968 na dvoře Varšavské university poprvé vmést přisluhovačům moci do tváře heslo svobody. Když v polovině 70. let vznikl Výbor na obranu dělníků (KOR), ihned se hlásí k opoziční činnosti. V dubnu 1978 je Lech ve skupině lidí, kteří přemění Polsko. Podílí se na vytvoření Svobodných odborů (WZZ), z nichž povstane Solidarita. V srpnu 1980 patří v Gdaňských loděnicích k předním stávkujícím, aby se později zařadil mezi vůdce Solidarity.

Zažil hořkost 13. prosince[2] a internace, ale téměř ihned po osvobození se vrátil k práci v podzemí a v Solidaritě. V roce 1986 se stal členem vedení podzemní Prozatimní koordinační komise Solidarity (TKK). Byl v úzkém vedení svazu v klíčových letech 1988 – 1989. Svaz vedl fakticky až do února 1991.

A pak vytvářel první instituce svrchované republiky. Za presidentství Lecha Wałęsy byl prvním šéfem Úřadu národní bezpečnosti (BBN) a předsedou Nejvyšší kontrolní komory (NIK). V roce 2000 byl jmenován ministrem spravedlnosti, a svým rozhodným bojem proti zločinnosti si získal úctu Poláků. O dva roky později se stal primátorem Varšavy, v roce 2005 vyhrál volby a stal se polským presidentem.

Občas mu bylo vytýkáno, že má příliš upjatý vztah k vážnosti presidentského úřadu, což bylo přisuzováno jeho údajnému puntičkářství. Avšak pro Kaczyńského byl vážený přístup k presidentství projevem úcty k důstojnosti a významu Polska. Vyžadoval úctu k hlavě státu, neboť si uvědomoval, jak velkým darem je svoboda. Jak velká je tíha odpovědnosti za osud Polska před minulými pokoleními, kteří pro svobodu vlasti museli obětovat své životy. Proto tak ostře, a někdy tvrdě, předkládal otázky ohledně polské podstaty v evropské politice, proto tak usiloval o to, aby nebyla nahrazena snahou všem se zalíbit.

Proto si dělal starost o sílu polské armády. Ze stejného důvodu pamatoval na splácení dluhů těm, kteří bojovali za svobodu v době Polské lidové republiky, kdy jim hrozila smrt nebo vězení. Pro ně byly medaile a vyznamenání.

Jeho jméno bude ztotožňováno s projektem Čtvrté republiky. Dnes, kdy je toto heslo často snižováno na úroveň politické poesie, stojí připomenout, že to byla myšlenka uzdravení státu a jeho vysvobození z nákazy korupce. Jsem si jist, že čas přinese klidné a nezaujaté hodnocení těchto plánů, jakož i pokusy o jejich praktické naplnění.

Budoucího presidenta jsem poznal osobně ještě v druhé polovině 80. let, v dobách gdaňské Solidarity. Během následujících let jsem měl mnoho příležitostí, abych s ním, převážně jako novinář, hovořil. Vím, jak ho bolely urážky a pomluvy, kterých nebyl po dobu čtyř let svého presidentství ušetřen. Spory o letadlo nebo křeslo při vrcholných schůzkách Evropského svazu ho mrzely, neboť je považoval za snižování váhy presidentského úřadu.

Chtěl Polsko, které naváže na nejlepší tradice podpory demokracie na východ od našich hranic. Ve jménu této myšlenky letěl do Tbilisi, aby bránil svobodnou Gruzii, snil o silném spojenectví s Litvou a Ukrajinou[3]. Nebylo jeho vinou, že tyto plány pozastavil omezený nacionalismus, který poslední dobou slýcháme z Kyjeva a Vilniusu.

To vše činil, aby se vyrovnal legendě Druhé republiky. Legendě, která vychovala pokolení jeho rodičů. Pokolení narozené v Polsku maršála Piłsudského, jehož si osobně velmi vážil.

Chtěl budovat Polsko silné a schopné ubránit svou nezávislost, aby splatil dluh pokolení Armii Krajowej, které zažilo Polsko zrazené a bezmocné.

Povedlo se mu to? Jako člověk zcela jistě splatil dluh i s úroky pokolení svých rodičů. Neudělal žádné chyby? Možná se někdy nedokázal povznést nad vlastní předsudky.

Spor o roli Lecha Kaczyńského v dějinách Polska rozhodl Pán Bůh, který si jej za tak tragických okolností povolal k sobě. Dnes se modlíme za jeho duši a za duši jeho milované ženy. Za duše všech obětí smolenské tragédie.

[1] Období Polska od roku 1918 do roku 1939, respektive 1945. – pozn. překl.

[2] 13. prosince 1981 byl v Polsku zaveden výjimečný stav. – pozn. překl.

[3] I s Českou republikou, jak se o vzájemných rozhovorech a plánech často svěřoval současný český president. – pozn. red.

Piotr Semka
(http://blog.rp.pl/semka) / Překlad ACS

Redakční poznámka

Królewska Katedra na Wawelu p. w. św. Stanisława BM i św. Wacława ukrývá celkem devět krypt s hroby nejvýznamnějších Poláků. První z těchto krypt je krypta sv. Leonarda. Zde spočívají: Jan III Sobieski, Maria Kazimiera d'Arquien, Michał Korybut Wiśniowiecki, Józef Poniatowski, Tadeusz Kościuszko, Władysław Sikorski a během dvou let po své smrti zde přebýval také Józef Piłsudski. Právě zde, u oltáře sv. Leonarda slavil pozdější papež Jan Pavel II primiční mši sv. 2. 11. 1946, den po vysvěcení na kněze; vrátil se sem 50 let potom, 9. 6. 1997. Dnes má Józef Piłsudski svou vlastní kryptu pod Věží stříbrných zvonů. A právě „po jeho boku" nalezli své místo posledního odpočinku manželé Kaczyńští. Pokud média píší o některých slavných polských umělcích na Wawelu, pak se jedná o jinou kryptu – Wieszczów Narodowych.

VE DNE ČECH, V NOCI POLÁK

Češi jsou cynici, Poláci romantici. Češi pragmatici, Poláci plni patosu.Češi jsou přizpůsobiví oportunisté, Poláci stateční obhájci zásad,

A mohl bych pokračovat. Češi jsou racionální plánovači, Poláci intuitivní bordeláři. Češi jsou liberální neznabozi, Poláci strážci tradičních hodnot. Češi se v hospodě pobaví pivem, Poláci doma ožerou vodkou. Češi jsou sebemrskačští nihilisté, Poláci hrdí vlastenci. Češi jsou opatrní a vychytralí, Poláci naivní se srdcem na dlani. Češi si cení movitého majetku, Poláci půdy. Češi zařadí pětku a už brzdí na hranících, Poláci hledí do dáli. Češi nejdřív postel, Poláci nejdřív kostel. Čechy chrání hory, Poláky víra. Češi se vždy ohnuli, Poláky museli lámat. Češi střádají do slamníku, Poláci to prohrají v kartách.

Jsou tohle všechno mýty, se kterými je třeba se potýkat? Jsou. Jsou to zároveň charakteristiky, na kterých něco je? Jsou. To je nejbanálnější tvrzení na světě, ale zároveň jedině možné. Ale moc nám nepomůže. A mně už vůbec ne.

Můj táta je Čech, maminka Polka. A tak mi od soboty jedno oko pláče a druhým čtu analýzy, co bude teď s Polskem dál. A to je nějak moc věcí najednou.

Je to jako úder z jiného světa. My si tady hrajeme své malé hry a najednou přijde něco tak ohromného, strašného, náhlého, neúprosného a drtícího, že to nejsme schopni obsáhnout, jsme zvyklí na náš malý, přehledný, vypočitatelný svět, kde se o takových ranách vypráví leda v pověstech. A co teď s tím.

Je to nějak moc věcí najednou. Nejsme schopni to obsáhnout. Zkusím být ve dne Čech a v noci Polák.

Ladislav Jakl / http://jakl.blog.idnes.cz/c/133378/Ve-dne-Cech-v-noci-Polak.html

ČESKOSLOVENSKO A VATIKÁN BĚHEM 2. SVĚTOVÉ VÁLKY

PIUS XII. (2)

(Ze Semináře církevních dějin pořádaného Ústavem pro soudobé dějiny v roce 1999/2000)

Příklad Itálie svědčí o opaku a dokazuje, že dorozumění a dobrá shoda jsou celkem možné. Bohužel marně čeká na to, aby se z německé strany odpovědělo na jeho už často vyjádřenou ochotu k dorozumění. Na mou poznámku, že nepřátelské demokratické mocnosti vykládají a proti nám i propagandisticky využívají papežská prohlášení, aniž se to popřelo, jako projevy namířené proti totalitním státům, papež odpověděl, že totéž se činí i z německé strany; přitom jsem poukázal na větší objektivitu našeho tisku. Papež dále uvedl, že prohlášení mají jen obecný charakter a navíc, že se je snaží koncipovat tak, aby si je v Německu nebylo možno špatně vykládat, že jsou zaměřena protiněmecky ..."[8]

Je možné, že se papež obával, že se ve své encyklice „Summi Pontificatus" příliš angažoval, a chtěl proto při novoročním přijetí zdůraznit vůči německým diplomatům srdečnost, aby mohl obnovit s vedoucími nacionálními socialisty rozhovor.[9]

Dne 11. března 1940, den po svém příjezdu do Říma, německý ministr zahraničí Ribbentrop si tajně vyžádal setkání s Piem XII., který mu řekl, že ve své poslední encyklice byl obezřetný „aby neurazil Německo, i když váhou svého poslání musí říci pravdu."

Zachovala se zpráva Ribentroppa o rozhovoru s Piem XII.:

„Po odevzdání vůdcových pozdravů říšským ministrem zahraničí zahájil papež rozhovor poukazem na sedmnáctiletou (sic) činnost v Německu. Tyto roky, které prožil v oblasti německé kultury, byly snad nejkrásnějšími roky jeho života a říšská vláda může být ujištěna, že chová a vždy bude chovat hlubokou náklonnost k Německu.

Pan říšský ministr zahraničních věcí zdůraznil za živého papežova souhlasu, že bude hovořit naprosto otevřeně, bez diplomatických oklik, a přešel hned k otázkám zásadních vztahů mezi nacionálně socialistickým státem a katolickou církví a vyložil v tom smyslu německé stanovisko: Vůdce je toho názoru, že zásadní dohoda mezi nacionálním socialismem a katolickou církví je vcelku možná. Nemělo by však smyslu snažit se o uspořádání vztahů tak, že budou řešeny jednotlivé otázky různého druhu nebo že se uza-

Česko-německé smíření

Na jedné straně hranice sedí německý policajt se psem, svačí obložené chlebíčky s kaviárem a zapíjí šampaňským. Na druhé straně český policista žvýká chleba, srká čaj z termosky a smutně pokukuje přes čáru. Němec ho pozoruje a ptá se: „Chceš kousnout?“ Čech rychle přikývne. A Němec na to: „Horste, trhej!“

Milé pozvání 2

Vykoukne krokodýl z Nilu na rybáře a ptá se:
„Berou, berou?“
„Kdepak, ani ťuk …“
„Tak se na ně vykašli a pojď se vykoupat.“

Karel Korous,
www.prvni.zpravy.cz aj. internet
Ilustrace
Oldřich Krupička

Dokumenty

(1) Kritéria pro volby

Cílem tohoto článku je nastínit problematiku kritérií pro posuzování volebních programů a politických stran. To je velmi aktuální s ohledem na nastávající květnové volby v ČR. Je třeba však zdůraznit „oprávněnou svobodou katolických občanů zvolit si z politických názorů slučitelných s vírou a přirozeným mravním zákonem ty, které podle jejich vlastního soudu lépe odpovídají požadavkům obecného blaha“[1]. Může se ovšem stát, že není z čeho vybírat nebo že přichází v úvahu jen jediná politická strana.

Hodnocení politické strany, která je presentována svým programem, zahrnuje nutně zaujetí postoje k více otázkám, které mají nestejnou váhu. Závažnost závisí na řádu bytí a tím i dobra. Tedy **na prvním místě**: jak by realizace programu politické strany usnadňovala nebo naopak ztěžovala lidem spásu, jak je v souladu s mravním řádem. **Na druhém místě**: jak napomáhá realizaci dobrých čistě lidských cílů odpovídajících rozumové přirozenosti člověka, jako je vzdělání, kultura, společenský styk, a konečně **na třetím místě**: jak odpovídá zajištění potřebného materiálního blaha společnosti tak, aby hmotné věci lidi nepohlcovaly, ani nevedly k příliš mnoha starostem, bránícím jim pak věnovat se věcem vyšším.

Je třeba posuzovat nejen program strany, ale i poctivost záměrů jeho předkladatelů, tj. zda jej skutečně chtějí realizovat, dostanou-li k tomu příležitost.

Použití preferenčních hlasů ve prospěch osob, o kterých se volič domnívá, že kvalitou svých postojů a osobním nasazením převyšují ostatní kandidáty politické strany, je velmi žádoucí, ale s ohledem na to, že volební zákon umožňuje voliči dát jen dva takové hlasy, má menší význam a v žádném případě nestačí k ospravedlnění volby politické strany, která má jen málo kandidátů se správnými postoji.

Ideální je sice stát, jehož řád by byl veskrze proniknut katolickým duchem včetně oprávněného respektování svědomí nevěřících, ale s ohledem na reálnou situaci v ČR posuzujeme záměry politických stran pouze z přirozeného mravního zákona, což zahrnuje i svobodu těch náboženství, která příliš neodporují přirozenému zákonu.

1. Posouzení volebních programů

Je třeba uvažovat jak positivní kritéria spočívající v přítomnosti správných programů, tak i negativní, tj. absenci deklarovaných záměrů odporujících Božímu zákonu, a též nepřítomnost záměrů, které by směřovaly k odstranění již uzákoněných zlořádů a nespravedlností. Pokud v programu politické strany není výslovně deklarován záměr odstranit špatné zákony či obyčeje, je třeba z celkového kontextu programu posoudit, zda se strana v případě možnosti pokusí takové věci odstranit a zda se v případné debatě bude vyjadřovat pro jejich odstranění.

Jsem si vědom, že některé z níže uvedených bodů nepředstavují jen nějaký všeobecný mravní příkaz, ale i určitý konkrétní návrh. Při jejich aplikaci je tudíž třeba vycházet z uvedeného záměru a připustit, že program politické strany může obsahovat jiný, avšak rovnocenný návrh. Určitě tu nejsou zaznamenány všechny významné body. Rovněž je třeba posoudit, zda návrhy konkrétních opatření sledujících určitý cíl z praktického hlediska mohou vést k tomuto cíli a zda některé z nich nejsou nevhodné. Jestliže v dalším textu požaduji podporu něčeho, je třeba posoudit s tím spojené jednotlivé návrhy, které politická strana předkládá. Při hodnocení politické strany je nutné vždy vycházet z její celkové kompatibility (slučitelnosti) s morálkou a křesťanským stylem života, s přirozeným mravním řádem, jenž vychází z filosoficky (rozumově) poznatelné pravdy, že existuje Bůh a že člověk je duchovně-tělesná bytost, vybavená abstrahujícím (zobecňujícím) rozumem a svobodnou vůlí, jejíž přirozenost je dána a pro kterou duchovní dobra jsou větší než tělesná.

PŘÍLOHA

Hlavní kritéria:

- ukončení vraždění nenarozených dětí a to i v embryonálním stavu, odmítnutí euthanasie, zákaz používání prostředků, které kromě antikoncepčního mohou mít také abortivní účinek, včetně odpovídajícího trestněprávního postihu;
- podpora rodinné politiky, spravedlivé, tj. daňové zvýhodnění rodin řádně pečujících o více dětí, přiměřené úlevy pro manžele a rodiny řádně pečující o děti (společné zdanění manželů, daňové úlevy pro rodiny s dětmi, úlevy pro ně v sociálním a důchodovém zabezpečení) na rozdíl od nesezdaných párů, zaviněně osamělých matek s dětmi či rodin, které děti řádně nevychovávají a o ně nepečují;
- důsledná realizace principu subsidiarity a z toho plynoucí oslabení role zejm. nadstátních útvarů a potom i státu tam, kde péče o obecné blaho může a má být přenesena na nižší složky společnosti (kraje, obce, místní sdružení a v neposlední řadě rodinu);
- zajištění práva rodičů na výchovu a vzdělávání dětí, pokud jsou toho schopni sami nebo prostřednictvím jimi zvolených fysických osob, podpora tohoto způsobu vzdělávání a podpora vzdělávání v nestátních školách, které zajišťují dobré vzdělání a výchovu;
- nediskriminační přístup k soukromému školství, ukončení ateizujících, eticky liberálních a socialistických tendencí ve výuce, podpora domácí škole, individuální programy pro nadané a naopak také pro retardované či jinak postižené žáky;
- podpora a usnadnění adopcí osiřelých nebo rodiči vážně zanedbaných dětí do spořádaných rodin, které o ně budou řádně materiálně i duchovně pečovat, zlepšení podmínek pěstounské péče;
- zajištění toho, aby vzdělávání a výchova ve státních a obecních školách byla v souladu s přirozeným mravním zákonem (přirozená morálka, hodnotový systému upřednostňující duchovní před tělesným, pravdivý a důležité věci nevynechávající obraz lidských dějin atd.);
- zajištění svobodného působení obecně prospěšných společností (Církev, spolky, občanská sdružení) a přiměřené usnadnění jejich působení včetně daňových úlev;
- proveditelná restituce majetkových křivd právnickým a fysickým osobám;
- kompatibilita (slučitelnost) právního řádu se zásadami křesťanství v tom smyslu, že křesťanské jednání se nedostává do rozporu s právním řádem státu, a tomu odpovídající právní postavení takových náboženských společností, jejichž činnost není v rozporu s přirozeným mravním řádem;
- hodnotová orientace přijímaných zákonů a státní politiky s ohledem na přirozený mravní zákon;
- upřednostnění nekonsumní kultury, která je v souladu s dobrými duchovními hodnotami, usnadnění rozvoje mravních hodnot vycházejících z křesťanství;
- upřednostnění těch forem využívání volného času, které přispívají k řádnému osobnímu rozvoji lidí;
- neposkytování sociální a jiné podpory osobám, které se vyhýbají práci a obecně prospěšné činnosti, a také těm, kteří si svým způsobem života poškozují zdraví (např. alkoholici, narkomani, výrazně sexuálně promiskuitní osoby), a tím usnadnění situace těm, kdo jsou bez vlastní viny v tíživé situaci a kdo se snaží zdravě žít;
- zvýšení odpovědnosti občanů za své zdraví, výraznější zaměření tzv. povinného zdravotního pojištění na nákladnou léčbu vážných nezaviněných zdravotních obtíží;
- zvýšení bezpečnosti občanů před zločinem;
- opuštění eticky liberálních přístupů vůči kriminalitě a způsobu výkonu trestu, zvýšení trestů recidivistům (zavedení trestu smrti za závažné, zejména opakované zločiny je přípustným bodem programu, ne však nutným), postihů vůči šiřitelům drog i jejich pravidelným konsumentům, prosazení náhrady škody pachateli včetně trestů pro ty, kdo se této povinnosti vyhýbají, na druhou stranu však podpora organizací, které poskytují pomoc a vedení těm, kdo se skutečně chtějí odvrátit od svého dosavadního kriminálního či závadového způsobu života;
- postih vůči šiřitelům rozkladných ideologií (komunismus, rasismus, propagace homosexuálního chování, radikální feminismus, nenávistný ateismus, krajní etický liberalismus apod.),

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

Paroubek zavolil

Zaklepe na nebeskou bránu. Otevře mu svatý Petr a povídá: „Á, pan Paroubek, dobrý den. Pane Paroubku, Vy máte na vybranou. Můžete zůstat tady u nás, nebo můžete jít do pekla. A záleží jenom na vás, co si vyberete,.“

Paroubek se rozhlíží po nebi – poletují tu andílci, zní gregoriánský chorál, všichni jsou na sebe hodní, všude jenom nealko … „No, já bych se pro jistotu ještě podíval do toho pekla, my jsme vždycky kladli na první místo informovanost,“ praví Paroubek.

Předseda ČSSD zabouchá na pekelnou bránu a – otevře mu pohledná čertice! „Jé, pan Paroubek, pojďte dál. Paroubek se prochází po pekle a vidí: stoly se prohýbají jídlem, zdarma teče pivo, holky, hudba, všichni ho bujaře vítají.

Šéf soc. dem. otočí, bleskem letí zpátky do nebe a omluví se sv. Petrovi s tím, že raději půjde do pekla. Prozíravý politik zabouchá radostně na pekelnou bránu. Ta se rozletí, čerti ho popadnou, strčí do kotle a začnou topit.

Vyděšený Paroubek nadzvedne poklici a nadává: „Co je to za pořádek?! Bylo tady veselo, tančilo se, jedlo, pilo, holky, hudba!“ Čert na něj posměšně koukne a praví: „To máš pravdu. Předvolební kampaň vypadá vždycky trochu jinak. Teď už je po volbách.“

Liberecký úsměv

Nezaměstnanost nehrozí!

Jste
mladá,
vzdělaná,
cílevědomá
a spolehlivá?
Máte
flexibilitu,
zkušenosti
a komunikativnost?
Vynikáte
chutí do práce
a jste připravena
pracovat
s plným nasazením?
Ovládáte
příjemné
a zdvořilé
vystupování?
Chcete
u perspektivního
zaměstnavatele
vydělávat
slušné peníze
a mít možnost
uplatnění
po celém světě?
Pokud ano, dál už nečtěte!
Hledáme
OŠETŘOVATELKU.

Milé pozvání 1

Šlomo se velmi zaraduje, když potká na ulici dva souvěrce. Hned jim sděluje: „Moje žena porodila včera chlapce. Zvu Vás k nám."

„Gratulujeme," odpovídá jeden, „velmi rádi přijdeme. A kde vlastně bydlíš?"

Slomo vysvětluje adresu a potom dodává: „Až přijdete, tak silně zabouchejte nohou na dveře."

„Proč nohou?" „No přece budete mít plné ruce dárků!"

škodlivých materiálů (např. pornografie) a tzv. kultury směřující k podvrácení (přirozeně) dobrých mravů nebo zachování již existujících mravů špatných; zákaz politických stran, hnutí a spolků tohoto druhu včetně zákazu politické činnosti významných exponentů předchozího komunistického režimu, postih pachatelů komunistického bezpráví (z hlediska přirozeného mravního zákona) i tehdy, kdy nebyl v rozporu s tehdejšími zákony; spravedlnost vůči osobám a jejich dědicům, které byly v minulosti nespravedlivě majetkově či jinak výrazně postiženy (včetně případné revise soudních rozhodnutí, které jim nepřiznalo spravedlivý nárok);

- odmítnutí tzv. politické korektnosti, jež omezuje svobodu, antidiskriminačních zákonů a nařízení, positivní diskriminace a zákonů proti nenávisti, které (jak je známo z praxe v jiných zemích) jsou často nespravedlivě aplikovány proti zastáncům tradičních hodnot;

- usnadnění malého a středního podnikání (živnostníkům a rolníkům), prosazení rovnoprávného vztahu mezi zaměstnavateli a zaměstnanci, zamezení výrazného ovlivňování domácích poměrů pro velké a zejména mezinárodní společnosti;

- usnadnění těch aktivit občanů, kterými se tito sami snaží zabezpečit si odpovídající budoucnost (spoření na stáří, zdravotní a pensijní připojištění, investice do vzdělání, investice do přiměřeného bydlení);

- svébytná zahraniční politika státu, výrazné omezení vlivu cizích kultur a globalizujících tendencí na národní identitu, uzavírání jen takových smluv, které neznamenají významnější omezení samostatnosti státu a zejména přijetí závazků neslučitelných s mravním řádem, vypovězení smluv tomu odporujících, vystoupení z organizací, které vykonávají špatný vliv a které nelze dobře změnit, odmítnutí členství v organizacích nezaloženým na svobodném smluvním svazku suverénních členských států, jako je současná podoba Evropské unie, která nám nezabezpečuje odpovídající autonomii;

- absence politické podpory zlotřilým státům (Čína, Severní Korea, Kuba, dále státy s pronásledováním křesťanů, národnostně či rasově vymezených skupin a svých odpůrců jsoucích v přirozeném právu) a mezinárodní politická angažovanost proti nim;

- imigrační politika poskytující útočiště nespravedlivě vážně pronásledovaným, ale bránící přílivu kulturně odlišných cizinců přicházejících z jiných důvodů;

- ekologická politika vymezující se jak proti kořistnickému neúměrnému čerpání přírodních zdrojů a poškozování životního prostředí, tak proti neuznávání Božího řádu ohledně vztahu člověka a přírody, rozumná orientace na ekologicky méně škodlivé alternativy v dopravě, výrobě, nakládání s odpadky a obaly apod.;

- ochrana života na venkově, náprava nespravedlivého rozdělování daňových výnosů v neprospěch malých obcí;

- trvalé snižování daní s ohledem na skutečně potřebnou úroveň, optimalizace rozsahu výkonu státní správy, stálá racionalizace procesů s cílem postupného a výrazného snižování počtu státních úředníků;

- ukončení zadlužení státu, dosažení vyrovnaného státního rozpočtu;

- stálé a výrazné zjednodušování a ustalování legislativy, aby bylo v silách občanů, zaměstnanců i drobných podnikatelů ji stále lépe, jakožto stále jednodušší znát a třeba i nevědomky se proti ní neproviňovat a nevystavovat se tak úřednímu šikanování;

- zlepšení soudnictví se stále rostoucím podílem přirozeného práva nad právem positivním, výměna toho neschopných či zkorumpovaných soudců, snížení důrazu na čistě procesní otázky, zrychlení soudního řízení, hledání spravedlnosti a nezneužívání doslovného držení se litery zákona.

2. Další kritéria

Nestačí posuzovat jen slova a myšlenky, příp. jejich nepřítomnost, obsažené ve volebním programu. Je třeba též posuzovat věrohodnost politického programu, zda není vypočten na efekt k získání voličů a je míněn vážně. Rovněž je třeba zvážit mravní profil jednotlivých kandidátů, pokud je známo jejich minulé chování.

Vzhledem k tomu, že je nepravděpodobné, že některá politická strana po volbách vytvoří

vládu bez zjevné nebo skryté koalice s jinou či jinými politickými stranami, je třeba zvážit případné chování politické strany ohledně uzavírání povolebních politických koalic. Jde o to, aby v povolebních koaličních jednáních upřednostnila mravní a duchovní aspekty při případné ochotě ustoupit ve věcech spíše materiální povahy a osobních mocenských ambic vlastních kandidátů a neslíbila, že její představitelé se budou hříšně chovat tím, že by spolu s koaličním partnerem hlasovali pro zákony, jež jsou v rozporu s Božím (či jinak řečeno: s přirozeným) zákonem. Rovněž je třeba posoudit připravenost strany se rozejít (na úkor ztráty posic vedoucích činitelů strany) s koaličním partnerem, který se zpronevěřil dohodnutým zásadám.

3. Teorie menšího zla[2] a rozhodnutí voleb se nezúčastnit

V tomto článku ponecháváme stranou otázku, zda demokracie v podobách, v jakých je praktikována v západním světě v posledních staletích, je dobrá a vhodná. Je-li zde možnost veřejné věci ovlivnit a formou svého hlasu presentovat, byť pouze ve volební statistice, svůj názor, není rozhodnutí volit či nevolit a případná volba morálně indiferentním skutkem. Křesťané jsou povinni pečovat o obecné blaho nejen aktivitami zaměřenými na konkrétní osoby, ale i úsilím o vytvoření prostředí, ve kterém se dobrým věcem lépe daří. To je např. správná legislativa, dobrá bezpečnost občanů, zajištění základní lékařské péče od početí po přirozenou smrt, péče o ty, kdo bez vlastní viny se dostali do tíživé situace.

Setkáváme se s námitkou, že nemá smysl volit politickou stranu, která se v důsledku volebního řádu (minimální počet obdržených hlasů) a stávajícího průzkumu voličských preferencí takřka jistě nedostane do voleného orgánu. V takovém případě je prý třeba volit nejméně špatnou politickou stranu z těch, které se tam dostanou. Tento přístup za stávajících poměrů v ČR jednak zbavuje mimoparlamentní stranu případného zisku státního příspěvku na základě počtu obdržených hlasů a tím i lepších podmínek pro to, aby uspěla ve volbách příštích, jednak uměle snižuje podporu politické strany alespoň natolik, nakolik je veřejností vnímána. Taková volba menšího zla je však možná za jiné situace, jako je druhé kolo senátních voleb, když se voličem preferovaný kandidát nedostal do druhého[3] kola.

Rozhodnutí se nezúčastnit voleb je rozhodnutím vzdát se možnosti vyjádřit svůj postoj, možná z pocitu jakési bezmoci něco změnit k lepšímu, v horším případě může vyplývat z nezájmu o společné dobro. V případě, že žádná z kandidujících politických stran beze zbytku nevyhovuje náročným požadavkům voliče, za jistých okolností může být rozhodnutí nevolit správnou nebo alespoň mravně přípustnou volbou. To je případ očividně nesvobodných voleb, jako tomu bylo v období komunismu nebo by tomu mohlo být i v současnosti, kdyby totiž všechny politické strany měly zásadně mravně špatný program v závažných otázkách, jako by např. mohla být pokračující legálnost potratů, zrovnoprávnění manželských a homosexuálních svazků, výzva k dobyvačné válce, nespravedlivý teror vůči skupinám vlastních občanů, trestní stíhání křesťanů a jiných osob odmítajících státní totalitní ideologii, nebo odnímání dětí rodičům, kteří nesdílí státem vyhlašované hodnoty, jež jsou v rozporu s přirozeným mravním zákonem. Pokud program a úmysly některé politické strany nejsou v rozporu s těmito zásadními mravními požadavky, lze takovou stranu volit, není-li s ohledem na kritéria nižší závažnosti lepší možnost. Pokud totiž jde o takové otázky, jako je daňová, zemědělská, hospodářská nebo ekologická politika, v řadě otázek z křesťanské morálky nevyplývá jednoznačné stanovisko, a je proto třeba posuzovat záměry politické strany s ohledem na to, zda realizace učiněných návrhů by účinným způsobem přispěla k obecnému dobru. Navíc protože mnohé z toho nezavazuje pod hříchem, jsou v těchto věcech možné kompromisy v povolebních jednáních.

---

[1] Katolíci v politickém životě. Instrukce k některým otázkám ohledně působení a chování katolíků v politickém životě vydaná Kongregací pro nauku víry dne 24. listopadu 2002.

[2, 3] Pravidlo menšího zla praví, zjednodušeně řečeno, že člověk stojící před volbou pouze mezi dvěma zly, má volit vždy to menší z nich (např. nejít k druhému kolu × volit ve druhém kole).

Michal Kretschmer / Te Deum 2/2006

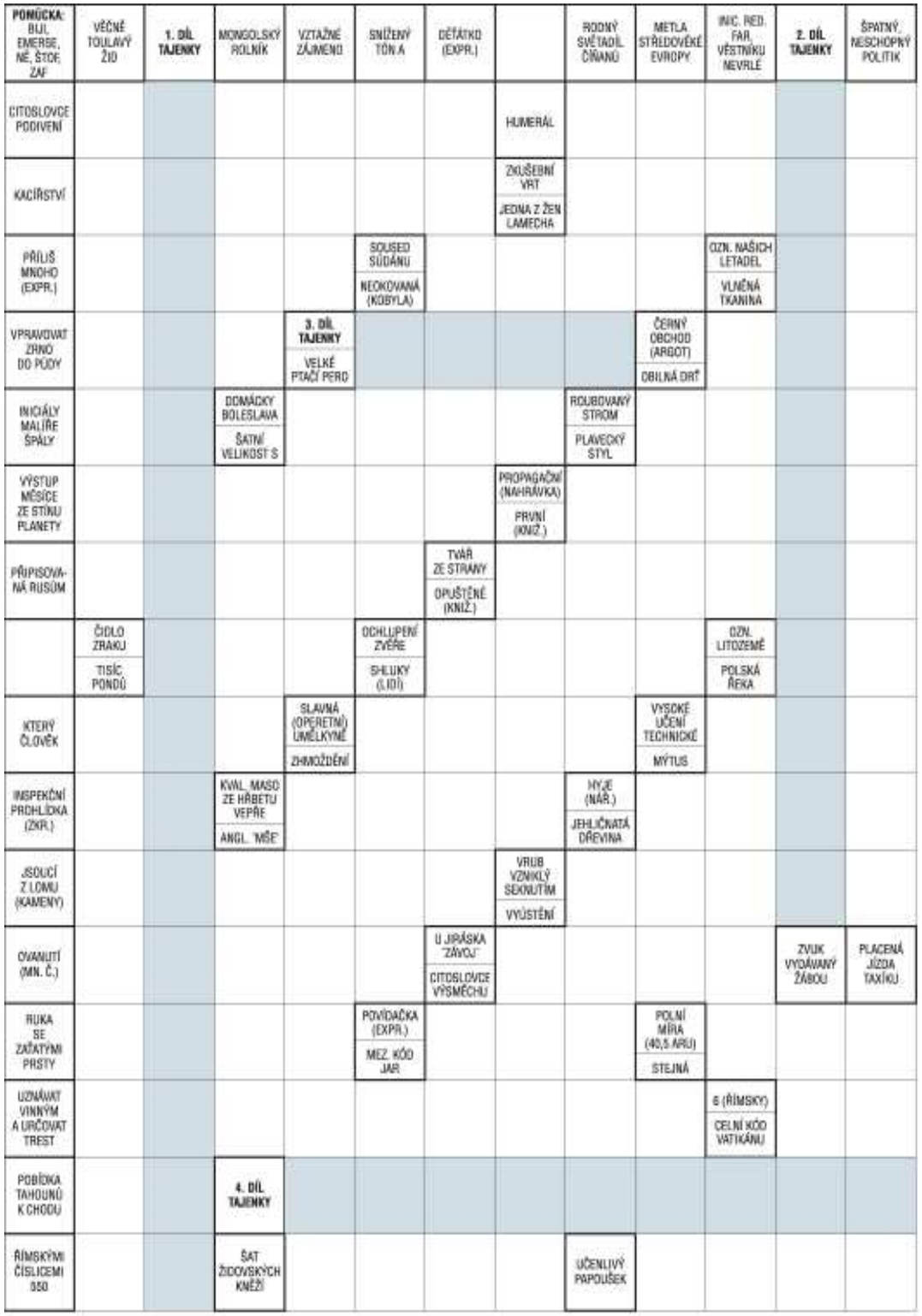

Ladislav Martinča

ne o dětskou hru (a doufám, že fascinace zlem pro zlo jako takové to také není): máme pocit, že woodoo je cosi, co se nás netýká – a týkat nemůže. Je to však už dost blízké.

Kdo z nás ví, že na nálepce na lahvích ryze českého výrobku zvaného kofola už byly na toto zlo reklamy (námi většinou nerozpoznané)? Že v normálních, ne nějakých tajných obchodech (přinejmenším v Praze) už lze koupit propriety k nejznámější fázi tohoto zla – a to zcela funkční?

Co většinou nevíme: woodoo představuje hierarchizovaný systém s různými fázemi: duchové přírody (včetně léčení duchovními silami bylinek), pak rytmická hudba a tanec k navázání kontaktu s duchy (bohužel kontaktu, který je „bez zvláštního zásahu nevratný"), dále týrání i zabíjení dětí k získání magické síly, čarování a věštění, duchovními zlými silami podporované úsilí o politický vliv, a relativně ještě dost známé woodoo panenky ...

Z tohoto souboru je vidět, že woodoo je, skoro bych řekla, jakýsi „integrální satanismus". A u nás se už v současné době najde od toho všeho opravdu dost.

Proč o tom máme vůbec přemýšlet? Co s tím mám já dělat – copak něco můžu? Není lepší plnit si hlavu positivními věcmi?

Právě, že ne. Myslím si totiž, že pouze křesťané mohou s tímto zlem něco dělat: modlit se, chránit se toho.

A k obraně před zlem je dobré o něm vědět.

Jana Fišerová, 22. Března 2010 / http://www.sklenenykostel.net/j15/index.php?option=com_content&view=article&id=1975:vime-e-woodoo-je-velmi-realna-hrozba&catid=14:t-spiritu&Itemid=8

Znáš Písmo svaté?

Tajenka minulé křížovky byla žalmu (117 [118], 3): Nechť řekne dům Israelův: „Jeho milosrdenství trvá navěky." **Nechť řekne dům Árónův: „Jeho milosrdenství trvá navěky."**

Nejdříve řekněme výklad: Dům Israelův je církev svatá, Dům Árónův je presbyterium-kněžstvo – podle úlohy, kterou měl Árónův rod ve starém Israeli. Židé ovšem tento výklad neuznávají, nechápou tento text jako předobrazný, ale berou jej doslova. Na tuto potíž jsme v Obrázku upozornili už víckrát. Problém je ten, že židé (a v naprosté většině i Židé) neuznali a neuznávají Krista jako Mesiáše, natož jako Boha-Božího Syna. Proč tomu tak je, nebudeme zde řešit, samo Písmo svaté, tedy Nový zákon, to vysvětluje podrobně. My sami však, tj. katolíci, nejsme bez problémů. Slova Israel, Jerusalém, zaslíbený národ, vyvolení a mnoho jiných, která se ve Starém zákoně vyskytují bezpočtukrát, mnozí z nás jaksi automaticky někdy chápou jen doslovně. To má dvojí negativní důsledek. Jednak je tím nesprávně chápán i dnešní Israel, dnešní židovstvo a dnešní židovská víra, jednak my sami se ochuzujeme, neuvědomujeme si plně své vlastní zaslíbení, vyvolení – jako bychom se s židy na něm nějak spolupodíleli. Dokonce, jak jsme psali minule, někteří se mylně domnívají, že Zemí zaslíbenou je dnešní stát Izrael apod. Dosahuje to až tak daleko, že se vyskytují názory, jako by modlitba za obrácení, tj. pokřesťanštění židů byla něčím zpozdilým, ba snad my bychom měli k nim vzhlížet „vzhůru". Je tedy dobré znát Starý zákon, číst si v něm, ale vždy mít na paměti jeho předobraznou povahu a to, že jeho text byl Pánem Ježíšem vyvýšen z pouhého z literního chápání k plnému smyslu, k naplnění. Jestliže staré židy měl Starý zákon přivést ke Kristu Pánu, nesmíme se my sami ochuzovat o cokoliv, co nám Ježíše Krista zvěstoval, co nás učil. Naplněním Starého zákona je zákon Nový, věčný.

Dnešní úkol: Odkud jsou slova v tajence? Doplňte ji a vysvětlete, co znamená. Nápověda: Bude se číst o 6. neděli velikonoční.

(2) Mystici Corporis Christi

V příloze letošního roč. Obrázku č. 1 jsme na s. 6 (otázka 2 testu pro dospělé) přislíbili otištění této důležité a slavné encykliky; zde je její první část.

Obsah:

Úvod – Důvody vydání encykliky
I. Církev jakožto Mystické Tělo Kristovo
A. Účel Církve: Rozdavatelka ovoce vykoupení
B. Církev jakožto „Tělo"
C. Církev jakožto Tělo Kristovo
D. Církev jakožto „Mystické" Tělo Kristovo
II. Spojení věřících s Kristem v Církvi
III. Pastýřské napomenutí
A. Bludy v oboru asketického života
B. Napomenutí k lásce k Církvi
Závěr

✠ **Okružní list**

ctihodným bratřím patriarchům, primasům, arcibiskupům, biskupům a jiným ordinářům, žijícím v pokoji a společenství s Apoštolskou stolicí;

O MYSTICKÉM TĚLE JEŽÍŠE KRISTA
A O NAŠEM SPOJENÍ S KRISTEM V TOMTO TĚLE
PIUS XII.

Ctihodní bratři!
Pozdrav a apoštolské požehnání!

ÚVOD – DŮVODY K VYDÁNÍ ENCYKLIKY

1. Vznešenost nauky o mystickém Těle Kristově.

Z úst samého Vykupitele poznalo nejprve lidstvo nauku o mystickém Těle Kristově, jímž je Církev (srov. Kol 1, 24). Tato nauka staví do plného světla nedocenitelné dobrodiní našeho nejužšího spojení s tak vznešenou Hlavou a svou vznešeností a důležitostí láká k rozjímání všechny lidi, kteří se nechají vésti Duchem Svatým a osvěcujíc jejich mysli mocně je vybízí k spásnému jednání, přiměřenému této nauce. Považujeme tedy za svou povinnost promluviti k vám o tomto předmětu v tomto okružníku. Vysvětlíme hlavně to, co se týká Církve bojující. Vede nás k tomu nejen neobyčejná vznešenost této pravdy, nýbrž i nynější poměry, v nichž žijeme.

Máme v úmyslu mluviti o bohatství ukrytém v lůně Církve, které si Kristus dobyl svou krví (Sk 20, 28) a jejíž údy se honosí Hlavou a korunou z trní. To je jasným důkazem, že všechno, co je vznešené a vzácné se rodí z bolestí a že se tedy máme radovati, když smíme míti účast v utrpení Kristově, abychom se radovali s plesáním také tehdy, až se zjeví Jeho sláva (srov. 1 Petr 4, 13).

2. Nynější postavení Církve ve světě.

a/ Je zapotřebí ukázati krásy Církve, kterou dnes opovrhují i mnohé vlastní dítky.

Napřed si všimněme: jako se dostalo Vykupiteli lidstva pronásledování, pomluvy a křižování zrovna od těch, jimž chtěl získati spásu, zrovna tak společnost od Něho zřízená podobá se svému Zakladateli také v této věci. Nepopíráme sice, ba spíše s vděčností k Bohu přiznáváme, že i v této zmatené naší době je mnoho lidí, kteří, třeba odloučeni od stádce Kristova, přece vzhlížejí k církvi jako k jedinému záchrannému přístavu. Ale víme dobře, že nejenom ti opovrhují Církví Boží a zlehčují ji pyšně a nepřátelsky, kdo opovrhše světlem křesťanské moudrosti bědně a uboze

se navracejí k starým pohanským naukám, mravům a zřízením, nýbrž že jí často neznají, zanedbávají a znechuceně a nelibě odmítají také mnozí křesťané, kteří buď se nechali svésti oslňujícím třpytem bludů nebo se dali strhnouti nástrahami a zkaženostmi doby. Máme tedy příčinu, ctihodní bratři, abychom poslušni jsouce hlasu vlastního svědomí a vyhovujíce přání vyslovenému od mnoha lidí, předvedli před oči celého světa a uctili krásy a slávu Matky Církve, jíž po Bohu vděčíme za všecko.

b/ Hrozné utrpení doby zkypřilo mnohé duše pro chápání nadpřirozených pravd.

Je naděje, že tyto naše příkazy a napomenutí přinesou věřícím hojnější ovoce za nynějších poměrů. Vždyť víme, že nesčetná soužení a bolesti, které v této bouřlivé době nesmírně krutě doléhají na lidi téměř nesčíslné, přijímají-li je klidně a odevzdaně jako z rukou Božích, odvracejí jejich mysl jako nějakým přirozeným tlakem od pozemských a pomíjejících věcí k hodnotám nebeským a věčně trvajícím a probouzejí v nich jakousi žízeň a žhavou touhu po duchovních statcích. Tato žízeň pod vnukáním Ducha svatého je vybízí a takřka nutí, aby usilovali hledati království Božího. Neboť čím více jsou lidé odváděni od marností tohoto světa a od nezřízené lásky k věcem pozemským, tím způsobilejšími se stávají, aby chápali světlo nadpřirozených tajemství. A dnes snad ještě zřetelněji nežli kdykoli jindy se jeví nicota všeho pozemského. Říše a státy se hroutí, úžasné hodnoty a bohatství všeho druhu bývá potápěno v širých prostorách oceánu, velká města, městečka a úrodné kraje se proměňují ve strašnou spoušť a znesvěcují se bratrovražednými boji.

c/ Encyklika tato prospěje pravděpodobně i nekatolíkům.

Mimo to máme naději, že to, co teď chceme podati o mystickém Těle Ježíše Krista, nebude nevítané a neprospěšné ani těm, kdo jsou odloučeni od katolické Církve. A to nejen proto, že jejich přízeň k Církvi se, jak se zdá, den ode dne vzmáhá, nýbrž i z jiného důvodu: když teď pozorují, jak národ povstává proti národu a stát proti státu a jak do nesmírna se rozrůstají spory, nenávist a semena nepřátelství, když, pak popatří k Církvi a vidí její Bohem danou jednotu, která lidi všech národů a ras spojuje bratrským poutem v Kristu, pak věru jsou nuceni obdivovati takové spojení v lásce a pod vnukáním a za pomoci milosti Boží probouzí se v nich touha, aby mohli míti účast v této jednotě a lásce.

d/ Osobní pohnutka u Sv. otce k vydání encykliky: vděčnost věřícím.

Jest ještě jiný důvod, a to velmi milý, proč právě tato pravda se nám vtírá v mysl a nesmírně nás blaží. V uplynulém roce, do něhož spadalo dvacáté páté výročí Našeho posvěcení na biskupa, viděli jsme k naší veliké útěše něco, co Nám jasně a výrazně ozářilo obraz mystického Těla Ježíše Krista ve všech částech celého světa. Viděli jsme totiž, že ačkoliv vražedná a dlouhá válka žalostně rozbila bratrskou jednotu národů, že přece naši synové v Kristu na celém světě jednomyslně a vedeni touž láskou obracejí svůj synovský pohled k společnému Sv. otci, který nosí ve svém srdci péči a úzkost o všechny a řídí lodičku katolické Církve za tak nepříznivé bouře. Přitom pozorujeme nejen podivuhodnou jednotu křesťanstva, nýbrž také tuto skutečnost jako milujeme otcovsky lidi kteréhokoli kmene a rasy, tak zase odevšad katolíci, i z národů, kteří spolu válčí, vzhlížejí k Náměstku Ježíše Krista jako k otci všech. A tento otec miluje všechny a jsa veden zcela nestranným úsudkem, jenž se ničím nedá zviklati, jest povznesen nad bouřlivé lidské zmatky, všem doporučuje a podle svých sil hájí pravdu, spravedlnost a lásku.

Stejně nás potěšilo, že víme, že ochotně a s radostí byly sebrány obnosy na vybudování chrámu Páně v Římě, který má býti zasvěcen Našemu přesvatému Předchůdci a Patronu Eugenovi I. Jako tedy tento chrám, jejž má vybudovati ochota a štědrost všech věřících, má býti památkou na toto požehnané jubileum, tak chceme, aby tato encyklika byla svědectvím naší vděčnosti. Vždyť se v ní jedná o oněch živých kamenech, z nichž se na živém úhelném kameni, jímž jest Kristus, buduje chrám svatý, mnohem vznešenější, než kterýkoli chrám rukou lidskou zbudovaný, to jest příbytek Boží v Duchu (srov. Ef 2, 21 – 22; 1 Petr 2, 5).

tom neužívá prostředků spásy: nevede opravdový zbožný život, nekaje se za hříchy a nelituje jich, nechce se dobře připravit na smrt, zachovává jen některá přikázání a o jiná se nestará, spokojuje se jen s některými pobožnostmi a stále odkládá řádné pokání a smíření s Bohem. Zpovídá se ze zvyku, bez předsevzetí chránit se hříchů a příležitostí k nim, po svaté zpovědi se nesnaží se polepšit. Takovéto spoléhání se na Boží milosrdenství je nanejvýš opovážlivé. Pán Bůh nás stvořil jako svobodné a rozumné bytosti, abychom si mohli získávat a rozmnožovat zásluhy. Kdo tedy je pro nebe určen, musí pro nebe pracovat. Bůh nás stvořil bez nás, ale nemůže nás spasit bez nás. „Obrať nás," volá člověk k Bohu. „Obraťte se vy ke mně," odpovídá zase Bůh. Hříšné spoléhání se na Boží milosrdenství je hrozné ve svých následcích. Těmi jsou: ochablost v horlivosti a snaze po křesťanské dokonalosti, takový se lehkovážně vrhá v nebezpečí a do příležitostí ke hříchům. Mějme nejen dětinnou důvěru v Boha, ale též pracujme s Bohem a pro Boha a následujme Krista, spolupracujme s každou jeho pomáhající milostí, kterou nám nabízí.

10. Bude Kristus po smrti posuzovat člověka podle stejných měřítek a kritérií nebo individuálně, podle poznání a možností daného člověka?

Člověk při posledním soudu bude posuzován podle stejných pravidel, která církev zde na zemi učí a hlásá. Lze to říci i jinak: podle Pravdy, a pravdou je Kristus. Proto není moudré rozvažovat o tom, zda se budu hodnotit sám, jak se dnes často říká, nebo mě bude soudit Kristus. Ale jaká ta Pravda, nebo ty pravdy nauky církve jsou? Zase není moudré se připravovat na to, že bychom řekli, že jsme je zde na zemi neznali. Mohlo by se nám stát, že jedním pravidlem nauky církve by se ukázalo, že jsme poznávání těchto pravidel, těchto pravd, a tedy poznávání Krista-Pravdy zde na zemi zanedbali. A tak: co o té nauce mravů bychom měli už teď vědět? Na jednu stranu je každý člověk individuální, s individuálními vlastnostmi, možnostmi a situacemi, ve kterých žije. Ale na druhou stranu každá tato individuálnost patří do nějakého druhu a rodu. Můj krok je čistě můj a tvůj krok je čistě tvůj. Ale je to krok. Pokud bychom si mysleli, že nikdo z lidí neučinil takový krok, jak jsem učinil já, zase by se mohlo při posledním soudu stát, že uzříme možná milióny lidí, kteří učinili stejný krok. A ten krok podléhá ve všech těch případech stejným pravidlům kroku. Připravovat se tedy na to, že jsem někým, kdo tu nikdy nebyl a nikdy už nebude, by jistě bylo zadělávat si na hrozné překvapení. A co nauka o mravnosti, církevní a obecně lidská mravní pravidla? Ano, nelze se z toho vykroutit – tato pravidla pamatují na úplně všechny možné situace, krátce na všechno. Jako miniaturní příklad může posloužit otázka 8 výše. O tetování a piercingu nemáme žádné konkrétní přikázání. Ale znamená to, že to církev neřeší? Těch potetovaných a popiercingovaných je pořád ještě mezi katolíky velmi málo. A tak se to řeší podle nadřízené obecné normy o hříchu. Pokud by propukla nějaká tetovací nebo piercingovací epidemická nákaza, pak už by asi bylo potřeba, aby učitelský úřad církve novou situaci zvážil. Ale i kdybych byl s tetováním či piercingem na světě úplný exot a nebyl tu jiný, i pak na mě církev se svou mravoukou přátelsky pamatuje. A na posledním soudu budu moci být s Pravdou až do morku kostí detailně poměřován.

br. Felix OFM

VÍME, ŽE WOODOO JE VELMI REÁLNÁ HROZBA?

K minulému popisu haitského kultu woodoo doplňujeme aktuální článek ze Skleněného kostela.

Kdy by bylo potřeba začít mluvit o nějakém konkrétním zlu? Třeba tehdy, když by bylo vážně ohrožující, blízké, a přitom nerozpoznané? Pokud bychom si takto stanovili orientační body, je čas začít mluvit o – woodoo.

Vezměme to odzadu: je toto ohrožení dosud nerozpoznané? Myslím, že v katolických kruzích zatím ano. I když zde je snad relativně velmi jasné, že jde o vážné a silné zlo,

Kán. 289

§ 2. Duchovní využívají výjimek od výkonu úkolu a veřejných světských úřadů, které v jejich prospěch stanovují zákony, dohody nebo obyčeje, pokud ve zvláštních případech nestanovil vlastní ordinář jinak.

Kán. 672

Řeholníci (nejde o členy sekulárních společnosti, tedy i společností apoštolského života, pozn. F.) jsou vázání ustanoveními kán. 285, 286, 287 a 289; v laických společnostech papežského práva smí dovolení podle kán. 285, § 4 udělit vlastní vyšší představený.

8. Je tetování nebo piercing lehký nebo těžký hřích?

Tetování a piercing mají svou historii. Ve Starém zákoně jsou jasně zakázány (3 Mojž 19, 28 a 3 Mojž 21, 5). Je třeba uvážit, že Starý zákon byl vychovatelem židů pro Krista a stejně tak bychom se z něho měli poučit i my. Staré příkazy byly povýšeny na přikázání lásky a to pochopitelně ponoukalo zvídavé duše k otázkám, jak je to v Novém zákoně; bez konkretizace nestačilo, některé duše vychovány pro Krista nebyly. Také tetování se opět začalo rozmáhat. Proto Svatý otec Hadrián I. je v roce 787 výslovně zakázal. Uplynulo pak dlouhých 12. století, kdy otázka nikoho netrápila. Ale potom začala být západní civilizace zaplavována orientalismem, vyspělá pralesní civilizace – náš vzor. A otázka je tu znovu. Církev v této poslední době nevydala zatím žádné nařízení, které by se k těmto jevům vyjadřovalo – např. Katechismus katolické církve je nezmiňuje – to, že nejsou zmíněny v Římském nebo třeba Tomáškově katechismu nepřekvapuje: orientalismus byl v dobách jejich vydání u nás v opovržení. Bílý muž byl tvůrcem Západu. Jak se tedy k těmto jevům stavět nyní? Protože nejsou výslovně zakázány, je třeba říci, že samy o sobě nejsou špatné. Ale co to znamená „samy o sobě"? Znamená to, že je třeba je posuzovat stejně, jako posuzujeme, hodnotíme – nebo máme hodnotit – každý skutek. Katolík, vychovaný pro Krista by to měl perfektně umět. A pokud to, zdá se, většina katolíků neumí, znamená to, že nejsou vychováni pro Krista? Nepřísluší nám toto zde hodnotit. Nastíníme jen toto: Každý skutek má svůj předmět, cíl (účel) a okolnosti – těch může být třeba desítka (kdy? kde? jak dlouho? jak často? atd.). A mravný je právě jen takový skutek, který má jak předmět, tak cíl, tak veškeré okolnosti mravně dobré. Jako jeden z mnoha příkladů může sloužit třeba toto: všechno je tu dobré, žádné zohavení, žádné zdravotní nesnáze, až se začnu v 65 letech scvrkávat, půjde to krásně dolů, žádná pýcha, žádné předvádění se – prostě všechno je „oukej". Cíl je mimořádně zbožný: chci si vytetovat znak Spasitelův, kříž nebo rybu. Moje dívka bude takto zvláště intensivně přitahována ke Kristu Pánu. Ale ouha. Nemůže mé tetování způsobit pohoršení maličkých, třeba venkovských babek? Neodplivne si tamhleten zpozdilý strejda před vyznavačem Kristovým? Těžké otázky. Ale co, je to jejich boj, ať si trhnou nohou. A je tu hřích. Lehký? Těžký? Ach jo. Radši Vás – své africké pralesní vzory – nebo už běžné mediální? – následovat nebudu ...

9. Co to je opovážlivé spoléhání na Boží milosrdenství?

Jde o jeden ze šesti tzv. hříchů proti Duchu svatému. Je zajímavé, že jak stránky katolik.cz, tak vira.cz neokazují ani na Kompendium, ale ani na nový Katechismus katolické církve, ale na Výkladu katechismu Antonína Podlahy z roku 1900! Tak vira.cz uvádí, že „dnes se ale od jednorázového vypočítávání hříchů opouští a mluví se spíše o charakteru, podstatě hříchu proti Duchu sv., o jakési „definici". Otázku však je nutno zodpovědět. Vraťme se tedy o 110 let zpět. Na Boží milosrdenství opovážlivě spoléhá, kdo zhřeší a nečiní pokání, protože se domnívá, že nejvýš milosrdný Bůh mu odpustí i bez pokání. „Nespoléhej opovážlivě na odpuštění a nehromaď jeden hřích na druhý. Neříkej: Boží slitování je tak veliké, že mi odpustí každý hřích. Vždyť u něho je nejen slitovnost, ale i rozhorlení, a hříšníci pocítí tíhu jeho odplaty" (Sir 5, 5n.). Takto hřešili lidé před potopou za časů Noemových i fariseové a saduceové, když sv. Jan Křtitel hlásal pokání. Proti Duchu svatému hřeší, kdo opovážlivě doufá ve věčnou blaženost, ale při-

e/ Hlavní důvod této encykliky: starost o duše.

aa/ Náboženský život se v posledních letech v lecčems prohloubil, v lecčems však zůstaly nejasnosti.

Hlavním však důvodem, proč teď dost podrobně jednáme o této vznešené pravdě, je naše starost o duše. Bylo sice o této věci psáno již mnoho. A je Nám dobře známo, že četní lidé se věnují studiu této otázky, která také velmi prospívá křesťanské zbožnosti a zpříjemňuje ji. Lze si to vysvětliti, zdá se, hlavně tím, že obnovení zájmu o posvátnou liturgii, zavádění častějšího svatého přijímání a konečně potěšitelná horlivější nyní úcta Nejsvětějšího Srdce Ježíšova přivedly mnohé k hlubšímu chápání nevyzpytatelného bohatství Kristova, které se uchovává v Církvi. Jistě také k ozřejmění této otázky nemálo přispěly projevy o Katolické akci v posledních dobách vydané, protože se jí takto víc a více utužuje svazek křesťanů mezi sebou vespolek a s církevními představenými a zvláště s římským papežem. Avšak, ačkoli se právem můžeme radovati z toho, co jsme teď právě uvedli, tož přece nelze popírati, že vzhledem k této pravdě se nejenom šíří těžké bludy u těch, kdo jsou odloučeni od pravé Církve; nýbrž že i mezi věřícími se nesporně vloudily názory buď nepřesné nebo úplně nesprávné, odvádějící od pravé cesty pravdy.

bb/ Nebezpečné rozšíření racionalismu a naturalismu.

Neboť na jedné straně pořád ještě se udržuje se svými smyšlenkami racionalismus, který pokládá za nesmyslné, co je nad schopnosti lidského rozumu, a doprovází jej příbuzný blud, tak zvaný hrubý naturalismus, který nevidí a nechce viděti v Církvi Kristově nic jiného než pojítko čistě právní a sociální. Na druhé straně se plíží falešný mysticismus, který se snaží o zrušení nepohnutelné hranice mezi stvořenými věcmi a jejich Tvůrcem a falšuje Písmo svaté.

cc/ Křesťané, nenechávejte poklady zakopané bez užitku v poli!

Tyto protichůdné, navzájem se potírající a nesprávné smyšlenky působí, že někteří lidé z jakéhosi lichého strachu považují takovou příliš vznešenou nauku za nebezpečnou a proto se jí štítí jako krásného, ale zakázaného ovoce v ráji. Neprávem však. Neboť tajemství Bohem zjevená nemohou býti pro lidi zhoubná, ani nemají zůstati bez užitku, jako poklad zakopaný v poli, nýbrž na to jsou dána, aby přispívala k duchovnímu pokroku těch, kdo o nich zbožně rozjímají. Neboť, tak praví církevní sněm Vatikánský: „Když rozum vírou osvícený pečlivě, zbožně a střízlivě hledá, dospívá s Boží pomocí k jistému a to velmi plodnému porozumění svatých tajemství, jak obdobou z toho, co poznává přirozeně, tak ze vztahů tajemství k sobě navzájem a s posledním cílem člověka. Ovšem však rozum, jak připomíná týž církevní sněm, nikdy není s to, aby chápal jako chápe pravdy, které tvoří vlastní předmět jeho poznání" (sněm vatikánský, sez .III, Konstituce o katolické víře, hl. 4).

3. Shrnutí důvodů a rozhodnutí.

To vše jsme před Bohem zrale uvážili, a proto, aby svrchovaná krása Církve zazářila novou slávou, aby se v jasnějším světle ukázala vzácná a nade všecko přirozené povznesená důstojnost věřících, kteří v Těle Kristově jsou spojeni se svou Hlavou. Aby konečně se zarazil přístup mnohým bludům v této otázce pokládáme za svou povinnost předložiti touto encyklikou všemu křesťanskému světu učení o mystickém Těle Ježíše Krista a o spojení věřících v tomto Těle s Božským Vykupitelem. A z této překrásné nauky vyvoditi některé závěry, aby z hlubšího porozumění tomuto tajemství vyplývalo stále bohatší ovoce dokonalosti a svatosti.

I. CÍRKEV JAKOŽTO MYSTICKÉ TĚLO KRISTOVO.

A. ÚČEL CÍRKVE: ROZDAVATELKA OVOCE VYKOUPENÍ

Když přemýšlíme o tomto článku víry, přicházejí nám hned na počátku na mysl slova apoštolova: „Kde se rozhojnil hřích, rozhojnila se nad míru milost" (Řím 5, 20). Neboť jest známo, že praotec všeho lidstva byl stvořen od Boha v tak dokonalém

stavu, že měl předávati svému potomstvu s pozemským životem také nadpřirozený život posvěcující milosti. Avšak po žalostném pádu Adamově veškeré lidstvo, nakažené dědičnou vinou, ztratilo účast v Boží přirozenosti (srov. 2 Petr 1, 4) a všichni se stali dítkami hněvu (Ef 2, 3). Ale Bůh nejvýš milosrdný „tak miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal“ (Jan 3, 16) a Slovo Věčného Otce jednou a touž Božskou láskou vzalo na sebe z potomstva Adamova lidskou přirozenost, ovšem nevinnou a prostou jakéhokoli hříchu, aby se z nového a nebeského Adama rozlila milost Ducha svatého na všecky potomky prvních lidí, aby takto ti, kteří byli zbaveni hříchem prvního člověka přijetí za dítky Boží, stali se prostřednictvím Vtěleného Slova podle těla bratry jednorozeného Syna Božího a nabyli možnosti státi se dítkami Božími (srov. Jan 1, 12). A tak Ježíš Kristus, pnící na kříži, nejenom dal dostiučinění uražené spravedlnosti Věčného Otce, nýbrž také nám svým příbuzným zasloužil nevýslovný poklad milostí. Ten mohl rozděliti veškerému lidstvu bezprostředně sám. Bylo však jeho vůlí učiniti tak prostřednictvím viditelné Církve, v níž by se seskupili lidé, aby mu takto jaksi všichni pomáhali při rozdělování Božího ovoce Vykoupení. Neboť, jako Slovo Boží chtělo použíti naší přirozenosti k tomu, aby svými bolestmi a mukami vykoupilo lidi, zrovna tak používá po celá století své Církve, aby trvale pokračovalo v započatém díle (srov. sněm vatikánský, Konstituce o Církvi, úvod).

„Mystické Tělo Kristovo“ případné a důstojné pojmenování pro Církev.

Nuže, když chceme dobře popsati pravou Církev Kristovu – a je to svatá, katolická, apoštolská, římská Církev (tamtéž, Konstituce o katolické víře, hl. 1.) – nenalézáme důstojnějšího, vznešenějšího, ba ani božštějšího výrazu, než když ji označíme jako „mystické Tělo Ježíše Krista“ – toto pojmenování vyplývá a takřka vykvétá z toho, co často čteme v Písmě svatém a ve spisech svatých Otců.

B. CÍRKEV JAKOŽTO TĚLO

1. Církev je tělem.

a/ Je tělem jednotným, nerozděleným, viditelným.

Že Církev je Tělem, praví se v Písmě svatém často. „Kristus“, dí Apoštol, „je hlavou Těla Církve“. (Kol I, 18). Je-li Církev Tělem, pak tvoří nutně jednotný a nerozdělený celek, podle slov svatého Pavla: „mnozí jsme jedno Tělo v Kristu“(Řím 12, 5) a nemá býti toliko čímsi jednotným a nerozděleným, nýbrž také čímsi smysly vnímatelným a viditelným, jak praví náš předchůdce blahé paměti Lev XIII. v encyklice „Satis cognitum“: „protože je Církev tělem, možno ji vidět očima“ (srv. AAS XXVIII, p. 710). Proto jsou vzdáleni od Boží pravdy ti, kdo líčí Církev tak, jako by nebylo možno ji smysly zjistit a zvláště vidět a jako by byla něčím čistě duchovým, „pneumatickým“; to prý různé křesťanské obce, ačkoli jejich víra je různá, pojí vespolek v jednotu pojítkem neviditelným.

b/ Je tělem s mnoha údy, organicky uspořádanými.

Tělo vyžaduje také mnoha údů, tak mezi sebou spojených, že si navzájem pomáhají. Trpí-li v našem smrtelném těle některý úd, trpí všecky ostatní také. A zdravé údy pomáhají údu churavému. Podobně v Církvi nežijí jednotlivé údy jedině sobě, nýbrž pomáhají také jiným a všecky se podporují navzájem, navzájem jsou si útěchou a napomáhají si k dokonalejší výstavbě těla.

Dále v přírodě nevzniká tělo jakýmkoli shlukem údů, nýbrž musí býti vybaveno tak zvanými orgány, to jest údy, které nemají týž účel a jsou vhodně uspořádány. Podobně Církev zveme tělem hlavně z té příčiny, že se skládá z částí mistrně a účelně uspořádaných a pospojovaných a je vybavena, rozmanitými a navzájem se doplňujícími údy. Tak popisuje Církev i Apoštol, když praví: „Jako v jednom těle máme mnoho údů, avšak všecky údy nemají týž úkol, tak mnozí jsme jedním Tělem v Kristu, každý jednotlivec však údem druhého. (Řím 12, 4).

novy Zápisky stejně jako jeho korespondence s farářem v Libuni Antonínem Markem prozrazují velký odpor tohoto obrozence ke katolické církvi a sympatii pro Voltaira. Těmto tendencím se přizpůsobuje i české kněžstvo, čehož dokladem je reformní program synody českého duchovenstva z revolučního roku 1848, formulovaný Bolzanovým žákem Františkem Náhlovským a požadující ještě v osvícenském duchu mimo jiné i volbu biskupů a kněží, mateřský jazyk v liturgii, zrušení celibátu, český patriarchát a autonomní postavení vůči Římu. V Čechách tedy katolicismus své soupeření s osvícenstvím o vedoucí roli v národním obrození prohrál. Ne však na Moravě ...“ Člověk se jako prve zase musí ptát: Proč se tak stalo? Na to by měli odpovědět církevní dějepisci a reflektovat by to měl dnešní klérus. Ale zajímá to někoho? K Jungmannovi si ještě připomeňme, že jsme ho v Obrázku již dříve jednou uvedli. a to u Temnot v české historii v roč. 5, č. 8, 5. 7. 2007, na s. 21, kdy jsme psali o tom, že Jungmann zcela nekriticky převzal lživé tvrzení jesuity Šeršníka (Scherschnik) o činnosti P. A. Koniáše. Byla to u tohoto tak kritického ducha náhoda nebo záměr?

Celkově si u Čelakovského i Jungmanna můžeme uvědomit, jak velkou roli hrají státní orgány (zde jen 10 let vlády Josefa II:): Silného vladaře následují nejen umělci a literáti, ale – jak patrno – po nich také je obdivující duchovenstvo. Jakmile se jednou něco pokazí, náprava může trvat století. A mimoděk si můžeme také připomenout, že útok proti celibátu se opakoval i po vzniku Československa, i u současné kampaně proti papeži. Dnes je však vážnější – liturgie v národních jazycích už prošla, co kdyby prošlo i něco dalšího? S jídlem roste chuť.

7. Blíží se volby. Může biskup, kněz, řeholní bratr, řeholní sestra být členem některé z politických stran, kdo z nich může volit, kdo z nich může za některou stranu kandidovat? Proč?

Volit mohou všichni jmenovaní. Pokud se týká pasivního volebního práva a členství v politických stranách, platí tato ustanovení; důvody lze často seznat se souvislostí:

Kán. 285

§ 1. Duchovní se zcela zdržují ode všeho, co se nesrovnává s jejich stavem, podle předpisu partikulárního práva.

§ 2. Vyhýbají se všemu, co je cizí duchovnímu stavu, i když jde o něco, co je v mezích slušnosti.

§ 3. Duchovním je zakázáno přijmout veřejné úřady, jejichž obsahem je účast na výkonu světské moci.

§ 4. Bez dovolení svého ordináře nepřijímají správu majetku, který nepatří duchovním osobám ani světské úřady, s nimiž je spojena povinnost vyúčtování; bez projednání s vlastním ordinářem je jim zakázáno ručení, i když se týká jejich vlastního majetku; rovněž nesmějí podpisovat listiny, kterými přijímají závazek k vyplacení peněz bez stanovení důvodu.

Kán. 286

Duchovním je zakázáno provozovat osobně nebo prostřednictvím jiných živnost nebo obchod, ať ve vlastní nebo cizí prospěch, pokud nemají dovolení zákonného církevního představeného.

Kán. 287

§ 1. Duchovní co nejvíce podporují zachování míru a svornosti mezi lidmi, založené na spravedlnosti.

§ 2. Aktivně se neúčastní činnosti politických stran a vedení odborových sdružení, pokud to podle rozhodnutí příslušného církevního představeného nevyžaduje ochrana práv církve nebo podpora veřejného prospěchu.

Kán. 288

Trvalí jáhnové nejsou vázáni ustanoveními kánonu 285, § 3 a 4, 286, 287, § 2, pokud partikulární právo nestanoví jinak.

ochránce proti blesku. Atributy: biskup, drak, model kostela, křísení mrtvého. Nazývá se podle něho: pohoří ve Švýcarsku, kde je Gotthardský průsmyk do Itálie a Gotthardský tunel. Gothard je i vrch u Hořic a nově i jedna z planetek.

5. Co to byly tzv. dekády za Velké francouzské revoluce?

Tato otázka dobře ilustruje povahu novotářství-revoluce – lidé jsou přímo posedlí novotami. Francouzský revoluční kalendář byl kalendář iniciativně zavedený ve Francii rozhodnutím Konventu dne 24. 10. 1793. Tak, jako často i dnes, mělo být vymýceno vše, co mělo křesťanské kořeny, i když dnes se to děje šikovněji a pomaleji. Kalendář začal 24. 11. toho roku, a – proč ne? – začali rovnou i nový letopočet; už ne v návaznosti na „nějakého" Krista, ale prvním dnem jejich dodnes uctívané Republiky, tedy 22. 9. 1792. Kalendář jako nesmyslný zrušil Napoleon 1805 (po 14 letech trvání).

Tvořiví novotáři kupodivu zachovali čtyři roční období (Slunci poručit ještě neuměli). Podzim: vendémiaire (měsíc vinobraní), brumaire (měsíc mlh) a frimaire (měsíc jinovatky), Zimu atd., až po thermidor (měsíc horka, koupelí) a fructidor (měsíc plodů) v Létě. Každý měsíc měl tři týdny po deseti dnech (dekády). Dny v týdnu měly „originální" názvy: Primidi (První), Duodi (Druhý) atd. až Décadi (Desátý). Musíme si odmyslet údery gilotiny za zvuků Marseillaisy. (Tu si na památku své „slavné" historie jako státní hymnu ponechali dodnes a nedají si na ni sáhnout. Hrají ji často už ve školách, aby žáčci „věděli".) Je příznačné, že místo jmen světců v klasickém křesťanském kalendáři zařadili do tohoto „kalendáře" názvy věcí (každé décadi), zvířat (každé quintidi) a rostlin nebo kamenů pro ostatní dny. (Jistá podobnost se Dnem učitelů, žen, práce, dětí, nekuřáků ... není náhodná.)

Délka roku také tehdy ještě nešla změnit, doplnili ji tedy jen o 5 (6) dodatkových dnů zvaných sansculottides – na počest vrahů sansculottů. Tyto dny byly velmi sváteční! A co by to bylo za revoluci, kdyby neudělali i nové hodiny. Den byl rozdělen na 10 hodin, každá hodina měla 100 minut a každá minuta 100 sekund. Slavná památka kalendáře zazářila i v době Pařížské komuny – od 18. 3. do 23. 5. 1871.

Jako příklad tohoto sci-fi, které se stalo skutečností, si uveďme :

Podzim Vendémiaire:

1. Raisin (svátek má Vinný hrozen)
2. Safran (Šafrán)
3. Châtaigne (Kaštan)
4. Colchique (Menendera)
5. Cheval (Kůň)
6. Balsamine (Netýkavka)
7. Carotte (Mrkev)
8. Amarante (Laskavec)
9. Panais (Pastiňák)
10. Cuve (svátek má Cisterna).

Těžko říct, kde se inspirovaly zelené Děti Země. Nebo modráčci Avataru? Ve Velké („říjnové") francouzské revoluci mají totiž zdroj fantasie nepřeberný. A tak to jde pořád dál. Nešlo by třeba udělat pevný den Velikonoc? I Svatý otec by s tím prý souhlasil: Už je to s tou první nedělí po jarním úplňku docela nuda, že ano? A změna je život! Opravdu? Ještě by bylo třeba toto povídání doplnit o to, kolik set tisíc občanů tyto změny zaplatilo životem. Tak slavné období přece nemůže být bez svých padlých! Lenin přece učil, učil, učil: „Kde se kácí les, lítají třísky."

6. Jaký byl vztah Josefa Jungmanna k Církvi?

Jungmann (* 1773 – † 1847) byl josefinismem zasažen ještě více, než Čelakovský (oba jsme spolu dvakrát jmenovali v úvodní opožděné odpovědi. Ovšem pro národní obrození byl Jungmann ještě významnější postavou, než jeho věrný přítel. Ocitujme si z nahoře uvedeného článku v Distanci o tomto rektorovi pražské university: „Jungman-

c/ Je tělem uspořádaným hierarchicky.

Ať si však nikdo nemyslí, že k této účelně uspořádané, organické stavbě Těla Církve patří toliko stupně hierarchické, nebo, jak tvrdí opačný názor, že Církev pozůstává toliko z duší omilostněných, „charismatiků", i když vždycky budou v Církvi lidé štědře vybavení bohatými dary. Jest ovšem svatá pravda, že ti, kdo mají posvátnou pravomoc v takovém těle, jsou v něm údy předními a hlavními, protože jimi z příkazu samého Vykupitele pokračuje a pokračovati bude Církev v učitelském, královském a kněžském úřadě Kristově. Avšak když svatí Otcové velebí úkoly, stupně, povolání, stavy, řády a povinnosti v tomto těle, plným právem mají na mysli nejen ty, jimž se dostalo kněžského svěcení, nýbrž také všecky, kdož plníce evangelické rady vedou život buď činný mezi lidmi nebo rozjímavý v mlčení nebo spojují obojí účel podle ducha své řehole; a také ty, kdo sice žijí ve světě, ale horlivě se věnují skutkům milosrdenství ať tělesného, ať duchovního. A konečně i ty, kdo žijí v čistém manželství. Ba nutno míti na paměti, že zvláště za nynějších poměrů otcové a matky v rodinách, křestní kmotři a kmotřenky, a především ti laici, kteří pracují s církevní hierarchií pro šíření království Kristova, zaujímají čestné, ačkoli někdy prosté místo v křesťanské společnosti, a že i oni mohou s pomocí Boží dospěti k vrcholu svatosti, který je zajištěn v Církvi provždy přislíbením Ježíše Krista.

2. Životodárné prostředky tohoto těla: svátosti.

Lidské tělo jest opatřeno zvláštními zařízeními, aby mohlo pečovati o život, zdraví a rozvoj sama sebe a jednotlivých údů. Stejné se postaral Vykupitel lidstva ve své nekonečná dobrotě o své Tělo mystické, obohacuje je svátostmi, jimiž udržuje jako po nepřetržitých studních milosti členy Církve od zrození až do posledního vzdechnutí a pečuje v přebohaté míře o sociální potřeby Církve. Lázní křestní vody dítky, zrozené pro tento pozemský život, nejen se znova rodí ze smrti hříchu a stávají se údy Církve, nýbrž vtiskuje se jim také duchovní znamení a stávají se způsobilými přijmouti ostatní svátosti. Křižmem biřmování dostává se věřícím nové síly, aby statečně chránili a obhajovali Matku Církev a víru, kterou od ní přijali. Svátostí pokání se poskytuje spásný lék údům Církve upadším do hříchu, nejen, aby se pečovalo o spásu jejich, nýbrž, aby také od jiných údů mystického Těla bylo vzdáleno nebezpečí nákazy a aby se jim nad to poskytlo povzbuzení k ctnosti a dobrý příklad. Nedosti však na tom; neboť ve velebné svátosti se věřící živí a posilují týmž pokrmem a nevýslovné a božské pouto je spojuje jak mezi sebou, tak s Božskou Hlavou celého Těla. A na konec přistupuje dobrotivá Matka Církev k těm, kdo jsou na smrt nemocni a svatým pomazáním nemocných uděluje jim, chce-li tak Bůh, též uzdravení tohoto smrtelného těla a ne-li, tož jistě vždycky nadpřirozený lék zraněným duším, aby dávala nebi nové občany a nové přímluvce, kteří budou požívati dobroty Boží po celou věčnost.

Zvláštním způsobem se postaral Kristus o sociální potřeby Církve ustanovením dvou svátostí: svátosti stavu manželského, při níž jsou si manželé navzájem přisluhovateli milosti, jest postaráno o zevnější a spořádaný vzrůst křesťanské společnosti; a co ještě důležitější, také o řádnou a náboženskou výchovu potomstva, bez které by mystické toto Tělo bylo vydáno v největší nebezpečí. Svěcením kněžstva však se přejímají do služby Boží a světí se ti, kdo mají obětovati velebnou svátost, živiti stádce věřících pokrmem Chleba a slova Božího, vésti je přikázáními Božími a radami a posilňovati je ostatními nebeskými dary.

Při tom uvažme: jako Bůh na počátku času vybavil bohatým aparátem tělesným, aby si mohl podrobiti stvořené věci, rozmnožiti se a naplniti zemi, tak vybavil na počátku křesťanského věku Církev potřebnými prostředky, aby překonala téměř nesčíslná nebezpečí a naplnila nejen veškerý okrsek zemský, nýbrž i říši nebeskou.

3. Kdo k Tělu Církve náleží, kdo nenáleží.

Mezi údy Církve nutno skutečně počítati jen ty, kdo přijali křest a vyznávají pravou víru a sami se uboze neodloučili od Těla ani nebyli z něho pro velmi těžké poklesky vyloučeni. „Neboť v jednom Duchu“, dí Apoštol, „my všichni v jedno Tělo byli jsme pokřtěni, ať jsme byli židy nebo pohany, ať nevolníci nebo svobodni“ (1 Kor 12, 13). Jako je tedy v pravém křesťanském světě jenom jedno Tělo, jeden Duch, jeden Pán, jeden křest, tak může býti v něm jenom jedna víra. (srov. Ef 4, 5); a proto kdo by odepřel poslouchati Církve, toho máme pokládati podle příkazu Páně za pohana a celníka (srov. Mt 18, 17). Proto ti, kdo jsou odloučeni vírou, nebo řízením, nemohou žíti v tomto jednom Těle a z jednoho Božského Ducha.

Příslušnost k Církvi se neztrácí každým hříchem, nýbrž jen některými.

A nesmíme se domnívati, že Tělo Církve, ačkoli nese jméno Kristovo, již také hned v době našeho pozemského putování pozůstává toliko z údů vynikajících svatostí nebo ze shromáždění těch, které Bůh předurčil k věčné blaženosti. Neboť náš Spasitel ve svém neskonalém milosrdenství neodpírá zde ve svém mystickém Těle místa těm, kterým kdysi neodepřel místa při hostině (srov. Mt 9, 11; Mk 2, 16; Lk 15, 2). Neboť nevylučuje člověka z Těla Církve již každý hřích, třeba i byl velmi těžký; vylučují ovšem hříchy, jako rozkol, blud, nebo odpadlictví. Ani neztrácejí všeho nadpřirozeného života ti, kdo sice ztratili hříchem lásku a milost Boží a stali se tedy neschopnými získávati si nadpřirozené zásluhy, avšak podržují (sc. nadpřirozenou) víru a křesťanskou naději a osvíceni nebeským světlem jsou vnitřním vnukáním a podněty Ducha svatého vybízeni k spasitelné bázni, k modlitbě a k lítosti nad hříchem.

Stanovisko křesťana k hříchu.

Ať se tedy všichni hrozí hříchu, protože poskvrňuje mystické údy Spasitelovy; když však někdo měl neštěstí a zhřešil, ale nestal se svou zarputilostí nehodným společenství křesťanů, ať jej věřící s nejvyšší láskou přijímají a ať v účinné lásce vidí v něm nemocný úd Ježíše Krista. Neboť dobře praví svatý Augustin, že je lépe „býti uzdraven v Církvi než býti z jejího Těla vyříznut jako nezdravý úd“ (Aug Epist 157, CLVII, 3, 22: Migne, P. L., XXXIII, 686). Neboť netřeba zoufati nad uzdravením údu, který je dosud při Těle; ale údu, který je odříznut, nelze ani léčit ani uzdravit.

C. CÍRKEV JAKOŽTO TĚLO KRISTOVO

Z dosavadního výkladu jsme viděli, ctihodní bratři, že Církev je zřízena tak, že ji lze přirovnati k tělu; teď musíme jasně a přesně vyložiti, proč v ní nemůžeme viděti jakékoli tělo, nýbrž tělo Ježíše Krista. To však vyplývá odtud, že náš Pán je Tvůrcem, Hlavou, Udržovatelem a Vykupitelem tohoto mystického Těla.

1. Kristus Zakladatel Církve.

Když chceme stručně vyložiti, kterak Kristus založil Církev, napřed nám přichází na mysl výrok našeho předchůdce blahé paměti, Lva XIII. „Církev již dříve počatá vyšla ze samého boku druhého Adama jako spícího na kříži a mohutně se po prve projevila před světem ve slavný den Letnic“ (Enc Divini illud, AAS XXIX, p. 649). neboť Božský Spasitel započal stavěti mystický chrám Církve tehdy, když kázal a hlásal svá přikázání, dokončil ji tehdy, když oslavený visel na kříži a konečně ukázal a rozhlásil ji tehdy, když seslal viditelným způsobem Ducha Utěšitele na učedníky.

a/ Kristus připravil založení Církve hlásáním evangelia.

Za své kazatelské činnosti volil si apoštoly a posílal je jako sám byl poslán od Otce (srov. Jan 17, 18), jako učitele, pastýře a posvěcovatele mezi věřícími; určil jejich knížete a svého náměstka na zemi (Mt 16, 18 – 19). Oznamoval jim vše, co slyšel od svého Otce (Jan 15, 15; srov. 17, 8.14); ustanovil také křest (srov. Jan 3, 5), jímž by věřící byli včleňováni v Tělo Církve. A konečně na sklonku

tom, co bylo v dané chvíli potřebné lidem sdělit. Tato otázka připomíná některé dnešní – čistě lidské – mezistátní konfrontace v zájmu toho, kterého státu, nikoliv v zájmu Božím. A pokud si Ty myslíš, nebo Vy myslíte, že tomu tak nebylo, že proroci byli „státně“ podjatí, je milý zlatý na Tobě, abys to prokázal, je milí zlatí na Vás, abyste to prokázali. Teprve pokud by tu byla konkrétní námitka, pak teprve bychom se o tom bavili. Míč není na naší straně.“

2. Z Písma sv. je známo, že sv. apoštol Pavel napsal více listů, než se jich dochovalo v Bibli – např. list Laodičanům atd. Jak by Církev reagovala, kdyby byly tyto listy objeveny? Mohly by být zahrnuty do Bible, jako např. 28. kniha Nového zákona?

Když se dnes řekne „koncil“, asi tím každý rozumí 2. vatikánský sněm. A kdybychom se zeptali, jaký byl jeho hlavní výsledek, asi bychom se většinou dozvěděli, že to bylo zavedení národních jazyků do bohoslužeb. Ale pravda je jiná. 2. vatikánský koncil češtinu do liturgie, jak ji dnes známe, nezavedl a tento koncil byl jen jedním z 21 dosud konaných koncilů. Přitom závěry všech těchto 21 koncilů platí dosud. Co je příčinou těchto (ne)znalostí, Bůh suď. Ale za tohoto stavu vědění by otázka byla neřešitelná, nebo řešitelná mylně. Někoho možná překvapí, že v 16. století se konal Tridentský koncil, v pořadí 19., který tuto otázku nepřímo rozhodl. Tento koncil totiž definitivně rozhodl, které knihy patří do Písma sv. a také dal kritéria, podle kterých to stanovil. Tím slavným datem je 8. 4. 1546. Koncil stanovil, že i dnes používané knihy Bible „jsou inspirované se všemi svými částmi, tak jak jsou obsaženy ve Vulgátě a jak jsou nepřetržitě používány v Církvi.“ Koncil tedy výslovně neříká, že by nějaký list nemohl být dodatečně zařazen, říká to ale nepřímo. Pokud by se našel, měl by tu vadu, že nebyl nepřetržitě používán v Církvi, že nebyl ve Vulgátě. Můžeme dodat, že vad by měl jistě i víc; např. není nijak možné nezvratně dokázat autorství. Je tedy seznam knih Písma sv. stanoven na všechny (pozemské) věky. Nebylo by přece jen dobré, kdyby v době, kdy se do češtiny překládá kdejaká stará báje, byl pořízen i překlad všech známých usnesení dřívějších koncilů?

3. Který koncil podal nejpodrobnější vyjádření o Kristově lidství a božství?

Těžko říci, co znamená slovo „nejpodrobnější“. Božstvím a lidstvím našeho Pána se zabývalo více koncilů, nejvýznamnější z nich byl 4. koncil, tj. Chalcedonský v roce 451, který vyřešil vztah božské a lidské přirozenosti v Ježíši Kristu. Pokud jde o božskou a lidskou vůli Kristovu, učinila potřebný dodatek Lateránská synoda r. 649, jejíž nález zopakoval 6. koncil, tj. 3. konstantinopolský, 680 – 681. Pro zajímavost dodejme, že „všechno už tady bylo“: Císař Konstans II. nechal papeže sv. Martina I. (oslava dříve 12. 11., po přizpůsobení řecko-ortodoxním dnes 13. 4.), který schválil nález na Lateránské synodě, za toto přivést do Konstantinopole, „sesadil“ ho a odsoudil k trestu smrti. Následně mu změnil rozsudek na vyhnanství do dnešního Sevastopolu, kde papež po čtyřech měsících utrpení zemřel.

4. Kdo to byl sv. Gothard?

Svatý Gotthard (Godehard OSB, * 960 Reichersdorf, Bavorsko – † Nanebevstoupení Páně 1038, Hildesheim) byl opatem různých klášterů, později biskupem v Hildesheimu, což je město ve středním Německu, asi 30 km jihovýchodně od Hannoveru. Je zajímavé, že na kněze Gottharda vysvětil u nás známý biskup sv. Wolfgang (povolil založení pražské diecéze). Několik zajímavostí z jeho života. V souladu s Clunyjskou reformou klášterního života i na přání zbožných světských pánů utužoval, často spíše zaváděl, klášterní kázeň. Vícekrát většina bratří raději utekla – ale když viděli, jak jejich kláštery zázračně vzkvétají, většina se později zase vrátila. Byl veselé povahy, k sobě obdivuhodně přísný. Měl vždy tři cíle: charitu, péči o kláštery (založil asi 30 nových) a mládež (vychoval ohromné množství budoucích kněží a řeholníků). Oslava 5. (nebo 4.) 5. Patron zedníků, vzýván jako pomocník proti dně, revmatismu, proti dětským nemocem a při těžkém porodu; také jako

TEST PRO DOSPĚLÉ

1. V čem spočívá prvotní hřích?
2. Co to je Gadara a Geraza?
3. Proč se Ježíš z Nazareta nazývá Kristus?
4. Co to je víra a co pověra?
5. Co to je Hexapla?
6. Kolik papežů zemřelo mučednickou smrtí? Který byl poslední z nich?
7. Kdo, kdy a proč založil pražské Klementinum? Založil u nás ještě něco jiného?
8. Čím se zabývala tzv. Gollova škola?
9. Jaký vztah měl Karel Čapek k Církvi?
10. Do kterého roku mohli duchovní a řeholníci být členové politických stran, příp. mohli kandidovat ve volbách? Uveďte některé konkrétní příklady u nás.

P. Ing. Antonín Sedlák

ODPOVĚDI NA OTÁZKY TESTU PRO DOSPĚLÉ Z BŘEZNOVÉHO ČÍSLA

Nejdříve dosud nezodpovězená otázka 1 z letošního č. 3 ohledně vztahu Františka Ladislava Čelakovského k církvi. Tento slavný vlastenec a národní buditel (* 1799 – † 1852) žil v době sice již dost dlouho po smrti Josefa II. (ten vládl 1780 – 1790), avšak společnosti se po duchovní stránce nedařilo hrozného vlivu josefinismu zbavit. Jména Čelakovského a Jungmanna jsme nedávno (v č. 2 u otázky 2 jmenovali v souvislosti se zednáři. (Čelakovský se po celý život přátelil s Jungmannem a obdivoval ho.) V tam zmíněném článku z revue Distance také najdeme deprimující větu: „V průběhu 20. a 30. let 19. stol. však vlastenecký klérus v Čechách ztrácí svou vedoucí posici v procesu českého národního obrození. Té se ujímají nábožensky indiferentní liberálové z řad laické inteligence jako Josef Jungmann, A. V. Šembera, F. L. Čelakovský ...“ Člověk se smutně ptá: Proč se toto s klérem stalo? Sám Čelakovský měl být knězem, ale pak zvolil jinou dráhu. V listopadu 1835 se zastal v Pražských novinách Poláků (Polsko bylo při třetím dělení pohlceno Ruskem 25. 10. 1795 zrádným jednáním svého krále Stanislava Augusta Poniatowského, zednáře) proti výhružkám ruského cara, nechvalně známý V. Hanka ho udal a Čelakovský byl vyhozen ze zaměstnání – zachránil ho katolík kníže Rudolf Kinský. Životopis praví, že ke konci života Čelakovský stále více opouštěl liberalismus, byl katolicky horlivější a jeho „politické názory z konce 40. let lze označit za názory konservativní měšťanské pravice.“

1. Je pravda, že judští proroci prorokovali proti Israeli a naopak israelští proroci prorokovali proti Judsku?

Apologetika je obhajoba, ospravedlnění víry proti námitkám nevěřících, a to rozumovými důvody. Jde o součást dogmatiky. Je to náročná disciplína, která někdy sklouzávala k povrchnosti, primitivnosti. Vezměme si asi nejkritičtější dnešní problém nauky církev – zlo umělých potratů. Zdá se, že jejich odpůrci jsou stejně povrchní a nepřesvědčiví, jako stoupenci jejich povolení. Nezřídka se diskuse zvrhá na pouhé nadávání si. A tak není divu, že slovo apologet má dnes většinou negativní podbarvení (stalo se to i dogmatice – kdo dneska chápe „dogmatika“ jako někoho positivního – ale o tom jsme již psali). Z toho důvodu se už apologetika ani pořádně nevyučuje. Církev tak nemoudře vyklízí své posice. Ale apologetika vědou je, má svá pravidla a měla by s postupující kritikou církve nabývat znovu na významu.

Na příkladu předložené otázky ukážeme jedno apologetické pravidlo. Byla tedy položena tato otázka. Jak na ni odpovědět? Velice prostě: „Písmo sv. je podle naší víry slovo Boží a my tvrdíme, že to neklame, ani klamat nemůže. Takže nejen to, co říkali proroci, ale i vše ostatní v Písmu sv. považujeme za pravdivé v tom smyslu, jak nám to Bůh chtěl sdělit. Proto i proroci, ať judští nebo israelští oznamovali to, co slyšeli od Boha. Pokud něco kritizovali, absolutně to nemohlo záviset na tom, v které zemi prorokovali, ale na

svého života, když slavil poslední večeři, ustanovil eucharistii, zázračnou oběť a zázračnou svátost.

b/ Dokončil založení své Církve svou smrtí na kříži.

Že však dokončil své dílo na dřevě kříže, to vyjadřují nepřetržitá svědectví svatých Otců, kteří dokazují, že Církev se zrodila na kříži z boku Vykupitelova, jakožto nová Eva, matka všech žijících (srov. 1 Mojž 3, 20). Tak praví svatý Ambrož, jedna-je o probodeném boku Kristově: „A nyní je budována, nyní dostává podobu a rysy, nyní je tvořena. Nyní se zvedá duchovní dům ve svaté kněžství.“ (Ambros, In Lucam II, 87, Migne P. L. XV, 1583), Kdo si zbožně promyslil tuto posvátnou nauku, bez obtíží pochopí důvody, o které se opírá.

aa/ Smrtí Kristovou na kříži zrušena byla platnost Starého zákona; nastoupil zákon Nový.

Předně při smrti Vykupitelově na místo zrušeného Starého zákona nastoupil Nový zákon; tu byl zákon Kristův spolu se svými tajemstvími, příkazy, zařízeními a posvátnými obřady pro celý svět slavnostně potvrzen krví Ježíše Krista. Neboť pokud Božský Spasitel kázal na úzkém prostoru – nebylť poslán leč k zahynulým ovcím domu izraelského (srov. Mt 15, 24) – pospolu běžely vedle sebe zákon i evangelium (srov. Tomáš, I – II. Qu 103 a. 3, ad 2.); při své smrti však Pán Ježíš zákon s jeho ustanoveními zrušil (srov. Ef 2, 15). Úpis Starého zákona přibil na kříž (srov. Kol 2, 14), ustanovil Nový zákon v krvi své za všechno lidstvo prolité. (srov. Mt 26, 28 a 1 Kor 11, 25). „Proto tehdy“ píše svatý Lev Veliký, mluvě o kříži Páně, „zcela patrně se přešlo od zákona k evangeliu, od synagogy k Církvi, od obětí mnohých k oběti jediné, takže, když Pán vypouštěl ducha, ona mystická opona, zahalující vnitřek chrámu od svatyně svatých byla neodolatelnou mocí roztržena od hora až dolů“ (Leo M., Serm 58, 3, Migne P. L. 54, 374).

bb/ Kristus se stal Pánem nade vším lidstvem.

Na kříži tedy zemřel Starý zákon a brzy byl pochován a stal se smrtícím; ustoupil Novému zákonu, za jehož vhodné služebníky vyvolil apoštoly (srov. 2 Kor 3, 6); a z moci kříže náš Spasitel, ačkoli byl Hlavou všeho lidstva ustanoven již v lůně přesvaté Panny – vykonává v nejplnějším rozsahu úkol Hlavy v celé Církvi. „Vítězstvím kříže zasloužil si moc a panství nad národy“, píše andělský, všeobecný učitel (srov. Tomáš, II. I. q. 42 a. 1). Tímto vítězstvím do nesmírna nám rozmnožil onen poklad milostí, jejž – slavně vládna v nebi – rozdílí neustále svým smrtelným údům. Prolitím krve na kříži způsobil, že ustal Boží hněv a že všechny nebeské dary a zvláště svátosti Nového a Věčného zákona se mohly rozlíti ze zdrojů Spasitelových ke spáse lidí a zvláště věřících. Na stromu kříže získal si konečně svou Církev, to jest všechny údy svého mystického Těla, neboť včleňují se do tohoto Těla křtem toliko spásnou mocí kříže, na němž již se staly v nejplnějším smyslu vlastnictvím Kristovým.

cc/ Otevřel své Církvi zdroje nebeských darů.

Stal-li se náš Spasitel svou smrtí na kříži v nejvlastnějším slova smyslu Hlavou Církve, zrovna tak dostalo se prostřednictvím Jeho Krve Církvi oněch přehojných milostí Ducha svatého, jimiž bývá z moci Boží obohacována od chvíle, co byl „Syn člověka“ povýšen na svůj bolestný kříž a tam oslaven. Neboť tehdy, jak poznamenává sv. Augustin (srov. De pecc orig. Migne P. L. 44, 400), po roztržení opony chrámové rosa milostí Těšitelových, která dosud sestupovala pouze na rouno, totiž na národ izraelský, zaplavila v přebohaté míře – zanechavši rouno suché a opuštěné – všecku zemi, to jest katolickou Církev, pro kterou neplatí hranice ani národa ani země. Jako tedy v prvním okamžiku Vtělení Syn Věčného Otce lidskou přirozenost, s níž se podstatně spojil, vyzdobil plností Ducha svatého, aby byla vhodným nástrojem Božství při krvavém díle Vykoupení; zrovna tak v hodině své smrti chtěl míti svou Církev velmi bohatou na dary Ducha svatého, aby při rozdílení Božského ovo-

ce Vykoupaní byla zdatným nástrojem Vtěleného Slova, nástrojem, jenž nikdy nezklame. Neboť tak zvané iuridické poslání Církve a moc učitelská, správní a moc udíleti svátosti mají svou nadzemskou mohutnou účinnost pro vybudování Těla Kristova odtud, že Ježíš Kristus pnící na kříži otevřel své Církvi pramen nebeských darů, aby mohla jednak lidi učiti neomylně pravdám, jednak je blahodárně říditi prostřednictvím Bohem osvěcovaných pastýřů, jednak je zaplavovati deštěm nebeských milostí.

Rozjímáme-li pozorně všecka tato tajemství kříže, pak nám již nejsou nejasná ona slova svatého Pavla, jimiž poučuje efezské, že Kristus svou krví spojil v jedno židy a pohany „zbořiv v těle svém stěnu, která byla mezi nimi“ a která dělila od sebe oba národy; a že zrušil Starý zákon „aby v sobě samém vzdělal dva v jednoho člověka nového“, totiž Církev: a aby oba v těle jednom smířil s Bohem skrze kříž (srov. Ef 2, 14 – 16).

c/ Zjevil Církev lidem sesláním Ducha, svatého.

Tak založil Církev svou krví. O letnicích však ji posilnil zvláštní silou, sestoupivší s nebe. Neboť když pro svůj vznešený úřad slavnostně označil náměstka, jejž byl označil již dříve, vstoupil na nebesa, a sedě na pravici Otcově chtěl před lidmi zjeviti a rozhlásiti svou Nevěstu viditelným sestoupením Ducha svatého za hukotu mohutného větru a ve způsobě ohnivých jazyků. (srov. Sk 2, 1 – 4). Když sám začínal úřad učitelský, Věčný Otec jej zjevil Duchem svatým sestupujícím ve způsobě holubice a zůstávajícím na Něm (srov. Lk 3, 22; Mk 1, 10), stejně když měli apoštolé začíti svou posvátnou činnost kazatelskou, Kristus Pán seslal s nebe Ducha svatého, aby se jich dotkl jako plamennými jazyky a takřka jako prstem Božím označil nadzemské poslání Církve a nadzemskou její úlohu.

2. Kristus Hlava Církve.

Kristus bývá jako Hlava Církve označován v Písmě svatém i u theologů.

Že toto mystické Tělo, jímž je Církev, nese jméno Kristovo, vyplývá za druhé z toho, že všichni musejí Krista pokládati za jeho hlavu. Praví svatý Pavel „Kristus je Hlavou Těla Církve“ (Kol 1, 18). Je Hlavou z níž celé Tělo jest účelně uspořádáno a bere vzrůst ke vzdělání svému. (srov. Ef 4, 16; srov. Kol 2, 19).

Jsou vám známy, ctihodní bratři, skvělé myšlenky mistrů scholastické theologie a zvláště andělského a všeobecného učitele, svatého Tomáše v této věci, a jistě je vám známo, že důvody jím snesené věrně se shodují s názory svatých Otců, které ostatně byly pouhou ozvěnou a rozvedeným výkladem Božských výroku svatých Písem.

Důvody, proč Kristus je Hlavou Církve.

a/ Pro svou nevyrovnatelnou vznešenost.

Stručně se o tom zmíníme, bude to všem na prospěch. Předně je jasno, že Toho, jenž je Syn Boží a Syn přesvaté Panny, nutno zváti Hlavou Církve z důvodu Jeho zcela zvláštní vznešenosti. Hlava zaujímá v Těle nejvyšší místo. Kdo však stojí výše než Kristus Bůh, jenž jakožto Slovo Věčného Otce jest „prvorozeným nade všecko tvorstvo“(Kol 1, 15). Kdo stojí výše než Kristus člověk, který se narodil z Neposkvrněné Panny a je skutečný a jednorozený Syn Boží a pro své zázračné a slavné zmrtvýchvstání, jímž zvítězil nad smrtí jest „prvorozeným z mrtvých“. (Kol 1, 18, Zj 1, 5). Kdo stojí konečně výše než ten, jenž jakožto jediný Prostředník mezi Bohem a lidmi (1 Tim 11, 5) podivuhodným způsobem spojuje zemi s nebem; jenž byv povýšen na kříži jako na trůnu milosrdenství všecko táhl k sobě. (srov. Jan 12, 32); a jenž jako Syn člověka vyvolený z desetitisíců jest od Boha milován více než všichni lidé, všichni andělé a všechny stvořené věci (srov. Cyr Alex Comm in Ioan I, 4, Migne P. G. 73, 69; S. Thom I. q. 20 a. IV. ad 1.).

(druhá část příště)

http://vendee.cz/texty/myst_c_c.html

TEST PRO DĚTI

1. Nejčastěji používáme dvě formy vyznání víry. Které je jedno z nich?
a) apoštolské vyznání víry
b) řecko-římské vyznání víry
c) římské vyznání víry

2. Když vyznáváme, že Ježíš sestoupil do pekel, co to znamená?
a) Že přišel vyhlásit konečný trest andělům a duším lidí, kteří jsou zavrženi.
b) Že přišel vysvobodit zavržené duše z moci ďábla.
c) Že sestoupil k duším smířeným s Bohem, které očekávaly naplnění spásy.

3. Kdo dosvědčil, že Ježíš vstal z mrtvých?
a) Apoštolové a ženy, které měly mystická vidění.
b) Svatopisci, kteří po Božím vnuknutí zapsali zprávy o jeho vzkříšení.
c) Ženy u hrobu, jeho učedníci a další lidé, kteří se s ním setkali.

4. Jak také Ježíš dokázal, že opravdu vstal z mrtvých?
a) Tím, že se ho učeníci mohli dotýkat, a tím, že s nimi jedl.
b) Tím, že se zjevoval svým přátelům v jejich snech.
c) Tím, že se zjevoval učedníkům v ranních mlhách u jezera, když si to toužebně přáli.

5. Jak ještě ve svém životě učedníci dokázali, že se setkali se vzkříšeným Pánem?
a) Tím, že byli ochotni za něho položit i život.
b) Tím, že je Ježíš osvobodil od každého pronásledování.
c) Tím, že nakonec jim uvěřil ve své většině i židovský národ.

6. Jak Ježíš po svém vzkříšení odešel k svému Otci?
a) To zůstává tajemstvím.
b) Vstoupil na nebesa.
c) Zmizel učedníkům z očí v Emauzích.

7. Co to znamená, že Ježíš sedí po pravici Otce?
a) Že Ježíš pouze jako člověk usedl po Boží pravici potom, co se na kříži zřekl svého božství.
b) Že Ježíš zůstává trvale Bohem i člověkem s duší i tělem a má takto nejvyšší slávu a moc.
c) Že poté, co se zbavil svého lidského těla, mohl se opět spojit v Nejsvětější Trojici.

8. Kdy Ježíš znovu přijde ve své slávě a moci?
a) V den, kdy bude svou církví pozván.
b) V den posledního a všeobecného soudu.
c) V době, až se všichni lidé obrátí a uvěří v Boha.

9. Co Ježíš slíbil svým učedníkům a celé církvi?
a) Ducha svatého, který církev posvětí a apoštolům udělí své dary a schopnosti.
b) Přesvědčivost v jejich kázáních o nadcházejícím Božím hněvu.
c) Svou osobní moc a ochranu, která jim dostačí.

10. Působí Ježíš i nadále na zemi po svém odchodu?
a) Ježíš je stále skrytě přítomen ve své církvi, ve svátostech – hlavně v eucharistii.
b) Ježíš může být přítomen v našich modlitbách, živých představách nebo symbolech podobně, jako každý jiný nám drahý člověk, který nás opustil.
c) Ježíš působí z nebe, i když své věřící na zemi na čas opustil.

P. Pavel Ajcler

Tereza Voženílková (Anežka Česká)
Srdečně blahopřejeme.

Ke vzkříšení jsme vyprovodili:
Farnost Ruprechtice
Helena Kondášová (1928)

duchovní správci

Některá ustanovení

■ P. Ignác Petr BÜRGL OP byl na žádost řeholního představeného s platností od 1. května 2010 odvolán z funkce děkana Římskokatolické farnosti – děkanství Jablonné v Podještědí, z funkce rektora basiliky Sv. Vavřince a sv. Zdislavy a strážce hrobu sv. Zdislavy a z funkce excurrendo administrátora in spiritualibus Římskokatolické farnosti Jítrava, Rynoltice a Žibřidice a současně ke stejnému datu byl jmenován farním vikářem Římskokatolické farnosti-děkanství Jablonné v Podještědí.

■ P. Eduard Pavel MAYER OP byl na žádost řeholního představeného s platností od 1. května 2010 odvolán z funkce farního vikáře Římskokatolické farnosti-děkanství Jablonné v Podještědí a uvolněn z litoměřické diecéze.

■ P. RNDr. Jan RAJLICH OP byl na žádost řeholního představeného s platností od 1. května 2010 jmenován administrátorem Římskokatolické farnosti-děkanství Jablonné v Podještědí, rektorem basiliky Sv. Vavřince a sv. Zdislavy a strážcem hrobu sv. Zdislavy a excurrendo administrátorem in spiritualibus Římskokatolické farnosti Jítrava, Rynoltice a Žibřidice.

Významné životní jubileum slaví:
P. Oldřich Kolář 21. 5. – 50 let
P. Mgr. Jiří VOLESKÝ 16. 6. – 45 let

Výročí kněžského svěcení:
P. Mgr. Marek Vilém ŠTĚPÁN O.Praem. 24. 6. – 10 let
P. Mgr. Pavel MACH 25. 6. – 5 let
P. Josef FALTEJSEK 28. 6. – 35 let
P. Karel HAVELKA 28. 6. – 35 let
P. Werner HORÁK 28. 6. – 35 let
P. Josef MATURA 29. 6. – 63 let

ACEL 05/2010

Obrázek libereckých farností vydává jako interní tiskovinu tiskárna při Římskokatolické farnosti v Liberci-Ruprechticích pro liberecké farnosti a ve spolupráci s nimi

Vrchlického 81, PSČ 460 14, Liberec XIV-Ruprechtice
tel. 485 120 004, e-mail: liberectofmzquicktcz

Církevní dohled nad obsahem vykonává:
arciděkan P. František Opletal
Redakční rada: br. Felix OFM, David Jech, Karel Korous, Anna Burianová – jmenována P. Františkem Opletalem

Obrázek libereckých farností a rejstříky jsou na adrese www.pravda.bloguje.cz
Kterékoliv číslo obstará Knihkupectví u sv. Antonína

Doporučená cena 5,- Kč

Číslo 6 (80) / Ročník 8
Datum vydání: 29. 5. 2010

Foto na titulní straně:
Biskup Josef Koukl při setkání s rochlickými farníky u Školských sester sv. Františka ve Vesci; archiv farnosti

Uzávěrka dalšího čísla: 9. 6. 2010

Své příspěvky a připomínky zasílejte redakci.

29. 5. 2010 / Číslo 6 / Ročník 8

OBRÁZEK

libereckých farností

V TOMTO ČÍSLE

ÚVODNÍK

Blízká loučení dvojího druhu, Jan Voženílek 3

PASTORACE

Pět let pontifikátu Benedikta XVI., http://res.claritatis.cz 5
Poutě a duchovní cvičení pro mladé, ministrantský tábor, ACEL 6

RODINA A ŠKOLA

Čas dětí a rodičů – Protest proti sexuální výchově v základních školách, HPŽ ČR 7
Slavnostní prohlášení o úpravě vzájemných vztahů při péči o Katedrálu, www.hrad.cz 8

FRANTIŠKÁNI A PŘÁTELÉ SVATÉHO FRANTIŠKA

Liberecké misie, br. Jakub OFM; br. Bartoloměj OFM 9
Acta curiae episcopalis Brunensis sdělují, P. Josef Dobiáš 9

HISTORIE

Střední Evropa (2) – Záchrana Vídně
a Jan III. Sobieski (1. část), Ronald Lasecki / Pravica.net 9
Československo a Vatikán během 2. světové války
– Pius XII. (4), Msgre. prof. ThDr. Jaroslav V. Polc 11

ZPRÁVY JINDE NEDOSTUPNÉ

Co v médiích nebylo (23), Tomáš Beran 14

ZPRÁVY Z FARNOSTÍ

Střípky úvah nad zprávou o odchodu biskupa Josefa, Michal Olekšák 16
Poutní mše sv. v Hanychově, P. Lukáš Bradna OFM a hanychovští farníci 17
2. Hanychovská burza, Marie Zatloukalová 17
Večery chval v Liberci, P. Bartoloměj OFM; Dominik Fišer a spol. 17
31. Benefiční koncert v Hanychově
– ZMĚNA koncertu v Hanychově, Zdeněk a Radovan Skaličtí 18
Z farnosti Ruprechtice, http://farnostruprechtice.cz/ 18
Z farnosti Vratislavice nad Nisou vč. Dětského dne, Václav Vaněk 18
Dělníci na vinici – Liberečtí duchovní správci do roku 1945 (26), Petr Kozojed 19
Redakce doporučuje 21
Z kroniky našich farností 25. dubna až 26. května 2010 23

PŘÍLOHA

O chorálu, rumba koulích a mši svaté – Lidový zpěv není žádná sranda, dr. Jiří Kub
Mystici Corporis Christi (2), Pius XII.

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

Test pro děti, P. Pavel Ajchler
Test pro dospělé, P. Ing. Antonín Sedlák
Odpovědi na otázky testu pro dospělé z dubnového čísla, br. Felix OFM
Apologetika je stále aktuální, www.radiovaticana.cz
Znáš Písmo svaté? Křížovka. Ladislav Martinča
Liberecký úsměv, dopisovatelé; Ilustrace Oldřich Krupička

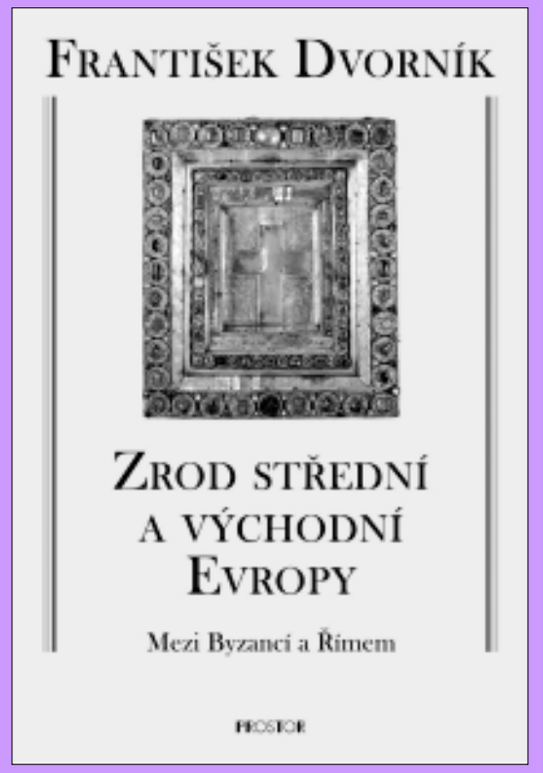

mánský prvek –, jež ve vzájemném napětí sehrály ústřední roli při utváření daných státně politických celků. Dvorník shromáždil a utřídil neuvěřitelné množství historického materiálu, týkajícího se církevního a politického vývoje Poláků, Čechů, Maďarů, Rusů, Bulharů, Němců a dalších národů, který nám v knize předkládá ve velkolepé synthese. Českému čtenáři, navyklému zpravidla na národně-centrické pojímání historie, umožňuje nahlédnout vlastní dějiny v daleko širších kulturních, politických a geografických souvislostech.

4. Na konci věku
John Lukacs
Info a běžná cena: Váz., 18 cm × 15 cm , 152 str., 194 Kč
Vydala Academia
Rok vydání: 2010
ISBN 978-80-200-1781-9

V České republice téměř neznámý americký historik maďarského původu se narodil v roce 1924 a emigroval ze své rodné země v roce 1945. Jako plodný historik světového významu napsal 29 knih. Jednou z nich je Na konci věku z roku 2002, která je shrnutím jeho tří předchozích knih. Lukacs v ní dokazuje, že novověk, který začal před přibližně pěti sty lety rychle spěje ke svému závěru či možná již začal věk další. Projevy této změny jsou již vidět, ale my si ji zatím plně neuvědomujeme. Lukacs v knize odmítá většinu zaběhaných představ a doktrín naší doby a nabízí přesvědčivý systém pro pochopení dějin, vědy a lidských schopností vlastního poznání. Jedním ze zásadních Lukacsových tvrzení je, že žádný vědecký obor nelze oddělit od vědců a že veškeré takzvané vědecké poznání včetně našeho pohledu na svět je lidským výtvorem. Jde o průkopnickou knihu nevelkou rozsahem, kdy závěry autor pečlivě dokazuje filosoficky. Proto však jde o text nepříliš snadný.

Z kroniky našich farností
25. dubna až 26. května 2010
Křtem byla mezi nás přijata:
Farnost Vratislavice nad Nisou
Anna Ludmila Mašková
Srdečně blahopřejeme.

Svátost biřmování přijali:
Farnost děkanství Rochlice
Sára Malá (Zdislava, Charbela)
Daniel Mazurkiewicz (Patrik)
Marie Burianová (Terezie od Dítěte Ježíše, Klára z Assisi)
Anežka Cvejnová (Salome Galilejská)

Z vyšlých knih redakce doporučuje:

1. O strašném drakovi pod krakovským hradem

a jiné polské pohádky
vypravuje Petr Motýl
Ilustrace Bohdan Bobo Lukáš
Info a běžná cena: Váz., 210 mm × 210 mm, 32 str., 176 Kč
Vydal Barrister & Principal
Rok vydání: 2010 (1. vydání.)
ISBN 978-80-87029-84-8
Obsah:
Wawelský drak

Zlaté kapradí
O peciválovi
Pan Twardowski
Lešek a bazilišek
Skleněná hora
O kohoutkovi a kouzelném hrnku
Dvě sestry
Kohout a vítr

2. Vody Siloe

Thomas Merton O. C. S. O.
Info a běžná cena: Váz., 20 cm × 17 cm , 272 str., 266 Kč
Vydal Krystal OP
Rok vydání: 2007 (1. vydání)
ISBN 978-80-85929-90-4

Na klíčových, často velmi dramatických událostech z dějin cisterciáků přísné observance autor ukazuje vnitřní krásu mnišského života a hodnoty, kterými je tento život nesen. Díky živému vypravěčskému stylu se

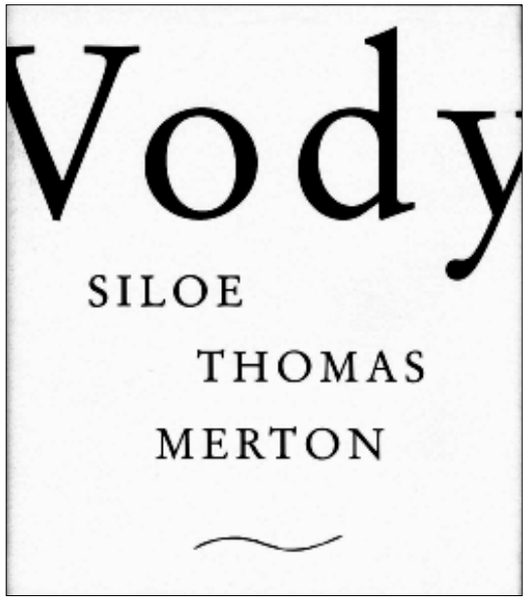

čtenář takřka stává součástí tohoto velkého, i když pro svět nenápadného díla Boží chvály.

3. Zrod střední a východní Evropy

Mezi Byzancí a Římem
František Dvorník
Info a běžná cena: Váz., 23 cm × 16 cm , 528 str., 765 Kč
Vydal Prostor
Rok vydání: 2008 (2. vydání)
ISBN 978-80-7260-195-0

Kniha představuje jednu z vrcholných prací Františka Dvorníka, českého znalce středověku, byzantologa a mezinárodně proslulého znalce, který od začátku čtyřicátých let žil a publikoval v zahraničí, převážně ve Spojených státech. Tato práce vyšla poprvé v roce 1949 v Londýně a autor se v ní zabývá kulturně politickým zrodem prostoru zvaného střední a východní Evropa v 10. a 11. století. Navazuje v ní na svou první velkou práci Slované, Byzanc a Řím v 9. století, Paříž 1926). Právě v raném středověku, kdy se formoval český přemyslovský a polský piastovský stát, mohla podle Dvorníka ve střední Evropě vzniknout silná slovanská mocnost, která by se stala protiváhou Němci budované říše. Východiskem Dvorníkova pohledu však nejsou dějiny jednotlivých (později národních) států, ale základní kulturní konstanty – Řím, Byzanc, slovanský a ger-

Blízká loučení dvojího druhu

Sobota 22. května 2010. Český národ, který sám sebe rád nazývá *národem hokejovým* (časy, kdy se nazýval národem *svatováclavským*, nadlouho pominuly) sedí u televize a sleduje semifinále hokejového mistrovství světa. Do konce zápasu se Švédskem zbývá necelá minuta a český tým prohrává 1:2. Na významném zpravodajském serveru se již v té chvíli objevuje článek: „V semifinále jsme opět prohráli: Česko:Švédsko 1:2“. Jenže několik sekund před koncem zápasu hokejisté vyrovnají, v prodloužení nakonec vítězí a všechno je jinak: článek je rychle stažen a redakce uveřejňuje článek jiný, oslavný.

Světská média, akční a investigativní, mají pro každý případ připraveny články truchlivé i oslavné. A v záloze mají i zásobu nekrologů, přičemž občas nějaký – zase omylem – otisknou. Pak se národ svérázně *baví* nebetyčným trapasem – jako kdysi nad článkem o smrti *expresidenta*.

■■■

Obrázek libereckých farností není akční světské médium. Nemá pro každou situaci připraveny zásoby *hotových slov*. — I proto zpráva o náhlé smrti biskupa Josefa Koukla tak zaskočila. Zemřel 22. května 2010 časně ráno.

„Ahoj, musíme změnit sobotní program,“ volal jsem bratrovi. „Je ten pohřeb. Víš to už?“

„Ne. Jaký?“

„Koukl umřel … Chci tam jet.“

„Tomu rozumím,“ řekl a na chvíli se odmlčel.

■■■

Myslím, že jsme se tehdy oba vrátili v myšlenkách na počátek 90. let. Rochlická farnost, jejímž administrátorem byl tehdy pětatřicetiletý Antonín Dąbrowski, vzkvétala. Několik desítek katechumenů bylo pokřtěno. Na jaře 1991 měl do farnosti poprvé zavítat biskup Josef Koukl, aby udělil svátost biřmování (a pokřtil další desítky katechumenů).

Před návštěvou instruoval duchovní správce ministranty i ostatní lid, kterak biskupa u vchodu vítat, správně jej oslovovat a úctu prokazovat. Nakonec nedošlo z toho k ničemu: biskup přijel s předstihem, svůj automobil Škoda 120L řídil sám a když mu někdo chtěl políbit prsten, ruku kvapně do kapsy strčil, aby tomu zabránil.

Dětem vázal z kapesníků myšky, se kterými pak prováděl drobné eskamotérské kousky; mládeži později nabízel tykání a přítomní polští věřící se divili: tenhle *normální člověk* že je biskupem?

■■■

O Kouklově jmenování biskupem se prý již mluvilo na počátku osmdesátých let; pro komunistickou státní správu byl však nepřijatelný. Vzbudil zájem StB, ke spolupráci se ho však nikdy nepodařilo získat; všechny návrhy zásadně odmítal. Příslušný „řídící orgán“ ve své zprávě píše: „Koukl se jeví jako osoba nevhodná pro zpravodajské využití.“

V československé politice ve vztahu k církvím však došlo k posunu; jeho jmenování biskupem se na konci 80. let stává i pro stát přijatelné. Dne 26. 7. 1989 vydal papež Jan Pavel II. příslušnou jmenovací bulu. Mimo jiné v ní stojí: „Soudím, že ti mohu svěřit vedení litoměřické diecéze, jejíž katedra je již tak dlouho uprázdněna smrtí Štěpána, Svaté církve římské kardinála Trochty, blahé paměti. Pro tvé schopnosti povahové i nadání, jimiž vynikáš, pro zkušenosti v řízení věcí, dáváš mi, milý synu, naději, že co nejdříve budeš pracovat pro co největší dobro věřících. Z plnosti své Apoštolské pravomoci tě touto listinou pod olověnou pečetí jmenuji a prohlašuji biskupem litoměřickým se všemi právy a povinnostmi.“

Biskupské svěcení bylo 27. 8. 1989 v litoměřické katedrále. Hlavním světitelem byl kardinál František Tomášek, spolusvětiteli Francesco Colasuonno a Jan Lebeda (1913 – 1991), od roku 1988 světící biskup pražský, dnes širší katolické veřejnosti neznámý.

Jedna z prvních cest nového biskupa vedla do Liberce. Jaká to byla sláva! Po patnácti

letech uprázdněného stolce máme konečně biskupa.

■■■

Listuji starým sešitem z katechetického kursu v Jablonci nad Nisou z roku 1993. Poznámky na lehce zažloutlém papíru ukazují, že Kouklův výklad morální teologie byl v porovnání s ostatními předměty nejobsáhlejší, přitom přehledný a logicky strukturovaný. Čas od času je na okraji papíru hvězdička. To je místo, kde přednášející řekl anekdotu. Obvykle jsem je zapisoval také. Třeba tuto při výkladu šestého přikázání:

Pepíček se zeptá maminky: „Maminko, jak jsem přišel na svět?“

„Přinesl tě čáp!“ Pepíček pokývá hlavou a jde za babičkou.

„Babičko, jak přišla maminka na svět?“

„Přinesla ji vrána!“

Pepíček pokývá hlavou, sedne ke stolu a napíše do sešitu: „Podle hodnověrného svědectví babičky a maminky nedošlo v naší rodině již po dvě generace k pohlavnímu styku.“

I takové anekdoty vyprávěl Momsignore ThDr. Josef Koukl, 18. biskup litoměřický.

■■■

Ač byl bez jakýchkoliv písemných poznámek schopen přednášet morální teologii – výklad byl přitom jasný a uspořádaný –, při homiliích mluvil spíše prostě. Neužíval mnoho cizích slov ani vzletných řečnických obratů, nedělal patetické odmlky a mluvil spíše o tématech „praktického (duchovního) života“. Často říkal, že se křesťané musejí tvářit tak, aby mléko na kilometry daleko nezkyslo.

Přijel-li na místo nějaké slavnosti dříve a nezkoušel přitom – často dosti přísně – biřmovance, usedl obvykle do zpovědnice. Při velkých slavnostech – např. o velikonočním triduu – občas opouštěl Litoměřice a slavil mši sv. v nějaké „zapadlé farnosti“ či v řeholním společenství. Byla to podpora malých společenství v diecézi, podpora farností bez kněze, jak tvrdili jedni, nebo nepochopení kněžského úřadu biskupa, jak pravili kritikové?

Kritizován byl – politickou analogií vyjádřeno – zleva i zprava; jedni jej kritizovali poprvé za zákaz prodeje časopisu AD v kostelích a pak ještě mnohokrát, druzí za

Rokem 1649 na dlouhou dobu skončily protestantské dějiny Liberce, město se, zatím ryze formálně, stalo katolickým. Tím však práce budoucích duchovních správců nebyla nijak usnadněna, naopak je čekala veliká námaha při přibližování Kristova poselství téměř výhradně luteránskému obyvatelstvu. Obsah těchto zápasů se stane náplní našeho seriálu v příštích pokračováních.

---

[1]) Vývoj v celé oblasti věrně kopíroval vývoj válečného štěstí obou protivných stran. Frýdlant a pochopitelně také Liberec se staly hříčkou v rukou armád, s nadsázkou řečeno se každý rok měnila vrchnost. Jediné, co zůstávalo konstantní, byly neustálé kontribuce, násilí a hrozby likvidací obou měst.

[2]) O magistru Neumannovi a jeho předbělohorském působení v Liberci jsem se důkladně zmiňoval v Dělnících na vinici 10 (srv. Obrázek č. 12, roč. 6, str. 33).

[3]) Küpper je dnes pod názvem Miedziane součástí střediskové obce Sulików, která leží 9 kilometrů jihovýchodně od Zhořelce (Görlitz).

[4]) Jednalo se o 24 zlatých a 31 krejcarů. Zatímco za pivo a jídlo vynaložili Liberečané pouhých 7 zlatých a 31 krejcarů, víno přišlo na celých 17 zlatých.

[5]) Zlomený Redern svou druhou porážku dlouho nepřežil, zemřel v exilu již na počátku roku 1641.

[6]) Pro upřesnění dodávám, že Hans Pilz věnoval pro záchranu dobrého jména magistra Neumanna více než půlpátého litru vína.

[7]) Habelschwerdt je nyní znám jako kladské město Bystrzyca Kłodzka.

[8]) Löwenberg by čtenář dnes našel v Polsku pod názvem Lwówek Śląski asi 30 kilometrů severozápadně od Jelenie Góry.

[9]) Znovu připomínám, že post frýdlantského děkana byl daleko prestižnější než místo faráře v Liberci. Tento stav vyplýval z posice Frýdlantu jako vrchnostenského města a trval hluboko do 18. století.

[10]) Míšeňské biskupství bylo založeno již v roce 968. Za německé reformace bylo sekularizováno a přešlo pod správu saských kurfiřtů. Pouze oblasti míšeňského biskupství v obojí Lužici zůstaly katolické a byly spravovány administrátorem, který sídlil právě v Budyšíně.

[11]) Inkorporace znamená přičlenění farnosti určitému společenství, nejčastěji právě řeholnímu řádu. Ten v takovém případě přebírá veškeré požitky a příjmy farnosti, a za to svými příslušníky vykonává duchovní správu v místě.

[12]) Kvardián je u některých řeholních řádů (např. právě minoritů, ale také františkánů) představený konventu, popř. řeholního domu. Definitor je člen řádu, jemuž je zpravidla svěřena dozorčí úloha v rámci řádu.

[13]) Třetí neděle adventní se nazývá Gaudete podle vstupní antifony z listu svatého apoštola Pavla Filipanům (Flp 4, 4) ***„Gaudete in Domino semper, iterum dico gaudete – Radujte se stále v Pánu, znovu říkám, radujte se!“*** Tato neděle má radostný charakter a kněz při ní může užít místo tradiční adventní fialové barvy růžového ornátu. Farář Boncor však při pohledu na prázdný kostel žádný důvod k radosti mít nemohl.

[14]) Toto sdílení kostela je pro někoho možná těžko představitelné, ale dříve se jednalo o poměrně častou záležitost. Dodnes například takový systém funguje v kostele Sv. Petra v nedalekém Budyšíně.

Petr Kozojed

KARMELITÁNSKÉ KNIHKUPECTVÍ U SV. ANTONÍNA
Kostelní 9/7
460 59 LIBEREC
tel./fax: 485 104 064
e-mail: liberec@kna.cz
www.ikarmel.cz

PODJEŠTĚDSKÉ KNIHKUPECTVÍ

Moskevská 28
460 01 Liberec 1
tel. 737 950 415 737 950 515
E-mail: podjestedske@olbert.cz
www.podjestedske.cz

v průběhu věků. Reinhold působil nejprve jako misionář, v letech 1628 – 1633 spravoval faru v kladském městě Jawor. Rok prožil v císařské armádě jako polní kaplan, v roce 1634 se vrátil do Jaworu. V letech 1637 až 1641 byl farářem v Löwenbergu[8], odkud však musel uprchnout vzhledem k válečným událostem. Od roku 1642 pobýval pod ochranou hraběte Matyáše Gallase a právě tato skutečnost mu dopomohla k zisku farního beneficia v Liberci. Prožil tu pouhý rok, již v červnu 1645 povýšil na místo frýdlantského děkana.[9] Tím jeho kariéra zdaleka nekončila, brzy se stal kanovníkem metropolitní kapituly u svatého Víta. V roce 1660 byl jmenován děkanem a dómským proboštem v Budyšíně, od 1. září téhož roku již s predikátem „von Hohenau" administroval míšeňské biskupství.[10] Tato pozoruhodná osobnost počátků rekatolizačního období zemřela v dubnu 1665 v Budyšíně.

Phillip Boncor nebyl tak imposantním zjevem jako Reinhold, nicméně tento rodák z Vestfálska se jako první liberecký farář mohl honosit titulem doktor teologie. Jeho nástupem v červenci 1645 začala krátká etapa duchovní správy minoritů ze svatojakubského kláštera v Praze. Je těžké rozhodnout, zda šlo v tomto případě o inkorporování[11] fary klášteru nebo byl příčinou nízký počet duchovenstva v pražské arcidiecézi a dočasná výpomoc příslušníků řeholních řádů. Boncor sám patřil mezi významné minority, nejprve jako kvardián a definitor[12] svatojakubského kláštera a od roku 1647 dokonce jako představený (provinciál) české provincie minoritů.

Boncora v říjnu 1646 nahradil další pražský minorita, **Petr Vavřinec Diviš Columbus**. Právě Columbus byl tím, kdo měl zažít poslední záchvěvy třicetileté války i závěrečnou episodu luteránské přítomnosti v Liberci. To všechno však v říjnu 1646, kdy svůj úřad nastupoval, ještě nevěděl. Zvrat náboženské i politické situace obrazně řečeno visel ve vzduchu, a přestože by se čtenáři mohlo zdát, že střídání duchovních probíhalo bezproblémově a že se život vracel k normálu, zdaleka tomu tak nebylo. Vždyť když v prosinci 1645 Švédové opět nakrátko obsadili Frýdlant, nadchlo to liberecké měšťany natolik, že se o neděli Gaudete[13] 17. prosince 1645 nedostavil na ranní mši ani jediný z nich.

Farář Columbus měl mnoho povinností, načas dokonce vypomáhal ve Frýdlantu, kde v tu dobu nebyl kněz. V březnu 1647 zde zpovídal před Velikonocemi, v červenci téhož roku udílel svaté přijímání. V roce 1648 podnikli Švédové poslední vážný pokus ovládnout České království a zavést protestantismus jako dominantní vyznání. V září 1648 se do Liberce vrátil magistr Melchior Neumann, nicméně farář Columbus zůstal ve svém úřadu. To svědčí o zajímavém posunu – zatímco dřívější změny se dály násilnou formou, tentokrát i vzhledem k obecnému vyčerpání došlo k nucené koexistenci katolictví a luteránství. Pozoruhodným důsledkem bylo dělení kostelních příjmů na dva díly a to, že se farní chrám stal tzv. simultánním kostelem[14], sloužil tedy oběma konfesím. Jistou převahu měli luteráni, neboť katolíci museli slavit mše před úsvitem, aby *„protestanté nebyli omezováni ve svém konání."*

Po uzavření vestfálského míru a stabilizaci situace v Českém království zemští správci přistoupili ke dlouho očekávanému sjednocení země i po stránce náboženské. 9. října 1649 byly uzavřeny všechny kostely na panství, kde působili luteránští pastoři, a těmto bylo nařízeno, aby odešli ze země. Liberecký kostel sice nemohl být uzavřen, neboť sloužil rovněž katolíkům, ovšem Neumann svůj post musel opustit. 21. října 1649 mu kostelní otcové naposledy vyplatili mzdu před definitivním odchodem do Küpperu. Posledním společníkem starého magistra byl Wenzel Bergmann, farář z Gerlachsheimu, k němuž se Neumann před svou smrtí údajně obrátil těmito slovy: *„Milý sousede, zítra budu ve velkém společenství."* Neumann zemřel 24. listopadu 1657 v Küpperu ve věku 73 let. Kostelní otcové o něm podali zprávu: *„Byl to nadmíru učený muž, který mimo obyčej ovládal orientální jazyky."*

jeho spolupodíl (s ostatními biskupy) na změnách na KTF UK. Podle některých příliš zasahoval do věcí, do nichž zasahovat neměl, podle druhých neřídil diecézi příliš rasantně. A jistě by se našlo dost těch, kterým svými rozhodnutími „zkomplikoval" život.

■■■

Je stále 22. května, pozdní večer. Zadám-li nyní do internetového vyhledávače „Josef Koukl", objeví se odkazy na desítku různých médií. Názvy článků jsou různé, ale text je vždy stejný, pokaždé zkopírovaný. – Nechtěl jsem kopírovat, a tak jsem sepsal několik drobných vzpomínek. Vzpomínek, které jsou vědomě poznamenány naivitou (zmizelého) mládí i nadšením prvních „posametových" let.

Říkává se, že člověk má jen jednu příležitost udělat první dojem. Josef Koukl byl prvním biskupem, kterého jsme – moji vrstevníci i já, ony pověstné „Husákovy děti" – v životě potkali. A nezbývá než říci: *První* dojem z *prvního* setkání s *prvním* biskupem byl nesmírně dobrý.

■■■

Emeritní biskup Josef navštívil Liberec v pondělí 3. května 2010. Zúčastnil se slavení mše spojené s poděkováním za dar života libereckého arciděkana Františka Opletala. V liturgickém průvodu šli ti dva téměř na konci, před hlavním celebrantem. Na závěr bohoslužby, bez předchozího ohlášení, biskup Josef Františku Opletalovi stručně popřál. Inspirován praotci vyvoleného národa poznamenal, že „život začíná v osmdesáti". On sám si ho „užil" tři a půl roku …

Jan Voženílek

PASTORACE

Pět let pontifikátu Benedikta XVI.

V pondělí 19. dubna dovršil Benedikt XVI. pět let svého pontifikátu. Řada diecézí zahájila 11. dubna devítidenní modlitby za papeže.

Pěti letům jeho pontifikátu odpovídá pět obvinění, jež proti němu byla za tuto dobu vznesena.

Prvním obviněním byla jeho údajná necitlivost vůči islámu, když 12. září 2006 citoval ve své přednášce v Řezně (úplný překlad přednášky na universitě v Regensburgu – viz Obrázek roč. 4, č. 11, 7. 10. 2006, příloha) slova Michaela Palaiologa o Mohamedovi. Přitom právě v této přednášce řekl, že hlavním kořenem násilí je představa Boha odděleného od racionality, kterou je třeba překonat.

Druhé obvinění se vynořilo po jeho dokumentu *Summorum pontificum* (celý text jsme otiskli v roč. 5, č. 9, 2. 8. 2007, v příloze): liberalizace starého ritu a sejmutí exkomunikace z lefébvristického hnutí prý měla znamenat krok před 2. vatikánský koncil. Papež však řekl, že nejde o nic jiného než o projev tolerance.

Třetí obvinění se týká jeho údajné necitlivosti vůči židům. Přitom nikdo z papežů nešel tak daleko ve formulaci positivní vize vztahů mezi křesťanstvím a judaismem.

Čtvrtým obviněním je papežův údajný odklon od ekumenismu. Ale papež podnikl řadu kroků ke smíření s východními církvemi.

Poslední obvinění, jemuž čelíme dnes, spočívá v tvrzení, že ještě jako kardinál kryl kněze, kteří se provinili zneužíváním mladistvých. Přitom právě kardinál Ratzinger

postupoval tvrdě proti takovým případům. I když je o tom dostatek důkazů, požaduje jeden z právníků OSN, aby byl papež zatčen a postaven před mezinárodní soudní dvůr.

Jak na to vše mají věřící reagovat? I když naší nejčastější zbraní jsou rozumové argumenty a věcná debata, ze všeho nejdůležitější jsou modlitby za papeže. Jako člověk je Benedikt XVI. jemný a skromný. Naše modlitby mu mohou dodat moudrost, sílu a vytrvalost, aby čelil nepřízni času.

http://res.claritatis.cz/zpravy/tisk/pet-let-pontifikatu-benedikta-xvi/3781

Foto

- U příležitosti pátého výročí volby Benedikta XVI. na Petrův stolec se v apoštolském paláci konal slavnostní oběd Svatého otce a 60 kardinálů, žijících v Římě.

Pěší pouť pro mladé muže Pošumavím

Bohoslovci Arcibiskupského semináře v Praze pořádají v létě 2010 pěší pouť pro mladé muže od 15 do 20 let. Pouť budou doprovázet sami bohoslovci a na různých místech bude k disposici kněz. Maximální počet účastníků je 30. Není to pro lenochy, ale každý zdravý mladý muž tuto trasu ujde. Půjde se Pošumavím po zelených a červených turistických značkách! Termín konání je od úterý 3. 8. do neděle 8. 8. 2010. Více informací a přihlášky na

www.tammim.spolco.cz.

10. diecézní pěší pouť mládeže

Vážení kněží, spolupracovníci a spolupracovnice v pastoraci, od 30. 6. do 6. 7. chceme s mladými naší diecéze jít již 10. diecézní pěší pouť mládeže. Protože se jedná o pouť výroční, vybrali jsme jako její start a cíl místa pro naši diecézi charakteristická: poputujeme z Litoměřic do Jablonného v Podještědí, kde pouť završíme poutní mší svatou v 10.30 h s naším biskupem Janem Baxantem.

Rádi bychom mladým pomohli vytvořit prostor pro setkání s Bohem. Mohou zakusit jeho přítomnost v přírodě, ve společenství vrstevníků, při setkání s lidmi cestou, při každodenních katechezích. Vrcholně se s ním pak setkávají při liturgii – v modlitbě církve, ve svátosti smíření a při každodenní mši svaté. Pouť je školou víry, vztahů, sebezapírání a vzájemné pomoci, ale také místem radosti a humoru. Poutník cestou nese před Bohem nejen svůj osobní úmysl, ale také společný: za rodiny, za kněze i za ostatní Bohu zasvěcené osoby naší diecéze.

Prosím každého z Vás o podporu této naší snahy, přiblížit sebe i mladé lidi Pánu Ježíši, stát se více citlivými vůči jeho hlasu, vyprosit si lásku k němu a sílu k jeho následování na naší životní pouti. Jsem přesvědčen, že rozkvět naší diecéze závisí na proměně srdce jejích obyvatel. A k tomu chceme přispět.

Nabídněte, prosím, pouť mladým ve svých farnostech, pozvěte je. Plakátek i mnoho dalších informací o všech dosavadních diecézních pěších poutích mládeže najdete na www.pout.wz.cz.

S pozdravem a díky za Vaši spolupráci a modlitby zdraví

Jiří Smolek (odpovědný za pouť)

Najdi svoji cestu ...

Mladé muže od 17 let, kteří hledají své životní povolání, zveme na duchovní cvičení v Arcibiskupském kněžském semináři v Olomouci ve dnech 2. – 6. srpna 2010. Exercitátorem bude spirituál Teologického konviktu P. Jan Linhart. Více informací na

www.knezskyseminar.cz.

XVI. Ministrantský tábor

Tábor je určen pro ministranty i pro kluky, kteří ještě neministrují, ale mají o službu u oltáře zájem – rádi je zaučíme a povzbudíme. Účastníky přijede povzbudit i náš biskup Jan Baxant.

Kontakt: 608 703 442

Michael Hájek,
zástupce hlavního vedoucího

ACEL 05/2010

Dětský den u Obrázku se koná 5. 6. 2010 od 9.00, kdy je registrace. Bude-li prše, přesun do tělocvičny na Ruprechtickém náměstí, přezůvky s sebou.

Dne 9. června od 17 hodin proběhne v kapli Vzkříšení jedinečné setkání flétnových souborů. Večerem provází Jaroslav Koutský. Vstupné 50 Kč. Akce je podpořena Kulturním fondem Statutárního města Liberc. Přejeme pěkný zážitek.

Václav Vaněk

Dělníci na vinici

Liberečtí duchovní správci do roku 1945 (26)

Vražda patera Andrease Stommäuse měla dalekosáhlé důsledky. Když odhlédneme od samotné tragédie zmařeného života Božího služebníka, přišel Liberec na několik let také o duchovního správce. Při hrůzách stále nelítostnější třicetileté války jistě místní měšťané tuto skutečnost často nevzpomínali, přece však absence duchovního vedení představovala nemalý problém. Snahy o překonání tohoto stavu a vlastní náboženský život liberecké farní obce budou námětem tohoto pokračování našeho seriálu.

Podle všech dostupných údajů nebyl téměř po celá třicátá léta 17. století v Liberci duchovní. Katolická církev nadále trpěla takovým nedostatkem kněží, že posílat je do místa s tak špatnou pověstí, jakou měl Liberec, by znamenalo hazardovat s jejich životem. Luteráni měli sice ve městě výsostné postavení, přece si však několik let netroufali při nejistém válečném a politickém vývoji měnit status quo. Až obsazení Frýdlantska Švédy v roce 1639[1] a jejich vpád do Liberce zásadně proměnily situaci a posílily odhodlání dosud váhajících protestantů. V červnu 1639 se mohl do města po patnácti letech vrátit magistr **Melchior Neumann**[2], který dosud dlel v nedalekém Küpperu.[3] Samozřejmě návrat luteránského pastora byl významným předělem a následující události se v tomto smyslu jeví jako jeho logické a nevyhnutelné pokračování. Zásadní obměna proběhla také v městské radě, novým písařem se stal horlivý luterán Johann Erdtmann. Na počátku roku 1640 se do Liberce mohl nakrátko podívat někdejší majitel celého panství, **Kryštof z Redernu**. Byl to návrat triumfální, liberečtí měšťané vynaložili na uvítání svého pána značnou sumu peněz.[4] Jestli Redern plánoval návrat a opětovné převzetí rozsáhlého majetku, nebo jestli se jednalo o sentimentální rozloučení s někdejším domovem, nevíme. Další vývoj by dával za pravdu druhé variantě, již v březnu 1640 se musel Redern definitivně vzdát svých snů a znovu opustit České království.[5]

Je téměř nemožné přesně určit, jak vypadala farnost v těchto pohnutých dobách. Drobné zmínky však svědčí o dosti tristním stavu farního kostela. Když se do něj totiž vloupali pokladů chtiví Švédové, museli odtáhnout s nepořízenou, neboť ze zpustošeného chrámu již nebylo co ukrást. Zklamaní vojáci tedy alespoň vyplundrovali kapří rybník, patřící městu, a podobně naložili se zásobami vína v radničním sklípku. Toto jejich počínání mělo překvapivě negativní důsledky pro pastorační činnost ve městě. Když chtěl 14. srpna 1639 magistr Neumann udílet přijímání pod obojí způsobou, nebylo k disposici žádné víno. Kdo ví, jak by to s bohoslužbou dopadlo, kdyby 9,5 žejdlíky[6] vína nevypomohl Hans Pilz.

Neumann ovšem věrně kopíroval osudy Kryštofa z Redernu, i on musel v březnu 1640 opustit Liberec a navrátit se k duchovní práci v Küpperu. Zda Neumanna bezprostředně nahradil katolický kněz, o tom se nezachovaly určité zprávy.

Prvním nepochybně doloženým katolickým správcem liberecké farnosti po smrti patera Stommäuse a zároveň prvním v nyní již nepřerušené řadě byl **Balthasar Zieger** z Liebentalu ve Slezsku. Jeho působení je velice přesně ohraničeno daty 24. duben 1642 až 19. říjen 1644. Bohužel více o osudech tohoto muže informováni nejsme.

Ziegerův nástupce **Johann Christoph Reinhold** z Habelschwerdtu[7] v Kladsku byl naproti tomu osobností mimořádnou, mužem, jenž dosáhl nejvyšších církevních hodností ze všech libereckých farářů

31. BENEFIČNÍ KONCERT

V KOSTELE Sv. BONIFÁCE V LIBERCI Hanychově

v sobotu 19. 6. 2010 od 18 HODIN

TURNOVSKÉ ORCHESTRÁLNÍ SDRUŽENÍ DIRIGUJE ONDŘEJ ÚTRATA SOLISTÉ: IRENA ŠPINLEROVÁ – CEMBALO RADOVAN SKALICKÝ - FAGOT

PROGRAM:

G. F. Händel (1685 - 1759) – Concerto grosso op. Nr. 5 d-moll (1. Grave-Allegro, 2. Adagio, 3. Allegro, 4. Allegro)

A. Vivaldi (1678 - 1741) - Koncert C dur pro fagot (1. Allegro, 2. Andante non molto, 3. Allegro)

M. Reger (1873-1916) - Andante pro smyčcový orchestr

J. A. Benda (1722 – 1795) - Koncert G-dur pro cembalo (1. Allegro moderato, 2. Andante noc moto, 3. Allegro scherzando)

Příští program: 19. 9. 2010 v 18 hodin

Ivan Štraus – housle a Michaela Štrausová - housle

ZMĚNA KONCERTU V HANYCHOVĚ

Došlo ke změně programu v kostele Sv. Bonifáce a to, že koncertní provedení Missa brevis od Pavlici, které se měla konat 20. 6. 2010 od 18 hodin nebude, a na místo toho se uskuteční v sobotu 19. 6. 2010 od 18 hodin koncert Turnovského orchestrálního sdružení se sólisty.

Z FARNOSTI RUPRECHTICE

V sobotu 29. 5. 2010 od 15.00 se můžete u nás na faře více seznámit se svatým Františkem očima kapucínů.

Program:

15.00 – Pohled kapucínů na sv. Františka

16.00 – Film a diskuse

17.00 – Kapucínské misie

18.00 – Modlitba

Misijní program pro nás připravují bratři kapucíni.

Celebrace mše sv. 29. a 30. 5.: br. Anastáz, který za komunismu 16 let působil v Liberci.

Předávání zkušeností o modlitbě a úskalích při ní: br. Titusm.

Přiblížení Františkova listu: br. Radek.

V neděli 30. května 2010 od 16.00 vás zveme na 13. ročník benefičního koncertu pro Dětský diagnostický ústav (DDÚ). Účinkují děti DDÚ a hudební skupiny z libereckých křesťanských sborů.

Kromě úvodního vystoupení dětí z DDÚ a pořádající „Scholy od 3A“ (od tří Antonínů) vystoupí pěvecké sbory z téměř všech libereckých křesťanských sborů.

Věříme, že ten, kdo na některý z předchozích ročníků přišel nelitoval času ani dobrovolného vstupného. Veškerý výtěžek z této akce je vždy věnován diagnostickému ústavu a je využit ve prospěch dětí, které neměly to štěstí, aby se narodily do harmonických rodin. Každým rokem se zvyšuje i umělecká hodnota jednotlivých „čísel“, sbory se chtějí představit v tom nejlepším světle, vždy s něčím novým. Přijďte si letos poslechnout i vy!

Srdečně zve „Schola od 3 A“

100. výročí kostela Svatého Antonína Paduánského

Sobota 5. června

Minikoncert sboru „Babí léto“ na Dětský den v kostele U Obrázku

Neděle 13. června

9.00 mše sv.

10.00 Ruprechtická pouť

17.00 koncert Severáčku

18. – 20. června 2010

Den otevřených dveří, výstava výtvarných prací žáků ruprechtické školy, minikoncert, výstava o historii kostela

Spolek ruprechtických sousedů vás srdečně zve na DĚTSKÝ DEN konaný 30. 5. 2010 od 13.00 do 17.00 h v areálu bývalého Svazarmu u kapličky v Ruprechticích. Pro každé dítě sladká odměna.

www.farnostruprechtice.cz/

Z FARNOSTI VRATISLAVICE NAD NISOU

V neděli 30. května bude mše sv. letos poprvé v kostele a to na slavnost Nejsvětější Trojice. Začne v tradiční čas v 8.30 hodin. Vzhledem k probíhajícím opravám kostela, je možné, že zde oslavíme „jmeniny“ kostela a přesuneme se opět do kaple. Děkujeme za pochopení.

V neděli 30. května od 18 hodin se v sále pod kaplí uskuteční koncert dívčího komorního sboru Concore ve spolupráci s flétnovým souborem ZUŠ Jabloňová pod názvem Naštorc.

KORESPONDENČNÍ ADRESA

Hnutí Pro život ČR Hlubočepská 85/64 152 00 Praha 5

Kontakty

tel.: 603 976 231 e-mail: info@prolife.cz http://prolife.cz

Poradna Aqua vitae

tel.: 800 108 000 http://linkapomoci.cz

Bankovní spojení

159205438/0300

Miroslava Kopicová ministryně

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy Karmelitská 7 118 12 Praha 1

V Praze 17. května 2010

Věc: Protest[1] proti metodickému pokynu „Doporučení k realizaci sexuální výchovy v základních školách.“

Vážená paní ministryně,

velmi důrazně protestujeme proti vydání metodického pokynu *Doporučení k realizaci sexuální výchovy v základních školách* a požadujeme jeho zrušení[2]. Jeho ovocem bude pouze nárůst promiskuity dospívajících a nárůst všech souvisejících patologických jevů (AIDS, potraty, těhotenství mladistvých ...).

Přestože metodický pokyn je psán zdánlivě neutrálním jazykem, není jej možné aplikovat, aniž by zároveň nedocházelo k radikálnímu svádění k promiskuitnímu chování. Metodický pokyn nutně při výuce vede k popření intimity lidské sexuality, čímž ji zbavuje lidskosti a degraduje na animální úroveň. Děti, které budou s touto výukou konfrontovány, bude poškozovat po psychické stránce, neboť zcela ignoruje vývojovou psychologii. Praktickou ukázkou naplnění metodického pokynu je příručka *Sexuální výchova – vybraná témata*.

Metodický pokyn je v podstatě zaměřen na to, jak „bezpečně“ žít hedonisticky promiskuitní vztahy. V prevenci sociálně patologických jevů týkajících se lidské sexuality, které prakticky všechny pramení z promiskuity, je pokyn stejně absurdní, jako by se děti při drogové prevenci měly ve škole učit bezpečně fetovat: poznat při nákupu kvalitní drogu, bezpečně ji aplikovat, jak hygienicky pečovat o stříkačky a jehly atd.

Vyskytuje-li se ve škole dítě s risikovým

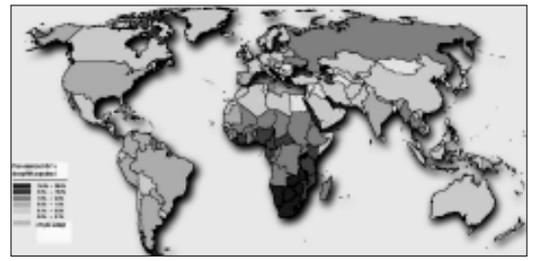

chováním (předčasný sexuální vztah, promiskuita, prostituce atp.), je na místě individuální přístup vyučujícího koordinovaný s rodiči a nikoli veřejné vlamování se do této intimní oblasti dospívajících.

Pro vydání metodického pokynu žádné výrazné společensko-patologocké důvody neexistují. Spíše je na místě, aby škola vyvažovala vliv komerčních médií a vedla žáky k prevenci promiskuity. V každém případě pro prevenci promiskuitního chování je zcela nevhodný jednostranně zaměřený předmět sexuální výchovy, ale přirozeně vhodným prostředím je např. rodinná výchova, kde lze celé téma zasadit do přiměřeného kontextu.

Z těchto důvodů důrazně protestujeme proti zavádění sexuální výchovy, požadujeme zrušení příslušného metodického pokynu a stažení publikace *Sexuální výchova – vybraná témata* a vyváženou veřejnou debatu.

S pozdravem

Mgr. Radim Ucháč

Kopie: PSP ČR, Výbor pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu Senát, Výbor pro vzdělávání, vědu a kulturu Česká biskupská konference Učitelské noviny

---

[1] Srov. Prohlášení ČBK v minulém Obrázku na s. 12.

[2] Naproti tomu 1. místopředsedkyně KDU-ČSL Michaela Šojdrová žádá stažení příručky pro učitele „Sexuální výchova – vybraná témata“ z webových stránek MŠMT. Jeden ze dvou zveřejněných materiálů, kterým je příručka pro učitele, je podle Šojdrové zcela nepřijatelný a proto poslankyně požádala ministryni školství o jeho stažení z webu.

Foto

- S nárůstem promiskuity dochází k celosvětovému nárůstu AIDS.

Slavnostní prohlášení

presidenta republiky a arcibiskupa pražského a primase českého o úpravě vzájemných vztahů při péči o Katedrálu[1] sv. Víta, Václava a Vojtěcha

President republiky a arcibiskup pražský a primas český vycházejíce z Preambule Ústavy České republiky, zůstávajíce věrni všem dobrým tradicím dávné státnosti zemí Koruny české i státnosti československé, rovněž staleté tradici společných dějin českého státu a římskokatolické církve, a vyjadřujíce svou společnou vůli zabezpečit spolehlivou a harmonickou spolupráci mezi státem a římskokatolickou církví při správě Katedrály sv. Víta, Václava a Vojtěcha prohlašují, že:

Článek 1

Vycházejíce ze společného přesvědčení, že Katedrála sv. Víta, Václava a Vojtěcha (dále jen „Katedrála“) je národním duchovním, kulturním i státním symbolem a vedeni úmyslem vytvořit trvalé základy pro rozvoj dobrých vztahů mezi státem a církví na Pražském hradě, president republiky a arcibiskup pražský a primas český shodně konstatují, že účelem tohoto prohlášení je uspořádat vzájemná práva a povinnosti účastníků a určení podmínek společného provozování Katedrály, umožnění užívání Katedrály k liturgickým účelům římskokatolického ritu, při zajišťování návštěvnického provozu, jakož i k účelům státně representačním, zajištění péče o movité věci umístěné v návštěvnicky přístupných částech Katedrály, a určení dalších souvisejících podmínek a pravidel jejího užívání.

Článek 2

President republiky a arcibiskup pražský a primas český se shodli na potřebnosti řešit vzájemné vztahy státu a církve na Pražském hradě spoluprací, i s ohledem na skutečnost, že ke dni podpisu tohoto prohlášení nedošlo k závaznému majetkovému vypořádání státu a katolické církve za období od 25. února 1948 do 17. listopadu 1989, je správné a spravedlivé řešit tento spor ve vzájemné shodě a nepokračovat v soudních sporech o vlastnictví Katedrály a dalších nemovitostí v areálu Pražského hradu.

Článek 3

President republiky a arcibiskup pražský a primas český, za účelem zajištění péče o Katedrálu, se dohodli na vytvoření její Rady, která by měla přispět k všestranné a náležité péči o stav a provoz Katedrály v zájmu věřících i široké veřejnosti.

Členství v Radě je čestná funkce. Členy Rady jsou držitelé sedmi klíčů (president republiky, předseda vlády České republiky, arcibiskup pražský a primas český, předseda Senátu Parlamentu České republiky, předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, světící biskup a probošt Metropolitní kapituly u Sv. Víta, primátor hlavního města Prahy) potřebných pro vyzvednutí korunovačních klenotů z Korunní komory Katedrály, jakožto nejvyšší zástupci státu, církve i obce.

Článek 4

President republiky a arcibiskup pra-

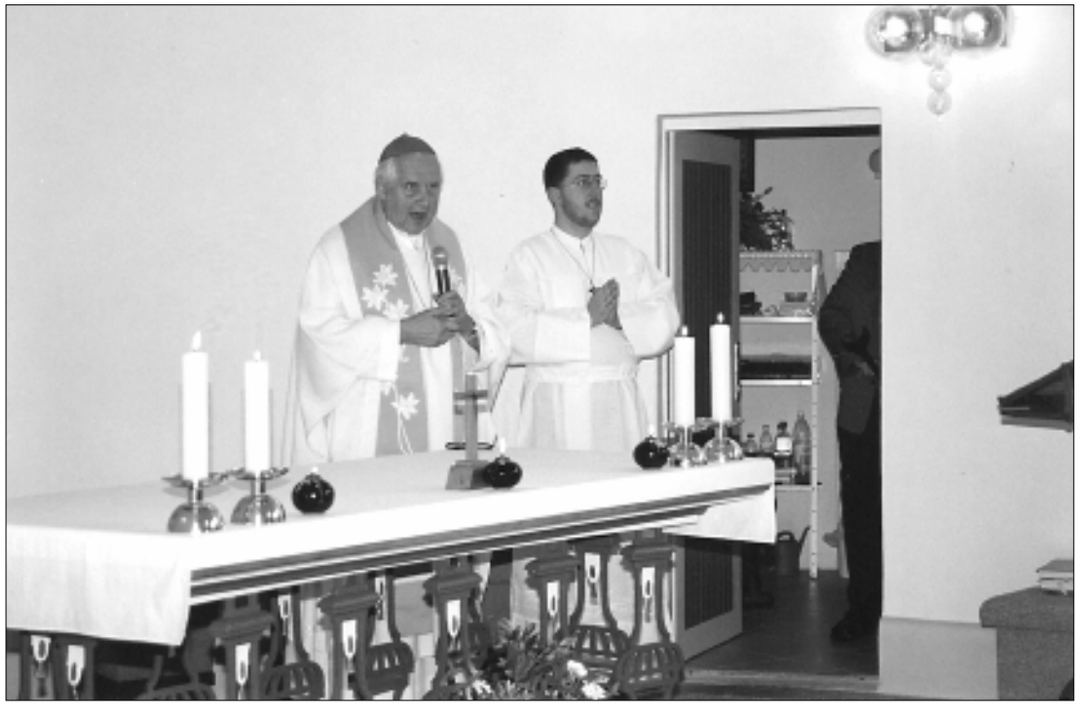

Římskokatolická farnost Liberec-Rochlice

Vás zve na

POUTNÍ MŠI SVATOU

která se koná

6. června 2010 v 7.45 hodin v kostele Sv. Bonifáce v Liberci-Hanychově u příležitosti slavnosti sv. Bonifáce

Připraveno bude i malé pohoštění

V 17.00 bude na faře Na Perštýně poutní posezení.

Všichni jste na tuto oslavu srdečně zváni!!

Administrátor farnosti Liberec-Rochlice
P. Lukáš Bradna OFM
a hanychovští farníci

Večery chval v Liberci

Večery chval v Liberci v kostele sv. Kříže se konají v průběhu akademického roku každé 1. pondělí v měsíci od 19.00. Naposledy do prázdnin se sejdeme v červnu v pondělí 7. 6. 2010 v 19.00 v kostele sv. Kříže. Je to večer písní chval s krátkou promluvou nad Božím slovem a proseb za přítomné určený nejen pro mladé, ale pro všechny, kdo se chtějí modlit.

Farnost Liberec-Rochlice pořádá

2. Hanychovskou burzu

Burza se koná ve středu 9. 6. 2010 od 9 do 19 hodin.

Veškerý získaný obnos putuje **na doplatek nových varhan v kostele Sv. Bonifáce v Hanychově.**

Kde se burza koná?

V Dolním Hanychově, v rodinném domě **v ulici V Horkách 234**, v těsném sousedství MŠ Strakonická (5 min. od tramvajové zastávky Kubelíkova, naproti firmě Elmarco).

Pokud se Vám bude hodit jiný termín, nebo budete bloudit, zde je kontaktní telefonní číslo:

723 601 109

M. Zatloukalová

Rádi bychom pozvali především účastníky JUMPu (tábora pro mladé), kteří zde budou mít příležitost se setkat se svými známými. Ale jinak je akce otevřená všem, kteří se hlásí ke křesťanství. Ukončení ve 20.30.

Kontakt: vecery.chval (zavinac) gmail.com

Na setkání s vámi se těší

P. Bartoloměj OFM, Dominik Fišer a spol.

jménem Dikra, kterou znásilňoval její otec, imám mešity v Holandsku. Když mu hrozilo, že stane před nizozemským soudem, utekl do Maroka.[8]

Tomáš Beran

---

[1] http://www.hes-france.org/actions/communiques/contre-l-homophobie-et-la

[2] http://www.rainbowrose.eu/spip.php?article108

[3] http://www.lexpress.fr/actualite/societe/education/les-annonces-de-nicolas-sarkozy-sur-l-ecole_890050.html

[4] http://www.gloria.tv/?media=74672

[5] http://www.newswire.ca/fr/releases/archive/May2010/17/c4292.html

[6] http://www.cyberpresse.ca/chroniqueurs/patrick-lagace/201005/16/01-4281007-le-mepris-de-kazem-ouellet.php

[7] http://www.la-croix.com/-La-socialisation-est-plus-grande-que-dans-d-autres-pays-/article/2426628/55350

[8] http://www.lavieeco.com/societe/16445-maroc-pedophilie-dans-75-des-cas-les-agresseurs-sexuels-sont-des-proches.html

Foto

- Před půl devátou se klečící katolíci začali modlit Zdrávas, deset minut po půl začala druhá strana zpívat internacionálu.

ZPRÁVY Z FARNOSTÍ

Střípky úvah nad zprávou o odchodu biskupa Josefa

Bůh nikdy nedopustí nic zlého, aby za tím pro nás nebylo něco dobrého. To jsou slova biskupa Josefa. Je to jedna z moudrostí, kterou si ve svém životě od něho ponesu. Zpráva o jeho náhlém odchodu k nebeskému Otci byla zpočátku překvapivá, bolestná, ale jistě je to vůle Boží.

Biskup Josef byl pro mnohé z nás prvním biskupem, kterého jsme ve svém životě mohli potkat. Byl posledním biskupem, který byl svěcen v době totality, ale zároveň byl prvním, ve kterém získala po dlouhé době litoměřická diecéze zase pastýře. Kdo zná historii a osudy předchozích dvou biskupů, je si jistě vědom toho, že přijít do litoměřické diecéze a stát se jejím biskupem vyžadovalo velkou dávku odvahy. Těch dvacet let, co byl v diecézi jako biskup, byl skutečně biskupem pastýřem, nikoli biskupem úředníkem. Znal tuto diecézi opravdu velmi dobře a my diecézané jsme zase znali jeho. Když skončil své biskupské období a stal se emeritním biskupem a zůstal v této diecézi, která dostala mladého biskupa Pavla, jakoby se naše diecéze stala skutečnou rodinou. Nový biskup jako by byl otcem, starý biskup dědečkem.

Otec biskup Josef byl ten, který mi udělil iniciační svátosti. Jako konvertita, který přijal křest později, jsem si o to více uvědomoval hloubku víry a okamžik setkání se svým udělovatelem jsem prožíval o to intensivněji. Dodnes si stále vybavuji kázání otce biskupa Josefa při svém křtu. A tak se on stal pro mne dárcem. Když mě pak před osmi lety žádal, zda bych mohl přijít do Litoměřic, rád jsem mu vyhověl. A právě toto období pro mne bylo velkou příležitostí poznat biskupa Josefa z té druhé stránky, bez mitry a bez berly.

…

Otce biskupa Josefa jsem poprvé ve svém životě potkal skoro na den před dvaceti lety v hejnické basilice Navštívení Panny Marie. Tam jsem mu poprvé směl ministrovat a netušil jsem, jak mě jeho osoba bude následujících dvacet let velmi intensivně doprovázet. A o to hlouběji si nyní uvědomuji, jak skutečně Bůh řídí naše kroky, když mi dal možnost před týdnem v hejnické basilice naposledy otci biskupovi posloužit, tentokrát ne coby malý ministrant, ale jako jeho ceremoniář. Netušil jsem, že o týden později mě ráno probudí telefonát se zprávou o jeho úmrtí.

Myslím si, že nejen ze slušnosti, ale upřímně a ze srdce bych měl otci biskupovi Josefovi poděkovat za udělené svátosti, za vyřčená moudrá slova a skutečně hluboká a současně tak konkrétní kázání, za jeho upřímnost i uvážlivou ráznost. A požádat ty, kterým snad nějakým způsobem ublížil, za odpuštění.

Michal Olekšák, biskupský ceremoniář biskupa Msgre. ThDr. Josefa Koukla

ský a primas český se dohodli na tom, že Kancelář presidenta republiky resp. Správa Pražského hradu, poskytne pro řádné zajištění potřeb římskokatolické církve při péči o Katedrálu k užívání potřebné nemovitosti na Pražském hradě, a to Metropolitní kapitule u Sv. Víta v Praze. Kancelář presidenta republiky resp. Správa Pražského hradu zajistí, jako doposud, veškerou péči o tyto nemovitosti.

Dáno v Praze dne 24. května 2010 ve dvou vyhotoveních.

www.hrad.cz/cs/pro-media/tiskove-zpravy/6572.shtml

Foto

www.klaus.cz/foto/detail/40

---

[1] Pozn. red.: O „problému katedrály“ jsme psali podrobně zvl. v roč. 7, č. 5, 5. 4. 2009, na s. 9nn. Čtenář může srovnat tam popisované problémy s nynějším vyústěním.

FRANTIŠKÁNI A PŘÁTELÉ SVATÉHO FRANTIŠKA

Milí liberečtí, rochličtí, ruprechtičtí a vratislavičtí farníci,

Pán Ježíš nás často vybízí k tomu, abychom hlásali evangelium všem lidem. Říká: *Jděte tedy, získejte za učedníky všechny národy […] a učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal* (Mt 28, 19 – 20). A svatý apoštol Pavel říká: *Že hlásám evangelium, tím se chlubit nemohu; to je mi uloženo jako povinnost, a běda, kdybych ho nehlásal* (1 Kor 9, 16).

Kolikrát jsme slyšeli ta slova! A přece se málokdo z nás skutečně odhodlal evangelium hlásat. Bojíme se neporozumění či odmítnutí, bojíme trapnosti či směšnosti. Nechceme být přirovnáváni k sektám a utěšujeme se, že máme svědčit jen svým životem.

Nyní máme příležitost připojit se k misijnímu působení církve, aniž bychom všechny své obavy museli naráz překonat – pomohou nám totiž bratři a sestry z jiných farností, kteří již mají s misijní činností zkušenosti: V týdnu od 4. do 11. října se v Liberci uskuteční misie, kterou připravuje františkánská provincie ve spolupráci s některými členy františkánské rodiny, libereckými farnostmi a přáteli. Misie je zaměřena pro lidi, kteří do kostela nechodí, ale část programu je určena také pro povzbuzení libereckých farností. Podobná akce proběhla již loni v Plzni – a setkala se se zájmem i s kladným přijetím obyvatel.

Misijní tým se však neobejde bez pomoci bratří a sester z libereckých farností. Jak je tedy možno pomoci?

1. Modlitbou. Konkrétní úmysly modliteb sdělíme.

2. Zapojením se do skupin při evangelizaci. Půjde např. o skupinu adorační, o informační stánek v centru Liberce, o přípravu modlitebních večerů, o návštěvy nemocných v LDN, o přednášky na středních školách o přípravu dětského dne či o propagaci.

3. Zapojením se do příprav. Akci je možno podpořit technickou asistencí nebo třeba vařením. Přijmeme i finanční dary na tento účel.

Nebojte se – podle svých sil, možností i osobních darů – k této misii připojit. Nikdo z nás není expert; každá pomoc je užitečná. Kontaktovat nás můžete také na emailu misie.liberec@seznam.cz.

Za tým misionářů
Br. Jakub OFM
Liberecký koordinátor
Br. Bartoloměj OFM

Acta curiae episcopalis Brunensis ze dne 7. 4. 2010 sdělují:

Dne 15. 3. 2010 Msgre. Vojtěch Cikrle, biskup brněnský, dal dovolení ke zřízení řeholního domu Řádu menších bratří-františkánů v Brně v objektu fary v ulici Vranovká 103.

P. Josef Dobiáš

HISTORIE

Střední Evropa (2)
Záchrana Vídně a Jan III. Sobieski (1. část)

Armády křesťanské Evropy pod vedením polského krále Jana III. Sobieského rozdrtily 12. září 1683 osmanské vojsko obléhající v čele s velkovezírem Karou Mustafou císařskou Vídeň. Zpráva o bitvě, jíž se na křes-

ťanské straně účastnilo 70 000 vojáků a na osmanské straně 60 000 (nepočítaje 20 000 janičárů obléhajících Vídeň), se rozletěla po celé Evropě. Jedna z tehdy nejdůležitějších politických mocností islámů (vedle Persie a říše Velkého Mogula) pocítila ve svých dějinách přelomovou vojenskou porážku, po níž byla uvržena do politické defensivy, nemohouc již více ohrožovat křesťanský svět. Tehdy se zdálo, že se otevírá cesta k osvobození Balkánu a Svaté Země.

Tažení, které skončilo prohrou, započali Osmané 24. května 1863 odchodem od řeky Sávy (Sau) ve směru k uherským hranicím s cílem ovládnout tuto část území nacházejícího se pod vládou Habsburků, včetně hlavní tvrze v Rábu (Raab, dnes Győr). O tři dny později se k nim připojily pomocné oddíly krymského chána Muráda Gireje a již 30. července překročily hranici habsburského panství.

Rakouské velení se mezitím 7. května na vojenské poradě rozhodlo použít dřeň svých sil pod velením Karla Lotrinského k obsazení pevnosti v Komáromu (Komorn) a následně s její podporou v zádech zahájit výpad proti osmanským državám na Horních Uhrech a území, kde operovali maďarští povstalci Imreho Thökölyho, tzv. kuruci. Plán předpokládal dobytí osmanských pevností v Újváru (blízko Temesvaru) a Ostřihomi (Gran), posílení posádky v Rábu a následně obranu přechodu přes Dunaj a Rábu před blížící se výpravou Kary Mustafy. Rakouské obléhání Újváru, které započalo 5. června, bylo přerušeno už po třech dnech, neboť dorazila zvěst o nadcházející osmanské armádě. Císařská vojska se stáhla ve směru Komáromu a Rábu, jehož dosáhla 23. června. Zde se část sil rozmístila u Ráby, aby bránila přechod přes řeku, další část, která zůstala na Slovensku, měla chránit levé křídlo Rakušanů před útoky kuruců. Tváří v tvář značné osmanské přesile, která hrozila obklíčením, se musel kníže Karel Lotrinský spolu se svými 12 000 vojáky stáhnout od břehů Ráby a přesunout kavalerii směrem k Vídni, pěchotu pak ponechal v Rábu na posílení jeho obrany. Do 7. července Osmané zdolali přechody řeky a vyrazili k Vídni. K blokádě Rábu zůstal 20 000 členný korpus pod velením paši Ibráhíma, zatímco k ovládnutí Bratislavy a Nitry velkovezír vyslal 6 000 vojáků z pohraničí a 10 000 členný oddíl kuruců vedený pašou Abbásem Husajnem. 14. července stanuly síly Kary Mustafy u bran císařského hlavního města – v samém srdci Evropy. Po té co se obránci města odmítli vzdát a přestoupit na islám, začalo téhož dne obléhání.

Král Jan III. Sobieski, který mezitím v Krakově vyčkával na plné seskupení polských a litevských vojsk, vyrazil po naléhavých rakouských prosbách o rychlou pomoc 15. srpna v čele 20 000 korunní armády, nečekaje na opozdilé oddíly Litevců. Ve stejnou dobu korpus paši Husajna operující na území Slovenska s cílem zaútočit na vojska knížete Karla Lotrinského u Vídně obsadil Bratislavu, započal s obléháním tamního hradu a výstavbou mostů přes Dunaj. Když se o tomto záměru rakouský velitel dověděl, zaútočil 29. července na Osmany, přičemž jim způsobil citelné ztráty a přinutil k ústupu. Následně se císařská vojska rozložila u Angernu (u Kremže) a navázala styk se silami Jana III. Sobieského, který v té době stanovil za místo soustředění své armády Kremži (Krems), nacházející se kolem 60 km na sever od Vídně. Aby znemožnil spojení Rakušanů s polskými vojsky, zamířil paša Husajn ke zmíněnému městu, ale v bitvě u Bisambergu (dnes 5 km sv. od Vídně) byl 24. srpna opět poražen silami knížete Karla. Místo soustředění křesťanské armády bylo mezitím přeneseno blíž k Vídni do města Tulln (na Dunaji mezi Kremží a Vídní).

Bitva rozhodující o úspěchu osvobození Vídně započala rozkazem vrchního velitele spřátelených vojsk Jana III. Sobieského 12. září o třetí hodině ranní. Jako první zaútočily podél Dunaje oddíly pěchoty a rakouského a švábského jezdectva, dobývajíce do osmé hodiny Nusdorf a do poledne Heiligenstadt (dnes oba už patří Vídni). Vzhledem k nebezpečí vpádu na levé křídlo celé osmanské armády, neboť polská jízda podporovaná pěchotou a dělostřelectvem ještě stále nepřekročila vrcholky Vídeňského lesa, nařídil Jan III. Sobieski ze svého velitelského místa na hoře Kahlenberg (dnes také součástí Vídně) zastavit útok rakouských a německých vojsk na Döbling (tehdy ještě samostatná obec, na úpatí Kahlenbergu). Po

zaštiťují „republikánstvím“ a katolické hierarchy vylučují z debaty – její hlavní proud je pak vymezen tak, aby každý hlas který poukáže na lidskou přirozenost, mohl být klasifikován jako extremistický. *Nerepublikánský*, protože *nesekulární*. A v takovém řečišti zákonitě dominují stanoviska socialistů, proti nimž se žádný tzv. pravicový francouzský politik prakticky neodváží nic nahlas říct. A člověk trpí. Děti trpí. Pro příští školní rok budou v pěti desítkách francouzských škol nasazeni policisté, takového stupně už tam násilnosti mezi dětmi dosáhly.[3)]

Mezitím z Polska necelé dvě stovky příslušníků pohraničních jednotek jeho armády vyrazily na pouť do Lourdes, v Poitiers se tento víkend schází osm set laiků a kněží jako zástupci třicetitisícového sdružení katolických dělníků a francouzský Institut Civitas na konec srpna připravuje v Chateauroux konferenci „Obnova katolické Francie“. Nedávná oslava svaté Jany z Arku v Paříži, kterou Institut Civitas organizoval, byla velmi úspěšná.[4)]

Kardinál Marc Ouellet připojil svůj hlas ke kampani québeckého hnutí pro život a *nerepublikánsky*, jak by řekla francouzská levice, si dovolil ozřejmit některé pravdy morálního učení Církve, pravdy o člověku a zdroji jeho důstojnosti. Také v Kanadě se hned našel celý zástup *republikánů*. Například paní Françoise Davidová, ideoložka a vůdkyně levicového hnutí Québecké solidarity, také rytířka Národního québeckého řádu, vydala prohlášení, že otec kardinál patří mezi katolické fundamentalisty, kteří ohrožují ženy a kteří nesmějí své názory uplatnit.[5)] Novinář Patrick Lagacé z deníku La Presse se zase lekl, že existuje někdo, kdo je proti zabíjení těžce nemocných lidí, a svůj šok přetavil do prohlášení, že kardinálovi přeje dlouhé a bolestivé umírání.[6)]

Ve Španělsku podle jedné studie, provedené mezi lidmi nad 65 let věku, žije společně se svými dětmi a vnoučaty 27 % mužů a 33 % žen. Mezi seniory, kteří žijí sami, je těch, kteří se často cítí osaměle, 27 % a těch, kteří to pociťují občas, 32 %. A to je Španělsko zemí s podmínkami, které zakládají vyšší stupeň odolnosti vůči atomizujícím sociálním procesům. Informoval o tom La Croix v reportáži z Madridu, ale hlubší analýza, která by, pokud jde o pocity štěstí a bolesti, rozlišila, jak žijí křesťanské rodiny a jak ty ostatní, v článku nebyla.[7)]

Hovoří se v televizi a novinách v posledních týdnech a měsících každou chvíli o sexuálním zneužívání dětí. Katolickými kněžími a katolickými vychovateli. Samozřejmě. Objevují se údajná svědectví o ohavných činech ze 70. a 80. let. V dubnu vydala prohlášení k souvisejícím mediálním útokům na Svatého otce Benedikta XVI. Česká biskupská konference Říká mj.: „Stálé mediální opakování starých případů se snaží vytvářet atmosféru hněvu a odsuzování celého stavu kněží či věřících katolíků, kteří se stávají nevinnými oběťmi bezohledného boje vytvářejícího protikatolickou fobii. /../ Informace vytržené ze souvislosti vytvářejí nepravdivý obraz. Například statistika státního departmentu USA za rok 2008 uvádí, že 64 % těchto zločinů bylo spácháno v rodinách, 10 % ve školách a kněžími 0,03 %, to jsou 3 kněží z 10 000 případů. Američtí advokáti získávají pro sebe polovinu odškodného. Chlubí se rychlým zbohatnutím. Teprve souvislost nám odhaluje pravdu. Znovu však opakujeme, že byť by šlo o jediný případ, je nutné odsouzení každého zločinu, proto se praktikuje nulová tolerance.“

Narazil jsem v souvislosti s pedofilií na (v Obrázku jsme opakovaně uvedli, že výše ale šlo v naprosté většině o homosexuální tzv. ebofilii, česky pederastii – od pederast; pozn. red.) zprávu z Maroka (v těchto zemích jde naopak většinou zase o dívky), kde už několik let působí organizace pro obranu a ochranu dětí před pedofilií. Podle jejích poznatků je v rodinách spácháno 75 % případů sexuálního útoku na děti, tedy více než ve Spojených státech. Některé případy jsou spojeny s následným zavražděním obětí. Zpráva se zmiňuje i o aktuální cause dívky

[18] Duclos, uv. dílo, s. 58; sr. Friedländer, s. 54, pozn. 1.

[19] Friedländer, s. 54.

[20] Bergenův telegram do Berlína č. 56 z 22. 5. 1940, Archiv AA, S:S: V.; sr. Friedländer, s. 54, pozn. 4.

[21] Duclos, cit. dílo, str. 61.

[22] Bergenovy telegramy do Berlína č. 63 z 27. 5.1940, DGFP, D IX str.144; č. 64 z 29. 5. 1940, Archiv AA, StS: V.; č. 77 z 8. 6. 1940, Archiv AA, StS: V.; Friedländer, s. 55, pozn. 1-3.

[23] Woermannův záznam z 10. 6. 1940, Archiv AA, StS: V.; Friedländer, s. 55, pozn. 4.

[24] Dopis kardinála Tisseranta kardinálovi Suhardovi z 11. 6. 1940. Němci ho nalezli při prohlídce arcibiskupského paláce v Paříži a Heydrich ho poslal 25. 9. 19-10 Lammersovi. Později ho objevil profesor Eberhard Jöckel v archívu říšského kancléřství, který se nalézá ve spolkovém archívu v Koblenci, a poprvé ho zveřejnil ve svém článku „Zur politik des Heiligen Stuhls im Zweiten Weltkrieg", Geschichte in Wissenschaft und Unterricht, leden 1964. Sr. Friedländer, s. 56-57.

Jaroslav V. Polc
Foto
- Když se Holanďané vraceli 14. 5. 1940 do Rotterdamu s německými podmínkami kapitulace, které byly stanoveny toho dne v 10.30 h, objevily se ve 13.22 h německé bombardéry a srovnaly centrum města se zemí.

ZPRÁVY JINDE NEDOSTUPNÉ

Co v médiích nebylo (23-06/2010)

Zdravím čtenáře!

„V republikánské diskusi není pro náboženské činitele místo."[1)] Tak odpovídají aktivisté z francouzského sdružení „homosexualita a socialismus" (HES) na úsilí římskokatolických hierarchů veřejně argumentovat ku prospěchu člověka v kulturní bitvě desátého roku jedenadvacátého století. Mají u svého prohlášení na webu ti Francouzi dramatický obrázek z Velké revoluce, z něhož téměř slyším popěvek: „... nechť krev nečistá napojí brázdy našich polí!"

Připomínat zde „Marseillaisu" (francouzskou státní hymnu) ale vlastně nechci, neboť teď to byla „Internacionála", co aktivisté HES zpívali spolu s dalšími zapálenými revolucionáři před lyonskou katedrálou Sv. Jana Křtitele, když tam v polovině května demonstrovali proti „katolickému tmářství", které je podle jejich rozumování kromě jiného spolupachatelem epidemie nemoci AIDS. Na obranu Boha, víry i Svatého otce Benedikta XVI. a své katedrály se před jejím vstupem shromáždilo mnoho mladých i starších katolíků. Někteří si přinesli kříž, jiní vatikánskou vlajku, další transparent odmítající katofobii (angl. cathophobia, pol. katofobia; morbidní strach z katolické církve nebo morbidní nenávist k ní) protivné strany a ještě jiní jen sami sebe. Poklekli k modlitbě k Panně Marii. Na dálku s nimi v modlitbě byli spojeni katolíci z Vendée i z Paříže. Revolucionáři, které od křesťanů dělil policejní kordon, mezitím vylezli na sousoší s Janem Křtitelem a Božím Synem, které stojí na náměstí před katedrálou, a začali tam mávat svou duhovou vlajkou, někteří se na sousoší líbali.

Zmíněná organizace (HES) je členkou asociace obdobně „pokrokových" skupin „Rainbow Rose" (duhová růže). Jako její mluvčí dostala loni v prosinci slovo italská poslankyně Anna Paola Concia na sjezdu evropských socialistů v Praze, kde burcovala k většímu odhodlání prosazovat homosexuální agendu v politickém provozu: Nemine rok, aby homofobní útoky neměly své oběti, a toto násilí je vtěleno i do právních předpisů, také v Evropské unii. Pohleďte na Litevskou republiku, kde pravice v Sejmu homofobii institucionalizovala![2)]

Pravda je taková, že mnozí litevští zákonodárci jsou křesťané, smyslem jejichž života není domnělé užít si a skonat v (údajném) nebytí, nýbrž kteří díky Božímu vedení neztratili schopnost odlišit dobré od zlého. A před tím druhým například chránit děti.

Homosexuální aktivisté své letošní akce koncipují specielně jako konfrontaci s náboženstvím, napjatě očekávám, co budou chtít provést v červnu v Brně. Ve Francii se

příchodu pěchoty a dělostřelectva pod velením generála Marcina Kątského bylo zahájeno ostřelování a šturmování Osmany obsazených vinic, úvozů a zdí oddělujících polské síly od údolí obklopujícího Vídeň, v níž se utábořil Kara Mustafa se svou armádou. Záměrem krále bylo na tábor zaútočit, zničit hlavní muslimské síly přemístěné na polskou frontu a odstřihnout únikovou cestu zbylým oddílům, proti nimž měl v útoku pokračovat kníže Karel Lotrinský, který měl za úkol opětovně zahájit pochod k císařskému sídelnímu městu. Do třetí hodiny odpolední byly všechny překážky na cestě polského útoku odstraněny, tehdy k útoku povstalo také několik praporů obrněné jízdy pod velením korunního strážníka Michała Zbrożka. Výpad pronikl hluboko do nepřátelských řad, avšak vojáci byli nakonec nuceni ke stažení, přičemž utrpěli ztráty v počtu jedné čtvrtiny praporu. Útok nicméně splnil svoji roli, neboť díky němu král zjistil, že se terén hodí k úderu, který vojska Kary Mustafy nebudou schopna zastavit. Útok, do něhož vyrazilo 20 000 jízdy, v tom 2 500 husarů, byl zahájen kolem sedmé hodiny večerní. Za jízdou postupovala rakouská a německá vojska. Úder smetl křídelní osmanské oddíly, zatímco oddíly středu spolu se samotným Karou Mustafou se ještě po jistou dobu bránily, aby umožnily útěk zbylé části armády, ale nakonec i ony opustily bitevní pole. Křesťanská vojska nepronásledovala poražené osmanské síly, jež se nakonec dostaly přes mosty chráněné Sedmihradci knížete Michaela Apafiho a udaly se směrem k oddílům paši Ibráhíma. Armádu Kary Mustafy se tedy nakonec nepodařilo zničit, jak chtěl král, ale utrpěla velké ztráty dosahující 15 000 mrtvých. Na křesťanské straně padlo 3 500 vojáků, v tom 1 300 Poláků. Stojí za zmínku, že těsně před bitvou z pole utekli Tataři chána Muráda Gireje a při Osmanech zůstalo pouze šest set z nich vedených Hadžou Gerijem, pozdějším nástupcem Muráda Gerije, který byl kvůli poskvrně vídeňské deserce sesazen z trůnu Vysokou portou.

Ronald Lasecki / Pravica.net
Překlad ACS
Foto
- Mapa širokého okolí bitvy

Československo a Vatikán během 2. světové války

Pius XII. (4)

(Ze Semináře církevních dějin pořádaného Ústavem pro soudobé dějiny v roce 1999/2000)

Italský fašistický diktátor duce Mussolini k tomu prohlásil: „Papežství je rakovina, která užírá náš národní život. Snad už přišel čas, abych tuto otázku nadobro zlikvidoval."

Následující den dal velvyslanci Alfierimu příkaz, aby jeho jménem protestoval u papeže. Německý velvyslanec u italské vlády na Kvirinálu von Mackensen oznamuje, co mu italský diplomat řekl o svém rozhovoru s Piem XII.:

„Alfieri mi při své dnešní návštěvě na rozloučenou přísně důvěrně řekl, že během své audience na rozloučenou upozornil z pověření duceho papeže vážnými slovy, že jeho <...> Belgie a Holandska vyvolaly u duceho trapný dojem. Papež odpověděl, že v telegramech, kterými dlouhé hodiny uvažoval, promluvil jako nejvyšší kněz, který stojí nad vším světským děním, a že se v nich pečlivě vyhnul každému politickému slovu, jako je například slovo vpád , které by vyžadovalo i zaujetí určitého stanoviska."

Alfieri mu odpověděl, že takovéto rozlišování mezi kněžským úřadem a politikou není možné, protože už sama existence telegramů je politickým činem. Kromě toho nesmí papež zapomínat že v říši žije 40 miliónů katolíků. Tón rozhovoru byl podle Alfieriho, velmi tvrdý"[15]

O několik dní později přichází Alfieri jako nový italský velvyslanec do Berlína. Při své

první návštěvě u Woermanna oznamuje mu podrobnosti o svém setkání s papežem; jeho zpráva se celkem shoduje s údaji, o nichž se zmínil Mackensen, připojuje k nim však významný bod:

„Papež byl překvapen, jak je možné se pozastavovat nad tím, aby o té ... Osservatore Romano, a přislíbil, že vydá znovu příkaz, aby zprávy nezaujímaly zřetelně proanglické a profrancouzské stanovisko.“ Velvyslanec k tomu prohlašuje:

„Je v zájmu jak Německa, tak i Itálie, aby alespoň po dobu války vycházely dobře s Vatikánem. Co bude po válce, to se teprve uvidí.“[16]

Konečně Alfieri připomíná svůj rozhovor s papežem i ve svých pamětech a uvádí tu podrobnost, o níž se od té doby často zmiňuje:

„Moje úřední povinnost mě nutila ve smyslu instrukcí, které jsem dostal od Ciana, vyslovit politování šéfa vlády, že katolické noviny a především Osservatore Romano tak velmi zdůraznily tři telegramy Svatého otce, jež poslal belgickému králi, holandské královně a lucemburské velkovévodkyni po nespravedlivém vpádu nacistických jednotek do jejich zemí.

Svatý otec mi odpověděl, že nechápe nelibost šéfa vlády... Ať se stane, co se stát má – ukončil svá slova s vážnou rozhodností, i kdyby mě jednoho dne zatkli a dopravili do koncentračního tábora. Každý se musí jednou odpovídat za své vlastní skutky před Bohem.“[17]

Podle vatikánského záznamu měl Pius XII. odpovědět na protest velvyslance: „Nebojíme se revolverů nikoliv poprvé namířených na nás, bude to nejméně po druhé. Papež za jistých okolností nesmí mlčet.“

Když bylo vyčítáno Pius XII., že se zastal obsazení Belgie, Holandska Lucemburska a že se stejně energicky neozval při obsazení Dánska a Norska německými vojsky, vatikánský deník L Osservatore Romano se zmínil na jeho obranu v jednom článku: „ V Norsku žije jen 4 000 katolíků; přitom musí Svatý stolec přísně posuzovat mravní hlediska, avšak zároveň nesmí z praktického hlediska zapomínat na 30 miliónů německých katolíků.“[18]

Mimoto 18. května 1940 oznamoval do Berlína velvyslanec von Bergen vysvětlení Vatikánu týkající se telegramů zaslaných hlavám států Belgie, Holandska a Lucemburska:

„... ve státním sekretariátu naznačovali, že papež předvídal výzvu krále Leopolda, chtěl ji předejít a vyhnout se odpovědi. Přitom se zdůrazňuje, že nebyl úmysl vyhrotit telegramy proti Německu.“[19]

21. května zdůrazňuje vatikánský rozhlas v anglickém vysílání, že se papež ve svých poselstvích či projevech vysloveně zdržuje toho, aby projevil osobní sympatii vůči některé z bojujících stran, nebo aby zaujal vůči některé z nich stanovisko.[20] Osservatore Romano přestává 16. května uveřejňovat politické komentáře.[21]

Když Němci během svého postupu do Francie bombardovali Paříž, hrozilo nebezpečí, že Itálie vstoupí do války. Americký velvyslanec v Paříži naivně žádal tamního nuncia Valeria Valeriho, aby papež vyloučil z církve Mussoliniho, poněvadž jen tak mohl být zadržen, aby nevstoupil do války. Nuncius poznamenal, že exkomunikace byla už po nějaké století zesměšňována „takzvaným moderním pokrokem“ a že důsledek by byl „více než pochybný“. Kdyby byl z církve vyloučen Mussolini, měl by být také vyloučen z církve Hitler. Také generální sekretář Světového židovského kongresu navrhoval, aby byl Hitler z církve vyloučen. Dostal však odpověď: „Anglická královna Alžběta a Napoleon nezměnili směr, ani když byli exkomunikováni. Obávám se, že Hitler by odpověděl na vyloučení z církve pronásledováním velkého počtu lidí, počínaje Židy. Nikdo by nebyl schopen mu v tom zabránit.“

Několikrát koncem května informoval von Bergen Wilhelmstrasse, že na státním sekretariátě převládá názor, že by Francie po vzoru Belgie měla uzavřít s Německem separátní mír a kapitulovat a přenechat Anglii, aby bojovala sama.[22]

Ve svém projevu dne 2. června 1940, v němž vyjádřil svou snahu doporučovat dobro a omezovat zlo pravil: „S přáním zmírnit následky války, obracíme se s naší otcovskou láskou na všechny, jak na německý lid, který je nám vždy drahý, mezi nímž jsme ztrávili dlouhá léta svého života, tak na spojenecké

státy, k nimž nás stejně tak váží vděčné a srdečné vzpomínky, ale také pamětlivi s neustálou starostí na tak zkoušený a námi milovaný polský národ a jiné vznešené národy.“

Dne 10. června, několik hodin před vstupem Itálie do války, berlínský nuncius Orsenigo se setkal s Woermannem. Ten takto zachytil obsah jejich rozhovoru:

„Nuncius, který mne dnes navštívil v obvyklých záležitostech, vyjádřil v rozhovoru velmi srdečnými slovy radost nad německými vítězstvími. Zdálo se mi, jako by čekal na vstup Itálie do války; žertem řekl, že doufá, že Němci vtáhnou <...>“[23]

Itálie vstoupila do války 10. června z dvojího důvodu: Mussolini se obával, že by nakonec byla pohlcena Německem, ale také chtěl kořistit z jeho konečného vítězství.

Že však ne všichni ve Vatikáně sdíleli názor, vyjádřený von Bergerem v telegramech zaslaných do Berlína, o tom svědčí list francouzského kardinála Evžena Tisseranta, zaslaný pařížskému kardinálu Suhardovi z Říma den po vstupu Itálie do války, 11. června 1940:

„Eminence, vážený pane, včera jsem dostal dopis, který mi Vaše Eminence poslala 4. Vřelý dík za laskavost, kterou mi Vaše Eminence ráčí prokazovat; když přečkáme zkoušku, rád bych při svých cestách do Paříže využil pohostinství, jež mi nabízíte. Ale co se do té doby stane? Od 28. srpna jsem předvídal, co se stalo včera, a řekl jsem to generálovi Georgesovi, když jsem se s ním koncem prosince setkal. Jak dokážeme čelit tomuto novému nebezpečí? Ať nám pomůže Bůh a Vám též.“

Ať si však Francouzi nedělají žádné iluze: jejich nepřátelé je chtějí zničit. Italské noviny jsou v těchto dnech plné výroků Jeho Excelence Mussoliniho, které říkají: jsme plodní a chceme zemi! A to znamená zemi bez obyvatel. Německo a Itálie budou tedy uplatňovat politiku likvidace obyvatelstva na obsazených územích, jak to učinili v Polsku.

Místo na bojišti budou muset Francouzi umírat na pomalém ohni, muži odděleni od svých žen, a děti budou možná ušetřeny, aby sloužily vítězům jako otroci, neboť to je pro naše nepřátele válečné právo. Naše nejvyšší místa nechtějí pochopit pravou povahu konfliktu a tvrdošíjně si představují, že jde o válku jako v dřívějších dobách. Ale fašistická a hitlerovská ideologie změnila svědomí mladých lidí a lidé mladší 35 let jsou ochotni spáchat jakékoli zločiny pro cíle, které jim nařídí vůdce.

Obávám se, že dějiny budou vyčítat Svaté stolici, že prováděla jen politiku pohodlnou pro sebe a nic víc. To je nanejvýš smutné, zejména pro člověka, který zažil Pia XI. A celý svět spoléhá, že když bude Řím vyhlášen za otevřené město, nikdo z kurie nebude trpět; to je ale hanba. Zvláště když ještě státní tajemník a nuncius přemluvili mnohé věřící (francouzské řeholnice a řeholníky), aby neodešli a poskytli tak Itálii rukojmí. Řím však je dnes opevněný tábor, obklopený pásem pevností, které byly vždy obsazeny vojskem, a jsou tu dvě velké zbrojovky, jedna továrna na náboje a jedna dílna na opravu těžkých zbraní ! Avšak jak Italové, tak i Němci budou své štáby skrývat pod ženevským křížem, takže by Francouzi a Angličané měli prohlásit, že ho už neuznávají, když nechrání naše nemocnice.“[24]

---

[15] Mackensenův telegram do Berlína č. 874 ze 13. 5. 1940, Archiv ElA, StS: V.; sr. Friedländer, s. 52, pozn. 2.

[16] Woermannův záznam z 19. 5. 1940, DGFP, D IX, str. 378; sr. Friedländer, s. 53, pozn. 1.

[17] Dino Alfieri, *Deux dictateurs face á face*, Ženeva 1948, str. 30 a násl.; sr. Friedländer, s. 53, pozn. 2.

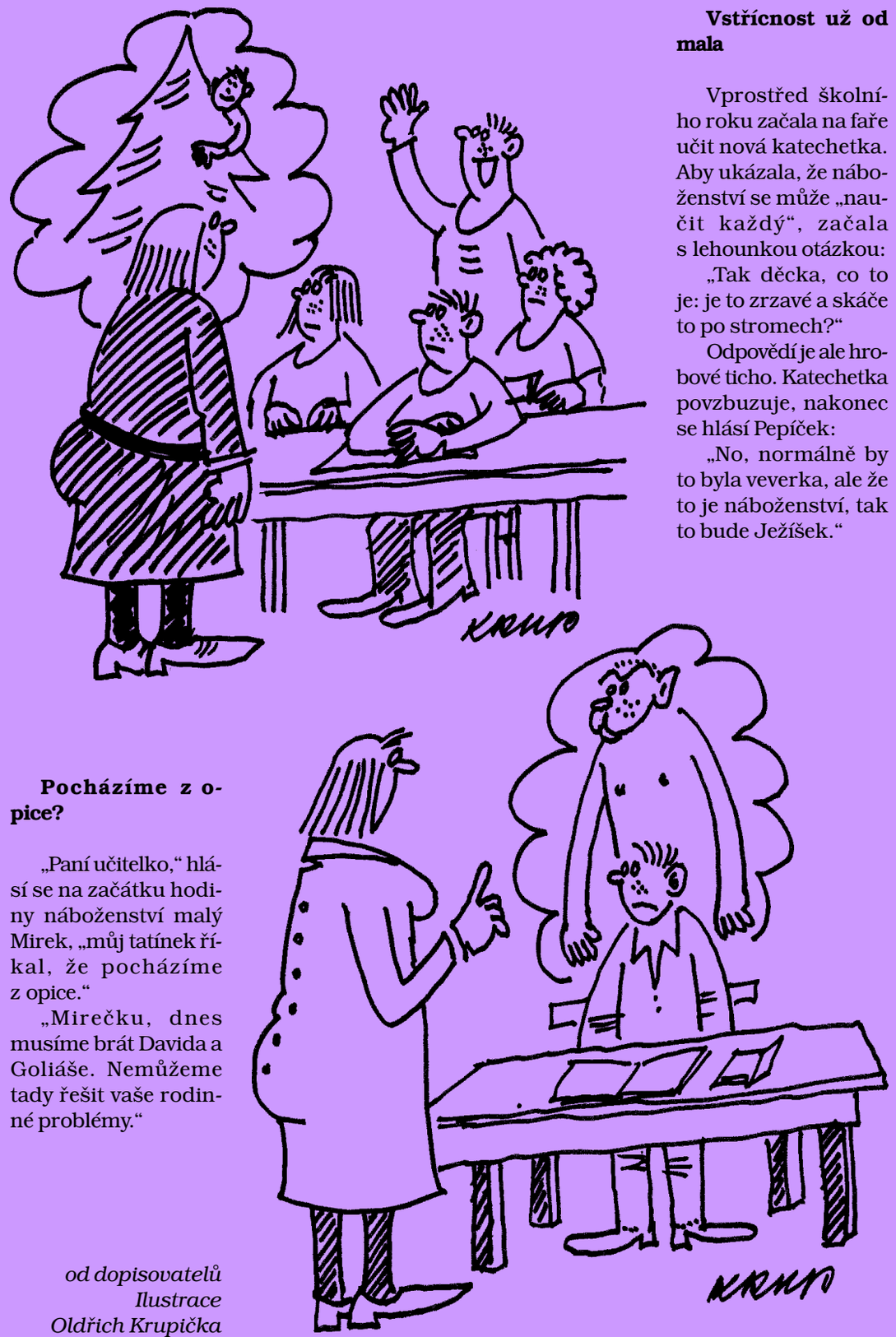

Vstřícnost už od mala

Vprostřed školního roku začala na faře učit nová katechetka. Aby ukázala, že náboženství se může „naučit každý“, začala s lehounkou otázkou:

„Tak děcka, co to je: je to zrzavé a skáče to po stromech?“

Odpovědí je ale hrobové ticho. Katechetka povzbuzuje, nakonec se hlásí Pepíček:

„No, normálně by to byla veverka, ale že to je náboženství, tak to bude Ježíšek.“

Pocházíme z opice?

„Paní učitelko,“ hlásí se na začátku hodiny náboženství malý Mirek, „můj tatínek říkal, že pocházíme z opice.“

„Mirečku, dnes musíme brát Davida a Goliáše. Nemůžeme tady řešit vaše rodinné problémy.“

od dopisovatelů
Ilustrace
Oldřich Krupička

Dokumenty

(1) O chorálu, rumba koulích a mši svaté
Lidový zpěv není žádná sranda

Společnost pro duchovní hudbu už mnoho let v naší zemi podporuje obnovu duchovní hudby, a to jak liturgické, tak i neliturgické povahy. Řadu let je tato organizace spjata se jménem Jiří Kub. Vzhledem k tomu, že dr. Kub je také členem liturgické komise společné pražské a plzeňské diecéze, zeptali jsme se nejenom na jeho názory, které se týkají hudby obecně, ale zajímal nás i jeho pohled na liturgii.

Neustále slyšíme nářky na upadající lidový zpěv při mši svaté. Proč lidé vlastně podle vás nezpívají?

Nejprve je třeba si uvědomit, že lidový zpěv při mši svaté není a nikdy nebyl praxí rozšířenou po celé Církvi. Do značné míry je naší středoevropskou specialitou a rozšířil se i v oblastech, kam odcházeli misionáři a vystěhovalci z této oblasti. Vyložit příčiny jeho masové popularity přesahuje možnosti krátké odpovědi, ale velkou zásluhu na tom mají (v časovém sledu a bez úplnosti) sv. Cyril a sv. Metoděj, utrakvisté, protestanti, prozíravá rekatolizační taktika, nadprůměrná hudební vzdělanost lidu (konservatoř Evropy) a národní obrození.

Nářky na upadající lidový zpěv při mši svaté jsou dobře dokumentovány již po několik staletí. Je však pravdou, že téměř vždy měly nějaké racionální jádro. Zdá se, že v posledních desetiletích nejde již tak o jeho úpadek, jako spíše o bytí a nebytí.

Důvody, proč lidé nezpívají, je možno rozdělit na vnější a vnitřní. Kritérium tohoto dělení je, jak se takový nezpěvák zachová, když přijde na mši svatou do jiného kostela, kde panuje místní zpívací subkultura (a takových je přes úpadek ještě poměrně hodně), dokonce i v Praze a okolí. Pokud se tam do zpěvu zapojí, byly to příčiny vnější a problém nezpívajícího společenství. Pokud mlčí i tam, jde o problém jeho vnitřní. Vnější i vnitřní důvody mají zpravidla několik příčin. U vnějších to je místní tradice, výběr písní, osoba kněze, způsob varhanního doprovodu a frekvence pokusů o reformu zpěvu ve farnosti. Prakticky všechny tyto vlivy působí na zpěv negativně a k vážnému narušení zpěvní tradice stačí jeden jediný. Pokud jsou všechny v pořádku a bez závad, lidový zpěv může ve farnosti přežít. Vnitřní důvody jsou dva: buď nechci, nebo neumím. Kritérium: zpívám o vánocích Narodil se Kristus Pán? Pokud ani tohle nezpívám, tak neumím. Pokud NKP zpívám, tak nechci.

Objevují se pokusy tento zpěv z kancionálu nahradit nějakou atraktivnější formou?

Objevují. Ovšem atraktivnost takových jiných forem se špatně posuzuje. Nejatraktivnější formou se zdá svěřit zpěv někomu jinému než sobě. Ať už je to schola klasická, nebo kytarová, rocková kapela, chrámový sbor, nebo přestárlá operní diva. Paradigma doby totiž zní: hudba a zpěv jsou určeny primárně k poslouchání, vnější aktivní účast pak je pohupování, klepání nohou nebo pobrukování a tleskání.

Takže změna hudebního stylu mlčení lidu nevyřeší ...

Ne, určitě ne sama o sobě.

Proč vlastně lid má při mši svaté zpívat?

No, to bych také rád věděl! Každopádně požadavkem liturgické obnovy je, aby se věřící zapojili do liturgické komunikace i vnější účastí, alespoň v některých částech, a to co nejdokonaleji. Je zcela evidentní, že pro člověka, pro kterého je zpěv komunikačním prostředkem (zpívá doma, na výletě, v hospodě, z radosti i ze žalosti), je aktivní účast zpěvem daleko plnější a bohatší než pouhá recitace. Otázkou je, zda pro jiného, komu zpěv komunikačním prostředkem není, nepředstavuje požadavek na zpěv pouze nepochopitelné znásilňování jeho přirozenosti (česky: buzerace), a podle toho také jeho zpěv vypadá.

Pokud se však na to podíváme z hlediska formálních požadavků na aktivní zpěv, tak musíme vzít v úvahu, že při mši svaté existují tři druhy textů, které může lid zpívat: Mešní dialog mezi celebrantem a věřícími, ordinárium (kyrie, gloria ...) a proměnné texty (vstup,

před evangeliem, k přípravě obětních darů ...). U každého jsou důvody pro zpěv přímo veškerým lidem Božím různé, různě naléhavé a tedy i různě opominutelné.

Jste společnost pro duchovní hudbu. Zároveň mluvíte o hudbě liturgické. Copak se liší duchovní a liturgická hudba?

Liší se zcela zásadně. Je mnoho různých pohledů na toto rozlišení. Duchovní znamená pro nás, křesťany, hudbu, která vypovídá o vztahu člověka a Boha. Troufl bych si ještě dodat, že nestačí, když to o ní autor tvrdí, ale musí vypovídat tak, aby se to na ní dalo poznat. Liturgická navíc velmi zhruba řečeno zhudebňuje slova liturgie.

Rád bych ale podtrhl málo známou a málo zdůrazňovanou skutečnost: duchovní hudba neliturgická je legitimně osobní výpovědí autora a interpreta o jeho vztahu k Bohu. Posluchač si může říkat: to je zajímavé (divné, překvapivé, naivní, hloupé, inspirativní), jak si autor toho Boha představuje. Hudba liturgická však klade nároky větší: nyní, milý posluchači či zpěváku, si představuj Boha tak, jak ti to vyjádřeno hudebními prostředky předkládám. Viz *Sacrosanctum concillium* 11 (konstituce 2. vatikánského koncilu o posvátné liturgii; dále jen *SC*): aby své myšlení uvedli v soulad s ústním projevem. Tedy v liturgii nezpíváme tak, abychom vyjádřili, co cítíme, ale máme zpívat tak, aby všichni mohli přizpůsobit cítění a myšlení tomu, co zpíváme.

Máte nějaké příklady, kdy je vhodné používat neliturgickou hudbu?

Činnost Církve se odehrává ve třech oblastech: liturgia, myrtýria (svědectví) a diakonia (služba potřebným). Při liturgii je přirozeně potřeba hudba liturgická. V minulé odpovědi jsem nastínil, že hudba neliturgická „je“ o osobním vztahu k Bohu, tedy má své plné opodstatnění tam, kde jde o svědectví víry. A na diakonii je potřeba i hmotných dober, která lze získávat mj. i různými benefičními koncerty. Nehledě na pěstování kultury vůbec. Příležitostí pro neliturgickou hudbu je tedy i v Církvi (alespoň teoreticky) dost a dost.

Jak má liturgická hudba vypadat?

V tom, jak má VYPADAT, máme naštěstí úplnou svobodu. Církevní dokumenty upravují jen to, jaká funkční kritéria má hudba splňovat, jak má v rámci daného kulturního kontextu fungovat. Jsou to známá a dosud platná kritéria motu propria svatého Pia X.: uměleckost, všeobecnost, posvátnost. O každém z nich se dají psát traktáty, takže těžko charakterizovat jednou větou. Ale jakými hudebními prostředky toho dosáhneme, to závisí jen na naší kultuře (tedy asi jinak v Evropě a jinak ve střední Africe) a na naší tvůrčí dovednosti.

Proč nemá mít liturgická hudba emotivní náboj? Vždyť prožívání mše svaté je přece tou nejlepší možností jak se vnitřně zapojit a účastnit dění u oltáře?

Jak jste přišel na to, že nemá? Samozřejmě liturgická hudba má a musí umět vyjadřovat radost, smutek, lítost, touhu. Samé emoce! Ale prostředky jejich vyjádření by měly být spíše střízlivé, ne moc křiklavé. Ani hlasitý chechot, ani kýble krve a slzí. V Církvi jsou nejen nadšení a rozjásaní extroverti, ale i plašší inroverti a studené čumáky, kterým při představě, že by se měli při Otčenáši chytit za ruce, naskakují pupínky. A církevní hudba, nechceme-li resignovat na katolicitu, proto musí být přijatelná pro všechny. Je-li pro některé moc osobní a emocionálně přepjatá, a zároveň pro druhé moc studená a neosobní, jdeme patrně po dobré cestě.

Pomocí emocí by se však řada lidí, zvláště mladších, přitáhla na mši. Proč toho nevyužít?

Lákejme nejprve ke Kristu a do Církve. Tam můžeme směle lákat emocionální lidi vyjadřováním emocí a racionální lidi dovozováním hlubokých pravd, společenské lidi na spolčo a samotáře na tichou meditaci. Ale při mši svaté zvláště pak o nedělích se musí sejít tito lidé všichni. Proto se při mši svaté musejí krotit i emoce, i filosofické výklady, okázalé projevy spolča i osobní tichá meditace.

Není druhým extrémem prosazování chorálu a tridentské mše?

Není. Pro jejich milovníky a ctitele to je často otázka stejně emocionální jako pro jiného chorovod za dunění bubnů. Pozor, nechci říci, že chorál a bubny mohou pro nás být ekvivalentní. Chorál je nesmírně bohatým symbolickým systémem. Pro ty, kdo si jej osvojí, dokáže vyjádřit neuvěřitelné podrobnosti a jemnosti. Což dunění bubnů taky, ale pro černé Afričany. Pro nás, většinu Evropanů, je to na rozdíl od nich jen víceméně rytmický kravál.

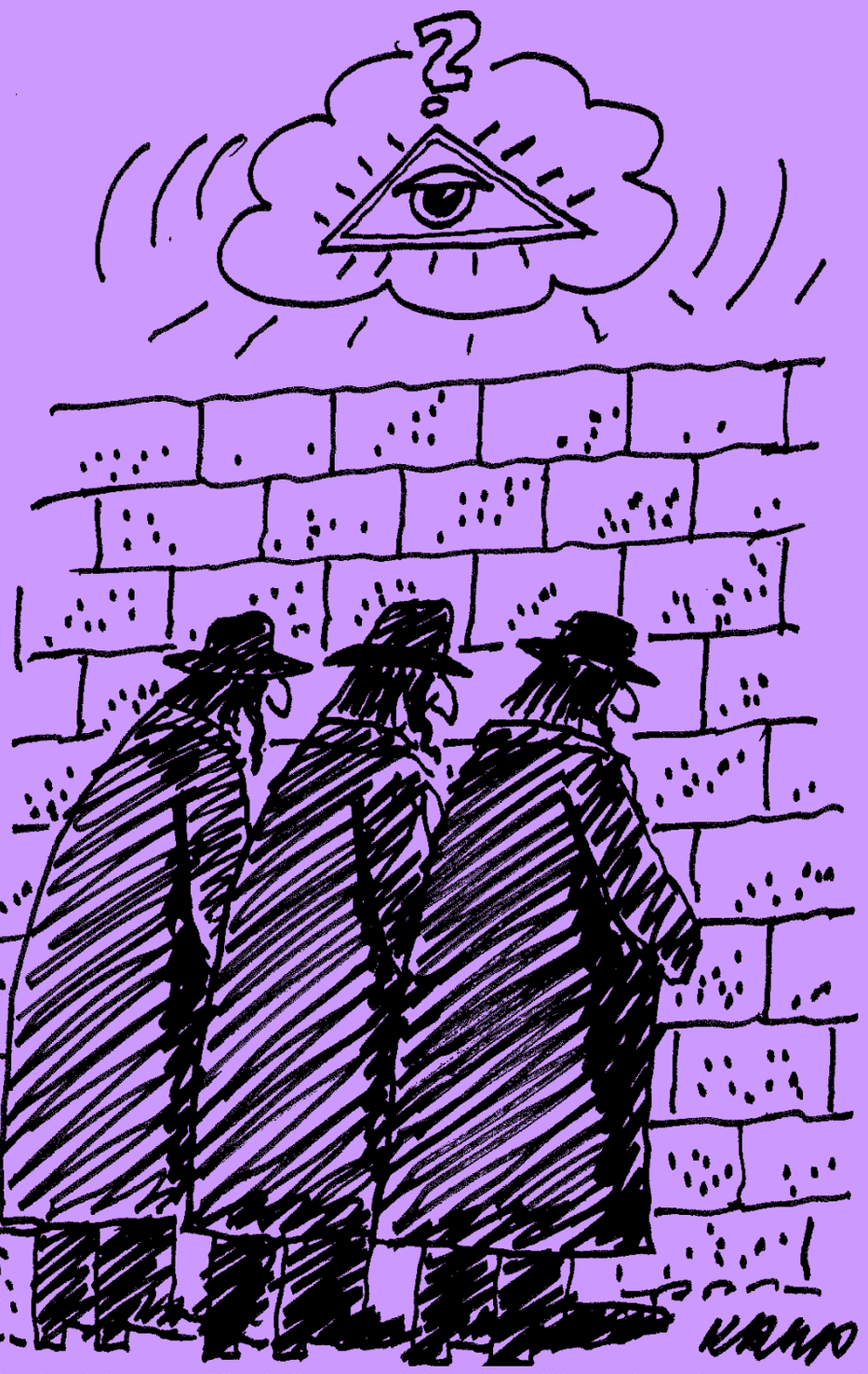

Přijdou k rabínovi a naříkají. Ale on jim řekne: Co naříkaj', sám mám jen toho našeho kluka a v Americe mi z něho udělali katolického kněze. Tady může pomoct jen společná modlitba.“

A tak jdou všichni ke zdi nářků, začnou kývat hlavami v kloboucích a vzývat Boha.

A uslyší mocný hlas shůry: „Mně to povídejte. Asi nic nevíte o mém jednorozeném Synu!“

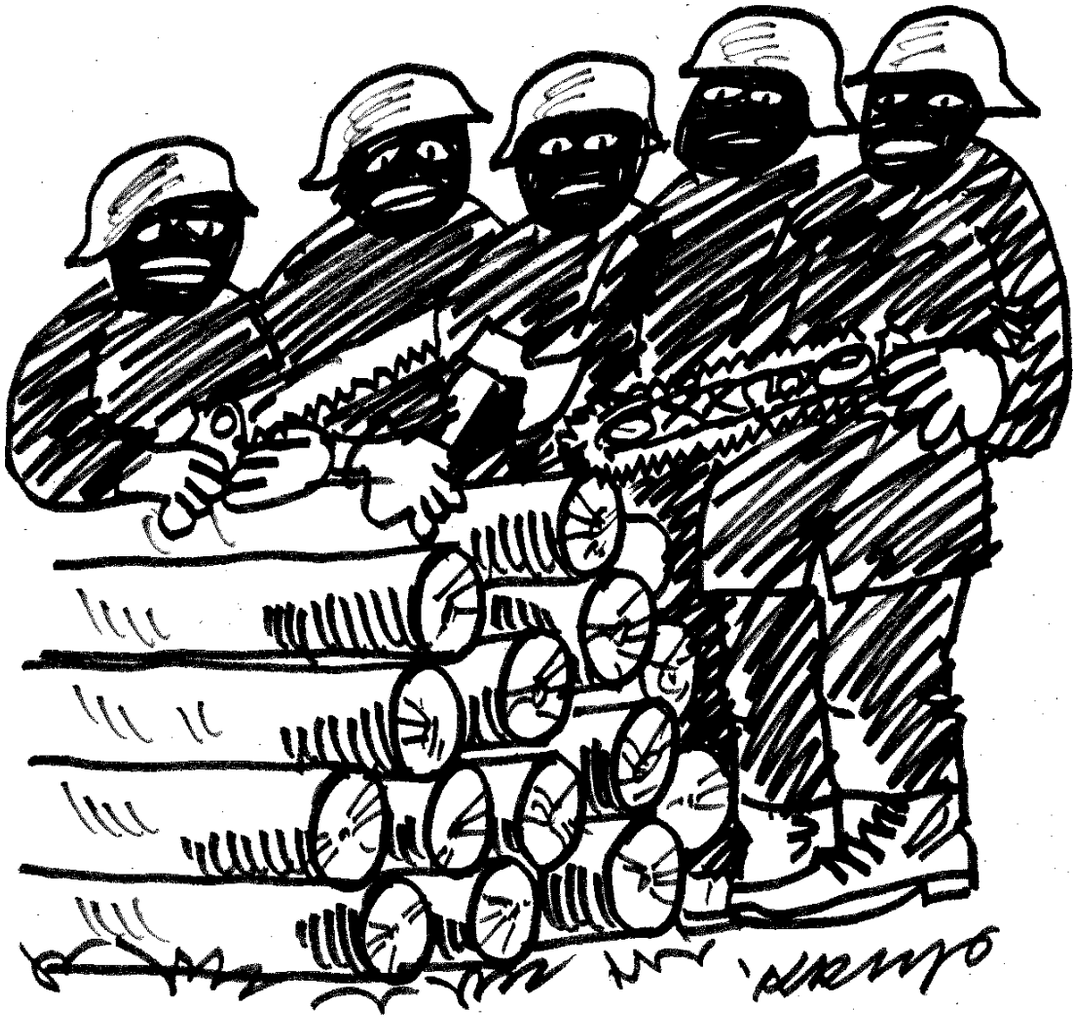

Těžkooděnce nasazují všude

Přijde občan k policajtům a chce vědět, kde se tam přijímají udání, že chce udat souseda. Okamžitě ho pošlou na služebnu. Tam mu nabídnou cigaretu a on spustí: „Soused má na dvoře složeno 10 metrů dříví.“

Policajt: „To přece není trestné!“

Občan: „Ale on si ho nechal dovézt z Německa!“

Policajt: „Z Německa – to vítáme!“

Občan: „No, ale on v tom dřevě pašuje drogy!!!“

Policajt se zaraduje, informuje náčelníka a hned začnou organizovat těžkooděnce. Práskač odejde a volá sousedovi, kterého právě udal: „Tak Josefe, objednal jsem ti to řezání dříví. A mám dojem, že to bude stejná parta, která ti na jaře zryla zahrádku!“

Tady modlitba nepomůže

Přijde Kohn za Roubíčkem a stěžuje si: „Poslal jsem našeho Leviho do Ameriky – a oni mi ho tam obrátili na katolickou víru a pokřtili! To bolí, byl to náš jedináček.“

Roubíček: „Je to hrůza, nám se to tam s naším Samuelem stalo taky. A taky jsme měli jen jeho. Pojďme k rabínovi, jestli by se dalo něco dělat.“

Navíc bych chtěl velmi důrazně zaprotestovat proti spojení chorálu a tridentské liturgie do jedné otázky. Navozuje to představu, že tridentská vyžaduje chorál a chorál se do obnovené liturgie nehodí. Ani jedno z toho není pravda.

Jak by vlastně mělo vypadat aktivní zapojení věřících při mši svaté?

Náhodou se to velmi dobře dá popsat pomocí moderních výrazů: být in a nebýt při tom cool! Jsou mnohé způsoby, jak toho konkrétně dosahovat. Důležité je, abychom pracovali pokud možno se všemi, a žádný z nich ani příliš nepreferovali na úkor ostatních, ani nezavrhovali. Všechny jsou popsány v misálu a v jeho novém úvodu (http://www.cirkev.cz/res/data/004/000508.pdf). Stačí si to přečíst.

Dnes jsou v některých farnostech populární skupiny mládeže hrající při mši. Někteří jsou tím nadšeni, někteří viditelně trpí. Farář je ale šťastný, že se mladí aktivně zapojují, a nechce je zranit a ztratit. Jak by podle vás bylo rozumné tyto situace řešit?

S hudebními dovednostmi a znalostmi se nerodíme, ale postupně je získáváme. Z vývojové psychologie víme, že k pochopení žánrových, stylových a druhových intonací hudebních děl (což je podstatné k tomu, když se chceme bavit o liturgické vhodnosti jednotlivých žánrů) dochází až ve věku 15 – 18 let, tedy v době, kdy jak rodina, tak školství i Církev zpravidla dávno resignovali na formování hudebních znalostí mládeže, s výjimkou těch, kteří se nějak školí: studenti konservatoří a varhanických kursů.

Je tedy přirozené, že mladí ve věku kolem 15 let nechápou, že nějaký žánr by byl pro liturgii méně vhodný. Na totéž ve dvaceti se však můžeme dívat jako na jistý vývojový problém a ve třiceti bych se nebál označit tuto neschopnost za zaraženou hudební pubertu.

Lék proti tomu by tedy měl být stejný jako na pubertu vůbec. Citlivě doprovázet, nenásilně informovat a vést a obrnit se trpělivostí. Je otázka, zda je to úkolem farnosti, nebo někoho, kdo má k disposici příslušné odborníky, například Sekce pro mládež.

A nešlo by vytvořit mše svaté pro zájemce, kde by se hrály tyto hudební styly? Vždyť dnes existují i mše svaté pro děti, personální farnosti ...

Jistě, že by šlo. Nicméně se domnívám, že v zájmu uchování katolicity by takové mše svaté pro specializované publikum neměly být místo, ale navíc. Mše svatá pro děti je skvělá věc ve středu po výuce náboženství, ale pro duchovní růst dětí, rodičů i farního společenství velmi nebezpečná, odehrává-li se každou neděli.

Jste tedy proti používání kytar? Jsou podle vás obecně nevhodné a jak někteří říkají je to laciný způsob, jak na sebe při mši strhávat pozornost?

Ne, proti používání kytar a téměř jakýchkoli jiných nástrojů nejsem. Ale je třeba si uvědomit, že na různé nástroje je různě obtížné zahrát tak, aby výsledek splňoval představy chrámové hudby. A zde bych se skoro raději spolehl na nezaujatý (a zvykem nezkreslený) pohled našich dosud nevěřících spoluobčanů. Prostě na kytaru nebo na rumba koule je daleko obtížnější zahrát tak, aby to znělo jako v kostele, než například na varhany.

Pokud bych mohl vyjádřit i svůj čistě osobní názor, tak mi není cizí přístup východní liturgie, která hudební nástroje zakazuje šmahem všechny.

Na studijním dnu, který byl zorganizován jako reakce na protestní dopis varhaníků (viz přílohu loňského Obrázku č. 11, 23. 10. 2009) zaznělo, že hudební styl mládeže vlastně neexistuje. Pokud je to pravda, proč se s takovou radostí a vnitřním souhlasem mladých uchytil hudební styl populární hudby z 80. let?

To je velmi složitá otázka. V Církvi existuje pastorační taktika nalézt takovou hudbu, která by byla adekvátní kultuře mládeže, inkulturovat do ní liturgii a tímto způsobem oslovit dosud nevěřící, či alespoň nepraktikující mládež. Tato taktika směřuje primárně na mladé mimo Církev. Za tuto hudbu byl donedávna považován folk, v současnosti se prosazuje spíše pop. Jak knihy doc. Saka (který nakonec na studijním dni pro nedostatek času nevystoupil), tak přednáška doc. Fraňka přesvědčivě ukazují, že taková hudba neexistuje. Co se líbí jedněm, odpuzuje druhé. Ona inkulturační hudba je tedy záležitostí mládeže uvnitř Církve, která se s ní setkává právě při mládežnických liturgiích, zatímco v civilu stejně poslouchají něco jiného. Vlastní je tento hudební projev nejspíše těm, kteří byli

mladí v šedesátých a sedmdesátých letech (folk) a v osmdesátých (pop), tedy dnešním čtyřicátníkům až šedesátníkům. Inspirativní je v tomto ohledu vývoj liturgické hudby v USA, kde celý proces nastal dříve, takže tam dnes s kytarou slaví nejraději (a za okázalého nepochopení mládeže) sedmdesátníci a osmdesátníci v domovech důchodců.

Když mluvíme o hudbě, pak podle vás hudba sama o sobě vyjadřuje jakési poselství, nebo je tím podstatným text?

Samozřejmě, že hudba cosi vyjadřuje, že má nějaký mimohudební obsah. I když ne úplně, je to do vysoké míry závislé na kulturním kontextu, ve kterém se pohybujeme. Je přirozené, že velikost tohoto obsahu závisí na komplexnosti dané skladby. Do hudby Dvořákova Stabat Mater se toho vejde víc než do strofické písně o 30 notách. Nikdo nepochybuje o tom, že když stejný text mluvčí čte a my slyšíme jeho tempo, intonaci, přízvuky a artikulace, dozvíme se o obsahu sdělení daleko více, než když si stejnou promluvu přečteme. A hudba právě nebývalým způsobem rozvíjí, je-li správným zhudebněním textu, právě tyto neverbální složky řeči. Ideálem je, pokud obsah hudby a obsah textu hovoří o tomtéž, pokud se doplňují. Pokud působí každé jinak, je něco v nepořádku.

Existuje vůbec hudba sama o sobě nevhodná pro liturgii? Vždyť existují i tvrdé rockové písně s křesťanským textem.

Nevím. Názory na tuto otázku se různí. V každém případě však existuje hudba nevhodná pro liturgii v rámci konkrétního kulturního kontextu. Tedy pokud se bavíme třeba o hudbě a liturgii pro Evropu počátku 21. století, pak jednoznačně ano. Pokud jste samou o sobě myslel hudbu nezávisle na textu, pak také jednoznačně ano. Některé hudební formy a prvky jsou natolik pevně spojeny s určitými skutečnostmi vylučujícími se s liturgií, že je to činí pro liturgii nepoužitelnými.

Zmínil jste více než 100 let staré motu proprio Pia X. To však neformuluje žádné dogma. Jak lze argumentovat dokumenty starými mnoho desetiletí či staletí?

Dokumenty magisteria vycházejí z pochopení podstaty liturgie a z chápání lidské přirozenosti. Lidská přirozenost se nemění, podstatu liturgie Církev nepředefinovala. Proto byly-li tyto dokumenty ve svých základních tezích pravdivé tehdy, jsou pravdivé i dnes. Aplikujeme je nyní ovšem v zásadně změněné kulturní situaci, a proto se konkrétní důsledky obecných principů liší. Je to stejné jako v etice. Je vždy platné, že okrádat sirotka a vdovu je hřích do nebe volající. Ale formy okrádání sirotků a vdov jsou dnes úplně jiné (a daleko rafinovanější), než třeba ve starozákonní Palestině nebo na sklonku 19. století.

Kde se podle vás v současnosti dělá dobrá liturgická hudba?

V České republice. A vůbec ve střední Evropě. Přes všechnu bídu, na kterou si právem stěžujeme, jsme jednoocí mezi slepými. Je to dáno jednak nikdy nepřerušenou tradicí lidového zpěvu při liturgii, jednak péčí našich předchůdců, kteří usilovně prosazovali vše dobré a bránili všemu nedobrému, jak se o to snažíme i my dnes. Stokrát nic sto drobných ústupků umoří osla. Sto malých krůčků, sto vyškolených varhaníků a zpěváků, stovka rozhovorů jako tento a budeme mít co odkázat našim potomkům, jako nám tento obrovský dar, který nám celý svět závidí, odkázali naši předkové.

Lze oddělit liturgickou hudbu od slavení mše svaté? Ovlivňuje nějak pohled na podstatu mše svaté i hudbu?

Samozřejmě, že nelze. V *SC* 112 se říká, že liturgická hudba bude tedy tím posvátnější, čím těsněji bude spjata s liturgickým děním. Vytrhneme-li z liturgického kontextu třeba i samotný gregoriánský chorál, zbude hezká koncertní duchovní hudba, a někdy ani to ne. Pohled na podstatu mše svaté tvoří pro nás muzikanty (ale stejně tak i pro církevní architekty a výtvarníky) základní zadání. Ale je pravda, že v posledních desetiletích není zrovna jednoduché se vyznat v záplavě obtížně pochopitelných a často zdánlivě si protiřečících vyjádřeních nejrůznějších duchovních autorit.

Jsem knězem, lid mi nezpívá a mám zájem o obnovu mešní liturgie s účastí lidu. Co konkrétně bych pro to mohl udělat?

Zkusím zformulovat takové desatero:

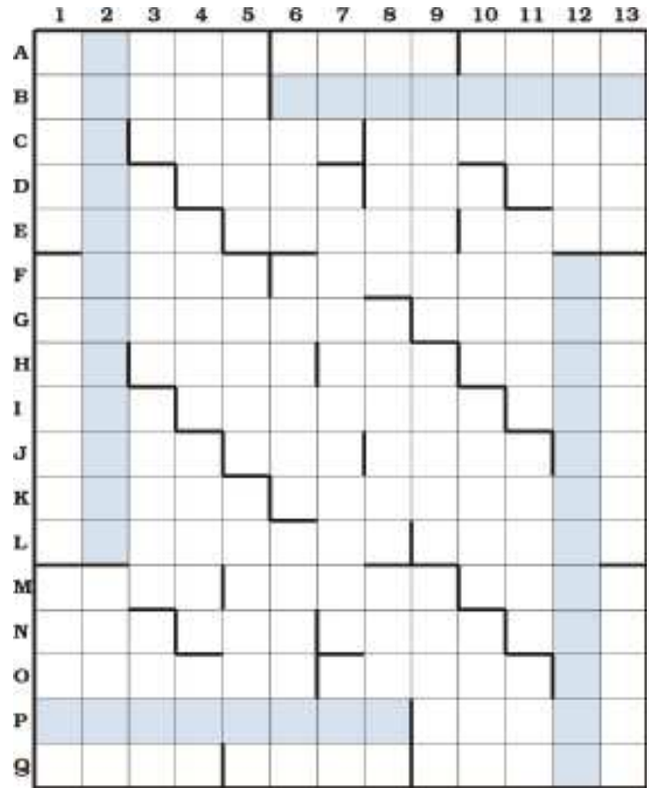

vážení. - 4. Otáčivá bylina rodící šištice; Metoděj; instrukce; zkr. trinitrotoluenu. - 5. Sorta maďarského vína; krátce rychle trhat strunou; desinfekční látka. - 6. Přátelsky vybízená k návštěvě; sůl kyseliny pikrové; odříkavý člověk. - 7. Kód italské liry (do 28. 2. 2002); kdo ohlupuje; Ústřední církevní nakladatelství (za komunismu v letech 1953 až 1990; zkr.). - 8. Popová skladba (slang.); vybavené mávajícími křídly (letadlo); domácky Jonáš. - 9. Pánský společenský oblek; kutálet; časový úsek. - 10. Mez. kód Monaka; latinsky 'rozsévač'; síťová pálkovací hra; anglická řeka, na níž leží Stratford. - 11. Téma kramářských písní; otec Noema (pravopis novozákonního překladu – Lk 3, 36); silně (v hudbě); červeně a zeleně zbarvený papoušek. - 12. Citoslovce mňoukání kočky; **2. díl tajenky**. - 13. Městská podzemní dráha; poustevník; odstín šedočerné barvy.

Pomůcka: anata, MCO, strok.

Ladislav Martinča

LIBERECKÝ ÚSMĚV

V maskérně televizního studia

Maskérky připravují ma vystoupení dvě televizní moderátorky. Ty se mezi sebou baví:

„Už jsi to slyšela?"

„A co?"

„Že Israel ukradl vodíkovou bombu ..."

„A k čemu to je dobré?"

„Ty káčo. Taková věc stojí 100 miliónů dolarů!"

„Do prkvančic, kdyby mně to tak chtělo spadnout na dvorek na chalupě, tak do smrti nemusím už nic dělat."

Kard. Levada poukázal na to, že aktuálnost nové apologetiky vysvítá dnes ze stále sílící kampaně tzv. nového atheismu, který pomocí bestsellerů a médií šíří znetvořené pojetí křesťanské víry. „Nová apologetika pro nové tisíciletí – řekl kard. Levada – by se měla soustředit i na krásu Božího stvoření. Abychom byli věrohodní, musíme klást větší důraz na tajemství a krásu katolické liturgie, svátostnou vizi světa, která nám umožňuje dohlédnout hodnotu krásy stvoření jakožto příslibu nového nebe a nové země.“ Podle mínění amerického kardinála může být základem apologetiky obnovená fundamentální teologie, ve které jsou víra a rozum, věrohodnost a pravda nezbytnými základy katolické víry. Noví apologeti se musí zapojit také do dialogu s vědou a technikou, uznat jejich vlastní autonomii, leč nikoli hegemonii. Kard. Levada poznamenal, že mnoho vědců je věřících a proto může být dialog na tomto poli velmi plodný.

www.radiovaticana.cz/clanek.php4?id=12752

Znáš Písmo svaté?

Tajenka minulé křížovky byla z Jan 14, 22 až 24a: »Zeptal se ho Juda – ne ten Iškariotský: „Pane, jak to, že se chceš dát poznat nám, a světu ne?“ **Ježíš mu odpověděl: „Kdo mě miluje bude zachovávat** mé slovo a můj Otec ho bude milovat a učiníme si u něho příbytek. Kdo mě nemiluje, nezachovává moje slova.“«

Asi není znám katolík, který by „nemiloval“ Pána Ježíše. V „lásce“ k Pánu tedy problém rozhodně není. Problém je v „zachovávání jeho slov“. Stávající rozdělení nejen křesťanů, ale přímo i katolíků – jakou má příčinu? Jednoznačně je to v tom, že mnozí z nás si různě vykládají Jeho slovo, Jeho slova. A to je i cesta k jednotě: „Jeden Pán, jedna víra, jeden křest.“ Jedna víra. Před nejednotou můžeme zavřít oči, pštrosi to umějí. A nebo se o jednotu snažit. Ale jednotu nemůže „nastolit“ ani Duch svatý tam, kde není chtěná. Bůh nebude znásilňovat lidskou svobodu, kterou sám jako svobodu stvořil. Často slýcháme – a správně, že vina je v nás. Ale už se nedodává: nakolik kdo nezná, nerozumí Pánovu slovu, anebo, když mu rozumí, natolik je nezachovává. Není tedy pravdou, že Kristus Pán Judovi neodpověděl, jak by se nepozornému čtenáři mohlo zdát. Naopak, řekl mu víc, než nač se ho ptal.

Dnešní úkol: Odkud jsou slova v tajence? Vyložte je. Nápověda: Bude se číst o památce Neposkvrněného Srdce Panny Marie.

VODOROVNĚ: A. Středověký voják; zdrhovadlo; římsky 4000. - B. Velmi rychle; **3. díl tajenky**. - C. Obchodní věstník (zkr.); kdo stále heká; do konce zorat. - D. Počet církevních přikázání; pomůcka k zdvihání břemen; název hlásky X; tvrdá hudební tónina. - E. Biblický dárce žebra; diákoni; nápoj obsahující alkohol (hovor.). - F. Vích; zemědělské plochy (v tropech). - G. Nezbedný kousek; otec Aškenaza (1 Mojž 10, 3). - H. Inic. blah. Iturrateho (od Nejsvětější svátosti), oslava 8. 4.; materiál k výrobě svíček; okrasný pták; rychlá víření mnoha jedinců. - I. Normativní jazyková příručka (zkr.); dát darem; neurozený člověk (dříve). - J. Akumulace volné suti na úpatí svahů; roztavená hmota; 1. písmeno hebrejské abecedy (hlasný přepis, krátce); třetí solmizační slabika. - K. Veslař udávající tempo; otáčivým pohybem umístit. - L. Stoupenci teokracie; Selofchadova dcera (4 Mojž 26, 33). - M. Výběžky pevniny do moře; menší literární útvary; popravit useknutím hlavy. - N. Operační zabezpečení vojsk (zkr.); polévkový knedlíček; loterie (plurál); Evropský měnový institut (připravoval centralizaci evropských měn a zřízení Evropské centrální banky; zkr.). - O. Nabýt nové podstaty; stav vyčerpaného organismu; iniciály zasloužilé katechetky libereckého arciděkanství Netopilové. - P. **4. díl tajenky**; opatřit rytbou. - Q. Dobytčí nápoj s otrubami; cisterna na kapaliny; flétna ze dřeva oranžovníku (Bolívie, severozáp. Argentina.

SVISLE: 1. Přehyb límce; vlastnost toho, co je vadné; šikmo (zast.). - 2. **1. díl tajenky**; mexický indián. - 3. Mez. kód Etiopie; západočeské město; krvavě červený granát (miner.); přístroj na

1) Je to běh na dlouhou trať. Dobře si rozmyslete, jestli to opravdu chcete.

2) Nikde není tak zle, aby nemohlo být ještě hůř. Neničte nikdy to, co je, ale pokuste se to nejprve rozvíjet a jinými formami postupně doplňujte. Je mnoho těch, kteří asanovali zbytky starého a pak odešli do jiné farnosti.

3) Sežeňte si dva lidi: varhaníka a zpěváka. Oba pošlete, aby se školili. Ve všech diecézích jsou kursy, existuje *Convivium*, letní kursy v Tachově a jiné. Seženete-li profesionálního hudebníka, naučte jej liturgiku. Objednejte jim časopisy (*Varhaník*, *Zpravodaj Musica Sacra*, *Psalterium*) a občas si je taky sám přečtěte.

4) Když je seženete, dejte jim důvěru. Raďte a ptejte se. Jsou oblasti, ve kterých toho vědí nebo brzy budou vědět více než vy.

5) Uvědomte si, kde jste. Tak jako se liší národní písně, tak se liší i lidový zpěv. Haná není Chodsko, Podluží není svatý Havel na Starém Městě, Korejs není Olejník. Každý máme svou tradici a své hudební cítění. Jiný kraj jiný mrav.

6) Jděte příkladem. Naučte se zpívat to, co při mši svaté zpívá kněz, a zpívejte to.

7) Zpívejte to správně. Existují dva nápěvy tradiční chorální (Holík) a nové (Olejník). Vyberte si ten, který je bližší ne vám, ale vaší farnosti. Nemíchejte je dohromady.

8) Včas začněte s latinou. V tom rozsahu a s tím repertoárem, který je v Jednotném kancionálu.

9) Sežeňte si někoho, kdo se za zdar bude modlit. Starého varhaníka, který už nevyleze na kůr, zbožné sestřičky z blízkého kláštera. Když nikoho neseženete, budete se muset modlit sami.

10) Kupte si dvacetimetrové pásmo a každý den, ve kterém něco pro hudbu ve farnosti uděláte, odstřihněte jeden centimetr. Pásmo předejte s náležitým vysvětlením vašemu nástupci. Až budete na konci, bude vaše farnost zpívat Pánu.

Připravil Radim Ucháč
http://res.claritatis.cz/zpravy/tisk/o-choralu-rumba-koulich-a-msi-svate/3785

(2) Mystici Corporis Christi – 2. část

Nejdříve si zopakujeme obsah encykliky:

Úvod – Důvody vydání encykliky
I. Církev jakožto Mystické Tělo Kristovo
A. Účel Církve: Rozdavatelka ovoce vykoupení
B. Církev jakožto „Tělo“
C. Církev jakožto Tělo Kristovo
D. Církev jakožto „Mystické“ Tělo Kristovo
II. Spojení věřících s Kristem v Církvi
III. Pastýřské napomenutí
A. Bludy v oboru asketického života
B. Napomenutí k lásce k Církvi
Závěr
...

b/ Kristus je Hlavou Církve také proto, že ji řídí.

Protože Kristus zaujímá místo tak význačné, právem on jediný řídí a spravuje Církev, proto i z toho důvodu může se přirovnati k Hlavě. Neboť Hlava jest – abychom použili slov svatého Ambrože – „královským hradem“ – těla (Hexaem 6, 55 – Migne P. L. 14, 265) a jsouc vybavena vyššími schopnostmi řídí všecky údy, nad nimiž jest postavena, aby o ně pečovala. (srov. Augustinus De Agon Christ 20, 22 – Migne P. L. 40, 301), podobně Kristus Pán má v rukou kormidlo lodičky celého křesťanstva a řídí je. A protože říditi sbor lidí znamená vésti je k stanovenému cíli podle promyšlených plánů, vhodnými prostředky a správným způsobem (srov. S. Thom I q. 22 a. 1 – 4), je zřejmo, že náš Vykupitel,

který je nejdokonalejším vzorem dobrých pastýřů (srov. Jan 10, 1 – 18, 1 Petr 5, 1 – 5), to vše koná způsobem obdivuhodným.

aa/ Dal hned při založení Církvi dobré zřízení.

Neboť pokud prodléval na zemi, učil nás zákony, radami a napomenutími, používaje slov, která nikdy nepominou a která pro lidi každého věku budou duchem a životem (srov. Jan 6, 62). Mimo to udělil apoštolům trojí moc: učiti, říditi a vésti k svatosti; a tuto trojí moc, vymeziv ji příkazy, právy a povinnostmi učinil základním zákonem celé Církve.

bb/ Řídí ji sám přímo, zvláště v těžkých jejich dobách.

Avšak také sám přímo spravuje a řídí Božský Spasitel Církev, již založil. Neboť sám vládne v myslích lidí a podle svého uznání třebas i vzpurnou vůli nakloňuje a nutká (compellit). „Srdce královo je v rukou Páně, kamkoli bude chtíti, nakloní je“ (Př 21, 1). Tímto vnitřním řízením pečuje „jako pastýř a biskup duší našich“ nejenom o jednotlivce, nýbrž i o veškerou Církev, buď tak, že osvěcuje a posilňuje představené, nebo tak, že – zvláště za obtížných poměrů – vzbuzuje z lůna Matky Církve muže a ženy vynikajících svatostí, aby byli na vzrůst mystického jeho Těla pro ostatní věřící. Mimo to patří Kristus a nebe vždy se zvláštní láskou na svou neposkvrněnou Nevěstu strádající ve vyhnanství zde na zemi, a když ji vidí v nebezpečích buď sám nebo prostřednictvím svých andělu (srov. Sk 8, 26; 9, 1 – 19; 10, 1 – 7; 12, 3 – 10), nebo prostřednictvím té, již nazýváme Pomocnicí křesťanů, nebo jiných nebeských ochránců vytrhuje ji z bouřlivých vln a uklidniv moře, oblažuje ji pokojem „který převyšuje všeliký smysl“ (Flp 4, 7).

cc/ Řídí ji i viditelně prostřednictvím papeže.

Nelze si však mysliti, že jeho vláda se omezuje toliko na tento způsob neviditelný (srov. Lev XIII, Satis cognitum, ASS XXVIII, p. 725) a mimořádný; naopak, také viditelně a pravidelnou cestou řídí Božský Spasitel své mystické Tělo skrze svého Náměstka na zemi. Neboť je známo, ctihodní bratři, že Kristus Pán, který napřed za své pozemské pouti řídil „maličké stádo“ (Lk 12, 32) viditelným způsobem sám, svěřil, když měl již v brzku opustiti svět a odebrati se k Otci, řízení takto založené společnosti knížeti apoštolů. A bylo to velmi moudré, neboť nemohl zanechati sociální Tělo Církve již založil, bez viditelné hlavy. – Této pravdy nelze vyvrátiti tím, že se namítne, že ustanovením juridického primátu dostalo takové mystické Tělo dvojí hlavu. Neboť svatý Petr je mocí primátu toliko Kristovým náměstkem a proto je toliko jediná skutečná a vlastní Hlava tohoto Těla, totiž Kristus; ten bez ustání řídí tajemným způsobem Církev sám, viditelně však řídí touž Církev skrze toho, jenž Jej na zemi zastupuje, vždyť tato Církev je po slavném Nanebevstoupení Páně vybudována nejen na něm samém, nýbrž i na svatém Petrovi, jakožto základě viditelném. Že však Kristus a Jeho Náměstek tvoří jednu pouze hlavu, to slavnostně učí Náš Předchůdce nesmrtelné paměti Bonifác VIII. apoštolským listem „Unam sanctam“ (srov. CIC Extr. Comm. I, 8, 1) a jeho nástupcové to potom nikdy nepřestávali opakovati.

Důsledky

1. Nelze Krista uznávat a papeže odmítat.

Nebezpečně tedy bloudí ti, kdo se domnívají, že mohou uctívati Krista jako Hlavu Církve, i když nezachovávají věrnosti k Jeho Náměstku na zemi. Neboť tím, že odmítají tuto viditelnou Hlavu, a trhají viditelné pouto jednoty až k nepoznatelnosti znetvořují mystické Tělo Vykupitelovo, takže ho nemohou viděti ani nalézti ti, kdo hledají přístav věčné spásy.

2. Také biskupy posílá Kristus.

Co však jsme zde řekli o obecné Církvi, to platí i v jednotlivých diecésích jak východních tak latinských, z nichž pozůstává a se skládá katolická Církev, vždyť i ty řídí Ježíš Kristus hlasem a mocí příslušného biskupa. Proto biskupy nutno pokládati nejenom za zvlášť význačné údy obecné Církve, protože jsou zcela zvláštním svazkem spojeni s Božskou Hlavou veškerého Těla, takže se právem nazývají „nejdůležitějšími částmi údů Páně“ (Řehoř Veliký Moral. XIV, 35, 43 – Migne P. L. 75, 1062); nýbrž vzhledem k své vlastní diecési každý z nich jako opravdový pastýř pase a řídí jménem Kristovým svěřené

čil před soudem, neboť prý „nese vinu na smrti Karla Čapka“. Bolševická propaganda tenkrát hlásala, že prý Čapek zemřel, jsa „uštván reakcí“. To by snad mohlo být pravdou, kdyby Čapek zemřel na infarkt nebo mrtvici, jenže on zemřel na zápal plic. Nachladil se při předvánoční práci v zimě na zahradě na své chatě a nachlazení přerostlo v zápal plic. Tenkrát na tuto nemoc umírala nejméně polovina lidí, protože ještě nebyla v běžné distribuci antibiotika. Řeči o údajné Čapkově „ztrátě chuti k životu“ v důsledku novinářských štvanic, jež měla být hlavní příčinou smrti, jsou jen výmyslem.«

Tato informace o K. Čapkovi je neúplná. Je třeba zmínit politickou činnost (Strana práce), obdiv k Mussolinimu, hradní linii, (ne)reakci na to, když byla na přetřesu smrt gen. Štefánika, na to, co Beneš slíbil v Ženevě, a na to, co potom nastalo (podstatné pro rozkol se sudetskými Němci), (ne)reakci na situaci v SSSR (Hradem byl jistě informován), (ne)reakci na osočení gen. Gajdy, na případ senátora Pergnera atd. Bylo by možné se k tomu vrátit.

10. Do kterého roku mohli duchovní a řeholníci být členové politických stran, příp. mohli kandidovat ve volbách? Uveďte některé konkrétní příklady u nás.

Angažovanost duchovních a řeholníků se v dějinách měnila. O středověkých poměrech bylo možno se dočíst v článku Světovláda omylem a nebezpečím v předminulém čísle Obrázku. Stát a církev měly úzké vztahy i za osvícenství, i když tyto vztahy byly úplně jiného druhu, než dříve. Za osvícenství byla necírkevní angažovanost kněžím dokonce státem ukládána, ovšem podle jeho představ. Politická angažovanost kněží měla ale své klady i zápory, a proto se mluvilo o odluce církve a státu. Ale ještě arcibiskup olomoucký a metropolita moravský ThDr. Antonín Cyril Stojan požehnaně a příkladně působil jako poslanec Říšské rady a potom jako senátor v parlamentu ČSR. Svatý otec Pius XI. v roce 1923 proto vydal rozhodnutí „numerus clausus“, které omezilo počet duchovních v politice a řeholníkům toto působení zakázalo. Příklady později takto zapojených kněží jsou Šrámek a Plojhar. Diskuse na toto téma v církvi dále pokračovala, až roku 1983 s novým Kodexem kanonického práva byly nastoleny normy, o kterých jsme psali minule. Dnes je někdy snaha – při zachovávání minule otištěných předpisů Kodexu – rozlišovat mezi činností „občanskou“ a „politickou“. Hranice i pojetí obou jsou ale spíše subjektivní, takže rozdílná stanoviska nejsou úplnou výjimkou.

br. Felix OFM

APOLOGETIKA JE STÁLE AKTUÁLNÍ

V odpovědi na otázku 1 v minulém testu pro dospělé byla řeč o apologetice. Shodou okolností přinesl Vatikánský rozhlas za týden potom zajímavou zprávu:

Řím. Církev potřebuje novou apologetiku, tedy jasnou, ale neagresivní odpověď na argumenty těch, kteří znevažují katolickou víru – domnívá se prefekt Kongregace pro nauku víry. William Joseph kardinál Levada to řekl na symposiu, věnovaném této otázce, které se konalo na papežském institutu Regina Apostolorum. Jeho přednášku zveřejnila agentura Zenit.

Americký kardinál zmínil, že apologetika byla po 2. vatikánském koncilu odsunuta do pozadí, protože se mělo za to, že je výrazem defensivy a agresivity. Ještě před koncilem se začala diskuse o jejím přetvoření na tzv. fundamentální teologii. Několik let po koncilu však apologetika jako samostatná disciplina zcela zmizela ze studijních osnov teologie. Poslání obrany víry a objasňování jejích motivů je však neustále aktuální, poznamenává kard. Levada.

Prefekt Kongregace pro nauku víry dále řekl, že apologetika začala být znovu brána v potaz koncem minulého století v souvislosti s novou evangelizací. Roku 1999 Jan Pavel II. vyzval k jejímu pěstování kanadské biskupy. O devět let později doporučil tuto disciplinu Benedikt XVI. biskupům ze Spojených států, když se ho během návštěvy v USA ptali, jak se vyrovnat s postupujícím sekularismem a relativismem. „Ve společnosti, která si právem cení hodnoty osobní svobody – řekl tehdy papež – musí církev na všech stupních svého učení prosazovat apologetiku, jejímž cílem je potvrzovat pravdivost křesťanského Zjevení, harmonii mezi vírou a rozumem a také správné chápání svobody.“

Nejblíže Gollovi stála konservativní linie: Josef Pekař se stal nejaktivnějším Gollovým obhájcem ve sporu o smysl českých dějin. Postavil se proti Masarykově nesmyslné filosofické koncepci, že české národní obrození přímo navazovalo na husitství (už tím Masaryk ale spekuloval!). Pekař se rovněž stavěl proti heslu prvorepublikového režimu o „odčinění Bílé hory". Pekařovým kolegou byl Josef Šusta. Pokrokovou cestou se naproti tomu vydal Václav Novotný, věnoval se hlavně politickým a náboženským dějinám a byl příznivcem Masarykova postoje, i když i on Masarykovo revoluční tvrzení o návaznosti národního obrození na husitství odmítl. Vracel se k Palackému, ačkoli Goll požadoval jeho revisi. Ještě více nalevo byl Ladislav Karel Hofman, který se přimkl k Masarykovi a dějiny (zase spekulativně) charakterizoval jako neustálé střetávání humanity s násilím. Kamil Krofta se s Pekařem rozešel zcela a plně se oddal Masarykovi; byl za to odměněn místem v diplomacii. Gollovým žákem byl dokonce Zdeněk Nejedlý! Ten smysl českých dějin postupem doby začal vysvětlovat jako (podle něho zákonitou) cestu k marxismu a komunismu a po pobytu v Sovětském svazu dospěl k názoru, že na české národní obrození přímo navazuje komunismus. Nám může tato otázka posloužit jako jeden z nesčetných příkladů toho, že s pouhým positivismem vystačit nelze, stejně jako se nelze obejít bez metafysiky. Což platí i pro tak vynikajícího konservativce, jakým byl Josef Pekař.

9. Jaký vztah měl Karel Čapek k Církvi?

Karel Čapek byl slavnou osobností a kolem takových se často nakupí mnoho fám. Slavné lidi si také chce každý přivlastnit, hledá se na nich to, co by svědčilo, že jsou „naši". Jak to bylo s Čapkem? Stručně, objektivně a snad nevýstižněji to vyjádřil dr. R. Malý: »Čapek skutečně byl zastáncem náboženského a světonázorového relativismu a jeho práce nesou toho jasnou pečeť, především pak „Továrna na absolutno". Koncem třicátých let se více přikláněl ke křesťanskému pojetí (snad vlivem Chestertonovým, jehož jako spisovatele obdivoval), jak svědčí dramata R. U. R. nebo Bílá nemoc. K dobru mu je třeba také přičíst, že r. 1938 vystoupil ze zednářské lóže (byl spolu se svým bratrem Josefem zakladatelem lóže Národ, na rozdíl od Beneše, který vstoupil do lóže Jan Amos Komenský) a důvody (veřejně) objasnil v Lidových novinách. Snad nejvíce se křesťanství přiblížil ve své Modlitbě za vlast, kterou zkoncipoval za mnichovské krize. Čapek je bezesporu významný český dramatik a spisovatel, který má i dnes hodně co říci, je však nutno odmítnout, když z něho někdo dělá modlu. S mnoha jeho názory jako katolíci nemůžeme souhlasit a jestliže to prvorepublikoví katoličtí intelektuálové vyjádřili, pak pouze plnili svoji povinnost jako representanti věčné pravdy, jimž bylo svěřeno poslání hájit ji perem. Je pravdou, že zejména Dr. Jaroslav Durych v polemice s Čapkem nevybíral slova a jeho styl byl leckdy zbytečně ostrý a z hlediska publicistické etiky nepřijatelný. To však byl jeho způsob, kterým „obšťastňoval" všechny své oponenty, ne pouze Čapka. Ostatně Čapek v polemice s ním také nevynikal právě slušností a pouhou věcnou argumentací. Durych byl vojenským lékařem tehdejší Československé armády. Čapek jeden svůj polemický článek proti jeho názorům, údajně nekonformním vůči republice, nadepsal v Lidových novinách titulkem „Copak je to za vojáka?", kde nevhodně zpochybnil Durychovu loajalitu ke státu, což mohlo mít pro něho jako pro důstojníka fatální následky. Hlavní příčinou sporu mezi Durychem a Čapkem byla španělská občanská válka. Zatímco Čapek stál na straně revoluční levice, Durych (tak jako další katoličtí intelektuálové) nadšeně vítal kontrarevoluční povstání generála Franca. U Durycha ovšem třeba odlišit jeho styl polemiky od lidské stránky. Ta vynikla nejvíce tehdy, když šel Čapkovi na pohřeb a modlil se nad jeho hrobem. Obřad byl katolický, Čapka pochovával strahovský opat Metoděj Zavoral, jeho osobní přítel. Nebyli tedy mezi katolíky jen samí Čapkovi nepřátelé. Sentence, jež se vyskytla, že katolíci by se měli „omluvit" za údajná příkoří, která mu způsobili, je proto absurdní a sebemrskačská. Je z arsenálu nepřátel Církve, kteří chtějí katolíky – jak napsal trefně Vittorio Messori – dovést ke skličujícímu poznání, že téměř za všechno zlo, které se kdy stalo, může Církev. Neurodily se švestky, přišlo krupobití, ucpaly se kanály – kdo za to může? No přece katolíci. A tak samozřejmě mohou i za to, jak Čapek zemřel, což je přesně v duchu komunistického štvaní po r. 1945 a ještě více po r. 1948 proti katolickým intelektuálům. Jaroslav Durych málem skon-

sobě stádce (Srov. sněm vatikánský, Konstituce o Církvi, hl. 3); při tom však nejsou zcela neodvislí, nýbrž podřízeni římskému papeži, ačkoli mají řádnou pravomoc, kterou jim bezprostředně uděluje týž papež. Proto lid je má ctíti jako nástupce apoštolů z ustanovení Božího (srov. CIC c. 329, 1); a ještě více než na světské vladaře, třeba i nejvyšší vztahuje se na biskupy, poněvadž byli pomazáni křižmem Ducha svatého, onen výrok „Nedotýkejte se Pomazaných mých!" (1 Kron 16, 22; Žl 104, 15).

3. Kdo raní biskupa, raní papeže.

Proto Nás velmi rmoutí, když slyšíme, že nemálo našich bratří z tohoto důvodu, že jsou vzory svému stádci (srov. 1 Petr 5, 3) a odhodlaně, jak je to jejich povinností i věrně střeží posvátný statek víry (srov. 1 Tim 6, 20); z toho důvodu, že vymáhají zachovávání nejsvětějších zákonů, Bohem vrytých v lidské srdce, a své stádce po příkladu Nejvyššího Pastýře brání proti dravým vlkům; že snášejí pronásledování a sužování směřující proti vlastní osobě, ano i – což je pro ně ještě krutější a těžší – proti ovcím svěřeným, proti druhům v apoštolské práci, ba i proti řeholnicím Bohu zasvěceným. Takovouto křivdu pociťujeme, jakoby byla způsobena Nám samým, a opakujeme velkou myšlenku Našeho Předchůdce nesmrtelné paměti Řehoře Velikého: „Naše čest je čest celé Církve. Naše čest je pevnou silou našich bratří. Tehdy jsme opravdu ctěni, když nikomu se neodpírá povinná čest." (srov. List k Eulog, XXX – Migne P. L. 77, 933).

c/ Údy potřebují hlavy, hlava vyžaduje spolupráci údů.

Nedomnívejme se však, že Kristus Hlava, když zaujímá tak vznešené místo, nevyžaduje pomoci Těla. Neboť i o tomto mystickém Těle platí, co svatý Pavel praví o těle lidském: „Nemůže říci hlava nohám: nejste mi nutny!" (1 Kor 12, 21). Jest ovšem zřejmé, že věřící rozhodně potřebují pomoci Božského Vykupitele, protože sám řekl: „Beze mne nemůžete učiniti ničeho." (Jan 15, 5) a protože podle slov apoštolových veškerý vzrůst tohoto mystického Těla na vzdělání sebe je z Krista Hlavy (Ef 4, 15, Kol 2, 19). Avšak nutno též pamatovati, ač se to zdá velmi podivné, že Kristus vyžaduje údů. A to předně, pokud osobu Ježíše Krista zastupuje papež, který, nemá-li býti rozdrcen pod břemenem pastýřského úkolu, musí si povolati četné spolupracovníky a denně potřebuje, aby jej podporovaly přímluvné modlitby celé Církve. Mimo to náš Spasitel, pokud sám neviditelně řídí Církev, přeje si, aby údy mystického Těla Jeho mu pomáhaly při vykonávání vykupitelského díla. To však ne proto, že by toho potřeboval a že by byl sláb, nýbrž spíše proto, že sám tak zařídil k větší cti své neposkvrněné Nevěsty. Když umíral na kříži, daroval nesmírný poklad Vykoupení své Církvi, ačkoli tomu nepřispěla ničím; když se však jedná o rozdílení tohoto pokladu, nejenom že se o toto dílo posvěcení sdílí se svou neposkvrněnou Nevěstou, nýbrž chce, aby se jaksi rodilo z jejího úsilí. Úžasné tajemství nikdy dostatečně neprometidované: spása mnohých duší jest závislá na modlitbách a dobrovolných kajícných skutcích, které na sebe na ten účel vzaly údy mystického Těla Ježíše Krista a na spolupráci, kterou pastýři a věřící, zvláště pak otcové a matky mají poskytovati našemu Spasiteli.

d/ Podobnost mezi Kristem a Církví.

Nyní, když jsme vyložili důvody, proč nutno zváti Krista Pána Hlavou jeho společenského Těla, připojme tři jiné, které spolu velmi úzce souvisí.

Začínáme vzájemnou podobností, jakou vidíme mezi hlavou a údy, protože mají stejnou přirozenost. K tomu poznamenáváme, že naše přirozenost má z dobroty Boží jednu přednost před andělskou, ačkoli je nižší, než andělská. „Neboť Kristus," praví Tomáš Akvinský, „jest Hlavou andělů. Vždyť Kristus je nad anděly i podle lidství. Rovněž osvěcuje a ovlivňuje anděly také jako člověk. Pokud se však týká stejnosti přirozenosti, Kristus není Hlavou andělů, protože – podle Apoštola – neujal se andělů, nýbrž semene Abrahamova" (Kom. k listu Ef, hl. I. Lect . VIII; Žid 2, 16 – 17).

Netoliko však, že vzal na sebe Kristus naši přirozenost, nýbrž křehkém, utrpení podrobeném smrtelném těle stal se naším příbuzným stejné krve. Když však Slovo „samo sebe zmařilo, přijímajíc podobu služebníka" (Flp 2, 7) učinilo tak proto, aby své bratry

podle těla učinilo účastnými Božské přirozenosti (srov. 2 Petr 1, 4), a to zde v pozemském vyhnanství milostí, která působí svatost a v nebeské vlasti dosažení věčné blaženosti. Neboť proto chtěl Jednorozený věčného Otce býti Synem člověka, abychom byli připodobněni Obrazu Syna Božího (srov. Řím 8, 29) a abychom se obnovili podle Obrazu toho, jenž nás stvořil (srov. Kol 3, 10).

aa/ Kristus vzorem pro jednotlivé věřící.

Ať všichni, kdo se chlubí jménem „křesťan“ nejenom patří na našeho Božského Vykupitele jako na vznešený a nejdokonalejší vzor všech ctností, nýbrž ať také pečlivým vystříháním se hříchů a nejusilovnější snahou o svatost tak vyjadřují svými mravy Jeho učení a život, aby, až se Pán zjeví, stali se mu podobnými slávou, vidouce jej jak jest (srov. 1 Jan 3, 2).

bb/ Kristus vzor pro celou Církev.

Jako však chce Kristus, aby *se* mu podobaly jednotlivé údy, tak chce též, aby se mu podobalo celé Tělo Církve. To se děje, když Církev kráčejíc ve šlépějích svého velkého Zakladatele učí, řídí a přináší Boží oběť. Mimo to tím, že zachovává evangelické rady, zobrazuje v sobě Vykupitelovu chudobu, poslušnost a panictví. Ve svých hojných a rozmanitých řeholních společnostech, které ji zdobí jako drahocenné klenoty, jaksi nám ukazuje Krista bud pohříženého v modlitbu na hoře, nebo kázajícího, nebo uzdravujícího nemocné a raněné, nebo obracejícího hříšníky k řádnému životu nebo konečně prokazujícího dobrodiní všem. Není tedy divu, že také, pokud dlí zde na zemi, trpí také – zrovna jako Kristus – pronásledováním, útrapami a boly.

e/ V Kristu je plnost milosti.

Také proto třeba Krista pokládati za Hlavu Církve, ježto vyniká plností a dokonalostí nebeských darů a z této plnosti čerpá i Jeho mystické Tělo. Jako totiž – a čteme tuto myšlenku u značného počtu Otců – hlava našeho smrtelného těla vládne všem smyslům, ale ostatní části našeho těla mají pro své jen hmat, tak co je v křesťanské společnosti ctností, darů a milostí, všechny mají v nejdokonalejším smyslu své sídlo v Hlavě Kristu. „Zalíbilo se Otci, aby v Něm přebývala veškerá plnost“ (Kol 1, 19). Jej zdobí ony nadpřirozené dary, které doprovázejí hypostatické spojení: neboť v něm přebývá Duch svatý s takovou plností milosti, že si větší nelze mysliti. „Jemu je dána moc nade vším tělem“ (srov. Jan 17, 2), přehojné jsou v něm „všechny poklady moudrosti a vědění“ (Kol 2, 3). A také tak zvané vědění patřením (scientia visionis) je v něm tak dokonalá, že daleko předstihuje jak rozsahem tak jasností takovéto požehnání vědění všech svatých nebešťanů. A konečně tak je sám plný milosti a pravdy, že my všichni přijímáme z jeho nevyčerpatelné plnosti (srov. Jan 1, 14 – 16)

f/ Kristus svými milostmi zahrnuje Církev.

Tato slova onoho učedníka, kterého Ježíš miloval ještě vřeleji než ostatní apoštoly, přivádějí nás k poslednímu a zvlášť přesvědčivému důvodu, proč nutno viděti v Kristu Pánu Hlavu Jeho mystického Těla. Jako totiž se nervy rozcházejí do všech údů našeho těla a propůjčují jim schopnost cítiti a hýbati se, tak vlévá Vykupitel svou sílu a moc do Církve, takže věřící jasněji poznávají Božské věci a dychtivěji se o ně snaží. Z něho proudí v Tělo Církve všechno světlo, které věřící nadpřirozeně osvěcuje a všechna milost, která je posvěcuje jako On je svatý.

aa/ Osvěcuje Církev.

Kristus osvěcuje veškerou svou Církev; to dokazují skoro nesčetná místa Písma svatého a svatých Otců. „Boha nikdy nikdo neviděl; Jednorozený Syn, který je v lůně Otcově, ten to zjevil“ (srov. Jan 1, 18). Přicházeje od Boha jako učitel (srov. Jan 3, 2), aby vydal svědectví pravdě (srov. Jan 18, 37), mladinkou Církev apoštolů pak osvítil svým světlem, že kníže apoštolů zvolal: „Pane, ke komu půjdeme? Ty máš slova života věčného“ (srov. Jan 6, 68). Evangelistům pomáhal s nebe tak, že jako údy Kristovy konali to, co jim takřka diktovala Hlava (srov. Augustinus De cons evan I, 35, 54 – Migne P. L. 34, 1070). A také dnes nám, dlícím v pozemském vyhnanství je původcem víry,

slovně uráželi a potom jej začali fysicky napadat. Dva dny byl vězněn bez jídla a pití. Kruté zacházení s hlavou Církve sice rozezlilo měšťany v Anagni, že hrozila jejich vzpoura, takže Francouzi z města raději odešli. Bonifác VIII. ale následkem týrání již 11. října zemřel. Poté následovalo dlouhé období tzv. avignonského, tj. francouzského zajetí dalších papežů.

7. Kdo, kdy a proč založil pražské Klementinum? Založil u nás ještě něco jiného?

O založení Klementina pojednával seriál K temnotám v české historii, díl 6 a 7, v roč. 5, č. 5 a 6. Uveřejnili jsme i podrobný životopis zakladatele, sv. Petra Canisia, a to v min. roč. v č. 12, 21. 11. 2009, jako otázku 7. Pokud jde o jeho pobyt v Praze, doplňujeme:

Na počátku roku 1554 přišel Petr se svými druhy, na žádost katolické šlechty, do Prahy. V Praze se ubytoval ve špitále u Křížovníků s červenou hvězdou. Na stavbu koleje a školy dostal tehdy zpustlý dominikánský klášter sv. Klimenta na Starém Městě u mostu. Klášter byl opraven a spolu s Petrem se v něm ubytovalo ještě jedenáct členů Tovaryšstva Ježíšova. Jesuité zahájili vyučování 7. července 1556 nejprve na školách nižších, poté na vyšších a zřídili novou, katolickou Ferdinandovu universitu, která zanedlouho předstihla starou Karlovu universitu, stěží živořící po vyhnání katolických vysokoškolských učitelů. Zprvu měli málo žáků, ale časem jich přibývalo, školy rozkvétaly; ve svatoklimentské koleji byl otevřen konvikt, vychovávací ústav pro jinochy šlechtické i zámožné. Všechny tyto ústavy se staly ohniskem nového katolického života, neboť z nich vycházeli muži vzdělaní a svým životem dosvědčující, že patří ke Kristově církvi. Seminář sv. Václava, který založil sv. Petr Kanisius, byl roku 1559 dokončen a poskytoval přístřeší a materiální zabezpečení studentům z nižších společenských vrstev, kteří by bez podpory řádu mohli těžko získat jak základní, tak akademické vzdělání. Po otevření semináře sv. Václava se začalo s výukou u sv. Bartoloměje, podobné instituce měla Olomouc, kde se nejznámější stalo Collegium Nordicum, zaměřené na přípravu kněží pro protestantský sever. Z Prahy byl sv. Petr Kanisius na žádost polského panovníka Sigmunda Augusta poslán roku 1558 do Polska, poté ho císař Ferdinand vyzval k účasti na zemském sněmu v Augsburku, zde narůstala nenávist protestantů vůči němu jako nikdy dříve. Závěrem je třeba zvlášť ocenit pozornost, kterou tento světec českým zemím věnoval, přestože se jednalo jednu z největších katolických osobností jak Střední Evropy, tak Německa. Bylo tomu tak zřejmě proto, že to považoval za prvořadé pro tehdejší zápas s protestantismem.

8. Čím se zabývala tzv. Gollova škola?

Prof. Ph. Dr. Jaroslav Goll (* 1846 – † 1929) byl vlivný český historik a pedagog, znalec pozdního středověku a spisovatel. Stal se zakladatelem české positivistické historické školy (positivismus je metoda poznání, která se chce vyhnout spekulaci a vycházet jen z ověřitelných faktů; proto je zaměřen proti metafysice). Na universitě utvořil semináře v dnešním slova smyslu, kde se jen nepřednášelo, ale kde se student učí rozboru pramenů. Díky jeho autoritě se z jeho žáků vytvořila tzv. Gollova škola, která se na něj odvolávala až do poloviny 20. století. Jeho žáky byli mj. Kamil Krofta, Josef Pekař, Josef Šusta, Max Dvořák, Václav Novotný a Petr Bezruč.

Na přelomu 19. a 20. století bylo ve světě dějepisectví oprávněně obviňováno, že nebylo magistra vitae („učitelkou života“), neboť nedokázalo předvídat zásadní dějinné události jako 1. světovou válku nebo bolševickou revoluci a že jen rozdmýchávalo názorové různice. V českém dějepisectví byl spor jiný. Na české dějiny se odvolávaly mnohé politické strany kvůli zdůvodnění ať už své existence nebo svého programu. Pak vzniklo Československo. Historici museli odpovídat na mnoho otázek, například na otázky ohledně Bílé hory nebo na tzv. otázku po smyslu českých dějin. Přitom pramenů bylo dost. Byla tu i významná ediční činnost – např. odborná periodika, Ottův slovník naučný – a vědecké instituce. Přitom ale už tehdy nebyli historikové zcela nezávislí, tyli z mnohých stáních dotací. Proto prvorepublikový režim žádal, byť často jen nepřímo, aby ho byli poslušni ve svých pracích. Hlavní metodická vada však byla v onom positivismu, protože i i když se vezmou v úvahu všechna fakta, bez spekulace se nelze obejít. Proto se Gollova škola hned začala štěpit do více větví.

hlédnout do internetového archivu. Také témata ohledně pověry byla častá, stručná definice byla v testu pro dospělé v roč. 5, č. 7, 4. 6. 2007, otázka 1. Abychom se ale dnes dozvěděli i něco nového, řekněme si o rozdílu mezi atheismem a pověrou – obojí je přirozená víra, která mylně smýšlí a vypovídá o nadpřirozených skutečnostech (Bůh, milost, spása apod.): Atheismus existenci těchto skutečností popírá, bezbožnost se přitom projevuje např. jejich urážkami. Pověra mnohé z nadpřirozených skutečností uznává, ale smýšlí o nich mylně. Některým z nich přisuzuje zkreslený, často i zveličený význam, což mívá negativní dopad do lidského jednání. Mnoho příkladů pověr lze např. nalézt, navzdory jeho stručnosti, v článku převzatém ze Skleněného kostela, v minulém Obrázku v příloze, který pojednával o woodoo.

5. Co to je Hexapla?

U této otázky si můžeme uvědomit obrovské zaujetí, které měli křesťané první poloviny prvního tisíciletí pro víru, pro Písmo sv. A to přesto, že Hexapla je dílem jen jednoho z nich, Origena. Hexapla (řec. „šesterka“) označuje text Starého zákona, Origenem sestavený v první polovině 3. století, který v šesti sloupcích přináší různé verse starozákonního textu:

původní hebrejský text;
fonetický přepis hebrejského textu pomocí řecké abecedy;
řecký překlad užívaný křesťany – Aquilův;
řecký překlad Symmachův (bylo to ebionita);
řecký překlad přednostně užívaný křesťany – Septuagintu a
řecký překlad Theodotionův (žid).

Hexapla existovala v jediném rukopise a byla uložena v Césareji. Z jejího znění vycházel při překladu latinské Vulgaty i sv. Jeroným. Do současné doby se nezachovala, je známo jen několik fragmentů.

6. Kolik papežů zemřelo mučednickou smrtí? Který byl poslední z nich?

Přesný počet není znám. Martyrologium Hieronymianum, největší autorita středověku, udává tato jména papežů mučedníků: Petrus, Linus , Cletus, Klemens, Evaristus, Xystus, Telesphorus, Hyginus, Anicetus, Eleutherius, Victor, Zephyrinus, Callistus, Urbanus, Fabianus, Cornelius, Stephanus, Xystus II, Felix, Eutychianus, Marcellus. V redakci Obrázku zatím nemáme dnes oficiální Martyrologium Romanum, editio typica altera, 2004. Problém jsem proto konsultoval se znalcem v oboru svatých, panem Janem Chlumským (tvůrcem internetových stránek „Životopisy svatých“). Podal k tomu tuto informaci:

„U jmenovaných papežů je v textech Martyrologia Romana (2001) nyní potvrzeno mučednictví pouze u osmi. Ve výše uvedeném seznamu ale není jmenováno přinejmenším 21 dalších papežů, které martyrologium uvádí (jako svaté či blahoslavené), a u těch už jsem nekontroloval, zda náhodou u někoho z nich přece jen nešlo o mučednictví. V následující tabulce je za jménem mučedníka datum úmrtí, číslo strany v martyrologiu a datum oslavy.

Petrus (ca. 64)			mártyres
Clemens (s. I ex.)	603	23. 11.	mártyris
Telesphorus (ca. 136)	75	2. 1.	martýrium
Eleutherius (189)	288	26. 5.	mártyres
Callistus (ca. 222)	539	14. 10.	mártyris
Urbanus I. (230)	276	19. 5.	martýrium
Fabianus (250)	101	20. 1.	mártyris
Cornelius (252 / iunio 253)	489	16. 9.	mártyrum
Xystus II. (258)	414	7. 8.	mártyrum“

Dosti dalších papežů bylo však tak týráno, že následkem toho zemřeli. Např. minule jsme na tomto místě v otázce 3 psali o sv. Martinu I., který byl prakticky utýrán. O více než 600 let později podobně Bonifác VIII.: Ráno 7. září 1303 přepadla francouzská vojska město Anagni, které leží jihovýchodně nedaleko od Říma, kam se Bonifác VIII. před agresory uchýlil. Do večera dobyli město a vtrhli do sídla Svatého otce. Francouzští vojáci ho napřed

jako bude v nebi jejím dokonatelem (srov. Žid 12, 2). Vlévá věřícím světlo víry, udílí s nebe Pastýřům a Učitelům a zvláště svému Náměstku na zemi nebeské dary umění, rozumu a moudrosti, aby poklad víry věrně zachovávali a rázně hájili a pilně vysvětlovali a upevňovali. Předsedá neviditelně církevním sněmům a osvěcuje je (srov. Cyril Alex Ep 55 De symbolo – Migne P. G. 77, 293).

bb/ Udílí jí svatost.

Kristus jest i původcem a tvůrcem svatosti. Neboť není jediného nadpřirozeně záslužného úkonu, který by nevyvěral z něho jakožto svého nebeského zdroje. Praví „Beze mne nemůžete činiti nic“ (Jan 15, 5). Když spáchavše hříchy jich litujeme a kajeme se, když z dětinné bázně se obracíme k Bohu, to vše se děje mocí Kristovou. Milost a sláva mají svůj původ v jeho nevyčerpatelné plnosti. Především zvláště význačné údy svého Těla poděluje náš Vykupitel stále dary rady, statečnosti, bázně a nábožnosti, aby celé Tělo jeho co den více vzrůstalo svatostí a bezúhonností. A když Církev udílí svátosti zevnějším obřadem, účinky v duších působí Kristus (srov. S. Thom III. q. 64 a. 3). Kristus také utišil rozbouřená a zvířená hnutí mysli, živil vykoupené svým vlastním Tělem a Krví. Rozmnožuje milosti a připravuje všem abychom dosáhli slávy duší i těl. Nepropůjčuje těchto pokladů Boží dobroty údům svého mystického Těla jen v tom smyslu, že je vyprošuje od Věčného Otce svými vroucími modlitbami a tím, že své rány ukazuje jak v Eucharistické hostii na zemi, tak i oslavené v nebi, nýbrž i v tom smyslu, že pro jednotlivce vybírá, určuje a rozdílí jednotlivé milosti podle míry daru Kristova (Ef 4, 7). Z toho plyne, že čerpajíc svou sílu z Božského Vykupitele jakožto z hlavního zdroje „celé Tělo, jsouc spojováno a svazováno každým kloubem služebným podle působivosti jednoho každého údu, bere vzrůst svůj i ke vzdělání svému v lásce“ (Ef l4, 16; srov. Kol 2l, 19).

3. Kristus Udržovatel, Živitel Církve.

Vylíčili jsme, ctihodní bratři, stručně a krátce způsob, kterak Kristus Pán ze své Božské plnosti skýtá bohaté své dary Církvi, aby tato se mu co nejvíce připodobnila. Toto vylíčení velmi usnadňuje práci, když máme vysvětlit třetí důvod, proč sociální tělo Církve se právem jmenuje „Kristovým“: Spasitel náš totiž sám udržuje, živí společnost, již založil.

Církev takřka druhou osobou Kristovou.

Jak jemně a bystře poznamenal Bellarmin (srov. De rom pontif I, 9; De Concil II, 19), toto jméno Těla „Kristova“ nesmí se vysvětlovati jen tím, že Krista nutno zváti Hlavou jeho mystického Těla, nýbrž i tím, že tak udržuje Církev a tak v Církvi jakýmsi způsobem žije, že tato je takřka druhou osobou Kristovou. To tvrdí učitel národů v listě Korinťanům, když bez jakéhokoli jiného dodatku jmenuje Církev „Kristem“ (srov. 1 Kor 12, 12). Napodobuje opravdu samého velkého Mistra, který na něj, když pronásledoval Církev volal s nebe: „Šavle, Šavle, proč mne pronásleduješ?“ (srov. Sk 9, 4; 22, 7; 26, 14). Ba věříme-li svatému Řehoři Nyssenskému, apoštol nazývá Církev „Kristem“ vícekráte (srov. Greg Nyss. De vita Moysis – Migne P. G. 54, 385) a je vám znám, ctihodní bratři, památný výrok svatého Augustina: „Kristus káže Krista“ (srov. Serm 354, 1 – Migne P. G. 39, 1563).

a/ Protože má od Krista své jurisdické poslání.

Avšak tomuto na výsost vznešenému pojmenovaní nám lze rozuměti tak, jakoby ono nevýslovné pouto, jímž Syn Boží přijal skutečnou lidskou přirozenost obepínal i celou Církev. Nýbrž má svůj důvod v tom, že náš Vykupitel ta dobra, která jsou v nejvlastnějším smyslu jeho vlastnictvím, tak sdílí s Církví, že tato veškerým rázem svého života, jak viditelným, tak tajemným, vyjadřuje co nejdokonaleji obraz Kristův, neboť v důsledku tak zvaného juridického poslání, jímž Božský Spasitel, poslal na svět apoštoly, jako byl sám poslán od Otce (srov. Jan 17, 18; 20, 21), On sám je to, jenž skrze Církev křtí, učí, řídí, rozhřešuje, víže, obětuje.

b/ Protože ji oživuje svým Duchem.

Avšak oním vyšším darováním, vnitřním a nevýslovně vznešeným, o němž jsme se zmínili dříve, jednajíce o způsobu, jak Hlava ovlivňuje své údy, Kristus Pán vlévá své Církvi svůj nadpřirozený život, celé její Tělo prostupuje svou Božskou mocí a jednotlivé

údy podle úkolu, jejž zaujímají v Těle živí a udržuje skoro tak, jako réva živí a činí plodnými ratolesti, které jsou s kmenem spojeny (srov. Lev XIII, Sapient christ, ASS XXII, p. 392; Satis cognitum: tamtéž XXVIII, 710).

Poznámky o Duchu svatém.

1. Duch svatý principem milosti a síly v Církvi.

Když si bedlivě všimneme tohoto Božského, Kristem daného principu života a síly, pokud je zdrojem kteréhokoli stvořeného daru a kterékoli stvořené milosti, snadno chápeme, že jím není nic jiného, než Duch svatý, který z Otce a Syna vychází a který se zvláštním způsobem zove „Duch Kristův“ nebo „Duch synův“ (Řím 7, 9; 2 Kor 3, 17; Gal 4, 6). Tímto Duchem milosti a pravdy vyzdobil Syn Boží svou duši hned v neposkvrněném lůně Panny. Tomuto Duchu je radostí, že přebývá ve vznešené duši Vykupitelově jako ve svém nejmilejším chrámu; tohoto Ducha zasloužil nám Kristus na kříži, prolévaje svou krev; jej konečně, dýchaje na apoštoly, uštědřil své Církvi na odpuštění hříchů (Jan 20, 22), kdežto však jediný Kristus obdržel tohoto Ducha nikoli podle víry (srov. Jan 3, 34), údům mystického Těla dostává se ho z plnosti samého Krista toli daru Kristova (srov. Ef 1, 8; 4, 7). A když Kristus byl oslaven na Kříži, jeho Duch byl udělen Církvi bohatým vylitím, aby sama i její jednotlivé údy se den ode dne více připodobňovaly Vykupiteli. Duch svatý je to, jenž nás učinil dítkami Božími (srov. Řím 8, 14 – 17, Gal 4, 6 – 7), abychom jednou my všichni patříce jako v zrcadle s tváří odkrytou na slávu Páně, přetvořovali se v týž obraz od slávy k slávě (2 Kor 3, 18).

2. Duch svatý duší Církve.

Tomuto Duchu Kristovu, jakožto neviditelnému principu je připisovati také to, že se spojují všechny části Těla jak mezi sebou, tak se svou vznešenou Hlavou, protože celý je v Hlavě, celý v Těle, celý v jednotlivých údech; těmto však je přítomen a pomáhá v různém stupni, podle jejich různých úkolů a úřadů a podle vyššího nebo nižšího stupně jejich duchovního zdraví. Duch svatý svým nebeským dechem života je pro všechny části Těla principem životním a Skutečně spásné činnosti. Je sice přítomen sám bezprostředně ve všech údech a působí v nich božsky, v údech podřízených však působí i skrze představené. Duch svatý konečně dává sice Církvi dechem své milosti den co den nové přírůstky. Odmítá však přebývati svou posvěcující milostí v údech od Těla odloučených. Tuto přítomnost a působnost Ducha svatého Moudrý Náš Předchůdce nesmrtelné paměti Lev XIII. v encyklice „Divinum illud“ – vyjádřil stručně a případně slovy: „Nechť stačí zdůraznění, že jako Kristus je Hlavou Církve, Duch svatý je její duší“ (ASS XXIX, p. 650).

3. Nebeské dary, jež udílí Duch svatý.

Pozorujeme-li však onu vnitřní životní sílu, kterou udržuje Zakladatel Církve toto celé své Tělo, již nikoli jak je v sobě sama, nýbrž ve stvořených účincích jejích, pozůstává v nebeských darech, které působí náš Vykupitel spolu s Duchem svým jako Dárce nadpřirozeného světla a Tvůrce svatosti. Církev tedy zrovna tak, jako všechny její svaté údy může o sobě říci velkou myšlenku svatého Pavla: „Žiji pak již nikoli já, nýbrž žije ve mně Kristus“ (Gal 2, 20).

4. Kristus Vykupitel Církve.

Tyto naše vývody o „mystickém Těle“(srov. Ambros De Elia et ieiun X, 36 – 37 a In Psalm 118, serm 20 – Migne P. L. 14, 710 a 14, 3148) by zůstaly neúplné, kdybychom se aspoň málo slovy nedotkly této myšlenky svatého Pavla: „Kristus je Hlava Církve,“ on je Spasitel Těla jejího (Ef 5, 23) udává poslední důvod, proč Tělo Církve se jmenuje Tělem Kristovým. Neboť Kristus je Božským Spasitelem tohoto Těla. Právem jej velebí Samaritáni jako „Spasitele světa“ (Jan 4, 42) ba nepochybně je „Spasitelem všech“, ačkoli se svatým Pavlem musíme dodati: „Hlavně věřících“ (Srov. 1 Tim 4, 10). Neboť krví svou získal (Sk 20, 28) přede všemi ostatními své údy, z nichž se skládá Církev. Protože však jsme již dost obšírně psali výše o Církvi vytrysklé z boku Páně na kříži, o Kristu dárci světla a tvůrci svatosti, o Kristu udržovateli mystického Těla, netřeba pravdu o Kristu Vykupiteli šíře rozváděti, spíše ji máme pokorně a pozorně rozjímati, vzdávajíce nesmrtelné díky Bohu. Co

TEST PRO DOSPĚLÉ

1. Kdo je autorem Písma sv.?
2. V dnešní křížovce je slovo Gomer. Ale co to je chomer? A omer?
3. Co víte o Salome?
4. Jaké jsou shody a rozdíly mezi vzkříšením Lazara a vzkříšením Krista?
5. Které je ústřední tajemství víry?
6. Co to je Diatessaron?
7. Jaký je rozdíl mezi STAROSLOVĚNŠTINOU, HLAHOLICÍ a CYRILICÍ?
8. Kdo to byl Antonín Jaroslav Puchmajer?
9. Který papež byl prvním učitelem Církve a kolik papežů bylo takovými učiteli?
10. Vědci pátrají po signálech z vesmíru, mluví se dokonce o UFO. Jak by Církev reagovala, kdyby obří teleskopy zachytily vysílání mimozemské civilizace nebo kdyby nás zástupci vyspělé civilizace dokonce navštívili?

P. Ing. Antonín Sedlák

ODPOVĚDI NA OTÁZKY TESTU PRO DOSPĚLÉ Z DUBNOVÉHO ČÍSLA

1. V čem spočívá prvotní hřích?

Pán Bůh lidi v ráji zkoušel, zda ho jsou poslušni. Sir 25, 24: Od ženy je počátek hříchu, kvůli ní musíme všichni umřít.“ Mdr 2, 24a: „... ďáblovou závistí přišla smrt na svět.“ 2 Kor 1, 13: „Vždyť i had svedl Evu svou lstivostí.“ Prvotní hřích byl hříchem neposlušnosti. Dnes už jen světská média mluví o nějakém sexuálním provinění. Ovšem je pravdou, že výše trestu se řídí podle velikosti viny. A vyhnání z ráje a ztráta darů prvotní neporušenosti je trest nevýslovně těžký. Je to dáno i tím, že jedním z těchto prvotních darů bylo to, že prarodiče měli nejen přirozené abstraktní poznání (jako máme my), ale i poznání vlité (které je též dáno andělům). První lidé tak měli dar nesmírné moudrosti. Na jejich příkladu – a i na předchozím pádu zkoušce podrobených andělů – si můžeme uvědomit, že ani sebevětší moudrost není zárukou pádu do hříchu.

2. Co to je Gadara a Geraza?

Gadara byla pevnost v dnešním východním Jordánsku a patřila do pohanského Desetiměstí; jméno se vyskytuje v Novém zákoně jen v Mt 8, 28. Jméno Geraza se vyskytuje na paralelních místech: Mk 5, 1 a Lk 8, 26.37. Bylo to město také v Desetiměstí, Gadara už ležela mimo ně na břehu jezera. Geraza dnes představuje jedno z nejlépe zachovalých sídel té doby.

3. Proč se Ježíš z Nazaretu nazývá Kristus?

Ve starém Israeli proroci či králové získali své vyvolení pomazánim olejem. Starý zákon však dosvědčuje, že Israel očekával Mesiáše (hebr.), Pomazaného Bohem, který Israel přivede ke konečné spáse. Nový zákon mnohokrát ukazuje, že tímto Pomazaným je Ježíš z Nazaretu. I když pravoslavní správně říkají, že Pán Ježíš se jako Pomazaný-Kristus (řec.) už narodil, přece je třeba vzít v úvahu jeho slavnostní pomazání Duchem svatým při křtu v Jordánu, kdy byl jednou z osob Nejsvětější Trojice-Otcem uveden v mesiášský úřad a veřejně prohlášen za Božího Syna, i proměnění na hoře Tábor, kde bylo toto prohlášení zopakováno před apoštoly. Titul Kristus se poprvé v Novém zákoně vyskytuje hned v prvním verši první knihy (Mt). Tento titul je tak běžný, že se stal ihned jedním z Ježíšových jmen a i v textu Nového zákona zcela samozřejmým.

4. Co to je víra a co pověra?

O víře – přirozené i nadpřirozené – jsme psali mnohokrát. Nejpodrobnější výklad byl už v roč. 2, č. 10, 3. 9. 2004, s. 6nn. Obrázek není časopis na jedno přečtení. Za dobu jeho existence obsahuje už veliké množství důležitých informací, které s dobou nepomíjejí, a které není možno neustále opakovat. Proto dobře dělají čtenáři, kteří si vyšlá čísla archivují. Pokud někdo tuto koncepci Obrázku nepochopil a dříve vyšlá čísla nemá, má možnost na-

TEST PRO DĚTI

1. Jaký jiný název máme v Čechách pro slavnost Seslání Ducha svatého?
a) Letnice
b) Májové dny
c) Zelené svátky

2. Kdo je Duch svatý?
a) Nejvyšší stvořenou bytostí po Ježíši Kristu.
b) Třetí božskou osobou, soupodstatnou s Otcem i Synem.
c) Vyzařující božskou milostí.

3. Které z uvedených srovnání je v Písmu sv. nejbližší Duchu svatému?
c) s bleskem a bouří
b) s planetou Zemí
a) s vodou

4. Jak se nejdříve projevil Duch svatý, než sestoupil na apoštoly?
a) jako mimořádně prudké slunce
b) jako povodeň
c) jako vítr

5. Jak se Duch svatý projevil na počátku Ježíšova působení?
a) jako holubice
b) jako oheň
c) jako orel

6. Jaká byla také činnost Ducha svatého na počátku Ježíšova působení?
a) Ukázal Pánu Ježíšovi na Jana Křtitele.
b) Varoval Pána Ježíše před nebezpečím na poušti.
c) Vedl Pána Ježíše na poušť.

7. Čí narozeniny slavíme o Seslání Ducha svatého?
a) Církve
b) sv. Jana Křtitele
c) Panny Marie

8. Co působí svátost biřmování?
a) Uděluje dar Ducha svatého, aby biřmovancům byly odpuštěny hříchy.
b) Uděluje dar Ducha svatého, aby se biřmovanci stali dospělými křesťany k moudrému a statečnému vyznávání víry.
c) Uděluje dar Ducha svatého k oprávnění vést místní společenství.

9. Kdo nejčastěji uděluje svátost biřmování?
a) biskup, kněz nebo v případě nutnosti i jáhen
b) biskup, nebo kněz po křtu dospělého člověka
c) biskup nebo farář, ale nikoliv farní vikář

10. Jak je, kromě slov udělovatele, udělována svátost biřmování?
a) dotekem ruky pravé tváře biřmovance
b) mazáním olejem křtěnců na čele biřmovance
c) vkládáním ruky a mazáním křižmem na hlavě

P. Pavel Ajchler

však náš Spasitel, kdysi vise na kříži započal, v tom stále a bez ustání pokračuje v nebeské blaženosti: „Hlava naše," dí svatý Augustin, „oroduje za nás; jedny údy přijímá, druhé trestá, jiné očišťuje, jiné těší, jiné tvoří, jiné volá, jiné povolává zpět, jiné napravuje, jiné obnovuje (Enar in Ps 85, 5 – Migne P. L. 37, 1085). My však všichni máme spolupracovati s Kristem v tomto spásném díle, my, „kteří z jednoho a jedním jsme spaseni a pomáháme k spáse"(Clemens Alex Strom VII, 2 – Migne P. G. 9, 413).

D. CÍRKEV JAKOŽTO „MYSTICKÉ" TĚLO KRISTOVO

Učiňme teď, ctihodní bratři, krok další a dobře osvětleme, že Tělo Kristovo, jímž je Církev, je nutno zváti mystickým. Tento výraz obvyklý hned u mnohých spisovatelů v dobách minulých, schvalují četné projevy papežů. Jest však toto pojmenování oprávněno ne pouze jen z jednoho důvodu, neboť jím se může sociální Tělo Církve, jehož Hlavou, ředitelem je Kristus, rozlišiti od těla fysického, jež se zrodilo z panenské Matky Boží a nyní sedí na pravici Otcově a tají se pod eucharistickým závojem; může se také rozlišovati – což je vzhledem k dnešním bludům ještě důležitější – od kteréhokoli těla přirozeného, ať fysického, ať tak zvaného morálního.

1. Rozdíl mezi tělem mystickým a fysickým.

V přirozeném těle spojuje princip jednoty části tak, že jednotlivé části naprosto nemají svébytnosti, naopak v těle mystickém pojící síla, ač pronikavě účinná, sdružuje údy mezi sebou tak, že jednotlivé si zachovávají svou vlastní osobnost. Mimo to, pozorujeme-li vzájemný vztah mezi celkem a jednotlivými údy, v každém živém fysickém těle všechny jednotlivé údy jsou jedině a výlučně pro prospěch celého organismu, kdežto každé sociální lidské společenství, má-li na zřeteli poslední zájmový cíl, směřuje nakonec k prospěchu všech i každého zúčastněného jednotlivce, protože jsou to osoby. A tak, abychom se vrátili ke svému předmětu, jako Syn věčného Otce sestoupil s nebe pro věčnou spásu nás všech, tak založil a Duchem Svatým obohatil Tělo Církve, aby pečovala o dosažení blaženosti nesmrtelných duší, podle slov svatého Pavla: „Všecko je vaše, vy pak Kristovi, Kristus pak Boží" (1 Kor 3, 23; Pius XI Divini Redempt AAS 1937, p. 80). Jako je Církev pro blaho věřících, tak má cílem oslavu Boha a Bohem poslaného Ježíše Krista.

2. Rozdíl mezi tělem mystickým a čistě morálním.

Přirovnáme-li mystické Tělo tak zvanému morálnímu, vidíme rozdíl nikoli nepatrný, nýbrž velmi důležitý a krajně závažný, Neboť v těle morálním není jiného principu jednoty než společný účel a společné sjednocení, usměrnění všech k tomuto cíli sociální autoritou, kdežto v mystickém Těle, o němž jednáme, k tomuto sjednocení přistupuje jiný vnitřní princip, který i v celém organismu i v jednotlivých jeho složkách skutečně existuje, účinně se projevuje a je tak vznešený, že sám v sobě předstihuje všecka pouta jednoty v těle fysickém nebo morálním. Tento princip, jak jsme výše řekli, není řádu přirozeného, nýbrž nadpřirozeného, ba je sám v sobě vůbec nekonečný a nestvořený; je to Duch svatý, který jak praví Andělský učitel, jsa jeden a týž co do počtu, naplňuje a sjednocuje celou Církev (De verit q. 29, a. 4 c.).

3. Mystické tělo není přísně juridické (právní).

Správný smysl slova „mystické Tělo" připomíná, že Církev, kterou nutno považovati za dokonalou společnost svého druhu, nepozůstává toliko ze sociálních a právních prvků a vztahů. Neboť Církev je mnohem vznešenější než kterékoli jiné lidské společnost (srov. Lev XIII Sapientiae christ ASS XXII, p. 592) vyniká nad ně tak, jako vyniká milost nad přirozenost a dobra nesmrtelná nad věci pomíjející (srov. Lev XIII, Satis cognitum ASS XXVIII, p. 724). Takovýmito čistě lidskými společnostmi, zvláště státem, nesmíme opovrhovat ani je podceňovati, ale v tomto řádu věcí není ještě Církev celá, jako organismus našeho smrtelného těla, není ještě celý člověk.(srov. tamtéž, 710); neboť, ačkoli právní vztahy, o které se také Církev opírá a které patří mezi její složky, mají svůj vznik z Boží ústavy, dané Církvi Kristem a přispívají k dosažení nadpřirozeného účelu, přece to, co povznáší křesťanskou společnost na úroveň, která naprosto vyniká nad jakýkoli

přirozený řád, jest Duch našeho Vykupitele, který jakožto zdroj, milostí, darů a všech charismat, stále až do nejhlubší podstaty její naplňuje Církev a v ní působí. Neboť jako je smrtelné naše tělo, ač je to obdivuhodné dílo Stvořitelovo, je velmi daleko za vznešenostmi našeho ducha, stejně sociální stav Církve třebas hlásá moudrost svého božského Stavitele, zůstává něčím zcela podružným, přirovnává-li se k nebeským darům, jimiž je vybavena a jimiž žije a s jejich božským zdrojem.

4. Mystické tělo není společnost výlučně neviditelná a duchovní

Z dosavadních našich vývodu, ctihodní bratři, jest zcela zřejmo, že jsou v těžkém bludu ti, kdo podle svých smyšlenek líčí Církev jen jako skrytou a neviditelnou a podobně i, kdo ji považují za jakési lidské zřízení s jistými stanovami, řádem a zevnějšími obřady, ale bez sdílení nadpřirozeného života (srov. tamtéž 710); naopak, jako Kristus, Hlava a vzor Církve, „není celý, když v něm vidíš buď jen lidskou viditelnou přirozenost... nebo neviditelnou toliko přirozenost božskou... nýbrž jest jeden z obojí a v obojí přirozenosti... tak jeho mystické Tělo“ (srov. tamtéž 710). Neboť „Boží Slovo, přijalo lidskou přirozenost podrobenou utrpení, aby založilo viditelnou společnost a posvětilo ji krví Boží, a aby tak viditelným řízením byl člověk přiveden k neviditelnému.“ (srov. S. Thom De veritate q. 29 a. 4 ad 3.).

5. Trojí důsledek učení o mystickém Těle.

a/ Není rozporu mezi Církví „juridickou“ a neviditelnou Církví lásky.

Proto s lítostí odsuzujeme také osudný blud těch, kdo sní o jakési smyšlené Církvi jakožto společnosti Vybudované jen na lásce a jenom láskou udržované a jako protivu k ní – ne bez jistého opovržení – stavějí jinou, kterou jmenují „juridická“ Avšak takové rozlišování zavádějí zcela bezdůvodně. Nechápou, že božský Spasitel z jedné a téže příčiny chtěl, aby společnost z lidí jím založená byla společnost dokonalá ve svém druhu, vybavená všemi sociálními a právními podmínkami a prvky, aby mohla trvale pokračovati ve spásném Díle Vykoupení (sněm vatikánský, sez. IV, Konstituce o Církvi, úvod), a že pro týž účel také chtěl, aby byla vybavena nebeskými dary a milostmi Ducha svatého. Chtěl ji ovšem věčný Otec míti jako „království milovaného Syna svého“ (Kol 1, 13); ale chtěl ji míti opravdu jako království, v němž totiž by se všichni věřící dokonale podřizovali svým rozumem a vůlí (sněm vatikánský, sez. III, Konstituce o katolické víře, hl. 3) a svou pokorou a poslušností se připodobňovali tomu, jenž pro nás „stal se poslušným až k smrti“ (Flp 2, 8). Není tedy opravdového rozporu a protikladu mezi tak zvaným neviditelným posláním Ducha svatého a juridickým, od Krista přijatým úřadem Pastýřů a Učitelů; neboť tyto stránky – jako v nás tělo a duch – se navzájem doplňují a zdokonalují, a pocházejí od jednoho a téhož našeho Spasitele, který sice dýchaje nadpřirozeně řekl: „Přijměte Ducha svatého“ (Jan 20, 22), ale také jasným hlasem rozkázal: „Jako mne poslal Otec, i já posílám vás“ (Jan 20, 21); a také: „Kdo vás slyší, mne slyší“ (Lk 10, 16).

b/ Chyby u příslušníků Církve.

Pakli se v Církvi vyskytuje něco, co prozrazuje naši lidskou křehkost, to se nesmí připisovati na vrub její právní ústavě, nýbrž spíše politováníhodné náklonnosti jednotlivců ke zlému. Tuto křehkost trpí božský Zakladatel její i u nejpřednějších údů svého mystického Těla proto, aby se osvědčila ctnost ovcí i pastýřů a aby ve všech přibývalo zásluh křesťanské víry. Neboť Kristus, jak Jsme řekli výše, nechtěl, aby ze společnosti jím založené byli hříšníci vyloučeni. Když tedy některé údy trpí duchovními chorobami, není důvodu, abychom méně milovali Církev, nýbrž, abychom, spíše zvýšili svou lásku k jejím údům.

Ovšem bez jakékoli poskvrny září ctihodná Matka ve svátostech, jimiž plodí a živí duchovní dítky ve víře, kterou vždy zachovává bez nejmenší úhony; v přesvatých zákonech, které všem ukládá a v evangelických radách, ke kterým vybízí; konečně i v nebeských darech a milostech, kterými ve své nevyčerpatelné plodnosti (srov. sněm vatikánský, sez. III, Konstituce o katolické víře, hl. 3) rodí nesčíslné řady mučedníků, panen a vyznavačů. Ale nesmí se ona činiti odpovědnou, když některé buď choré nebo raněné údy chřadnou, jejichž jménem se sama denně k Bohu: „Odpusť nám naše viny,“ a jejichž duchovnímu léčení se mateřsky a statečně věnuje bez prodlení.

c/ Naše povinnost vyplývající z příslušnosti k mystickému Tělu.

Když tedy používáme výrazu „mystické“ Tělo Kristovo, již sám význam tohoto slova je pro nás velmi důrazným napomenutím. Jakási ozvěna tohoto napomenutí je v těchto slovech svatého Lva: „Uznej, křesťane, svou důstojnost a stav se účastným Boží přirozenosti, nevracej se nedůstojným chováním do staré ubohosti. Pamatuj, čí Hlavy a čího Těla jsi údem“(Serm 21, 3 – Migne P. L. 54, 192 – 3).

II. SPOJENÍ VĚŘÍCÍCH S KRISTEM V CÍRKVI.

1. Pevnost tohoto spojení.

Chtěli bychom teď, ctihodní bratři, a s docela zvláštním důrazem promluviti o našem spojení s Kristem v Těle Církve. Toto spojení – jak právem dí svatý Augustin (srov. Augustinus Contra Faust 21, 8 – Migne P. L. 42, 392), jest věc veliká, tajemná a božská a právě proto se stává, že mnozí je chápou a vykládají špatně. Především je jasno, že je velmi pevné a vroucí; neboť v Písmě svatém se přirovnává k poutu čistého manželství a k organismu našeho těla (srov. Ef 5, 22 – 23; Jan 15, 1 – 5; Ef 4, 16); ba dokonce je líčeno jako tak pronikavé, že, podle výroku svatého Apoštola: „Sám Kristus je Hlavou Těla Církve“(Kol 1, 18) – prastará a stále v tradici Otců se udržující nauka učí, že božský Vykupitel tvoří se svým sociálním Tělem jen jedinou mystickou osobu, neboli, jak praví svatý Augustin: Krista celého (srov. Enarr in Psalm 17, 51 a 90, 2, l – Migne P. L. 36, 154 a 37, 1159). Ano, dokonce ani sám náš Vykupitel neváhal Ve své velekněžské modlitbě přirovnati takové spojeni k oné podivuhodné jednotě, kterou Otec je v Synu a Syn v Otci (Jan 17, 21 – 23).

2. Spojení věřících s Kristem.

a/ Vznešený účel a vznešený zdroj tohoto spojení.

Naše spojení s Kristem a v Kristu je zřejmé předně z toho, že jelikož podle vůle Zakladatelovy Církev jest sociální a dokonalou společností, musí v ní býti jednota všech příslušníků, protože usilují o týž cíl. Čím však je vyšší cíl k němuž směřuje tato snaha, čím božštější je zdroj, z něhož snaha vyvěrá, tím vznešenějším se jistě stává spojení. Ale cíl je na výsost vznešený: stálé posvěcování údů Těla ke slávě Boha a Beránka, který byl zabit (Zj 5, 12 – 13). Zdroj pak je nejbožštější: Netoliko úradek věčného Otce a rozhodná vůle našeho Vykupitele, nýbrž taká vnukání a vybídky Ducha svatého v nejvnitřnější svatyni naší duše. Nemůžeme-li totiž vykonati ani nejmenšího spasitelného skutku, leč v Duchu Svatém, jak by se mohli nesčíslní lidé všech národů a ras všeobecným úmyslem sjednotiti k nejvyšší slávě Trojjediného Boha, leč mocí Toho, jejž Otec a Syn dýchají jedinou věčnou láskou?

b/ Spojení právní a sociální.

Poněvadž pak, jak jsme nahoře řekli, takové sociální Tělo Kristovo má býti podle vůle svého Zakladatele viditelné, je potřebí, aby se ono sjednocení všech údů projevilo také navenek vyznáváním téže víry, přijímáním týchž svátostí a účastí na téže oběti a horlivém zachováváním týchž zákonů. Jest mimo to naprosto nutné aby před očima všech lidí byla viditelná nejvyšší Hlava, která by účinně řídila vespolné, všeobecné úsilí o dosažení stanoveného cíle, totiž Náměstek Ježíše Krista na zemi. Neboť jako božský Vykupitel poslal Ducha pravdy, aby místo něho (srov. Jan 14, 16 a 26) převzal neviditelné řízení Církve, tak přikázal Petru a jeho nástupcům, aby jej zastupovali na zemi, řídíce křesťanskou obec viditelně.

c/ Spojení vnitřní, a to ...

Ale k těmto právním poutům, které již samy sebou daleko předstihují pojítka jakékoli jiné třebas i nejvyšší lidské společnosti, nutně přistupuje jiný základ jednoty pro ony tři ctnosti, které nás co nejúžeji spojují jak mezi námi vespolek, tak s Bohem: myslíme křesťanskou víru, naději a lásku.

(třetí – poslední – část příště)

http://vendee.cz/texty/myst_c_c.html

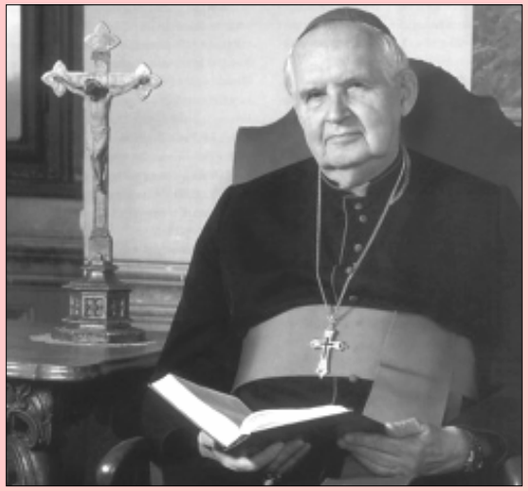

roval. Od r. 1945 studoval v Praze teologickou fakultu, kterou absolvoval 31. 5. 1950, ale již 23. 4. 1950 byl vysvěcen na kněze u Sv. Vojtěcha v Praze-Dejvicích. V červenci téhož roku odešel do Sokolova, kde působil jako kaplan. Vojenskou službu vykonával u tzv. PTP do r. 1953. Po skončení vojny vystřídal v kněžské službě několik farností. Od 1. 3. 1954 působil jako pomocný kněz u Sv. Víta, v srpnu 1954 byl administrátorem ve farnosti Stodůlky a od 15. 10. 1958 do roku 1970 působil jako kněz v Kladrubech u Stříbra.

Od 17. 11. 1970 byly místem jeho dalšího působení Litoměřice. Koukl se stal spirituálem zdejšího semináře. V březnu 1974 byl v Praze promován na doktora teologie a od září 1974 začal učit na fakultě v Litoměřicích morální teologii a stal se kanovníkem kapituly u Všech svatých v Praze na Hradě. Dne 26. 7. 1989 byl jmenován sídelním biskupem litoměřickým a 27. 8. téhož roku v katedrále Sv. Štěpána vysvěcen na biskupa.

Dne 24. 12. 2003 jmenoval papež Jan Pavel II. diecézním biskupem v Litoměřicích Msgre. Pavla Posáda, který biskupské svěcení přijal a biskupský úřad převzal dne 28. 2. 2004. Po tuto dobu dvou měsíců spravoval Msgre. Koukl litoměřickou diecézi jako administrátor diecéze. Po nástupu nového biskupa do služby se Msgre. ThDr. Josef Koukl stal emeritním biskupem. Nadále pobýval na Biskupství litoměřickém a zastával úřad biskupského vikáře pro záležitosti styku se zahraničím.

V loňském roce uplynulo 20 let, kdy byl Msgre. Josef Koukl jmenován 18. litoměřickým biskupem, letos na jaře jsme si připomněli 60 let od jeho kněžského svěcení.

Ustanovení a kněžské svěcení:

MUDr. Jan Pavel HAJÍČEK byl s platností od 23. května 2010 jmenován k jáhenské službě v Římskokatolické farnosti – děkanství Jablonec nad Nisou ve vikariátu libereckém. V sobotu 26. června 2010 v 10.00 hodin přijme **MUDr. Jan Pavel HAJÍČEK** v katedrále Sv. Štěpána z rukou Msgre. Jana Baxanta kněžské svěcení.

Významné životní jubileum oslaví:

P. ICLic. Michal PODZIMEK, Th. D. 18. 7. 40 let

Výročí jáhenského svěcení oslaví:

Václav VANĚK jáhenské svěcení 25. 8. 20 let

ACEL 06/2010

Obrázek libereckých farností vydává jako interní tiskovinu tiskárna při Římskokatolické farnosti v Liberci-Ruprechticích pro liberecké farnosti a ve spolupráci s nimi

Vrchlického 81, PSČ 460 14, Liberec XIV-Ruprechtice
tel. 485 120 004, e-mail: liberectofmzquicktcz

Církevní dohled nad obsahem vykonává:
arciděkan P. František Opletal
Redakční rada: Anna Burianová, br. Felix OFM, David Jech, Karel Korous,

Obrázek libereckých farností a rejstříky jsou na adrese www.pravda.bloguje.cz
Kterékoliv číslo obstará Knihkupectví u sv. Antonína

Doporučená cena 5,- Kč

Číslo 7 (81) / Ročník 8
Datum vydání: 29. 6. 2010

Foto na titulní straně:
P. František Opletal, náš arciděkan, o svých 80. narozeninách v kostele Nalezení sv. Kříže, Jan Škvára

Uzávěrka dalšího čísla: 7. 7. 2010

Své příspěvky a připomínky zasílejte redakci.

29. 6. 2010 / Číslo 7 / Ročník 8

OBRÁZEK

libereckých farností

V TOMTO ČÍSLE

ÚVODNÍK

Curriculum vitae Otce Františka Opletala, Michal Olekšák 3

PASTORACE

Tomáškův Katechismus katolické církve (1) 5
Můžeme žít bez lhaní, P. Josef Dobiáš 7

RODINA A ŠKOLA

Čas dětí a rodičů
– Rodinné vycházky a turistika, Jadwiga Sendor a Henryk Kuczaj / Te Deum 3/2009 8
– Devět argumentů proti televizi, podle P. Franze Schmidbergera / TeDeum 4/2009 9

FRANTIŠKÁNI A PŘÁTELÉ SVATÉHO FRANTIŠKA

Františkánské statistky – deset let mezi roky 1998 a 2008, www.ofm.org 9

HISTORIE

Komu zvony zvonily hranu?, P. Josef Dobiáš 12
Střední Evropa (3) – Záchrana Vídně
a Jan III. Sobieski (2. část), Ronald Lasecki / Prawica.net 13
Československo a Vatikán během 2. světové války
– Pius XII. (5), Msgre. prof. ThDr. Jaroslav V. Polc 15

ZPRÁVY JINDE NEDOSTUPNÉ

Co v médiích nebylo (24), Tomáš Beran 17

ZPRÁVY Z FARNOSTÍ

Postní Almužna 2010, Ing. Marie Jandíková, ředitelka OCHLiberec 18
Zemřel biskup Jaroslav Škarvada 19
Litoměřickou diecézi navštívil kardinál Joachim Meisner 19
Výroční zpráva o hospodaření Obrázku, br. Felix OFM 20
Nabídka bydlení 21
Z farností děkanství Rochlice a Ruprechtice 21
Dělníci na vinici – Liberečtí duchovní správci do roku 1945 (27), Petr Kozojed 22
Redakce doporučuje 24
– Zemřel přítel Obrázku prof. PhDr. Vladimír Nálevka, CSc. 26
Z kroniky našich farností 27. května až 23. června 2010 27

PŘÍLOHA

Úvod Kongregácie pre náuku viery pre prípady sexuálneho zneužívania
Mystici Corporis Christi (3, dokončení), Pius XII.

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

Test pro děti, P. Pavel Ajchler
Test pro dospělé, P. Ing. Antonín Sedlák
Odpovědi na otázky testu pro dospělé z květnového čísla, br. Felix OFM
Oprava-upřesnění ohledně Karla Čapka z Testu pro dospělé
Znáš Písmo svaté? Křížovka. Ladislav Martinča
Liberecký úsměv, dopisovatelé; ilustrace Oldřich Krupička

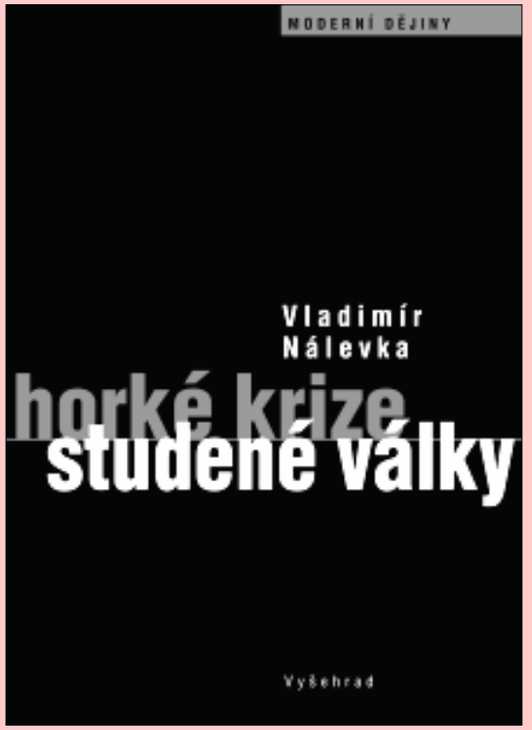

Studená válka charakterizovala světové dění v druhé polovině 20. století. V tomto časovém období se mezinárodní krize, vyvolané soupeřením dvou mocenských bloku, střídaly s relativně klidnými roky, kdy čas konfrontace vystřídalo „détente“. Publikace Horké krize studené války je věnována oněm časovým úsekům mezinárodních vztahů, kdy svět stanul na prahu globálního ozbrojeného konfliktu. První berlínská krize v letech 1948 – 1949 souvisela se sovětskou blokádou přístupových cest do Západního Berlína, na Dálném východě vyvolala snaha severokorejského režimu o násilné sjednocení rozděleného poloostrova horkou korejskou válku a suezská krize v roce 1956 souvisela s krizí koloniální politiky Velké Británie a Francie. Zřejmě nejnebezpečnější byla Karibská krize v r. 1962, kdy Sověti bezprostředně ohrozili Spojené státy svojí raketo-jadernou přítomností na Kubě. Vedle těchto krizí, jejichž aktéři skutečně balancovali na okraji celosvětového válečného konfliktu, provázely studenou válku dílčí střety, které de facto byly zástupnými konflikty obou supervelmocí. Nálevkova celosvětově významná publikace je z velké části založena na odtajněných pramenech ze sovětských a severoamerických archivů a navazuje na jeho předchozí publikace Studená válka a Karibská krize.

Z kroniky našich farností
27. května až 23. června 2010
Křtem byly mezi nás přijaty:
Farnost děkanství Rochlice
kostel Sv. Bonifáce
Lucie Anna Dentonová
Farnost Ruprechtice
Kristýna Anna Hrdá
Srdečně blahopřejeme.

Svátost manželství přijali:
Farnost Ruprechtice
Miroslav Vyčítal a Pavla Borovičková
Srdečně blahopřejeme.

Ke vzkříšení jsme vyprovodili:
Farnost Ruprechtice
Ing. František Hynek (1917)
Anna Kořínková (1922)
Walter Herrgensetl ,1942)
duchovní správci

Msgre. ThDr. Josef KOUKL, emeritní biskup litoměřický, zemřel náhle v sobotu 22. května 2010. V sobotu 29. května 2010 od 11 hodin přicházeli věřící, aby se rozloučili se zesnulým, jehož rakev byla v katedrále vystavena. Requiem začínalo ve 14 hodin a zúčastnili se ho nejbližší příbuzní, čtrnáct biskupů od nás i ze zahraničí včetně apoštolského nuncia, arcibiskupa Diega Causera, řada kněží i věřících. Hlavním celebrantem mše sv. byl litoměřický biskup Msgre. Jan Baxant. Homilii v českém i německém jazyce měl pražský arcibiskup Msgre. Dominik Duka OP. Po obřadu posledního rozloučení a zpěvu Salve Regina vynesli kněží rakev s ostatky Msgre. Josefa Koukla před katedrálu a poté ji početný průvod doprovodil až na místní hřbitov, kde byla uložena do biskupské hrobky.

Msgre. Josef Koukl se narodil 8. 11. 1926 v Brně. Mládí prožil v Břeclavi, kde jeho otec učil na gymnasiu. Vystudoval gymnasium v Brně, kde 1. 7. 1945 matu-

Info a běžná cena: Váz., 24 cm × 17 cm , 320 str., 350 Kč

Vydal Pavel Mervart

Rok vydání: 2007 (1. vydání)

ISBN 978-80-86818-49-8

Nové vydání souboru byzantské hagiografické (svatopisecké) tvorby. Literatura byzantské říše sehrála ve vývoji středověké umělecké prózy zcela mimořádnou úlohu, v oblasti slovanské pak rozhodující. Výběr textů je doplněn literární studií o stylu tohoto žánru a skvělým výkladovým slovníkem jmen a pojmů.

4. Horké krize studené války

Vladimír Nálevka

Info a běžná cena: Váz., 21 cm × 15 cm , 196 str., 248 Kč

Vydal Vyšehrad

Rok vydání: 2010 (1. vydání)

ISBN 978-80-7429-011-4, karm. VYS0815

Zemřel historik a dopisovatel i podporovatel Obrázku libereckých farností, prof. PhDr. Vladimír Nálevka, CSc.

Pan prof. Nálevka, CSc., přední odborník na světové dějiny 20. století, zemřel v neděli 6. června 2010 v nemocnici Na Františku ve věku 69 let. O odchodu proslulého a studenty mimořádně milovaného pedagoga, autora řady publikací a mnoha pořadů, jakož i věrného dopisovatele a čtenáře Obrázku libereckých farností informovala redakci Obrázku jeho žena Marta. Vladimír Nálevka se narodil 21. února 1941 v Pardubicích. Vystudoval Filosofickou fakultu UK v Praze, na které po absolvování vyučoval. S vědomím veškerého risika půjčoval studentům samizdaty a mluvil s nimi otevřeně o věcech, o kterých se většina neodvažovala mluvit ani v širším soukromí. V období komunistické normalizace musel tento oponent komunismu fakultu opustit a vrátil se sem opět až po převratu v roce 1989. Působil zde potom jako zástupce ředitele Ústavu světových dějin FF UK a vedoucí Semináře nejnovějších dějin. Zabýval se především dějinami španělsky mluvících zemí, dějinami 2. světové války a dějinami studené války. Byl autorem téměř dvou desítek knižních titulů, z poslední doby např. „Stalinova hra o zemi

jitřní svěžesti“ o válce v Koreji či „Fidel Castro, Caudillo 20. století“. Publikoval také řadu historických studií a článků. Působil jako hostující profesor na universitách ve Španělsku, v Argentině a v Kanadě. Prof. Nálevka byl – přes svůj nesmlouvavý odpor vůči mediálně shovívavému nástupu nové levice – častým hostem televizních i rozhlasových pořadů a autorem či spoluautorem rozhlasových a televizních scénářů. Byl prostě pro média svými mimořádnými znalostmi nepostradatelný. Slyšet jste jej mohli např. na Českém rozhlasu v historickém magazínu Zrcadlo či ve Třetí dimensi.

Pro Obrázek libereckých farností. kromě řady konsultací, napsal tři články: v roč. 4, č. 11, 7. 10. 2006, s. 11n., Vztah státu a církve, Politika „usmiřování“ve 30. letech minulého století (1) – stát, dále v č. 12, 5. 11. 2006, s. 10nn., Vztah státu a církve (2), Katolická církev a totalitní systémy 20. století (Nové poznatky) a výstižnou reakci na připomínky čtenáře v roč. 5, č. 1, 3. 12. 2006, s. 16. Jeho duši svěřujeme modlitbám našich čtenářů. V dnešním čísle doporučujeme jeho knihu Horké krize studené války.

Curriculum vitae
Otce Františka Opletala

Byl jsem požádán redakční radou Obrázku, abych napsal jakési curriculum vitae Otce Františka Opletala. Nevím, kde redakční rada přišla na to, že bych to měl být právě já, myslím si, že je zde mnoho povolanějších lidí, kteří P. Opletala znají mnohem déle než já. Ale pokusím se v krátkosti zmapovat důležité události jeho života tak, jak jsem se o nich dozvěděl buď přímo od něho, nebo od lidí, kteří ho poznali a vyprávěli mi o svých setkáních s ním.

Tak začněme hezky popořádku. Pater František se narodil 3. května 1930 v Podomí v okrese Vyškov. Pokřtěn byl osmý den po svém narození v kostele v Krásensku a po dvou letech se s rodiči přestěhoval do malé vísky Ruprechtov. Má tři sourozence, dvě sestry a bratra. Jeho tatínek byl výborným řezníkem v Ruprechtově, věhlasným v širokém okolí, a maminka dobrou duší v domácnosti.

V jedenácti letech se přihlásil do Fryštáku k salesiánům, jenže Němci na poslední chvíli ročník gymnasia zavřeli, a tak odešel do měšťanky v Drnovicích.. Po jejím dokončení mu jeho otec nejednou připomínal, že chtěl studovat na kněze, ale on se zřejmě pod vlivem dobrého příkladu svého učitele rozhodl stát se učitelem. V Kroměříži vystudoval učitelský ústav. Po maturitě chtěl jít studovat přírodní vědy, ale pan ředitel mu to rozmluvil a doporučil mu, aby šel učit, protože učitelů bylo tehdy málo. Proto František odešel do Melče u Opavy, kde začal svou kantorskou dráhu. Učil zde předměty, které si oblíbil: přírodovědu, fysiku, chemii, ruštinu a překvapivě i tělocvik.

Na jaře roku 1953 velmi vážně onemocněl, a po rok trvajícím zápase s tuberkulosou se nakonec s kantořinou rozloučil. Neboť právě v této těžké nemoci se ukázala Boží vůle a cesta k tomu pravému povolání.

Když František prožíval svou nemoc, navštívil ho P. Stanislav Gotvald, který byl jako on rodákem z Ruprechtova a začal s ním hovořit a pomalu ho vést k rozhodnutí, aby se stal knězem. Půjčil mu latinu pro samouky a František se začal připravovat na kněžství. V roce 1957 nebyl ke studiu přijat. Až v následujícím roce ho přijali do semináře za podmínky, že bude studovat za Litoměřickou diecézi. A tak se tímto svým souhlasem bohoslovec František ocitá v Litoměřické diecézi, která se mu stává novým domovem. Spolu s ním do semináře jako jeho spolužáci nastoupili i další kněží za tuto diecézi, mezi nimi byl například jeho pozdější spolubratr, kanovník P. Jan Kozár.

V prvním ročníku semináře se František zasvětil Panně Marii Grignovovým způsobem a 23. června 1963 v katedrále Sv. Štěpána v Litoměřicích přijal kněžské svěcení a následně také první jmenovací dekret, kterým byl vyslán do Liberce jako kaplan.

Jeho kaplanské působení v Liberci bylo skutečně velikým Božím požehnáním a přínosem. Dobrým pomocníkem v jeho kněžských začátcích mu byl bezesporu P. Václav Hlouch. Mezi jeho dobré přátele a spolubratry patřili také P. Volejníček, P. Baláž a P. Janok. Tím, že byl P. František o něco starší a zkušenější, nebál se, a v nelehké a často velmi nebezpečné době se ujal práce s mládeží. Nejednou to bylo na hraně a v žádném případě se nesmělo

hovořit o nějakém katechismu. P. Opletal pořádal pravidelné výlety do přírody, kde se i přes zákazy tehdejšího režimu katechese konaly. Tato jeho činnost a práce s mládeží nezůstala nepovšimnuta. Jak mi vyprávěl pan kanovník Červinka, tehdejší rektor litoměřického semináře, svou aktivitou a nebojácným přístupem ke katechesi mládeže si P. František získal pozornost tehdejšího litoměřického biskupa Štěpána kardinála Trochty. Ten právě tehdy kaplana Františka doporučil do Litoměřic jako spirituála, formátora bohoslovců. A protože práce P. Františka v Liberci už nebyla vzhledem k politické situaci únosná, byl prvním, kdo z Liberce musel odejít.

V roce 1974 odešel tedy P. František do Litoměřic. Avšak ne rovnou do semináře, ale nejprve na rok jako kaplan na děkanství U všech svatých. Po roce byl ustanoven na sedm let spirituálem kněžského semináře v Litoměřicích. Toto období a tuto službu vnímal jako službu otcovské lásky mladým chlapcům, z nichž mnozí teprve rozpoznávali své povolání či se už připravovali ke kněžství. Bohoslovce měl velice rád a chtěl se jim v maximálně možné míře s láskou a všestranností věnovat. Proto nebylo nic zvláštního, když si některého z bohoslovců zavolal, šel se s ním projít a rozebral s ním jeho problémy a těžkosti, které dotyčný v tu chvíli v semináři měl. P. František se vždy snažil vyslechnout názor druhé strany. Často se tak stávalo, že se během takových vycházek dozvídal pravé důvody problémů, kterými se v semináři nikdo nezabýval. Býval to pak právě on, který napomohl jejich vyřešení. Dodnes od P. Františka často slýchám větu: „Ať je slyšena také druhá strana."

Jeden kněz mi vyprávěl, že jednou, krátce před prázdninami, si měl každý bohoslovec vybrat knížku jako prázdninovou četbu. Šel tedy do knihovny a vybíral mezi různými knihami. Tu se objevil otec spirituál, přišel k němu, vzal knihu, kterou právě držel v ruce, podíval se na ni a řekl: „To není kniha pro tebe." Vrátil ji do knihovny a velmi pohotově vybral jinou. A skutečně to byla kniha, která dotyčného ještě dlouho provázela jeho životem. Mezi bohoslovci, o které se P. František jako spirituál staral, bylo mnoho nám známých kněží; jmenujme alespoň jednoho, našeho bývalého otce biskupa Pavla Posáda.

V roce 1982 musel P. František z Litoměřic odejít, byl přeložen do Dolní Poustevny, k samým hranicím s bývalou NDR. Zde skutečně prožíval nejkrásnější část svého kněžského života s řadou velice dobrých lidí, kteří měli rádi jeho a on zase je. Když mu v roce 1990 tehdejší otec biskup Josef Koukl oznámil, že by chtěl, aby šel do Děčína nebo do Liberce dělat vikáře, nechtělo se mu. Po naléhání otce biskupa se pak rozhodl jít do Liberce jako arciděkan, ale službu vikáře odmítl. A tak se ve svých šedesáti letech vrátil k nám. Tentokrát ne jako mladý kaplan, ale jako arciděkan.

Jeho dvacetileté působení v Liberci mělo samozřejmě jiný charakter než jeho první působení v době, kdy zde byl kaplanem. S jeho novou službou v nové době přišlo i mnohem více starostí týkajících se materiálních záležitostí. A ač nikdy netíhnul ke stavařině, ohlédneme-li se za dvaceti lety jeho působení v Liberci, kolik kněží může dát svému nástupci tolik opravených objektů! Jmenujme jen namátkou třeba kostel v Kryštofově Údolí, ve Stráži nad Nisou, kostel Nalezení svatého Kříže, kostel U Obrázku, Mistrovský vrch či interiér současné arciděkanské fary. Začal s generální opravou arciděkanského kostela. Ne vždy a všechno se povedlo udělat tak, aby se to líbilo všem. Ale myslím si, že po této stránce za sebou náš otec arciděkan zanechává mnohou vykonanou práci. Není snad žádná jiná farnost v diecézi, která by měla tolik trvalých-ženatých jáhnů, a ze které vzešlo tolik kněžských povolání. Snad se na mne P. Opletal nebude zlobit, když na něho něco prozradím. Jednu hřivnu od Pána Boha asi nedostal. A sice schopnost zaujmout spontánním a plamenným kázáním. Přesto mnozí z nás na P. Františkovi obdivujeme právě jeho krátké, srozumitelné a věcné promluvy. Avšak jak on sám mi jednou vyprávěl, to, co pro něho v kněžském životě bylo asi nejtěžší, bylo právě sestavování homilií.

Za svého kněžského života vydal čtyři knihy: Život z víry (I, II), Z pramenů duchovního života a Rozjímání nad žalmy.

Letos v květnu oslavil P. František Opletal 80 let svého života a otec biskup Jan ho propustil z kněžské služby v této diecézi. P. František odchází zpět na svou rodnou Moravu. Myslím si, že může s klidným svědomím odejít vzpřímeně, a i když ne vždy každému na

ství a Velepíseň lásky. Autor užívá podobné metody, jakou často ve svých kázáních volil Pán Ježíš – podobenství, která příběhem vysvětlují náboženskou pravdu. Radostná zvěst – evangelium – tak dostává konkrétní podobu v myšlení a jednání dnešních děvčat a chlapců a ukazuje se jako stále živá a vysoce aktuální.

2. Vařím s maminkou

Annabel Karmelová

Info a běžná cena: Váz., 221 mm × 281 mm , 48 str., 199 Kč

Vydal Slovart

Rok vydání: 2009 (1. vydání)

ISBN 978-80-7391-187-4

Nejen rodinné vycházky, jak píšeme na jiném místě, ale hlavně společná práce na každém díle rodiny, to je nejlepší způsob výchovy dětí. Vedení dětí ne k celoživotnímu hraní, ale k radostné odpovědnosti za výsledky své práce. Zde jde o nápaditou kuchařku pro vedení dětí ke spolupráci v rodině. Najdete v ní jednoduché recepty, legrační nápady a přehledné návody, jak a s jakými pomůckami (si) připravit nejoblíbenější dětské pochoutky. Seznamuje děti krok za krokem s kuchyňským náčiním, vyzkoušenými postupy při vaření a nechává jim dostatek prostoru pro experimentování. Kniha není založena pouze na textu, ale děti se mohou ve velké míře naučit připravovat uvedené recepty podle veselých barevných fotografií. Vaření je nejen práce, ale i legrace. A nic tak nechutná, jako jídlo, které jste sami uvařili a upekli. A rodinné vaření a pojídání je dokonce ještě lepší! Annabel Karmelová vám ukáže, jak můžete s maminkou i pro tatínka uvařit různé druhy chutných jídel, která jsou navíc zdravá. V knize je spousta fotografií, pomocí nichž se dozvíte, co přesně dělat, jak vážit, prosívat, míchat a mnoho dalšího. Od omáček k namáčení křupavého kuřete po vynikající pochoutky na dětský večírek – tato jídla jsou mňami i pro tebe mami. Annabel Karmelová je autorkou bestsellerů o výživě a vaření pro děti, její knihy se vydávají po celém světě. Milionům rodičů je poradkyní a průvodkyní v otázkách výuky dětí k vaření a také v otázkách výživy pro děti, stejně jako zdravějšího stravování celé rodiny, které je navíc pro její členy nejen pomocí, ale i zábavou. Pro každou rodinu, která ještě nevzdala přípravu jídel doma ve prospěch nabídky veřejných podniků.

3. Byzantské legendy

fesi, přece mezi nimi nepanovala úplná jednota. Například městský písař, katolík Elias Ignaz Sommer, byl jednoznačně proti suplikám luteránů a odmítal se na nich jako representant města podílet.

2) Dorota Anna Marie byla dcerou Filipa Jakuba hraběte Lodrona. Poprvé se provdala za hraběte Matyáše Gallase, majitele libereckého a frýdlantského panství, podruhé v roce 1650 za Ferdinanda Josefa knížete Lichtenštejna.

3) Brückner se stal ještě v roce 1650 hlavním aktérem hrdelního procesu a v květnu roku 1650 byl sťat. Celý případ, který začal v opilosti pronesenou urážkou a skončil obviňováním z černé magie a čarodějnictví, je mimořádným dokladem o temných stránkách lidské povahy. Jistě by si zasloužila celá událost, ve které figuroval nikoli nevýznamně i tehdejší liberecký farář Philipp Boncor, samostatného příspěvku.

4) Byla by veliká škoda pominout další zajímavé údaje soupisu, byť se tématu našeho seriálu netýkají. Nejčastějším příjmením na libereckém panství bylo Bergmann se 73 nositeli, dále Horn se 68 nositeli, Hauserů bylo 67, Wentzelů 65, Bucheltů, Jägerů a Siegmundů 64. Z 6 122 obyvatel libereckého panství bylo 1 879 mladších 14 let, 2 134 ve věku 15 – 49 let, 201 ve věku 50 – 59 let a pouhých 127 starších 60 let. Nejstarší obyvatelé, shodně staří 98 let, žili v Harcově a Šimonovicích.

5) Tyto činnosti, jak správně připomněli mnozí pozdější vlastivědní badatelé, důstojnosti kněžského stavu nepřísluší.

6) Zeidlerovi nebyla oblast liberecka neznámá, vždyť v letech 1642 – 1645 byl děkanem ve Frýdlantu.

Petr Kozojed

KARMELITÁNSKÉ KNIHKUPECTVÍ U SV. ANTONÍNA
Kostelní 9/7
460 59 LIBEREC
tel./fax: 485 104 064
e-mail: liberec@kna.cz
www.ikarmel.cz

PODJEŠTĚDSKÉ KNIHKUPECTVÍ
Moskevská 28
460 01 Liberec 1
tel. 737 950 415 737 950 515
E-mail: podjestedske@olbert.cz
www.podjestedske.cz

Z vyšlých knih redakce doporučuje:

1. Pravá láska
Josef Janšta
Info a běžná cena: Brož., A5, 192 str., 159 Kč
Vydala Matice cyrilometodějská
Rok vydání: 2004 (1. vydání.)
ISBN 80-7266-187-6, kar. MCM0349
Šestý svazek edice „Večerní čtení" pokrývá 21 večerů v liturgickém mezidobí. Uvádí dvě perly z Nového zákona – blahoslaven-

všechno kýval, ne vždy používal vybroušené protokolární věty, přesto zde v Liberci v mnohých z nás hodně zanechává a naše diecéze něco ztrácí. Bohužel, když píši tento článek, uvědomuji si, že náhlým odchodem otce biskupa Josefa Koukla na věčnost a odchodem P. Františka Opletala na Moravu Litoměřická diecéze prakticky naráz ztrácí dvě velké osobnosti duchovního života.

Jak jsem měl možnost P. Františka poznat, jsem si zcela jist, že i když za měsíc už nebude zde v Liberci ale „kdesi" na Moravě, svými modlitbami bude stále za Liberec prosit. A ač byl často nazýván některými mladými kněžími bratrem seniorem, jsem si také jist, že on není ten typ, který by si sedl za pec a někde v koutě čekal, co přijde. Ještě nemá ani zabalené věci a už se na něho rodná Morava těší.

Když jsem se jednou zeptal P. Františka na to, zda by si zvolil kantořinu nebo kněžství, kdyby byl zase mladý a mohl si znovu vybrat, ani na chvilku nezaváhal a řekl: „... víš, kněžství a medicína jsou dvě nejdůležitější povolání. Jedno zachraňuje duši a druhé tělo. A více člověk ipso facto ani nepotřebuje. Dej tedy Bůh, aby jedněch i druhých měla lidská společnost vždycky dost."

Michal Olekšák

PASTORACE

KATECHISMUS KATOLICKÉ CÍRKVE (1)

Katechismus je kniha, která stručně a věcně správně přibližuje každému zájemci podstatu katolického učení. K výuce náboženství širokých lidových vrstev se používaly obvykle katechismy ve formě otázek a odpovědí. Čtěte a pečlivě přemýšlejte. O každé jediné odpovědi učení teologové napsali stovky tlustých spisů. Zde máme pravdy předloženy tak jednoduše, že každý je schopen je pochopit a pamatovat si je. Všechny pravdy na sebe navazují a neodporují si. Je to dokonalá stavba, která Vám může pomoci zůstat pevně stát v informačním chaosu tohoto světa. Dnes i mnozí vzdělanci hlásají bludy, které jsou v rozporu s naukou katolické církve. Kéž by aspoň vysokoškolští studenti znali přinejmenším to, co díky katechismu dříve bezpečně ovládaly děti již na obecných školách.

Přinášíme Vám milí čtenáři nový seriál s katechismem, který sestavil milovaný Th-Dr. František Tomášek, pozdější kardinál. Církevní schválení udělila 30. července 1968 apoštolská administratura v Praze.

Úvodní slovo

KATECHISMUS katolického náboženství je kniha posvátná, poněvadž nám podává pravdy Boží. Proto je přijímáme s vírou božskou neboli nadpřirozenou. To znamená: S pomocí Boží přijímáme s nejpevnější jistotou všechno, co Bůh oznámil neboli zjevil a čemu nás učí jeho Církev jako pravdám od Boha zjeveným. I tomu pevně věříme, co nemůžeme poznat z osobní zkušenosti nebo zcela pochopit svým rozumem, protože tyto pravdy máme od Boha.

Božskou nadpřirozenou víru si nemůže nikdo dát sám. Je to milost neboli veliký dar od Boha. Tento dar božské, nadpřirozené víry jsme dostali s milostí posvěcující. Máme za něj děkovat a také se modlit o to, abychom si jej vždy zachovali, upevňovali a rozmnožovali.

Proto s modlitbou a s touto božskou, nadpřirozenou vírou ber do ruky tuto knihu.

Katechismus katolického náboženství není k tomu, abys pravdy Boží jen poznával. Je hlavně k tomu, abys jim nadpřirozenou vírou radostně věřil, podle nich se řídil ve svém denním životě, podle nich opravdu žil. K tomu ovšem zase potřebuješ Boží pomoci. Proto začínej a ukončuj četbu katechismu vždy modlitbou.

1. NÁŠ VĚČNÝ CÍL: NEBE

1. K čemu jsme na světě?

Jsme na světě, abychom sloužili Bohu a po smrti se dostali do nebe.

2. Čím sloužíme Bohu?

Bohu sloužíme tím, že 1. věříme v pravdy Boží, 2. žijeme v milosti posvěcující a 3. plníme zákon Boží.

Zamysli se! — Není nikoho, kdo by vždy a upřímně mohl prohlašovat: „Jsem tak šťasten, že mi už nic nechybí." Bůh to již tak zařídil, abychom zde na světě neulpěli jen na životě pozemském, ale také myslili na věčný život po smrti, na svůj věčný cíl. Svatý Augustin o tom napsal: „Stvořil jsi nás, Bože, pro sebe a nepokojné je naše srdce, dokud nespočine v Tobě" (Vyznání I, 1).

Pro věčný cíl, pro nebe ses také zvláštním způsobem narodil. Stalo se to při svatém křtu. Křest byl pro tebe jako nové narození. Bylo to narození ne z rodičů, ale z Boha! Bylo to narození ne pro život pozemský, ale pro nebe. Bez toho narození by ses do nebe vůbec nemohl dostat. Proto řekl Pán Ježíš: „Nenarodí-li se kdo znova z vody a z Ducha svatého, nemůže vejít do království Božího“ (Jan 3, 5). Den tvého křtu je proto nejpamátnějším dnem tvého života. Víš kdy jsi byl pokřtěn?

Nestačí však při křtu se pro nebe narodit, ale podle toho také žít! Proto při křtu kněz připomínal tvému kmotrovi, abys vždy věřil v pravdy Boží, žil v milosti posvěcující a plnil zákon Boží, zvláště největší přikázání lásky k Bohu a k bližnímu.

Proto nakonec po křtu svatém kněz ještě položil na tebe bílou roušku se slovy: „Přijmi bílé roucho a přines je bez poskvrny před soudní trůn Pána našeho Ježíše Krista, abys měl život věčný. Amen.“ A potom pro tebe podal kmotru do rukou hořící svíci se slovy: „Přijmi hořící svíci a zachovávej bez úhony svůj křest. Zachovávej Boží přikázání, abys až Pán přijde k nebeské svatbě, mohl mu jít vstříc se všemi svatými nebeského dvoru a byl živ na věky věků. Amen.“

Co pravil Pán Ježíš o našem věčném cíli? — Pán Ježíš pravil o našem věčném cíli: „Co prospěje člověku, když získá celý, ale ztratí svou duši (život věčný)?“ (Mt 16, 26). „Nejprve tedy hledejte Boží království a jeho spravedlnost, a to všechno vám bude vám přidáno!“ (Mt 6, 33).

Važ si této knihy. Chce být tvým dobrým přítelem a vůdcem na cestě životem. Přemýšlej často o tom, co ti praví, vroucně a často se modlívej, abys důsledně podle toho žil. Tak se staneš šťastným nejen jednou na věčnosti, ale už zde na světě, neboť apoštol sv. Pavel praví: „Těm, kteří miluji Boha, všechno napomáhá k dobrému“ (Řím 8, 28). A Pán Ježíš řekl: „Blahoslavení, kdo slyší Boží slovo a zachovávají ho“ (Lk 11, 28).

Foto

- František kardinál Tomášek se právě teď rozhodujícím způsobem zasazuje ve prospěch vedoucích činitelů převratu. Ovšem již v tuto chvíli je na Hradčanském náměstí vztyčen obrovský transparent: „Za odluku církve a státu!“

David Ullrich s manželkou, radní Christoph König s manželkou a dítětem, radní Hans Christoph Sommer, vdovec, radní Melchior Gutbier, obecní starší Friedrich Jung, radní Paul Müller, kantor Bartolomäus Härtel, bývalý polesný Jacob Windtisch s manželkou a dítětem, fojt na zámeckém poplužním dvoře Elias Gehler, strážný na zámku Georg Queisser, kloboučník Christoph Böhnisch, švec Paul Kandler s manželkou, sklenář Joachim Gutbier, **ranhojič Hans Brückner**[3], soukeník Gottfried Tugemann, Georg Herzog, Jacob Köhler, Christoph Lucas, švec Hans Friedrich Laske s manželkou, povozník Michael Riedel, mydlář Paul Schäffer, soukeník David Ehrlich, Ursula, manželka Caspara Ullmana, bývalý voják Heinrich Bartel s manželkou, šolc v Rochlici Hans Gartner, šolc v Dolním Vítkově Jacob Grolmus, Hans Wedel s manželkou a dítětem z Růžodolu, a konečně Salomena, manželka Petera Gronera z Růžodolu. Na konci krátkého soupisu si jeho autor povzdychl: *„Ostatní měšťané a poddaní s ženami a dětmi, služebnými a pacholky jsou ovšem úplně luteránští. Přece je naděje, že se většina z nich přizpůsobí novým pořádkům bez zvláštního nátlaku, bude to však vyžadovat více času vzhledem k silné vůli lidí a blízkosti lužické země.“*

O rok později, tentokrát již jako úřední a státem garantovaný dokument, vznikl soupis obyvatelstva libereckého panství. Pro historika je to úžasné dobové svědectví, podrobná statistika mnoha sociologických a demografických údajů o životě obyvatel liberecka.[4] V Liberci tehdy žilo 1 781 obyvatel, z toho 1 566 poddaných, 204 svobodných, 4 členové rodiny panského hejtmana a 7 bez přesnějších údajů. 1 353 Liberečanů žilo v manželském svazku, 428 se počítalo mezi vdovce a vdovy s dětmi, popřípadě svobodné. Pro účely našeho seriálu je však nejzajímavější rubrika vyznání, ze které jasně poznáme nezanedbatelný přírůstek katolického obyvatelstva. Ke katolické víře se hlásilo 112 lidí (78 poddaných a 34 svobodných), velkou většinu mělo nadále 1 207 nekatolíků (u 281 z nich autor soupisu uváděl naději na obrácení), u 462 dětí mladších deseti let nebyly údaje zjišťovány.

Takové tedy bylo východisko pastorační práce libereckých farářů na počátku padesátých let 17. století. Farář Columbus ukončil svoji misi v Liberci 4. srpna 1649, tedy pouhých několik měsíců po formálním konci třicetileté války. Jeho nástupcem se stal Felix Georg Zeidler, ovšem datum jeho příchodu do Liberce přímo nenavazuje na odchod Columbusův. Snad právě tato proluka umožnila na přelomu let 1649 – 1650 zajímavou episodu libereckých duchovních dějin. Několik měsíců při libereckém farním kostele Sv. Antonína působil minorita **Egidius**, kterého někteří badatelé považovali za kněze. Ukázalo se však, že Egidius byl sice člen minoritského řádu, ovšem nikoliv jako pater (otec), ale jako fráter (bratr). Vykonával pouze pomocné práce, pekl hostie a čistil svícny od vosku.[5]

Doktor teologie **Felix Georg Zeidler** byl rovněž příslušníkem minoritského řádu, do Liberce přišel z Mostu.[6] Jeho cesta a uvítání již naznačovaly možnosti a prostředky pomalu se rodícího barokního katolicismu, slavnostní instalační hostina se konala na libereckém zámku na počátku ledna 1650. Již v červnu roku 1651 se však Zeidler zřekl libereckého beneficia a vrátil se do kláštera.

Od 9. června 1651 do 16. června 1652 spravoval libereckou farnost **Matthäus Oellerus**. Tento muž se však více zapsal do dějin sousední Rochlice. Když byla v roce 1652 po dlouhých letech obnovena rochlická farnost, stal se právě Oellerus jejím prvním farářem.

V příštím dílu budeme pokračovat v medailoncích jednotlivých dělníků na „liberecké“ vinici, kromě samotných farářů se zaměříme také na jejich kaplany, zejména na fascinující osobnost jesuity Caspara Hillebrandta. Nevynecháme ani popis stavu liberecké farnosti a kostela na základě dochovaného inventáře farního majetku z roku 1653.

---

1) Třebaže naprostá většina obyvatel Liberce se dosud hlásila k luterské kon-

Farnost Ruprechtice

Výstava ruprechtický kostel 1910 – 2010

Od pátku do neděle 18. – 20. června 2010 proběhla výstava o 100 letech ruprechtického kostela Sv. Antonína z Padovy. Zároveň byly vystaveny výtvarné práce žáků ruprechtické školy. Na výstavě byla možnost seznámit se s výstavbou kostela, poznat jeho architekty a prostředí Ruprechtic počátku 20. století.

Pokud se vám nepodařilo přijít na výstavu, najdete ji také v srpnu v budově Krajského úřadu, v září v budově nového magistrátu a v listopadu v Krajské vědecké knihovně.

internetové stránky farností

DĚLNÍCI NA VINICI

LIBEREČTÍ DUCHOVNÍ SPRÁVCI DO ROKU 1945 (27)

V minulém pokračování našeho seriálu jsme nahlédli do osudů liberecké farnosti ve čtyřicátých letech 17. století. Byla to doba vzrušená, období vrcholící třicetileté války, kdy stále nebylo jasné, na jakou stranu se přikloní štěstí a jaké bude poválečné uspořádání Českého království. Také liberecko se stalo předmětem zájmu obou soupeřících stran, representovaných na regionální úrovni někdejšími majiteli panství Rederny a na straně druhé novou vrchností, hrabaty z Gallasu. Jakkoli se z dnešního pohledu může jevit výsledek tohoto střetnutí jasný a takříkajíc historicky nevyhnutelný, dlouho tomu tak nebylo. Ani rok 1648 a uzavření tzv. vestfálského míru neznamenaly automaticky hegemonii katolického tábora a bezproblémový vývoj směrem k homogenní katolické společnosti. V tomto příspěvku si představíme právě ony problémy a komplikace, které na duchovní správce Liberce čekaly při jejich namáhavém pastoračním úsilí.

21. prosince 1649 regent panství Stephan Rathmüller von der Rathmühle a hrabě Wenzel von Waizenhofen, poručník nedospělých hrabat Františka Ferdinanda a Antonína Pankráce Gallasů, přijali hold libereckých poddaných a města jako takového. Tato jistě nutná skutečnost však nebyla ničím jiným než formalitou, realita nebyla zdaleka tak jednoduchá a vzdání holdu naprosto neznamenalo automatické podřízení se Liberečanů. 14. února 1650 určili krajští hejtmani Boleslavského kraje poslední termín ke konverzi protestantů. S tímto dokumentem však representanti Liberce nesouhlasili, naopak naposledy se pokusili o zvrat poměrů. Ještě v průběhu února 1650 žádali[1] o přímluvu u Doroty Anny Marie kněžny Lichtenštejnové[2], ovdovělé hraběnky Gallasové. S podobnou suplikou se v březnu 1650 vypravili za krajskými hejtmany do Mladé Boleslavi a dokonce až za místodržiteli Českého království do Prahy. Jejich úsilí a houževnatost je jistě možné obdivovat, zvláště když si uvědomíme, v jak beznadějné situaci se vzhledem k obecnému vývoji nacházeli. Na konci května 1650 byli význační měšťané Christoph Tugemann, Mathias Schöpfer, Hans Richter, Christoph Pilz a Hans Horn povoláni na místodržitelství. Zde jim byla oznámena nevyhnutelnost a nezměnitelnost rozhodnutí ohledně nejvážnějšího provádění protireformace. Třebaže samotný průběh a metody rekatolizace na liberecku nebyly přesně stanoveny a mohly být podle potřeby proměňovány, o základním cíli celého procesu nebylo pochyb. Každý, kdo chtěl v budoucnu pobývat na liberecku, musel se přihlásit ke katolické víře.

Že konverze byla pro někoho nepřekonatelným problémem, dosvědčuje i několik vln vystěhovalectví z města a z Českého království. V květnu 1650 například 12 soukenických rodin odešlo do nedaleké Žitavy, podle některých údajů uprchlo z frýdlantského a libereckého panství až na 2 000 lidí.

K 27. únoru 1650 vznikl zajímavý dokument, soupis katolíků na území Liberce. Protože šlo o malou skupinku, pověstnou kapku v moři, nebude jistě nezajímavé uvést tyto osoby jmenovitě. Ke katolickému náboženství se hlásili: hejtman Johann Wagner s manželkou, dětmi, písařem, čeledíny a štolby, purkrabí Gedeon Ehrlich s manželkou a dětmi, městský písař Elias Ignaz Sommer s manželkou a dítětem, radní Friedrich Demuth, radní

MŮŽEME ŽÍT BEZ LHANÍ

Ostýchám se rychle odpovědět. Jistě budou někteří čtenáři zklamáni, protože jsem neřekl hned a n o, bez jakékoliv „ale“ a „ovšem“: lze žít bez lži, neboť taková je vůle Boží. Je to Boží příkaz, abychom mluvili pravdu! Tím nic nemůže otřást. Ježíš Kristus, jenž sám je Pravda, potvrdil toto Boží ustanovení slovem i skutkem a vposledku právě proto byl ukřižován.

Co se nás týče: problém je v tom, že žijeme ve světě, v němž se mnoho lže a pravda nemá vedoucí postavení. To zase vede k tomu, že lží se často užívá jako nástroje sebeuplatnění a sebeochrany a stává se naléhavým prostředkem k sebeospravedlnění. To nutí mnoho lidí k postoji, často neuvědomělému, že jiné nebo sebe obelhávají. Pěkně to ilustruje vyprávění:

Jeden dobrý muž projevil zvláštní přání. Protože byl moudrý a chtěl lidi polepšit, žádal, aby lidé, kteří řeknou nebo napíší lež, byli na dobu jednoho dne zbaveni přirozené tělesné tíže. Následky byly překvapující: mnoho mužů vyplulo náhle do výše, pokud právě vydechli větu: „Miluji tě“. Celé parlamenty se vznášely do výše až ke stropu zasedací síně. Podnikatel neměl pevnou půdu pod nohama, když vyplňoval daňové přiznání. Generál ztratil oporu na zemi, když jadrně prohlásil, že by ve válce litoval každého vojáka, který by měl padnout v boji. Mnohá předvolební shromáždění vybouchla při projevech řečníků. Smuteční proslovy musely být přerušeny, protože faráři při svých pohřebních projevech náhle „odpluli“. Nakonec jen několik dětí a opilci zůstali při zemi. – Moudrý muž, jenž si to přál, byl celý bez sebe, co všechno způsobit a řekl: „Nikoho jsem tím nechtěl trestat, jen aby to lidi trochu napomenulo.“ Když to vyřkl, vyplul i on k oblakům.

Vraťme se k původní otázce: Lze žít bez lži? Odpověď: Vždyť není nikoho, kdo by nelhal. Jen s pravdou se obejít je nemožné.

Ten, kdo to dokázal a zemřel na kříži, tím lež nadobro odsoudil. I když má lež v našem světě tolik prostoru, přece nedojde nikdy kladného hodnocení. Ale jak to, že má lež tolik moci? Snad nám tu pomůže, když se dotážeme po podstatě pravdy. Kde je pravda, tam je otevřenost, jasné světlo. Průhlednost. Tady jsou karty vyloženy na stole. Tu se jasně vyslovuje, čím

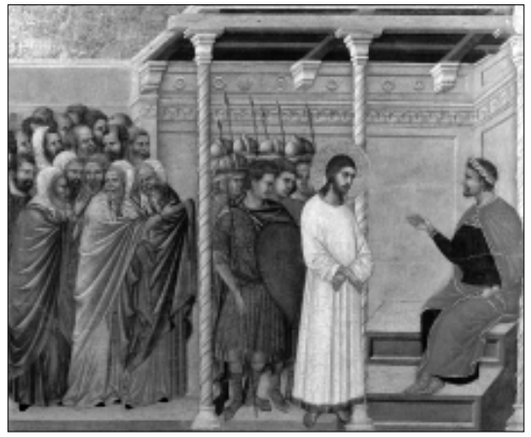

kdo je a co chce. Bůh se s námi setkává prostřednictvím svého Syna v pravdě a otevřenosti a stanoví tím měřítko, jež platí i pro nás. Také my lidé se máme vzájemně setkávat v pravdě. Jenže toho se někdy bojíme, abychom tu neotáleli bez zaštítění, nechráněni. Tato obava má také své oprávnění. Naše pravdivost může být zneužita. Náš správný názor by mohl utrpět. Naše upřímné projevy mohou někoho urazit a my tím posléze ztrácíme oblibu. Takže přece jenom musí se lhát. Aspoň někdy. Ach, nikoliv, tak rychle to nevyřídíme. Ovšemže se musí v určitých situacích mlčet. A jistě každý z nás ve lži našel východisko. Ale právě lež zůstává hříchem, jenž může být zahlazen toliko odpuštěním. Kdo se odvažuje pravdy, pohybuje se na nesnadné cestě, a pouští se do těžké práce. Ale smí vědět, že Bůh je na jeho straně. A že buduje pevný dům. Vytváří něco, čeho svět naléhavě potřebuje: důvěru. Lze tedy žít bez lži? Ostýchám se odpovědět jednoduše: ano – ne. Otázka je takto falešně postavená. Nejde o to, zda je možno či nemožno. Jde o hotovost a o ochotu sloužit pravdě podle Krista. Bez něho si nedovedeme představit život bez lži, neboť k tomu nemáme dost sil. S ním se však můžeme odvážit bez lži jít životem spolu s mnohými. V tom smyslu lze tvrdit: možno žít bez lži!

P. Josef Dobiáš

Foto

- „Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě“ (Jan 18, 37).

Duccio di Buoninsegna (asi 1255/1260 Siena, sev. od Říma – † 1318/1319 Siena), tempera na dřevě, 50 cm × 57 cm, 1308 – 1311, Museo dell'Opera del Duomo, Siena*

Čas dětí a rodičů – Rodinné vycházky

Rodinná turistika a rekreační sport obecně napomáhají, pomineme-li posilování zdraví a vylepšování tělesné kondice, hlavně budování vztahů v rodině, prohlubují pocit vzájemné sounáležitosti, a tím také utvrzují vlastnosti a postoje, které jsou jak v rodinném, tak i společenském životě potřebné. Takto společně strávené chvíle se mohou stát příležitostí k upevnění lásky, náklonnosti a radosti.

Jedinečným způsobem aktivního odpočinku, kterého se může zúčastnit celá rodina, jsou vycházky a výlety. Turistiku lze pěstovat bez ohledu na věk, je však nutné dbát toho, aby náročnost trasy odpovídala možnostem jednotlivých členů rodiny a také jejich zálibám. „Být spolu“ by mělo obohacovat všechny zúčastněné.

Turistické výlety přinášejí rodině mnoho zážitků a nových zkušeností. Rodiče mají příležitost spatřit všechny své děti v jiných podmínkách, než je vidí denně doma – mohou pozorovat, jak si jejich ratolesti radí se zdoláváním překážek, jak se samostatně projevují a jak si věří. Děti se zas mohou pozorováním od rodičů řadu ctností a dovedností naučit. Pokud děti své rodiče vidí jako dobré průvodce „na trase“, snadněji je přijmou jako průvodce životem. Vycházka i výlet je pro všechny dobrou příležitostí hlouběji se poznat za nových, často těžkých okolností, kdy jsme nuceni si navzájem pomoci a spolupracovat, abychom dosáhli cíle. A to je nutné nejen během výletu, ale samozřejmě také v každodenním životě.

Vycházka i výlet jsou také skvělou možností, kdy si spolu popovídat. Takový rozhovor, kromě sdělování si myšlenek, dojmů a názorů, může být pro děti příležitostí svěřit se rodičům se svými vážnějšími problémy a radostmi, a nejednou je i pomůže vyřešit.

Výlet je také výjimečnou příležitostí pro rodiče, aby v dítěti probouzeli rozličné zájmy. Dítě, které během túry pozoruje okolní svět, klade řadu otázek. Rodiče mu v dopovědi mohou nejen vysvětlit přírodní zákony, měli by rovněž učit své potomky úžasu nad krásou světa a jeho Stvořitelem, ale také ve světě správně žít. Tím se v dětech, kromě touhy samostatně odhalovat tajemství přírody, probouzí smysl pro krásu a touha poznávat Boha. Objevování nových míst, seznamování se s jejich dějinami, znalost čtení mapy, umění pobytu v přírodě a další dovednosti rodičů se pro všechny jejich děti zcela jistě stanou podnětnými zkušenostmi, které je obohatí a budou mít kladný vliv na jejich vývoj.

Rodinná turistika má ještě jeden přínos: společné vzpomínky. Některé vydrží i po celý život! Jeden si z výletu zapamatuje zejména krásnou krajinu, překvapivé počasí nebo nebezpečkárně je již patřičně vybavena, a to opětovně zprovozněným původně vyřazeným vybavením. Veškeré toto zařízení je finančně odepsáno.

Internetové připojení je díky pokračující spolupráci s firmou ADV Computers nadále zdarma. Opět je naší milou povinností poděkovat zvláště firmě Geoprint s. r. o., vedené bratry Josefem a Jiřím Bílkovými, která i po celé dva minulé rok zajišťovala zdarma snášení, sešití, ořez a balení Obrázků. Internetové stránky časopisu také zdarma udržuje pan Ing. Luděk Linhart. Kterékoliv číslo z dosud osmdesáti (!) vydaných je tak lehce dostupné komukoliv a kdekoliv.

Po stránce obsahové se patří zvlášť poděkovat váženým přispěvovatelům – autorům článků i fotografií. A to nejen za jejich píli a obětavost, ale i za to, že redakce se ani v průběhu minulých dvou let nesetkala s uplatněním jistě oprávněného nároku na honorář u některého z autorů článků. V neposlední řadě dík patří redakci vedené dlouholetým libereckým arciděkanem, P. Františkem Opletalem, a zejména všem těm, kteří se modlí, aby se toto liberecké dílo, nyní už široce známé nejen v Liberci, dařilo.

br. Felix OFM

Nabídka bydlení

Římsko-katolická farnost Chrastava nabízí po letošních prázdninách v Nové Vsi u Chrastavy dlouhodobý pronájem dvou bytů. Nejraději pro katolické rodiny. Byt I. kategorie v 1. patře velikosti 4 + 1 a byt II. kategorie v přízemí velikosti 2 + 1. Uživatelé budou mít k disposici zahradu kolem domu a hospodářskou budovu, která nyní slouží jako truhlárna.

Další informace (tel. č. 485 121 293.

duchovní správce

Z našich farností

První svaté přijímání

30. 5. 2010 v děkanském kostele Sv. Jana Křtitele v Rochlici.

v Hejnicích se ve čtvrtek 17. června setkal s kněžími. U příležitosti zakončení Roku kněží, vyhlášeném Svatým otcem Benediktem XVI. na období od 19. 6. 2009 do 11. 6. 2010, zde přednášel na téma „Jedna diecéze a mnoho farností“. Poté sloužil mši svatou ve zdejší basilice Navštívení Panny Marie. Kněžského dne v Hejnicích se účastnili Msgre. Jan Baxant, biskup litoměřický, Msgre. Dominik Duka OP, arcibiskup pražský, předseda České biskupské konference, a Msgre. Diego Causero, arcibiskup, apoštolský nuncius v České republice.

http://www.dltm.cz/litomerickou-diecezi-navstivil-kardinal-joachim-meisner
Foto
Ing. Jaroslav Andrš

VÝROČNÍ ZPRÁVA O HOSPODAŘENÍ OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ V R. 2008 A 2009

Předminulou výroční zprávu jsme omylem zapomněli publkovat, proto nyní obě spojujeme.

Obrázek libereckých farností (dále jen Obrázek) byl opět financován z několika zdrojů. Prvním zdrojem byla činnost tiskárny, tj. tisk pro partnery (60 573 Kč, tj. 81,1 %, a 5 000 Kč, tj. 22,8 %). Časopis se buď rozdává zdarma nebo za něj věřící poskytují částku podle svého uvážení. Doporučená výše je bez ohledu na měnící se politickou a hospodářskou situaci České republiky stále po celou dobu vydávání pět korun za kus; toto byl tedy druhý zdroj příjmu (13 120 Kč, tj. 17,6 %, a 15 915 Kč, tj. 72,7 %; druhý údaj je vyšší v důsledku stále rostoucího počtu výtisků). Třetím zdrojem byl prodej zboží, většinou vyřazeného vybavení tiskárny; v obou letech činil 1 000 Kč, tj. 1,3 % a 4,5 %. Příjmy celkem tak činily po řadě 74 693 Kč a 21 915 Kč. Tiskárně je již stabilně vybavena, proto druhý údaj byl postačující. Pokud bychom uvažovali o ještě lepším vybavení, příjmy opět zvýšíme, avšak v současné době se soustředíme na obsahovou kvalitu.

Výdaje měly tuto skladbu: materiál, DKP (22 205 Kč, tj. 30,1 %, a 8 183 Kč, tj. 37,5 %), nákup služeb a zboží (36 551 Kč, tj. 50,4 %, a 2 337 Kč, tj. 10,7 %) a provozní režie (13 760 Kč, tj. 18,9 %, a 11 336 Kč, tj. 51,8 %). Výdaje celkem tedy činily 72 515 Kč a 21 856 Kč. Hospodaření tedy bylo nepatrně v aktivu. Složky výdajů byly tyto: tisk Obrázku a tisk pro OFM Praha a Liberec.

Veškeré účetní doklady a účetnictví za roky 2008 a 2009 obětavě a zdarma uspořádala a zpracovala opět Marta Smutná. Potřebné údaje pak byly převzaty do účetnictví Farnosti Ruprechtice.

Cenovou dostupnost časopisu opět příznivě ovlivnilo to, že práce br. Felixe OFM byla nadále konána v rámci jeho povinností jako pastoračního asistenta ve Farnosti Ruprechtice, a to, že při tisku nadále pomáhal pan Karel Petr velice ochotně a zdarma. Dopravu při dovybavení tiskárny obstaral pan Ing. Milan Voženílek, rozvoz časopisu povětšinou bratři františkáni a farníci, kteří byli v danou chvíli dostupní. Všem náleží upřímné Pán Bůh zaplať!

Výdaje za elektřinu a otop v místnosti tiskárny hradila Farnost Ruprechtice, výdaje za telefon řeholní dům bratří františkánů v Ruprechticích. Farnosti Ruprechtice poskytuje řeholní dům OFM dohodnutou částku za pronájem sklepní místnosti, v níž je tiskárna umístěna. Jak bylo výše uvedeno, tis-

né situace. Druhý si pamatuje na únavu při dobývání vrcholu, další má výlet spojený s vůní lesa nebo i chutí svačiny, kterou připravila máma. Vzpomínky sjednocují rodinu a prohlubují vztahy. Ten, kdo se jako dítě účastnil rodinných výletů, bude v tom jistě pokračovat již jako rodič s vlastními dětmi.

Jadwiga Sendor a Henryk Kuczaj / Te Deum 3/2009
Foto
Tatínek fotil
- Jirka Dvořáček

– Devět argumentů proti televizi

1. Televize mění život většiny lidí na světě: činí nás pasivními, krade nám čas i energii, kterých se nám dostalo ke konání tolik dnešnímu světu potřebného dobra.

2. Televize tím, že ukazuje scény utrpení a násilí v čase příliš krátkém na uvědomění si jejich skutečné závažnosti a významu, otupuje naši vnímavost pro rozlišování dobra a zla.

3. Televize stírá hranice mezi pravdou a nepravdou a pomáhá skrytým skupinám manipulovat a řídit lidi jako masu.

4. Televize snižuje člověka na úroveň konsumenta.

5. Televize vytváří závislost na jejím barevném umělém světě, který se pro milióny lidí

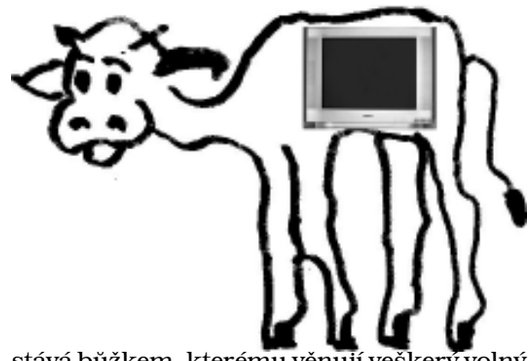

stává bůžkem, kterému věnují veškerý volný čas, zapomínajíce na pravého Boha.

6. Televize vede k sobectví a tak je hrobníkem rodin. Vyzvedá požitek a člověka pouze jako objekt vášní.

7. Televize krade dětem jejich dětství, neboť jim předčasně odhaluje tajemství dospělého života. Bere jim radost přirozeného objevování sebe sama a světa.

8. Televize ničí kulturu jednotlivých národů a nahrazuje ji uměle vytvořenou multikulturou. Vysmívá se ctnostem, propaguje neřesti a odnímá člověku ideály.

9. Televize probouzí sny a nesplnitelné touhy, vyvolává deprese a zoufalství a přitahuje k napodobování ukazovaného jednání, i kdyby to byl zločin.

P. Franz Schmidbergera / Te Deum 4/2009

FRANTIŠKÁNI A PŘÁTELÉ SVATÉHO FRANTIŠKA

FRANTIŠKÁNSKÉ STATISTKY – DESET LET MEZI ROKY 1998 A 2008

Západní Evropa – s. 10, Východní Evropa – s. 11 *www.ofm.org*

	Domů	Biskupů	Kněží	Jáhnů	Kleriků	Laiků	Časné sliby	Bratří	Novicův	Celkem	Postulantů
Region 1998											
2008											
Přírůstek											

Afr., Bl. vých.	167	13	545	0	203	140	4	905	42	947	84
	190	14	636	3	199	142	35	1029	52	1081	63
	23	1	91	3	-4	2	31	124	10	134	-21
Amerika j., stř.	689	59	2261	20	619	642	113	3714	185	3899	299
	624	62	2114	37	428	573	185	3399	131	3530	240
	-65	3	-147	17	-191	-69	72	-315	-54	-369	-59
USA, Kanada	314	3	1490	12	76	473	6	2060	13	2073	33
	227	2	1105	8	59	354	13	1541	13	1554	16
	-87	-1	-385	-4	-17	-119	7	-519	0	-519	-17
Asie, Oceánie	233	8	655	2	230	273	32	1200	58	1258	94
	221	6	726	2	238	262	3	1237	68	1305	117
	-12	-2	71	0	8	-11	-29	37	10	47	23

Rakousko	30	1	128	4	13	31	0	177	5	182	2
	24	1	114	2	11	21		149		149	2
	-6	0	-14	-2	-2	-10	0	-28	-5	-33	0
Belgie	18	0	159	0	0	31	0	190	0	190	1
	14		131			19		150		150	
	-4	0	-28	0	0	-12	0	-40	0	-40	-1
V. Británie	13	0	60	2	2	12	0	76	1	77	0
	9		54	1	1	5	1	62	0	62	3
	-4	0	-6	-1	-1	-7	1	-14	-1	-15	3
Kypr	5	0	4	0	0	0	0	4	0	4	0
	4		8					8		8	
	-1	0	4	0	0	0	0	4	0	4	0
Francie	60	4	326	3	31	103	0	467	3	470	12
	27	2	163	2	1	62		230		230	1
	-33	-2	-163	-1	-30	-41	0	-237	-3	-240	-11
Německo	86	2	564	1	13	156	0	736	6	742	2
	68		417	1	11	107		536	1	537	6
	-18	-2	-147	0	-2	-49	0	-200	-5	-205	4
Řecko	2	0	2	0	0	0	0	2	0	2	0
	2		1					1		1	
	0	0	-1	0	0	0	0	-1	0	-1	0
Švýcarsko	18	0	38	1	4	12	0	55	0	55	0
	15		35	2		10		47		47	
	-3	0	-3	1	-4	-2	0	-8	0	-8	0
Irsko	21	1	115	0	1	35	0	152	2	154	3
	15		35	2		10		47		47	
	-6	-1	-80	2	-1	-25	0	-105	-2	-107	-3
Španělsko	128	3	673	7	34	184	5	906	10	916	16
	109	5	539	10	15	123	4	696	4	700	8
	-19	2	-134	3	-19	-61	-1	-210	-6	-216	-8
Itálie	490	3	2265	12	268	402	70	3020	67	3087	79
	345	4	1818	13	146	323	79	2383	36	2419	65
	-145	1	-447	1	-122	-79	9	-637	-31	-668	-14
Malta	8	0	48	0	1	5	0	54	2	56	1
	7		46		3	3		52		52	4
	-1	0	-2	0	2	-2	0	-2	-2	-4	3
Holandsko	18	1	226	1	0	51	0	279	3	232	1
	11	1	126	1		28		156		156	1
	-7	0	-100	0	0	-23	0	-123	-3	-76	0
Norsko	1	0	5	0	0	2	0	7	0	7	0
	1		6			1		7		7	
	0	0	1	0	0	-1	0	0	0	0	0
Portugalsko	17	2	111	0	14	36	0	163	3	166	7
	17	1	103		3	29		136		136	3
	0	-1	-8	0	-11	-7	0	-27	-3	-30	-4
Švédsko	1	0	5	0	0	0	0	5	0	5	0
			6					6		6	
	-1	0	1	0	0	0	0	1	0	1	0
Celkem	916	17	4729	31	381	1060	75	6293	102	6395	124
	668	15	3654	32	192	749	84	4726	43	4769	93
	-248	-2	-1075	1	-189	-311	9	-1567	-59	-1626	-31

Přehled darů za jednotlivé farnosti

Farnost	**Počet postniček**	**Vybraná částka**
Děkanství Liberec-Rochlice	8	1 315 Kč
Farnost Liberec-Ruprechtice	5	2 000 Kč
Farnost Vratislavice nad Nisou	20	8 200 Kč
Celkem		**11 515 Kč**
Arciděkanství Liberec	Formou sbírky	50 000 Kč
Celkem		**61 515 Kč**

Ing. Marie Jandíková,
ředitelka Oblastní charity Liberec

Zemřel biskup Jaroslav Škarvada

14. června 2010 ve večerních hodinách zemřel v Praze ve věku nedožitých 86 let Msgre. ThDr. Jaroslav Škarvada, emeritní pomocný biskup pražský.

Jaroslav Škarvada se narodil 14. září 1924 v Praze na Královských Vinohradech. Za války navštěvoval přednášky Studia catholica. Po válce ve studiu pokračoval v Římě, kde byl od roku 1945 posluchačem papežské Lateránské a Gregoriánské university a později alumnem české papežské koleje Nepomucenum. Studium ukončil doktorátem. Na kněze byl vysvěcen 12. března 1949. Působil 10 let jako profesor dogmatiky v regionálním semináři v Chieti. Od roku 1968 působil jako koordinátor duchovní služby českých krajanů rozptýlených po celém světě. Dne 18. prosince 1982 byl Škarvada jmenován titulárním biskupem litomyšlským a 6. ledna 1983 byl Svatým otce v basilice Sv. Petra vysvěcen na biskupa. Hovořil na Hlasu Ameriky, Svobodně Evropě a Vatikánském rozhlasu. V listopadu 1989 se podílel na přípravě svatořečení blahoslavené Anežky České. Dne 28. srpna 1991 byl Škarvada jmenován pražským světícím biskupem. Od listopadu 1991 do února 2001 zastával funkci generálního vikáře pražské arcidiecéze a od ledna 1993 do září 2002 byl proboštem Metropolitní kapituly u Sv. Víta.

www.dltm.cz/zemrel-biskup
-jaroslav-skarvada (zkráceno)

Foto
- Biskup Škarvada slavil mši svatou v kostele Neposkvrněné Panny Marie, Královny andělů, u Obrázku, Michal Olekšák

Litoměřickou diecézi navštívil kardinál Joachim Meisner

Kardinál Joachim Meisner, arcibiskup v Kolíně nad Rýnem, navštívil ve dnech 16. až 18. června 2010 litoměřickou diecézi. V Mezinárodním centru duchovní obnovy

my z Bedfordu, tak ta Stalinova hlava je modrá, někdy zelená.) Spojené státy patřily k těm několika málo zemím, které nikdy ruskou anexi baltských států neuznaly, mnoha Litevcům také poskytly nový domov. Sešlo se v čase odhalení té busty, prý k výročí vylodění v Normandii, se shromážděním Litevců u washingtonského památníku obětí komunismu, k němuž přišli ve výroční den vstupu bolševiků na litevskou půdu a zahájení půlstoleté okupace. Deník Lietuvos Rytas napsal, že Stalinova busta vyvolala mezi shromážděnými hlasité protesty. I litevský velvyslanec Audrius Bruzga souhlasil, že Stalin je symbolem zločinu, ale dodal, že oficiálně protestovat nemůže.

V Rize uspořádali aktivisté hnutí „Za vlast a svobodu“ malou demonstraci na centrálním náměstí. Přinesli sto párů ruských bagančat a pravidelně je rozestavili na dlažbu: 17. června 1940 k nám Rusové vtrhli, půl století nás okupovali, nyní už jsou pryč, ale jejich boty jako by tu zůstaly a nosil je někdo jiný. Těmito myšlenkami protestovali proti rozhodnutí rižské radnice odložit poskytnutí dotace dvacet tisíc latů Museu okupace.

Z českých novin se pravidelně nic nedovídám o utrpení, jemuž jsou vystaveni křesťané ve světě, v Egyptě, Íránu, ve Vietnamu … Nebo v Pákistánu, odkud přišla děsivá zpráva z Národního výboru pro spravedlnost a mír. Popisuje život jedenáctiletého kluka z vesnice Dhonikai, jehož prakticky jako otroka vězní místní rolník. Rodina chlapce mu údajně něco dluží. Dítě vstává ve čtyři ráno, spát chodí v jedenáct večer. Po celý den dře. Aby neuteklo, rolník spoutává jeho nohy řetězy. Říká mu: Když se staneš muslimem, možná tvé rodině dluh odpustím.

Španělská vláda připravuje návrh zákona, který stanoví laický ráz království, protože prý veřejná moc musí být v otázkách náboženství a vyznání neutrální. Kříže pak zmizí z veřejných nemocnic, škol a státních budov, výjimkou budou pamětihodnosti. Státní oslavy a státní smutky ztratí náboženský charakter. Jak je možné, že tolik španělských voličů podléhá radikální ideologii? ptal se komentátor polské Rzeczpospolity Pawel Lisicki. A nabídl možnou odpověď: Není to tím, že nesnesou myšlenku, jejíž nositelkou je Církev a která připomíná, že člověk není mírou všech věcí?

Tomáš Beran
Foto

- V dnešní závěrečné části článku Msgre. prof. Jaroslava V. Polce se tážeme po důvodech rozdílu amerického postoje k nacismu a ke komunismu. Tato otázka platí i pro dnešní Ameriku. V Bedfordu si v památníku invaze v Normandii umístili obrovskou bustu zločince Stalina.

ZPRÁVY Z FARNOSTÍ

Postní Almužna 2010

Oblastní charita Liberec se na základě výzvy otce biskupa Baxanta zúčastnila nultého-zkušebního ročníku ,,Postní Almužny“, pořádaného v rámci Diecézní charity Litoměřice. Její realizace vycházela z poselství papeže Benedikta XVI. Jelikož byla tato akce pilotní, vyvstalo s jejím pořádáním mnoho otázek jak z řad pořadatelů, tak z řad široké veřejnosti. V Oblastní charitě Liberec se jí dostalo náležité podpory a vzbudila i značný zájem v řadě jednotlivých farností na území Liberce. Díky jejich podpoře a spolupráci při organizování sbírky můžeme Domov pokojného stáří – Domov sv. Vavřince – podpořit částkou, která pokryje část nákladů na nutné opravy a rekonstrukce. Docílíme tím zkvalitnění poskytované služby a zlepšení života seniorů žijících v tomto Domově. Paralelně s touto akcí vyhlásil laskavě arciděkan P. František Opletal sbírku, při které bylo vybráno neuvěřitelných 50 000 Kč. Tyto prostředky taktéž poputují do Domova sv. Vavřince v Chrastavě na stejné účely.

Všem dárcům za nás i za naše klienty děkujeme a budeme se těšit na příští ročník ,,Postní almužny“. Pevně věříme, že si tato akce najde své další příznivce a stane se tradiční stejně jako Tříkrálová sbírka, která byla letos pořádána již desátým rokem …

Albánie	7	2	20	0	6	4	8	40	1	41	3
	7	2	18			1	1	22		22	
	0	0	-2	0	-6	-3	-7	-18	-1	-19	-3
Bělorusko	2	0	5	0	0	0	0	5	0	5	0
	3		6					6		6	
	1	0	1	0	0	0	0	1	0	1	0
Bosna-Her.	118	0	337	0	60	15	0	412	10	422	4
	70		328		51	13		392	20	412	5
	-48	0	-9	0	-9	-2	0	-20	10	-10	1
Česká rep.	10	0	49	1	9	10	0	69	1	70	1
	8		44	1	2	9		56	2	58	
	-2	0	-5	0	-7	-1	0	-13	1	-12	-1
Chorvatsko	142	0	401	0	93	29	2	525	14	539	31
	101		385	1	68	31		485	14	499	12
	-41	0	-16	1	-25	2	-2	-40	0	-40	-19
Estonsko	0	0	2	0	0	0	0	2	0	2	0
			1					1		1	
	0	0	-1	0	0	0	0	-1	0	-1	0
Gruzie	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1	0
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	-1	0	0	0	0	-1	0	-1	0
Maďarsko	14	1	104	0	31	28	0	164	8	172	3
	12	1	78	1	10	12		102	3	105	5
	-2	0	-26	1	-21	-16	0	-62	-5	-67	2
Jugoslávie	2	0	8	0	0	0	0	8	0	8	0
Kosovo	1		5					5		5	
Srbko	1		2					2		2	
(Jugosláv.)	2		7					7		7	
	0	0	-1	0	0	0	0	-1	0	-1	0
Litva	3	0	17	0	5	5	0	27	0	27	5
	5	1	22		5	2		30		30	3
	2	1	5	0	0	-3	0	3	0	3	-2
Čer. Hora	0	0	5	0	0	0	0	6	0	5	0
	2		4					4		4	
	2	0	-1	0	0	0	0	-2	0	-1	0
Polsko	96	0	639	3	238	170	0	1050	73	1123	62
	98		690	2	149	167		1008	39	1047	32
	2	0	51	-1	-89	-3	0	-42	-34	-76	-30
Rumunsko	13	0	30	0	8	14	0	52	0	52	7
	8		27		4	14	1	46		46	3
	-5	0	-3	0	-4	0	1	-6	0	-6	-4
Rusko	1	0	4	0	0	0	0	4	0	4	0
	1		10			3		13		13	
	0	0	6	0	0	3	0	9	0	9	0
Slovensko	16	0	63	0	6	13	0	80	3	88	3
	7		39		15	16		70	3	73	3
	-9	0	-24	0	9	3	0	-10	0	-15	0
Slovinsko	7	0	33	1	19	27	0	82	8	85	9
	14		65		5	11		81	3	84	3
	7	0	32	-1	-14	-16	0	-1	-5	-1	-6
Ukrajina	9	3	41	0	0	5	0	49	7	56	10
	20	4	58		6	6		74	4	78	2
	11	1	17	0	6	1	0	25	-3	22	-8
Celkem	440	6	1759	5	475	320	10	2572	125	2700	138
	358	8	1782	5	315	285	2	2397	88	2485	68
	-82	2	23	0	-160	-35	-8	-175	-37	-215	-70

Komu zvony zvonily hranu?

V odpoledních hodinách horkého 26. června 1914 se rozezněly zvony mnoha kostelů habsburské monarchie. Rozezvučela je krvavá tragedie v daleké Bosně, odkud se rozlétly telegramy: Při jízdě do Konaku padli za oběť atentátu arcivévoda František Ferdinand a jeho paní Žofie, vévodkyně z Honenbergu. Zvony jen nezvonily hranu následovníků trůnu monarchie a jeho ženě. Hrana zvonila světovému míru a milionům vojáků, jejichž hroby jsou rozesety po místech masakrů let 1914 – 1918. Tak jako města jiných evropských států jsou česká a moravská města a vesnice posety pomníčky a deskami věnovanými padlým na frontách světové války. Hrana zvonila starobylé říši ve středu Evropy. Hrana zvonila dlouhému 19. století, které jako by umíralo na sluncem zalitých ulicích Sarajeva spolu s následníkem trůnu arcivévodou a jeho manželkou. Začínalo krátké století dvacáté s jeho světovými totálními válkami, s jeho revolucemi, gulagy a holocaustem, transfery obyvatelstva, rozpadem koloniálních říší, století nesvornosti, totality, konsumu i hladomorů, zvrhlého internacionalismu a počátků snah o světovládu, emancipace k totalitnímu zotročování.

Zajisté nelze nezvratně tvrdit, že smrt Františka Ferdinanda a jeho choti byla příčinou světové války. O tom, kdo válku zavinil, vznikla nepřehledná masa názorů a článků, dokumentů i monografií, kde se publicisté, historici i politici snažili dokazovat nevinu „svých“ a vinu „nepřátelských“ na rozpoutání světové katastrofy. Je zaznamenán odporný výrok šéfredaktora brněnských Lidových novin, Arnošta Heinricha: Zastřelili Gabrillo Princip skutečně arcivévodu Františka Ferdinanda, pak trefil pravého! Hrabě Czernin, český šlechtic, pán na Vinoři a budoucí rakousko-uherský ministr zahraničí si zapsal stejně: Mnoho lidí si oddechlo, když přišla zpráva o arcivévodově smrti.

U vídeňského dvora a v budapešťské společnosti bylo více těch, kteří se radovali, než těch, kteří truchlili. Ti všichni netušili, že tento silný muž strhne je s sebou a že rozpoutaná světová katastrofa pohltí je všechny.

Bohužel, zakořenila se perversní představa o následníkovi trůnu jako o válečníkovi. Vedlo k ní to, že se zasazoval o budování silné armády. Viděl v ní prostředek jak vnější obrany, tak vnitřní integrity mnohonárodnostní říše. Mylně se čekalo, že v krizích balkánských sporů v letech 1912 – 1913 bude monarchie zatažena do války, zvláště v r. 1913, kdy fanatický hlasatel preventivní války Conrad von Hötzendorf požadoval válku proti Srbsku, František Ferdinand prohlásil: Conradova idea je bláznovstvím. Válka s Ruskem je náš konec. Jestliže nastoupíme proti Srbsku, pak stojí Rusko za ním a máme válku s Ruskem. Mají se rakouský císař a ruský car navzájem svrhnout z trůnu a uvolnit cestu revoluci?

V Sarajevu Gabrillo Principi nestřílel na někoho, kdo chtěl rozpoutat válku, ale naopak na muže, jenž stál rozpoutání války v cestě.

Okolo Sarajevského vraha Gabriela Principa (zemřel v terezinském žaláři) a okolo jeho ostatků, rozvinul se nejen v Jugoslavii, ale i v Československu, odkud jeho ostatky byly převezeny slavnostně do Bosny. Mučednický kult. Na půdě československého parlamentu 5. srpna 1921 požadoval v poslanecké sněmovně poslanec Theodor Bartošek, protikatolický radikál a představitel bojovné a socialistické ateistické „Volné myšlenky“, aby zámecký areál Konopiště následníka trůnu byl zkonfiskován a odůvodňoval to tím, že prý Konopiště bylo dějištěm komplotu ke světové válce. Děti zesnulého arcivévody, ač nebyly Habsburky, byly obrány Československem o dědictví.

Co v médiích nebylo (24-07/2010)

Zdravím čtenáře!

Zdá se, že ve vedení naší nové Poslanecké sněmovny nebude působit žádný funkcionář komunistické strany. Konečně je zase jedna nemravnost pryč, chce se mi oddychnout. Už nepojede Vojtěch Filip jako místopředseda Sněmovny do světa, už nebude moci mezi soudruhy z teroristického Hizballáhu representovat český stát.

A o čem jsme se nedoslechli a nedočetli v minulých týdnech? Tak například českým novinářům unikla zpráva litevské agentury LETA. Před obvodním soudem v litevském Vilniusu stanul jistý Markelis Bulatovas, říká její depeše. Z jakého zločinu se zodpovídal tento dvaaosmdesátiletý muž? Ukradl něco v samoobsluze, ublížil sousedovi? Nikoli. Na sklonku svého života obdržel vyúčtování z poválečných let, lze-li je tak v litevském případě zvát. Jako agent sovětských tajných služeb působil pan Bulatovas v okupované Litvě deset let od roku 1942. Vydával se tehdy za příslušníka protikomunistického odboje, hnutí lesních bratrů. Ty skutečné lákal do pastí a vraždil. Soud mu zatím nepravomocně vyměřil trest osmi let vězení. Po čtrnáctiletém vyšetřování ...

V Polsku vstoupila v červnu v platnost novela trestního zákona, jehož paragraf 256 zákonodárci pozměnili tak, že zavádí trestnost výroby, držení, přechovávání, získávání, zasílání a presentování tisků, nahrávek či jiných předmětů, které jsou nositelem nacistické, komunistické či jakékoliv jiné extrémně levicové, totalitární symboliky. Výjimka platí pro sběratele, vědce, učitele a umělce. Trestní zákon v novém znění také už nepostihuje toliko výslovnou propagaci třídního boje či rudé nebo hnědé revoluce, nýbrž hovoří o komunismu a nacismu jako takovém. Na základě nového znění, napsala Rzeczpospolita, se polský Institut národní paměti rozhodl podat prokuratuře podnět proti přestupku radních v Rzeszowě, kde schválili návrh pojmenovat jednu z ulic po jistém Wladyslawu Kruczkovi. Komunistickém činiteli. Jde o ocenění člověka, který spoluvytvářel komunistický systém, míní Institut národní paměti: Což je forma propagace totalitního systému. Podle polských prokurátorů bude postižitelné i tričko s hlavou Che Guevary, podobně by dopadlo tričko třeba s hlavou Adolfa Hitlera.

V květnu odhalili v lotyšském městě Valmiera pomníček, nevelký broušený kámen připomínající události z roku 1919. V tomto případě do určité míry chápu, že se taková zpráva nedostala do českých novin, ale na druhou stranu se v nich například v polovině června neobjevil ani obrázek lotyšského presidenta Valdise Zatlerse, jenž v Rize vedl průvod připomínající desítky tisíc Lotyšů, které ruští bolševici odvlekli na Sibiř. V roce devatenáctém komunisté vyhlásili „Sovětské Lotyšsko“ a pustili se do rudého teroru: „znárodňování“ a vraždění. Rozhodovaly „revoluční tribunály“ a ani nějaké rudé zákony k tomu nepotřebovaly, stačilo vyspělé „třídní vědomí“ revolucionářů. Podívali se na kabát a hned věděli, jestli jeho nositel nepatří k buržoasii, jestli ho není třeba svázat a zastřelit. 26. května 1919 byla Valmiera z rudého pekla vytržena.

V americké Virginii mezitím odhalili bustu Josifa Stalina. Mají tam v Bedfordu, pár set kilometrů jižně od americké metropole, památník hrdinů druhé války a jeho správci se rozhodli připomínat i rudého spojence. (Mimochodem, co jsem viděl fotografie a fil-

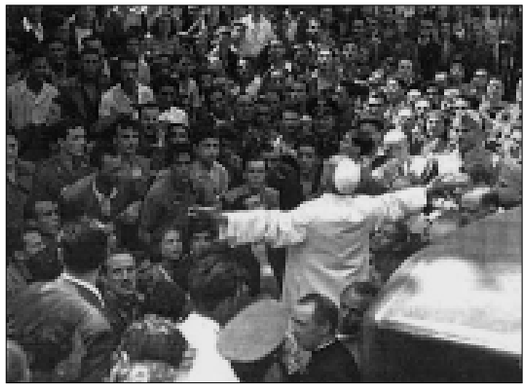

tím, že se nerozhodli použít i jiných prostředků k ukončení války. Po vylodění spojeneckých vojsk na Sicílii i Řím byl ohrožen možnými nálety. Pius XII. žádal, aby Řím byl vyhlášen za otevřené město, ale president Roosevelt odpověděl, že nebude možno, bude-li to vyžadovat válka, opominout vojenské cíle v Římě a v okolí. Dokonce se uvažovalo ve Vatikáně upozornit na skutečnost, že hlad, bída a nejistota v Itálii již poskytly příležitost k růstu „zárodků komunismu". Pius XII. též žádal písemně Roosevelta, aby Angloameričané nebombardovali bez rozdílu Itálii. Americká odpověď zdůraznila, že se Itálie vyhne nejhoršímu jen tehdy, když složí zbraně, jinak že bude pokračovat strašné ničení a ztráta lidských životů a tak Itálii potká zlý osud poražených. Proto se spojenci obraceli na Vatikán, aby konkrétně spolupracoval na složení nové vlády v Itálii a na výměně Mussoliniho vhodnou osobou. Itálie se měla odloučit od Německa, vzdát se fašismu, zavést vojenskou vládu a nechat obsadit Itálii spojeneckými vojsky, která by jejího území použila jako „základnu k napadení Německa". K tomu pouze poznamenal Msgre. Tardini, co může Vatikán dělat proti „brutálním výhrůžkám" spojenců? Pouze prosit a litovat. Mimoto Němci jistě už měli plán na potrestání a obsazení Itálie a touhu po zásahu proti Svatému stolci. Měli na letištích v okolí Říma 750 letadel.

Dne 14. července 500 amerických bombardérů téměř tři hodiny bombardovalo římské nákladové nádraží plné německých vlaky naložených tanky a výzbrojí ve čtvrti Tiburtino ve snaze ochromit italskou železniční síť. Pius XII. pozoroval letadla z okna papežského paláce, viděl výbuchy bomb a hned se snažil zjistit kam dopadly. Dal si přinést v hotovosti obsah vatikánské pokladny i z úřadu pro udržování svatopetrské basiliky a když jeho auto nezabralo, použil malého vozu vatikánského zaměstnance, bez ohledu na varování se dal dovézt k zničené basilice Svatého Vavřince. Se slzami v očích se vmísil do zástupu, z něhož se ozývaly výkřiky: „Mír, Svatosti, mír." Před basilikou vkleče se modlil za oběti bombardování žalm De profundis. Pak těšil zraněné a rozdával peníze, které sehnal ve Vatikáně. Zatímco nádraží zůstalo téměř nedotčeno, byly naplno zasaženy okolní chudinské čtvrti. Po návratu do Vatikánu zjistil papež, že jeho bílá klerika byla potřísněna krví. Když Mussolini uslyšel během svého návratu ze schůzky s Hitlerem o bombardování, řekl: „To je dobře. Aspoň skončil mýtus o papežském Římě." Ještě v onen den zaslal Pius XII. presidentu Rooseveltovi protest proti bombardování: „My jsme se museli stát svědky bolestných výjevů jak smrt padala s nebe a bořila domy, jež byly prosty jakéhokoliv podezření, a zabíjela ženy a děti. My sami jsme osobně navštívili a shlédli s bolestí otevřené trosky starobylé a vzácné papežské basilice Sv. Vavřince, jedné z nejmilovanějších svatyň Římanů ..."

Jaroslav V. Polc
Foto

- 20. 7. 1943: Ruiny basiliky Sv. Vavřince v Římě po americkém bombardování a Svatý otec před troskami mezi plačícími Římany. Kdo to byl Roosevelt, že chtěl tak nemilosrdně vyhladit vše z tehdejšího Německa, že tak bezohledně ignoroval každou prosbu Svatého otce?

V Československé republice se slovo vražda nesmělo v souvislosti se sarajevským atentátem objevit, nejspíše by se dotklo malodohodového spojence. František Ferdinand se nestal rakouským císařem, nestal se ani českým králem. Nemohl se pokusit o reformu a záchranu říše, které bylo souzeno, aby zanikla v zničujícím požáru Velké války. A sarajevské atentáty se staly signálem k lidské, kulturní a civilizační katastrofě, která v letech 1914 – 1918 postihla střední Evropu, celý náš kontinent a vlastně celé lidstvo a v jejímž stínu žijeme dodnes.

P. Josef Dobiáš
- Po prvním atentátu nasedají následník trůnu s chotí v 10.45 h 29. 6. 1914 před radnicí v Sarajevu do auta.

Střední Evropa (3)
Záchrana Vídně a Jan III. Sobieski (2. část)

Následný průběh tažení, které pokračovalo úderem spojeneckých vojsk na linii Újvár-Ostřihom (poloha „Újváru" byla sice uvedena v minulém čísle, ovšem autor nikde nemyslí Újvár, nýbrž [maď.] Érsekújvár, a všude jde o Nové Zámky [!], něm. Neuhäus[e]l, tur. Uyvar, lat. Novum Castrum), dvěma dalšími bitvami u Párkány (Štúrovo) (7. a 9. října), dobytím a obsazením Ostřihomi a nakonec překročením hranic polskými vojsky a jejich návratem do vlasti (13. prosince), vyžaduje výklad uvádějící souvislosti polské politiky ve Střední Evropě, což učiním níže.

Po smrti Ludvíka Jagellonského (vládl 1516 – 1526) v bitvě u Moháče (na pravém břehu Dunaje v blízkosti hranic s Chorvatskem a Srbskem) propukla v Uhrách občanská válka mezi stoupenci a odpůrci případného nástupu Habsburků na trůn. Během bratrovražedného konfliktu oslabujícího stát bylo hlavní město Uher Buda (Budapešť) spolu s celým středem země obsazeno Osmanskou říší, zatímco zbytky království se buď staly součástí Sedmihradska těšícího se od roku 1571 statutem knížectví nebo spadaly do tzv. Uherského království pod vládou Habsburků. To se rozkládalo od Chorvatska po Spiš a Oravu a zahrnovalo nevelká území kolem Váhu a podél horního toku Sávy a Drávy.

Uherské země nacházející se pod vládou Habsburků byly podrobeny centralistické politice vídeňského dvora, citelné zejména za panování císaře Leopolda I. (vládl 1657 – 1705), kdy se přistoupilo k rázným krokům: přerušit výnosnou uherskou obchodní cestu s dobytkem, která vedla přes Chorvatsko. Měla nově zamířit na území Rakouska. Pokus o zničení uherského obchodu sjednotil proti Habsburkům jak stále početnější kalvínskou šlechtu odmítající protireformační politiku dvora, tak i katolickou aristokracii a střední stavy věnující se obchodování. V čele národní strany, která nebyla smířena ani s Habsburky, ani s osmanskou vládou, stanul záhy chorvatský bán (regionální správce či vládce) Nikola (Mikuláš, Miklós) Zrinski (* 1620 – † 1664), který již v roce 1651 vypracoval plán na osvobození království z nadvlády obou utiskovatelů (pozn. red.: nositel Řádu zlatého rouna).

Bezprostřední příčinou války se však nestaly Zrinského plány, nýbrž rakousko-otomanské soupeření o vládu nad Sedmihradskem, které formálně pozůstávalo sultánovým lénem. Po nepovedeném (a bez souhlasu sultánského dvora) útoku sedmihradského (též: Transylvánie) knížete Jiřího II. Rákóczyho (vládl 1648 – 1658) na Polsko byl tento odstaven od vlády velkovezírem pašou Mahmedem Köprülüm, který na jeho místo dosadil Ákose Barcsaye (vládl 1658 – 1660) neusilujícího o nějakou zvláštní vlastní politickou nezávislost. Jiří II. se neúspěšně pokoušel získat zpět ztracený

trůn, avšak po jeho smrti vystoupil proti Barcsayovi jeden z jeho velitelů János Kemény (vládl 1160 – 1662), kterému se dostalo podpory císaře Leopolda I. Keménymu se s pomocí císařských vojsko podařilo Barcsaye porazit a získat vládu, sám ji však záhy pozbyl po otomanském zásahu. Teto zásah rovněž smetl rakouské oddíly pobývající v Sedmihradsku, a na knížecí trůn byl dosazen Michael Apafi I. (vládl 1661 – 1690).

Osmané po vítězství v Sedmihradsku pokračovali dále do Uher a v roce 1663 dobyli řadu významných pohraničních pevností, mj. Újvár (Nové Zámky – viz výše), Velký Varadín (tj. Oradeu), Novigrad (slov. Novohrad, lat. Neogradum, něm. Neuburg nebo Neograd, maď. Nógrád) a Nitru. Rakouská vojska pod velením Raimonda Montecuccoliho se soustředila na obranu výlučně rakouských zemí, ponechávajíce Uhry napospas nájezdníkům. Uherskou šlechtu zachvátila panika. Pouze na jihu země, v Chorvatsku, se díky Zrinského vojenskému umění dařilo zadržet musulmanský útok. Vítězství však nakonec získala i spojená francouzsko-německo-rakouská vojska Montecuccoliho, a to po šestihodinové bitvě u tvrze Svatého Gottharda (maď. Szentgotthárd slov. Monošter, nejzápadnější cíp dnešního Maďarska) v srpnu 1664. Byť toto vítězství šedesátitisícových císařských oddílů nad více než stotisícovou armádou paši Fazila Ahmeda přinutilo muslimy k ústupu, Rakušané nevyužili plně svého úspěchu a narychlo uzavřeli mír, který Osmanům stavěl velmi příznivé podmínky. Na politických poměrech v Uhrách válka nic nezměnila.

Za této situace se vídeňskému dvoru nenakloněná uherská šlechta snažila spojit otázku své země buďto s politikou francouzského krále Ludvíka XIV. (Nikola Zrinski, který však zemřel na lovu během jednání s francouzským poslem), nebo vycházet z bližších vztahů s Istanbulem.

Posledně zmíněné sklony byly o to pochopitelnější, neb od 16. století si reformace v Uhrách získala řadu stoupenců. Jejím nejrozšířenějším proudem byl kalvinismus přijatý roku 1567 na synodu v Debrecínu. Kalvinismus i přes protireformační působení řádu jesuitů, kteří přišli do Uher roku 1561 a do Sedmihradska roku 1580, nabyl u uherské střední a nižší šlechty postavení „státního náboženství“, přičemž řadu stoupenců našel zejména v etnicky různorodém Sedmihradsku, a to zvláště od dob panování Gábora Bethlena (v češtině také známý pod svým jménem z maďarštiny: Bethlen Gábor; vládl 1613 – 1629).

Mezitím bylo v Uhrách odhaleno další protihabsburské spiknutí a jeho vůdcové byli roku 1671 odsouzeni císařským soudem k trestu smrti. Odhalené spiknutí, zvané dle jména jeho vůdce „*Wesselényiho spiknutím*“, posloužilo Leopoldu I. jako záminka k přitvrzení politiky vůči uherským stavům a posílení protireformačních kroků, což mělo za následek, že se zástupy protestantů z řad rolníků, měšťanů, pohraničních vojáků propuštěných ze služby, velkých i drobných statkářů nakonec uchýlily do Sedmihradska, kde se zorganizovaly, a už roku 1672 vtrhly zpět na území Horních Uher, aby tam zažehli povstání. Jelikož Rakousko v té době vedlo válku s Francií (1673 – 1679), podařilo se uherským povstalcům (kurucům), kterým od roku 1678 velel schopný diplomat a organizátor Imre Thököly, dosáhnout četných úspěchů.

Právě tehdy se poprvé protnula vnitřní situace v Uhrách s imperiální politikou polského krále Jana III. Sobieského. Ve válce koalice evropských států s Francií a ji podporujícím Švédskem se Jan III. hodlal spojit s francouzským táborem, aby tak Polsku získal zpět západní přímoří a případně i Slezsko. Polský král navíc usiloval posílit svou moc a upevnit stát tím, že by svému synu zajistil dědičný trůn. K tomu měla napomoci tajná protibrandenburská dohoda s Francií podepsaná v červnu 1675 v Jaworowě a podobná dohoda se Švédskem podepsaná roku 1677 v Gdaňsku, jakož i protihabsburská diversní akce v Uhrách téhož roku. Jan III. nejenže kurucům zajistil zbraně a posily, ale umožnil vytvoření několikatisícového oddílu pod velením Hieronima Lubomirského, který vyrazil pomoci povstalcům. Kurucové o něco dříve nabídli uherský trůn nejstaršímu Janovu synovi, kralevici Jakubovi, s nímž polský král spojoval své dynastické naděje. Profrancouzská orientace panovníka ale narazila na silný odpor šlechty, která se spíše zajímala o opětovné nabytí východních zemí ztracených po konfliktech s Vysokou portou (administrativním aparátem osmanské říše) a Ruskem, než o naplňování Sobieského nástupnických plánů nebo o připojení slezských a přímořských území. Proto sněm roku 1678 zakázal účast polského vojska v řadách uherských povstalců, a strana nakloněná obnovení války s Otomanskou říši navíc tehdy v Rakousku hledala spojence.

Ronald Lasecki / Prawica.net
Překlad ACS
Foto
- Obléhání Nových Zámků muslimy
v roce 1663

Československo a Vatikán během 2. světové války

Pius XII. (5)

(Ze Semináře církevních dějin pořádaného Ústavem pro soudobé dějiny v roce 1999/2000)

Zatímco kardinál Tisserant se obával, že jednou to bude Svatému stolci vyčítáno, jiní mu zase vyčítali, že příliš straní Německu, poněvadž se domnívá, že Hitler vyhraje válku. Německý vyslanec u Vatikánu von Bergen zase myslel, že vzhledem k tomu že papež je Ital, musí stranit Itálii, a proto si nemohl připustit porážku Osy Berlín-Řím. Jeho hlavním důvodem však byla práce v pozadí, a připravenost ve vhodné chvíli zprostředkovávat mír. Proto také Vatikán udržoval diplomatické styky se všemi zeměmi.

Po vstupu Itálie do války, Pius XII. žádal Anglii, aby respektovala Řím. Když nad městem anglická letadla shazovala letáky, kardinál státní sekretář Maglione protestoval prostřednictvím apoštolského delegáta Godfreye v Londýně u Winstona Churchilla. Papeži bylo doporučeno, aby opustil Řím, a newyorský arcibiskup Spellman dokonce radil, aby se Pius XII. uchýlil do vzdálené země, např. Brazílie, papež se však rozhodl zůstat ve Vatikáně. Nadarmo se snažil pohnout Mussoliniho a vládu, aby opustili Řím a tak nezavdávali zbytečně příležitost nepříteli. „Bez nás fašistů,“ prohlásil Mussolini, „Řím by se opět stal papežským.“ Také odmítl přesunout vojenské objekty a válečný průmysl z Říma na jiné místo.

Mezitím v Německu pokračovalo pronásledování církve: byly zavírány kostely, řeholnice vyháněny ze svých domů, zabírána opatství a církevní majetek a kněží deportování do koncentračních táborů. Současně však Hitler vyzýval Pia XII., aby se vyjádřil ve prospěch nacistického protibolševického tažení. Ten mlčel, neboť nacismus měl stejný podíl na odkřesťanštění Evropy jako bolševismus. Pius XII. vysvětlil své stanovisko ve vánočním projevu v roce 1941: „Milujeme stejnou láskou všechny národy bez výjimky, a Bůh je toho svědkem, a abychom se vyhnuli i jen náznaku jakéhokoliv stranictví, ukládáme si co největší zdrženlivost.“ Nicméně, aniž by konkrétně někoho jmenoval, odsoudil některé země kde „ateistický a protikřesťanský pojem státu úplně k sobě přitáhl svými rozsáhlými chapadly jednotlivce, takže je téměř připravil o jejich nezávislost.“ Když vstoupil Sovětský svaz do války proti nacismu, došlo ke střetu názorů mezi Vatikánem a Spojenými státy. Pius XII. se prozíravě a správně obával, že komunistická ideologie se rozšíří v Evropě s postupem sovětských armád, zatímco Američané považovali nebezpečí nacismu za bezprostřednější. President Roosevelt se snažil získat Pia XII. pro toto pojetí, ale bezvýsledně. Msgre. Tardini jen poznamenal: „Mýlí se, klamou sami sebe.“

Slavným se stal vánoční projev Pia XII. z roku 1942, kde mimo jiné hovořil o „statisících osob, které bez jakékoliv vlastní viny, někdy jen z důvodu své národnosti nebo rasy, jsou určeny k smrti nebo k postupnému chátrání.“ Dále se zmínil o „mnoha tisíců lidí, kteří nebojují, ženy, děti, nemocní, staří, jež letecká válka bez rozdílu a dostatečného uvažování připravila o život, o majetek, o zdraví, o domov, o místa pomoci a modlitby.“

Když v lednu 1942 na konferenci v Casablance rozhodli Spojenci ve válce pokračovat až do bezpodmínečné kapitulace Německa, papež vyjádřil své politování nad

A máme to zase za sebou. A co vlastně?

Dokumenty

(1) Úvod k základným procedúram Kongregácie pre náuku viery pre prípady obvinení zo sexuálneho zneužívania

Nariadenie, ktoré sa má aplikovať, je dané prostredníctvom motu proprio Sacramentum sanctitatis tutela z 30. apríla 2001 v súčinnosti s Kódexom kánonického práva z roku 1983. Tento úvod môže pomôcť laikom a tým, ktorí nie sú právnikmi, porozumieť spomínané nariadenie.

A. Predbežné procedúry

Diecéza preskúma akékoľvek podozrenie zo sexuálneho zneužívania mladistvého zo strany duchovného.

Ak sa podozrenie javí s veľkou pravdepodobnosťou ako pravdivé, prípad sa postúpi Kongregácii pre náuku viery (ďalej Kongregácii). Miestny biskup odovzdá každú nevyhnutnú informáciu Kongregácii a vyjadrí svoj názor, podľa akých procedúr treba postupovať a aké opatrenia treba prijať v krátkom i dlhšom časovom horizonte.

Pokiaľ ide o odstúpenie zločinov kompetentným autoritám treba dodržiavať nariadenia občianskeho zákona.

V predbežnej fáze a pokým prípad nie je uzatvorený, môže biskup prijať predbežné opatrenia na ochranu celého spoločenstva, vrátane obetí. Vždy je totiž miestnemu biskupovi zverená moc chrániť deti tým, že obmedzí činnosť akéhokoľvek kňaza vo svojej diecéze. To patrí do jeho riadnej právomoci a je povzbudzovaný k tomu, aby ju využíval natoľko, nakoľko je to nevyhnutné, aby sa zaistilo, že deti neutrpia škodu. Túto moc môže biskup aplikovať diskrétne pred začatím akéhokoľvek kánonického postupu, počas neho i po jeho skončení.

B. Procedúry, na ktoré splnomocňuje Kongregácia

Kongregácia preskúma prípad, ktorý jej predložil miestny biskup, a tam, kde je to potrebné, si vyžiada doplňujúce informácie.

Kongregácia má k dispozícii niekoľko možností:

1. Trestné procesy

Kongregácia môže splnomocniť miestneho biskupa, aby viedol trestný súdny proces pred miestnym cirkevným tribunálom. Akékoľvek prípadné odvolanie musí byť v podobných kauzách predložené tribunálu Kongregácie.

Kongregácia môže splnomocniť miestneho biskupa, aby dal inštrukcie na administratívno-trestný proces vedený delegátom miestneho biskupa, ktorému asistujú dvaja prísediaci. Obvinený kňaz je prizvaný, aby odpovedal na obvinenia a bol konfrontovaný s dôkazmi. Obvinený má právo predložiť Kongregácii odvolanie proti dekrétu, ktorým sa odsudzuje na kánonický trest. Rozhodnutie kardinálov – členov Kongregácie je definitívne.

V prípade, ak je kňaz uznaný vinným, môže byť prostredníctvom týchto dvoch postupov – súdneho a administratívno-trestného – odsúdený na istý počet kánonických trestov, z ktorých ten najvážnejší je zbavenie klerického stavu. Priamo počas týchto procedúr sa môže prejednávať aj otázka utrpených škôd.

2. Prípady, ktoré sú postúpené priamo Svätému Otcovi

V osobitne závažných prípadoch, v ktorých občianske trestné súdy uznali duchovného vinným za sexuálne zneužívanie mladistvých, alebo v ktorých sú dôkazy proti nemu zdrvujúce, môže Kongregácia rozhodnúť o postúpení tohto prípadu priamo Svätému Otcovi so žiadosťou, aby pápež vydal dekrét o prepustení z klerického stavu ex officio. Voči takémuto pápežskému dekrétu neexistuje z hľadiska kánonického práva odvolanie.

Kongregácia predkladá Svätému Otcovi aj žiadosti tých obvinených kňazov, ktorí si uvedomujú spáchané zločiny a žiadajú o zbavenie kňazských povinností a tiež o návrat do laického stavu. Svätý Otec takej žiadosti vyhovie pre dobro Cirkvi („pro bono Ecclesiae“).

3. Disciplinárne opatrenia

V takých prípadoch, keď obvinený kňaz priznal vlastné zločiny a súhlasil s tým, že bude žiť

v modlitbách a pokání, splnomocní Kongregácia miestneho biskupa, aby vydal dekrét zakazujúci alebo obmedzujúci verejné pôsobenie takéhoto kňaza. Tieto dekréty sú nariadené na základe trestného postupu, ktorý so sebou nesie aj kánonický trest za porušenie podmienok dekrétu, pričom sa nevylučuje ani prepustenie z klerického stavu. Proti týmto dekrétom je možné odvolať sa na Kongregáciu. Rozhodnutie Kongregácie je definitívne.

C. Revízia motu proprio

Kongregácia pracuje na revízii niektorých článkov motu proprio Sacramentorum sanctitatis tutela, s cieľom aktualizovať toto motu proprio z roku 2001 vo svetle špeciálnych právomocí, priznaných Kongregácii pápežmi Jánom Pavlom II. a Benediktom XVI. Navrhované a prerokovávané zmeny nezmenia tieto procedúry.

Kongregace pro nauku víry, 12. 4. 2010
angl. text www.vatican.va/resources/resources_guide-CDF-procedures_en.html
překlad www.kbs.sk/?cid=1275984578

(2) Mystici Corporis Christi – 3., poslední část

aa/ ... vírou.

Opravdu, „jeden Pán, jedna víra,“ praví Apoštol (Ef 4, 5) totiž ta víra, jíž lneme k jednomu Bohu a k tomu, jejž poslal, Ježíši Kristu (srov. Jan 19, 3). Jak úzce pak jsme touto vírou připoutáni k Bohu, učí slova učedníka, jejž Ježíš zvláště miloval: „Kdokoli vyzná, že Ježíš je Syn Boží, Bůh zůstává v něm a on v Bohu“(1 Jan 4, 15). Stejně jsme spojeni touto křesťanskou vírou mezi sebou a s božskou naší Hlavou. Neboť nás všechny věřící, kteří máme „téhož Ducha víry“ (2 Kor 4, 13) osvěcuje totéž světlo Kristovo, živí nás týž pokrm Kristův a řídí nás též Kristova autorita a učitelský úřad. Když všechny oživuje týž Duch víry, všichni také týmž životem žijeme „ve víře Syna Božího, který nás miloval a vydal sebe samého za nás“(Gal 2, 20) a jako jest Kristus Hlava naše, živou vírou v naše nitro přijatý a bydlící v našich srdcích (Ef 3, 17) původcem naší víry, tak bude i jejím dokonatelem (srov. Žid 12, 2).

bb/ ... nadějí.

Jako však lnem zde na, zemi vírou k Bohu jakožto Ke zdroji Pravdy, tak po něm ctností křesťanské naděje toužíme jako po zdroji blaženosti, „očekávajíce blahou naději a příchod slávy velikého Boha“ (Tit 2, 13). Pro onu všeobecnou touhu po nebeském království, pro kterou zde nechceme míti zůstávajícího města, nýbrž vyhledáváme budoucí, (srov. Žid 13, 14) a dychtíme po nebeské slávě, Apoštol národů nerozpakoval se říci: „Jedno tělo a jeden duch, jako jste povoláni v jedné naději povolání svého, „(Ef 4, 4) ba Kristus je mezi námi jako naděje slávy (Kol 1, 27).

cc/ ... láskou.

Jsou-li však pouta víry a naděje, jež nás spojují a naším božským Vykupitelem v jeho mystickém Těle, velmi závažná a nesmírně důležitá, věru neméně významná a účinná jsou pouta lásky. Neboť, je-li láska něčím výtečným již v přirozeném řádu věcí, tak že z ní pramení opravdové přátelství, co teprve říci o oné nadpřirozené lásce, kterou Bůh sám nám vlévá do srdcí? „Bůh je láska a kdo zůstává v lásce, zůstává v Bohu a Bůh v něm“(1 Jan 4, 6). Tato láska působí (jakoby to byl Bůh stanovil svým zákonem), že Bůh obětuje naši lásku a sestupuje k nám podle slov: „Miluje-li kdo mne... i Otec jej bude milovati a přijdeme k němu a příbytek u něho si učiníme“(Jan 14, 23). Láska tedy spojuje nás úžeji než kterákoli jiná ctnost s Kristem, jehož nebeským žárem zaníceni, nesčetní synové Církve se radovali, že pro něho trpí potupu a jakákoli muka a trýzně, třebas i nejhorší, až do posledního vzdechnutí a do vycezení krve. Proto náš Vykupitel důrazně nás napomíná těmito slovy: „Zůstaňte v milování mém.“ A ježto láska je ubohá a zcela prázdná, neprojevuje-li se skutky a nevtěluje-li se takřka v ně, hned připojuje: „Budete-li zachovávati má přikázání, zůstanete v lásce mé; jako i já jsem zachoval přikázání Otce svého a zůstávám v lásce jeho“ (Jan 15, 9 – 10).

Ale této lásce k Bohu a ke Kristu musí býti úměrná láska k bližnímu. Neboť jak můžeme tvrditi, že milujeme božského Vykupitele, nenávidíme-li těch, které sám vykoupil svou draho-

Média se musejí ještě hodně učit

Synek prominent nastoupí díky „tlačence“ do velké redakce. Dají mu zatím společnou kancelář s redaktorem, který ho zaškoluje. Toho hned na začátku cosi zaujme:

„Prosím tě, kde sehnals ty boty?“

„Ty jsou z krokodýla. Byl jsem před časem s lobbyisty v Africe a střelil jsem si tam krokodýla. Mám z něj tyhle boty.“

Zanedlouho je ten starší poslán zrovna do Afriky. S chutí – že si taky opatří krokodýlí boty. Za měsíc se ale vrátí a jeho kolega se ho ptá:

„Kde máš boty?“

„Ále, krokodýla jsem střelil, ale když ho vytáhli, tak byl bosej.“

Policejní výslech podle nových předpisů

1. „A můžete tu osobu popsat?“
„Byla střední postavy a měla plnovous.“
2. „Byl to muž nebo žena?“

Od dopisovatelů
Všechny ilustrace
a náměty na další straně
Oldřich Krupička

LIBERECKÝ ÚSMĚV

Rámcový učební program

Učitelka matematiky se vrátí z jarního psychologického školení a ještě před prázdninami chce předvést určitý psychologický poznatek:

„Tak, kdo si myslí, že je hloupý, ať si stoupne."

Podle očekávání dlouho nikdo nevstává. Učitelka se už připravuje sdělit žákům psychologický poznatek, ale tu se postaví Honzík.

Učitelka je zklamána, pokus se nezdařil. Tak říká:

„Honzíku, ty si přece nemyslíš, že jsi hloupý!"

„Ne, to ne, ale nechtěl jsem, abyste tu stála tak sama."

Všichni mají moc práce

Zazvoní telefon. Zvedne ho čtyřletá holčička. Z telefonu se ozve: „Můžu mluvit s maminkou?"

„Děvčátko do telefonu zašeptá: „Ona má moc práce."

„Tak s tatínkem."

„Taky má moc práce."

„A je u vás doma ještě někdo?"

„Jo, policajt."

„A mohl bych mluvit s ním?"

Další zašeptání: „Ten má taky moc práce."

„A není tam ještě někdo?"

Opět se ozve šepot: „Ještě hasiči."

„A můžu teda mluvit s některým z hasičů?"

„Oni mají taky moc práce."

„A co tam všichni dělají?"

„Hledají mě."

cennou krví, aby je učinil údy svého mystického Těla? Proto takto nás napomíná Apoštol, kterého Kristus miloval více než ostatní: „Řekne-li někdo: miluji Boha a nenávidí-li bratra svého, kterého vidí, kterak může milovati Boha, jehož nevidí? Ano, toto přikázání máme od Boha; ten, kdo miluje Boha, aby miloval též bratra svého"(1 Jan 4, 20 – 21). Ano, lze též tvrditi, že tím více budeme spojeni s Bohem a Kristem, čím více budeme jeden druhého údem (Řím 12, 5) a budeme o sebe navzájem pečovati (1 Kor 12, 25); a že zase tím pevněji budeme mezi sebou spojeni láskou, budeme Inouti k Bohu a k své božské Hlavě.

3. Spojení Krista Pána s Církví.

a/ Věčným jeho poznáním a věčnou láskou.

Nás však jednorozený Syn Boží již před počátkem světa objal svým věčným a nekonečným poznáním a neustálou láskou. Aby projevil viditelným a zcela zázračným způsobem, tuto lásku, přibral si naši přirozenost v hypostatickém spojení; tím – jak s průhlednou jakousi prostotou poznamenal sv. Maximus Taurinský – „v Kristu naše tělo nás miluje" (Serm 29 – Migne P. L. 57, 594).

Ale takovéto poznání plné lásky, jímž nás doprovázel božský Spasitel od prvého okamžiku svého Vtělení, převyšuje všecko lidské úsilí a chápání. Neboť oním blaženým patřením, jakého požíval hned od svého početí v lůně Bohorodičky, stále v každém okamžiku vidí před sebou všecky údy mystického Těla a zahrnuje je svou spásnou láskou. Ó podivuhodná dobroto lásky Boží k nám! Ó neocenitelné, nesmírné milování! V jesličkách, na kříži, ve věčné slávě Otcově vidí před sebou Kristus všecky údy Církve a je s nimi spojen mnohem jasněji a mnohem vroucněji, než poznává a miluje matka své dítě odpočívající na jejím klíně, než poznává a miluje každý sám sebe.

b/ Přebýváním Ducha svatého v nás.

Z toho, co dosud řečeno, snadno vidíme, proč píše tak často apoštol Pavel, že Kristus je v nás a my v Kristu; to lze dokázati ještě jiným, hlubokým důvodem. Neboť Kristus je v nás, jak jsme dost obšírně vyložili výše, skrze svého Ducha, jejž nám uděluje a jímž v nás tak působí, že nutno říci: Cokoli božského koná v duši Duch svatý, to tam koná také Kristus (srov. S. Thom Comm in Ep ad Ephes. c. 2 lect. 5). Praví Apoštol: „Nemá-li někdo Ducha Kristova, ten není jeho. Ale je-li Kristus v nás, Duch žije pro ospravedlnění" (Řím 8, 9 – 10).

c/ Důsledek tohoto spojení: Církev plností Krista, doplněním Krista.

Duch Kristův tedy bývá udílen Církvi a všechny dary, ctnosti a milosti, které jsou v Hlavě způsobem vynikajícím přehojně a účinně převádějí se na všecky údy Církve a podle místa, které zaujímají v mystickém Těle Ježíše Krista se v nich co den zdokonalují. Takto se Církev stává takřka plností a doplněním Vykupitele. Kristus však se v každém ohledu v Církvi jaksi naplňuje (srov. S. Thom Comm in Ep ad Eph a. 1. lect. 8). Tím však se dotýkáme již vlastního důvodu, proč podle stručně již zmíněné myšlenky svatého Augustina mystická Hlava, to jest Kristus a Církev, která je na této zemi jaksi druhou osobou Kristovou tvoří jediného nového člověka, jímž se v pokračování spásného díla kříže spojují nebe a země. Myslíme Krista Hlavu a Tělo, Krista celého.

4. Nevyzpytatelnost tajemství tohoto spojení Krista s Církví.

a/ Něco v tomto tajemství člověk poznati může. Kterého úskalí se tu chrániti?

Opravdu dobře víme, že chápání a vysvětlování této tajemství plné nauky o našem spojení s božským Vykupitelem a zvláště o přebývání Ducha svatého v duši naráží na mnohé těžkosti, takže tato tajemství plná pravda je jako zahalena jakousi mlhou, a to pro chabost rozumu bádajících. Víme však také, že ze správného a vytrvalého bádání o této věci a ze srovnání různých domněnek a názorů – jen když se takové bádání nechá vésti láskou ku pravdě a poslušností k Církvi, – tryskají bohaté a vzácné poznatky, takže se pak dociluje skutečného pokroku i v takových oborech a otázkách posvátné vědy. Nečiníme tedy výtek těm, kdo vyhledávají nové cesty a způsoby, aby se přiblížili k tak vysokému tajemství tohoto zázračného našeho spojení s Kristem a aby je podle svých sil vysvětlili. Avšak pro všechny nechtějí-li se odchýliti od pravého učení a od správného učitelského úřadu Církve budiž společnou a neochvějnou zásadou: jest zavrhnouti každý způsob tohoto mystického spojení, ve kterém by věřící tak

překračovali hranice přirozeného řádu a vstupovali opovážlivě do světa božského, že by si přisvojovali třeba jen jedinou dokonalost věčného Boha. A mimo to, ať pevně považují za docela jisté, že v takových věcech nutno vše pokládati za společné, Nejsvětější Trojici, pokud běží o Boha jakožto poslední příčinu účinnou.

b/ Běží však o tajemství, jehož člověk plně pochopit nemůže.

Ať též pamatují, že tu běží o skryté tajemství, jehož v tomto pozemském vyhnanství dokonale porozuměti, takže by byl s něho sňat každičký závoj, není možno, ani lidskému jazyku je vyjádřiti. Praví se o božských Osobách, že přebývají, pokud jsou v rozumem nadaných živých tvorech nevyzpytatelným způsobem přítomny a tyto je postřehují poznáním a láskou (srov. S. Thom I. q. 43 a. 3.) avšak způsobem zcela vnitřním, zcela zvláštním a přesahujícím jakoukoli lidskou schopnost. Abychom se k tomu aspoň poněkud přiblížili, použijme cesty, kterou Vatikánský sněm (sez. III, Konstituce o katolické víře, hl. 4) velmi doporučuje pro takové bádání. Záleží v tom, že při úsilí o třeba sebenepatrnější rozmnožení našeho poznání božských tajemství máme srovnávati a to jak mezi sebou, tak s cílem, k němuž směřují. Vhodně tedy Náš moudrý Předchůdce blahé paměti Lev XIII. mluví o tomto našem spojení s Kristem a o přebývání Ducha svatého v nás, obrátil zrak k onomu blaženému patření v němž jednou dosáhne toto mystické spojení svého dovršení a dokonalosti; praví: „Toto zázračné spojení, zvané přebývání, liší se jen postavením, liší se pouze postavením neboli stavem od onoho spojení, kterým Bůh oblažuje blažené nebešťany“ (srov. Divinum illud, ASS XXIX, p. 653). Tímto patřením způsobem zcela nevýslovným bude možno duchovním zrakem zbystřeným nadpřirozeným světlem viděti Otce, Syna a Ducha svatého, býti v bezprostřední blízkosti po celou věčnost svědkem vycházení božských Osob a cítiti blaženost velmi podobnou té, které požívá nejsvětější a nerozdílná Trojice.

5. Velebná svátost vyvrcholením spojení Krista s Církví.

Co jsme dosud vyložili o tomto nevýslovně úzkém spojení mystického Těla Ježíše Krista s jeho Hlavou, zdálo by se nám nedokonalým, kdybychom zde nepřipojili aspoň několik málo slov o Velebné svátosti, kterou ono spojení v tomto smrtelném životě takřka vrcholí.

a/ Velebná svátost obrazem tohoto spojení.

Neboť bylo vůlí Krista Pána, aby toto zázračné spojení mezi námi a s božskou naší Hlavou – spojení, jehož nikdy nedovedeme velebiti tak, jak zasluhuje – se zvláštním způsobem věřícím stalo patrným eucharistickou obětí. Neboť v ní zastupují kněží netoliko našeho Vykupitele, nýbrž také všeliké mystické Tělo a jednotlivé věřící. Podobně v této oběti věřící Beránka bez poskvrny, přivolaného hlasem jednoho kněze na oltář, za společných modliteb rukama téhož knězem podávají Věčnému oběť jakožto milou oběť chvály a smíru za potřeby celé církve. A jako božský Vykupitel umíraje na kříži obětoval věčnému Otci sebe sama jakožto Hlava veškerého lidstva, zrovna tak týž Ježíš Kristus v této oběti čisté (Mal 1, 11) obětuje nebeskému Otci nejen sebe sama jako Hlava Církve, nýbrž v sobě samém také své mystické údy, poněvadž je všechny, třeba byly i slabé a nemocné, uzavírá láskyplně ve svém srdci.

b/ Velebná svátost udílí nám Původce tohoto spojení.

Vedle toho však, že Velebná svátost je živým a obdivuhodným obrazem jednoty Církve – vždyť chléb, který má býti proměněn, vznikaje z mnoha zrn stává se jedním celkem (srov. Didaché IX, 4) – uděluje nám samého Původce milosti, abychom z něho čerpali onoho Ducha lásky, který nás vybízí, abychom nežili životem svým, nýbrž Kristovým a abychom ve všech údech jeho sociálního Těla milovali Vykupitele samého.

c/ Velebná svátost – zdroj síly duší.

Když tedy za dnešních velmi smutných poměrů je velmi mnoho těch, kdo jsou tak oddáni Kristu Pánu skrytému za eucharistickou clonou, že ani soužení, ani úzkost ani hlad ani nahota ani nebezpečenství ani pronásledování ani meč jich neodloučí od lásky Kristovy (srov. Řím 8, 35), tu může nepochybně Velebná svátost, kterou ne bez řízení Božího věřící v těchto posledních dobách si zase navykli přijímati hojněji a hned od dětství státi se oním zdrojem síly, která dovede nezřídka v křesťanstvu probouzeti a vychovávati také hrdiny.

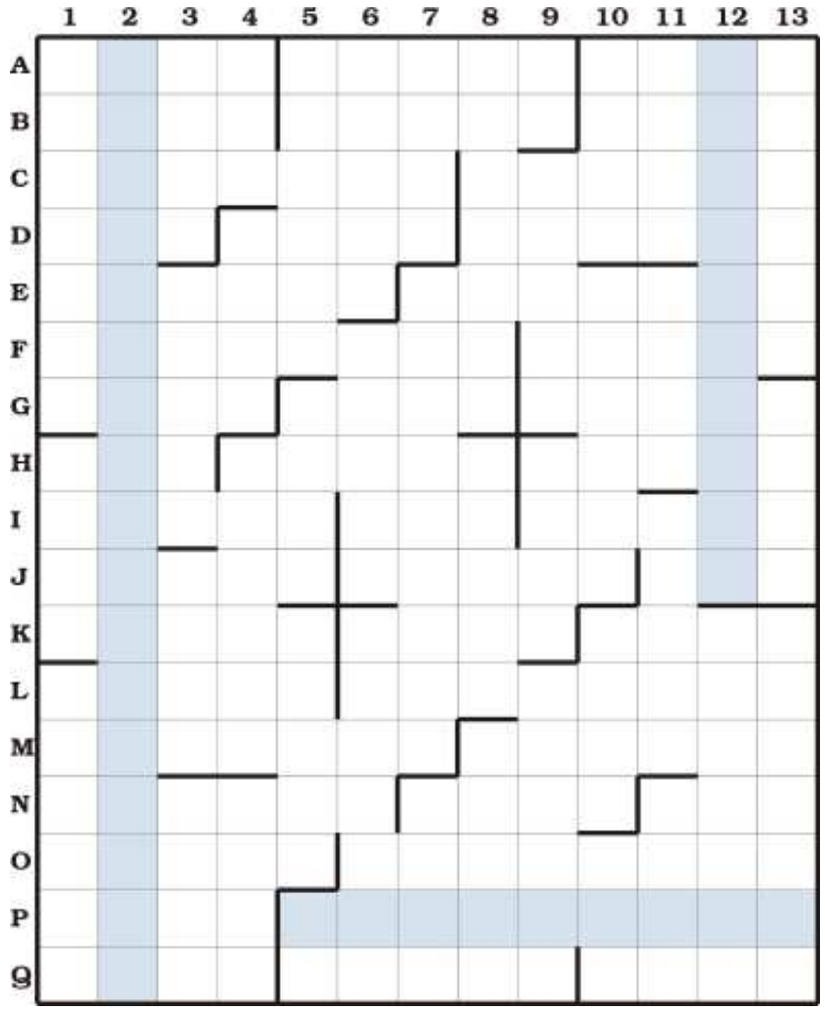

Orion; pasátní vítr. - J. Týkající se opce; sípání; co nastalo v poledne po ukřižování Krista Pána. - K. Svátost, bez které není možné přijetí jiné svátosti; titanit (miner.); ozdobná schránka. - L. Boty bez šněrování; persloučenina odvozená od kyseliny sírové. - M. Myšlená kružnice kolmá k zemské ose; politická organizace. - N. Bílé víno kořenné chuti; sloupová síň zdobená plastikami; latinsky 'pod'. - O. Fiktivní živočich filmaře Svěráka; jevit se, být patrný (kniž.). - P. Učedník; **3. díl tajenky**. - Q. To, oč v modlitbách nejčastěji prosíme, zatímco bychom si měli vyprošovat spíše moudrost; padat v kapkách z mračen; hl. město západní Samoy.

SVISLE: 1. Století (z lat.); slavný anglický mořeplavec († 1779 – zavražděn divochy na Havaji); latinsky 'Petr'. - 2. **1. díl tajenky**. - 3. Bulharská měnová jednotka; klínovitá látková vsázka v oděvu; návnada pro ryby; výzva, zpravidla veřejná. - 4. Mez. kód letiště Antverpy; hutnický válcovaný výrobek; uplatňovaná tzv. pány (zvůle); domácky Marie. - 5. Burský oříšek; zběsilí, zuřiví (kniž.); otec (nářeč.); horse power (zkr.). - 6. Jedovatá bylina; řecky 'tuk'; patron (moderní název pro něj). - 7. Systém barev CMY rozšířený o černou; ohřívák vzduchu; Sdružení rodičů a přátel školy. - 8. Vyvstávati; kdo dává tip; letitě (vypadat). - 9. Generální ředitel (zkr.); Odbytové sdružení papíru; rozestup sazenic; svinout. - 10. Celá lidská horní končetina; deštěm vlhnout; otvor; polská řeka populární mezi vodáky. - 11. Tětím oddělit; tkanina plátnové vazby; látková záclona na celé okno; vegetační formace tvořená travinami. - 12. **2. díl tajenky**; cizí zn. domácích spotřebičů. - 13. Humerály; člen rodiny (zdrob.); ženské jméno (odvozené od sv. Amabila).

Pomůcka: ANR, Apia, lipos, sfén, véba.

Ladislav Martinča

Oprava-upřesnění odpovědi na otázku 9 z Testu pro dospělé v minulém čísle

V odpovědi na otázku „Jaký vztah měl Karel Čapek k Církvi?“ došlo ke zjednodušení uvedením stručných slov „obdiv k Mussolinimu“ na s. 19. Jaké je správné-podrobné znění?

… obdiv **k Masarykovi, obdiv vskutku nekritický (Masaryk např. udělil nejvyšší československé státní vyznamenání, Řád bílého lva, Benitu Mussolinimu), v létech 1931 až 1932 ve své korespondenci s Masarykem Čapek presidenta naléhavě žádal, aby rozpustil parlament, zavedl diktaturu, stavy a fašistickou vládu jako v Itálii; 17. června 1936 pak Čapek v moskevské Pravdě v souvislosti s přípravou „stalinské“ ústavy SSSR zase napsal toto: „Sovětský svaz není jen nejsvobodnější zemí, je to země vytvářející nový typ demokracie … vyzdvihuje na štít demokratické zásady, popírané v některých zemích … nová sovětská ústava znamená pokrok pro celý svět,“** obdiv k hradní linii, …

redakce

Znáš Písmo svaté?

Tajenka minulé křížovky byla z Lk 2, 49: „Proč jste mě hledali? **Nevěděli jste, že já musím být v tom, co je mého Otce?“** Tato slova dvanáctiletého Pána Ježíše jsou vlastně prvním jeho zaznamenaným výrokem. A už tady mluví stejně, jako kdykoliv potom: za slovním vyjádřením je často vyšší, pro nepohotového, nepřemýšlivého posluchače překvapivý význam. Tady je běžný výklad ten, že Pán přece musí být „v chrámě“. Ještě si všimněme, že následuje to, že Josef i Maria „nepochopili, co jim tím chtěl říci“. Neměli ho tedy hledat? Měli vědět, že to je normální, že se ztratil, že zůstal v chrámě, že „sedí uprostřed učitelů, poslouchá je a dává jim otázky“? A navíc: přece z chrámu hned potom odešel a chodíval tam i pak s rodiči jen občas! Co tedy oba nepochopili? Je zřejmé něco úplně jiného: to, že oběma musel už dříve dosti sdělit o sobě a o Bohu. Jinak by jeho výčitka neměla smysl. Sv. Lukáš sice říká, že nepochopili, ale jasně tím myslí ne to, co jim momentálně řekl, ale právě ten vyšší význam jeho slov. A tím je kromě toho, že byl na tuto kratičkou dobu „v chrámě“, zvláště to, že si on sám, ale i oni musejí pozorně hledět záležitostí Božích, věcí „Otce“ (dokonce je možný i takový překlad tohoto původního řeckého textu). Pak už to není z jeho strany výčitka, ale laskavá připomínka všeho toho, co jim již doma v Nazaretě říkal, s čím se jim svěřoval. Toho, co říká i nám.

Vůbec často se setkáváme s amatérskými výklady, jako by jen vykladači byli ti chytří, a zatím oni si to někde přečetli a pořádně tomu ani nerozumějí: Na rozdíl od jakýchsi rybářů, kteří nakonec stejně utekli, a zde dokonce jako bychom „my“ byli důvtipnější, než Panna Maria a sv. Josef. „My přece dneska už víme.“ Ne tak! Spíše hledejme chyby u sebe, přiznejme si svou nedostatečnost, svá zanedbání při promýšlení a rozjímání Písma sv., a poučujme raději sebe, než druhé. Proti slavným biblickým postavám máme a stále budeme mít hodně co dohánět. Sebevědomý vykladač ukazuje jen své mezery.

Dnešní úkol: Kdo to tak prosí v tajence? Není i on lepší, než my – často tak lhostejní? Nápověda: Bude se číst o 15. neděli v mezidobí.

VODOROVNĚ: A. Brýle; arkus tangens (goniometrická funkce); letecká munice. - B. Ráj; kdo odváží stavební rum (zast.); základní částečka hmoty. - C. Koberce se všívaným vlasem; brusiči nožů. - D. Universita Pardubice; citoslovce kýchnutí; nově oseté pole (zast.). - E. Náprsní část kalhot (zdrob.); získávat za peníze. - F. Kvedláním vytvořit; prvoci proměnlivého tvaru. - G. Hák v prejzové krytině; domácky Liliana (jména odvozeného od Alžběty, angl. Elizabeth); pobývání. - H. Zvuk šplíchnutí vody; pípání; spojovaná kroucením vláken. - I. Materiál zbylý z výmlatu obilí; zkratka souhvězdí

III. PASTÝŘSKÁ NAPOMENUTÍ.

A. BLUDY V OBORU ASKETICKÉHO ŽIVOTA.

Budou-li věřící zbožně a správně chápat toto učení a věrně se ho držeti, snadno se uchrání také oněch bludů, ke kterým dochází, když myslitelé postupují v této věci libovolně. Tak vzniká velké nebezpečí pro katolickou víru a zmatek mezi dušemi.

1. Falešný mysticismus.

Přepíná se přirovnání Církve k tělu.

Někteří málo myslí na to, že apoštol Pavel mluvil o tomto předmětu jen v přeneseném smyslu a nerozlišují řádně tělo fysické, morální a mystické, jak je to nevyhnutelně nutno, a tak dospívají k jakémusi zvrácenému pojmu jednoty. Tvrdí, že božský Spasitel a údy Církve se slučují v jednu fysickou osobu a lidem připisují božské dokonalosti, Krista pak líčí jako podrobeného bludům a lidské náklonnosti ke zlému. Tato bludná nauka je v zřejmém rozporu s katolickou vírou a s učením svatých Otců i s duchem a názory Apoštola národů. Ten sice podává nauku o podivuhodném spojení mezi Kristem a jeho mystickým tělem, ale zase oba staví proti sobě jakožto Ženicha a Nevěstu (srov. Ef 5, 22 – 23).

2. Nezdravý kvietismus.

Podceňuje se lidská součinnost.

Stejně je dalek pravdy nebezpečný blud těch, kdo se snaží vyvodit z tajemného spojení nás všech s Kristem nezdravý jakýsi – jak mu říkají – kvietismus: podle něho všechen duchovní život Křesťanů a jejich pokrok v ctnosti se připisuje jedině působnosti Ducha Božího a zcela se zneuznává a staví stranou spolupráce a takřka pomoc, kterou mu máme poskytnouti my. Nikdo arci nemůže popírati, že Svatý Duch Ježíše Krista je jediným zdrojem, z něhož přichází všecka nadpřirozená síla Církvi a jejím údům. Neboť praví žalmista: „Milost a slávu dá Pán“ (Žl 83, 12). Avšak že lidé stále setrvávají ve ctnostném životě, že v milosti a ctnosti zdárně pokračují, že nejenom sami statečně se snaží dospěti k vrcholu křesťanské dokonalosti, nýbrž vybízejí podle svých sil také jiné, aby oni usilovali, to vše chce nebeský Duch působiti jenom tehdy, když tito lidé konají se stálou a horlivou ochotou, co jest na nich. Praví svatý Ambrož: „Božská dobrodiní se neudělují spícím, nýbrž horlivým (Expos. Evang. sec. Lucam 4, 49 – Migne P. L. 15, 1626). Neboť když již v našem smrtelném těle údy se tuží a sílí nepřetržitým zvykem, děje se tak ještě více v sociálním Těle Ježíše Krista, v němž jednotliví příslušníci požívají každý své svobody, svědomí a odpovědnosti. Proto ten, jenž řekl: „Žiji pak již nikoli já, nýbrž žije ve mně Kristus“ (Gal 2, 29), týž neváhal tvrditi: „Milost jeho(Boží) ve mně nebyla marná, nýbrž pracoval jsem více než oni všichni, ale ne já, nýbrž milost Boží se mnou“(1 Kor 15, 10). Je tedy zcela jasné, že těmito bludnými naukami tajemství, o němž jednáme neslouží k duchovnímu pokroku věřících, nýbrž k žalostné jejich zkáze.

3. Bludy, týkající se svaté zpovědi a modlitby.

a/ Podceňování časté svaté zpovědi.

Zhoubné pro duše jsou nesprávné názory těch, kdo tvrdí, že se nemá tak vysoko ceniti častá zpověď všedních hříchů, lepší že je ona všeobecná zpověď, kterou koná den jako den prostřednictvím kněží hodlajících přistoupiti k oltáři Nevěsta Kristova se svými dítkami spojenými s ní v Pánu. Víte dobře, ctihodní bratři, že odpuštění těchto hříchů lze dosíci několika způsoby, velmi chvályhodnými. Avšak, aby se dosáhlo den ode dne rychlejšího pokroku na cestě ctnosti, k tomu zvláště doporučujeme pravidelnou zpověď, kterýžto zbožný zvyk zavedla Církev ne bez vnukání Ducha svatého. Častou zpovědí člověk správně a lépe se poznává, křesťanská pokora vzrůstá, špatné návyky se vykořeňují, čelí se duchovní nedbalosti a vlažnosti, sílí se vůle, umožňuje se spásné vedení duší a vlivem svátosti rozmnožuje se milost. Kdo tedy v řadách mladšího kněžstva hledí snížiti a seslabiti vážnost častější zpovědi, ať jsou si vědomi, že podnikají věc duchu Kristovu cizí a pro mystické Tělo našeho Vykupitele velmi zhoubnou.

b/ Podceňování významu modlitby zvláště soukromé.

Mnozí dále odpírají našim modlitbám jakoukoli skutečnou účinnost nebo se snaží namluviti lidem, že modlitby k Bohu konané soukromě mají malou cenu, pravou cenu že mají spíše modlitby veřejné, konané jménem Církve, poněvadž vychází z mystického Těla Ježíše Krista.

Nemají pravdu. Neboť božský Vykupitel je co nejúžeji spojen nejen se svou Církví jako se svou nejmilejší Nevěstou, nýbrž v ní také s duší jednotlivých věřících, s nimiž velmi rád co nejsrdečněji rozmlouvá, zvláště když přistoupily k eucharistickému stolu. A ačkoli veřejná společná modlitba, jelikož vychází od samé Matky Církve vyniká nad každou jinou, pro důstojnost Nevěsty Kristovy, tož přece žádná prosba, i když pronesena co nejsoukroměji, nepostrádá ani důstojnosti ani účinnosti a všechny velice přispívají také ku prospěchu celého mystického Těla: neboť v tomto Těle všecko, co jednotliví příslušníci konají dobře a správně, bývá obcováním svatých také prospěšné pro celek. A to, že jednotlivci jsou údy tohoto Těla, jim nebrání vyprošovati si pro sebe samy také zvláštní milosti i vzhledem k přítomnému životu, zachová-li se ovšem podřízenost Boží vůli; vždyť zůstávají svéprávnými osobami, a se svými zvláštními potřebami (srov. S. Thom II. II. q. 83 a. 5 a 6). A jak si všichni mají vážiti rozjímání nebeských pravd, to ukazují nejen projevy Církve, nýbrž i všeobecnou praxí i příkladem lidí vynikajících svatostí.

c/ Odsuzování modlitby, konané k Ježíši Kristu.

Někteří konečně tvrdí, že nemáme svých modliteb říditi k samé osobě Ježíše Krista, nýbrž spíše k Bohu nebo k věčnému Otci, skrze Krista, poněvadž našeho Vykupitele jakožto Hlavu mystického Těla nutno pokládati za „prostředkovatele mezi Bohem a lidmi“ (1 Tim 2, 5). Ale toto tvrzení se nejenom příčí duchu Církve a praxi křesťanů, nýbrž jest i proti pravdě. Kristus totiž, abychom mluvili docela přesně, je Hlavou celé Církve podle obojí přirozenosti najednou (srov. S. Thom De veritate q. 29, a. 4. c.); a ostatně sám slavnostně prohlásil: „Budete-li mne prositi ve jménu mém, to učiním“ (Jan 14, 14). A ačkoli zvláště v eucharistické oběti – v níž Kristus, jsa knězem a obětním darem, vykonává zvláštním způsobem úkol zprostředkovatele, modlitby se většinou vysílají k Otci skrze jednorozeného jeho Syna, nicméně i při mši svaté užívá se nezřídka modliteb také k božskému Vykupiteli; vždyť všem křesťanům má býti známo, že člověk Ježíš Kristus je zároveň Syn Boží a Bůh sám. Proto, když bojující Církev se klaní Beránku bez poskvrny a svaté Hostii a modlí se k němu, odpovídá takřka na hlas vítězné Církve, stále pějící: „Tomu, jenž sedí na trůně a Beránkovi chvála a čest i sláva a moc na věky věků“(Zj 5, 13).

B. NAPOMENUTÍ K LÁSCE K CÍRKVI.

1. Povšechná výzva k lásce k Církvi.

Když jsme, ctihodní bratři, při rozjímání tohoto tajuplného spojení nás všech s Kristem jakožto Učitel všeobecné Církve osvítili světlem pravdy mysl, pokládáme za přiměřené svému pastýřskému úřadu povzbuditi vůli, aby si zamilovala mystické toto Tělo onou zanícenou láskou, která se projevuje nejen v myšlení a ve slovech, nýbrž také v jednání. Příslušníci Starého zákona o pozemském svém Městě zpívali: „Zapomenu-li na tebe, Jerusaleme, ať mi uschne má pravice! Nechť přilne jazyk můj k podnebí mému, nebudu-li tě pamětliv, nebudu-li míti Jerusalem za vrchol své radosti“ (Žl 136, 5 – 6). Oč větší musí býti tedy naše hrdost a živější naše radost a náš jásot, že jsme obyvateli Města, vybudovaného z živých a vybraných kamenů na místě svatém, „an nejhlubším kamenem úhelným jest sám Kristus Ježíš“ (Ef 2, 20; 1 Petr 2, 4 – 5). Vždyť nelze si mysliti nic snadnějšího, nic vznešenějšího, nic věru čestnějšího, než příslušnost ke svaté, katolické, apoštolské, římské Církvi, jíž se stáváme údy jednoho tak ctihodného Těla, jsme řízeni jednou tak vznešenou Hlavou; jsme proniknuti jedním Duchem Božím; jsme konečně živeni v tomto pozemském vyhnanství jedním učením a jedním Chlebem andělským na tak dlouho, až konečně budeme požívati jedné a nikdy nekončící blaženosti v nebesích.

2. Jak se jeví láska k Církvi v podrobnostech.

Aby nás však neoklamal anděl temnoty, přepodobňující se v anděla světla (srov. 2 Kor 12, 14), to budiž nejvyšším zákonem naší lásky, abychom milovali Kristovu Nevěstu tak, jak ji Kristus chtěl a svou krví vykoupil. Mají nám tedy býti předrahými nejenom svátosti, jimiž nás Církev jako dobrotivá Matka živí; nejenom slavnosti, jimiž nám působí útěchu a radost, a posvátné hymny a bohoslužebné obřady, jimiž povznáší naše mysli k nebeským věcem, nýbrž i svátostiny a ony různé úkony zbožnosti, v nichž Církev mile proniká a těší Duchem Kristovým naše nitro. A máme netoliko povinnost spláceti jí její mateřskou lásku k nám, jak se sluší na syny, nýbrž také máme míti v úctě její od Krista přijatou autoritu, která jímá rozum náš

8. Kdo to byl Antonín Jaroslav Puchmajer?

Antonín Jaroslav Puchmajer (* 7. 1. 1769 Týn nad Vltavou – † 29. 9. 1820 Praha, pro připomenutí: Josef II. vládl 1765 – 1790, Dobrovský * 1753 – † 1829) byl český spisovatel, překladatel a vlastenecký kněz. Po vysvěcení v únoru 1796 působil jako kaplan a pak farář v Ktíši na Krumlovsku, Prachaticích, Kamenném Oujezdě, Jinonicích (dnes Praha) a v Citolibech u Loun. Protože byl přítelem Dobrovského, v dubnu 1807 se na jeho přímluvu stal farářem na šternberském panství v Radnicích u Plzně. Jako zajímavost uveďme, že v poblíž tam potulující se hordě cigánů pobyl 10 týdnů a jako vůbec první Čech popsal v roce 1819 cigánštinu v publikaci Grammatik und Wörterbuch der Zigeuner Sprache (dnes se na rozdíl od tehdejší doby užívá slova rómština). Pro své vlastenecké záměry získal řadu obrozenců. Jak jsme již v několika minulých číslech naznačili, u obrozenců pod vlivem osvícenství nakonec převládl kritický postoj k baroknímu katolicismu, a dokonce ke katolické nauce víry jako takové vůbec. Tak došlo ke změně názorů na českou minulost obecně. Zatímco balbínovská, ještě plně katolická generace národních buditelů kategoricky odsuzovala Husovo rozvracečství, později se na husitství a vůbec na všechno, co souviselo s tzv. českou reformací, dívala Dobrovského generace už shovívavě, a v některých případech přímo nadšeně. To je zřejmé z Puchmajerovy Ódy na Jana Žižku. V ní tohoto tehdejšího husitského vojevůdce, dnes bychom asi řekli teroristu, a ničitele klášterů velebí. Puchmajer se celkově zařadil mezi ostatní duchovní, kteří zastávali Dobrovského názory; o těch jsme již psali.

9. Který papež byl prvním učitelem Církve a kolik papežů bylo takovými učiteli?

Je jmenováno 33 učitelů církve, z toho jen dva papežové. Mezi hned první jmenovanou čtveřicí učitelů církev byl sv. Řehoř Veliký (* asi 540 – † 12. 3. 604). Jmenováni učiteli církve byli 20. 9. 1295 Bonifácem VIII. (publikováno v 6. knize Dekretálek 3. 3. 1298). Druhým papežem-učitelem církve je sv. Lev Veliký (* 400 – † 10. 11. 461), který byl jmenován Benediktem XIV. 15. 10. 1754.

10. Vědci pátrají po signálech z vesmíru, mluví se dokonce o UFO. Jak by Církev reagovala, kdyby obří teleskopy zachytily vysílání mimozemské civilizace nebo kdyby nás zástupci vyspělé civilizace dokonce navštívili?

Tato otázka je v katolicko-korektních kruzích málo diskutována. Co víme jistě? Člověk je duchovně-tělesná bytost obdařená zobecňujícím rozumem a svobodnou vůlí. Takových bytostí je možný pouze jediný druh. Pokud by zde tedy přistáli „ufoni“, byli by to lidé. Stejně tak, pokud bychom zachytili signály inteligentních bytostí mimozemské civilizace, byly by tyto civilizace vybudovány (mimozemskými) lidmi. Co víme dál? První člověk byl stvořen od Boha (pravda víry). Přitom první člověk je jediný. Dále víme s jistotou toto: První lidé těžce zhřešili a jejich hřích přešel na všechny jejich potomky (opět pravda víry). To znamení, že případní „ufoni“ i „mimozemští lidé“ pocházejí z těchže prarodičů, jako my. Kde byla zahrada Eden? Byla na této zemi, nebo ve vzdáleném vesmíru? Pokud byla na této zemi, jak se stihli tito naši „marťani“ dostat do kosmických dálav, vybudovat tam civilizaci a pak u nás přistát, nebo k nám vysílat signály? Pokud byla zahrada Eden na vzdálených planetách, jak jsme se na tuto zemi dostali my? Písmo sv. o tom záhadně mlčí. A závěrečná otázka: Spasitel přišel do Palestiny. Chudáci mimozemšťané asi dosud trpí v dědičných hříších. Nebo dostali nějakou cestou zprávu o svátosti křtu? Možná proto se vyhazují miliardy dolarů a eur na pátrání po vodě ve vesmíru – z obav o křest těchto chudáků. Voda pro křest totiž musí být „pravá a přirozená“. Církev na to reaguje shovívavě a myslí si svoje. Vždyť takových věcí lidské děti na zemi dělají!

br. Felix OFM

4. Jaké jsou shody a rozdíly mezi vzkříšením Lazara a vzkříšením Krista?

Není možné podat vyčerpávající seznam shod a rozdílů, protože obojích je velmi mnoho. Proto aspoň ty nejdůležitější: Kristus Pán vzkřísil svou božskou mocí jak Lazara tak sebe sama. Lazara vzkřísil do pozemského života, sebe do nebeského. Lazar musel znovu umřít (Židé se dokonce uradili, že ho zavraždí), Kristus „vzkříšený z mrtvých už neumírá." Pán Ježíš oslavil sebe obojím vzkříšením. Ale oba, Lazar, i Pán jakožto člověk, byli oslaveni. Lazar byl v hrobě čtyři dny, Pán Ježíš tři dny (počítal se i načatý den). Lazar i Pán Ježíš byli oba pohřbeni v den své smrti. Obě vzkříšení měla utvrdit učedníky ve víře. Nad smrtí Lazara Kristus Pán plakal, nad svým umučení neplakal. O tehdejších kněžích Pán pravil, že „neuvěří, ani kdyby někdo vstal z mrtvých," oboje vzkříšení je naopak zatvrdilo. Lazara viděli lidé vycházet z hrobu, Pána Ježíše nikoliv. Lazar je navěky člověk, Pán Ježíš je od okamžiku svého vtělení navěky Bůh i člověk. Lazar nám zřejmě jako nebešťan může pomáhat svou přímluvou u Krista Pána, tento však svou vlastní mocí. Lazarovi tak přísluší úcta, Pánu Ježíši kult klanění.

5. Které je ústřední tajemství víry?

Ústředním tajemstvím víry a skutečným pokladem křesťanského života je tajemství Nejsvětější Trojice. Proto víru ani tzv. monotheistů (věřících v jednoho Boha), tj. současných židů, muslimů a svědků jehovových nelze vůbec pokládat za víru v pravém slova smyslu. Jde o pouhou přirozenou víru, jak jsme již víckrát vysvětlili. K tajemství Nejsvětější Trojice neodlučitelně patří víra ve vtěleného Boha, jediného Pána a Spasitele, Ježíše Krista.

6. Co to je Diatessaron?

Od počátku existence čtyř evangelií se mnozí pokoušeli je „harmonizovat", tj. sloučit do jednoho textu, a to s různým úspěchem. Jedním z pokusů je i Diatessaron (lat. harmonia evangelica, něm. převážně také Evangelienharmonie; název Diatessaron pochází z řec. „skrze čtyři"). Diatessaron vznikl někdy před rokem 256, pravděpodobně již okolo roku 160, a to v syrštině; originálním jazykem však mohla být i řečtina. Jeho autorem byl Tacián. Jediná dochovaná úplná verze je v arménštině; ze syrského originálu se dochovaly asi jen 2/3. Velká vada této harmonie je však v tom, že Tacián, který si někdy nevěděl rady se zdánlivými různostmi čtyř evangelií, nečerpal jen z kanonických materiálů, ale používal i některé apokryfní texty, zvláště fantasie pro popis Ježíšova dětství. Diatessaron se v syrských oblastech používal až do 5. století, kdy biskup Teodoret z Kyrrhu nalezl ve své diecézi 200 rukopisů. Snažil se je vytlačit zavedením čtyř kanonických evangelií, což se mu a jeho nástupcům podařilo. Snaha o harmonii evangelií je však, zejm. pro hledajícího, vcelku dobrá, je však třeba zachovat věrnost kanonickému textu. V češtině je známo takové zpracování i z první poloviny minulého století. Má církevní schválení a je doplněno velmi zdařilými rozjímáními.

7. Jaký je rozdíl mezi STAROSLOVĚNŠTINOU, HLAHOLICÍ a CYRILICÍ?

Staroslověnština neboli stará církevní slovanština je nejstarší slovanský spisovný jazyk. Spisovná norma vznikla na základě nářečí používaného v okolí Soluně v 9. století. S určitými změnami se používá pod názvem církevní slovanština dodnes, ne už však jako živý jazyk, nýbrž jako bohoslužebný jazyk církví byzantského obřadu (řeckokatolická, pravoslavná). Sv. Cyril pro staroslověnštinu vyvinul nové písmo, hlaholici. Ta se používala na Velké Moravě a ještě v 11. století v Sázavském klášteře, nejdéle se však udržela v Chorvatsku. Roku 1248 dokonce Svatý otec Inocenc IV. dal Chorvatům ojedinělé privilegium užívat v liturgii vlastní jazyk a písmo, hlaholici. V malé míře se používala i v Rusku. Ve 14. století se dokonce hlaholice vrátila zase do Prahy, kam byli r. 1347 otcem vlasti Karlem IV. povoláni chorvatští mniši, a r. 1390 do Polska, kam byli (do kláštera u Krakova) povoláni tito mniši králem Ladislavem Jagellonským. Po smrti sv. Cyrila a po vyhnání jeho žáků od nás, sestavil snad sv. Kliment v Bulharsku cyrilici. Byla praktičtější, protože její písmena byla jednodušší a hlavně se více podobala řecké abecedě; a tu tehdejší vzdělaná vrstva (tj. duchovenstvo) v Bulharsku dobře ovládala.

v poslušenství Kristovo (srov. 2 Kor 10, 5) a tak máme poslouchati jejích zákonů, a jejích mravních přikázaní, i když jsou někdy hodně tvrdé pro naši přirozenost, ztrativší prvotní nevinnost; rovněž dobrovolným sebezapíráním krotiti své vzpurné tělo; ba jsme vybízeni, abychom se někdy zdrželi i dovolených příjemných věcí. A nestačí milovati toto mystické Tělo, slavné božskou Hlavou a nebeskými přednostmi, máme je účinnou láskou milovati, i pokud se jeví v našem smrtelném těle, totiž pozůstávající z lidských a slabých složek i když tyto málo odpovídají tomu místu, které zaujímají v onom ctihodném Těle.

3. Láska k Církvi vidí v Církvi Krista.

Aby však taková spolehlivá a ryzí láska sídlila v našich duších a den ode dne se rozhojňovala, je nutné, abychom si zvykali viděti v Církvi samého Krista. Neboť je to Kristus, jenž v Církvi své žije, skrze ni učí, řídí a udílí svatost, Kristus je to také, jenž se různě projevuje ve svých různých společenských údech. Kde se tedy živě snaží všichni věřící křesťané skutečně žíti tímto živým duchem víry, tu věru budou patřičně ctíti a poslouchati nejen vyšších údů tohoto mystického Těla, a zvláště těch, kteří z rozkazu božské Hlavy mají jednou vydati účty z našich duší (srov. Žid 13, 17), nýbrž budou milovati také ty, k nimž choval náš Spasitel zcela obzvláštní lásku; slabé, raněné a nemocné, kteří potřebují buď přirozeného nebo nebeského léku; dívky, jejichž nevinnost bývá dnes tak snadno ohrožena a jejichž dušička se utváří jako vosk; konečně chudé, v nichž pomáhající láska se nejvyšším soucitem uznává samého Ježíše Krista.

Když nevidíme Krista v lidech pro nemoc nejubožejších.

Neboť právem napomíná Apoštol: „Mnohem potřebnější jsou ty údy těla, které se zdají býti slabšími, a ty údy těla, které máme za méně čestné, přiodíváme čestněji" (1 Kor 12, 22 – 23). Jsme si vědomi svého velmi vznešeného úkolu, jímž jsme vázáni a proto pokládáme za svou povinnost znova zdůrazniti tuto nesmírně vážnou myšlenku. Vždyť pozorujeme s velikým zármutkem, že se někdy usmrcují jako obtížná přítěž společnosti lidé tělesně znetvoření, pomatení a nakažení dědičnými nemocemi, že to někteří velebí jakožto nový vynález lidského pokroku a za věc pro celek nanejvýše užitečnou. Ale který rozumný člověk nevidí, že je to v nejvyšším rozporu nejen se zákonem, přirozeným a božským (srov. Decretum S. Officii II, 12, 1940, AAS 1940, p. 553), vrytým do každého svědomí, nýbrž i citům vyšší lidskosti? Krev tedy těch, kteří jsou našemu Vykupiteli proto dražší, jelikož zasluhují většího soucitu „volá k Bohu se země" (srov. 1 Mojž 4, 10).

4. Láska Kristova k Církvi vzorem naší lásky k ní.

Aby však ponenáhlu neochabovala ona pravá láska, kterou máme viděti v Církvi a jejích údech našeho Vykupitele, je velmi prospěšné, když patříme na samého Ježíše jakožto na nejvyšší vzor lásky k Církvi.

a/ Ať se láska k Církvi vztahuje na všechny lidi.

Předně napodobujeme rozsáhlost lásky Kristovy. Jediná věru je Kristova Nevěsta, totiž Církev. Avšak láska velkého nebeského Ženicha sahá tak daleko, že nikoho nevylučuje, miluje ve své Nevěstě všecko lidstvo. Neboť proto vylil náš Vykupitel svou krev, aby získal na kříži všecky lidi Bohu, i když jsou mezi nimi rozdíly v národnosti a rase a aby je spojil v jednom Těle. Žádá tedy pravá láska k Církvi, abychom nejenom byli v tomto Těle údem jeden druhého, a pečovali, o sebe navzájem (srov. Řím 12, 5; 1 Kor 12, 25), a oslavuje-li se jeden úd, mají se radovati, trpí-li, cítiti s ním soustrast (srov. 1 Kor 12, 26), nýbrž, abychom jiné lidi, kteří dosud nejsou s námi spojeni v Těle Církve uznávali za bratry Kristovy podle těla, kteří jsou zároveň s námi povoláni k téže věčné slávě. Ovšem, bohužel zvláště dnes je dost lidí, kteří pyšně velebí nepřátelství, nenávist a podezřívavou nepřízeň jako něco, co mocně stupňuje lidskou čest a lidskou sílu. My však s bolestí, vidouce zhoubné následky těchto názorů, následujeme svého mírumilovného Krále, který nás učil, abychom milovali nejenom ty, kdo pocházejí z jiného národa a jiné krve (srov. Lk 10, 33 – 37), nýbrž, abychom milovali dokonale také nepřátele (srov. Lk 6, 27 – 35; Mt 5, 44 – 48). My jsouce proniknuti povznášející a blaživou myšlenkou Apoštola národů, zpívejme s ním jaká je šířka a délka i výška a hloubka (srov. Ef 3, 18) lásky Kristovy, které nedovedou ani rozdíly kmene a mravů seslabiti, ani nesmírné spousty vod a oceánů poškoditi, ani konečně války, vedené ať ze spravedlivé nebo nespravedlivé příčiny zničiti.

V této přetěžké hodině, ctihodní bratři, kdy tolik bolestí drásá těla a tolik zármutku duše, nutno vybídnouti všecky k této nadpřirozené lásce, aby společným úsilím všech lidí dobré vůle, – vzpomínáme zvláště těch, kdo v nejrozmanitějších souženích se věnují zmírnění nouze – v podivuhodném závodění dobroty a milosrdenství si pomáhala v tak ohromných tělesných i duševních potřebách a aby takto všude zazářila dobročinná velkorysost mystického Těla Ježíše Krista a její nevyčerpatelné požehnání.

b/ Ať se projevuje tato láska horlivou činností.

Protože dále rozsáhlostí lásky, jíž Kristus miloval Církev je úměrná jeho neustávající horlivost, také my všichni milujeme mystické Tělo Kristovo vytrvale a horlivě. Od okamžiku Vtělení, kdy náš Spasitel položil první základ k Církvi, až do konce jeho smrtelného života, nebylo ani chvilky, ve které by nebyl pracoval až do únavy, ač byl Syn Boží – o vybudování nebo upevnění Církve, dával zářivý příklad svatosti, kázal, rozmlouval, povolával a dával ustanovení. Přejeme si tedy, aby všichni, kdo uznávají Církev za svou Matku, dobře uvážili, že je jejich povinností usilovně a pevně pracovati o vybudování a upevnění mystického Těla Ježíše Krista. To je povinností nejen kněží svatyně a těch, kdo se oddali řeholnímu životu, nýbrž i všech ostatních údů tohoto Těla a každého podle jeho postavení. Je naším přáním, aby toho zvláště dbali – což ostatně chvályhodně již činí – ti, kdo pracujíce v řadách katolické akce, jsou podporou kněžím, biskupům v apoštolátním úkolu; a také ti, kdo spolupracují za týmž cílem ve zbožných bratrstvech. Každý vidí, jak tato spolupráce každého z nich je za nynějších poměrů nanejvýše důležitá a nanejvýše významná.

Nemůžeme zde mlčením pominouti otce a matky, kterým svěřil Bůh nejútlejší údy svého mystického Těla; snažně je prosíme pro jejich lásku k duším, ke Kristu a k Církvi, aby se co nejpečlivěji starali o dítky jim svěřené a chránili je před nástrahami všeho druhu, do nichž nyní upadají tak snadno.

c/ Ať se projevuje tato láska vroucí modlitbou!

Svou žhavou lásku k Církvi projevil náš Vykupitel zvláště tím, že se za ni k nebeskému Otci vroucně modlíval. Neboť, abychom připomenuli aspoň toto, je známo, ctihodní bratři, že když již měl podstoupiti muka na kříži, úpěnlivě se modlil za Petra (srov. Lk 22, 32), za ostatní apoštoly, (srov. Jan 17, 9 – 19), a za všechny, kdo měli uvěřiti jejich kázání slova Božího (Jan 17, 20 – 23).

aa/ Modleme se za údy Církve!

Řídíce se příkazem Kristovým, denně prosívejme Pána žní, aby poslal dělníky na žeň svou (srov. Mt 9, 38; Lk 10, 2). A denně ať spojená modlitba nás všech stoupá k nebesům a prosí za všechny údy mystického Těla Kristova! Především za biskupy, jimž každému je svěřena zvláštní péče o jeho vlastní diecési; za kněze, za řeholníky a řeholnice, kteří, byvše povoláni „k údělu Páně“, chrání, prohlubují, a sílí království božského Vykupitele, jak doma, tak i v cizině v pohanských zemích; neboť tato společná modlitba nezapomíná na žádný úd tohoto úctyhodného Těla; ať pamatuje zvláště na ty, kdo buď za tohoto pozemského pobytu strádají v bolestech a utrpeních, nebo již zemřeli a očišťují se v očistném ohni. Ať nevynechají těch, kdož jsou vyučování v křesťanských přikázáních, aby se co nejdříve očistili koupelí svatého křtu!

bb/ Za jinověrce a rozkolníky!

Snažně si přejeme, aby žhavou láskou pomáhaly tyto společné modlitby také těm, kdo buď dosud nebyli osvíceni pravdou evangelia a nevstoupili dosud do bezpečného ovčince Kristova; nebo kdo jsou od nás, ač zastupujeme zde na světě Ježíše Krista, bez své zásluhy žalostným rozkolem víry a jednoty odloučeni. Proto opakujeme onu božskou modlitbu svého Vykupitele k nebeskému Otci: „Aby všichni jedno byli, jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni v nás byli jedno, by svět uvěřil, že tys mne poslal!“ (Jan 17, 21).

Poznámka 1. První prosba k jinověrcům.

Věru víte, ctihodní bratři, že hned od počátku svého pontifikátu, odporučili jsme Boží ochraně a Božímu řízení také ty, kdo nepatří k viditelnému Tělu Církve slavnostně ujišťujíce, že následujíce příkladu Dobrého Pastýře, nic tak nemáme na srdci, jako aby život měli a hojně jej měli (srov. Encykl. Summi Pontificatus; AAS 1939, p. 419). Toto své slavnostní ujištění opakujeme

ODPOVĚDI NA OTÁZKY TESTU PRO DOSPĚLÉ Z KVĚTNOVÉHO ČÍSLA

1. Kdo je autorem Písma sv.?

Božský původ Písma sv. lze doložit už Starým zákonem (např. v 1 a 2 Mak, Dan). V Novém zákoně jsou to výroky Pána Ježíše v evangeliích a začátky prorockých citátů; 2 Tim 3, 16 (charakteristický výraz theopneustos); 2 Petr 1, 20n. (Písmo sv. pochází od Ducha sv. a inspirace značí Boží působení ve svatopiscích a skrze ně, pro svůj božský původ vyžaduje Bible takový výklad, za kterým stojí božská autorita); 2 Petr 3, 15n. (týká se Pavlových listů, připojených k inspirovaným knihám Starého zákona.

Církevní otcové prohloubili (uvědomme si toto slovo, když se mluví o někom, že má „hlubokou víru“) podrobnou nauku Nového zákona několika pojmy: Deus Auctor (proti dualistickým heresím, které stavěly proti sobě Starý a Nový zákon, zdůrazňují jednotu obou); člověk jako nástroj (proti pojetí montanismu – inspirace jako extase – zdůrazňují uvědomělý, rozumový nástroj – sv. Jeroným); Boží blahosklonnost (rozvinuto zvláště sv. Janem Zlatoústým – připodobnění se Božího slova lidem co do způsobu jejich řeči); Boží dopis (výraz sv. Augustina vyzvedající osobní sdělení Boha lidem).

Dokumenty církevního magistéria hájí božský původ Starého i Nového zákona (Florentský koncil 1442 proti dualismu), stejnou božskou inspiraci všech posvátných textů (Tridentský koncil 1546 proti všem protestantům), 1. vatikánský koncil 1870 definuje inspiraci (proti teorii „následného potvrzení“ a proti teorii „negativní asistence“) a další dokumenty (encykliky Providentissimus Deus 1893, Spiritus Paraclitus 1920 a Divino afflante Spiritu 1943) tuto nauku rozvíjejí – zabývají se mj. biblickou neomylností a podílem lidského autora. Stručné shrnutí také zařadil 2. vatikánský koncil do Dei Verbum 1965.

Ještě je třeba uvést, že Písmo sv. jakožto výsledek Božího působení navenek („ad extra“) je společným dílem všech tří osob Nejsvětější Trojice (i když zvláštním způsobem lze toto působení tzv. připsat Duchu sv.). A konečně jde o nadpřirozenou Boží činnost (tj. zcela přesahující přirozené schopnosti kteréhokoliv člověka) a o milost zdarma danou (gratia gratis data čili charisma) k dobru **církve**.

Jako zajímavost pro odlehčení lze uvést, že mnohého si byl vědom i pan Joseph Smith, který napsal v knize Mormonově: „Tato kniha je svazek svatého písma srovnatelný s Biblí. Je to záznam Božích jednání s dávnými obyvateli Ameriky ... Tuto knihu napsalo mnoho dávných proroků duchem proroctví a zjevení ... Vrcholnou událostí zaznamenanou v Knize Mormon je osobní služba Pána Ježíše Krista.“ Bude člověk, kterému Knihu Mormonovu nabídne elegantně oblečený usmívající se mladý muž, zkoumat podle jejího textu její Boží autorství? Asi by se do toho zapletl hned na začátku. Proto by bylo lepší vzpomenout si na otázku 2 z předminulého testu pro dospělé a „je vymalováno“. Než jsou i takoví, kteří postupují „podle svého“ jinak a potom zavítají do amerického státu Utah k mormonům. Cesty lidské jsou rozličné a jen málo jich je dobrých.

2. V dnešní křížovce je slovo Gomer. Ale co to je chomer? A omer?

Chomer byla míra obilí, na náš přepočet 220 litrů, ovšem Hebrejci ji vyčíslovali přirozeně: je to oslí náklad. Úroda efy (efa je destina chomeru) pšenice z(e zasetého) chomeru, byla obrazem rolníkovy katastrofy toho roku (Iz 5, 10). A desetina efy byl omer; jím se měřila nasbíraná mana. Jinde se tato míra nevyskytuje.

3. Co víte o Salome?

Salome byly dvě, jedna dobrá, jedna špatná. O té dobré hovoří Mk 15, 40 a 16, 1, že stála pod křížem Pána. Podle 27, 56 to zřejmě byla matka synů Zebedeových, apoštolů Jakuba a Jana. Málo pravděpodobná je, že tito měli podle Jan 19, 25 za matku sestru Pána Ježíše. Druhá Salome sice není v Písmu sv. jmenována, ale obecně se má za to, že to byla ona dcera Herodiady, která pobláznila tetrarchu Heroda tak, že dal zavraždil sv. Jana Křtitele.

b) Skrze Pána Ježíše a apoštoly.
c) Skrze římské císaře.

5. Který svatý zvlášť spatřoval projevy Boží lásky ve stvořené přírodě?
a) Sv. Antonín Veliký, který pozoroval přírodu ze své poustevny.
b) Sv. František z Assisi, který oslovoval i zvířata.
c) Sv. Tomáš z Akvina jako vědec.

6. Můžeme se právě o prázdninách přiblížit více k Pánu Bohu?
a) Je to možné, ale musíme se přinutit k přísnému dennímu řádu.
b) Je to nesnadné kvůli odpočinku a výletům, školní rok je vhodnější.
c) Můžeme se k Bohu přiblížit jako vždy. Máme víc času i k modlitbě, třeba v přírodě.
7. Musíme i v době prázdnin dodržovat Boží a církevní přikázání?
a) Bude nám víc odpuštěno, když na některé zapomeneme.
b) Můžeme lépe objevit jejich užitečnost. Pak spíš než budeme „muset“, budeme „chtít“.
c) Protože nám ubudou povinnosti, musíme být na sebe o to přísnější a hlídat se na každém kroku.

8. Jakým znamením zvláště vyznáváme křesťanskou víru?
a) Očima obrácenýma k nebi.
b) Sepjatýma rukama.
c) Znamením sv. kříže.

9. Jaké je největší a hlavní přikázání?
a) Buď v neděli na celé mši svaté.
b) Miluj Boha celým srdcem ...
c) Nevezmeš jméno Boží nadarmo.

10. Je nějaký hřích, který nemůže být odpuštěn?
a) Ano, je to např. plánovaná, několikanásobná vražda.
b) Ano, je to nekajícnost, odmítání Božího milosrdenství.
c) Ano, je to rouhání proti Bohu nebo proti církvi.

P. Pavel Ajchler

TEST PRO DOSPĚLÉ

1. Autorem Písma sv. je tedy Bůh. Ale co jsou pak sami pisatelé nebo dktovatelé zápisů?
2. Dobře, víme, co byl chomer, co to byl omer, co byla efa. Ale která hebrejská míra odpovídala českému korci, jitru a věrteli?
3. Co víte o novozákonní Zuzaně?
4. Kdo je povolán k účasti na Božím království, které Ježíš hlásal a ustanovil?
5. Co to je Polyglota?
6. Kdo to byl sv. FRUMENTIUS?
7. Které byly ve svou chvíli tři nejpočetnější mužské a ženské řehole na území Českého království a které to byly? Kolik členů mají dnes?
8. Co to je synkretismus? Má nějaký význam ještě dnes?
9. Nejpřekládanějším českým autorem 20. stol. byl Bohumil Hrabal. Jaký měl vztah k církvi?
10. Kdo a kdy vymyslel slovo robot? Mohou roboti začít žít svým vlastním životem podobně jako živočichové nebo dokonce jako lidé? Jak by se k tomu stavěla Církev?

P. Ing. Antonín Sedlák

Přes prázdniny testy nevycházejí.

horoucně v této encyklice, kterou jsme věnovali oslavě „velkého a slavného Těla Kristova“ (Iren. Adv. haereses IV, 33, 7 – Migne P. L. 7, 1076), když jsme celou Církev požádali o modlitby. Všechny je a každého zvláště zveme nevýslovnou láskou, aby povolujíce nutkání milosti Boží, ochotně a rádi se snažili vymaniti se z tohoto stavu, v němž nemohou míti jistoty o své vlastní věčné spáse (srov. Pius IX, Iam vos omnes 13. 9. 1868; Acta Concilii Vat. C. L. 7, 10); vždyť, ačkoli jakousi neuvědomělou touhou a přáním jsou v jakémsi vztahu k mystickému Tělu Vykupitelovu, tož přece nedostává se jim tolika a tak důležitých nadpřirozených darů a pomůcek, které jsou jedině v katolické Církvi. Ať tedy vstoupí v katolickou jednotu a ať spojeni jsouce s námi v jediném společenství Těla Ježíše Krista, obrátí se k jediné Hlavě ve společnosti přeslavné lásky! (srov. Gelas I. Ep. 14 – Migne P. L. 59, 89). Nikdy neustávajíce se modliti k Duchu lásky a pravdy, očekáváme je s rozepjatýma rukama, až se vrátí do domu nikoli, cizího, nýbrž vlastního a otcovského.

Poznámka 2. Ale ke vstupu do Církve se nemá nikdo nutiti násilím.

Avšak, ačkoli je naším přáním, aby se ustavičně konaly v celém mystickém Těle Kristově modlitby, aby všichni bloudící co nejdříve vstoupili v jeden ovčinec Ježíše Krista, přece prohlašujeme, že je naprosto nutno, aby tak učinili dobrovolně a rádi, protože nikdo nevěří, leda chceli věřiti (srov. Augustinus In loann. Ev. tr. 26, 2 – Migne P. L. 30, 1607). Když by tedy lidé, kteří nevěří, byli nuceni vstoupiti do budovy Církve, přistoupiti k oltáři a přijmouti svátosti, ti se nestávají, opravdovými katolíky, o tom není pochybnosti, (srov. Augustinus tamtéž). Neboť víra, bez níž „jest nemožno líbiti se Bohu“ (Žid 11, 6), má býti docela svobodná „poslušnost rozumu a vůle“ (sněm vatikánský, Konstituce o katolické víře, hl. 3). Kdyby se tedy někdy stalo, že by proti stálému učení této apoštolské Stolice (srov. Lev XIII, Immortale Dei; ASS XVIII, p. 174 – 175; CIC c. 1351) někdo byl k přijetí katolické víry nucen proti své vůli, nemůžeme jinak, než u vědomí odpovědnosti svého úřadu to odsouditi.

Poznámka 3. Málo se modlíme za jinověrce – jeden z důvodů, proč mnozí zůstávají mimo Církev.

Poněvadž však lidé, mají svobodnou vůli a mohou také zneužíti své svobody pod vlivem zlých náklonností a vášní, proto jest potřebí, aby je Otec světel účinně přivedl Duchem milovaného svého Syna k pravdě. Že mnozí dosud jsou, bohužel, daleko katolické pravdy a nepodřizují se hnutí Boží milosti, to má svůj důvod nejen v tom, že sami (srov. Augustinus tamtéž), ale také v tom, že věřící se na ten úmysl vroucněji nemodlí. Proto znova a znova vyzýváme, aby se modlili na ten úmysl neustále podle vzoru božského Vykupitele všichni, kdo hoří láskou k Církvi.

cc/ Za ty, kdo vládnou.

Zdá se zvláště za dnešních poměrů nejenom vhodným, nýbrž zrovna nutným, aby se křesťané vroucně modlili také za krále a knížata a vůbec za všechny, kdož řídíce národy, mohou prospěti Církvi ochranou zvenčí. Mají se modliti, aby po spravedlivém uspořádání poměrů vzešel znavenému lidstvu z kalných vln bouří z dobroty Boží „mír, dílo spravedlnosti“ (Iz 32, 17), a aby dobrotivá Matka Církev mohla pokojně a klidně žíti ve vší zbožnosti a čistotě (srov. 1 Tim 2, 2). Od Boha si máme vyprošovat, aby milovali moudrost všichni, kdo řídí národy (srov. Mdr 6, 23) tak, aby o nich nikdy neplatil tento hrozný soud Ducha svatého: „Tázati se bude Nejvyšší na vaše skutky a vyšetřovati úmysly vaše a protože jsouce služebníky království jeho, nevládli jste správně, nešetřili jste zákona spravedlnosti a podle vůle Boží jste nechodili: hrozně a brzy přijde na vás, ježto velmi přísně představení budou souzeni. Neboť člověk nepatrný zasluhuje milosrdenství, ale mocný mocně muky trpěti budou. Nebojíť se Bůh nižádné osoby, aniž ostýchá se jakékoli veličiny; neboť malého i velkého on učinil a jednostejně pečuje o všechny. Silnější však silnější očekává vyšetřování. K vám tedy, králové, jsou tyto řeči moje, byste se naučili moudrosti a neklesli“ (tamtéž 6, 4 – 10).

d/ Za potřeby Církve si ukládejme skutky kajícnosti.

Kristus Pán ukázal svou lásku k neposkvrněné Nevěstě nejenom usilovnou prací, a neustávající modlitbou, nýbrž také tím, že rád a s láskou za ni snášel své bolesti a úzkosti. „ Když miloval své, až do konce je miloval“ (Jan 13, 1) a jenom svou krví dobyl si své Církve (Sk 20, 28). Vstupme tedy ochotně do těchto krvavých šlépějí našeho Krále, jak toho vyžaduje zabez-

pečení naší spásy. „Byli-li jsme vštípeni v něj co do podobnosti smrti jeho, zajisté budeme i co do vzkříšení (Řím 6, 5) a „zemřeli-li jsme s ním, budeme s ním i žíti“ (2 Tim 2, 11). To vyžaduje také pravá a účinná láska k Církvi a k duším, které tato pro Krista plodí. Neboť, ačkoli náš Spasitel hořkým utrpením a hořkou smrtí zasloužil své Církvi přímo nekonečný poklad milostí, tož přece se nám těchto milostí, z úradku moudrého Boha dostává toliko po částech; jejichž větší nebo menší hojnost bývá nemálo závislá také na našich dobrých skutcích, jimiž se na lidské duše svolává déšť takových nadpřirozených darů štědré dobroty Boží. Tento déšť nebeských milostí bude jistě velmi bohatý, budeme-li se nejen k Bohu vroucně modlit, zvláště, zúčastňujíce se zbožně a co možná denně eucharistické oběti, budeme-li se nejen snažit skutky křesťanské lásky o zmírnění utrpení strádajících, nýbrž také budeme-li dávat přednost nehynoucím dobrům před pomíjejícími statky tohoto světa, budeme-li kázní udržovati své tělo dobrovolným umrtvováním, odpírajíce mu nedovolené a ukládajíce mu co je mu tvrdé a drsné; a budeme-li konečně pokorně přijímat jako z ruky Boží strasti a bolesti tohoto nynějšího života. Tak podle svatého Pavla budeme doplňovat, co ještě schází z utrpení Kristova na těle svém, pro Tělo jeho, jímž jest Církev (Kol 1, 24).

Zužitkujme pro tento účel velká utrpení dnešní doby!

Když toto píšeme, tane nám před očima téměř nesčetný zástup věřících, jejich bol cítíme ve svém vlastním srdci. Nemocní, chudobní, zmrzačení, ovdovělí a osiřelí a přemnozí, kdo pro soužení své vlastní nebo svých vlastních chřadnou až k smrti. Všechny tedy, kdo z jakékoli příčiny žijí v hoři a úzkostech, otcovsky povzbuzujeme, aby s důvěrou patřili k nebi a své strasti obětovali tomu, jenž jim hodlá jednou dáti bohatou odměnu. A ať pamatují, že jejich hoře není nadarmo, nýbrž že velmi prospějí jim a Církvi, budou-li je s takovým úmyslem snášet trpělivě. Pro tento účel je velmi a velmi dobré denně obětovat sama sebe zbožně Bohu, jak to konávají členové zbožného sdružení Apoštolátu modlitby; toto sdružení, jakožto Bohu velmi milé, zde s velkým důrazem co nejvřeleji doporučujeme.

Dnes zvláště je potřebí spojiti se s utrpením Kristovým.

Je-li v každé době nutno pro spásu duší spojovati se s mukami našeho Vykupitele, je to, ctihodní bratři, povinností všech zvláště dnes, kdy obrovská válka zachvátila jako požár téměř celý svět a působí tolik smrtí, tolik běd, tolik trýzně. Rovněž je dnes zvláště povinností všech zdržovati se nástrah světa a bezuzdných tělesných požitků i také pozemské marnosti, která neznamená nic pro vypěstění křesťanského smýšlení v duších a pro věčný cíl. Spíše si hluboce vštěpujme ono velmi vážné slovo našeho nesmrtelného Předchůdce Lva Velikého, že jsme se křtem stali Tělem Ukřižovaného (srov. Serm 63, 6; 66, 3 – Migne P. G. 54, 357.366); a překrásnou onu modlitbu svatého Ambrože: Nes mne, Kriste, na svém kříži, jenž jest spásou pro bloudící, v němž jedině je odpočinek pro znavené, v němž jedině budou žíti všichni, kdo umírají. (In Psalm 118, 22, 30 – Migne P. L. 15, 1521).

ZÁVĚR:

1. Ještě jednou: milujme Církev!

Než ukončíme tento list, nemůžeme jinak, než opět a opět povzbuzovati všechny, aby dobrotivou Matku Církev milovali horoucí a účinnou láskou. Za její blaho a šťastnější a bohatší rozkvět obětujme denně věčnému Otci své modlitby, práce a utrpení, záleží-li vám opravdu na záchraně celé lidské rodiny božskou krví vykoupené. A zatím co nebe je zataženo černými, neklidnými mraky a velká nebezpečí dorážejí na všechno lidstvo a i samu Církev, svěřme sebe a všechno co je naše Otci milosrdenství a rceme: „Pohleď, prosíme, Pane, na tuto svou rodinu, za níž Pán náš Ježíš Kristus neváhal se vydat v ruce hříšníků a podstoupiti muka kříže! (Off. Maior. Hebdom)

2. Důvěra, že Matka Boží nám vyprosí tuto lásku k Církvi.

Kéž dopomůže nám, ctihodní bratři, splnění těchto našich přání, která jsou jistě i přáními vašimi, panenská Matka Boží, a vyprosí všem opravdovou lásku k Církvi. Její přesvatá duše byla – více než všecky jiné Bohem stvořené duše dohromady – naplněná božským Duchem Ježíše Krista; a dala souhlas „jménem všeho stvoření, aby se uskutečnilo jakési duchovní

manželství mezi Synem Boží a lidskou přirozeností“ (S. Thom III. q. 30 a. 1). Ona to byla, která Krista Pána jenž již v jejím panenském lůně byl ozdoben důstojností Hlavy Církve, dala zázračným porodem světu, jakožto nebeský zdroj všeho života; a brzo po narození poslala jej jako Proroka, Krále a Kněze těm, kdo první z židů a pohanů se mu přišli poklonit. Její jednorozený Syn vyhovuje její prosbě v Káni galilejské, vykonal zázračné znamení, pro něž „uvěřili v něho učednici jeho“(Jan 2, 11). Jsouc prosta všeho, ať osobního, ať dědičného hříchu a vždy co nejúžeji se svým Synem spojena, obětovala jej na Golgotě věčnému Otci zároveň s obětí svých mateřských práv a mateřské lásky. Obětovala jej jako nová Eva za všecky dítky Adamovy, poskvrněné jeho žalostným pádem. Obětovala jej tak, že ta, která byla podle těla Matkou naší Hlavy, stala se i z nového důvodu bolesti a slávy podle ducha Matkou všech jeho údů. Svými mocnými přímluvami dosáhla, že nedávno založené Církvi byl udělen v den letnic Duch božského Vykupitele, již na kříži daný s dary ještě hojnějšími. A konečně snášejíc statečně s důvěrou své nesmírné boly, více než všichni věřící křesťané jako královna mučedníků doplnila to, co ještě schází z utrpení Kristova, za jeho Tělo, jímž je Církev (Kol 1, 24); a zahrnovala mystické Tělo Kristovo, zrozené z probodeného Srdce našeho Vykupitele (srov. Off. SS. Cordis Iesu in hymno ad vesp), touže mateřskou péčí a vroucí láskou, s jakou v jesličkách a na svých prsou chovala a kojila Ježíška.

Nuže, kéž tato přesvatá Rodička všech údů Kristových (srov. Pius X, Ad diem illum, ASS XXXVI, p. 453), jejímuž neposkvrněnému Srdci jsme s důvěrou zasvětili všechny lidi a která nyní v nebi se stkví slávou těla i duše a zároveň se Synem svým kraluje, u něho vyprosí, aby bohaté proudy milostí bez ustání splývaly od vznešené Hlavy na všechny údy mystického Těla; a aby svou všemocnou záštitou chránila nyní svou Církev, jako ji chránila v dobách dřívějších a aby jí a všemu lidstvu vyprosila od Boha lepší časy.

3. Apoštolské požehnání.

Opírajíce se o tuto nadpřirozenou naději, jako záruku nebeských milostí a jako svědectví naší zvláštní lásky k vám všem a každému zvláště, ctihodní bratři, věřícím, každému z vás svěřeným, udělujeme z celého srdce apoštolské požehnání.

Dáno v Římě, u svatého Petra, dne 29. června, ve svátek svatých apoštolů Petra a Pavla, roku 1943, v pátém roce našeho pontifikátu.

PIUS XII.

http://vendee.cz/texty/myst_c_c.html

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

TEST PRO DĚTI

1. Čemu je zasvěcen měsíc červen?
a) Dětem.
b) Úctě k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu.
c) Úctě k Panně Marii.

2. Jak jako lidé můžeme odpovědět na Boží lásku k nám?
a) Horlivější modlitbou a dobrými skutky.
b) Odsuzováním lidí, kteří se nechovají dobře.
c) Smutkem v srdci, že nejsme tak dokonalí, jak si představujeme.

3. Jak se Bůh dával poznat v době Starého zákona?
a) Skrze patriarchy a proroky.
b) Skrze silné a mocné krále.
c) Skrze vykopávky a nálezy.

4. Skrze koho se nám především dával poznat Bůh jako Otec v Novém zákoně?
a) Skrze chudé lidi a otroky.

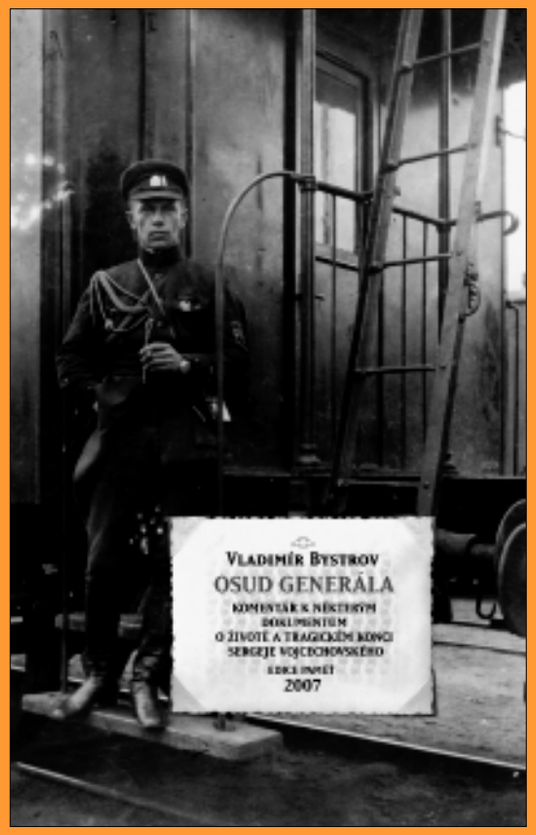

3. československého střeleckého pluku opět s podivným jménem – Jana Žižky z Trocnova a v květnu téhož roku zvolen členem Prozatímního výkonného výboru československých legií a členem jeho vojenského kolegia. O několik měsíců později byl Odbočkou Československé národní rady v Rusku jmenován generálmajorem. Od roku 1919 působil pak v ruské armádě bojující s bolševiky a po opuštění Ruska v roce 1921 se znovu vrátil do československé armády. Od roku 1927 byl zemským vojenským velitelem v Brně. V roce 1929 mu byla udělena hodnost armádního generála a od roku 1935 zastával funkci zemského vojenského velitele v Praze. Po německé okupaci Československa v roce 1939 se stal spoluzakladatelem ilegální vojenské protiněmecké organizace Obrany národa.

V prvních dnech po skončení 2. světové války byl generál Sergej Vojcechovskij odvlečen v důsledku tichého dorozumění československého vedení do Sovětského svazu a 7. dubna 1951 zahynul v jednom z největších komunistických koncentračních táborů Ozerlagu v sibiřském Tajšetu. Patřil k prvním československým občanům, kteří se stali těmito oběťmi. Byl nejvyšším důstojníkem československé armády a představitelem Československé republiky vydaným bez odporu komandům sovětské bezpečnosti.

Z kroniky našich farností 24. června až 20. července 2010

Svátost manželství přijali:

Farnost děkanství Rochlice

kostel Sv. Bonifáce

Tomáš Čarnogurský a Tereza Voženílková

Srdečně blahopřejeme.

Ke vzkříšení jsme vyprovodili:

Farnost Vratislavice nad Nisou

Alžběta Kančiová (1944)

duchovní správci

Obrázek libereckých farností vydává jako interní tiskovinu tiskárna při Římskokatolické farnosti v Liberci-Ruprechticích pro liberecké farnosti a ve spolupráci s nimi

Vrchlického 81, PSČ 460 14, Liberec XIV-Ruprechtice
tel. 485 120 004, e-mail: liberectofmzquicktcz

Církevní dohled nad obsahem vykonává:
emeritní arciděkan P. František Opletal

Redakční rada: Anna Burianová, br. Felix OFM, David Jech, Karel Korous
Obrázek libereckých farností a rejstříky jsou na adrese www.pravda.bloguje.cz
Kterékoliv číslo obstará Knihkupectví u sv. Antonína

Doporučená cena 5,- Kč

Číslo 8 (82) / Ročník 8
Datum vydání: 21. 7. 2010

Foto na titulní straně:
P. Radek Jurnečka,
náš nový arciděkan
se zabydluje na své faře.
Ing. Jaroslav Andrš

Uzávěrka dalšího čísla: 4. 8. 2010

Své příspěvky a připomínky zasílejte redakci.

21. 7. 2010 / Číslo 8 / Ročník 8

Obrázek libereckých farností

V TOMTO ČÍSLE

ÚVODNÍK

Rozhovor s novým libereckým arciděkanem otcem Radkem Jurnečkou, br. Felix OFM; Michal Olekšák 3

PASTORACE

Tomáškův Katechismus katolické církve (2) 4
Nová evangelizace, Vittorio Messori / Vatikánský rozhlas 6
Krátké sdělení, www.prolife.cz 9
21. červenec – Sv. Vavřinec z Brindisi, Františkánský breviář 9

RODINA A ŠKOLA

Odluka církve od státu? Zda a v čem? Zdeněk Skalický a odbor církví MK ČR 10
Čas dětí a rodičů
– Kněží podporují rodiče v odporu proti tzv. sexuální výchově dětí, www.fatym.com 16

FRANTIŠKÁNI A PŘÁTELÉ SVATÉHO FRANTIŠKA

Františkáni přispívají k porozumění Střední Evropy, www.tkkbs.sk; http://ferencesek.hu 17
Františkánské exercicie pro mládež 19

HISTORIE

Střední Evropa (4) – Záchrana Vídně a Jan III. Sobieski (3. část), Ronald Lasecki / Prawica.net 19
Československo a Vatikán během 2. světové války
– Obhájci Pia XII., Msgre. prof. ThDr. Jaroslav V. Polc 21

ZPRÁVY JINDE NEDOSTUPNÉ

Co v médiích nebylo (25), Tomáš Beran 22

ZPRÁVY Z FARNOSTÍ

Stavba kostela, Alena Řičánková (výstava) 24
Jubilejní pouť mládeže litoměřické diecéze 25
Vyjádření představitelů litoměřické diecéze 26
Z farností Vratislavice nad Nisou 26
Poutní mše svatá na Dlouhém Mostě, Michal Olekšák 27
Dělníci na vinici – Liberečtí duchovní správci do roku 1945 (28), Petr Kozojed 27
Redakce doporučuje 29
– Zemřel přítel Obrázku Vladimír Bystrov 31
Z kroniky našich farností 24. června až 20. července 2010 32

PŘÍLOHA

Ad beatissimi Apostolorum – Encyklika papeže Benedikta XV.
Zrazení a opuštění, Vladimír Bystrov / Reflex
Lex Beneš – obhajoba komunistů, Vladimír Bystrov / www.cs-magazin.com
Edvard Beneš se zasloužil o stát … Roman Joch / http://obcinst.cz

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

Znáš Písmo svaté? Křížovka. Ladislav Martinča
Liberecký úsměv, Karel Korous; ilustrace Oldřich Krupička

ho feudalismu až po současnost. Je určena nejen studentům historie, profesionálním historikům, ale i všem, kteří se zajímají o dějiny. Právě na správním členění jednotlivých celků a vývoji nejrůznějších úřadů, jejich vzájemném překrývání a doplňování lze sledovat dějinný vývoj a jeho trendy.

4. Osud generála Vladimír Bystrov

Info a běžná cena: Váz., 13 cm × 20 cm , 584 str., 500 Kč

Vydala Academia

Rok vydání: 2007 (1. vydání)

ISBN 978-80-200-1535-8, karm. ACA0936

Do redakce Obrázku dorazila minulý měsíc další špatná zpráva: 1. června ráno zemřel v Praze skvělý novinář, překladatel a přítel Obrázku libereckých farností, již déle nemocný Vladimír Bystrov. Narodil se 7. 8. 1935

v Praze jako syn novináře a publicisty Nikolaje (Mikuláše) Vladimiroviče Bystrova, jednoho z tisíců exulantů, kteří po tzv. VŘSR uprchli (Nikolaj v roce 1920) z rozpínající se říše zla a nalezli svůj nový domov v Československu – v zemi, která je později Benešovou vinou zradila. Matka Vladimíra byla Češka. Když končila 2. světová válka byl Nikolaj Bystrov spolu s dalšími ruskými exulanty odvlečen komandem NKVD do Sovětského svazu, kde byl odsouzen za tzv. účast v ozbrojeném boji proti bolševické moci a za útěk ze SSSR a byl uvržen do sibiřského koncentráku. Měl však štěstí – koncentrák (gulag) přežil a po 10 letech hrozných útrap se vrátil k rodině, avšak zase do komunistického Československa. Osud odvlečených osob do gulagů se stal Vladimírovým zájmem. Byl to on, kdo upozornil na to, že politická representace poválečné Československé republiky, poslušna zájmů Sovětského svazu, byla stejně kolaborantskou, jako byli politici předtím representující náš stát v době Mnichova. Spojujícím článkem těch i oněch byl E. Beneš. Bystrov v roce 1993 založil a stal se předsedou výboru „Oni byli první", který shromažďuje dokumentaci o československých občanech zavlečených po 2. světové válce do sovětských koncentračních táborů. I když jako všestranně nadaný psal o filmovém umění a umělecko historické komentáře a i když zpracoval ohromné množství překladů ruské klasické i moderní literatury, přece jen nebude zapomenut hlavně pro své historické práce o sovětském zlu. V Obrázku libereckých farností jsme doporučili tyto jeho knihy: Průvodce říší zla (v roč. 5, č. 7, 4. 6. 2007), Svobodná nesvoboda (roč. 7, č. 2, 11. 1. 2009) a Sovětská brutální svévole a československý ustrašený králíček (letošní roč., č. 1, 16. 12. 2009). Kromě toho pro Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu zpracoval publikaci Únosy československých občanů do Sovětského svazu v letech 1945 – 1955, která byla vydána v roce 2003. V dnešním čísle doporučujeme jeho knihu Osud generála. V příloze uveřejňujeme převratný článek Zrazení a opuštění, který po převratu 1989 spustil veřejné gulagovské pátrání a článek Lex Beneš, kterým se Vladimír Bystrov neúspěšně pokusil zastavit Poslaneckou sněmovnu od schválení zrůdného usnesení. Kromě řady dalších konsultací, které naší redakci poskytl, stojí za zmínku jeho pomoc při pátrání po tom, kde byly poprvé v moderních dějinách legalizovány potraty – ano, bylo to právě v bolševickém Rusku hned v roce 1918.

V životopisném eseji o československém armádním generálovi Sergeji Vojcechovském komentuje Vladimír Bystrov většinou neznámé dokumenty k osudu jedné z nejvýznamnějších osobností spojených s působením československých legií v Rusku a poté budováním branné moci nového státu Čechů, Slováků, Němců, Maďarů a Rusínů, kdy však pro hradní propagandu Němci, Maďaři a Rusíni jakoby neexistovali.

Původně ruský podplukovník Sergej Vojcechovskij byl v září 1917 převeden k tehdy vznikajícímu československému vojsku na Rusi jako náčelník štábu 1. československé střelecké divise Jana Husa. Pro své velitelské schopnosti byl již v lednu 1918 ustanoven velitelem

Karel Jaromír Erben
Klasické ilustrace Artuš Scheiner
Info a běžná cena: Pevná lesklá, 170 mm × 240 mm, 64 str., 74 a 49 Kč
Vydalo Ottovo nakladatelství (alias Cesty)
Rok vydání: 1999 (1. vydání.)
ISBN 80-7181-252-8 a 80-968793-8-3 (česká verse!
Kvůli tradičním nepřekonatelným ilustracím a výběru pohádek jde o nejprodávanější knihy pohádek, které jsou ještě k sehnání v nové prodejně Knihcentrum (OSC Géčko, Sousedská 599, 460 11 Liberec). Obsah: Zlatovláska, Rozum a štěstí, Dlouhý, Široký a Bystrozraký, Obuchu, hýbej se! Dobře tak, že je smrt na světě, O třech přadlenách, Otesánek; Pták Ohnivák a liška Ryška, Král tchoř, Jezinky, Tři zlaté vlasy děda Vševěda, Jirka s kozou, Hrnečku, vař.

2. Životy batří

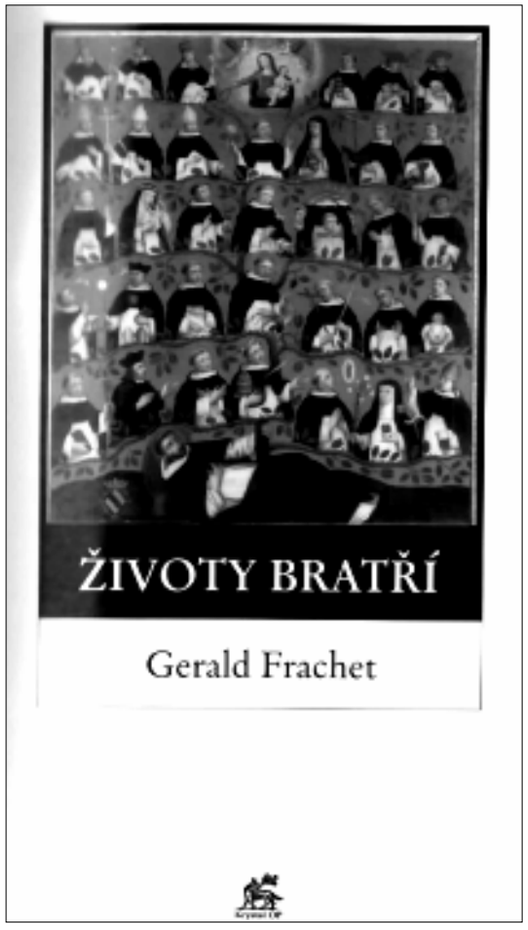

Gerald Frachet
Info a běžná cena: Brož., 21 cm , 191 str., 180 Kč
Vydal Krystal OP
Rok vydání: 2004 (1. vydání)
ISBN 80-85929-68-6, karm. KRY0047
Jedním z pramenů dokládajících události spojené se založením řádu a vyprávějících o životě a skutcích prvních bratří je dílo ze 13. století. Čeští čtenáři se s jeho vybranými částmi mohli poprvé seznámit v časopise Růže dominikánská v letech 1936 – 1938. Nové vydání je rozšířenou a upravenou versí tohoto prvorepublikového výběru.

3. Dějiny správy v českých zemích
Od počátků státu po současnost
Jan Janák, Zdeňka Hledíková, Jan Dobeš
Info a běžná cena: Váz., 24 cm × 17 cm , 570 str., 499 Kč
Vydaly Lidové noviny
Rok vydání: 2005 (2. doplněné vydání)
ISBN 978-80-7106-906-5
Dlouho očekávaná pokladnice neskutečného množství faktů a zajímavostí, která je pojata i jako vysokoškolská učebnice popisuje dějiny správy v českých zemích od rané-

ROZHOVOR S NOVÝM LIBERECKÝM ARCIDĚKANEM OTCEM RADKEM JURNEČKOU

Od 1. července letošního roku došlo na libereckém arciděkanství k výměně vedení farnosti. Po otci Františkovi Opletalovi, který odešel na aktivní odpočinek domů na Moravu, přišel do Liberce z Mnichova Hradiště Otec Radek Jurnečka, kterému jsme položili několik otázek:

Na začátku bychom se Vás rádi zeptali základní otázku: kde jste se narodil a kde jste získával základy své víry?

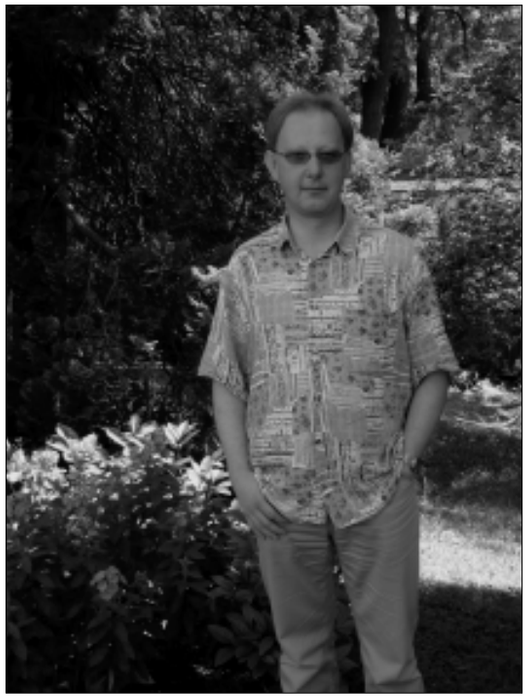

Malé městečko zvané Boskovice, kde je porodnice naší oblasti se stalo mým rodným místem a to v roce 1972. Celé dětství jsem prožíval o kousek dál v malebném městečku zvaném Letovice, kde jsem také nalézal a viděl na tamějším panu děkanovi, co znamená být knězem a co obnáší kněžská služba.

Pocházím z rodiny zemědělské, kde velká zahrada, pole i les byly samozřejmostí každé rodiny, tudíž i naší.

Jaká byla Vaše cesta ke kněžství, a jak jste se jako Moravák dostal právě do naší Litoměřické diecéze?

Moje cesta ke kněžství nebyla jasná od malička. Mnohá léta jsem žil v představě o vlastní rodině, malém domku s velkou zahradou a s polem, s mnoha zvířátky a s křikem několika dětí.

Jakési tíhnutí k této cestě jsem v sobě zaslechl asi v 15 letech, ale nedával jsem mu jakoukoliv důležitost a bylo mým velkým přáním pracovat u exotických zvířat, proto jsem si na konci ZŠ podal přihlášku na tento maturitní obor, ovšem podle sdělení naší ZŠ mi nebude dáno doporučení ke studiu, jelikož naše rodina není vyrovnána s náboženskou otázkou.

Tak jsem tedy byl nucen jít na učiliště a vyučil jsem se elektrikářem – což se mi v těchto končinách výborně hodí.

Velký zlom přišel asi v 17-ti letech a najednou se moje životní cesta začala ubírat jiným směrem, než jsem si představoval doposud.

Bylo pro mě velkou výhrou i radostí tzv. sametová revoluce v roce 1989 a já se mohl vydat na studia. Od roku 1990 jsem nastoupil na Biskupské gymnázium v Brně, kde jsem v roce 1992 složil maturitní zkoušku.

Poté jsem nastoupil na jeden školní rok do konviktu v Litoměřicích a v letech 1993 – 1998 jsem absolvoval Cyrilometodějskou teologickou fakultu v Olomouci společně se životem v kněžském semináři.

Po absolutoriu na CMTF UP Olomouc jsem opustil svou rodnou brněnskou diecézi a odpověděl jsem na inzerát, kdy se hledal pastorační asistent do Turnova, a tak začal můj život v této diecézi, kde jsem již 12. rok a věřím tomu, že tu ještě několik milých a radostných let strávím.

Jak jste reagoval na to, že jdete právě do Liberce – do nejživější a největší farnosti Litoměřické diecéze?

V únoru tohoto roku si mě k sobě povolal náš otec biskup Jan a sdělil mi, že by potřeboval, abych šel vykonávat kněžskou službu do Liberce.

Po více jak dvouhodinovém rozhovoru spoléhaje se na Boží milost a doprovázení a na moudrost Duch svatého daného nástupcům apoštolů, jsem na přání pastýře naší

diecéze tuto službu přijal, netušíce co mě vlastně čeká, ale s vědomím, že Bůh je ten, který dává člověku odvahu i sílu.

Vaše první kněžské místo bylo Mnichovo Hradiště, jak vzpomínáte na své začátky?

Moje první místo nebylo Mnichovo Hradiště – to bylo až druhé; první byla farnost Přepeře, kde jsem byl od roku 1998 3,5 roku pastorační asistent, následně půl roku jáhnem a od kněžského vysvěcení v roce 2002 administrátorem.

V roce 2003 mi byly svěřeny farnosti Kněžmost a Boseň a v květnu 2004 po úmrtí P. Rudolfa Prchala mi byly přidány farnosti Loukov, Loukovec, Březina, Všeň. Od 1. 8. 2004 jsem byl ustanoven administrátorem na děkanství v Mnichově Hradišti, došlo k mému prvnímu stěhování a do farnosti Přepeře už jsem jen dojížděl jako administrátor exccurendo.

Jste také vedoucím katechetického centra, myslíte si, že budete moci jako arciděkan zvládat ještě i diecézní centrum v Litoměřicích?

Je pravdou že od roku 2004 jsem měl na svých bedrech i veškeré aktivity, činnosti a provoz diecézního katechetického centra. Vzhledem k tomu, že dle výnosu našeho otce biskupa se celé diecézní centrum bude stěhovat na arciděkanství do Liberce, doufám, že bude možné skloubil službu jak pro farnosti, tak i pro diecézní centrum.

Přemýšlel jste již nad nějakou koncepcí arciděkanské farnosti? A jaké budou Vaše první kroky?

Je samozřejmé, že když člověk nastupuje na nové místo má jistou představu o funkčnosti a činnosti mu svěřených služeb, ovšem jaká bude finální podoba je ještě předčasné a velmi unáhlené; vše se uvidí v několika následujících měsících.

Troufám si říct, že první kroky již mám za sebou – setkání s různými lidmi jak z farností, tak i ze společenského života, kde jde o navazování přátelských vazeb a seznamování se.

Váš nástup je hned zkouškou vytrvalosti a síly, když jste na celý farní obvod sám. Nebyl to tak trochu šok, mít v neděli až čtyři mše svaté, z nichž některé začínaly ve stejnou dobu, ale každá na úplně jiném místě?

Ten šok nebyl zase tak velký, jelikož na minulém působiště jsem měl každou sobotu tři mše svaté s nedělní platností a každou neděli čtyři až pět mší svatých. Jen tu byla obtíž časových možností jednoho člověka, proto muselo nutně dojít k časovým posunům nedělních bohoslužeb, což nebyl můj rozmar, ale nutnost a jsem vděčen všem za pochopení a první vstřícnosti i v této oblasti.

Během našeho rozhovoru není možné přeslechnout občasný psí štěkot, jsou to opravdu psi nebo je to jen nějaká lest na zloděje?

Není to žádná lest, ale živí tvorové, kteří putují se mnou. jsou to dva psi – jeden již unavený desítiletý bígl a druhý právě dospělý mladý tříletý divoch kříženec bígla s kokršpanělem – přece je nenechám utratil.

Závěrem bychom se Vás rádi zeptali, co byste chtěl vzkázat čtenářům Obrázku?

Bůh do každého z nás vložil různé dary a schopnosti aby nás spojovaly a pomáhali nám vnášet pochopení, odpuštění a pokoj do srdcí a duší těch, ke kterým nás pojí láska či přátelství. Vždyť to je cesta, která vede do radosti Božího království, ale ne osamoceně, ale vždy jen společně.

Proto bych si moc přál, abychom tuto cestu stále nacházeli jeden k druhému a poté následně touto cestou došli k věčné radosti a k věčnému pokoji – a to je i jeden z pilířů mé služby tady mezi vámi a s vámi.

Ptali se pro Obrázek
br. Felix OFM a Michal Olekšák

PASTORACE

KATECHISMUS KATOLICKÉ CÍRKVE (2)

2. BOŽÍ PRAVDY – ZJEVENÍ BOŽÍ

3. Kdo nás učí pravdám Božím?

Pravdám Božím nás učí Církev katolická.

4. V čem jsou obsaženy pravdy Boží?

Pravdy Boží jsou obsaženy v Písmě svatém a v ústním podání apoštolů.

5. Co je Písmo svaté?

Písmo svaté je sbírka knih, které byly sepsány z vnuknutím Ducha svatého a uznány od Církve za slovo Boží.

[3]) Zajímavostí jistě je, že ke Stráži byly přifařeny hned čtyři vesnice, a sice Svárov, Radčice, Krásná Studánka a Kateřinky. Také majetek strážského kostela byl značný, dokonce převyšoval bohatství libereckého farního chrámu o celých 26 kop grošů.

[4]) Liberecký farní chrám prošel v letech 1579 – 1587 zásadní rekonstrukcí, při níž byl fakticky znovu postaven. Více o této události nalezne čtenář v Dělnících na vinici 13, Obrázek roč. 7, č. 5.

[5]) Opravy věže vedl stavitel Christoph König z Nového Města pod Smrkem, potřebné dřevo dodala s náležitou slevou vrchnost z panských lesů.

[6]) Tato oprava varhan byla jedna z mála jistě doložených aktivit, provedených za faráře Felixe Georga Zeidlera.

[7]) Empora – tribuna, vyvýšené místo či prostor v kostele. V našem případě se jednalo o tribuny při bočních stěnách, které měly samostatný vstup z lodi kostela.

[8]) Jméno nového kněze se vyskytuje v několika variantách, například rovněž jako **Dillmann Plan-Chenius.**

[9]) Stěhování otce Planchenia trvalo celých 11 dní. 17. května 1652 vyrazily povozy z Liberce do Karlových Varů, 21. května dorazily do cíle. 28. května 1652 se pak celý průvod navrátil do Liberce.

[10]) Kněz Jakob dostal za několikadenní duchovní služby celkem 3 zlaté.

[11]) Molitor zemřel 7. července 1672 jako farář v Chabařovicích a Krásné Lípě ve věku pouhých 47 let.

Petr Kozojed

KARMELITÁNSKÉ KNIHKUPECTVÍ
U SV. ANTONÍNA
Kostelní 9/7
460 59 LIBEREC
tel./fax: 485 104 064
e-mail: liberec@kna.cz
www.ikarmel.cz

PODJEŠTĚDSKÉ KNIHKUPECTVÍ
Moskevská 28
460 01 Liberec 1
tel. 737 950 415 737 950 515
E-mail: podjestedske@olbert.cz
www.podjestedske.cz

Z vyšlých knih redakce doporučuje:

1a. Zlatovláska a jiné pohádky

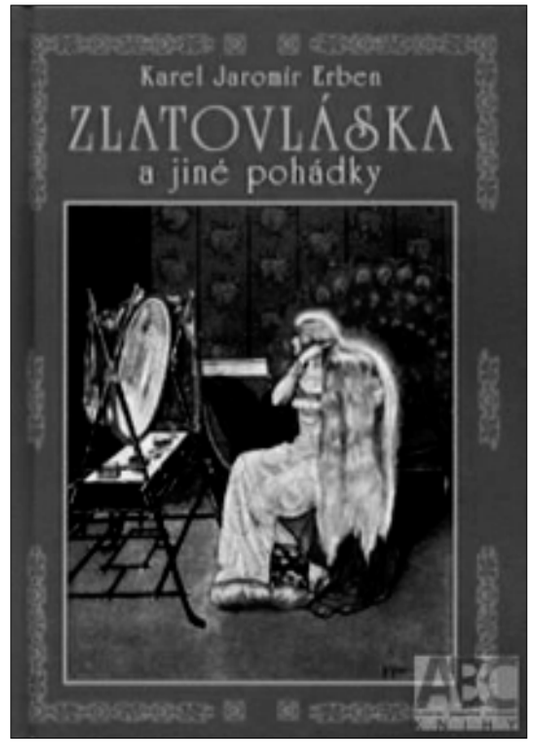

1b. Pták Ohnivák a jiné pohádky

aby nebyla poškozena. V roce 1644 prováděl frýdlantský stavitel Melchior Fiebiger s pomocníky důkladnou opravu střechy věže, vynaložená suma přes 100 kop grošů jasně charakterizuje rozsah renovačních prací. Již o deset let později, v roce 1654, však byla situace opět katastrofální. Při nových opravách museli tesaři dokonce snést umělecky zpracovanou vazbu věžního krovu, neboť se ukázala nadále jako nepoužitelná. Zedníci přizdili vrcholek věže, truhláři zhotovili novou vazbu z dubového dříví a teprve poté byla věž zakryta červeně natřeným plechem z Lipska. Makovici věže pozlatil mistr Alexandr von der Fecht ze Zhořelce, a to tak skvěle, že „její lesk všechny oslepoval." 30. října 1654 byla celá akce[5], jedna z nejrozsáhlejších stavebních realizací liberecké farnosti v 17. století, dokončena k všeobecné spokojenosti. Kromě věže samozřejmě chátraly či v horším případě byly záměrně ničeny další součásti kostelního mobiliáře, jako nejmarkantnější příklad bych mohl uvést varhany. V roce 1650 se nacházely v natolik katastrofálním stavu, že „… již nejsou více použitelné." Šluknovský varhanář Georg Weindt je opravil za sumu 60 říšských tolarů, jak to dosvědčuje dosud dochovaná smlouva o dílo z dubna 1650.[6] Farní chrám procházel velkými změnami nejen co do svého vzhledu a vybavení, ale i co do zasedacího pořádku při bohoslužbách. V dřívějších dobách bylo samozřejmostí vyhrazovat lavice pro určité skupiny obyvatel, například pro městskou radu, jednotlivé cechy a podobně. Nebylo tedy možné, aby věřící přišel do kostela a sedl si na libovolné místo. Vždy musel respektovat svůj sociální stav a podle něj se zařadit. V září 1654 například soukeníci zakoupili za 40 zlatých 60 míst pro členy svého cechu a od té doby se účastnili bohoslužeb na severní empoře[7] kostela.

Po odchodu Matthäuse Oelleruse, který se stal farářem v Rochlici, se v roce 1652 ujal správy liberecké farnosti **Tillemann Planchenius**.[8] Exotičnost jména nového faráře by nás možná vedla k úvaze o francouzských kořenech, ale skutečnost byla daleko prozaičtější. Pater Planchenius se narodil v Horní Lužici a to v době, kdy ještě patřila do svazku zemí České koruny. Byl tedy moderně řečeno „státním příslušníkem" českého státu. V libereckém městském archivu se dochoval pozoruhodný dokument, sumář výdajů, vynaložených na příjezd otce Planchenia do města. Planchenius působil dříve v Karlových Varech a právě odtud se stěhoval na sever Čech. Na koně, povozy a dopravu jeho majetku padlo celých 86 zlatých a 24 krejcarů, 50 zlatých zaplatila městská rada a zbývající částku uhradily vesnice na libereckém panství. Plancheniova cesta[9] je však pohříchu nejlépe zdokumentovanou událostí z doby jeho severočeské mise. V Liberci pobyl pouze půldruhého roku, 16. listopadu 1653 odešel jako kanovník a apoštolský protonotář do nedalekého Budyšína.

Že farníci usilovali o zajištění bohoslužeb i v mezidobí po odchodu Planchenia a před příchodem nového duchovního, dokazuje kvitance z konce listopadu 1653. Podle ní Michael Weingarten cestoval až do Turnova pro kněze Jakoba, který v neděli 23. listopadu 1653 celebroval mši svatou ve farním chrámu Svatého Antonína Poustevníka.[10]

Další lužický rodák **Georg Gregor Molitor von Mühlbrunn** byl jako liberecký farář instalován 26. listopadu 1653. Bylo mu pouhých osmadvacet let, když na sebe přijímal tento zodpovědný úkol. Vydržel v Liberci téměř šest let, v říjnu 1659 následoval otce Planchenia do Budyšína jako apoštolský protonotář a kanovník.[11] Ve farním kostele po sobě zanechal trvalou památku, v roce 1659 při příležitosti svých 34. narozenin dal umístit na první pilíř proti kazatelně velký kříž.

V příštím pokračování si přiblížíme osudy dvou libereckých kaplanů, zejména výjimečnou osobnost jesuity Caspara Hillebrandta. Dále budeme pokračovat v životopisných črtách libereckých „dělníků na vinici", konkrétně Georga Tobiase Wünsche.

---

[1]) Již v minulém pokračování jsem uváděl, že oněmi nezletilými dědici byla hrabata František Ferdinand a Antonín Pankrác. Antonín Pankrác spravoval liberecké panství v letech 1661 – 1673, jeho mladší bratr František Ferdinand navázal v letech 1673 – 1697. Oba bratři tedy jako patronátní páni provázeli osud hned čtyř libereckých farářů.

[2]) Zbývajících 613 kop 47 grošů představovaly pohledávky v nejrůznějších formách. O způsobu farního hospodaření jsem se podrobněji zmiňoval v rámci zkoumání předbělohorských kostelních účtů (srov. Dělníci na vinici 11 – 16, Obrázek roč. 7, č. 3 – 8).

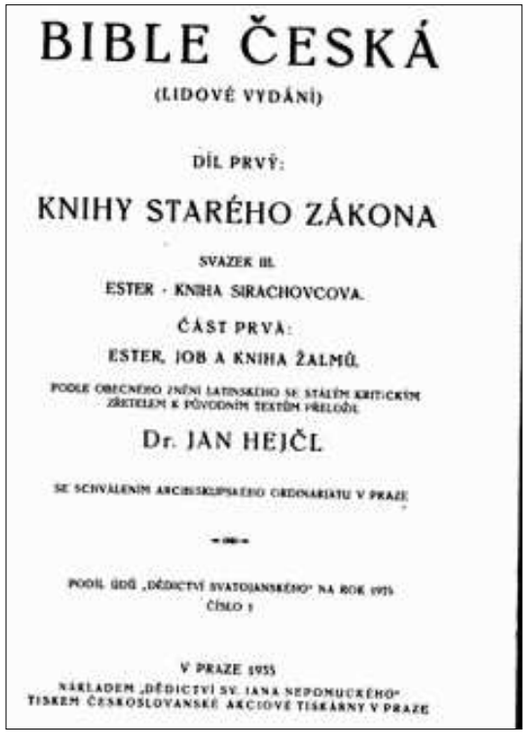
BIBLE ČESKÁ

(LIDOVÉ VYDÁNÍ)

DÍL PRVÝ:

KNIHY STARÉHO ZÁKONA

SVAZEK III.

ESTER · KNIHA SIRACHOVCOVA.

ČÁST PRVÁ:

ESTER, JOB A KNIHA ŽALMŮ.

PODLE OBECNÉHO ZNĚNÍ LATINSKÉHO SE STÁLÝM KRITICKÝM ZŘETELEM K PŮVODNÍM TEXTŮM PŘELOŽIL

Dr. JAN HEJČL

SE SCHVÁLENÍM ARCIBISKUPSKÉHO ORDINARIÁTU V PRAZE

PODÍL ÚDŮ „DĚDICTVÍ SVATOJANSKÉHO" NA ROK 1935
ČÍSLO 1

V PRAZE 1935
NÁKLADEM „DĚDICTVÍ SV. JANA NEPOMUCKÉHO"
TISKEM ČESKOSLOVANSKÉ AKCIOVÉ TISKÁRNY V PRAZE

6. Co je ústní podání apoštolů?

Ústní podání apoštolů jsou pravdy Boží, které apoštolové kázali, ale nenapsali.

7. V které modlitbě jsou stručně obsaženy pravdy Boží?

Pravdy Boží jsou stručně obsaženy v modlitbě „Věřím v Boha".

8. Které jsou pravdy Boži základní?

Pravdy Boží základní jsou (viz Obrázek roč. 2, č. 3, 6. 2. 2004, s. 5): 1. Bůh je jeden. 2. Bůh je nejvýš spravedlivý. 3. Bůh je ve třech osobách. 4. Bůh Syn se stal člověkem, aby nás svou smrtí na kříži vykoupil a na věky spasil. 5. Duše lidská je nesmrtelná. 6. Milosti Boží je k spáse nevyhnutelně potřeba.

Písmo svaté neboli bible. – Písmu svatému říkáme také bible. Je to z řeckého slova „biblos" a česky to znamená „kniha". Písmu svatému se dává toto jméno proto, že ono ze všech knih nejvíce zasluhuje názvu kniha, neboť je to kniha nejcennější, je to opravdu kniha knih.

Duch svatý tak pomáhal pisatelům bible, že je k tomu ve vůli povzbuzoval (inspiratio), aby psali, jejich rozum osvěcoval (illuminatio, illustratio), aby věděli, co mají psát, a tak je při psaní stále vedl, aby napsali bez omylu pravdy, o kterých Bůh chtěl, aby byly věrně lidem zjeveny. Tato stálá dvojí pomoc Ducha svatého při sepisování bible se jmenuje biblická inspirace a osvícení.

Knihy Starého zákona. – Písmo svaté neboli bibli dělíme na knihy Starého a Nového zákona. Starý zákon obsahuje pravdy, které Bůh oznamoval neboli zjevoval skrze patriarchy a proroky. První patriarcha neboli praotec všech lidí je Adam. Další patriarchové neboli praotci jsou z národa israelského, který byl vyvolen k uchování zjevených pravd: Abrahám, Izák, Jakub neboli Israel. Proroci byli svatí mužové, kteří lidem oznamovali to, co jim Bůh uložil. Z vnuknutí – inspirace a osvícení – Božího praotcové i proroci předvídali Vykupitele. Velcí proroci jsou: Iszaiáš, Jeremiáš, Ezechiel a Daniel. Menší proroci jsou: Oseáš, Joel, Amos, Abdiáš, Jonáš, Micheáš, Nahum, Habakuk, Sofoniáš, Aggeus, Zachariáš a Malachiáš. Posledním prorokem a zároveň předchůdcem Páně je svatý Jan Křtitel. Starý zákon má celkem 45 knih (21 dějepisných, 7 naučných a 17 prorockých). Byly napsány většinou jazykem hebrejským.

Knihy Nového zákona. – Nový zákon obsahuje pravdy, které Bůh oznamoval neboli zjevoval skrze Ježíše Krista a jeho apoštoly. Tyto pravdy svěřil Pán Ježíš své Církvi, aby je neporušené zachovávala a všechny lidi jim učila. Nový zákon má celkem 27 knih (4 evangelia, Skutky apoštolské, 21 listů nebo epištol a 1 knihu prorockou – Apokalypsu neboli Zjevení sv. Jana). Skoro všechny byly napsány jazykem řeckým. Nejdůležitější knihy Nového zákona jsou čtyři evangelia. Napsali je: sv. Matouš, sv. Marek, sv. Lukáš a sv. Jan. Proto jim říkáme evangelisté. Popisují život, učení, utrpení a oslavení Pána Ježíše. Úryvky z evangelií a z epištol (anebo z knih Starého zákona) se čtou ve mši svaté a také před kázáním. Těmto úryvkům říkáme perikopy.

Máte doma Písmo svaté? – V každé katolické rodině má být Písmo svaté alespoň Nového zákona v katolickém překladu. Katolíkům je dovoleno číst jen takové Písmo svaté, které je s vysvětlivkami a s církevním schválením. Našemu národu přinesli Písmo svaté v jazyku slovanském apošto0lové Slovanů sv. Cyril a sv. Metoděj. – Hlavní příbě-

hy z Písma svatého jsou v knize „Biblické dějiny“, dříve se říkalo „dějeprava“.

Ústní podání apoštolů neboli tradice. – Pán Ježíš apoštolům nenařídil, aby jeho učení napsali, nýbrž aby je ústně dále hlásali. Proto jim řekl: „Jděte tedy, získejte za učedníky všechny národy …“ (Mt 28, 19). Kdyby apoštolové učení Páně jen napsali, nebyli by je tak rychle rozšířili, vždyť tehdy bylo málo lidí znalých čtení. Apoštolové většinou jen kázali. Bloudil by ve víře, kdo by myslil, že dostačí věřit jen tomu, co je obsaženo v Písmě svatém. – Pravdy, které apoštolové kázali, ale nenapsali, byly napsány od jiných spisovatelů a jsou s pomocí Ducha svatého neporušeně zachovávány Církví katolickou. Těmto pravdám říkáme ústní podání neboli tradice.

Poděkuj Bohu za to, že zjevil své pravdy. Z nich poznáváš, co máš dělat pro svou spásu. Čím ukážeš nejlépe svou vděčnost? Tím, že budeš Písmo svaté, aspoň Nový zákon, rád a často procitat a že budeš s pomoci Boží vždy pečlivě věřit všemu, co Bůh zjevil a čemu učí Církev katolická a podle toho také důsledně žít. V tom ti bude pomáhat katechismus, který obsahuje souhrn zjevených pravd Božích jak z Písma svatého tak z ústního podání apoštolů. Pozorně v něm čítávej a pros Boha, aby ti přitom pomáhal.

Foto
- Z Hejčlova a Sýkorova překladu
Starého a Nového zákona s bohatými
vysvětlivkami vyrůstal nejen
František kardinál Tomášek,
ale aspoň dvě generace katolíků.

NOVÁ EVANGELIZACE

Je mocný duch celého pontifikátu Benedikta XVI. ve zřízení – na slavnost sv. Petra a Pavla – nové Papežské rady pro novou evangelizaci sekularizovaného (posvětštěného) Západu, pro nové hlásání víry ve světě, kde „se zdá, že zmizel Bůh Ježíše Krista.“ A je to jasné znamení, že nově zřízená rada byla svěřena arcibiskupovi, jako je Rino Fisischela, specialista v oné starobylé „apologetice“ , která se dnes ohleduplně nazývá „fundamentální teologie“.

K pochopení je třeba položit si několik otázek, počínaje tou nejdůležitější: Je katolická církev opravdu v závažných těžkostech? Vždyť teologie a dějinná zkušenost ukazují, že byla vždy a vždycky bude zároveň triumphans et dolens. Jako její Zakladatel, bude vždy živá a plodná a zároveň umírající. Nehodné kněžstvo mezi pohlavním zneužíváním a obchodními záležitostmi? Žádné překvapení, neboť je ve své tváři jak čistá tak prodejná, jak matka svatých tak útočiště a vlast hříšníků. Pronásledovaná? Kdyby nebyla, popírala by napomenutí Krista učedníkům, že nemohou mít jiný osud než Mistr. Početně upadá, pokud se týká praktikujících věřících a duchovních povolání? To je nutno, koneckonců, protože jejím údělem, jak to předvídá evangelium, je být „malým stádcem, kvasem, solí, hořčičným semínkem.

Je to prostě katechismus. Mýlí se proto ti, kteří se pouští do krkolomných rozborů a představují si Benedikta „svíraného úzkostmi“, kvůli těmto problémům. Právě proto, že se na vše dívá očima víry, je papež Ratzinger velmi zarmoucený a neváhá to otevřeně vyznat, ale zároveň je na hony vzdálen „úzkosti“. Když mi líčil skličující situaci katolické církev v pokoncilní době, dovolil jsem se ho zeptat, zda navzdory všemu má klidné noci. Udiveně na mne pohlédl: „Proč bych neměl spát? Všichni musíme udělat svou povinnost až do konce. Ale Ježíš nás bude soudit podle dobré vůle a ne podle výsledků: Církev není naše. My jsme jen posádka lodi, která je jeho a On drží kormidlo a stanoví směr. Víme, že nastanou bouře, třeba i úděsné, že nebude chybět utrpení všeho druhu, ale také víme, že se nepotopíme a že dříve nebo později doplujeme do přístavu.

Zažívá-li papež „úzkost“, pak jistě ne kvůli protivenstvím, často prozřetelnostním, v každém případě ohlášeným již před dvaceti staletími. Jestli je vůbec podezření na úzkost, pak kvůli zjištění – které bylo u něho vždy jasné a trvalé – že je to právě víra, která činí problémy. Nic nemůže zneklidňovat pastýře, vládne-li v kléru a laicích důvěra v existenci Boha, v pravdy evangelia, v církev jako Kristovo tělo. Naopak nic nemůže stát na nohou, když zavládne přesvědčení, že existuje pouze Náhoda, Hmota, slepá Evoluce na místo Boha; že Písmo není nic jiného než chaotická antologie vzdálené semitské literatury; že církev je jakýsi multinacionální podnik nebo v lepším případě větší Nevlád-

DĚLNÍCI NA VINICI

LIBEREČTÍ DUCHOVNÍ SPRÁVCI DO ROKU 1945 (28)

V uplynulých pokračováních našeho seriálu jsme se věnovali téměř výhradně osobnostem duchovních správců liberecké farnosti. To je jistě nejdůležitější téma celého cyklu, přece bychom však neměli zapomínat na popis hmotné situace místní církve, na poznání prostředí, v němž jednotliví faráři působili, zkrátka na nahlédnutí do všednodenního života libereckých věřících v pohnutých dobách kolem poloviny 17. století. Jenom tak dokážeme zasadit jednotlivé kněžské osobnosti do reálných souvislostí a pochopit jejich skutečný význam.

25. září 1653 byl na libereckém zámku vyhotoven pozoruhodný inventář farního majetku na libereckém panství nedospělých dědiců z rodu Gallasů.[1] Poměrně důkladně a přehledně vedený soupis poskytuje znamenitý přehled o hmotné situaci jednotlivých beneficií na Liberecku, od shrnutí kostelního mobiliáře až po výčet hospodářských požitků. Majetek farního kostela Svatého Antonína Poustevníka obnášel 663 kop 41 grošů a 1,5 peníze, z toho ovšem pouze necelých 50 kop grošů na hotovosti.[2] Farář, jímž byl tehdy pater Planchenius, získával ročně od liberecké obce 31 kop grošů pro sebe a případné kaplany, o svatém Jiří 9 kop a o svatém Michalu či svatém Havlu 22 kop. Dále užíval desátky ze zemědělské produkce, konkrétně žito a oves, a pobíral tzv. štolu, poplatky za liturgické úkony. Protože však mimo samotného Liberce spravoval také další farnosti, jeho příjmy se logicky zvyšovaly podle počtu administrovaných vesnic a osad. Velice podrobně je určena situace filiálního kostela Svaté Kateřiny ve Stráži nad Nisou, která v mnoha ohledech plnila funkci samostatného farního obvodu[3], byť formálně tu farnost vznikla až na počátku 20. století. Je možné konstatovat, že v obecné rovině příjmy jednotlivých farářů závisely na mnoha okolnostech a rozhodně nebyly jednou provždy dané a zajištěné. Neúroda, nepřízeň vrchnosti či mezilidské spory mohly jejich výši či samotné odvádění ze strany poddaných i vrchnosti značně proměňovat. Kněží museli být v každém případě zdatní hospodáři, aby dokázali všechny nuance křehkého systému vystihnout a využít.

Farní kostel Svatého Antonína Poustevníka sice v popisované době nedovršil ještě ani první století své novodobé existence[4], nicméně vzhledem k povětrnostním i politickým poměrům si již vyžadoval časté a nákladné opravy. Především věž byla lidově řečeno „černou dírou na peníze“, neminula snad jediná zima,

Diecézní pouť mládeže probíhala ve dnech 1. až 6. července 2010. Účastnilo se jí na šedesát poutníků, kteří se podle tradice vydali již po desáté na některé z mnoha poutních míst litoměřické diecéze. Jejich osobní úmysly symbolizoval velký dřevěný kříž, který s sebou nesli. Na cestě do basiliky Svatého Vavřince a svaté Zdislavy v Jablonném v Podještědí postupně prošli Třebušínem, Horní Policí, Českou Lípou a Cvikovem.

Celou pouť zakončila slavnostní mše svatá celebrovaná Msgre. Janem Baxantem. V souvislosti s evangeliem o dělnících na Pánově vinici zapsal biskup poutníkům do kroniky: *Vážení a milí poutníci – dělníci, prosím, zůstaňte poutníky i dělníky a nestyďte se za to, že jimi jste a chcete jimi zůstat. Jen putujte s Kristem a za Kristem a pracujte jako poctiví a neúnavní dělníci na Jeho vinici. Litoměřická diecéze je přece vinicí!*"

www.dltm.cz/jubilejni-pout-mladeze-litomericke-dieceze

Vyjádření představitelů litoměřické diecéze

Místo posledního odpočinku nedávno zesnulého emeritního litoměřického biskupa Msgre. ThDr. Josefa Koukla na Městském hřbitově v Litoměřicích zneuctil zloděj. Událost šetří Policie ČR.

„Nejedná se jen o vykradení hrobky biskupa, ale i o zásah a zneuctění svatého místa, kterým každý hřbitov je, což uznávají i lidé víře v Boha zatím vzdálení. Zem hřbitova, svatého pole, je „zavlažována" slzami truchlících pozůstalých, ale nyní i slzami těch, kterých se bolestně dotýká zneuctění mrtvé lidské schránky biskupa, který navíc vždy všechno, co měl, rozdal. To poslední, co měl, byl pektorál na hrudi a prsten na ruce ... Zlovolnost některých jedinců, žijících mezi námi, nás vybízí k úpěnlivým modlitbám, třeba zase i se slzami v očích, za jejich obrácení. Naštěstí, duši zemřelému nikdy nikdo ukrást nemůže," uvedl *litoměřický biskup Jan Baxant*.

„Jsem v těchto dnech v zahraničí, takže jsem se o tomto zlém skutku dozvěděl zprostředkovaně. Myslím si, že nejde ani tolik o ztrátu těch či oněch předmětů, jako spíše o znesvěcení hrobu, a to hrobu biskupa. Je tomu podobně jako s každou krádeží; velmi často mnohem více bolí pošlapání lidské důstojnosti než ztráta nějakých věcí. V tomto případě jde o ještě horší čin – jde o pošlapání důstojnosti biskupa, člověka, který svým životem a službou, kterou vykonával, ukazoval cestu k důstojnosti každé lidské osoby coby Božího dítěte. A potom – jde o mrtvého, který se nemůže bránit. Nechtěl bych být na místě toho, který to udělal, až mu dojde, co spáchal. Zabránit se tomu dalo asi tak, jako u každého jiného hrobu na veřejném hřbitově ..." napsal *generální vikář litoměřické diecéze P. Stanislav Přibyl CSsR*.

www.dltm.cz/vyjadreni-predstavitelu-litomericke-dieceze

Z Farnosti vratislavice nad Nsou

14. – 21. 8. 2010 Farní dovolená 2010

Letní farní dovolená má již dlouholetou tradici, máme za to, že na některých tradicích je dobré lpět. Během let jsme (zatím) nikdy nejeli na stejné místo, a to proto, že krásných míst v Česku je mnoho. Až budeme starší, budeme jezdit do nížin a rovin, zatím stále platí priorita pobytu na horách. Pojedeme dál než v loňském roce, ale blíž, než v roce předloňském. Chtěli bychom poznávat opět Šumavu, abychom to stihli dřív, než ji (snad ne úplně) sežere kůrovec a jiná havěť.

Místo pobytu: chata U Krtka, Nové Hutě 25, Vimperk

Těšíme se na letní dovolenkové společenství

Líba a Pavel Fišerovi

23. – 29. 8. 2010 Lužické hory 2010, dovolená pro mládež

Dalekou cestu až ke Karlovým Varům si letos odpustíme a podíváme se do míst blízkých, ale přesto krásných. Milovníci Kristiánova zaplesají, samota uprostřed hlubokých lesů a pískovcových skal Lužických hor je určitě nezklame. Auta nechte tentokrát doma (povolenky budeme mít pouze dvě) a raději osedlejte svá kola, protože německé pohraničí přímo láká k vyjížďkám. A osvěžujte němčinu, k hranicím je to, coby kamenem dohodil.

Program bude podobný tomu loňskému – první dva dny nás čeká společný táborový program. Zbytek týdne může každý strávit, jak se mu zachce.

Na společně strávenou dovolenou se těší

Dominik Fišer & spol.

ní pomocná organizace, či Červený Kříž s koníčkem pro náboženství.

Dvakrát, jenom v posledních dvou měsících Benedikt XVI. opakoval – ano, a vždycky s nádechem úzkosti – „Víře dnes hrozí, že vyhasne jako plamen, který nenachází výživu." Ve Fatimě připomínal obojetnost tolikerého aktivismu kněží, který se pachtí za tím jaké mravní, politické, společenské následky je třeba vytěžit z víry, aniž by se ptali, jaká je pravda a věrohodnost této víry. To totiž není dnes samozřejmé. A není to do té míry, že jsem jednou u stolu slyšel, jak mu uniklo důvěrné sdělení: „Dnes mě na Západě neudivuje ateista, ale věřící."

Určitá církevní inteligence a nomenklatury ho v jeho zneklidnění neposilují, ale často se zdá, že mu brání. Jak opakoval v těchto dnech, je si vědom, že větší nebezpečí pro církev pochází z jejího nitra a nejen hříchpeněz, horečné činnosti, a těla. Ví lépe než všichni ostatní (čtvrt století na kongregaci pro nauku víry nebylo marné), že leckterá teologie, někdy i šířená na katolických universitách, ba i papežských, je záludná, našeptává pochybnosti a podkopává jistoty. Ví, že tolik biblické exegese rozsekává Písmo svaté, jako by to byl jakýkoliv antický text a nekriticky přijímá metodu, která se nazývá „kriticko-historická", vytvořenou v 19. století ateisty nebo sekularizovanými protestanty a která je spíše ideologická než kritická. Základ, na kterém vše stojí, vzkříšení Ježíše v duchu i v těle, je uváděn v pochybnost, neli odmítán kněžími a frátery na katedrách. Ví, že základy katolické etiky jsou popírány v praxi tolikerou pastorálkou. Ví, že v seminářích hrstka zbývajících mladíků závisí více na sociologu nebo psychologu, i když jsou nevěřící, než na duchovním otci – na spirituálovi – a to prý je znamení „osvícené otevřenosti".

Jestliže plamen uhasíná, je to také kvůli tomu, že tak mnozí, jej neživí, i když by měli, ba dokonce pracují na tom, aby jej uhasili. Je tedy na čase házet do ohně otýpky a znovu objevit onu práci hledání věrohodnosti víry, onu shodu mezi „věřit" a „přemýšlet", která vždy v církvi existovala, a která byla po koncilu opuštěna. Je tedy na čase vrátit se k apologetice, aby se dala potrava pochodni. Kdyby ta uhasla, nic by už nemělo smysl a sv. Petr i s Vatikánem by mohl být předán UNESCU jako prosté „umělecké bohatství lidstva".

Není to náhoda, že monsignore Fisichella, specialista na apologetiku – nebo fundamentální teologii – se zdál Benediktovi XVI, že je nejvhodnějším topičem. Arcibiskupa čeká velmi náročná práce, a bude-li ji dělat dobře, pak bude kardinálem. Zde je pro církev v sázce všechno a nebudou stačit obvyklé kongresy a symposia, debaty, „katedry nevěřících" nebo obvyklá podrobná dokumentace pro vnitřní potřebu. Bude zapotřebí nových apologetů, respektujících všechny a zároveň nepoddajných a neohrožených při předkládání důvodů, pro které věřící není nikdy pověrčivý, protože evangelium je pravda.

Vittorio Messori / http://www.radiovaticana.cz/clanek.php4?id=13046

Co předcházelo jmenování arcibiskupa Fisichella?

„Pozornost budí to, že arcibiskup Rino, dosavadní předseda Papežské akademie pro život, byl jmenován předsedou nově ustavené Papežské rady pro podporu nové evangelizace. Papežskou akademii pro život nyní povede Msgre. Ignacio Carrasco de Paula.

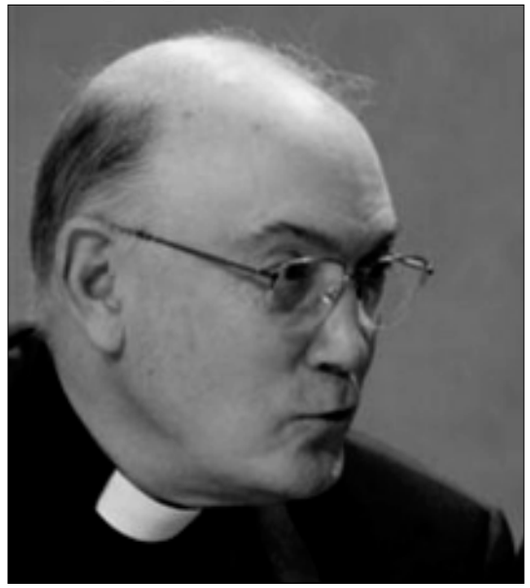

Katoličtí pro-life aktivisté vyjádřili naději, že tato změna stabilizuje instituci, jejíž jednota je rozvrácena od té doby, co část členů akademie proti Fisichellovi vystoupila

v souvislosti s jeho skandálním článkem v tisku, v němž kritizoval biskupské potvrzení automatických exkomunikací spojených s případem brazilské dívky, která šla na potrat. Někteří členové akademie dokonce výslovně požadovali jeho odvolání. Kongregace pro nauku víry dokonce musela kvůli dopadům a obsahu inkriminovanému článku vydat objasnění, že Církev nemění a nebude měnit svůj postoj k potratům."

www.cirkev.wordpress.com/2010/07/05/rozhlednuti-18/

Co se stalo v Papežské akademie pro život?

„Pět členů Papežské akademie pro život žádá demisi jejího předsedy arcibiskupa Rina Fisichelly. Vytýkají mu, že neobhajuje plnou úctu k lidskému životu. Informovala o tom dnes agentura AFP. Taková žádost o demisi je podle církevní agentury ve Vatikánu zcela neobvyklá. Členové papežské akademie soudí, že jejich předseda „nechápe, co to znamená mít naprostý respekt k lidským životům," uvedli v deklaraci, o níž informovaly četné internetové servery. Akademie má kolem stovky členů.

Mluvčí Vatikánu Federico Lombardi k tomu dnes (20. 2. 2010) na dotazy tisku sdělil, že tato deklarace nebyla adresována ani papeži Benediktu XVI., ani státnímu sekretáři Tarcisiu Bertonemu, jak by náleželo. Je tedy překvapivé a nekorektní, že byl takový dokument publikován, zdůraznil. Deklarace se objevila několik dní po plenárním zasedání Papežské akademie pro život. Vedl k ní článek arcibiskupa Fisichelly zveřejněný loni v březnu ve vatikánském deníku L'Osservatore Romano, kde se prelát zastal brazilské dívenky, která podstoupila umělé přerušení těhotenství po znásilnění. Arcibiskup brazilského města Recife tehdy exkomunikoval dívčinu matku i lékaře, kteří zákrok provedli. Fisichella prohlásil, že tento verdikt na ně dopadl „jako ostří gilotiny". Jeho postoj vyvolal odpor v akademii a v konservativních katolických kruzích. Kongregace pro nauku víry k tomu vydala „vysvětlení" a připomněla zásadně odmítavé stanovisko katolické církve k potratům.

http://claritatis.cz/zpravy/z-domova/pt-len-vatiknsk-akademie-d-demisi-jejho-pedsedy/3650

Benedikt XVI. se setkal se členy Papežské akademie Pro život

Vatikán 13. 2. 2010. „Věda sama nestačí k pochopení hodnoty lidského života ani k tomu, aby byl zaručen respekt k posvátnosti života. To je možné pouze tehdy, je-li uznán přirozený zákon, který nesepsala ruka člověka, ale Boha," zdůraznil Benedikt XVI. dnes dopoledne při setkání se členy Papežské akademie pro život, kteří se v těchto dneh sešli na plenárním zasedání. V jejich čele stál předseda akademie, arcibiskup Rino Fisichella.

„Myšlenka, že život je materie, kterou může věda libovolně manipulovat i pietismus, který se lehce dojímá před krajními situacemi a myslí, že to stačí jako respekt k lidské důstojnosti, jsou stejně nebezpečné jako stát, který při tvorbě zákonů týkajících se etiky činní sám sebe etickým principem a ignoruje nebo překrucuje přirozený zákon," varoval Svatý otec. Připomněl také, že dnes se boj o integrální lidský rozvoj odehrává právě na poli bioetiky.

„Jde o velmi delikátní a rozhodující prostředí, v němž s obrovskou silou vyvěrá zásadní otázka: zda je člověk svým vlastním výtvorem nebo jestli závisí na Bohu. Vědecké objevy na tomto poli a možnosti technických zásahů jsou tak rozvinuté, že nabízí volbu mezi dvojím pojetím racionality: té, kde je rozum otevřen transcendentnu a té, kde je rozum uzavřen v imanenci."

Bioetika potřebuje právě v okamžiku, kdy se objeví konflikt těchto interpretací, solidní základ, kterým je právě přirozený zákon, který do lidského srdce vepsal Bůh Stvořitel.

„Vědci se nesmějí domnívat, že mají v rukách pouze neživý a manipulovatelný materiál. Ve skutečnosti už od prvního okamžiku je život člověka charakterizován tím, že je to lidský život, a proto je stále, všude a přes všechno nositelem vlastní důstojnosti. Jinak budeme stále v nebezpečí účelového využívání vědy s nevyhnutelnými následky, klesneme ke svévolnému, diskriminačnímu jednání, hledícímu především na ekonomické zájmy."

www.radiovaticana.cz/clanek.php4?id=12422

Foto - Msgre. Ignacio Carrasco de Paula

tvaroslovím je patrná především na systému opěrných pilířů nebo na tvaru oken s lomenými oblouky.

Tento veskrze tradiční architektonický výraz je kombinován s moderním uměleckým projevem ovlivněným secesí, která ve své době inspirovala umělecké a kulturní dění v předních evropských metropolích. Secesní výtvarné ladění lze vysledovat na několika isolovaných prvcích, ale především na celkovém působení stavby. Hravá nesouměrnost fasád, užití prvků převzatých z profánní architektury i rozmanitost povrchů a materiálů užitých na jednotlivých průčelích dodávají celkovému výrazu na malebnosti, která se snoubí s representativností kostelní stavby.

Modernost se na kostelní stavbě projevila nejen ve smyslu výtvarném, ale také v užitých technologiích a materiálech. K předním ukázkám svého druhu patří tenkostěnná skořepinová klenba, která je vyztužena kovovou sítí a zavěšena na ocelových táhlech v úrovni krovu.

Dále bylo užito moderní podlahové krytiny s dobovým názvem padelith. Jednalo se o kombinaci dřevěných třísek a betonu, která poskytovala kvalitní tepelnou isolaci. V nejvyšším bodě klenby křížení býval zavěšen originálně tvarovaný kovový lustr, který bylo možné spouštět na kladce umístěné v krovu. Osvětlen byl také hlavní oltář, a to systémem pospojovaných žároviček, které lemovaly oltářní obraz a reliéfy.

Z původního bohatého vybavení kostela se do současnosti mnoho nedochovalo. Chybí nejen kostelní mobiliář, včetně lavic, kazatelny či oltářů, ale také výrazná nástěnná malba se zdobnými ornamentálními motivy či symboly evangelistů.

Částečnou představu o původní výzdobě kostelní stavby dokládá téměř uceleně dochovaný soubor vitrají s celofigurálními postavami světců a světic, který je libereckým unikátem ve své úplnosti i umělecké kvalitě. Zhotovení jednotlivých oken bylo financováno místními obyvateli, jejichž křestní jména často korespondují se jmény zpodobených světců. Tak například vitraj s vyobrazením sv. Antonína v presbytáři věnovala rodina Antona Königa, vitraj se sv. Augustou v severní části lodi věnovala Auguste Heitz Haerpfer rozená Salomon.

K dalším dochovaným částem původního vybavení patří mramorové kropenky při obou vstupech do kostela či kamenná křtitelnice oktogonálního tvaru s kovovým víkem završeným křížem.

V prostoru empory se nachází obraz sv. Antonína s Ježíškem, který býval součástí původního hlavního oltáře. V levé části vstupního kostelního průčelí je osazen reliéf s vyobrazením sv. Josefa jako tesaře v pracovním oděvu s pilou a sekerou. Reliéf odkazuje k osobě již zmíněného donátora Josefa Salomona, majitele prosperující továrny na sukno. Levé nároží předsazeného arkádového vstupu zdobí reliéf s postavou sv. archanděla Michaela. Figura v plné zbroji s mečem stojí na draku, symbolu pokořeného ďábla.

Alena Řičánková / Výstava ke 100. výročí posvěcení kostela

JUBILEJNÍ POUŤ MLÁDEŽE LITOMĚŘICKÉ DIECÉZE

Mládež litoměřické diecéze v tomto týdnu doputovala z Litoměřic až ke hrobu svaté Zdislavy v Jablonném v Podještědí. Jubilejní desátá pěší pouť za nová duchovní povolání a dobré křesťanské rodiny vyvrcholila v úterý 6. července 2010 slavnostní mší svatou, kterou celebroval litoměřický biskup Jan Baxant.

„Jiné“ svědectví podala ostrovanům komentátorka Timesů Antonia Seniorová. Svým čtenářům vysvětlila, že ženy potřebují osvobodit od mužské nadvlády. Ano, potrat je vražda, je to zlo, uznala a dodala: Ale „menší“ a osvobozuje.[7)]

Jako velmi svobodné musí paní Seniorová vidět černošské ženy z New Yorku. Dočetl jsem se v NY Postu, že v roce 2008 tam bylo zabito 89 469 nenarozených dětí, sedm na každých deset živě narozených. A černošské mámy dokonce častěji zabíjejí než rodí, zmíněný poměr v jejich případě činí tři ku dvěma.[8)]

10. března přišli k jistému vietnamskému hřbitovu estébáci a u vchodu vyvěsili ceduli „Na tomto pozemku je pohřbívání zakázáno“. 4. května zamířil na hřbitov, který existuje přes sto let, smuteční průvod, který doprovázel zesnulou dvaaosmdesátiletou paní. Policejní oddíly zaútočily na asi pět set lidí a řadu z nich zbily a zranily, pět desítek lidí zatkly. Rodina zesnulé pak byla donucena souhlasit s jiným místem jejího posledního odpočinku. 5. května vydalo vietnamské ministerstvo zahraničí prohlášení, že k žádnému incidentu nedošlo, že nikdo zatčen nebyl a že všechny zprávy o tom jsou jen protisocialistické pomluvy. Katolický biskup Joseph Chau Ngoc Tri však 6. května v pastýřském listu incident odsoudil. 17. května policie šest Vietnamců, kteří v průvodu šli, obvinila z narušování veřejného pořádku a útoku na veřejný orgán. Mezi zatčenými byl i 43letý Nguyen Nam. Při výslechu od něj policisté požadovali, aby lživě vypovídal proti jiným farníkům. Odmítl. Ztloukli ho. A znovu odmítl. Znovu byl zbit. 3. července ho z vězení propustili. Po několika hodinách zemřel.[9)] O šest milionů katolíků ve Vietnamu pečuje pět tisíc dvě stě kněží, další jeden tisíc a dvě stě kněží plní své poslání ve více než stovce zemí světa.[10)]

Tomáš Beran

[1)] http://www.uksw.edu.pl/pl/node/1688
[2)] http://tinyurl.com/322n8uu
[3)] http://ec.europa.eu/ceskarepublika/press/press_releases/10_397_cs.htm
[4)] http://tinyurl.com/2eup9y3
[5)] http://europa.eu/abc/12lessons/lesson_1/index_cs.htm
[6)] http://tinyurl.com/39258hx
[7)] http://www.lifesitenews.com/ldn/2010/jul/10070611.html
[8)] http://tinyurl.com/22lmqgj
[9)] http://vietcatholic.net/News/Html/81853.htm
[10)] http://tinyurl.com/38lzl9z

ZPRÁVY Z FARNOSTÍ

Stavba kostela

Kostel Sv. Antonína Paduánského v Liberci-Ruprechticích patří k významných sakrálním památkám města. Jeho základní kámen byl slavnostně položen 20. června 1909.

Následná stavba probíhala úctyhodnou rychlostí, a tak byl kostel, situovaný mezi školou a tehdejším hřbitovem, dokončen již následujícího roku. Vznikla tak architektonická dominanta, která se výrazně uplatňuje v okolní zástavbě a zároveň udává tón celé čtvrti. Kostel má půdorys latinského kříže s podélnou lodí, křížením, polygonálním presbytářem a původně otevřenou arkádovou předsíní s přiléhající schodišťovou věží.

Při jihovýchodním nároží stavby vyniká čtyřicet sedm metrů vysoká věž, v níž dosud visí jeden z původních zvonů, označený jménem kateřinského továrníka Josefa Salomona, který se finančně podílel na stavbě. Jemu byla také určena empora při severní straně presbytáře, z které bylo možné přímo sledovat průběh bohoslužby. Původně židovská rodina se společensky velmi angažovala a Josef Salomon byl později za své zásluhy v r. 1910 povýšen do šlechtického stavu jako Salomon von Hohenweeb a vyznamenán papežem.

Budova kostela je stavebně propojena s farou, která vznikla ve stejné době a jejíž architektonická podoba vychází z tradice libereckých obytných staveb.

Architektura kostela představuje dobově aktuální pojetí, které vychází z invenční kombinace historizujících slohů a moderních secesních prvků. Neogotika, coby ideální sloh sakrální architektury vznikající v druhé polovině 19. a na počátku 20. století, odkazovala k dlouhé církevní tradici. Inspirace gotickým

Krátké sdělení

Ve dnech 2. a 3. 7. 2010 na Velehradě biskupové přivítali informaci Kongregace pro bohoslužbu a svátosti a Papežské rady pro rodinu, že 27. listopadu 2010 během nešpor 1. neděle adventní bude Svatý otec v basilice Sv. Petra předsedat slavnostní „Vigilii za počatý lidský život“ a že je jeho přáním, aby se tato vigilie **slavila ve všech kostelích**. Biskupové se shodli na zařazení této slavnosti do liturgického kalendáře a na vydání liturgických textů pro tato každoroční slavení.

http://prolife.cz/?a=4&id=1176

21. červenec

Sv. Vavřinec z Brindisi, kněz 1. řádu a učitel církve

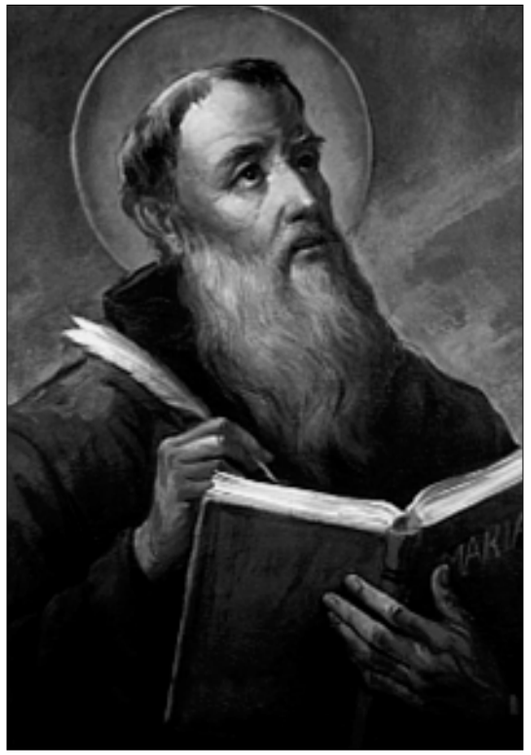

Narodil se 22. července 1559 v Brindisi v jižní Itálii. Jmenoval se Julius César Russo a jméno Vavřinec přijal, když ve Veroně vstoupil do kapucínského řádu (1575). Svou bystrou a pohotovou inteligenci využil ke studiu posvátných věd a také hebrejštiny a aramejštiny. Poté, co byl vysvěcen na kněze, procestoval jako velmi úspěšný kazatel celou Itálii a velkou část našeho kontinentu. Všechny své duchovní i duševní schopnosti věnoval apoštolské službě. Lidu mnoha národů kázal jejich jazykem a dával přednášky o Písmu svatém v hebrejštině samotným římským židům. V Praze založil první kapucínský klášter u kostela Panny Marie Královny andělů (1599). Během války proti muslimům v Maďarsku (1601) sám vstoupil na bitevní pole a dovedl křesťanské vojáky k vítězství. V řádu zastával několik význačných služeb: byl provinciálem v Benátkách a jiných italských provinciích a zastával také úřad ministra generála (1602 – 1605). Napsal mnoho vysvětlujících, teologických, obranných a řečnických děl, které mu vynesly titul učitele církve. Zemřel 22. července 1619 při jedné z diplomatických misí v Belemu na cestě do Lisabonu. 8. prosince 1881 byl prohlášen papežem Lvem XIII. za svatého a papež Jan XXIII. ho jmenoval 19. března 1959 učitelem církve.

Vavřinec Bohem poslán byl,
by jeho pravdu rozséval,
Duchem, jak pravý apoštol,
do různých zemí vést se dal.

Tam krále, vládce, knížata,
šlechtice jako prostý lid,
chudé stejně jak bohaté,
šel cestě spásy vyučit.

Obhájce víry Kristovy
temnoty bludů rozptýlil,
z řad Israele odpůrce
hebrejskou řečí usvědčil.

Slovy, jak šípy z plamene,
tak výmluvnými, zasáhl
i srdce v hrudi kamenné
a k pokání je obrátil.

Nad nepřítelem zvítězil,
svobodu vracel zajatým,
rozlámal krutá pouta vin,
otvíral nebe ztraceným.

Blažená svatá Trojice,
sláva buď tobě navěky,
a na přímluvu Vavřince
přidruž nás k sborům nebeským. Amen.

Z jeho kázání:

Abychom žili duchovním životem, který je nám společný s nebeskými anděly a blaženými duchy, s nimiž jsme stvořeni i my jako Boží obraz a podle Boží podoby, k tomu nutně potřebujeme chléb milosti Ducha svatého a Boží lásky. Ale milost a láska nemůže být bez víry, neboť bez víry se Bohu nelze líbit.[1] A víra nevzniká bez kázání Božího slova. Víra je z hlásání, hlásání pak se děje slovem o Kristu.[2] Kázání Božího slova je tedy nutné k duchovnímu životu, jako setí k životu tělesnému.

Proto říká Kristus: Jeden rozsévač vyšel rozsévat.[3] Vyšel rozsévač, hlasatel spravedlnosti, a víme z Písma, že tím hlasatelem byl Trojjediný Bůh, když dal na poušti živým hlasem z nebe celému lidu zákon spravedlnosti; jindy to byl Boží anděl, který na místě nářků vytýkal lidu přestoupení Božího zákona, a všichni synové Israele po andělově kázání se zkroušeným srdcem propukli v hlasitý pláč;[4] také Mojžíš hlásal všemu lidu zákon Boží na polích moabských, jak je to psáno v 5. knize Mojžíšově. A nakonec přišel Kristus, Bůh i člověk, aby hlásal Boží slovo, a za týmž účelem poslal apoštoly, jako dříve posílal proroky.

Kázání je tedy úkol apoštolský, andělský, křesťanský, božský. Neboť Boží slovo je plné veškeré dobroty, je to poklad všech dober. Z něho je víra, naděje a láska, z něho jsou všechny ctnosti, všechny dary Ducha svatého, všechna blahoslavenství v evangeliu, všechny dobré skutky, všechny životní zásluhy, všechna sláva nebeského ráje: Buďte vnímaví pro slovo, které do vás bylo vloženo jako semeno a může zachránit vaši duši.[5]

Slovo Boží je pro rozum světlem (osvícení) a pro vůli ohněm (inspirací), aby mohl člověk poznávat a milovat Boha. A pro vnitřního člověka, který žije skrze milost z Ducha Božího, je chlebem a vodou: ale chlebem, který je sladší než med a plástev medu, vodou, která je lepší než víno a mléko. Je pro duši duchovním pokladem zásluh, a proto se o něm říká, že je zlatem a převzácným drahokamem. Na srdce zatvrzelé v nepřestech je kladivem, a proti tělu, světu a ďáblu je mečem, který ničí všechny hříchy.

[1] Srov. Žid 11, 6.
[2] Řím 10, 17.
[3] Mt 13, 3.
[4] Srov. Sd 2, 4.
[5] Jak 1, 21.

Františkánský breviář

RODINA A ŠKOLA

ODLUKA CÍRKVE OD STÁTU?
ZDA A V ČEM?

V tisku, televizi a rádiu slýcháme debaty o odluce církve od státu, o financování církví[1] a dále o dluhu, který by stát měl církvi vrátit a další podobné úvahy[2].

Chtěl bych zde stručně objasnit některé tyto pojmy, čísla a skutečnosti.

Změna poměrů po listopadu 1989 vrátila církvím jejich svobodu, nebyla však dosud vyřešena otázka vztahu církví a státu z hlediska jejich ekonomického zabezpečení. Právně trvá vztah zavedený v roce 1949, kdy stát na sebe převzal veškeré hospodářské zajištění církví. Avšak omezení ekonomické závislosti církví na státu bude v budoucnu nevyhnutelným řešením.

Platy duchovních se u nás hradí ze státního rozpočtu a církve mohou kněžím přilepšit z příspěvků od svých věřících.

Financování církví u nás je nutné rozdělit minimálně na dvě části. První se týká vlastního provozu církví (platy duchovních a provoz far a biskupství), druhá část jde na opravy a údržbu významných kulturních památek. Že je těchto financí na opravy málo, je snad každému známo. V této souvislosti není třeba zdůrazňovat, že jsou to především církevní objekty, které do naší vlasti přitahují zahraniční turisty.

Úplně jinou kapitolou ve financování církví je činnost církví ve školství, zdravotnictví a v sociální oblasti. Zde by měla podpora státu zůstat na stejné úrovni, jako je tomu u ostatních organizací. Kvalita těchto služeb je nejvýš žádoucí a prospěšná a zbaví stát a obce v budoucnosti mnoha starostí.

Je tedy třeba rozlišovat: financování památkové péče a financování školství. Např. v památkové péči se péči financuje

vysílání z Paříže, Mnichova, Montrealu, Londýna a Washingtonu. Fara se v době, kdy generál Jaruzelski ve svých koncentrácích věznil ty, jichž se bál, stala významným ohniskem, kam přijížděla pomoc z celého světa. Od Poláků z exilu, od charitavních a humanitárních organizací, od cizích vlád. Tisíce kamionů naložených léky, jídlem a dalšími věcmi přijímal otec Henryk Jankowski, od něhož balíčky putovaly do nemocnic a do rodin po celém Polsku. Když ve čtyřiaosmdesátém polští estébáci zavraždili kněze Jerzyho Popiełuszka, gdaňští dokaři se rozhodli držet na faře u otce Jankowského stráž. Říkal jim tenkrát: Je dobře, že jste tady. Já ochranu nepotřebuji, ale lidé, kteří pociťují strach, potřebují vidět, že jsme jednotní, že jsme v solidaritě silní. Že se nesmíme bát. Pan Roman Gałęzewski, předseda Solidarity z loděnic, se kněze ptal, jestli se nebojí persekucí. Otec Jankowski odvětil: „A z čeho mám mít strach? Vždyť jde jenom o život." Rektor varšavské University kardinála Stefana Wyszyńského Henryk Skorowski v kondolenci, již v minulých dnech adresoval gdaňskému arcibiskupovi, pokládal za potřebné připomenout slova otce Jankowského z roku 2005: „Kam míříš, dnešní světe, světe bez Boha, bez Církve, bez náboženství, bez vlasti, bez cti, bez mravních norem. (...) Kam míříš světe s kultem síly, násilí a peněz? Odpověď je jen jedna. Takový svět směřuje k vlastní záhubě!!!"[1)]

Jesuitské kulturní středisko ve Varšavě uspořádalo konferenci čtyř desítek lektorů sociálního učení Církve na téma polského předsednictví v Evropské unii. Podle profesorky Aniely Dylusové může být vedení Unie Poláky (od 1. července 2011) příležitostí pro katolíky oživit odpovědnost za Evropu, mohou například využít institut občanské legislativní iniciativy.[2)]

Jen čistě teoreticky si dokáži představit, že by taková „katolická iniciativa" vyústila do prosazení změny například v dosavadní unijní neúctě k člověku. Kromě všelijakých administrativních bariér[3)] by totiž Evropská komise nesměla usoudit, že iniciativa míří proti unijním „hodnotám". A ty pokládá Unie za tak ohromné, že už se dokonce rozhodla je exportovat. V červnu přijal europarlament usnesení „O pokroku směřujícím k dosažení rozvojových cílů tisíciletí", jeho dvaačtyřicátý článek unijní členstvo nabádá podporovat v rozvojových státech „bezpečné provádění potratů" či „poskytování pomůcek pro reprodukční zdraví ve formě léčivých přípravků pro záchranu života a antikoncepce, včetně kondomů".[4)] Chytáte se nad logikou toho jazyka za hlavu? Nechytejte, Unie sama říká, že pečuje o „harmonický vztah mezi tradicí a pokrokem"[5)], a úkolem nás, občanů Unie, není chytat se za hlavu, nýbrž se z té harmonie těšit.

Disharmonicky v tomto směru poněkud působí svědectví britské zpěvačky Jackie Cluneové. Daily Mail informoval, že tato bývalá homosexuální žena se rozešla se svou minulostí. Do „homosexuálního světa" vstoupila poměrně pozdě, vychovávali ji v tradiční katolické irské rodině a ve svých sedmnácti letech se zamilovala do jistého muže. Jenže jako studentka se prostřednictvím divadelního umění dozvěděla, že heterosexualita je jen „konstrukt", který je potřeba změnit. Pod vlivem tohoto kumštu se se svým chlapcem rozešla a dvanáct let pak žila homosexcuálně. Od roku 1988 do roku 2000 se také účastnila homosexuálních průvodů. Už na ně nechodí. Potkala muže, vzali se a šťastně vychovávají čtyři děti. Po prý emociálně vyčerpávajících vztazích s lidmi stejného pohlaví to pro ni byl „závan svěžího větru", říká, možnost vidět, jak destruktivní její předchozí vztahy byly, a jak naplňující a o autonomii nepřipravující je manželství.[6)]

Židovští odborníci, např. Josef Lichten, pečlivě zdokumentovali, jak Vatikán řídil ukrývání židovských uprchlíků. Pius XII. navíc na sebe vzal osobní odpovědnost za děti deportovaných židů. Podíl židů, kteří přežili, byl v Itálii daleko větší, než tomu bylo v jiných zemích, což byl z velké části výsledek úsilí církve. Odhady počtu židů, zachráněných po celé Evropě v důsledku úsilí Vatikánu dosahují až 700 000.[4]

Lapide shromáždil další dokumentaci ve své knize a zveřejnil mnoho dokladů, mezi nimi i ten, jímž 20 000 židů ze střední Evropy žádají Pia XII: „Dovolte nám požádat o velkou čest, abychom mohli osobně poděkovat Jeho Svatosti za velkodušnost, kterou nám prokázal, když jsme byli pronásledováni během strašného období nacismu.“ To je také jeden z důvodů, proč vedoucí rabín v Římě Israel Zolli konvertoval na konci války ke katolicismu, a jako výraz vděčnosti přijal vlastní jméno papeže Pia XII. Eugenio.

Židovské organizace vyjádřily vděčnost za značný počet lidských životů, které Pius XII. pomohl zachránit a Světový židovský kongres dokonce poslal Vatikánu velký peněžní dar jako uznání za to, co papež Pius XII. podnikl ve prospěch pronásledovaných židů. Ze stejného důvodu po smrti Pia XII. pronesla v plenárním zasedání Spojených národu israelská ministryně zahraničních věcí Golda Meyrová pohnutou pochvalou:

> Během deseti let hrůzného panství národního socialismu, kdy náš lid prošel strašlivým mučednictvím, pozvedl tento papež svůj hlas, aby odsoudil katy a vyjádřil soucit s obětmi.[5]

Fysik Albert Einstein, sám židovský uprchlík před nacismem napsal:

> Katolická církev byla jediná, kdo protestoval proti hitlerovskému útoku na svobodu. Dosud jsem se o ni vůbec nezajímal. Ale dnes pociťuji velký obdiv k církvi, která jediná měla odvahu se zasadit za objektivní pravdu a zodpovědnou svobodu.[6]

---

[1] Narodil se v Kanadě, během 2. světové války sloužil u 178. dopravního oddílu 8. britské armády. Pak emigroval do Israele, kde se dal do vládních služeb. Byl israelským konsulem v Miláně.

[2] Londýn, 1967.

[3] Sr. „Řád“ 2/98, s. 29.

[4] Srov. G. S. JOHNSTON, *Nikdy neodeslaný papežův dopis,* „Mezinárodní katolický report“, č. 2, 1998, s. 41.

[5] Srov. „Řád“ 2/98, s. 28 – 29.

[6] Srov. „Řád“ 2/98, s. 29.

Jaroslav V. Polc

Poznámka redakce:

Ion Mihai Pacepa, vysoký důstojník rumunské rozvědky, který v roce 1978 desertoval na Západ, informoval, že Hochhut ve hře Náměstek zpracoval námět, který pro něj v rámci diskreditační kampaně proti Vatikánu vyrobil špičkový specialista KGB na desinformace, generál Ivan Ivanovič Agajanc (rozsáhlé svědectví z 25. 1. 2007 publikoval Pacepa pod názvem Moskevský útok na Vatikán, Moscow's Assault on the Vatican, v časopise National Review Online; je k disposici na adrese:

http://article.nationalreview.com/303351/moscows-assault-on-the-vatican/ion-mihai-pacepa).

ZPRÁVY JINDE NEDOSTUPNÉ

CO V MÉDIÍCH NEBYLO (25-08/2010)

Zdravím čtenáře!

Polsko, jak jsem se od českých novinářů nedozvěděl, ztratilo další osobnost své moderní historie, cukrovce podlehl někdejší kaplan gdaňských dokařů, otec Henryk Jankowski. Pamatuji se na vlastní úžas, s jakým jsem před mnoha lety hleděl na fotografii z gdaňské loděnice V. I. Lenina, která mi přišla do ruky. Ukazovala kněze, jak zpovídá klečícího dělníka uprostřed kruhu dalších dělníků. Bylo to v době nejslavnější východoevropské stávky: letního boje gdaňských dokařů (a později celého Polska) za povolení nezávislých odborů v roce osmdesátém. Otec Jankowski byl tehdy první duchovní, který mezi dokaře přišel. Psal se sedmnáctý srpen 1980. Často jsem pak slyšel o otci Jankovském a jeho faře sv. Brigyty v době válečného stavu, když jsem poslouchal polská

konkrétní kulturní památka, lhostejno, zda se jedná o stavbu církevní či jinou. Nejde tak o přímou podporou církví.

V roce 2007 vynaložilo Ministerstvo kultury ČR celkem 1,3 miliardy Kč na financování činnosti církví (tj. pro představu 127 Kč přepočteno na každého obyvatele a cca 267 Kč na pracujícího). *V roce 2009 se jednalo celkem o 1,387 mld. Kč, z toho na platy duchovních 1,276 mld. Kč.* Nejvyšší podíl z této položky tvoří tedy platy duchovních, zaokrouhleně jedna miliarda včetně pojistného. Administrativní náklady na činnost samotného Ministerstva kultury byly v rozpočtu odhadnuty na 208 milionů Kč. *Podíl odboru církevní agendy na tomto čísle je však zcela minimální; Ministerstvo kultury plní úkoly státní správy v celé řadě dalších oblastí.*

Pro porovnání, jaká je to asi položka, můžeme uvést jiný údaj z téhož roku. V roce 2007 bylo ve věznicích v ČR celkem 18 816 vězněných osob a ve Vězeňské službě ČR pracovalo 10 584 zaměstnanců (z toho 6 675 příslušníků Vězeňské služby). Na jednoho dozorce tak připadali 3 vězni. Celkové výdaje na vězeňství v roce 2007 vystoupaly na 7,66 miliard Kč, což činí 748 Kč na jednoho obyvatele.

Jak je to s financováním církví v ostatních evropských státech kolem nás? Tyto problémy vztahu církve a státu se v poměrně nedávné době musely řešit ve všech státech Evropy[3]. Pro zjednodušení je toto srovnání uvedeno z pohledu katolické církve. Nejdříve je u každé země popsáno ekonomické zabezpečení a potom systém financování památkové péče.

Nejprve státy nám nejbližší:

Polsko

Polsko je první zemí střední Evropy, která přistoupila k nápravě křivd způsobených církvím v době komunistické totality. Příslušný zákon byl přijat 17. května 1989, tedy ještě před prvními svobodnými volbami v květnu 1989. Zákon vytvořil tzv. majetkovou komisi, složenou paritně ze zástupců státu a katolické církve, která o jednotlivých restitučních nárocích rozhodovala. Velká část restitučních nároků katolické církve je tak do dnešního dne vypořádána.

Vedle toho existuje v Polsku tzv. církevní fond, původně založený v březnu 1950. V současné době se z církevního fondu, který je organizační součástí ministerstva vnitra a veřejné správy, hradí zejména zdravotní a sociální pojištění kněží, řádových bratří a sester nebo studentů teologie, v daleko menší míře pak sociální, vzdělávací a charitativní činnost. Účelnost existence fondu je předmětem debat. Činnost církevního fondu je totiž výjimkou z jinak obecného pravidla, že stát ani ostatní státní organizace nepodporují a nedotují církve ani jiné náboženské instituce.

Stát podporuje církve formou dotací na kulturní či vzdělávací projekty či podporuje činnost církevních škol i univerzit. Stejně jako v České republice však nelze v tomto případě mluvit o přímé podpoře církví, ale o podpoře činností, které vykonávají vedle církví i jiné subjekty.

Polsko také umožňuje daňové zvýhodnění dárců.

Slovensko

Situace na Slovensku se od české liší. Na Slovensku již proběhlo majetkové vyrovnání státu s církvemi, a to formou naturálního vydání převážné většiny původního církevního majetku. I přes to stát nadále podporuje církve podle zákona č. 218/1949 Sb., o hospodářském zabezpečení církví a náboženských společností státem. Tento zákon je platný i v České republice a na jeho základě stát přímo hradí platy duchovních a některé administrativní a věcné náklady církví. K 31. prosinci 2008 byl evidenční počet duchovných financovaných z prostředků státního rozpočtu celkem 3 502 osob, přičemž průměrný plat duchovního byl 14 095 Sk (467 eur).

Maďarsko

I v Maďarsku již alespoň k částečné nápravě majetkových křivd z doby komunismu došlo. Zvláštní komise složená ze zástupců státu a církví shromáždila podklady o několika tisících budov sloužících převážně k pastoračním a administrativním účelům a vypracovala har-

monogram jejich postupného vydávání. V některých případech byla naturální restituce nahrazena finanční kompenzací. Tento postup však v průběhu času narazil na omezené možnosti státního rozpočtu. V roce 1998 došlo ke sjednání konkordátu se Svatým stolcem, který mimo jiné řešil i majetkové otázky. Oplátkou za to, že katolická církev prohlásila své restituční nároky za uspokojené, se stát zavázal dořešit problém církevního majetku, který dosud nebyl navrácen. Mělo se tak stát kombinací další naturální restituce a finančního odškodnění. Podle dohody necelých 900 nemovitostí bude navráceno v letech 1998 – 2011 v rovnoměrných částech v ročních intervalech. Ostatní majetek se vydávat nebude. Jeho hodnota byla oceněna na 42 miliardy forintů (tj. cca 5,4 mld. Kč). Tento majetek byl převeden do virtuálního reparačního fondu majícího povahu dlouhodobého vkladu, který bude valorizován podle inflace maďarské měny, přičemž katolické církvi měl být na časově neomezenou dobu vyplácen výnos tohoto majetku, a to v letech 1998 – 2000 ve výši 4 %, od roku 2001 ve výši 5 %.

Tyto zásady vyplácení odškodnění za komunisty odňatý majetek byly posléze aplikovány i na další církve.

Kromě této přímé podpory umožňuje Maďarsko tzv. asignaci z daně z příjmu – 1 % této daně může daňový poplatní odkázat na podporu určité církve.

Rakousko

Rakouská republika a Svatý stolec uzavřely dohodu o církevním majetku dne 23. 6. 1960. Dohoda zrušila státní dohled nad církevními prostředky, umožnila církvi určování jejich výše, zrušila povinnost církve předkládat státním orgánům církevní rozpočty a zdůvodňovat jednotlivé rozpočtové položky. Příjmy církve tvoří: 85 % církevní příspěvky, 10 % výnosy majetku (hlavně půdy) a 5 % sbírky, dary, ostatní podpora ve formě renty za nevrácený zkonfiskovaný majetek.

Stát hradí vyučování náboženství, platí zaměstnance teologických fakult a církevních soukromých škol. Zákon o církevních příspěvcích je státním zákonem. Zásady výše příspěvků jsou určeny církevním předpisem na základě zákona. Církev stanoví výši církevního příspěvku v závislosti na příjmech podléhajících zdanění a výběr poplatků provádí vlastními orgány. *Je potřeba zdůraznit, že církevní příspěvek není příspěvek státu, ale daňových poplatníků. De facto se jedná o církevní daň, kterou musí členové církve platit – jde o systém velmi podobný německému. Zatímco církevní daň vybírá stát, církevní příspěvek vybírá církev sama.*

Financování památkové péče je organizováno skrze vyhlášky vydávané orgány památkových reservací a měst o zabezpečení památkové péče na jejich území. Státní památková péče při ministerstvu kultury řeší ty problémy, které nejsou těmito vyhláškami pokryty. Státní památková péče se tedy týká především kostelů, hradů a zámků, zatímco kláštery dostávají jen malou podporu, protože se předpokládá, že opravy financují z výnosů vlastního pozemkového majetku. Kromě toho při ministerstvu kultury existuje fond na podporu oprav farních kostelů, který pracuje na základě dvouletého plánu rekonstrukcí. Dalšími zdroji financí pro údržbu a opravy jsou loterie a nadace.

Slovinsko

Převážným zdrojem finančních prostředků slovinských církví jsou dary, příspěvky a sbírky. Stát podporuje činnost církví v obecně prospěšných oblastech (školství, zdravotnictví, sociální služby) stejně jako činnost jiných organizací v těchto oblastech. Jako přímou podporu církví lze označit státní dotace poskytované na sociální pojištění duchovních. Tyto dotace činily v roce 2007 celkem 2 240 344 eur ve prospěch cca 1 140 duchovních.

Ostatní přímá státní podpora činnosti církví je pak spíše symbolická. V roce 2007 činila jen 37 600 eur. V porovnání s tím je významnější podíl státu na financování památkové péče o církevní budovy.

Slovinsko podporuje církve i v daňové oblasti. Zvýhodňuje církevní dárce a církve osvobozuje od řady daní a poplatků.

Z českého pohledu je zajímavá skutečnost, že vztah mezi církvemi a státem je zapsal svou hru dlouho po 2. světové válce, ale v době, kdy nebyly plně zveřejněny doklady týkající se holocaustu. Je také první, kdo vznesl toto obvinění.

Jedním z největších zastánců činnosti Pia XII. ve prospěch pronásledovaných židů, je Pinchas E. Lapide.[1]

K jeho knize *Three Popes and the Jews*[2] zavdala podnět právě Hochhuthova hra z roku 1963. Lapide nezavírá oči před vztahy církve k židům během dvaceti století. On sám přišel v prosinci 1943 v jižní Itálii do přímého styku s dvěma tábory, v nichž Vatikán vydržoval 3 700 židovských uprchlíků a chránil je před nacisty. V Římě se pak setkal s židy, kteří připisovali svou záchranu Piu XII., a viděl stovky vděčných židů ze všech národů na papežských audiencích, kteří tam přišli, aby Piu XII. osobně poděkovali. Lapide podává i jména zachránců. Jeden z nich, biskup Giuseppe Maria Pantalucci z Campagně spolu s dvěma členy své rodiny skrýval 961 židů. Jeho příbuzný byl pak zatčen nacisty a umučen v Dachau. Františkánské sestry v Budapešti skrývaly ve svém konventu 150 židů – 120 dětí a 30 dospělých – a představená Maria-Etela získala tisíce papežských pasů a ochranných dopisů, které papežský nuncius Rotta rozděloval mezi židy. Koncem války zahynula při výbuchu granátu.

Od roku 1942 až do prosince 1943 vystoupil počet papežských palantinských gardistů z 300 na 4 000 mužů, z nichž všichni obdrželi vatikánský pas. Z tohoto počtu asi 400 byli židé, z nichž 240 se skrývalo ve Vatikáně. Dalších 3 000 židů žilo v papežské letní vile v Castel Gandolfo, která je součástí Vatikánského státu.

Když nacisté obsadili Řím, žilo v městě 9 500 židů. Když byl vydán rozkaz k jejich zatčení, nacistické policejní oddíly mohly najít pouze 1 259. Ostatní na příkaz Pia XII. našli útulek v 155 kostelích, klášteřích, konventech a v samotném Vatikáně. Lapide odhaduje, že na zásah Pia XII. a s pomocí katolických kněží bylo zachráněno asi 40 000 židů v Itálii.

Proto rabín Pinchas Lapide navrhl, aby byl v Jerusalémě vysázen na paměť Pia XII. les z miliónu stromů, neboť takový byl podle jeho mínění počet židů zachráněných přímo nebo nepřímo papežem.[3]

Změřením plánů z roku 1683 v podstatě skončily královy naděje na svázání Uher s Polskem, přičemž další polské kroky vůči Otomanské říši směřovaly na jihovýchod, tedy k Podolí, Jedisanu (historická oblast v rámci dnešní Ukrajiny, ohraničená Dněstrem, Černým mořem a Jižním Bugem; už víme, že na západě hraničí se zeměmi Budžakem a Besarábií, na severu s Podolím a na východě s Divokými poli), Budžaku a Moldávii. Polský král, politicky i strategicky vytlačený z Uher, se nevzdal záměrů expandovat směrem na jih a získat pro svého syna knížecí trůn, tentokrát se však jeho politika, na rozdíl od dřívějšího úsilí vzhledem k Prusku a Slezsku, případně Uhrám, shodovala se zájmy šlechty.

Ronald Lasecki / Prawica.net
Překlad ACS
Foto

- Král Jan III. Sobieski se setkává po bitvě o Vídeň s císařem Leopoldem I. u Schwechatu 12. 9. 1683. Schwechat jihovýchodně od Vídně je dnes městem známým díky mezinárodnímu letišti Vídeň-Schwechat.

Artur Grottger, olej na plátně 101 cm × 157 cm, 1859, Umělecká galerie ve Lvově.

Československo a Vatikán během 2. světové války

Obhájci Pia XII.

(Ze Semináře církevních dějin pořádaného Ústavem pro soudobé dějiny v roce 1999/2000)

Hra Rolfa Huchhutha *Náměstek* poprvé představila papeže Pia XII. jako tichého – a provinilého diváka holocaustu. Hra nejenže vzbudila živý zájem světové veřejnosti, vždy náchylné sledovat skandály, ale také vyvolala polemiku, která trvá dodnes. Hochhuth

vezíra a dělil se na provincie čili pašalíky čili vijálety neboli bejlerbejiliky, v jejichž čele byl paša čili válí neboli bejlerbej, polsky beglerberg; nižší jednotkou byl sandžak a nižším pánem byl derebej) Kary Mahmeda. Osmané drželi stále i některé pevnosti, mezi nimi Újvár a Ostřihom. Polský král mezitím plánoval pokračovat v útoku ještě dříve, než nastane zima, a udeřit na Budu, aby nadobro zničil osmanskou armádu. Tak by ovládl střední Uhry podél Tisy a Dunaje, čímž by společně s územím pod kontrolou kuruců (na východ od Nitry) získal výhodnou posici pro případné sjednocení celých Uher pod svým žezlem. Takový scénář byl velmi pravděpodobný, neboť na podzim roku 1683 se vztahy mezi kurucy a Poláky staly nejvřelejší, a vůdci kuruců, mezi nimi sám Imre Thököly, vysílali k polskému králi posly s ujištěním o jejich poddanosti a poslušnosti. Mnoho Maďarů také vstoupilo pod prapor krále. Ovládnutím středních Uher a zajištěním dědického nároku na uherský trůn by kralevici Jakubovi vzrostla šance na obsazení i polského trůnu, a oběma královstvím pod týmž panovníkem by se otevřely nové výhledy co do vlivu směrem k Sedmihradsku, Banátu, dále rumunského Valašska, Moldávie, Budžaku (historické území tvořící jižní část Besarábie, tj. jihovýchod Moldávie; dnes je součástí Ukrajiny) a celého Balkánu, včetně černomořského pobřeží, které by tehdy mohlo být vysvobozeno ze sultánské vlády a uspořádáno civilizovaně dle polských zájmů a plánů.

Takové plány se nehodily do geopolitické koncepce císaře Leopolda I., který usiloval ztlumit povstání kuruců a podřídit si silou celé Uhry, následně zamířit výboj po směru řeky Moravy a dále Dunaje do Srbska. Císař, vědom si nevalného hospodářského a finančního zajištění polských sil, se je snažil odvést od záměru zaútočit na střední Uhry a nasměrovat na sever; tak by se Jan III. Sobieský, nedosáhnuvší předpokládaných cílů, musel vrátit za hranice svého království. Zároveň s tím začaly dvorské kruhy ve Vídni zjišťovat možnosti jednostranné dohody s Osmany! Polský král se z obavy, že Rakousko podepíše separátní mír, který by Polsko ponechal osamoceno tváří v tvář mocné Osmanské říši, vládnoucí od Podolí (Podolí je historický kraj ve východní části střední Evropy; rozkládá se na jihozápadě dnešní Ukrajiny, zasahuje i do severního Moldavska, protékají jím řeky Jižní Buh a Dněstr, jenž tvoří jižní hranici, na severu sousedí s Volyní, na západě s Haličí, na jihu s Besarábií, tj. Moldávií, a na východě už s východoevropskými Divokými Poli) po Dněpr, rozhodl pokračovat ve válce dle rakouských návrhů, jen aby zabránil politické isolaci vlastního státu.

Po ukončení dříve zmíněné kampaně, jejímž zlomem, jak se ukázalo, byla druhá bitva u Párkány (9. října; již jsme uvedli, že jde o Štúrovo) vedoucí k rozbití jednotek Kary Mehmeda a dobytí pevnosti sjednocenými křesťanskými silami pod vedením Jana III. Sobieského, měly rakouské oddíly přezimovat v ležení na západním Slovensku a již značně prořídlá polská armáda na Slovensku východním. Král ve svých plánech předpokládal, že jarem obnoví účast na maďarské válečné scéně, vytlačí Osmany daleko na jih nebo je přinutí podepsat výhodné mírové ujednání, čímž vzroste význam polské politiky v Uhrech. Tyto plány zkřížili dva lidé: litevský vrchní hejtman (vrchní velitel) Kazimierz Sapieha a polní hejtman (zástupce vrchního velitele) Jan Ogiński velící desetitisícovému korpusu litevských vojsk, kteří nestihli dorazit k Vídni, a tak na králův rozkaz 4. září 1683 překročili se svým vojskem uherskou hranici, aby se spojili s polskou armádou. Příchod tak početného vojska mohl ochromením posádek osmanských pevností značně ovlivnit operační situaci na Slovensku a změnit postavení kuruců. S druhými, poté co Leopold I. odmítl *Thökölyho* požadavky, Jan III. Sobieský vedl jednání ve věci vytvoření polsko-uherské unie. Rozhovory probíhaly kvůli nerozhodnosti polské strany velmi ztěžka, přičemž příchod litevské armády, která na výslovný pokyn králi nepřátelské vysoké šlechty začala rabovat a plenit Oravu i přilehlé slovenské oblasti, vedl ke konečnému přerušení vyjednávání maďarskou stranou a vyvolal mezi slovenským obyvatelstvem protipolské nálady. Vyčerpané královské oddíly, připravené o vyhlídku politického úspěchu, a navíc rozdělované obstrukcemi velitelů a senátorů, kteří doprovázeli vojsko, se v prosinci vrátily na území Polska.

kotven soustavou smluv. Vedle konkordátu se Svatým stolcem Slovinská vláda uzavřela i řadu dohod s nekatolickými církvemi. Obdobně je tomu i na Slovensku.

Litva

Finanční podpora církví ze strany státu je v Litvě dosti rozmanitá. V řadě oblastí (školství, zdravotnictví) jsou však církve podporovány spolu s dalšími neziskovými subjekty. Stát přispívá v Litvě na sociální a zdravotní pojištění duchovních v případě tzv. tradičních církví (tj. nikoliv všech státem uznaných). Stát hradí mzdy učitelů náboženství na veřejných školách a finančně podporuje katolický vojenský ordinariát. Finanční podporu poskytují církvím i města, např. na opravu památek.

Na základě smlouvy mezi Litvou a Svatým stolcem je katolická církev osvobozená ode všech daní. Tradiční církve jsou osvobozeny od řady daní také formou zákona.

Chorvatsko

Úprava financování je v případě katolické církve dána mezinárodní smlouvou mezi Svatým stolcem a Chorvatskou republikou. V ní se Chorvatsko zavázalo provést restituci církevního majetku a poskytnout finanční náhradu za majetek, který restituovat nelze. Celkovou hodnotu kompenzace smlouva neurčuje – to je záležitostí zvláštní komise. Stanoví však, že odpovídající část kompenzace stát vyplácí každé tři měsíce na účet Chorvatské biskupské konference, která je dále rozdělí mezi (arci)diecéze, instituty zasvěceného života a společnosti apoštolského života podle hodnoty majetku, který jim byl odňat.

Vedle toho náleží katolické církvi státní podpora ze státního rozpočtu ve výši dvou průměrných hrubých platů na jednu farnost. Tato částka se převádí Chorvatské biskupské konferenci, resp. do jejího fondu pro vydržování duchovních a dalších církevních zaměstnanců.

V daňové oblasti mají církve v Chorvatsku status neziskových organizací.

Ze států Západní Evropy uveďme jen některé:

Německo

Financování církve vychází z ústavního uspořádání vztahů mezi církví a státem, které chápe církev jako veřejnoprávní instituci, protože uznává její prospěšnost pro rozvoj obecného blaha celé společnosti. Stejné postavení mají i křesťanská společenství protestantská. Zákon umožňuje zdaňovat jejich členy zvláštní daní. Daň vybírá stát a odvádí ji diecézi. Výběr daně provádí zaměstnavatel. Příjmy církve tvoří: 80 % církevní daň, 10 % státní subvence, 5 % sbírky a dary a 5 % výnosy z majetku a státní odškodnění za sekularizaci církevního majetku v minulých stoletích. *Pro zajímavost: systém církevní daně byl zaveden v době nacistické totality.*

Památková péče je záležitostí jednotlivých spolkových zemí a je v každé z nich uspořádána odlišně. Např. v Porýní-Vestfálsku je podřízena ministerstvu vnitra a vypracovává dlouhodobé programy obnovy, financované zemskou vládou. Údržbu, drobné opravy a rekonstrukce hradí církve.

Itálie

Financování církve bylo mezi Svatým stolcem a vládou dohodnuto smlouvou o církevních zařízeních, správě církevního majetku a platech kněží dne 15. 11. 1984. Tato smlouva byla převzata zákonem z 20. 5. 1985 do italského právního systému. Bylo jí zrušeno státní financování platů kněží a od 1. 1. 1989 byla zavedena tzv. daňová asignace. Podle ní stát umožňuje každému plátci daně z příjmu, aby sám rozhodl, zda 0,8 % této daně věnuje státu nebo církvi na církevní, sociální a humanitární účely. Podíl těch, kteří se nerozhodnou se dělí ve stejném poměru, v jakém ho určili ti, co se rozhodli. Výši daňové asignace určuje paritní komise vlády a biskupské konference. Pro hladký přechod se stát zavázal z výtěžku této daně po dobu tří let dorovnávat částku získanou církví jednorázovými dotacemi. Kromě daňové asignace je zaveden systém zvýhodněných darů. Od 1. 1. 1989 může každý občan darovat Ústřednímu ústavu pro zaopatření kléru na platy a obživu kněží dar, který je odečitatelnou položkou od zdanitelných příjmů. Tento zdroj však není nikterak

významný. Stát navíc pomáhá církvi financovat její činnost sociální, kulturní, zdravotnickou a další.

Památková péče je pro velký počet církevních památek často značné kulturní hodnoty podporována státem, provinciemi a obcemi. Biskup určený italskou biskupskou konferencí koordinuje tuto činnost se státními orgány.

Španělsko

Od 1. 1. 1988 převzalo také Španělsko systém daňové asignace jako náhradu za státní dotace. Pro první rok byl podíl daňové asignace určen jako 0,52 % z celkové částky daně z příjmu. Výsledek prvního roku byl však neuspokojivý. Pro církev se rozhodlo jen 37 % daňových poplatníků, takže výnos kryl pouhých 33 % potřeb církve a proto došlo k navýšení. *Systémem asignace je financována pouze katolická církev; ostatní církve dostávají příspěvky na jiném právním základu.*

Švýcarsko

Vztah církví a státu si určují jednotlivé kantony samy. Většina z nich uplatňuje církevní daň jako je tomu v Německu. Památková péče je také v kompetenci jednotlivých kantonů, které církvím pomáhají nést břímě po vzájemné dohodě. Kromě toho církvím vydatně pomáhají průmyslové koncerny prostřednictvím nadací, které pro tento účel zakládají. Jedním z vydatných zdrojů je švýcarská loterie, jejíž průměrný výtěžek kolem 400 mil. franků je převážně používán na podporu kultury a pro financování památkové péče.

Holandsko

Příjmy církve tvoří: 70 % účelové sbírky mezi věřícími, 20 % nedělní sbírky a dary a 10 % výnosy z majetku a státní subvence církevnímu školství. Ministerstvo kultury spravuje fond na opravu památek, který je rozdělen do tří sekcí. Krátkodobé opravy (plánované rok dopředu), velké opravy (plánované v desetiletém období) a fond na vyrovnávání obecních požadavků na opravy. Velmi významným zdrojem pokrývajícím 20 –25 % nákladů na památkovou péči, je rozvětvený systém fondů a nadací.

Francie

Zákonem z 19. 12. 1905 byla přijata odluka církve od státu. V důsledku toho je církev ve Francii velmi chudá. Většina kněží musí mít druhé zaměstnání, přestože farář leckde spravuje i 60 farností. Vysokoškolští učitelé katolických vysokých škol mají nízké platy. Stát převzal v roce 1905 všechny kostely, které tehdy existovaly, financuje jejich údržbu a dává je církvi bezplatně k disposici. Církevní školy dostávají státní subvence. Příjmy církve tvoří: 75 % sbírky a dary a 25 % účelové sbírky na vydržování farního kléru. Francie je tak státem, kde je odluka církve od státu nejdůslednější.

Velká Británie

Ve Velké Británii je státní církví anglikánská církev. Církve si hradí svou činnost samy. Prostřednictvím dobrovolné organizace English Heritage (která má několik tisíc členů, je podporována vlivnými vládními kruhy a dokonce sama spravuje některé historické objekty) se mohou církve ucházet o podporu na velké opravy výjimečných historických církevních objektů.

Nyní se vrťme k České republike

V souvislosti odluky církve od státu slyšíme také o majetkovém vyrovnání státu a politické strany v ČR se dohadují, kolik se církvi odsouhlasí anebo neodsouhlasí vyplatit peněz. Pokud by k odluce církve od státu došlo, je zapotřebí mít v té době také vyjasněnu a odsouhlasenu otázku majetkového vyrovnání. Majetkové vyrovnání našeho státu s církvemi za majetek zabavený v dobách komunistické totality obnáší sumu 267 miliard Kč, kterou by stát splácel po dobu 60 let. Ovšem odbor církví MK ČR uvádí toto: *Výše škody byla vypočítána na 135 mld. Kč. Podle posledního vládního návrhu měla výše finančního odškodnění činit 83 mld. Kč. Částka 267 mld. Kč představuje součet výše nominálních splátek finančního odškodnění za dobu 60 let, vyjádřeno v současné hodnotě se však stále jedná o 83 mld. Kč. Vedle toho měla být část majetku vrácena fysickou cestou.*

Pokud v naší zemi neprojde návrh na takovéto majetkové vyrovnání státu s církvemi, nebude možná ani odluka církve od státu. Možná to potom vyjde státní kasu ještě dráž. Malé církve se totiž naučily, jak státu tzv. pustit žilou. Podle statistik u nás totiž

dňa modlitieb boli bohoslužby v oboch jazykoch. „Keď sa slovenský a maďarský biskupi zúčastnia spoločne na púti pred niekoľkými tisícmi ľudí, je to dobrý príklad spolupráce a dokazuje to, že problémy je možné riešiť," povedal banskobystrický diecézny biskup Rudolf Baláž. Biskup spišskej diecézy František Tondra pripomenul, že hlavy slovenskej a maďarskej katolíckej cirkvi v lete 2006 podpísali deklaráciu o zmierení a ich príklad mali nasledovať aj politici..

Na otázku tlačovej agentúry MTI, prečo sa v súčasnosti veriaci majú modliť za zmierenie na vyššej úrovni (politickej), keď medzi obyčajnými ľuďmi nie sú konflikty, F. Tondra odpovedal: „Dobrý Boh nasmeruje modlitby tam, kde je to potrebné." Ako ďalej dodal, vedúci predstavitelia katolíckej cirkvi v oboch krajinách podpísali pred štyrmi rokmi vyhlásenie o zmierení, avšak mali by tak urobiť aj politici. „V médiách to nemalo veľkú odozvu, ale katolíci prijali vyhlásenie s veľkým uspokojením," povedal Tondra s tým, že podľa jeho skúseností veriaci medzi sebou nemajú problémy a najlepšie je nespomínať minulosť. Biskup spišskej diecézy vyjadril vieru, že po výmene vlád v oboch krajinách „teraz nadíde zlepšenie." Biskup R. Baláž tiež potvrdil podľa vlastných skúseností, že keď politici hovorili o takých či onakých konfliktoch, tak sa mu zdá, akoby nežili v tej istej krajine ako on.

www.luno.hu/content/view/10178/32/

Foto
- Historická grafika
tohoto františkánského místa
- Jeho poloha na mapě
- Františkáni zde mají plno práce
- Letecký snímek poutního místa
- Společná mše svatá biskupů
Maďarska a Slovenska

HISTORIE

Střední Evropa (4)
Záchrana Vídně a Jan III. Sobieski (3. část)

Po vítězství u Vídně vysvitla Janu III. Sobieskému naděje na obnovení jeho maďarské politiky; poražená osmanská armáda se stáhla směrem k Rábu a následně do Budy, kde došlo k její koncentraci, a odtud se hlavní síly Kary Mustafy vydaly dále do Bělehradu na zimní ležení. V Uhrách byl ponechán silný jízdní sbor pod velením beglerbega (územní členění bylo: ejálet, který měl v čele

v Rakúsku). Podľa tradície roku 1091 – 1092 kráľ sv. Ladislav utekal pred nepriateľmi a dostal sa nad priepasť. Pokračovanie cesty odtiaľ bolo beznádejné, preto dal vyskočiť svojho koňa, a vtom tu vyvieral prvý prameň. V legende sa skrýva krásny obraz maďarskej literatúry: Ladislav je novým Mojžišom – otvorenie prameňa – ktorý svojimi zákonmi zabezpečil rámec životu Maďarstva ako Mojžiš Židom.

K prvému vyliečeniu došlo v 13. storočí, keď sa Panna Mária, na ruke s malým Ježišom s objavila nemému pastierovi v Mártaverebély, a kázala mu, aby kopal do zeme a pil z vyvírajúcej vody. Chlapec poslúchol a vrátila sa mu rečová schopnosť.

R. 1210 kvôli množstvu pútnikov postavili kostol v dedine Mártaverebély, odkiaľ vychádzali v procesii k prameňu v doline Szentkút. Od 1258 tento kostol už mal privilégium odpustkov.

Od 1400-tých rokov táto lokalita pútnikov vlastnila už odpustné privilégiá pre najväčších pútnických miest.

R. 1700 pápež Kliment XI. dal preveriť niekoľkých zázračných vyliečení v Szentkúte a vyhlásil ich za skutočné.

Prvú kamennú kaplnku v Szentkúte postavili v r. 1705. János Almásy z vďaky za svoje mimoriadne vyliečenie v Szentkúte s pomocou kňaza pustovníka Ádáma Antala Balogha v rokoch 1758 – 1763 dal postaviť dňešný pútnický kostol. R. 1970 pápež Pavol VI. pútnický kostol vyznamenal titulom „basilica minor".

V jaskyniach na stráňach nad pútnickým kostolom bývali pustovníci od 13. storočia. Posledný z nich, Jozafát Dobát zomrel v 1767. Jeho hrob je v basilike. O pútnickom mieste sa dlho starali cisterciáni, ale od tureckých čias sa zúčastnili v sprevádzaní pútnických skupín aj františkáni. Od r. 1772 už obývali kláštor oni, no k ich definitívnemu usadeniu došlo iba v 19. storočí.

Pútnické miesto sa kvôli josefinismu znovu rozvíjalo len v 1920-ich rokoch, ďalší rozvoj bol ale znemožnený komunismom. R. 1950 diktatúra vyhnala františkánov, kláštor bol poštátnený a pretvorený na sociálny domov.

Bratia menší sa vrátili na pútnicke miesto r. 1989. Vtedy obnovili kostol zvonka, kúpili späť svoje niekdajšie zeme, aby zabezpečili základy ďalšieho rozvoja.

Od začiatkov 90-ich rokov sa postupne oživila tradícia peších pútí. Dnes už prichádzajú v procesiách skupiny nielen z okolitých dedín, ale aj zo vzdialenosti 70 km. Medzi 15. – 20. augusta na Františkánskej mládežníckej púti sa zúčastní 200 – 250 mladých a modliac sa putuje skoro 150 km.

R. 2006 na odpuste Nanebevzatia Panny Márie vyhlásil prímas Péter Erdő naše pútnické miesto za najvýznamnejšie národné pútnické miesto Maďarska. Jeho hlavný odpust je najbližšia nedeľa k sviatku Nanebevzatia Panny Márie. Teraz počet návštevníkov svätyne je okolo 200 000 pútnikov.

Prichádzajú k nám aj z južného Slovenska, Slováci i Maďari. Tunajší františkáni by chceli, aby toto miesto sa stalo miestom znovuzrodenia Strednej Európy. Boli by sme radi, keby Božia dobrota a pokoj uskutočňujúce sa vo svätostiach, viazalo nite pokoja, odpustenia a solidarity medzi človekom a človekom. Preto sa snažíme príjať s bratskou láskou každého človeka.

http://ferencesek.hu/szervezet/plebaniak

C. Mátraverebély-Szentkút – Maďari a Slováci sa modlili za zmierenie

„Vyhlásenie o zmierení by mali prijať aj politici ..." Za slovensko-maďarské zmierenie sa modlili 26. júna katolíci na pútnickom mieste Mátraverebély-Szentkút. Biskupi z regiónu odporúčajú, aby oba národy boli pod ochranou Panny Márie. Súčasťou tretieho dvojjazyčného slovensko-maďarského

stoupl počet duchovních od roku 2001 o více jak 500 a přitom věřících na rozdíl od duchovních ubývá. Důvod této nerovnováhy je prostý: Stát je povinen zajistit platy duchovních a v žádném případě nemůže omezovat jejich počet. Od roku 2000 stát přispívá na platy administrativních pracovníků a provozní náklady církví přesně podle počtu jejich duchovních. A toho některé církve, co do počtu věřících malé, využívají a vykazují rok od roku stále vyšší počet duchovních. Díky tomu získávají co nejvyšší příspěvek. Můžeme tedy s nadsázkou říci, že za pár roků by mohly mít některé církve více zaměstnanců placených státem, nežli věřících. U některých církví se počet duchovních i zdvojnásobil. Jednota bratrská v roce 2001 měla 45 duchovních a v roce 2007 jich bylo již 88. U Církve československé husitské se za stejné období počet duchovních zvýšil z 253 na 412.

Některé církve v ČR a státní dotace

	Počet věřících	Počet duchovních	Počet věřících na jednoho duchovního	Dotace celkem (v tis. Kč)	Dotace na jednoho věřícího (v Kč)
Církev římskokatolická	2 748 918	2 886	953	848 521	309
Českobr. církev evang.	117 540	231	509	75 549	643
Apoštolská církev	4 584	171	27	42 944	9 368
Luter. evang. církev a. v. v ČR	5 420	15	361	4 156	767
Jednota bratrská	3 443	88	39	24 433	7 096

Počet věřících podle sčítání lidu v roce 2001, zdroj: *Ministerstvo kultury ČR*, údaje za rok 2007.

Na závěr ještě zajímavé srovnání, na kolik daňové poplatníky ČR vyjde ročně jeden věřící. Tak třeba náklady na jednoho katolíka v roce 2007 byly 309 Kč, na člena Církve bratrské 3 130 Kč, na věřícího Jednoty bratrské 7 096 Kč. Bezkonkurenčně nejdražší je Apoštolská církev, k níž se při sčítání v roce 2001 přihlásilo čtyři a půl tisíce lidí. Roční náklady přepočtené na jednoho člena činí 9 368 Kč. Přitom jeden věřící srovnatelně velké Luterské evangelické církve stojí ročně rozpočet pouhých 767 Kč.

Zdeněk Skalický
Recense
odbor církví MK ČR, který
doplnil části psané kursivou.

Poznámka odboru církví MK ČR:

Po faktografické stránce jde o dobrý článek. Není však jasné[4], co autor chápe pod pojmem „odluka". Odlukových modelů je celá řada a z jím vyjmenovaných zemí lze o odluce hovořit maximálně v případě Francie. Dále není jasné, zda odluku chápe jako ideál, ke kterému bychom měli svěřovat (a případně proč).

Poznámky redakce:

[1] Objektivně je církev právě jedna – katolická či (vše)obecná, jak vyznáváme ve vyznáních víry. Ale tento pojem je užíván ještě ve dvou dalších významech. Jednak se mnohá jiná křesťanská, ale i nekřesťanská společenství sama označují za církev, jednak tento termín užívá i stát. Právě v tomto třetím významu pojem „církev" užit v autorově článku. Pěkně to vysvětluje Jakub Kříž v článku Jak jsme přišli na 83 miliard – viz níže poznámku 2.

[2] Tématu se v minulosti věnoval Obrázek libereckých farností mnohokrát, např.: v roč. 4, č. 1, 4. 12. 2005, s. 7n., a navazující seriál v č. 3, 5. 2. 2006, o Jednotě bratrské, s. 4nn.; č. 4, 5. 3. 2006, o libereckém sboru adventistů, s. 4 – 7; č. 5, 9. 4. 2006, Proč nebereme státní peníze, s. 5n.; č. 6, 8. 5. 2006, o USA, s. 7nn. Kromě toho zde byla řada článků o dosavadních snahách o církevní restituce v ČR, např. v roč. 5, č. 12, 31. 10. 2007, Jak jsme přišli na 83 miliard, s. 12. Všechny tyto článku jsou i dnes aktuální. A bylo uveřejněno i více textů o financování církve v minulých staletích a několik teoretických úvah o tom, jak by církev financována být měla.

[3] Je to dáno tím, že církev deklarovala „nezávislost" svou a státu teprve v posledních desetiletích – např. porůznu na 2. vatikánském koncilu: „Církev, která se vzhledem k svému úkolu i kompetenci nemůže nijak zaměňovat se státem a neváže se na žádný politický

systém, je zároveň znamením a záštitou transcendence lidské osoby. Stát a církev, každý ve své oblasti, jsou jeden na druhém nezávislý a autonomní (sunt independentes et autonomae) (čl. 76 Gaudium et spes). A Svatý otec Benedikt XVI. to vyjádřil ještě rasantněji: „Církev plní své poslání plně si vědoma vzájemné autonomie a kompetence církve a státu. Skutečně, můžeme říci, že rozlišení mezi náboženstvím a politikou je specifickým výdobytkem křesťanství a jeden z jeho základních historických a kulturních přínosů“ (Zenit 27. 10. 2008, promluva při předání pověřovacích listin Cristiny Castaner-Ponce Enrile, nové velvyslankyně Filipín u Svatého stolce; www.zenit.org/article-24078?l=english). Přitom ještě docela nedávno vyjadřovala církev svou nauku jinými pojmy. Svatý otec sv. Pius X. tak např. učil: „To, že stát má být odloučen (segregari oportere) od církve je these absolutně nepravdivá, nejzhoubnější omyl. ... Proto Římští Velekněží nikdy nepřestali, jak okolnosti požadovaly, odmítat a odsuzovat nauku o odloučení (ad dissociandam) církve a státu“ (čl. 3 encykliky Vehementer nos z 11. 2. 1906; *www.vatican.va/holy_father/pius_x/encyclicals/documents/hf_p-x_enc_11021906_vehementer-nos_en.html* – lat. originál na vatikánských stránkách není).

Uveďme si ještě přehled nám blízkých zemí, kdy v nich skončila katolická církev jakožto státní náboženství: Bavorsko 1918, Československo 1920, Litva 1940, Maďarsko 1946, Polsko 1947 a Rakousko 1918.

Země vzdálenější: Francie 1905, Itálie 1984, Lichtenštejnsko trvá, Lucembursko není zřejmé, Malta trvá, Monako trvá, Portugalsko 1910 a Španělsko 1978.

[4] Výtka odboru církví je pochopitelná. V předchozí poznámce jsme ukázali, že v polovině minulého století se začaly používat pro vztah státu a církve jiné pojmy než v předchozích staletích (dnes např. nezávislost, dříve např. odluka). Předchozí nauka se proto nedá spolehlivě bez dalšího převádět na nauku dnešní a naopak. Proto ani termín odluka, i když je v hovorové řeči stále ještě běžný, pomocí nových pojmů, podle uvážení magisteria možná jen zatím, nejen není definován, ale ani se nedá hodnověrně používat. Svědčí o tom už to, že encykliku Vehementer nos předkládá Vatikán veřejnosti jen v angličtině a ve francouzštině, když originál je latinský.

Čas dětí a rodičů

Kněží podporují rodiče v aktivním odporu proti státem nařízené tzv. sexuální výchově dětí

V prohlášení kněží uvádějí:

My, podepsaní kněží Římskokatolické Církve, chceme tímto prohlášením povzbudit rodiče, kteří nesouhlasí se zaváděním sexuální výchovy do škol.

Rodiče,

věříme, že máte opravdu rádi své děti a chcete pro ně jen dobro. Proto se na vás obracíme s následující výzvou: nebojte se usilovat o zrušení státem zaváděné školní sexuální výchovy. V zájmu rodiny i vašich synů a dcer a dokonce i lidské důstojnosti nedovolte, aby děti byly státem uváděny do současného nezdravého pojetí sexuality jako neplodné rozkoše bez zodpovědnosti. I když je nám toto velmi rozšířené pojetí sexuality často předkládáno jako něco „normálního“ – normální to není.

Pravdou totiž je, že lidská sexualita je velkým a krásným darem Božím a v tomto duchu je třeba k ní i přistupovat. Tím je ale zároveň i dáno její místo v životě člověka a ve vztazích. Tento dar nachází své pravé a plodné místo v manželství. Zároveň je v této souvislosti třeba zdůraznit i krásu a hodnotu čistoty. Vzhledem k tomu, že takovýto uctivý a zdravý přístup od školní sexuální výchovy jistě čekat nemůžeme, je na místě jasně a účinně říci zavádění sexuální výchovy do škol jednoznačné ne! Nenechte si kazit děti!

Zahrnujeme vás do svých modliteb. Za signatáře: P. Marek Dunda

Vážení kněží,

pokud se chcete přidat k tomuto prohlášení, můžete tak učinit e-mailem: marek(zavináč)fatym(tečka)com nebo telefonicky 731 402 742 nebo písemně na adrese: P. Marek Dunda, Náměstí 20, 671 03 Vranov nad Dyjí. Rádi vás do seznamu přidáme.

Následují podpisy kněží (ke dni vydání Obrázku bylo 112 signatářů tohoto protestu). Bližší informace o odporu proti zaváděné tzv. sexuální výchově jsou na adrese *www.nesexuweskole.cz*.

www.fatym.com/view.php?nazevclanku=knezi-podporuji-rodice&cisloclanku=2010070036

Františkáni přispívají k porozumění Střední Evropy

A. Slovenskí pútnici sa zúčastnia na modlitbovom dni v Maďarsku

26. júna 2010 sa na maďarskom národnom pútnickom mieste Mátraverebély-Szentkút stretnú maďarskí a slovenskí pútnici, aby sa zjednotili v modlitbe k Božej Matke, uctievanej ako Patrónka Slovenska a Veľkopani Maďarov. Stretnutie sa uskutoční pod vedením arcibiskupa kardinála P. Erdöa a slovenských biskupov Msgre. Františka Tondru a Msgre. Rudolfa Baláža. Pátri františkáni, ktorí spravujú toto mariánske pútnické miesto, pozývajú pútnikov oboch národov na nasledovný modlitbový program:

9.30 h – modlitba posvätného ruženca v maďarčine a slovenčine;

11.00 h – tlačová beseda, kde hosťami budú otcovia biskupi;

12.00 h – svätá omša s liturgiou obety v latinčine;

- vyloženie sochy Matky Božej a modlitby na úmysel pútnického dňa;

15.00 h – obed;

Modlitbu na úmysel pútnického dňa, za budovanie vzájomnej solidarity susediacich národov, v slovenskom znení prednesie Msgre. František Tondra. Spoločnú púť svojou účasťou podporia aj členovia Františkánskeho svetského rádu na Slovensku (OFS), obzvlášť maďarského regiónu OFS.

www.tkkbs.sk/view.php?cisloclanku=20100624016

B. Mátraverebély-Szentkút, národné pútnické miesto Maďarska

Mátraverebély-Szentkút sa nachádza na slovensko-maďarskom pohraničí, obývanom viacerými národmi, podobne ako mnohé pútnické miesta, o ktoré sa starali františkáni Uhorska. Boli to vždy stretávacími bodmi národov, dejiskami kázní a ľudových divadelných hier v národnom jazyku (napr. Svätý Anton, Máriaradna v Rumunsku, Baja v južnom Maďarsku či Frauenkirche

Věřte reklamě a kupujte sušenky Disko!

Vašek si koupil v krámě sušenky Disko. Venku je hned otevře, ale ouha: našel v nich patnáct velkých červů. Jde sušenky – jak to už trochu umí – reklamovat.

„To víš Vašíčku," říká mu prodavačka, „sušenky Disko nikdy nejíš sám!"

Karel Korous a internet
Všechny ilustrace
a následující námět
Oldřich Krupička

Dokumnety

(1) Ad beatissimi Apostolorum
Encyklika papeže Benedikta XV.

Pozdrav a požehnání apoštolské!

Na stolec svatého Knížete Apoštolů, docela bez Své zásluhy, tajemnými úradky Boží Prozřetelnosti byvše povoláni, ihned přijali jsme slova Pána Našeho Ježíše Krista ku sv. Petru pronesená: „Pasiž beránky mé, pasiž ovce mé," a shlédli jsme s nevýslovnou láskou na stádo, Naší péči svěřené: stádo vpravdě obrovské, neboť v tom neb onom ohledu objímá v sobě veškeré lidstvo. Všichni byli Ježíšem Kristem, který za ně obětoval cenu krve své, z otroctví hříchu vysvobozeni; není nikoho, kdo by tohoto vykoupení získati nesměl. Proto dobrý Pastýř, maje část lidstva naštěstí již v ovčinci Církve, přelaskavě ujišťuje, že ostatní do něho uvede: „Mám ještě jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince; i ty musím přivésti, a ony budou slyšet hlas můj" (Jan 10, 16).

Vyznáváme, ctihodní bratři: První cit, který se ozval v Naší duši a který tam jistě rozžehla Boží láska, bylo neuvěřitelné vznícení lásky a touhy po spáse všech lidí. Přejímajíce velepastýřský úřad, hořeli jsme tímtéž přáním, které vyslovil Ježíš Kristus krátce před svou smrtí na kříži: Otče svatý, zachovej je ve jménu svém, které jsi mi dal (Jan 17, 11).

Bolest nad soužením doby válečné.

Když jsme tedy s vrcholu apoštolské důstojnosti pozorovali běh událostí lidských a viděli před sebou žalostný stav občanské společnosti, pronikla nás opravdu hluboká bolest. Jak nemělo pukati srdce Nám, kteří stali jsme se otcem všech lidí, když spatřili jsme divadlo Evropy a celého světa, divadlo ohavné a snad nejbolestnější v dějinách časů? Věru, zdá se, že nastali dnové, o kterých předpověděl Kristus: Uslyšíte o válkách a pověstech válečných ... Neboť povstane národ proti národu a říše proti říši (Mt 24, 6n.). Příšera války ovládla všude, a duch lidský nezabývá se téměř jinými myšlenkami. Největší a nejbohatší národy stojí tam na bojišti. Jaký div, když, dobře vyzbrojeni strašnými prostředky, které vynalezl pokrok umění válečného, v zuřivých bitvách se potýkají na život a na smrt? Trosky a vraždy nemají hrází, denně přetéká země čerstvou krví a pokrývá se mrtvými a raněnými. Možno-li věřiti, že všechny tyto národy, které stojí ve zbroji proti sobě, pocházejí od jednoho praotce, že všichni jsou stejné přirozenosti a částmi jedné společnosti lidské? Kdo by v nich poznal ještě bratry, syny jediného Otce, jenž jest v nebesích? A zatím co se na obou stranách divoce válčí s nesmírnými vojsky, úpějí národové, rodiny a jedincové v bolesti a bídě, ve smutných průvodcích války; lavinou roste den ze dne zástup vdov a sirotků; přerušením dopravy vázne obchod, pole jsou zanedbána, umění osiřela, bohatí jsou v úzkostech, chudí v psotě, všeci ve smutku.

Napomenutí knížat k míru.

Vzrušeni takovými hrůzami považovali jsme od samého počátku Svého Pontifikátu za Svou povinnost chopiti se posledních slov, která opustila rty Našeho Předchůdce, papeže paměti slavné a svaté, a zahájili jsme apoštolský úřad svůj tím, že jsme je znova pronesli. Úsilně zapřísahali jsme knížata a panovníky, aby vzhledem na tolik slz a krve, co jich už prolito bylo, chvatně vrátili národům svým nezbytné dobrodiní míru. Dejž milosrdný Bůh, aby jako při východu božského Spasitele, tak také při nastoupení zástupce jeho zazněl blažený hlas andělů a zvěstoval mír: Pokoj na zemi lidem, kteří dobré vůle jsou (Lk 2, 14). Slyšte hlasu Našeho, prosíme, vy, v jejichžto rukou leží osudy národů. Jsou bohdá jiné cesty a způsoby, jak usmířit porušení práva. Složte zatím zbraně a chopte se prostředků míru, naplnění jsouce dobrým svědomím a dobrou vůlí. Láska k nim a ke všem národům káže Nám tak mluviti, nikoliv zájem Náš vlastní. Kéž nedopustí, aby Náš hlas, hlas otce a přítele, zněl do prázdna.

Pravá příčina světové války: válka duchů.

Ale tato přítomná krvavá válka není jediná, která řádí v národech a ducha Našeho naplňuje hořkostí a obavami. Ještě jiná válka zuří, drásajíc útroby nynější společnosti, válka, která dobře smýšlejícího děsí. Nejen že nakupila spoust v národech a ještě nakupí v budoucnu: Jest nutno

viděti v ní původ a příčinu nynějšího bolestného zápasení. Vpravdě: Od té doby, co se ve státním zřízení přestalo dbáti pravidel a cest křesťanské moudrosti, které zaručovaly samy sebou bezpečnost a trvání řádu, železnou nutností počaly státy kolísati ve svých základech, a z toho vyplynula taková proměna ve smýšlení a mravech, tak že, nezasáhne-li Bůh, lidská společnost stane před svým shroucením. Spousty, které Nám jeví, jsou tyto: Nedostatek vzájemné lásky mezi lidmi, pohrdání autoritou představených; nespravedlivé vztahy jednotlivých tříd společenských a žíznivý shon za prchavým blahobytem jako jediným cílem člověka (jako by nebylo dober jiných a lepších, po kterých by měl člověk toužit). Toto jsou dle Našeho mínění čtyři činitelé zápasu, který tak hluboce rozrývá svět. Proto jest nám všem horlivě chopiti se díla, abychom opět uplatnili zásady křesťanství, ovšem, je-li zde vskutku úmysl, rozpory odstraniti a společnost opět do pořádku uvésti.

Povinnost lásky k bližnímu a její nedostatek v přítomné době.

Ježíš Kristus, jenž právě proto s nebe sestoupil, aby mezi lidmi znova zbudoval říši míru, která závistí Satanovou byla ztroskotána, nechtěl k říši té položiti jiného základu, než bratrskou lásku. Odtud jeho slova, tak často opakovaná: „Nové přikázání vám dávám, abyste se milovali vespolek“ (Jan 13, 34). „To jest moje přikázání, abyste se milovali vespolek“ (Jan 15, 12). „Toto přikazuji vám, abyste se vespolek milovali“ (Jan 15, 17). Jako by celé jeho poslání a jeho celý úkol záležely pouze v tom: Pečovati, aby se lidé milovali. A jak silných důkazů užíval, aby nás k této lásce přivedl? Káže nám vzhlížeti k nebesům: „Jeden jest otec váš, jenž jest v nebesích“ (Mt 23, 9). Všem, nedbaje rozdílu národů, rozdílnosti řečí, různotvárnosti zájmů, všem klade na rty jedinou modlitbu: Otče náš, jenž jsi na nebesích (Mt 6, 9); ba ujišťuje nás, že otec nebeský rozdává dobrodiní své bez rozdílu, ba ani na rozdíl zásluh nehledí: „Jenž slunci svému vzcházeti nad dobrými i zlými a pršeti dává na spravedlivé i nespravedlivé“ (Mt 5, 45). Prohlašuje dokonce, že všichni jsou jeho bratry: „Všichni však jste bratřími“ (Mt 23, 8), ba dokonce bratřími jeho samotného: „Aby byl prvorozeným mezi mnohými bratřími“ (Řím 8, 29). A co nás ještě povzbuzuje k lásce bratrské i vůči těm, kterými vrozená naše pýcha pohrdá, jest to, že Kristus ztotožňuje se s nejmenším z lidí a chce, abychom v něm viděli důstojnost jeho vlastní osoby! „Amen, pravím vám, co jste učinili jednomu z těchto nejmenších bratří mých, mně jste učinili“ (Mt 25, 40)! Ještě více! Chystaje se k odchodu z této země, nejvroucněji prosil Otce, aby všichni, kteří věří v něho, poutem lásky jedno byli vespolek: „jak ty, Otče, ve mně a já v Tobě“ (Jan 17, 21). A konečně, rozpjat na kříži, veškerou krev svou prolil za nás, abychom se jaksi stvářili a srostli v jedno tělo a vzájemně úsilně se milovali, jak údy jednoho těla se milují.

Bohužel, dnes jinak chovají se lidé k sobě. Nikdy se neřečnilo tolik o lidském bratrství jako dnes; ba tvrdí se dokonce (bez ohledu na slova Písma svatého a na působení Kristovo a jeho Církve), že tato horlivost bratrství prý je převzácnou vymožeností moderní civilizace. Pravda však jest, že nikdy tak nebratrsky se nejednalo, jako za dnů našich. Plamenná zášť dosáhla vrcholu; více nežli hranicemi jsou lidé od sebe rozděleni hněvem; Uprostřed téhož národa ve zdích téhož města hoří různé třídy občanů vzájemnou závistí, a jednotlivci povýšili sobectví na nejvyšší zákon, kterému vše podléhá.

Vizte, ctihodní bratří, jak potřebno jest, všechny síly vynaložiti na to, aby se vrátilo království lásky Kristovy mezi lidi. To vždy bude naší metou, to vždy bude zvláštní úlohou našeho Pontifikátu. A toto budiž, napomínáme vás, i vaší snahou. Neúnavně vtiskujme do duší a provádějme slova apoštola sv. Jana, „abychom se vespolek milovali“ (Jan 3, 23). Jistě jsou dobročinné ústavy, na něž doba naše jest tak bohata, krásny a doporučení hodny, ale přece jen tehdy zplodí skutečný prospěch, budou-li nějak přispívati k tomu, aby v srdcích rozhojnila se láska k Bohu a k bližnímu. Jinak nemají pražádné ceny, neboť „kdo nemiluje, zůstává ve smrti“ (Jan 3, 14).

Podrývání autority a její vzkříšení ve znamení náboženství.

Pravili jsme, že jiná příčina společenského rozvratu leží v tom, že se již všeobecně nedbá autority toho, jenž rozkazuje. Od té doby, co svět chtěl veškeru moc odpoutati od Boha, od Tvůrce a Pána všehomíra, a chtěl ji odvoditi ze svobodné vůle člověka, tak se uvolnily svazky mezi vrchností a poddanými, že se skoro zdá, jako by byly zanikly. Bezuzdný druh neodvislosti

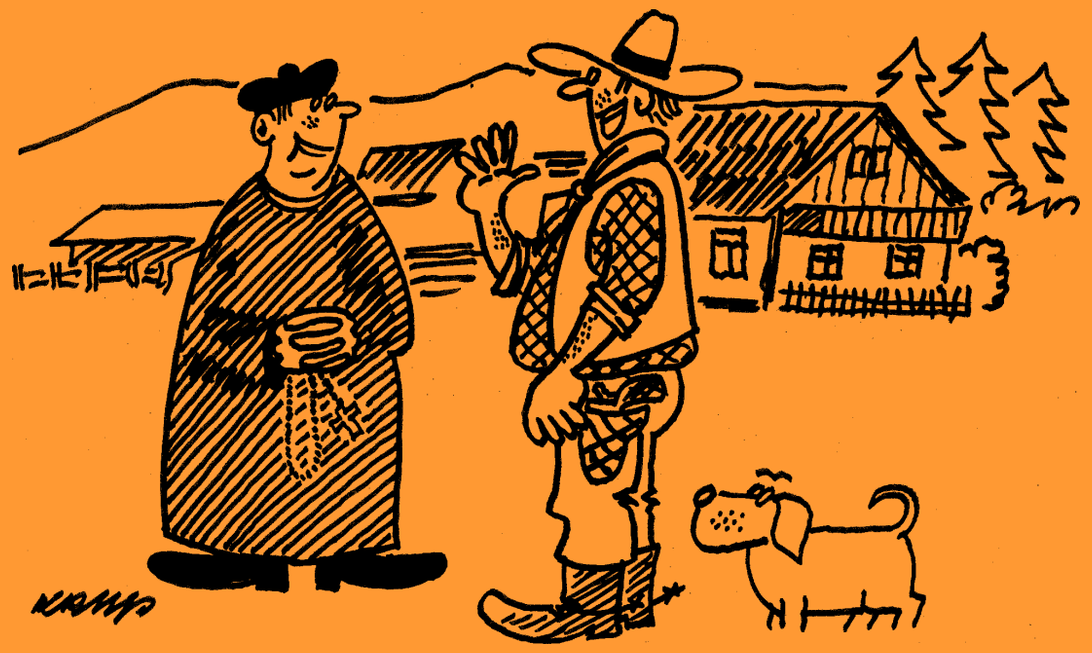

mi. Pak v tom kraji vybudovali dráhu a začal tudy jezdit vlak. Přijel s ním i kněz ze vzdáleného sídla farnosti a na farmě vystoupil. Nadšeně farmářovi blahopřál, co všechno Bůh a on s Boží pomocí dokázali. A farmář na to se smíchem povídá: „No, měl jste to otče vidět, jak to tu vypadalo, když to vedl Pán Bůh sám.“ Taková bývala Amerika.

Chytni šanci za pačesy!

Lupič vyloupí banku, vezme dva muže jako rukojmí. Ptá se prvního: „Viděl jsi mě, jak vykrádám banku?“ Muž odpoví: „Ano.“ Lupič jej okamžitě zastřelí. Říká druhému: „Tys mě taky viděl, jak vykrádám banku?“ Druhý muž: „Ne, nic jsem neviděl, ale moje stará tě viděla!“

Musíš se umět zeptat!

Ptá se Jirka paní učitelky:

„Prosím, mohu být potrestán za něco, co jsem neudělal?“

Učitelka: „To v žádném případě!“

Jirka: „Tak to je dobře.

Já jsem totiž neudělal domácí úkol!“

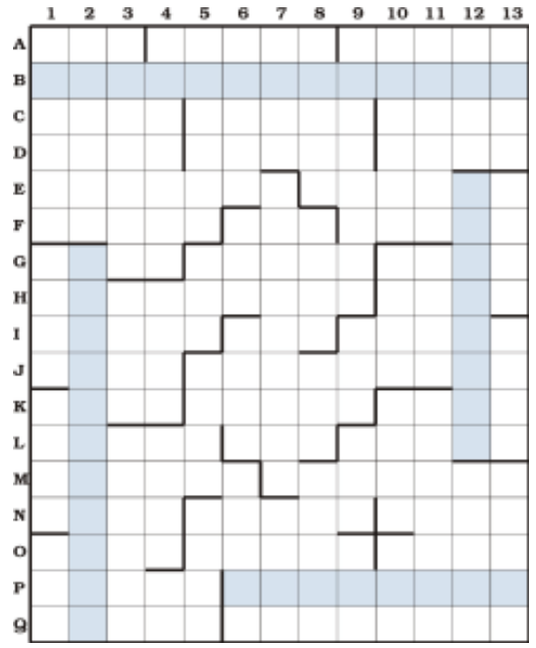

dit: že není nic snadnějšího, než zachovávání přikázání. Snadné je to ale jen pro toho, kdo je s nimi srostlý. Jako na svůj vzor přitom můžeme hledět na Beránka Božího. Jeho poslušnost také nevyplývala z nějakého donucování, ale z pokojného stavu zdroje veškeré milosti. Proto On dosáhl slávy a vlády na věky. On dosáhl dokonce tak veliké moci, že umí i zdánlivě nemožné: chce-li, pomůže zastavit i toho, kdo se řítí dolů po toboganu.

Dnešní úkol: Kdo se koho ptal otázku, která je v tajence? A co bylo podivné na odpovědi? Nápověda: Bude se číst o 19. neděli v mezidobí.

VODOROVNĚ: A. Porod (zvířat); judaistické označení pro pohany (míněno „nežidy“); Odbytové sdružení papíru. - B. **1. díl tajenky**. - C. Mojžíšův výmluvný bratr; ženské jméno (derivát od Helena); místo, kde byla první zahrada. - D. Odvary z lístků čajovníku; domorodec (zast.); vtip, kec (nářeč.). - E. Doužkování; dvojice kolejnic. - F. Teplem měnit skupenství; mez. kód letiště Strasbourg; staré opotřebované věci. - G. Rozsáhlá epická báseň; malomocenství; pořad podávaných pokrmů. - H. Tnutím rozdělit; jeden z malých proroků (podle katolického překladu). - I. Světice z 10. stol., benediktinka (oslava 16. září); Americká numismatická společnost (zkr.); neodchýleně od rovného směru. - J. Pár obuvi; místnost sloužící ke kreslení. - K. Ochrana zboží; pachatel jednoho z hlavních hříchů; finančně náročná věc (expr.). - L. Svrchovaně nepříjemné místo věčného života; kód rakouského šilinku (od 1. 3. 1926 do 31. 12. 2001 s válečnou přestávkou); stezky po stranách průplavů. - M. Malé snopy; ženské jméno (odvozené od jména, které nese asi 11 světců). - N. Pichlavá tráva (nář.); choroba s ohnivě červenou vyrážkou; sféra činnosti. - O. Trumf v bridži; dřevěný hudební dechový nástroj; zkratkový název pro kovoprůmysl. - P. Tvrdý podklad (řidč.); **4. díl tajenky**. - Q. Sůl kyseliny vinné; hmyz kladoucí vajíčka do listů.

SVISLE: 1. Páčením vtlačit; akkadsky „západ Slunce“ (slovo, podle kterého je nazván světadíl Evropa); Originální pražský synkopický orchestr; terénní vozidlo (angl. zkr.). - 2. Citoslovce rachocení; **2. díl tajenky**. - 3. Látka na hnojení – hnůj i umělé přípravky; jméno poslední české královny; obuv herců antických tragédií. - 4. 1. kniha Mojžíšova ; jednomocný zbytek odvozený od etanu; lnout (řidč.); ruský souhlas. - 5. Řezáním odstranit; SPZ Litoměřic; zbytek látky (zast.); rychlá činnost. - 6. Rukojeť chladné zbraně; nereálná představa; plošná výměra pozemku (knižn.); řídká bavlněná tkanina uzlíčkovitého vzhledu. - 7. Zdravotnický institut v Praze-Krči; prostředníci k uplatňování vlivu; spravedlivý Adamův syn. - 8. Domácky Emanuel; pražský arcibiskup od 1561; mezinárodní signál nebezpečí; hněv. - 9. Ocenit (zast.); hlodavec s huňatým ocáskem; kina, biografy; trpitel, který obstál ve zkoušce. - 10. Mládě stehlíka; nejstarší zcela česká obměna cizího jména Maria, Marie (tato nejstarší podoba má krátkou první slabiku); sivo; hlas žáby. - 11. Podletění; arabský kníže; představený kapituly. - 12. Španělsky 'bezvěrec'; **3. díl tajenky**; navršený kopeček hlíny (zdrob.). - 13. Tisícina kilopondu; přenosná jídelní miska; místa v poušti s vodou; příjemná silná typická vůně.

Pomůcka: ateo, ATV, ostí, SXB.

Ladislav Martinča

LIBERECKÝ ÚSMĚV

Tenkrát na Divokém Západě

Jeden tam zabral flák panenské půdy. Země byla nedotčená a tak vykácel kus lesa, vykopal pařezy, vysbíral kamení. Vyhloubil studnu. Vystavěl stáje a nakonec i malý domek. Založil pastviny a po létech tu byla kvetoucí farma s farmářem, jeho ženou a jedenácti dět-

ve spojení se zpupností časem se rozlezl všude, nešetřil ani rodiny, v níž moc nejjasněji z přírody prýští; ba, co jest ještě žalostnější, ani před branou svatyně se vždy nezastavil. Odtud pohrdání zákonem, odtud vzbouření davů, odtud neomalené posuzování všeho, co autorita nařizuje, odtud tisíceré úskoky, vymyšlené k tomu, jak ochromiti kázeň, odtud obludné zločiny těch, kteří hlásajíce anarchii, nebojí se vrhati se na majetek a život jiných.

Vůči těmto nestvůrnostem myšlení a konání, která podvracejí ústavu společnosti, musíme jako učitel Pravdy od Boha ustanovený pozdvihnouti hlasu Svého a voláme národům do paměti ono učení, jehož nižádná liská zvůle změniti nemůže: Není moci, leda od Boha; ty pak, které jsou, od Boha jsou ustanoveny (Řím 13, 1).

Každá tedy moc, která na zemi se vykonává, budiž panovnická nebo podřízená, má Boha původcem. Z toho sv. Pavel vyvozuje povinnost, abychom nejen libovolně, nýbrž ze svědomí poslušni byli rozkazů těch, kteří mocí vládnou, mimo případ, že by odporovali zákonům Božím: „Proto jest povinností vaší, abyste byli poddáni; nejen pro hněv, ale i pro svědomí“ (Řím 13, 5). A stejně i s přikázáními sv. Pavla učí sám kníže apoštolů: „Buďtěž tedy poddáni všelikému lidskému řádu pro Boha, budiž králi jako vrchnímu, nebo knížatům, jako od něho poslaným“ (1 Petr 2, 13n.). Z toho vyvádí tentýž Apoštol národů, že, kdo se zákonité lidské moci protiví, proti Bohu se vzpírá a zaviňuje zavržení věčné, „kdo se tudíž protiví vrchnosti, protiví se nařízení Božímu. Kdož se ale protiví, odsouzení sobě dobudou“ (Řím 13, 1).

Toho buďtež pamětlivi knížata a panovníci národa, toho si všimněte, je-li moudrou a spasitelnou radou pro veřejnou moc a státy, odpoutávati se od svatého náboženství Kristova, které jest tak mohutnou oporou autority. Nechať dobře uváží, je-li moudrou politika, která nauku Evangelia a Církve vylučuje z občanského řádu a z veřejného vyučování. Neblahá zkušenost učí, že lidská autorita tam je povalena, kde náboženství jest vypuzeno. Vpravdě daří se společnosti tak, jak dařilo se našemu praotci, když byl zhřešil. Jakmile se vzbouřila vůle proti Bohu, rozpoutaly se v něm vášně a nedbaly vlády vůle. Tak pohrdají také národové lidskou autoritou, když ten, který jim panuje, neuznává autority Boží. Potom ovšem zbývá jediné východiště: uchýliti se k násilí, aby se vzpoury potlačily; leč co to vzpomáhá? Násilí potlačuje tělo, ale nevítězí nad duchem.

Třídní boj a bludy socialismu.

Jakmile tedy dvojí živel slučující byl oslaben a odstraněn, tedy spojení údů mezi sebou vzájemnou láskou a spojení údů s tělem samým poddaností vůči vrchnosti, jaký div, ctihodní bratři, když společnost dnešní rozestoupila se na dva veliké tábory, které se zuřivě a bez ustání potírají? Proti těm, kterým buďto štěstí anebo jejich vlastní činnost poskytla jakéhosi nadbytku statků, stojí chudí a dělníci, rozpáleni záští a závistí, protože majíce na podstatných těch přirozených právech podíl, přece nemají stejného postavení jako onino. Poblouznění mámením svůdců, jejichžto věštbám obyčejně velmi rychle se přiučují, nedávají se nikým přesvědčiti, že lidé, jsou-li přirozeností sobě rovni, proto ještě nemusejí ve společnosti lidské na stejném stupni státi, nýbrž že každý má ono postavení, kterého si dobyl za příznivých poměrů svými schopnostmi? Zápasí-li tedy chudí se zámožnými, jako by tito byli se části majetku jiných zmocnili, porušují tím nejen spravedlnost a lásku bliženskou, nýbrž i rozum, zvláště protože také oni, kdyby chtěli, poctivým přičiněním by své vlastní postavení zlepšiti mohli.

K jakým žalostným důsledkům, jak pro jednotlivce tak pro společnost, tato třídní nenávist zavádí, zbytečno uváděti. Všichni vidíme a litujeme častých stávek, kterými se rázem život občanský a národní v nejnutnějších výkonech zastavuje, vidíme hrozivé vzpoury a zmatky, při nichž často se přichází, že se sahá ke zbrani a krev se prolévá.

Nechceme se baviti opakováním důvodů, které zřejmě dokazují nesprávnost socialismu a jiných podobných bludů. Náš předchůdce Lev XIII. pojednal o tomto nadmíru mistrně v pamětihodných okružnících; a vy, ctihodní bratři, snažte se obvyklou účastí o to, aby ony osvědčené nauky v zapomenutí neupadly, naopak, aby se v katolických spolcích, na sjezdech, v kázání, v katolickém tisku vždycky na tom trvalo, rozumným způsobem je probírati a podle časové potřeby je lidu vštěpovati. Vynikajícím způsobem však – opakujeme to bez váhání – chceme se vynasnažiti, abychom všemi důkazy, kterých nám poskytuje Písmo svaté, jakož i lidská přirozenost a zájmy veřejné i soukromé, lidstvo napomínali, aby se vespolek bratrsky

milovalo, věrno jsouc božskému příkazu lásky. Bratrská láska ovšem nevystačí, aby vyrovnala různost poměrů a tříd. To jest právě tak nemožno jako, aby v organickém těle všechny údy měly tentýž úkol a tentýž význam. Nicméně však přece dosáhneme toho, aby nejvyšší skláněli se k nejnižším a s nimi nejen spravedlivě jednali, jak jest potřebno, nýbrž prokazovali jim i blahovůli, přívětivost a shovívavost; a tito opět mají se těšit z úspěchu vyšších a v pomoc jejich důvěřovat právě tak, jako v jedné rodině nejmenší bratři v pomoc a zastání největších důvěřují.

Zištnost – kořen všeho zla. Chvála chudoby ve smyslu horského kázání.

Jinak, ctihodní bratři, marná by byla naděje, že by ona zla, na která jsme posud žalovali a která mají hlubší kořen, než aby mohla býti vypleněna bez úsilí všech rozšafných lidí, že bychom dosáhli cíle svých přání: zavedení stálého a trvalého pokoje v poměrech lidských. Který jest onen kořen, učí Apoštol: „Žádostivost je kořen všeho zla“ (1 Tim 6, 10). Vpravdě přihlédneme-li blíže: z toho vyrůstají všechna zla, kterými dnešní společnost churaví. Věru, když se bezbožnými školami, ve kterých se jak vosk měkké srdce nejútlejšího mládí utváří, když se špatným tiskem, který ducha nezkušených zástupů denně neb občasně přetvořuje, a když se jinými prostředky, kterými se řídí veřejné mínění, pravíme, když se do myslí vlil základní a nejzhoubnější blud, jako by člověk neměl doufati v budoucí věčné štěstí, jako by zde dole, jenom zde dole užíváním bohatství, důstojností a radostí tohoto života mohl být oblažen, pak nesmíme se diviti, že takové lidské bytosti, od přírody pro štěstí stvořené, tímže úsilím, s jakým jsou unášeny k dosažení oněch statků, sami od sebe každou překážku odmítají, která je zdržuje. A jelikož tyto statky nejsou rovnou měrou rozděleny, a jest povinností společenské autority, aby zabránila překročení svobody jednotlivce a domáhání se toho, co jiným patří, povstává z toho zášť proti veřejné moci, závist ubohých vůči šťastnějším, a odtud pochází boj mezi různými třídami občanstva; jedni zápasí o to, aby za každou cenu zvítězili a zmocnili se toho, co jim schází; druzí pak bojují, aby zachovali a rozmnožili, co mají.

Předvídaje tyto poměry, Pán náš Ježíš Kristus ve velebném kázání horském úmyslně vyložil, co je pravým štěstím člověka na zemi, a tím takřka položil základy křesťanské filosofie. Ona pravidla jevila se i protivníkům Víry býti nevyrovnatelným pokladem moudrosti a nejdokonalejší teorií náboženské mravnosti; a vskutku jeden souhlas jde světem, že před Kristem, jenž jest Pravda sama, nic podobného v tom oboru, nic tak závažného, důstojného a vznešeného a láskyplného od nikoho učeno nebylo.

Celé tajemství této životní moudrosti záleží v tom, že tak zvaná dobra pozemského života jsou jen zdánlivými dobry a jejich užívání nemůže člověku dáti pravého štěstí. Podle víry božské autority jest to tak vzdáleno, aby bohatství, sláva a rozkoš mohly nám dáti štěstí, že naopak kdo chce vpravdě šťastným býti, musí z lásky k Bohu oněch dober se vzdáti. „Blahoslavení chudí … blahoslavení … když nyní pláčete … blahoslavení budete, když vás lidé budou nenáviděti a vyvrhnou vás a jméno vaše zavrhnou jako zlé …“ (Lk 6, 20nn.). To znamená, že bolestmi, strastmi, bídou tohoto života (když dle povinnosti je trpělivě snášíme), sami si otvíráme bránu k pokladům pravým a nehynoucím, „které Bůh připravil těm, kteří ho milují“ (1 Kor 2, 9). Bohužel mnozí zanedbávají toto učení důležité Víry a mnozí na ně dokonce zapomínají. Než vám, ctihodní bratři, přísluší, abyste učení toto v lidech opět oživili, sice lidská společnost nikdy pokoje nedosáhne. Proto povzbuzujme všechny, kteří obtíženi a zarmouceni jsou, aby neupírali zraku svého na zemi, která je místem vyhnanství, nýbrž aby jej pozdvihli k nebi, kam spějeme; neboť „nemáme zde trvalého přebývání, nýbrž toužíme po budoucím“ (Žid 13, 13). A uprostřed soužení, kterými Bůh vytrvalost jejich ve své službě zkouší, nechať uvažují často, jaká odměna jim kyne, přestojí-li vítězně tuto zkoušku; neboť „náš přítomný zármutek, který pomíjeje, snesitelný jest, způsobuje nám oplývající věčnou, všechno vyvažující slávu“ (2 Kor 4, 17). Ví mocí svou a veškerým přičiněním k tomu působiti, aby mezi lidem víra v nadpřirozené pravdy opět rozkvetla a sní vážnost, žádost a naděje věčných statků, to budiž první vaší úlohou, ctihodní bratři, a přední snahou kléru a také všech oněch našich synů, kteří sjednoceni ve sdruženích, snaží se rozšířiti slávu Boží a pravé dobro společnosti. Rovnou měrou, jak v lidstvu poroste smysl pro tuto víru, bude mizeti horečný chvat, s jakým hledají marných statků světa, a krok za krokem budou mizeti vzpoury a sociální zápasy.

Z obou „Mnichovů“ byl horší ten druhý, neboť zatímco v roce 1938 se zřejmě většina československých občanů německého etnika žijících na západě ČSR skutečně chtěla připojit k Velkoněmecké říši, není známo, že by v letech 1944 – 1945 většina československých občanů rusínského etnika žijících na východě ČSR po připojení k SSSR vůbec toužila. Prostě jsme je jen tak Stalinovi vydali do spárů. Rozhodli jsme o nich bez nich.

Doslova o nich bez nich. A viníky jsme byli my.

Většina Čechů alespoň považuje Mnichov a obětování Sudet Hitlerovi za velkou tragédii našich dějin, kterou skutečně byly. Obětování Podkarpatské Rusi Stalinovi (jenž byl ostatně v období 23. 8. 1939 – 22. 6. 1941 Hitlerovým věrným spojencem) však už za tak velkou tragédii nepovažuje, i když to byla tragédie stejně veliká, ne-li větší. Přece hodnota českého člověka je stejná jako hodnota rusínského člověka; a z hlediska ústavy ČSR si byli oba dva naši občané, etnický Čech i etnický Rusín, rovni. Utrpení etnických Čechů a antinacistických Němců v Sudetách v letech 1938 – 1939 nebylo o nic větší než utrpení antikomunistických Rusínů v Podkarpatské Rusi v letech 1944 – 1945.

V obou případech jsme zaprodali své území a své občany. V obou případech jsme tak učinili ve prospěch sousední agresivní totalitní říše. A v obou případech přišla „odplata“: zanedlouho se i zbytek našeho území stal satelitem a loutkou oné totalitní říše. A v obou případech tomu všemu předsedal Dr. Edvard Beneš.

Kolik let ještě potrvá, než lidé pochopí, jak naprosto negativní to byla postava našich dějin? Jak dlouho potrvá, než po zasloužené a již dlouho potřebné detronizaci toho malého, úzkoprsého, malicherného, ješitného a mstivého člověka jeho místo v pantheonu hrdinů naši země zaujmou skuteční rekové té doby, lidé jako gen. Lev Prchala, Dr. Milan Hodža, Štefan Osuský a, ano, i Wenzl Jaksch?

Místo toho jsme si ale dali do zákona: „Dr. Edvard Beneš se zasloužil o stát“.

Ano. Tím státem však byl Sovětský svaz.

Roman Joch, 28. 6. 2010 / http://obcinst.cz/cs/Edvard-Benes-se-zaslouzil-o-stat-c1619/

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

Znáš Písmo svaté?

Tajenka minulé křížovky byla z 5. Mojž 30, 13b: Mojžíš řekl lidu: „... tento příkaz, který ti dnes ukládám, není pro tebe příliš nesnadný a není tak daleko od tebe. Není na nebi, že bys musel říkat: 'Kdopak nám vystoupí na nebe, aby nám ho snesl, oznámil, a my ho mohli zachovávat?' Není daleko za mořem, že bys musel říkat: '**Kdopak nám překročí moře, aby nám ho přinesl**, oznámil, a my ho mohli zachovávat?' Vždyť je ti to slovo velmi blízké, je v tvých ústech a v tvém srdci, takže ho můžeš zachovávat.“

Kdo z nás neslyšel – z mnoha stran – jak jsou příkazy Desatera těžká, ba víc, jak církev nasazuje katolíkům chomouty a jak by chtěla takto ovládat pokud možno všechny? Kdyby tomu tak ale bylo, jak mohl Mojžíš mluvit o snadnosti Božích příkazů? A jak to, že o víc než tisíc let po něm fariseové zbytečně a škodlivě nasazovali lidem opravdové chomouty, o kterých sv. Pavel dokonce říká, že je ani zachovávat nemohou? Jak to, že sami katolíci si příliš často vzdychají, že podle jejich názoru nejsou schopni žít tak, jak církev učí? Všechny tyto otázky jsou nezodpověditelné, pokud se postavíme do posice stěžovatelů. Proč? Protože tu je úplně jiná otázka: jak oni žijí? Zahledíme-li se totiž, podle sv. Pavla, do „dokonalého zákona svobody“. spatříme něco jiného. Tento náš pohled bude podobný tomu, jako když se v tomto horkém létě díváme na tobogan na plovárně. Pokud je člověk nahoře, vůbec mu nedělá problém být v klidu. Ale jakmile se spustí dolů – už mu nejde zastavit se. Ještě snad na začátku ano. Ale dolů jede, letí stále rychleji. Takže všechny otázky, které jsme na začátku uvedli, se dají shrnout do jediné: nevyskytuje se náhodou ten který stěžovatel někde na trase takového toboganu? Posuzovat to podle příjemnosti nebo nepříjemnosti nelze. I tomu, kdo se řítí po skluzavce, může být jeho stav velmi příjemný. Posuzovat jeho konkrétní situaci nám sice nepřísluší, ale těžko bude nahoře v pokoji. Jako Mojžíš, nejpokornější z lidí, jehož pravdivá a moudrá slova byla vlastně jen otázkami řečnickými, jimiž chtěl svůj lid povzbu-

hned po skončení války podepsal dekrety o znárodnění klíčových hospodářských odvětví a nasměroval národní hospodářství do vod socialistického plánování. Když neměl námitek proti pokračování německými okupanty zavedené pracovní povinnosti občanů a proti nucenému přerozdělování pracovních sil pod rouškou potřeb nápravy válečných škod. Když nijak neprotestoval proti spíš dobyvatelskému chování Rudé armády vůči našim občanům a jejich majetku, ať již šlo o zabíjení mužů, znásilňování žen, loupeže a krádeže či jiné násilí páchané sovětskými vojáky na obyvatelstvu Československa. Když dopustil dislokaci a působení v poválečném Československu šesti (!) pluků NKVD. Když ponechal bez námitek otevřenou demonstraci síly sovětské armády po dobu prvních poválečných československých voleb znovu se vrátivší do Československa. Když neměl námitek proti censuře v tehdejších médiích jakýchkoliv eventuálních kritických hlasů vůči čemukoliv sovětskému.

Naoktrojovaná budoucnost

Takto by šlo ještě dlouho vyjmenovávat kroky, jimiž domácí komunisté a Sovětský svaz po 2. světové válce stále otevřeněji doslova den po dni prosazovali ve znovu obnoveném Československu sovětské mocenské zájmy a usilovali o přeměnu naší země na další teritorium komunistického experimentu, až v osmačtyřicátém v únoru konečně dosáhli svého.

A Edvard Beneš svým dobrým jménem jednoho z hlavních tvůrců předválečné československé demokracie tuto komunistickými silami nám naoktrojovanou podobu budoucnosti po celou dobu posvěcoval. Nikdy nevyužil své autority žáka a následovníka zakladatele československého státu T. G. Masaryka k vyjádření nesouhlasu s tímto vývojem.

Nyní se poslanci Parlamentu České republiky rozhodli zákonem o šesti slovech uznat jeho tehdejší volbu za správnou – i když se to potom jaksi zvrtlo. Ruce komunistických poslanců hlasujících pro „blahořečení“ svého pomocníka jsou pochopitelné. Ale musíme chtít pohlédnout do tváří a znát jména i ostatních, co nám „blahořečením“ Edvarda Beneše zpupně dávají na vědomí, že ten komunismus mohl být docela fajn a být s komunisty znamenalo vlastně zasloužit se o stát.

Vladimír Bystrov / www.cs-magazin.com/2004-03/view.php?article=articles/cs0403120.htm

---

[1] Jde o zákon č. 292/2004 Sb., který je označen jako „ZÁKON ze dne 13. dubna 2004 o zásluhách Edvarda Beneše“ a ve sbírce zákonů vyšel 14. května 2004 v částce 96. Poslanecká sněmovna zákon schválila 24. 2. 2004, avšak Senát ho 25. 3. 2004 zamítl. Nakonec 13. 4. 2004 sněmovna přehlasovala veto Senátu. President jej nepodepsal.

C. Edvard Beneš se zasloužil o stát …

... škoda jen, že ten stát se jmenoval Sovětský svaz. Nebo abychom byli přesní: Edvard Beneš se zasloužil o stát – dokonce dvakrát – v roce 1938 o Velkoněmeckou říši a v roce 1948 o Sovětský svaz!

Byla jednou jedna malá demokratická republika ve střední Evropě, a vedle ní se rozpínala jedna velká agresivní, militaristická, totalitní říše. Ta totalitní říše přinutila malou republiku vzdát se svého pohraničí v její prospěch – od záminkou, že ono pohraničí je většinově obýváno etnikem, jež má svůj domov v totalitní říši. Krátce poté nastal i konec demokracie v té malé středoevropské republice a ona se stala „protektorátem“, tj. atelitem a loutkou té mohutné totalitní říše.

Že víte, o čem mluvím? „Mnichov a události let 938 – 1939“ – řeknete jistě.

Ano, mohl to být i Mnichov a ty události po něm, ale já jsem teď měl na mysli jiný „Mnichov“ našich dějin: tím pohraničím Československé republiky byla Podkarpatská Rus, tou totalitní říší Sovětský svaz a těmi událostmi byly události let 1944 – 1945. Co tehdy udělali vláda ČSR, a především president Edvard Beneš, jenž měl největší zodpovědnost, bylo protiústavní a velezrádné vydání části našeho území i s jeho obyvateli, občany ČSR, sousední totalitní říši, Sovětskému svazu. Tomu Sovětskému svazu, jehož se pak i zbytek ČSR stal satelitem a loutkou po únoru 1948; stejně jako se po Mnichovu stal v březnu 1939 satelitem a loutkou Velkoněmecké říše i tehdejší zbytek ČSR.

Vnitřní život Církve a jeho ovoce. – Zásluhy Pia X.

Necháme-li nyní občanskou společnost stranou a obrátíme-li myšlenky své k Církvi samé, bez veškeré pochyby máme proč, abychom mysl svou, tolikerou pohromou těchto časů zarmoucenou, aspoň částečně vyjasnili. Kromě důkazů samozřejmých, oné božské ctnosti a nepochybnosti, které se Církev těší, poskytují nám nemalou útěchu ony výborné plody, které nám zanechal Náš předchůdce po pontifikátě na práce tak bohatém, okrášliv Svatou Stolici vzorem svatého života. Jeho působením vidíme vskutku u všech duchovních rozníceného ducha náboženského, oživenou zbožnost křesťanského lidu, oživené katolické spolky, povzbuzenou činnost a kázeň, katolickou hierarchii tu zřízenou, onde rozšířenou, o výchovu mladého kléru postaráno podle přísných církevních předpisů, podle potřebné míry a požadavků doby. Vidíme, že z učení svatým vědám vymýceno veškero nebezpečí odvážných novot, hudba církevní obnovena, takže důstojně slouží velebnosti posvátných úkonů; vidíme, že novými misiemi hlasatelů Evangelia křesťanství daleko se rozšířilo.

To jsou vpravdě veliké zásluhy Našeho předchůdce vůči Církvi, zásluhy, kterým potomstvo zachová vděčnou památku. Jelikož ale role hospodářova dopuštěním Božím každého času je vystavena zlým úkladům člověka-nepřítele, nesmí se ustati na ní pracovati, aby bující koukol nezadusil osení. I na Sebe vztahujíce, co Bůh pravil prorokovi: „Aj, stavím tebe dnes nad národy a říše, abys vyplel s rozmetával … stavěl a sázel“ (Jer 1, 10), vždycky, pokud na Nás jest, nejvíce o to budeme pečovati, abychom každé zlo odstranili a dobro podporovali, dokud se Pastýři pastýřův nezalíbí žádati počet z vladařství Našeho.

Obracejíce se k vám, ctihodní bratři, tímto první okružníkem, pokládáme za dobré, vyznačiti několik hlavních bodů, kterým chceme zvláštní péči věnovati; budete-li se snažiti, abyste naše působení svou horlivostí podepřeli, tím rychleji objeví se žádané ovoce.

Napomenutí k jednotě ve svazku Církve.

Jelikož všude v lidské společnosti, ať se utvořila z jakýchkoliv pohnutek, prvním součinitelem veškeré společné činnosti jest jednota a jednotnost duchů, musíme především hleděti k tomu, abychom odstranili nesoulady a nesvornosti mezi katolíky a abychom zabránili, aby nové nadále nepovstávaly, tak aby katolíci byli jedno v myšlení i konání. Nepřátelé Boží a Církve vědí dobře, že naše nesvornost mezi sebou v obraně jest pro ně vítězstvím; proto velmi často chápou se tohoto systému, že mezi katolíky, když je vidí nejvíce sjednoceny, zasévají sémě rozkolu a s největším úsilím snaží se prolomiti jejich sražený šik. Ach, kéž by nebyli tak často měli kýžený úspěch k největší škodě náboženství! Jakmile tedy zákonitá autorita vydá určitý rozkaz, nebudiž nikomu dovoleno, aby jej přestupoval, jenom proto, že se mu to nelíbí, nýbrž každý podrob své vlastní mínění autoritě toho, kterému podřízen jest a poslouchej ho z povinnosti svého svědomí. Rovněž nikdo nepovolaný nestav se učitelem v Církvi, ani uveřejňováním knih nebo novin, ani veřejným řečňováním. Každý ví, komu byl od Boha svěřen učitelský úřad Církve; jemu budiž tedy ponecháno, až promluví, kdy a jak za dobré uzná. Povinností ostatních jest, aby jemu, když promluvil, oddanou poslušnost prokázali a před jeho slovem se sklonili.

Co pak se týče oněch věcí, o kterých (pokud Svatá Stolice ještě vlastního úsudku nevynesla), pokud se netýkají víry a kázně, možno disputovati pro a proti, jistě jest volno pronésti a hájiti svůj vlastní úsudek. V takových rozpravách jest však zdržovati se nemírných slov, z nichž by mohlo vzejíti těžké porušení lásky k bližnímu. Každý volně zastávej své mínění, ale čiň to zdrženlivě a nemysli, že smíš víru jiných podezřívati anebo z nedostatku kázně je obviňovati jen proto, že jsou jiného náhledu.

Také chceme, aby naši zdržovali se oněch označení, která se nedávno začala zaváděti, aby se katolíci rozlišili od katolíků. Mají se jich vystříhati nejen jako profánních novot slova, které ani pravdě, ani spravedlnosti neodpovídají, nýbrž také proto, že z toho mezi katolíky povstávají těžké nepokoje a velké zmatky. Síla a podstata katolické víry je taková, že nesmí se k ní nic přidat a nic ubrat: Haec est fides catholica, quam nisi quisque fideliter firmiterque crediderit, salvus esse non poterit (Symb. Ath.); buď vyznáváme ji celou, anebo ji vůbec nevyznáváme. Není tedy nikterak potřebí, abychom vyznání katolické víry něco přidávali; každému postačiž říci: Křesťan jest mé jméno, katolík mé příjmení; jen o to se snažme, abychom skutečně tím byli, čím se jmenujeme.

Obnovené odsouzení modernismu.

Ostatně žádá Církev od našich, kteří se ku prospěchu všech věnují katolické věci, něco zcela jiného, než aby se příliš dlouho zabavovali otázkami, z kterých žádný užitek nevyplývá; spíše žádá, aby ze všech sil k tomu pracovali, aby se víra zachovala neporušená a nedotknutá dechem bludu, sledujíce především šlépěje toho, jejžto Kristus strážcem a tlumočníkem pravdy ustanovil. Jsou ještě dnes takoví, a není jich málo, kteří, jak praví Apoštol, „učení zdravého nesnášejí, nýbrž podle vlastní choutky sobě učitele za učitelem hledati budou, žádostivi toho, co uším lahodí, a odvracejí sluch od pravdy, k bájím pak se obracejí“ (2 Tim 4, 3n.) Vpravdě, nadutí a zbujnělí velkou představou o rozumu lidském (který skutečně, Bohu budiž děkováno, neuvěřitelně pokročil ve studiu přírody), šli někteří, na vlastní úsudek spoléhajíce a církevní autoritou pohrdajíce, tak daleko, že neváhali rozumem svým chtíti proniknouti dokonce hloubku božských tajemství a všech zjevených pravda přizpůsobiti je vkusu naší doby. Z toho povstaly nestvůrné bludy modernismu, jejžto Náš předchůdce spravedlivě nazval „souborem všech bludů“ a slavnostně odsoudil.

Toto odsouzení, ctihodní bratři, obnovujeme zde v celém rozsahu, a poněvadž nákaza tato není ještě docela vyhubena, nýbrž tu a tam ještě potajmu se plíží, napomínáme vás, abyste každý tohoto nebezpečí úzkostlivě se chránili, neboť mohlo by se tímto morem snadno opakovati, co o jiném pravil Job: Ignis est usque ad perditionem devorans, et omnia eradicans genimina (Job 41, 12). Nejenom že si přejeme, aby se katolíci vzdalovali bludů modernistů, nýbrž i jejich směru a tak zvaného modernistického ducha, který působí, že ten, kdo jest jím zasažen, ihned s ošklivostí ode všeho starého se odvrací a stává se dychtivým hledačem novot v každé jednotlivé věci, ve způsobu mluvení o božských věcech, ve vykonávání bohoslužeb, v katolických zřízeních, ba i v konání soukromé pobožnosti. Chceme tedy, aby dále platil starý známý zákon: Nihil innovetur, nisi quod traditum est. Kdežto tento zákon neporušitelný musí býti zachováván ve věcech Víry, musí na druhé straně býti také zásadou v těch věcech, které změně podléhají, i když při tom všeobecně platí pravidlo: Non nova, sed noviter. (Ne nové věci, ale novým způsobem.)

Doporučení katolického života spolkového.

Jelikož ale, ctihodní bratři, lidé k otevřenému vyznání Víry a přiměřenému životu dávají se pobídnouti více než čímkoliv jiným bratrským napomínáním a vzájemným příkladem, vítáme s radostí, povstávají-li nové a nové katolické spolky. A nepřejeme si toliko, aby vzkvétaly, nýbrž aby mohutněly pod naší ochranou a podporou; zmohutní jistě, budou-li věrně dbáti předpisů, které Svatá Stolice vydala nebo vydá.

Všeci pak, kteří jsouce členy takových spolků, obětují své síly pro Boha a Církev, vždy buďte pamětlivi božské moudrosti: Vir obediens loquetur victoriam (Př 21, 28); neboť nebudou-li poslouchati Boha, podrobujíce se hlavě Církve, marně budou očekávati pomoci nebes a rovněž marna bude jejich práce.

Výchova kléru a podmínky požehnaného působení kněžstva.

Aby však toto všechno vykonáno bylo s takovým úspěchem, jaký si slibujeme, jest potřeba, jak dobře víte, ctihodní bratři, obezřetné a horlivé práce těch, které Kristus poslal jako dělníky pro svou žeň, kněžstva. Pochopíte tedy, že vaše nejhlavnější péče bude o to, abyste se věnovali vždy většímu posvěcení kléru, abyste jej nejlepší výchovou vzdělali, jak se na tak důstojný úřad sluší. Ačkoli vaše píle nepotřebuje žádného povzbuzení, přece vás napomínáme a zapřisáháme, abyste tuto povinnost konali s největší obětavostí. Jde tu o něco, co pro blaho Církve má největší význam; jelikož však naši předchůdcové blažené paměti Lev XIII. a Pius X. o tom již pojednali, není třeba jiné rady přidávati. Živě si jen přejeme, aby ony dokumenty tak moudrých papežů, obzvláště Exhortatio ad Clerum Pia X. vašim přičiněním nikdy v zapomenutí neupadly, nýbrž aby jich povždy co nejpřísněji šetřeno bylo. O jedné věci však nesmíme mlčet, a ta jest: Napomenouti kněze celého světa, Naše nejdražší syny, že jest naprosto nezbytno k jejich osobnímu prospěchu jako pro účinnost jejich úřadu, aby se co nejúžeji a nejposlušněji družili kol svých biskupů. Bohužel nezůstali všichni sluhové svatyně,

národní právo. Naše dnešní vyprávění bylo o lidech, které jejich vlast zbaběle opustila ve chvílích pro ně nejtěžších, kterým nepodala pomocnou ruku a na dlouhá léta se k nim věrolomně otočila zády.

Je jistě důležité, aby léta strávená v sovětských koncentrácích byla těmto lidem započítána pro účely důchodového zabezpečení, je jistě důležité, aby byli rehabilitováni sovětskými úřady, je jistě důležité, aby byla nalezena vhodná forma odškodnění, třebaže cena života se nedá změřit nebo odškodnit. Ze všeho nejdůležitější je však to, aby se jim především jejich vlast omluvila za svou proradnost, kterou jim a všem jejich blízkým způsobila dlouhá desetiletí strádání a utrpení. Ze všeho nejdůležitější je to, aby Česká a Slovenská Federativní Republika sama přiznala, že ničím nebránila uvržení těchto nevinných lidí do pekla.

V Praze 10. ledna 1991.

Vladimír Bystrov / *Reflex, roč. 2, č. 8, 1991, s. 20 – 23*

B. Lex Beneš – obhajoba komunistů

Zavlečení naší země do osidel komunismu vlastně byla správná věc. Takový vzkaz se v příštích dnech[1] chystají poslat naši volení zástupci v Poslanecké sněmovně občanům i celému světu. Vzkaz bude mít podobu zákona o šesti slovech: Edvard Beneš se zasloužil o stát. Neboli – všechno, co tento politik pro naši zemi či v jejím jménu učinil, k jejímu prospěchu, tedy dobře učinil. Že tedy bylo správné benešovskou diplomacií již ve třicátých letech zahájené – dnešní terminologií bychom řekli nadstandardní – sbližování Československa se Sovětským svazem. I když nám to nijak nepomohlo ubránit se nacistickému Německu a nevytvořilo ani žádné lepší garance naší svrchovanosti, než je nám dosud poskytovali či přesněji neposkytovali jiní.

Že bylo správné ještě před skončením 2. světové války uzavřít se SSSR smlouvu o tom, že obě země se „sjednotí v politice trvalého přátelství a přátelské poválečné spolupráce,“ a lhát československé veřejnosti o „nové ruské říši“ poskytující slušné místo svým národům a „prodchnuté novou demokracií“.

Že bylo správné v duchu této politické levicové naivity zaštítěné autoritou Masarykova žáka a spolutvůrce – a nyní i obnovitele – samostatného československého státu nepřipouštět si budoucí poválečnou agresivní expansi SSSR, a tudíž předpoklad československého údělu stát se jeho vazalem.

Nic se nestalo?

Přijetím zákona velebícího Edvarda Beneše vzkazují poslanci této zemi, že vlastně bylo správné, když tento president přenechal iniciativu při formování našeho poválečného osudu komunistům, usazeným v Moskvě a neskrývaně podporujícím zájmy SSSR. Že bylo správné, když se nebránil tomu, aby první poválečná československá vláda přijala komunisty připravený program zglajchšaltování našeho příštího politického života jeho soustředěním do vše spoutávající Národní fronty. Že mu nevadilo, když v tomto programu byl jako náš hlavní spojenec zcela otevřeně uváděn již především SSSR. Že bylo správné, když se jako nejvyšší velitel československé branné moci nebránil záměru budovat poválečnou čs. armádu podle vzoru a pod přímým vedením Rudé armády.

Přijetím zákona o Edvardu Benešovi říkají paní poslankyně a páni poslanci české veřejnosti, že se vlastně nic nestalo, když přijal jako fait accompli sovětské rozhodnutí přivlastnit si Podkarpatskou Rus a de facto souhlasil s odsouzením statisíců jejích obyvatel k životu v sovětské skutečnosti. Když neprotestoval proti tomu, že sovětská policejní komanda přepadávají v poválečném Československu a unášejí do sibiřských gulagů bývalé čelné činitele československé politické representace na Podkarpatské Rusi a další naše spoluobčany, ohrožující svou autoritou či svými názory zájmy domácích komunistů. Když bez jakýchkoliv námitek přihlížel, jak universitní profesor komunista, kterého před časem chválil za to, že se mu podařilo „navázat intelektuální pouta mezi Prahou a Moskvou,“ jako ministr školství a osvěty místo německými okupanty nařízené povinné výuky němčiny zavádí do československých škol neméně povinnou výuku ruštiny – a že vzápětí naučit se jazyk Velkého bratra bylo žádáno od všech.

Přijetím lex Beneš nám poslanci sdělují, že vlastně bylo v pořádku, když Edvard Beneš

není zapotřebí, protože se za pár minut zase vrátím domů. Bylo sychravo, a proto jsem ho neposlechl, a přece jen jsem se pořádně oblékl. Sedli jsme do auta a jeli do Trebišova, to byly asi tři kilometry, zastavili jsme před velitelstvím a vešli dovnitř. Jenomže místo po schodech nahoru mne začali strkat dolů, do sklepa. Tam jsem našel další Trebišovany, všichni byli asi tak mého věku, mně bylo tenkrát dvaatřicet let, ale byli mezi námi i sedmnáctiletí, i padesátiletí. Tam nás nechali asi dva týdny, dokud nebyly osvobozeny Košice, pak nás převezli tam a zavřeli do budovy krajského soudu. Nastrkali nás do maličkých komůrek po dvaceti, ani stát, ani ležet jsme pořádně nemohli, ani dýchat, a tak jsme zůstali asi do 3. března 1945.

V té době přijel do Košic president Beneš. Čekali jsme, že si nás konečně někdo všimne a bude za nás intervenovat, mysleli jsme, že nás budou chtít poslat kopat zákopy, a šli bychom docela rádi, nebo že budeme opravovat mosty či zničené železnice, ale stále se nic nedělo. Místo toho jednoho dne ráno, ještě za tmy, nás naložili na nákladní auta, odkrytá a samozřejmě špinavá, nesměli jsme se otáčet, nesměli jsme mluvit, a tak nás odvezli do Humenného. Tam nás umístili do kasáren – a my jsme s hrůzou zjistili, že už je tam několik tisíc takových vězňů, jako jsme byli my.

Těch pár minut, na které mne odvedli z domu, se protáhlo na tři roky. Za ty tři roky nám ani jednou nepovolili napsat domů a do poslední minuty jsme nevěděli, kdy půjdeme domů. Celou dobu jsem byl na jednom místě v Jenakijevu. Jednou nás velitel lágru vyvezl na takový kopeček na okraji města a ukázal kolem sebe se slovy: až to všechno tady dáte do pořádku, půjdete domů. Samozřejmě jsme byli zoufalí. A tak jsme pracovali do úmoru až do července 1947, kdy nás jednoho dne náhle odvolali z práce, odvezli zpátky do lágru a oznámili nám, že všichni Čechoslováci pojedou domů. Po několika dnech nás však znovu nahnali na práci a teprve za několik týdnů nás ráno probudili a opravdu odvezli na nádraží. Odvezli nás do Oděsy, to je krásné město, ale nás tam znovu strčili do lágru, a dokonce jsme museli chodit do práce i když už se k nám chovali slušněji a tolik nás nehonili. Potom jsme vystřídali ještě několik dalších oděských táborů a nakonec jsme se dokonce mohli volně pohybovat, ale stále jsme nevěděli, kdy konečně pojedeme domů. Potom přijela komise, ve které byli i zástupci našeho velvyslanectví, příliš se však s námi nebavili a jenom ponechávali věcem volný průběh. Nakonec nás přece jen naložili do vlaku a přes Lvov jsme zamířili domů. Ve Lvově jsem na nádraží poprvé po třech letech pil mléko a snědl kousek masa. Do Košic jsme dorazili 7. listopadu 1947.

I TO MŮŽE BÝT FORMA REHABILITACE. Čtěte pozorně: POTVRZENÍ pro s. Juskiva Semjona Filippoviče, že v souvislosti se vzneseným obviněním v roce 1950 podle čl. 54-4TK USSR na základě čl. 1 výnosu presidia Nejvyššího sovětu SSSR ze 16. 1. 1989 „O dodatečných opatřeních při nápravě spravedlnosti vůči obětem represí, k nimž došlo ve třicátých, čtyřicátých a počátkem padesátých let“, byl rehabilitován.

I TO MŮŽE BÝT FORMA POTVRZENÍ. Čtěte: POTVRZENÍ, že Tunák Pavel Matušovič, narozen v roce 1925 ve vesnici Turzovka, v čacavském okrese v Československu, od 19. dubna 1945 do 2. dubna 1955 vykonával trest podle rozsudku sovětských soudních orgánů a vykonával různé práce. K práci měl kladný poměr.

ŽIJÍ TAM JEŠTĚ? Prešovský okresní výbor Konfederace Politických vězňů Slovenska zachytil zprávu bývalého maďarského důstojníka Antala Kulesára z Miškovce. Podle ní v sibiřském městě MINUSINSK v Krasnojarském kraji žije asi 1 200, nebo dokonce 1 600 Slováků, kteří byli v roce 1945 odvlečeni jednotkami NKVD do sovětských koncentračních táborů a po propuštění podlehli sovětské propagandě o údajném trestu, jenž je po návratu domů čeká jako nějaké zrádce. Je ověřenou skutečností, že podobnou propagandu sovětské úřady skutečně prováděly, zejména vůči osobám, jejichž kvalifikace zajímala místní podniky a které měly naději na to, že si založí vlastní ruskou rodinu. Proto NENÍ VYLOUČENO, že v hloubi Milnusinské kotliny ve zdejších dolech nebo průmyslových podnicích ještě pracují někteří Slováci, které před pětačtyřiceti lety násilně odvlekli z jejich domovů. Ale zjistit pravdu nemohou pouze DOBROVOLNÍ PRACOVNÍCI. Je to věc našeho STÁTU.

Je bezpočet tváří bolesti. Nejstrašnější je však bolest duše. Neboť na rozdíl od fysické bolesti nikdy nekončí. A nejhroznější ze všech bolestí duše je duše zrazeného a nevinně opuštěného.

Naše dnešní vyprávění bylo o tisících, kteří byli zrazeni a opuštěni svou vlastí a vydáni na pospas drzému cizinci, troufale pošlapávajícímu suverenitu naší vlasti, československé i mezi-

jak jsme naznačili, s bolestí, prosti ducha nepoddajnosti a odbojnosti, který nyní vládne ve světě. Nezřídka nacházíme pastýře Církve, kterým se dostává bolestí a útoků od těch, od kterých by měli očekávati útěchy a pomoci. Nuže, proviní-li se někdo tak žalostně proti své povinnosti, nech pomyslí a považí dobře, že autorita biskupů pochází od Boha, že Duch Svatý je ustanovil, aby řídili Církev Boží. (Sk 20, 28). Ať uváží, že Bohu se protiví, kdo zákonité autoritě se protiví, a že zvláštního pokárání zasluhuje chování těch, kteří odpírají poslušnost biskupům, které Bůh posvětil pečetí své moci. Cum caritas, napsal svatý mučedník Ignatius, non sinat me tacere de vobis, propterea anteverti vos admonere, ut unanimi sitis in sententia Dei. Etenim Jesus Christus, inseparabilis nostra vita, sententia Patris est, ut et Episcopi, per tractus terrae cinstituti, in sentetia Patris sint. Unde decet vos in Episcopi sententiam concurrere. (In Epist. ad Ephes.) Slovo tohoto vynikajícího mučedníka byla po všechna století slovem všech otců a bohovědců církevních.

K tomu ještě přistupuje, že už příliš těžce, i pro pohromy těchto dob, leží na biskupech úřad jejich a ještě těžší starosti o spásu stáda sobě svěřeného; „neboť oni bdí jako takoví, kteří mají klásti počet z duší vašich (Žid 13, 17). Nesmí-li se pak nazvati krutým ten, který vlastní nepoddajností břímě a starost biskupů rozmnožuje? „Totoť vám nepřináší užitku“ (Žid 13, 17), řekl by jim Apoštol, a to proto, že „Ecclesia est plebs sacerdoti adunata et pastori suo grex adhaerens“ (Církev jest lid s knězem svým spojený a stádo k pastýři svému se tulící) (Sv. Cypr. Ep. 66), z čehož následuje, že není s Církví, kdo není s biskupem.

Nedostatečně rozřešené římské otázky.

A nyní, ctihodní bratři, na konci tohoto dopisu, vrací se srdce Naše z vlastního popudu tam, odkud jsme vyšli. Jest to slovo pokoje, které vrací se na rty Naše. Proto s vroucím a důrazným přáním znova přivoláváme ku blahu společnosti i Církve konec nynější nešťastné války. Ku blahu společnosti, aby s dosaženým mírem vpravdě se rozvíjela ve všech odvětvích pokroku, ku blahu Církve Ježíše Krista, aby bez překážek v nejzazších končinách světa lidem útěchu a spásu dále přinášeti mohla.

Budiž Bohu žalováno, že Církev již delší dobu netěší se svobodě, jaké by potřebovala; a od té doby, co její hlava, Papež, přestal se těšiti ochraně, kterou nařízením božské Prozřetelnosti během věků byl obdržel k uhájení své svobody. Nedostatek takové bezpečnosti vyvolal, jak nezbytno, nemalé znepokojení mezi katolíky; vpravdě všichni, kteří se nazývati dítkami Římského Papeže, ať jsou blízcí nebo vzdálení, mají právo na jistotu, že jejich společný Otec ve vykonávání svého apoštolského úřadu zůstane skutečně volným vůči lidské moci.

Ku Svému přání brzkého míru mezi národy připojujeme i žádost, aby přestal nynější abnormální stav, ve kterém je hlava Církve a který mnohým směrem pokoji mezi národy značně škodí. Obnovujeme proti takovému stavu protesty, které Naši předchůdcové (nejsouce vedeni zájmy lidskými, nýbrž svatou povinností) častěji než jednou vznesli, a obnovujeme je z těchže důvodů, totiž k ochraně práv a důstojnosti Apoštolské Stolice.

Modlitba za mír a požehnání pastýře národů.

Jelikož srdce knížat a těch, jimž přísluší, aby řečeným hrůzám a škodám konec učinili, leží v rukou Božích, nezbývá, ctihodní bratři, než pozdvihnouti prosebného hlasu k Hospodinu a jménem veškerého lidstva zvolati: Daruj, ó Hospodine, mír za dnů našich! Nechať ten, kterýž pravil o sobě: Ego Dominus … faciens pacem (já Hospodin …, jenž činí mír), co nejdříve uhladí rozbouřené vlny, jimiž společnost lidská a náboženská je zmítána. Nechať nám přímluvou svojí přispěje blahoslavená Panna, ona, jež porodila Knížete míru, a nechať Naši ubohou osobu, Náš velepastýřský úřad, Církev a s ní duše všech lidí vykoupených božskou krví jejího syna vezme pod svou mateřskou ochranu.

Zárukou božských darů a znamením blahovůle Naší udělujeme z celého srdce vám, ctihodní bratři, vašemu kněžstvu a vašemu lidu apoštolské požehnání.

Dáno v Římě u sv. Petra dne 1. listopadu 1914 na slavnost Všech svatých v prvním roce Našeho pontifikátu.

BENEDIKT P.P. XV.

http://vendee.cz/texty/ad_beatissimi_a.html

(2) A. Zrazení a opuštění

Ne bez souvislosti s varovnou a předvídavou s encyklikou Benedikta XV. uveřejňujeme k úmrtí Vladimíra Bystrova, významného podporovatele a přispěvatele Obrázku libereckých farností, dva jeho památné texty. První je z roku 1991, druhý z roku 2004. V roce 1991 tehdejší šéfredaktor časopisu Reflex, pan Petr Hájek, dnes zástupce vedoucího Kanceláře prezidenta republiky, požádal pana Bystrova, jednoho ze svých redaktorů a znalce oněch událostí, aby napsal článek o odvlékání desetitisíců československých občanů do SSSR na konci války při lhostejnosti československých vládců. Článek spustil lavinu, o které píšeme ve spisovatelově životopisu. V apelu „Lex Beneš" z roku 2004 píše autor o aspektech Benešovy východní politiky. Třetí článek Romana Jocha Benešovu zásluhu o SSSR dokresluje. Pokud jde o předchozí Benešův postoj k Západu, čtenáři Obrázku znají článek „Mnichovská zrada, nebo pražský krach? Nečasova mise a rozpad Československa v roce 1938", o Benešově zásluze, slovy Romana Jocha, o Hitlerovskou říši (roč. 7, č. 9 a 10, 21. 8. 2009, přílohy).

redakce

Je bezpočet tváří bolesti. Nejstrašnější je však bolest duše. Neboť narozdíl od fysické bolesti nikdy nekončí. A nejhroznější ze všech bolestí duše je duše zrazeného a nevinně opuštěného.

Naše dnešní vyprávění bude o lidech, kteří před mnoha desítkami let, aniž spáchali jakýkoliv hřích či se dopustili jakéhokoliv zločinu, byli odvlečeni a uvrženi do pekla. Opuštěni všemi kolem, protože historický kvas doby přinášející novou naději nebyl příliš ochoten zároveň si uvědomovat nová hrozící utrpení, opuštěni však dokonce svou vlastí, která svou neschopnou bezmocnost zastírala zpočátku jakoby nevědomostí a poté zjevně zbabělým oportunismem.

Naše dnešní vyprávění bude o lidech, kteří svou cestu peklem ukončili v hromadných hrobech na neznámých místech daleko od svého domova, i o těch, kteří přežili tuto nesmyslnou zkoušku a vrátili se. Aby však dále zůstali opuštěni, protože svědomí všech kolem dál zůstávalo hluché k jejich bolesti věrolomně zaprodaných, a byli znovu zrazeni, protože naše vlast dál zbabělě oportunisticky odmítala vzít na vědomí utrpení, do něhož je svou slabostí sama uvrhla.

A tak byli zrazováni a nevinně opouštěni vlastně neustále po celá dlouhá léta a bolest jejich duše se stále více prohlubovala. Je však neblahým vysvědčením o naší mravní malosti, když ani nyní nejsme jaksi příliš ochotni v hledání času na to, abychom pohlédli těmto bolavým duším konečně do tváře a řekli: ODPUSŤTE! A pak: VLAST VÁS ZRADILA A OPUSTILA A JE SI VĚDOMA SVÉ VINY I VŮČI VÁM, MRTVÝM, I VŮČI VÁM, JEŠTĚ ŽIVÝM. Ale protože odnikud zatím žádná podobná slova nezaznívají, otevíráme naše dnešní vyprávění.

STRACH. Co jiného než stále ještě STRACH. Vanul mrazivý vítr a padal drobný déšť tu a tam se sněhovými vločkami. Do konce roku 1990 zbývaly jenom dva týdny. Na nenápadné žulové desce vedle křižovatky dvou hřbitovních cest čteme nápis: „POSTŮJ A VĚNUJ TICHOU VZPOMÍNKU VŠEM OBČANŮM NAŠEHO MĚSTA, KTEŘÍ SE STALI OBĚTÍ ZVŮLE, NENÁVISTI A LIDSKÉ ZLOBY A ZEMŘELI DALEKO OD SVÉ RODNÉ HROUDY. ODPOČÍVEJTE V POKOJI! OBČANÉ MĚSTA SPIŠSKÁ NOVÁ VES." Strach. Co jiného než stále ještě strach zabránil větší konkrétnosti nápisu. Všichni přece vědí, že ti, jejichž památku tato skromná deska připomíná, se stali obětmi NIKOLIV JENOM JAKÉSI ZVŮLE a zemřeli NIKOLIV POUZE NĚKDE DALEKO OD RODNÉ HROUDY, ale byli oběťmi ZVŮLE SOVĚTSKÉ ARMÁDY a zemřeli v SOVĚTSKÝCH KONCENTRAČNÍCH TÁBORECH. Čtyřicet pět let se však o těchto obětech nesmělo mluvit a i loni bylo k vybudování tohoto prostého pomníčku (přestože už na Slovensku druhého po desce na pomníku v Malých Trakanech) zapotřebí ještě mnoho odvahy. A strach proto nadiktoval alespoň kompromisní nápis. VŠICHNI VŠAK VĚDÍ. I když možná ne všichni. Když se mrazivým větrem zkřehlá fotoreportérka zeptala staré ženy, která v nevlídném sobotním

1. ALAGIR 2. ALTANAJ REŽ (za polárním kruhem) 3. BALDAJEVSK 4. BEŽECA-CEMENT 5. BORISOV 6. BOTOSON 7. BRJANSK 8. BULANAŽ 9. ČEREJOVEC 10. DĚRBUŠKA 11. DŽEZKAZGAN (stepní tábor v Kazachstánu 1949 – 1953) 12. FOKINO 13. GALON 14. GORLOVKA (Donbas) 15. CHABAROVSKIJ PRUJ 16. CHARKOV 17. CHUDAKOV (za polárním kruhem) 18. IKUCK ČUMA 19. JENAKIJEVO 20. KANKON (Donbas) 21. KARABAS (stepní tábor v Kazachstánu 1949 až 1953) 22. KARAGANDA 23. KARLAG (stepní tábor v Kazachstánu 1949 až 1953) 24. KOKOJEVSKAJA 25. KOKOREVKA (nedaleko Brjanska) 26. MIKITOVKA (Donbas; velitel lágru Berkovič) 27. MITAU (Lotyšsko) 28. MIZURI 29. MOLODNAJA 30. MOŽGA (za polárním kruhem) 31. NIKITOVKA 32. NOVOSIBIRSK (za polárním kruhem) 33. NUZAL (ústřední tábor; velitel lágru Machninskij) 34. ODĚSA 35. ORDŽONIKIDZE 36. OREL 37. PLAVSK 38. RIGA 39. ROSTOV (uhelné doly) 40. SAMBOR 41. SENSK 42. SIMBIRSK (za polárním kruhem) 43. SOJVA 44. SOLOVECKÉ OSTROVY (nejukrutnější lágr) 45. STALINO 46. STARÁ GORLOVKA (Donbas) 47. STARÝ SAMBOR 48. SVALJAVA 49. SVATRA 50. TURGAU 51. VENTSPILS (Lotyšsko) 52. VINDAU (Lotyšslco) 53. VLADIKAVKAZ 54. VOZKESTER 55. TAJMYR (za polárním kruhem) 56. TOMSK 57. ZÁPOROŽI 58. ústřední tábor č. 1087 v Moskvě.

LHOSTEJNOST. Co jiného než LHOSTEJNOST. Soustřeďováním dokumentace o československých občanech, kteří v letech 1945 až 1949 byli jednotkami NKVD odvlečeni do sovětských koncentračních táborů, evidenci ještě žijících účastníků této tragické anabase i těch, kteří navždy spočinuli v hromadných hrobech sovětského gulagu, se zatím zabývají POUZE DOBROVOLNÍ PRACOVNÍCI. Obětaví Prešované v maličké kanceláříčce bez telefonu a donedávna jen s vypůjčeným psacím strojem nebo v bytě u Pazderů na prešovském předměstí. V desítkách dalších bytů v regionech po celém východním Slovensku. Jejich korespondence s odvlečenými nebo pozůstalými dosahuje mnoha desítek tisíc dopisů. V říjnu loňského roku převzali Prešovští materiály, které o zavlečených Slovácích a Češích shromáždil Slovenský helsinský výbor. Uskutečnila se řada jednání ve Slovenské národní radě a Federálním shromáždění České a Slovenské Federativní Republiky. Jednalo se o spoustě věci od ZAPOČÍTÁVÁNÍ DOBY STRÁVENĚ V SOVĚTSKÝCH TÁBORECH pro účely důchodového zabezpečení a REHABILITACE ZAVLEČENÝCH až po formy ODŠKODNÉHO. Jednalo se o odborných problémech politického a sociálního napravení křivd způsobených našim spoluobčanům jinou zemí. A LHOSTEJNOST příslušných úředníků ponechává stále veškerou tíhu iniciativy a jednání na prešovských dobrovolnících. Místo aby jim SPRAVEDLNOST VYŠLA VSTŘÍC, musejí se stále SPRAVEDLNOSTI DOMÁHAT. Je to zvláštní na prahu roku 1991.

Z DOPISU PANA JÁNA KEKESE

(zasláno prešovskému okresnímu výboru Konfederace politických vězňů Slovenska koncem léta roku 1990)

- Potom nás natlačili do osmnáctitunového nákladního vagónu po padesáti mužích. Ve vagóně byla sice instalována kamna, avšak oheň jsme rozdělat nemohli, protože jsme neměli ani dřevo, ani uhlí. Ve vagónu byl vyříznut otvor, který nám sloužil jako WC. Každý den ráno i večer byla kontrola. To trvalo 10 dní a 11 nocí. Stravu jsme dostávali skoro každý den; ale někdy 2 – 3 dny pouze trochu hrachu a bramborových slupek, a to nám nalili přímo do vagónu jako pro dobytek. To už začali lidé umírat. První mrtví v našem vagóně byli: Váci, Remák, Kekes, Kekes II., Kábori, Simon, Horňák, Szabo a Czéhmester, dokud jsme nedojeli do Stalina ...

VÝPOVĚĎ PANA ANDREJE KRAVCE

(záznam ze 14. prosince loňského roku)

- V době, kdy sovětská vojska vstoupila na území Slovenska, žil jsem v Trebišovském okrese, v obci Zemplínske Hradište. Samozřejmě, že jsme se radovali z toho, ze konečně přicházejí osvoboditelé, že po těch čtyřech letech válečných útrap a strádání jsme se konečně dočkali Rudé armády. Všichni se radovali, ale k našemu překvapeni Rusové na naše upřímná a milá slova, kterými jsme je vítali, reagovali suverénně a sebevědomě a v každém z nás viděli jen nepřítele.

Uplynulo několik týdnů a jednoho dne, bylo to 7. ledna 1945, přišel za mnou sovětský voják se vzkazem, že jeho velitel chce se mnou hovořit. Hned jsem se začal oblékat, ale voják povídal, že to

jsme pracovali v dolech na černé uhlí, v Jenakijevu jsme stavěli továrnu. Dělali jsme kvádry. Za normálních okolností byla norma 600 kusů; My jsme jich za směnu museli udělat 1 100. V Orlovce jsme pracovali na pile a v kamenolomu. Potom nás převezli do Kyjeva, kde jsme byli až do roku 1950. V roce 1985 jsem šel do starobního důchodu, ale těch šest roků, co jsem protrpěl v gulazích, mi nikdo nechce započítat. Většina z nás, odvlečených, jsme byli děti z chudých rodin. Stále jsme byli hladoví a nejlepší léta našeho života jsme museli strávit takto. Chci, aby těch šest let, strávených v bezpráví, v ponížení, daleko od domova, započítali alespoň do důchodu. Přimlouvám se i za spravedlnost pro naši občanku z Borše, Júlii Hajduovou, jejíhož manžela Mikuláše také odvlekli a dodnes se nevrátil. Zůstala sama s pěti dětmi.

Z DOPISU PANA DEZIDERA SZENDREYE

(zaslaného prešovskému okresnímu výboru Konfederace politických vězňů na podzim roku 1990)

- Pracovali jsme v nelidských podmínkách v kamenolomu, v kolchozu a za práci jsme dostávali symbolickou odměnu – jeden rubl za týden dřiny. Bydleli jsme v zemljankách, spali na zemi. O hygieně ani slechu. Strava třikrát denně, ale jaká ... Za rok jsem zhubl o 27 kilogramů, domů jsem se vrátil s hmotností 40 kilogramů, se svrabem a podlomeným zdravím ...“

Z DOPISU PANA PAVLA TUNÁKA

(zaslaného předsedovi Federálního shromáždění České a Slovenské Federativní Republiky Alexandru Dubčekovi koncem léta roku 1990)

- 4. 4. 1945 mě z vojenské nemocnice v Ružomberku, ještě jako raněného, na základě udání odvlekl NKVD do Archangelsku a Murmansku, kde jsem v koncentračních táborech pracoval do roku 1949. Potom nás eskortovali na Sibiř, kde jsem prošel vícero lágrů, například Omsk, Tomsk, Tajšet. Třetí eskorta byla až na Kamčatce, 120 kilometrů od Petropavlovska, kde jsem pracoval až do podzimu 1954 v podmínkách, jaké si naši lidé neumějí představit. Tehdy nás objevila delegace Červeného kříže ze SRN a Rakouska. Asi za měsíc jsme dostali zprávu, že se vrátíme domů, do vlasti. Z Kamčatky do Čopu jsme cestovali celých šest měsíců na psích spřeženích, koňských povozech, pěšky, potom v nákladních a konečně z Moskvy v normálních vlacích. Při cestě z Kamčatky na psích spřeženích nás dvakrát napadly smečky vlků, které roztrhaly osm našich lidí a dva dozorce. 2. dubna 1955 ještě na sovětské straně nás příslušníci NKVD upozornili, že když nebudeme o všem mlčet (nakonec jsme to museli i podepsat), mohou nás odvézt zpátky do Sovětského svazu nebo zlikvidovat, protože jsme stejně ruskou gubernií a budeme jí na věčné časy. Když jsem se vrátil domů, do Turzovky, vážil jsem 47 kilogramů, a první, co mi moje matka ukázala, bylo oznámení o mé smrti s datem 4. 4. 1945. Tento den jsem totiž začal svou strastiplnou desetiletou pouť, z níž jsem se nikdy neměl vrátit ...

Žijí ve všech koutech naší republiky. Pan V. N. Z OSTRAVY prošel tábory v Jenakijevu, Gorlovce a Doněcku. Pan J. A. ZE SLEZSKA strávil řadu let v lágru ve Stalinu na Urale. Pan J. F. ZE STONAVY byl odvlečen do tábora v Kiršabově. Pan V. Ch. z PRAHY-KOŠÍŘ prošel tábory v Kyjevě, Gorlovce, Mospinu a Rutčenkově. Pan V. K. z BRNA strávil jedenáct let v dolech v Poltěvnu, Karagandě a Džezkazganu. Jména táborů jsou často zkomolena přece jen již unavenou pamětí většinou již nemladých lidí. Velkou neznámou stále zůstávají ČESKOSLOVENŠTÍ OBČANÉ RUSKÉ NEBO UKRAJINSKÉ NÁRODNOSTI, KTEŘÍ PO ŘÍJNOVÉ REVOLUCI OPUSTILI BOLŠEVICKÝ STÁT, ABY SI ZALOŽILI NOVÝ DOMOV V NAŠÍ VLASTI (psali jsme o nich v loňském čísle 32). Podle neověřených údajů unesly jednotky NKVD během jara a léta pětačtyřicátého zejména z Čech a Moravy KOLEM DVOU TISÍC BÝVALÝCH RUSKÝCH EMIGRANTŮ, z nichž se ke svým zdejším rodinám vrátilo pouze několik set, zpravidla až po deseti letech.

Prešovští zpracovali SEZNAM TÁBORŮ, V NICHŽ BYLI V ROCE 1945 VĚZNĚNÍ ČESKOSLOVENŠTÍ OBČANÉ ODVLEČENÍ JEDNOTKAMI NKVD DO SSSR. Tábory samozřejmě měly jen čísla a pojmenování bylo odvozováno od blízkých měst nebo železničních stanic. Jména opět mohou být zapamatována nepřesně a mnohá bychom patrně nenašli na žádné dostupné mapě. Pamětníci připojili k některým jménům ještě různé drobné poznámky:

odpoledni osaměle procházela hřbitovními cestami, na pomník obětem stalinských represí, byla ochotně a vlídně poslána k pomníku padlých sovětských vojáků. NE VŠICHNI ZREJMĚ TEDY DOSUD VĚDÍ.

Začátkem loňského září obdržel prešovský okresní výbor Konfederace politických vězňů Slovenska dopis předsedkyně Místního národního výboru v Malém Horeši. Byl stručný: „V PŘÍLOZE VÁM POSÍLÁME JMENNY SEZNAM OBYVATELŮ NAŠÍ OBCE, KTEŘÍ BYLI V ROCE 1944 ZAVLEČENI DO SSSR.“ Celkem 168 jmen. V prvních prosincových dnech ve čtyřiačtyřicátém po příchodu Sovětské armády byli všichni muži v obci od šestnácti do šedesáti let vyzváni, aby nastoupili na opravu válkou zničených mostů, ale potom byli obklíčeni jednotkou vojsk NKVD a odvezeni zvláštním konvojem do pracovních táborů uvnitř SSSR. První se vrátili domů až po třech letech a mnozí dokonce teprve po pěti letech. Dohromady však jenom 65. 103 Malohorešované navždy zůstali spát svůj poslední sen v hromadných hrobech kdesi v hloubi Sovětského svazu.

Dochoval se SEZNAM ZEMŘELÝCH V TÁBOŘE V NUZALU k 1. dubnu posledního roku války. Pořídil ho jeden z táborových hrobníků a obsahuje jména 230 mužů z východního Slovenska.

VÝPOVĚĎ PANA JOZEFA KROTKÉHO

(záznam z 14. prosince loňského roku)

Jel jsem navštívit bratra, který pracoval na vysoké škole v Prešově, ale museli se evakuovat před příchodem fronty a část materiálů přestěhovali do Liptovského Mikuláše. Mezitím se však fronta znovu pohnula a už jsem nemohl zpátky domů. A tak od ledna do března jsme byli v Liptovském Mikuláši, a když 5. března večer, nebo možná to bylo večer předtím, vstoupila do města Sovětská armáda, ne ještě do celého, ale alespoň do té části, kde jsme bydleli, hned následujícího dne jsme se konečně vydali domů. Cestou v Liptovském Hrádku nás zastavili sovětští vojáci a legitimovali, prohlíželi si naše legitimace, ale znali jenom azbuku a latince nerozuměli, a tak „davaj v podval“. A tak jsem se dostal do sklepa a pak odtud dál do sběrných táborů a postupně až do tábora v Nuzalu.

Nejprve nás odvezli do Vážce, kde nás ve zdejší krápníkové jeskyni drželi asi deset dní, a potom jsme jeli do takové malé dědiny hned za hranicemi v Polsku, tam. jsme byli týden, odtamtud nás převezli do Nového Sącze, kde nás roztřídili a odváželi různými směry. My jsme se dostali na Kavkaz.

Po příjezdu jsme napřed ještě dobudovávali tábor, měli tam totiž původně jenom jeden drátěný plot, asi třímetrový, museli jsme vybudovat ještě další vnitřní, asi metrový, a mezi nimi holý pruh země, potom jsme začali stavět cesty, dělali jsme porůznu na stavbách, v dolech, v železárnách, prostě všude možně. V okolí bylo ještě několik dalších táborů, ale neměli jsme příležitost se nějak stýkat. Nejvíc bylo mezi námi Poláků; pak druhá největší skupina jsme byli my, potom ještě pár Rumunů a další národnosti. Sovětští občané byli vězněni v oddělených táborech.

Celou dobu jsme nevěděli nic o svých rodinách. Až teprve ke konci jeden kolega ze Spišské Nové Vsi, se kterým jsme byli na jedné cimře, prostřednictvím jednoho sovětského horníka poslal domů zprávu a mně se podařilo s jeho pomocí také poslat dva dopisy.

Hned na začátku, ještě když jsme vlastně dodělávali tábor, vypukla epidemie břišního a skvrnitého tyfu a dysenterie. A začalo to kosit lidi, byla sice zřízena nemocnice, ale stejně denně umíralo patnáct až pětadvacet vězňů. Také jsem dostal skvrnitý tyfus, naskákaly mi červené skvrny a měl jsem celý týden čtyřicetistupňovou horečku. Kdo to vydržel, měl naději, že přežije a uzdraví se. Tenkrát zahynulo nejvíc našich lidí.

V Nuzalu jsem strávil dva a půl roku. Za celou tu dobu nám nikdo neřekl, proč jsme vězněni a jak tam budeme dlouho. Jenom když nás na podzim v sedmačtyřicátém pouštěli, jeden večer nám oznámili, že zítra půjdeme domů, a přečetli jména osmdesáti Slováků, druhý den nás odvezli do Ordžonikidze, kde jsme se dávali do pořádku a dostali nové šaty, a po třech dnech jsme stáli konečně na nádraží, byla tu dokonce hudba, Němci ze zajateckého tábora někde v okolí, jenom tehdy vystoupil nějaký ruský major a řekl, že nám děkuje za práci.

Ptáte se mne, zda jsem doufal, že se jednou všechno vysvětlí a někdo nám poví, proč jsme vlastně byli odvlečeni, proč byla na nás spáchána tato nepochopitelná křivda, proč jsme museli trpět, a já vám odpovím, že ne, nikdy jsem v to už nedoufal. Je to tak, vždyť nikdo by se ani

neodvážil začít o tom mluvit, nikdy jsme o tom nemluvili ani mezi sebou, nemluvilo se o tom ani doma, za prvé jsme se přece jen pořád báli a za druhé člověk si nerad připomíná prožité útrapy.

Z DOPISU DCERY MICHALA DZIVJÁKA

(zaslaného prešovskému okresnímu výboru Konfederace politických vězňů Slovenska na podzim roku 1990)

- Můj otec Michal Dzivják, narozený 9. 9. 1902 v Popradě-Veľké, Slovák, dělník na pile, byl 29. 1. 1945 odvlečen z ulice ve Veľké – nevíme kým ... Po třech dnech jsem se dozvěděla, že otce zadržují v rodinném domku p. Šedy ve Veľké ... podařilo se mi přemluvit stráž ... v chodbě stál otec. Nepoznala jsem ho. Třebaže mu bylo dvaačtyřicet let, byl úplně šedivý, na jeho výraz tváře nikdy nezapomenu ... Řekl mi, kteří komunisté tam chodí udávat, kdyby se něco s ním stalo (nevěděla jsem proč), abych se jako nejstarší postarala o čtyři sourozence ... Víc jsme otce neviděli ... V březnu 1955 nám známý ... oznámil, že otec je mrtev, pochovaný v hromadném hrobě v Makejevce v Donbasu – zemřel 10. 1. 1947.

Z DOPISU PANA MIKULÁŠE DEMA

(zaslaného prešovskému okresnímu výboru Konfederace politických vězňů Slovenska na podzim roku 1990)

- Já, Mikuláš Deme, narozený dne 29. 10. 1925, bytem v Somotoru-Nové Vieske, patřím mezi ty tisíce, které po přechodu fronty v roce 1944 byly odvlečeni na nucené práce v SSSR.

Dne 15. listopadu 1944 jsem odešel (a ještě 17 chlapů) jako civilní občan na tzv. třídenní „maleňkuju rabotu". Odešli jsme z domova dobrovolně, protože jsme chtěli pomoci dát do pořádku rozbombardované mosty (na Tise), ale po příchodu do Kráľovského Chumce, kde nás už obklopili sovětští vojáci, jsme už tušili, že naverbování na krátkodobou práci je lež, ale už nebyla cesta zpátky, protože nás už přísně střežili. Odtud jsme pochodovali do Samboru, kde bylo shromážděno dva tisíce lidí. Odtud transport v nákladních vagónech směřoval do Donbasu. Do příjezdu na místo nás ubylo (zemřelo vysílením a hladem) asi 10 % . Z naší obce (malá obec, tehdy asi 200 obyvatel) z osmnácti chlapů se vrátilo 10 a z nich dva krátce po návratu domů zemřeli. Tři ještě žijeme.

Z DOPISU PANA MICHALA FECÁKA

(zaslaného prešovskému okresnímu výboru Konfederace politických vězňů Slovenska na podzim roku 1990)

- ... Konečně jsme dorazili do našeho domova, který byl mnohým osudným. V celém transportu nás bylo 1 838. Byli to lidé různých profesí, počínaje od lékaře a inženýra až po dělníka. V lágru na budově jsem si všiml čísla 1928, což znamenalo rok jeho vybudování. Znovu poukazuji na hygienu, k tomu přibyly štěnice, vši a jiný hmyz, který nám ještě víc znepříjemňoval už tak dost těžký osud ... lékaři žádní, léky jakbysmet. Naším velkým štěstím bylo, že jedním z nás byl i doktor Fiedler-chirurg. Později jsme objevili mladého medika Grocha, rodáka z Levoče, který tam byl i s otcem. Ti nás usměrnili a seznámili s velkým množstvím léčivých rostlin v blízkosti baráků, takže jsme uspořádali sběr a z těchto rostlin si primitivním způsobem zhotovovali různé čaje, obklady a podobně. Mnohé se podařilo zachránit, ale velké množství umíralo ... Pamatuji si, že v jednom dnu zemřelo 24 lidí, to byl rekord. Jindy umíralo 5 až 10 lidí denně. Lidé byli pochováváni do společného hrobu hned v blízkosti.

Z obce Velký Beh bylo odvlečeno 670 mužů. CELKEM SE VRÁTILO 54; Ze Šolcovy továrny v Matejovcich odvedly jednotky NKVD šestnáct lidí. V Petrovanech odvlekli VŠECHNY MUŽE, KTEŘÍ ZROVNA BYLI V DOMECH NA PRAVÉ STRANĚ HLAVNÍ ULICE uprostřed dědiny, a ty, co byli na protější straně nebo nebyli doma, nechali bez povšimnutí. V Levoči uspořádaly orgány městské správy sovětským vojákům slavnostní uvítání, pilo se a hodovalo, všichni se svorně veselili, ale když bylo dopito a dojedeno, vydal sovětský velitel rozkaz a celé městské představenstvo skončilo v transportu mířícím do Sovětského svazu.

Z DOPISU STÁTNIMU TAJEMNIKOVI NA MINISTERSTVU ZAHRANIČNÍCH VĚCI ČESKOSLOVENSKÉ REPUBLIKY DR. VLADIMÍRU CLEMENTISOVI

(z 30. dubna 1947)

- Uctivě podepsané matky, manželky, děti a blízcí příbuzní těch, kdož byli nepřejícností lidskou odvlečeni do zajateckých táborů v SSSR, i když nebyli národně politickými provinilci,

ale pouze tím, čím se narodili, Slováky, prosíme o laskavé intervenování na příslušných úřadech, aby naše několikrát podané žádosti byly v nejkratším čase vyřízeny a odvlečené naše osoby mohly se co nejdříve vrátit do svých domovů.

V dubnu 1990 došlo k prvním kontaktům občanů zavlečených na sklonku války do Sovětského svazu s prešovským okresním výborem Konfederace politických vězňů Slovenska. „Teprve až nyní, po 17. listopadu 1989, když postupně začali rehabilitovat jedny, potom druhé, napřed persekvované po osmašedesátém roce, pak oběti éry Novotného, z padesátých let, a pomalu se šlo hloub a hloub až do osmačtyřicátého, tak jsme se ozvali i my," říká pan učitel Krotký. PRVNÍ ODHAD POČTU ČESKOSLOVENSKÝCH OBČANŮ UVRŽENÝCH JEDNOTKAMI NKVD DO SPÁRU GUL. neboli gulagu (od zkratky Glavnoje upravlenije lagerej čili Hlavní správa táborů) BYL ASI ŠEST TISÍC OSOB. Protože se většinou jednalo o obyvatele východního Slovenska, bylo rozhodnuto vytvořit při prešovském okresním výboru Konfederace politických vězňů jejich samostatnou sekci, která by provedla alespoň základní evidenci. Brzy však bylo nutné původní odhad počtu obětí zvůle Sovětské armády u nás zkorigovat směrem nahoru: na ASI 45 AŽ 50 TISÍC OBĚTÍ. Evidenční středisko v malé místnosti na konci chodby v pátém poschodí prešovského WHITE HOUSE (tak se zde přezdívá nevzhledné budově bývalého okresního výboru Komunistické strany Slovenska) muselo zřídit v dalších východoslovenských městech své pobočky nazývané regiony. K 31. prosinci loňského roku VEDLE ŠESTI TISÍC JMEN evidovaných Prešovskými měli v téměř třech desítkách těchto regionů již záznamy o DALŠÍCH 30 TISÍCÍCH OSOBÁCH. Postupně vycházejí najevo fakta o neblahém působení jednotek NKVD (zkratka slov Narodnyj komissariať vnutrennich děl čili Lidový komisariát tj. ministerstvo vnitra) na československém území NEJEN BĚHEM VÁLEČNÝCH OPERACÍ a NEJEN NA VÝCHODNÍM SLOVENSKU. Zatím poslední odhad uvádí, že V LETECH 1945 AŽ 1949 BYLO Z ČESKOSLOVENSKA NÁSILNĚ ODVLEČENO DO SSSR MOŽNÁ 60, NEBO DOKONCE AŽ 120 TISÍC NAŠICH OBČANŮ, z nichž téměř dvě třetiny v nelidských podmínkách sovětských koncentračních táborů potom zahynuly.

Jednalo se převážně o CIVILNÍ OSOBY náhodně vybrané velitelem příslušné verbovací akce, dále o OBĚTI OSOBNÍ MSTY NĚKTERÝCH MÍSTNÍCH AMBICIOSNÍCH KOMUNISTICKÝCH PŘEDÁKŮ, o RUSKÉ A UKRAJINSKÉ EMIGRANTY, kteří odmítli sovětskou utopii a nalezli u nás novou vlast, ale pomstychtivý stalinský režim nehodlal ponechat jejich vzpouru bez potrestání, později přibyly OSOBY NAŘČENÉ Z NAPOMÁHÁNÍ OZBROJENÝM UKRAJINSKÝM NACIONALISTŮM ustupujícím přes naši republiku a ještě později někteří ZATVRZELÍ ODPŮRCI KOLEKTIVIZACE NAŠÍ VESNICE. Všichni byli československými občany a podléhali pouze naší jurisdikci. „Příslušníci Hlinkovy gardy mezi nimi nebyli, protože už dávno předtím uprchli na západní Slovensko a mířili dál do Německa, ale i ti by patřili spíš před československý soud než sovětský," odráží tajemník prešovského okresního výboru Konfederace politických vězňů Slovenska pan Pazdera nevyřčenou otázku. „A příslušníky slovenské armády, kteří byli Tisovým režimem posláni na východní frontu a upadli do sovětského zajetí, eviduje samostatně federální ministerstvo národní obrany nebo vojenská Obroda."

Z DOPISU PANA FRANTIŠKA KOZÁKA

(zaslaného prešovskému okresnímu výboru Konfederace politických vězňů Slovenska roku 1990)

Mého otce násilně odvlekl NKVD z rodné obce Kojatice 24. ledna 1945 spolu s tehdejším ředitelem místní školy panem Korábem. Otec se z koncentračního tábora v SSSR už nevrátil ani o sobě nepodal žádnou zprávu. Po dlouhém hledání jsme se v roce 1959 dozvěděli, že „... Váš manžel Kozák Jan Štěpanovič, narozený 1895 v Kojaticích, v prešovském okrese, jak nám sdělily kompetentní orgány, nacházel se v pracovní jednotce internovaných, kde 16. července 1947 zemřel ..."

Z DOPISU PANA JÁNA HEGEDÚŠE

(zaslaného prešovskému okresnímu výboru Konfederace politických vězňů na podzim roku 1990)

Po příchodu do Samboru bylo nás v lágru asi 16 tisíc. Postupně nás rozdělovali do transportů do různých oblastí. Prošel jsem lágry Donbas, Jenakijevo, lágr číslo 7, Orlovka, Kyjev. V Donbasu

Karel Durman
Vydalo Karolinum
I. Info a běžná cena: Váz., 24 cm × 17 cm , 608 str., 480 Kč
Rok vydání: 2004 (1. vydání)
ISBN 80-246-0697-6
II. Info a běžná cena: Váz., 25 cm × 18 cm, 580 str., 450 Kč
Rok vydání: 2009 (1. vydání)
ISBN 978-80-246-1536-3

Tato publikace je vynikajícím shrnutím světových dějin od rozkladu evropských demokracií a nástupu totalitních režimů koncem 30. let 20. století v Evropě do karibské krise a Chruščovova pádu v roce 1964. Karel Durman pojednává mimo jiné o světě ve stínu nacistického Německa, 2. světové válce, bipolární studené válce, destabilizaci koloniální soustavy či tzv. hnutí nezávislých.

Druhý díl je pokračováním monumentální historické práce a přináší opět řadu nových pohledů na světové dějiny 20. století. I druhý díl „životního díla“ Karla Durmana pojednává především o dění ve světovém měřítku s důrazem na složitou síť vztahů mezi mocnostmi Spojených států a Sovětského svazu, tentokrát od roku 1964 až do počátku devadesátých let 20. století. Pozornost je věnována klíčovým událostem druhé poloviny šedesátých let v Evropě, americké zahraniční a válečné politice v letech 1964 – 1975, proměnám studené války ve vztahu k dění na Středním Východě, dále vztahům USA s Latinskou Amerikou a dalšími částmi světa či celkovému vývoji levicové politiky. Kniha vrcholí procesy demokratizace evropských států v osmdesátých letech a rozpadem sovětského impéria. „Konce dobrodružství“ završují v českém prostředí ojedinělé dílo, psané strhujícím stylem a provokující četnými přehodnoceními tradičních názorů na tzv. velké osobnosti a události ve 20. století. Jan Cholínský v příloze tohoto Obrázku na toto Durmanovo skvělé dílo oprávněně a často odkazuje. Kniha je k sehnání u karmelitánů, vydavatel má na skladě dostatečný počet výtisků.

Z KRONIKY NAŠICH FARNOSTÍ
21. ČERVENCE AŽ 14. SRPNA 2010

Křtem byla mezi nás přijata:
Farnost Vratislavice nad Nisou
Kristýna Brücklerová
Srdečně blahopřejeme.

Svátost manželství přijali:
Farnost Ruprechtice
Michal Hnyk a Jana Franců (9. 7.)
Roman Eppert a Julia Berecká
Srdečně blahopřejeme.

Ke vzkříšení jsme vyprovodili:
Farnost děkanství Rochlice
Jiří Řeháček (1926)
Farnost Ruprechtice
Zdeněk Pliva (1961)
Farnost Vratislavice nad Nisou
Jiří Václavík (1934)

duchovní správci

Obrázek libereckých farností vydává jako interní tiskovinu tiskárna při Římskokatolické farnosti v Liberci-Ruprechticích pro liberecké farnosti a ve spolupráci s nimi

Vrchlického 81, PSČ 460 14, Liberec XIV-Ruprechtice
tel. 485 120 004, e-mail: liberectofmzquicktcz

Církevní dohled nad obsahem vykonává:
emeritní arciděkan P. František Opletal

Redakční rada: Anna Burianová, br. Felix OFM, David Jech, Karel Korous
Obrázek libereckých farností a rejstříky jsou na adrese www.pravda.bloguje.cz
Kterékoliv číslo obstará Knihkupectví u sv. Antonína

Doporučená cena 5,- Kč

Číslo 9 (83) / Ročník 8
Datum vydání: 15. 8. 2010

Foto na titulní straně:
Oltář farního kostela Nanebevzetí Panny Marie v Nové Vsi u Chrastavy,
Vít Suchánek

Uzávěrka dalšího čísla: 1. 9. 2010

Své příspěvky a připomínky zasílejte redakci.

15. 8. 2010 / Číslo 9 / Ročník 8

OBRÁZEK

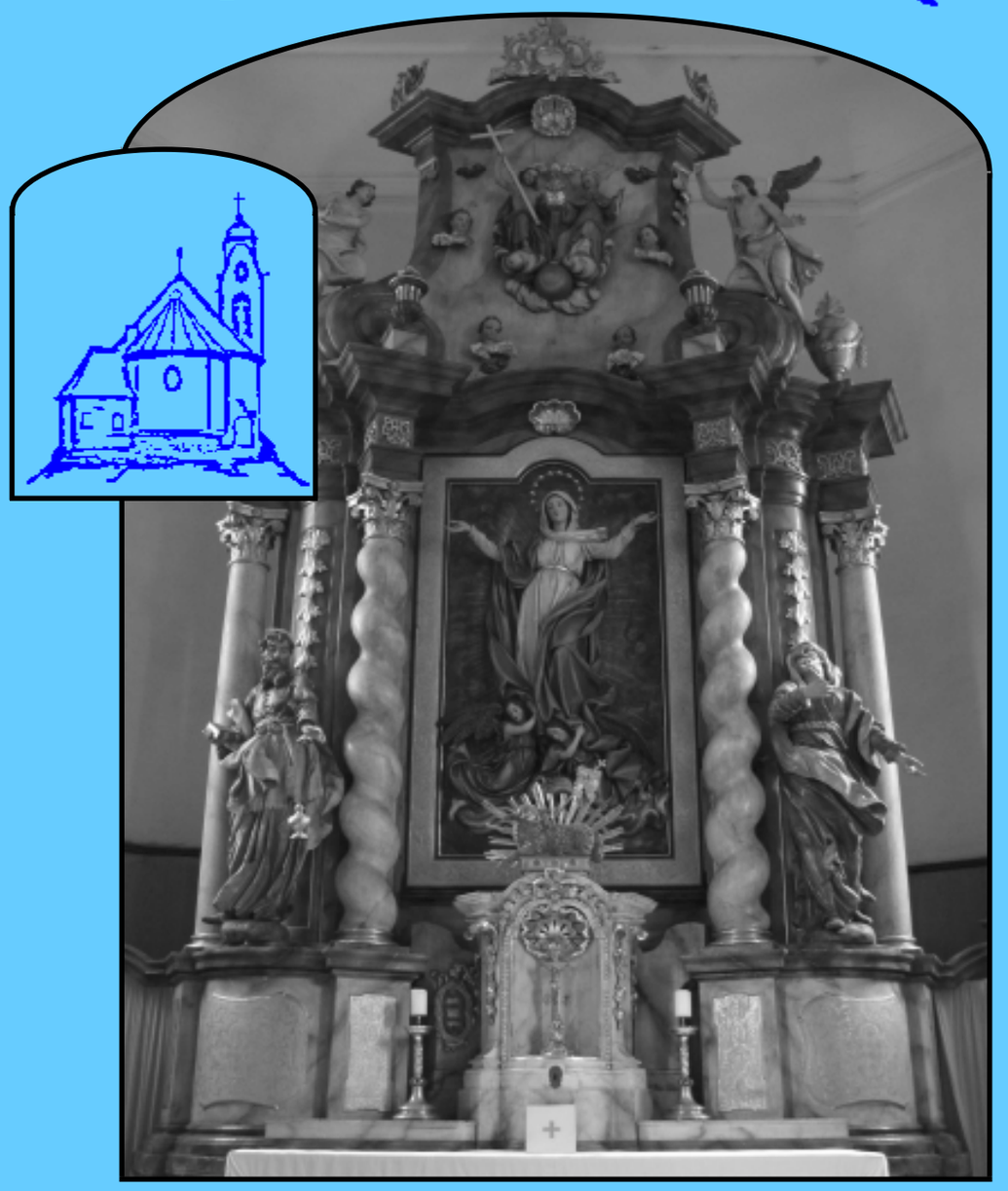

libereckých farností

V TOMTO ČÍSLE

ÚVODNÍK

15. srpna – Slavnost Nanebevzetí Panny Marie, emerit. arciděkan P. František Opletal 3

PASTORACE

Tomáškův Katechismus katolické církve (3) 4
Ministrantky v liturgii, www.radiovaticana.cz 5
Miles Jesu prochází podobnou obnovou jako Legionáři Kristovi, www.radiovaticana.cz 6

RODINA A ŠKOLA

Čas dětí a rodičů
– Tajemství rodinné soudržnosti, br. Felix OFM 7
– K prohlášení kněží na podporu rodičů, www.fatym.com 9
Doplnění článku Zdeňka Skalického o financování církve, www.ctk.cz 9

FRANTIŠKÁNI A PŘÁTELÉ SVATÉHO FRANTIŠKA

Liberecká misie, Jan Voženílek a br. Jakub ofm 10

HISTORIE

Střední Evropa (5) – Záchrana Vídně
a Jan III. Sobieski (4. část), Ronald Lasecki / Prawica.net 11
Československo a Vatikán během 2. světové války – President Beneš, Svatý stolec
a československá vládoa v exilu (1), Msgre. prof. ThDr. Jaroslav V. Polc 12

ZPRÁVY JINDE NEDOSTUPNÉ

Co v médiích nebylo (26), Tomáš Beran 14

ZPRÁVY Z FARNOSTÍ

Průtrže mračen dopadly na Liberecko, foto Vít Suchánek 16
Z Farností arciděkanství Liberec, www.arcidekanstvi-lbc.cz 17
Náboženství ve farnosti Rochlice 18
Kronika ruprechtického kostela (1910 – 2010), www.farnostruprechtice.cz 18
Dělníci na vinici – Liberečtí duchovní správci do roku 1945 (29), Petr Kozojed 19
Redakce doporučuje 22
Z kroniky našich farností 21. července až 14. srpna 2010 24

PŘÍLOHA

Studená válka a mezníky v českém exilovém hnutí 1948 – 1989, Jan Cholínský
Tři poznámky k „Bystrovovi“, redakce

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

Znáš Písmo svaté? Křížovka. Ladislav Martinča
Liberecký úsměv, ilustrace Oldřich Krupička

5. Pavel, dvanáct apoštolů a předpavlovská církev
6. Jerusalémský „koncil“ a konflikt v Antiochii
7. Vztah k předvelikonočnímu Ježíši
8. Pavlova eklesiologie: Církev jako „Tělo Kristovo“
9. Pavlova christologie: věčná preexistence a vtělení Ježíše Krista
10. Pavlova christologie: teologie Kříže
11. Pavlova christologie: rozhodující význam Vzkříšení
12. Pavlova eschatologie: očekávání Kristova druhého příchodu
13. Nauka o ospravedlnění: od skutků k víře
14. Nauka o ospravedlnění: od víry k skutkům a k lásce
15. Adam a Kristus: od (dědičného) hříchu ke svobodě
16. Úloha svátostí a církve
17. Duchovní bohoslužba
18. Teologické poselství listů Kolosanům a Efesanům
19. Teologické poselství pastýřských listů
20. Pavlovo mučednictví, duchovní dědictví a ekumena.

3. Svět české středověké církve

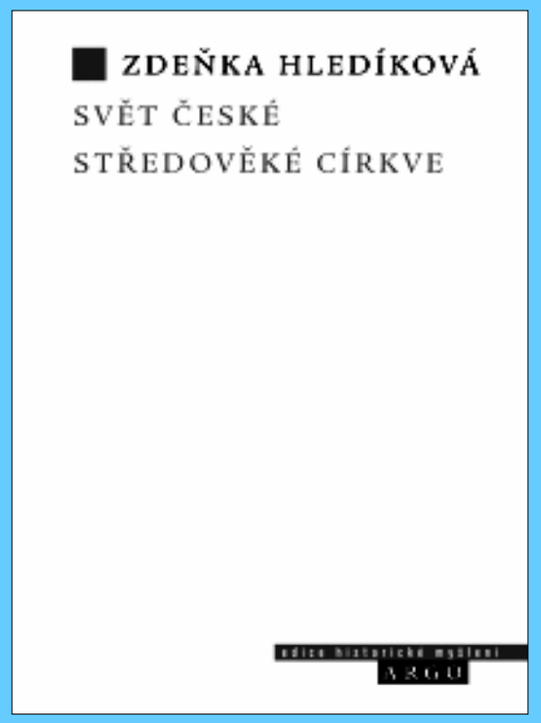

Zdeňka Hledíková
Info a běžná cena: Váz., 15,5 cm × 21 cm , 506 str., běžně s DPH: 398 Kč, na prodejně Knihcentrum (OSC Géčko, Soused-ská 599, 460 11 Liberec jen 302 Kč)
Vydalo Argo
Rok vydání: 2010
ISBN 978-80-257-0186-7

Kniha přináší výsledky celoživotního bádání Zdeňky Hledíkové, spolupracovnice zvěčnělého P. prof.. Polce. Profesorka pomocných věd historických Karlovy university předkládá přehledné sondy zacílené ke vztahu církve a společnosti i k správnímu vývoji v pražském a olomouckém biskupství s důrazem na dobu posledních Lucemburků, jež považuje za vrcholné období české středověké církve. V promyšlených úvahách i drobných příspěvcích se věnuje také širším problémům a zkoumání středověké mentality, zbožnosti i laické a učenecké kultury. Z reakcí čtenářů: Na tuto knihu paní Hledíkové jsem čekala několik měsíců. Krásně a přehledně zpracovaná publikace. Obsahuje spoustu informací, které jsem dřív nemohla nikde najít. Vřele doporučuji všem, kteří se zajímají o církev v českých zemích.

4. Popely ještě žhavé I., II.

Pannu Marii, všechny anděly a svaté i vás, bratři a sestry, abyste se za mě u Boha přimlouvali.“

[6]) Hagiografická literatura popisuje životy svatých a zejména v době baroka používala určité literární prostředky, aby zvýraznila výjimečnost světců.

Petr Kozojed

KARMELITÁNSKÉ KNIHKUPECTVÍ U SV. ANTONÍNA
Kostelní 9/7
460 59 LIBEREC
tel./fax: 485 104 064
e-mail: liberec@kna.cz
www.ikarmel.cz

PODJEŠTĚDSKÉ KNIHKUPECTVÍ

Moskevská 28
460 01 Liberec 1
tel. 737 950 415 737 950 515
E-mail: podjestedske@olbert.cz
www.podjestedske.cz

Z vyšlých knih redakce doporučuje:

1. Pinocchiova dobrodružství
Carlo Collodi
Klasické ilustrace Artuš Scheiner
Info a běžná cena: Váz., 220 mm × 240 mm, 176 str., 259 Kč
Vydal Albatros, edice: Pokladnice
Rok vydání: 2007 (6. vydání.)
ISBN 978-80-00-02005-1

Panáček, kterého vyřezal pan Geppetto z polínka a pojmenoval ho Pinocchio, ožil a podstoupil neuvěřitelná dobrodružství, z nichž mnohdy vyvázl jen taktak. Dostal se do loutkového divadla, mezi loupežníky, k víle Modrovlásce, do vězení, na ostrov včel, a dokonce i do žralokova žaludku. Svého tatínka se takovým putováním dost natrápil.

2. Apoštol Ježíše Krista
Promluvy o svatém Pavlu
Benedikt XVI.
Info a běžná cena: Váz., 139 str., 179 Kč
Vydalo Karmelitánské nakladatelství
Rok vydání: 2009
ISBN 978-80-7195-384-5, karm. 101495

Ze středečních audiencí současného papeže jsme dosud doporučili dvě knihy: O počátcích církve a Otcové církve. K nim je třeba doplnit i tuto sbírku promluv, které byly proneseny u příležitosti roku sv. Pavla.

Z obsahu:

1. Společenský, náboženský a kulturní kontext působení sv. Pavla
2. Pavlův život po cestu do Damašku
3. Obrácení sv. Pavla
4. Pavlovo pojetí apoštolské služby

15. SRPNA
SLAVNOST NANEBEVZETÍ PANNY MARIE

Připomínáme si konec pozemské pouti Mariiny a je jí slavné nanebevzetí. Panna Maria „byla s tělem i duší vzata do nebe.“ Šla před námi tam, kam směřuje i život každého z nás, neboť „naše pravá vlast je v nebesích“ /sv. Pavel/.

Po 2. světové válce poslal Pius XII. dotaz na všechny biskupy ve: světě, zda považují za vhodné prohlásit Mariino nanebevzetí za‘článek víry: Když se odpovědi sešly, vyhlásil: „Neposkvrněná, vždy panenská Matka Boží Maria po skončeni svého pozemského života byla s tělem i duší vzata do nebeské slávy.“

Nevyhlásil tím sice nic nového; jenom tím potvrdil to, co křesťané odedávna věřili a společně oslavovali dnešního dne při bohoslužbě.

V Bibli pro to ovšem tato slova přímo nemáme (tato dogmatická pravda je tam jen nepřímo a vyplývá ze souvislosti). Církevní tradice však o tom hovoří už jasně. Proto se i na ni odvolává Pius XII. v apoštolské konstituci‘při. vyhlašování tohoto dogmatu: Jsou to sv. Jan z Damašku, sv. German z Konstantinopole a Pseudo-Modestus z Jerusalema.

A jako jsou všechny dogmatické pravdy vyvozovány ze všech tří zdrojů, tj. z Bible, z tradice a ze soustavného učení církve, z učení všech koncilů i z rozumu – tak i zde je uváděn ten poslední následovně: Kristus žil bez hříchu a neměl proto podlehnout smrti, neboť ta je (podle sv. Pavla) trestem za hřích. Ale podobně i Panna Maria žila bez hříchu. Proto ani ona neměla (o když se má přece všeobecně jen za to, že zemřela) být vystavena dlouho a naplno tvrdému zákonu smrti, k čemuž by patřil např. rozklad lidského těla. Proto byla vzata bezprostředně po smrti s tělem i duší do nebe. „Byla jako její Syn po vítězství nad smrtí vyzdvižena s tělem i duší do svrchované nebeské slávy. A tam se skvěje jako Královna po pravici svého Syna, nesmrtelné ho Krále všech věků.“

A její nanebevzetí je předobrazem našeho vlastního nanebevzetí. Jsme totiž děti Boží a děti Mariiny. Pro nás pro všechny má Pán připravené místo ve svém království. Maria šla jenom před námi a my máme jit touž cestou za ní. Celý náš pozemský život je jenom přípravou k tomu. Jsme zde pouze „poutníci a cizinci“. „Naše pravá vlast je v nebesích.“ Tam má naše pozemská pouť jednou skončit. Vlastní vstupenkou do nebe je posvěcující milost, které byla Panna Maria plná. („Buď zdráva, Maria, milosti plná.“)

A to má být východiskem všech našich činů. To má být ideál, za kterým jdeme, k němuž směřujeme a o nějž veškerým svým poznáním a všemi silami usilujeme. Kvůli tomu ovšem si musíme vždy zachovat správný pohled na hodnoty tohoto života: dávat totiž přednost hodnotám nadpřirozeným před jenom přirozenými, hodnotám duchovním přeji hmotnými. Jenže to bývá právě „kamenem úrazu“ i u mnohých věřících. Kvůli hmotné zajištěnosti ztrácejí nejednou z očí věčný cíl a nebo prostředky pro jeho dosažení. Nejdou dost přímočaře k němu.

Celý náš život mé však pouze jediný cíl: věčnou spásu. A celý život je jen přípravou na ni. Ať nám tedy v této snaze maximálně pomáhá Panna Maria, prostřednice všech milostí, která nám s tělem i duší cestu do nebe ukázala a tam nás očekává.

„Všemohoucí věčný Bože, … pomáhej nám, ať celým svým životem. směřujeme k nebi. … Ať následujeme příklad Panny Marie nanebevzaté. … Na její přímluvu vyslyš naše prosby a doveď i nás do slávy vzkříšení. Prosíme o to skrze Krista, našeho Pána.“

emeritní arciděkan P. František Opletal

PASTORACE

KATECHISMUS KATOLICKÉ CÍRKVE (3)

3. KDO JE BŮH

9. Z čeho poznáváme, že je Bůh?

Že je Bůh, poznáváme: 1. z viditelného světa, 2. z hlasu svědomí a 3. zvláště z nadpřirozeného zjevení Božího.

10. Kdo je Bůh?

Bůh je Pán celého světa i vesmíru a náš Otec nebeský.

Že je Bůh, poznáváme: 1. Z viditelného světa. Nic se nemůže udělat samo. Dům má svého stavitele, svět a celý vesmír má svého Stvořitele. – 2. Z pohybu země a ostatních těles ve vesmíru. Nic se nemůže samo od sebe dát do pohybu. Naší zemi a ostatním tělesům ve vesmíru dal pohyb všemohoucí Bůh. – 3. Ze vzniku života na zemi. Z neživé hmoty se nemůže vyvinout vlastní silou živá bytost. Proto první rostliny, první zvířata a první lidi stvořil Bůh a také jim dal zákony, jak se mají dále rozmnožovat. – 4. Ze zákonů přírodních. Všechno v přírodě se řídí podle moudrých zákonů, jež směřují k určitému cíli. Tyto zákony nedali lidé, nýbrž tvůrce přírody – Bůh. On je nejvyšší zákonodárce. Tak je pro nás svět a celý vesmír přirozeným zjevením Božím.

Že je Bůh, poznáváme z hlasu svědomí. – Každý člověk, pokud není otupělý hříchem, má ve své duši vnitřní hlas a ten mu praví, co je dobré a co je zlé. Konáme-li něco dobrého, chválí nás ten hlas. Konáme-li něco zlého, vyčítá nám to. Tomu hlasu říkáme svědomí. Svědomí jsme si sami nedali, ani je nemůžeme odstranit. Svědomí nám mohl dát jen náš stvořitel – Bůh!

Že je Bůh, poznáváme z nadpřirozeného zjevení Božího. – Celé Písmo svaté Starého i Nového zákona a také ústní podání nám vypravují o tom, jak Bůh o nás pečuje, abychom mohli dosáhnout věcné spásy. Písmo svaté a ústní podání apoštolů je pro nás nadpřirozeným zjevením Božím.

Kdo je Bůh? – Bůh jakožto Pán celého světa i vesmíru má nejdokonalejší rozum a nejdokonalejší svobodnou vůli. Tělo nemá, je pouhý duch, ovšem duch nejdokonalejší. To znamená, že není na něm nic hmotného, co by se mohlo smysly postřehnout. Proto jej nemůžeme vidět svýma očima.

„Po všechny své dny, synu, měj na paměti Hospodina. Nehřeš a nepřestupuj jeho přikázání,“ napomínal Tobiáš svého syna (Tob 4, 5). I ty po všechny dny svého života měj na paměti Boha, neboť jen on je tvůj nejvyšší Pán. On tě bude jednou soudit, až zemřeš. Proto na tom nejvíce záleží, aby on byl s tebou spokojen. Může být s tebou spokojen dnes? – Každý večer, než ulehneš k odpočinku, rozpomínej se, zda mohl být Bůh toho dne s tebou spokojen, lituj z lásky k němu svých chyb a hříchů a umiň si, v čem se chceš na druhý den s jeho pomoci polepšit.

4. JAKÝ JE BŮH

11. Co znamená: Bůh je věčný?

Bůh je věčný, znamená: Bůh vždy byl, je a bude.

12. Co znamená: Bůh je všudypřítomný?

Bůh je všudypřítomný, znamená: Bůh je všude.

13. Co znamená: Bůh je vševědoucí?

Bůh je vševědoucí, znamená: Bůh ví všechno, co bylo, co je a co bude, zná i naše nejtajnější myšlenky.

14. Co znamená: Bůh je všemohoucí?

Bůh je všemohoucí, znamená: Bůh může všechno, co chce.

Bůh je věčný. – Představ si malého ptáčka, který by měl být tak dlouho živ, až by odnesl ve svém zobáčku po drobném zrníčku všechny pahorky a hory do moře. Jak dlouho by to trvalo? Věčně? Nikoliv. Trvalo by to velmi, velmi dlouho, ale přece byl by s tím jednou hotov. Bůh je však mnohem déle. Vždy byl, je a bude. Bůh je věčný. My jsme zde vždy nebyli. Jednou jsme začali být, a proto ani nedovedeme

vychvaloval jeho dobrotu. Velebili jej jako mučedníka, který svůj život obětoval za bližní. Odpoledne byl pater Caspar pochován za veliké účasti lidu v kostele Svatého Blažeje.“

Je to jistě idealizovaný portrét otce Caspara, nezapomínejme, že pochází z doby probouzejícího se barokního katolicismu. Balbín vytvářel galerii vynikajících osobností jesuitského řádu, „jesuitské nebe“, a jestliže využil prvky hagiografické[6] literatury, jistě mu to nemůžeme mít za zlé. Faktem zůstává, že Hillebrandt byl znamenitou osobností a pravým „dělníkem na vinici“.

V příštím, jubilejním třicátém pokračování našeho seriálu si připomeneme působení faráře Georga Tobiase Wünsche a situaci liberecké farnosti v šedesátých letech 17. století.

---

[1]) **Kaplani** jsou dnešním jazykem kanonického práva nazýváni **farními vikáři**, stále se však jedná o tytéž pomocníky řádného správce farnosti, faráře. Protože je tento seriál založen na dobových pramenech, které pojem farní vikář neznají, budu používat rovněž já označení **kaplan**.

[2]) Podobně jako mnoho jiných oblastí pozemského života i otázka libereckých kaplanů souvisela s penězi. Stručně řečeno, kaplan v Liberci působil, když se našly prostředky na jeho mzdu. Trvalý charakter kaplanské služby byl umožněn až rozvojem zbožných nadání k farnímu kostelu Svatého Antonína.

[3]) Nádhernou charakteristiku podstaty kaplanské služby podal ve svém vlastivědném článku P. Florian Holfeld, sám jeden z mnoha libereckých kaplanů. Dovolím si ji tu i přes značný rozsah otisknout celou, aby si čtenář mohl udělat obrázek o obrovském množství práce, které kněze, pokud bere své poslání vážně, čeká kdekoli a kdykoli. *„Když tedy budeme* (…) *uvádět jména libereckých kaplanů, jak zde žili a působili* (…)*, bude se jednat o ony vážené muže, kteří vedle tehdejších místních duchovních správců a spolu s nimi opatřovali celá pokolení katolických věřících libereckého farního obvodu duchovními službami.* (…) *Budeme se tu věnovat poznání oněch kněží, jejichž úkolem bylo svatým křtem přijímat novorozence do Kristovy církve, vyučovat dospívající mládež v nauce katolické víry, při sňatcích s požehnáním spojovat ruce snoubenců. Jejich důstojné poslání od nich dále vyžadovalo, aby z kazatelny a ve zpovědnici zprostředkovávali pravdy a útěchy katolické víry, aby z pozemského života odcházejícím poutníkům udíleli v každou denní i noční hodinu, a často i s nasazením vlastního života – vzpomeňme jen na morové roky 1757 – 1759 – svátost posledního pomazání a připravovali je tak na blažený odchod. A konečně měli za povinnost těla zesnulých s modlitbou a požehnáním doprovázet k poslednímu odpočinku. Jim také často připadl smutný úkol pokusit se útěchou svatého náboženství zlehčit k smrti odsouzeným ubohým hříšníkům jejich poslední cestu na popraviště. Jestliže přidáme ještě kancelářskou práci při vedení matrik a činnost v křesťanských spolcích, načrtneme tak, byť jen v hrubých obrysech, okruh působení kaplanů. Protože byla liberecká farnost v každé době velmi rozsáhlá a současně poměrně hustě osídlená, vykonávání kaplanské služby v tomto místě se stále ukazovalo jako nadmíru namáhavé a vyžadující ze strany každého nositele takového úřadu nasazení všech jeho sil.*“ Snad tato slova mohou účinkovat jako posila současných libereckých „dělníků na vinici“, aby neumdlévali ve své apoštolské horlivosti.

[4]) Hillebrandt si získal náklonnost liberecké městské rady, která mu hned třikrát poskytla peněžní dar za „tolik vykonané spolehlivé práce a jeho mnohokrát osvědčené úsilí a píli.“

[5]) Confiteor je počátek latinského textu úkonu kajícnosti v úvodu mše svaté. *„Confiteor Deo omnipotenti et vobis, fratres, quia peccavi nimis cogitatione, verbo, opere et omissione: mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa. Ideo precor beatam Mariam semper Virginem, omnes Angelos et Sanctos, et vos, fratres, orare pro me ad Dominum Deum nostrum.“* Ne zcela přesný současný český překlad zní: *„Vyznávám se všemohoucímu Bohu a vám všem, že často hřeším myšlením, slovy i skutky a nekonám, co mám konat: je to má vina, má veliká vina. Proto prosím Matku Boží,*

vězení a špitálů, neúnavný ve zpovědnici, neobyčejně se snažil, jak jen mohl, pomáhat radou i skutkem ubohým a zavrženým lidem, a zvláště opatřováním almužen jim odpomáhal od nedostatku a hladu … V roce 1655 vypukla v Olomouci tak prudká epidemie moru, že skolila větší část obyvatel města. P. Caspar a jeho pomocníci bydleli od 27. srpna v prvním patře domu nedaleko kostela Sv. Blažeje. Zavěsili na okno zvonek, jímž mohli nemocným zvěstovat den a noc. Po celý čas četl otec Caspar denně v kostelíku mši svatou, o nedělích a svátcích kázal četnému lidu, zpovídal a rozdával svaté přijímání. Denně po skončení mše svaté krátce promlouval ke shromážděnému lidu, modlil se litanie za odvrácení morového nebezpečí, jednou měsíčně pak konal vzpomínkové slavnosti za zemřelé. Když se dozvěděl, že se něčí stav zhoršil, kvapně a bez prodlení k němu spěchal. Když nenašel vstup bránou, mnohokrát vstoupil ne bez obtíží a nebezpečí oknem, nabádal ke zpovědi a neodešel dříve, dokud nevyslechl zpověď a nepodal Nejsvětější Svátost, kterou neustále nosil na prsou, a nepřipravil tak nemocného na klidnou smrt. Když vstoupil do nakaženého domu, nechal pomocníky přede dveřmi, oslovil zdálky nemocného, vyslechl zpověď, a rychle, zatímco se pomocníci za dveřmi nebo u okna modlili Confiteor[5], mu podal svaté přijímání, přičemž trochu od nemocného odvrátil tvář, aby nevdechl nákazu. Přes den prošel celé město, v domech nenechal jediného nemocného bez útěchy nebo aniž by se informoval o jeho zdravotním stavu. Ve svých domech uzavřené nemocné hojně navštěvoval a velmi se staral o to, aby jim nechyběly potřeby nutné k životu. Zvláštní starost věnoval ubohým a sklíčeným, jimž kromě často vybíraných almužen poskytoval také svou stravu, protože se, jak vyprávěl svému pomocníku, v noviciátu, to jest v letech přípravy na řádový život, naučil, že musí sousta, která lechtají patro, přenechat Jesulátku. Po celou dobu zastával svůj úřad velmi pilně a věnoval se službě všem nemocným s natolik obětavou láskou, že proti němu nemohl nikdo vznést oprávněnou stížnost nebo o něm říci špatné slovo, ale naopak všichni jeho neúnavnou horlivost oceňovali slovy nejvyšší chvály. Poté, co vyzpovídal více než 400 nemocných a zaopatřil více než 200 umírajících, protože mor ve městě již ochaboval, stalo se konečně, že se od jednoho nemocného nakazil on sám. Již na počátku své služby to vlastně předpověděl slovy: „V této situaci velmi mnohé pochovám, nakonec je však budu následovat a ostatní pochovají mě.“ Když 6. prosince opět dlel návštěvou u nemocného, odhodil tento přikrývku, pod níž se potil, a výpary svého jedovatého potu a svým morovým dechem naplnil celou místnost, v níž ležel, a nevyléčitelně tak nakazil u postele stojícího patera. Když se pater vrátil domů, pocítil ihned jed, a sice tak, že se mu na prsou blízko srdeční krajiny utvořila morová hlíza, jež mu způsobovala palčivou bolest. Prostředky na pocení, jež užíval, nepřinesly žádný účinek. P. Caspar se připravoval na dobrou smrt, odporučil se modlitbám všech a prosil kazatele, aby co nejdříve z kazatelny ve jménu nemocného poprosil o odpuštění všech ublížení, jichž se snad P. Caspar dopustil, a aby poprosil o přímluvnou modlitbu. Ještě tehdy docházel pater, ač se vůbec necítil dobře, k nemocným a neulehl do postele dříve, dokud se jeho stav nepřiblížil smrti. Také v tomto posledním čase rozdílel ještě mnoho almužen, dokud konečně 12. prosince nemoc nepřemohla jeho síly, neboť pak již nemohl opustit dům. Pomocníky, jež mu chtěli být často nablízku, stále odkazoval pryč, aby se snad od něho nenakazili. „Zachraň se!“, říkal, „a Bůh tě zachrání. Já jsem svůj životní běh skončil, zestárl jsem a vykonal jsem, co jsem měl. Zemřu rád.“ Konečně 13. prosince vstal z postele, otevřel okna a dveře, znovu ulehl na lože, a v dobré smrti vrátil do rukou Stvořitele svou vzácnou duši, jíž obětoval jako důkaz lásky Bohu pro spásu druhých. Jakmile se rozšířila zpráva o jeho smrti, shromáždilo se před domem nesčetné množství lidí, aby naposledy spatřili milovaného zesnulého. Nikomu však k němu nebylo dovoleno vstoupit. Všichni truchlili pro dobrého patera, zvláště jej však oplakávali chudí a příslušníci nejnižších vrstev, protože v něm ztratili svého dobrodince a ochránce. Bylo prolito mnoho slz. Každý

pochopit, jak je to dlouho, co trvá věčně. Jak veliký jsi věčný Bože!

Bůh je všudypřítomný. – Bůh je ve všem, všechno je v Bohu, a přesto Bůh je větší než všechno! „Kam se mohu uchýlit před tvým duchem, kam až utéci před tvou tváří?“ (Žl 139[138], 7). Poněvadž Bůh je všude, je také v tobě, a právě v tobě je ti nejblíže. Proto když se chceš k němu modlit, nemusíš ho daleko hledat. Bůh „od nikoho z nás není daleko. V něm totiž žijeme, hýbáme se a jsme“ (Sk 17, 27b.28a). Nikde nejsi zcela sám, nikde nejsi opuštěn. I kdyby tě všichni lidé opustili, Bůh tě neopustí nikdy. On je s tebou všude. „I kdybych šel temnotou rokle, nezaleknu se, vždyť ty jsi se mnou“ (Žl 23[22], 4).

Zvláštním způsobem je Bůh přítomen v duši, která je v milosti posvěcující. V Nejsvětější svátosti oltářní je přítomen Syn Boží i se svým oslaveným lidským tělem. V nebi je přítomen Bůh tak, že svatí patříce na něho, jsou nevýslovně šťastni.

Bůh je vševědoucí. – Kdyby ti někdy napadlo, že jsi sám, a proto můžeš dělat, co chceš, vzpomeň si: „Nejsem sám, Bůh je zde a vidí všechno! Jak bych mohl hřešit před Bohem, který všechno vidí?“ Bůh ví dopodrobna všechno, co se děje na světě. Ví, co si myslíme, čeho si přejeme, čeho potřebujeme, co je pro nás nejlepší. Ví, co bude a předpověděl mnoho skrze proroky. Nikdy se v ničem nemýlí a nic nezapomíná.

Bůh je všemohoucí. – Bůh ukazuje svou všemohoucnost zvláště tím, že všechno stvořil, udržuje, řídí a také tím, že činí zázraky. „U Boha není nic nemožného“ (Lk 1, 37). Proto se také říká: „Lékař léčí, ale Bůh uzdravuje.“

Foto
- František kardinál Tomášek
se Svatým otcem Janem Pavlem II.

MINISTRANTKY V LITURGII

Řím. Před týdnem se konala ministrantská pouť do Říma, kde se účastnilo setkání s Benediktem XVI. více než 50 tisíc ministrantů, z nichž však polovinu tvořily ministrantky. Drtivá většina účastníků a účastnic (45 tisíc) byla z německých jazykových oblastí. Prefekt Apoštolské signatury, tedy nejvyšší soudní instance Svatého stolce, Msgre. **Raymond Leo Burke**, jenž je zná-

mým příznivcem mimořádné formy latinského ritu, tedy misálu z roku 1962, jehož volné užívání potvrzuje papežské *motu proprio Summorum Pontificum* (jeho text

i s dodatečnými upřesněními jsme uveřejnili v Obrázku, roč. 5, č. 9, 2. 8. 2007, v příloze; o jmenovaném arcibiskupovi jsme psali víckrát, nejpodrobněji, i když ne naposledy, v podrobném jeho životopisu v roč. 4, č. 10, 16. 9. 2006, na s. 14nn.), odpověděl agentuře Adnkronos na otázku, jak se má otázka účasti „osob ženského pohlaví“ na ministrantské službě při mši svaté v této, starší formě slavení eucharistie. Msgre. Burke v odpovědi uvedl, že v tomto případě je účast osob ženského pohlaví nepřípustná, stejně jako není ve starší liturgii dovoleno, aby ministranti podávali svaté přijímání. Ministrantská služba u oltáře nepatří mezi základní práva pokřtěných osob, stejně jako jím není četba liturgických čtení nebo mimořádné podávání svatého přijímání. Pozdější vývoj liturgické disciplíny v těchto věcech po liturgické reformě v roce 1970 se tedy netýká římského misálu z roku 1962. Při posuzování tohoto vývoje – upřesňuje arcibiskup Burke – je třeba vycházet z toho, zda zmíněné změny v liturgické disciplíně patří k základním kanonickým právům pokřtěné osoby a slouží ke spáse jejich duší, anebo nikoli.

www.radiovaticana.cz/clanek.php4?id=13169

Foto

- Socha sv. Tarsicia byla vztyčena při ministrantské pouti

MILES JESU PROCHÁZÍ PODOBNOU OBNOVOU JAKO LEGIONÁŘI KRISTOVI

Vatikán. „Děkuji členům Miles Jesu (o českých členech jsme psali dříve několikrát, někteří z nich navštívili i ruprechtickou farnost, kde s mimi farníci besedovali; viz např. poprvé už v roč. 1, č. 2, 21. 11. 2003, s. 5. naposledy v roč. 3, č. 1, 5. 12. 2004), kteří měli odvahu požádat Kongregaci pro zasvěcený život, aby prošetřila situaci v tomto institutu,“ píše ve svém prohlášení komisař pro tento institut, O. Barry Fischer, C.PP.S. (pozn. red.: Congregatio Missionariorum Pretiosissimi Sanguinis Domini Nostri Jesu Christi, česky: Kongregace misionářů Nejdrahocennější Krve Pána našeho Ježíše Krista). Jeho prohlášení z 28. července bylo zveřejněno na internetových stránkách Miles Jesu. „I když toto sdělení může být překvapivé a bolestivé pro mnohé členy kongregace, laického sdružení Vinculum a jejich příznivce, pravda nemůže být skrývána. Jen pravda může přinést lepší a zdravější budoucnost pro Miles Jesu.“

Řeholní kongregaci založil v roce 1964 španělský kněz Alfonso Durán a stál v jejím čele až do odvolání v roce 2007, kdy bylo shledáno, že kvůli duševním a tělesným zdravotním problémům nemůže funkci dále vykonávat. O prošetření nesrovnalostí v praktikách kongregace požádalo před třemi lety 13 jejích členů.

Tehdejší papežský vikář pro římskou diecézi kardinál Camillo Ruini ve spojení s Kongregací pro zasvěcený život nařídil apoštolskou visitaci Miles Jesu pod vedením O. Anthonyho McSweeneyho, SSS. (pozn. red.: Societas Sanctissimi Sacramenti, česky: Společnost Nejsvětější svátosti; název byl dříve trochu jiný, někdy se jim říká Eucharistiáni). Během ní byly skutečně odhaleny nesrovnalosti a pochybná praxe v chodu kongregace i v chování zakladatele.

Výsledkem apoštolské visitace bylo ustanovení komisaře s plnou autoritou vzhledem ke zmíněné kongregaci. Loni 25. března jím papežský vikář pro římskou diecézi, kardinál Agostino Vallini jmenoval právě otce Barryho Fischera. Jeho úkolem je přepracovat konstituce, které definují charisma, spiritualitu a apoštolskou povahu institutu; obnovit způsob rozlišování daru povolání a styl formace; revidovat finanční politiku, jednání a zvyky.

Otec Fischer ve své zprávě uvádí, že během posledních sedmnácti měsíců spolupracoval jak se současnými členy, tak s těmi, kdo Miles Jesu opustili během nebo po apoštolské visitaci. „Během té doby se jasně a nepopiratelně ukázalo, že chování zakladatele, O. Alfonse Durána, bylo chybné a naprosto přesahovalo rozsah pravomoci, jež mu byla svěřena. Pochybený smysl pro oddanost a poslušnost, vštěpovaný členům, toto jeho chování usnadňoval, což je naprosto nepřijatelné, odporuje to disciplíně církve a neshoduje se to se zdravým smyslem zasvěceného života“, stojí v prohlášení komisaře.

21. září 2010 si plátci mohou knihu (knihy) vyzvednout přímo v restaurantu U Kudrnáče.

2. Druhý způsob podpory projektu je sponsorský, a to buď v podobě platby v hotovosti, anebo platbou bankovním převodem na konto farnosti: 35-0980795389/0800. Minimální částka sponsorského daru je 1 000 Kč. Hotovostní plátci předají svůj dar p. Martinu Valešovi a obdrží od něho příjmový doklad Římsko-katolické farnosti v Ruprechticích s uvedenou částkou i svou adresou. Ti, kteří přispějí prostřednictvím banky, nechť, prosíme, uvedou do bankovního výpisu přinejmenším své jméno a příjmení. Všichni sponsoři budou vyjmenováni na poslední straně knihy 100 let ruprechtického kostela v pořadí podle výše příspěvku. Budou-li darované částky identické, pak budou jména následovat dle abecedního pořádku. Každý sponsor si může od 21. září 2010 vyzvednout zdarma jeden výtisk publikace v restaurantu U Kudrnáče.

Prosíme o rychlou pomoc, neboť kdo rychle dává, dvakrát dává.

Všichni objednavatelé knihy i sponsoři jsou zváni v neděli 19. září 2010 v 9.00 h na slavností mši sv. do ruprechtického kostela, kde bude knize i jim požehnáno za přítomnosti biskupa.

www.farnostruprechtice.cz

DĚLNÍCI NA VINICI

LIBEREČTÍ DUCHOVNÍ SPRÁVCI DO ROKU 1945 (29)

V tomto pokračování seriálu o libereckých „dělnících na vinici“ čeká laskavého čtenáře Obrázku seznámení s prvními pobělohorskými libereckými kaplany, zejména s fascinující osobností Caspara Hillebrandta.

Instituce kaplana[1] jako farářova pomocníka v duchovní správě prošla v Liberci dlouhým vývojem. Od diakonů Troppanegera a Neumanna, kteří se věnovali charitativním aktivitám a v podřízenosti pastoru Heischovi měli podíl na některých duchovních službách, až po spolupracovníky katolických farářů, jejichž pracovní náplň se přibližovala dnešní praxi. Je třeba říci, že místo kaplana či kaplanů je v liberecké farnosti pravidelně obsazováno až od sklonku 17. století.[2] Do té doby tu působili pouze jednotlivci v určitých časových etapách, zejména v těžkých časech konce třicetileté války a začátku mírového života. Postupný rozvoj města a vzrůst počtu obyvatel si však kaplanskou službu[3] postupně vynutil natrvalo a v posledních letech před mezníkem roku 1945 pomáhala libereckému arciděkanovi hned čtveřice kaplanů.

Prvním katolickým knězem, který v Liberci nakrátko působil jako kaplan, byl **Petr Vavřinec Diviš Columbus.** V červenci 1646, tedy ještě před převzetím správy farnosti, vypomáhal pateru Phillipu Boncorovi. Daleko významnější stopu po sobě zanechali jeho nástupci, zejména jesuita **Caspar Hillebrandt**. Narodil se patrně roku 1606 v lužickém Kamenci, v srpnu 1625 vstoupil do jesuitského řádu. V Liberci sloužil od prosince 1652 do 28. února 1654, tedy za farářů Planchenia a Molitora. Hillebrandt dosáhl po odchodu do Olomouce takového věhlasu, že mu literární vzpomínku věnoval sám Bohuslav Balbín, jeho řeholní spolubratr. Právě díky Balbínovu mistrnému peru se do dnešních dnů dochovalo svědectví o obětavosti a bližénské lásce otce Caspara, který s obdivuhodnou odvahou a vírou sloužil obětem morové nákazy. Jakkoli se tedy následující řádky vztahují k Olomouci, přece jsou dokladem skutečnosti, jak znamenitého[4] kaplana měla kdysi liberecká farnost.

„Poté, co více než tři měsíce sloužil nemocným morem zrovna tak vytrvale jako nadmíru dobročinně, zemřel jako oběť své lásky. Zdálo se, jako by s sebou do hrobu vzal morovou nákazu z celého města, neboť ta již od té doby nepostupovala, a dokonce se mnozí již nemocní uzdravili. S P. Casparem jsme s ohledem na jeho práci a neúnavné úsilí při snaze o spásu bližních ztratili vpravdě apoštolského muže. Po celých devětadvacet let, jež strávil v Tovaryšstvu Ježíšovu, působil téměř nepřetržitě jako kazatel, naplněný horlivostí pro Krista, a stejně nadšený jako výmluvný. Stále usiloval vyučovat nevědomé v křesťanském katechismu a přilákat posluchače, byl dnem i nocí připraven spěchat k nemocným. Byl neúnavný v návštěvách

druhému, čímž všichni společně jdeme vstříc dobrotivosti našeho Pána; proto bych Vás všechny chtěl o tuto modlitbu požádat.

Žehnání na počátku školního roku 29. 8. 2010

Pokud to bude možné, uskutečnili bychom na poslední prázdninovou neděli (29. 8. 2010) při mši svaté v 9.30 hodin v děkanském kostele obřad žehnání školních tašek, žehnání dětem a studentům školou povinných, a také všem učitelům.

Pravidelné bohoslužby

Liberec – arciděkanský kostel Sv. Antonína Velikého
Pondělí až sobota: 7.00 a 18.00
Neděle: 8.00 a 9.30
Liberec – kostel Nalezení sv. Kříže
Neděle: 18.00
Liberec – kostel Panny Marie „U Obrázku"
2. neděle v měsíci: 15.00
Liberec – domov důchodců „Františkov"
Sobota: 15.00
Kryštofovo Údolí – kostel Sv. Kryštofa
Neděle: 16.30
Stráž nad Nisou – kostel Sv. Kateřiny Alexandrijské
Neděle: 11.00

V neděli 22. srpna kromě výše uvedených nedělních bohoslužeb:
Liberec – sv. Antonín: 13.30 – udílení křtu
Křižany – Kostel Sv. Maxmiliána: 15.00 – mše sv.

Výuka náboženství

Již je možné přihlásit děti ZŠ povinné na výuku náboženství na další školní rok.

www.arcidekanstvi-lbc.cz

Náboženství ve farnosti děkanství Rochlice, školní rok 2010/2011

Učí se na faře, Na Perštýně 15, Liberec
Pondělí
1. – 2. třída: 14.30 – 15.15, Radka Fryčová
3. – 4. třída: 14.30 – 15.15, P. Lukáš OFM
6. – 9. třída: 15.45 – 16.30, P. Lukáš OFM
Středa
2. – 3. třída, příprava na 1. sv. přijímání: 15.30 – 16.15, P. Lukáš OFM

www.rochlice.farnost.cz/

Kronika ruprechtického kostela (1910 – 2010)

Výpravná publikace 100 let ruprechtického kostela vyjde v den oslav stého výročí 19. září 2010. Je vázaná, ve formátu 165 mm × 220 mm a v rozsahu cca 200 stran. Přibližně třetinu knihy tvoří černobílé fotografie a vyobrazení a 16 stran barevných fotografií na křídovém papíře. Maloobchodní cena knihy je 299 Kč. Římskokatolická farnost, věřící a dobrovolní spolupracovníci prosí nejen ruprechtické a liberecké patrioty o finanční podporu projektu.

Knihu vydává Římsko-katolická farnost v Liberci-Ruprechticích v nezištné spolupráci s věřícími, přáteli farnosti, Spolkem ruprechtických sousedů a nakladatelstvím Dialog. Kniha má čtyři části: Kronika faráře Jahna s ukázkami původního rukopisu a dobovými zajímavostmi. Výstavba a historie kostela s původními fotografiemi a dokumenty (1910 – 1945). Osudy ruprechtické farnosti v letech 1945 – 1989. Obnova kostela a činnost farnosti v letech 1989 – 2010.

Jde o zcela originální, výpravný a navíc čtivý dokument, jenž přímo i nepřímo zobrazuje sto let života ruprechtických obyvatel. Mnohé fotografie a dokumenty jsou publikovány poprvé. Bez ruprechtického kostela by nebyly Ruprechtice tím, čím dnes jsou. A bez právě vydávané knihy by se sto odplynulých let i s lidskými osudy propadlo už brzy do zapomnění.

Pomoci můžete dvěma způsoby:

1. Okamžitou objednávkou a zaplacením jednoho či více výtisků publikace u předsedy Spolku ruprechtických sousedů p. Martina Valeše. Každý objednavatel obdrží od jmenovaného ihned po zaplacení kopii příjmového dokladu Římsko-katolické farnosti, kde bude uvedeno jeho jméno i adresa. Od

Mnoho členů o nesrovnalostech nevědělo a ti, kteří si na ně dovolili poukázat, byli ignorováni či vylučováni. Otec Fischer ve své zprávě uvádí, že se seznámil také s obdivuhodným charitativním dílem institutu a mnoha členy, kteří jsou naplněni Boží láskou a upřímným přáním zasvětit své životy službě Bohu a církvi. „Členové se aktivně zapojili do přípravy nových stanov a celkové revise" a zvláštní pozornost bude věnována vytvoření nové struktury vedení, tak aby byl zajištěn vhodný výkon autority a podpořeno aktivní podílení se na něm i spoluzodpovědnost členů na životě institutu.

V závěru zprávy pak komisař pro kongregaci Miles Jesu ujišťuje svou péčí ty, kdo byli v minulosti kvůli způsobu výkonu autority v institutu zraněni, a vyjadřuje vděčnost těm členům, kteří měli odvahu požádat o zásah Kongregaci pro zasvěcený život, přičemž dodává: „Práce na obnově jsou v plném proudu a je tu nadšení pro budoucnost, kterou členové institutu vytvářejí společně."

Miles Jesu působí v několika zemích světa a dohromady má kolem jednoho tisíce členů a členek.

http://www.radiovaticana.cz/clanek.php4?id=13166

RODINA A ŠKOLA

Čas dětí a rodičů
– Tajemství rodinné soudržnosti

Na začátku byla myšlenka „Babi, tati, ... povídej nám o tom, jaké to bylo dřív, když ..., co se tehdy stalo ..., jak a co jsi dělal, dělala." Hledali jsme někoho, kdo snad kdy tuto myšlenku uchopil, zpracoval. Ozval se kdesi názor: „Podle odborníků je důležité si s dětmi povídat. Velmi osvědčená témata, která děti nesmírně baví, jsou 'co dělali rodiče, když byli malí, jak se rodiče seznámili, jak to bylo dřív apod.' Rozhovory a společné zážitky jsou totiž v dětském, zvláště ve školním věku tím nejcennějším, co můžete svým dětem dát."

A tak jsme tedy hledali odborníky. Katolické dětské psychology. Odkázali nás na nějakou literaturu, v ní však prakticky nic takového nebylo. Obrátili jsme se na jednoho známého spisovatele mnoha knížek pro děti a o dětech – „ne, o tom jsem nikdy nepsal, píšu výhradně o dětském prožívání.' A tak v nouzi nejvyšší padla volba na knihu, kterou asi všichni znají, ale možná nevědí, že něco takového v ní je. Na tajemství židovské rodinné soudržnosti.

Začněme příběhem z 5. knihy Mojžíšovy (6, 20 – 25)

„Až se tě tvůj syn v budoucnu zeptá: ‚Co to jsou ty dohody, zákony a ustanovení, která vám přikázal Hospodin, náš Bůh,' odpovíš svému synu: ‚Byli jsme faraónovými otroky v Egyptě a Hospodin nás vyvedl z Egypta pevnou rukou. Před našimi zraky činil Hospodin znamení a zázraky veliké a zlé proti Egyptu, proti faraónovi i proti celému jeho domu. Ale nás odtamtud vyvedl, aby nás uvedl sem a dal nám zemi, kterou přísežně přislíbil našim otcům. Hospodin nám přikázal, abychom dodržovali všechna tato nařízení, báli se Hospodina, svého Boha, aby s námi bylo dobře po všechny dny, aby nás zachoval při životě, jak tomu je dnes. Bude se nám počítat za spravedlnost, budeme-li bedlivě dodržovat každý tento příkaz před Hospodinem, svým Bohem, jak nám přikázal.'" A židé to dětem vypravují dodnes, i když o ono Boží zaslíbení přišli. Katolíci naproti tomu nová zaslíbení dostali – a mnohem větší – vypravují však o nich svým synům a dcerám?

A co tito synové a dcery? Ptají se svých otců a praotců na to, co se v dávných i nedávných dobách stalo? Židovské děti jsou vedeny k tomu, aby se ptali. Mojžíš židům zpíval tuto píseň:

„Pamatuj na dávné dny, *
uvažuj o létech mnohých pokolení!
Ptej se svého otce, a oznámí ti, *
ptej se svých starců, a řeknou ti" (5. Mojž 32, 7).

A zase nic na tom nemění to, že jsou od určité doby „mimo".

A co zpívá moudrý David? Ano, nám zpívá, jako zpíval židům před 3 000 roky. Především vychválil slávu rodiny:

Žalm 127 (126)

3 Hle, Hospodinovým darem jsou synové,
odměnou je plod lůna.
4 Čím jsou bojovníku šípy v ruce,
tím jsou synové z mladých let.
5 Šťastný muž, který jimi naplnil svůj toulec;
nepřijdou do hanby, když se budou v branách soudit s protivníky.

Žalm 128 (127)

3 Tvá manželka bude jako plodná réva
uvnitř tvého domu.
Tvoji synové jako výhonky oliv
kolem tvého stolu.
4 Hle, tak bývá požehnán muž,
který se bojí Hospodina.
5 Ať ti Hospodin požehná ze Siónu,
abys viděl štěstí Jeruzaléma po všechny dny svého života,
6 abys viděl syny svých synů:
Pokoj v Izraeli!

Žalm 144 (143)

12 Naši synové ať jsou jako štěpy
vyrostlé v mladistvé síle,
naše dcery ať jsou jako nárožní sloupy,
sloupy vytesané pro chrám.

A nyní už k našemu tématu:

Žalm 9

2 Hospodine, chci tě oslavovat z celého svého srdce,
chci vyprávět o všech tvých podivuhodných skutcích (mám chtít a čas vyprávět?).

Žalm 22 (21)

5 V tebe doufali naši otcové,
doufali a zachránil jsi je (znám dějiny svých otců, svého kraje, národa, své církve?).
6 K tobě volali a byli vysvobozeni,
v tebe doufali a nebyli zklamáni (znám vítězné tyto dějiny otců, kraje, národa, církve?).
31 I má duše bude pro něho žít,
mé potomstvo bude mu sloužit.
32 Bude vyprávět o Pánu příštímu pokolení,
lidu, jenž se narodí, budou hlásat jeho spravedlnost:
„To udělal Hospodin!“

Žalm 34 (33)

12 Pojďte, synové, a slyšte mě,
naučím vás bát se Hospodina (vycházím já sám z toho, že bázeň před Hospodinem je počátkem moudrosti?).

Žalm 44 (43)

2 Bože, slýchali jsme na vlastní uši,
naši otcové nám vyprávěli,
cos vykonal za jejich časů,
v pradávných dobách (nemám já sám dnes tak moderní představu, že co otcové, můj kraj, můj národ vykonali, co církev vykonala, nebylo hodno hrdosti?).
3 Tys je svou rukou usadil, když jsi vyhnal pohany,
dals jim růst, když jsi potřel národy (nezhlížím se spíš v „pohanech“, než ve vlastních? – to by židé nikdy neudělali, byť sami už po dobu 2 000 let mají, v kom se zhlížet).

Žalm 48 (47)

13 Jděte kolem Siónu, obejděte jej,
spočítejte jeho věže (vypravuji dětem, že dnešní Sión není v Jerusalémě, ale v Římě, že Sión je vedení mé církve?)!
14 Všimněte si jeho hradeb,
prohlédněte jeho paláce,
abyste mohli vyprávět příštím pokolením (je pro mě hradbami to, co mě učí církev, jsou pro mě hradbami články víry?):
15 Tak veliký je Bůh,
Bůh náš navěky, navždy.
On bude naším vůdcem (znám zásadní rozdíl mezi Bohem, jak jej chápou dnešní židé a mým Trojjediným Bohem?)!

Žalm 78 (77)

3 Co jsme slyšeli a poznali,
co nám otcové vyprávěli,
4 nezatajíme jejich synům
příštímu pokolení budeme vypravovat
slavné Hospodinovy činy i jeho moc,
podivuhodné skutky jím vykonané.
5 Dal totiž Jakubovi nařízení
a stanovil příkaz pro Israele (je pro mě dnešním Israelem má církev?),
aby o tom, co poručil našim otcům,
poučili své syny (ne aby spoléhali na někoho, že je poučí, ale aby oni poučili).
6 Mají to znát příští pokolení, synové, kteří se narodí,
mají to vyprávět svým dětem,
7 aby vložili svou důvěru v Boha,
aby nezapomínali na Boží skutky
a zachovávali jeho nařízení.
8 Aby nebyli jako jejich otcové,
vzpurné a zatvrzelé pokolení,
pokolení nestálého srdce,
jehož duch nebyl věrný Bohu.

Z Farností arciděkanství Liberec

Farnost má nové, dobře strukturované stránky. Otec arciděkan na úvod píše: Milí přátelé, vítám Vás na stránkách našich farností, kde bychom Vám rádi představili náš společný život a zároveň Vás všechny pozvali do našeho společenství.

Budeme se snažit, aby se podařilo nalézt na těchto stránkách každému z Vás to, co od našeho společenství očekává.

S pozdravem Vám všem P. Radek Jurnečka, arciděkan

Farnosti

Římskokatolická farnost – arciděkanství Liberec

Římskokatolická farnost Kryštofovo Údolí

Římskokatolická farnost - Stráž nad Nisou

Římskokatolická farnost Křižany

Aktuality

Koncert duchovní hudby 24. 8. 2010

V úterý 24. 8. 2010 od 19.00 v kostele sv. Kříže zazní koncert italské barokní hudby, který pořádá Společnost Přátel Itálie. Na programu zazní části děl od Verdiho, Vivaldiho, Mascegnino a dalších italských autorů.

Podzimní farní pouť 18. 9. 2010

V sobotu 18. 9. 2010 putujeme společně do „Porta coeli“ v Předklášteří u Tišnova, kde v tamním klášteře z 13. stol. budeme slavit mši sv. Dále budeme putovat do Hustopečí, kde navštívíme chrám Sv. Anežky a sv. Václava, který byl postaven před necelými deseti lety. Celou pouť završíme účastí na vinobraní v Bzenci.

Cena 650 Kč / osoba, odjezd od arciděkanského kostela ve 04.30 hodin, návrat v pozdějších večerních hodinách.

Přihlásit se je možné do 5. 9. 2010 u duchovního správce nebo u paní Lamkové se zálohou 200 Kč / osoba.

Mše svaté v latinském jazyce

Je přání papeže jako i všech biskupů, aby ve větších farnostech. což naše bez pochyby je, se pravidelně sloužily mše svaté v rodném jazyce církve – v latině. Bude určitě vhodné, abychom toto přání našich pastýřů naplnili, jelikož mnozí z nás často cestují a k porozumění liturgie mše svaté nám tato znalost velmi usnadní přístup k pochopení a prožití mše svaté kdekoliv při větších shromážděních věřících po celém světě.

Proto se v naší farnosti bude sloužit latinská mše svatá vždy 1 × za měsíc, a to poslední pondělí v měsíci v 18 hodin v děkanském kostele.

Ekonomická a farní rada

Je velmi potřebné, aby v naší farnosti vznikla ekonomická a farní rada. Většinou se náplň těchto dvou rad liší, ale pro urychlení koordinace života naší farnosti bychom prozatímně vytvořili radu jednu, která bude řešit otázky jak ekonomické, tak i pastorační.

Kdo by měl zájem se v této radě účastnit, ať se přihlásí u duchovního správce farnosti.

Tato rada bude jen prozatímní do řádných voleb, které se uskuteční podle požadavků našeho biskupství. Tato rada pomáhá duchovnímu správci farnosti ve správě farního majetku a aktivně napomáhá k rozvoji pastorační činnosti.

Společná modlitba za naše farnosti v 21 hodin

Již mnohá léta na mnoha místech existuje praxe modliteb farníků za své farnosti a své farní společenství. Bude jistě dobré, když se k této praxi připojíme i my všichni.

Ať se člověk v 21 hodin nachází kdekoliv, je možné na krátkou chvíli ustat od práce či zábavy a modlitbou vzpomenout na celé farní společenství, abychom se společně více poznávali a více na sebe mysleli. Je to forma vzájemné podpory a pomoci jednoho

PRŮTRŽE MRAČEN DOPADLY NA LIBERECKO

Fotografie na titulní stránce tohoto čísla Obrázku má pohnutou historii. Nejbližší kostel zasvěcený Nanebevzetí Panny Marie (tento Obrázek je datovaný 15. 8.) je v Nové Vsi u Chrastavy. Rodina Danky a Vítka Suchánkových bydlí poblíž. Požádali jsme je proto, zda by pro Obrázek nafotili oltář. Marie Zbrojová jim měla kostel otevřít.

To se snadno řekne, ale mezitím se 7. srpna otevřelo nebe a přívaly vod zatopily a poničily celé okolí. Spoušť byla nevídaná. I mnohé cesty byly rozvrácené a uzavřené. Když se Danka vypravila fotit, narazila na zákaz vstupu už v Mníšku. Co dělat? Volali jsme starostu Nové Vsi, pana Jaroslava Müllera a byli jsme hodně překvapeni: „No, co. O nic nejde. Až zase přijedou, zajedu jim naproti a doprovodím je ke kostelu.“ A v sobotu 14. srpna Vítek uskutečnil druhý pokus. Kolem poledního dorazilo do redakce i několik reportážních fotek:

- Uzavírka mostu do Nové Vsi – jen na vlastní nebezpečí

- Pohled na místo, kde ještě před týdnem stál vedle řeky dům … není po něm ani stopy … stával nad tou betonovou zídkou

- Toto je dobrovolník; říkal mi, že si ho můžu o Vánocích vystřihnout a dát na Betlém – na to, co tam ti lidé zažívali, měli docela smysl pro humor

- Takhle pracuje povodeň

- Bývalé fotbalové hřiště

Vítek také psal: „opravit vše bude ještě velmi náročné, myslím, že modlitba za ty, co jsou v těch místech doma, tedy ne jako my jen jako turisti, by měla být samozřejmostí.“ Prosíme tedy čtenáře také o tuto modlitbu – snad jim ty fotky v tom pomůžou …

Střípky z řečeného i napsaného sestavil

br. Felix OFM

Je třeba ještě něco dodávat k tomuto tajemství soudržné rodiny? Nejen vlastní rodiny, ale soudržnosti celého širšího příbuzenstva, celého mého kraje, celého mého vlastního národa?

Vybral
br. Felix OFM

– K prohlášení kněží na podporu rodičů ohledně tzv. sexuální výchovy

Redakce byla dotázána, kteří kněží z okolí se k výzvě otištěné v minulém čísle Obrázku připojili: K dnešnímu dni se k výzvě připojilo 139 duchovních. Z biskupů je signatářem olomoucký arcibiskup Msgre. Jan Graubner, brněnský biskup Msgre. Vojtěch Cikrle výzvu inicoval. Z kněží, které známe, se připojili např.: P. Pavel Ajchler z Tanvaldu, P. Vilém Štěpán, OPraem, Liběšice u Žatce, P. Pavel M. Mayer OP, který nějakou dobu působil v Jablonném v Podještědí, P. Alois Heger, kterého známe z působení v Liberci – nyní je v Chomutově, z františkánů P. František Uriga OFM z konventu Moravská Třebová, P. Bogdan Sikora OFMConv., provinciál minoritů, další dva bratři, P. Robert Mayer OFMConv. a P. Josef Goryl OFMConv., a kapucín P. Augustin Šváček OFMCap.

Ohledně příručky proběhlo několik jednání na různým úrovních s tím, že příručka by měla být stažena. Kněží však zatím svou výzvu neukončují, protože dosud není jasné, zda a jak bude tzv. sexuální výchova na školách probíhat.

http://www.fatym.com

DOPLNĚNÍ ČLÁNKU ZDEŇKA SKALICKÉHO O FINANCOVÁNÍ CÍRKVE V MINULÉM OBRÁZKU

ŠETŘENÍ POSTIHNE I CÍRKEV VČ. PLATŮ DUCHOVNÍCH

Šetření a škrty se nevyhnou ani církví a duchovním. Platy duchovních možná klesnou o pět až deset procent. Na úpravě mzdových tarifů zaměstnanců církví nyní pracuje ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV). Úprava tarifů se chystá ve více variantách, o kterých rozhodne vláda na některém ze svých příštích zasedání, řekla ČTK mluvčí MPSV Viktorie Plívová. Církevní představitelé upozorňují na to, že už nyní je plat duchovních hluboko pod celostátním průměrem.

Církve jsou financovány z rozpočtu ministerstva kultury (MK), které letos musí ušetřit nejméně 428 milionů korun, klesnout má i rozpočet na příští rok. Úsporná opatření se dotknou jak platů duchovních, tak dotací pro církev.

„Vázání prostředků státního rozpočtu pro rok 2010 i snížení rozpočtových prostředků na příští rok se dotkne dotací pro církve a náboženské společnosti stejným způsobem jako v případě jiných subjektů,“ sdělila ČTK ředitelka odboru církví MK Pavla Bendová.

„Nepochybně krisová opatření, která se dotýkají každého občana našeho státu, musí se dotknout i členů všech církví,“ uvedl pro ČTK pražský arcibiskup Dominik Duka. Církev se podle něj už několik let snaží pracovat úsporně.

Abp Duka zároveň upozornil na to, že průměrný plat duchovního, který činí podle tabulek zhruba 16 800 korun měsíčně, je hluboko pod celostátním platovým průměrem. Průměrná mzda v ČR se blíží k 23 000 korun měsíčně.

V souvislosti s otázkami financováním církví otec arcibiskup zopakoval, že v době kriae nebude církev usilovat o realizaci majetkoprávního vyrovnání.

Zákon o platech duchovních umožňuje k základnímu platu přidat takzvaný hodnostní přídavek, ten činí od několika stovek po několik tisíc korun. Loni zaplatil stát 4 755 duchovním 17 různých církví celkem 1,27 miliardy korun (včetně pojistného), to je v průměru zhruba 22 000 korun měsíčně. Početně nejvíce je katolických duchovních, téměř 3 100.

Financování církví a náboženských společností ze státního rozpočtu (2004 – 2009), v tis. korunách

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Počet duchovních	3 941	4 137	4 285	4 389	4 600	4 755
Platy vč. pojistného	862 730	912 480	1 007 271	1 179 000	1 245 000	1 276 000
Provozní náklady církví	82 866	79 399	82 887	82 900	83 000	85 000
Opravy círk. majetku	23 058	26 491	23 740	23 740	23 740	25 740
Výdaje na církve celkem	968 654	1 018 370	1 113 898	1 285 640	1 351 740	1 386 740

www.ctk.cz/sluzby/slovni_zpravodajstvi/vseobecne, 12. 8. 2010

LIBERECKÁ MISIE

V č. 6 letošního Obrázku, 29. 5. 2010, jsme na s. 9 přinesli předběžnou informaci o záměru misie v Liberci. Její termín se nyní přiblížil.

Milí bratři a sestry, rádi bychom vás informovali o chystané katolické misii, která se bude v týdnu od 4. do 11. října 2010 konat v Liberci. Misii povedou bratři františkáni spolu s některými členy františkánské rodiny, s přáteli a také se zástupci libereckých farností. Prioritou této misie jsou lidé, kteří nemají katolickou víru, a tudíž se neúčastní bohoslužeb a ani nic neví o místních farních aktivitách. Program této misie je však sestaven tak, aby oslovil i vás.

Z programu misijního týdne:

■ Každodenní mše svatá (úterní celebruje litoměřický biskup Msgre. Jan Baxant),

■ osobní i společná modlitba (celodenní adorace, přímluvná modlitba a modlitba za vnitřní uzdravení, večerní program se zpívanými chválami, večer modliteb za smíření, možnost rozhovoru),

■ večerní katechese na zajímavá témata (manželství, vnitřní zranění, důstojnost muže a ženy),

■ sobotní dětský den,

■ kavárna u Františka vedená řeholníky (u arciděkanského kostela po celý týden),

■ divadelní představení Zraněný pastýř (při sobotním večerním programu),

■ varhanní koncert s duchovním slovem (ve středu v Hanychově).

Hlavní část programu se bude odehrávat každý večer v kostele v centru města (v kostele Sv. Kříže nebo v arciděkanském kostele). Přes den můžete misionáře potkat na některé ze středních škol či na universitě, v LDN či domovech pro seniory. Každý den vás i s vašimi hledajícími přáteli rádi uvítáme u „stánku setkávání" před radnicí anebo v kavárně.

Podrobnější program vám přineseme až v zářijovém vydání. Ale **už nyní vás prosíme o spolupráci** při tomto misijním týdnu. Jak se můžete zapojit?

1. Modlitbou za to, aby se Pán Ježíš dotýkal našich srdcí i srdcí těch, kteří ho ještě neznají.

2. Pozvat na misijní týden přátele ze svých rodin, práce, okolí, se kterými mluvíte už dlouho o víře nebo víte, že jsou pro Krista otevření a zdál by se vám program pro ně vhodný.

3. Můžete se předem přihlásit jako zájemci o „**modlitební adopci na dálku"** za ty, kteří během misijního týdne poprosí o modlitbu za sebe (popř. na svůj úmysl). Jméno a úmysl vám na konci misií bude svěřen.

4. Konkrétně se také můžete zapojit:

■ přítomností při „podpůrné" adoraci (přijít během týdne na adoraci),

■ pomocí v kavárně (zapojit se do pomoci při přípravě či servírování nápojů),

■ svou přítomností u informačního stánku před radnicí (být tam po určitý čas, aby jeden ze dvou misionářů mohl na chvíli odejít),

■ při organizaci a technické podpoře (pomoc při vaření, s dopravou, při organizaci večerního programu …),

■ připojením se k návštěvám starších a nemocných lidí (Domov pro seniory, LDN).

Kdo byste se chtěl konkrétně zapojit nebo se přihlásit do „banky modlitební adopce", dejte vědět na adresu: misie.liberec@seznam.cz (nebo svému faráři).

5. Podpořit misijní týden finančně – na účet františkánské provincie: 44741011/0100, variabilní symbol pro misii je podle počtu ulovených ryb apoštoly: 153. Finanční příspěvek je také možno osobně předat knězi ve vaší farnosti. Příspěvky budou užity na výrobu MP3 s nahrávkami Nového zákona, tisk barevných plakátků, misijních příruček, nákup pomůcek na dětský den, cestovné pro externí přednášející na středních školách, stravu …

Díky a těšíme se na setkání s vámi!

Za misijní team liberecký koordinátor

Jan Voženílek a bratr Jakub ofm ✠

tragédii. Esenský biskup Overbeck při bohoslužbě dokonce našel souvislost mezi Boží láskou a „Loveparade".[3] Chápu celou tu scénu minimálně jako dramatický důkaz neschopnosti německého křesťanského pastýře a křesťanské předsedkyně německé vlády číst znamení. Ale možná je to ještě horší: Oni nejsou ochotni je číst. Jsou ochotni je vědomě překrývat vrstvou komunální desinterpretace?

Novinář Marek Hudema v Lidových novinách zaznamenal osmdesátiny a přiblížil dílo finančníka George Sorose.[4] O tom, jak tento člověk systematicky mravně rozvrací svět, se čtenář jeho článku nedozví nic, pokud tedy neprohlédne přes abstraktní závoj formulace „… snaží se prostřednictvím svých peněz prakticky formovat svět, aby se podobal ideálním představám jeho filosofických vzorů" do tváře démona dekonstrukce. Od svého učitele Poppera si pan Soros adoptoval pojem „otevřená společnost", pakliže se podíváte, jaký charakter se společnostem po celém světě snaží vtisknout rozmanité spolky pana Sorose, zjistíte, že hlavním znakem té „otevřenosti" je vývrat křesťanské morálky. Od Ugandy přes Českou republiku až po Ukrajinu. Pana George Sorose křesťanský trn v patě vůbec asi hodně píchá. Jak jinak si mám vysvětlit pytle dolarů, které poslal účelově zřízeným organizacím třeba typu americké skupiny „Catholics in Alliance for the Common Good", které pod hlavičkou realizace sociálního učení Církve propagují například kontracepci. Prý není ve vztahu k sexuální abstinenci strategií konkurenční, nýbrž komplementární.[5]

Američan Curtis Bowers, podnikatel a republikánský zákonodárce z Idaha, natočil filmový dokument. Asi se o něm v MF Dnes nedočtete tolik, jako o filmu „Kajínek". Bojím se ale, že se o něm nedočtete vůbec a nejenom v MF Dnes. Jeho tématem totiž není životní peripetie jednoho zločince a jeho advokátky, ale navedení bárky naší civilizace na útesy, o které se spolehlivě roztříští. Film „AGENDA: Grinding America Down" představuje formou zejména rozhovorů (například s paní Phyllis Schlaflyovou, o které jsem se v této rubrice už zmiňoval) dlouhodobé ničení hodnot, na kterých stála americká společnost, novolevičáky.[6]

Starolevičáky mezitím čeká pocta na půdě Starého světa. Jak hlásila francouzská televize, tamní regionální politik George Freche se chystá přizdobit Montpellier sochami masových vrahů Lenina a Maa.[7]

I u nás starolevici pšenka kvete. Kupodivu tam, kde by to jeden čekal nejméně. President republiky Václav Klaus udělil svou Zlatou plaketu exporadci Che Guevary, exexpertovi Státní plánovací komise a prosazovateli jedné verse transformace ekonomiky po zborcení režimu KSČ Valtru Komárkovi. Podle presidenta Klause panu profesorovi prý „vždy záleželo na kvalitním životě každého člověka," který u nás žil.[8] Presidentova slova v čase, prostoru i logice nečekaně korespondují se slovy komunisty Maršíčka: „Česká republika by nikdy neměla zapomínat na hrdinství příslušníků Pohraniční stráže a SNB, kteří neváhali nasadit svůj život za šťastný život budoucích generací."[9]

Pro nezabíjení příštích generací před narozením se vyslovuje rostoucí procento lékařů a zdravotníků v Itálii, informoval deník Avvenire: V roce 2005 na základě výhrady svědomí odmítlo umělé potraty provádět 59 % gynekologů, v roce 2008 jich bylo 71 % a v některých regionech se podíl blížil k osmdesáti procentům.[10] Myslím, že Itálie by neměla nikdy zapomenout na jejich postoj. V „otevřené společnosti" už je takřka hrdinský.

Hezké léto vám přeje

Tomáš Beran

---

[1] http://kath.net/detail.php?id=27660

[2] http://tinyurl.com/2a8kqyf

[3] http://tinyurl.com/37sw3hx

[4] http://tinyurl.com/2wyq7g6

[5] http://www.catholicsinalliance.org/node/20828

[6] http://agendadocumentary.com/

[7] http://tinyurl.com/352b6t2

[8] http://www.parlamentnilisty.cz/arena/politici-volicum/172315.aspx

[9] http://www3.halonoviny.cz/articles/view/206438

[10] http://tinyurl.com/385z897

je smutné dědictví, jemuž se my musíme připravit čelit.

Londýn považuji za nejvhodnější místo pro takové neúřední styky a ty, v případě že by byly povoleny, by byly zcela důvěrné. Chápu, že Svatý stolec by mohl považovat takový krok za zcela předčasný a že jej raději odloží, dokud by nenadešel okamžik k stanovení společné politiky; přesto se domnívám, že je povinností vůči mému národu nabídnout tento návrh.

Omlouvám se za svou přímost. Celá křesťanská kultura je v sázce. Všiml jsem si, že ve vánočním poselství Jeho Svatost Pius XII. jasně vyjádřil svůj postoj pro spravedlivý mír pro všechny malé národy.

Proto věřím, že je povinností toho, kdo má zodpovědnost, nedat si uniknout žádnou příležitost pomoci jejich lidem, nyní tak postiženým .“[6]

K textu poznamenal Msgr. Tardini:

„Také pan Beneš uznává, že doba je předčasná ... Je lépe vyčkat ... (Velmi choulostivý dopis. Je třeba z toho vyváznout a najít skulinku. Schopnost minutanta spočívá v najití onoho ... chlupu)[7]

---

[1] Tamtéž, s. 72.

[2] Srov. J. Machula, *Vatikán a Československo (1938 – 1948). Paměti,* Praha 1998, s. 61 násl.

[3] Tamtéž, s. 61, pozn. 94.

[4] „Modus vivendi“ byl uzavřen v roce 1928. Srov. AAS 20 (1928), s. 65 násl.

[5] Beneš se odvolává na poselství Pia XI. z 29. září 1938 (AAS 30 [1938] s. 309. Přestože se obracelo na všechny národy, pražský arcibiskup kardinál Kašpar napsal 18. října státnímu sekretáři kardinálu Pacellimu: „Kdo jediný se nás v těchto přetěžkých časech ráčilo zastat.” Srov. i J. V. Polc, *Svaté roky (1300 – 1983),* Praha 1988, s. 86.

[6] *Actes,* IV, č. 244, s. 360 – 363.

[7] Tamtéž.

Jaroslav V. Polc

ZPRÁVY JINDE NEDOSTUPNÉ

Co v médiích nebylo (26-09/2010)
Zdravím čtenáře!

Na letošní jubilejní „Pochod pro život“ do Prahy přijel v březnu i salcburský biskup Andreas Laun, obdivuhodný člověk. Proč si to o něm myslím? Protože jako církevní autorita veřejně pevně hájí to, co je správné. Připomínám jeho návštěvu proto, že po letní tragédii v Duisburgu, kde na „Loveparade“ zemřely ušlapáním v tunelu dvě desítky lidí, byl z církevních představitelů jediným, alespoň pokud mé oko dohlédne, kdo neztratil odvahu říct, že „Loveparade“ je hříšná akce, vzpoura proti Božímu pořádku, že smrt účastníků byla Božím trestem (Pozn. red.: To není jisté, ovšem jelikož to není jisté – bez zvláštního soukromého zjevení – v žádném konkrétním případě, nemohlo by se na druhé straně za Boží trest označovat nic. Přitom je jisté, že Boží tresty existují. S touto výhradou by šlo s tímto hodnocením souhlasit.) a že je třeba se za hříšníky modlit.[1)] V německém prostředí jsem si všiml komentáře bývalé hlasatelky ARD Evy Hermanové, která oficiální charakteristiky „Loveparade“ dala do uvozovek („poklidný svátek veselé mládeže“) a akci nazvala obrovskými drogovými, alkoholovými a sexuálními orgiemi: Pojem mravnosti zmizel v dunění basových reproduktorů na pozadí extatického vytržení účastníků. „Loveparade“ připomíná paní Hermanové filmové podoby posledních dnů lidstva, jak je popisuje Bible, anebo Sodomu a Gomoru.[2)]

Na druhé straně jsem po duisburském incidentu v obrazech pohřbu jeho obětí spatřil neuvěřitelný zástup lidí: německého presidenta, spolkovou kancléřku, předsedu Spolkového sněmu, ministra zahraničí, představitele Porýní-Vestfálska a zástupce německých evangelických církví, jak na jedné straně tišili bolest rodičů, kteří přišli o děti, ale na druhé straně se sborově ptali: „Proč se to stalo?“ Tou otázkou však nemířili k jádru věci, k pojmenování toho, do jaké kultury patří totem, kolem něhož se sešly ony „děti“, respektive celkem přes milion lidí. Nýbrž: Proč policie „neregulovala“ pohyb mas, co dělala místní radnice? To jsou prý klíče k porozumění

Střední Evropa (5)
Záchrana Vídně a Jan II. Sobiesku (4. část)

Konflikt v této oblasti pokračoval už od poloviny 60. let. Tehdy mohl Istanbul, díky poměrně úspěšnému dokončení války proti Benátkám o nadvládu nad Krétou, zahájit aktivnější politiku vůči Ukrajině. Mohl se přitom opírat na nárok vůči tomuto území pocházející z roku 1650, kdy kozácký hejtman Bohdan Chmelnický odevzdal Ukrajinu pod sultánovu ochranu. Když v roce 1666 zbavil sultán krymského trůnu polského spojence Mohammeda Gireje, jeho nástupce se dohodl s hejtmanem kozáků z levobřežní Ukrajiny, Petrem Dorošeňkou a spojené tatarsko-kozácké oddíly zničily na podzim tohoto roku polské jednotky v Přidněpří. V následujícím roce tatarská a kozácká vojska zahájila úder na Lvov, nicméně byly zastaveny v bitvě u Podhajec, kde se jím postavil – v čele osmitisícové polské armády – tehdejší hejtman a budoucí král Jan Sobieski. Po čtrnácti dnech neúspěšných útoků, v situaci, kdy přítomnost polské armády u Podhajec ohrožovala zásobovací linie nepřítele, se Tataři rozhodili obnovil příměří s Polskem a kozáci Dorošeňka opět uznali vrchnostenské právo polského panovníka. Tyto událostí proběhly současně s abdikaci krále Jana Kazimíra (1648 – 1668), po němž na polsko-litevský trůn nastoupil syn slavného vojevůdce z dob kozáckých válek Jeremiáše Wiśnioweckého, Michał Korybut Wiśniowiecki (1669 – 1674), který však nezdědil nic z otcova talentu.

Za vlády nového krále zesílily vnitřní rozbroje a zmatky na Ukrajině, kde Petr Dorošeňko stále usiloval o sjednocení, pod svým vedením, oblastí na pravém a levém břehu Dněpru. Jeho nabídka sjednocení celého území Ukrajiny s Polskem, se zachováním její autonomie, byla odmítnutá a Dorošeňko byl zbaven hejtmanské hodnosti. Vedení kozáků bylo předáno Michalovi Chanence, který byl sice pro polskou stranu přijatelnějším partnerem, chyběla mu však autorita mezi samými kozáky. Dorošeňko si pozval na pomoc Tatary a Osmany, avšak tatarská ofenziva v roce 1671 byla opět poražená Sobieským a sám Dorošeňko byl vytlačen z Braclavského vojvodství. V dalším roce proto Osmanské impérium oficiálně vypovědělo Rzeczpospolité válku. Sultán Mehmed IV. s téměř 200 tisícovou armádou vstoupil do Podolí a rychlé dobyl hlavní tvrz regiónu – Kamenec Podolský, bráněný pouze tisícovkou vojáků. Hlavní sultánovy síly pak pokračovaly směrem na Lvov a tatarští jezdci loupily na území až k řece San. Rzeczpospolita neměla postačující armádu, aby se Turkům postavila (i když Sobieski podnikal řadu výpadu proti Tatarům), proto bylo v říjnu 1672 podepsáno v Bučači příměří. Jeho podmínky byly pro polskou stranu ponižující a dlouhodobě nepřijatelné, neboť odevzdávaly Osmanům vládu nad podolským vojvodstvím, stejně tak jako oblasti Braclavě a zbytky kyjovského vojvodství, které nebyly obsazeny Ruskem (šlo o rozlehlé území mezi středním tokem Dněstru a středním tokem Dněpru, na obou březích řeky Jižní Bug, na sever od hranic s Jedisanem a na jih od řeky Ros). Polský sejm proto odmítl příměří ratifikovat a schválil vysoké daně pro vytvoření 50 tisícové armády, v jejíž čele brzy vstoupil Jan Sobieski do Modavska a uštědřil Osmanům krutou porážku u Chotimě v listopadu 1773, kde zničil 30 tisícovou armádu Husseina-baši.

Toto vítězství však nebylo Poláky dobře využito kvůli rozporům s litevským hejtmanem Michałem Pacem. Sobieski byl pak nucen resignovat na plánovaný postup směrem k Dunaji a stáhnout své jednotky.

Vojenský talent Sobieského rozhodl o jeho zvolení polským králem po smrti Michała Korybuta. Už jako král Jan III., Sobieski pokračoval v boji proti Turkům. V roce 1674 dobývá braclavské vojvodství, a svou kampaní významně pomáhá Rusům, kteří ve stejnou dobu obléhají v Čehryni Petra Dorošeňka. V roce 1675 ničí k Lvovu postupující tatarská vojska, když mezitím malá posádka hradu Trembovla zdržuje velkou tureckou armádu do doby příchodu královských jednotek. Na zprávu o blížících se vojskách Sobieského Turci ukončují oblehání a celou ofensuvu. Konečně v roce 1676 na Pokutí vstupují Turci pod vedením Ibrahima

Šejtana, jejich nájezd je však zastaven dvojnásobně menší Sobieského armádou u Žuravna. Po dvou týdnech oblehání je díky francouzskému zprostředkování uzavřeno příměří, které však Osmanům nechává všechna území dobytá o čtyři roky dříve.

V souvislosti s polskými nenaplněnými nadějemi na zlepšení vztahů z Ruskem, ukončení války s Turky mělo být využito k politickému sblížení s Istanbulem. K velkovezírovi se s diplomatickou misi vydal chelmiňský vojvoda Jan Gniński. Nezískal však nic, kromě oficiální resignace sultána z nároku na kontribuce, které mělo Polsko vyplácet na základě příměří z roku 1672, a které ve skutečnosti už nějakou dobu neplatilo. Další body dohody, ratifikované nakonec v roce 1678, se týkaly např. předání Pavloči a Bílé Cerkve Polsku, naopak polská strana se zavazovala nepodporovat žádné sultánovy nepřátelé ani neposkytovat útočiště vzbouřencům ze Sedmihradska, Moldavska a Valašska. V této situaci Polsko opět zahájilo pokus o nápravu vztahů z Ruskem, avšak diplomatická mise Cypriana Brzostowského skončila v roce 1679 neúspěchem. O dva roky později byl rusko-turecký traktát důkazem toho, že Rusko si hodlá ponechat veškerá území dobytá na Rzeczpospolité v letech 1654 – 1667.

Existovala však ještě jedná možnost, jak posílit posici Polska vůči Osmánskému impériu – aliance s Rakouskem, jehož císař Leopold I. se k této možnosti začal stavět obzvláště vstřícně poté, co maďarští Thokolyho povstalci požádali Turky o ochranu. Vídeňská diplomacie, usilující o spojenectví s Polskem, našla pochopení u Jana III., jenž se obával geopolitických následků, jaké by pro Polsko mělo obsazení celých Uher, či dokonce také Čech a Rakouska Osmany.

Ronald Lasecki / Prawice.net

Československo a Vatikán během 2. světové války

President Beneš a obnovení styků mezi Svatým stolcem a československou vládou v exilu (1)

(Ze Semináře církevních dějin pořádaného Ústavem pro soudobé dějiny v roce 1999/2000)

Jedním z důvodů proč sudetská území zůstala pod pravomocí českých biskupů bylo neuznání Mnichovské dohody Vatikánem, který také považoval rozdělení Československa za násilný akt a porušení Mnichovské dohody. Proto, stejně tak jak tomu bylo později ve Francii, považoval Slovenský štát za zbytkový stát Československa. Tím jako jediný hájil od počátku kontinuitu Československa.

Dekretem z 16. března 1939 vyzval Hitler její zástupce v cizině, aby předali vyslanectví německým úřadům.

Machula sděluje:

> „Československý vyslanec ve Vatikáně dr. Radimský zničil všechny důvěrné dokumenty, odevzdal vyslanectví německému zástupci a poté odešel do Státního sekretariátu, aby se rozloučil a požádal o audienci u papeže. Papež ho 16. března přijal a udělil mu záslužný kříž Řehoře Velikého. Otázka, zda by mu Vatikán udělil právo asylu, kdyby se byl svého úřadu nevzdal.“[1]

V roce 1945 Radimský v aide-mémoire pro československé ministerstvo zahraničí sdělil, že mu byl asyl odepřen.

V souladu s tímto pojetím byl pražský nuncius Ritter přeložen do Bratislavy aby tam pokračoval ve své funkci. Vatikán tak chtěl udržovat diplomatické styky s tou částí, která měla jistou suverenitu. Diplomatické styky pak měly sloužit především k udržování pravidelného styku s tamními biskupy a věřícími. Mimoto Anglie zřídila v Bratislavě roku 1939 generální konsulát a přijala slovenského konsula, který byl po celou dobu války v Londýně. Sovětský svaz také uznal de iure slovenský stát až do doby, kdy německá vojska napadla Sovětský svaz.

Navázání styků mezi Vatikánem a pozdější exilovou vládou v Londýně tedy nemělo teoreticky působit nepřekonatelné těžkostí. Situace však byla poněkud jiná.

Diplomat Jaromír Machula ji takto vystihuje:

> „Je známo, že president Beneš se hned po mnichovské dohodě svého úřadu vzdal a jako soukromá osoba odjel koncem října 1938 do Anglie. Po svém příjezdu se tam musel zavázat, že jako soukromá osoba nebude politicky činný. Podle zmínky Msgra Šrámka se dlouhou dobu podepisoval jako „bývalý president Československa“.[2] Jeho legitimita jako presidenta československého státu tedy působila obtíže i jiným státům. Je třeba si uvědomit, že Anglie nebyla ve válečném stavu s Německem až do podzimu 1939 a Spojené státy do prosince 1941. S americkým presidentem Rooseveltem se musel Beneš během své první návštěvy Spojených států setkat mimo hlavní město Washington a pod pseudonymem „Mr. Brown“.[3]

Benešovi totiž chyběla právní kontinuita a konstituční báze exilové vlády. Ještě v polovině roku 1941 byl považován za presidenta provisorní exilové vlády, nikoliv za presidenta Československé republiky.

Vlády Polska, Belgie, Holandska, Norska a Finska byly jako takové různými státy uznávány, poněvadž nikdy nepodaly demisi a přenesly své sídlo do Londýna. Teprve až se ustavily v rámci spojeneckých armád také československé vojenské jednotky, situace se pro Eduarda Beneše a jeho vládu změnila. Dosáhl uznání Anglie a Sovětského svazu a pak dalších států, s nimiž navázal diplomatické styky.

President Beneš si byl vědom důležitosti navázání styků s Vatikánem s výhledem na poválečný vývoj. Několikrát se o to pokusil, poprvé 15. listopadu 1940. Nevzal však v úvahu, jak bylo likvidováno vyslanectví Československé republiky u Svatého stolce.

Jeho soukromý tajemník Eduard Táborský požádal apoštolského delegáta Godfreye, aby presidenta přijal. Bylo to po návratu Benešově ze Spojených států, do Londýna se vrátil počátkem roku 1940. 21. ledna 1941 posílá apoštolský delegát v Londýně kardinálu státnímu sekretáři do Vatikánu hlášení. V něm se zmiňuje o tom, že i presidentův tajemník považoval za vhodné a rozvážné presidenta za daných okolností nepřijímat. Nicméně Msgr. Godfrey si místo osobního setkání nechal dát od presidenta Beneše písemné sdělení toho, co chtěl říci Svatému stolci.

Ve svém sdělení takto podává záměr Benešův, vyjádřený v písemném memorandu:

> „Během poslední války jsem se snažil a to s úspěchem navázat osobní styky se Svatým stolcem v samotném Římě, a informoval jsem Svatý stolec o Československu. Zesnulý kardinál Bourne se o to velice zajímal a pomohl mi zvlášť v letech 1917 a 1918.
>
> Bylo mým úmyslem připravit půdu, aby se vyhnulo náboženským obtížím po válce.
>
> Po příměří, jako ministr zahraničí Republiky jsem vstoupil do diplomatického styku se Svatým stolcem a zahájil jsem jednání o hranicích diecézí, o církevním majetku atd.
>
> V roce 1924 nastaly mnohé těžkosti a opět v roce 1927 byly názorové rozdíly v církevních záležitostech.
>
> Přesto v onom roce se mi podařilo ty otázky vyřešit a tak došlo k tomu, co bylo pojmenováno „Modus vivendi“ mezi Československem a Svatým stolcem.[4]
>
> Nemohu zapomenout sympatii Jeho Svatosti Pia XI. během krise v září 1938 a poselství, jež Jeho Svatost zaslala během nejkritičtějších okamžiků v dějinách mého národa.[5]
>
> Z těchto všech důvodů se domnívám, že čas je nyní zralý pro nějaký neúřední styk mezi novou československou vládou v Londýně a Svatým stolcem.
>
> Všechny uzavřené církevní dohody byly nyní zničeny nacistickou vládou.
>
> Poměry na Slovensku jsou velmi špatné a otročení dnešní slovenské vlády Monsignora Tisa velice ovlivní postavení katolické církve po válce stejně tak jako pronásledování Čechů v Protektorátě. Poláci, Belgičané a jiní setrvávají ve styku se Svatým stolcem; ale od března 1939 nedošlo k žádnému styku s Čechy. Slovenský zástupce u Svatého stolce je zcela v rukou nacistické vlády.
>
> Nová československá vláda mezinárodně uznaná v čele s ministerským předsedou Msgrem. Šrámkem se rozhodla udržovat ve všech náboženských otázkách stejnou politiku jako před Mnichovem, jak byla dohodnuta mezi Svatým stolcem a pražskou vládou.
>
> I když uznávám, že musím respektovat politiku neutrality Svatého stolce, přece se mi zdá, že neúřední styky, aspoň nyní, jsou žádoucí. Ve střední Evropě dojde po válce k strašlivým převratům: to

Lehce zneklidněné svědomí

Všechno je pořád horší a horší, už ani kostel není pro lidi svatý. Zrovna tuhle někdo vypáčil pokladničku a utekl s ní.

Ale za týden došel na faru dopis a s ním ještě stará papírová padesátikoruna. V dopise stálo. „Ukradl jsem pokladničku, bylo v ni osmnáct set korun. Posílám padesátikorunu, mám výčitky svědomí. Kdyby to nepomohlo, ještě něco pošlu.“

ústní podání
Ilustrace
Oldřich Krupička

Studená válka a mezníky v českém exilovém hnutí 1948 – 1989

Úvodem

Důvod uvedení článku nemusí být každému zřejmý. Je jím nejen informování čtenářů o skutečnostech, které se z médií nedozvědí, ale zejména to, že positivní vliv na posun americké společnosti do konce 20. století (srovnatelný s vlivem Alexandra Solženicyna) měli čeští katoličtí exulanti: Simeon Ghelfand, Josef Kalvoda, Radko Klein-Jánský, Josef Kučera ...

redakce

Dějinným pozadím na němž se odehrávalo kulturní drama českých (a slovenských) exulantů a na němž byla přímo závislá protikomunistická činnost exilového hnutí, byl mocenský střet mezi dvěma civilizačními okruhy – liberálně-demokratickým Západem a totalitně-komunistickým Východem, které byly soustředěny kolem světových supervelmocí – Spojených států amerických a Svazu sovětských socialistických republik, disponujících bezkonkurenční vojenskou silou. Studená válka byla vedena ideologicky, hospodářsky a soutěžením ve zbrojení, ale přerůstala i v nepřímé „horké“ konflikty na neutrálním území tzv. třetího světa a ohrožovala planetu nebezpečím rozpoutání jaderné války (1). Sovětský svaz začal vést studenou válku ihned po skončení 2. světové války s cílem ovládnut státy, na jejichž území vstoupila noha jeho vojáka, a odtud pak šířit komunismus dál na západ. Spojené státy se „připojily“ v letech 1947 a 1948 poté, co se ukázaly jako naivní a liché naděje jejich představitelů (zvláště pak zesnulého presidenta Franklina D. Roosevelta), že po právě přestálé zkušenosti bude totalitní sovětský komunismus směřovat k politické liberalizaci a projevovat vůli k mezinárodnímu mírovému soužití. Obětí poválečné sovětské agrese se stalo, byť z větší části vinou nezodpovědnosti vlastní politické representace, také Československo a zdejší komunistický převrat v únoru 1948 byl definitivním varovným signálem pro Západ (2).

Studenou válku, stejně jako 2. světovou válku, nevedly dvě morálně rovnocenné strany. Agresorem v ní byl Východ, tj. Sovětský svaz a jím zotročené satelitní státy. Základem sovětské zahraniční politiky byl boj proti západním liberálnědemokratickým státům a jejich tradiční kultuře všemi prostředky včetně rafinované podvratné činnosti a terorismu. Zatímco cílem Západu bylo vytvoření mezinárodního mírového a obchodního společenství, cílem Východu byla světová revoluce, tj. úsilí implantovat dalším státům komunistickou ideologii a komunistický politický režim a nastolit světovládu komunismu centrálně řízeného Sovětským svazem. Oba civilizační okruhy se vedle přístupu k zahraniční politice zcela lišily také v pojetí politického systému, hospodářského systému a přirozených práv jednotlivce. V totalitním Sovětském svazu a jeho satelitech vládly privilegované skupiny komunistických oligarchů, lidé byli terorizováni a bezprávně podřízeni státní moci a neefektivní způsob centralizovaného hospodářství nedokázal konkurovat západní volné soutěži. To vše vedlo k masivním útěkům obyvatelstva ze států východního bloku na Západ, k utváření exilových hnutí a ke snaze angažovat se v boji za osvobození porobených států a proti světovému komunismu.

Soudržnost Západu byla po celou dobu studené války zajištěna vojenským potenciálem a jaderným arsenálem Spojených států, ale také byla již od počátku upevněna hospodářskou pomocí Spojených států západní Evropě, snahou západoevropských států nalézt nové integrující formy spolupráce a obavami ze sovětské vojenské hrozby. Západ však zároveň oslabovaly jednak kulturně-ideové a politicko-stranické konflikty, které se odehrávaly v jednotlivých státech od počátku do konce studené války, jednak zároveň gigantická komunistická diversní činnost – zejména pronikání do vládních, zpravodajských a akademických institucí a systematické ovlivňování veřejného mínění zvláště prostřednictvím mediální a umělecké sféry (3). V šedesátých letech 20. století započal jak ve Spojených státech tak i v Evropě velký pochod neomarxistických ideologů vzdělávacími institucemi

a státními strukturami. Tito levicoví intelektuálové opovrhovali tradiční západní kulturou, jejich filosofií bylo revoluční osvobození společnosti od po staletí utvářených kulturních norem a směřování k dosažení tzv. svobody, resp. bezbřehé svobody jednotlivce. Přišli sice s novým výkladem marxismu – odlišným od komunistického marxismu-leninismu –, ale sympatizovali přitom s komunistickým Východem, zatímco demokratický Západ se snažili rozvrátit kulturní revolucí (4). Společenský a politický vzestup této tzv. Nové levice byl narušen (nikoliv však zastaven) na přelomu sedmdesátých a osmdesátých let minulého století zvolením tří mimořádných osobností – Ronalda Reagana, Margaret Thatcherové a Karola Wojtyły – do čela Spojených států, resp. Velké Británie a římskokatolické církve (5).

Východ byl v některých aspektech studené války zvýhodněn, protože byl sjednocen komunistickou ideologií, která žádnou oposici – natož její pochod institucemi – nepřipouštěla, a byl hierarchicky řízen ze sovětského mocenského centra. Jeho zpravodajské služby pod sovětským vedením nemusely skládat účty soupeřícím politickým stranám a naopak mohly disponovat neomezenými prostředky, protože sloužily nejvyššímu zájmu státní politiky, což byla světová revoluce, tj. expanse, zničení západní kultury a ovládnutí západních států (6). Vyskytly se však také odchylky spojené s odmítnutím některých komunistických států podřizovat se Sovětskému svazu. Tyto státy se Západ s rozdílnými úspěchy snažil proti Moskvě využívat – neúspěšně v případě podpory jugoslávského národního komunismu (tzv. titoismu) a poměrně úspěšně v případě spolupráce s čínskými komunisty. Rostoucím problémem Východu byl vnitřní odpor obyvatel proti totalitnímu útlaku, jehož nositele s ohledem na mezinárodněpolitické dohody uzavřené v sedmdesátých letech 20. století již nebylo možné po tisících ubíjet v koncentračních táborech. Dalšími faktory, jež působily v neprospěch Východu byl rozvoj technologií, který se intensivně promítal do mediální oblasti, nesrovnatelně nižší životní úroveň obyvatelstva oproti Západu plynoucí z neefektivního hospodářského systému a samozřejmě také souběžně s nespokojeností občanů vzrůstající emigrace a působení jejích příslušníků v západním světě, jakož i rozvíjející se a dříve nepředstavitelné kontakty uprchlíků s domácími odpůrci režimu.

Historik Karel Durman v úvodu své vynikající dvoudílné knihy o studené válce *Popely ještě žhavé* konstatuje, že *v destabilizovaném světě byly Spojené státy od 2. světové války – přes nespočet sporných či přímo chybných dílčích řešení a i přes nesporné systémové vady – hlavní a možná jedinou reálnou oporou mezinárodní stability* (7). Pro sovětské komunistické oligarchy byla vždy nejsrozumitelnějším vyjednávacím argumentem vojenská síla protivníka a díky tomu, že jí Spojené státy disponovaly a že přes všechna chybná dílčí řešení jejich političtí představitelé projevovali v zacházení s touto silou alespoň částečnou rozhodnost, nebyl Západ obšťastněn „přátelskou pomocí“ komunistických armád. Významnou roli hrála – při veškeré lehkomyslnosti politiků a intelektuálů a nepochopení sovětského mocenského systému (8) – rovněž alespoň částečná západní a americká imunita vůči komunistické propagandě, která se vytvářela ze systému otevřené občanské společnosti, tradiční kultury a vyznávaných mravních hodnot (9). Vedle území svých západních spojenců a ideálů západní civilizace hájily ovšem Spojené státy na mezinárodním poli, stejně jako to vždy dělal každý svobodný stát, především zájmy vlastní. Způsoby, jakými to dělaly, které je z věcného či morálního hlediska v různých fázích studené války možno hodnotit více či méně kriticky, závisely zvláště na přesvědčení a schopnostech jednotlivých presidentů, jejich klíčových spolupracovníků ve státní administrativě a na dobové společenské, resp. mediální atmosféře. Zahraničněpolitická strategie Spojených států v soupeření se Sovětským svazem byla během celých jedenačtyřiceti let zásadní také pro naděje českých exulantů a vytvářela jak možnosti, tak i limity pro jejich politickou odbojovou činnost.

Zadržování komunismu a mírová koexistence

Strategie Spojených států resp. Západu byla od počátku studené války vedena snahou o realistické soužití s Východem a o zabránění supervelmocenskému vojenskému konfliktu při zachování *statu quo*, což vedlo často až k nemorální snaze o dohody s komunistickými zločinci a k nemístnému podceňování nebezpečí komunistické rozpínavosti (10). President

Zbožní lidé rádi darují manželům Nosáčkovým Svatá písma a ti hned hledají, jak jen by jim mohla pomoci.

Paní Nosáčková: „Jindřichu, dnes tu zase byla s upomínkou za inkaso. Kdy to zaplatíme?“

A pan Nosáček už našel, co hledali: „Natálie, nejsem prorok ani prorocký učedník.“

Plná restaurace a pan Novák u jednoho stolu s přáteli

Tu k nim přiběhne číšník:

„Pánové, je tu nějaký pan Novák?“

„Ano, já jsem Novák.“

„Vaše paní Vás prosí k telefonu, že se jí porouchal mobil.“

„To bude jiný Novák, ta moje mě nikdy o nic neprosí.“

Experti objevují stále nové civilizační choroby

„Pane doktore, poslední dobou si každou chvíli všimnu, že mluvím sám k sobě."
„Z toho si nic nedělejte, to se dnes stává mnoha lidem a nic na to neberou."
„Pane doktore, ale nemoh byste mi přece jen něco předepsat, víte, já jsem nemožně nudný vypravěč a kdo to má pořád poslouchat?"

Manželé Nosáčkovi nemají vůbec nic

Jsou chudí. Jsou bez zaměstnání. Jsou na podpoře. Jsou bez peněz.
Pan Nosáček jako obvykle zapíjí žal v restauraci a stěžuje si svým přátelům. Tu ho jeden poučí, že jen Svatá písma mohou pomoci.
Paní Nosáčková se stejně tak pokaždé svěřuje své kadeřnici – a ta dnes také: jedině Svatá písma.

Harry Truman (pozn. red.: o něm krátce v Obrázku roč. 7, č. 5, 5. 4. 2009, příloha s. 5) vyhlásil v roce 1947 doktrínu o podpoře zemí ohrožených komunismem, vycházející z podnětů diplomata George Kennana. Podstatou této doktríny bylo zadržování komunismu v hranicích, kde se již zmocnil vlády (tzv. *containment*), a prioritní obrana prostoru za těmito hranicemi. Byla to doktrína, jejímž cílem bylo zabezpečit západní Evropu, ale která zároveň akceptovala oběť toho, co již nelze zachránit – žel včetně Československa. Dnes již je zcela jasné, že naděje českých a slovenských exulantů tzv. poúnorové vlny na brzký návrat do vlasti po jimi očekávaném vítězném vojenském konfliktu Západu se Sovětským svazem byly pouhou ilusí – přáním, jež bylo otcem myšlenky (11). Spojené státy na osvobozování východní Evropy nepomýšlely a o tom, kdy počítal s válkou sovětský diktátor Stalin, se dosud vedou spory, podle některých názorů se jednalo o druhou polovinu padesátých let (12).

Během Trumanova působení v presidentském úřadu (13) vznikla vojenská Organizace severoatlantické smlouvy (NATO), konstituovala se Spolková republika Německo, byla zachráněna nezávislost Řecka, Turecka a jižní části Koreje, ale komunistům se podařilo získat Čínu. Truman v roce 1951 odstavil z velení v korejské válce populárního generála Douglase MacArthura, jehož cílem bylo vyhnat komunisty z Koreje i Číny i za riskantní cenu užití jaderných zbraní. Truman se také snažil mírnit aktivitu republikánského senátora Josepha McCarthyho, který začal v roce 1950 na dosavadní americké poměry radikálně upozorňovat na nebezpečí komunistických sympatizantů a agentů v amerických státních institucích (14). V době Trumanova presidentského období začala být vedle strategie zadržování komunismu prosazována také taktika podpory tzv. titoismu. Jednalo se o hospodářskou a finanční pomoc Jugoslávii a jejímu národnímu komunismu poté, co se tamní vůdce Josip B. Tito odmítl podřizovat Stalinovi a tím i komunismu mezinárodnímu. Součástí této taktiky byla i mediální kampaň, jejímž cílem bylo oslovit potenciální „titoisty" v sovětských satelitech, a kalkulace, že když případně použijí Titova postupu, bude Sovětský svaz oslaben. Je zřejmé, že k účelům této kampaně bylo nejvhodnější využít bývalé komunisty či alespoň radikální socialisty – to byl začátek dlouhodobě uplatňované taktiky „boje proti komunismu v čele s komunisty". O této taktice lze dnes vést diskusi, zda byla přínosná či kontraproduktivní, a zároveň spekulovat o tom, zda byla skutečně vymyšlena ve Washingtonu či v Moskvě, případně do jaké míry ji realizovali příznivci socialismu v politických funkcích a zpravodajských službách či sami komunisté prostřednictvím svých vlivových agentů.

V roce 1949 byla ve Washingtonu založena pod patronací Spojených států a jejich Ústřední zpravodajské služby (CIA) Rada svobodného Československa (RSČ) v čele s národním socialistou a místopředsedou někdejší československé předúnorové vlády Petrem Zenklem. Rada měla být zastřešujícím orgánem československého exilu, ale nikdy se jím nestala, protože ji přinejmenším polovina exulantů z Československa neuznala a také proto, že nebyla schopna vyvíjet smysluplnou činnost (15). Jako součást propagandistického boje proti komunismu vybudovaly Spojené státy rozhlasovou stanici Rádio svobodná Evropa (RSE) – ředitelem její československé sekce byl při jejím uvedení do provozu v roce 1951 jmenován novinář Ferdinand Peroutka (16). Jak Rada, tak i RSE se ve „vnitřní" československé politice nedokázaly distancovat od poválečného socializujícího vývoje, resp. tzv. lidovědemokratického politického režimu v Československu s jeho nedemokratickými a podle názoru mnohých i zločinnými atributy, což se stalo předmětem kritiky opozičních exilových skupin. Tyto antikomunisticky orientované skupiny kritizovaly také přitakávání RSČ americkým zřizovatelům v „zahraniční" politice a adorování titoismu v souznění s americkou taktikou, což byla zvláště doména RSE (17). Jako určitou protiváhu k tomu, že střední a jihovýchodní Evropa byla ponechána svému osudu, poskytovaly Spojené státy (ale i další státy Západu) exulantům z podmaněných zemí sociální pomoc – byl zřízen Americký fond pro pomoc uprchlíkům z Československa, jehož zakladatelem se stal bývalý diplomat Ján Papánek (18). V době, kdy byly zakládány tyto instituce, již byly v exilu, resp. v uprchlických táborech desetitisíce českých a slovenských exulantů, z nichž podstatná

část byla odhodlána bojovat podle svých možností proti komunismu, a naprostá většina z nich byla přesvědčena o brzkém návratu domů. Možnost společného postupu v boji proti komunismu byla však od počátku paralyzována neshodami, které vyplynuly z rozdílných odpovědí na otázky: „Co bylo příčinou vítězství komunistů ve vlasti?“, „Byla poválečná Národní fronta s jejími politickými dogmaty a retribučním soudnictvím legitimní?“, „Máme ctít presidenta Beneše, nebo ho odsoudit jako komunistického kolaboranta?“, „Jak nejúčinněji proti komunismu bojovat?“ (19).

Během presidentského období Dwighta Eisenhowera (20. 1. 1953 – 19. 1. 1961) pokračovala přes účelové proklamace o přijetí nové strategie vytlačování komunismu a osvobozování ujařmených národů (s těmito proklamacemi Eisenhower během své volební kampaně vystupoval spolu se svým budoucím státním tajemníkem [ministrem zahraničí] Fosterem Dullesem) jeho administrativa v uplatňování strategie zadržování i v taktice podpory titoismu. Po smrti Stalina se novým sovětským vůdcem stal Nikita Chruščov, který oficiálně obnovil přátelský, resp. podle komunistické terminologie soudružský vztah mezi Sovětským svazem a Jugoslávií, ale jugoslávský „statut nezávislosti“ již nehodlal přiznat žádnému ze satelitních států (20). Na samém počátku Eisenhowerova působení byl ze svého místa předsedy senátního výboru pro vyšetřování neamerické, resp. protiamerické komunistické činnosti odstaven bojovný republikánský senátor Joseph McCarthy, který se po Eisenhowerově návratu ke strategii zadržování obrátil i proti presidentovi, ač ho ve volbách podporoval. To se mu stalo osudným, protože vedle nepřátel z mediálně silných kruhů radikální levice a demokratické strany proti němu nyní stanula i většina vlastní – ale také presidentovy – republikánské strany respektující zejména Eisenhowerovu popularitu. V roce 1953 byl McCarthy na senátní půdě sám vyšetřován a obviněn z více než šedesáti přečinů, jichž se měl dopustit během působení ve svém vyšetřovacím výboru, ale vina mu byla prokázána pouze v jednom z těchto případů. Do čela výboru byl poté zvolen zástupce demokratické strany a rozruch kolem tzv. mccarthysmu utichl (21).

V roce 1955 a následně ještě v roce 1958 a 1961 se zapsalo do povědomí amerických politiků České křesťansko demokratické hnutí v exilu (ČKDH), které stálo v opozici vůči Radě svobodného Československa. V prvním případě to bylo v souvislosti s memorandem adresovaným Kongresu a vládě Spojených států, které obsahovalo návrh nové taktiky vedení studené války, v němž ČKDH odmítalo strategii zadržování i pasivní snahu o koexistenci s komunismem. Navrhovalo aktivizující program účelné propagandy a následné podpory místních kontrarevolucí směřující k osvobozování porobených národů a k porážce světového revolučního komunismu bez rozpoutání válečného konfliktu. Memorandum vzbudilo mezi senátory a kongresmany značný ohlas a veřejně se četlo na senátním zasedání, které pak odhlasovalo jeho publikování v tištěném kongresním zpravodaji (22). Jeho autorem byl předseda ČKDH Josef Kalvoda (pozn. red.: Věnovali jsme se mu v Obrázku vícekrát. Jeho životopis spolu s doporučením knihy Jana Cholínského Poutník Josef Kalvoda byl v roč. 5, č. 10, 8. 9. 2007, s. 10nn., v následujícím č. 11, 28. 9. 2007, jsme na s. 17n. doporučili jeho knihu Z bojů o zítřek III., knihu Role Československa v sovětské strategii v roč. 7, č. 6, 15. 5. 2009, na s. 29n., o vyhlášení roku prof. Josefa Kalvody jsme informovali v témže č. na s. 7n., a v příloze onoho č. jsme publikovali Kalvodův chicagský projev Cesta k národní svobodě s obšírnými životopisnými údaji od Jana Cholínského), který, ač jím formulované návrhy nebyly Eisenhowerovou administrativou přijaty, díky němu získal kontakty na významné americké politiky. Na schůzi amerického senátu byla rovněž zmíněna Kalvodova kniha *Titoism and Masters of Imposture* [*Titoismus a mistři klamu*] vydaná v roce 1958 a informace o ní byla opět publikována v kongresním zpravodaji. Kniha shrnovala autorovu dlouhodobou kritiku podpory titoismu, kterou Kalvoda odmítal jako scestnou a nemorální. Součástí jejího obsahu byly také závažné informace o sovětských vojenských plánech v souvislosti s vypuštěním umělé družice – Sputniku, které se podařilo získat zakladateli ČKDH Simeonu Ghelfandovi a které ČKDH již předtím předalo americkým diplomatům v Bruselu a zákonodárcům ve Washingtonu (23). V roce 1961 pak byly

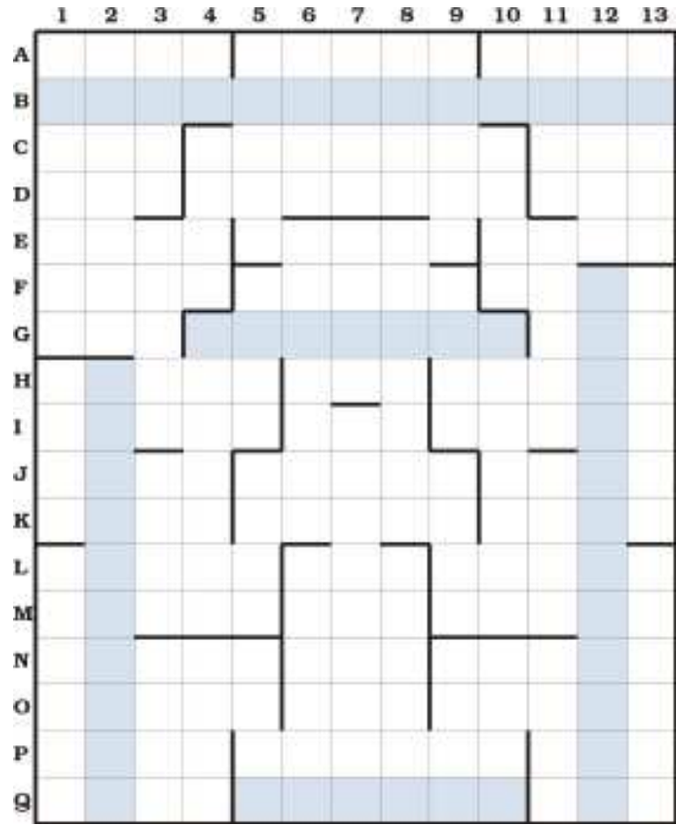

předem ví, kdo bude požadované bdělosti schopen. Ale že je tomu tak i v občanských společenstvích, to může znamenat jen to, že mnohým představeným chybí pravdivý pohled na sebe sama.

Dnešní úkol: Určete slova, která v evangeliu dělí tajenku na dvě části a vysvětlete je. Nápověda: Jde přesně o jeden verš; tajenka se bude číst o svátku Narození Panny Marie.

VODOROVNĚ: A. Zřasení látky; zámotek housenky (bource morušového); obdiv. - B. **1. díl tajenky**. - C. Mez. kód letiště Jerevan; průměr (geom.); syntetický pesticid. - D. Umělecké dvojice; dýmka, pův. z německého města Ulmu; dlouhoocasý papoušek. - E. Citoslovce vyjadřující podiv; trubice vedoucí okysličenou krev; anglicky 'Noe'. - F. Ovinout; rozprašovač; Český svaz juda (zkr.). - G. Čtyři žejdlíky; **2. díl tajenky**; stromový porost. - H. Skok, jímž kůň přechází z klusu do cvalu; Stanice techniků Vyšehrad (zkr.); za více peněz. - I. Kronikářské záznamy; zájmeno 3. osoby středního rodu; obr (zdrob.). - J. Pronárod (hanl.); kovové stahovací kruhy; slovensky 'mše'. - K. Reaervační systém Českých drah; uhodit (expr.); nouze, tíseň (zast.). - L. Příznivý pro hojné rojení; důl na kámen; vysokohorská louka (zdrob.). - M. Souhlasit s míněním někoho jiného; In nomine Dei (zkr.); poplach. - N. Výzdoba; povel ke střelbě; ostrov v Tyrhénském moři. - O. Na ono místo (zast.); Světová zdravotnická organizace; důležitý přístav Rakouska-Uherska (hist.). - P. Tloušťky (předmětů); zbavovat peří; jubilejní (výročí). - Q. Kyt; **5. díl tajenky**; anglicky 'dehet'.

SVISLE: 1. Bez přestání (zast.); vybavení koupelny; rudé zbarvení. - 2. Týkající se revue; **3. díl tajenky**. - 3. Kromě; opak 'vysoká'; sladkovodní ryba s vysokým tělem; kloudně. - 4. Ludolfovo číslo; skladba pro dva nástroje; dvoukolový podvozek užívaný dřevaři; mylný soud, úsudek nebo věta. - 5. Štítek čepice; srknutí (plurál); zůstat jako stopa po něčem; mříž z kovových tyčí. - 6. Přesmyčka ze jména statné byliny 'oman'; drobný příběh; saské veletržní město. - 7. Kam (bás.); pohyblivá koncová část ruky; nějaké jídlo. - 8. Odezva (kniž.); ohyzdní tvorové; bezvědomí. - 9. Nýty (zdrob.); úpolový sport; sicilský stratovulkán; Benátčan. - 10. Obchodní věstník (zkr.); americká dobytkářská farma; přílišný přítel Srbů; španělsky 'plot'. - 11. Pseudoumění recese jehož východiskem je nesmysl; majitel oslů; hnůj; citoslovce šplíchnutí prudce vylité tekutiny. - 12. Čelný komunista, který byl ve funkcích po celých 40 let druhé české totality 20. století; **4. díl tajenky**. - 13. Zdviž; sekáním postupně oddělit; neprofesionál.

Pomůcka: EVN, seto, tar.

Ladislav Martinča

Tři poznámky k „Bystrovovi“

Redakce byla upozorněna či dotázána na několik věcí.

1. Zda ruských koncentráků bylo „jen“ těch 58 na s. 13 přílohy minulého čísla? Ne, jsou to jen gulagy, kde byli mučeni odvlečení občané Československa, navíc s výjimkami uvedenými v článku Zrazení a opuštění. Čtenářům je v prodejnách či knihovnách k disposici Bystrovova kniha Průvodce říší zla, kterou jsme opakovaně doporučovali. V ní je popsáno přes 2 100 koncentráků provozovaných Sovětským svazem. Jsou abecedně seřazeny a podrobně popsány, takže např. v minulém čísle jako první uvedený ALAGIR je v celkovém soupisu až šestnáctý, pak abecedně následuje dalších 14 a přichází na řadu druhý v Obrázku uvedený ALTANAJ REŽ. Atd. Pro srovnání: Počet německých koncentračních táborů se vyčísluje na 13 až 23 hlavních táborů, stovky jejich poboček a dalších zhruba 165 táborů otrockých. Počet zavražděných a utýraných lidí v táborech nacionálních socialistů se odhaduje na 10 až 12 miliónů, počet týchž v táborech sovětských socialistů na 50 miliónů. Ovšem kolik jmen těchto táborů zná obyčejný člověk německých a kolik ruských? A co víme o rudé Číně?

2. Který náš president odmítl podepsat zákon o Benešových zásluhách? Byl to Václav Klaus, který je v úřadě od března 2003 – zákon byl schválen v roce 2004.

3. Jaký má redakce názor na to, že hlavní liberecké náměstí je pojmenováno po Benešovi? Toto náměstí se v čase německého osídlení města jmenovalo Staroměstský rynek (Altstadtplatz), po roce 1945 bylo v souvislosti s kultem Benešovy osoby přejmenováno na Nám. Dr. E. Beneše. Komunisté dali náměstí jméno Nám. bojovníků za mír a po roce 1989, zřejmě z neznalosti, mu bylo vráceno jméno Nám. Dr. E. Beneše. Redakce Obrázku považuje tento název za zcestný. Domníváme se, že vhodným názvem by klidně mohl být onen tradiční Staroměstský rynek, a pokud by byl zájem pojmenovat náměstí po vhodné české osobnosti, pak již dříve tu byly opakované návrhy na pojmenování po arcibiskupovi Františku Kordačovi, jehož skvělou osobnost a působení nejen v Liberci. ale později i jako primase celé Země české jsme v Obrázku již dříve velmi podrobně popsali.

redakce

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

Znáš Písmo svaté?

Tajenka minulé křížovky byla z Lk 12, 41b: „**Pane říkáš toto podobenství jenom nám nebo všem?“** Pán Ježíš řekl svým učedníkům několik napomenutí, která končila povzbuzením k bdělosti o služebnících, kteří čekají na svého pána, a potom o hospodáři, který hlídá svůj dům. A nato se ho Petr zeptal slovy, která jsou v tajence.

Podle svých denních zkušeností bychom snad očekávali, že Pán odpoví buď: „jenom vám“, nebo „říkám to všem“ nebo podobně. Ale z evangelií už víme, že Spasitel ve svých řečech přináší vždy víc, než jen to, co od něho lidé očekávají. Také zde vypráví podobenství o „věrném a rozvážném služebníku“, kterého jeho pán při svém příchodu najde jak všechno připravil a bdí. A jen jakoby mimochodem se Petr dozví i odpověď na svou otázku: že bdělí mají být všichni, ale že pro apoštoly – a všechny představené – je bdělost bezpodmínečně povinná. Přitom bděloství nemůžeme rozumět tzv. informovanost, ale plné vědomí toho, co se právě, přesně v tuto chvíli a tady, děje. A ani to nestačí: je to především plné vědomí toho, co já, právě teď, přesně v tuto chvíli a tady, mám mít či nemít na mysli, co mám dělat či nedělat. Nebloudit duchem v kdovíjakých úvahách či dokonce lelkovat v představách, ale myslet a konat přesně to, co Pán ode mě zrovna teď vyžaduje, bez rozptylování. Je to vlastně blahoslavenství: blahoslavení bdělého, Pánu oddaného srdce. Právě proto je služba představeného tak náročná. Je také s podivem, že se prakticky nesetkáme s případem, že by představený řekl: nemohu to dělat, nejsem schopen bdělosti. Že je taková situace v církvi, pro to je možné vysvětlení: jmenování každého představeného je dílem Ducha sv., který

v kongresovém tisku uvedeny ještě Kalvodovy rozsáhlé analýzy komunistického pronikání do Jižní Ameriky a nové československé ústavy (24). Kromě politických aktivit ČKDH byla mimořádnou exilovou akcí sbírka katolických exulantů vyhlášená opatem Ambrožem L. Ondrákem, z jejíhož výnosu byla zhotovena mramorová socha nazvaná Panna Maria v exilu, která byla v roce 1954 posvěcena v Římě a poté převezena do Lisle u Chicaga a umístěna na nádvoří tamního kláštera. Socha byla určena pro obnovu mariánského sloupu na Staroměstském náměstí, s níž se do budoucna počítalo, a stala se symbolem víry v pád komunismu a návrat křesťanské kultury do vlasti (25).

Během vlády Eisenhowerovy administrativy vyšlo jasně najevo, že Spojené státy nebudou riskovat válku se Sovětským svazem kvůli vojenské pomoci hnutí odporu v některém z jeho satelitů – nepodpořily dělnické povstání v Německé demokratické republice v roce 1953, protikomunistické nepokoje v polské Poznani ani maďarské povstání a boj proti sovětským okupantům v roce 1956. V případě Maďarska nejenže Eisenhower a Dulles ujistili Chruščova, že nepovažují Maďary za spojence, ale Spojené státy výslovně nakázaly, *aby se NATO zdrželo jakýchkoliv akcí*, *které by Kreml mohl považovat za provokativní* (26). Souběžným problematickým bodem v politice tandemu Eisenhower-Dulles byl jejich postoj v tzv. suezské krizi, kdy se postavili na stranu komunisty podporovaného Egypta proti svému nejbližšímu spojenci Velké Británii a proti Francii, což bylo jednou z příčin pozdější snahy západoevropských mocností o to, aby se emancipovaly od Spojených států a aby hledaly vlastní vyvážený vztah se Sovětským svazem. Strategie zadržování komunismu v podání Eisenhowera se během jeho druhého presidentského období stala spíše alibistickou snahou o rozvíjení mírové koexistence, což potvrdila i návštěva Chruščova ve Spojených státech. Zahraničněpolitická taktika mírové koexistence byla od nástupu Chruščova oficiální strategií Sovětského svazu – byla to ovšem politika cynického a lstivého zneužívání mírových ideálů, které byly – jak ukázal mj. případ Maďarska – sovětským komunistům zcela cizí, což ovšem vyplývalo z jejich marxisticko-leninské doktríny a konceptu světové revoluce (27). Sbližování mezi Spojenými státy, jejichž administrativa nebyla schopna prohlédnout Chruščovovu novou taktiku v dlouhodobé strategii, jejímž cílem bylo pohřbít Západ, a Sovětským svazem bylo krátce přerušeno až sestřelením amerického špionážního letadla nad územím Sovětského svazu, následným odstoupením Chruščova od připravované smlouvy o zákazu zkoušek jaderných zbraní v atmosféře a odvoláním pozvání Eisenhowera do Sovětského svazu.

Pro exulanty z komunismem porobených zemí bylo zvláště maďarské povstání utopené v krvi sovětskou invasí za šokujícího mlčení Západu jasným signálem, že jejich exil bude ještě dlouhý, ne-li doživotní. V českém exilu se toto poznání projevilo úpadkem činnosti politických stran a skupin v obou znesvářených táborech. Radě svobodného Československa byla odňata americká finanční podpora, a její do té doby rozporuplná činnost byla utlumena, až prakticky ustala (28). Mnoho dříve politicky aktivních exulantů nyní zaměřilo síly na vybudování svého soukromého zázemí v hostitelských zemích, na získání lepšího zaměstnání a na svou politickou činnost resignovalo. V tomto období se postupně stáhl z politického života také Ferdinand Peroutka, který v roce 1956 ukončil své působení v RSČ a v roce 1961 i svůj stálý pracovní poměr v RSE. Jedním z těch, kteří začali hledat pro exilovou politiku nové cesty, byl novinář Pavel Tigrid. Společně s několika spolupracovníky z radikálně levicových kruhů (Ústřední komise mládeže ČSSD, Československý zahraniční ústav) založil v roce 1956 v New Yorku s americkou zpravodajskou a finanční podporou časopis *Svědectví*. Zaměřili se přitom nejen na exulanty, ale i na komunikaci s domovem a – jak výslovně uváděli – i s národně uvědomělými komunisty. Prostřednictvím své „žurnalistické politiky“ presentovalo *Svědectví* novou exilovou koncepci postupného vývoje – tzv. gradualismus, který svou podstatou navazoval na někdejší americkou titoistickou (a podle dílčích sovětských ústupků Polsku také „gomulkovskou“) taktiku. Jednalo se o snahu vést dialog s národně uvědomělými představiteli domácího komunistického režimu a prostřednictvím tohoto „sbližování“ navést československé komunisty k tomu, aby se

vymanili z područí Sovětského svazu, a k liberalizaci poměrů ve státě (29). Významnou událostí v období po potlačené maďarské revoluci bylo pro československé exulanty založení Československé společnosti pro vědy a umění (ČSVU, resp. SVU) v roce 1958, jejímž prvním předsedou byl zvolen politizující (národně-socialisticky orientovaný) matematik Václav Hlavatý. SVU se postupně stala jedním z nejúspěšnějších exilových projektů a její pravidelné sjezdy od roku 1962 a vydávání časopisů *Zprávy SVU* a *Proměny* vytvářely širokou tribunu pro přednáškovou a publicistickou činnost českých a slovenských vědců (30).

Počátkem roku 1961 nastoupil do úřadu presidenta Spojených států kandidát demokratické strany John F. Kennedy, ale ani on nehodlal změnit zahraničněpolitický kurs v soupeření s Východem – jeho cílem bylo pokračovat v kombinaci strategie zadržování komunismu a mírové koexistence s ním. Necelé tři roky jeho působení však přinesly patrně nejnapjatější chvíle studené války a v některých aspektech zhoršení posic Západu v této válce. V srpnu 1961 komunisté zahájili výstavbu berlínské zdi neprostupně oddělující západní a východní část tohoto od konce války rozděleného města, což vedlo až k situaci, kdy dva měsíce poté proti sobě s namířenými hlavněmi ve vzdálenosti několika desítek metrů stanuly americké a sovětské tanky. Kennedy uzavření města akceptoval, ale zároveň při své návštěvě garantoval ochranu jeho západní části náležející ke Spolkové republice Německo. Největší drama studené války však nastalo poté, co na amerických leteckých snímcích byly na území Kuby objeveny sovětské rakety a Spojené státy zahájily námořní blokádu Kuby, která po třinácti dnech skončila sovětským ústupem a stažením raket. V roce 1963 došlo k dalším významným událostem, které můžeme považovat za výrazné impulsy, od nichž se dále odvíjely dva jen zdánlivě nesouvisející procesy. První z těchto událostí bylo uzavření smlouvy o zákazu zkoušek jaderných zbraní, která se stala předobrazem budoucí strategie zmírňování mezinárodního napětí (tzv. *détente*). Druhou byl tichý souhlas CIA a Kennedyho s provedením státního převratu v Jižním Vietnamu, při němž představitelé tamní vojenské junty zavraždili svérázného, ale dosud úspěšného a prozápadního presidenta Ngo Dinh Diema (31).

Po dallaském atentátu na presidenta Kennedyho, jenž na sklonku roku 1963 šokoval západní veřejnost, se Vietnam stal pro presidentova nástupce Lyndona Johnsona klíčovým a neuralgickým bodem zahraniční politiky. V rámci strategie zadržování komunismu byl Johnson odhodlán pomoci Jižnímu Vietnamu, který byl jedním ze dvou samostatných států vzniklých v roce 1959 rozdělením někdejší francouzské Indočíny, ubránit se agresi severovietnamských komunistů (podporovaných Sovětským svazem a Čínou), uhájit nezávislost a zachovat prozápadní orientaci. Počet příslušníků americké armády, kteří byli v Jižním Vietnamu nejprve jen jako vojenští poradci, však začal postupně až závratně narůstat stejně jako počet padlých v boji. Johnson přímo zasahoval do vojenského velení, ale nedokázal se vypořádat s dilematem *příliš si nerozhněvat Moskvu a Peking a přitom přivést Hanoj k rozumu* (32). Jeho nedůsledné rozhodování, které jeden z amerických generálů charakterizoval slovy: *Ve Vietnamu jsme vedli rozpačitou poloválku* (33), mělo značný podíl na zbytečných ztrátách, rozpacích a demoralizaci. Komunistům se navíc podařilo propagandisticky „přestěhovat“ válku na území Spojených států a západní Evropy a kombinací lží a polopravd infikovat západní veřejné mínění (34). Ve Spojených státech se šířily masové občanské protesty proti odvodům do armády, které se slévaly s universitními bouřemi a stávkami studentů organizovanými pod vlivem extrémní levicové propagandy a se vzrůstem aktivit subkultury, resp. kontrakultury mladých lidí nazývaných hippies (35).

Invase armád Sovětského svazu a jeho čtyř satelitů do Československa byla za této situace v Johnsonově administrativě považována spíše za episodickou záležitost v sovětském dominiu, která se strategie zadržování komunismu, a tudíž ani amerických zájmů přímo nedotýkala (36). Vpád vojsk s jeho důsledky tak vyvolal pobouření zejména u (naivnější) části umírněných evropských levicových intelektuálů a politiků, kteří ještě věřili v dobré úmysly Sovětského svazu či v utopickou visi proměny totalitního komunismu v tzv. socialismus s lidskou tváří a s nezávislostí na Moskvě. Američtí levicoví radikálové

napojení na Chalupu byli díky jeho udavačství pozatýkáni a jejich korespondence s ním byla kontrolována StB. PRIBÁŇ, Michal: *Prvních dvacet let. Kulturní rada a další kapitoly z dějin literárního exilu 1948 – 1968.* Host, Brno 2008, s. 30 – 33; MÁLEK, Jiří: *JUDr. Vlastislav Chalupa, agent StB.* In: Securitas Imperii, č. 2. ÚDV ZK, Praha 1995.

(40) Středoškolský pedagog Rudolf Krempl se v sedmdesátých letech 20. století pokusil ze Spojených států o politické sjednocení exilových křesťanů a konservativců. Po pokusu o vytvoření Světové representace československého exilu se stal ještě spoluzakladatelem a předsedou České světové unie. Obě tato sdružení byla však jen spolky s dílčím politickým a celkově spíše marginálním významem.

(41) KALVODA, Josef: *Czechoslovakia's Role in Soviet Strategy*, University Press of America, New York 1978, 381 p. České vydání: *Role Československa v sovětské strategii*, Nakladatelství Dílo, Kladno 1999, 426 s. Redaktor BBC Rudolf Kopecký knihu v roce jejího prvního amerického vydání doporučoval jako povinnou četbu: *Za dnešních okolností, kdy trpíme chybami, omyly a někdy i proviněními těch, kteří nás vedli, by to mělo být povinností každého, kdo chce vůbec otevřít ústa, aby něco řekl o tom, co se stalo a proč se tak stalo. Ostatně i ten, kdo trpí následky toho, co se stalo, by se měl podívat do knihy, jež mu nezvratnými dokumenty ukazuje, proč žije v cizině a ne doma.* Tamtéž, s. 422 – 423.

(42) DURMAN, Karel: *Popely ještě žhavé II.*, s. 292.

(43) Bývalý šéf kontrarozvědky CIA Tennent Bagley o Andropovovi řekl: *Andropov byl snad klíčovou postavou ve vývoji KGB od poloviny šedesátých let až do svého odchodu na pensi, respektive až do své smrti.* (...) *Byl klíčovou postavou veškerého dlouhodobého plánování operací k překonání nevyhnutelných změn ve východní Evropě. Nevím o nikom, kdo by byl více ovlivňující a manipulující, nebo kdo by zastával vyšší posici než Andropov.* BUCHAR, Robert: *Revoluce 1989*, s. 33.

(44) Podle názorů znalců sovětské strategie byly změny ekonomicky kolabujícího sovětského komunismu – později označované jako přestavba – připravovány už od konce sedmdesátých let. Výše citovaný rumunský šéf špionážní služby Jon Pacepa v rozhovoru s Robertem Bucharem uvedl, že vůdčí osobnosti zpravodajské komunity Varšavského paktu věřily, že Andropovův plán učinit komunistické diktátory populární na Západě zachrání komunismus. Andropov údajně Pacepovi řekl o západních politicích: *Nech ty důvěřivé hlupáky v domnění, že chceš svůj komunismus provonět trochou západní demokracie. Obléknou tě za to do zlata.* BUCHAR, Robert: *Revoluce 1989*, s. 33. Vladimir Bukovskij, který měl za Jelcinovy éry možnost studovat sovětské archivy poukazuje na to, že *většina toho, co se snažil Gorbačov zavést bylo teoreticky vypracováno za Andropova* a že *KGB byla vnitřní součástí celé Gorbačovovy perestrojky.* Podle Bukovského Gorbačov plán přestavby nevytvořil, byl Andropovem *vybrán jako nejvhodnější člověk k jeho zavedení.* To, nakolik byly převratné události roku 1989 a to co po nich následovalo součástí plánu a nakolik se věci Gorbačovovi vymkly z rukou, bude ještě dlouho předmětem dohadů. Tamtéž, s. 20.

(45) KALVODA, Josef: *Pouť do Říma*. In: *Z bojů o zítřek II.*, Moravia Publishing, Toronto 1996, s. 222 – 226.

(46) VACHALOVSKÝ, Přemysl – ŽÁČEK, Pavel: *Jan Kavan v labyrintu služeb*. Formát, Praha 2003, 638 s.

(47) Cíle a činnost mezinárodní nevládní organizace Česká koordinační kancelář, která se zasazuje o restituční nároky okradených exulantů, jsou publikovány na webových stránkách. V úvodu se zde o okradení exulantů komunisty a o jejich marné snaze získat majetek zpět píše: *To nejhorší vůbec je, že na neštěstí jedněch kořistili druzí, kteří dnes svou kořist hájí a že si ji se souhlasem lidí odpovědných za vedení státu chtějí ponechat.* [...] *Uvedeme jen fakta, z kterých si každý obraz toho morálního propadu utvoří sám.* Česká koordinační kancelář, www.czechoffice.org. (stav k 7. 1. 2010) Jan Sammer zemřel v roce 2009.

Jan Cholínský

ČELOVSKÝ, Bořivoj: *Politici bez moci*, Nakladatelství Tilia, Šenov u Ostravy 2000, 319 s.; z pohledu politických oponentů: KALVODA, Josef: *Z bojů o zítřek I.*, Moravia Publishing, Toronto 1995, 413 s.

(29) V úvodní stati prvního čísla redaktoři vyzývali *opravdové Čechoslováky ke společnému hledání cesty, jež vede k budoucnosti v míru, ve svobodě a spravedlnosti.* Ujišťovali, že tato jejich cesta *není namířena proti socialismu, ale proti* zemi, *jež skutečný socialismus zradila, proti Sovětskému svazu*. Redakce: Výzva. *Svědectví*, New York 1956, č. 1, s. 1. Tigridovými nejbližšími spolupracovníky byli radikální sociální demokraté Jiří Horák, Josef Jonáš a Radomír Luža a národní socialista Mojmír Povolný, který byl zároveň spoluzakladatelem krajně levicového Československého zahraničního ústavu.

(30) SVU vznikla na podnět původně krajanské organizace Československé národní rady americké, do jejíž činnosti se zapojili také mnozí exulanti. Řádné členství v SVU bylo zpřístupněno nejprve jen vědeckým pracovníkům a umělcům, ale brzy bylo otevřeno všem – v prvním roce činnosti se přihlásilo 198 členů, ale v roce 1969 to bylo již 1 316 členů. Časopis *Proměny* vycházel v letech 1964 až 1991. Na prvním sjezdu SVU ve Washingtonu v roce 1962 vystoupilo 60 přednášejících a o dva roky později jich bylo už 119. PRIBÁŇ, Michal: *Prvních dvacet let. Kulturní rada a další kapitoly z dějin literárního exilu 1948 – 1968.* Host, Brno 2008, s. 271 – 283. V roce 1992 byl uspořádán sjezd SVU souběžně v Praze a Bratislavě. Panel nazvaný *Třetí zahraniční odboj* vedl Josef Kalvoda, dalšími přednášejícími byli politologové Radko Klein-Jánský a Miroslav Novák a archivář Josef Svoboda.

(31) KALVODA, Josef: *Válka ve Vietnamu v historické perspektivě*. In: *Studená válka 1946 – 1989*, s. 113 – 117; DURMAN, Karel: *Popely ještě žhavé I.* a *II.*, s. 563 a 14 – 16.

(32) DURMAN, Karel: *Popely ještě žhavé II.*, s. 18.

(33) Tamtéž.

(34) Podle vyjádření velitele rumunské špionážní služby Jona Pacepy, který emigroval na Západ, řídil zpravodajské a desinformační operace proti válce ve Vietnamu přímo ředitel KGB Jurij Andropov. Politický analytik Jeff Nyquist uvádí k tématu ovlivňování a podpory protiválečného hnutí ve Spojených státech během války ve Vietnamu: *generální štáb GRU utratil víc peněz na podporu protiválečné levice ve Spojených státech, než se vydalo na podporu armády severního Vietnamu.* (...) *Financování se týkalo celé škály protiamerické levice, prokomunistické, prosocialistické subkultury. Tyto aktivity pomohly obrátit americké veřejné mínění proti válce ve Vietnamu.* BUCHAR, Robert: *Revoluce 1989*, s. 78 – 79.

(35) Známým dobovým příkladem politické pomatenosti, občanské nezodpovědnosti a samolibé pýchy je protestní výlet americké herečky Jane Fondové do Hanoje, kde se mj. nechala fotografovat v severovietnamské uniformě u protiletadlového děla. DURMAN, s. 49 – 50, 90 a 104 – 107. K americké „cause Vietnam" lze podotknout ještě to, že její převažující mediální obraz byl a dodnes je utvářen jako americká agrese či nepřípustné vměšování a je opomíjena podstata celého konfliktu a skutečnost, že agresory v něm byli severovietnamští komunisté. Příkladem tohoto pokřiveného obrazu mohou být pasáže z knih současného německého historika nebo úspěšného slovenského prosaika. FREY, Marc: *Dějiny vietnamské války*, Paseka, Praha – Litomyšl 2003, s. 185 – 189. Banáš, Jozef: *Zóna nadšení*. Praha 2009.

(36) DURMAN, Karel: *Popely ještě žhavé II.*, s. 74.

(37) Tamtéž, s. 75 – 76.

(38) Tamtéž, s. 148.

(39) Československý zahraniční ústav (ČZÚ) byl založen mladými národními socialisty Mojmírem Povolným, Ivanem Gaďourkem a agentem StB Vlastislavem Chalupou. ČZÚ vydával časopis *Tribuna* a podařilo se mu zřídit pobočky a získat členy v mnoha zemích. Politicky byl radikálně levicově orientován, jeho proklamovanými cíli bylo sjednotit exil a udržovat kontakty s ilegálním hnutím ve vlasti. Obě tyto proklamace byly ovšem fakticky nesmyslné, protože nesocialisté v exilu nechtěli mít s ČZÚ nic společného a socialisté v exilu odmítli přijmout jeho „zastřešovací" ambice, socialističtí aktivisté domácího ilegálního hnutí

modelovali svůj propagandistický obraz reality „materiálem" vietnamské, nikoli pražské provenience, nebo byli ve věci Pražského jara na straně okupantů s heslem *revoluce se musí bránit, aby ji reakce neubila*. Jejich evropští radikálně levicoví souvěrci sice sovětskou invasi a následnou okupaci neschvalovali, ale prioritou pro ně zůstával protizápadní kontrakulturní boj (37). Pro české, resp. československé exilové již tak velmi nesourodé hnutí znamenal rok 1968 především obrovský přírůstek nových uprchlíků s rozmanitými životními příběhy. Většina řadových uprchlíků chtěla začít nový život, realizovat své schopnosti a zvýšit svou životní úroveň – což neznamená, že by toužili jen po pokleslém materiálním konsumismu. Tito ekonomičtí emigranti, jak byli pejorativně nazýváni příslušníky poúnorové uprchlické vlny, neprahli po politické činnosti a „osvobozování" vlasti, ne snad proto, že by byli morálně zkažení či málo antikomunističtí, ale proto, že již o reálném socialismu a bratrské pomoci věděli své. Součástí tohoto poznání bylo i povědomí o tom, že sovětská „okupace" trvá již dvacet let, a nikoliv jen několik měsíců, že pravděpodobnost změny je za daného stavu minimální a že je třeba žít, a nikoli diskutovat o politice a utěšovat se ilusorními teoriemi. Zároveň však přibyl do exilu i značný počet politických aktivistů mezi nimiž byli i někdejší komunisté (Zdeněk Hejzlar, Antonín J. Liehm, Zdeněk Mlynář, Jiří Pelikán, Ivan Sviták, Ota Šik aj.). Tito bývalí komunisté pře-transformovaní v demokratické socialisty zvláště v Evropě oživili vydavatelskou i politickou činnost v exilovém hnutí a v sedmdesátých a osmdesátých letech 20. století stanuli v jeho popředí.

Zmírňování mezinárodního napětí odzbrojováním

Vietnamský problém zdědil po svém předchůdci republikán Richard Nixon, který nastoupil do presidentského úřadu počátkem roku 1969. Konfrontován s vážnými zahraničními i vnitrostátními problémy se společně s poradcem pro národní bezpečnost Henrym Kissingerem soustředil na prosazování strategie zmírňování mezinárodního napětí, jejíž součástí byl plánovaný odchod amerických vojsk z Vietnamu a jednání se Sovětským svazem o omezení zbrojení. Dalším prvkem, který v zahraniční politice úspěšně využil, bylo nahrazení podpory titoismu podporou maoismu, resp. jednáním s čínskými komunisty, v jejichž čele stál Mao Ce-tung, vůdce neméně legendární než Tito. Cílem Nixona a Kissingera bylo použít toto sblížení jako trumf v jednání s nástupcem Chruščova Leonidem I. Brežněvem o procesu odzbrojování. Ještě než musel Nixon, který úspěšně, byť se ztrátou americké prestiže vymanévroval z vietnamského konfliktu, ze svého úřadu odstoupit v důsledku aféry Watergate, podařilo se mu podepsat s Brežněvem smlouvu *SALT I* o omezení strategických zbraní. Republikán Nixon do svého druhého presidentského období vstoupil přesvědčivým volebním vítězstvím, ale mezi mnohými exulanty byl za své jednání se sovětskými a čínskými komunisty v čele s „čínským Stalinem" Mao Ce-tungem považován za politika, který se ze zásadového odpůrce komunismu změnil v bezzásadového oportunistu. Nixonův nástupce Gerald Ford převzal úřad i s relativně úspěšnou zahraničněpolitickou strategií a s Kissingerem – nyní již ministrem zahraničí, podle jehož názoru bylo v soupeření se sovětským komunismem třeba držet se pravidel *détente*, hrát o čas a čekat na vnitřní otřesy v sovětském systému.

Vzhledem k průběžné snaze Washingtonu o dohody s Moskvou nebylo ani pomyšlení na to, že by na základě podnětů exulantů z ujařmeného Československa mohl vzniknout americký tlak na zrušení sovětských opatření proti tomuto satelitu. Vyhlášení doktríny Chruščovova nástupce Brežněva o omezené suverenitě satelitních států nepředstavovalo pro americkou zahraniční strategii vážný problém. Exilovým aktivistům nezbývalo než přijmout realitu i s Kissingerovou thesí o hře na čas a snažit se přizpůsobit svou činnost tomuto zdánlivě bezvýchodnému postoji. Takovým pokusem byla snaha o nadstranické sjednocení československého exilu a o „nepolitickou politiku" ve jménu prosazování lidských práv založením Naardenského hnutí v Londýně a Naardenu v roce 1969, jehož iniciátorem a prvním předsedou byl katolický kněz Jan Lang. K myšlence se přihlásilo značné množství exilových sdružení i známých osobností a hnutí inspirované odkazem Jana Ámose Komenského pořádalo výroční setkání a vydávalo časopisy *Naardenský výbor – Československo*

a *Londýnské listy*. Odlišné názory ovšem zastávali příslušníci konservativního politického proudu, jejichž část byla neformálně sdružena kolem chicagských časopisů *Zpravodaj* a *Hlasatel* (a také mnichovské *Národní politiky*). Vydavatelem *Zpravodaje* bylo početné Sdružení Československých exulantů v Chicagu stojící již v padesátých letech v opozici vůči RSČ, jehož předsedou byl dlouhá léta Jaroslav Rabas. *Zpravodaj* vycházel v letech 1956 – 1974 a jeho nejvýraznějším přispěvatelem byl politolog a sociolog Radko Klein-Jánský publikující pod několika pseudonymy (Emil Ludvík, Jan Klánský aj.). *Hlasatel* byl původně krajanským listem, ale když se v polovině sedmdesátých let jeho majitelem stal exulant Václav Zolman (později to byl Josef Kučera), začali mu přibývat odběratelé i přispěvatelé z exilových řad. Mezi jeho nejznámější autory patřil například rusista Libor Brom. Konservativci odmítli deklarovanou nepolitičnost Naardenského hnutí a jím proklamovanou mezinárodní neutralitu Československa. Jejich programem byl důsledný boj proti komunismu z posic křesťanské etiky a jejich politickým cílem bylo nahrazení komunistické totality liberální demokracií.

V roce 1966 byl jmenován ředitelem české sekce Rádia svobodná Evropa Jaroslav Pecháček (a zůstal jím až do roku 1975), který po sovětské okupaci Československa v rámci svých koncepčních změn a ve snaze zpestřit vysílání přijal do redakce mnohé posrpnové uprchlíky včetně někdejších komunistů, mezi nimiž byl i později „proslulý“ komunistický agent Pavel Minařík. V roce 1971 založili ve Frankfurtu nad Mohanem Vladimír Neuwirth a opat Anastáz Opasek římskokatolicky orientované sdružení Opus Bonum, které později proslulo svou vydavatelskou činností, ale zejména pořádáním exilových (více společenskovědních než náboženských) setkání-seminářů v bavorském Frankenu organizovaných Richardem Belcredim. Nejvýraznější politickou skupinou vzešlou z posrpnové exilové vlny se stal okruh bývalých komunistů soustředěný kolem někdejšího ředitele české televize komunisty Jiřího Pelikána, který začal v roce 1970 v Římě vydávat časopis *Listy* a byl také sdružen společně s francouzskými komunisty v méně známém Výboru 5. ledna. Od počátku sedmdesátých let 20. století se centrum českého exilového politického aktivismu přesunulo ze Spojených států do Evropy. Okolo gradualisty Tigrida, který udržoval kontakty s domácími odpůrci posrpnového režimu, a za jeho spolupráce se spřízněnými osmačtyřicátníky i osmašedesátníky se v následujících letech zrodilo vlivné exilové uskupení.

President Ford s Kissingerem pokračovali ve snahách uskutečňovat politiku *détente* účastí Spojených států v tzv. Helsinském procesu, jehož výsledkem byl podpis společné smlouvy evropských států, Kanady a Spojených států v srpnu 1975 nazvané *Závěrečný akt Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě*. Předmětem této smlouvy mezi státy Východu a Západu byly bezpečnostní otázky, hospodářská spolupráce a její součástí se stal i pasus o dodržování lidských práv v signatářských zemích. Pro cynického Kissingera navyklého uvažovat v oblasti velké politiky byl obsah smlouvy nepodstatný a společně s Fordem ujistili Brežněva, že dodatek o lidských právech považují za formální a nehodlají s jeho vyžadováním dělat sovětským partnerům nepříjemnosti (38). Jinak tomu ale bylo s představiteli evropských států a zejména pak evropské demokratické levice, kteří nepovažovali požadavek dodržování lidských práv za pouhou formalitu a začali veřejně podporovat občanské skupiny nově se ustavující ve státech sovětského bloku, které požadovaly na základě helsinského *Závěrečného aktu* obrodu společnosti a právního prostředí. Velkou událostí tohoto období studené války bylo v roce 1974 vypovězení nejznámějšího komunistického odpůrce v celém východním bloku, spisovatele Vladimira Solženicyna ze Sovětského svazu. Tento ruský patriarcha, který otevřeně kritizoval nejen sovětský režim, ale také Západ pro jeho smířlivý vztah ke komunismu a dekadentní kulturu materialistického konsumismu (pozn. red.: jeho světoznámou šokující Harvardskou přednášku a krátký životopis jsme otiskli v roč. 6 Obrázku, č. 12, 2. 11. 2008 v příloze), měl velký vliv na veřejné mínění a stal se novou oporou antikomunisticky smýšlejících exulantů. V tomtéž roce předal předseda tehdy již mnoho let nečinné RSČ Petr Zenkl formálně vůdcovství gradualistům národněsocialistické a sociálnědemokratické orientace doplněným spíše symbolicky

(14) Tamtéž, s. 331 – 334.

(15) Naprostá nefunkčnost RSČ dostatečně vyplývá z údajů shromážděných v knize Francise D. RAŠKY *Opuštění bojovníci. Historie Rady svobodného Československa 1949 – 1961* (Praha 2009, 286 s.). K politickému rozkolu v českém exilu viz CHOLÍNSKÝ, Jan: Nesmiřitelný rozkol 1948 – 1956 (In: *Securitas Imperii*, 2010, č. 16, s. 52 – 87).

(16) Také činnost RFE a jejího prvního ředitele Ferdinanda Peroutky byla podstatnou částí československého exilu ostře kritizována pro soustavnou propagaci národního komunismu a socialismu a pro personální politiku preferující exulanty socialistických názorů. CHOLÍNSKÝ, Jan: Nesmiřitelný rozkol 1948–1956, s. 63 – 65.

(17) K problematice americké podpory titoismu: KALVODA, Josef: *Studená válka 1946 – 1989. Svoboda znamená odpovědnost*, Nakladatelství Dílo, Kladno 2001, s. 26 – 40; a české podpory titoismu ze strany RFE: KALVODA, Josef: *Z bojů o zítřek I. díl.* Toronto 1995, s. 322 – 335.

(18) JEŘÁBEK, Vojtěch: *Českoslovenští uprchlíci ve studené válce.* Stilus, Brno 2005, 291 s.

(19) Politické rozdělení exilu souviselo se schvalováním či odmítáním základního politického dokumentu, který byl přijat v dubnu 1945 a ve třetí republice fakticky nahrazoval ústavu – *Košického vládního programu* Národní fronty: *Exil, ač roztříštěn na řadu vzájemně se potírajících skupin a skupinek, je možno rozdělit na dva hlavní tábory: košický a protikošický. Košický program je onou barikádou, která nás dělí.* JANÍK-HORÁK, František: *Přehled našeho exilu*. In: Sborník Bohemia, č. 1. Vladimír Pekelský, Köln 1956, s. 19.

(20) DURMAN, Karel: *Popely ještě žhavé*. *Velká politika 1938 – 1991. Díl I. Válka a nukleární mír*, s. 443 – 445 a 447 – 460.

(21) LUDVÍK, Emil (KLEIN-JÁNSKÝ, Radko): *In memoriam bojovného senátora McCarthyho*. In: KALVODA, Josef: *Studená válka 1946 – 1989,* s. 22 – 25. Politolog Radko Klein-Jánský v závěru citovaného článku napsal, že McCarthy *Svou odhodlanou činností dokázal za necelé čtyři roky změnit americké veřejné mínění, do té doby naprosto apatické a lhostejné vůči rudému nebezpečí, ve vyloženě a uvědoměle antikomunistické. A moskevským spolupracovníkům ve Spojených státech potrvá jistě velmi dlouho, než se jim podaří obnovit sítě, které jim McCarthy potrhal – pakliže se jim to vůbec někdy podaří*. Tamtéž, s. 25. Vyvážené hodnocení McCarthyho činnosti se snaží předložit historik Karel Durman, který kriticky poukazuje na jeho radikalismus, ale zároveň i na to, že *reagoval na skutečně existující zradu*, jejíž rozsah ovšem podle nejnovějších dokumentů přesahoval i nejčernější McCarthyho sny. DURMAN, Karel: *Popely ještě žhavé I.*, s. 331 – 333.

(22) KALVODA, Josef: *Memorandum vládě a Kongresu Spojených států amerických (České křesťansko-demokratické hnutí).* In: *Studená válka 1946 – 1989*, s. 10 – 12; rovněž KALVODA, Josef: Czech Christian Democratic Movement, New York, October 28, 1954, To the Administration and the Congress of the United States of America. *Congressional Record*, 15. 2. 1955.

(23) KALVODA, Josef: *Titoism and Masters of Imposture*, Vantage Press, New York 1958, p. 325 – 327. KALVODA, Josef: *Quo vadis Ameriko?* In: *Studená válka 1946 – 1989*, s. 33.

(24) KALVODA, Josef: *Komunistická strategie v Latinské Americe I. a II.* In: *Studená válka 1946 – 1989*, s. 77 – 86 a 92 – 106 [KALVODA, Josef: Communist Strategy in Latin America. *Congressional Record*, 14. 6. 1961 a 20. 1. 1966]; KALVODA, Josef: Czechoslovakia's Socialist Constitution. *Congressional Record*, 14. 6. 1961.

(25) CHROBÁK, Karel: Panna Maria stále ještě čeká (4). *Hlasy Národa*, Chicago 2009, č. 1.

(26) DURMAN, Karel: *Popely ještě žhavé I.*, s. 458.

(27) DURMAN, Karel: *Popely ještě žhavé I.*, s. 415 – 422. KALVODA, Josef: *Mírová koexistence* a *O odzbrojení*. In: *Studená válka 1946 – 1989*, s. 45 – 54.

(28) O rozporuplné činnosti RSČ z pohledu historiků: RAŠKA, Francis: *Opuštění bojovníci. Historie Rady svobodného Československa 1949 – 1961.* Academia, Praha 2009;

operace KGB. Mitrochinův archiv I. Leda, Praha 2008, 700 s.; *Operace KGB a studená válka. Mitrochinův archiv II. Leda*, Praha 2008, 504 s.). Pozoruhodné komentáře zasvěcených účastníků studené války shromáždil nejnověji také českoamerický dokumentarista Robert Buchar v knize rozhovorů *Revoluce 1989. Utajené informace ze zákulisí* (Praha 2009, 222 s.) a ve stejnojmenném filmu.

(5) O změnách, které přinesl jejich vstup na mezinárodněpolitické kolbiště, podotýká Durman: *Jestliže se v 80. letech situace v mnohém změnila k lepšímu, bylo to v prvé řadě v důsledku objektivních procesů, zvláště krise a rozpadu sovětského impéria. Nicméně v historické paměti zůstane toto období z dobrých důvodů spojeno se jmény Reagana, Thatcherové a Jana Pavla II. Přístupem a osobním profilem se od sebe hodně lišili, dali však světu program ofensivy demokracie a alespoň v nejdůležitějším, úspěšném ukončení studené války, jej splnili.* DURMAN, Karel: *Popely ještě žhavé II.*, s. 272. K roli těchto tří politiků též: O SULLIVAN, John: *President, papež a premiérka*, Ideál, Praha 2007, 368 s. (pozn. red.: Knihu jsme doporučili v roč. 6, č. 1, 2. 12. 2007, s. 28).

(6) Někdejší velitel rumunské špionážní služby na otázku o sovětské deceptivní politice odpověděl: *Veškerá zahraniční politika států sovětského bloku, v podstatě celá její ekonomická síla, se točila kolem většího sovětského cíle zničit Ameriku zevnitř pomocí lží. Sověti spatřovali v desinformacích životně důležitý nástroj v dialektickém pokroku komunistického světa. Pro KGB bylo prioritou číslo jedna poškození americké moci, úsudku a důvěryhodnosti.* Buchar, Robert: *Revoluce 1989*, s. 79.

(7) DURMAN, Karel: *Popely ještě žhavé. Díl I.*, s. 7.

(8) Někdejší známý sovětský disident, historik a politolog Vladimir Bukovskij soudí, že *Západ nikdy nechápal sovětský systém jako takový. Když to říkám, mám na mysli hlavní politiky, média a akademiky.* (...) *Nepochopili podstatu systému. Nikdy nepochopili proč je tak přirozeně agresivní, a proto se po celé období studené války snažili sovětskou agresivitu spoutat všemi možnými podivnými dohodami. Jako kdyby mohl kus papíru to monstrum zastavit.* Buchar, Robert: *Revoluce 1989*, s. 28.

(9) Jedná se o tradiční pojetí přirozených lidských práv, svobodného podnikání, ústavnosti a dělby státní moci. Především se ale jedná o celkový étos plynoucí z křesťanské kultury, *která byla původním poutem evropské jednoty a zdrojem jejích společných duchovních cílů a společných mravních hodnot.* DAWSON, Christopher: *Porozumět Evropě*, Zvon, Praha 1995, s. 12.

(10) Ke snaze Západu o dohody se Sovětským svazem se disident Vladimir Bukovskij vyjádřil následovně: *Dohoda o kontrole zbrojení, která kromě výhod pro sovětskou stranu neměla žádný význam. Všechny možné dohody s dobrými záměry a bůhví co ještě. Všechno to byl nesmysl a jenom odrážel stupeň ignorance západní politické vrstvy ohledně sovětského systému.* Buchar, Robert: *Revoluce 1989*, s. 28.

(11) Podněty ke změně amerického postoje vůči Sovětskému svazu (od Rooseveltových naivních ilusí o sovětském diktátorovi Stalinovi k Trumanovu realismu) byly Kennanova analysa známá jako „dlouhý telegram" a ohrožení Řecka a Turecka komunistickou revolucí. V poselství amerického presidenta pro Kongres, známém jako „Trumanova doktrína" šlo navenek o podporu těchto dvou států, ale jeho podtext byl mnohem širší. DURMAN, Karel: *Popely ještě žhavé II.*, s. 169 – 171, 179 – 181. Trumanova administrativa přijala Kennanovu variantu zahraničněpolitické strategie *containment* – zadržování komunismu – (Sovětského svazu) v území které již ovládl. Tato strategie předpokládala, že se komunistický režim časem ekonomicky sám zhroutí a odmítla konkurenční aktivizační strategii *liberation* nebo také *rollback* tj. osvobozování porobených národů střední a jihovýchodní Evropy neboli vytlačování Sovětského svazu z tohoto území dokud ještě nemá jaderné zbraně resp. takové množství těchto zbraní, aby se vyrovnal síle Spojených států.

(12) Tamtéž, s. 338– 341.

(13) Vicepresident Harry Truman nastoupil do úřadu presidenta po Franklinu D. Rooseveltovi, který zemřel 12. dubna 1945. Zůstal v něm i v následujícím presidentském období až do konce roku 1952.

dalšími straníky. V čele obnovené RSČ stanul Mojmír Povolný, který byl znám jako spoluzakladatel radikálně socialistického Československého zahraničního ústavu neformálně spjatého s národně socialistickou stranou (39). Obnovená RSČ se začala vydávat za organizaci representující český a slovenský exil, ale ve skutečnosti byla jen jednou z mnoha exulantských organizací a její mandát byl omezen na zastupování několika desítek jejích členů a sympatizantů. Šíří svého mandátu obdobně omezený statut měla i Světová representace československého exilu založená Rudolfem Kremplem i další podobné skupiny (40).

Fordův nástupce Jimmy Carter se pokusil sloučit své ušlechtilé ideály, k nimž patřila i starost o lidská práva, s pokračováním dosavadního kursu *détente*, mírovou koexistencí a sbližováním se Sovětským svazem. Jeho dobře míněná snaha však skončila gigantickými neúspěchy – pokračujícím pronásledováním a terorizováním disidentů v sovětských satelitech, krachem mezinárodní konference v Bělehradě, vyhlášením výjimečného stavu v Polsku, vpádem sovětských vojsk do Afghánistánu, a zajetím amerických diplomatů v Íránu po tamní islámské revoluci. To vedlo Cartera k přehodnocení politiky *détente*, president se postavil proti ratifikaci smlouvy *SALT II*, rozhodl se zvýšit náklady na zbrojení a vůči Sovětskému svazu zavedl hospodářské sankce. V roce 1978 byl zvolen nejvyšším představitelem římskokatolické církve polský kardinál Karol Wojtyła a přijal jméno Jan Pavel II. Tento nový charismatický papež prohlásil, že jeho politika vůči komunismu nebude naivní, a stal se oporou křesťanů v celém východním bloku a zvláště pak v rodném Polsku, kde vzniklo masové opoziční hnutí – největší a nejvýznamnější ve východním bloku – známé pod názvem Solidarita. V Československu v sedmdesátých letech začaly vznikat organizované skupiny protikomunistického odporu, z nichž nejznámější, byť ne nejpočetnější byla Charta 77 – nadstranické sdružení prosazující v souznění s helsinskými dohodami dodržování lidských práv v komunisty okupované zemi.

Charta 77 byla podporována již zmíněným uskupením v čele s Pavlem Tigridem, do jehož okruhu přibyl také bývalý komunista a fysik František Janouch, který v roce 1978 založil ve Švédsku Nadaci Charty 77, a k němuž patřili také Jiří Pelikán a jeho *Listy* či Jan Kavan s agenturou Palach Press založenou ve Velké Británii, obnovená RSČ v čele s Mojmírem Povolným a početná krajansko-exuloantská Československá národní rada americká. K podpoře Charty 77 a k dalšímu prohloubení styků mezi exilem a domovem později přispělo ještě založení Československého dokumentačního střediska nezávislé literatury v západoněmeckém Scheinfeldu v březnu 1986, v jehož čele stanul bývalý komunistický historik Vilém Prečan. Velká část řadových exulantů, jakož i většina bývalých politických vězňů ve vlasti však měla výhrady k tomu, že v deklarativně ideově rozmanité členské základně Charty 77 figurovali četní bývalí komunisté. V roce 1978 vyšla v New Yorku úspěšná kniha Josefa Kalvody *Czechoslovakia's Role in Soviet Strategy* [*Role Československa v sovětské strategii*], která na základě rozsáhlého vědeckého výzkumu dokládala mimo jiné rozhodující podíl presidenta Beneše a politiků poválečné Národní fronty na nastolení komunismu v Československu a svým způsobem uzavřela starý spor „košičané" versus „protikošičané", který ovšem již exilem „nehýbal" tak jako krátce po únoru 1948 (41). Na přelomu sedmdesátých a osmdesátých let se vzedmula třetí československá emigrační vlna. Většina útěků této vlny byla spojena s turistickými výjezdy do západních států nebo do Jugoslávie, ale také s šikanováním odpůrců režimu a nátlakem tajné komunistické policie – StB na jejich vystěhování, což byla politika připomínající vyhoštění Solženicyna ze Sovětského svazu.

Vytlačení komunismu ze střední a jihovýchodní Evropy

Nástup nejcharismatičtějšího amerického presidenta ve studené válce a patrně i v celém 20. století Ronalda Reagana znamenal zásadní obrat v americké zahraničněpolitické strategii od *détente* k vytlačování (*rollback)*, neboli od pasivní koexistence k aktivnímu osvobozování (*liberation*) zotročených států. Reagan byl svým přesvědčením naprosto mírumilovný a už vůbec to nebyl nějaký válečný štváč, jak mu bylo předhazováno jeho odpůrci, ale především věřil v oprávněnost a sílu mravních postojů. Na první tiskové konferenci prohlásil:

*Až dosud byla détente ulicí s jednosměrným provozem, které Sovětský svaz užíval k prosazování vlastních cílů [...] neznám sovětského vůdce, který by neopakoval, že na konci musí být komunistická revoluce a pro sebe si nevyhradil právo spáchat jakýkoliv zločin, lhát a podvádět (*42). Byla to pravda, na takováto jasná slova a na ukončení pokryteckého diplomatického kličkování čekaly tisíce exulantů ze zemí východního bloku dlouhá desetiletí. Politika, kterou Reagan vedl vůči Sovětům, byla politikou osvobozování světa od sovětského komunismu – dokázal vyvinout na sovětský režim tlak ve vojenské i hospodářské sféře, kterému tento komunistický kolos s destabilizovanou ekonomikou, masovou občanskou nespokojeností a zkostnatělým aparátem nebyl schopen odolávat. Během svých dvou volebních období Reagan doslova přežil tři sovětské vůdce (zemřeli Leonid I. Brežněv, Jurij Andropov, který byl jako náčelník KGB dlouhá léta šedou eminencí sovětské politiky a tvůrcem taktiky v protizápadním boji (43), a Konstantin Černěnko) a se čtvrtým – Michailem Gorbačovem – dokázal nalézt oboustranně přijatelná východiska a přitom dovést studenou válku do vítězného konce. Gorbačov, ať již byla jeho motivace jakožto dlouholetého komunistického byrokrata a Andropovem vybraného nástupce jakákoliv (44), zavedl politiku *perestrojky* a *glasnosti*, tj. přestavby a otevřenosti a zřekl se postulátů Brežněvovy doktríny, čímž vytvořil podmínky pro kontrarevoluce, které svrhly komunistické režimy v sovětských satelitech a nakonec i v jeho vlastní zemi. Gorbačov se stal světově proslulou osobností, ale skutečným vítězem studené války byl Reagan, který svou osvobozovací misi mohl uskutečnit nejen díky pevné víře v objektivní dobro, přirozenému politickému talentu a přesvědčivému vystupování, ale také díky úspěchům v hospodářské politice a díky podpoře, kterou získal od nejbližšího evropského spojence – Velké Británie prostřednictvím její premiérky Margaret Thatcherové.

Na konci osmdesátých let vzrůstal v Československu počet stoupenců nezávislých občanských skupin a mezi nimi sílily křesťanské, resp. římskokatolické aktivity. Vrcholem této vlny byla petice rolníka Augustina Navrátila požadující náboženskou svobodu, kterou podepsalo na 600 tisíc signatářů. V listopadu 1989 došlo v Římě u příležitosti svatořečení Anežky České k velkému setkání křesťanů z exilu s přibližně desetitisícovým zástupem poutníků z Československa. Čeští katolíci v exilu přijeli ze Spojených států, Kanady a mnoha dalších zemí, hovořili se souvěrci žijícími ve vlasti a rozdali jim tisíce výtisků konservativních exilových novin *Nedělní Hlasatel*, *Naše hlasy* a *Vězeň*. Delegace Svatováclavské župy Orla v exilu vedená Josefem Kalvodou byla přijata Františkem kardinálem Tomáškem – byly navázány nové významné kontakty (45). Krátce poté se za dobře známých i mnoha dosud nejasných okolností zhroutil komunistický režim v Československu i v dalších sovětských satelitech. Během převratů zaručil sovětský vůdce Gorbačov nezasahování sovětských vojsk, a tak již nebylo síly, která by totalitní režimy ve střední a jihovýchodní Evropě dále udržela u moci. Do čela československého spontánně se formujícího kontrarevolučního občanského hnutí se postavili představitelé Charty 77, disponující podporou vlivného exilového seskupení kolem Pavla Tigrida jenž byl pravděpodobně také jedním ze styčných důstojníků americké zahraniční politiky, a ti také získali největší politický vliv během prvních dvou let v nyní již demokratickém Československu. Jejich prioritní cíle – uspořádání svobodných voleb a politický návrat Československa do civilizované Evropy a obnovení jeho sepětí se Západem – byly všeobecně přijaty, ale diskutabilním se naopak stal tolerantní přístup k představitelům dosavadního komunistického revolučního režimu etablujícím se díky nim na nové politické scéně.

Postkomunismus, restituční spory a konec exilového hnutí

Mnoho známých i neznámých exulantů se vrátilo do „staré vlasti“, ale ještě více jich zůstalo ve svých nových domovech, kde za dlouhý čas zapustili kořeny, a do dávné domoviny začali jezdit jen na návštěvu. Veřejně nejznámějším exilovým navrátilcem se stal antikomunista, básník a písničkář Karel Kryl, který po sovětské invasi do Československa působil jako redaktor RSE a jehož písně během dvaceti let jeho nepřítomnosti zlidověly. Nejvlivnějším z exulantů se stal gradualista a nestor exilové žurnalistiky Pavel Tigrid, který začal působit jako poradce nového presidenta Václava Havla a později byl jmenován ministrem kultury. Za politicky nejúspěšnějšího exulanta lze ale považovat někdejšího spolupracovníka komunistických bezpečnostních složek Jana Kavana (46), který se postupně prosadil jako poslanec a ministr zahraničí a stal se dokonce předsedou Valného shromáždění OSN. Exulantům křesťanské orientace se podařilo převézt sochu Panny Marie v exilu z Chicaga do Prahy, byť namísto plánovaného umístění na Staroměstském náměstí byla instalována na odlehlém místě v parku poblíž strahovského kláštera.

Většina českých a slovenských exulantů byla zklamána de facto nekontrarevolučním postojem nové politické elity k vyrovnávání s komunistickou minulostí a zvláště pak k exilovému hnutí a neochotou demokratických politických vůdců akceptovat jimi nabízenou pomoc novému státu – pokud se nejednalo výhradně o pomoc finanční. Velké rozčarování způsobily mezi již bývalými exulanty průtahy kolem navracení majetku, který jim komunisté ukradli a zejména jasně deklarovaná neochota významných politiků a státních úředníků k~~k~~ jeho restitucím. Od roku 1991 se datují společné aktivity někdejších českých exulantů, z nichž vzešlo založení svépomocné organizace pod patronací Jana Sammera (47) z Toronta nazvané Česká koordinační kancelář (ČKO). Cílem této organizace bylo a dosud je zasazovat se za práva komunisty okradených uprchlíků a vymáhat na státu jejich majetek na základě etických a mezinárodněprávních norem. Jeden ze signatářů společného prohlášení ČKO, které v roce 1999 podepsalo třicet exilových organizací, s nahořklou ironií konstatoval: *Nic nedokázalo sjednotit po čtyřicet let rozhádaný exil tak jako tato Sammerova aktivita.*

Poznámky

(1) Viz např. NÁLEVKA, Vladimír: *Horké krize studené války*. Vyšehrad, Praha 2010; doporučono v předminulém Obrázku, 29. 6. 2010, s. 27.

(2) Zkomunizování Československa bylo podle názoru s nímž se ztotožňuje autor tohoto textu ovlivněno chybnou politikou a nezodpovědnou příchylností presidenta Edvarda Beneše a dalších československých politiků k Sovětskému svazu během 2. světové války a po válce. Podrobná dokumentace: BROUČEK, Miloslav: *Československá tragédie. Jak byla bolševizována ČSR.* Mnichov 1956, 422 s.; KALVODA, Josef: *Role Československa v sovětské strategii*, Nakladatelství Dílo, Kladno 1999, 426 s. Další souvislosti viz např.: *O příčinách vítězství komunistů v únoru 1948. Rozhovor Jana Cholínského s historikem Vítem Smetanou.* Obrázek libereckých farností roč. 7, č. 8, 12. 7. 2009, příloha.

(3) Novým „předvojem proletariátu“ – tj. nositelem revolučních myšlenek – se koncem šedesátých let 20. století stala studující a intelektuální mládež. Marxisticko-leninské třídní „zrovnoprávnění“ bylo přeformulováno na ideál bezbřehé svobody a revoluční boj se stal tažením proti západním tradicím, kulturním normám a mravním hodnotám. Přehled o levicovém revolučním hnutí v západní Evropě a Spojených státech na přelomu šedesátých a sedmdesátých let 20. století v češtině: GILCHER-HOLTEYOVÁ, Ingrid: *Hnutí 68 na Západě*, Vyšehrad, Praha 2004, 144 s. Intelektuální východiska hnutí tzv. Nové levice a pohled z konservativní posice na důsledky jeho působení ve Spojených státech: BUCHANAN, Patrick: *Smrt Západu*, Mladá fronta, Praha 2004, 400 s. K tématu dále: DURMAN, Karel: *Popely ještě žhavé. Velká politika 1938 – 1991, Díl II. Konce dobrodružství 1964 – 1991*, Nakladatelství Karolinum, Praha 2009, s. 12 – 13, 178 – 180 Durman mj. upozorňuje na trend, který se z radikalismu Nové levice ve Spojených státech a na Západě vyvinul a pro který se teprve hledá adekvátní společné označení – v politické rovině se prozatím užívají pojmy jako jednoúčelový fanatismus, levý fašismus, hesperofobie (nenávist k Západu), rudohnědí apod., v kulturní rovině je pojem postmodernismus nahrazován pojmem perversní modernismus. Tamtéž, *Díl I.*, s. 8.

(4) Obrovský rozsah infiltrace Západu komunistickými tajnými službami je popsán například v knize někdejšího amerického komunisty Whittekera Chamberse *Svědek* (Praha 1995; o spisovateli a knize podrobně v Obrázku roč. 2, č. 5, 16. 4. 2004, s. 13n., a roč. 3, č. 11, 15. 10. 2005, s. 20nn.) nebo ve společné dvoudílné práci britského historika Christophera ANDREWA a sovětského zpravodajce Vasilije MITROCHINA (*Neznámé špionážní*

Z KRONIKY NAŠICH FARNOSTÍ
15. SRPNA AŽ 19. ZÁŘÍ 2010
Křtem byla mezi nás přijata:
Farnost děkanství Rochlice
Kristýna Marie Čančarová
Srdečně blahopřejeme.

Svátost biřmování přijali:
Farnost Ruprechtice
Anežka Česká Zdeňka Švermová
Alžběta Hana Pěničková
Klára Barbora Jancíková
Chiara Luce Dominika Cvejnová
Srdečně blahopřejeme.

duchovní správci

Některá ustanovení:

■ P. Karel HAVELKA byl s účinností od 1. 8. 2010 uvolněn z funkce okrskového vikáře litoměřického a ústeckého vikariátu, z funkce děkana Římskokatolické farnosti – děkanství u Všech svatých Litoměřice a z funkce administrátora excurrendo Římskokatolické farnosti Žitenice a současně ke stejnému datu byl jmenován farářem Římskokatolické farnosti Žitenice. Ostatní ustanovení zůstávají nadále v platnosti.

■ P. MUDr. Jan Pavel HAJÍČEK byl s účinností od 26. 6. 2010 uvolněn z jáhenské služby Římskokatolické farnosti – děkanství Jablonec nad Nisou a současně ke stejnému dni ustanoven farním vikářem tamtéž.

■ P. Mgr. Radek JURNEČKA byl s účinností od 1. 7. 2010 uvolněn z funkce administrátora Římskokatolické farnosti – děkanství Mnichovo Hradiště a z funkce administrátora excurrendo Římskokatolické farnosti Boseň, Kněžmost, Loukovec, Přepeře, Březina nad Jizerou, Loukov u Mnichova Hradiště, Mukařov a Všeň a současně ke stejnému dni byl jmenován arciděkanem Římskokatolické farnosti – arciděkanství Liberec a administrátorem excurrendo Římskokatolické farnosti Kryštofovo Údolí a Stráž nad Nisou a administrátorem excurrendo in spiritualibus Římskokatolické farnosti Křižany.

■ P. Mgr. Pavel MACH byl s účinností od 1. 7. 2010 uvolněn z funkce farního vikáře Římskokatolické farnosti – arciděkanství Liberec a současně ke stejnému dni byl jmenován administrátorem Římskokatolické farnosti – děkanství Mnichovo Hradiště a administrátorem excurrendo Římskokatolické farnosti Boseň, Kněžmost, Loukovec, Přepeře, Březina nad Jizerou, Loukov u Mnichova Hradiště, Mukařov a Všeň.

■ P. František OPLETAL byl v souvislosti s odchodem do důchodu uvolněn s účinností ke dni 30. 6. 2010 z funkce arciděkana Římskokatolické farnosti – arciděkanství Liberec a z funkce administrátora excurrendo Římskokatolické farnosti Kryštofovo Údolí a Stráž nad Nisou a z funkce administrátora excurrendo in spiritualibus Římskokatolické farnosti Křižany.

■ P. Miroslav ŠIMÁČEK byl na vlastní žádost s účinností od 31. 8. 2010 uvolněn z funkce ředitele, resp. vedoucího Diecézního pastoračního centra Biskupství litoměřického.

Výročí kněžského svěcení:
P. Václav UMLAUF 15. 9. – 10 let

ACEL 07/2010

Obrázek libereckých farností vydává jako interní tiskovinu tiskárna při Římskokatolické farnosti v Liberci-Ruprechticích pro liberecké farnosti a ve spolupráci s nimi

Vrchlického 81, PSČ 460 14, Liberec XIV-Ruprechtice
tel. 485 120 004, e-mail: liberectofmzquicktcz

Církevní dohled nad obsahem vykonává:
emeritní arciděkan P. František Opletal

Redakční rada: Anna Burianová, br. Felix OFM, David Jech, Karel Korous
Obrázek libereckých farností a rejstříky jsou na adrese www.pravda.bloguje.cz
Kterékoliv číslo obstará Knihkupectví u sv. Antonína

Doporučená cena 5,- Kč

Číslo 10 (84) / Ročník 8
Datum vydání: 19. 9. 2010

Foto na titulní straně:
Nové vitrážní okno ruprechtického farního kostela Sv. Antonína z Padovy se sv. Františkem z Assisi, Zdeněk Glaser

Uzávěrka dalšího čísla: 4. 10. 2010

Své příspěvky a připomínky zasílejte redakci.

19. 9. 2010 / Číslo 10 / Ročník 8

OBRÁZEK

libereckých farností

V TOMTO ČÍSLE

ÚVODNÍK

K úsilí o atraktivnost církve, P. Josef Dobiáš 3

FRANTIŠKÁNSKÁ MISIE V LIBERCI

Vážení a milí přátelé, Msgre. Jan Baxant, biskup litoměřický 4

Program misijního týdne v Liberci 5. – 10. 10. 2010, www.frantiskanskemisie.cz 5

Misie v Liberci – modlitební adopce, br. Jakub OFM 9

PASTORACE

Celý život jsem odporoval ..., Bl. John H. kard. Newman / www.radiovaticana.cz 9

Tomáškův Katechismus katolické církve (4) 12

RODINA A ŠKOLA

Čas dětí a rodičů

– Adaptační kurs pro mladé apoštoly, David Petrla / www.radiovaticana.cz 13

– Kdo si hraje, nezlobí ... Rüdiger Kitzmann / www.don-bosco-sb.de 14

Oprava článku Šetření postihne i církev, Jakub Kříž, zást. řed. odboru církví MK ČR 16

Děti a mládež

– Katolické oddíly ICHTHYS informují, 16

HISTORIE

Střední Evropa (6) – Záchrana Vídně

a Jan III. Sobieski (5. část), Ronald Lasecki / Prawica.net 16

Československo a Vatikán během 2. světové války – President Beneš, Svatý stolec

a československá vláda v exilu (2), Msgre. prof. ThDr. Jaroslav V. Polc 18

ZPRÁVY JINDE NEDOSTUPNÉ

Co v médiích nebylo (27), Tomáš Beran 20

ZPRÁVY Z FARNOSTÍ

Národní pouť do Říma 2010, ACEL 07/2010 23

Svatý Bonifác, Zdeněk Skalický 24

9. celostátní setkání Společenství čistých srdcí 25

Z Farností arciděkanství Liberec, www.arcidekanstvi-lbc.cz/ 26

Z Farnosti děkanství Rochlice, www.rochlice.farnost.cz/ 27

Z Farnosti Ruprechtice, www.farnostruprechtice.cz; Dana Glaserová 27

Z Farnosti Vratislavice nad Nisou, Václav Vaněk 27

Dělníci na vinici – Liberečtí duchovní správci do roku 1945 (30), Petr Kozojed 27

Redakce doporučuje 30

Z kroniky našich farností 15. srpna až 19. září 2010 32

PŘÍLOHA

Směrnice ČBK pro přípravu na svátost manželství v ČR

Dnešní Palestina a Židé, Dr. Tomáš Hudec / Časopis katolického duchovenstva

– Vojenská síla Izraele

– Poznámka o Židech a židech

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

Test pro děti, P. Pavel Ajchler

Test pro dospělé, P. Ing. Antonín Sedlák

Odpovědi na otázky testu pro dospělé z června, br. Felix OFM

Liberecký úsměv, ČSÚ; ÚZIP; ilustrace Oldřich Krupička

– Za čtvrt století nemůžu najít klepač ..., Ladislav Větvička / http://vetvicka.blog.idnes.cz

Znáš Písmo svaté? Křížovka. Ladislav Martinča

2. Křik Koruny svatováclavské

Ladislav Jehlička

Info a běžná cena: zatím se neví

Vydává TORST

Rok vydání: 2010 (v listopadu)

ISBN zatím se neví

Kniha přináší úplný soubor publicistiky jednoho z nepřednějších českých katolických esejistů, též překladatele ze 70. a 80. let. Přestože tisíce českých čtenářů znají Jehličkovy překlady děl Alexandra Dumase a řady jiných autorů (např. M. Twaina, M. Picarda a dalších), žádná vlastní kniha tohoto politického vězně 50. let a poté pracovníka nakladatelství Odeon a Vyšehrad tiskem dosud nevyšla. Přítomný svazek se tento dluh snaží napravit. Shrnuje samizdatovou knihu Křik koruny svatováclavské, studie a eseje publikované pouze časopisecky v exilu či samizdatu a práce (zejména aforismy) dochované v rukopisech. Doplňuje ji vedle jmenného rejstříku, fotografické přílohy a ediční poznámky též faksimile sborníku k Jehličkovým pětapadesátinám, do nějž přispěli prakticky všichni čeští katoličtí autoři přelomu 60. a 70. let. Kniha, psaná s typickým Jehličkovým smyslem pro humor, zachycuje významnou podobu novodobého českého myšlení.

3. 100 let ruprechtického kostela

Luisa Petráková, Olga Doležalová

Info a běžná cena: Váz., 20,5 cm × 29,5 cm , 104 str., 299 Kč

Vydal Dialog

Rok vydání: 2010

ISBN 978-80-7424-026-3

Ruprechtice dnes sice podléhají Liberci, ale nebývala to neznámá obec. A kostel ji před sto lety dále velmi pozvedl. Poskytl jí střed, zvuk zvonů a naději vzcházející z katolické víry. Za sto let prošel mnoha proměnami, obdobně jako jimi procházeli ruprechtičtí občané. Kniha podává přehled uplynulých sto let, mnohé zápisy z kroniky farnosti jsou publikovány poprvé. Publikace je ilustrovaná a vytištěna na kvalitním papíře. Je vhodná i jako dárek a psali jsme o ní již v minulém čísle.

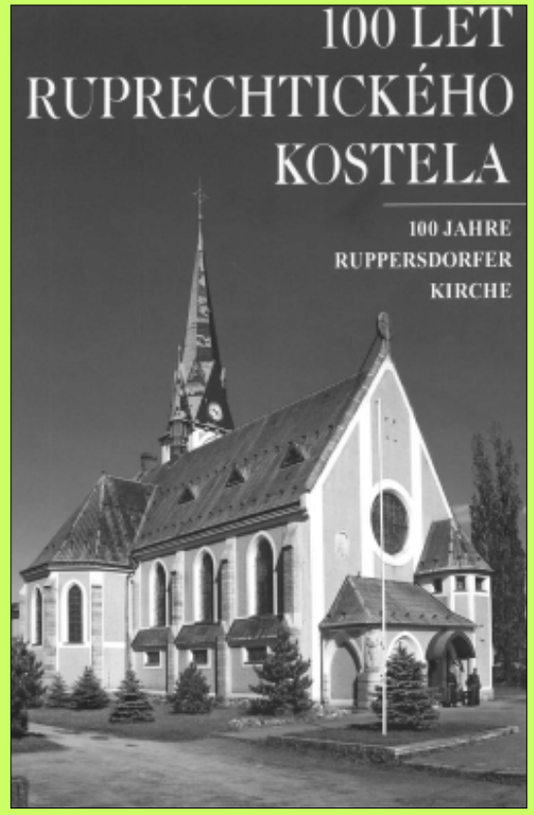

celebrována pro poutníky slavná mše, při níž účinkovali adjuvanti (pomocníci) a muzikanti z Liberce.

5) Například 20. dubna 1662 musel Martin Ernst dvěma jesuitům ukázat cestu zpět do Jičína, když se vraceli do mateřské koleje.

6) Zpovědní cedule (německy Beichtzettel) sloužily tehdy jako doklad o vykonané zpovědi a tedy zprostředkovaně jako doklad o tom, že držitel takové cedule je řádný katolík. Zpovědní cedule se každoročně vybíraly a podle nich se kontrolovalo vyznání obyvatelstva. Na základě zpovědních cedulí vzniklé zpovědní seznamy můžeme považovat za jedny z prvních soupisů obyvatel v Českém království.

7) K této visitaci a s ní spojeným obřadům musela být dovezena mešní roucha pro arcibiskupovu asistenci až ze Stráže nad Nisou a Rochlice.

Petr Kozojed
Foto

- Klášter Marienthal leží v Horní Lužici mezi Žitavou a Zhořelcem. Jedná se o nejstarší nepřetržitě existující konvent cisterciaček (dnes) na německé půdě. Klášter byl založen roku 1234 naší českou královnou Kunhutou Štaufskou za podpory jejího manžela, krále Václava I.

KARMELITÁNSKÉ KNIHKUPECTVÍ U SV. ANTONÍNA
Kostelní 9/7
460 59 LIBEREC
tel./fax: 485 104 064
e-mail: liberec@kna.cz
www.ikarmel.cz

PODJEŠTĚDSKÉ KNIHKUPECTVÍ
Moskevská 28
460 01 Liberec 1
tel. 737 950 415 737 950 515
E-mail: podjestedske@olbert.cz
www.podjestedske.cz

Z knih redakce doporučuje:

1. Alenka v kraji divů a za zrcadlem
Lewis Carroll

Info a běžná cena: Brož., 200 mm × 130 mm, 199 str., 99 Kč
Vydala Academia
Rok vydání: 2010
ISBN 978-80-200-1847-2

Nejznámější dílo Lewise Carrolla, jakož i anglické literatury vůbec, vypráví příběh zvídavé dívky Alenky, která se rozhodla pronásledovat podivuhodného Králíka s hodinkami. Skokem do králičí nory se začne rozvíjet příběh plný podivuhodností a fantasijních událostí. Alenka se zde setká se šklebivou Kočkou, dostane se do potrhlé čajové Společnosti, zahraje si kroket se srdcovým Králem a Královnou, a prožije spoustu dalších neuvěřitelných dobrodružství. Přední dílo anglické dětské klasiky.

Dotaz na katolickou literární kritičku: „Co říkáte Alence v říši divů." „Jé, to jsem četla v deseti letech." „A líbilo se Vám to?" „Velice. Moc se mi to líbilo."

Podještědské knihkupectví má tento titul také vydaný nakladatelstvími Slovart a (dvojjazyčně) Computer Press.

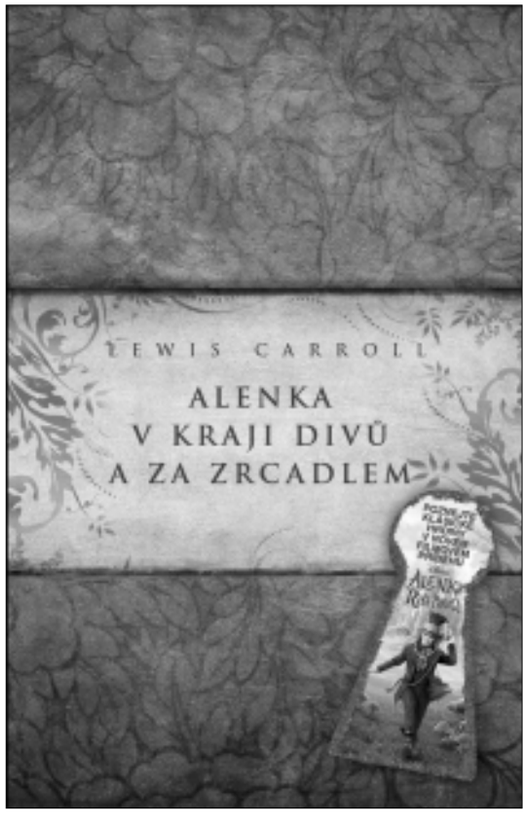

K ÚSILÍ O ATRAKTIVNOST CÍRKVE

Zda některý z našich misionářů nezaslechne, že Církev by se měla zlepšit, aby byla atraktivní, přitažlivá, lákavá. Víc otevřená všem skupinám lidí. Nevěřící nám rádi radí a vytýkají, že se neřídíme jejich radami. Ale nebyli by i potom nevěřící?

Je pravda, že církev není atraktivní, nepřitahuje, spíš úporně udržuje stav. Jak jen ji udělat atraktivní? To bychom se předně měli dotázat jiných. Zboží v hezkém, barevném obalu se prodává lépe, než zboží ve špinavém, nevkusném zabalení. Ale i zde je třeba skromný míry. Není všechno zlato, co se třpytí. Společnost lidí, kteří cosi znamenali a. kteří stále dokazují svou užitečnost a nutnost světu, s odstupem doby se jeví spíš, jako museální přežitek. Aby církev byla atraktivní, nemusí se stále jevit v hezkém barevném vzhledu, nasazovat líbezný úsměv a dokládat svou užitečnost světu.

Jak ji tedy udělat atraktivní? Co očekávají lidé od církve? Jejich radám a představám však nemusí církev odpovídat. Možná, že by požadovali, aby se zřekla všeho, co „dnešní" člověk považuje za dávno překonané, staromódní, nepotřebné, starobylé, co odporuje „modernímu" stylu života. A mnoha jiného by se měla církev zříci, až by z ni patrně nic nezbylo. Církev však není diskusní a debatní klub. Tak bychom se nedostali k základní otázce, jak se má jevit církev dnešním lidem, „aby na její tváři se odrážela velebnost Kristova" (2 Kor 3, 18), aby v církvi se dal poznat Kristus sám.

V tomto smyslu použil papež Jan XXIII. slova „aggiornamento" (zdnešnění). 2. vatikánský koncil si dal práci, aby tím církev zintensivnila dialog se světem. Rozhodující je základ, na němž Církev stojí. Základem Církve je Kristus Pán. Při veškerých pokusech a pokušeních učinit církev atraktivní, je zřejmé, že to může udělat jen Kristus, její Pán. Od něho Církev nemá jen pojmenování, název, ale jemu vděčí každou chvíli za svou existenci. Ano, Církev existuje jen skrze něho, skrze Nejsvětější Trojici.

Proto nelze učinit církev atraktivní jen lidskou snahou;

Jakou byste, lidé, rádi viděli církev? Ale první otázka musí znít; Pane, jakou chceš mít Ty svou církev? Když takto položíme otázku, znamená to, že chceme mít církev takovou, která odpovídá Kristu; jeho myšlení, jeho slovu, jeho jednání.

Zda POTOM bude církev atraktivní v běžném slova smyslu, o tom lze s úspěchem pochybovat. Na jedno však se můžeme spolehnout: v rukou svého Pána bude schopným nástrojem jeho milosti. Jeho slovo „Beze mne nemůžete nic učinit," nebude pohodlnou poduškou pro lidskou bezstarostnost, ale slovem naděje. Kam až budou sahat hranice církve, církve atraktivní, o to už se postará Kristus i takovými prostředky, které třeba v očích světa patří do starého železa.

Při mši svaté se v přímluvách často modlíme;

Nauč lidi rozlišovat, co z moderního stylu života, je pro ně skutečným přínosem.

„Řekl bych, že církev, která by se snažila být hlavně přitažlivou, by už byla na špatné cestě, protože církev nepracuje pro sebe, neusiluje o zvýšení počtu svých členů a tím své moci. Církev je ve službách druhým: neslouží sama sobě, aby se stala mocnou institucí, nýbrž slouží tomu, aby byla dostupná zvěst Ježíše Krista, velké pravdy a velké síly lásky, smírčí lásky, která se projevila v této postavě a která stále vychází z přítomnosti Ježíše Krista. V tomto smyslu církev vůbec neusiluje o svou atraktivnost, ale má být jednoduše hlasem druhého, má dávat zahlédnout velkou postavu Krista a velké pravdy, které vnesl do lidstva" (Benedikt XVI. 16. 9. 2010 v letadle do Anglie).

P. Josef Dobiáš

Foto

- Z papežské mše svaté při předání Pallia novým arcibiskupům; basilika Sv. Petra o Slavnosti sv. Petra a Pavla, úterý 29. 6. 2010, 9.30

www.vatican.va/news_services/liturgy

www.dominikduka.cz/fotogalerie/z-predavani-pallia

FRANTIŠKÁNSKÁ MISIE V LIBERCI

VÁŽENÍ A MILÍ PŘÁTELÉ,

jsem obyvatelem severních Čech již téměř dva roky, jistě mnohem kratší dobu, než, jak předpokládám, mnohý z vás. Bližší vztah k místu pobytu se však dá získat i za poměrně nedlouhý čas. Už vícekrát jsem se přesvědčil, že je to lidmi, které ve svém novém místě najdete, sblížíte se s nimi díky společné věci, o kterou vám jde, a stanete se třeba i přáteli. Není vyloučeno, že se pak budete brzy i v novém prostředí cítit „jako doma". Něco podobného se stalo i mně. Během necelých dvou let jsem navštívil desítky míst a vždycky jsem si přál obhlédnout nejen určité zeměpisné místo, ale těšil jsem se na jednotlivá setkání s novými, mně dosud neznámými lidmi, a měl jsem radost, že jsem jim mohl něco říci. Toužil jsem také naslouchat jim, abych se sám poučil a něco dozvěděl.

V Liberci jsem už byl několikrát a kupodivu pokaždé objevím někoho nového, i když, popravdě řečeno očekávám setkání i s těmi, které už z minula znám. Mohu říci, že jsem se v Liberci dostal do velmi zajímavých prostředí: do farního společenství místního arciděkanství, na akademickou půdu liberecké university, měl jsem možnost díky panu primátorovi projít téměř celou krásnou libereckou radnicí a pozdravit se s tamními pracovníky, navštívil jsem universitní knihovnu při večerním setkání se studenty a jejich učiteli, potěšil jsem se návštěvami vratislavic-

ta předmětů byla tak vysoká, že městská rada musela nechat po dobu sedmi dnů hlídat kostel, aby nedošlo k loupeži. Prosebné průvody za Wünschovy éry směřovaly rovněž do zámeckého kostela Svaté Kateřiny, kde byla již v březnu 1661 za osobní účasti hraběte sloužena mše. Velký rozmach zažily poutě do Hejnic[4], o svátku Navštívení Panny Marie tam pravidelně chodívala slavná procesí, ale i během roku obětovali v chrámu svíce liberečtí měšťané, pěstujíce tak individuální zbožnost. Velice dbal liberecký farář na zachovávání předepsané velikonoční zpovědi, jako výpomoc přicházeli vždy nejméně dva jesuité z jičínské koleje.[5] Po skončení velikonoční doby vybíral Wünsch zpovědní cedule[6] na radnici za přítomnosti radních. V rámci možností dbal farář také na vedení pohřebních obřadů, průvody doprovázeli vždy dva kněží.

Ostatně právě praxi pohřbů lze čtenáři Obrázku přiblížit na vzácně dochovaném případu z roku 1668, kdy Christian Demuth pohřbíval svého otce a sepsal veškeré související výdaje. Zaplatil celkem 33 zlatých 50 krejcarů, mimo jiné: do školy 6 krejcarů, aby se děti modlili za zesnulého; za plátno na rubáš 3 zlaté 45 krejcarů, za zhotovení rubáše 8 krejcarů, za zhotovení rakve a kříže 1 zlatý 39 krejcarů, hrobníkovi na kořalku za vykopání hrobu na hřbitově 2 krejcary, chromému Jendovi za úklid 5 krejcarů, na svíčky 4 krejcary, panu pomocníkovi 4 zlaté a 30 krejcarů, panu kantorovi a varhaníkovi 3 zlaté, panu faráři 3 zlaté, za řezané růže a pohřební předměty 2 zlaté, za víno 44 krejcarů, za koláče 6 krejcarů, za pivo 45 krejcarů, za chléb 3 krejcary, za kořalku 7 krejcarů, zvoníkovi za zvonění 1 zlatý 36 krejcarů, hrobníkovi za zhotovení hrobu 54 krejcarů, za bílý rubáš 3 krejcary, za svíčky 30 krejcarů a mnoho dalších nezbytných vydání. Snad tato malá ukázka raněnovověké každodennosti může dnešnímu věřícímu lépe přiblížit vývoj něčeho všem tak známého a nevyhnutelného, jako je pohřbívání zesnulých a s tím spojené úkony.

Vyvrcholením Wünschova působení se v roce 1670 stalo první biřmování po znovuzavedení katolické správy na Liberecku. Pražský arcibiskup Matouš Sobek z Bílenberka 3. února 1670 během pěti hodin biřmoval za asistence *„svých kaplanů a třinácti dalších kněží"* celkem 1 224 osob všech věkových skupin. Návštěva metropolity byla spojena rovněž s kanonickou visitací farnosti.[7] Farář Wünsch zemřel v říjnu 1672, když se předtím při obřadech biřmování dočkal vrcholu svého snažení.

Wünsch, přestože je dnes prakticky zapomenut, byl mimořádným znalcem a vzdělavatelem liturgie. Jeho osoba je nepochybně první z velké řady barokních kněží, kteří věděli, že právě liturgie tvoří jako zpřítomnění Kristovy oběti nejvýznamnější prvek duchovního života farnosti. Určitá pompéznost mešních obřadů nebyla samoúčelná, měla vizuálně, smyslově zaměřeného věřícího povznést k Bohu. Liturgie v jejich očích představovala něco velikého a krásného, něco, co nemůže být ponižováno ledabylostí, spěchem a nepozorností.

V příštím pokračování si připomeneme osobnost faráře Franze Luzerny von Lichtenthal, který opatroval duše libereckých věřících v letech 1672 – 1683. Samotný stav farnosti připomene vzácně dochovaná relace z roku 1677, společně s farářem Luzernou prožijeme rovněž morovou epidemii roku 1680.

---

1) Wünschova matka byla naživu ještě v roce 1661.

2) Jedním z kaplanů byl **Johann Wenzel Josef Kleinert**, magistr svobodných umění a filosofie, bakalář teologie a kandidát obojího práva. Rodák z Kunratic u Frýdlantu byl v letech 1674 – 1683 prvofarářem (protoparochus) ve Vítkově u Chrastavy a v letech 1683 – 1690 prvofarářem v Novém Městě pod Smrkem.

3) Procesí se korporativně účastnila městská rada a baldachýn nad Nejsvětější Svátostí nesli vždy nejvýznačnější liberečtí měšťané.

4) Od roku 1661 každoročně vodili na svátek Navštívení Panny Marie procesí měšťanů, duchovenstva a městské rady do Hejnic jesuité, v den svátku byla v chrámu

velkých slavností a svátků byla slavena se vší důstojností a nádherou.

Georg Tobias Wünsch byl stejně jako někteří předešlí liberečtí duchovní slezským rodákem. Jeho kolébka stála v Langwasser u Liebenthalu. Prakticky celý kněžský život prožil na farách ve Slezsku a Lužici, tedy v oblasti výrazně zasažené třicetiletou válkou, mnoha průtahy vojsk a konečně též řadou správních reforem. V letech 1640 – 1657 působil ve farnostech Königshain a Gruna pod patronací marienthalského kláštera. Do

roku 1659 spravoval církevní obec v nevelkém lužickém Seitendorfu, což by se z čistě lidského hlediska dalo chápat jako ústup ze slávy.

Příčinou přesídlení mohl být především dlouhodobě špatný zdravotní stav Wünsche, který mu neumožňoval zastávat fysicky a psychicky nesmírně namáhavou službu ve vypjatém prostředí. O to více patrně čtenáře překvapí, že právě tento nemocný kněz se stal novým farářem velmi rozsáhlé liberecké farnosti. Byla to farnost živá, kypící, přinejmenším formálně zcela katolická. Nemůžeme si však myslet, že šlo o působiště bezproblémové. Dávná vražda faráře Andrease Stommäuse znovu vyplula na povrch pouhý rok před příchodem Wünsche. Při kanonické visitaci v roce 1658 žádali liberečtí měšťané prostřednictvím visitátora, frýdlantského děkana Pfaltze, arcibiskupskou konsistoř, aby mohli pochovat Stommäuse na čestném místě na hřbitově a opatřit jeho hrob odpovídajícím náhrobkem. Konsistoř transfer Stommäusova těla nepovolila, bylo to podle ní zbytečné gesto. Budoucnost církve v Liberci vyžadovala, aby se měšťané změnili vnitřně, aby doposud často povrchně branou víru přijali jako zásadní otázku svých životů a ukazatel další cesty. Libereckou farnost pak v první řadě ztělesňoval farář Wünsch. On to byl, kdo měl vést věřící v duchu výše uvedených zásad. Když se na sklonku října 1659 přistěhoval do města, jistě si byl vědom složitosti své posice. Snad mu oporou v každodenním životě byla stará matka[1], sdílející s ním dosud všechna kněžská působiště. Instalační hostina proběhla s náležitou důstojností za korporativní účasti městské rady a obecních starších. Již v únoru 1660 však Wünsch ulehl vážně nemocen na lůžko. První z ataků nemoci, která libereckého faráře do konce života neopustila, zásadně proměnila další vývoj místní duchovní správy. Liturgický provoz střídavě zajišťovali kaplani[2], popřípadě výpomocní duchovní. Máme jejich působení doloženo díky prosaickému faktu, farní obec je musela zaplatit. Přes svou chorobu byl Wünsch v říjnu 1662 jmenován čestným kanovníkem při kolegiátním kostele Sv. Petra v Budyšíně.

Bylo by však nespravedlivé Wünsche nahlížet pouze optikou jeho chatrného zdravotního stavu, hlavní zásluhy v dějinách liberecké farnosti si získal díky snaze o důstojnou liturgii, v níž přibližoval prostým věřícím Kristovo vykupitelské dílo. Důstojná liturgie si vyžaduje důstojný prostor. Za třináctiletého Wünschova působení byl pořízen boční oltář, cínová křtitelnice a celý interiér chrámu prosvětlilo vybílení stěn. Hudební složku mší zajišťovaly kromě pravidelně opečovávaných varhan nově zakoupené dva tenorové a jeden altový pozoun, jež se mohly uplatnit mimo jiné i při interpretaci sedmnáctihlasých nešpor. Na Velký pátek prováděli farníci pašijové hry, zapůjčené z koleje jičínských jesuitů, o slavnosti Zmrtvýchvstání Páně se na hlavním oltáři skvěl velký obraz Vzkříšení Krista. O svátku Božího Těla (Těla a krve Páně) léta 1661 procházelo procesí[3] kolem náměstí, jednotlivé oltáře zřídili Friedrich Jung, Christoph Keil, Hans Müller a Tobias Beier. O rok později zapůjčil hrabě Gallas k důstojnému průběhu slavnosti nákladné čalounění a stříbrné předměty. Hodno-

kého zdravě sebevědomého křesťanského společenství, měl jsem příležitost vejít v užší kontakt s věřícími v Hanychově i v Rochlici a františkánská komunita v Ruprechticích se všemi dětmi, mládeží, rodinami i staršími a místními muzikanty byla pro mě příjemným překvapením a ujištěním, že Kristova věc není ani v Liberci ztracená. Právě tam se nyní chystá misie. Už za několik dní se, jak doufám, při liberecké misii otevře náruč bratří františkánů a místních křesťanů a to nejen pro ně samé, ale i pro každého člověka, který by se chtěl něco o křesťanství dozvědět, o zatím neznámých křesťanských skutečnostech přemýšlet, na leccos se zeptat, vstoupit zcela svobodně do prostředí, sice třeba ještě cizího, ale nakonec přece laskavého a přátelského. Jinak, než laskavě a přátelsky se náruč neotevírá!

Ježíš často používal slov: „Kdo má uši k slyšení, slyš!“ Můžeme klidně připojit: „Chceš-li, přijď. Uslyšíš a uvidíš!“ Liberecká františkánská misie, ani žádná jiná, není totiž propagandou, ale nabídkou. Rád zdravím každého, kdo se zájmem přijde, aby viděl a slyšel a možná i zakusil mnoho dalšího. Vážím si všech těch, kteří jakýmkoliv způsobem misii připravují a s dobrým srdcem podporují.

Jan Baxant
biskup litoměřický

Program misijního týdne v Liberci 5. – 10. 10. 2010

Každý den tematické večery s písněmi chval a s přímluvnými modlitbami od 19.00 v kostele sv. Kříže na Malém náměstí 1 (bus 12, zastávka Malé náměstí).

Úterý 5. 10. 2010

Celý den – Besedy se studenty středních škol
liberecké střední školy

A. Během misijního týdne budou probíhat na všech typech středních škol tematické přednášky a besedy zaměřené na oblast etiky, náboženství, hodnot, vztahu mezi vědou a vírou i mezilidských vztahů (např. okrajové skupiny v naší společnosti, sexualita). Přednášet budou fundovaní odborníci, laici, kněží i řeholníci.

Celý den – Návštěvy nemocných a seniorů
Domov důchodců na Františkově a LDN

B. Během týdne skupina misionářů (můžete se k nim přidat) několikrát navštíví Domov důchodců na Františkově a také zajde za nemocnými do LDN. Během návštěvy budeme naslouchat a povídat si, nabídneme i možnost společné modlitby, svátosti smíření, slavení mše svaté.

C. S programem se zapojí křesťanský skautský oddíl z Ruprechtic (v sobotu) a možná zavítají i děti s tím, co si předem připravily pro tuto příležitost.

8.30 – 9.30 – Mše svatá spolu s misionáři
v ruprechtickém kostele (bus 25, zastávka Ruprechtice náměstí)

D. Každý den – dříve než vyrazíme do rušných ulic města – začneme prosbou, aby to byl Bůh, kdo skrze nás se s vámi bude potkávat. Celý nastávající den vložíme do Pánových rukou s modlitbou za každého, koho ten den potkáme. V úterý mši svatou slouží biskup naší Litoměřické diecéze Msgre. Jan Baxant.

10.00 – 18.00 – Stan setkávání
u vodotrysků před Plazou

E. Místo, kde se lze jen tak zastavit (i s dětmi – čeká je tu překvapení), dozvědět se více o programu misijního týdne, zaposlouchat se do hudby, prohlédnout si výstavu o životě křesťanů v Liberci, zanechat zde svou prosbu o modlitbu a mnohé další …

10.00 – 17.00 – Chvíle tichého zastavení
adorace v kostele u radnice

F. Chvíle tiché modlitby před tím, který slíbil zůstat s námi až do konce věků. Tajemství víry, které se nedá zcela vysvětlit, ale v modlitbě vám ho může dát Bůh pochopit a zakusit.

10.00 – 12.00 – Přímluvná modlitba
v ruprechtickém kostele

G. Společná modlitba za váš konkrétní úmysl a požehnání pro vás. Věříme, že Bůh může a chce pro druhého vykonat dobro neskonale větší, než jakého je schopen člověk. A protože každému přejeme skutečně jen to nejlepší, nemůžeme tedy vynechat to dobro, které pramení z Boha a jeho moci.

11.00 – 16.30 – Kavárna u Františka
na faře vedle kostela u radnice

H. To se v Liberci ještě nikdy nestalo, aby se vás někdo v řeholním hábitu zeptal, zda sladíte …

■ bohatý výběr čajů a kávy, cappuccina i horké čokolády

■ možnost popovídat si s řádovými sestrami a bratřími o životě
■ něco k zakousnutí
■ něco k přečtení
■ možnost přímluvné modlitby
14.00 – 17.00 – Přímluvná modlitba
v kostele vedle radnice, večer po programu v kostele sv. Kříže
G.
19.00 – Večerní program – Jak mluvit s Bohem aneb je stále zač vzdávat díky a chválu.
v kostele sv. Kříže
Večer chval s přednáškou a společnou modlitbou. Vedou školské sestry sv. Františka a jejich hosté.

Středa 6. 10. 2010
Celý den – Besedy se studenty středních škol
liberecké střední školy
A.
Celý den – Návštěvy nemocných a seniorů
Domov důchodců na Františkově a LDN
B.
C.
8.30 – 9.30 – Mše svatá spolu s misionáři
v ruprechtickém kostele
D.
10.00 – 18.00 – Stan setkávání
u vodotrysků před Plazou
E.
10.00 – 17.00 – Chvíle tichého zastavení
adorace v kostele u radnice
F.
10.00 – 12.00 – Přímluvná modlitba
v ruprechtickém kostele
G.
11.00 – 16.30 – Kavárna u Františka
na faře vedle kostela u radnice
H.
14.00 – 17.00 – Přímluvná modlitba
v kostele vedle radnice, večer po programu v kostele sv. Kříže
G.
19.00 – Večerní program – Stvořil je jako muže a ženu aneb krása muže a ženy z Božího pohledu.
v kostele sv. Kříže
Přednášejí členové Komunity Blahoslavenství.

Komunita Blahoslavenství je jednou z tzv. nových komunit, které vznikly po 2. vatikánském koncilu, v roce 1973 ve Francii. Sdružuje lidi všech životních stavů (manžele, svobodné, zasvěcené muže a ženy, kněze) ve společném domě, kde se společně modlí a pracují. Jejich duchovní život čerpá z karmelské školy, především se inspirují „malou cestou svatosti" sv. Terezie z Lisieux. V CŘ má komunita dům v Dolanech u Olomouce (založen v roce 1991).
www.blahoslavenstvi.cz

Čtvrtek 7. 10. 2010
Celý den – Besedy se studenty středních škol
liberecké střední školy
A.
Celý den – Návštěvy nemocných a seniorů
Domov důchodců na Františkově a LDN
B.
C.
8.30 – 9.30 – Mše svatá spolu s misionáři
v ruprechtickém kostele
D.
10.00 – 18.00 – Stan setkávání
u vodotrysků před Plazou
E.
10.00 – 17.00 – Chvíle tichého zastavení
adorace v kostele u radnice
F.
10.00 – 12.00 – Přímluvná modlitba
v ruprechtickém kostele
G.
11.00 – 16.30 – Kavárna u Františka
na faře vedle kostela u radnice
H.
14.00 – 17.00 – Přímluvná modlitba
v kostele vedle radnice, večer po programu v kostele sv. Kříže
G.
19.00 – Večerní program – Večer smíření aneb společná modlitba představitelů místních církví za pokoj v mezilidských vztazích.
v kostele sv. Kříže
Setkání představitelů různých církví vyjadřuje víru, že Kristus má moc spojit i to, co se zdálo být nesmiřitelně rozloučeno. Společně se budeme modlit za odstranění nespravedlnosti z minulosti i na obranu před zlem, které zasahuje do našich rodin dnes.

Pátek 8. 10. 2010
Celý den – Besedy se studenty středních škol
liberecké střední školy
A.

liv!, abyste s ním domluvili termín návštěvy doma nebo v nemocnici.

www.arcidekanstvi-lbc.cz

Z Farnosti děkanství Rochlice
Výuka náboženství – viz minulé číslo

Ostatní katechese
Společenství mládeže – pátek 18.30 fara Na Perštáně

Katechese pro dospělé
Příprava k biřmování – *čtvrtek 18.45 fara
Příprava dospělých na křest – středa 18.30 fara
Příprava na manželství – čtvrtek 19.45 fara

* každý první čtvrtek v měsíci odpadá

Setkávání maminek – středa 9.30 fara
Společná modlitba, popovídání o věcech duchovních i světských. Přínosem je čtení evangelia z neděle, která následuje. Víme, jak naše ratolesti omezují naše plné soustředění se při mši sv. a proto je určitý „náskok" výhodný.

Mše svatá pro děti – středa 17.00
„Hodňásek": Každou středu se při mši sv. setkávají děti a je s nimi i HODŇÁSEK, kterého za odměnu dostane ten, kdo byl skutečně hodný. Může si ho na celý týden vzít domů a HODŇÁSEK mu celý týden pomáhá být hodný i doma …

www.rochlice.farnost.cz/

Z Farnosti Ruprechtice
Pravidelné aktivity
Motlitby babiček (organizuje T. Purová) – pondělí od 16.00 h
Vzdělávání seniorů (P. Tomáš Genrt OFM) – sudé pondělí po mši svaté
Chlapi ze severu (M. Březina) – 1. pondělí v měsíci od 20.00 h
Motlitby matek (D. Glaserová) – úterý od 10.00 h
Schola od 3A (Z. Glaser) – středa od 19.30 h

Vyučování náboženství ve školním roce 2010 / 2011
(začne v týdnu od 4. 10. 2010)
D. Glaserová – úterý
Příprava k 1. sv. přijímání od 15.15 h
(2.) 3. – 4. tř. od 16.00 h
4. – 6. tř. od 17.00 h
P. Bartoloměj Černý OFM –
středa 7. – 8. tř. od 16.30 h
pátek (?čtvrtek) spolčo mládeže od 18.00 h
Schůzka ministrantů na faře v Ruprechticích (bližší info P. Bartoloměj)

www.farnostruprechtice.cz;
Dana Glaserová

Z Farnosti Vratislavice nad Nisou
650 let Vratislavic
Přednáška Vratislavice ve světle pamětních knih farnosti, u příležitosti výročí 650 let od první zmínky o Vratislavicích: v neděli 17. 10. 2010 v 17.00 v kapli Vzkříšení – M. Remestová, provází varhanní produkce Pavla Fišera.

Koncert vážné hudby
V neděli 24. 10. 2010 v 18.00 h se bude konat koncert vážné hudby v kapli Vzkříšení. Zazní stará hudba a operní árie v podání operní sólistky paní Ivany Koupilové, viola Jiřina Goldsteinová. Zazní výběr z díla A. Dvořáka, B. Martinů, J. Křičky, W. A. Mozarta, A. Caldara, F. X. A. Mozarta, G. Verdiho … Pořádá úřad MO Vratislavice nad Nisou. Vstupné dobrovolné.

Václav Vaněk

Dělníci na vinici
Liberečtí duchovní správci do roku 1945 (30)
V posledním příspěvku jsem čtenáři slíbil seznámení s nástupcem faráře Molitora Georgem Tobiasem Wünschem. Tato mimořádně zajímavá osobnost zůstává tak trochu v ústraní historické paměti, jakkoli právě jeho působení znamenalo v mnoha ohledech zásadní zlom v kvalitě duchovní správy liberecké farnosti. Wünsch byl typickým representantem probouzejícího se barokního katolicismu a zejména liturgie

Jeho tělo bylo přeneseno ve slavnostním průvodu do milovaného kláštera ve Fuldě a zde s velkými poctami pohřbeno tak, jak si to on sám přál. Ihned po jeho smrti začalo v Německu a v Anglii jeho uctívání V roce 756 byl prohlášen za svatého.

Atributy sv. Bonifáce jsou kříž a Bible. Bible bývá někdy probodnuta na připomínku toho jak se s ní bránil před svými vrahy.

V Hanychově každý rok 5. června slavíme společně s katolíky v Německu slavnost tohoto světce, který v Čechách není příliš znám. Troufám si tvrdit, že našeho svatého Václava znají v Německu více, nežli my Češi známe svatého Bonifáce. Určitým dokladem tohoto tvrzení může být i vcelku jedinečné zasvěcení tohoto našeho kostela, kromě něhož je toto patrocinium v České republice jen v Lochách u Kutné Hory a břevnovského opatství. Sv. Bonifáci byl dříve zasvěcen také dnes poničený kostel Sv. Václava v Libici. Lze se domnívat, že na této nerovnosti mají nemalý podíl dřívější postoje Německa vůči nám. Lidé kteří náš kostel stavěli, byli většinou 26 let po jeho dostavění vystěhováni do Německa a tento kostel zde zůstal nám, kteří jsme ve většině případů přišli z jiných koutů republiky na jejich místo.

Shlíží na nás svatý Bonifác tak, jako shlížel na naše předchůdce se vztyčenou pravicí a Písmem sv. v levé ruce. Může se nám tak trochu zdát, že nám chce říci: „postarejte se o tento kostel, vy co jste sem nově přišli.“ A hlavně si zachovejte víru svých předků. To nám naznačuje kříž. A ruka s Biblí nám obrazně říká: „Čerpejte z knihy knih a berte si z ní ponaučení do svých životů. Tak tomu bylo v době, kdy jsem žil já, je tomu tak i v době vašeho života a bude tomu tak až do konce světa.“

Úplně stejná socha svatého Bonifáce, ale zhotovená z bronzu, shlíží na náměstí Fuldy pojmenovaném po tomto světci. Ve městě samotném hrají s úspěchem muzikál Svatý Bonifác a nad hrobem apoštola Němců se tyčí mohutná skvostná barokní katedrála. Byla postavena v letech 1704 – 1712. Sv. Bonifác je zde uložen v kryptě. Na pozoruhodném náhrobku je světec znázorněn, jak vyhlíží k nebi a čeká na vzkříšení v den posledního soudu. Dodnes je dóm poutním místem mnoha katolíků.

Můžeme říci, že přímluva svatého Bonifáce zde v kostele funguje zcela jistě: Kostel nebyl zbourán, přečkal všechny zlé časy a čeká na obrodu křesťanství nejen u nás. Svou pomocí a přímluvou nám pomáhá i při opravách a pomohl nám získat i varhany.

Zdeněk Skalický

Z Farnosti arciděkanství Liberec

„Veni sancte“

Ve čtvrtek 7. 10. v 18 h bude sloužena v arciděkanském kostele mše svatá biskupem naší litoměřické diecéze Msgre. Janem Baxantem na zahájení akademického roku.

Společná modlitba breviáře

V naší farnosti se budeme společně modlit část Denní modlitby církve, a to ranní chvály – každý všední den přede mší svatou v 6.40 h v kostele nebo v kapli, podle toho, kde se budou sloužit mše svaté.

Na tuto modlitbu jste všichni srdečně zváni.

Nebyli jste u biřmování?

Každé dva roky začínáme další přípravná setkání na přijetí této svátosti. Další kurs začíná v říjnu roku 2010. Všichni kdo mají již absolvovanou 8. třídu ZŠ se mohou na tento dvouletý kurs přihlásit na faře nebo v sakristii.

Uvažujete o svatbě v kostele?

Svatba v kostele není pouhým formálním právním aktem, ale něčím větším – svátostí. Bůh vstupuje mezi milující pár, aby ho posvětil a pomáhal jim v letech společného života. Proto je nutná alespoň základní příprava k sňatku. Domluvte si proto na faře svou přípravu včas, dokonce i tehdy, když neznáte přesný termín svatby!

Jste nemocní? Potřebujete duchovní pomoc?

Pomazání nemocných se uděluje starým a nemocným lidem společně v kostele jednou ročně, mimo to v naléhavých případech se neostýchejte zavolat kněze ihned! a kdyko-

Celý den – Návštěvy nemocných a seniorů *Domov důchodců na Františkově a LDN*
B.
C.
8.30 – 9.30 – Mše svatá spolu s misionáři *v ruprechtickém kostele*
D.
10.00 – 18.00 – Stan setkávání *u vodotrysků před Plazou*
E.

10.00 – 17.00 – Chvíle tichého zastavení
adorace v kostele u radnice
F.
10.00 – 12.00 – Přímluvná modlitba
v ruprechtickém kostele
G.
11.00 – 16.30 – Kavárna u Františka
na faře vedle kostela u radnice
H.
14.00 – 17.00 – Přímluvná modlitba
v kostele vedle radnice, večer po programu v kostele sv. Kříže
G.
19.00 – Večerní program – Křesťanství v manželské praxi aneb trojúhelník manžel-manželka-Bůh.
v kostele sv. Kříže
Beseda s členy Komunity Emmanuel, manžely Voříškovými.
Povídání, které bychom chtěli vést více jako besedu než přednášku, budeme směřovat k následujícím oblastem:
■ duchovní život manželů (úloha, rozdíly ve vnímání a žití víry u žen a mužů, možnosti a úskalí duchovního života)
■ rodina jako reklama křesťanství
■ vedení dětí k víře
Nemusíte se bát, že půjde o nějaké zbožné teorie nebo suché „vyčteninky". Pokusíme se vše, co budeme říkat, opřít o svědectví z vlastního života nebo o prožitky našich blízkých.
Anna a Radovan Voříškovi, manželé 22 let, mají 4 děti, ona pracuje jako účetní, on jako terapeut a speciální pedagog.
Komunita Emmanuel je společenství laiků, jehož členy mohou být lidé všech stavů (ženatí, svobodní, kněží). Je součástí katolické církve, vzešla z proudu charismatické obnovy. Stojí na třech sloupech, kterými jsou adorace, soucítění a evangelizace (nabízí široké spektrum služeb a aktivit pro lidi věřící i nevěřící). První komunity vznikly ve Francii, v ČR působí v Brně.
www.emmanuel.cz
Sobota 9. 10. 2010
Celý den – Návštěvy nemocných a seniorů
Domov důchodců na Františkově a LDN
B.
C.
10.00 – 18.00 – Stan setkávání
u vodotrysků před Plazou
E.
10.00 – 17.00 – Chvíle tichého zastavení
adorace v kostele u radnice
F.
10.00 – 12.00 – Přímluvná modlitba
v ruprechtickém kostele
G.
11.00 – 16.30 – Kavárna u Františka
na faře vedle kostela u radnice
H.
14.00 – 17.00 – Přímluvná modlitba
v kostele vedle radnice, večer po programu v kostele sv. Kříže
G.
14.00 – 17.00 – Odpoledne pro děti
v budově fary v Ruprechticích (Vrchlického 81, bus 25, zastávka Ruprechtice náměstí)
Pro děti je připraveno několik her, písniček, povídání a tvůrčích aktivit. Na závěr se projdeme s lampiónky ke kapličce.
Vítáme děti ve věku 6 – 12 let.
19.00 – Večerní program – Divadelní představení Zraněný pastýř
u vodotrysků před Plazou, za nepříznivého počasí v kostele sv. Kříže
Divadelní interaktivní příběh o člověku, který hledá podstatu svého bytí a jež sám sebe nachází až při setkání s Boží láskou.
„Zraněný Pastýř" je divadelní představení podle knihy „Raněný pastýř" Daniela Ange upravené pro jevištní provedení režisérkou Martinou Cardelli a zhudebněné mistrem Sergiem Militellem. Podle francouzského originálu s přihlédnutím k italskému scénáři hru nastudovalo divadelní sdružení z Brna-Židenic a dalších farností. Mezi herci jsou dva manželské páry a jeden kněz, vysokoškolští a středoškolští studenti i pracující. Představení se zrodilo z touhy nabídnout podnět k zamyšlení a připomenout člověku dnešní doby, že Láska je to, pro co stojí za to žít. V Liberci půjde o českou premiéru.
Neděle 10. 10. 2010
Celý den – Mše ve farnostech s předáním modlitebních úmyslů
liberecké farnosti
Na závěr každé farní mše svaté budou předány svěřené úmysly modlitby konkrétním věřícím z libereckých farností.
Aktuální informace: ve Stanu setkávání nebo na webu:

www.frantiskanskemisie.cz

Srdečně zveme
všechny členy, sympatizanty a příznivce
na

9. celostátní setkání ♡ Společenství čistých srdcí

8. 10. – 10. 10. 2010 ve Vranově n. Dyjí

Na co se můžeme těšit?
Na povídání o duchovním životě, na pouť do Podmyče ke sv. Markétě, krásnou krajinu Vranova n. Dyjí, společnou modlitbu ranních a večerních chval, mši svatou, celonoční adoraci. Bude také možnost rozhovoru s knězem a příležitost ke sv. zpovědi.

S sebou:
spacák (karimatka není potřeba)
přezůvky
příspěvek do společné kuchyně
(např. buchty nebo jiné potraviny)
100 Kč na uhrazení pobytu (kdo nemá, nevadí)

Abychom věděli kolik jídla připravit
je nutné se přihlásit do 4. 10. 2010 : na adrese: MarieAntonina@seznam.cz
nebo na tel. 731 40 27 48
Něco nového můžeš prožít, někoho nového poznat, smysluplně strávit víkend.

Těšíme se na Tebe!!!
Informace také na: www.spolcs.cz

U basiliky Santa Maria Maggiore, kde se bude konat první společná bohoslužba, budou poutníkům vydávány brožury, označení, vstupenky na středeční audienci a další. Tam také bude možné přispět částkou cca 50 Kč na pokrytí části nákladů.

15. října se bude na TV Noe konat tzv. kulatý stůl, kde se bude hovořit právě o Národní děkovné pouti. Všechny bohoslužby bude TV Noe vysílat v přímém přenosu.

Koordinátor pouti pro Diecézi litoměřickou: Petr Mikula, telefon: 416 707 522, mobil: 724 920 720, e-mail: mikula@dltm.cz.

ACEL 07/2010

Svatý Bonifác

Vysloví-li se v České republice jméno Bonifác, každý jmen znalý člověk si vzpomene na květen a ledové muže Pankráce, Serváce a Bonifáce. Ale tento květnový Bonifác má s naším svatým Bonifácem málo společného.

Z historie víme, že Bonifác bylo i jméno devíti papežů z nichž první a čtvrtý jsou svatí.

Svatý Bonifác patron našeho kostela je německý Bonifác. Pro německý lid je to patron Německa, zvláště diecéze Fulda a Durynsko, a jeden z nejvýznamnějších německých světců. Pro představu je to německý světec na takové úrovni, jako náš svatý Václav.

Rodem to však vlastně ani Němec nebyl. Narodil se v Anglii roku 672 v bohaté anglosaské rodině. Jeho původní křestní jméno bylo Winfrid. Po vychování v klášteře v Esexu složil sliby jako benediktýnský mnich. Víme také, že do svého 41. roku se věnoval vědě, vyložil Bibli, napsal první psanou gramatiku Anglie a psal také básně. Osobní přání stát se misionářem přivedlo Winfrida roku 716 do pohanského Fríska. Za cíl si dal přivést tehdejší pohanské obyvatelstvo obývající tuto oblast (dnes v Holansku) ke křesťanství. Určitě to bylo od něho odvážné rozhodnutí opustit zaběhaný pořádek ve své domovině, bohatství, pohodlí, známé lidi, kamarády a svou zemi a vydat se do neznáma do země cizí.

V roce 718 cestuje do Říma a setkává se s papežem sv. Řehořem II. Ten dává Winfridovi nové jméno Bonifác podle mučedníka, jehož svátek v Římě právě slavili (sv. Liberát, Bonifác, Servus, Rustik, Rogát, Septimus a Maxim byli umučeni r. 484, jejich oslava je 2. 7. a ostatek sv. Liberáta je od r. 1734 díky velkovévodkyni Toskánské Anně Marii v Kácově u Kutné Hory), a posílá jej jako nového Bonifáce do pohanského Duryňska. V dalších letech působil Bonifác úspěšně po celé Germánii. Je o něm také známo, že řešil spory s pohany velice rasantně. Např. pokácení posvátného dubu zasvěceného jakémusi pověrečnému bohu války.

Z jeho života víme, že zakládal kláštery, překonával rozepře a řešil různé střety s pohanskými zvyklostmi v Duryňsku, Frísku, Hesensku, Würtembersku, Vestfálsku a Bavorsku. Shromáždil kolem sebe i velký počet křesťanských přátel.

O svých misijních úspěších podával třikrát zprávu papeži přímo v Římě, kde při druhé návštěvě jej papež sv. Řehoř II. vysvětil na misijního biskupa.

Jeho další působení bylo posíleno v roce 732, když ho papež sv. Řehoř III. jmenoval arcibiskupem. Hned nato započal Bonifác své organizační dílo v německé církvi, zakládá biskupství, svolává reformní synody a v roce 744 zakládá svůj oblíbený klášter ve Fuldě. Odtud pak šíří ještě zdárněji křesťanství a křesťanské myšlenky – s pomocí svých učedníků – do celé země, která se již tehdy rozkládala na území dnešního Německa. Můžeme s určitostí tvrdit, že jeho působení bylo znát i v tehdejších Čechách i na Moravě již před působením slovanských bratří sv. Cyrila a sv. Metoděje (o nichž je známo, že se s německým klérem mnoho natrápili a že sv. Metoděj byl jedním z německých biskupů nejen křivě udán u papeže, ale že jej tento biskup i po mnoho měsíců věznil a týral). V roce 747 se sv. Bonifác stává biskupem v Mohuči. Jeho práce, kterou zasel v místech svého působení již zapustila hluboké kořeny a přinášela své ovoce.

V 80 letech chce znovu působit v pohanských krajích, kde začínal. Vše probíhá úspěšně až do Svatodušních svátků 5. června 754. Tohoto dne byl svatý Bonifác spolu se svými 52 druhy zavražděn tlupou pohanských Frísů u řeky Borne v Dokkumu.

Misie v Liberci – modlitební adopce

S blížícími se františkánskými misiemi, které v Liberci proběhnou v prvním říjnovém týdnu, chceme každého z věřících požádat k zapojení se do projektu „modlitební adopce“.

Během misií budou mít naši spoluobčané možnost napsat úmysly za sebe a své blízké s vědomím, že se za ně bude někdo chtít modlit. Záměrem tohoto projektu je modlitebně, tedy v Duchu Kristově, propojit liberecké obyvatele. Každému z vás, kdo se přihlásí, bude v neděli po misiích anebo v nejbližší době poté (při ohláškách to uzpůsobte), předán konkrétní úmysl k modlitbě. Žadateli je slíbena anonymita, pokud si to bude přát. Může se však stát, že by se s vámi v budoucnu chtěl i dostat do kontaktu, budete-li s tím i vy souhlasit (to je rovněž cíl této modlitební adopce).

Modlitební adopce je příležitost pro každého věřícího v našich farnostech. Komu neleží na srdci osud našich bližních, které potkáváme v ulicích Liberce? K podobnému zájmu o druhé nás letos vyzval i apoštolský nuncius a vloni sám papež (lze citovat některou myšlenku).

S díky za misijní tým

bratr Jakub ofm

J. Exc. Msgre. Diego Causera (v závěru velehradské slavnosti sv. Cyrila a Metoděje, 5. červenec 2010)

My nehlásáme a neuskutečňujeme evangelium proto, aby nás někdo miloval a vážil si nás. Hlásáme ho, abychom milovali a vážili si lidí. Nejsme tu proto, abychom si nechali sloužit, ale abychom sloužili. Jsme nehodní učedníci Krista, který se zřekl svého božství a v obrovském přátelství vůči lidem přijal to, že s námi nese nejnamáhavější okamžiky lidského života. Ať je pohled na nekřesťany – a v naší zemi je jich mnoho – plný sympatie a lidskosti. Nejsou to protivníci, ale bratři, kteří sdílejí převážnou část našich tužeb.

Papež Benedikt XVI. (v katedrále sv. Víta, 26. září 2009)

Každý pokřtěný a každé společenství se má vyznačovat láskou ke Kristu a ke svým bratřím.

Papež Benedikt XVI. (při bilanci své pastorační návštěvy v České republice, Vatikán, 21. prosince 2009)

„Chtěl bych na závěr vyjádřit svou vděčnost a radost ze své cesty do České republiky ... Považuji však za důležité především to, že i lidé, kteří se považují za agnostiky nebo ateisty, nám jakožto věřícím mají ležet na srdci. ... Myslím si, že církev by měla i dnes otevřít jakýsi druh „nádvoří pohanů“, kde se lidé mohou určitým způsobem napojit na Boha, aniž by ho znali a dříve než by nalezli přístup k jeho tajemství, kterému slouží vnitřní život církve. K dialogu s náboženstvími je třeba dnes přiřadit především dialog s těmi, pro které je náboženství něčím cizím, pro které je Bůh neznámý, ale kteří by přesto nechtěli zůstat jednoduše bez Boha, nýbrž přiblížit se mu alespoň jako Neznámému.“

PASTORACE

Celý život jsem odporoval duchu liberalismu v náboženství

Promluva, kterou John Henry kardinál Newman pronesl 12. května 1879 těsně po svém jmenování kardinálem, jak bylo v té době zvykem pro nově jmenované kardinály. V londýnských Times *vyšla tato promluva den poté a 14. května 1879 byla publikována italsky v* Osservatore Romano.

Děkuji za vysokou poctu, kterou se Svatý otec (Lev XIII., papežem 20. 2. 1878 – 20. 7. 1903) rozhodl udělit mojí nepatrné osobě (proneseno Newmanem italsky). Dovolím si však nyní nepokračovat ve své promluvě v tomto muzikálním jazyce, ale přejdu ke své mateřštině, protože tak budu moci lépe vyjádřit to, co v souvislosti s oznámením o svém jmenování cítím.

Chtěl bych především vyjádřit údiv a hlubokou vděčnost, kterou jsem zakusil a dosud zakouším nad velkodušností a láskou Svatého otce za to, že mne vybral k tak nezměrné poctě. Bylo to pro mne velké překvapení. Nikdy mi nepřišlo na mysl, že bych toho mohl být hoden, a zdálo se mi, že je to v rozporu s mými životními osudy. Musel jsem projít mnoha zkouškami. Přiblížil jsem se však nyní ke konci všeho a pociťuji pokoj. A možná, že jsem žil tak dlouho jen proto, abych se dočkal tohoto dne?

Stěží pomyslet, jak bych vůbec mohl čelit takovému dojetí, kdyby Svatý otec nevykonal další gesto své velkodušnosti vůči mně a neukázal mi další aspekt své jemné a dobrotivé povahy. Tušil moje znepokojení a proto mi vysvětlil důvody, pro něž mne pozvedl k takové poctě. Vedle slov povzbuzení mi sdělil, že jeho rozhodnutí bylo uznáním mojí horlivosti a služby, kterou jsem tolik let plnil v katolické církvi, a kromě toho je přesvědčen, že angličtí katolíci a dokonce i protestantská Anglie budou potěšeni tím, že jsem obdržel projev jeho přízně. Po tak laskavých slovech Jeho Svatosti by ode mne bylo vskutku necitlivé a nevděčné, kdybych ještě váhal.

Toto mi chtěl sdělit a co jsem si tedy mohl přát více? Ve svém dlouhém životě jsem se dopustil mnoha chyb. Nemám nic z oné vznešené dokonalosti, jež se nachází ve spisech světců, tzn. absolutní absenci omylů. Myslím si však, že o všem, co jsem napsal mohu říci, že obsahuje můj čistý úmysl, absenci osobních ambicí, smysl pro poslušnost, ochotu nechat se opravit, bázeň z toho, že pochybím, touhu sloužit svaté církvi a – pouze božským milosrdenstvím – také určitý úspěch. S potěšením mohu dodat, že jsem od počátku odporoval jednomu velkému neštěstí. Třicet, čtyřicet, padesát let jsem se snažil odporovat všemi svými silami duchu liberalismu v náboženství. Nikdy neměla svatá církev více zapotřebí, aby tomu někdo odporoval, než je tomu dnes, kdy se bohužel toto pochybení šíří jako smrtelná léčka po celé zemi. Při této pro mne tak významné okolnosti je namístě, abych pohlédl na celý svět, na církev svatou a její budoucnost, a snad nebude pokládáno za nevhodné, když zopakuji odsudek, který jsem již tolikrát vyslovil.

Liberalismus na náboženském poli je nauka, podle níž v náboženství není žádná positivní pravda a jedno krédo je stejné jako druhé. To je přesvědčení, kterému se každým dnem dostává více síly a kreditu. Je to popření náboženství jakožto pravdy. Učí se, že všechna náboženství musejí být tolerována, protože všechna jsou jen otázkou názoru. Zjevené náboženství prý není pravdou, nýbrž cítěním a osobní preferencí, nikoli objektivním a zázračným faktem. A každý jedinec má právo připisovat mu cokoliv, co nejvíce oslovuje jeho fantasii. Zbožnost se prý nezakládá na víře. Je možné navštěvovat protestantské nebo katolické kostely, účastnit se bohoslužeb v obou a nepatřit nikam. Lze se bratřit a mít společné myšlenky a cítění a vůbec si přitom neklást problém společného učení a necítit ani jeho potřebu. A poněvadž je náboženství tak osobní záležitostí a soukromou věcí, je třeba jej absolutně vyloučit ze vztahů mezi lidmi. Kdyby někdo měnil náboženství každý den, co je tobě do toho? Zkoumat náboženství někoho druhého není méně indiskrétní než pátrat po jeho ekonomickém zázemí nebo po jeho rodinném životě. Náboženství naprosto nemá být pojivem společnosti.

Občanská moc byla až doposud křesťanská. I v zemích odloučených od církve, jako je moje vlast, za mého mládí ještě platilo: „Křesťanství je zákonem státu“. Občanská struktura společnosti vytvořená křesťanstvím, dnes zavrhuje křesťanství. Citované rčení a další podobná už zmizela anebo se vytrácejí, a na konci století, nezasáhne-li Bůh, zmizí úplně. Doposud se mělo za to, že náboženství svými nadpřirozenými sankcemi dokáže zabezpečit našemu obyvatelstvu zákon a řád. Nyní se filosofové a politici snaží vyřešit tento problém bez pomoci křesťanství. Namísto autority a učení církve podporují naprosto sekularizované školství, určené k tomu, aby každému jedinci dalo pochopit, že být řádným a pracovitým člověkem přináší osobní výhody. Jsou předkládány velké principy, které mají nahradit náboženství a kterých by se takto vychované masy měly držet, tedy etické pravdy v nejširším smyslu: spravedlnost, dobrota, čestnost atd.; zkrátka získaná zkušenost i ony přirozené zákony, které spontánně existují a působí ve společnosti a v záležitostech sociálních i psychologických, např. ve vládě, v obchodě, ve finančnictví, ve zdravotnictví a ve vztazích mezi státy. Pokud jde o náboženství, jde prý o privátní luxus, který si někdo může dovolit, pokud chce, ale za který samozřejmě musí platit a který druhým nelze vnucovat ani obtěžovat druhé tím, že ho sám praktikuje.

Všeobecné charakteristiky této velké apostase jsou všude stejné, ale v podrobnostech se liší stát od státu. Budu mluvit nyní o své zemi, kterou znám nejlépe. Obávám se, že zde bude mít velký úspěch, třebaže si lze stěží představit, jak skončí. Na první pohled by bylo možné se domnívat, že Angličané jsou svým smyšlením mnohem více náboženští, než je tomu na evropské pevnině, jež, jak se zdá, staví na atheismu. Naším neštěstím však je, že i přesto stejně jako

proti. O tom, jak velkou starost si euroúředníci dělají, pokud jde o cítění subhumánních tvorů, vypovídá jedna pasáž ze stanoviska Evropské komise: „Tato směrnice by se měla vztahovat také na plody savců, jelikož z vědeckých důkazů vyplývá, že u těchto forem existuje v poslední třetině jejich vývoje zvýšené risiko, že vnímají bolest, utrpení a strach, což může rovněž nepříznivě ovlivnit jejich další vývoj. Je rovněž vědecky doloženo, že postupy prováděné na embryích a plodech v ranějším stadiu vývoje mohou způsobit bolest, utrpení, strach nebo trvalé poškození, pokud je těmto vývojovým formám umožněno žít déle než po dobu prvních dvou třetin vývoje.“ Tolik o savcích. Co říká Evropská komise o lidech, o lidském embryu? Ani slovo.

Tomáš Beran

Foto

- Petr Nečas a Roman Joch na konferenci Občanského institutu „Rodinná politika“

---

[1] http://tinyurl.com/3x5dwl4
[2] http://tinyurl.com/35rnh3w
[3] http://tinyurl.com/35munf4
[4] http://judiciary.house.gov/Legacy/jess0720.htm
[5] http://tinyurl.com/2vogjhy
[6] http://tinyurl.com/3xh624e
[7] http://tinyurl.com/38ce2ng
[8] http://tinyurl.com/344qtgs

ZPRÁVY Z FARNOSTÍ

Národní pouť do Říma 2010

Koncem září uplyne rok od historicky významné události pro Českou republiku, kdy ji ve dnech 26. – 28. 9. 2009 poprvé navštívil papež Benedikt XVI. Jak je v církvi tradicí, jako projev vděčnosti vyhlašují biskupové Čech, Moravy a Slezska Národní pouť do Říma ve dnech 9. – 11. 11. 2010.

Program Svatého otce v České republice byl velmi bohatý a jeho návštěva měla široký dopad na naši společnost, jak o tom hovořil pražský arcibiskup a předseda České biskupské konference Msgre. Dominik Duka OP během posledního plenárního zasedání na začátku letošního července na Velehradě a shodují se na tom všichni biskupové českých a moravských diecézí.

„Jestliže celá evropská kultura byla hluboce formována křesťanským dědictvím, platí to obzvláště pro české země, neboť díky misijnímu působení svatých Cyrila a Metoděje v 9. století získal staroslověnský jazyk poprvé psanou podobu. (…) České země byly historicky a územně – tím, že se nacházejí v srdci evropského kontinentu na křižovatce severu a jihu, východu a západu – místem setkávání různých národů, tradic a kultur. Nelze popřít, že to, co někdy bylo příčinou třenic, se dlouhodobě ukázalo jako plodné setkání. Odtud pramení rozhodující role českých zemí v intelektuálních, kulturních a náboženských dějinách Evropy: občas byly bitevním polem, častěji však mostem,“ uvedl Svatý otec v prvním projevu na ruzyňském letišti těsně po příletu 26. září 2009 a na témže místě se loučil 28. září slovy: „Ve chvíli slavnostního rozloučení vám chci vyjádřit své poděkování za štědrou pohostinnost, které se mi dostalo během krátkého pobytu v této nádherné zemi.“ Texty všech promluv a informace o průběhu návštěvy Benedikta XVI. jsou dostupné na www.navstevapapeze.cz.

Nyní budou mít možnost všichni, kteří chtějí vyjádřit papeži vděčnost za jeho návštěvu, vykonat děkovnou pouť do Říma, srdce katolické církve.

PRAKTICKÉ INFORMACE K POŘÁDÁNÍ POUTI

Pouť byla plánována již delší dobu, ale teprve 13. srpna byl Vatikánem potvrzen termín konání poutě. Je tedy nutné vše připravit a zorganizovat v poměrně krátkém čase.

Dopravu do Říma a zpět včetně ubytování by si měly zajistit jednotlivé farnosti nejlépe přes osvědčené cestovní kanceláře. Koordinátor poutě P. Dokládal doporučuje např. CK VOMA Třebíč nebo CK AVETOUR, cena by se mohla pohybovat kolem 5 000 Kč. Je možné cestovní kancelář zajistit také přes diecézního koordinátora poutě Petra Mikulu. Prosíme jednotlivé farnosti, aby diecéznímu koordinátorovi nahlásili počet svých poutníků. Bude tak možné odhadnout celkovou účast na bohoslužbách v Římě.

(řekněme: do mezního bodu). Neumím přeložit do srozumitelné češtiny tenhle fysikální pojem, ale snad bych – metaforicky – mohl říct, že tam někde je pekelná brána. To je však příliš „silný“ výraz, tak „silný“, že v našem hmotném světě k němu nelze nic přiřadit. V našem světě jsme však my, lidé, těmi svobodnými bytostmi, které stvořil Pán. Daroval nám nesmrtelnou duši. Neseme si ji v jistém smyslu s sebou a přišli jsme s ní až k okraji singularity. Jednoho z nás, Romana Jocha, události postavily kousíček stranou, díky tomu nám může na tu singularitu ukázat a říct: „Podívejte se, kam jsme se nechali dovést!“

Nepřeceňuji roli poradce předsedy vlády, právě proto jsem svým způsobem rád, že se strhl takový nenávistný povyk. On totiž tu formálně nepříliš významnou posici dramaticky posiluje, což skýtá české společnosti šanci zkusit se odvrátit od okraje propasti, od té hrany, která nám zazněla, když ji rozkmitaly absurdní ataky (útoky) na pana Jocha. A možná tu šanci dostáváme díky Tomu, Kdo našeho bratra Romana vybral pro určitý úkol. Já si to aspoň myslím. Jak říká Výbor pro sexuální menšiny, chce to něco tady už konečně změnit.

Na serveru amerického časopisu National Catholic Register, který vychází už od roku 1927, si píše blog pan Matt Archbold. Počátkem září ho zaujala zpráva o vyšetřování v Marylandu, kde dva potratáři zranili ženu: Policie na klinice, kam přišla analyzovat dokumentaci, našla v lednici desítky zabitých nenarozených dětí. Není to poprvé. Před několika měsíci se na potratové klinice ve Philadelphii našly také nádoby s částmi zabitých nenarozených dětí. Pokud zrovna dítě jdoucí na smrt nemá takové štěstí, jako měla Gianna Jessenová, která o něm pak jako dospělá směla promluvit v americkém Kongresu[4], mohou se zbytky jeho tkání stát fetišem v kultu smrti, který za slavnostních fanfár doktorky Gajdůškové bude vyznávat příští civilizace Západu.

Svou kulturu formuje takovým způsobem, že lidstvo je stále víc chápáno jako „problém“, to správně postřehl i Matt Archbold. Zvířata jsou povyšována a dostává se jim práv lidí, zatímco na člověka se hledí jako na zvíře. Je to absurdní? Jistě, jenže takový už je pokrok, který se domnívá, že důsledný skepticismus nese tu nejfantastičtější perspektivu poznání. Eva už si kousnout do takového vychvalovaného jablíčka kdysi zkusila, a co to způsobilo, poznáváme dodnes.

Evropský ostrov západní civilizace po letech složité byrokratury právě přijal směrnici o ochraně zvířat používaných pro vědecké účely. Komise evropských biskupských konferencí postřehla, že návrh dokumentu od autorů z Evropské komise zakládal riziko experimentování s embryonálními kmenovými buňkami, a protestovala proti tomu.[5] Při rozpravě Evropského parlamentu se k tomuto aspektu ze všech poslanců, mezi nimiž je mnoho křesťanů(!), vyjádřil jeden jediný člověk, Slovenka Eva Záborská, která zdůraznila, že když bez garance vedení EU tyto buňky budou používány, nemůže sama pro návrh hlasovat. Poznamenala, že zavedená kultura kompromisu vyústila do neschopnosti říct, co je ethicky přijatelné, avšak v otázce embryonálních kmenových buněk není z ethických důvodů žádný kompromis možný. Pokud Evropská rada a Evropská komise nemohou Evě Záborské zmíněnou garanci poskytnout, pak bude třeba podle ní definovat, jak Evropská unie vůbec chápe lidskou bytost.[6] Protože vedení EU zmíněnou garanci dát nemohlo, poslankyně se postavila proti směrnici. V odůvodnění postoje uvedla: „Smernica je dôkazom toho, že ako ľudia cítime zodpovednosť za ostatné živé tvory na zemi, ale zároveň je aj smutným svedectvom toho, ako málo si vážime ľudský život. Sme pripravení obmedziť využívanie opíc na výskum len na účely zachovania druhu a v prípade ohrozenia ľudského života. Aj to len vtedy, ak sa dokáže, že žiadna iná metóda nie je vhodná. Ale nie sme schopní poskytnúť rovnako prísnu ochranu ľudskému plodu, nenarodeným deťom ani genetickej informácii. Bohužiaľ pri tejto správe som sa cítila tak trochu ako na Planéte opíc.“[7] Když už bylo po všem, vydali jen jako formalitu písemné prohlášení s odsudkem experimentů na lidských embryonálních kmenových buňkách europoslanci Zuzana Roithová a Janusz Wojciechowski. Sečteno: ze 736 poslanců se 3 nějakým způsobem, a z toho jen jedna efektivně, nahlas vyslovili

jinde povede k atheismu, třebaže se z atheismu nutně nerodí. Je třeba připomenout, že náboženské sekty, které se objevily v Anglii před třemi stoletími a jsou dnes velmi silné, se zavile stavějí proti jednotě církve a státu a přály by si odkřesťanštění monarchie a celého jejího aparátu, přičemž argumentují tím, že by tato katastrofa učinila křesťanství čistším a silnějším. Princip liberalismu je nám tak vnucován samotnými okolnostmi. Uvažme důsledky působení všech těchto sekt. Se vší pravděpodobností představují náboženství, ke kterému se hlásí polovina obyvatelstva, a nezapomínejme, že naší vládou je demokracie. Je to jakoby mezi dvanácti lidmi, kteří byli náhodně vybráni na ulici a mají zajisté i svůj podíl na moci, jich sedm patřilo k různým náboženstvím. Jak ovšem mohou dosáhnout jednomyslné působnosti na místní i národní úrovni, když každý usiluje o uznání vlastní náboženské denominace? Každé rozhodnutí by bylo blokováno, pokud by argument náboženství nebyl úplně vyloučen. Nic jiného tedy nelze dělat. A za třetí nezapomínejme, že v liberálním myšlení je mnoho dobrého a pravdivého; stačí citovat například principy spravedlnosti, cti, střídmosti, sebekontroly, dobročinnosti, které, jak jsem již zmínil, patří mezi nejvíce proklamované principy a tvoří přirozené zákony společnosti. Jedině tehdy, až si povšimneme, že tento krásný seznam principů je pojímán tak, aby naprosto odstranil náboženství, jsme nuceni liberalismus odmítnout. Vskutku, nikdy neexistoval tak dovedně připravený plán Nepřítele, který by měl tak velké šance uspět. A skutečně dosahuje svých cílů v široké míře, přitahuje do svého dosahu mnohé schopné, seriosní a poctivé lidi, vážené starce obdařené dlouhou zkušeností i mládež s jejími krásnými nadějemi.

Tak se mají věci v Anglii, a bylo by dobré, aby si to všichni uvědomili. Netřeba se však vůbec domnívat, že jsem tím zastrašen. Zajisté se mi to nelíbí, protože se domnívám, že to může působit škodu mnohým duším, ale v žádném případě nemám strach, že by to mohlo zabránit vítězství Božího Slova, svaté církve, našeho Všemohoucího Krále, Lva z kmene Judy, Věrného a Pravdivého, a Jeho náměstka na zemi. Mnohokrát bylo křesťanství v situaci, kdy se zdálo, že mu hrozí smrtelné nebezpečí. Proč bychom se tedy měli děsit nové zkoušky. Toto je absolutně jisté. Avšak to, co je v těchto velkých výzvách jedině nejisté a představuje jediné velké překvapení pro všechny, je způsob, jakým jednou Prozřetelnost ochrání a zachrání svoje vyvolené. Někdy se nepřítel promění na přítele, někdy je vysvlečen ze svojí jedovatosti a agresivity, někdy se sám rozpadne na kusy, někdy se rozvine natolik, nakolik to prospěje nám, a pak zmizí. Církev normálně nemusí dělat nic jiného než pokračovat v tom, co má dělat: v důvěře a v pokoji být klidná a očekávat Boží spásu. „Pokorní budou vlastnit zemi, budou se těšit z hlubokého klidu“ (*Žl 37, 11*).

Z Osservatore Romano, 9. dubna 2010

Bl. John H. kard. Newman / www.radiovaticana.cz/clanek.php4?id=13333

Hlavní data nového blahoslaveného John Henry kardinála Newmana C. O.

21. 2. 1801		Narozen Londýn
9. 10. 1845	44.6	Konvertoval
30. 5. 1847	46.3	Vysvěcen na kněze Kněz Konfederace oratoriánů sv. Filipa Neriho
12. 5. 1879	78.2	Vyzdvižen na kardinála
12. 5. 1879	78.2	Jmenován Kardinál-jáhen Svatého Jiří ve Velabro (antická římská čtvrť)
11. 8. 1890	89.5	Umírá
19. 9. 2010		Blahoslaven

www.catholic-hierarchy.org/bishop/bnew.html

Katechismus katolické církve (4)

5. BŮH JE NEJVÝŠ SPRAVEDLIVÝ, DOBROTIVÝ A MILOSRDNÝ

15. Co znamená: Bůh je nejvýš spravedlivý?

Bůh je nejvýš spravedlivý, znamená: Bůh všechno dobré odměňuje a všechno zlé trestá.

16. Co znamená: Bůh je nejvýš dobrotivý?

Bůh je nejvýš dobrotivý, znamená: Bůh pečuje otcovsky o své tvory, všechno dobré máme od něho.

17. Co znamená: Bůh je nejvýš milosrdný?

Bůh je nejvýš milosrdný, znamená: Bůh odpouští hříchy každému, kdo jich kajícně lituje.

Bůh je nejvýš spravedlivý. – Bůh nemusí odměnit nebo potrestat hned na světě, poněvadž nikdo neujde jeho soudu na věčnosti. Říká se: „Mlýny Boží melou pomalu, ale jistě. Bůh nevyplácí každou sobotu, ale nikomu dlužen nezůstává."

Hříšníkům se vede na světě leckdy dobře a zdají se být šťastni. Proč? Protože Bůh je nejvýš spravedlivý, ale i vševědoucí. On ví dobře, kdo setrvá ve hříchu a zemře bez pokání ve svých hříších. Poněvadž nemůže takového člověka odměnit v nebi za jeho dobré služby, které přece i zlý tu a tam v životě vykonal, proto tím hojněji jej odměňuje již zde na zemi.

Ale o takovém štěstí svatý Augustin řekl: „Jak hrozné je štěstí hříšníka!" A dodává prosebně: „Zde na světě, mne, Pane, řež, bij a pal, jak chceš, ale tam na věčnosti mne ušetři." Nedej se proto mýlit zdánlivým štěstím některých hříšníků zde na světě.

Kromě toho pamatujme na to, že na štěstí pozemském mnoho nezáleží, poněvadž zde na světě trvá všechno jen krátce. Nejvíce záleží na tom, jaké to bude po smrti na věčnosti, neboť tam to trvá bez konce, věčně!

Bůh je nejvýš dobrotivý. – Bůh odívá „polní lilie" a živí „(nebeské) ptáky" (srov. Mt 6, 26 – 30). Oč více pečuje o blaho naše! Děkuješ za všechno modlitbou každé ráno a večer, před jídlem a po jídle? Jdeš mu poděkovat každou neděli a zasvěcený svátek zbožnou účasti na mši svaté?

Bůh je nejvýš milosrdný. – Smiloval se po hříchu prvotném: „Tak Bůh miloval svět, že dal svého jednorozeného Syna, aby nikdo, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný" (Jan 3, 16). Čeká také na obrácení hříšníka: „Nemám zalíbení v hříšníkově smrti, ale aby hříšník své chování změnil a byl živ" (Ez 33, 11).

Další vlastnosti Boží. – Bůh je nejvýš moudrý, poněvadž řídí všechno tak, že vždycky dosahuje nejsvětějších úmyslů. – Bůh je nejvýš svatý, poněvadž je naprosto dokonalý, miluje jen dobro, je vznešený a budí v nás úctu: „Svatý, svatý, svatý je Hospodin (, Bůh) zástupů" (Iz 6, 3). – Bůh je nejvýš pravdomluvný a věrný, protože vše, co mluví, je pravda, a vše, co slíbí a čím hrozí splňuje.

Jak dokonalý je Bůh! Hleď se mu co nejvíce podobat i ty! V čem se musíš ještě polepšit, aby ses mu více podobal? „Buďte dokonalí. jako je dokonalý váš Otec nebeský" (Mt 5, 48).

6. BŮH JE TROJJEDINÝ

18. V kolika osobách je Bůh?

Bůh je ve třech osobách. Tři božské osoby jsou: Otec, Syn a Duch svatý.

19. Zač děkujeme jednotlivým božským osobám?

Jednotlivým božským osobám děkujeme za to, že Bůh Otec nás stvořil, Bůh Syn nás vykoupil a Bůh Duch svatý nás posvětil.

20. Kterým společným jménem nazýváme tři božské osoby?

Tři božské osoby nazýváme společným jménem trojjediný Bůh nebo nejsvětější Trojice.

Odkud se dovídáme o třech božských osobách? – Z Písma svatého. Například po křtu Páně zjevil se nebeský Duch svatý v podobě holubice a zazněl hlas nebeského Otce: „Tento je můj milovaný Syn, v něm má zalíbení" (Mt 3, 17). Než vstoupil Pán Ježíš na nebe, řekl apoštolům: „Jděte tedy, získejte za učedníky všechny národy a křtěte je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého" (Mt 28, 19).

Tajemství křesťanské víry. – Otec nebeský je Bůh, Syn Boží je Bůh a Duch svatý je Bůh. Jsou to tři rozličné osoby, každá z nich je pravý Bůh, a přece je Bůh toliko jediný. Tato pravda se nedá pochopit lidským rozumem. Stále však této pravdě věříme, poněvadž nám ji zjevil sám Syn Boží, který se stal člověkem, Ježíš Kristus. I v přírodě jsou různá tajemství. Například, kdo dovede pochopit, co je život? Vědci uměle sestrojují zá-

ticko-úřednickém prostředí tedy nevidí problém uvnitř, ale venku.

Je to starší zápis. Z června. Tedy týdny před ohláškou, že poradcem premiéra pro zahraniční politiku a lidská práva se stane ředitel Občanského institutu Roman Joch (pozn. red.: častý přispěvatel a přítel Obrázku libereckých farností). Už už chtěli začít s další proměnou společnosti a jako na potvoru jim do toho přišel doktor Joch, chce se mi podotknout. Výmluvnější ale bude jiný pohled: Léta ti aktivisté kutí na základech kulturní revoluce, za socialistů se jistě těšili plné podpoře, za premiéra Topolánka (se Stranou zelených co koaličním partnerem) spíše mlčelivému souhlasu, až jim do toho letos přišel takový politický vývoj, jehož důsledkem je nějaký doktor Nečas v čele vlády a doktor Joch jako jeho poradce. S nimi společnost sotva budou dál měnit, jak zamýšleli. Ale členové Výboru pro sexuální menšiny už v červnu měli tušení, jak ukazuje jiná pasáž z citovaného zápisu: Diskutovali jsme také „o budoucnosti výboru a poradních orgánů vůbec. Jiří Hromada uvedl, že pokud dojde k oslabení činnosti výboru, nastane období větší aktivity a příprav občanského sektoru. Klára Laurenčíková doplnila, že nevládní organizace budou muset spojit své síly a být důraznější ve svých požadavcích."

Když se nedávno setkal doktor Joch s vládním zmocněncem pro lidská práva v rádiu, Michael Kocáb ho tam vybízel: „Máme 40 výborů a pracuje pro nás přes 1 700 dobrovolníků. A to je obrovská intelektuální síla, kterou můžete jakýmkoliv způsobem využít."[2] Ne, těch 1 700 lidí nejsou jen revolucionáři typu pana Hromady, ale v principu výrok pana Kocába dosvědčuje pravdivost slov presidenta Václava Klause o vlivu nikým nevolených „engoistů", slov, která budí děs a hrůzu. Mezi „engoisty" celkem logicky a pak také v levé části politického spektra (pozn. red.: non-governmental organization-NGO, nevládní organizace).

První místopředsedkyně Senátu Alena Gajdůšková, pedagožka ze Zlínska, které listopad 1989 udělal čáru přes nadějnou komunistickou kariéru, dala zmíněné hrůze průchod na schůzi horní parlamentní komory, kde oslovila premiéra Nečase: Legitimizací názorů Romana Jocha vydělujete naši republiku z civilizovaného světa.[3]

Přidala tak svůj hlas do chóru, který burcuje proti Romanu Jochovi už od léta: Fašista! Fašista! Fašista! S úžasem poslouchám a čtu všechny ty projevy. Jako vlna za vlnou z rozbouřeného moře dopadají na břeh. Pravda, většinou se tříští buď o Jochova argumentační skaliska, anebo o vlnolamy jeho sarkasmů na neškodné kapky, ale v mediálním diskursu (debatě) mají zlý dopad. Demagogie, hnací síla těch vln, totiž prosákla půdu, na které roste veřejné mínění.

Co vlastně znamená doktor Joch, že se ultralevice, levice a aktivisté z NGO spojili a narychlo zbudovali jaderný reaktor? (Jiný zdroj energie pro doslova kosmickou kanonádu v médiích proti doktoru Jochovi totiž nevidím.) Ředitel Občanského institutu sám o sobě neznamená samozřejmě nic, jenže je to člověk, který díky předsedovi vlády náhle vstoupil do centra těžce pokřiveného veřejného myšlenkového prostoru jako obhájce řady přirozených pravd.

Člověk je svobodná bytost, protože ji stvořil Bůh, říká pan Joch. Vyděluje nás tím z civilizace? Ne. Poukazuje tím na skuteč-

nost, že civilizace postkřesťanského okcidentu (západu) je přetvářena v nelidskou. A zbrojnoši této přeměny mu jeho ideový zločin nikdy neodpustí.

Poslechl jsem si všechny rozhlasové a televizní rozhovory a diskuse s doktorem Jochem a přečetl všechny rozhovory a komentáře, které k jeho poradní nominaci od léta v médiích středního proudu vyšly. Můj celkový závěr z nich je, že jako tlustá rudá fixa obtáhly linie zakřivení prostoročasu, v němž žijeme. Ano, stojíme u jakési hranice, za kterou se prostoročas náhle propadá do singularity

ky mezi ní a mnohými státy, jež vypočítává na str. 8 a 9.

Prohlašuje, že celý český národ je proti nacistické vládě a také velká většina slovenského národa; mezi jiným si stěžuje na spojení s pohansko-nacistickým Německem, a stěžuje si, že byla vyhlášena válka proti Polsku, Anglii, Spojeným státům americkým, Rusku a Jugoslávii.

V přesvědčení o konečném vítězství Spojenců a že se Slovensko navrátí jako část Česko-Slovenské republiky, president Beneš předvídá, že dnešní situace vztahů mezi Svatým stolcem a česko-slovenskou vládou bude působit obtíže a reakce na konci války, když Německo bude poraženo a Slovensko, jak je dnes, se bude nacházet ve velmi trapné situaci. Navrhuje tedy nyní návrat k dřívějším vztahům, určeným v „Modus vivendi" z roku 1927, a to návrat bez jakýchkoliv jednání. Bude-li se Svatý stolec domnívat, že tato akce není možná nebo vhodná anebo možná pouze v omezeném rozsahu vzhledem k válečným událostem, československá vláda se spokojí s vyjádřením názoru Svatého stolce. Domnívá se, že je lépe upravit nyní stav styků Česko-Slovenska se Svatým stolcem než později, až se vynoří tolik otázek a sporů pro nové národní a mezinárodní, politické, hospodářské a náboženské uspořádání. Mnoho jiných podrobností je vyjádřeno v přiloženém memorandu.[10]

Ve vatikánském státním sekretariátě hned zjistili, že „konec některé stránky nesouhlasí se začátkem další ... že některá řádka byla přeskočena, a tak v některých případech bylo třeba odhadnout smysl."[11]

[8] Tamtéž, č. 297, s. 425 – 426.

[9] Tamtéž, V, č. 27, s. 115 – 117.

[10] Tamtéž, VII, č. 237, s. 408 – 409.

[11] Tamtéž, s. 409, pozn. 1.

Jaroslav V. Polc

Tabulka a graf

- Ani v době Rakousko-Uherského vyrovnání nebyl vzat v potaz, vedle práv historických, ani samotný početní stav národností na území monarchie. Avšak Masaryk šel ještě dál. Aby mohl nový stát vytvořit, přijal za svou utopickou vizi „československého národa", která ovládla i obě „vědecká sčítání za 1. republiky (tabulka). Tato vize vedla také ke krátkozraké radikalizaci sudetoněmeckého hnutí, a následně k úmyslu Mnichova, o němž jsme psali. K tomu přistoupila i chybná zahraniční politika, což nakonec vedlo k zániku státu. Graf ukazuje národnostní složení na území ČSR v roce 1945. Republika pak byla okleštěna o Podkarpatskou Rus a nastal „odsun" asi 2,6 mil. sudetských Němců. K jejich vysídlení došlo nejen v důsledku války, ale i v důsledku Benešova plnění jiné vize – diktátora Stalina – podle níž měly přesuny chudých Němců z Polska a Čech způsobit v Německu sociální napětí, které (podle Stalinových představ) mělo napomoci k revoluci a k rozšíření tábora socialismu. Bez Němců a Rusínů se zdálo, že aspoň v této okleštěné republice bude vize Masaryka a jejího vykonavatele Beneše nějak naplněna. Ale republika se držela jen totalitním bolševickým zřízením. Po pádu komunismus se utopický společný „stát Čechů a Slováků", ale i Maďarů (!) rozpadl. Po vstupu do Evropské unie, jímž začíná utopie nová, tak z utopie Masaryka, kromě hrozných osudů miliónů lidí, nezbylo nic.

redakce

ZPRÁVY JINDE NEDOSTUPNÉ

Co v médiích nebylo (27-10/2010)

Zdravím čtenáře!

Začnu dnes citátem: „Předtím, než budou tyto děti svěřovány do těchto rodin, je tedy nutné změnit společnost." Tuto větu čtu v zápisu ze schůze vládního Výboru pro sexuální menšiny[1)], který diskutoval o vhodnosti, jak on říká, „hetero/homosexuální rodiny" pro výchovu dítěte. Zástupce ministerstva práce a sociálních věcí tam totiž nahlédl, že normální rodina je pro výchovu nejvhodnější a že dítě z „homosexuální rodiny" prý „může být ve společnosti znevýhodňováno". V aktivis-

rodky rostlin, a ony přece nevzklíčí. Proč nevzklíčí? Oněm zárodkům chybí síla růst, život, jsou dělány uměle. A podobně jsou ještě jiná tajemství v přírodě. Ještě větší tajem-

ství jsou nadpřirozená – ve svaté víře. A z nich největším tajemstvím je, jakým způsobem je jediný Bůh ve třech osobách.

Svátek Nejsvětější Trojice je první neděli po Hodu Božím svatodušním. Tímto svátkem končí doba pro velikonoční svaté přijímání.

Znamení svatého kříže. – Kříž děláme malý: to je palcem pravé ruky na čele, ústech a hrudi (při evangeliu), a velký: pravou rukou od čela k hrudi a od levého ramene k pravému. Levou ruku máme přitom na prsou. – Tímto znamením vyznáváme víru v Boha trojjediného a dovoláváme se jeho pomoci. Je to modlitba sice krátká, ale velmi účinná. Udělej proto zbožně svatý kříž hned ráno, když vstáváš, večer, když uléháš, před prací a po práci, v pokušení a v nebezpečí. Zvlášť účinné je znamení svatého kříže svěcenou vodou. Matka dělá křížek na čele svému dítěti, dokud se ještě neumí modlit samo. I později mu rodiče dělají křížek na čele, zvláště když se ponejprv chystá k svaté zpovědi a k svatému přijímání, když se s nimi loučí před delším odchodem z domova, před sňatkem a v hodinu smrti. Své požehnání doprovázejí slovy: „Požehnej a opatruj tě ode všeho zlého všemohoucí a milosrdný Bůh: Otec, Syn a Duch svatý. Amen."

V každém křesťanském příbytku na čelném místě má být zavěšen posvěcený kříž. Je to posvátný znak naši katolické víry a vděčná vzpomínka na to, že na kříži umřel za nás Pán Ježíš.

Častěji poděkuj Bohu Otci za to, že tě stvořil. Bohu Synu za to, že tě vykoupil. Bohu Duchu svatému za to, že tě posvětil. Vděčně se modlívej: „Sláva Otci i Synu i Duchu svatému, jako byla na počátku i nyní i vždycky až na věky věků. Amen."

Foto

- Kříž je pro nás katolíky jedním z nejstarších a nejznámějších symbolů. I ještědské kříže mají svoji dlouhou historii. První kříž na vrcholu byl vztyčen v roce 1737, byl kamenný a vydržel až do roku 1812, kdy byl povalen. Tradice křížů na vrcholu však pokračovala dál, i když po roce 1834 už jen kříži dřevěnými. Prozatím poslední pochází z roku 1990. Jeho předchůdce byl v 80. letech 20. století tajně uříznut, údajně na pokyn tehdejšího komunistického předsedy národního výboru v Liberci.

RODINA A ŠKOLA

Čas dětí a rodičů

– Adaptační kurs pro mladé apoštoly

Abrahám řekl: „Nechť se nezlobí můj Pán a dovolí mi mluvit ještě tentokrát. Snad se jich tam (v Sodomě) najde jen deset." Pravil: „Nezahubím kvůli deseti" (1 Mojž 18, 32).

Bylo jí necelých třináct let, když jí – vyhlášené krásce ze středně významné římské rodiny – nabídl sňatek syn prefekta. „Ať mne dostane ten, který si mne vyvolil jako první, Pán Ježíš!" odpovídá dívka. Otec nápadníka ji obviní z modlářství a později ještě z čarodějnictví. Je odvedena do veřejného domu a svlečena, vlasy však milosrdně za-

halí její tělo. Nikdo se jí ani nedotkne. Poté se ji neúspěšně pokusí upálit a nakonec jí setnou hlavu. Píše se rok 304, císařem je Dioklecián a příklad svaté Anežky Římské spustí vlnu obrácení mezi římskou patricijskou mládeží.

Je jí patnáct let a právě nastoupila na střední školu. Třída absolvuje adaptační kurs pro studenty prvního ročníku, který pořádá externí agentura. Je páteční večer, šero, svítí svíčky. Instruktor hovoří tlumeným hlasem: „Kdo souhlasí se sebevraždou, postaví se doprava. Kdo nesouhlasí, postaví se doleva. Jeden student z každé skupinky svůj názor vysvětlí.“ Třída se rozdělí na dvě stejně velké poloviny, naše nadšená začínající studentka je na straně odpůrců sebevraždy. „Trest smrti. Souhlasící doprava, nesouhlasící doleva.“ Ve velikosti obou skupin je již patrný rozdíl. „Potrat!“ Na straně nesouhlasících stojí jen pár dětí. A hra pokračuje: Antikoncepce! Manželská nevěra! Jediná studentka stojí proti celé třídě včetně učitelky. Porno! Homosexuální styk! Skupinový sex! Naše málo adaptovaná studentka je téměř celý zbytek hry osamocena, a dokud je schopná mluvit, vysvětluje. Potom již jen mlčky stojí.

Píše se rok 2010 a v České republice vládne demokracie. Nikomu nehrozí upalování ani usekávání hlav a většině lidí ani nucená prostituce. Hrozí nám jen osvědčené psychologické hry, které „nenásilně“ vedou děti k tomu, aby přijaly konformní názory mýlící se většiny. Pořádá je ministerstvem školství akreditovaná agentura Signum.

Za Adélou Semínovou přijde později několik spolužaček a poděkuje jí za její statečnost a příklad. Nikdo se jí nesměje.

Diskutující Josef Novák 14. 9. 2010 08.53: neteř

Článek mě oslovil, vyprávěl jsem ho doma dětem, byla u nás i neteř. Chodí do sedmé třídy. Její reakce, kterou mi pak sdělila mě dost zranila:“To jí rodiče nakukali.“ Odpověděl jsem jí po chvilce něco o tom, jestli spíš těm ostatním dětem někdo nenakukal lež. Večer jsem si vzpomněl, že se neteř dívá hodně na televisi.

David Petrla / www.radiovaticana.cz/clanek.php4?id=13322

– Kdo si hraje, nezlobí …

Dovolte mi malou úvahu o hraní a hračkách a pár záchytných bodů k dnes tak nelehkému rozhodování při jejich nákupu.

Dítě je ve své podstatě osoba, kterou bychom měli brát vážně. Tím zvláštním na dětství je jeho *rozvoj*, k čemuž si s sebou dítě na svět přináší vlastnosti, jako je *otevřenost* a *tvárnost*.

To s sebou nese velké možnosti, ale i nebezpečí. Na jedné straně čekají síly a schopnosti dítěte na rozvinutí a zdokonalování, na druhé straně zde hrozí i špatné postupy a úskalí.

Hra je činnost, kterou je možné vykonávat *bez zvláštního úsilí*. Pozoruhodné je, že je vždy brána velmi vážně, děti (a dokonce i dospělí) se na ni plně soustředí a jsou jí zcela pohlceny. Hra je příležitostí, jak se nenuceným způsobem vžít do určitých *rolí* a *modelů chování* a jak je vykonávat[1]. A to je to, co dělá hry tak cennými v rozvoji člověka.

Tyto skutečnosti jsou samozřejmě od výrobců hraček masivně využívány. Zkuste někdy podniknout malou kritickou procházku oddělením hraček v našich obchodech a dojdete k podivuhodným závěrům:

- Jakkoli jsou jinak rozdíly mezi pohlavími stírány a popírány, jakkoli je význam ženy jako matky znevažován, výrobci hraček z těchto zákonitostí přímo tyjí. Na trhu jsou po tunách nabízeny produkty, které cílenými půvaby vzbuzují mateřské city našich děvčátek. Existují např. interaktivní miminka, která reagují na dotek, tlukot srdce a hlas a vyvolávají tak u svých panenkovských maminek instinktivní touhu po péči o ně. Oblečky i ostatní doplňky pro panenky jsou samozřejmě voleny v něžné růžové nebo dalších pastelových barvách. Stejně lákavou nabídkou je např. pohádkový kočár s koníkem na dálkové ovládání (včetně nastavitelného programu klusání a doprovodných zvukových efektů) …

- Chlapcům a mužům od přírody vlastní touha bojovat a zájem o techniku se naopak může plně rozvinout při hře se svalnatými roboty a příšerkami nebo vesmírnými loděmi na dálkové ovládání. Zcela „normální“ vozidla a letadla řízená vysílačkou patří ještě k těm nejneškodnějším, stejně jako různé druhy technických a modelových stavebnic.

národnost	1921	1930
československá	94,8	67,7
německá	30,6	29,5
polská	1,0	0,9
rusínská	0,1	0,2
maďarská	0,1	0,1
židovská	0,4	0,3
ostatní a nezjištěno	0,1	0,1
celkem	10 006 000	10 674 000

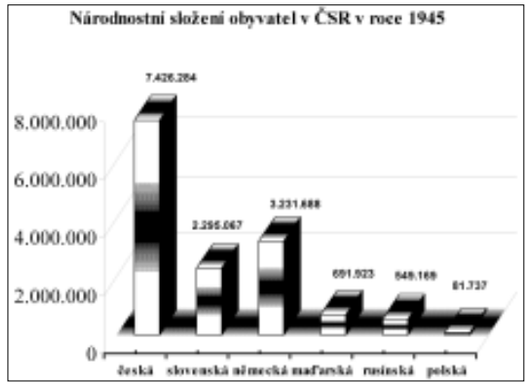

ku žádoucím stykům se Svatým stolcem a oceňuje názor Vaší Eminence, že tento okamžik není vhodný pro takové styky.

2) Československá vláda je dnes uznána britskou vládou a má diplomatické styky s kanadskou vládou a s vládami Austrálie, Jižní Afriky a Nového Zélandu, a také s polskou, norskou, holandskou, belgickou a jugoslávskou vládou.

Spojené státy nikdy nepřestaly uznávat velvyslance a konsuly československé vlády a vyslanec Hurban, nyní v úřadě, byl jmenován doktorem Benešem v roce 1936.

Vláda Spojených států se vyjádřila prostřednictvím pana Cordella Hulla, že i nadále bude uznávat celistvost a mezinárodní povahu Československé republiky.

Stejnou právní povahu stále uznávají například v Jižní Americe Argentina, Uruguay a Bolívie a českoslovenští diplomatičtí zástupci jsou dosud v Brazílii, Chile, Mexiku, Číně a v jiných zemích; v Irsku například, kde nemají tento úřední titul, setrvávají v neúředních stycích.

3) Doktor Beneš a jeho spolupracovníci v Londýně doufají, že zásada nepřetržitosti právního stavu Republiky, jíž hájí, bude moci být v lepších dobách základem styků se Svatým stolcem.

4) Československý lid trpí nyní nelidským pronásledováním německé nadvlády. Kněží a čeští katolíci hrdinně vzdorují tomuto pronásledování a doufají, že nástupcem kardinála Kašpara bude prelát, kterému se dostane plné důvěry českého duchovenstva a lidu a „svobodné vlády Československa“.

5) Doktor Beneš končí s nadějí, že tyto skutečnosti budou sděleny Svatému stolci a prosím mě o vyjádření svého náhledu.[9] V závěru své zprávy se delegát zmiňuje stručně o dopisu Msgra. Jana Šrámka, předsedy československé vlády v exilu, který vyjadřuje svou naději, že vzájemné styky mezi oběma státy budou pokračovat podle „Modu vivendi“ ale netají se obavou, že po smrti pražského arcibiskupa kardinála Karla Kašpara budou nacionální socialisté usilovat o jmenování preláta, který nebude nakloněn „Modu vivendi“. K tomu poznamenal 28. září 1941 Msgr. Tardini poznámku: Viděla Jeho Svatost.

President Beneš znovu navštívil Spojené státy a Kanadu mezi 8. květnem a 9. červnem 1943. Během návštěvy presidenta Roosevelta mu předal memorandum pro Svatý stolec s prosbou, aby je doručil. Memorandum je datováno v Londýně 12. května 1943, ale místo podpisu jsou na něm iniciály „D. E. B.“ President Roosevelt předal text svému velvyslanci u Vatikánu Taylorovi, a ten jej předal k odeslání apoštolskému delegátu ve Washingtonu Msgru Hamletu Cicognanimu (bratru nuncia v Madridě) 5. června 1943 s poznámkou: „To se mi dostalo do rukou prostřednictvím presidenta.“

Apoštolský delegát Benešův text odeslal do Vatikánu a přidal k němu doprovodné vysvětlení, kde krátce shrnul jeho obsah:

> Když se odvolal na sdělení ze 7. ledna 1941, předané Svatému stolci prostřednictvím Jeho Excelence Msgra. Godfreye, apoštolského delegáta ve Velké Británii, a na odpověď Svatého stolce z 10. května téhož roku, president Beneš připomíná velké události, jež se udály během těchto dvou posledních let, a diplomatické a mezinárodní uznání, jehož se československé vládě nyní sídlící v Londýně, a vzájemné diplomatické sty-

Rakousko mělo obsadit Uhry, Benátky pak Moreu spolu s Krétou, přičemž jejich loďstvu připadl úkol odříznout Istanbul od dodávek potravin a blokovat pobřeží Malé Asie.

Předmětem diplomatického úsilí se stalo rovněž Rusko, kde za formálních vlád carů Ivana a Petra panovala regentka Žofie opírající se o svého oblíbeného knížete Vasilije Golicyna. Golicyn, který si velmi dobře uvědomoval, jaké výhody může Rusku přinést porážka Osmanů u Vídně, stanovil jako podmínku připojení ke Svaté lize polský souhlas s ponecháním Kyjeva a všech zemí dobytých v letech 1654 – 1667 Rusku. Toto stanovisko bylo předloženo poslům císaře Leopolda I., načež rakouská a polská diplomacie začala vyvíjet nátlak na Jana III. Sobieského (a to i prostřednictvím jeho zpovědníka otce Voty), aby kývnul na ruské podmínky. Po dvou letech neúnavných vyjednávání probíhajících v Andrusově, během nichž ruská delegace nepřistoupila na žádné ústupky, se polské poselstvo vydalo do Moskvy, kde byl 6. května 1686 podepsán „věčný mír“. Na jeho základě Polsko souhlasilo s tím, že Rusku ponechá smolenskou, severskou a černihovskou oblast, spolu s několika významnými pevnostmi ve vitebské oblasti a Kyjev s jeho okolím.

Pod výlučný ruský vliv přešlo Záporoží, které se dosud nacházelo pod společnou polsko-ruskou svrchovaností. Lze snad prohlásit, že tento tzv. „Grzymułtowského mír“ (vojvoda Krzysztof Grzymułtowski podepsal dohodu za Polskou stranu – pozn. red.) byl největší polskou strategicko-politickou porážkou oné doby, která nahrála, jak se ostatně záhy ukázalo, Rusku v jeho snaze ovládnout východní Evropu.

Ronald Lasecki / Prawica.net
Překlad ACS

Československo a Vatikán během 2. světové války

President Beneš a obnovení styků mezi Svatým stolcem a československou vládou v exilu (2)

(Ze Semináře církevních dějin pořádaného Ústavem pro soudobé dějiny v roce 1999/2000)

V tom smyslu odpověděl 25. března 1941 i kardinál Maglione apoštolskému delegátu Godfreyovi. O obsahu Benešova sdělení se zmiňuje těmito slovy:

> S živým zájmem jsem vzal na vědomí, co doktor Beneš sdělil Vaši Excelenci o jeho roli v tom, aby Československá republika zahájila diplomatické styky se Svatým stolcem a o pracných jednáních, jež přes početné a nesnadné těžkosti časem vzniklé, dovedly k uzavření známého „Modus vivendi“ v roce 1928.
>
> Se zvláštním potěšením jsem si povšiml jak zdvořilých výrazů o církvi a vznešeném papeži Piu XII., který nemá na mysli nic více, než aby byl co nejdříve ve světě obnoven pro všechny národy onen „zdravý mír, zpečetěný nikoliv nenávistí a pomstou, nýbrž poznačený vznešeným majestátem spravedlnosti“, který z celého srdce přeje ve svém projevu z 2. června minulého roku a ještě později ve vánočním projevu.
>
> Jak je vám dobře známo, Svatý stolec ve své pastýřské péči o všechny národy je jim blízký v těchto okamžicích tvrdé zkoušky více než kdykoliv jindy, sleduje s chvějící se úzkostí utrpení a z úcty vůči duchovnímu a všeobecnému poslání, které mu svěřil božský Mistr, se snaží všemi prostředky, jež má k disposici, aby jim přinášel ulehčení a útěchu.
>
> Nepřekvapuje tedy, zaujímá-li zkoušený český lid zvláštní místo v jeho otcovském srdci. Pokud se však týká kroku doktora Beneše, který směřuje k navázání neúředních stykům mezi československou vládou, nedávno vytvořenou v Londýně, a Svatým stolcem, Vaše Excelence mi sděluje, že sám doktor Beneš považuje takové styky za předčasné. Ve skutečnosti není zřejmé, jak by za dnešních ožehavých okolností mohly být užitečné národu, k jehož prospěchu by byly zahájeny.[8]

Msgr. Godfrey sdělil Benešovi odpověď Státního sekretariátu teprve 19. května 1941 a Beneš s Msgre Šrámkem za tento dopis poděkovali.

Dne 27. července Msgr. Godfrey znovu informuje kardinála státního sekretáře Maglione o dopisu, který obdržel od dr. Beneše a shrnuje jeho hlavní body:

> 1) Velmi dobře chápe, že jsou jisté obtíže, které jsou v této době na překáž-

Když se člověk podívá na způsob výroby a materiál nejčastěji nabízených hraček, první, co mu přijde nápadné, je jejich „lacinost“ – od mnoha optických, čistě vnějškových efektů až po zjevné znečišťování prostředí. Kromě toho jsou hračky často zhotovené z podřadných, umělých materiálů. Nejpozději u údaje, který odkazuje na zemi výroby či původu (Made in …), se dovíme, že se jedná o levný import ze zemí s nízkým platovým ohodnocením. Jsou samozřejmě nabízeny za odpovídající nízkou kupní cenu a jdou tak patřičně na odbyt. V praxi se ale brzy zničí, takže jsou rodiče nuceni neustále dokupovat něco nového. Z toho mají jistě nejmenší zisk právě děti.

Stejně „laciná“ je dnešní běžná hračka i co se týče možností jejího využití. Často je omezena jen na jednu nebo několik málo funkcí, což se dětem velmi brzy omrzí. Takže můžete starou hračku brzy vyhodit do koše a jít koupit novou …

Je proto bezpodmínečně nutné vyvinout vlastní cit pro hodnotné a méně hodnotné hračky, ne vždycky se totiž dá spolehnout na nálepku „pedagogové doporučují“. Pomůžeme nám v tom mohou následující body:

■ Dobrá *kvalita materiálu* a pečlivé *zpracování* garantují dlouhou životnost hračky a snižují risiko zranění o porušené, resp. ostré částí. Přednost by měly mít přírodní materiály. Jsou sice dražší, ale zároveň trvanlivější a méně nebezpečné (jedy!).

■ *Estetická hodnota*: odpovídá hračka zdravé a přirozené představě o kráse, nebo na sebe poutá pozornost nepřirozenými barvami, odpudivostí nebo přílišným zvýrazněním jednotlivých částí[2]?

■ Nezřídka jsou s tím úzce spjaté i *morální hodnoty*. Můžeme ještě doufat, že naše děti zůstanou morálně neporušeny, když necháme děvčátka hrát si s panenkami připomínajícími spíše ženy z nočních klubů a chlapce s odpudivými bojovými roboty, jejichž pohled je naplněn zlobou?

■ Dobrá hračka je pro dítě výzvou, *aby bylo samo aktivní* a ne aby např. pouze stisklo tlačítko a tím vyloudilo z hračky bezduchý a donekonečna se opakující trik (zvuk, pohyb, světlo atd.). Čím více je podněcována *vlastní iniciativa* dětí, tím déle vydrží i radost z hraček. Nejúčinnějším opatřením proti nudě je i *mnohostranné využití hraček*.

■ Ponechává hračka dětem dostatek *prostoru k rozvíjení vlastní fantasie a možností*? Už jste si někdy všimli, s jakým zápalem si malé děti vybírají předměty k běžnému každodennímu použití a s pomocí své fantasie je promění v něco úplně jiného? Ze zcela obyčejné věci se pak stane hračka velkého významu – a hrajícímu si dítěti je jedno, jestli je to drahý značkový panáček nebo předmět, který si právě před chvílí „vypůjčilo“ z kuchyňské linky …

■ Má to, co je skrze hračku nabízeno dítěti za možnosti, vůbec opravdový *smysl a vztah ke skutečnosti*, nebo se jedná o výplody zvrácené fantasie? Kromě toho, že se člověk při hře baví, by si měl z toho také odnést něco do života. Pro rozvoj našich dětí je jistě málo užitečné, když se budou zaměstnávat brakem, který doprovází nástavy z filmů a televise. Není na tom nic opravdového a často také nic příkladného. Proto by člověk tento konsumní humbuk, který je s tím spojený, neměl podporovat.

■ Přednost by měly mít *možnosti* ke hře, které *přirozeně* vyplývají z *dané* situace. Když to dovolí povětrnostní podmínky a jiné okolnosti, existuje sotva něco cennějšího než společné hraní a dovádění s dobrými kamarády v pokud možno přirozeném prostředí. Tím člověk – ať už velký, nebo malý – získá vztah k Bohu spíše než v džungli velkoměsta nebo před obrazovkou. Ani přínos těchto aktivit pro zdraví se nedá nikdy dostatečně docenit.

■ V mnoha ohledech jsou zvlášť důležité *společenské hry*: nehledě na *zábavní hodnotu* podporují *osvojení si a dodržování společných pravidel*. Uspořádaná spolupráce a soupeření se positivně odrážejí na *adekvátním sociálním chování*. Rozvíjí se přitom i tzv. *frustrační tolerance*. Ta představuje schopnost vyrovnat se s porážkami a neúspěchy. Na druhou stranu lze za pomoci vhodných her vyvinout zdravou a cílenou ctižádost. No řekněte, kdo z vás by rád nevyhrával?

---

[1] Je zajímavé sledovat, s jakou chutí se děti oddávají hrám s nejrůznějšími rolemi. I existence filmu a divadla poukazuje na potřebu lidí zaujímat určité role.

[2] Často se využívá tzv. „dětského schématu“ známého z nauky o chování, tzn. že jednotlivé znaky typické pro dítě jsou zvlášť vyzdvihnuty, např. obrovská kukadla s dlouhými řasami nebo veliká hlava. Takové znaky vyvolávají (zvlášť u děvčátek) instinktivní touhu po péči: „Koukej, mami, to je sladkéééééé!!!“

Rüdiger Kitzmann / www.don-bosco-sb.de
Překlad Martina Šimková pro Te Deum
Foto

- Nejlepší a nezapomenutelné hračky jsou takové, které si vyrobí děti samy, napřed s pomocí rodičů, později už nezávisle na nich: Tatínku, jak se dělá drak? Tatínku, jak se dělá píšťalka, Tatínku, jak se dělá luk? Tatínku, jak se dělá a jak se honí káča? ...

OPRAVA ČLÁNKU ŠETŘENÍ POSTIHNE I CÍRKEV PŘEVZATÉHO DO MINULÉHO ČÍSLA ZE SERVISU ČTK

V článku „Šetření a škrty se nevyhnou ani církvím a duchovním“ ve zpravodajství ČTK bylo uvedeno, že v loňském roce zaplatil stát 17 církvím celkem 1,27 miliardy Kč (včetně pojistného), což je v průměru zhruba 22 000 Kč na duchovního. Uvedený údaj je však zkreslující. V částce, kterou stát vyplácí církvím, je zahrnuto i pojistné, které platí zaměstnavatel (tj. církve) ve výši 34 % hrubého platu zaměstnance - duchovního. Pro stanovení průměrného platu duchovního za loňský rok, je třeba vycházet z částky bez uvedeného pojistného, což je v roce 2009 částka 952 239 Kč. Průměrný plat duchovního za rok 2009 je tedy zhruba 16 890 Kč.

Jakub Kříž
zástupce ředitele odboru církví MK ČR

ICHTHYS

KATOLICKÉ ODDÍLY ICHTHYS INFORMUJÍ

1. oddílová výprava skautů (2.–3. 10. 2010)

Akce je určena pro: Gepardy (skauty), Klokany (starší skauty).
Organizuje: Oblek a další

Schůzka vedení s rodiči (17. 10. 2010)

Sraz: 19.00 na hlavní faře
Akce je určena pro: rodiče.
Organizuje: Oblek a další

www.skauting.cz/ichths

HISTORIE

STŘEDNÍ EVROPA (6)
ZÁCHRANA VÍDNĚ A JAN III. SOBIESKU (5. ČÁST)

Podolí se na podzim roku 1683, tedy během vídeňského tažení Jana III. Sobieského, stalo vedlejším bojištěm polsko-osmanské války. Koncem září vyrazil zemský správce Andrzej Ptocki v čele několika jízdních praporů proti nepříteli, přičemž osvobodil Jazlovec, a záhy spojil své síly s nevelkou jízdní skupinou belzského stolníka (též podstolí – důležitý úředník královského dvora; jeho základní povinností bylo starat se o jídlo a potraviny) Andrzeje Sierakowského, který před tím porazil silnou osmanskou eskortu doprovázející zásilku potravin do Kamence Podolského a zmocnil se zboží. Následně Poláci zvítězili nad Tatary pustošícími Volyň, rozprášili nové posily směřující ke Kamenci, a nakonec přejímají řadu obcí na Podolí. Osmanské zálohy nakonec zůstaly jen v Kamenci Podolském, v Baru a Medžybižu. Proti moldavskému knížeti Gheorghemu Ducovi, který jménem sultána vládl nad oblastí mezi Dněstrem a Dněprem, vypuklo povstání místního lidu, zatímco králem na kozáckého hejtmana povýšený šlechtic Kunicki povolal do boje proti Portě kozáky, kteří dobyli Němiryv, Bar a Medžybiž, do konce listopadu si podmanili všechny země u Dněstru a zamířili do Moldávie. Spolu s nimi do krajiny kolem Prutu a Siretu vkročil před lety svržený a polským dvorem podporovaný moldavský kníže Ştefan Petriceicu (1672 – 1674, 1684). Ten Moldavany vyzýval k boji proti Osmanům a jejich leníkovi Ducovi. Dostalo se mu široké podpory a spojené polsko-kozácko-moldavské síly rychle osvobodily celé knížectví. V prosinci vytáhly proti Budžaku, aby potřely tamější kočující tatarské hordy, které v minulých letech pustošily jak Moldávii, tak i Podolí a Ukrajinu. 5. pro-

since Kunického vojska porazila příležitostně seskupené tatarské síly, a následně zničila sídla hordy, ovšem již počátkem ledna utrpěla porážku v bitvě u pevnosti Janyk nad Dněstrem, kde nad nimi zvítězil Hadža Gerij se svým vojskem, který se vracel od Vídně na Krym. Kunicki, krytý vozovou hradbou, se stáhl do Jasy, odkud, poté co Moldavané přešli na stranu Tatarů, překročil Dněstr a odešel na Ukrajinu. Osamocený Petriceicu požádal o pomoc polského krále, ten mu však nemohl vyhovět, neboť měl vojska v zimních leženích. Petriceicu po přechodných úspěších podlehl v únoru 1684 společnému osmansko-tatarskému útoku na Moldávii a utekl do Polska a na trůn v Jasy byl dosazen Velké Portě poslušný Dumitraşcu Cantacuzino (1674 – 1675, 1684 – 1685). V dubnu téhož roku spojené osmansko-tatarské síly vpadly do Podolí, přičemž posílily posádku v Kamenci a odebraly Polákům řadu pevností dobytých během podzimního tažení předešlého roku.

Zdánlivě politicky málo významné moldavské dobrodružství přitáhlo pozornost krále i šlechty k onomu knížectví. Díky poměrně snadnému opanování Moldávie převládl mezi polskými veliteli názor, že knížectví bude možné přetvořit na nárazníkový státeček pod polskou záštitou, který by „Rzeczpospolitou“ chránil před bezprostředním osmanským nájezdem z jihu. Král Jan III. Sobieski zase počítal s knížecím trůnem pro svého syna, čímž by vzrostly i jeho naděje na zvolení v Polsku. Tyto plány zapadly do prválečného nadšení šlechty, která toužila z osmanské nadvlády vysvobodit nejen jihovýchodní oblasti Evropy, ale také Boží hrob v Palestině. Král, jsa přesvědčen, že váhu jeho rodu a královský trůn pro syna Jakuba mu zajistí jenom další výrazné vojenské úspěchy, naléhal nejen na osvobození Podolí a Ukrajiny, ale také Moldávie a Valašska, a usiloval o vytvoření hranic u Černého moře a Dunaje, aby z tohoto postavení mohl bojovat o vliv v Uhrách.

Král k uskutečnění svých záměrů vyvinul značné diplomatické úsilí: v lednu pro myšlenku války s Otomanskou říší získal Benátky, 5. března 1684 byla v Linci podepsána polsko-benátsko-rakousko-papežská dohoda o vzniku Svaté ligy pro válku s Osmany. Na základě těchto ujednání měly být Moldávie a Valašsko uznány za oblast polského vlivu,

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

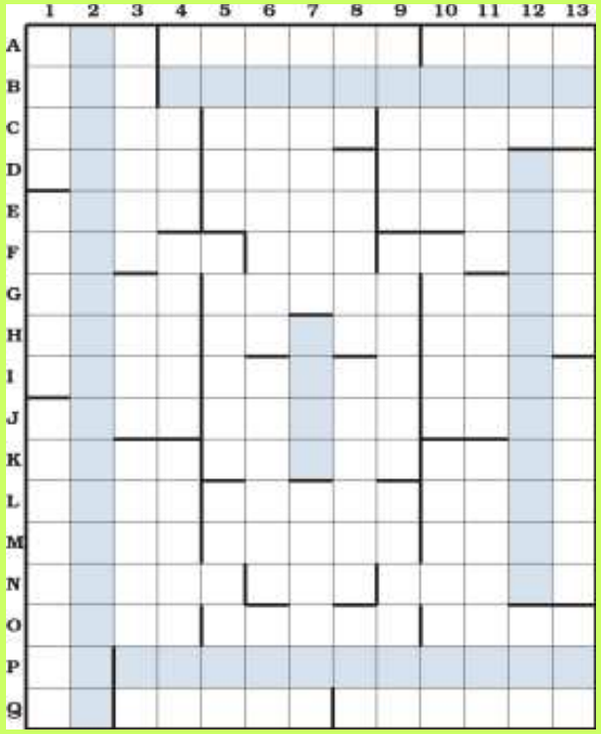

VODOROVNĚ: A. Ministerstvo zahraničního obchodu; po částech spadat; egyptská pálenka z datlí. - B. Universální programovací jazyk (nazvaný podle knihy A Programming Language z r. 1962); **2. díl tajenky**. - C. Rám s napjatým pletivem; vodní živočich; odnáška. - D. Uzavřená vejčitá křivka; zvuk při křupnutí; domácky Ulrika (např. bl. Oldřiška-Ulrika Nischová, oslava 8. 5.). - E. Bezkmenné dřeviny; místo v poušti s vodou; pověrečný kůl s plastikami zvířat. - F. Španělsky 'očko'; Spolková republika Německo, jak byla nazývaná komunistickými úřady; kuřivo. - G. Tkalcovský stroj; íránský starověký kočovník na území dnešní Ukrajiny (Kol 3, 11); ozn. letadel se strmým vzletem (Zoom Take-Off and Landing). - H. Česká podoba jména německého světce, benediktina, oslava 16. 6.; z vůle Boží jako poslední povolaný apoštol Krista Ježíše; zakladatel obuvnictví ve Zlíně. - I. Kamarádský pozdrav různě, i církevně vykládaný; činy pro druhé s vlastní ztrátou; hudební stupnice se 4 křížky. - J. Pozemek rolníka; socialista (hanl.); doma snadno zhotovitelná dětská hračka roztáčená šviháním. - K. Španělsky 'osel'; lat. a básn. jméno hl. města Skotska; barvivo v tmavých vinných hroznech. - L. Síť obchodů v mnoha zemích našeho světadílu; zn. ruských kamionů; pramička z různých materiálů (ploché dno) s kajutou a motorkem, dříve velmi populární zejm. v NDR, ale staví se i dnes. - M. Lat. 'po'; trvalka se zlatožlutými květy; bylina s drobnými kvítky. - N. Odlamování (geol.); Irská republikánská armáda (dnes už neaktivní); angl. a domácky 'Vilém' (čili 'Vilda'). - O. Architekt, za své zásluhy později šlechtic (* 1454 – † 1536), který proslul zejm. přestavbou Vladislavského sálu Pražského hradu (62 m × 16 m × 13 m s klenbou bez použití středních opěr), největšího takového světského sálu ve stř. Evropě, kde se mohlo 100 lidí projíždět na koních; italsky nebo španělsky 'matný, opakní'; nekněz. - P. Televizní noviny (zkr.); **4. díl tajenky**. - Q. MPZ bývalé Jugoslávie; ukrajinské ženské jméno; žemlová kaše (zast.).

SVISLE: 1. Doslovný překlad lat. slova 'caro', např. ve verši 'et verbum caro factum est'; slovensky 'senoseč'; doklady obsahující základní údaje. - 2. **1. díl tajenky**. - 3. Bohoslužebné stoly; součást éterických olejů; bez určitého cíle (chodit). - 4. Polské vojvodství; tvé; pravověrný člen n. vyznavač. - 5. Ocas králíka; angl. 'zesměšnit'; nižší prádelník se zásuvkami. - 6. Obyvatelka národa, který definitivně zničil severní Israelské království; zasahovati něčím špičatým; kód debetní karty. - 7. Zakladatel hudebního impresionismu,, jímž začal proces moderní hudební tvorby; **5. díl tajenky**; jedna ze tří historických českých zemí. - 8. Domácky Anna; úmrtní oznámení; řeka na Aljašce, přítok Yukonu; citoslovce zvuku při drobném kroku. - 9. Ostřím seknout; keř s bílými květy; v žádném případě (pohansky expr.). - 10. Prudký kop do míče špičkou nohy; obyvatel Uzbekistánu; řecká obdoba českého E. - 11. Opak 'vně'; citoslovce troubení trubky; dosti stará. - 12. Zahrada s vystavovanou zvěří; **3. díl tajenky**; obyvatel Indie. - 13. MPZ Austrálie; jmelí (lid., stejně se v Indii říká indickému angreštu); obruby (zast.); kapusta (nář.).

Pomůcka: asno, ojete, buza, pent.

Ladislav Martinča

PŘÍLOHA

Směrnice ČBK pro přípravu na svátost manželství v ČR

Obsah

1. Úvod
2. Výchozí orientace
3. Vzdálenější příprava na svátost manželství
4. Bližší příprava
5. Bezprostřední příprava
6. Kdo přípravu provádí
7. Sdílená zodpovědnost místní církve za přípravu na manželství
8. Závěrečné ustanovení

Směrnice ČBK pro přípravu na svátost manželství v ČR odpovídá na požadavky postsynodálního dokumentu Jana Pavla II. *Familiaris consortio* i dokumentu Papežské rady pro rodinu *Příprava na svátost manželství*. Realizuje také některá doporučení Plenárního sněmu katolické církve v České republice. Směrnice je zásadním orientačním textem, není ani vzorovou přípravou na manželství, ani sbírkou snoubeneckých katechesí. Vychází z požadavků magisteria a z reflexe života naší společnosti a situace katolické církve v ní. Bere proto v úvahu velkou rozdílnost podmínek a způsobu života farností i jednotlivých křesťanů v různých oblastech naší země a také různou výchozí situaci těch, kdo se na manželství připravují. Proto jsou zde formulovány jen zásadní otázky a v příloze přidány inspirující texty, to vše s přesvědčením, že se směrnicí je nutno pracovat na úrovni diecéze, farnosti i jednotlivého snoubeneckého páru, aby byla pokud možno vůči každému páru dobře naplněna pastorační role církve.

1. Úvod

1.1. *Směrnicí* předkládá ČBK principy sloužící k orientaci a některá doporučení směřující k postupné změně *vzdálenější*, *bližší* a *bezprostřední přípravy* na manželství v ČR.

1.2. Rozhodnutí vypracovat *Směrnici* vychází z přesvědčení, že „pastorace rodin bude úspěšná, jestliže se mladí lidé budou na manželství zodpovědněji a dlouhodoběji připravovat.“[1]

Je dále odpovědí na četné hlasy volající po takovém výchovném a pastoračním projektu, který se stane nástrojem hlubší pastorační jednoty v přípravách na manželství. Bere přitom ohled na různost situací, ve kterých se nacházejí připravované páry i ti, kdo je připravují. Směrnice chce také přispět k tvorbě takových pastoračních plánů diecézí, které podpoří dobrou přípravu na manželství i pastoraci manželů a rodin.

V neposlední řadě chce podnítit další odbornou diskusi, která by přispěla k vytváření pastoračních sítí jako projevu *organické pastorace*.

1.3. Směrnice je určena v první řadě farářům a administrátorům farností, pastoračním radám farností, farním vikářům, jáhnům, pastoračním asistentům a dalším osobám, které se na přípravách na manželství podílejí. Představuje také zásadní orientaci pro práci Národního centra pro rodinu, Center pro rodinu v jednotlivých diecézích a odborným diecézním či děkanátním (vikariátním) pastoračním zařízením.

Inspiraci v ní mohou nacházet také ostatní, kdo s mládeží pracují, jako jsou katecheté, pastorační a pedagogičtí pracovníci v centrech volnočasových aktivit i vyučující na církevních školách.

1.4. *Směrnice* se nakonec obrací na řeholní rodiny a církevní hnutí, činné ve farní i kategoriální pastoraci, angažované rodiny a zainteresovanou odbornou veřejnost, přestože jejím cílem není iniciovat odborné poradenství; zůstává úmyslně v rovině pastorační.

2. Výchozí orientace

2.1. Současná praxe a formy *vzdálenější*, *bližší* a *bezprostřední přípravy* na manželství vycházejí z velmi rozdílných modelů pastorace, které jsou realitou. *Směrnice* však nechce přispět k radikální změně pouhým byrokratickým přístupem, jejím cílem je podnítit nové tendence v celé ČR. Chce především napomoci takovým pastoračním rozhodnutím na úrovni farnosti a diecéze, která budou vycházet z učení 2. vatikánského koncilu, zejména z konstituce *Gaudium et spes,* odst. 47 – 52, z rozvinutí jeho učení v dokumentu *Familiaris consortio* Jana Pavla II. a bude se opírat o dokument Papežské rady pro rodinu *Příprava na svátost manželství*; chce rovněž dále rozvíjet mnohé již uskutečňované iniciativy. Formou doporučení nabízí některé pastorační modely, metodologické zásady a organizační kroky směřující k proměně dnešní praxe v účinnější podobu celého procesu přípravy na manželství jako projevu *organické pastorace*.

2.2. Radikálně nový způsob chápání a prožívaní doby známosti a zásnub, ovlivňovaný mnohdy zkušeností s neúspěšně žitými manželstvími druhých osob (včetně manželství křesťanských), staví přípravu na manželství do nového světla. Základní důraz totiž spočívá na porozumění lidské svobodě, která umožňuje poznat, rozhodnout se a přijmout prožívaný lidský vztah lásky snoubenců jako křesťanské povolání k manželství.[2]

2.3. Rodinné zázemí dnešních mladých lidí je často narušeno, takže neslouží k předávání hodnot, významů a praktických zkušeností, kterými by byli lidé postupně uváděni do dobrého manželského života. Sociální a kulturní prostředí má mnohdy na zrání mladého člověka nepříznivý vliv. Ti, kdo žádají o svátostné manželství, přicházejí zpravidla pozdě, nezřídka pod tlakem nevyzrálých motivací. Mnohdy se nacházejí v situaci, v níž nejsou připraveni slyšet obvyklý církevní jazyk. Z hlediska života víry a budoucího života v manželství žijí snoubenci žádající o církevní sňatek většinou diametrálně odlišné osobní příběhy. Stejně tak jsou různá jejich očekávání, pokud jde o manželství i přípravu na ně.[3] Je tedy třeba rozlišovat, kdy jde o preevangelizační, kdy o evangelizační a kdy o pastorační situaci, a podle toho volit způsob přípravy. Evangelizační moment, tedy pomoc k objevení nebo prohloubení života podle evangelia, by ovšem neměl v přípravách nikdy chybět.

2.4. Z výše uvedených důvodů můžeme dnes v souladu s Janem Pavlem II. chápat *vzdálenější*, *bližší* a *bezprostřední přípravu* na manželství jako etapy postupného a trvalého procesu.[4] Cílem tohoto procesu je osobně garantované a v různém stupni reflektované poznání a celoživotní přijetí manželství jako křesťanského povolání.

2.5. Jednotlivé pastorační akce jsou vždy jen prostředkem a jejich hodnota je relativní. Vstupují do důležitého období života člověka, který je postaven před otázku hledání a nalezení osobního, lidského a křesťanského smyslu svého života. Má to být doba růstu, odpovědnosti a milosti. Proto má účast na jednotlivých formách příprav tím větší hodnotu, čím více je projevem svobodné účasti a osobní odpovědnosti za životní růst a zrání.

2.6. Rozhodujícím kritériem pro hodnocení *vzdálenější*, *bližší* a *bezprostřední přípravy* na manželství jsou konkrétní podoby:

- **růstu** (žít a prožívat s druhým „naše“ námahy, sdílet s ním „mé vlastní“ a společně pracovat a tvořit);
- **odpovědnosti** (rozhodnutí pro jediného jako zřeknutí se jiných);
- **života z milosti** (osobní náboženská formace, svědectví a láska k bližnímu). *Vzdálenější*, *bližší* a *bezprostřední příprava* na manželství tvoří jeden celek, který je mladému člověku představen jako alternativní způsob života vůči většinovému kulturnímu konsensu ve smyslu „vytváření životního stylu tvořivé a sebevědomé křesťanské minority.“[5]

2.7. Součástí přípravy by mělo být osobní doprovázení nebo duchovní vedení, napomáhající k afektivní, morální a duchovní zralosti. Jako prevence má být nabízena mladému člověku možnost prožívat dobu známosti v křesťanském společenství a ne v izolovanosti od křesťanství a uzavřenosti do sebe, která živí hédonistický styl života.[6]

2.8. Jednotlivé fáze přípravy musí zohlednit mimo jiné stupeň zralosti křesťanské víry, dosavadní osobní a duchovní cestu snoubenců, schopnost vnímat duchovní témata a stupeň schopnosti je sdílet, zkušenost z vlastní rodiny, z ní vycházející očekávání a také postupně se měnící motivy pro křesťanské manželství.

2.9. Pastorační působení má také pozitivně přiblížit křesťansky korektní, nemoralistickou křesťanskou sexuální etiku spojenou s hledáním smyslu lidské sexuality, dále pozitivní hodnocení erotické povahy lidské osoby jako prostředku osobnostního růstu a komunikace mezi mužem a ženou, a konečně v době přípravy porozumění hloubce moudrosti, která ústí do osobního rozhodnutí spojit počátek intimního života výlučně až s uzavřením manželství.

2.10. Platí zásada: „Ačkoli se nesmí podceňovat povinnost a nutnost vlastní bezprostřední přípravy na manželství – a to by se stalo, kdyby se od ní příliš lehko osvobozovalo –, přece se musí vždycky tato příprava doporučovat a provádět takovým způsobem, aby její případné opomenutí nebylo překážkou uzavření sňatku.“[7]

3. Vzdálenější příprava na svátost manželství[8]

Vzdálenější příprava začíná už v dětství moudrou rodinnou pedagogikou, jejímž cílem je dovést děti k tomu, aby samy sebe objevily jako lidi, kteří mají bohatou a složitou psychologii a zvláštní osobnost se silnými a slabými stránkami. To je doba, kdy se má dětem vštěpovat smysl pro každou pravou lidskou

modřiny, sypali zme si pisek do vlasu aji do oči. Byl to naš problem. Kdo si doma stěžoval, dostal ještě přidane.

Mliko se pilo od kravy, kobzole se kradly jezeďakum a pekly ažraly se zelene, šťovik chutnal dokonale a třešně zme kradli susedovi anebo v aleji v Martinově. Kdo se prozradil a spadnul ze stroma, ten s nama přiště nešel, bo kdo by tež lazil s mamlasem? Na koleje zme valili hřebiky a padesatihaliřove mince.

Zustavaly z nich fajne placky. Přes řeku zme lozili po teplovodnich rurach tak dluho, až tam jakysik cyp namontoval take špičate zabrany.

Škoda, možna byzme vymysleli aji prvni bandži džamping.

Okolo byl komunystycky socializmus, a přesto zme byli svobodni. Žadne hlupe předpisy nas nesvazovaly. Bylo nam jedno, jake zakřiveni maju banany, bo stejně byly akorat parkrat za rok. V době, kdy opravdu dozravaly. Gulaš a koprovka byly nejlepši ze včerejška. Z buřtupři opekani vykapaval poctivy praseči tuk a přestože zme to žrali černe připalene, bylo nam fajně a neměli zme pocit, že žereme polyvinylchloridovy bazmek.

Tak si řikam, jak je (text zde obsahuje typické ostravské nepublikovatelné citoslovce, které má všude jinde než v Ostravě velmi vulgární význam) možne, že vlastně ještě žijem? Jak zme to mohli bez předpisu EuroSajuzu přežit?

Ladislav Větvička / http://vetvicka.blog.idnes.cz (1. a 22. 7. 2010)

Znáš Písmo svaté?

Tajenka minulé křížovky byla z 8. září, svátku Narození Panny Marie – Mt 1, 16b.18a: Jakub byl otec Josefa, muže Marie, z které se narodil **Ježíš nazývaný Kristus. |** [17]Dohromady je to tedy od Abraháma po Davida čtrnáct členů rodokmenu, od Davida po babylónské vyhnanství čtrnáct a od babylónského vyhnanství až ke Kristu čtrnáct. **| S narozením Ježíše Krista to bylo** takto: ... Hned nás tady udeří do očí, jak klíčová byla katastrofa babylónského vyhnanství. A je tu i zajímavé číslo 14. Už jsme si uvedli v roč. 7, č. 7, 20. 6. 2009, v příloze na s. 10, ot. 6., že v Písmu sv. mají čísla i symbolický význam. Tak např. 7 je číslo plnosti a jako u dvanáctky, tak i zde má dvojnásobek, tj. 14, význam vystupňované plnosti. Ale nezůstaneme u čísel, jako pověrčiví židovští kabalisté. Proto jen tolik úvodem. Nyní už musíme zmínit jednu potíž: rodokmeny u sv. Matouše a u sv. Lukáše mají trochu odlišná jména a také trochu odlišný počet pokolení. A rovněž příslušné rodokmeny jinde, zvl. v 1. knize Kronik se trochu liší. Odpradávna se různí experti pokoušeli tyto rozdíly všelijak vysvětlit, ale plně přijatelné objasnění se nenašlo. Tak trochu to připadá, jako když řemeslníkovi dáváme odměnu za jeho práci a počítáme ji na jednotlivé koruny. To se přece nedělá! Živnostníkovi dáme zaokrouhlenou sumu. Jistě, v rodokmenech to jakási potíž je a nebylo by správné o ní nevědět, nebo nad ní lehkomyslně mávnout rukou, jak to dnes někteří křesťané dělávají. Ale také se nelze přidat k takovým věřícím v Krista, kteří trvají na doslovném (tzv. literním) znění každého slovíčka v Bibli a nezaměstnává je snad nic jiného, než dlouze přemítat o každé takové věci. Spíše se snažme o dosažení spásy, kdy se pak s radostí dočkáme dobrého vysvětlení.. Ale pokud jsme ještě tady, všimněme si přece jen dvou věcí: Zaprvé – tímto členěním rodokmenu do tří (také o tomto číslu jsme si řekli, že má základní význam) úseků po čtrnácti pokoleních nám sv. Matouš chce říci, že příchod Páně je zcela převratný, jedinečný, že nastala opravdová plnost času, kterou už nelze nijak překonat. Tato plnost trvá už 2 000 let. Jen tak mimochodem, evangelista tímto dělením rodokmen předložil v zapamatovatelné podobě – zapamatovatelné spíše pro minulé generace; ta naše se sice hodně vzdělává, ale paměť slábne: kdo má dnes tak brilantní schopnost, aby si naráz zapamatoval čtyřicítku jmen? A zadruhé – je přímo zázračné ani ne tak to, že sv. Matouš tento rodokmen tímto způsobem rozdělil a vypsal, ale to, že ten rodokmen s takovými zázračnými čísly, snad plus minus, skutečně byl! To už není záležitost sv. Matouše, ale Boží. Je to jeden z toho množství zázraků, které si u Písma sv. většinou ani neuvědomíme.

Dnešní úkol: Odkud jsou vzata slova v tajence, jak jsou často vykládána mylně a jaký je jejich správný výklad? Nápověda: Budeme je slyšet o neděli 28. týdne v mezidobí.

Za čtvrt stoleti nemůžu najít klepač ani jeho fotku

Dnešní vtipy nejsou moc k smíchu, tak ještě něco pro zasmání z tématu tohoto čísla – hry dětí.

Jak se žilo dřív a jak se žije dnes ... Jak zme to mohli bez předpisu EuroSajuzu přežit?

Pamatujete ještě, jak na každem sidlišťu byly klepače? To bylo užasne zařizeni, na kerem se dalo blbnut cele dni. Klepač byl našim fejsbučkem aji mobilem dohromady Jakbylo cosik třeba komunykovat, šlo se na klepač.

Kdo by tenkrat tušil, že za čtvrt stoleti budu mět problem najit nejen klepač, ale dokonce aji jeho fotku! Kdo by to tušil, že barva na tych nádherných kladinach obsahovala polychromovane bifenyly či jakesik jiné sajrajty ...No a co? Koho zajimaly take cypoviny?

Však aji moja dřevěna postylka, ve ktere sem jako maly synek v době ruske okupace chrapal, byla natřena barvu, kera obsahovala olovo. A jak se to fajně lizalo! Proto možna mam železne zdravi, ni?

Muj tata s mamu neměli žadne bezpečnostni šraky, abych nevypadnulz postylky a nejebnul se do hlavy. Tuž, možna sem se jebnul. Každopadně sem neměl žadnu flašku na piti, kera by byla zajištěna proti temu, aby sem se nezalknul, nebo abysem nepokypal drahu plovuci dlažku. Ani na oknach a na sporaku nebyly žadne specijalni pojistky, abysem nevypadnul z okna, nebo abysem se nešel dobrovolně upect do truby. Na cypoviny nebyl čas, bo bylo třeba vyvařit podělane plinky. Koho by dneska napadlo vrazit použite pampersky do tatramatky nebo do hrnca na sporaku?

Když sem sednul na mojeho prvniho Pijonyra, neměl sem blembak na hlavě, kery dneska musi nosit povinně každy mameluk do 15 roku, a brzy bude určitě povinně nosit každy až do domova duchodcu.

Když sem poprve zavodil na kolobce, šprajclo se mi předni kolo a rozbil sem si držku. Přesto muj tata s mamu nežalovali s pomoci právnické kanceláře učitelku. Zdupane sem dostal ja sam.

Když sem byl na zahradě, chlastal sem vodu z hadice. A když zme byli s partyju u splavu na Opavici, chlastali zme vodu přimo z řeky. Raz semse z teho potentoval, až mi slzy tekly, jak sem si dupu utiral lopuchama s kopřivu. Ale či by mě napadlo, že se najdu taci mamlasi, keři si budu kupovat obyčejnu vodu schovanu do plastycke flašky plne optymineralu? Či by mě napadlo, že děcka fčil nemožu z baraku bez pitička schovaneho v sofistykovanym zařizeni, kere brani vytečeni obsahu a potřisněni galat???

Když zme šli ze synkama kopat bunkr k lesiku, měl sem v kapsechlebaz maslem a zapijel sem to taku žlutu sodovku. Kamoš měl k temu navic zelenu papriku a červenu slazenu sodovku! Chlastali zme sodovky plne cukru a přesto si nepamatuju, že by kdokoliv z nas byl tlusty. Navic sem ja cucal tu jeho červenu a on zas pruboval moju žlutu. Chleba při kopani bunkra překažal, tuž odpočival na boku v blatě a zežrany byl až pak. Aji s blatem. Myslite si, že mi z teho bylo blbě? Nikdy! Ani opary zme nedostali. A to zme si gzichty nepotirali preventyvně jelenim lujem a podobnýma cyparnama.

Žižaly zme taku malu rybyčku řezali na poloviny, bo nam ve školeřikali, že žižala je užitečny tvor a že když se rozpuli, tak doroste! Škoda, že nam neřekli, že doroste jen ta jedna polovina.

Dodom zme chodili včas, ani nevim, jak zme to zvladli. KolemjduciVždycky oznamili spravny čas. Žadne mobily nebyly, takže co se dohodlo na klepaču, to muselo platit. Kdo se připozdil při hrani sofistykovanych her (třeba hazani nožem od frňaka tak, aby se zapichnul do země), byl ztraceny. Nebyl žadny fejsbuček, počitače, internet. V televizi byly dva kanaly a aji v tych tekla enem žumpa.

Když kamoš přitahnul do lesika kytaru a začal hrat Hotel Kalyfornyja, byl pan buch. Okamžitě na něm viselo deset bab. Tuž, bylo nam patnact.

Našli zme kamoše venku aji bez mobila. Byli v lesiku, v bunkru, nebo na hřišťu.

Padali zme do potoka, padali zme ze stromu, z klepača, lamalisi hnaty, robili zme si

hodnotu v osobních i společenských vztazích. A toto má význam pro utváření charakteru, pro ovládání a správné uplatňování sklonů, pro způsob, jak pohlížet na lidi druhého pohlaví a jak se k nim chovat, a pro jiné podobné věci. Kromě toho je, zejména u křesťanů, žádoucí důkladná duchovní a katechetická výuka, která dovede ukázat pravé povolání a poslání křesťanského manželství, přičemž nevylučuje možnost úplného oddání se Bohu v kněžském nebo řeholním životě.[9]

3.1. Na této přípravě se podílejí rodiče dítěte, katechizující osoby a ti, kdo mají ve volnočasových aktivitách možnost rozvíjet žádoucí vlastnosti dětí. V neposlední řadě zde plní své úkoly farnost. Proto je třeba, aby katechetická střediska, katechizující osoby, Centra pro rodinu v otázkách pastorace manželů a rodin, centra pro mládež a farnosti – ty zejména ve farní pastoraci rodin a ve farní pastoraci dětí – braly v úvahu otázky vzdálenější přípravy. Pastorační iniciativy pro tuto vzdálenější přípravu mají být součástí pastoračních plánů diecéze i pastoračního plánu farnosti.[10]

3.2. Všechny formy *vzdálenější přípravy* spojují tyto úkoly:

- spojovat život víry s životem všedních lidských vztahů;
- podporovat růst kvality osobních vztahů založených na sebepoznání a sebepřijetí, tj. zdravém sebevědomí, na respektu a vzájemném uznání, věrnosti, pochopení, toleranci a zdravém pochopení role sexuality ve vztazích;
- postupně vést k jasnému představení katolického pojetí manželství s ohledem na adresáta a na princip graduality[11] s cílem připravovat mladého člověka tak, aby byl tvůrcem křesťanského životního stylu;
- formovat ke schopnosti dobře hospodařit, znát důležitost peněz a křesťanské štědrosti, být zodpovědný, vnímat svobodu jako právo i povinnost;
- rozvíjet schopnost překonávat pochybnosti a konflikty ve svědomí a ve vztazích;
- rozvíjet schopnost komunikovat a sdílet city.

3.3. Naše nábožensko-kulturní tradice zná jako určitý „rodinný předstupeň“ svatby zásnuby, ke kterým se církev rovněž hlásí. Benedikcionál i druhé vydání svatebních obřadů nabízejí určitou formu zasnoubení, vrcholící svátostinou – požehnáním snoubenců. Oba texty chápou zásnuby jako rodinnou slavnost, nepočítají s přítomností kněze nebo jáhna jako s nutnou podmínkou a zřetelně je odlišují od prvků obsažených ve svatebním obřadu. *Křesťanské zásnuby jsou pro obě rodiny význačnou událostí, a proto je vhodné slavit je určitým obřadem a společnou modlitbou. Tím se snoubencům vyprošuje Boží požehnání, aby ve svůj čas zdárně završili to, co nyní začínají*.[12] Na zásnuby je vhodné upozornit při vzdálenější přípravě a potom je zcela konkrétně doporučit tehdy, když už je známost dostatečně upevněna a svatba nenásleduje vzápětí. Je třeba přitom brát ohled na to, zda zásnuby budou skutečně slavností obou rodin snoubenců, které se tak sblíží, anebo zda budou spíše něčím, co se odehrává především mezi snoubenci samotnými, zvlášť je-li jedna nebo obě rodiny málo schopna křesťanské zásnuby slavit. V každém případě je třeba, aby bylo jasné, že zásnuby nejsou „poloviční svatba“, tedy požehnáním církve k jakémusi pokusnému společnému životu snoubenců.

4. Bližší příprava[13]

Na tento základ pak navazuje obšírnější dlouhodobá bližší příprava, která od přiměřeného věku a s pomocí vhodné katechese, jako jakýsi katechumenát, žádá specifičtější přípravu k přijetí svátosti a která současně znamená jakoby její nové objevení. Taková obnovená katechese pro všechny mladé a zvláště pro ty, kdo se připravují na křesťanské manželství, je bezpodmínečně nutná, aby tuto svátost přijímali s nutnými mravními a duchovními dispozicemi a pak z ní žili. Náboženská výchova mladých lidí musí být doplněna ve vhodném čase a podle různých konkrétních potřeb přípravou na život ve dvou. Ta má ukázat manželství jako osobní vztah muže a ženy, který musí být ustavičně dál rozvíjen.[14]

4.1. *Bližší příprava* na svátost manželství je nedílnou součástí především farní pastorace a je součástí specifické pastorace mládeže, konané na nadfarní úrovni. Spolu s *bezprostřední přípravou* tvoří jeden celek, může se vzájemně překrývat a částečně i nahrazovat. Obě tvoří významnou část pastorace mládeže a specifické a organicky pěstované katechese, které mladého člověka směřují a vedou po cestě poznání, přijetí a uskutečnění svěřeného křesťanského povolání.

4.2. Všeobecně informační a vzdělávací proces v *bližší přípravě* ústí do systematické katechese o manželství, která se opírá o výklad založený na učení církve o manželství. Na jeho základě interpretuje a rozvíjí autentické touhy, zkušenosti, psychologické a sociální danosti i osvojené předpoklady mladých lidí, kteří se jich dobrovolně účastní (tzv. erfahrungsorientierte Katechese).

4.3. Bližší příprava se může vhodně realizovat také v rámci důkladné přípravy na svátost biřmování těch, kdo byli pokřtěni jako malé děti. Pro mladé lidi, kteří přicházejí do prvního kontaktu s církví prostřednictvím volnočasových a jiných podobných aktivit, může být tato příprava prekatechumenátní cestou, případně cestou k tzv. „katechumenátu pokřtěných" u těch, kdo pokřtěni byli, ale nedostalo se jim formace v křesťanské víře.

4.4. *Bližší příprava* musí vycházet a ústit do formace založené na lidské a křesťanské zkušenosti. Jejím základním modelem je dnes celistvý proces iniciace dospělého člověka do života z víry a pro víru. Z tohoto hlediska je orientace na manželství chápána jako součást celistvé formace mladého člověka, obsahující životní rozhodnutí se pro spásu v Ježíši Kristu, na které získává podíl skrze přijetí svého životního povolání jako smyslu života.

4.5. Zodpovědnost za jednotlivé farní pastorační programy nese farář místa, který jejich cíl, zaměření a hodnocení konsultuje s diecézním *Centrem pro rodinu*. Jeho realizací jsou pověřeni pouze ti, kdo mají doporučení diecézního *Centra pro rodinu* jako *poradci pro pastoraci rodin* a jsou pověřeni příslušným ordinářem. Doporučení k systematické práci v *bližší přípravě* na farní i nadfarní úrovni je podmíněno patřičným vzděláním a formací, které stanoví diecézní biskup.

4.6. Jednotlivé programy a kursy, které se týkají více farností a mají širší dopad nebo se pravidelně budou opakovat, musí mít schválení diecézního biskupa nebo příslušného biskupského vikáře, a to na doporučení diecézního *Centra pro rodinu*, případně diecézní komise pro přípravu na manželství tam, kde je zřízena.

4.7. *Centrum pro rodinu* předkládá každým rokem ke schválení ordináři plán koordinace *bližší přípravy* v diecézi.[15]

Témata bližší přípravy:

Kromě prohloubení víry, která se má stát vírou dospělého člověka a nemá zůstávat už vírou dětskou, a kromě prohloubení života modlitby, vztahu k Písmu a života ze svátostí jsou žádoucí tato témata:

Jak křesťanství chápe muže a ženu jako originální obrazy Boží.

Rozdíly v psychice muže a ženy.

Různé životní stavy.

Manželství jako celoživotní společenství ustavené z vůle Boží.

Cesty k dobrému manželství (známost, snoubenecký vztah, vzájemné poznávání, rozhodování).

Problémy smíšených sňatků a sňatku s nepokřtěným.

Jak církev chápe sexualitu a její roli v manželském soužití.

Děti jako plod trvalého soužití v lásce.

Tato témata mohou být zčásti nebo zcela vložena do obsahu přípravy na biřmování, po částech do různých setkání mládeže nebo z nich může být vytvořen kurs partnerství, mnohde již osvědčený program tzv. školy partnerství. V každém případě je nutné, aby vše nebylo sdělováno jen formou přednášek. Interaktivita je nutná.

5. Bezprostřední příprava[16]

Bezprostřední příprava na svátost manželství se má konat v posledních měsících a týdnech před svatbou tak, aby se „předmanželské zkoušce", jakou žádá církevní právo, dal nový smysl a obsah a současně nová forma. Taková příprava, nezbytná v každém případě, je ještě naléhavější u snoubenců, kteří dosud prokazují mezery a obtíže v křesťanské nauce a praxi.

K tomu, co se má poskytovat na této cestě víry, podobné katechumenátu, musí patřit také hlubší poznání tajemství Krista a církve i poznání významu milosti a závazku křesťanského manželství, stejně jako příprava na aktivní a uvědomělou účast na svatební liturgii.[17]

5.1. Bezprostřední příprava má být završením dlouhodobého procesu, který tvoří příprava vzdálenější a bližší, ale pro řadu snoubenců to bude příprava jediná, a tedy jednorázová. Tato příprava má vycházet z reálné, nikoliv předpokládané situace snoubenců a jejím cílem je napomoci jim k dobře žitému křesťanskému manželství, pokud je to v daném případě možné. Tato příprava zahrnuje témata z přípravy vzdálené, která podle situace snoubenců buď prohlubuje, nebo teprve otevírá.

5.2. Zodpovědnost za *bezprostřední přípravu* na manželství nese farář. Jemu přísluší, aby rozhodl, jak v konkrétní farnosti i v jednotlivých či opakujících se případech tuto zodpovědnost naplnit konkrétními pastoračními programy.

Psychiatrická léčebna by podle odborníků měla mít park, který pacientům velice prospívá. A tak tam na lavičce po obědě odpočívá primář oddělení s kolegou odnaproti z interny. Ten si všiml pacienta, který přehrabuje listí sem a zase zpátky. Ptá se primáře: „Prosím tě, tamhle ten hrabe listí jen tak sem tam." „To je chronická deprese. Chodil pořád za jednou dámou a ta ho tak dlouho odmítala, až se dostal sem." Najednou kolem letí jiný pacient, řve, dva zřízenci za ním, jeden s kurty, druhý s injekcí. „Co má tohle znamenat?" „To je atak afektu. Ten si ji pak vzal. – No, a ona leží u nás támhle na čtyřce."

Korupci porazíme, v boji s ní zvítězíme.

Tak jako celá západní civilizace, i Česká republika nepřetržitě a rázně už dlouhá desetiletí bojuje s korupcí. Výsledky přesto nejsou valné: v roce 2004 nás Transparency International umístila v celosvětovém pořadí až na 51. místo, v roce 2005 jsme sice postoupili na 47. místo, avšak v roce 2009 jsme opět klesli až na 52. příčku ostře sledovaného žebříčku. Co v tom asi tak je? Amerika si vede podstatně lépe: v roce 2009 byla 19,! Jakpak to tam dělají?

Americká unie je v permanentním ohrožení darebáckými státy a pilně se připravuje na válku. Ministerstvo obrany vypsalo klíčový tendr na vybavení každého Američana plynovou maskou. Překvapivá nejnižší nabídka, za necelou miliardu dolarů, přišla od málo známé společnosti Rozensweig Corp. Proto Mr. Rozesweiga pozvali jako prvního, aby model předvedl: „Podmínkou je garance hodinového pobytu v plynem zamořeném prostoru. Pokud podmínku splníte, kontrakt je váš." Businessman však věděl, co nabízí – maska za tři dolary nemůže nikoho ochránit, ale vidina zisku byla příliš vábná. A tak se rozhodl, že se obětuje, ať to stojí, co to stojí. V masce, poprvé po dvaceti letech a nakolik si vzpomněl, odříkával Šema Israel – a stalo se něco podivuhodného: přežil! Následně byl Mr. Rozensweig na Pentagon skutečně pozván k podpisu smlouvy. Ale den předtím si s ním sjednal schůzku majitel jakési firmy Bernstein Ltd. Mr. Bernstein přišel na jednání s dlužním úpisem na 300 miliónů dolarů. Mr. Rozensweig: „Zbláznili se?" „Vůbec. ne. Mají dostat miliardu za masky?" „Co je jim po tom? To jsou moje masky." „No tak ten plyn byl zase můj." A tak si plácli. Americký protikorupční balíček již léta každoročně vypracovává firma Löwy Inc.

ČSÚ, ÚZIS, katechismus a lidové podání
Ilustrace
Oldřich Krupička

Živá farnost.

Z 8. přikázání plyne právo na dobrou pověst člověka. Porušením tohoto práva jsou opovážlivý úsudek, nactiutrhání, pomluva a potupa. Opovážlivý úsudek je pevné přesvědčení o hříchu nebo neřesti druhého člověka bez dostatečného důvodu. Nactiutrhání je nespravedlivost, způsobená druhému prozrazováním jeho skutečných hříchů nebo neřestí bez dostatečného důvodu. Donášení je nactiutrháním. Pomluva je nespravedlivé zveřejňování domnělých chyb bližního – k nactiutrhání tedy přistupuje lež. Potupa je nespravedlivé zneuctění přítomné osoby – buď slovy nebo skutky, anebo negativně povinné úcty.

Ale oč jde tady? Vlastička Vladimíře: „Doneslo se ti, co o mně Vladislava roztrušuje za pomluvy? Lži, samé lži. Všechno si vymyslela.“ „Buď ráda. že si vymýšlí. Horší by bylo, kdyby říkala pravdu.“

Už to není jako dřív. Dnes se lidé berou z lásky.

Podle dostupných údajů bylo v České republice v roce 1997 psychiatricky ošetřeno celkově 428 311 pacientů. V roce 2004 to bylo 449 680 pacientů, v roce 2006 458 500, v roce 2007 464 836, v roce 2008 466 352 a v roce 2009 bylo na psychiatrii ošetřeno už 482 970 pacientů. Celkový počet psychiatrických vyšetření v roce 2009 dosáhl rekordní úrovně 2 609 928 vyšetření.

5.3. Situace jednotlivých farností je často diametrálně rozdílná, dokonce vzbuzuje oprávněné obavy, zda každé farní společenství může vhodné itineráře *bezprostřední přípravy* na manželství nabídnout vlastním snoubencům. Proto je velmi vhodné, např. s využitím programů center pro rodinu, hledat takové formy *bezprostřední přípravy*, které v jednotlivých děkanátech/vikariátech či ještě větších částech diecéze po vzájemné domluvě zde ustanovených farářů a administrátorů vyhlásí děkan/vikář nebo biskup sám.

5.4. V klášterních kostelech ať se otázka konkrétní podoby *bezprostřední přípravy* na manželství řeší ve smlouvě mezi příslušnou diecézí a řeholním společenstvím, u farností svěřených diecézí řeholníkům je platná tato *Směrnice*.

5.5. Protože způsoby *bezprostřední přípravy* na manželství, které určuje farář svým rozhodnutím, mají zohlednit velmi různorodou výchozí situaci snoubenců, lze předpokládat různost i v katecheticko-pastoračních přístupech, které by přesto měly obsahovat společné prvky, které jsou nutné pro zásadní pochopení manželství, jak ho předkládá a respektuje katolická církev.

5.6. K *bezprostřední přípravě* na manželství snoubenců, kteří své rozhodnutí pro manželství veřejně deklarují před příslušným farářem místa (obvykle s upřesněním termínu svatebního obřadu), náleží *kanonické šetření včetně povinnosti ohlášek* a *sepsání snubního protokolu.*

Toto kanonické šetření a sepisování protokolu je nutno provést natolik včas, aby se mohlo reagovat na případné zjištěné překážky a snoubenci nebo osoba provádějící šetření se nedostali do trapných situací, zjistí-li se, že sňatek není možný.

5.7. Nutné kanonicko-právní aspekty sepisování *snubního protokolu* včetně zjišťování citlivých rodinných a konfesních údajů a především zjišťování nutných podmínek právně platného kanonického sňatku je inspirováno především autentickou pastýřskou péčí a lidským taktem, který je schopen spojit úctu k církevním normám s úctou ke konkrétní životní situaci snoubenců.

5.8. Zvláštní pozornost je věnována *kanonickému šetření*, které i v rovině autentické pastýřské citlivosti musí směřovat ke kvalifikovanému posouzení svobody a integrity manželského souhlasu, nepochybně projevené vůle k uzavření trvale platného manželství otevřeného k přijetí dětí a jejich náboženské výchově a k zjištění překážek, které je třeba určit otázkami, jež se kladou snoubenci a snoubence odděleně. Sepisování *snubního protokolu* je proto součástí pastoračního rozlišování, které se dotýká hloubky, kvality a autenticity náboženského rozměru možného budoucího manželského života, jak mu rozumí církev, a proto přísluší výlučně faráři, popřípadě kaplanovi či jáhnovi v těch případech, kdy je farář k tomu deleguje. „Když naproti tomu snoubenci přes všechno pastorační úsilí dávají najevo, že výslovně a formálně odmítají to, co zamýšlí církev při sňatku pokřtěných, nemůže je duchovní správce připustit k oddavkám. Je povinen – třebas nerad – vzít na vědomí danou situaci a dát dotyčným na srozuměnou, že za těchto okolností ne církev, ale oni sami zabraňují obřadu, o který žádají.“[18]

5.9. Pro dobrou bezprostřední přípravu se rozhodujícím stává styl a způsob katechese, která směřuje v první řadě k proměně životního stylu a novému způsobu uvažování nad tím, co se odehrává v duchovním i psychickém životě snoubenců. Proto se doporučuje přijmout svátost smíření a eucharistie. Lidská vlídnost a pastorační moudrost způsobu zvěstování je doprovázena pevností zásad, které jsou pečlivě verifikovány v průběhu celé *bezprostřední přípravy*.

5.10. *Bezprostřední příprava* na manželství by měla začít nejméně tři měsíce před plánovaným dnem svatby. Je však velmi vhodné, aby se snoubenci i se svým záměrem svému faráři osobně představili alespoň jeden rok před vlastní svatbou. Za tohoto předpokladu bude možné lépe připravit itinerář *bezprostřední přípravy* na manželství jednotlivých párů (společně i odděleně) podle toho, co se ukáže jako vhodnější. Dostatečný čas na přípravu umožňuje snoubeneckému páru prožít intenzivní přípravu na manželství bez spěchu a nezdravého tlaku blížícího se termínu. Je vhodné promyslet způsob zahájení *bezprostřední přípravy* analogicky s obřadem přijetí do katechumenátu jako vybídnutí k aktivní participaci na přípravě adresované snoubencům i farnímu společenství.[19]

5.11. *Bezprostřední příprava* na manželství probíhá minimálně v šesti setkáních, doba trvání a intenzita setkání má být dostatečná. Rozhodnutí o délce přípravy nemá být trestem za nedostatky v dosavadní náboženské formaci, ale má zohlednit vnitřní dispozice a možnosti snoubenců vzhledem k jejich práci a povinnostem, charakter jejich lidské a náboženské formace a stupeň odhodlání samotných snoubenců aktivně se zapojit do nabídnuté katechese.

5.12. Účast na různých formách *bezprostřední přípravy* na manželství musí být chápána jako morální

povinnost, aniž by se její opomenutí nebo dispenzování stalo důvodem k odmítnutí slavení svatebního obřadu.[20] Dispenzovat *bezprostřední přípravu* není možné lehkovážně, je třeba představit *bezprostřední přípravu* jako mravně závaznou pro faráře místa, který za ni odpovídá, i pro snoubence, kteří o církevní sňatek žádají. Zároveň je třeba pozorně zohlednit objektivní podmínky snoubenců (cizinci, pracovní podmínky, dojíždění do zaměstnání a dlouhodobý pobyt mimo domov), kterým je možno namísto obvyklých pastoračních programů nabídnout náhradní řešení. Snoubencům, kteří se neúčastní *bezprostřední přípravy*, je třeba nejdříve pastoračními rozhovory pomoci se lépe disponovat a překonat povrchnost a nezralost jejich postojů a rozhodnutí.

Témata bezprostřední přípravy:

Víra a život z víry – preevangelizační přiblížení, evangelizační prohloubení nebo pastorační rozhovor podle stupně víry snoubenců. (V žádném případě ne „jednotný kurs pro všechny.“)

Jak katolická církev chápe manželství (teologický základ a jeho právní ztvárnění) – úvod k sepisování snubního protokolu.

Psychologie partnerského vztahu (rozdíly v mužském a ženském přístupu a jak s nimi zacházet).

Místo dítěte (dětí) v manželství.

Vztah k rodičům, sourozencům a přátelům v manželství.

Řešení konfliktů.

Ekonomické minimum pro život manželství a rodiny (jak společně hospodařit).

Manželství a sexualita.

Odpovědné rodičovství.

Řešení krizí vztahu a i krizí jiných (nemoc manželů, nemoc dítěte, nezaměstnanost apod.).

Obsah manželského slibu a průběh svatebního obřadu.

V této přípravě je nutné mimo jiné vnímat, zda snoubenci žijí odděleně, nebo žijí spolu, zda mají za sebou zkušenost nesezdaného soužití s někým jiným nebo zda mají za sebou zkušenost předchozího anulovaného manželství, zvláště pokud jeho délka byla významná, a podle toho obsah přípravy přizpůsobit.

6. Kdo přípravu provádí

6.1. Na vzdálené přípravě se podílí rodina, farnost, katecheté, centra pro rodinu, organizátoři církevních a volnočasových aktivit, vyučující v církevních školách a diecézní centra pro mládež.

6.2. Na bližší přípravě se podílí farnost, diecézní centra pro mládež, diecézní, případně děkanátní centra pro rodinu, osoby katechizující zejména v oblasti přípravy na biřmování, řeholní společnosti a hnutí pracující s mládeží a dospělými.

6.3. Bezprostřední přípravu provádí farář místa, kde se budou oddavky konat, ale na přípravě by se pokud možno neměl podílet jen on. Jako vhodné řešení se doporučuje:

- farář a osvědčený manželský pár;
- trvalý jáhen, případně jáhen a jeho manželka;
- pastorační asistentka nebo asistent a farář;
- účast snoubenců na kursu, který organizuje příslušné centrum pro rodinu a farář;
- příprava několika párů s manželským párem, delegovaným biskupem, a farář. V každém případě by měl oddávající kněz i v případě, že přípravu koná někdo jiný, snoubence poznat v osobním rozhovoru (nejen při sepisování protokolu), probrat s nimi svatební obřad, vybrat biblická čtení a také se seznámit s rodinnou situací obou snoubenců, aby se zachoval vhodně vůči přítomným i nepřítomným nejbližším příbuzným. Měl by také poznat rozsah a obsah těch částí příprav, které snoubenci absolvovali bez něho, aby neopakoval to, co už probrali jiní, případně doplnil to, co se ještě jeví jako důležité.

7. Sdílená zodpovědnost místní církve za přípravu na manželství

7.1. Příprava na manželství je součástí pastorace rodin každé diecéze a zvláště každého farního společenství.[21] Diecézní biskup a každý farář tuto odpovědnost uskutečňuje širokou podporou rozvoje různých forem pastorace manželů a rodin[22] včetně spolupráce s formovanými laiky (s pověřenými *poradci pastorace rodin*).

7.2. Národní centrum pro rodinu společně s Radou pro rodinu ČBK zodpovídá za koordinaci systematického odborného studia otázek spojených s přípravou na manželství. Iniciuje spolupráci s teologickými fakultami s cílem připravit vzdělávací programy pro laiky podílející se na přípravách na manželství a pastoraci rodin a ucelené programy celoživotního vzdělávání. S jednotlivými diecézními Centry pro rodi-

duši. Což je představa ještě absurdnější, než je protilidské (a tedy i protibožské) oplodňování ve zkumavce – tam Bůh sice duši vdechne, i když jde o vzpouru proti němu, ale pokud by tak neučinil, postavil by se sám proti svému řádu stvoření. Zamýšlené vytvoření robotů = lidí by však šlo proti řádu stvoření a Bůh by se tedy na něm nepodílel. Lze mít dokonce zato, že ani samo rozmnožování na způsob nerozumových zvířat nelze z tohoto důvodu očekávat. Je sice pravdou, že byly vytvořeny tzv. Turingovy stroje, které se samy množí, ale tyto stroje jsou spíše matematickými útvary (např. na děrné pásce, která potřebuje k procesu svůj stroj), než reálnými konstrukty. Proto je odpověď na druhou otázku záporná. Třetí otázka se tak týká nemožného a Církev se jí nemusí zabývat. Ještě jednou si však uvědomme svůj případný podíl na podpoře čehosi protinábožensk ého, pokud se pro své pobavení zajímáme o „uměleckou stránku“ nějakého díla, kde vystupují rozumoví a volní roboti.

br. Felix OFM

LIBERECKÝ ÚSMĚV

Buďte jako děti. Ale manželství není pro děti.

Počet jednočlenných domácností v České republice se u mužů mezi 35 a 39 roky v letech 2002 až 2009 zvýšil z 23 700 na 39 500, tj. o 15 800. Jan je odborným asistentem na vysoké škole a patří mezi ně. O manželství však vážně uvažuje, ale říká si, že ještě nepřišel ten pravý čas.

Počet jednočlenných domácností se u dívek mezi 30 a 34 roky v letech 2002 až 2009 zvýšil ze 7 300 na 23 700, tj. o 16 400.

Terezka je programátorkou v bance a patří mezi ně. O manželství i o dítěti však vážně uvažuje, ale říká si, že ještě nepřišel ten pravý čas.

Oba se setkali na semináři a hned si padli do oka. Jan ji pozval do své domácnosti. Na fakultě se ptá kolegyně, s kterou se radívá i o velmi důvěrných záležitostech, co by měl pro Terezku připravit. „No, to je jednoduché. Koupíš bramborový salát, smažené hermelínové plátky – přece nebudete doma vařit, jen je v mikrovlnce prohřeješ. A hlavně kup nějaké dobré bílé víno.“ „To je skvělý nápad,“ zaradoval se Jan. Po neděli se kolegyně ptá: „Tak jak to dopadlo?“ „Ale, ani se neptej. Hrozně jsem se ztrapnil.“ „Čím, prosím tě?“ „Ale pořád trvala na tom, že umyje nádobí.“ „No tak, vidíš, to bude klapat.“ „Prosím tě ...“ „No, co?“ „Ona je umývala před jídlem a ne po jídle.“

sv. Františka asi 120 řeholníků. U žen se dá ve všech případech mluvit o době 19. a poloviny 20. století, kdy např. křížové sestry měli na půldruhé tisícovky členek (dnes asi 130), boromejky přes tisíc (dnes zhruba 180) a o něco méně kongregační dominikánky (nyní mají pouhých 70 řeholnic). Hrozné ztráty všem těmto ženským kongregacím způsobila doba komunistického temna.

8. Co to je synkretismus? Má nějaký význam ještě dnes?

Tato otázka je delikátní, protože někteří mylně namítají, že synkretismus v oblasti křesťanství a ekumenismus mají něco společného. Abychom se vyhnuli takovým námitkám, ocitujme z dávného Ottova slovníku naučného, kdy pojem ekumenismus byl téměř neznámý: „Synkretismus, z řec., jest úsilí rozpory pojmové vyrovnávati pomocí ústupků až k smíšení názorů. Jednota dosažená jest ovšem jen povrchní a zdánlivá. Synkretismus vyskytuje se v dějinách filosofie a theologie. Zde bráno k němu útočiště jmenovitě v dobách subtilních (jemných) rozporů náboženských, kde šlo o to, aby stranám tak bylo vyhověno, aby každá v jednom a témž základu myšlenkovém viděla uplatněny své ideje. Theologové protestantští podporující takovéto snahy irénické (mírové, usmiřující) zváni synkretisté."

Naproti tomu o ekumenismu např. Karmelitánská encyklopedie uvádí: „To, co je křesťanským církvím společné, se ve 20. stol. zase více zdůrazňuje, zatímco se církevní dějiny do té doby vyznačovaly četnými odštěpeními (schismaty) a křesťané bývali posléze velmi vzdáleni jednoty církve jako tajemného Těla Kristova. Od r. 1948 existuje Ekumenická rada církví, která se definuje jako 'společenství církví, které vyznávají Pána Ježíše Krista podle Písma svatého jako Boha a Spasitele, a proto se snaží splnit, k čemu jsou společně povolány, ke cti Boha – Otce, Syna a Ducha svatého.' Jediná z církví, které nepatří k této radě, je katolická, i když se od doby papeže Jana XXIII. rovněž nestaví proti ní a ke spolupráci využívá jiné formy, a má při ERC stálého pozorovatele. Za ekumenu lze v širším smyslu považovat i vztahy mezi náboženstvími, které se pěstují mj. formou náboženských rozhovorů (dialog)." Při této příležitosti si všimněme, že zde se užívá pojmu „církev" ještě v dalším, třetím významu, než jsou ony dva zmíněné v článku Jak se registruje nová církev Jakuba Kříže v roč. 5, č. 9, 2. 8. 2007 (tento článek měl být správně uveden v pozn. 1 na s. 15 předminulého čísla!); není již obsahem otázky tento význam zde vysvětlovat.

9. Nejpřekládanějším českým autorem 20. stol. byl Bohumil Hrabal. Jaký měl vztah k církvi?

Otázka bude zodpovězena v příštím čísle.

10. Kdo a kdy vymyslel slovo robot? Mohou roboti začít žít svým vlastním životem podobně jako živočichové nebo dokonce jako lidé? Jak by se k tomu stavěla Církev?

Robota byla běžnou službou sedláků či rolníků na panstvích. Šlo o perfektní způsob dělby práce ve společnosti. Teprve po stovkách let současně s faktickým odkatoličťováním se rozmohlo její zneužívání a robota se postupně stala symbolem jakési otrocké práce. Nakonec byla zakázána a zrušena (poznamenejme, že se tak děje často: deformace nějaké věci se neřeší její nápravou, ale jejím zničením a vytvořením věci nové; lze mít zato, že právě toto je podstata tzv. pokroku). Slovo „robot" poprvé použil v roce 1920 ve hře R. U. R – Rossum's Universal Robots Karel Čapek, na radu svého bratra Josefa. (V Opilci Josefa Čapka z r. 1917 je použito slovo „automat".) V krátkém článku z 24. 12. 1933 to potvrdil i Karel Čapek. V češtině bylo původně slovo robot výhradně neživotné (podle vzoru les; množné číslo roboty). Pro inteligentní roboty (na způsob člověka) se v literatuře dnes běžně používá životné skloňování podle vzoru pán (množné číslo roboti). Neživotné skloňování se stále používá pro průmyslové a jiné člověku nepodobné roboty (jako „kuchyňský robot"). Oba bratři Čapkové byli umělci a ti vynikají někdy až nezřízenou představivostí. Je tomu tak už u hry R. U. R. – roboti mají získat duši. I zde nám ale může pomoci katolická věrouka. Zobecňující rozum a svobodnou vůli mají z tvorů jen andělé a lidé. Čili jedinou možností je, že by roboti a lidé byli stejní. Ovšem víme, že duši člověka tvoří v okamžiku početí výhradně Bůh. (Tady vidíme, jak sci-fi o robotech = lidech nabouravají katolickou nauku – kdo před časem četl v Obrázku o Karlu Čapkovi a jeho vztahu k církvi, nemusel by se tomu divit.) Zbývala by tedy možnost, že by člověk vytvořil nějaký stroj a Pán Bůh by do stroje vdechl lidskou

nu spolupracuje především na rovině odborných konsultací, vlastními iniciativami v oblasti studia, vzdělávání a formace.

7.3. Diecézní *Centra pro rodinu*

- navrhují roční projekt *vzdálenější přípravy* k manželství,
- udělují doporučení pro pověření *poradců rodinné pastorace* diecézním biskupem na základě kritérií, které vypracují s ohledem k situaci v diecézi,
- v oblasti *bližší přípravy* poskytují konsultace faráři,
- doporučují stvrzení těch forem *bližší přípravy*, které přesahují hranice farnosti,
- předkládají každým rokem plán koordinace *bližší přípravy* v diecézi ke schválení ordináři.[23]
- organizují další vzdělávání pro *poradce pastorace rodin*,
- monitorují a vyhodnocují *bezprostřední přípravu* na manželství v diecézi.

7.4. Farnosti jsou vlastním místem všech forem příprav na manželství, proto faráři místa se svou pastorační radou (pokud neexistuje, pak sám osobně) vypracují a zveřejní konkrétní formy a etapy příprav na manželství na základě podnětů této *Směrnice.* Jejich naplnění se stane jednou z povinných částí každoroční vizitace farnosti.

8. Závěrečné ustanovení

Tento text *Směrnice ČBK pro přípravu na svátost manželství v ČR* schválilo 81. plenární zasedání ČBK dne 4. 7. 2010 na dobu šesti let s platností od 1. října 2010. Orientující, motivující a kritická vize *Směrnice* je formulována záměrně jako doporučení. Po uplynutí zkušební doby šesti let budou na základě vyhodnocení a studia připomínek a odborných studií revidovány na *Směrnice* s vyšší mírou závaznosti.

---

[1] *Život a poslání křesťanů v církvi a ve světě. Závěrečný dokument Plenárního sněmu katolické církve v ČR*, č. 174. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2007.

[2] Srov. *Život a poslání*, č. 172 – 173.

[3] Srov. více *Život a poslání*, č. 179 – 181.

[4] Srov. JAN PAVEL II. Apoštolská adhortace o úkolech křesťanské rodiny v současném světě *Familiaris consortio* (22. listopadu 1981), č. 66. Praha: Zvon, 1992, s. 70 – 72.

[5] BENEDIKT XVI. Církve v etickém a lidském dialogu se všemi. Rozhovor poskytnutý Svatým otcem novinářům během letu do České republiky (pater Lombardi, papežský let, sobota, 26. září 2009) (La Chiesa in dialogo etico e umano con tutti. Intervista concessa dal Santo Padre ai giornalisti durante il volo verso la Repubblica Ceca [Padre Lombardi, Volo Papale, Sabato, 26 settembre 2009]), *Insegnamenti di Benedetto XVI*, IX, 30 (2009), s. 1112.

[6] Srov. *Život a poslání*, č. 182.

[7] *Familiaris consortio*, č. 66, s. 72.

[8] Srov. *Familiaris consortio*, č. 66, s. 70; PAPEŽSKÁ RADA PRO RODINU. *Příprava na svátost manželství* (13. května 1996), č. 22 – 31. Praha: ČBK, 2001.

[9] *Familiaris consortio*, č. 66, s. 70.

[10] Srov. *Život a poslání*, č. 184a.

[11] *Familiaris consortio*, č. 34, s. 40 – 42.

[12] *Svatební obřady*, 2. vydání, č. 253. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství – ČBK, 2007, s. 120.

[13] Srov. *Familiaris consortio*, č. 66, s. 71; *Příprava na svátost manželství*, č. 32 – 49.

[14] *Familiaris consortio*, č. 66, s. 71.

[15] Srov. *Kodex kanonického práva (Codex Iuris Canonici*, dále jen „CIC"), kán. 1064. Praha: Zvon, 1994.

[16] Srov. *Familiaris consortio*, č. 66, s. 71; *Příprava na svátost manželství*, č. 50 – 59.

[17] *Familiaris consortio*, č. 66, s. 71.

[18] *Familiaris consortio*, č. 68, s. 74.

[19] Viz Žehnání při zásnubách, Svatební obřady, čl. 253 – 256 nebo Benedikcionál.

[20] Srov. *Familiaris consortio*, č. 66, s. 72.

[21] Srov. *Familiaris consortio*, č. 70, s. 76.

[22] Srov. *Život a poslání*, č. 184c.

[23] Srov. CIC, kán. 1064.

http://tisk.cirkev.cz/res/data/104/011623.pdf?seek=1

Dnešní Palestina a Židé

Pro každého křesťana je Palestina (pozn. red.: kratší úvahu na toto téma jsme přinesli v roč. 4, č. 5, 9. 4. 2006, v příloze; dění na Blízkém Východě je však stále kritičtější, proto přinášíme tuto historickou katolickou studii – všechny další texty v závorkách jsou též poznámkami redakce Obrázku) obestřena kouzlem náboženské poesie. Jména palestinských měst: Jerusalema, Betlema, Nazareta poutají k sobě obraznost dítěte od útlého mládí událostmi, které se tu staly. Palestinu posvětil Spasitel svým životem a svou smrtí – proto ji nazýváme zemí Svatou.

V posledních letech vedle zájmu náboženského budí osudy Palestiny také zájem politický. Každou chvíli opakují se v denním tisku zprávy o stěhování Židů do Palestiny, o odporu domácího arabského obyvatelstva a o úsilí britské vlády, která má nad Palestinou mandát, otázku palestinskou uspokojivě vyřešit.

Palestina jest země malá. Podle dnešních hranic, stanovených britskou vládou, má Předjordání – vlastní to Palestina – asi 26 tisíc čtverečních kilometrů, je tedy jen o málo větší než Morava. Zajordání je rovněž tak veliké.

Přirozené hranice Palestiny tvoří na západě Středozemní moře, na jihu a na východě arabská poušť. Na severu je hranicí Libanon a Antilibanon. Palestina jest z velké části hornatá. Od severu na jih táhnou se horská pásma jako pokračování Libanonu a Antilibanonu. Hluboká proláklina, kterou teče Jordán, ústící do Mrtvého moře, dělí Palestinu na dvě výrazně odlišné části, Předjordání a Zajordání.

Roviny táhnou se pouze podél břehu Středozemního moře (Šefela a Sáron). K tomu přistupuje rovina Esdrelon, vnikající severně od Karmelského pásma hluboko do vnitrozemí.

Klima jest subtropické, tedy podobné jako na Sicilii nebo v severní Africe. Ročních dešťových srážek by bylo dost – přes 500 mm – jenže tyto deště jsou velmi nestejnoměrně rozděleny. Palestina zná jen dvojí roční dobu: dobu dešťů, jež trvá od listopadu do března, a dobu sucha od dubna do října, kdy z olověného nebe nespadne ani dešťové krůpěje. – Protože horstva jsou z velké části vápencovitá a poněvadž země jest úplně odlesněna, tu voda ze zimních dešťů, pokud není zachycena v cisternách a nádržkách, odtéká všechna do moře. V době sucha pak koryta potoků a řek (wadi) vysychají, vyjma jediný Jordán, kterému sníh, tající v létě na temeni velkého Hermonu (asi 3 000 m), dodává stálou vodu.

Tento klimatický ráz Palestiny má na způsob hospodaření veliký vliv, a to nepříznivý. Palestina v Písně sv. nazývá se zemí tekoucí »mlékem a strdí«. Dodnes Palestina své úrodnosti neztratila. Roviny jsou úrodné, ba velmi úrodné, spadne-li dostatek vody. Hory naproti tomu, zbavené lesů a prsti, přecházejí v Judsku v úplnou poušť. Na jihu u Bersaby končí půda schopná vzdělávání. Odedávna dařily se v Palestině pšenice, ječmen a hlavně vinná réva. V době nové pěstují se tam se zdarem oranže, tabák atd. Z toho všeho plyne, že počet obyvatelstva, které půda Palestiny může uživit, je poměrně omezený.

Je na světě málo zemí, které mají tak pestré a pohnuté dějiny jako Palestina.

V polovici 2. tisíciletí před Kristem Israelité, kteří vyšli z Egypta pod vedením Mojžíše, přitáhli od východu až k hranicím Palestiny. Tam však Mojžíš zemřel a nevkročil na palestinskou půdu, kterou byl Bůh zaslíbil Abrahamovi, praotci vyvoleného národa. Byl to Josue, který s Israelity překročil Jordán, Palestinu obsadil a losem rozdělil mezi dvanáctero kmenů israelských. Domácí obyvatelstvo skládalo se tehdy z různých kmenů, většinou kananejských Semitů. Nesemitského původu byli Filišťané a Hethité. Toto obyvatelstvo bylo sice zčásti vyhlazeno, ale udrželo se ho mnoho, hlavně na pobřeží, v severní Galilei a v Zajordání.

Za Saula konečně kmeny israelské se sloučily v jedno království, které zesílilo a se rozšířilo za Davida a Šalomouna. Po smrti Šalomounově jeho říše se rozpadla na království severní, s hlavním městem Samarií, a na království jižní, kde byl hlavním městem Jerusalem.

Obojí králové, judští i israelští, měli velmi nesnadné politické postavení. Pohlédneme-li na mapu, vidíme, že Palestina je mostem mezi Afrikou a Asií. V této době sousedila s dvěma velmocemi. Na jihozápadě byl to Egypt, na východě Assyrie a Babylonie. Kdykoliv vojska egyptská táhla proti Assyrii nebo zase vojska assyrská a babylonská proti Egyptu, tu jediná cesta pro armádu obou

5. Co to je Polyglota?

Polyglota (z řec. polys „mnohý“ a glotta „jazyk“) je vícejazyčné vydání nějakého textu. Obvykle se jím myslí vícejazyčné vydání Bible. První polyglotou byla vlastně Origenova Hexcapla (o ní jsme již psali, a to letos v č. 6, 29. 5. 2010, v příloze na s. 16, ot. 5). Poté, co byl vynalezen knihtisk, vznikla myšlenka také na vydání polyglot. První byla katolická Komplutenská polyglota (lat. polyglotta Complutensis), která vyšla v letech 1513 – 1517 (knihtisk se datuje od let 1447/1448 a tisky do r. 1500 se nazývají inkunábule) ve Španělsku. Zveřejněna byla jako katolická sensace v roce 1520 se svolením samotného Svatého otce Lva X. O vydání se staral Ximenez, zpovědník slavné katolické královny Isabely Aragonské a zakladatel University v Alcale. Své jméno dostala podle města, kde vyšla – Alcalá de Henares, latinsky Complutum. Úspěch podnítil pak i různé protestanty a/nebo humanisty a v 16. a 17. století bylo vydáno mnoho dalších polyglot. Nezapomeňme také, že Vatikánská tiskárna se shodou okolností jmenuje Typographia Polyglotta Vaticana.

6. Kdo to je sv. FRUMENTIUS?

Svatý Frumentius byl první biskup řeckého původu v Aksúmu (větší město v sev. Habeši), kam prvně přišlo křesťanství do Etiopie. Je o něm dosti pramenů, jedním z nich je Epistola ad Constantinum alexandrijského patriarchy a nejpřednějšího bojovníka proti ariánům, sv. Atanáše, který se zmiňuje o tom, jak sv. Frumentia vysvětil na biskupa. Ještě jako děti doprovázeli bratři Frumentius a Edesius svého opatrovníka na cestě z Indie. Když jejich loď kolem roku 340 zastavila v jednom z přístavů v Rudém moři, domorodí divoši povraždili celou posádku lodi s výjimkou obou chlapců. Ti byli předvedeni před aksumského vládce. Ten si oba oblíbil a z Edesia učinil svého číšníka a z Frumentia státního sektretáře a pokladníka. Po vládcově smrti je královna vdova přemluvila, aby zůstali u aksumského dvora a stali se učiteli mladého korunního prince Ezany. Zejm. Frumentius přitom využíval svého vlivu k šíření křesťanské víry: Oba povzbuzovali cizí křesťanské obchodníky, aby otevřeně vyznávali svou víru. Později přily i konverse rodilých Habešanů. Když Ezana dospěl, Edesius se vrátil se Tyru, kde pak působil jako kněz. Frumentius se ale nadchl pro christianizaci Etipoie a odjel proto do Alexandrie, kde velikému Atanášovi vylíčil situaci a žádal o vyslání biskupů a kněží. Ale Atanáš neváhal a vysvětil Frumentia na biskupa pod biskupským jménem Abba selata – Otec míru v r. 326, 330 nebo snad 340. Frumentius si zřídil v Aksumu biskupství, pokřtil nyní vládnoucího krále Ezanu, postavil mnoho kostelů a skvěle šířil křesťanství. Stal se v pořadí první hlavou etiopské církve. Ale i do těchto končin se dostala špatnost ariánů. Římský císař Constans II., arián, nelibě nesl, že Frumentia vysvětil Atanáš. Požadoval po králi Ezanovi, aby se Frumentius i s presbyteriem do Egypta k přezkoušení z ariánství. Aksumský král byl ale lepším politikem, než potrhlý císař. Podařilo se mu celou věc zdržet až do nástupu nového císaře Juliana Apostaty, který zavrhl jak křesťanství tak ariánství. Horší je někdy lepší. Etiopská ortodoxní církev slaví tohoto svého světce 1. srpna, Koptská ortodoxní církev ho také považuje za svého a uctívají ho 18. prosince, my ho máme v kalendáři 20. července a pravoslavní 30. listopadu. Sv. Frumentius je dokonce autorem prvního překladu Nového Zákona do habešského jazyka ge'ez. Tento církevní velikán si u Habešanů získal titul „Náš otec“ nebo „Otec míru“ či „Apoštol Habeše“.

7. Které byly ve svou chvíli tři nejpočetnější mužské a ženské řehole na území Českého království a jak byly početné? Kolik členů mají dnes?

V dřívějších staletích se nevedly statistiky. Přesto lze na otázku rámcově odpovědět. U mužských řeholí byli nejpočetnější jesuité, a to někdy v polovině 18. století než je katastrofálně chybné papežské rozhodnutí zrušilo. Tehdejší počet členů řádu sv. Ignáce lze odhadnout na půl druhého tisíce. Dnes mají jesuité jen asi 70 členů. Druhým nejpočetnějším řádem byl komplex františkánů, minoritů a kapucínů také asi v polovině 18. století, kdy celkový počet byl asi tak 1 300 řeholníků. Sama františkánská tehdy zvaná „Alma et Magna (životodárná a velká) Bohemiae Provincia“ měla ve 20. letech 18. století na tisíc františkánů (pohroma pak přišla od Prušáků a potrhlého Josefa II.). O třetí místo se dělí jednak cisterciáci ve zlatém středověku a jednak minorité (než se rozdělili na tři výše uvedené větve) před úderem zrůdného husitského děsu – v obou případech lze uvažovat s půltisícovkou Bohem takto vyvolených. Dnes mají cisterciáci snad desítku bratří a všechny tři větve vzešlé od

TEST PRO DOSPĚLÉ

1. Autorem Písma sv. je tedy Bůh. Ale co jsou pak sami pisatelé nebo diktovatelé zápisů?

Řekli jsme si, že hlavním autorem Písma sv. je Bůh, jeho aktivita je prvořadá. Jím osvěcovaní a inspirovaní svatopisci – pisatelé nebo diktovatelé – jsou přitom skutečnými autory. Říkáme, že Bůh „působil „v nich a skrze ně", nebo slovy sv. Tomáše z Aquina, že Bůh jako hlavní autor, na ně „působil předchozím a bezprostředním vlivem." Ve svatopisci se spojují dvě schopnosti – jedna vlastní, Bohem v něm stvořená, druhá vyplývající z Božího vlivu na něj. Posvátné texty, které jsou výsledkem této jedinečné spolupráce trojjediného Boha s člověkem, je třeba připsat zcela Bohu a zcela svatopisci. Proto se v nich objevují vlastnosti obou. Lze říci, že Boží slovo se vtělilo do lidského slova. Proto je v posvátných textech opravdu Boží slovo. Uvědomme si ještě, že tu jde o mimořádný dar milosti dané ke spáse ostatních, čili o přechodné charisma. Toto charisma poskytuje světlo pro rozum (milost osvěcující: čerpání myšlenek, úsudek o načerpané pravd apod.), pohnutku pro vůli (milost inspirující: nepotlačující svobodu svatopisce) a pomoc pro psychické i fysické schopnosti. V každé z těchto tří oblastí toto charisma příp. působí i díky společenství, v němž svatopisec je. Je třeba konečně říci, že protestantské pojetí inspirace je jiné: Písmo sv. není Boží slovo, nýbrž pouze „obsahuje Boží slova" (důraz na pouhou komunikaci Boha se čtenářem či posluchačem – nevšimli jsme si už někdy ve mši sv., že lektor končil takto: „Slyšeli jsme Boží slova"?); inspirace působící ve svatopisci protestanti chápou buď jako ctnost víry (jednu ze tří božských ctností) svatopisce nebo dokonce jen jako jeho náboženské nadšení. A tak odchylky od správného pojetí jsou dvojí: buď se příliš zdůrazňuje faktoru božský (přičemž se lidský faktor zčásti nebo úplně vytrácí a lpí se na doslovném, literním významu každého slova textu) nebo naopak faktor lidský (až k racionalistickému popření božského původu Písma sv.).

2. Dobře, víme, co byl chomer, co to byl omer, co byla efa. Ale která hebrejská míra odpovídala českému korci, jitru a věrteli?

Nejstarší míry byly nejlepší, protože odrážely reálný život. Jitro byla stará plošná míra představující plochu, kterou oráč zorá za jitro čili jeden den, tedy od jitra (rána) do soumraku (večera). Naproti tomu korec byl „definován" takto: Jedním korcem (byly to 4 věrtele při měření jak plochy, tak objemu) obilí se měl osít jeden korec pole. Dá rozum, že kde byla půda úrodná, byly míry jiné než někde v podhůří. Původně byl převod dokonalý: 1 korec = 1 staročeské (pražské) jitro. Kolik to bylo? 1 jitro = 3 150 m^2. Jiné míry: 1 míra (měřice) = 0,6 jitra, 1 lán = 90 mír (měřic) = 55 jiter. Tato „nekulatá" čísla souvisejí s dalšími jednotkami, např. loktem; lán býval vyměřován provazci: měřili třeba jedenkrát tři provazce po 52 loktech (tedy 3 čtvereční provazce). Časem se měnilo hlavně jitro – jak jsme řekli, záleželo sice i na kvalitě půdy, ale vylepšovaly se nástroje a měnil se zápřah. Jitro „rostlo", a to v rozmezí 0,33 – 1,07 hektaru (v jiných zemích). Poslední hodnota jitra u nás byla stanovena „Vídní" v r. 1765: 1 rakouské jitro = 5 755 m^2. Protože se korec také trochu změnil, platilo: 1 rakouské jitro = 2 korce. Ještě si uveďme, kolik byla na vesnici míra ještě v počátcích komunismu: 1 hektar = 5 mír (slovo měřice se užívalo snad jen ve slovnících; že přesná hodnota byla 5,213 mír, sedláci těžko na futru nebo, byla-li někde dobrá omítka, tužkou počítali). Jak jsme uvedli, korec byl i objemovou měrou užívanou pro sypké látky. Ve středověku platilo: 1 starý český korec = 93 litrů (nádoba o výšce 40,8 cm a dutém průměru cca 54 cm), ale např. v Litoměřicích 4/3 pražského korce = 124 litrů, v Turnově korec = 140 až 146 litrů. Mnoho konkrétních čísel lze najít na www.jednotky.cz

3. Co víte o novozákonní Zuzaně?

Toto jméno se v Novém Zákoně vyskytuje jen jednou, v Lk 8, 3. Kristus Pán chodil od místa k místu a hlásal radostnou zvěst. Bylo s ním dvanáct apoštolů a některé ženy, které uzdravil od zlých duchů a nemocí. O Zuzaně víme jen to, že buď také byla uzdravena, a/nebo patřila mezi ty ženy, které se o všechny ostatní výše zmíněné staraly ze svého majetku. Je to zajímavý případ: Pokud nakonec došla spásy, což považujeme za jisté, slyší dnes své jméno ze všech míst na celém světě, kde se hlásá evangelium, i když jinak se o ní absolutně nic zde na zemi neví.

4. Kdo je povolán k účasti na Božím království, které Ježíš hlásal a ustanovil?

Každý člověk na této zemi, přinejmenším od narození až po smrt.

odpůrců vedla přes Palestinu: Když se králové israelští a judští přidrželi Assyrie, tu egyptští faraonové bojovali proti nim jako svým nepřátelům: tak farao Nechao roku 609 porazil a zajal judského krále Joachase. A když Israelité stáli na straně Egypta, tu zase Assyrie a Babylonie jednala s nimi jako se svými nepřáteli. Toto politické kolísání přivodilo posléze zkázu obojího království. Roku 722 dobyli Assyřané Samarie a zničili království severní, roku 588 Babyloňané za krále Nabuchodonosora zmocnili se Jerusalema a způsobili pád království jižního. Israelské obyvatelstvo severního i jižního království bylo z velké části odvedeno do zajetí a na jejich místo byli posláni pohanští kolonisté.

Tak Židé ztratili svůj stát, ztratili Jerusalem a chrám, ba ztratili i mateřskou řeč, protože v Babyloně zapomněli na rodnou řeč hebrejskou a počali mluvit aramsky. Neztratili však národního a náboženského uvědomění a nesplynuli – jak s tím počítali Assyřané a Babyloňané – s novým pohanským prostředím. Byla to zásluha proroků, kteří se stali duchovními vůdci svého národa. Israelité viděli v Ninive a v Babyloně od té doby svého úhlavního nepřítele.

Babylonské zajetí trvalo sedmdesát let. Když perský Kyrus vyvrátil Babylonskou říši, tu z politických důvodů dovolil Židům vrátit se do vlasti. Právem počítal s tím, že vděční Židé budou perské vládě věrnými poddanými. Nevrátili se sice všichni Židé, ale přece jen značný počet. Novou kolonizaci Palestiny organizoval Zorobabel. A to za nesmírných potíží. Byly tu nesnáze vnitřní i vnější. Nesnáze vnější působil odpor domácího obyvatelstva a hlavně Samaritánů. Potíže vnitřní pozůstávaly v sňatcích Israelitů s pohanským palestinským obyvatelstvem, neboť tak Židé mohli pozvolna ztratit svou národnost i náboženství. Byli to Esdráš a Nehemiáš, kteří pevnou organizací národního a náboženského života dali pevný základ k novému rozkvětu židovského národa na palestinské půdě. Doba neodvislých knížat hasmonejských v druhém a prvním století před Kristem je nejskvělejší dobou v dějinách Židovstva (po stránce náboženské však byli tehdy začínající fariseové pravdivé víře vzdálenější, než např. proroci v dřívějších královstvích, až k jejich odmítnutí a zabití Pána Ježíše, na kterého dlouhé generace úpěnlivě čekali).

V této době se také židovské osady rozšířily po celém tehdejším světě. Nejčetnější byly v Egyptě, na Kypru a v Kyréně. Je to tzv. židovská diaspora – rozptýlení. Říše římská měla za Augusta asi 55 milionů obyvatel, z čehož 4 miliony podle odhadu historiků tvořili Židé. V samém Egyptě bylo Židů přes milion!

Když se Židé dostali pod nadvládu římskou, tu, puzeni očekáváním pozemského Mesiáše, podnikli proti Římanům dvojí válku r. 66 a r. 132. Jak ani jinak býti nemohlo, Římané obě vzpoury krvavě potlačili, přes zoufalou statečnost bojujících povstalců. Nezdar obou povstání byl naprostý. Země byla zpustošena a židovské obyvatelstvo v Palestině z velké části vyhlazeno. A co Židů tam zbylo, to padlo za oběť protižidovské politice byzantských císařů.

Ve 12. století po Kristu bylo prý v Palestině jen asi 200 Židů. Židovstvo zůstalo omezeno na diasporu, tj. na kraje mimo Palestinu.

Historický přehled, který jsme právě podali, je nutný, abychom porozuměli poměrům v Palestině, které vznikly novým vystěhováním Židů do jejich staré vlasti.

Stěhování ono začalo už na počátku 16. století, když za vlády Ferdinanda a Isabelly byli Židé ze Španěl vypovězeni. Těchto Židů ujala se turecká (muslimská!) vláda, a s jejím souhlasem mnozí z nich uchýlili se do Palestiny. Tito Židé, mluvící zkaženou španělštinou, nazývají se Sefardim. Po válce Polska s Chmelnickým r. 1648 počali se stěhovat do Palestiny také Židé z Polska a Ukrajiny. Tito Židé, mluvící německým žargonem, slují Aškenazim. Židé tito stěhovali se do Palestiny namnoze z důvodů náboženských: chtěli totiž strávit a skončit svůj život na posvátné půdě praotců. Usazovali se výlučně ve městech, hlavně ovšem v Jerusalemě. Židovský básník dr. Frankl, který navštívil Palestinu r. 1856, napočetl tam Židů 10 400, z toho 5 700 v Jerusalemě samém. Židé tito byli vesměs chudí. Protože obchod a řemesla, jež provozovali, nestačila k jejich výživě, byli odkázáni na podporu Židů z ostatního světa. Pro Židy palestinské, na něž ostatní Židé pohlíželi jako na jakési národní hrdiny, konaly se sbírky po celém světě. Pocta na těchto sbírkách, zvaných chaluka, byl hlavním příjmem palestinských Židů.

Obrat ve stěhování Židů do Palestiny vyvolalo světové sionistické hnutí. Bylo to hnutí nejen náboženské, ale především politické. Jeho otcem byl vídeňský publicista Theodor Herzl, muž jinak ušlechtilý a ideální. R. 1896 vydal ve Vídni knihu »Der Judenstaat«, kde jasně vytkl cíl onoho

hnutí, jež se nazývalo sionismem, protože jeho stoupenci sluli hebrejsky »milovníci Sionu«. Cílem sionismu jest národnostně sjednotit Židy celého světa, znovu osídlit Palestinu a vybudovat tam židovský národní domov, židovský stát. Sionistické hnutí rozšířilo se mezi Židy po celém světě a hlavně židovská mládež s nadšením chopila se této myšlenky. Od r. 1897 konají Sionisté skoro každoročně světové kongresy – jeden z nich byl také v Praze – na nichž myšlenka osídlení Palestiny zaujímá přední místo. Sionistické časopisy a brožury hledí všemožně šířit myšlenku rekolonizace Palestiny. Po smrti Theodora Herzla stal se předsedou sionistického sdružení Max Nordau, dnes je jím dr. Chajim Weizmann.

Vůdcové sionismu věděli dobře, že rolník, vzdělávající a milující rodnou hroudu, je nezbytným základem národa, a že proto dosavadní stěhování Židů do palestinských měst nemá budoucnosti. Pojali tudíž myšlenku zakládat v Palestině rolnické kolonie, kde měli Židé znova přivyknout polní práci a vzdělávání půdy. Byl to pařížský baron Edmund Rothschild, který se dal pro tuto myšlenku získat a který věnoval mnoho milionů na zakupování půdy a na zřizování rolnických osad v Palestině. Turecká vláda sice takovému zakládáni židovských kolonií nepřála, ba židovské přistěhovalectví bylo zákonem zakázáno, ale židovské peníze byly mocnější než turecké zákony. Podle statistiky bylo před vypuknutím světové války r. 1914 takových židovských osad v Palestině 43 a celkový počet Židů v Palestině se odhadoval na 80 000. R. 1923 bylo těchto osad 101, a dnes je jich ovšem ještě více. Kolonie ty jsou většinou na úrodných rovinách při Středozemním moři, na rovině Esdrelon a v Galileji.

Na zakoupených pozemcích byla postavena obytná stavení, synagogy a školy. Opatřen všechen hospodářský inventář, takže přistěhovalci přišli do hotového. Měli pouze povinnost splácet ročně nějakou částku na umořování investovaného kapitálu, aby se časem stali majetníky svého hospodářství. Ve školách dbáno toho, aby se děti naučily hebrejštině (jde o nově upravenou hebrejštinu, tzv. ivrit) jako nové mateřské řeči. – Jest zajímavo, že některé z těchto kolonií jsou zařízeny komunisticky podle vzoru ruských kolchozů (čtenář si uvědomí, že článek byl psán v době hlubokých stalinských represí).

První místo mezi koloniemi zaujímá čisté židovské město Tell Aviv u Jaf-fy, které má přes 150 000 obyvatel. Od posledního dělníka a strážníka je tam vše židovské, a hebrejština jest jedinou vládnoucí řečí.

Významnou událostí bylo také založení a postavení židovské university na planině Skopus severně od Jerusalema. Tato universita, kterou roku 1925 sám lord Balfour otevřel, má se státi duchovním střediskem palestinského židovstva.

Za 1. světové války užili Turci a Němci Palestiny jako strategické základny k útoku na Suezský průplav. Útok ten se nezdařil a na jaře r. 1918 britský generál Allenby dobyl Jerusalema a obsadil Palestinu.

Tím nejen turecká vláda byla odstraněna, ale též jinak politické poměry v Palestině se z kořene změnily. Dosud to byla Francie, která vykonávala protektorát nad křesťany a posvátnými místy v Palestině. Vliv Francie, který trval vlastně už od dob Karla Velikého, stupňoval se ještě od r. 1860, kdy Francie podnikla vojenskou expedici do Syrie, čímž potlačila protikřesťanské bouře, vyvolané Drusy v Damašku a na Libanonu a donutila Turecko dáti Libanonu samosprávu. Nyní, po světové válce, tj. od r. 1918, Palestina dostala se úplně do politické sféry Anglie, a vliv Francie byl omezen na vlastní Syrii a Libanon.

Sionisté, kteří už dříve se těšili v Anglii značným sympatiím, použili této vhodné příležitosti, aby získali anglickou vládu pro své plány, což se jim, díky obratné propagandě, také podařilo.

Ministerský předseda lord Balfour vydal už 12. listopadu 1917 pověstnou deklaraci, která se stala od té doby úhelným kamenem britské politiky v Palestině a také základem sionistického úsilí o rekolonizaci Svaté země. V této deklaraci, která je vlastně odpovědí na dotaz lorda Rothschilda, Balfour prohlásil doslovně:

»Vláda Jeho Veličenstva pohlíží s přízní na vybudování národního domova – a national home – pro židovský lid v Palestině a užije svých nejlepších sil, aby dosažení tohoto cíle usnadnila. Je samozřejmé, že se nestane nic, co by poškodilo občanská neb náboženská práva nynějších nežidovských obcí v Palestině a politické postavení, které mají Židé v některé jiné zemi.«

4. Kdy jsme se pro nebe narodili?
a) Když nám rodiče dali jméno světce nebo světice.
b) V den svého narození.
c) Ve svatém křtu.

5. Kdy dal Bůh člověku poprvé naději na vykoupení?
a) Mojžíšovi na Sinaji.
b) Při andělově zvěstování Panně Marii.
c) Už prvním lidem po jejich pádu do hříchu.

6. Kde je obsaženo Boží zjevení?
a) V Novém Zákoně.
b) V Starém a Novém Zákoně a v tradici církve.
c) V učení církevních otců.

7. U světců a světic je jejich svatost jistá až po jejich smrti. Proto je oslavujeme v den, kdy umřeli. Proč ale 8. září slavíme Narození Panny Marie?
a) Protože je tento den po týdnu (říkáme „v oktávě“) po jejím Nanebevzetí.
b) Protože se narodila bez dědičného hříchu.
c) Protože známe podle zjevení den jejího narození.

8. Co je předobrazem svatého kříže Kristova ve Starém Zákoně?
a) Měděný had na poušti.
b) Sedmiramenný svícen v Jerusalémském chrámu.
c) Strom poznání dobra a zla v ráji.

9. Kým byla svatá Ludmila?
c) babičkou sv. Václava
b) matkou sv. Václava
a) sestrou sv. Václava

10. Které jméno archanděla znamená „Kdo jako Bůh“ (zároveň o něm Písmo sv. mluví jako o bojovníku s ďáblem)?
a) Gabriel
c) Michael
b) Uriel

P. Pavel Ajchler

TEST PRO DOSPĚLÉ

1. Jaký vztah Bůh ustanovil mezi mužem a ženou?
2. Co to je MENHIR? Má souvislost s mimozemskou civilizací?
3. Proč přijímá Pán Ježíš křest od Jana Křtitele (křtem se odpouštějí hříchy, ale Kristus přece žádný hřích neměl)?
4. Kristus Pán zjevoval Boží království prostřednictvím znamení a zázraků. Jak to, že Církev tak nečiní?
5. Co to byla Makúrie?
6. Co víte o Mikuláši Kusánském?
7. Kdo to byl LUCA PACIOLI?
8. Co to je Mirza Khazar?
9. Vysvětlete např. buddhistovi nebo atheistovi k čemu je dobrý křest? Proč křesťané křtí?
10. Je kouření cigaret hřích (lehký, těžký)? A doutníků nebo dýmky?

P. Ing. Antonín Sedlák

Poznámka o Zidech a židech

S velkým písmenem píšeme (stručně srov. roč. 3, č. 5, 17. 4. 2005, s. 9) toto slovo, pokud máme na mysli tzv. etnického Žida. Je to poměrně nový pojem vzniklý v důsledku sekularizace. Časem se měnilo, kdo do tohoto etnika patří. První definici zavedl německý nacionální socialismus, psali jsme o ní v roč. 5, č. 10, 8. 9. 2007, na s. 20. Po vyhlášení židovského státu v r. 1948 přijali jeho obyvatelé tzv. Zákon o návratu, podle kterého je každý, kdo má alespoň jednoho židovského prarodiče, považován tímto státem za Žida a je možné mu udělit občanství. Zákon o návratu se stal normou i pro ostatní Židy ve světě. Židovské náboženství (judaismus) má i své právo (halachu), podle něhož mezi tzv. halachické židy patří buď ten, kdo se narodil židovské matce, která sama byla halachickou židovkou, nebo ten, kdo na židovství přestoupil – i na něj se vztahuje Zákon o návratu.

Náboženství židů není jednotné a v dílčích věcech se dělí do množství skupin. Často se nejen mediálně rozlišuje nejkonservativnější směr jako tzv. ultraortodoxní judaismus, ortodoxní judaismus, který se příznivěji staví k modernímu světu (ultraortodoxní židé se někdy stavějí negativně i k sionismu – o něm viz hlavní článek). Za ortodoxní se dnes považuje 20 – 30 % židů, jiní se považují za konservativní židy, jiný velký proud jsou reformní čili liberální judaisté a ještě jiní hledají mezi oběma kompromis. Kromě toho existují různé okrajové skupiny a sekty, které se od hlavních proudů nikdy zcela neoddělily a pro které také platí Zákon o návratu. Jsou to např.: Samaritáni, nábožensko-etnická skupina porůznu v Palestině, Etiopští Židé, známí také jako Falášové, či Felašové (dnes je jich v Etiopii jen asi 100), Karaité, tj. Písmáci, ti uznávají jen část věroučných textů. Za zmínku stojí i Kabala, což je druh mystiky, někdy velmi podivného zaměření. Chasidismus je židovský pietismus vzniklý na počátku 18. století v Haliči; známe podobné blouznivce v křesťanství. A zmíníme také Haskalu neboli židovské osvícenství. Sekulární Židé se někdy angažují v podivných podnicích a dělají ostudu celému židovstvu. Tak např. je známo, že říjnovou revoluci v r. 1917 vedlo deset komunistických pohlavárů, mezi nimiž bylo sedm (etnických, sekulárních) Židů: Lenin-Uljanov (židovský míšenec po matce, viz výše), Trocký (původně Bronštajn), Sokolnikov (původně Briliant), Zinověv (původně Radomyslskij), Kameněv (původně Rosenfeld), Sverdlov (mj. organisátor vraždy Carské rodiny) a Mojsej Solomonovič Urický; kromě nich už jen Stalin (Gruzínec), Dzeržinský (Polák) a Bubnov (Rus), který však nebyl příliš významný. I v dnešní době se vyskytují různé podobné postavy. Počet Židů a také židů na celém světě se dnes odhaduje na 14 milionů (z toho 5 mil. v USA, 4 mil. v Izraeli, 3 mil. ve státech bývalého Sovětského svazu, 1,5 milionu v západní Evropě). Judaismus je nejmenším monoteistickým náboženstvím, Svědkové Jehovovi mají totiž už 16,5 mil. vyznavačů (www.adherents.com/adh_rb.html). Jsou i mesiánští židé, jejich počet se ve světě odhaduje na půl milionu, kteří většinou pocházejí ze židovských rodin, avšak uvěřili v Pána Ježíše jako Mesiáše a přijali učení Nového zákona. Zároveň se drží židovských tradic a zvyků podobně jako např. Adventisté sedmého dne (jichž je ale stejně jako jehovistů).

redakce

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

Test pro děti

1. K čemu jsme na světě?
a) Abychom Bohu sloužili a mohli s ním žít celou věčnost v nebi.
b) Abychom nakonec jako spravedliví Bohu dokázali, že si nebe zasloužíme.
c) Abychom se vzdělávali a získávali co největší vědomosti o Bohu.

2. Čím získáváme schopnost k plnění Boží vůle?
a) Tím, že skrýváme svou víru před nezodpovědnými lidmi.
b) Tím, že věříme v pravdy Boží
c) Tím, že zkoumáme Boží tajemství.

3. Co znamená žít v milosti posvěcující?
a) Varovat se těžkého hříchu.
b) Vyhýbat se všem pokušením.
c) Žít v neustálém vnitřním pokoji.

Dvacátého druhého července 1922 Společnost národů svěřila formálně Anglii mandát nad Palestinou. V listině, kterou se tento mandát uděluje, praví se mezi jiným, že Anglie má býti odpovědna za uskutečnění prohlášení, obsaženého v Balfourově deklaraci »ve prospěch zřízení národního domova pro židovský národ v Palestině, při čemž se rozumí, že nemá být učiněno nic, čím by byla omezena občanská a náboženská práva nežidovských společností v Palestině«.

A dále se v mandátu praví: »že tím je provedeno uznání dějinné spojitosti (dnešním jazykem řečeno, jde o restituční akt po téměř 2000 letech) židovského národa s Palestinou a důvodů pro znovuzřízení jeho domova v této zemi.«

Článek 4. mandátu zní: »Jako židovské zastupitelstvo má býti uznána sionistická organizace, ... tato organizace má v souhlase s vládou Jeho britského Veličenstva podniknout kroky, aby zabezpečila spolupráci všech Židů, ochotných pomáhat při zřízení národního židovského domova.«

Tato slova mandátu jsou jasná a nepotřebují vysvětlení. Britská vláda slibuje zřízení národního domova v Palestině pro Židy, uznává dějinnou spojitost židovského národa s Palestinou a stanoví sionistickou organizaci jako úřední zastupitelku židovstva. Znamená to vítězství, ba triumf politického sionismu.

Správu mandátního území v Palestině svěřila britská vláda vrchnímu komisaři – high commissioner. Prvním takovým komisařem byl Sir Herbert Samuel, který sionistické snahy všemožně podporoval, ale, ač sám rodem Žid, snažil se býti spravedlivým i k Arabům. O zemi získal si nepopiratelné zásluhy.

Už na počátku r. 1918 přišla do Palestiny sionistická komise, aby tam připravovala židovský národní domov. Byla zřízena banka pro výkup půdy a jiná pro podporu přistěhovalců.

Nyní stěhování Židů počalo růsti jako lavina. Nejvyšší číslo přistěhovalců vykazuje rok 1935, kdy do Palestiny přišlo 61 845 Židů. V jiných letech jsou čísla menší, ale značná. Britská správa hleděla proud přistěhovalců omezit dvojím způsobem:

Žádala předně, aby přistěhovalci přinesli s sebou značnější peněžitý obnos. Obnos ten byl u řemeslníků a dělníků menší, u kapitalistů (pisatel si neuvědomuje, že používá Marxův termín; my bychom raději užili slova „podnikatelů) až 2 tisíce liber.

Dále stanovila pro každý rok určitou kvotu přistěhovalců, která neměla býti překročena. – Než vedle těch, kteří se stěhovali do Palestiny legální cestou, bylo mnoho Židů, kteří se tam dostávali a dostávají ilegálně – »načerno«. Ba vznikla dokonce jednatelství, která za 40 liber za osobu podloudně dopraví každého Žida do Palestiny bez ohledu na předpisy a zákazy.

Statistika nám ukazuje, jak počet přistěhovalců vzrůstal. R. 1918 měla Palestina 700 000 obyvatel, z čehož bylo 80 000 Židů. Podle úřední statistiky z r. 1938 měla Palestina s přirozeným přírůstkem domácího obyvatelstva 1 400 004 obyvatel a z toho přes 400 000 Židů. Tedy za dvacet let počet obyvatel je dvojnásobný, počet Židů pětinásobný. Dnes je v Palestině jistě přes půl milionu Židů.

Jestli anglická vláda židovské přistěhovalectví nejen trpí, ale i podporuje, tu má jistě pro to také důvody politické. Ráda by viděla, aby na východě Suezského průplavu, pro Anglii životně důležitého, byla země obydlena národem oddaným a věrným britské říši. A takovým národem by jistě byli Židé, protože jejich existence v Palestině bude vždy závislou na britské (později americké) podpoře.

Brožury sionistické mluví o pěti až šesti milionech Židů, kteří se mohou do Palestiny nastěhovat. To je ovšem přelud (který se stal realitou). Také sionisté vědí, že malá Palestina nemůže tolik obyvatel uživit. Proto chtějí tam vybudovat ve velkém měřítku průmysl a rozvinout obchod, aby se Palestina stala tím, čím byla za starověku Fenicie, a tak mohla tolik obyvatelstva uživit. S houževnatostí, která je vlastní židovské rase, hledí sionisté Palestinu hospodářsky povznést, a poněvadž vládnou obrovským kapitálem, tu se jim to také daří. Tak např. u vtoku Jarmuku do Jordánu byla vybudována velká elektrárna, a elektrizace celé země pokračuje velmi rychle.

S židovským přistěhovalectvím do Palestiny souvisí vykupování půdy, náležející domorodým Arabům. Tuto půdu kupují Sionisté za každou cenu. Zadlužený fellah dá se svésti vysokou cenou a půdu prodá. Ceny půdy dostupují fantastické výše: za jeden akr, tj. necelého půl hektaru pusté, nevzdělané půdy platí se až 200 liber; stejný výměr, tj. akr oranžových zahrad u Jaffy, stojí 2 000 li-

ber! Takový kapitál, vložený do půdy, nemůže se ovšem nikdy rentovat. Ale což na tom – tak usuzují Sionisté, jen když půda se dostane do židovských rukou. Největší zisk z takových prodejů mají syrští spekulanti, kteří půdu od fellahů skupují a pak za několikanásobnou cenu Sionistům prodávají. Došlo to tak daleko, že dnes přes třicet procent arabských fellahů v Palestině jsou bezzemky, a k tomu zadluženi. Nadto tito ochuzení fellahové nemají možnosti výdělku, protože sionisté do židovských osad zásadně nepřipouštějí žádných nežidovských pracovních sil.

Sionisté odůvodňují stěhování do Palestiny dvojími důvody:

Předně důvody historickými. Palestina byla po tisíce let domovem Židů (ovšem pak tisíce let jím nebyla) a tito mají proto právo, aby ji pokládali za svou vlast a v ní se znova usadili. Jako se osídlení Palestiny podařilo Zorobabelovi, Esdrášovi a Nehemiášovi (to bylo ovšem po pouhých 70 letech) za pomoci vlády perské, tak Sionisté chtějí dnes totéž provést s podporou vlády britské.

Dále uvádějí důvody humanitní. Židé jsou v mnohých krajích pronásledováni a vypuzováni. Je tudíž požadavkem lidskosti, aby jim byl někde na světě poskytnut útulek a domov, kde by mohli klidně a bezpečně podle svého náboženství žíti.

Tyto poslední důvody padají na váhu zvláště dnes, kdy statisíce Židů ztratilo svůj domov a kdy spojenecké vlády nevědí, co s nimi počít. Proto Sionisté žádají zřízení národního domova v Palestině.

Dosud jsou Židé v Palestině proti domácím Arabům v menšině. Ale počet jejich stále roste, a bude-li přistěhovalectví pokračovat stejným tempem, pak do 20 let budou míti Židé v Palestině většinu, a pak židovský národní domov via facti se změní v židovský stát!

Domácí arabské obyvatelstvo čítá dnes v Palestině přes jeden milion. Tito Arabové jsou převážnou většinou mohamedáni. Pouze asi 100 000 je domácích křesťanů různých vyznání, kteří však mluví arabsky a cítí se Araby tak jako jejich mohamedánští krajané.

Tito palestinští Arabové dobře cítí nebezpečí, které jim hrozí. Mají sice zaručena všechna občanská práva, ale co jim to pomůže, když budou zbaveni půdy a národnostně zatlačeni do minority a tak se stanou ve své vlastní zemi heloty! Arabové tito vidí v přistěhovalých Židech nepřátelské vetřelce, kteří je chtějí připraviti o půdu a vlast, ve které také přes 1000 let (před tím tam 1000 let nebyli ani Arabové ani Židé) bydlí. Nepřátelství a nenávist mezi domácími Araby a Židy rostou tou měrou, jak židovských přistěhovalců přibývá.

Ve svých protestech odvolávají se palestinští Arabové na závazný slib anglické vlády za světové války, že všechny arabské kraje, dříve poddané Turecku, dostanou nezávislost a samosprávu. Protože Palestina nebyla vyňata z těchto krajů, proto Arabové žádají nezávislost i pro Palestinu. Ovšem Sionisté k tomu nikdy nemohou dáti souhlas (domníváme se, dají, ovšem půjde o polostát pod židovským faktickým dozorem), protože, kdyby Palestina měla samosprávu a vlastní parlament jako sousední Irak, nebo saudská Arabie, pak by arabská většina okamžitě zakázala stěhování Židů do Palestiny a výkup arabské půdy. Zatím domácí Arabové protestují nejen slovy, ale vyvolávají stávky a povstání, které Anglie, ač nerada, musí násilím potlačovat, aby udržela pořádek. A za palestinskými Araby stojí nejen celý arabský svět, ale také indičtí mohamedáni.

Anglie (dnes USA), která na východě vystupuje jako ochránkyně islamských národů, a které na přátelství Arabů velmi záleží, má tu nesmírně těžké postavení. Když převzala mandát nad Palestinou, netušila (?), jaké břímě si uvalila na svá bedra.

Britská vláda učinila různé pokusy, aby palestinskou otázku rozřešila tak, aby obě strany, tj. Židé i Arabové, byly uspokojeny. Nejprve se pokoušela přivodit dohodu mezi Araby a Židy. Všechny tyto pokusy ztroskotaly, protože to bylo slučováni ohně s vodou. Nenávist a rozpor mezi Araby a Židy v Palestině se prostě nijak překlenout nedají.

To uznala také královská britská komise pro Palestinu, a proto v červenci 1937 učinila návrh rozdělit Palestinu na dvě části, arabskou a židovskou, tak aby každá část byla neodvislým státem. Jenom Jerusalem a jiná posvátná místa ještě s některými částmi zůstala by zvláštním mandátním územím britským. I tento návrh jak Sionisté, tak Arabové naprosto odmítli.

V úrodném Zajordání Židé se dosud usazovat nesměli, ač se kojili nadějí, že k tonuto časem dojde. Byl to jakýsi úspěch Arabů, když r. 1922 britská vláda výslovně prohlásila, že Zajordání je vyloučeno ze zřizováni národního židovského domova. Zajordání prý má býti vbrzku proměněno v úplně neodvislý stát. Aspoň noviny v lednu 1946 přinesly zprávu, že správce zajordánského

mandátního území emír Adballah za tím účelem byl povolán do Londýna. Tedy Zajordání (dnes Jordánsko) zůstane uzavřeno židovským přistěhovalcům a Sionisté se musejí omezit na Předjordání, čili Palestinu vlastní. Spekulanti, kteří už v Zajordání zakupovali půdu, aby ji svým časem Sionistům se ziskem prodali, byli trpce zklamáni.

O řešení otázky palestinské a židovské vůbec radí se nyní v Novém Yorku (jaký div, i dnes kdy článek otiskujeme) smíšená komise americko-anglická. Na čem se usnese a jak se rozhodne – řádky tyto píšeme v únoru 1946 – dosud nikdo neví. Neklid a nepokoje zatím v Palestině trvají dále, ba ještě se stupňují.

Zdaří se plán Sionistů, uskuteční svůj ideál zříditi v Palestině národní židovský domov nebo židovský stát? To sice nevíme, ale jedna věc zdá se jistou. Stanou-li se sionistické plány skutkem, pak taková Palestina, osídlená Židy, bude podobna malému ostrovu v arabském moři, a to v moři rozbouřeném a nenávistí naplněném. Kdyby jednou v budoucnosti za změněných politických poměrů britská ochrana Palestiny přestala, pak onen ostrov bude zaplaven a zmizí s povrchu zemského (s absolutní vojenskou mašinérií se dnes ale může stát opak postihující arabský svět) ...

Je skoro napodiv, že Židé, kteří jsou jinak tak střízlivými realisty, s tímto nebezpečím nepočítají (zde vidíme naopak nedostatek realismu autorova). Jen řídké jsou mezi nimi hlasy, které na toto nebezpečí poukazují. Tak H. Prague v Archives Israélites (Jerusalem 1907, str. 569) píše: »Kdyby se sen Sionistů, tj. osídlení Palestiny Židy někdy uskutečnil, tu bychom se musili třást strachem o bezpečnost, budoucnost, finance a vnitřní pokoj země.«

Zatím tedy třeba vyčkával, co budoucnost přinese.

Dr. Tomáš Hudec, Olomouc / Časopis katolického duchovenstva ročník 1946, číslo 2, s. 65 – 74

Poznámka: Vojenská síla Izraele

V článku o událostech v Palestině z roku 1946 vyslovuje autor obavy o osud sionistických přistěhovalců do Palestiny tváří v tvář ohromné početní přesile okolních muslimů. Z dnešního pohledu je ale třeba říci, že sionističtí předáci tomuto nebezpečí během posledních 60 let věnovali prvořadou pozornost a zdá se, že vzniklý útvar je dnes na případné střetnutí dokonale připraven. Jeho malá rozloha (délka 420 km, šířka 20 až 116 km) vyžaduje speciální obrannou doktrínu: „Izrael si nemůže dovolit válku prohrát.“ A od r. 1948 tomu tak v jeho válkách vždy bylo. S touto prioritou je spojena i vysoce efektivní zahraniční politika a vojenské zpravodajství, jakož i bojová morálka vojsk. Izrael na vojenství vydává ročně kolem desetiny HDP, tedy něco přes 10 miliard dolarů, k nimž dostává dalších několik miliard jako pomoc od USA (celkově 17. místo na světě; USA 663 255 000 000 – 4,3 %, Čína 98 800 000 000 – 2,0 %, Velká Británie 69 271 000 000 – 2,5 % a asi 150 000 vojáků, Francie 67 316 000 000 – 2,3 % a Ruská federace 61 000 000 000 – 3,5 %). Odhady pozemních sil se pohybují od 120 do 170 tisíc vojáků plus necelých 500 tisíc záložníků; mobilizační časy 48 až 72 hodin. Tyto síly disponují asi 3 600 tanky‘ vč. asi 1 500 Merkav, 4 000 obrněnými průzkumníky a 11 000 obrněnými transportéry, dále přes tisícovku houfnic a děl s rážemi 105 až 203 milimetrů a přes dvě stě raketových kompletů. Letectvo disponuje několika sty bojových letounů (300 až 500) a asi stovkou bojových helikoptér, čítá asi 30 tisíc vojáků a kolem 50 tisíc záložníků. Letectvo používá americká letadla, do nichž si instaluje izraelskou avioniku. V námořnictvu slouží asi 10 tisíc lidí a k disposici má ve čtyřech hlavních přístavech 70 plavidel, mezi nimi také několik moderních německých ponorek Delfín, které lze přestrojit tak, aby mohly nést rakety s jadernými hlavicemi. Otázka jaderných zbraní je ale positivně nezodpověditelná – Izrael není signatář Smlouvy o nešíření jaderných zbraní, takže se vymyká kontrole. Mluví se o 200 až 400 atomových a desítce vodíkových bomb (Británie a Čína mají asi po 200 hlavicích, Francie asi 300, Indie a Pákistán asi po 80), o řádově desítkách raketových nosičů (z roku 2008 je střela Jericho III s doletem přes 11 tisíc kilometrů a nákladem do 1,3 tuny; příklady vzdáleností z Tel Avivu: Londýn 3 559 km, Tokio 9 174 km, Nový Jork 9 120 km, Rio de Janeiro 10 299 km). V důsledku neustálých konfliktů jsou vojenské síly Izraele (Cahal) asi nejzkušenější armádou na světě (lze celkově počítat, že izraelská armáda je co do bojeschopnosti čtvrtá na světě – po USA, RF a snad ČLR). „Většina lidí si to neuvědomuje, ale jsme uprostřed třetí světové války,“ řekl před třemi lety portugalskému týdeníku Expresso bývalý ředitel Mossadu Efraim Halevi: „Svět to nechápe. Lidé chodí ulicemi Tel Avivu, Barcelony či Buenos Aires a nemají pocit, že je válka.“

redakce (podklady Tomáš Beran a internet)

jmenována referentkou Diecézního katechetického centra. Současně ke stejnému datu byla uvolněna z funkce členky vikariátní rady turnovského vikariátu.

■ Martin MECEROD byl s účinností od 1. 10. 2010 jmenován členem vikariátní rady a samostatným odborným duchovním asistentem libereckého vikariátu. Kontakt bude upřesněn.

■ Ing. Irena BŘEZINOVÁ byla s účinností od 1. 10. 2010 do 30. 9. 2011 jmenována členkou vikariátní rady a vikariátní účetní libereckého vikariátu. Kontakt bude upřesněn.

■ Renata SKRBKOVÁ byla s účinností od 1. 10. 2010 do 30. 9. 2011 jmenována členkou vikariátní rady a vikariátní účetní libereckého vikariátu. Kontakt bude upřesněn.

Výročí kněžskébo svěcení:
P. Doc. PhDr. Ing. Miloš RABAN, Th. D. 9. 11. – 25 let

ACEL 8/2010

NEDĚLNÍ MŠE SVATÉ A MIMOŘÁDNÉ BOHOSLUŽBY VE FARNOSTECH

Neděle 31. 10. (31. týdne v mezidobí), 7. 11. (32. týden v mezidobí), 14. 11. (33. týden v mezidobí), 21. 11.)slavnost Krista Krále) a 28. 11. (1. týden adventní)

Farnost arciděkanství Liberec
Liberec – Sv. Antonín Veliký 8.00 a 9.30
Stráž nad Nisou – 11.00
Kryštofovo Údolí – 16.30
Liberec – sv. Kříž – 18.00
Poznámky: 1. 11. slavnost Všech svatých – slavná mše se sborem, 14. 11 – 9.30 mše sv. s diecézní skupinou VíBůh, 21. 11. mši sv. v 8 a 9.30 udílení svátosti pomazání nemocných, pří mši v 9.30 zpívá sbor, 27. 11. v Kryštofově Údolí – Jírův Betlém asi od 17 h (bude upřesněno později), 28. 11. zahájení adventní doby, na mši v 9.30 žehnání adventních věnců.

Farnost děkanství Rochlice
Dolní Hanychov – 7.45
Rochlice – 10.00

Farnost Ruprechtice
Ruprechtice – 9.00
Poznámky: 1. 11. slavnost Všech svatých, mše sv. v 18.00, 2. 11. vzpomínka na všechny věrné zemřelé, mše sv. v 18.00

Farnost Vratislavice nad Nisou
Vratislavice nad Nisou – 8.30
Poznámky: Všechny bohoslužby (mše sv. i bohoslužby slova) jsou v kapli Vzkříšení, pondělí, úterý, čtvrtek – 7.30, středa a pátek – 17.00. Upozorňujeme na změnu: 1. 11. – mše sv. v 17.00, 2. 11. v 16.15 modlitba na hřbitově, od 17.00 mše sv.

Farnost Dlouhý Most
Dlouhý Most – jen 21 11. v 15.00
Rašovka – jen 7. 11. v 15.00

duchovní správci

Obrázek libereckých farností vydává jako interní tiskovinu tiskárna při Římskokatolické farnosti v Liberci-Ruprechticích pro liberecké farnosti a ve spolupráci s nimi

Vrchlického 81, PSČ 460 14, Liberec XIV-Ruprechtice
tel. 485 120 004, e-mail: liberectofmzquicktcz

Církevní dohled nad obsahem vykonává:
emeritní arciděkan P. František Opletal

Redakční rada: Anna Burianová, br. Felix OFM, David Jech, Karel Korous
Obrázek libereckých farností a rejstříky jsou na adrese www.pravda.bloguje.cz
Kterékoliv číslo obstará Knihkupectví u sv. Antonína

Doporučená cena 5,- Kč

Číslo 11 (85) / Ročník 8
Datum vydání: 19. 10. 2010

Foto na titulní straně:
Na faře arciděkanství byla po dobu misií v provozu kavárna U Františka,
Lenka Fojtíková

Uzávěrka dalšího čísla: 7. 11. 2010

Své příspěvky a připomínky zasílejte redakci.

19. 10. 2010 / Číslo 11 / Ročník 8

OBRÁZEK

libereckých farností

V TOMTO ČÍSLE

ÚVODNÍK

Jaké nároky mají věřící na kněze? P. Josef Dobiáš 3

PASTORACE

Vigilie za počatý lidský život, ACEL 8/2010 3
Tomáškův Katechismus katolické církve (5) 6

RODINA A ŠKOLA

Rada Evropy: Právo na výhradu svědomí potvrzeno, HPŽ ČR 7
Děti a mládež
– Katolické oddíly ICHTHYS informují 8

FRANTIŠKÁNI A PŘÁTELÉ SVATÉHO FRANTIŠKA

Dobrá zpráva o Františkánské misii v Liberci 2010, s. Andrea Hýblová FSP 8
Františkánské misie v Liberci 2010, Lenka Fojtíková 11
Duchovní obzory nevěřícího účastníka misií, Vít Procházka 12

HISTORIE

Střední Evropa (7) – Záchrana Vídně
a Jan III. Sobieski (6. část), Ronald Lasecki / Prawica.net 13
Československo a Vatikán během 2. světové války – President Beneš, Svatý stolec
a československá vládoa v exilu (3), Msgre. prof. ThDr. Jaroslav V. Polc 14

ZPRÁVY JINDE NEDOSTUPNÉ

Co v médiích nebylo (28), Tomáš Beran 16

ZPRÁVY Z FARNOSTÍ

V Dolních Životicích zemřel P. Mgr. Marian Ludwik Kuczowicz, http://tisk.cirkev.cz 17
Zprávy z biskupství a pouť v Litoměřicích 18
Šimonovický kříž a posvícení na Rašovce, Martina Olekšáková 18
Padova 25. – 28. září, Sára Malá 19
Pozvání na večery chval v kostele sv. Kříže, Dominik Fišer 21
Z Farností arciděkanství Liberec, www.arcidekanstvi-lbc.cz/ 21
Z Farnosti Vratislavice nad Nisou, Václav Vaněk 22
33. benefiční koncert v Hanychově 23
Dělníci na vinici – Liberečtí duchovní správci do roku 1945 (31), Petr Kozojed 23
Redakce doporučuje 25
Z kroniky našich farností 20. září až 19. října 2010 27
Nedělní mše svaté a mimořádné bohoslužby ve farnostech 28

PŘÍLOHA

Apoštolský list o evangelizaci dříve křesťanských území
List Benedikta XVI. seminaristům

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

Test pro děti, P. Pavel Ajchler
Test pro dospělé, P. Ing. Antonín Sedlák
Odpovědi na otázky testu pro dospělé ze září, br. Felix OFM
Znáš Písmo svaté? Křížovka. Ladislav Martinča
Liberecký úsměv, ilustrace Oldřich Krupička

Jan Pešta

Info a běžná cena: Váz., asi 300 str., 400 obr., 27 cm ×21 cm, cena se ještě neví

Vydává Libri

Rok vydání: 2010 v listopadu

ISBN: 978-80-7277-410-4

Již pátý díl projektu je věnován oblasti severních Čech v rozsahu dnešního Libereckého kraje. Přestože Liberecko patří mezi nejmenší kraje v ČR, představuje bohatou pokladnici lidového stavitelství. Na většině jeho území nacházíme jako základní typ lidové architektury velké patrové domy – roubené, hrázděné i zděné v několika regionálních variantách. Ve výše položených oblastech (západní Krkonoše a Jizerské hory s podhůřím, Ještědský hřbet a částečně i Lužické hory) jsou zachovány charakteristické přízemní domy, nejčastěji roubené. Své stopy na podobě lidové architektury i celých vesnic zde zanechala i domácí malovýroba a řemeslná produkce (sklářství, tkalcovství).

4. Varhaník

Časopis pro varhanickou praxi

Šéfredaktor Radek Rejšek

Redakční rada P. Jiří Hájek, Bohuslav Korejs, Pavla Kříženecká, Martin Kubát, Jan Marek, Marie Nováková, Tomáš Slavický

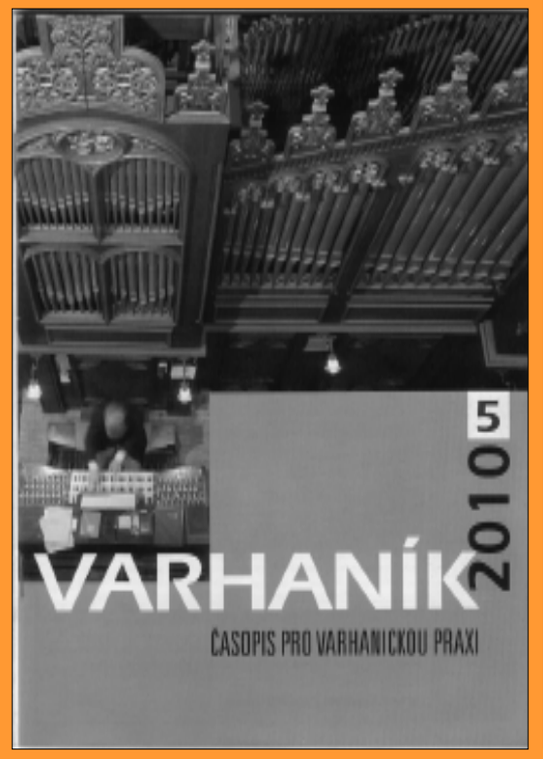

Info a běžná cena: 20 cm, šestkrát ročně, výrobní náklady na jedno číslo 30 Kč

Vydává Karmelitánské nakladatelství

ISSN: 1212-5334

Nakladatelství sděluje: „Časopis je zasílán pouze přes zásilkovou službu těm, kteří si ho objednají. Snad k dostání i v našich knihkupectvích.“ A dr. Jiří Kub mimo mnoho jiného píše: „A co Varhaník? Na opuštěné roli naší duchovně-hudební publicistiky vyoral první brázdu Varhaník – časopis pro varhanickou praxi, jehož redakčnímu kolektivu se podařilo vybudovat doposud jediný trvalý profesní časopis.“ Co je to ono „mnoho jiného“? O tom příště.

Konečně je třeba informovat, že je k dostání, např. u karmelitánů, právě vyšlý nový překlad Chestertonovy slavné ***Ortodoxie*** vydaný nakladatelstvím Leda; o obsahu blíže v Obrázku roč. 4, č. 12, 5. 11. 2006, s. 20.

Z kroniky našich farností
20. září až 19. října 2010

Křtem byli mezi nás přijati:

Farnost děkanství Rochlice
Dušan Dominik Vrtal

Farnost Ruprechtice
Adam Felix
Pavel Felix
Srdečně blahopřejeme.

Svátost manželství přijali:

Farnost Ruprechtice
Pavel Arnošt a Viera Molčanyiová
Srdečně blahopřejeme.

Ke vzkříšení jsme vyprovodili:

Farnost Vratislavice nad Nisou
Štefan Lázok (1946)

Farnost Ruprechtice
Věra Steinbauerová (1939)
Libuše Nosková (1925)
Helena Holá (1923)

duchovní správci

Některá ustanovení:

■ Bc. Hana FORMÁČKOVÁ byla s účinností od 1. 9. 2010 do 31. 8. 2011

Rok vydání: 2001
Objednací číslo: 10523

Poutavý životopis věnovaný postavě Regina z Prümu (v Porýní-Falcku). Regino (* nejpravděpodobněji v roce 840 v Altripu), jedna z velkých mnišských postav své doby, která dvakrát zažívá hrůzy a ničení normanskými nájezdy a námahu opětovného budování Prümu. Sedm let řídí osudy zdejšího benediktinského opatství. Poté co je odsud intrikami vypuzen, je povolán arcibiskupem Raatbodem (nebo též Radbodem; jiný je v téže době žijící sv. Radbod, biskup v Utrechtu) do zničeného opatství Sv. Martin v Trevíru. Svou životní pouť končí jako obyčejný mnich roku 915. (Do historie se benediktin Regino nejvíce zapsal jako východofranský kronikář, který zapisoval všechny důležité informace během svého života. Psal událostí od narození Ježíše Krista až po rok 906, tedy do roku, kdy na Velké Moravě končí vláda Mojmíra II. V jeho kronice jsou události o dějinách Velké Moravy také zapsány.)

2. Ostrov pokladů
Robert Louis Stevenson
Ilustroval Zdeněk Burian

Info a běžná cena: Váz., 176 str., 169 mm × 247 m, 224 Kč (podle prodejny)
Vydal Knižní klub
Rok vydání: 2008
ISBN“ 978-80-242-2174-8

Nesmrtelný příběh o dobrodružství Jima Hawkinse a jeho druhů, kteří se vydali najít proslulý poklad krvežíznivého pirátského kapitána, vychází v klasickém překladu a doprovázený ilustracemi jednoho z nejslavnějších českých ilustrátorů. Upozornění pro zájemce: Tento klasický bestseller některým vydavatelům nevyhovuje (snad také kvůli autorským právům?). Tak jistá nakladatelství ho vydávají jako směšné a dětinské komiksy, jiné zase úplné převyprávění, kde vystupují jenom zvířátka (!) – i když na obálce o zcela odlišném textu není ani slovo. Má-li tedy čtenář zájem o originální text se slavnými ilustracemi, musí se řídit přesně podle uvedených nakladatelských údajů vč. ISBN. Protože kniha šla na dračku, není jí už v prodejnách mnoho. Něco má Podještědské knihkupectví, něco Knihcentrum v Globusu, něco také samotný Knižní klub v nové velkoprodejně na Soukenném nám.

3. Encyklopedie českých vesnic V. – Liberecký kraj

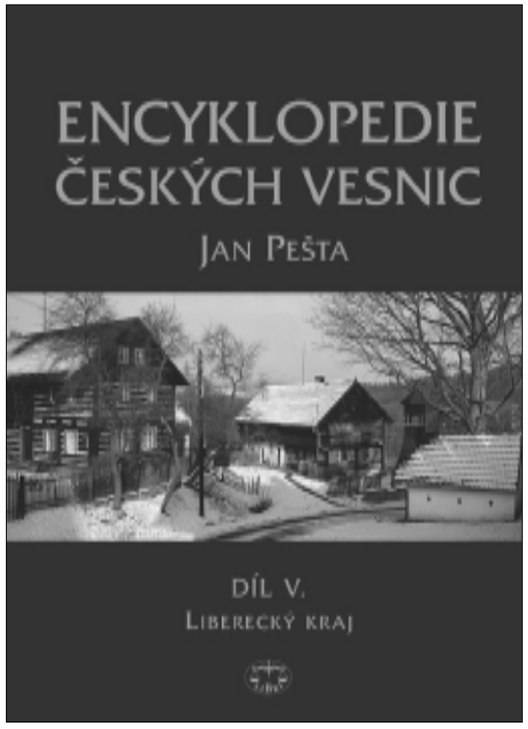

ÚVODNÍK

JAKÉ NÁROKY MAJÍ VĚŘÍCÍ NA KNĚZE?

Především, aby byl zbožný. Papež sv. Pius X. říkal, že mezi knězem a věřícím laikem má být takový rozdíl, jaký je mezi nebem a zemí. To řekl už dávno. Křesťanská spiritualita dostala nejen nové akcenty; mezi nebem a zemí jsou nejen rozdíly, ale i důležité spojovací vazby. Evangelium o Božím království spojuje přece nebe se zemí. Proto ani kněz nemůže jinak žít, než když se vyrovná se světem a společností, s kulturou i nekulturou. Zbožnost kněze nemůže zůstat nedotčená tímto vyrovnáním a vztahem. Ona se nevyčerpává dnes jen v plnění předepsaných náboženských povinností, není také jen přídavkem k vlastni kněžské službě. Dnes se požaduje na knězi především duchovní založení. Suma kněžských funkcí nevytváří ještě nějakou spiritualitu nebo zbožnost.

Kněžská spiritualita spočívá ve snaze být především příkladným křesťanem, kopií Kristovou. Tím se nestává kněz, je-li výtečným řečníkem. Musí být stále uchvácen Kristem. „Viděli jsme Pána“ (Jan 20, 25). Pak se neustále v knězi očišťuje víra, která dodává radost a mírní a hojí všechna zklamání, všechny neúspěchy a samotu.

Protože kněz žije v úzkém spojeni s Kristem, miluje a přijímá všechny lidi, jako by už byli jeho bratry. Odkrývá v lidech dobro, které buduje jejich ctnosti, A nestahuje se do ghetta, ale staví se proti špatným trendům společnosti. Jeho spiritualita je darem a pomocí Boží, která dodává knězi „duchovni život“, bez něhož by byl jen funkcionářem či aktivistou nebo robotujícím úředníkem církve.

Zbožnost kněze se neodráží jen v jeho soukromém životě, ale je oboustranně závislá i na víře svěřené obce a jednotlivých věřících. Jeho duchovní hloubka vyrůstá z horlivé, tvořivé a moudré pastorální služby. Především ze mše svaté, kterou nejen „slouží“, ale do níž se vnořuje svým eucharistickým zanícením. Čím víc jsou věřící připraveni k duchovní spolupráci s knězem, tím víc má kněz možností, aby vzrůstala jeho spiritualita.

Jak zbožní mají být naši kněží? Tak zbožní, aby Boží život v nich nezakrněl, ale rostl. Aby pohotově a radostně vyvedli z minulosti do budoucnosti všechnu osvědčenou zkušenost církve. Aby působili „nakažlivě“ vírou, nadějí a láskou.

P. Josef Dobiáš

PASTORACE

KONGREGACE PRO BOHOSLUŽBU A SVÁTOSTI PAPEŽSKÁ RADA PRO RODINU

Č.j. 2010/0405-II/15
Vatikán, 14. června 2010
Vaše Eminence / Excelence,

dne 27. listopadu 2010, během prvních nešpor 1. neděle adventní a v souvislosti s blížící se slavností Narození Páně, bude Svatý otec v basilice Sv. Petra předsedat slavnostní „**Vigilii za počatý lidský život**“. Součástí vigilie bude i eucharistická adorace s díkůvzdáním Pánu za to, že se cele dal světu, a za jeho Vtělení, které dává každému lidskému životu pravý smysl a důstojnost. Budeme též prosit o ochranu každé lidské bytosti, povolané k životu.

Přáním Svatého otce je, aby diecézní biskupové (a jim na roveň postavení) všech místních církví ve svých farnostech, řeholních společenstvích, sdruženích a hnutích předsedali podobným bohoslužbám s účastí lidu. Proto nás pověřil, abychom Vám jeho jménem zaslali tuto výzvu.

Jsme si vědomi všech nebezpečí vycházejících z relativistické a utilitární kultury, která dnes ohrožují lidský život, snižují vnímavost lidí a často jim zcela znemožňují, aby uznali vrozenou rovnost a důstojnost náležející každému lidskému životu bez ohledu na stupeň jeho vývoje nebo stav, ve kterém se nachází. Jsme tedy více než kdy jindy povoláni, abychom byli „lidem života“ (Jan Pavel II. *Evangelium vitae*, 79) jak v modlitbě, tak v činnosti. Během této mimořádné vigilie, slavené nejvyšším pastýřem církve a pastýři místních církví, budeme tedy prosit Pána, aby svou milostí a světlem obrátil srdce, a zároveň tak světu nabídneme vynikající svědectví o kultuře života a lásky.

Věříme, že jako předseda biskupské konference budete schopen co nejrychleji zapojit všechny diecézní biskupy a další místní představené ve své zemi, aby mohli vykonat potřebná opatření k přípravě této papežské iniciativy v rámci agendy své diecéze.

S bratrským pozdravem a přáním všeho dobrého

v Kristu

kardinál Antonio Canizares Llovera,
prefekt Kongregace pro bohoslužbu a svátosti
kardinál Ennio Antonelli,
předseda Papežské rady pro rodinu

Předsedům biskupských konferencí

Vigilie modliteb za počatý život na zahájení liturgického roku 2010/2011

Modlitební vigilii je možné uspořádat takto:

- buď se zahájí vystavením Nejsvětější svátosti a pokračuje modlitbou nešpor,

- nebo výstav Nejsvětější svátosti a nešpory vigilii uzavírají.

Varianta 1

Na evangelní straně oltáře se vystaví obraz nebo socha Panny Marie, kolem svítí světla.

1. **Vstupní průvod**: zpívá se *Rorate coeli* (Iubilate Deo, č. 58, str. 63nn.)

Po příchodu k oltáři je přinesena Nejsvětější svátost. Doprovázet ji mohou děti nesoucí olivové a palmové ratolesti a lampy, zpívá se píseň. Nejsvětější svátost je vystavena podle předpisů Rituálu [AAS 65 (1973) 610]. Je možné zpívat *Ave verum*.

Po chvíli ticha přejde kněz k sedadlu, ze kterého bude předsedat prvním nešporám 1. neděle adventní.

2. **Nešpory** se slaví podle pravidel pro liturgii hodin (tj. Denní modlitby církve). Během homilie je vysvětlen smysl a význam slavení této vigilie na zahájení liturgického roku (viz příloha).

Na konci nešpor kněz v tichosti adoruje Nejsvětější svátost.

3. **Prosby za život** (oficiální text bude zveřejněn v patřičnou dobu).

Tato část vigilie začíná před Nejsvětější svátostí modlitbou k Pánu života. Po ní si všichni sednou.

Následuje:

- **Čtení** (1 Mojž 3, 9 – 15)

- **Zpěv** *Ave maris stella* (Iubilate Deo, č. 67, str. 75nn.)

- Kněz **uvede rozjímání** nad radostnými tajemstvími života našeho Pána s jeho Matkou

- **Rozjímání** nad radostnými tajemstvími růžence

Následuje modlitba s rozjímáním nad tajemstvími v tomto pořadí:

- **Četba biblického úryvku**

- Chvíle k **adoraci**, rozjímání a tiché osobní modlitbě

- Modlitba Otče náš, 10 × Zdrávas Maria a Sláva Otci (lze je zpívat). Jednotlivá tajemství je možné rozdělit různým skupinám lidí (rodičům, kteří očekávají narození dítěte, nemocným dětem s rodiči, rodinám s dětmi, prarodičům s vnuky, učitelům)

- Následuje **chvíle ticha** a závěrečná modlitba kněze

Po skončení rozjímání nad radostnými tajemstvími vigilie končí svátostným požehnáním a odnesením Nejsvětější svátosti.

Požehnání a odnesení Nejsvětější svátosti

Po chvíli ticha přijde kněz k oltáři, poklekne a modlí se modlitbu Jana Pavla II., obsaženou v *Evangelium vitae*. Výstav Nejsvětější svátosti se ukončí ve shodě s předpisy Rituálu.

- **Úvod**: prosíme Pannu Marii, aby naše modlitby předložila svému Synu, Životu světa

- **Modlitba** z *Evangelium vitae*

- **Zpěv** *O salutaris Hostia* (Iubilate Deo, č. 50, str. 55)

- **Modlitba**

- **Požehnání**

Za zpěvu vhodné písně je Nejsvětější svátost odnášena a kněz odchází.

Varianta 2

Druhá možnost slavení vigilie vrcholí nešporami. Průběh bohoslužby může být tento:

1. Vstupní průvod s obrazem či sochou Panny Marie

V průvodu by měli kráčet všichni účastníci nebo alespoň jejich významná část. Průvod jde z nádvoří, veřejného prostranství nebo z jiného kostela a směřuje k oltáři. Měl by mít kající charakter na odčinění útoků proti životu od početí do přirozené smrti. Je možné zpívat loretánské litanie s přidanými mariánskými tituly a modlitbami.

- **Úvodní pokyny**

- **Průvod se zpěvem litanií**

Po příchodu k oltáři je obraz nebo socha Panny Marie umístěna na evangelní stranu

s vlastním filiálním kostelem. V průběhu 17. století vznikly některé nové vesnice, které samozřejmě duchovními službami zaopatřoval liberecký farář. Jednalo se o Františkov a Rudolfov v roce 1657 a za doby Luzernova působení ještě Nový Harcov v roce 1681.

[3]) Je třeba znovu připomenout, že Liberec patřil až do roku 1784 do pražské arcidiecéze a nikoli do tehdy již existující litoměřické diecéze. Pro náš seriál je to veliké štěstí, neboť jen díky tomu máme zachován důkladný popis liberecké farnosti.

[4]) Protože se jednalo o úřední zprávu, musel Luzernův elaborát svým podpisem a pečetí potvrdit okrskový vikář, frýdlantský děkan Heinrich Riesner.

[5]) Ve skutečnosti šlo o katolíky, již přistupující ke svatému přijímání. Do celkového počtu věřících tak nebyly zahrnuty děti, mladší 12 let, neboť právě takový věk pro přistoupení ke svátosti eucharistie předepisovala pražská synodální statuta z roku 1605.

[6]) Paramenta jsou v této souvislosti liturgická roucha, konkrétně ornáty v liturgických barvách církevního roku. Bližší upřesnění jejich uměleckého zpracování se bohužel v pramenech nedochovalo.

[7]) Podobně na tom byl strážský kostel Svaté Kateřiny. Velký problém tohoto chrámu představovaly zvony, z původních tří byly hned dva puklé.

[8]) Nadace někdejšího libereckého hejtmana Gedeona Ehrlicha nebyla nadací v pravém významu toho slova. Ehrlich v roce 1665 věnoval kapitál 200 rýnských zlatých a žádal, aby za něj jako za dárce bylo každoročně 9. srpna slouženo zpívané rekviem. Roční úroky z kapitálu si rozdělovali farář (1 kopa grošů), muzikanti (1 zlatý), kantor (36 krejcarů), varhaník (36 krejcarů), zvoník (12 krejcarů), chudí jako almužnu pak získali 46 krejcarů.

[9]) Počet kostelních otců nebyl přesně určen, v této době jich však bývalo 3 až 5.

[10]) Před stejně representativním shromážděním předkládali kostelní otcové každoročně vyúčtování farního hospodaření.

[11]) Luzerna v této souvislosti s lítostí vzpomínal zejména na farnost Rochlice, která se osamostatnila v roce 1652. Výnosy v rochlické farnosti byly právě vedle Liberce nejvyšší a jejich ztráta byla tedy ve farním hospodaření citelná.

[12]) Kolátor je jedno ze synonym pro patrona, Luzerna měl na mysli hraběte Gallase.

Petr Kozojed

Karmelitánské Knihkupectví u sv. Antonína
Kostelní 9/7
460 59 LIBEREC
tel./fax: 485 104 064
e-mail: liberec@kna.cz
www.ikarmel.cz

PODJEŠTĚDSKÉ KNIHKUPECTVÍ

Moskevská 28
460 01 Liberec 1
tel. 737 950 415 737 950 515
E-mail: podjestedske@olbert.cz
www.podjestedske.cz

Z vyšlých knih redakce doporučuje:

1. A vody plynou
Vyprávění o opatu Reginovi z Prümu
Maria Calasanz Ziescheová
Info a běžná cena: Váz., 317 str., 239 Kč
Vydalo Karmelitánské nakladatelství

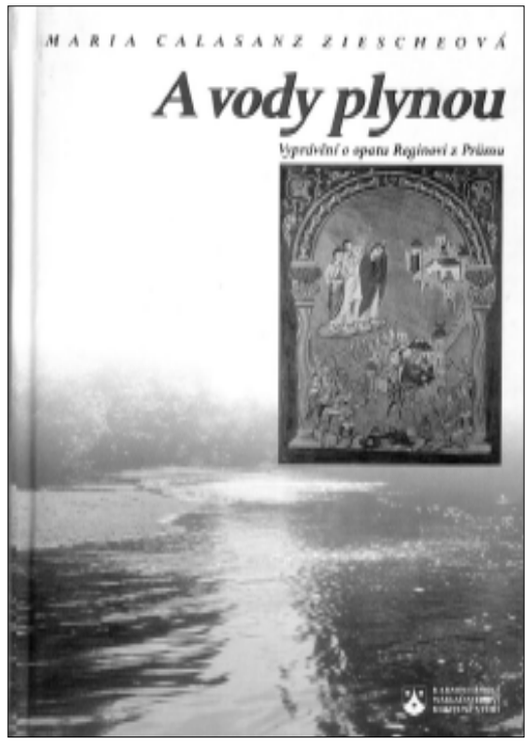

li svými dary zbožní věřící. Klíče od kostela, sakristie a od svatostánku měl farář, ve Stráži nad Nisou pak učitel, který obstarával denní vyzvánění. Finance na opravy a nákup potřebných věcí ke kostelu poskytoval hrabě Gallas jako patron, bezprostředně je spravovali kostelní otcové.

Farní chrám nedisponoval žádnými nadačními příjmy[8], chabou náhradou byl výtěžek z kostelních sbírek, příjmy za pronájem míst v kostele, příjmy za pohřby a za vyzvánění. Z těchto zanedbatelných sum hradili kostelní otcové okamžité potřeby farnosti, případné přebytky poskytovali jako úrokem zatíženou půjčku vybraným měšťanům. Kostelní otcové[9] byli voleni za přítomnosti faráře, správce panství, purkmistra a městské rady[10] a svůj úřad vykonávali jako čestný, to jest nedostávali žádnou odměnu.

Liberecký farář měl k disposici několik polí a louku, které původně pronajímal obyvatelům města, později na nich hospodařil sám. Výtěžek byl patrně slušný, neboť mohl chovat hned šest krav a také dva koně. Pro koně však musel oves kupovat, neboť jej nezahrnoval desátek, jenž byl navíc kvůli situaci věřících odváděn dosti laxně. Ročně dostával 6 sudů piva, nutné palivové dříví mu poskytovala vrchnost, které ovšem musel zaplatit náklady na zpracování a dovoz dřeva. Mimo to odvádělo faráři město Liberec ročně 36 zlatých 10 krejcarů a venkovské obce 44 zlatých 50 krejcarů, podobnou cestou získával také určitý objem obilí. Luzerna však se svým zaopatřením spokojen nebyl, neboť na závěr „ekonomické rubriky" připojil povzdech: *„Dříve byly příjmy lepší než nyní, když odpadly nejlepší filiálky.*[11] *Jaké to přineslo následky a škody, to si uvědomuje i kolátor.*[12] *Sám uznává, že beneficium v tak lidnatém městě musí být lépe zaopatřeno. A protože si uvědomuje, že všeobecná velká chudoba poddaných toto neumožňuje, hledá nyní kolátor prostředky a cesty, jak zlepšit příjmy farnosti, aby mohl vhodné návrhy předložit arcibiskupovi."*

Ani otázka školství neunikla zájmu arcibiskupa Valdštejna. Jedna školní budova byla v Liberci, druhá ve Stráži nad Nisou, obě nedaleko kostela. Náklady na údržbu škol nesla vrchnost. Učitelé bývali absolventy jesuitských škol a členy mariánských družin, a při nástupu místa skládali vyznání víry. Jak Luzerna doplnil, *„pro větší jistotu se tak dělo za mé přítomnosti."* Učitele a varhaníky navrhoval prostřednictvím patronátního úřadu faráři hrabě, farář je pak potvrzoval v jejich funkcích. Byli placeni z městského rozpočtu, mimo to dostávali podle píle a úspěchů větší či menší přilepšení od vrchnosti. Zvoníkovi platilo město 8 zlatých, farnost 14 zlatých, dále mu odváděli jednotliví hospodáři určitou míru obilí a drobný obnos mu plynul z každého zvonění.

V Liberci byl zanedbaný městský špitál, zčásti dřevěný a zčásti kamenný. O případných zbožných nadáních ke špitálu farář Luzerna nic nevěděl, jelikož ve špitálu již léta žádný chudák nebyl.

Náboženský život v Liberci podle relace z roku 1677 byl, lakonicky řečeno, normální, každou neděli přijímali četní věřící eucharistii. Přes svou nemajetnost se nerozpakovali přispívat na kostelní sbírky a jiné potřebné účely. Alespoň formálně byli všichni Liberečané katolíci, pouze někteří dělníci z přilehlých zemí se hlásili k protestantství. Tito ovšem nebyli vedeni jako poddaní, ale pouze jako dočasně se na Liberecku zdržující „vaganti". Podle Luzernovy relace se v jeho farnosti notoričtí rouhači či neřestníci nevyskytovali, v opačném případě by *„však nebyli trpěni."*

I příštím pokračováním nás bude provázet osobnost faráře Luzerny. Jeho působení se vyznačovalo mnoha dramatickými událostmi, z nichž nepochybně největší dopad na pastorační práci na Liberecku měla rozsáhlá morová epidemie roku 1680. Proto se průběh a důsledky této katastrofy a konečně i závěr Luzernova života stanou dalšími z témat seriálu „Dělníci na vinici".

---

[1]) Zřízení této farnosti bylo z mnoha důvodů naprosto nezbytné. V Nové Vsi bylo v roce 1671 již 25 rolníků, 13 zahradníků, 25 domkářů a nádeníků, bylo tam také rytířské sídlo, dva panské poplužní dvory, mlýn, kovárna a pivovar. Mlýnice čítala ve zmíněném roce 15 zahradníků. V Nové Vsi sice již desítky let stál filiální kostel, mše se tam však konaly jen zřídka, a proto *„poddaní ve své zbožnosti, obzvláště při křtu a posledním rozloučení, byli zaopatřeni velmi špatně, protože to k libereckému panu faráři měli dobrou míli cesty."*

[2]) Stráž byla přesněji řečeno jedinou vesnicí

a průvod se zakončí zpěvem *Salve Regina*. Obraz nebo sochu je možné okouřit, děti mohou kolem umístit světla.

- **Úvod** kněze
- **Biblické čtení** (1 Mojž 3, 9 – 15) – všichni se posadí
- **Zpěv** *Ave stella maris* (Iubilate Deo, č. 67, str. 75nn.)
- Krátké uvedení do vigilie (Kristus, evangelium života)

2. Výstav Nejsvětější svátosti

Nejsvětější svátost je přinesena na oltář a vystavena podle předpisů Rituálu [AAS 65 (1973) 610]. Doprovázet ji mohou děti nesoucí olivové a palmové ratolesti a lampy, zpívá se píseň.

- **Výstav** Nejsvětější svátosti
- **Zpěv** *Ave verum*.

Po příchodu kněze k sedadlu začíná rozjímání nad radostnými tajemstvími života našeho Pána, jak je zakoušela jeho Matka.

Biblické rozjímání s Pannou Marií, růženec

Rozjímání radostných tajemství probíhá takto:

- **Četba biblického úryvku**
- Chvíle k **adoraci** a tiché osobní modlitbě
- Modlitba Otče náš, 10 × Zdrávas Maria a Sláva Otci (lze je zpívat). První tajemství (Zvěstování) mohou předříkávat rodiče, kteří očekávají narození dítěte, další tajemství (Navštívení) nemocné nebo postižené dítě se svými rodiči, třetí (Narození) rodina s dětmi, čtvrté (Uvedení do chrámu) prarodiče s vnuky a páté (Nalezení v chrámu) učitelé.
- Následuje **chvíle ticha** a závěrečná modlitba kněze

Prosby za život

Po modlitbě růžence před vystavenou Nejsvětější svátostí probíhají prosby za život. Jejich oficiální text bude zveřejněn v patřičnou dobu.

- **Chvíle ticha**
- **Prosby za život**; lze je prokládat aklamacemi litanií, které pronáší celé společenství nebo jedna či dvě osoby.
- Chvíle k **adoraci** a tiché osobní modlitbě

První nešpory První neděle adventní

Jako hymnu lze použít písně *Rorate coeli* (Iubilate Deo, č. 58, str. 63nn.). Během homilie po krátkém čtení je vysvětlen smysl a význam slavení této vigilie. Po závěrečné modlitbě kněz v tichosti adoruje Nejsvětější svátost.

Požehnání a odnesení Nejsvětější svátosti

Před vystavenou Nejsvětější svátostí se všichni modlí modlitbu Jana Pavla II., obsaženou v *Evangelium vitae*, klečí přitom.

- **Úvod**: prosíme Pannu Marii, aby naše prosby předložila svému Synu, Životu světa
- **Modlitba** z *Evangelium vitae*

Po krátké chvíli ticha následuje požehnání Nejsvětější svátostí podle předpisů Rituálu.

a) **Eucharistický hymnus** *O salutaris Hostia* (Iubilate Deo, č. 50, str. 55, kvůli větě „qui vitam sine termino nobis donet in patria") a okouření

b) **Modlitba**

c) **Požehnání**

Za zpěvu vhodné písně je Nejsvětější svátost odnášena a kněz odchází.

Osnova homilie o počatém životě

1. „**Co je člověk, že na něho myslíš?**" (Žl 8, 5). Každá lidská bytost se vždy ptala po smyslu své existence.

2. „Kristus, nový Adam, právě zjevením tajemství Otce a jeho lásky plně odhaluje člověka jemu samému a dává mu poznat vznešenost jeho povolání" (*Gaudium et spes*, 22). Tajemství, které budeme slavit o blížící se slavnosti Narození Páně, je projevem Božího schválení, jeho ANO lidskému životu. „Vždyť svým vtělením se jistým způsobem spojil s každým člověkem on sám, Boží Syn … Narozen z Panny Marie, stal se opravdu jedním z nás" (*Gaudium et spes*, 22).

3. Církev dnes zvláštním a naléhavým způsobem „**chápe, že musí s … odvahou propůjčit svůj hlas těm, kteří ho nemají**," a usiluje o to, „aby byla opět jasně a jednoznačně potvrzena hodnota lidského života a jeho nedotknutelnost a zároveň aby byla všem lidem i každému jednotlivci ve jménu samotného Boha adresována tato důrazná výzva: chraň a opatruj, miluj a zachovávej život, život každého člověka!" (*Evangelium vitae*, 5).

4. „**Chránit a rozvíjet život, uctívat ho a milovat, to je úkol, který byl od Boha uložen každému jednotlivci**" (*Evangelium vitae*, 42). Toto právo a povinnost náleží každému člověku. Nenahraditelné místo v tomto úkolu a proto i stejné právo a povinnost má též rodina, „svatyně života".

5. Shrnutím tohoto úkolu je život a oslava evangelia, radost v Bohu, Tvůrci života – oslava zahrnující modlitbu, liturgii a svátosti. Slavení evangelia života by se však především mělo projevovat v každodenním životě duchem lásky ke všem lidem, sebedarováním (srov. *Evangelium vitae*, 83 – 86), „projevem péče“ o život obecně i život každého člověka (srov. *Evangelium vitae*, 87 – 91). Klíčový význam má **podpora kultury života**, kde je „lid života“ skrze různá **sdružení a instituce** povolán k naplnění jedinečné a nenahraditelné služby životu ve společnosti (*Evangelium vitae*, 78 – 79).

6. Modlitební vigilie za počatý lidský život má být projevem volání celého lidstva k Bohu Otci, Dárci všeho dobrého, za respekt, ochranu a lásku ke každému lidskému životu.

ACEL 8/2010

KATECHISMUS KATOLICKÉ CÍRKVE (5)

7. BŮH SVĚT STVOŘIL, UDRŽUJE HO A ŘÍDÍ

21. K čemu stvořil Bůh svět?

Bůh stvořil svit ke své cti a slávě a k naší spáse.

22. Co znamená: Bůh udržuje svět?

Bůh udržuje svět znamená: Bůh působí svou všemohoucností, že celý svět i každý jednotlivý tvor trvá tak dlouho, dokud Bůh chce.

23. Co znamená: Bůh řídí svět?

Bůh řídí svit znamená: Všechno řídí Bůh a nic se neděje bez jeho vůle nebo dopuštění.

24. Proč dopouští Bůh i hříchy?

Bůh dopouští i hříchy, protože chce člověku ponechat poznávající rozum a svobodnou vůli a následky hříchu umí obracet k dobrému.

25. Co praví Písmo svaté o řízení Božím?

O řízení Božím praví Písmo svaté: .Těm, kdož milují Boha, všechno napomáhá k dobrému“ (Řím 8, 28).

Bůh svět a celý vesmír stvořil. – Bohu říkáme „Stvořitel nebe i země,“ protože všechno stvořil. Slovo „stvořil“ znamená: Učinil z ničeho. Jen chtěl a stalo se. Tak věříme podle zjevení Božího.

V Písmě svatém se praví, že Bůh svět stvořil v šesti dnech. To však neznamená, že

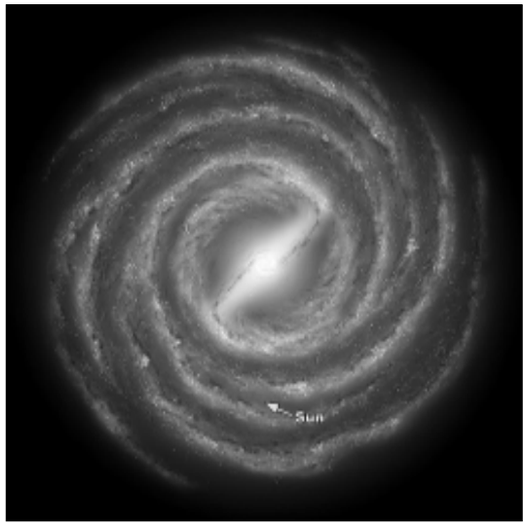

by celý svět byl za těchto šest dnů stvořen podle našeho počítání času. Svatopisec chce také ukázat a zdůraznit, že je šest dnů v týdnu určeno Bohem k práci a snažení a sedmý den k odpočinku a posvěcení. Všechno mimo Boha se dohromady jmenuje tvorstvo, vesmír anebo celý svět.

Zde na světě nikdy nedovedeš dobře pochopit, proč to nebo ono Bůh na tebe seslal nebo dopustil. Vždy však pamatuj, že on je tvůj nejlepší Otec, který tě opravdu tak miluje, jako nikdo na světě a chce jen tvoje dobro, chce, abys byl s ním šťasten po celou věčnost. Rozumně tedy jednáš, když se modlíš odevzdaně: „Buď vůle tvá jako v nebi tak i na zemi.“

8. BUĎ VŮLE TVÁ

26. K čemu Bůh dopouští utrpení?

Bůh dopouští utrpení, aby hříšné potrestal a napravil, dobré pak zdokonalil a v nebi více oblažil.

27. Proč se máme odevzdat do vůle Boží?

Máme se odevzdat do vůle Boží, protože Bůh při všem zamýšlí jen naše dobro.

Cesta utrpení vede k spáse. – Sám Bůh ti praví: „Copak může zapomenout žena na své nemluvně? (…) I kdyby ona zapomněla, já přece na tebe nezapomenu“ (Iz 49, 14).

Je moudré mít vždy velkou důvěru v Boži prozřetelnost a je nerozumné a hříšné promlouvat proti Božímu řízeni. I tehdy tě Bůh miluje, když na tebe dopustí utrpení, nemoc, bolest. On tomu rozumí lépe, než ty, a ví, proč tomu nezabránil. Když v něho opravdu

teční koncert Evy Henychové v kapli Vzkříšení, ve kterém představí písně z nového CD. Doporučené vstupné 80 korun (40 korun).

Adventní setkání dětí

Sobota 27. 11. – sál a kaple Vzkříšení

Program:

9.30 mše sv., po ní scénky, tvořivé dílny, konec do 16.00 hodin.

Václav Vaněk

DĚLNÍCI NA VINICI

LIBEREČTÍ DUCHOVNÍ SPRÁVCI DO ROKU 1945 (31)

V minulém příspěvku jsem přislíbil představit osobnost Franze Luzerny von Lichtenthal, dvanáctého pobělohorského správce liberecké farnosti. Vzácně dochovaná relace o stavu libereckého beneficia pak představí unikátní shrnutí výsledků rekatolizační práce a přibližuje skutečnou podobu liberecké místní církve.

Franz Luzerna von Lichtenthal byl bezpochyby jedním z nejvzdělanějších libereckých farářů, kromě doktorátu z filosofie a svobodných umění dosáhl dále licenciátu teologie. Narodil se v Olomouci nejspíše v roce 1615 a v okamžiku svého příchodu do Liberce (1672) byl tedy již zkušeným mužem, podle dobových měřítek prakticky na sklonku života. Původně příslušel k jesuitskému řádu, z neznámých příčin však Tovaryšstvo Ježíšovo opustil. Než se ocitl v Liberci, působil mimo jiné jako děkan ve Vrchlabí a administrátor v Nové Pace. 2. října 1672 přebíral duchovní správu po zemřelém faráři Wünschovi jako vyhraněná osobnost, která měla jasnou představu o dalším směřování liberecké farní obce. První události za doby jeho působení však byly ještě výsledkem nedávné visitace arcibiskupa Sobka na gallasovských panstvích. V roce 1673 byl dosud filiální kostel Nanebevzetí Panny Marie v Nové Vsi povýšen na farní, do nové farnosti připadly kromě Nové Vsi ještě Mlýnice a Vysoký.[1] Další ulehčení pro Luzernu znamenalo v roce 1674 zřízení samostatné farnosti ve Vítkově na Chrastavsku, ke které připadl z frýdlantského panství Mníšek. K libereckému beneficiu tak nadále náležela pouze Stráž nad Nisou.[2]

Pražský arcibiskup Jan Bedřich z Valdštejna (1675 – 1694) vydal 18. listopadu 1676 nařízení, podle kterého museli všichni duchovní správci v pražské arcidiecézi[3] podat zprávu o stavu svých farností. Aby si zajistil věrohodný a pokud možno representativní výsledek, vypracoval 42 otázek a požadoval na ně jednoznačnou odpověď. Celá akce probíhala v letech 1676 až 1678 a přes pochopitelné nedokonalosti a neúplnost pozoruhodným způsobem presentuje stav duchovní správy v rozsáhlé oblasti, zahrnující téměř celé České království.

Farář Luzerna splnil arcibiskupův požadavek velmi záhy, ovšem nikoli bezvadně. Latinsky psaná zpráva[4], datovaná 15. lednem 1677, je velmi stručná a z hlediska čitelnosti ledabyle napsaná. Arcibiskupem předložené otázky se dají tématicky rozdělit do několika okruhů. Pražskou konsistoř zajímal počet do farnosti náležejících vesnic, počet věřících, počet a stav kostelů a kaplí, příjmy kostela a farnosti, hřbitov, školské záležitosti a mnohé další. Nuže, vydejme se nyní na procházku po liberecké farnosti za dobu působení faráře Luzerny.

Luzerna spravoval třináct sídel, Liberec (1537 katolíků[5]), Růžodol (129), Ostašov (82), Ruprechtice (161), Františkov (118), Pavlovice (54), Rudolfov (58) a Harcov (210), dále Stráž nad Nisou (83), Svárov (48), Radčice (102), Kateřinky (102) a Krásnou Studánku (172), celkem tedy 2856 katolíků.

Liberecký farní chrám Svatého Antonína Velikého byl vystavěn z kamene. Sakristii farníci aktuálně zbořili a postavili poněkud východněji, aby tak získali prostor pro boční oltář v lodi kostela. Pro svolávání věřících byly užívány tři zvony, z nichž největší nesl vyobrazení svatého Prokopa. Díky štědrosti vrchnosti měl farář Luzerna k disposici vše nezbytné pro slavení důstojné liturgie, četná paramenta[6] ve trojím provedení, monstranci, kalich a patenu z pozlaceného stříbra, ostatní liturgické náčiní z cínu a rovněž cínovou křtitelnici.[7] Před oltářem neustále hořelo věčné světlo, olej zajišťova-

Výuka náboženství pro děti

Středa

od 14 hodin v prostorách fary – učebna DKC, 1. patro

Příprava na 1. sv. přijímání Bc. Hana Formáčková/

od 15 hodin v prostorách fary – společenská místnost, přízemí

Pro příchozí děti z ulice Mgr. Pavel Zehnálek

Čtvrtek

od 15.30 hodin v prostorách fary – společenská místnost, přízemí

Pro děti 10 – 12 let P. Radek Jurnečka/

od 16.30 hodin v prostorách fary – pohostinka, 1. patro

Pro děti 14 – 16 let P. Radek Jurnečka

Modlitby otců a matek

Modlitby matek – P. Radek Jurnečka

I naše farnost se připojí k tomuto celosvětovému hnutí matek modlících se nejen za své děti, ale za děti jak naší farnosti, tak našeho města, tak našeho národa. Budeme se k této modlitbě vždy setkávat každé 1. pondělí v měsíci po mši svaté na faře, tedy od 19 hodin.

Modlitby otců – P. Radek Jurnečka

I otcové vytváří celosvětovou modlitební síť za své děti a také za vztahy uvnitř rodin, které vytváří. I my se připojíme k těmto modlitbám a prosbám.

Fatimský apoštolát

Členové Fatimského apoštolátu se scházejí na faře každé úterý od 16.30 hodin a přijali za své modlitbu růžence v naší farnosti před mší svatou. Rádi uvítají mezi sebou další příznivce a podporovatele tohoto mariánského díla.

Biblické hodiny a Hovory o víře

Tyto dvě aktivity (P. Václav Umlauf a P. Radek Jurnečka) se budou střídat a čas jejich konání je vždy ve čtvrtek po mši svaté, tedy asi v 18.45. Při Biblické hodině se v tom to roce budeme zamýšlet nad listem Římanům a při Hovorech o víře budeme společně nalézat poklady ve svátostech.

Setkání seniorů

se bude konat (Josefa Matlochová) pravidelně po dvou týdnech v prostorách fary – společenská místnost v přízemí.

Termíny setkání do konce kalendářního roku 2010: 13. 10.; 20. 10.; 3. 11.; 17. 11.; 1. 12.; 12. 12. – společné adventní posezení celé farnosti; 15. 12.

Adorace

se budou konat každý pátek v arciděkanském kostele v době od 15 do 17.45 hodin.

P. Radek Jurnečka, arciděkan

Z Farnosti Vratislavice nad Nisou

Odpoledne her

Rok se s rokem sešel a podzimní nevlídné počasí vybízí k posezení s kamarády a zahřát se nejen čajem, ale i trochou přemýšlení. Již tradiční odpoledne her pořádáme v sobotu 6. 11. od 14.00 do 21.00 hodin v sále pod kaplí Vzkříšení.

Co s sebou: 30 Kč (večeře bude připravena), láhev nealkoholického nápoje, případně něco k zakousnutí. Budeme hrát Carcassone, Kurýra, Agricolu, Bang, Union Pacific, Ticket to Ride aj. Přihlaste se do středy 3. listopadu emailem na vojta.pav@seznam.cz

Na viděnou se těší Vojta a Miri.

Přednáška a duchovní obnova pro farnost

Vede P. Václav Umlauf SJ.

Pátek 12. 11.

18.00 mše sv. v kapli Vzkříšení

19.00 přednáška v sále na téma „Křesťan a veřejný život“

Sobota 13. 11.

Téma:„Potřebujeme dnes církev?“

8.45 ranní chvály v kapli

9.00 a 10.15 dvě přednášky v sále

11.30 mše svatá v kapli

12.30 společný oběd

13.30 přednáška v sále

14.00 – 15.00 adorace v kapli

15.00 – 16.00 diskuse

Neděle 14.11.

8.30 mše svatá

10.00 rekapitulace a diskuse v sále; zakončení přibližně v 11.00

V časech mimo uvedený program bude P. V. Umlauf k disposici pro svátost smíření, duchovní rozhovory apod.

Kytarový recitál Evy Henychové

V neděli 21. 11. v 18.00 hodin se usku-

věříš, doufáš a jej miluješ, všechno ti nakonec obrátí k dobrému. Ve chvílích bolu řekni odevzdaně s trpělivým Jobem: „Pán Bůh dal, Pán Bůh vzal, jméno jeho buď pochváleno. (...) Dobro bereme od Boha a zlo brát nemáme?“ (Job 1, 21d; 2, 10b). – Co dopustí Bůh, nes tiše, rád, a ptej se, co chce od tebe. Bůh tě nemíní sužovat, on tě s křížem vodí do nebe.

Foto
- Sun-Slunce – tady bydlíme
http://vpravo.blog.cz/0703/krev-a-mliko

RODINA A ŠKOLA

Rada Evropy: Právo na výhradu svědomí potvrzeno

Vážení přátelé.

Minulý týden jsme byli svědky příznivé situace v oblasti výhrady svědomí. Parlamentní shromáždění Rady Evropy (ne Evropský Parlament) přijalo ve čtvrtek 7. října znění resoluce, která potvrzuje právo na uplatnění svobody svědomí a náboženského přesvědčení.

Původní návrh naopak prakticky znemožňoval uplatnění výhrady svědomí, ale byl při projednávání změněn v pravý opak. Při hlasování o pozměněném znění, které nakonec bylo schváleno, však z českých zástupců v Radě Evropy hlasovali všichni proti zárukám výhrady svědomí vyjma jedné poslankyně, která se překvapivě zdržela. Vzhledem k těsnému výsledku hlasování hrozilo i kvůli nim, že všechen zdravotnický personál bude muset

- bez výjimky se podílet na euthanasii
- bez výjimky provádět potraty
- bez výjimky aktivně pracovat u sterilizací nebo při umělém oplození
- svou výhradu svědomí zdůvodnit tak, aby bylo jasné, že plyne z náboženského přesvědčení
- uvést své osobní údaje do seznamu osob s výhradou svědomí, který bude platit pro všechny země EU a bude přístupný zdravotnickým zařízením při zvažování o přijetí či nepřijetí této osoby do zaměstnání.

Je nutné nahlas vyjádřit zklamání nad postojem zástupců České republiky, kteří tak nehlasují pro základní lidské právo na svobodu svědomí!

Čeští zástupci v Radě Evropy 7. 10. 2010 hlasovali takto:

1. Ing. Václav Kubata (TOP 09) - pro omezení lidské svobody kubatav@psp.cz

2. Ing. arch. Daniela Filipiová (ODS) - pro omezení lidské svobody filipiovad@senat.cz

3. PaeDr. Alena Gajdůšková (ČSSD) - zdržela se hlasování gajduskovaa@senat.cz

4. Bc. Dana Váhalová (ČSSD) - pro omezení lidské svobody vahalovad@psp.cz

5. Ing. Jana Fischerová (ODS) - pro omezení lidské svobody fischerovaj@psp.cz

Prosíme vás, abyste uvedeným poslancům napsali své mínění k jejich hlasování, zeptali se na jejich důvody a vyzvali je k větší zodpovědnosti při zastupování zájmů českých občanů. Výhrada svědomí byla díky Bohu a veliké podpoře poctivých lidí ze všech koutů našeho kontinentu Radou Evropy garantována a musíme nyní usilovat, aby se dostala v nezúžené podobě i do našich zákonů. Text přijatého znění deklarace následuje.

Děkujeme

Radim Ucháč
Hnutí Pro život ČR

Celý text přijaté resoluce:

Přístup žen k zákonné zdravotní péči: problém neregulovaného užívání výhrady svědomí

1. Žádná osoba, nemocnice nebo instituce nesmí být nucena ani jakkoli diskriminována za odmítnutí vykonat nebo asistovat při potratu, euthanasii nebo jednání, které vede k usmrcení lidského zárodku.

2. Parlamentní shromáždění zdůraznilo potřebu potvrdit právo na výhradu svědomí současně se zodpovědností státu zajistit pacientům právo na přístup k zákonné a včasné zdravotní péči. Shromáždění vyjadřuje obavu, že neregulované použití výhrady svědomí může neúměrně postihnout ženy, zejména ty s nižšími příjmy nebo ty, které žijí v odlehlých oblastech.

3. V naprosté většině členských států Rady Evropy je uplatňování výhrady svědomí přiměřeně regulováno. Existuje zde srozumitelný právní systém týkající se uplat-

ňování výhrady svědomí ve zdravotnictví, který zajišťuje, že práva občanů jsou respektována, chráněna a naplňována.

4. Vzhledem k povinnosti členských států zajistit přístup k zákonné zdravotní péči a chránit právo na zdraví, tak jako povinnosti zajistit právo svobodného projevu a myšlení, svědomí a vyznání pro poskytovatele zdravotních služeb, Shromáždění vyzývá členské státy Rady Evropy vypracovat jasná a srozumitelná pravidla , která definují a usměrňují výhrady svědomí ve zdravotnictví tak, aby:

4.1. zajistily právo na výhradu svědomí při zapojení se do sporných případů

4.2. zajistily, že pacienti budou včas informováni o výhradách a odkázáni k jinému poskytovateli zdravotní služeb

4.3. zajistily pacientům řádnou péči, zejména v naléhavých případech

Štrasburk, 7. října 2010,

Překlad
Res Claritatis

ICHTHYS

KATOLICKÉ ODDÍLY ICHTHYS OZNAMUJÍ

Dobrodružná hra na vyzvědače (6. 11. 2010)

Vyzvědači s cizím oddílem!

Sraz: pro špióny 16.00 na Fügnerce, pro kontráše 16.30 tamtéž

Rozchod: 21.00 na Fügnerce

S sebou: baterku, píšťalku, propisku, jeden lístek na bus nebo lítačku, pití, převlek (volitelné)

(bude vyhlášení nejlepšího převleku)

Akce je určena pro: Gekony (starší skauty), Trifidy (starší skauty), rovery a roverky (rangers).

Organizuje: Oblek a další

Kontakt: jakub.husek@gma il.com, 724 906 503

Drakiáda (13. 11. 2010)

Pořádná skautská drakiáda! Snad už nebudou závěje sněhu.

Akce je určena pro: Gekony (starší skauty), Trifidy (starší skauty).

Organizuje: Oblek

Kontakt: jakub.husek@gma il.com, 724 906 503 (Oblek)

www.skauting.cz/ichthys

FRANTIŠKÁNI A PŘÁTELÉ SVATÉHO FRANTIŠKA

DOBRÁ ZPRÁVA O FRANTIŠKÁNSKÉ MISII V LIBERCI 2010

V Liberci se začátkem října uskutečnila, po více jak 60 letech, katolická misie pro město. Pořádali ji bratři františkány ve spolupráci s dalšími členy františkánské rodiny a se zástupci libereckých farností. Misijní tým tvořilo více jak padesát misionářů, z farností se zapojilo okolo dvaceti lidí. Prioritou misie s názvem „Ježíš je náš Pokoj" byli lidé, kteří o Bohu buď ještě neslyšeli anebo jen zkresleně či neúplně. Večerních programů se však zúčastňovali i farníci. *„Misie chápeme jako nabídku a svědectví víry, ne agitaci či přesvědčování lidí. Chceme se podělit o to, čím žijeme a co nás naplňuje, co nás činí šťastnými a daruje nám pokoj v duši. A to je pro nás jako křesťany Ježíš. Víme, že to nejsme my, kdo může někoho změnit, ale je to Bůh, kdo se dotýká lidských srdcí, sám a svobodně. My jen svědčíme o tom, jak se dotkl nás, a prosíme, aby se dotkl těch, kdo mu jsou otevřeni,"* tak charakterizoval smysl misijního týdne jejich hlavní koordinátor br. Jakub Sadílek OFM.

Misionáři se v Liberci sešli již dva dny předem, aby v modlitbě i zcela konkrétně připravili následujících pět intensivních dnů. Samotné misie začaly mší svatou s otcem biskupem litoměřické diecéze. Msgre. Jan Baxant zavítal mezi misionáře, aby je povzbudil a jako nástupce apoštolů, kteří byli vysláni Ježíšem „až na konec světa," vyslal i je. O situaci v Liberci řekl: *„V Liberci je mnoho lidí, kteří jsou zvídaví. Je zde universita, je tu mnoho lidí, kteří by se rádi něco dozvěděli a dost možná, že ještě o křesťanství neměli šanci nic kloudného, laskavého a chytrého slyšet. Proto je misie příležitostí, aby se ten, kdo chce, mohl ptát. Aby se kdokoliv mohl přiblížit ke křesťanství. Každá misie je nabídka, podaná ruka. Misijním územím je každé území, kde člověk žije.*

28. září v úterý jsme opustili Caorle. Poslední zastávka byla v Gemoně del Friuli, horském italském městečku, kde jsme mohli poděkovat za nádherný zájezd a nové poznatky při mši v kapličce misijních sester sv. Františka. Protože jsou v tomto místě častá zemětřesení jsou časté i přestavby. Kaplička byla nová a moderní, všichni jsme se zde cítili dobře. Na závěr mše jsme všichni hrdě zazpívali píseň Svatý Václave a vzpomněli na knížete České země.

Sára Malá
Foto
- Caorle, kostel Santuario della Madonna dell'Angelo se sochou „Panny Marie z moře", která se ukázala na moři rybářům a kterou pak přivezli na břeh.
- Benatky.
- Camposampiero, cela sv. Antonína, kde světec spatřil Ježíška, přebudovaná na kapličku Cappellina della Visione v kostele Santuario della Visione.
- Basilika Sv. Antonína z Pavovy.
- Hrob sv. Antonína.
- U sester v Gemoně.
Zdeněk Glaser

Z FARNOSTI ARCIDĚKANSTVÍ LIBEREC

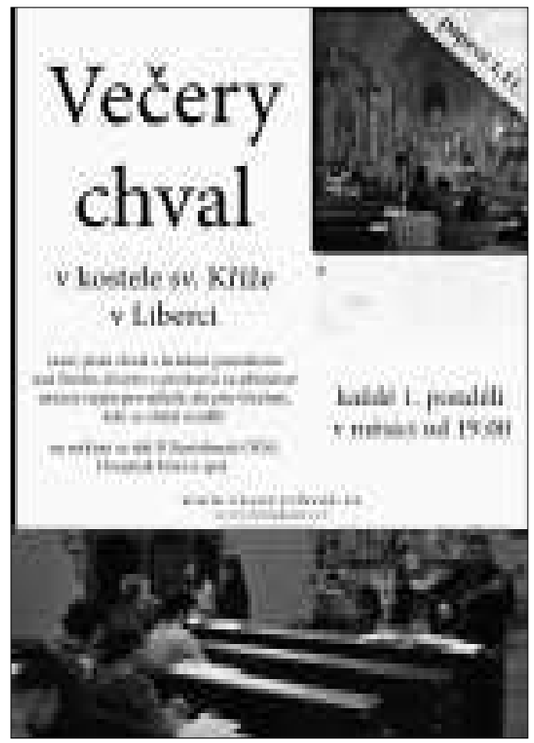

mohli vyrazit směrem k našemu hlavnímu cíli – Padově. První zastavení bylo ve městě Camposampiero, kde jsme slavili mši v kostele, v němž dřív stála poustevna sv. Antonína Paduánského a kde se zjevil s dítětem Ježíšem v náručí. Takto bývá často vyobrazen. V Camposampiero se také nachází kaplička vyzdobená freskami znázorňujícími zázraky na přímluvu sv. Antonína. Na kapličce je ještě jedna zajímavost, kříž z ořechového dřeva. Na stromě, ze kterého je kříž vyrobený, sedával sv. Antonín a kázal z něj. Tento kus dřeva je poslední dochovaný. V Camposampiero prožil sv. Antonín poslední dny svého života. Další zastavení bylo v Padově. Asi nejhlavnějším cílem byla basilika zasvěcená sv. Antonínovi. Dorazili jsme do kláštera minoritů spojeného s basilikou. Byl to tak velký komplex, že nám tři hodiny rozchodu nepostačily na plnohodnotnou prohlídku. Přišla italská paní průvodkyně a ta nám řekla něco málo o tomto místě, překládal P. Antonín Klaret. V basilice jsou ostatky sv. Antonína, zajímavý obraz Panny Marie, která se na vás neustále dívá, ale hlavně je tam nádherná atmosféra. Přestože tam je tolik lidí, není těžké se ztišit v modlitbě. Až hmatatelná Boží přítomnost vám nedovoluje odejít. No nakonec jsem skončila u prohlídky basiliky a na klášter mi nezbyl čas. Nevadí, třeba zase někdy příště. Když jsme procházeli městem, zastavili jsme se ještě v chrámě Sv. Justiny, kde je tomba (hrob) sv. Lukáše evangelisty. Rozloučili jsme se s Padovou a odjeli do kempu, potom byla ještě možnost prohlídky města Caorle, které využila asi polovina. Bohužel oba kostely nám zavřeli před nosem, ale samotné město za nočního osvětlení stálo za to.

Foto
- Misie bratři začali Transitem
Lenka Fojtíková

Pán Ježíš má pro každého člověka něco připraveno. Do každého prostoru má něco krásného z křesťanství přijít.“

Pak už se každý den nesl ve svém rytmu: po celý den byl otevřen stan setkávání ve středu města u obchodního centra Plaza, který byl místem prvního kontaktu s lidmi. Zde krom letáků a pozvánek na další program během týdne, mohl každý dostat některé časopisy, malý svitek s veršem z Písma, prohlédnout si výstavní panely o životě křesťanů na Liberecku, děti zde mohli „poslat smsku do nebe“ na nafukovacím balónku, kreslit si a plnit různé úkoly nebo si zaskákat na trampolíně či se vyfotit v kulisách se sv. Františkem a Klárou. Stánek byl často obležen dětmi, ale přicházeli k němu i dospělí. Někdy misionáři vyšli pár kroků od stánku k místu, kde procházeli lidé. *„Lidé reagovali různě: někteří odmítali jakýkoliv kontakt s misionáři a dávali najevo nezájem o osobu Ježíše, ale také jsme se setkali s přijetím, někteří lidé se sami u nás zastavovali, radostně přijímali pozvánku do kavárny, na modlitbu anebo na večerní program. Stalo se také, že jsme potkávali lidi, kteří hledali pomoc a my jim mohli předat kontakt na kněze či již existující společenství.“* Elena Dadová, misionářka, která působila u stánku v centru.

Druhým místem, kde bylo po celý den otevřeno, byla kavárna U Františka v budově arciděkanské fary. Měly ji na starost školské sestry sv. Františka a nabízely každému nápoj a něco sladkého za pouhých deset korun. Součástí kavárny bylo i malé knihkupectví. Kavárna byla místem k rozhovorům s lidmi o křesťanské víře či o otázkách týkajících se hodnot a smyslu. Přicházely sem maminky s dětmi, ale i starší osamělí lidé anebo každý, kdo se nechal oslovit někým z bratří františkánů u stánku anebo před vchodem na faru. Hned naproti faře, v kostele, probíhala adorace a po odpolednech i nabídka přímluvné modlitby.

Dopoledne se někteří z misionářů vydali do středních škol, aby mluvili na téma věda a víra a okrajové skupiny (zájem škol byl však v Liberci podstatně nižší než vloni při stejné misii v Plzni). Několikrát v týdnu další skupina misionářů navštívila LDN a domov seniorů na Františkově. Ohlasy z těchto návštěv byly mezi prvními, které misionáři dostali. *„Ráda bych poděkovala jménem klientů za čtvrteční příjemné posezení. Už druhý den klienti za námi chodili, že se jim*

promítání i povídání líbilo. Děkujeme. Hana Karásková, vedoucí centra denních aktivit – terapeutka.“ Další skupina chodila po městě a zvláště po místech, kde žije „mládež ulice“.

Hlavní část libereckého programu se odehrávala večer v kostele sv. Kříže na Malém náměstí. Témata komponovaných večerů slova, písní a modlitby byla: Jak mluvit s Bohem – zač a proč Boha chválit (5. 10.), Stvořil je jako muže a ženu aneb o kráse muže a ženy z Božího pohledu (6. 10., jako hosté přijeli členové z Komunity Blahoslavenství v Olomouci – sestra Lucie a otec Vojtěch), Večer smíření aneb společná modlitba představitelů místních církví za pokoj v mezilidských vztazích a za město Liberec (7. 10., společně s misionáři se večera zúčastnili Jan Čapek z Českobratrské církve evangelické, Blahoslav Fajman od baptistů a Vítězslav Lorenovicz z Československé husitské církve) a z původně plánované besedy Křesťanství v manželské praxi aneb trojúhelník manžel-manželka-Bůh (8. 10.) se pro nepřítomnost hostů stal večer na téma Rány našeho života (jak vznikají a co s nimi) a pak následovala modlitba za konkrétní oblasti v manželství, vztahů mezi mužem a ženou, rodiči a dětmi.

Misie vyvrcholila sobotním dětským odpolednem na faře v Ruprechticích a večerním divadelním příběhem Zraněný Pastýř o člověku, který hledá podstatu svého bytí a jež sám sebe nachází až při setkání s Boží láskou. Hra byla inspirována knihou „Raněný pastýř“ Daniela Ange a pro jevištní provedení upravena režisérkou Martinou Cardelli a zhudebněna maestrem Sergiem Militellem. Podle francouzského originálu a s přihlédnutím k italskému scénáři hru nastudovalo divadelní sdružení z Brna-Židenic (mezi herci byl kněz, studenti, pracující, i manželské páry). V Liberci šlo o českou premiéru. Silný příběh končil modlitbou a svědectvími. Ačkoliv už bylo pozdě večer a zima, lidé přesto zůstali a pokračovali v rozhovorech s misionáři.

V neděli misie skončily. Misionáři se ještě rozjeli na jednotlivé farní mše svaté v okolí, aby vydali svědectví o své zkušenosti a tím povzbudili místní věřící k hlásání evangelia i k oživení jejich vlastní víry. Na závěr každé mše svaté byl každému z přihlášených svěřen úmysl k modlitbě za konkrétního člověka z Liberce, který tento úmysl během týdne mohl zanechat u stánku, v kavárně, v kostele anebo prostřednictvím webové misijní stránky. Jednalo se o projekt modlitební adopce na dálku, jehož úmyslem bylo mezi sebou liberecké obyvatele duchovně propojit. Za celý týden se nashromáždilo přes 80 úmyslů (psaných dětskou rukou i člověkem, který již mnoho pamatuje).

Bratr Jakub Sadílek OFM, hlavní koordinátor misijního týdne, na jeho konci řekl: *„Setkali jsme se s velkou otevřeností a upřímností, za což místním lidem moc děkujeme. Cílem misie bylo vydání svědectví o tom, čím žijeme, o Ježíši Kristu, který je pro nás smyslem, náplní života.“*

Liberecké misie sice skončily, ale jen pro misijní tým. Nadále tu zůstávají místní křesťané a otevřené dveře kostelů a farních budov. A především zůstává otevřeno Boží srdce pro každého, kdo si v těchto dnech položil otázku po existenci toho, který je Láska.

Pět zajímavostí z libereckých misií:

1) dosud se v Liberci nepohybovalo tolik řeholníků v hábitech (dodejme, že s úsměvem na tváři);

2) stránky www.frantiskanskemisie.cz denně navštívilo přes 100 unikátních návštěvníků a jsou nadále navštěvované, zde je krom textů k přečtení možné vidět fotogalerie z každého dne, poslouchat nahrávky večerních programů a shlédnout některá videa;

3) pozoruhodný byl positivní zájem místních médií, filmovou reportáž o misiích přinesl Křesťanský magazín na ČT2 a TV NOE v Noevinách (reportáž z NOE lze nalézt na misijním webu);

4) během misií bylo rozdáno přes 4 000 pozvánek na programy a s kontakty na místní farní aktivity, 600 CD nosičů s audionahrávkami Nového zákona a téměř 500 brožur o základních křesťanských pravdách se svědectvími a modlitbami;

5) misie byly neseny modlitbami a obětmi i mnoha dalších „skrytých misionářů“ z řad klausurových klášterů a nemocnými.

s. Andrea Hýblová FSP

Přestože se podzim první říjnovou neděli už důrazně hlásil o slovo, sešla se v Šimonovicích téměř stovka lidí. U silnice vedoucí na Rašovku se podařilo obnovit Boží muka, jejichž zbrusu nový kovaný kříž měl být to odpoledne požehnán. Pískovcový podstavec, na kterém dnes kříž stojí, našel pan Pivrnec ve škarpě za plotem své zahrady a za přispění přátel, obce Šimonovice i farnosti Dlouhý Most, pod kterou Šimonovice patří, nový kříž na původním kameni opět vztyčil.

Pro Šimonovice byla tato slavnost spojená s žehnáním kříže první církevní událostí po sedmdesáti letech. Není proto divu, že se její přípravě věnovalo hodně času a pozornosti a byly pozvány i významní zástupci Libereckého kraje a Litoměřického biskupství. Kříž byl požehnán rukou generálního vikáře P. Stanislava Přibyla CSsR, který ve své promluvě k přítomným – a to z velké části nevěřícím – zdůraznil a vysvětlil význam Kristova kříže pro současný svět. Pozvání přijala také paní Ing. Lidie Vajnerová, statutární náměstkyně hejtmana Libereckého kraje, a generální honorární konsul Kanady pan Jaroslav Jelínek, který byl tou dobou právě na návštěvě v Libereckém kraji. Všichni potom společně zasadili u kříže památeční lípu za zpěvu komorního pěveckého souboru Cansonetta z Osečné.

Oslavy toho dne tím ještě ale nekončily. Autobusem, který obstarala paní starostka, jsme vyjeli na Rašovku do kostelíka Sv. Antonína Paduánského a zde společně s Otcem generálním slavili mši svatou u příležitosti výročí posvěcení tohoto kostela.

A co by to bylo za posvícení bez koláčů a přátelského posezení, které se večer odehrálo v Trnčí, v pěkné restauraci s vysokou vyhlídkou nedaleko rašovského kostela?

Martina Olekšáková

PADOVA 25. – 28. ZÁŘÍ

V sobotu 25. září jsme se sešli ještě za tmy v 6.00 v Ruprechticích před kostelem. Jak se dalo čekat, všichni byli dosti ospalí až na Tondu Klareta – ten seděl na přední sedačce a vítal nově příchozí milým úsměvem. Mikrofonem nás přivítal organizátor zájezdu, P. Bartoloměj. Na večer jsme dorazili do Innsbrucku, kde jsme měli první společnou mši sv., kterou doprovázel útržek scholy od 3A ve složení Zdeněk Glaser, Vlastík Kolář a já. Následovala prohlídka nádherného rakouského města pod Alpami. Poprvé jsem viděla tak velké hory z takové blízkosti. Cestu nám zpříjemnil i film o sv. Františkovi a Kláře. Během cesty jsme se také pomodlili růženec v pěti jazycích – česky, slovensky, polsky, holandsky a německy. Jelikož naši řidiči neměli ani mapu a ani GPS-navigaci, trochu se naše cesta do kempu v městě Caorle protáhla. V 00.30 jsme dostali klíčky od chatek v kempu a domluvili se, že ráno vyrazíme radši v 9.00, abychom z toho něco měli.

V neděli 26. září jsme se vydali na výlet do Benátek. Počasí nám přálo, za což jsme byli vděční. Do Benátek jsme přijeli o něco později, než jsme předpokládali, ale měli jsme v úmyslu stihnout dopolední nedělní mši. Tak jsme se vydali do města. Druhý chrám v pořadí, který jsme potkali, byl zasvěcený sv. Lucii a tam nám dovolili slavit soukromou nedělní mši sv. Po mši jsme nasadili rychlou chůzi, která se přehoupla skoro ve sprint, to se moc nelíbilo našim fotografům. Náš cíl byla basilika San Marco na druhé straně. Tam jsme si ukázali šikmou věž, která byla záchranným bodem při ztracení. Rozhodli jsme se, že zaženeme hlad pizzou. Po obědě jsme vyrazili na průzkum uliček a pobřeží. K vidění byly typické benátské gondoly, které ale byly příliš drahé na to, abychom se jimi mohli svézt. V Benátkách je i místní doprava – taxiloď, nebo hromadná doprava. Uličky byly sice půvabné, ale tak narvané lidmi, že to bylo až depresivní. Tolik lidí na jednom místě, všichni neustále kroužili po chodnících, aby stihli projít celé město. Působilo to dojmem, že není úniku. V důsledku přeplněného města se nám ztratil Pavel Hladík, který ale trefil k našemu autobusu, takže to nakonec ani nebyla taková katastrofa. Nazpátek k autobusu jsme se svezli hromadnou lodní dopravou a se západem slunce se vraceli do chatek. Našlo se několik otužilců, kteří měli odvahu zaplavat si v nočním moři, takže nás přijela pouze polovina. O tu druhou se postarali žraloci, ne dělám si legraci. Noční moře je osvěžující a myslím, že stálo za to tam lézt.

Další den, v pondělí 27. 9. jsme začali zase ranní rozplavbou v 6.00, někteří z nás si mysleli, že to bude za východu slunce, ale pokaždé když jsme se koupali, byla tma jak v pytli. V autobuse jsme zjistili, že nám žraloci přece jenom nesežrali žádného souseda, a tak jsme

Jako kněz působil na misiích na Ukrajině a v Bělorusku. V roce 2000 byl po dohodě s řeholním představeným pověřen službou farního vikáře ve farnosti Jablunkov a krátce také ve farnosti Starý Bohumín. Po vystoupení z řádu byl 1. července 2010 inkardinován do ostravsko-opavské diecéze a ustanoven administrátorem v Dolních Životicích a exkurendo administrátorem v Nových Lublicích a Kružberku.

Rozloučení se zemřelým při mši svaté ve farním kostele Nejsvětějšího Spasitele v Dolních Životicích ve středu 20. října 2010 v 15.00 hodin a při mši svaté ve farním kostele Nejsvětější Trojice v Chełmie Śląskim ve čtvrtek 21. října 2010 ve 14.00 hodin, uložení těla zesnulého do hrobu na místním hřbitově. Requiescat in pace!

Kněží ostravsko-opavské diecéze
http://tisk.cirkev.cz/

ZPRÁVY Z BISKUPSTVÍ

Setkání pastoračních asistentů

Každý pastorační asistent litoměřické diecéze má povinnost se zúčastnit setkání v Litoměřicích nebo v Liberci.

Setkání v Liberci se koná ve čtvrtek 18. 11. 2010 na arciděkanství.

Program:
10.00 mše sv. v arciděkanském kostele
11.00 pastorační slovo, diskuse
13.00 oběd
15.00 závěr

Diecézní setkání varhaníků a sbormistrů

Zveme zájemce z řad varhaníků a sbormistrů na diecézní setkání, které se uskuteční v sobotu 20. listopadu 2010. Bude zahájeno mší svatou v 10.00 hodin v katedrále Sv. Štěpána, jejímž celebrantem bude generální vikář P. Mgr. Stanislav PŘIBYL CSsR. Další program bude pokračovat v Diecézním domě kardinála Trochty. Kurz povede Pavel ŠMOLÍK, diecézní organolog a varhaník na Svaté Hoře. Podrobnější informace na www.dltm.cz, případně na dpc@dltm.cz.

Některé kontakty

Diecézní katechetické centrum, Římskokatolická farnost – arciděkanství Liberec, Kostelní 9/7, 460 01 Liberec

- JURNEČKA Radek, P. Mgr., vedoucí DKC, tel.: 485 108 506, 777 162 234

- FORMÁČKOVÁ Hana, Bc., referentka DKC, tel.: 731 600 095

ACEL 8/2010

ŠIMONOVICKÝ KŘÍŽ A POSVÍCENÍ NA RAŠOVCE

FRANTIŠKÁNSKÉ MISIE V LIBERCI 2010

Ještě se pár myšlenkami musím vrátit do Liberce. Když jsem se o den dříve než ostatní v sobotu odpoledne vracela domů, přemýšlela jsem, proč mne ty misie letos tak zasáhly. Jednoznačně to bylo tím, že se tam sešli úžasní lidé. Povzbuzující bylo, že byli mezi misionáři vesměs mladí a vzdělaní lidé. Převažovali studenti a ti, kdo měli do třiceti, nebo maximálně něco málo nad třicet. Ač nerada, musím přiznat, že jsem už byla docela veterán.

Vedle kněží a řeholníků tam byli učitelé, překladatelé i lékařka. Fascinovalo mne, jak všichni makali a nikdo se nesnažil někde zašít, jak to bývá ve větších kolektivech zvykem. Když se třeba připravovala snídaně,

všichni běhali jako mravenci, aby bylo vše včas připravené. A tak to bylo se vším. Prostě neuvěřitelné.

Viděla jsem, že na lidi na ulici zabírá, když je osloví mladí lidé, kteří jsou v řeholním oblečení. Asi je překvapuje a zajímá, proč se vydali v životě právě touto cestou. Spousta lidí se proto nechala zlákat do kavárny, kde si nejen s řeholníky mohli povídat o jejich víře a hledání smyslu života. Ostatně i biskup Baxant jedné řeholnici řekl: „Sestřičko, kolik je vám let? Třináct?“ Nebylo ji třináct, ale třicet. Jen prostě tak mladě vypadala.

Pro mne osobně byl silný jeden večer. Už nevím, jak byl zaměřený, ale v kostele jsem přes uličku zaregistrovala muže a ženu ve středním věku. Byli pěkně oblečení a vypa-

dali, že jsou oba v životě úspěšní. Muž se tvářil zbožně. Žena se mně ale zdála smutná, jakoby ji tam dotáhl násilím. A tak jsem se za ni celý ten večer v duchu modlila. Ke konci se jakoby uvolnila a občas se i něčemu, o čem šla právě řeč, usmála. Na závěr byla možnost přímluvné modlitby. Co to je? Ti, kdo měli odvahu, mohli dojít za lidmi, kteří tam byli od toho, aby se za ně pomodlili. Vesměs šlo o dvoučlenné skupinky přímluvců. Měla jsem radost, že této možnosti využila i ona žena. A nakonec šel na modlitbu i její muž.

Později jsem se dozvěděla, že všechno bylo jinak, než jsem si myslela. Jak už to občas bývá... Ona žena byla věřící, ale kdo hledal, byl její muž. Ten večer odevzdal svůj život Bohu. Potom jsem je vídala v kostele na večerním misijním programu každý večer. Byla to síla ...

A další silný okamžik přišel asi o dva dny později. V ten den se část misionářů rozdělila do čtyř skupinek. Byl v ní vždy jeden kněz a dva laici. Kněží si na krk do zvláštního obalu zavěsili Ježíše proměněného v Eucharistii. Tuto schránku ovšem schovali pod bundu, takže nikdo z kolemjdoucích nemohl tušit, Koho na svých prsou nesou. A co se jedné skupince nestalo ... Z ničeho nic se k nim vrhla neznámá žena a kněze rukou uhodila přímo na prsa do míst, kde byla ukrytá Eucharistie se slovy: „Dej mi požehnání!“ Kněz se zmohl jen na odpověď: „A začcheš, abych se modlil?“ Žena pohotově odpověděla: „Abych už nebyla alkoholička!“

„Úplně nám zamrazilo. Připadala jsem si jako v době Ježíše Krista, kdy je v evangeliích popisováno, jak za ním chodili ti nejbídnější a volali: „Ježíši, uzdrav nás!“, podělila se o nevšední zážitek účastnice misií Lucie Lešková, která je dětskou lékařkou.

Tak to jsou takové střípky z misií na severu Čech. Je to nepředatelná zkušenost. Jedno vím jistě. Velmi si vážím toho, že jsem ten týden v Liberci mohla být ... Lenka

Lenka Fojtíková / http://fojtikova.webnode.cz/news/frantiskanske-misie-v-liberci-2010/ 11.10.2010

Duchovní obzory nevěřícího účastníka misií

Zúčastnil jsem se přednášky zaměřené na manželství, která proběhla pod záštitou františkánských misií v Liberci v kostele Svatého kříže. Je velmi složité zhodnotit celou hloubku přednášky doplněné o čtení z Písma a protkané modlitbami, protože já jako nevěřící člověk nemám povědomí o tom, jak jsou tato témata spjata s vírou a jak toto spojení ovlivňuje, nebo doplňuje pojetí manželství pro věřící. Sám ze své zkušenosti ze vztahu s mou přítelkyní, pro kterou je víra neoddělitelnou součástí jejího života, vím, že rozdílná výchova může a také tropí spoustu nedorozumění a těžko skloubitelných problémů.

Ruku v ruce jsme tedy s přítelkyní v nevyřčeném očekávání, jak bude ten druhý reagovat na dané téma, zasedli do lavice. Hned ze začátku jsme zjistili, že hlavní přednášející se nemohou dostavit, a tak bude přednáška v improvizované podobě. Tím však přednáška nijak neutrpěla a velmi lidským přístupem se do našich myslí pozvolna dostávala svědectví a názory účinkujících na danou problematiku. Velkým překvapením pro mne byl nemalý počet mladých párů, jež v řadách posluchačů převládaly. Poukazuje to na to, že ani v dnešní ,,moderní“ době není manželství žádným přežitkem. Příběhy ze života byly velmi podnětné a přesvědčily mě, že základem pevného manželství je komunikace, sebeobětování a respekt v páru. Mám pocit, že mé bezvěrectví mi neubírá možnost pochopení a přiblížení se přednášce, protože ač si kdejaký sebou si jistý ateista tvrdí, co chce, z evropského kulturního hlediska se od věřících mnoho nelišíme a pojetí manželství nám bylo v podstatě po generace vštěpováno církevní výchovou. Manželství je podle mého názoru ,,vznešenou pravdou“, ve které nezaleží na duchovním přesvědčení, ale na citu, kterým si musí být oba dva jistí a být schopní se za něj bít za jakýchkoliv okolností a celý společný život o něj pečovat a pro něj se i rozvíjet. Z mého pohledu přednáška právě na toto dala důraz. Navíc atmosféra v krásné církevní stavbě podpořená příjemnou duchovní hudbou vyloženě nabádala, aby se každý jedinec zahloubal do své mysli a přemýšlel, co a jak dělá a mohl by udělat lépe. Snad jediné, co bych uvítal, by bylo víc příběhů ze života a teplejší oblečení. Přesto témata měla co nabídnout všem zúčastněným, ať věřícím, nebo ne.

Vít Procházka (23 let)
Fota v této rubrice
Lenka Fojtíková

za „konservativně liberální“ stranu, co vlastně ví, a čekám na odpověď. Několika emaily mi odpověděla také politička Dana Váhalová: „Já znám příběhy, kdy se těhotných mladých dívek rodiče zřekli a nechali je svému osudu. Kdy těhotnou ženu opustil partner, kdy byla žena znásilněna a otěhotněla ... A mnohem nepřijatelnější jsou pro mne nechtěné děti, týrané děti, děti na ulicích a v DD! (..) Včera jsme měli zase právní poradnu a řeknu Vám, že by někteří muži ani děti neměli mít možnost mít. (...) Máme sice trochu jiné pohledy na některé otázky, ale myslím, že v mnoha se shodneme. Já mám mnoho přátel mezi věřícími i představiteli KDU-ČSL. Léta jsem zapojena i v charitativních akcích Arc.Charity Praha a Brno. A povodně jsem aktivně prožívala u nás na Moravě několikrát.“ Na otázku „Prosím, co Vám zakládá vyšší stupeň nepřijatelnosti nechtěných dětí oproti nepřijatelnosti zabitých dětí?“ mi odpověděla výzvou, abych zašel do její kanceláře, znovu jsem ji tedy poprosil o písemné vysvětlení.

Mezinárodní sdružení katolických lékařů, farmaceutů a zdravotních sester před hlasováním adresovala Radě Evropy výzvu, aby odmítla útok na svědomí lékařů: Podle vědeckých poznatků začíná existence nového lidského jedince početím a nese nezcizitelnou důstojnost až do přirozené smrti. Masakry minulého století byly důsledkem takového pohledu na člověka, který s těmito základními charakteristikami nepočítá.[3)]

Když jsem se dozvěděl, že předseda vlády Petr Nečas se i letos zúčastní svatohostýnské Muklovské pouti, byl jsem zvědav, co mi o tom poví naši novináři. Čeho jsem se dočkal? Mlčení. Ale v podání České televize velmi důsledného. Reportér Filip Zdražil pořídil reportáž[4)], která se i výběrem záběrů kamery opravdu konsekventně vyhnula faktu, že předseda vlády byl přítomen. Natož aby se novinář zmínil, že doktor Nečas nepapouškuje fráze „hlavně zdraví“, nýbrž si na prvním místě váží lásky, jak řekl v projevu.[5)]

Co je klíčové, nezaznívá, zatímco nesmysly mají publicitu. Například španělská ministryně pro rovné příležitosti Bibiana Aido oznámila, že si nadále myslí, že otázka začátku lidského života je věcí názoru.[6)] Spisovatelka Virginia Ironsideová zase vysvětlila divákům BBC, že zabít dítě před narozením může být mravný akt milující matky.[7)]

Chci se závěrem zmínit o dobrém člověku. Za Atlantikem žije v Massachusetts Polák, kněz a řeholník Lucjan Królikowski (OFMConv.), nositel Řádu Polonia Restituta, jenž nedávno oslavil jedenadevadesáté narozeniny. V rozhovoru pro časopis National Catholic Register vzpomíná na své mládí, zejména na inspirativní osobnost blahoslaveného Maxymiliana Kolbeho, na jeho inteligenci, humor a čest.[8)]

Tomáš Beran (15-10-2010)

[1)] http://tinyurl.com/35hbres
[2)] http://tinyurl.com/37uofwq
[3)] http://tinyurl.com/34sseee
[4)] http://tinyurl.com/2ucz6mf
[5)] http://tinyurl.com/395fvcu
[6)] http://tinyurl.com/2fl2tkg
[7)] http://tinyurl.com/37zpnhc
[8)] http://tinyurl.com/29t2z94 (pozn. red.: video s tímto minoritou je na adrese http://airmaria.com/?sn=83&vp=14149&prefx=shrtv&plyrnb=1&ttl=Variety a druhý díl na adrese http://airmaria.com/?sn=86&vp=14577&prefx=shrtv&plyrnb=1&ttl=Variety)

ZPRÁVY Z FARNOSTÍ

V Dolních Životicích zemřel P. Mgr. Marian Ludwik Kuczowicz

Po nedělní tragické nehodě novokněze P. Pavla Jiříka, zemřel náhle v úterý 12. 10. 2010 na faře v Dolních Životicích P. Mgr. Marian Ludwik Kuczowicz. Osmačtyřicetiletý kněz pocházel z Polska a do diecéze přišel před deseti lety jako kněz řádu františkánů s řeholním jménem Cherubin (v Obrázku viz roč. 2, č. 11, 28. 9. 2004, s. 20, roč. 3, č. 1, 5. 12. 2004, s. 16n., roč. 4, č. 7, 15. 6. 2006, s. 3, roč. 6, č. 8, 16. 7. 2008, s. 29; pro Obrázek napsal necelou desítku článků a čtenáři si ho mohou připomenout z asi pěti fotografií).

Ostrava: P. Mgr. Marian Ludwik Kuczowicz se narodil 4. srpna 1962 v Tychach, v roce 1982 vstoupil do noviciátu k františkánům, řeholní sliby složil 8. prosince 1990 a přijal řeholní jméno Cherubin. Jáhenské svěcení přijal 2. února 1992 v Katovicích-Panevnikách, kněžské svěcení tamtéž 25. srpna 1992.

Co v médiích nebylo (28-11/2010)

Zdravím čtenáře!

V Parlamentním shromáždění Rady Evropy se přihodila nevídaná věc. Politici, kteří prosazují popírání přirozeného mravního pořádku a kteří se svými názory v tomto grémiu pravidelně při hlasováních uspívají, splakali počátkem října nad výdělkem. Těsně, ale přece.

Britská labouristka Christine McCaffertyová pro ně připravila dokument[1)], který tvrdil, že v Evropě je omezován přístup k legálním lékařským službám, zejména potratům. Jako příklad měli sloužit polští lékaři, kteří byli obviněni z porušování právních předpisů tím, že s odvoláním na své svědomí odmítají provádět sterilizace a potraty. Autorka dokumentu navrhovala toto řešení: Přinuťme lékaře k tomu, že bude bez ohledu na výhrady ve svém svědomí muset zajistit pacientovi „léčbu“, na kterou má právo, kterou si přeje, a také v naléhavých případech, zejména když je ohroženo zdraví a život pacienta, respektive nelze-li pacienta poslat k jinému „poskytovateli péče“. Vládám členských států dokument doporučil založit šanony, do nichž se budou zapisovat jména těch lékařů, jimž se bouří svědomí při představě, že usmrcují nenarozené dítě.

Když se po Evropě rozneslo, co v Radě Evropy chtějí upéct, zvedla se zejména mezi křesťany vlna nesouhlasu. To jen u nás novináři z Lidových novin či MF nes o tom nepsali. Podstatné bylo, že se probudili i slušní lidé v Parlamentním shromáždění, zejména Ital Luca Volonte. Výsledkem jejich úsilí nakonec bylo to, že sama Christine McCaffertyová hlasovala proti takřka kompletně přepracované resoluci, vyzněla totiž jako posílení práva na výhradu svědomí lékaře (pozn. red:. viz v tomto čísle rubriku Rodina a škola; obecně jsme však přesvědčeni, že lidem nepřísluší rozhodovat – např. hlasováním – o tom, zda plnit či neplnit přirozený či Boží zákon – člověk by měl tento zákon pouze pokorně vzít na vědomí a pokud hrozí, že tomu tak nebude, ukazuje tento příklad krásný výsledek soustředěné akce na podporu přirozeného či Božího zákona – vzdejme chválu každému, kdo se do tohoto boje na straně dobra zapojil).

Zástupci členských států resoluci[2)] přijali dost těsnou většinou, několik se jich zdrželo. A jak hlasovali naši? Ze sedmi delegovaných zá-

konodárců jich bylo přítomno pět, z nichž většina byla pro původní text, proti navrženým změnám i proti konečné versi. Václav Kubata (TOP 09: proti), Daniela Filipiová (ODS: proti), Jana Fischerová (ODS: proti), Dana Váhalová (ČSSD: proti), Alena Gajdůšková (ČSSD: zdržela se).

Zeptal jsem se jich, co je k jejich postojům vedlo. Odpověděli mi jen dva, ale bohužel tak neuspokojivě, že s nimi diskutuji podnes. Paní Filipiová, žena, na jejímž zdraví se lékaři zlou péčí zle podepsali a od které bych očekával velmi svědomitý a seriosní přístup, mi napsala: „Se zprávou paní zpravodajky jsem souhlasila. Proto jsem hlasovala proti pozměňovacím návrhům, které ji zcela obrátily naruby. Zpráva byla inspirována otřesným případem, který se stal v Polsku, kdy lékař odmítl ošetřit těžce nemocnou ženu proto, že by mohl ublížit plodu. Dopadlo to tak, že dítě i žena zemřely. Právo na ošetření má každý a lékař přísahal, že ošetřit musí. Chápu, že jsou lékaři, kteří mají „výhradu svědomí“ a neudělají potrat, ale neošetřit vážně nemocnou ženu ... to snad ani nelze komentovat.“

Kdyby tomu bylo tak, jak paní senátorka píše, asi by se dalo říct, že její postoj je rozumný. Jenže ono tomu tak nebylo. Ve zmíněném případu nešlo o ošetření těžce nemocné s risikem ublížit dítěti, nýbrž šlo o zabití nenarozeného dítěte na přání té paní v požehnaném stavu, přičemž žádný z lékařů nedošel k závěru, že by těhotenství ohrožovalo život. A nedopadlo to tak, že dítě i žena zemřely. To dítě žije a jeho matka také. Problém spočíval v tom, že matka několika dětí trpí oční vadou, u které podle části polských lékařů existovalo risiko zhoršení v důsledku nového těhotenství, a dotyčná paní s vědomím risika počala nový život.

Ptám se paní senátorky, která byla zvolena

Střední Evropa (7)

Záchrana Vídně a Jan III. Sobieski (6. část)

Polský král podnikl rovněž řadu kroků, aby si získal náklonnost západoevropských vládců i mimoevropských sousedů Osmanské říše. Poselství putovala mj. do Arábie, Habeše, Indie a Persie. Mělo to své opodstatnění, neboť území Otomanské říše 17. století se rozkládalo na velikém území kolem Černého, Azovského, Egejského a Jadranského moře, východní části Středozemního moře, kolem Rudého moře, dosahujíc Perského zálivu a částečně i Kaspického moře. Hranice osmanského státu zahrnovaly povodí významných geopolitických řek, jako byly Nil (na dolním toku), Eufrat a Tigris zavodňujících Mezopotánii a Kurdistán, Araks a Kura ústících do Kaspického moře a zavodňujících Gruzii, Arménii, Ázerbajdžán a Širvan, navíc ústí v podstatě všech řek vlévajících se do Černého moře, tedy Kubáně, Donu, Dněpru, Jižního Bugu, Dněstru a Dunaje spolu s jeho přítoky na středním a dolním toku, z nichž nejvýznamnějšími byly Tisa, Maroš, Siret a Prut. Takové panství nejenže Osmanům umožňovalo kontrolovat hospodářský život mnoha zemí a národů, ale dělalo z nich občas obtížného souseda pro politické organismy, které v různých oblastech soutěžily s Velkou Portou o vliv a nadvládu. Polský král, který si toho byl dobře vědom, se proto snažil získat Svaté lize spojence jak v Evropě, tak i v Asii a Africe.

Nejúspěšnějšími se zdály být diplomatická jednání s Persií, jíž tenkrát vládl Sulejman I. (1666 – 1694). Isfahán několikrát v královych službách navštívil Syřan známý v Polsku jako hrabě Konstanty de Siri-Zgórski, dále Armén Theodor Mironovič, avšak žádnému z nich se nepodařilo perského šacha přesvědčit k účasti ve válce proti tradičnímu nepříteli Persie (Persie nevyužila oslabení Osmanů po bitvě u Vídně, čímž jim později umožnila ovládnout na počátku 18. století sporná území, např. Lorestán, Ázerbajdžán, východní Gruzii a Širvan).

Veškeré diplomatické kroky, ať již z polské strany, nebo souběžně s nimi probíhající ruské snahy, skončily nakonec neúspěchem a války se zúčastnili pouze „zakládající členové“ Svaté ligy a Rusko.

Z pohledu Polska válka začala v srpnu 1684, kdy král v čele dvaadvaceti až třiadvacetitisícové armády vyrazil na Podolí, přičemž zakrátko osvobodil Jazlovec a přibyl k Dněstru. Tehdy však v polském táboře vznikl odpor vůči královu záměru udeřit na Moldávii. V té době došlo také k posílení osmanského vojska, zatímco polské oddíly trpěly hladem a nemocemi. Nedorazily rovněž očekávané rakouské jednotky, které uvázly u Budy. Leopold I. navíc nemínil respektovat dohody, podle nichž byly Moldávie a Valašsko uznány za sféru polského vlivu, a chtěl je připojit k habsburskému panství. Za daného stavu král vydal rozkaz k návratu, aniž by dosáhl hranic podunajských knížectví. Rovněž výprava hejtmana Jabłonkowského, k níž došlo následujícího roku, neslavila úspěch. Klíčovou pro konec polských nadějí na připojení podunajských knížectví se však ukázala být teprve výprava Jana III. Sobieského v roce 1686 za účasti kolem šestatřiceti tisíc vojáků. Královská armáda, znavená boji s malými moldavskými a tatarskými partizánskými oddíly, pochodující v těžkých terénních podmínkách za nepředstavitelného sucha, se zakrátko obrátila zpět, aniž by dokázala zdolat obranu silistrijského bejlerbeje paši Mustafa.

O Moldávii během polských tažení sváděly boje dva rody: rod Costinů, který se orientoval na Polsko, a rod Rosettiů, věrný Otomanské říši. Zpočátku, v roce 1685, nabyla vrchu propolská strana, na jejíž nátlak hospodar Constantin Cantemir (1685 – 1693) jmenoval kancléřem vůdce dotyčné frakce Mirona Costina, nicméně po nezdaru druhé výpravy Jana III. Sobieského získal převahu rod Rosettiů a Cantemir se nakonec rozhodl zůstat na straně Istambulu. Také vlašský hospodar Şerban Cantacuzino (1678 – 1688) zvažoval podřídit svou zemi polskému vlivu, a byť žádný z vládců podunajských knížectví otevřeně Jana III. Sobieského nepodpořil, neboť se obávali jeho dynastických plánů (hrozilo, že budou sesazeni z trůnu), vysoce rozvinutá kultura polského baroka a obliba stavovských šlechtických svobod vytvářely v Moldávii i Valašsku úrodnou půdu pro polskou politickou expansi, a to jak mezi tamějšími stavy, tak i samotnými vládci. Vše se začalo měnit teprve v roce 1686, kdy Cantacuzio navázal styky s vídeňským dvorem a nabídl

mu uznání císařské nadvlády výměnou za to, že Rakousko uzná a zajistí jeho absolutní a dědičnou vládu ve Valašsku a k němu připojenému Banátu. Leopold I. odmítl, a proto Cantacuzino zaměřil své politické snahy na sblížení s Ruskem. Jeho nástupce Constantin Brâncoveanu (1688 – 1714), znepokojený rostoucím vlivem Rakouska, povolal na pomoc tatarská vojska, s nimiž vytlačil rakouská vojska z hranic knížectví. Brâncoveanu rovněž podporoval Osmanům věrné Thökölyho povstalce, ale když poznal, že síly Otomanské říše slábnou, navázal bližší kontakty s carem Petrem I. Polské straně se navíc nepodařilo získat si přízeň knížete Michaela Apafiho, který vládl v Sedmihradsku. Propolská strana utrpěla poslední ránu smrtí Mirona Costina, kterého po dalším nepovedeném tažení Jana III. Sobieského do této země zabili v roce 1691 stoupenci Vysoké Porty.

Předpokládaný účel nesplnilo ani tažení královice Jakuba na Kamenec Podolský v roce 1687, jehož neúspěch vedl polského krále k snahám vyvázat *Rzeczpospolitu* ze Svaté ligy. Polská strana na vyjednávání v roce 1689 požadovala předání Podolí včetně Kamence, přesídlení Tatarů do Asie a připojení Moldávie, Valašska i černomořských stepí. Jan III. Sobieský však při prosazování svých rumunských nároků narazil na protiopatření vídeňského dvora, který plánoval zahrnout obě knížectví pod habsburské panství. Jednání skončila nezdarem, přičemž souhlas císaře Leopolda I. se sňatkem královice Jakuba s pfalz-neuburgskou knížecí dcerou Hedwigou Elisabethou, která byla spřízněná s Habsburky, nakonec rozhodl o setrvání Polska ve Svaté lize a již zmíněné výpravě do Moldávie v roce 1691. Poláci po ústupu z Moldávie zde zanechali své posádky pouze v několika dobytých pevnostech. O rok později se naskytla další příležitost na ukončení války, když tatarský posel ve jménu chána a sultána navrhl mírové podmínky, které předpokládaly vrácení Polsku všech území uchvácených v roce 1672. Sněm, na němž měl být tento návrh projednáván, byl však v lednu 1693 přerušen Vídní podplacenými členy, což mělo za následek, že sultán svou nabídku stáhl a Polsko bylo nuceno pokračovat ve válce dál. Poslední polské tažení do Moldávie se uskutečnilo již po smrti Jana III. Sobieského (zemřel 17. června 1696), za panování Augusta II. Silného (1697 – 1704, 1709 – 1733) v roce 1698. Skvěle připravená armáda však nedošla dále než k Podhajcům (město na Volyni – pozn. red.), přičemž v lednu následujícího roku byl podepsán mír, který ukončil válku Svaté ligy s Otomanskou říší. Polsko na základě dohod získalo zpět Braclavsko (území na tzv. Pravobřežní Ukrajině – pozn. red.) a Podolí spolu s Kamencem.

(dokončení příště)

Ronald Lasecki / Prawica.net
Překlad ACS

Poznámka redakce: *V dnešním pokračování pozorujeme několikrát totéž, co bylo patrno už u bitvy o Vídeň. Sobecké zájmy Habsburků vítězily nad odporem k Osmanům, které považovaly za méně nebezpečné, než byli vlastní bratři ve víře. Slavný polský katolický král zachránil u Vídně – tedy daleko od svého Polska – nejen samy Habsburky, ale celou Evropu před jejím rozvrácením, porobou a zničením muslimy, ale katoličtí Habsburkové mu za to ani nepoděkovali.*

Československo a Vatikán během 2. světové války

President Beneš a obnovení styků mezi Svatým stolcem a československou vládou v exilu (3)

(Ze Semináře církevních dějin pořádaného Ústavem pro soudobé dějiny v roce 1999/2000)

Dr. Edvard Beneš odeslal po svém návratu do Londýna prostřednictvím britské vlády u Vatikánu originál téhož memoranda s plným podpisem tohoto znění: (**Pozn. red.:** *Víceletý seriál tímto memorandem končí. Prosíme laskavého čtenáře o pochopení, když i memorandum otiskneme nezkráceně – neradi bychom kompletní seriál narušili těsně před jeho ukončením. Děkujeme.*)

Memorandum
presidenta Dr. Edvarda Beneše
pro Svatou stolici
odevzdané 12. května 1943
presidentu Spojených států
F. D. Rooseveltovi

I. 7. ledna 1941 byl odevzdán presidentem dr. E. Benešem apoštolskému zástupci ve Velké Británii Jeho Milosti Msgru W. Godfreyemu dopis, v němž bylo zdůrazněno toto:

Okamžitě po příměří (v roce 1918) zahájil jsem jako zahraniční ministr republiky diplomatická jednání se Svatou stolicí a počal jsem jednati o rozhraničení diecézí, církevním majetku atd. Bylo mnoho nesnází v roce 1924 a opět v roce 1927, kdy povstala nová a velmi vážná nedorozumění v této oblasti. Ale v roce 1927 podařilo se mi definitivně urovnati všechny tyto otázky tím, že jsem vytvořil definitivní právní základ pro budoucí styky: byl přijat tzv. Modus vivendi mezi Svatou stolicí a Československou republikou a byly definitivně vybudovány normální a přátelské vztahy. Od té doby vzájemný poměr byl dobrý a spolupráce se vyvíjela bez nesnází. Obzvláště nemohu zapomenouti nejvýš sympatické stanovisko Jeho Svatosti papeže Pia XI. K Československu v době zářijové krize roku 1938 a poselství, které mi zaslal v nejkritičtějším okamžiku dějin mého národa.

Z těchto důvodů jsem se domníval, že nadešla doba, kdy by mělo dojíti k navázání nějakého způsobu neoficiálního styku mezi novou československou vládou, sídlící nyní v Londýně, a Svatou stolicí. Všechna ujednání, která byla předtím učiněna o církevních otázkách mezi Vatikánem a republikou, byla zničena nacistickou vládou. Poměry na Slovensku jsou velmi špatné a služebnost současné vlády Tisovy bude míti velmi hluboký vliv na postavení katolické církve na Slovensku po této válce. Pronásledování českých katolíků nacisty v českém „protektorátu“ bude také míti velký význam pro poválečnou politiku českého národa.

Poláci, Belgičané a jiní nadále udržují takové styky a jest jim umožněno diskutovati se Svatou stolicí jejich společné zájmy a jejich poválečnou politiku pokud jde o tyto věci. Od března 1939 až dodnes nebyla Čechoslovákům doposud poskytnuta taková příležitost. Slovenský delegát u Svaté stolice jest zástupcem státu, který jest zcela v rukou nacistické vlády. Domnívám se, že za těchto okolností jest nejvýše žádoucí učiniti včas přípravy do budoucnosti.

Prosím o prominutí, že Vám dávám tak otevřený výklad svého stanoviska. Ale v této strašné válce, ve které jde o celou křesťanskou civilizaci a ve které Svatá stolice – jak jest patrno z vánočního poselství Jeho Svatosti papeže Pia XII. – zaujala jednoznačné stanovisko tím, že se postavila za spravedlivý mír pro všechny malé národy, domnívám se, že jest povinností všech odpovědných osob nenechati si ujít sebemenší příležitost, aby učinily, co pokládají za nutné v zájmu jejich tak těžce postiženého lidu.

II. 19. května 1941 jeho Milost Msgre W. Godfrey odevzdal presidentu dr. E. Benešovi odpověď Svaté stolice, v níž bylo konstatováno toto:

Jeho Eminence sděluje, že četl s velkým zájmem o Vaší účasti v jednáních, které přes značné nesnáze byly ukončeny Modem vivendi v roce 1927. Jeho Eminence jest obzvláště potěšena Vaší zdvořilou zmínkou o Církvi a vznešeném papeži Piu XII., který nemá na mysli nic více než spravedlivý a trvalý mír, zabezpečený nikoliv nenávistí a pomstou, ale vznešeným majestátem spravedlnosti. Jeho Svatost již vyjádřila toto své přání jednak dne 2. června 1940 a nedávno ve svém vánočním poselství k světu.

Papež a Svatá stolice cítí s každým národem v jeho utrpení a vždy se snaží, aby splnila věrně pastýřské poslání, svěřené Bohem Církvi, a všemožně na pomáhala trpícím.

Jest proto zcela přirozené, že československý lid má zvláštní místo v mateřském srdci Církve. Pokud jde o krok učiněný Vaší Excelencí, směřující k navázání neoficiálních styků mezi Československou vládou nedávno utvořenou v Londýně, a Svatou stolicí, jeho Eminence jest přesvědčena, že Vaše Excelence porozumí, jak delikátní jest současná situace a jak nesnadné by bylo v současné době poskytnouti československému lidu výhody takových styků. Jeho Eminence jest toho názoru, že doba příhodná pro takový vývoj dosud nenadešla.[12]

[12] Úplný text Dr. Beneš po válce uveřejnil ve svých Pamětech. Srov. E. Beneš, *Od Mnichova k nové válce a k novému vítězství,* Praha 1948, s. 494 – 502 (další část memoranda příště).

Jaroslav V. Polc

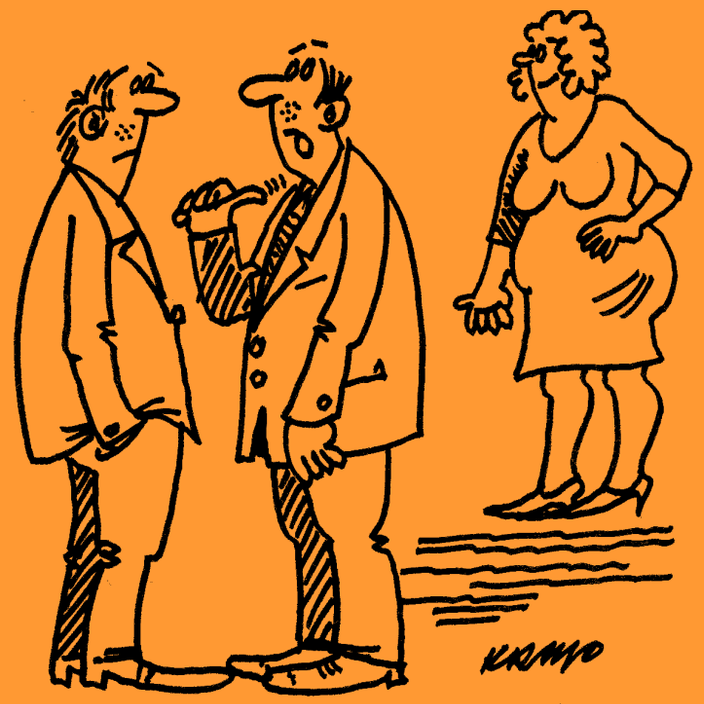

Ilustrace
Oldřich Krupička

Dokumenty

(1) Apoštolský list Ubicumque et semper

vydaný z vlastního rozhodnutí (motu proprio)
kterým se zřizuje Papežská rada pro novou evangelizaci

Církev má povinnost hlásat vždy a všude evangelium Ježíše Krista. On, první a největší evangelizátor, přikázal apoštolům v den svého vystoupení k Otci: „Jděte tedy, získejte za učedníky všechny národy, křtěte je ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého a učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal“ (Mt 28, 19 – 20). Církev jako lid patřící Bohu přijala dar Ducha Svatého (srov. Zj 2, 14), aby hlásala jeho podivuhodné skutky (srov. 1 Petr 2, 9). Od toho dne ve věrnosti tomuto příkazu nikdy nepřestala dávat poznat světu krásu evangelia a hlásat Ježíše Krista, pravého Boha a pravého člověka, jenž je stejný „včera i dnes i navěky“ (Žid 13, 8), který svou smrtí a zmrtvýchvstáním uskutečnil spásu a naplnil dávný příslib. Proto je pro církev nezbytné a nezastupitelné evangelizační poslání, pokračování v díle, které si Pán Ježíš přál jako projev její vlastní podstaty.

Toto poslání získávalo v dějinách stále nové formy a způsoby podle místa, situace a historických okolností. Jedním z jeho jedinečných rysů v naší době byl zápas s fenoménem odklonu od víry, který se stále více projevoval ve společnosti a kulturách, po staletí prostoupených evangeliem. Společenské změny, jichž jsme byli svědky v posledních desetiletích, mají mnoho příčin, které již dávno zapouštěly své kořeny a hluboce změnily vnímání našeho světa. Stačí pomyslet na obrovský pokrok ve vědě a technice, na rozšíření možností života a prostoru pro osobní svobodu, na hluboké změny na poli ekonomie, na proces prolínání etnik a kultur vyvolaný velkou migrací a na rostoucí vzájemnou závislost mezi národy. To vše nezůstalo bez následků ani pro náboženský rozměr života člověka. Ačkoli lidstvo na jedné straně uznalo nesporný přínos těchto změn a církev získala další podněty k opodstatnění naděje, kterou přináší (srov. 1 Petr 3, 15), potvrdila se na druhé straně zneklidňující ztráta smyslu pro posvátno, která dokonce dosáhla zpochybňování takových základů, jež se zdály být nepopiratelné, jako je víra v prozřetelného Boha stvořitele, zjevení Ježíše Krista, jediného spasitele, a společné chápání základních zkušeností člověka, jako jsou narození, smrt, život v rodině a vztah k přirozenému morálnímu zákonu.

Jestliže toto všechno někteří lidé vítali jako určité osvobození, velice brzy si uvědomili vnitřní poušť, která vzniká tam, kde se člověk – v touze být jediným strůjcem své přirozenosti a svého osudu – ocitá zbavený toho, co je základem všech věcí.

Už 2. vatikánský koncil zahrnul mezi hlavní témata vztah mezi církví a současným světem. Mí předchůdci pak ve stopách koncilního učení dále přemýšleli o nutnosti nacházet odpovídající formy pro to, aby naši současníci ještě měli možnost slyšet živé a věčné slovo Páně.

Služebník Boží Pavel VI. prozíravě zaznamenal, že evangelizační úsilí je stejně nutné „hlavně proto, že dnešní svět se často odkřesťanšťuje – i pro mnoho lidí, kteří sice byli pokřtěni, ale vůbec nežijí křesťansky, dále pro prosté lidi, kteří sice mají určitou víru, ale neznají dobře její základní pravdy; a konečně i pro vzdělance, kteří cítí potřebu poznat Krista jinak, než jak je tomu učili v dětství, i pro řadu dalších lidí“.[1] A s myšlenkou na lidi vzdálené víře dodal, že evangelizační činnost církve „musí neustále hledat přiměřené prostředky a jazyk, jimiž by je mohla seznámit s Božím zjevením a vírou v Ježíše Krista, anebo s nimi o těchto věcech začít znovu mluvit“.[2] Ctihodný služebník Boží Jan Pavel II. učinil z tohoto náročného

úkolu jeden ze sloupů svého rozsáhlého učení, nazval jej „nová evangelizace“, a v četných proslovech jej systematicky prohluboval. Tento úkol je v církvi dnes naléhavý, zvláště v oblastech dávno evangelizovaných. Je to úkol, který se sice přímo týká jednání církve navenek, ale předpokládá především její stálou vnitřní obnovu, takříkajíc neustálý přechod od evangelizované k evangelizující. Stačí připomenout to, co je uvedeno v posynodální exhortaci Christifideles laici: „Celé země a národy, v nichž dříve vzkvétalo náboženství a křesťanský život a jež dokázaly vytvořit živá společenství víry, procházejí dnes těžkými zkouškami a často se od základu mění vlivem stále se šířícího indiferentismu, sekularismu a ateismu. Týká se to především národů tzv. ‚prvního světa‘, v nichž ekonomická prosperita a touha po konsumu – i když současně doprovázené otřesnou chudobou a nouzí – podněcují a hlasitě vyzývají k životu ’jako by nebylo Boha‘. Náboženská lhostejnost a téměř neexistující náboženská praxe i tváří v tvář těžkým problémům lidské existence – nebudí méně starostí a nejsou méně rozkládané než vyložený ateismus. I když se dosud křesťanská víra v některých svých tradičních a rituálních výrazových formách udržela, je víc a víc vylučována z nejvýznamnějších okamžiků života, jako je zrození, utrpení a smrt. (…) Naproti tomu v jiných krajích a zemích, kde se dodnes živě udržují tradice lidové křesťanské zbožnosti a náboženského cítění, je toto morální a duchovní dědictví ohroženo a může zmizet v konfrontaci s různými procesy, zvláště sekularizací a šířením sektářství. Pouze nová evangelizace může zaručit prohloubení čisté a pravé víry, které učiní z těchto tradic skutečnou osvobozující sílu. Je jistě nezbytně nutné obnovovat všude křesťanskou podstatu lidské společnosti. To však bude možné jen tehdy, jestli se obnoví křesťanská podstata církevních obcí, které v těchto zemích a národech žijí.“[3]

Když tedy na sebe beru břímě obav svých ctihodných předchůdců, považuji za vhodné dát přiměřenou odpověď, aby celá církev usilující o obnovení Duchem Svatým, předstoupila před současný svět s misijním úsilím schopným zahájit novou evangelizaci. Týká se to především církví dávno založených, které však žijí v dosti odlišných podmínkách, odpovídajících různým potřebám vyžadujícím odlišné evangelizační podněty: v některých oblastech sice pokračuje sekularizace, ale praktikování křesťanství je ještě dosti živé a je hluboce zakořeněné v duši celých národů; v jiných oblastech je naopak vidět jasný odklon od víry ve společnosti jako celku, se slabou církevní sítí, i když v ní nechybějí prvky života, které Duch Svatý vždy sesílá; dále bohužel víme o oblastech, které se zdají být téměř odkřesťanštěné, kde je světlo víry odkázáno na svědectví malých společenství: tyto země by potřebovaly obnovu prvního hlásání evangelia, přitom značně odmítají mnohé aspekty křesťanského poselství.

Rozdílnost situace vyžaduje pečlivé rozlišování; hovořit o „nové evangelizaci“ neznamená, že je třeba vypracovat jediné pravidlo, které by bylo vhodné za všech okolností. Přesto není obtížné rozpoznat to, co potřebují všechny církve žijící na tradičně křesťanském území, totiž obnovené misijní úsilí, projev nového, velkorysého otevření se daru milosti. Nemůžeme zapomínat, že prvním úkolem vždy bude oddanost zdarma danému dílu Ducha Zmrtvýchvstalého, který provází všechny šiřitele evangelia a otevírá srdce těm, kteří naslouchají. Pro plodnost hlásání evangelia se především vyžaduje hluboká zkušenost s Bohem.

Jak jsem měl možnost uvést ve své první encyklice Deus caritas est: „Na počátku křesťanského života není určité etické rozhodnutí nebo nějaká velká idea, nýbrž setkání s událostí, s Osobou, která otevírá před životem nový obzor a dává mu rozhodující zaměření.“[4] Podobně v kořenech každé evangelizace není lidská strategie šíření evangelia, ale touha sdílet nesmírný dar, který nám Bůh chtěl dát tím, že nám dává účast na svém vlastním životě.

LIBERECKÝ ÚSMĚV

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

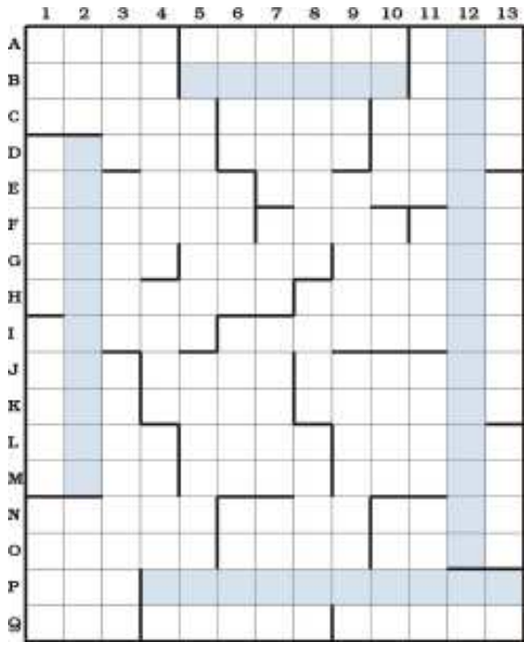

VODOROVNĚ: A. Nejmenší číslovaná část textu Písma sv. podle katolíka později odpadlého k protestantismu Roberta Estienneho neboli Stephana z roku 1551 (Nový zákon) a 1555 (Starý zákon); bratr některého z rodičů (lid.); jednotky, které komunisti vytvořili roku 1958 pro řízení výrobního hospodaření podniků za účelem decentralizace ekonomiky, což je však v socialismu nemožný záměr (zkr.). - B. Římskými číslicemi 57; **2. díl tajenky**; systém hodnocení výkonnosti šachistů. - C. Domácky Kateřina; tzv. Akademie J. A. Komenského (společnost či sdružení registrované ve více městech České republiky s počátky v 70. letech min. století, pořádající různé kursy; zkr.); zvíře známé z Písma sv. a dosud používané ve Středomoří. - D. Prérijní živočich; prostorné místnosti; pocit neuspokojení z neschopnosti nebo nemožnosti najít si užitečnou činnost. - E. Hromadit zbytečné zásoby (hanl.); až do této doby (knižˇ.). - F. Knedlíky (expr.); čili, neboli (nemoderně); totéž. - G. Co se počítá při pletení; místa v poušti s vodou; český student, který v lednu 1969 zvláštním způsobem protestoval proti pobytu cizích armád v Československa od srpna předchozího roku. - H. Jedna ze tří oblastí v současné Belgii, které se obtížně dohadují na společném státě (kromě Bruselu a Valonska); vodní melouny. - I. Nechávat v tekutině; šviháním nabít. - J. Okresní vojenská správa (zkr.); zasténání (knižˇ.); biskup v čele eparchie (diecéze řeckokatolické, pravoslavné či jiné východní církve). - K. 2. odmocnina z 25; ochlupení zvěře; úřad s jistou působností. - L. Z jedné strany na druhou; Kainův syn podle českého protestantského překladu Bible (píší je chybně proto, že v hebrejštině je toto jméno shodné se jménem otce Metuzaléma, které ale tito překládají správně); komunistická totalita (expr.). - M. Český malíř narozený v Hrusicích; hloupá žena (hanl.); trhání. - N. Zaklínění soupeřů v boxu; norská metropole; moč (med.). - O. Herec dobře ovládající mimiku; nehorázně lživé tvrzení; vytčený cíl. - P. Řeka ústící do jezera Balchaš; **4. díl tajenky**. - Q. Šachový exmistr světa; samostatný úsek sportovního závodu; hmota k výrobě chleba.

SVISLE: 1. 35. pražský arcibiskup; ruské město s velkým množstvím církevních památek; malý zavalitý pes; jednoduché zachvění pružného tělesa. - 2. Jméno druhého člověka; **1. díl tajenky**; bledě fialová. - 3. Placená jízda taxíku; kňour starší tří let; barevný tropický ptáček. - 4. Šikovný člověk (expr.); titul královny krásy; okrasný keř s trubkovitými květy. - 5. Sličnost; plášť sportovního střihu. - 6. Třesení (knižˇ.); mohutný asijský strom; chovaná pro snášku vajec (slepice); část kůže u ocasu (kožel.). - 7. Hl. město Saúdské Arábie; sopka na ostrově Kjúšú; policejní vozidlo typu dodávky; peřej. - 8. Vojenské vlaky; osmý Jakubův syn; hnědá mořská řasa obsahující jód a sodu. - 9. Pronikavé křiky; natož, až; rostlina přizpůsobená životu na skalách. - 10. Zařízení omezující tok světla; babička (ob.); město na Donu; dovedně (knižˇ.). - 11. Sopka v Kampánii; závazek účetní jednotky; taktická jednotka vojska; rodiště architekta A. Gaudího. - 12. **3. díl tajenky**; iniciály blah. Tiersota († 10. 8. 1794; za „Velké“ francouzské revoluce byl naložen do otrokářské lodi po okraj přeplněné mnoha stovkami dalších zbídačených kněží, která byla poslána volně do moře, a mučedníci byli na ní ponechání tak dlouho, až hladem, žízní, nemožností jakékoliv hygieny a postupující infekcí vymřeli). - 13. Menší plachetní loď; dokončit chytání; dnes největší totalitní stát světa; označení belgických letadel.

Pomůcka: Aso, ELO, obza, urin, zanice.

Ladislav Martinča

PŘÍLOHA

Proto na základě těchto úvah, po pečlivém prozkoumání všech souvislostí a po vyjádření odborníků ustanovuji a vyhlašuji následující:

Čl. 1

§ 1. Zřizuje se Papežská rada pro novou evangelizaci jako dikasterium Římské kurie ve smyslu apoštolské konstituce Pastor bonus.[5]

§ 2. Rada má za cíl jak podněcování reflexe tématu nové evangelizace, tak určení a podporu forem a nástrojů vhodných pro její realizaci.

Čl. 2

Činnost Rady probíhá ve spolupráci s ostatními dikasterii a institucemi Římské kurie při zachování náležitých kompetencí a slouží partikulárním církvím, zvláště na těch územích s křesťanskou tradicí, kde se výrazněji projevuje fenomén sekularizace.

Čl. 3

Mezi specifické úkoly Rady patří:

Prohloubit teologické a pastorační chápání nové evangelizace.

Podněcovat a podporovat studium, šíření a uskutečňování papežského učení týkajícího se témat souvisejících s novou evangelizací ve spolupráci se zainteresovanými biskupskými konferencemi, které k tomu mohou mít určitý orgán ad hoc.

Informovat o iniciativách spojených s novou evangelizací existujících v různých partikulárních církvích a podporovat je, i podněcovat realizaci nových iniciativ také aktivním úsilím o spojení sil a zdrojů společností zasvěceného života a společností apoštolského života i sdružení věřících a nových komunit.

Reflektovat a podněcovat využití moderních prostředků komunikace jako nástrojů nové evangelizace.

Podporovat užívání Katechismu katolické církve, obsahujícího podstatnou a ucelenou formulaci obsahu víry určenou současnému člověku.

Čl. 4

§ 1. Rada je řízená arcibiskupem předsedou, který spolupracuje se sekretářem, podsekretářem a přiměřeným počtem úředníků, v souladu s normami apoštolské konstituce Pastor bonus a podle Všeobecného řádu Římské kurie.

§ 2. Rada má své vlastní členy a může mít vlastní poradce.

Přikazuji, aby všechno, co jsem stanovil v tomto apoštolském listě daném motu proprio, bylo bráno jako pevně rozhodnuté a platné, přičemž všechna ustanovení, která jsou s tím v rozporu, a to i ustanovení hodná zvláštního zřetele, ztrácejí platnost, a aby to bylo promulgováno zveřejněním v deníku „Osservatore Romano“ a nabylo účinnosti dnem promulgace.

Dáno v Castel Gandolfo, dne 21. září 2010, na svátek sv. Matouše, apoštola a evangelisty, v šestém roce mého pontifikátu.

---

[1] Pavel VI. Apoštolská exhortace Hlásání evangelia *Evangelii nuntiandi* (8. prosince 1975), č. 52. Praha: Zvon, 1990.

[2] Tamtéž, č. 56, s. 42.

[3] Jan Pavel II. Posynodní apoštolský list o povolání a poslání laiků v církvi a ve světě *Christifideles laici* (30. prosince 1988), č. 34. Praha: Zvon, 1990, s. 60 – 61.

[4] Benedikt XVI. Encyklika o křesťanské lásce *Deus caritas est* (25. prosince 2005), č. 1. Praha: Paulínky-ČBK, 2006, s. 5.

[5] Slovenský překlad: http://www.kbs.sk/do_pdf/index.php?cid=1117279058.

Benedictus PP XVI

http://tisk.cirkev.cz/z-vatikanu/ubicumque-et-semper/

(2) Seminář je společenství jdoucí ke služebnému kněžství

List Benedikta XVI. seminaristům

Drazí seminaristé,

V prosinci roku 1944, když jsem byl odveden k vojenské službě, ptal se velitel roty každého z nás, jaké profesi se chceme v budoucnu věnovat. Odpověděl jsem, že chci být katolickým knězem. Poručík mi řekl: „Tak to si budete muset najít něco jiného. V novém Německu už nebude zapotřebí kněží.“ Já jsem dobře věděl, že ono „nové Německo“ bylo už u svého konce, a že po nezměrné devastaci, kterou ono šílenství přineslo celé zemi, bude zapotřebí kněží více než před tím. Dnes je situaci naprosto jiná. Různými způsoby se však i dnes mnozí domnívají, že katolické kněžství není „profesí“ budoucnosti, ale že patří spíše do minulosti. Vy, drazí přátelé, jste se rozhodli vstoupit do semináře, a vydali jste se tedy na cestu ke služebnému kněžství v katolické církvi navzdory těmto námitkám a názorům. Udělali jste dobře. Lidé totiž budou vždycky potřebovat Boha i v době technického ovládnutí světa a globalizace; Boha, který se ukázal v Ježíši Kristu a který nás shromažďuje ve všeobecné církvi, abychom se s Ním a skrze Něho učili pravému životu zachováváním a uplatňováním kritérií opravdového lidství. Tam, kde člověk už nevnímá Boha, stává se život prázdným; všechno je nedostatečné. Člověk potom hledá útočiště v nějakém opojení nebo násilí, kterým je právě mládež stále více ohrožována. Bůh žije. Stvořil každého z nás a zná proto všechny. Je tak velkorysý, že na nás má čas i v maličkostech: „Každý vlas na vaší hlavě je spočítán“. Bůh žije a potřebuje lidi, kteří pro Něho žijí a kteří Ho přinášejí druhým. Ano, je smysluplné stát se knězem. Svět potřebuje kněze – pastýře - dnes, zítra a stále, dokud bude existovat.

Seminář je společenstvím, které je na cestě ke služebnému kněžství. Tím už jsem řekl něco velmi důležitého: kněžími se nestáváme osamoceně. Je potřebné „společenství učedníků“, celek těch, kteří chtějí sloužit obecné církvi. Tímto listem bych rád poukázal – také s pohledem obráceným k době, kterou jsem strávil v semináři já – na několik významných prvků těchto let vašeho společného bytí na cestě.

1. Kdo se chce stát knězem, musí být především „mužem Božím“, jak jej popisuje svatý Pavel (1 *Tim* 6, 11). Pro nás Bůh není odtažitou hypotézou, není neznámým, který se po „velkém třesku“ stáhnul do ústraní. Bůh se ukázal v Ježíši Kristu. Ve tváři Ježíše Krista vidíme tvář Boha. V jeho slovech slyšíme, jak k nám mluví samotný Bůh. Proto je nejdůležitější věcí na cestě ke kněžství a během celého kněžského života osobní vztah k Bohu v Ježíši Kristu. Kněz není správcem nějakého sdružení, které se snaží uchovávat a zvyšovat počet jeho členů. Je poslem Boha mezi lidmi. Chce přivádět k Bohu a tak také přispívat k růstu opravdového společenství lidí mezi sebou. Proto je tolik důležité, drazí přátelé, abyste se učili žít v nepřetržitém kontaktu s Bohem. Když Pán říká: „Modlete se bez přestání“, přirozeně po nás nežádá, abychom nepřetržitě pronášeli slova modlitby, ale abychom nikdy neztratili vnitřní kontakt s Bohem. Cvičit se v tomto kontaktu, je smyslem naší modlitby. Proto je důležité, aby den začínal a končil modlitbou. Abychom naslouchali Bohu četbou Písma. Abychom mu sdělovali svá přání a naděje, svoje radosti a utrpení, svoje chyby a poděkování za každou krásnou a dobrou věc, a abychom Jej tak měli stále před očima jako opěrný bod svého života. Tak se staneme vnímavými ke svým chybám a naučíme se pracovat na svém polepšení. Staneme se však také vnímavými ke všemu krásnému a dobrému, co denně přijímáme jako samozřejmost, a tak poroste naše vděčnost. Spolu s vděčností pak roste radost z toho, že je nám Bůh nablízku a můžeme Mu sloužit.

rakovina plic (mylný úsudek některých kuřáků: „ten a ten nekouřil a taky dostal rakovinu plic, proto je to jedno“). Takže k řečenému o tetování a piercingu přistupuje kromě nezdrženlivosti ještě možnost, že u kouření jde o provinění proti 5. přikázání „nezabiješ!“. V posledních pár letech graduje světská kampaň proti kouření, kterou je třeba v dosti ohledech odmítnout jako nepatřičnou, někdy jde i o hříšné omezování svobody. Spíše by asi pomohlo, kdyby si lidé, kteří si prokazatelně vědomě a svobodně poškodili zdraví, platili ze svých prostředků zdravotní výlohy s tímto poškozením spojené. Stát který chce opravdu chránit životy svých spoluobčanů, by měl začít u toho nejdůležitějšího, u ochrany života počatých, dosud nenarozených dětí, kterých je v této civilizaci necivilizovaně zabíjeno tolik, že to v lidských dějinách ani přibližně nemá obdoby. Ohledně posouzení eventuální hříšnosti každého případu kouření tedy platí, s výše uvedenými doplněními a odchylkami to, co jsme uvedli již u tetování a piercngu: je třeba posuzovat každý jednotlivý případ. Přitom musíme jistě počítat s tím, že u mnohého kuřáka se setkáme se záměrně mylným svědomím.

br. Felix OFM

Znáš Písmo svaté?

Tajenka minulé křížovky byla ze Žl 98 (97), 1a: **Zpívejte Hospodinu píseň novou neboť učinil podivuhodné věci.** Viz: slovo „novou“. Sám Pán Ježíš říká na závěr Zj 21, 5: „Hle – všechno tvořím nové!“ I dnes zpíváme podle hymnu Sacris solemnis vrcholného katolického myslitele ze 13. století: „Starého se vzdejme, všechno obnovujme.“ A není to tak dávno, kdy horečnatý běh za „novým“ zachvátil celou církev.

Jak to tedy je s tím novým a starým? V minulosti „nové“ přinesla smlouva s Noemem, další „nové“ přinesla smlouva s Abrahámem, a zásadně „nové“ přišlo na zemi s Pánem Ježíšem Kristem, jak slyšíme při mši svaté: „Toto je smlouva nová a věčná.“ Právě toto má na mysli sv: Tomáš z Aquina, když mluví o vzdání se starého a obnově všeho. To je potřeba zdůraznit. Myslitel vůbec nežádal to, aby „nová“ církev ve 14. století se „vzdala“ „staré“ církve 13. století, ale vyzýval k tomu, aby se církev očišťovala od starozákonních přežilých zbytků, jak o nich v evangeliu mluví Kristus Pán. Citované zvolání ze Zjevení si pak můžeme vykládat dvojím způsobem. Jednak jako všechno nové, co přinesl náš Pán, včetně založení církve, jednak jako všechno nové, co přinese konec tohoto světa.

Jak ale myslel svatopisec-žalmista svou touhu po písni nové? Zase dvojím způsobem. Jednak v čase přítomném, kdy oslavuje tehdejší vítězství israelského národa (někteří vykladači myslí na návrat z babylonského zajetí), jednak v čase budoucím, kdy vidí vizi církve, založené Mesiášem-Pomazaným. Vždyť už jsme o tom psali, jak je nezbytné chápat stovky slov Starého zákona jako jsou Jerusalém, Sión, vyvolený národ apod.

Velice se proto mýlí nebo mýlili ti, kteří se v poblouznění z novot domnívali nebo ještě i dnes domnívali, že církev a vše, co k ní patří, byla před sto lety nějak „stará“ a dnes je „nová“. A pravdu také nemají ti, kteří podle slov Páně, že „to staré víno je lepší,“si myslí, že „stará“ církev byla lepší, než „nová“. Církev je pořád táž. A jen její někteří členové, v některých dobách je jich více, v jiných dobách méně, jsou lidově řečeno „ujetí“. To sice někdy bývá vážný problém, ale není to důvodem pro nekritickou adoraci ani „starého“, ani „nového“. Církev totiž stále trvá, pokud trvá tento čas.

Dnešní úkol: Proč přišel Pán Ježíš na tento svět? O tom dnešní tajenka. Nápověda: Čte se o neděli 31. týdne v mezidobí.

na 1976 sloužil v izraelských vojenských silách. Na žádost Stockholmského Institutu pro překlady Bible přeložil v letech 1975 – 1984 Nový a Starý zákon do ázerbájdžánského jazyka. Jeho Starý zákon zatím vydán nebyl. (Prvním překladem Bible do ázerbájdžánského jazyka byl překlad evangelia podle sv. Matouše v roce 1842 v Londýně, plný text Nového zákona pak v roce 1878 a Starého zákona v roce 1891 také v Londýně.)

Od r. 1976 do r. 2003 Mirza Khazar pracoval střídavě v Rádiu Svobodná Evropa a v Hlasu Ameriky. nyní má svou vlastní stanici. Během před světem zcela utajeného sovětského vojenského vpádu do Baku 20. ledna 1990 (za Gorbačova, který o důvodech agrese veřejně lhal) moskevská armáda povraždila kolem 200 civilistů. Ázerbájdžánská média agresoři ihned zlikvidovali, světové agentury nic netušily a mlčely, jediný Mirza Khazar dostával ze svého domova proud zpráv a o probíhajícím bolševickém masakru všechno nepřetržitě vysílal. SSSR byl šokován a Mirza Khazar se toho dne díky svému vysílání stal legendou; bylo řečeno: 20. ledna Mirza Khazar se svým nádherným hlasem dal naději zabíjenému ázerbájdžánskému národu." Je zajímavé, že česká wikipedie o „Černém lednu / Černé sobotě / Lednovém masakru" neinformuje. Je Gorbačov dosud stále tak mocný?

9. Vysvětlete např. buddhistovi nebo atheistovi k čemu je dobrý křest? Proč křesťané křtí?

Tu jsou dvě metody:

1. Vezmu si kytaru a s radostnou tváří buddhistovi nebo ateistovi zahraji pěknou křesťanskou písničku, např. Všichni jsme jedno tělo. On se mě zeptá: „Proč jsi tak radostný?" Odpovím s úsměvem: „Protože jsem křesťan a Ježíš je můj nejlepší přítel. Ježíš tě má taky rád, takového, jaký jsi." A buddhista nebo ateista nelení a dá se pokřtít.

2. Druhá metoda je mnohem zdlouhavější a dnes už neužívaná. V případě, že buddhista nebo ateista má opravdu zájem na odpovědi na danou otázku, musím mu nejprve vysvětlit důvody, že je jeden Bůh. Dřív se pro to používaly argumenty sv. Tomáše z Aquina. Pak mu musím zdůvodnit, že Bůh je dobrý. Dále mu musím vysvětlit, že člověk je něčím úplně jiným, než tupé zvíře, nebo dokonce, nedej Nirvána, než rostlina. Teď už mohu přistoupit k vysvětlení toho, že protože Bůh je dobrý, člověk jako člověk smrtí nemůže končit, ale je zapotřebí, aby byly vyhodnoceny jeho zdejší skutky. A právě kvůli tomu vyhodnocení přišel mezi nás Pán Ježíš a ustanovil křest a svátost smíření na odpuštění hříchů.

Je zřejmé, že obě metody se nedají použít současně – no uznejte – jak by se vám při kytaře vysvětloval sv. Tomáš z Aquina? A naopak: Začnete vysvětlovat důkazy Boží existence a buddhista nebo ateista zaslechne svůdný rytmus kytary, začne trsat a přestane myslet. Posledních nejmíň 50 let je tedy na výsluní metoda první a podle toho to taky vypadá. Všichni radostně tančíme. Jen aby nám nějaký škarohlíd nezabručel, že to je tanec smrti. Proto se taky se škarohlídy nedružíme. Když je ani kytara nerozpumpuje, tak co s nimi?

10. Je kouření cigaret hřích (lehký, těžký)? A doutníků nebo dýmky?

Zde platí mnohé z toho, co bylo uvedeno o tetování a piercingu letos v č. 5, 25. 4. 2010, v příloze s. 18, ot. 8, s těmito rozdíly: V Písmu sv. zmínky o kouření nemohou být, protože tabák vč. vodní dýmky se začal používat (nepočítáme opiáty) až v novověku. Proto neexistuje ani žádný papežský výnos o kouření. Dalším rozdílem je to, že i když kouřit mnozí začínají ze společenských důvodů (tak jako je tomu u tetování a piercingu), po čase vznikne návyk na nikotin a dotyční už kouřit „musejí" – jde o nezdrženlivost; u tetování jde naproti tomu o jednorázovou záležitost. A konečně, kouření je v jistých dávkách zdraví škodlivé, zejm. se vyskytuje

2. Bůh pro nás není jenom slovem. Ve svátostech se nám osobně dává skrze hmatatelné věci. Středem našeho vztahu k Bohu a konfigurací našeho života je eucharistie. Slavit ji s vnitřní účastí a tak se setkávat osobně s Kristem, musí být těžištěm každého našeho dne. Svatý Cyprián. když vykládá evangelní prosbu „chléb vezdejší dej nám dnes", mimo jiné říká, že „náš" chléb, chléb, který jako křesťané můžeme přijímat v církvi, je samotný eucharistický Pán. Touto prosbou Otčenáše tedy žádáme, aby nám každý den dával tento „náš" chléb; aby byl pokrmem našeho života neustále. Aby vzkříšený Kristus, který se nám dává v eucharistii, opravdu utvářel náš život vyzařováním své božské lásky. Ke správnému slavení eucharistie je třeba, abychom se také naučili znát, chápat a milovat liturgii církve v její konkrétní formě. V liturgii se modlíme spolu s věřícími všech staletí: minulost, přítomnost i budoucnost se spojují do jediného obrovského chóru modlitby. Ze svého osobního prožitku mohu potvrdit, že je uchvacující učit se postupně chápat, jak to všechno rostlo, kolikerá zkušenost víry je přítomna ve struktuře mešní liturgie a kolik generací ji modlitbou formovalo.

3. Také svátost pokání je důležitá. Učí mne dívat se z Boží perspektivy a nutí mne být poctivým vůči sobě samému. Vede mne k pokoře. Farář arský jednou řekl: „Myslíte si, že nemá smysl přijmout dnes rozhřešení, když víte, že se zítra znovu dopustíte hříchů?" A odpovídá: „Bůh sám zapomíná vaše zítřejší hříchy, aby vám udělil svou milost dnes." Třebaže tedy musíme zápasit se stále stejnými chybami, je důležité stavět se proti zhrubnutí duše, lhostejnosti, která se poddává faktu, že už jsme takoví. Je důležité vytrvat na cestě, bez skrupulí, s vědomím, že mi Bůh odpouští stále znovu. Ale také bez lhostejnosti, která by už nechtěla bojovat o svatost a polepšení. Tím že si nechávám odpustit, učím se také odpouštět druhým. Uznáním vlastní ubohosti, se stávám tolerantnějším a chápavějším také vůči slabostem bližního.

4. Uchovávejte si také vnímavost pro lidovou zbožnost, která je v různých kulturách odlišná, ale vždycky velmi podobná, protože srdce člověka je v posledku stejné. Lidová zbožnost zajisté tíhne k iracionalitě, někdy také k vnějškovosti. Avšak odstranit ji, by bylo zcela pomýlené. Jejím prostřednictvím vstoupila víra do srdce lidí a stala se součástí jejich citů, jejich zvyků a jejich obecného cítění a života. Lidová zbožnost je proto velkým pokladem církve. Takto se víra stala tělem a krví. Lidová zbožnost musí být neustále očišťována, zaměřována k jádru. Zaslouží si však naši lásku a z nás samotných plně vytváří „Boží lid".

5. Čas v semináři je také a především časem studií. Křesťanská víra má racionální a intelektuální dimensi, která je podstatná. Bez ní by víra nebyla sama sebou. Pavel mluví o „nauce", do níž jsme byli uvedeni křtem (*Řím* 6, 17). Všichni znáte slova svatého Petra, která byla středověkými teology chápána jako oprávnění pro pěstování racionální a vědecky zpracované teologie: „Buďte stále připraveni obhájit se před každým, kdo se vás ptá po důvodech (*logos*) vaší naděje." (1 *Petr* 3, 15). Osvojte si schopnost podávat takové odpovědi. Je to jeden z hlavních úkolů během let v semináři. Mohu vás jen naléhavě prosit: studujte usilovně! Využijte let studií! Nebudete toho litovat. Ano, často se předměty studií zdají velmi vzdálené praktickému křesťanskému životu a pastorační službě. Přesto je však naprosto pomýlené klást vždycky hned pragmatickou otázku: Bude mi to v budoucnu k něčemu? Bude to prakticky, pastoračně užitečné? Nejde totiž jenom o to naučit se věci evidentně užitečné, ale poznat a porozumět vnitřní struktuře víry v jejím celku, aby se tak stala odpovědí na otázky, které lidé kladou a které se navenek z generace na generaci mění, ale přesto jsou v jádru stejné. Proto je důležité přesáhnout dobově proměnlivé otázky a chápat je v jejich pravém a vlastním smyslu a tak chápat také odpovědi jakožto pravé odpovědi. Je důležité znát do hloubi celé Písmo svaté v jeho celistvosti Starého i Nového záko-

na; formaci textů, jejich literární zvláštnosti a postupný zrod kánonu posvátných knih, vnitřní dynamickou jednotu, která se nenachází na povrchu, ale která jedině dává jednotlivým textům plný význam. Je důležité znát církevní Otce i velké koncily, které církev vstřebala, věřit podstatným tvrzením Písma a reflektovat je. Mohl bych tímto způsobem pokračovat: to co nazýváme dogmatika je porozumění jednotlivým obsahům víry v jejich jednotě, ba dokonce v jejich nejzazší jednoduchosti: každá jednotlivá zvláštnost je nakonec pouhým vysvětlením víry v jediného Boha, který se zjevil a zjevuje se nám. O tom, že je důležité znát podstatné otázky morální teologie a sociálního učení církve, nemám potřebu přímo mluvit. Jak důležitá je dnes ekumenická teologie a poznání různých křesťanských společenství je zřejmé. Stejně tak je nezbytné základně se zorientovat ve velkých náboženstvích a v neposlední řadě ve filosofii. Porozumět lidskému hledání a tázání, na něž víra dává odpověď. Učte se však také chápat a – odvážím se říci – mít rádi kanonické právo v jeho vnitřní nezbytnosti a formách jeho praktického užití. Společnost bez práva by byla společností zbavenou práv. Právo je podmínkou lásky. Nechci nyní pokračovat ve výčtu, ale ještě jednou řeknu: mějte rádi studium teologie a věnujte mu vnímavou pozornost, aby byla teologie ukotvena v živém společenství církve, jejíž autorita není protilehlým pólem vůči teologické vědě, ale jejím předpokladem. Bez církve, která věří, teologie přestává být sama sebou a stává se sbírkou rozmanitých disciplin, které nemají vnitřní jednotu.

6. Léta semináře mají být také časem lidského zrání. Pro kněze, který má doprovázet druhé na jejich životní cestě až na práh smrti, je důležité, aby se sám vyznačoval správnou rovnováhou mezi srdcem a intelektem, rozumem a city, tělem a duší a aby byl lidsky „integrovaný“. Křesťanská tradice proto vždycky spojovala „teologální ctnosti“ s těmi „kardinálními“, plynoucími z lidské zkušenosti a filosofie, a vůbec se zdravou etickou tradicí lidstva. Pavel to říká Filipanům velmi jasně: „Bratři, mějte zájem o všechno, co je pravdivé, co je čestné, co je spravedlivé, co je nevinné, co je milé, co slouží dobré pověsti, a o každou zdatnost nebo (činnost, která si zasluhuje) chvály.“ (4, 8). Součástí tohoto kontextu je také integrace sexuality do celku osobnosti. Sexualita je darem Stvořitele, ale také poslání, které se týká rozvoje vlastního lidského bytí. Není-li sexualita integrována v lidské osobě, stane se banalitou a destruktivní silou. Vidíme to dnes v naší společnosti na mnoha příkladech. Nedávno jsme museli s obrovským politováním konstatovat, že někteří kněží znetvořili svou službu sexuálním zneužíváním dětí a mladistvých. Místo toho, aby doprovázeli osoby ke zralému lidství a byli v tom příkladem, způsobili svými delikty spoušť, která nám působí hlubokou bolest a lítost. V důsledku toho může u mnoha lidí, možná i mezi vámi, vyvstat otázka, zda je vůbec dobré být knězem a zda je cesta celibátu pro lidský život smysluplná. Delikt, jenž je jednoznačně odsouzeníhodný, však nemůže učinit nevěrohodným kněžské poslání, jež je nadále velké a ryzí. Díky Bohu, všichni známe věrohodné kněze, kteří jsou utvářeni svou vírou a kteří svým stavem a celibátním životem dosvědčují, že je možné dosáhnout autentického, ryzího a zralého lidství. To co se stalo, nás však musí činit bdělejšími a pozornějšími právě proto, abychom na cestě ke kněžství sami sebe před Bohem důkladně zkoumali a pochopili, zda je to pro mne Jeho vůle. Je úkolem otců zpovědníků a vašich představených, aby vás při tomto rozlišování provázeli a pomáhali vám. Podstatným prvkem vaší cesty je pěstovat základní lidské ctnosti s pohledem obráceným k Bohu zjevenému v Kristu a nechat se od Něho stále znovu očišťovat.

7. Počátky kněžského povoláni jsou dnes mnohem rozmanitější a odlišnější než v minulých letech. Rozhodnutí pro kněžství se dnes často rodí ve zkušenostech nějaké již nastoupené světské profese. Často vyrůstá ve společenství, zejména ve hnutích, které usnadňují komunitní setkání s Kristem a jeho církví, du-

11. 8. 1464 Todi, Umbrie, střední Itálie), byl církevní hodnostář a diplomat, renesanční filosof, teolog a všestranný učenec, který zásadně a mnohdy i negativně ovlivnil novověkou filosofii. Jako biskup v Brixenu a stoupenec církví později odsouzeného konciliarismu se zúčastnil od r. 1432 koncilu basilejského (na něm došlo k roztržce právě s konciliaristy, Kusánský se ale připojil od r. 1437 k papeži). Na tomto koncilu Kusánský podal návrh na zrušení juliánského kalendáře (ten byl zrušen až r. 1582). Pracoval v Německu ve prospěch smíření říše s papežem Evženem IV., pro církevní reformy a náboženskou obnovu. Je považován za zakladatele moderního myšlení se vším, co k tomu patří: Učil zásadu „spoluvýskytu protikladů“ (coincidentia oppositorum), vytvořil „zcela nový“ metafysický systém, Aristotelovu logiku uznal za „neadekvátní nástroj poznání skutečnosti“, tvrdil, že skutečnost není poznatelná diskursivním (racionálním, rozumovým) způsobem, to, co se obecně nazývá „podstata věci“, je známo pouze Bohu, k poznání pravdy je třeba „jiného“ přístupu, intuice, která nás paradoxně současně s prohlubujícím se nevěděním „přibližuje do pravdy ukryté v Bohu“ (odtud titul hlavního díla „De docta ignorantia“ – 1440), které propaguje agnosticismus a iracionalismus a podle kterého přesná, konečná pravda neexistuje; podstatou skutečnosti je také (jako u Boha) „spojení protikladů“, „rozpor a jeho stupňovité překonávání je jedinou přiměřenou cestou k pravdě.“ I když filosofická zkoumání nemohou být úkolem Obrázku, přece jen na těchto ukázkách lze pozorovat modernost kardinálova myšlení. A také ho proto mnozí uznávali: od J. A. Komenského přes nedávného Jana Patočku až po současného Jana Sokola.

7. Kdo to byl LUCA PACIOLI?

Bratr Luca Bartolomeo de Pacioli či Paciolo (* 1445 Borgo-San Sepulcro, Toskánsko, stř. Itálie – † 1514/1517 tamtéž) byl italský františkán, ojediněle se uvádí kněz, a matematik – zakladatel účetnictví. Byl vzdělán v malířské dílně, kde se setkal (ano, to bylo obvyklé) s matematikou a geometrií. Pracoval jako vychovatel, přitom chodil na universitní přednášky. Již tehdy začal psát matematické spisy. Roku 1477 vstupuje do Řádu menších bratří. Přednáší na universitě v Perugii matematiku, pak přestane učit a dál studuje, mj. theologii, kam patřila i matematika. Roku 1488 si ho vzal jako sekretáře biskup Říma Piero Valletari. Roku 1493 přesídlil do Benátek, kde dokončil svoji největší práci Summa de arithmetica, geometria, proportioni et proportionalita, která byla roku 1494 vydána v Benátkách tiskem (ten byl objeven teprve krátce předtím, 1447/1448) v tehdy velkém nákladu 1 500 kusů. Asi v roce 1497 ho pozval nejvýznamnější vládce Lodovico/Ludovico il Moro z rodu Sforzů, česky Ludvík Mouřenín, do Milána, stejně jako Leonarda da Vinciho. Slavný františkán, jehož bratři kvůli závisti nenáviděli, ale kterého se také báli, zde učí na universitě. Po útoku Francouzů na město prchá s dalšími do Říma, kde pracuje na knize Divina proportione, kterou ilustruje Leonardo da Vinci. Šlo o první systematickou vědeckou práci o zlatém řezu. Po roce 1501 několik let cestuje, až roku 1510 je jmenován kvardiánem kláštera v rodném městě. Stará se o hospodářství kláštera, jen mezi léty 1513 – 1515 ještě krátce přednáší v Římě na universitě Sapienza, kam ho povolal samotný papež Lev X. O rok později umírá ve svém rodném městě.

8. Co to je Mirza Khazar?

Mirza Khazar je jméno Ázerbájdžánce (* 29. 11. 1947 Göyçay, Ázerbájdžán) a také jeho překladu Písma sv. do ázerbájdžánštiny. Mirza Khazar je významný ázerbájdžánský autor, politický analytik, legendární moderátor, rozhlasový novinář, vydavatel a překladatel Bible. Dnes žije v Mnichově. Po ukončení studií a krátké praxi jako právník emigroval v červnu 1974 do Izraele. Od června 1975 do led-

vším, co k tomu patří (kromě hříchu) – či patřilo. A tak byl osmého dne po narození obřezán (obřízka zbavovala židovské děti – ovšem v době do příchodu Krista Pána – dědičného hříchu stejně jako později – pro všechny lidi – křest), dostal lidské jméno – ne sice po dědečkovi, jak bývalo častým zvykem (Josef nebyl jeho tělesným otcem), jako prvorozený byl přinesen do chrámu – a v dospělosti se také šel nechat pokřtít-očistit Janovým křtem; je potřeba uvést, že to nebyl křest svátostný. A dodejme, že přestože Kristus Pán dokonce i umřel, nezabránilo ani toto jeho dokonalé včlenění se mezi lidi monofysitům popírat jeho lidskou přirozenost. Je nasnadě, že monofysité, když popřeli jeho lidskou smrt, nemohou ani rozumně vysvětlit to, proč se od sv. Jana Křtitele nechal pokřtít.

4. Kristus Pán zjevoval Boží království prostřednictvím znamení a zázraků. Jak to, že Církev tak nečiní?

Pán Ježíš znameními a zázraky nezjevoval jen Boží království, které s ním přišlo na svět, ale také své božství. Příchodem Krista Pána bylo zjevení Boží dovršeno a není třeba žádného dalšího veřejného zjevení. Bylo by i protismyslné v takovém zjevování pokračovat, už proto, že by se tím popírala dostatečnost toho zjevení, které učinil Bůh Syn. Nevylučuje to ale možnost různých soukromých zjevení a zázraků, které slouží např. k vyjasnění víry těm, kterým je takto zjevováno. A je i mnoho takových zázraků, které Církev uznala za pravé. Snad by se dalo říci, podle slov Páně, že neposlouchá-li kdo Církev, neobrátí se, ani kdyby někdo vstal z mrtvých.

5. Co to byla Makúrie?

Téma Makúrie je nesmírně zajímavé, ale málo známé. Snad proto se skvělý článek o tomto středověkém mocném křesťanském království v Africe na http://cs.wikipedia.org/wiki/Mak%C3%BArie stal v hlasování čtenářů nejlepším článkem české Wikipedie, i když jde o překlad z angličtiny. Pro čtenáře Obrázku, kteří nemají možnost se na tuto stránku podívat, uveřejňujeme jen pár základních informací:

Núbie je historické území v údolí Nilu v oblasti dnešního severního Súdánu, její menší část leží v jižním Egyptě. Ve 4. století připravení a proškolení kněží přinesli do Núbie křesťanství a kněz Julian obrátil krále a jeho dvůr na víru (kolem roku 545). Také do blízkého království Alódie přinesli kněží víru, a to kolem roku 569. To je také rok obrácení království Makúrie. Díky křesťanství v 7. století království Makúrie vzrostlo natolik, že se stalo dominantní silou celé této severovýchodní africké oblasti. Bylo tak silné, že lehce zastavilo tehdejší nápor islámu od Arabů, kteří se zmocnili Egypta. Noví vládcové Egypta byli nakonec rádi, že jim bylo dovoleno s Makúrií uzavřít mír – a smlouva vydržela celých šest století. Ještě ve 12. stol. byli Makúrijci tak silní, že byli s to definitivně a příznivě rozhodnout celý výsledek křížových výprav, kdyby ovšem křižáci o pomoc požádali. Pod vlivem drastického pádu Jerusaléma začal ochaboval i evangelizační potenciál makúrijských křesťanů. Přitom ve všech dobách neměnný islám po celá staletí čekal na příležitost k expansi; ta se nakonec uskutečnila zejm. imigrací arabských obchodníků. Islám naprosto pokojnou cestou rychle zvyšoval svůj demografický potenciál, až kolem roku 1350 byl „královský“ kostel v hlavním městě Makúrie Dongole přeměněn na mešitu. V tomto století se vláda v Dongole rozpadla a celá severní Núbie byla podřízena Egyptu. Jih připadl v 16. století sultanátu Sennar v Súdánu. Po staletí obrovské a vyspělé křesťanské království Makúrie zaniklo.

6. Co víte o Mikuláši Kusánském?

Kardinál Mikuláš Kusánský, také Cusanus nebo z Kusy, vlastním jménem Johann Chrypffs-Krebs (* 1. 8?. 1401 dnes Bernkastel-Kues, Porýní-Falcko –

chovní zkušenost a radost ve službě víry. Rozhodnutí zraje také ve zcela osobních setkáních s velikostí i ubohostí lidské bytosti. Kandidáti kněžství proto často žijí v naprosto odlišných duchovních kontinentech. Může být obtížné rozpoznat společné prvky budoucího mandátu a jeho duchovní cesty. Právě proto je důležitý seminář jakožto putující společenství, které přesahuje různé formy spirituality. Hnutí jsou skvělou věcí. Víte, jak si jich vážím, a že je mám rád jako dar Ducha svatého církvi. Musejí však být hodnocena podle toho, jak jsou otevřena na obecnou katolickou realitu a k jedinému a obecnému životu Kristovy církve, která je ve vší svojí rozmanitosti vždycky jenom jedna. Seminář je obdobím, kdy se učíte jeden spolu s druhým a jeden od druhého. Během někdy snad i obtížného soužití se musíte učit velkodušnosti a toleranci nejenom ve vzájemné snášenlivosti, ale také ve vzájemném obohacování, aby každý mohl svoje osobité nadání dávat k disposici celku, neboť všichni slouží téže církvi, témuž Pánu. Tato škola snášenlivosti, ba dokonce přijetí a porozumění v jednotě Kristova těla je součástí důležitých prvků seminárních let.

Drazí seminaristé! Těmito řádky jsem vám chtěl ukázat, jak právě na vás myslím v těchto obtížných letech a jsem vám nablízku v modlitbě. A modlete se také vy za mně, abych mohl svou službu konat dobře, dokud si Pán bude přát. Svěřuji vaši cestu příprav ke kněžství mateřské ochraně Nejsvětější Panny Marie, jejíž dům byl školou dobra a milosti. Všem vám žehnej všemohoucí Bůh, Otec i Syn i Duch svatý.

Ve Vatikánu na svátek sv. Lukáše, 18. října 2010

Váš v Pánu

Benedikt XVI.

www.radiovaticana.cz/clanek.php4?id=13527

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

TEST PRO DĚTI

1. V měsíci říjnu slaví církev dvě památky: Terezie od Dítěte Ježíše a Terezie od Ježíše. Jak to církev vysvětluje?

a) Jedná se o dvě různé světice. První žila v předminulém století a zasvětila svůj život modlitbě za misie. Druhá žila v 16. století a zasloužila se o obnovu karmelitánského řádu.

b) Jedná se o jednu a tutéž světici. Nejprve se slaví její dětství, později vstup do kláštera a hrdinské skutky.

c) Jedná se o dceru a o její matku, obě téhož jména, které pomáhaly svatému Pavlovi na jeho cestách.

2. Jakým způsobem nám pomáhají andělé strážní?

a) Mají za úkol dohlížet na naše jednání a vždy zasáhnout ohlášením Bohu, jak se kdo zachoval.

b) Upozorňují nás na každé nebezpečí a co nejvíce nás chrání před každým pokušením.

c) V tajemném Božím řádu nám pomáhají zejména osvícením našeho myšlení a vnuknutím dobrých povzbuzení nebo varování.

3. Kdy je křesťan povinen modlit se modlitbu růžence?

a) Je mu Církví doporučena a věřící se jí modlí s užitkem.

b) Každý pokřtěný od 12 let.

c) Když přijal svátost biřmování.

4. Která tajemství především rozjímáme v modlitbě sv. růžence?

a) Tajemství Ježíšova života.

c) Tajemství Nejsvětější Trojice.
b) Tajemství skrytého života Panny Marie.

5. Které tajemství posvátného růžence nepatří do tajemství radostných?
a) Kterého jsi z Ducha svatého počala.
b) S kterým jsi sv. Alžbětu navštívila.
c) Za kterého jsi v chrámě beránka obětovala.

6. Které tajemství nepatří do růžence bolestného?
a) Který byl na Olivové hoře ukřižován.
b) Který byl pro nás trním korunován.
c) Který pro nás nesl těžký kříž.

7. Která věta nepatří mezi tajemství růžence světla?
a) Který byl od Jana v Genezaretském jezeře pokřtěn.
b) Který ustanovil Eucharistii.
c) Který zjevil v Káně svou božskou moc.

8. Která věta nepatří do slavných tajemství?
a) Který do pekel sestoupil.
b) Který Ducha Svatého seslal.
c) Který na nebe vstoupil.

9. O které ctnosti prosíme na začátku modlitby sv. růžence?
a) O božské ctnosti víru, naději a lásku.
b) O moudrost, radu a sílu.
c) O zbožnost a vytrvalost v modlitbě, zvláště takto náročné.

10. Jsme povinni se modlit růženec i mimo měsíc říjen?
a) Tuto povinnost máme v říjnu a v květnu, měsíci zasvěceném Panně Marii.
b) Mimo měsíc říjen je povinnost modlit se růženec jen každou neděli.
c) Růženec se doporučuje stále, zvláště ve vážných situacích, podle možností třeba i každý den, měsíc říjen je nám v tom příkladem.

P. Pavel Ajchler

TEST PRO DOSPĚLÉ

1. Jak to, že se Kain bál, že ho někdo zabije, když měl předtím jen bratra Ábela. Nebo je to jen pověst a na zemi bylo plno lidí?
2. Jsou nějaké doklady o tom, že Židé otročili Egypťanům?
3. Jsou ve Starém zákoně nějaká proroctví, že Bůh se vtělí, nebo dokonce že to bude v Nazaretě?
4. Jak se křesťané vypořádali s ariánskou herezí? Lišil se tento postup od přístupu k dalším herezím, jako byli kataři, husité a luteráni?
5. Co to byla Gutenbergova bible?
6. Někteří katolíci mají císaře Karla V. za jednu z největších postav západní civilizace. Jaký je váš názor?
7. Co to je pomazání svatým myronem?
8. Znáte nějakého Čecha, který zemřel mučednickou smrtí v Habeši?
9. Jaké důvody vedly Itálii k válce v Habeši?
10. Kdo to byla „prorokyně baba Vanga“?

P. Ing. Antonín Sedlák

ODPOVĚDI TESTU PRO DOSPĚLÉ ZE ZÁŘIJOVÉHO ČÍSLA

1. Jaký vztah Bůh ustanovil mezi mužem a ženou?

Přesně na tuto otázku odpovídá čl. 71 Kompendia: Muž a žena byli stvořeni jako lidské bytosti se stejnou důstojností a zároveň v jejich vlastním bytí muže a ženy, v němž se vzájemně doplňují. Jsou Bohem chtění jeden *pro* druhého, pro osobní společenství. Společně jsou povoláni k tomu, aby předávali lidský život, když v manželství vytvářejí „jedno tělo“ (1 Mojž 2, 24), a aby užívali zemi jako Bohem ustanovení „správci“. V čl. 342 se pak píše, že Bůh povolává některé muže a ženy, aby následovali Pána Ježíše životem v panenství nebo celibátu pro Boží království. Tak Bůh uskutečňuje *komplementaritu* jemu zasvěcených muže nebo ženy, kteří nežijí v manželství. V poslední době se však píše s jakýmsi porozuměním o tzv. svobodném stavu nezasvěcených osob. Papežské dokumenty ale pojem „svobodný stav, status coelebs“ neznají. Např. do češtiny vnikl už zcela oficiálně mylným překladem čl. 1658 Katechismu katolické církev. Latinské znění je tu „magnum *personarum coelibum* numerum“, ale nikde se tu nehovoří o „stavu“. Také anglický text má: „the great number of single persons“. Ovšem v češtině se hovoří o osobách, které „žijí ve **svobodném stavu**. Jde o velký počet *svobodných lidí*“ atd. Šlo o pouhý omyl, nebo se tak chtělo vyjít vstříc dramatické „faktické situaci“, o níž byla zmínka v minulém Libereckém úsměvu, situaci, která se rozvratem manželství zatím stále zhoršuje? Je pravda, že tyto osoby jsou drahé „cordi Jesu, Ježíšovu srdci“, že je třeba jim otevřít dveře „rodinné domácí církve a velké rodiny“, ale není psáno, že by šlo o stav Bohem chtěný (jako je stav manželský nebo zasvěcený) – naopak se píše, že mnohde jde o důsledek „nuzných poměrů“.

2. Co to je MENHIR? Má souvislost s mimozemskou civilizaci?

O nemožnosti mimozemských civilizací jsme psali v letošním č. 7, 29. 6. 2010, v příloze s. 15, ot. 10. proto nezbývá, než různé úkazy přičíst buď přírodním silám, nebo člověku. Základním termínem u této otázky je tzv. megalit, což je velký, někdy hrubě opracovaný kámen vztyčený lidmi. Megality jsou tak nejstaršími dochovanými stavbami na světě, z období neolitu (mladší doby kamenné), eneolitu (doby měděné) a starší doby bronzové (řec. megos=velký a lithos=kámen). Sloužily snad jako kultovní objekty, k pohřebním aktivitám, dovedeme si představit i různé manipulace s kameny jen jako produkt lidské tvořivosti, ba hry. Někdy lze uvažovat také o pokusech o primitivní astronomická zkoumání (tzv. vizir). Typy megalitů:

Menhir (gaelic. men=kámen, hir=dlouhý) je samostatně vztyčený neotesaný, nebo jen hrubě otesaný kámen. Může jít o kamennou řadu – skupinu menhirů vztyčených na půdorysu přímky, nebo o kromlech (či cromlech) – menhiry jsou řazeny do půlkruhu, o henge –kromlech obklopený valem, nebo i příkopem.

Dolmen (gaelic. dol=stůl) je několik vztyčených kamenů s vodorovným překladem, které uzavírají komoru.

Trilit jsou dva opracované pilíře s kamenným překladem spojené žlaby a čepy.

Megality se vyskytují po celé Evropě. Nejznámějšími jsou Stonehenge a Aleje v Carnaku, které tvoří několik tisíc menhirů rozestavěných v souběžných či vějířovitých řadách v délce asi 1 km. Pravděpodobně nejstarší megalit je z doby snad 6,5 tisíc let př. Kr. na Maltě. Mezi lidmi se mluví o údajné fotografie dolmenu v libereckém museu (prý se neví, kde dolmen reálně leží), ale museum tuto zvěst popřelo. V okrese Jablonec nad Nisou je megalitů několik, podobně západně od Liberce.

3. Proč přijímá Pán Ježíš křest od Jana Křtitele (křtem se odpouštějí hříchy, ale Kristus přece žádný hřích neměl)?

Nebyl to jen křest od sv. Jana Křtitele. Pán Ježíš přišel na svět jako člověk se

Proto nejen v Psalteriu o Slovensku informujeme a využíváme slovenských autorů, ale snažíme se, aby časopis byl na Slovensku dostupný za podobných podmínek, jako v zemích koruny české.

Jak si Psalterium objednat? Nejnormálněji tak, že navštívíte webové stránky http://zpravodaj.sdh.cz a podíváte se, jestli tam už náhodou nejste a vyplníte jednoduchý registrační formulář. O trochu složitější to máme, pokud nám pošlete e-mail na adresu psalterium@sdh.cz. A i dopis lze poslat, adresa v redakci Obrázku.

Z kroniky našich farností
20. října až 20. listopadu 2010
Křtem byli mezi nás přijati:
Farnost Vratislavice nad Nisou
Nina Eva Mikulková
Ema Silovská
Srdečně blahopřejeme.

Ke vzkříšení jsme vyprovodili:
Farnost Ruprechtice
Blažena Waldhegerová (1921)
Farnost Vratislavice nad Nisou
Řičárová Marie (1936)
Ing. Aleš Brestovanský (1972)
duchovní správci

Některá ustanovení:

■ P. Mgr. Alois HEGER byl s účinností od 1. 11. 2010 do 30. 6. 2015 jmenován sekretářem krušnohorského vikariátu. Ostatní ustanovení zůstávají v platnosti.

■ Ing. Miloslav SEMERÁK byl s účinností od 1. 11. 2010 do 31. 8. 2011 jmenován členem vikariátní rady libereckého vikariátu.

Výročí kněžského svěcení:
P. Tomasz DZIEDZIC 26. 12. – 10 let
ACEL 9/2010

Nedělní mše svaté a slavné bohoslužby ve farnostech

Neděle 28. 11. (1. týden adventní), 5. 12. (2. týden adventní), 8. 12. (Slavnost Panny Marie počaté bez poskvrny dědičného hříchu), 12. 12. (3. týden adventní), 19. 12. (4. týden adventní); program vánočních bohoslužeb bude jako zvláštní příloha v příštím čísle Obrázku.

Farnost arciděkanství Liberec
neděle
Liberec – sv. Kříž 8.00 a 9.30
Stráž nad Nisou – 11.00
Kryštofovo Údolí – 16.30
Liberec – sv. Kříž – 18.00

Farnost děkanství Rochlice
neděle
Dolní Hanychov – 7.45
Rochlice – 10.00

Farnost Ruprechtice
neděle
Ruprechtice – 9.00

Farnost Vratislavice nad Nisou
neděle
Vratislavice nad Nisou – 8.30

Farnost Dlouhý Most
Dlouhý Most – jen 19 12. v 15.00
duchovní správci

Obrázek libereckých farností vydává jako interní tiskovinu tiskárna při Římskokatolické farnosti v Liberci-Ruprechticích pro liberecké farnosti a ve spolupráci s nimi

Vrchlického 81, PSČ 460 14, Liberec XIV-Ruprechtice
tel. 485 120 004, e-mail: liberectofmzquicktcz

Církevní dohled nad obsahem vykonává:
emeritní arciděkan P. František Opletal

Redakční rada: Anna Burianová, br. Felix OFM, David Jech, Karel Korous
Obrázek libereckých farností a rejstříky jsou na adrese www.pravda.bloguje.cz
Kterékoliv číslo obstará Knihkupectví u sv. Antonína

Doporučená cena 5,- Kč

Číslo 12 (86) / Ročník 8
Datum vydání: 20. 11. 2010

Foto na titulní straně:
Podzim
na Staré poutní cestě
z Liberce do Hejnic
Zdeněk Glaser

Uzávěrka dalšího čísla: 3. 12. 2010

Své příspěvky a připomínky zasílejte redakci.

20. 11. 2010 / Číslo 12 / Ročník 8

OBRÁZEK

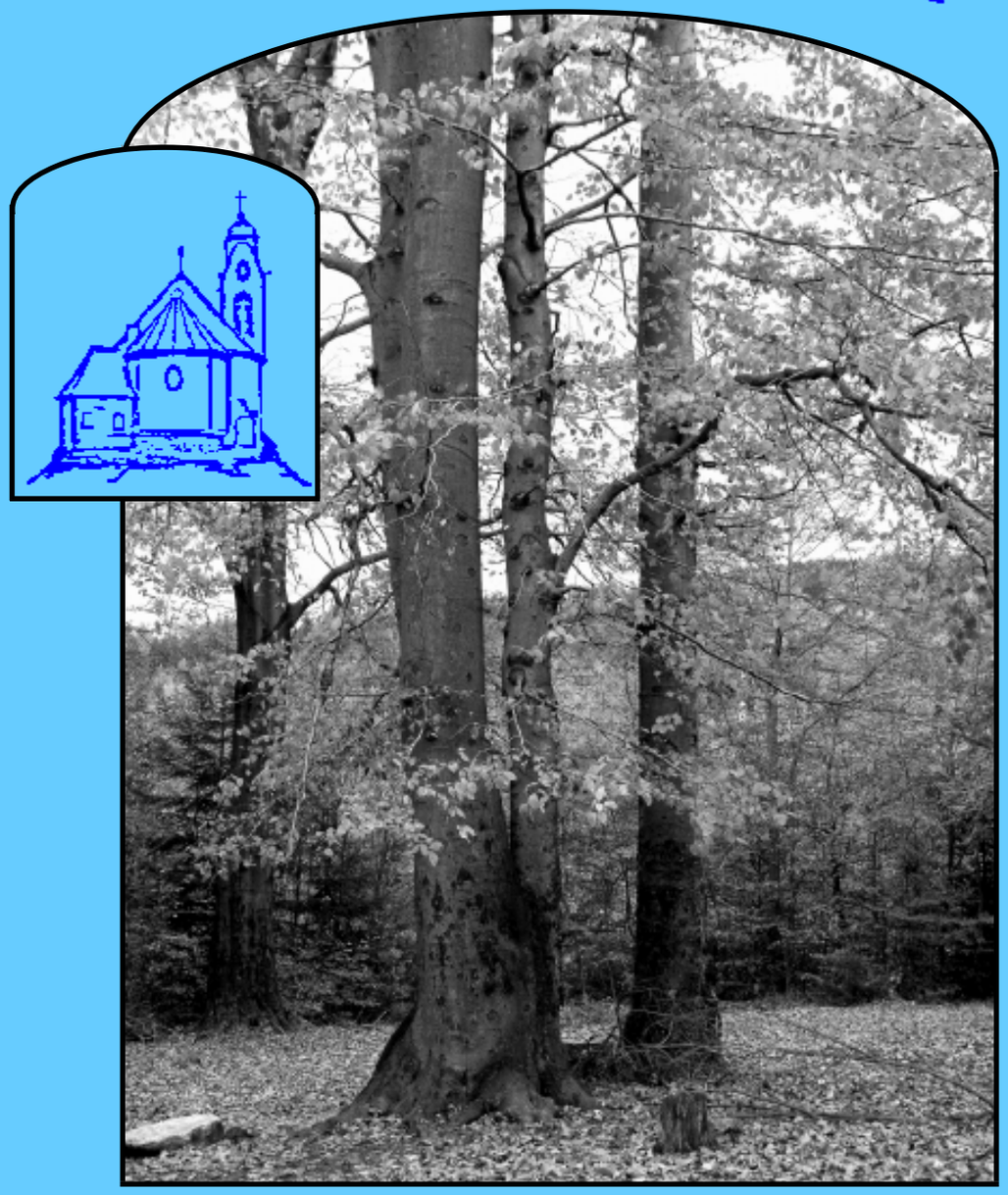

libereckých farností

V TOMTO ČÍSLE

ÚVODNÍK

Sobotní památka Panny Marie, P. František Opletal 3

PASTORACE

Advent – nejen předvánoční období, www.vira.cz 4
Tomáškův Katechismus katolické církve (6) 4
Benedikt XVI. jmenoval nové kardinály, www.radiovaticana.cz 6

RODINA A ŠKOLA

Změny manželského práva zavedené Benediktem XVI., ACEL 9/2010 7
Chcete už konečně slyšet nějakou radostnou zprávu? Redakce 8

DĚTI A MLÁDEŽ

SOUTĚŽ: Adventní básnička dětí, Anna Burianová 9
Katolické oddíly ICHTHYS informují, www.skauting.cz/ichthys 9
Adventní hádanky, www.vira.cz 10

FRANTIŠKÁNI A PŘÁTELÉ SVATÉHO FRANTIŠKA

Boží služebníci Bedřich Bachstein OFM a druhové, mučedníci 11
Z kroniky bratří františkánů 12

HISTORIE

Střední Evropa (8) – Záchrana Vídně a Jan III. Sobieski (7., poslední část), Ronald Lasecki / Prawica.net 12
Československo a Vatikán během 2. světové války – President Beneš, Svatý stolec a československá vláda v exilu (4), Msgre. prof. ThDr. Jaroslav V. Polc 13

ZPRÁVY JINDE NEDOSTUPNÉ

Co v médiích nebylo (29), Tomáš Beran 17

ZPRÁVY Z FARNOSTÍ

Slovo arciděkana, P. Radek Jurnečka, arciděkan 19
Zprávy z biskupství 19
Z Farností arciděkanství Liberec, P. Radek Jurnečka, arciděkan 20
Z Farnosti Ruprechtice, www.farnostruprechtice.cz 20
Z Farnosti děkanství Rochlice 20
Z Farnosti Vratislavice nad Nisou, Václav Vaněk 21
Nabídka duchovních cvičení na rok 2011 22
Dělníci na vinici – Liberečtí duchovní správci do roku 1945 (32), Petr Kozojed 23
Redakce doporučuje 25
Z kroniky našich farností 20. října až 20. listopadu 2010 28
Nedělní mše svaté a slavné bohoslužby ve farnostech 28

PŘÍLOHA

Ke změnám v církevním právu
– Motu proprio Omnium in mentem Benedikta XVI.
– Změněné předpisy Kodexů kanonického práva
– O odpadu od víry (apostasi)
Z letošních oslav České republiky 28. října 2010

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

Test pro děti, P. Pavel Ajchler
Test pro dospělé, P. Ing. Antonín Sedlák; br. Felix OFM
Znáš Písmo svaté? Křížovka. Ladislav Martinča
Liberecký úsměv, ilustrace Oldřich Krupička

kteří by do „toho“ chtěli jít s nimi. Našli si starou chatku, kterou si postupem času, díky úsilí všech pracovitých kluků, předělali na klubovnu. Ta byla u řeky, při které se vyskytovalo spousta bobrů a tak, jak jinak, si začali říkat „hoši od Bobří řeky“. O prázdninách se rozhodli, že si naplánují velikou výpravu k nějaké jiné řece. Když tam po dlouhé cestě celí utahaní dorazili, moc se tam hochům líbilo. Snažili se lovit bobříky, ale ne ty živé, nýbrž ty za skutky, např. bobřík odvahy, mlčení nebo chrabrosti. Často chodívali na túry po okolí, do lesa (nejen na dříví), ale hlavně dělali téměř každý večer táboráky kolem ohně. Domů se jim opravdu vůbec ale vůbec nechtělo, ovšem prázdniny skončili a škola ťukala na dveře, ale hoši od Bobří řeky se scházejí dále ...

4. Psalterium

Zpravodaj pro duchovní hudbu
Šéfredaktor: Jiří Kub
Výkonný redaktor: Jarmila Štogrová
Info a běžná cena: 30 cm, šestkrát ročně, předplatné 200 Kč pro nečleny buď Společnosti pro duchovní hudbu (SDH), nebo jednoty Musice sacra, nebo nepředplatitelé časopisu Varhaník – tito dostávají zdarma

ZPRAVODAJ PRO DUCHOVNÍ HUDBU

psalterium folia

ROČNÍK 4 ČÍSLO 2/2010

O varhanách, varhanících a staré Praze

Vydává Psalterium s. s r. o., jejímž jediným vlastníkem je SDH

ISSN: 1802-2774

Jaká díra na trhu? A co Varhaník? Na opuštěné roli naší duchovně-hudební publicistiky vyoral první brázdu Varhaník – o něm v minulém čísle Obrázku. Pojem duchovní hudby se však netýká zdaleka jenom varhanické praxe. Duchovní hudba navíc není jen liturgická hudba římskokatolické církve. Chrámoví hudebníci vzorně spolupracovali (navzájem se vykrádali a vzájemně za sebe zaskakovali) už v dobách, kdy se vůbec nevědělo, že něco jako ekumenická spolupráce někdy v budoucnu vznikne. Existuje hudební estetika, hudební historie a liturgika ne toliko aplikovaná. Existují gregoriánský chorál, sborové zpívání, o slovo se hlásí skladatelé a interpreti hudby současné. Všechny tyto oblasti potřebují diskusi. Psalterium tedy rozhodně nechce přinést konkurenci, nýbrž rozšíření nabídky. Předplatné v ČR je uvedeno výše.

A co zahraničí? Nadstandardní společná minulost nás spojuje zejména s chrámovými hudebníky na Slovensku. Problematika české a slovenské duchovní hudby si je blízká, existuje mnoho osobních kontaktů a přátelství.

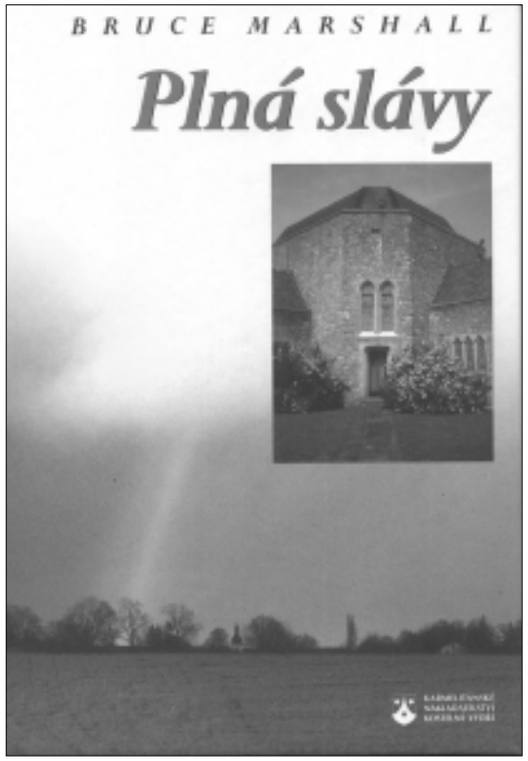

chom měli při každém listu obrácení čekat, kdy to přijde: kdy už začne knězův pád. Nic takového. Otec Smith v náročných životních situacích obstojí. (Horší je to už s některými jeho farníky.) Ale více o tom sama kniha – kniha, která v žádném případě není mravokárná, schematicky černobílá, i když svět a lidské jednání černobílé jsou, a suchopárná, nýbrž naopak velice čtivá, plná shovívavosti k lidem, plná moudrosti, radosti a opravdového, žitého křesťanství. Je proto plná i humoru.

2. Matky svatých

Wendy Leifeld

Info a běžná cena: Brož., 199 str., 197 Kč

Vydala Matice cyrilometodějská

Rok vydání: 2010

ISBN: 978-80-7266-337-8, karm.: MCM0505

V dějinách lidstva najdeme mnoho matek, jejichž děti se staly opravdu vznešenými syny a dcerami Božími. Tyto matky totiž v přímé návaznosti na katechizaci začaly s utvářením charakteru svých dětí včas. Věnovaly čas a energii boji proti pýše a egoismu svých dětí, za jejich lásku k Bohu, za to, aby jejich děti nebyly zkaženy svými vrstevníky, ale naopak, aby byli příkladem.

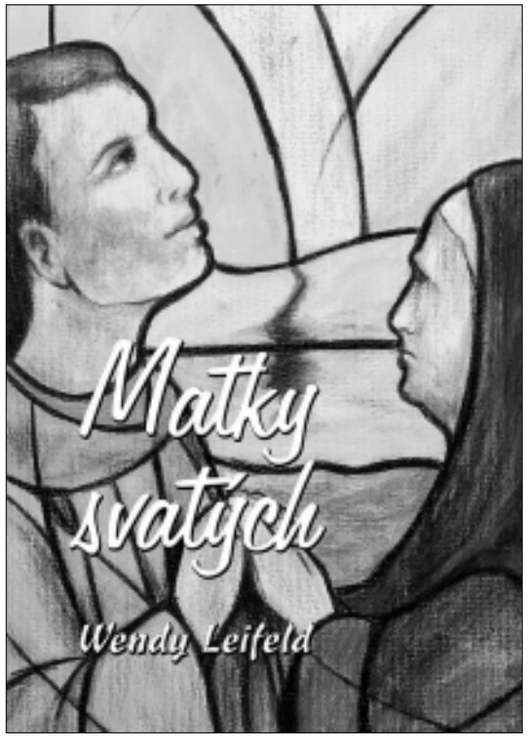

V této knize najdeme mj. životopisy matek světců a blahoslavených jako byli P. Maxmilián M. Kolbe OFMConv., P. Jan M. Vianney, Terezie od Dítěte Ježíše, Augustin, Bernard z Clairvaux, P. Jan Bosco, Marie Gorettiová aj.

3. Hoši od Bobří řeky

Jaroslav Foglar

Ilustroval Marko Čermák (vydání s ilustracemi Zdeňka Buriana, kterému komunisti stejně jako Foglarovi věnovali tíživou „pozornost“, na trhu není; Čermáka si později našel sám Foglar)

Info a běžná cena: Váz., asi 198 str., 20 cm ×13 cm, 189 Kč

Vydala Olympia, sebrané spisy Jaroslava Foglara, sv. 1

Rok vydání: 2005 (17. vydání)

ISBN: 80-7033-925-X

„Snad nejraději se prali Vilík a Jirka. Jednoho dne potkali jakéhosi velkého kluka jménem Rikitan, který těm rváčům a nezbedníkům z ulice nabídl, zda by nechtěli zažít opravdové dobrodružství. To bylo opravdu něco jiného než nějaké rvačky! Kluci sice ze začátku o ničem takovém nechtěli ani slyšet, ale když jim Rikitan pověděl o svých záměrech a plánech více, hned změnili názor. Hned den na to už se sháněli po klucích,

Sobotní památka Panny Marie

Česká biskupská konference vydala v roce 2002 Sbírku mešních textů o Panně Marii. Tam na str. 20 píši: „Obyčej zasvětit sobotu Panně Marii má svůj počátek v klášterech karolínské doby na sklonu osmého století a brzy se ujal v krajích celé Evropy. Při liturgické reformě byl zvyk slavení památky mariánské soboty pojat do římské ho misálu.

Památku slaví mnohá církevní společenství jako přípravu na den Páně. Když se chystají oslavit týdenní památku vzkříšení Páně, s úctou obracejí svůj zrak k blahoslavené Panně Marii. A tato „starobylá a takřka nenápadná památka“ vždy připomíná, že Panna Maria je v životě církve stále přítomná.

Tolik v uvedené knize. A má být přítomná v životech každého z nás. Pan dr. Miklík napsal hezkou knihu Život Panny Marie. Z ni se dají vybrat pro nás mnohá poučeni. Ale všimněme si jen jednoho. Dalo by se to nadepsat: Všední život Panny Marie.

Jak ale vypadal její všední život? Je v něčem jistě skryta perla její svatosti. Jak vypadal?

Když se rozednilo, vystupovala po schodech na plochou střechu domku, aby tam za ranního ticha vykonala svou ranní modlitbu. S rukama rozpřaženýma, obrácena tváří k Jerusalému, kde byl tehdy chrám jediného pravého Boha, dnes bychom řekli ke svatostánku, se k němu modlila, jak bylo mezi tehdy vyvolenými zvykem. Jistě mnoho dalších tehdy Bohem vyvolených lidí dělalo totéž, ale dobře říká staré římské přísloví: „Když dělají dva totéž, není to totéž.“ Panna Maria se zřejmě modlila jinak, než všichni ostatní tehdy i dnes. Její modlitba byla neporovnatelně lepší. Byl to projev čisté víry, pevné naděje i účinné lásky k Bohu, že ,ji v tom nikdo nedokázal napodobit. A to platilo o všech ostatních povinnostech jejího každodenního života.

Ve všem, co konala pro Ježíše, Boha i jejího syna, co konala pro sv. Josefa, byla bez nedostatku, a tedy jiná a lepší než kdokoliv z lidi. A přitom byly její povinnosti tak stereotypní, fádní, stále stejné, jak to u lidí bývá. Přinést vodu ze studny za městečkem, napéci chléb (každý den, aby se do příštího dne nezkazil), namlet mouku na další den, pouklízet, pozašívat (snad ve volné chvíli vyšívala?), prostě starat se pečlivě o domácnost a její dva spoluobyvatele – pořád totéž, stále něco a nic se na tom v podstatě neměnilo.

Jak vidíme – vůbec nic zvláštního. Kolik žen v celé té zemi to dělalo také. A přece Panna Maria, Boží Matka je jenom jedna.

Čemu nás tedy učí její život?

Ne tomu, abychom se jen obdivovali jejím mimořádným milostem, ani ne tomu, abychom k ní měli jakousi citovou u sentimentální zbožnost, a už vůbec ne tomu, že dnes jsme dál a snad i ohrnovali nos – ale abychom se ji snažili následovat. Především v tom v čem se následovat bez diskuse má a dá: A v čem tedy?

Abychom své každodenní povinnosti – k Bohu, k rodině, k celému svému příbuzenstvu (vzpomeňme, jak „spěchala do hor“ ke sv. Alžbětě), ke svému národu, a to doma, příp. v zaměstnání, tedy kdekoliv jsme a být máme – plnili vždy s radostnou věrností k těm jimž sloužíme, krátce řečeno – s láskou; abychom se snažili dělat všechno dobře, dokonale; abychom všemu vtiskovali punc pravé, ne jen domnělé služby Bohu i lidem.

To je odkaz Panny Marie nám všem. Už první křesťané měli tutéž zásadu: „Age, quod agis = Co děláš – dokonalé věci – dělej dokonale.“ Takové může být to naše následování Panny Marie. Na jedné straně obyčejné a běžné, ale na druhé straně neobyčejné a vzácné –neobyčejné náročné a těžké. Ale vždy – její následování nejdokonalejší.

V tom smyslu ať se za nás ona i přimlouvá, abychom ji chtěli takto následovat v životě, po celý svůj další život, amen.

P. František Opletal

ADVENT – NEJEN PŘEDVÁNOČNÍ OBDOBÍ

Doba přípravy na Vánoce

se nazývá „ADVENT“. Toto označení pochází z latinského slova „adventus“, což znamená příchod. Myslí se zde na příchod Vykupitele Ježíše Krista. Každoročním promýšlením adventu a slavením adventní liturgie církev zpřítomňuje očekávání starozákonních proroků, kteří připravovali lidi na příchod Mesiáše. Tím, že si věřící připomínají přípravy to, co předcházelo prvnímu příchodu Vykupitele, připravují se i na jeho druhý příchod.

Křesťané slavili advent již od starých dob. Advent je také začátkem nového církevního roku.

Datum adventních nedělí

Adventní doba začíná čtvrtou nedělí před slavností Narození Páně 25. 12. Datum první adventní neděle je pohyblivé. Je to proto, že poslední adventní neděle – čtvrtá – připadá vždy na neděli před 25. prosincem. A protože 25. prosinec je každý rok v jiném dni v týdnu, tak i 1. adventní neděle má každý rok jiné datum. Advent vždy trvá do půlnoci dne 24. 12. („Štědrý večer“ je vigilie – předvečer hlavního vánočního svátku). Někdy se proto stává, že poslední adventní neděle může připadnout i na Štědrý den. V takovém roce trvá advent vlastně jen tři týdny, i když má čtyři adventní neděle.

Adventní věnec

Věnec je od nepaměti symbolem vítězství a královské důstojnosti. I Bible mluví o věnci jako o projevu úcty, radosti a vítězství. Adventní věnec je holdem tomu, kdo je očekáván, a kdo zároveň již přichází jako vítěz, jako král a osvoboditel: Ježíš Kristus. Rozlévající se světlo z hořících svící vyjadřuje přicházejícího Krista, který rozptyluje temnotu a strach, neboť on je „Světlo světa“ (Jan 8, 12). Každému, kdo věrně a s láskou vyhlíží příchod Páně, bude předán věnec spravedlnosti, vítězný věnec života.

„Buď věrný až do smrti a dám ti za odměnu život“ (Zj 2, 10).

Adventní písně – roráty

Obsah adventní doby výstižně vyjadřují staré adventní písně – roráty, sestavené podle biblických textů, převážně prorockých. (název pochází z nejznámější latinské adventní písně z 16. stol ve Francii: „Rorate coeli de super ...“ – „Rosu nám dejte nebesa, dejte nám Spasitele ...). Připomínají očekávání spásy, vyvedení ze zajetí a uvedení do Boží blízkosti. Přinášejí ujištění o Boží věrnosti v příslibu spásy. Tyto staré písně nás spojují s vírou našich předků. Byla to víra hluboká, poučená Božím slovem. Nápěvy i slova písní překlenují celé generace. Dávají nám zapojit se do církve, která je rozprostřena přes celá století.

Význam adventu – advent v nás

Adventní doba má svůj duchovní obsah. Tato příprava na Vánoce nás vyzývá ke každodennímu setkávání se s Kristem a připravuje nás na jeho slavný druhý příchod. V biblické knize Zjevení svatého Jana říká Ježíš: „Hle, stojím u dveří a klepu. Kdo uslyší můj hlas a otevře dveře, k tomu vejdu a budu jíst u něho a on u mě“ (Zj 3, 20). Prožít plodně adventní dobu znamená nově se setkávat s Bohem, který nabízí naplněný život a cestu dál. Přijmout výzvu adventu znamená vycházet mu v ústrety, obracet se k němu, pozvedat k němu své oči, smířit se s ním a s těmi, kdo jsou kolem nás a odhazovat všemožnou zbytečnou přítěž, která nám znemožňuje jít po jeho cestách ...

www.vira.cz

KATECHISMUS KATOLICKÉ CÍRKVE

9. ANDĚLÉ

28. Jak se k nám chovají svatí andělé?

Svatí andělé se k nám chovají přátelsky: Ochraňují nás na duši i na těle, povzbuzují nás k dobrému a prosí za nás u Boha.

29. Jak se k nám chovají duchové zlí?

Duchové zlí se k nám chovají nepřátelsky: Pokoušejí nás k hříchu a hledí nám uškodit na zdraví a na majetku.

Kdo jsou andělé? – Andělé jsou pouzí duchové, kteří mají, jako Bůh a jako lidé, zobecňující rozum a svobodnou vůli, ale těla, stejně jako Bůh, nemají. Když Bůh stvořil anděly, byli zprvu svatí a přirozeně blažení.

ní spásy, pomoc v nebezpečenství, záruka pokoje a věčné smlouvy.“ Ochranu před peklem nezaručovalo pouhé nošení škapulíře, ale zejména modlitby a ctnostný život. Škapulíř jako symbol ctnosti a modliteb svým nositelům za života zajišťoval zvláštní ochranu Panny Marie, Matky Boží, po smrti pak ochraňoval před peklem a vysvobozoval z očistce. Postupem doby se díky dalším příslibům Panny Marie vázala ke „škapulířové zbožnosti“ nová privilegia, a proto i mnoho laiků toužilo být duchovně spojeno s řádem karmelitánů právě prostřednictvím škapulíře. V roce 1613 tedy papež Pavel V. povolil zřizování laických bratrstev.

9) Dnes tento svátek slavíme jako slavnost Panny Marie, počaté bez poskvrny dědičného hříchu.

10) Pod tímto řeholním jménem se skrývá Jan Karel Jáchym hrabě Slavata z Chlumu a Košumberka. Zemřel 21. července 1712 v Římě jako poslední mužský člen svého rodu, když předtím odmítl papežský dispens, aby se mohl oženit a zachránit existenci rodu. Odmítnutí hodně vypovídá o osobnosti tohoto jistě zajímavého muže: *„I když Slavatové vymřou, svět nezahyne.“*

Petr Kozojed
Foto
- Dlouhý černý řeholní škapulíř

KARMELITÁNSKÉ KNIHKUPECTVÍ U SV. ANTONÍNA
Kostelní 9/7
460 59 LIBEREC
tel./fax: 485 104 064
e-mail: liberec@kna.cz
www.ikarmel.cz

PODJEŠTĚDSKÉ KNIHKUPECTVÍ
Moskevská 28
460 01 Liberec 1
tel. 737 950 415 737 950 515
E-mail: podjestedske@olbert.cz
www.podjestedske.cz

Z vyšlých knih redakce doporučuje:

1. Plná slávy

Bruce Marshall
Info a běžná cena: Váz., 163 str., 169 Kč
Vydalo Karmelitánské nakladatelství
Rok vydání: 2003
Objednací číslo: 10870

Redakce se přiznává k závažnému opomenutí. Když začal Obrázek libereckých farností v roce 2003 vycházet, hned jsme chtěli doporučit tuto klasiku, kterou by měl znát každý katolík. Kniha ale na trhu nebyla. A naše opomenutí spočívá v tom, že když za několik týdnů potom vyšla, už jsme si toho nevšimli. Ale co člověk pokazil, Bůh napravuje: tehdy vyšlá katolická literární celebrita je ještě na trhu! A všimli jsme si toho až dnes. Anglický spisovatel Bruce Marshall se odvažuje v názvu této knihy tvrdit, že církev je plná slávy. Je to sice v plném souladu s katolickou věroukou, ale kdo dnes čistě věří? Čistotu víry mnozí nahrazují její „pevností“, což je ale v takovém případě spíše zarputilost hodná islámu. Církev je svatá a tedy plná slávy přes hříšnost a nedokonalost lidí, kteří se k ní hlásí.

Kniha historicky zachycuje období, které nemá zrovna mnoho důvodů k optimismu – dobu od r. 1908, první světovou válku a začátek druhé. Ničím ovšem nepřipomíná šablonovité válečné filmy, na něž ještě v nedávné minulosti houfně chodily celé školy, a nové filmy, na které dnes chodí davy ještě větší, pokud je nekonsumují v televisi.

Prostřednictvím hlavní postavy – poctivého a charakterního kněze Edmunda Smitha – nahlédáme do jeho skotské farnosti, seznamujeme se s jeho radostmi, bolestmi i ovečkami. V jeho kůži okusíme, jaké to bylo, když se ve Skotsku poprvé objevil biograf, pochopíme, že zdánlivě spořádaný a úspěšný podnikatel může být na Božích vahách shledán lehčím než lehká žena, že Pána nebe a země lze oslavovat třebas i upraveným a vkusným oblečením.

Vyprávění má svůj nezaměnitelný humor a úsměv, ale současně i metafysickou hloubku, takže neulpívá na popisu /registraci toho, co se děje, ale je skutečnou sondou do světa a dějin, které jsou tvořeny stále stejnými lidmi. „Plná slávy“ není moderní psychologický román, jakým se v Obrázku cílevědomě vyhýbáme právě pro jejich banalitu, není to román, v němž by-

majitele panství, hraběnka Johanna Emerenciana Ludmila z Gallasu. Již v roce 1679 nechala ve farním kostele sv. Antonína zřídit nový boční oltář k poctě blahoslavené Panny Marie, již s jasným vztahem k uvažovanému bratrstvu. Oltářní obraz proto zpodobňoval svatého Šimona Stocka, jak od Panny Marie, „Naší Milé Paní", přebírá zázračný škapulíř. Hraběnka nechala zhotovit také korouhev bratrstva z modrého květovaného damašku, kostelu věnovala skvostně zhotovené liturgické náčiní. První členové nového bratrstva byli slavnostně přijati o svátku Početí Panny Marie[9], 8. prosince 1679. 7. května 1680 si bratři a sestry zvolili vedení bratrstva, v čele stanul liberecký farář Franz Luzerna. Samotnou existenci bratrstva pak potvrdily i duchovní autority, generální převor italské kongregace bosých karmelitánů Karel Felix od svaté Terezie[10] a pražský arcibiskup Jan Bedřich z Valdštejna. Bratrstvo se stalo na dlouhá léta jedním ze symbolů libereckého katolicismu, jeho dějiny by si určitě zasloužily podrobnější zpracování. Bohužel toto téma přesahuje rámec našeho seriálu, a proto musím celou kapitolu přenechat ke zpracování povolanějším.

Ještě jednu drobnou vzpomínku chci věnovat působení faráře Luzerny v Liberci, neboť skvělým způsobem ilustruje smyslové a visuální zaměření barokního katolicismu. Při slavení liturgie o slavnosti Nanebevstoupení Páně byla k dokreslení účinku na závěr mše socha Krista vytažena otvorem v klenbě na půdu kostela, a Kristus tak i v prostoru libereckého chrámu aspoň symbolicky odešel ke svému Otci. Možná se nad tím někteří lidé z dnešní cynické doby pousmějí, já naopak událost považuji za krásný důkaz opravdovosti víry našich předků.

Franz Luzerna von Lichtenthal opustil libereckou farnost 6. dubna 1683, povýšil na místo frýdlantského děkana a okrskového vikáře. Již 31. prosince 1684 ovšem zemřel, a tak skončil život mimořádně zajímavého a obětavého kněze, který se musel během svého působení v Liberci vypořádat s jednou z největších katastrof v dějinách města.

V příštím pokračování se posuneme v posloupnosti libereckých „dělníků na vinici" ke konci 17. století, kdy o duše místních farníků pečovali Adam Loehl a Matthäus Joseph Schmidt.

---

1) Velkým problémem nebyla jen morová epidemie, ale také z mnoha příčin propuklé poddanské nepokoje. Třebaže hlavní střety mezi poddanými a vrchností proběhly na Frýdlantsku, třenice se nevyhnuly ani Liberecku.

2) Tato morová epidemie se pochopitelně netýkala pouze severních Čech, až na výjimky zasáhla všechny oblasti Českého království. Jen v Praze mor během jednoho roku zahubil na 32 000 lidí. Stačí se podívat do kteréhokoli pramene demografického charakteru a okamžitě je patrné, jak obrovský zlom představovala tato morová epidemie v přirozeném přírůstku obyvatel.

3) Někteří autoři soudí, v této souvislosti pravda poněkud cynicky, že to byla právě morová epidemie a její důsledky, které způsobily vlastní dovršení rekatolizace na Liberecku.

4) Jak obdivuhodnými jsou všichni dnes dávno zapomenutí „dělníci na vinici", kteří se při plnění svých kněžských povinností nerozpakovali navštěvovat a posilovat chudé a trpící, třebaže jim při tom často hrozilo velké nebezpečí. Nedokonalá lidská paměť, kterou se snažím oživovat mimo jiné i tímto seriálem, naštěstí z hlediska věčnosti není měřítkem.

5) Luzerna velmi dbal na řádné zachovávání této svátosti, již v roce 1678 dokonce hraběti Franzi Gallasovi dedikoval spis „Důkladné pojednání o svaté zpovědi".

6) Oběti moru byly často pohřbívány v místech, kde byly nalezeny. Hromadné hroby se tak vyskytovaly nejen na farním hřbitově, ale třeba i na příměstských polích.

7) Největší zásluhy o zřízení tohoto hřbitova je třeba přiznat tehdejšímu libereckému purkmistru Hansi Hoffmannovi.

8) Škapulířové bratrstvo (latinsky confraternitas s. Scapularis sub titulo B. Virginis Mariae de monte Carmelo) bylo velice rozšířeným typem kolektivního vyjádření barokní zbožnosti. Škapulíř je pruh látky s otvorem pro hlavu, splývající vpředu a vzadu, který řeholníci nosí přes řeholní šat. Laici jej nosili pod světským šatem a sahal jim ke kolenům, zatímco u řeholních bratří dosahoval až ke kotníkům. Původ bratrstev sahá až do 13. století, kdy jako generální převor karmelitánů působil svatý Šimon Stock. Tomu se v roce 1251 zjevila Panna Maria a jako zvláštní výsadu mu předala škapulíř se slovy: *„Přijmi, nejdražší synu, škapulíř svého řádu jako znamení mého bratrstva, výsadu pro tebe a všechny karmelitány. Kdo v něm zemře, nepozná pekelného ohně. Hle, znamení spásy, ochrana v nebezpečí a smlouva míru a věčného svazku."*

Bůh je stvořil ke své cti a slávě, k získání nadpřirozené blaženosti a k naší ochraně. Byli svatí, to znamená: Byli obdařeni milostí posvěcující. Měli si ji zachovat a tak si zasloužit nebe. Byli přirozeně blaženi, to znamená: Nic jim nechybělo a byli víc než spokojeni. Všichni andělé však nezůstali svatí a blažení. Někteří z nich se dopustili těžkého hříchu tím, že zpyšněli. Tak ztratili milost posvěcující a Bůh je zavrhl do pekla. Říkáme jim (pro rozlišení od dobrých andělů) zlí duchové. Vůdce padlých andělů se jmenuje Lucifer. Velmi mnozí andělé zůstali však svatí. Bůh je za to odměnil věčnou blažeností v nebi.

Svatých andělů je nesčíslně mnoho. Mluvíme o devíti sborech neboli kůrech andělů. Jsou to: Andělé, Archandělé, Síly, Mocnosti, Panstva, Knížectva, Trůnové, Cherubíni a Serafíni (Ef 1, 21; Kol 1, 16).

Z archandělů se uvádějí jménem: Rafael, Gabriel a Michael, jakožto „kníže vojska nebeského" a vítězný bojovník proti zlým duchům (Zj 12, 7nn.). – Co víš o zjevení andělů z Biblických dějin? Jak se andělé vyobrazují?

Andělé strážní. – Slovo „anděl" znamená posel. Bůh posílá anděly, aby nám pomáhali k spáse. „Vždyť svým andělům vydal o tobě příkaz, aby tě střežili na všech tvých cestách" (Žalm 91 [90], 11). Anděla strážného dal Bůh každému člověku. To si vděčně připomínáme ve svátek Andělů strážných 2. října. Denně jej vzývej modlitbou a poslouchej jeho hlasu. Napomenutí anděla strážného říkáme „osvícení (rozumu) a vnuknutí (vůle)". Budeš-li dbát vedení svého anděla strážného, poznáš jeho ochranu na duši i na těle. Měj k němu úctu pro jeho blízkost. Chraň se dělat něco hříšného v jeho přítomnosti, neboť je stále a všude s tebou.

Zlí duchové. Jsou to nepřátelé Boží a také nepřátelé naši. Svatý apoštol Petr nás varuje: „Buďte střízliví a bděte, protože váš protivník ďábel jako řvoucí lev obchází a hledá, koho by mohl zhltnout. Postavte se proti němu silní vírou" (1 Petr 5, 8n.). Zlý duch se snaží nám uškodit především na duši, a to ponoukáním špatných myšlenek a žádostí. Jobovi z dopuštění Božího zničil všechen majetek, způsobil smrt jeho děti a jej samého ranil nemocí. V někom se zlý duch i usídlil. Takový člověk je posedlý zlým duchem. V evangeliu čteme, jak Pán Ježíš vymítal z některých lidí zlé duchy.

Denně pros svého anděla strážného o jeho přímluvu u Boha a jeho ochranu. Hled. aby ses mu co nejvíce podobal: Měj srdce vždy zbožné, čisté, k ostatním lidem buď vždy vlídný a všem pomáhej k dobrému. Nikdy se nepodobej duchům zlým, že bys žil ve hříchu, jiným dával špatný příklad nebo jiné dokonce přímo sváděl ke hříchu Bud jiným vždy jakoby viditelným andělem strážným!

10. JSEM ČLOVĚK, OBRAZ BOŽÍ

30. Co má zde na zemi každý člověk?

Člověk má tělo a duši.

31. Čím se duše lidská podobá Bohu?

Duše lidská se podobá Bohu tím, že má zobecňující rozum a svobodnou vůli a proto je nesmrtelná.

32. Co řekl Pán Ježíš o nesmrtelnosti lidské duše?

O nesmrtelnosti lidské duše řekl Pán Ježíš: „Nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo – duši zabít nemohou" (Mt 10, 28).

První lidé. – Z Písma svatého víme, že první lidé byli dva, že je stvořil Bůh, že se jmenovali Adam a Eva a že bydleli v ráji.

Člověk není nikdy uspokojen, když ukojí jen své tělo, člověk touží ještě po něčem vyšším. Pro vyšší věci jsem stvořen, zní v nitru každého přemýšlejícího člověka, neboť má něco, co je mnohem víc než pouhá oživená hmota, má nesmrtelnou duši. Duši věřícího nemohou plně uspokojit ani přírodní a společenské vědy, ani technika nebo umění, ani technologický pokrok, ani cokoli jiného podobného. Tu může plně uspokojit jen Bůh. Děkuj Bohu za to, že tě učinil k svému obra-

zu člověkem s nesmrtelnou duší, s přemýšlejícím rozumem a svobodnou vůli a že ti dal milost posvěcující, kterou se jemu podobáš nejvíce. Tuto svou nejkrásnější podobu a Bohem, milost posvěcující, si vždy zachovej!

Foto
Tobiáš a jeho průvodce
a ochránce-Rafael archanděl
- Hendrick Goudt (asi 1583 Utrecht – † 18. 12. 1648 tamtéž), malíř tzv. Holandského zlatého věku, podle raně barokního Adama Elsheimera (pokřtěn 18. 3. 1578 Frankfurt nad Mohanem – † 11. 12. 1610 Řím), rytina s leptem na žebrovaném papíře, 254 mm × 271 mm, 1613*
Christie's, realizováno za 3 000 liber

Benedikt XVI. jmenoval nové kardinály

Vatikán. Benedikt XVI. v závěru generální audience 20. 10. 2010 oznámil na 20. listopad konání konsistoře, při níž jmenuje 24 nových členů kardinálského sboru.

Sbor kardinálů-voličů se rozroste o 20 jmen:

1. Msgre. **Angelo Amato**, SDB, prefekt Kongregace pro svatořečení;
2. S.B. **Antonios Naguib**, koptský patriarcha z Alexandrie (Egypt);
3. Msgre. **Robert Sarah**, předseda Papežské rady „Cor Unum";
4. Msgre. **Francesco Monterisi**, arcikněz papežské basiliky Svatého Pavla za hradbami;
5. Msgre. **Fortunato Baldelli**, vrchní penitenciář;
6. Msgre. **Raymond Leo Burke**, prefekt Apoštolské signatury (toto jmenování jsme očekávali již v r. 2006 – viz podrobný životopis v roč. 4, č. 2, 16. 9. 2006, s. 14nn. a roč. 6, č. 8, 16. 7. 2008, s. 26);
7. Msgre. **Kurt Koch**, předseda Papežské rady pro jednotu křesťanů;
8. Msgre. **Paolo Sardi**, vicekomoří Svaté církve římské, protektor řádu Maltézských rytířů;
9. Msgre. **Mauro Piacenza**, prefekt Kongregace pro klérus;
10. Msgre. **Velasio De Paolis**, C.S., před-

Rybova mše

V neděli 26. 12. v 17.00 h v kapli Vzkříšení se bude konat Česká mše vánoční Jakuba Jana Ryby v podání vokálního sdružení REGNIS.

Václav Vaněk

Dělníci na vinici

Liberečtí duchovní správci do roku 1945 (32)

Závěr působení faráře Franze Luzerny von Lichtenthal v Liberci, průběh rozsáhlé morové epidemie v širším regionu severních Čech a její důsledky pro pastorační práci, to jsou témata, která nás budou provázet tímto pokračováním seriálu Dělníci na vinici.

Z jaké příčiny propukla v Českém království morová epidemie právě na přelomu let 1679 až 1680, to se dnes již zcela určitě nepodaří zjistit. Mor byl v dobách středověku a raného novověku velikým strašákem s nedozírnými následky pro obyvatelstvo kteréhokoli postiženého místa, jeho výskyt však nebyl vzácný nebo ojedinělý. S nadsázkou řečeno, soudobé obyvatele nepřekvapoval fakt existence moru jako takového, ale jeho územní rozšíření a intensita. Když se tedy v roce 1679 objevili první nemocní s charakteristickými příznaky morové nákazy v severních Čechách, nikdo ještě netušil, že České království stojí na prahu katastrofy[1], jakou nezažilo od skončení třicetileté války. Patrně prvním nakaženým v samotném Liberci byl v dubnu roku 1680 Melchior Tugemann, v epidemii se však infekce proměnila až za suchých a horkých dní léta 1680. A jako sucho a horko pomáhalo šíření moru, tak také mráz na sklonku roku 1680 přispěl nejprve k zeslabení a nakonec k úplnému vymizení této zhoubné choroby. Mezi 10. srpnem a 31. prosincem 1680 zemřelo jen v Liberci 308 lidí, což představovalo téměř pětinu všech obyvatel města, v blízkých vesnicích pak dalších 144 osob.[2] To všechno jsou holá historická fakta, která se dají vyčíst z historických kompendií, vlastivědných prací i některých archivních dokumentů. Sama tato fakta však ještě nevypovídají o skutečném životě v Liberci za vrcholící epidemie, o všední realitě strachem sevřeného městečka a v neposlední řadě také o aktivitě místního faráře při snaze zachránit alespoň duše[3], když již nebylo možno pomýšlet na záchranu životů.

Lidé, jako vždy v případě tragédií takového rozsahu, propadali panice a přestávali uvažovat racionálně. Podle některých lidových pověstí mnozí strachem ochromení Liberečané uprchli z města do volné krajiny nedaleko Rudolfova, kde si, jak doufali daleko od ohniska nákazy, postavili dřevěné chaty, dále provisorní zvoničku a oltář. Každého rána a večera pak zvonek svolával utečence k modlitbám. Mor pochopitelně nebyl spoután hranicemi města a brzy si našel cestu i do zdánlivého bezpečí této primitivní venkovské karantény.

Farář Luzerna doprovázel při cestě na věčnost nejen duše umírajících, ale podobnou službu musel prokázat také jejich ostatkům. Zatímco v prvním případě s horlivou nebojácností[4] navštěvoval nemocné v příbytcích i obyčejných stodolách či kůlnách a opatřoval je svátostí smíření[5], v případě druhém s požehnáním asistoval jejich ukládání do posvěcené půdy. Hřbitov okolo farního chrámu Svatého Antonína Velikého byl jedinou nekropolí ve městě, kde nalézali poslední odpočinek nejen samotní měšťané, ale z větší části také obyvatelé přifařených vesnic. Při tak vysoké úmrtnosti však městskou zástavbou sevřený prostor brzy nepostačoval[6], bylo nutno uvažovat o zřízení nového pohřebiště.[7] Potřebné místo se našlo vedle pozemků Johanna Christopha Zimmermanna, zhruba v místech dnešního Křížového kostela. Již v září 1680 hřbitov, který byl budován od počátku jako provisorní, farář Luzerna posvětil. Teprve několik let po opadnutí morové epidemie mohli kostelní otcové a představitelé města v klidu přistoupit k založení řádného hřbitova. Z praktických důvodů vybrali vysoko položený, suchý pozemek, který bylo možno dále rozšiřovat a který byl dostatečně velký pro plánovanou stavbu kostela. Zřízení tohoto hřbitova, výstavba chrámu, stejně jako další úpravy pohřebiště se však již dály za Luzernových nástupců, a proto se k nim podrobněji vrátíme později.

Je možné říci, že morová epidemie měla obrovský vliv prakticky na všechny sféry života ve městě. Nejmarkantněji je však přestálý strach a zároveň velká vděčnost za uchránění od větší pohromy pozorovatelný v oblasti duchovní. Již dříve se rozvíjející barokní katolicismus byl ještě posílen a prohlouben, vrchol svého druhu pak znamenalo založení **škapulířového bratrstva blahoslavené Panny Marie z hory Karmel**.[8] Hlavní iniciátorkou jeho vzniku byla zbožná choť

FATYM Vranov nad Dyjí a FATYM Přímětice
srdečně zvou na faru do Prosiměřic

NA DUCHOVNÍ OBNOVU EXERCIČNÍHO TYPU:

PROSIMĚŘICE 2011

Motto:

Kdo svou víru obnovuje,
život k Bohu nasměruje.

20. 1. – 23. 1.	pro soluňáky – vede P. Marek Dunda *Téma: C + M 2013*
27. 1. – 30. 1.	pro muže – vede jáhen Ladislav Kinc *Téma: Vezmi a čti (muži v Bibli)*
3. 2. – 6. 2.	pro děvčata ze SČS – vede P. Marek Dunda *Téma: Vznešený cíl*
10. 2. – 13. 2.	pro kluky ze SČS a svobodné muže – vede P. Milan Plíšek *Téma: Hovory o víře 2*
3. 3. – 6. 3.	pro ženy – vede P. Milan Plíšek *Téma: Hovory o víře 2*
10. 3. – 13. 3.	pro marianky – vede P. Marek Dunda *Téma: Nezapomeň na Cyrila*
17. 3. – 20. 3.	pro ženy – vede jáhen Ladislav Kinc *Téma: Vezmi a čti (ženy v Bibli)*
24. 3. – 27. 3.	pro maminky marianek a soluňáků – vede P. Marek Dunda *Téma: Radost a pokoj*

Začíná se vždy ve čtvrtek v 18⁰⁰, zakončení v neděli ve 14⁰⁰.

S sebou: spaci pytel nebo deku, Bibli, poznámkový blok a potraviny do společné kuchyně.
Cena: 250 Kč (vzhledem k reálným nákladům budeme vděční i za případné dary navíc). Pokud na některý z turnusů nebude 10 dní před začátkem přihlášeno alespoň 10 účastníků, bude turnus zrušen.
Přihlášky na faře ve Vranově n/D, Náměstí 20, e-mail marek@fatym.com, telefon 515 296 384.

V programu představení s názvem „Co se té noci stalo?“ vystoupí loutnista Jindřich Macek. Pořádá Úřad městského obvodu Vratislavice. Vstupné dobrovolné.

seda Prefektury pro ekonomické záležitosti Svatého stolce;

11. Msgre. **Gianfranco Ravasi**, předseda Papežské rady pro kulturu;

12. Msgre. **Medardo Joseph Mazombwe**, emeritní arcibiskup Lusaky (Zambie);

13. Msgre. **Raúl Eduardo Vela Chiriboga**, emeritní arcibiskup Quita (Ekvádor);

14. Msgre. **Laurent Monsengwo Pasinya**, arcibiskup Kinshasy (Demokratická republika Kongo);

15. Msgre. **Paolo Romeo**, arcibiskup Palerma (Itálie);

16. Msgre. **Donald William Wuerl**, arcibiskup Washingtonu (USA);

17. Msgre. **Raymundo Damasceno Assis**, arcibiskup Aparecidy (Brazílie);

18. Msgre. **Kazimierz Nycz**, arcibiskup Varšavy (Polsko);

19. Msgre. **Albert Malcolm Ranjith Patabendige Don**, arcibiskup Colomba (Sri Lanka);

20. Msgre. **Reinhard Marx**, arcibiskup Mnichova a Freisingu (Německo).

Za zásluhy ve službě Církvi se Benedikt XVI. rozhodl povýšit do hodnosti kardinála také čtyři kněze a církevní představitele, kteří už dosáhli 80 let a tudíž nemají právo volby papeže. Jsou jimi:

1. Msgre. **José Manuel Estepa Llaurens**, emeritní arcibiskup vojenského ordinariátu Španělska;

2. Msgre. **Elio Sgreccia**, emeritní předseda Papežské akademie Pro život;

3. Msgre. **Walter Brandmüller**, emeritní předseda Papežského výboru pro historické vědy;

4. Msgre. **Domenico Bartolucci**, bývalý dlouholetý dirigent Papežského sboru „Cappella Sistina“ (rozhovor s ním je na http://vendee.cz/texty/bartolucci.html).

www.radiovaticana.cz/clanek.php4?id=13541

RODINA A ŠKOLA

ZMĚNY MANŽELSKÉHO PRÁVA ZAVEDENÉ BENEDIKTEM XVI.

V Obrázku před časem probíhal podrobný seriál o manželství a manželském právu od Jana Voženílka. V tomto oboru nyní dochází k menší úpravě předpisů:

Dne 9. 4. 2010 nabylo účinnosti motu proprio Benedikta XVI. Omnium in mentem z 26. 10. 2009, kterým se podruhé zavádějí změny v Kodexu kanonického práva z r. 1983 (příloha 1a tohoto čísla Obrázku). Změny se týkají postavení jáhnů a manželského práva. Poprvé byly zavedeny změny do CIC z r. 1983 i do CCEO (Kodexu kánonů východních církví z r. 1990) motu proprio Jana Pavla II. z r. 1998. (Změny jsou uvedeny v příloze 1b tohoto čísla Obrázku v přehledné tabulce.)

Pro pastorační praxi jsou důležitá především ustanovení z oblasti manželského práva, a to odstranění výjimky „a neodpadla od ní formálním úkonem“ z kán. 1117 i z kán. 1086 § 1 i „a formálním úkonem od ní neodpadla“ z kán. 1124, jak byla zavedena CIC z r. 1983. V praxi to znamená, že od účinnosti tohoto motu proprio jsou všichni katolíci vázáni k platnosti manželství kanonickou formou uzavření manželství i překážkou různosti náboženství (disparitas cultus); k dovolenosti manželství jsou pak vázáni zákazem smíšených manželství. Tím se legislativa vrací do situace, jaká byla dle CIC z r. 1917.

Je třeba připomenout, že v nedávné době byl obsah formálního úkonu odpadu od katolické církve upřesněn listem Papežské rady pro výklad legislativních textů z 13. 3. 2006, kterým byly zpřesněny požadavky na platnost formálního úkonu odpadu od katolické církve (český překlad v příloze 1c tohoto čísla Obrázku).

Vzhledem k době konání sňatku či zplatnění manželství (prostým zplatněním i sanací) je tedy třeba rozlišovat čtyři právní situace:

- období účinnosti CIC/1917(do 26. 11. 1983) – formule „formální odpad od katolické církve“ není v legislativě obsažena;
- období od účinnosti CIC/1983 (27. 11. 1983) do listu Papežské rady pro výklad le-gislativních textů (13. 3. 2006) – formule „formální odpad od katolické církve“ je v legislativě obsažena, byla tu však ne-

jasnost ohledně formálních požadavků tohoto odpadu;

■ období od listu papežské rady (13. 3. 2006) do účinnosti motu proprio Omnium in mentem (9. 4. 2010) – upřesnění formálních požadavků;

■ od účinnosti motu proprio Omnium in mentem (9. 4. 2010) – stav stejný jako před účinností CIC/1983, formule „formální odpad od katolické církve“ v legislativě (opět) není obsažena.

ACEL 9/2010

CHCETE UŽ KONEČNĚ SLYŠET NĚJAKOU RADOSTNOU ZPRÁVU? ZASTAVTE POTRATY A MÁTE JI.

Údaje z oběžníku HPŽ ČR jsme považovali za nutné prověřit. Přitom se kázalo:

Genocida (lat. geno-cidium, vražda rodu) je zločin proti lidskosti, spočívající ve vyvražďování určité skupiny lidí, např. podle národnosti, náboženství, společenského postavení nebo věku.

Některé známé genocidy:

Velká francouzská osvícenská revoluce –

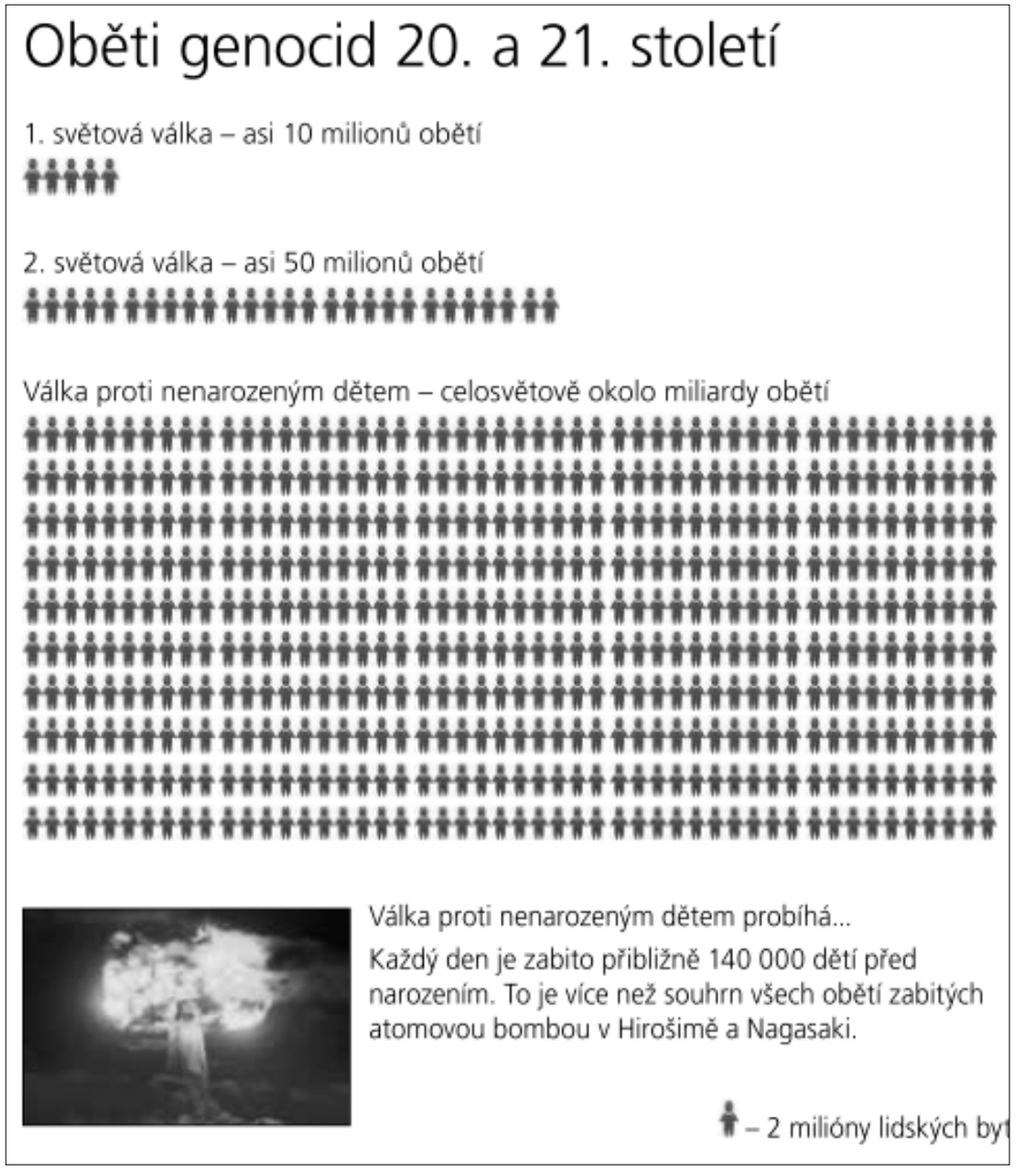

„Zastavení v adventu“

Setkání o adventních nedělích na faře – poprvé o 1. neděli adventní od 17.00. Budeli zájem, i o ostatních adventních nedělích.

Setkání maminek na faře

Koná se každou středu v 9,45.

www.rochlice.farnost.cz

Z FARNOSTI VRATISLAVICE NAD NISOU

Mikuláš

V sobotu 4. 12. navštíví Mikuláš s dětmi Domov důchodců na Nové Rudě. Sraz ve 13.45 na faře. Poté co Mikuláš seniory obdaruje, přesunou se děti s Mikulášem do sálu, kde bude Mikuláš pokračovat přibližně od 16.30 pro školní děti.

V neděli 5. 12. v 15.00 přijde Mikuláš do sálu pod kaplí k malým dětem a mládež zahraje pohádku O líném Honzovi.

Adventní koncert vážné hudby

V neděli 5. 12. v 18.00 v kapli Vzkříšení se uskuteční adventní koncert vážné hudby s paní Ivanou Koupilovou. Pořádá Úřad městského obvodu Vratislavice. Vstupné dobrovolné.

Adventní setkání Svazu žen

se uskuteční v úterý 7. 12. od 14.00 h.

Adventní setkání Sdružení občanů německé národnosti

se uskuteční ve středu 8. 12. od 14.00 h.

Koncert flétniček a jejich hostů

V sobotu 11. 12. se uskuteční flétnový koncert sboru Výšinka a jejich hostů.

Adventní setkání seniorů

V neděli 12. 12. od 15.00 se v sále uskuteční adventní setkání seniorů.

Výstava betlémů

Od středy 15. 12. do středy 22. 12. se bude konat v sále pod kaplí výstava betlémů.

8. adventní setkání

V pátek 17. 12. v 18.30 se uskuteční v sále pod kaplí Vzkříšení 8. adventní setkání v cyklu Doteky – komponovaný pořad slova a hudby. V režii Stanislava Kubína se představí jeho hosté.

Loutnový koncert

V neděle 19. 12. v 18.00 v kapli Vzkříšení se bude konat adventní koncert.

v České republice Diego Causero a diecézní českobudějovický biskup Jiří Paďour OFMCap. Za biskupské heslo si Msgre. Jan Baxant zvolil slova UT VIDEAM, tzn. Ať vidím – duchovní zrak umožňuje nahlédnout až do lidského srdce. V biskupském znaku má kříž a slunce.

ACEL 9/2010, www.dltm.cz

Z Farnosti arciděkanství Liberec

Uzavření kostela Sv. Antonína Velikého

Z důvodu generální rekonstrukce elektroinstalace je kostel Sv. Antonína Velikého při arciděkanství od 16. listopadu na asi 5 týdnů uzavřen. Všechny bohoslužby zůstávají beze změny, jen se přemisťují do kostela Nalezení sv. Kříže.

Diecézní katechetické středisko se přestěhovalo do Liberce

Jak jsme již oznámili minule, katechetické středisko naší diecéze bylo přestěhováno na faru arciděkanství do Liberce. Provozní doba je každý všední den od 9 do 16 h.

Chod katechetického střediska zajišťují:
P. Mgr. Jurnečka Radek, vedoucí DKC,
Bc. Hana Formáčková, referentka DKC,
Kontakt: 731 600 095, ostatní kontakty byly uveřejněny minule.

P. Radek Jurnečka, arciděkan

Z Farnosti Ruprechtice

Výstava a přednáška v knihovně

V pondělí dne 29. 11. od 18.00 se bude v Krajské vědecké knihovně v Liberci ve velkém přednáškovém sále ve 2. patře konat přednáška ke 100 letům vysvěcení kostela Svatého Antonína Paduánského v Liberci Ruprechticích.

O architektuře kostela a jeho architektech bude přednášet pracovnice Národního památkového úřadu Alena Řičánková. Její přednášku doplní historií kostela Majka Knoppová, Irena Březinová a Honza Březina.

Hudební doprovod zajistí Schola od 3 Antonínů.

V době do 30. 11. bude zároveň v knihovně ve 3. patře vystaveno devět panelů k historii i současnosti kostela.

Podzimní farní výlet na Trosky 24. 10.

Noční déšť nás příliš nepotěšil, přesto se

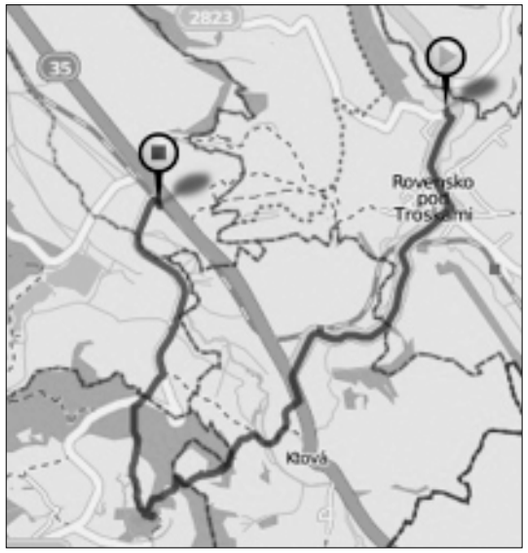

nás více než 20 sešlo v Rovensku pod Troskami před zvonicí, abychom společně strávili nedělní den poslechem zvonů a výšlapem na Trosky. Větší část výpravy přijela vlakem a zbytek dorazil auty přímo do Rovenska. Zpoždění vlaku a zajímavé vyprávění pana faráře z Rovenska způsobily pozdržení mše, kterou sloužil otec Bartoloměj.

Ve 12 hodin jsme však už všichni stáli na zvonici a očekávali, jak se zvoníkům podaří rozhoupat zvony otočené vzhůru nohama (vlastně hlavou dolů, protože zvony nohy nemají). Ani se nedivím, že někteří zvoníci nosí mohutná sluchátka. Rachot i zážitek to byl ohromný. Kromě šikovnosti a trochy hudebního sluchu musí mít zvoník i notnou dávku odvahy. Alespoň mně se tajil dech, když jsem viděl, jak největší zvon Václav vážící skoro 2,5 tuny létá pár centimetrů od nohy šlapajícího zvoníka. Naplněni doznívajícím akordem zvonů, vydali jsme se na další cestu Rovenskem. Na náměstí jsme neodolali a podlehli vábení otevřené cukrárny. Kromě spořádání sladkostí jsme se i trochu zahřáli, a tak jsme mohli vesele vyrazit na další cestu přímo k Troskám. Cesta podzimní krajinou rychle ubíhala. Kolem třetí hodiny jsme již bušili na vrata hradu. Krátká prohlídka završila náš výlet.

www.farnostruprechtice.cz

Z Farnosti děkanství Rochlice

Setkání seniorů na faře

Koná se 12. 12., tj. o 3. neděli adventní

vyvražděno až 800 000 lidí, zejm. katolíků, v letech 1789 až 1799 (např. ve Vendée). To je půl panáčka.

Arménská genocida – vyvražděno 2 000 000 Arménů Turky v roce 1915; první genocida 20. století. To je panáček.

Sovětská genocida – vyvražděno až 50 miliónů odpůrců revoluce a údajně nespolehlivých v době Lenina a Stalina. To je 25 panáčků.

Nacistická genocida – vyvražděno 10 až 12 miliónů Židů, Cikánů, nemocných a geneticky nečistých. To je jen 5 až 6 panáčků.

Čínská genocida – vyvražděno na 40 000 000 odpůrců revoluce a údajně nespolehlivých v letech 1949 až 1975 za Maotse- tunga. To je hrozných 20 panáčků.

Genocida nenarozených dětí – od roku 1922 do 2010 bylo nahlášeno 863 000 000 potratů a odhad včetně nenahlášených případů činí 950 000 000 potratů. K tomu ovšem je třeba uvést dvě upřesněné. Jednak jsme v Obrázku ukázali, že potratovou genocidu rozpoutalo sovětské Rusko již v roce 1917, jednak velké množství potratů se nyní děje medikamenty. Z toho plyne, že údaj jedné miliardy zabitých lidí, který HPŽ udává, je poněkud podhodnocený.

K některým zemím:

I po 20 letech obdivujete Sovětský svaz? Pak vězte, že tam bylo v letech 1922–1991 zabito 282 429 483 ještě nenarozených lidí. Milujete svoje Spojené státy? V letech 1926 (potraty si tam schválili až v roce 1973) – 2004 si zabili 47 638 390 svých dosud nenarozených Američanů. Nebo jste přítelem Spojeného království? V letech 1958 – 2008 vybili 7 227 807 možná budoucích lordů.

A tato genocida nerušeně pokračuje dál. Měsíčně je zabito půl panáčku, to je 1 237 000 těchto lidí, denně to vychází na 41 200 nejmenších dětí. Tento údaj je sice třetinový proti údaji HPŽ, ale, jak jsme uvedli, nezahrnuje raketově rostoucí nárůst chemické likvidace.

Snad se můžeme při této příležitosti zeptat: Nevnikla do způsobu řízení západních společností před 100, 200, 500 nebo i o něco více lety nějaká zásadní systémová chyba? A pokud ano, která a odkud? A co bude dál?

Co bude zítra?

http://users.erols.com/mwhite28/warstat1.htm
www.johnstonsarchive.net/policy/abortion/wrjp3310.html
redalce

DĚTI A MLÁDEŽ

***SOUTĚŽ:* Adventní básnička dětí**

Obrázek libereckých farností vyhlašuje soutěž o nejlepší dětskou adventní básničku. Při vyhodnocování budou básničky rozděleny podle věku autorů – první a druhý stupeň. Nejlepších 10 básniček bude zveřejněno ve vánočním čísle Obrázku a první nejlepší básnička z každé kategorie bude oceněna pěknou knížkou.

Rozsah básniček: max. osm veršů, téma ADVENT nebo VÁNOCE. Básničky můžou děti odevzdat na hodině náboženství, poslat poštou na adresu Obrázku (je v tiráži každého čísla), nebo přinést na některou libereckou faru.

Datum uzávěrky je 4. ledna. Každý odeslaný příspěvek musí obsahovat jméno, věk a adresu (pro případné zaslání výhry).

Prosíme duchovní správce, aby soutěž ve svých farnostech včas oznámili.

Anna Burianová

Katolické oddíly ICHTHYS oznamují

Mikulášská výprava (3. – 5. 12. 2010)

Klasická akce, na které potkáte všechny své mladší a starší kamarády!

Sraz: 3. 12. 2010 (pá) 16.15 na ČD

Rozchod: 5. 12. 2010 (ne) 13.19 tamtéž

Do výpravy je zahrnutá i nedělní mše svatá v 10.00 v Příchovicích.

Akce je určena pro: Žárovky (světlušky), Vrrčata (vlčata), Gekony (starší skauty), Trifidy (starší skauty), rovery a roverky (rangers). Organizuje: Kulich

www.skauting.cz/ichthys

Foto
- Ježek pod převisem
- Sokol má dost
(2. – 3. 10.) Zahajovací výprava skautů

ADVENTNÍ HÁDANKY

www.vira.cz

Vyškrtej všechna slova osmisměrky a dozviš se, co znamená slovo Advent.

P	S	V	Í	Č	K	A
S	A	N	Ě	Ř	A	K
C	Í	C	O	N	CH	T
E	E	A	I	R	E	E
N	E	D	Ó	Z	A	C
A	O	A	I	O	Á	Đ
R	O	R	Á	T	Y	K

SVÍČKA
VĚNEC
SANĚ
RORÁTY
RODINA
CEDIT
NORA
RANEC
RADA
NOC
IZÁK
DÓZA
DEN
CETKA

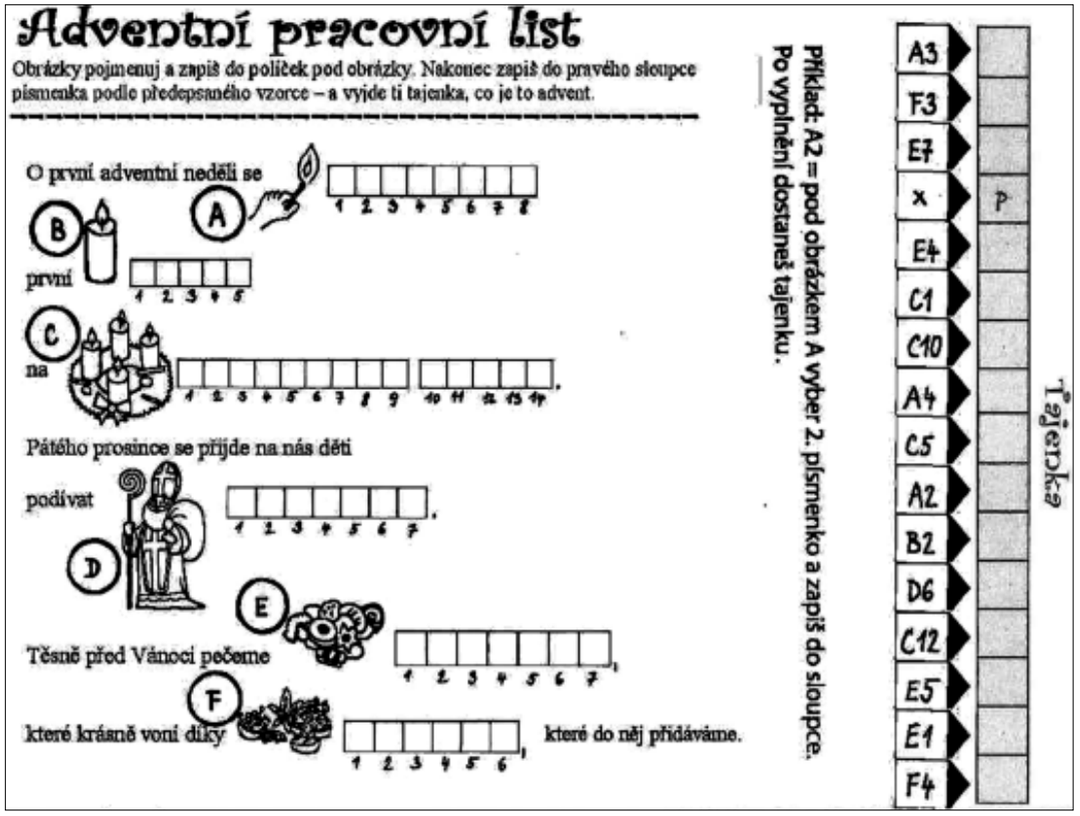

SLOVO ARCIDĚKANA

Milí přátelé,

společně stojíme na počátku doby adventní, doby, která nás má přivést do oné radostné chvíle Zrození Krista.

Proto doba adventní není dobou kající, ale je to doba radostného očekávání. Je sice pravdou, že v této době se stejně jako v době postní nezpívá při bohoslužbách chvalozpěv „Sláva na výsostech Bohu ..“, ale z naprosto z jiného důvodu než v době postní. Zde se tento chvalozpěv vkládá do úst pastýřům, aby zazněl při noci Narození jako nové poselství všem lidem, že se nám narodil Spasitel světa, kterého všichni již mnohá staletí očekávali a věřili v jeho příchod.

Smysluplné naplnění doby adventní se zákonitě musí odrážet od toho, na co se vlastně připravujeme. Je to doba přípravy na den velkého obdarování, na den „svaté výměny“; na den setkání dvojí touhy a dvojího příchodu: Bůh touží ještě více se přiblížit lidem a člověk se setkává s Bohem. Doba vánoc je tedy obdobím obdarování člověka „Děťátkem“ a obdarování Boha čistotou lidského srdce a lidskou věrností ve víře. A právě na toto dvojí obdarování se připravujeme celou dobu adventní.

Proto i po celou dobu adventní – dobu přípravy – každý večer na sebe znovu skrze osobní modlitbu spojenou s odpuštěním přijměme neporušenou přirozenost, ve které nás „Slovo“ stvořilo, a ukažme lidem skrze své „očištěné já“ obraz Boha všem těm, kteří po Něm touží.

Vždyť Bůh neexistuje, dokud já ho nezažiji jako toho, kdo se mi dává.

Takto prožité dny adventu vám všem ze srdce přeji.

S přáním pokoje a naděje se na všechna setkání těší

P. Radek Jurnečka, arciděkan

ZPRÁVY Z BISKUPSTVÍ

Formační setkání kněží

Koná se ve čtvrtek 9. 12. v Litoměřicích, Diecézním domě kard. Trochty (DDKT).

Program

10.00 mše sv. v kapli DDKT
11.00 pastorační slovo, beseda
13.00 oběd
15.00 závěr

Setkání je otevřeno pro všechny kněze a jáhny, hlavně však pro mladší.

Kanonické mise

Podle směrnic ČBK je nutné pro každý školní rok mít pro každého katechetu či katechetku Kanonickou misi schválenou Diecézním katechetickým centrem a podepsanou ordinářem diecéze.

Nejde jen o formalitu, ale především o informovanost, navázání kontaktu a předávání zkušeností, stejně jako o možnost dalšího sebevzdělávání na této rovině, na což je v současné době kladen velký důraz.

Proto prosím všechny, kdo učí systematicky náboženství na farách či ve školách a nemají platnou kanonickou misi, aby se co nejdříve obrátili na naše diecézní centrum.

P. Jurnečka Radek, vedoucí DKC

Některé kontakty Libereckého vikariátu

- účetní:

Ing. Irena Březinová, tel.: 731 557 616, e-mail: ucetni.lb@dltm.cz

Renata Skrbková, tel.: 775 188 911, e-mail: ucetni.lb@dltm.cz

- inventarizace: Martin Mecerod, tel.: 731 402 572

Kněží litoměřické diecéze se setkali na kněžském dni

V úterý 26. 10. proběhl v Diecézním domě kardinála Trochty letošní druhý kněžský den. Při této příležitosti se setkalo více než 90 kněží a jáhnů litoměřické diecéze.

Výročí dvou a téměř čtyř set let

Katedrálou Sv. Štěpána v Litoměřicích zazněl ve čtvrtek 18. 11. 2010 zvuk ojedinělých, téměř 400 let starých varhan, které sem byly převezeny z Doks. Tento renesanční nástroj je naprosto unikátní svou zvukovou koncepcí, svou disposicí. Litoměřický biskup Jan Baxant vzácné varhany požehná při mši svaté v pondělí 22. 11., v den, kdy byl před dvěma lety vysvěcen na biskupa. Biskupského svěcení přijal z rukou kardinála Miloslava Vlka, spolusvětiteli byli apoštolský nuncius

víry a setkání – (dnešní pohled je) nikoli střetnutí, ale setkání – mezi vírou a laickostí má ústřední postavení právě španělská kultura. V tomto smyslu jsem tedy při ustanovení zmíněné papežské rady měl na mysli velké západní země, ale zejména také Španělsko.“[2)]

Prosté srovnání vyřčeného s titulkem a ostatně i článkem Lidových novin zde vyjevuje bídu žurnalistiky v její nahotě. Pokud jde o referáty ze Španělska, tak pro mou maličkost ohromujícím jevem v Hospodářských novinách (ale také třeba v Událostech České televize) byla novinářská věrnost dogmatu „vyváženosti“. Prakticky se projevila tak, že novinář promluvil nejprve o vysvěcení basiliky Svaté rodiny, které se zúčastnilo podle agentury AP asi 200 tisíc lidí, a pak pohovořil o homosexuálech, kteří se do blízkosti papeže přišli provokativně líbat. Těch podle AP bylo 200. Je to podobná umanutost, jako kdyby někde u obydlí Romů násilničili neonacističtí holohlavci, ale novinář by vzal mikrofon a nejprve by pohovořil s Romy a pak by šel na druhou stranu a nechal by promlouvat skinheady. Inu … Vyváženost.

Zprávy novinářů si přečetl také europoslanec Jan Zahradil a na svém blogu pak oznámil, že papež Benedikt XVI. mu nepřipadá ničím zajímavý a že je nevkusné, když se Němec na Petrově stolci vyjadřuje k náboženské vlažnosti Čechů. Ostatně prý vůbec tento občanský demokrat církevní činitele podezírá, že skrytě závidí muslimům jejich oddanost víře a že nabádají „vlastní souvěrce k podobné horlivosti“, čímž ale prý nikoho neviní z podpory násilí. „Volání po „starých zlatých časech“, v nichž místo Boha v životě lidském bylo nezastupitelné, a které nepřímo slyším z papežových slov, je jen sentimentálním lkáním po něčem, co se nevrátí a ani nemůže, ať už to každý z nás podle své vlastní přirozenosti považuje za věc dobrou či naopak špatnou.“[3)]

Tak papež nám tady jen sentimentálně lká. To jsou věci. Bohužel se ale autor mýlí. „Španělsko je první evropský stát, jehož vláda od pádu komunismu zakázala sloužit mši svatou v katolickém kostele, konkrétně benediktinům v Santa Cruz del Valle de los Caídos. Kostely ještě nehoří, ale sekularismus představuje velké zlo,“ čtu v článku Luise Fernanda Péreze Bustamanteho na serveru Info Catolica.[4)] Bohoslužbu odsloužili bratři benediktini o něco později a na jiném místě. „Žijeme v těžké době, kdy je inspirující svědectví mučedníků,“ zdůraznil v homilii P. Santiago Cantera OSB. Poukázal dále na bohabojnost P. Jerzyho Popiełuszka v Polsku osmdesátých let a trpících katolíků v Iráku dneška a rovněž na slova papeže Benedikta XVI. o sekularismu v současném Španělsku.[5)]

Polský kněz Jerzy Katolo zpracoval pro Institut globalizace statistická data, která se týkají umělých oplodnění provedených metodou in vitro zejména v Itálii minulých let. Vyplývá z nich mj., že pro narození jednoho musí mnoho jiných početých dětí zemřít. Konkrétně například před třemi lety bylo z laboratoře do mateřského lůna přeneseno asi 72 tisíc zárodků dětí, z nichž se jich narodilo asi 6,5 tisíce. Další čísla se týkají třeba podílu žen starších padesáti let z těch, které byly oplodněny metodou in vitro. Itálie: 60 %, Irsko 60 %, Španělsko 53 %, Velká Británie 52 %.[6)]

Ve Spojených státech vyšly paměti expresidenta George W. Bushe. I naši novináři si všimli. Zaujaly je ale nejvíc pasáže o zbraních hromadného ničení v Iráku a zostřených výslechových metodách CIA. Škoda. Jak zaznamenává server Life News, expresident se v textu vrací i k otázkám financování výzkumu možností lékařského využití lidských kmenových buněk a k vlastnímu hledání odpovědí na těžké morální otázky, také například u papeže Jana Pavla II.[7)]

Americké federální volby na počátku listopadu přinesly řadu změn, jednou z nich podle názoru znovuzvoleného republikánského kongresmana a katolíka Chrise Smitha je opravdu výrazné posílení skupiny zákonodárců, kteří jsou proti zabíjení nenarozených dětí.[8)]

Bůh žehnej Americe, národům Evropy i lidem ve zbytku světa.

Tomáš Beran

[1)] http://tinyurl.com/38q9qcp
[2)] http://tinyurl.com/35ne4l7
[3)] http://tinyurl.com/38ak4fp
[4)] http://tinyurl.com/2adotp6
[5)] http://tinyurl.com/282t7dg
[6)] http://globalizacja.org/node/401
[7)] http://tinyurl.com/3xd4gsd
[8)] http://tinyurl.com/3yvnssr

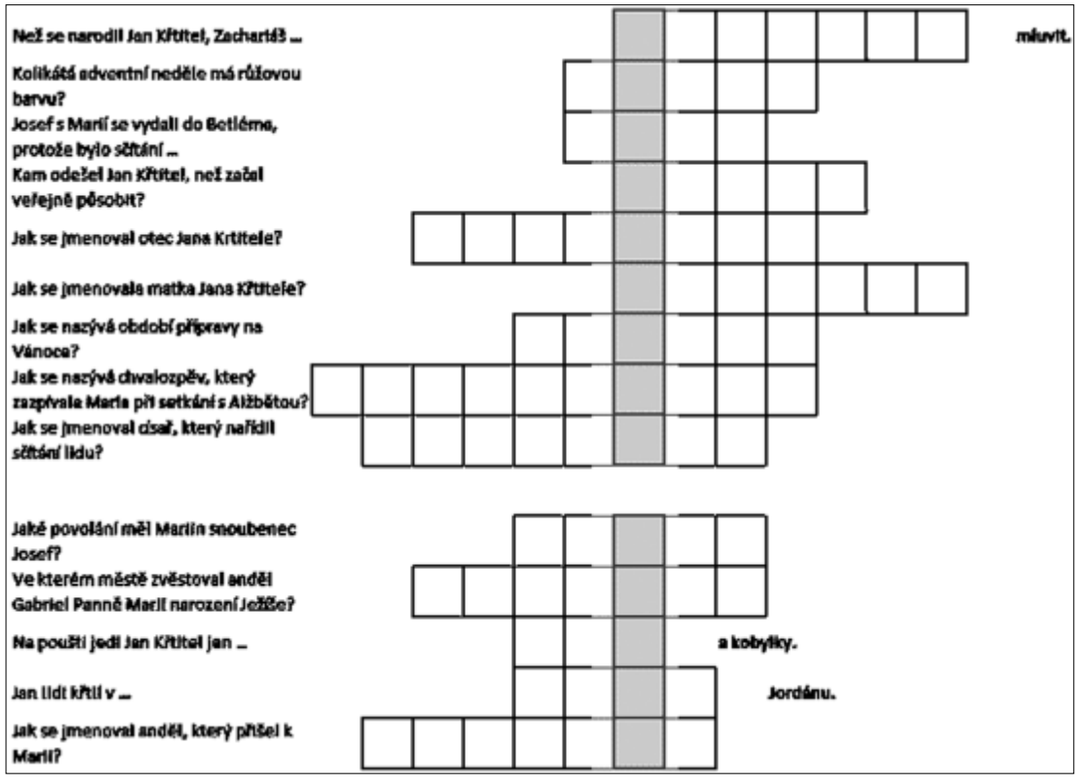

FRANTIŠKÁNI A PŘÁTELÉ SVATÉHO FRANTIŠKA

Řím, 11. října 2010
Vážený a drahý ministře,

zároveň se svým bratrským pozdravem mám radost Vám sdělit, že – jelikož se blíží 400. výročí smrti **Božích služebníků Bedřicha Bachsteina a druhů mučedníků OFM** (1611 – 2011) – Kongregace pro svatořečení dala pokyn k zahájení studia kauzy a určila, že očekávané zvláštní zasedání teologů poradců *super adserto martyrio* se může slavit příští jaro. Vyjádří-li se devět důst. teologů poradců kongregace v hlasování jednomyslně kladně, bude kauza předložena k posouzení důst. Otcům kardinálům a biskupům a na závěr Svatému Otci.

Už od nynějška svěřujeme Pánu zdárný výsledek této kauzy a vybízíme bratry provincie i všechny věřící, aby zintensivnili modlitbu za obdržení daru blahořečení, které – **nebudou-li překážky teologického rázu** – by se mohlo slavit v měsíci říjnu / listopadu roku 2011, nebo na jaře roku 2012.

Mám také povinnost Vás informovat o ekonomickém stavu kauzy, jež má nyní na kontě 1177 euro. Tato částka **nebude stačit, aby pokryla všechny výdaje** k dokončení celého řízení na Kongregaci pro svatořečení. Bude nezbytné, aby Provincie sv. Václava připravila u Generální postulace v Římě přiměřenou částku několika tisíc euro. Abych podrobněji projednal tuto citlivou stránku kauzy, budu čekat na Vaše bratrské stvrzení. Zatím přikládám **přehlednou tabulku**, z níž je možné vidět, jak se zesnulý generální postulátor P. Luca M. De Rosa velmi přičinil o hrazení výdajů kauzy našich hrdinných spolubratří, pražských svědků víry.

Posílám Vám bratrský a upřímný pozdrav a těším se, že Vás poznám osobně.

Fr. Giovangiuseppe Califano OFM
Generální postulátor

Důst. Provinční ministr OFM
Jeroným František Jurka
Konvent u kostela Panny Marie Sněžné
Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1
ČESKÁ REPUBLIKA

Z kroniky bratří františkánů

Významné životní jubileum oslavili:

■ Br. Jan Maria Vianney Dohnal OFM, provinční vikář, rektor kostela Navštívení P. Marie v Hájku u Prahy, 13. 10. 55 let

■ Br. Michael František Pometlo OFM, výpomocný duchovní u Panny Marie Sněžné v Praze-Novém Městě, 18. 10. 75 let

Modlitba k duchovní přípravě na 400. výročí umučení a možné blahořečení:
Bože, dej, abychom blahořečením čtrnácti pražských mučedníků přijali světlo a sílu Ducha Svatého k naší duchovní obnově.

HISTORIE

Střední Evropa (8)
Záchrana Vídně a Jan III. Sobieski
(7., poslední část)

Příčiny, proč vojenské snahy Řečpospolité po bitvě u Vídně neslavily velký úspěch, nutno hledat v hospodářské a organizační slabosti státu. Již při přípravách na vídeňské tažení muselo být finanční zázemí armády dotováno ze soukromých zdrojů krále, šlechtických velitelů a císařské a papežské výpomoci (tzv. subsidií). Během bojů byl král několikrát nucen potýkat se ve vlastním táboře se vzdorem šlechty, přičemž obstrukce velitelů litevského vojska, které se připojilo ke královské armádě na Slovensku podzimem 1683, byly více než zřejmé. Finanční problémy státu, ne příliš pevná hierarchie velení a nevyváženost polských sil (největší podíl tvořili husaři a různé druhy jízdy), která vedla k přílišné závislosti na rakouské armádě, to vše Janu III. Sobieskému bránilo v uskutečnění jeho zásadní uherské a rumunské politiky. V této souvislosti si lze položit otázku, zda by pro Polsko nebylo výhodnější, kdyby král od svých záměrů upustil a ihned po vídeňském tažení s Osmany podepsal jinou mírovou smlouvu, která by poraženého protivníka přinutila vrátit dobytá území na Podolí a Ukrajině, čímž by se Polsko vyhnulo vyčerpávající patnáctileté válce. Nelze vyloučit, že by tomu tak mohlo být, ale není rovněž pravdou, že tehdejší mezinárodní situace, kdy proti donedávna mocné Otomanské říši vystoupily zároveň vojska Benátek, Rakouska a následně i Ruska a kdy se proti její nadvládě bouřily balkánské národy, s nadějí hledíce k Polsku, neopravňovala k ofensivnějšímu postoji? Zdá se, že ano, a právě proto si šíře celostního pohledu Jana III. Sobieského zaslouží velkou pochvalu, zatímco důvody neúspěchů je nutno hledat **v strukturální a institucionální slabosti stavovského šlechtického státu** (zvýrazněno redakcí).

Na konec je třeba ještě zmínit geopolitický dopad vídeňského tažení. Rakousko už v roce 1686 dobylo Budu, v roce 1687 jeho vojska rozdrtila Osmany u Moháče, v roce 1688 dobyla Bělehrad a v roce 1689 porazila opět osmanské síly u Niše. Tváří v tvář úspěchům rakouských vojsk se uherský sněm zasedající v letech 1687 – 1688 v Prešpurku (dnes Bratislava) zřekl práva

ZPRÁVY JINDE NEDOSTUPNÉ

Co v médiích nebylo (29- 12/2010)

Zdravím čtenáře!

Zahájím dnes tuto rubriku zvěstí, kterou hodnotím jako dobrou. V Lidových novinách jsem se 10. listopadu dočetl, že paní Klára Laurenčíková dala na ministerstvu školství výpověď. Tuto exnáměstkyni a nyní už skoro i exporadkyni ministra si pamatuji zejména jako autorku úvodu brožury na téma „Homofobie v žákovských kolektivech“[1].

Titulkem „Papež opět dělí Evropu“ opatřily Hospodářské noviny 8. listopadu zprávu o závěru návštěvy Svatého otce ve Španělsku. Lidové noviny opatřily svůj článek nadepsaly: „Bezbožníci! pokáral Čechy papež“. Je příznačné, že ani jeden z titulků se nepotkává s realitou. Papež totiž svět nerozdělil, pokud něco učinil, bylo to jen prosté konstatování faktického stavu věcí.

Zaznamenejme zde, co přesně papež o nás a Evropě řekl, když odpovídal na otázku novináře, zda nedávno ustanovená papežská rada pro novou evangelizaci nebyla zřízena hlavně kvůli sekularisticky orientovanému Španělsku. „Tuto papežskou radu jsem ustanovil s ohledem na celý svět, protože novost myšlení, těžkost přemýšlet v kategoriích Písma a teologie je všeobecná. Soustředěna je však přirozeně v západním světě s jeho světskostí a laickostí. Víra musí neustále usilovat o obnovu, aby byla vírou dneška a odpovídala na výzvy laickosti. Každá z velkých západních zemí prožívá tento problém různě: Měl jsem například možnost navštívit Francii, Českou republiku, Velkou Británii, kde všude se vyskytuje tento problém způsobem specifickým pro daný národ a jeho dějiny. A platí to ve značné míře také pro Španělsko.

Španělsko bylo vždycky také originální zemí víry. Pomysleme na obrodu katolicismu v novověku, která nastala především díky Španělsku např. postavami jako svatý Ignác z Loyoly, svatá Terezie od Ježíše a svatý Jan od Kříže, kteří katolicismus definitivně obnovili, zformovali fysiognomii moderního katolicismu. Je však stejně tak pravdou, že ve Španělsku vznikla také laickost, antiklerikalismus, silný i agresivní sekularismus, jak bylo patrné ve 30. letech 20. století. K této disputaci, k tomuto střetnutí mezi vírou a moderností, v němž jsou obě strany velice čilé, dochází ve Španělsku také dnes. Pro budoucnost

a slovenský lid po válce sám svobodně a demokraticky si upraví svůj vzájemný poměr novou revisí dřívější konstituce. Chtěla by proto připravit situaci tak, aby také otázky náboženské a církevní nebyly po válce zbytečně komplikovány a aby zejména poměr republiky Československé k Svaté stolici nebyl ani komplikován, ani nemusel býti předmětem nějakých zvláštních a dlouhých jednání nebo sporů pro to, co se stalo během války.

Já jsem od roku 1919 vedl osobně všechna jednání za Československou republiku se Svatou stolicí a vzpomínám, jak to často bylo obtížné. Nechtěl bych, aby se to opakovalo. Po dlouhých a obtížných diskusích jsem docílil nejen lne dohody se Svatou stolicí, ale zejména i toho, že lid a parlament československý dojednání ze dne 17. prosince roku 1927, nazvaná „Modem vivendi" a přijatá s radostí všemi katolíky českými i slovenskými, schválil. Důsledně jsem hájil zachovávání těchto dojednání a tak během let od roku 1927 až do roku 1938 jednotlivé klausule „Modu vivendi" byly uváděny ve skutek. Soudím, ze by bylo nejjednodušší, kdybychom se proste mohli vrátit před koncem války do dřívějšího stavu bez všech dalších komplikací, v kladů a dohadováni tím, že by se prostě dřívější normální diplomatické styky mezi Svatou stolicí a Československou republikou obnovily a otázky, které nám vzniknou z této hrozné války v duchu „Modu vivendi" ve chvíli pádu Německa pak konkrétně řešili. Vláda československá by to uvítala. Zabránilo by to beze sporu mnohým nesnázím, které jinak naprosto určitě vzniknou, vzhledem k chaosu, který jistě nastane ve střední Evropě po porážce států Osy.

VII. Nepokládá-li Svatá stolice tento postup pro sebe za možný nebo vhodný, anebo soudí-li Svatá stolice, že takový postup by mohl býti přijat jen v omezené míře vzhledem k událostem válečným, byla by vláda československá vděčna za projevení stanoviska Svaté stolice v této tak choulostivé věci. Československá vláda chce tím zdůraznit, že pokládá za svou povinnost starat se už nyní o konsolidaci poválečných poměrů. Takovým konsolidačním činitelem budou českoslovenští katolíci, jejichž spolupráci ve vládě po válce chceme si opět zachovat a pro jejichž spolupráci včasné vyřízení poměru mezi Československou republikou a Svatou stolicí bylo by jistě velmi podstatné. Věřím, že Československo vůbec bude jedním z těch států, které se po dnešní válce ze všech středoevropských států zase první zkonsolidují. Vláda československá tudíž si chce připravit včas všechno tak, aby mohla po válce pokračovat ve své politice z doby, kdy i poměry mezi Svatou stolicí a naší zemí byly konsolidované, normální a přátelské.

Pokládám za svou povinnost v nynější chvíli, kdy jde tu ovšem o mé osobní přesvědčení - je mi vcelku jasno, jak se poměry tohoto roku vyvinou a jak se dnešní hrozné události válečné skončí, obrátit se na Svatou stolici s tímto memorandem. Chci po válce československému lidu vydati počet z činnosti naší vlády i s hlediska naší politiky církevní a ukázat mu, že jsme nezanedbali žádný úsek našich mezinárodních vztahů. Byl bych šťasten, kdybychom mohli učinit skutečný krok kupředu a zajistit tak, v budoucnosti zdárný vývoj vztahů mez i Svatou stolici a republikou Československou. Náš československý lid, tak těžce zkoušený, tak zle pronásledovaný a tak nesmírně trpící jak v zemích českých, tak i na Slovensku, za dnešního tamního režimu nacistickými Němci ovládaného, by toho opravdu zasluhovat.

A. obtíže, které by mu po válce ve věcech církevních a náboženských pro události válečné mohly vzniknouti, byly by zažehnány nebo aspoň omezeny na minimum. Bylo by to ku prospěchu obou interesovaných činitelů, Svaté stolice i Československé republiky.

Dr. Edvard Beneš. Londýn, v květnu 1943.[12]

(dokončení seriálu příště)

[12] Viz minulé číslo Obrázku.

Jaroslav V. Polc

volit krále, přičemž zároveň uznal dědičnou vládu Habsburků v zemi. Ve stejném roce, tedy 1687, Josef Habsburk, nejstarší syn císaře Leopolda, usedl na uherský a český trůn jako Josef I. (1687 – 1711). A tak Uhry, místo toho, aby se dostaly do sféry polského vlivu, přešly pod stálou vládu Habsburků, kteří osvobozujíce v roce 1716 Banát sjednotili pod svým žezlem všechny země království. Hranice rakouského panství na počátku 18. století tedy sahaly Dunaje na jihu (s výjimkou Srbska, které patřilo Habsburkům přechodně v letech 1718 – 1739), Oltu (řeka v Rumunsku – pozn. překl.) a pásma Karpat na východě. Hranice habsburského panství s Polskem se tedy prodloužila a od té doby zahrnovala rovněž Horní Uhry a Sedmihradské knížectví až po Bukovinu (Habsburky připojenou v roce 1775). Nevýhodně se přechodně prodloužila také polsko-ruská hranice, neboť Rusko, navzdory neúspěchu dvou následujících výprav knížete v letech 1687 a 1689 (poprvé nedokázala ruská vojska zdolat Tatary zapálenou step, podruhé se jí nepodařilo dobýt pevnost v Perekopu u Krymského poloostrova), získalo díky smělosti donských Kozáků v roce 1696 Azov a karlovickým mírem připojila nejen zmíněný přístav, ale i celé Záporoží (do roku 1711), čímž získalo námořní převahu na Černém moři. Rusko tedy získalo ústí Donu a střední tok Dněpru sahající až po Targovici a Čerkasy, a tím se mu dostalo výhodného postavení k dalším výbojů jako na úkor Řečpospolité, tak i krymského chanátu.

(Veliký polský král tedy získal především druhým životní záchranu, ale sám na to doplatil. Polsko upadalo, Rakousko i Rusko mohutněly. Toto jeho sebeobětování však bylo z vyššího hlediska mravně dobré. Zachráněné navždy převýšil, i když zde na zemi to vypadalo a vypadá jinak. Proto i po staletích tomuto z nejskvělejších Středoevropanů všech dob za tuto jeho oběť i my vzdáváme díky! A sami Poláci to vědí. Není v celém Polsku slavnější místo čekajících na vzkříšení, než je krypta sv. Leonarda na Wawelu.

V našich pohledech do Střední Evropy pod tímto oslňujícím dojmem ještě u Polska zůstaneme. Svou pozornost budeme napříště věnovat hrdinskému boji Poláků a Židů zejm. ve Varšavě proti německým a ruským agresorům v minulém století. Střední Evropa má bohaté a hodnotné dějiny! Pozn. red.)

Ronald Lasecki / Prawice.net
Překlad ACS
Foto
- Kdo z nás takto zná toho, jenž zachránil i jeho rod? Není to naše hanba?

Československo a Vatikán během 2. světové války

President Beneš a obnovení styků mezi Svatým stolcem a československou vládou v exilu (4)

(Ze Semináře církevních dějin pořádaného Ústavem pro soudobé dějiny v roce 1999/2000)

III. Od té doby uplynula více než dvě léta a světová situace vojenská i politická se podstatné změnila. Vojensky vstoupily do bojů na straně Spojených národů zejména Sovětský svaz v červnu 1941 a Spojené státy americké v prosinci 1941. Tím se vojensky přesunula potenciální převaha na stranu Spojených národů. Od listopadu 1942 se to pak projevilo na válečných bojištích a dnes i ve státech Osy je zcela jasné patrno, že válku už vyhrát nemohou. Vláda československá považuje za jisté, zejména pak od konference v Casablance, že hlavní vojenské a politické cíle Spojených národů budou nepochybně uskutečněny. Jeden z těchto cílů jest obnovení republiky Československé. Fakt, že za tímto cílem stojí také – vedle všech ostatních členů – čtyři hlavní moc-

nosti Spojených národů, Velká Británie, Spojené státy americké, Sovětský svaz a Čína, je zárukou československé vládě, že Československo bude společné se všemi ostatními od států Osy obsazenými zeměmi osvobozeno a rekonstituováno.

IV. Po stránce mezinárodněpolitické bylo v tom směru vykonáno už tolik, že také diplomaticky a mezinárodněprávně není dnes pochybností pro nás o tomto výsledku války. Především pro nás Československá republika nikdy mezinárodněprávně existovat nepřestala, stejně tak jako pro řadu států jiných. Velká Británie a Spojené státy americké např. nikdy neuznaly de iure události z března 1939, čehož jest dokladem další uznáváni československých vyslanectví v Londýně a ve Washingtonu. Vývojem událostí válečných bylo pak umožněno zástupcům lidu československého ve spojeneckých zemích vytvořiti na základě nesmiřitelného odporu všech tříd československého lidu ve vlasti proti Němcům organizované vojenské a politické hnutí; tomuto hnutí jež si vytvořilo národní armádu a vládu československou, se pak dostalo v červenci 1940 politického a mezinárodněprávního uznání jako vládě a armádě národa a státu spojeneckého a válku s nacistickým Německem vedoucího a jako právoplatný politický zástupce československého lidu ve vlasti a československého státu.

Neboť jest nutno míti na mysli, že od července 1940 československý stát a jeho mezinárodně uznaná vláda znovu se ujaly svých dřívějších práv a znovu byly zařazeny s hlediska mezinárodního práva v téže pravomoci a v tomtéž politickém, diplomatickém, vojenském i mezinárodněprávním postavení jako je tomu dnes s Polskem, Norskem, Holandskem, Belgii, Jugoslávii a Řeckem. Československá vláda v čele se svým dřívějším presidentem byla znovu uznána jako plnoprávná vláda dřívějšího státu téměř od všech těch vlád a států, které, zachovávajíce před vypuknutím druhé světové války striktní neutralitu nebo vstoupivše později do války proti Německu, neuznávaly jednak to, co se stalo v Mnichové v září 1938, jednak to, co násilně a proti všem svým závazkům učinilo v březnu 1939 proti republice Československé nacistické Německo.

V tomto smyslu bylo diplomaticky a mezinárodněprávně plně uznáno Československo od Velké Británie (a většiny všech dominií) a Sovětského svazu dne 18. července 1941, od Spojených států dne 31. července 1941 a od Číny dne 27. srpna 1941. Diplomatické styky a vzájemné uznání s Norskem bylo provedeno dne 12. října 1940, s Polskem dne 27. listopadu 1940, s Belgii dne 13. prosince 1940, s Egyptem dne 13. března 1941, s Holandskem dne 15. března 1941, s Jugoslávií dne 19. května 1941, s Irskem dne 28. července 1941, s Lucemburskem dne 27. února 1942, s Mexikem dne 26. března 1942, s Iránem dne 27. května 1942 a s Řeckem dne 19. srpna 1942. Vedle toho byla nová vláda Československé republiky uznána Bolívií dne 5. června 1942, Uruguayí dne 29. června 1942, Kubou dne 4. července 1942, Peru dne 6. července 1942, republikou dominikánskou dne 10. července 1942, Brazílií dne 16. září 1942, Kolumbií, Venezuelou a Ecuadorem dne 9. ledna 1943 a Chile dne 31. března 1943. U Společnosti národů a u Mezinárodního úřadu práce zastoupení Československé republiky nepřestalo nikdy existovat a u několika neutrálních států zůstává zastoupení a styk de facto.

Zdůrazňuji tento mezinárodněprávní stav, který nejlépe ukazuje, jaká je dnes mezinárodní politická situace Československé republiky a československého lidu i jeho vlády v Londýně, a který je už dnes výrazem skutečné situace, jaká bude po válce.

Vláda Československé republiky k tomu podotýká , že od všech těchto vlád bylo uznáno jednotné Československo (země české a Slovensko a dále, že dohoda v Mnichově ze dne 29. září 1938 byla Německem samým násilně porušena. V důsledku toho vláda Jeho Veličenstva ve své nótě Československé vládě ze dne 5. srpna 1942 prohlásila, že se pokládá za prosta všech závazků pokud jde o ujednání týkající se Československa, učiněná v roce 1938 v Mnichově. Francouzský Národní výbor, jemuž předsedá generál de Gaulle, učinil totéž. Také Sovětská vláda výslovné uznala Československou republiku v hranicích z doby před zářím 1938. Ostatní státy a národy neměly účast na Mnichovské dohodě. Násilné obsazení Podkarpatské Rusi Maďarskem z roku 1939 neuznal de jure žádný z uvedených států.

V. Československý lid a později nově uznaná vláda Československé republiky s obzvláštní bedlivostí sledovala postup Svaté stolice ve věcech československých během současné strašné mezinárodní krise. S díky uvítala postup Svaté stolice ve věci obsazení arcibiskupského stolce v Praze po úmrtí J. E. kardinála Kašpara. Chápala dobře obtíže, které vznikly Svaté stolici z postupu německé a maďarské vlády jak v zemích českých, tak i na Slovensku a Podkarpatské Rusi. Byla by si přála, aby vzhledem k tomu, že jde o válečné události dosud neskončené – všecky státy a mocnosti, s nimiž byla republika Československá až do září 1938 v diplomatických stycích, zachovaly neutrální postup aspoň v tom duchu jako Spojené státy americké nebo Velká Británie, které nikdy – ani před nebo po vypuknutí války v roce 1939- své diplomatické styky s československými vyslanectvími ve Washingtonu a Londýně nepřerušily. Československá vláda viděla, že Svatá stolice nemohla zaujmouti obdobne stanovisko, což ovšem by mohlo způsobiti určité komplikace na konci této války mezi Československou republikou a Svatou stolicí.

Vláda československá, berouc v úvahu toto dosavadní stanovisko Svaté stolice a obzvláště přítomnost ve Vatikáně zástupce Slovenska, uvažuje už dnes o tom, jak by se těmto obtížím dalo včas předejíti. Užívá této příležitosti, aby konstatovala o dnešní vnitropolitické situaci v zemích československých toto:

Všechen lid československý, až na nepatrný počet jednotlivců, je proti dnešnímu Německu. Nikdy neuznal a nikdy neuzná to, co ze strany Německa od září 1938 proti naší zemi stalo a bez výhrady stojí za dnešní československou vládou, sídlící v Londýně.

Slovenský lid stojí dnes ve své velké většině na tomtéž stanovisku. Na Slovensku jsou poměry politické, sociální, hospodářské a mravní nanejvýš žalostné. Většina slovenského lidu pokládá dnešní vládu bratislavskou za viníka této situace a za zrádce slovenského lidu a Československé republiky. Dřívější vládní strany slovenské z doby před 1S. březnem 1939 (agrárníci, liberálové, socialisté) stojí téměř ve své úplnosti za vládou československou a proti dnešnímu režimu na Slovensku, zatím co z řad dřívější katolické strany lidové, která v roce 1939 převzala z rukou Němců vedení věcí slovenských, stojí podle našich zpráv dnes nejméně 60 procent proti dnešnímu režimu; vytýká mu, že se dal do spojenectví s pohanským nacismem německým, připustil vyhlášení války proti Polsku, Velké Británii, Spojeným státům, Sovětskému svazu a Jugoslávii stejně jako proti Československé vládě samé a vyvolal dnešní politicky neudržitelný stav na Slovensku. Svatá stolice může míti jiné informace o situaci na Slovensku. Ale pokládám za svou povinnost, abych Svaté stolici objektivně předložil informace, zakládající se na zprávách, které během posledních dvou let pravidelně přicházely z vlasti.

Za těchto okolností na konci této války by mohlo dojíti na Slovensku k vážným nepokojům, jejichž důsledky, jestli se jim včas nepředejde, by mohly být dalekosáhlé. Fakt, že tento slovenský režim, který na konci války zcela jistě velmi zle skončí, je uznáván Svatou stolicí a že Svatá stolice přijala jeho zástupce, je předmětem velkých starostí všech věrných Čechoslováků a zejména československých katolíků.

VI. Toto memorandum má za cíl ukázati celou mezinárodní i vnitřní situaci československého státu a jeho lidu a církevní otázky československé. Slovensko bude beze sporu znova částí Československé republiky. Vláda československá v Londýně sama je toho názoru, že český

„Mám s tou svojí soužení, každý den chce po mně peníze.“

„A co s nimi dělá?“

„Nic, já jí je nedám. Je krize.“

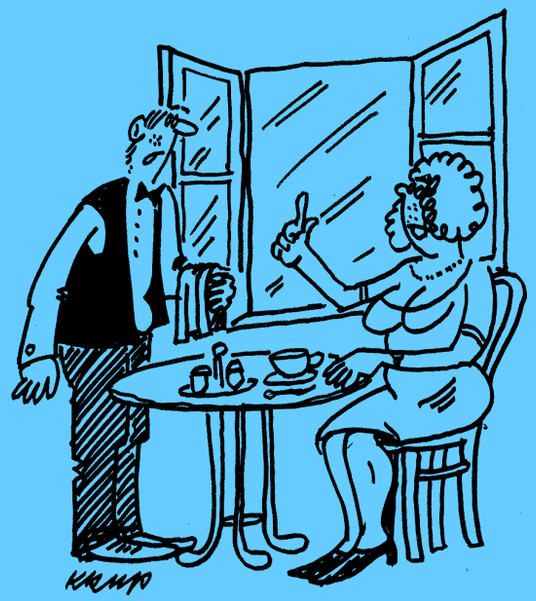

Haló, pane vrchní, zavřete to okno, venku je chladno!“ „Myslíte madam, že když je zavřu, že bude venku tepleji?“

Ilustrace
Oldřich Krupička

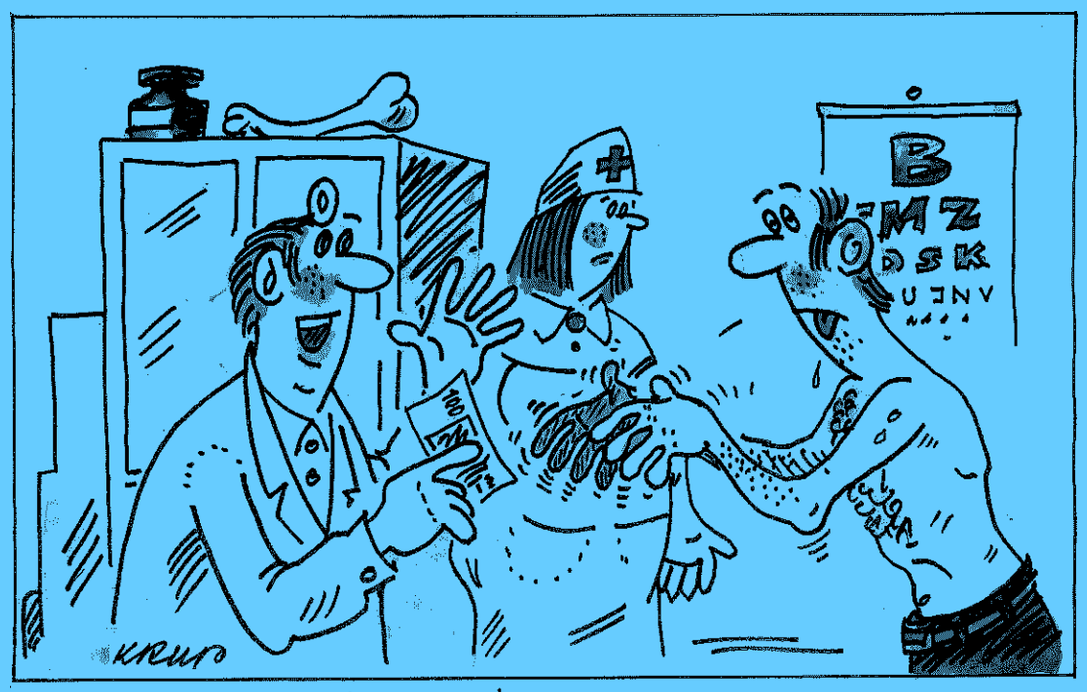

Dokumenty

(1) K článku „Změny manželského práva zavedené papežem Benediktem XVI.“ v tomto čísle Obrázku

(a) Apoštolský list (motu proprio) Omnium in mentem papeže Benedikta XVI., kterým se zavádějí některé změny v Kodexu kanonického práva

Apoštolská konstituce *Sacrae disciplinae leges* promulgovaná 25. ledna 1983 připomněla všem, že církev jako současně duchovní i viditelné a taktéž hierarchicky uspořádané společenství potřebuje právní normy, „aby výkon služeb svěřených jí Bohem, hlavně duchovní moci a udělování svátostí, byl řádně uspořádán.“ Z těchto norem musí vyzařovat na jedné straně jednota teologické nauky a kanonické legislativy a na druhé straně pastorační užitečnost předpisů, čímž jsou církevní ustanovení zaměřena k prospěchu duší.

Pro účinnější zabezpečení jak této nutné naukové jednoty, tak i pastoračního zaměření rozhoduje někdy nejvyšší církevní autorita po důkladném uvážení důvodů o tom, že se provedou vhodné změny kanonických norem nebo se do nich zavedou náležitá doplnění. To je též důvodem, který mě vedl k promulgaci tohoto listu, týkajícího se dvou otázek.

Nejprve: v kán. 1008 a 1009 *Kodexu kanonického práva*, pojednávajících o svátosti svěcení, se potvrzuje a podtrhuje esenciální rozlišení mezi všeobecným kněžstvím věřících a služebným kněžstvím a zároveň se poukazuje na rozdíl mezi biskupským, kněžským a jáhenským stupněm této svátosti. Poté, co po vyslechnutí mínění otců Kongregace pro nauku víry se můj ctihodný předchůdce Jan Pavel II. rozhodl upravit text č. 1581 *Katechismu katolické církve* tak, aby byla ohledně jáhnů vhodněji zohledněna nauka obsažená ve věroučné konstituci 2. vatikánského koncilu *Lumen gentium* (č. 29),[1] i já mám za to, že se musí zdokonalit text kanonické normy pojednávající o téže skutečnosti. A proto po vyslechnutí mínění Papežské rady pro výklad legislativních textů rozhoduji o změně textu níže uvedených kánonů.

Dále: protože svátosti jsou stejné pro celou církev, pouze její nejvyšší autoritě přísluší posuzovat a určovat, co se vyžaduje pro jejich platnost, i rozhodovat, co se má zachovávat při jejich slavení (srov. kán. 841), což se vše bezesporu vztahuje na požadovanou formu slavení manželství, pokud je alespoň jedna ze stran pokřtěna v katolické církvi (srov. kán. 11 a kán. 1108).

Nicméně je v *Kodexu kanonického práva* stanoveno, že věřící, kteří formálním úkonem odpadli od společenství církve, nejsou vázáni církevními zákony ohledně formy uzavření manželství (srov. kán. 1117), požadavku dispense od překážky různosti náboženství (srov. kán. 1086) a požadavku dovolení smíšeného manželství (srov. kán. 1124). Důvodem a cílem této výjimky z obecné normy kán. 11 bylo vyhnout se tomu, aby manželství uzavřená těmito katolíky byla neplatná z důvodu nedostatku kanonické formy nebo překážky různosti náboženství.

Zkušenost uplynulých let však naproti tomu ukazuje, že toto nové zákonné ustanovení způsobilo nemalé pastorační problémy. Především se ukázalo jako obtížné v jednotlivých případech prokázat existenci a posoudit praktickou strukturu onoho *actus formalis defectionis ab Ecclesia* s ohledem na jeho teologickou podstatu i kanonické aspekty. Z toho pramenily mnohé potíže jak v pastorační službě, tak v soudní praxi. Dokonce se zdálo, že z této nové legislativy – alespoň nepřímo – povstávalo určité usnadnění odpadu od víry, ba takřka popud k němu v regionech, kde je malý počet katolických věřících nebo kde platí nespravedlivé zákony týkající se manželství, zavádějící nespravedlivou diskriminaci mezi občany z náboženských důvodů. Nadto se komplikoval návrat těchto pokřtěných, pokud chtěli po rozvratu předchozího manželství uzavřít nové kanonické manželství. Nakonec – aniž uvádíme ještě další důvody – nemálo takových manželství se pro církev stávalo de facto tzv. klandestinním manželstvím (pozn. red.: tajným, nedokazatelným – zdrojem zmatků a právní nejistoty).

Po rozvážení a důkladném zhodnocení mínění otců jak Kongregace pro nauku víry, tak Papežské rady pro výklad legislativních textů a také i biskupských konferencí, jimž byl položen dotaz, zda je z hlediska pastorační užitečnosti lepší ponechat, nebo zrušit tuto výjimku z obecné normy kán. 11, se ukázalo nezbytné odstranit toto ustanovení nacházející se v dosud platné legislativě.

PŘÍLOHA

Rozhoduji proto o odstranění slov „a neodpadla od ní formálním úkonem“ z kán. 1117 i z kán. 1086, § 1 a slov „a formálním úkonem od ní neodpadla“ z kán. 1124.

A tak po vyslechnutí mínění Kongregace pro nauku víry a Papežské rady pro výklad legislativních textů a názoru našich ctihodných bratří kardinálů prefektů dikasterií Římské kurie ustanovuji toto:

Čl. 1. Text kán. 1008 Kodexu kanonického práva se mění tak, že nově zní: „Svátostí svěcení se z Božího ustanovení někteří věřící, označeni nezrušitelným znamením, stávají posvátnými služebníky, kteří jsou zasvěceni a určeni, aby, každý podle svého stupně, z nového a specifického důvodu sloužili Božímu lidu.“

Čl. 2. Text kán. 1009 Kodexu kanonického práva má nově tři paragrafy, z nichž první a druhý obsahují dosavadní text kánonu, ale třetí je vytvořen jako nový text, takže kán. 1009, § 3 zní takto: „Ti, kdo byli vysvěceni na biskupa nebo kněze, přijímají poslání a pověření jednat v osobě Krista – Hlavy, jáhni naproti tomu přijímají potřebnou sílu, aby sloužili Božímu lidu v ’diakonii‘ (službě) liturgie, slova a lásky.“

Čl. 3. Text kán. 1086, § 1 Kodexu kanonického práva se mění takto: „Neplatné je manželství mezi dvěma osobami, z nichž jedna je pokřtěna v katolické církvi nebo do ní přijatá, a druhá osoba je nepokřtěná.“

Čl. 4. Text kán. 1117 Kodexu kanonického práva se mění takto: „Výše stanovenou formu je nutno zachovat, jestliže alespoň jedna ze stran uzavírajících manželství je pokřtěna v katolické církvi nebo byla do ní přijata, při zachování kán. 1127, § 2.“

Čl. 5. Text kán. 1124 Kodexu kanonického práva se mění takto: „Bez výslovného dovolení příslušného představeného je zakázáno manželství mezi dvěma pokřtěnými osobami, z nichž jedna je pokřtěna v katolické církvi nebo je do ní po křtu přijata, a druhá osoba patří do jiné církve nebo církevní společnosti, která není v plném společenství s katolickou církví.“

Přikazuji, aby všechno, co jsem stanovil v tomto apoštolském listě daném motu proprio, bylo bráno jako pevně rozhodnuté a platné, přičemž všechna ustanovení, která jsou s tím v rozporu, a to i ustanovení hodná zvláštního zřetele, ztrácejí platnost, a aby to bylo promulgováno v *Acta Apostolicae Sedis,*[2] *Commentarium officiale*.

Dáno v Římě u Sv. Petra dne 26. října 2009 v pátém roce mého pontifikátu.

---

[1] Nalézt **změněný text 2. věty KKC, 1581** je velmi nesnadné. V presentaci tohoto motu proprio, kterou přednesl 15. prosince 2009 arcibiskup Francesco Coccopalmerio, předseda Papežské rady pro výklad legislativních textů, jsou citovány změny KKC, 1581 v latině; zároveň se v presentaci uvádí, že Jan Pavel II. tuto změnu schválil dne 9. října 1998 a zároveň stanovil, aby byl adekvátně upraven i text Kodexu kanonického práva (presentace je spolu s textem tohoto motu proprio v originálním latinském znění i jeho neoficiálního italského překladu publikována na webových stránkách tiskového střediska Apoštolského stolce; dostupné na World Wide Web <http://212.77.1.245/news_services/bulletin/news/24829.php?index= 24829&po_date=15.12.2009&lang=it> [cit. 30. prosince 2009]; text tohoto motu proprio i jeho presentace byl následně publikován v deníku L‘Osservatore Romano dne 16. prosince 2009). Italský text původního i změněného textu 2. věty KKC, 1581 byl citován v katolickém deníku Avvenire taktéž dne 16. prosince 2009 v souvislosti s vydáním tohoto motu proprio; viz CARDINALE, Gianni. Codice di diritto canonico: modifiche da Benedetto XVI su matrimonio e diaconi. Pubblicato il motu proprio «Omnium in mentem». *Avvenire*, 16 dicembre 2009, s. A 17 (dostupné též na World Wide Web <http://edicola.avvenire.it/ee/avvenire/default.php?pSetup= avvenire> [cit. 30. prosince 2009]). Tato změna KKC, 1581 však (nakolik se nám podařilo zjistit) nebyla publikována žádným úředním dokumentem a nenachází se ani ve velké části tištěných vydání katechismu, ba dokonce ani v textu KKC na webových stránkách Apoštolského stolce (www.vatican.va) v žádném z uvedených jazykových znění. Také v dokumentu mezinárodní teologické komise *Le diaconat: évolution et perspectives* z 30. 9. 2002, kde se především v VII. kapitole, II. oddílu, v úseku *3. «Action diaconale, in persona Christi (capitis)»?* a v úseku *4. «In persona Christi servi» comme spécificité du diaconat?* pojednává o otázce, nakolik jáhen jedná *in persona Christi capitis*, je nadále obsažen odkaz pouze na dřívější znění KKC, 1581 publikované r. 1997 v *editio typica* (viz *Enchiridion Vaticanum 21, Documenti ufficiali della Santa Sede 2002*, č. 1107 – 1110). Odkaz na změněné znění KKC, 1581 by též bylo

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

tlupa nájezdných imigrantů. - H. Olejnatá peckovice; sportovní utkání (expr.); jedno z jmen biblického Jeruzaléma (Iz 11, 1). - I. Velká středo- a východoevropská řeka, největší levý přítok Dunaje; kněz za Davida a Šalomouna (např. 2 Sam 17, 15); Evropské sdružení volného obchodu založené 3. 5. 1960 – zatím ustupující alternativa federalizované Evropy. - J. Jízdou opotřebovat; podnik vyrábějící osiva (jako n. p. vytvořen začleněním různých ukradených statků r. 1948, dnes existují a. s. a s. s r. o. toho jména); podle pověstí českého národa manželka Bivoje a švagrová Přemysla Oráče. - K. Buřič, povstalec,vzbouřenec, odbojník; Polskie linie lotnicze (zkr.); radiolokátor. - L. Čtvrté největší město a největší černomořský přístav Ukrajiny; její osoba; častý název vesnic, které vznikly ve 13. a v 1. pol. 14. století v období vrcholné středověké kolonizace Čech, Moravy a Slezska. - M. Svítivost, blyštění; mřenky; latinsky ’řád‘. - N. Roku, v roce, léta (lat.); působit nudně; roční období. - O. Nasbírané předměty; indiáni Severní Ameriky; modř čisté oblohy. - P. **3. díl tajenky**; bahenní pták na vysokých nožkách. - Q. Nepokojné (knižn.); chuť k jídlu.

SVISLE: 1. Znak statečných lidí; nadnárodní výrobce integrovaných elektronických obvodů a dalších zařízení, zejm. mobilních telefonů, s centrálou v USA; tabulka identifikující vozidlo. - 2. **1. díl tajenky**; mez. kód letiště Bombaj. - 3. Pěšinka mezi dvěma vinohrady (nář.); silně téci (expr.); zuřivost. - 4. Mongolský rolník; kováním do něčeho upevnit; název písmene a hlásky ’s‘; akrální, tj. okrajová (z lat.) část těla. - 5. Výrobek z ovčí syrovátky; kapitola koránu; samotná (lat.); synova manželka. - 6. Tenké lano; jen taková; spoluvlastník (řidč.). - 7. Objekt uctívání; vztahující se k divadlu; které bylo dáno (slovo). - 8. Týkající se maďarské řeky Tisy; pokrm z cibule, rajčat, paprikových lusků, příp. vajec; košťátko k zavlažování bochníků při pečení. - 9. Vražedné šílenství; šikmý trám pro posun břemen; něm. jméno tří českých králů (první Přemyslovec, druzí dva Habsburkové; poslední z trojice byl také posledním, už nekorunovaným králem českým a byl nedávno blahoslaven; obyvatel Etiopie. - 10. Cizí mužské jméno; pohan. symbol lásky (zdrob.); původně námořnický pozdrav; avšak. - 11. Nepřízvučná slabika veršové stopy; více než stotisícové město ve středním Řecku s blízkými skalními kláštery Meteora, pohořím Olymp a slavnými plážemi olympské riviéry; zcela přirazit. - 12. **2. díl tajenky**. - 13. Za starých dob; řeka ve Francii; zbrázdit (půdu) kolem něčeho.

Pomůcka: anata, slíže.

Ladislav Martinča

LIBERECKÝ ÚSMĚV

„Seš nula, ty ani nemáš otce!“
„Ty vole, já mám víc tatínků, než ty!“

„Toníčku, když si tatínka rozhněval, musíš ho jít zase udobřit ...“
„Nepůjdu, když ty ho rozhněváš, musí on přijít udobřit tebe!“

- 2125 Maďarsko zachytí signály vesmírné civilizace; nemožné.
- 2279 Energie z ničeho; nemožné.
- 2288 Cestování zpátky v čase a nové kontakty s mimozemšťany; nemožné.
- 4599 Nesmrtelnost; nemožné.
- 5079 Konec světa; „o tomto dni neví nikdo“, jen baba Vanga.

Poznamenejme, že jsme nezkoumali rozdíly u baby Vangy mezi jednotlivými médii – každé z nich musí přece mít něco svého originálního – ani to, které médium z baby Vangy udělalo takovou celebritu.

br. Felix OFM

Znáš Písmo svaté?

Tajenka minulé křížovky byla z Lk 19, 10: „**Syn člověka přišel hledat a zachránit, co zahynulo**.“ Je to z příběhu o celníku Zacheovi. Pán Ježíš Zachea našel a zachránil. Stejně tak zachránil jiného celníka Leviho-Matouše. Někdo může říct: Jak to, že náš Pán takto nenajde a nezachrání všechny lidi? Nebo i my věříme v „prázdné peklo“? Ne, peklo není prázdné, jsou tam padlí andělé i padlí lidé. Ale proč tedy je Kristus Pán nenašel a nezachránil? Ano, máme tady odvěký příběh od souhře lidské svobody a Božího vedení. Pozorujme Zachea. Rád by uviděl Ježíše. Kolik lidí havaruje už na tomto? Řeknou si, že Ježíš se nedá uvidět. Ale co – se sv. Tomášem z Aquina – co takhle Pána uslyšet? To možné určitě je, ale nedá se to vymoci silou. Vůbec dnešní svět je v zajetí obdivu k síle. Ale co udělal Zacheus? Rad by. Bylo tam plno lidí. A tak běžel napřed. Neříkal jiným: „Poběžte se mnou, poběží se nám spolu líp.“ Běžel napřed. A vylezl na fíkovník. Víme, jak těžko se malým lidem leze na stromy. Vylezl na fíkovník. A čekal. Jen čekal. A nic jiného. Čekal na fíkovníku a – jak je to samozřejmé: dočkal se. To může být pro nás vzor. V klidu čekat, tam, kudy může procházet Ježíš. Třeba v kostele. Sám v kostele. Třeba před svatostánkem. A pokud jsme dost trpěliví – na fíkovníku to jistě nebylo nijak pohodlné – pak, až přijde Ježíš k tomu místu, to místo je dnes v určitém slova smyslu mimo čas a prostor, podívá se a řekne: „Zachee.“ To si nelze vymoci silou. Ale nezdá se vám, že to přijde s trpělivostí, časem, po hodinách? po dnech? po rocích? a s pokorou? Schválně se můžeme podívat na opak – na chování pyšných a současně pokryteckých zákoníků / fariseů, kteří přece věděli ... Zacheus nevěděl, naopak on by rád Ježíše uviděl. Znovu: protože to je jaksi mimo čas a prostor, nedá se říct, jak dlouho je třeba na Pána čekat. To je jeho věc. My jen víme, že přišel hledat a zachránit, co zahynulo. Je tedy jisté, že chce najít i nás. A pak ho, nevíme, ale světcům se i to stává, třeba i uvidíme. Ale hlavně nezapomeňme, že jsme malé postavy!

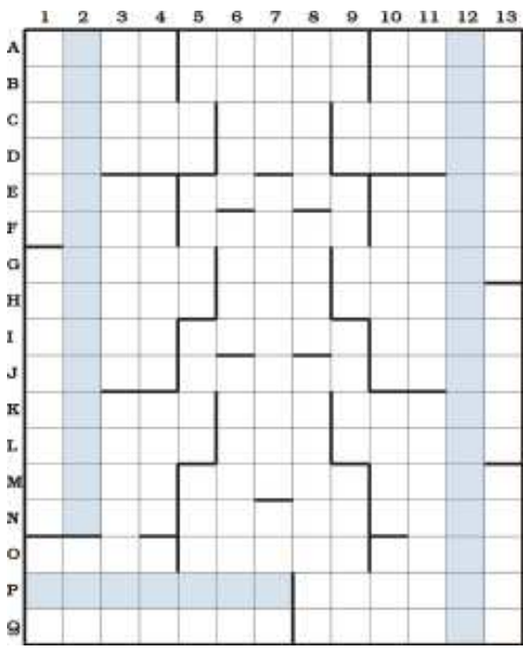

Dnešní úkol: Jak to bude s příchodem Syna člověka? O tom dnešní tajenka. Nápověda: Čte se o neděli 1. adventního týdne.

VODOROVNĚ: A. Přítok Baltského moře; pevná schránka těla plžů; hudba výrazného synkopického rytmu. - B. Vladař s dvořanstvem; první arcibiskup v Hnězdně (12. 10.); v současném politickém zřízení schránka na hlasovací lístky. - C. Tvrdý, šedo-bílý, kujný kov v 5. skupině s niobem a tantalem; čichový orgán; isolovaná oblast vegetace v poušti (angl.). - D. Flétna ze dřeva oranžovníku (Bolívie, severozáp. Argentina); vločkovitá sraženina; bojovník ve službách šlechty. - E. Záložník v míčové hře; člen katolického bratrstva (z lat. sodalis, společník); bílé základní (spodní) roucho presbyterů a diakonů. - F. Slovensky ’taťka‘; snaha; vyhnaný muslimský dobyvatel Španělska, nyní v sev. Africe. - G. Hybná síla auta; zdrávas (lat.);

možno očekávat v novém direktáři pro pastýřskou službu biskupů *Apostolorum successores* z 22. 2. 2004, kde se v čtvrtém odstavci č. 194 výslovně hovoří o charismatu jáhenství v službě lásky; je tu však v pozn. č. 606 obsažen odkaz jen na text LG 29 a motu proprio Pavla VI. *Sacrum diaconatum ordinem*, nikoli na text KKC (viz *Enchiridion Vaticanum 22, Documenti ufficiali della Santa Sede 2003 – 2004*, č. 2045). Rovněž se nenachází jediná zmínka o změně KKC, 1581 v souvislosti s promulgací Kompendia Katechismu katolické církve dne 28. 6. 2008 (viz *Enchiridion Vaticanum 23, Documenti ufficiali della Santa Sede 2005 – 2006*, č. 815 – 827). Musíme tedy nadále vycházet z výše zmíněného textu presentace tohoto motu proprio.

Původní znění latinsky: „Per ordinationem recipitur capacitas agendi tamquam Christi legatus, Capitis Ecclesiae, in eius triplici munere sacerdotis, prophetae et regis.“ ***Původní znění italsky:*** „Per mezzo dell’ordinazione si viene abilitati ad agire come rappresentanti di Cristo, capo della Chiesa, nella sua triplice funzione di sacerdote, profeta e re.“ ***Původní znění česky:*** „Skrze zvláštní milosti Ducha Svatého tato svátost připodobňuje svého nositele Kristu tak, aby sloužil jako Kristův nástroj pro jeho církev. Kněžským svěcením je oprávněn jednat jako představitel Krista, hlavy církve, v jeho trojím úřadu kněze, proroka a krále.“ Zde je nutné poznamenat, že v českém překladu se – a to zjevně navíc oproti originálnímu znění i překladům do hlavních jazyků – objevuje slovo „Kněžské“, což svádí k výkladu, že se druhá věta nevztahuje na jáhny, ale pouze na kněze a biskupy; to však evidentně neodpovídá tomuto znění katechismu (byť, jak je vidět na níže uvedené změně KKC, jde věcně správným směrem). Toto české znění je obsaženo ve všech českých vydáních KKC, a to jak ve vydání vycházejícím z francouzského znění katechismu publikovaného r. 1992 (*Katechismus katolické církve*. 1. vyd. Praha: Zvon, 1995. 818 s. ISBN 8-7113-132-6; s. 401), tak také v pozdějším vydání vycházejícího z pozměněné latinské *editio typica* (*Katechismus katolické církve*. 2. doplněné a opravené vydání, v Karmelitánském nakladatelství první. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2001. VI + 818 s. ISBN 80-7192-488-1; s. 401).

Nové znění latinsky: „Ab eo [= Christo] Episcopi et presbiteri missionem et facultatem agendi in persona Christi Capitis accipiunt, diaconi vero vim populo Dei serviendi in ‘diaconia’ liturgiae, verbi et caritatis.“ ***Nové znění italsky:*** „Da Cristo i vescovi e i presbiteri ricevono la missione e la facolta di agire nella persona di Cristo Capo, mentre i diaconi ricevono l’abilitazione a servire il popolo di Dio nella ‘diaconia’ della liturgia, della Parola e della carita.“ ***Český překlad nového znění (z latiny):*** „Biskupové a kněží dostávají od Krista poslání a pověření jednat v osobě Krista – Hlavy, jáhni naproti tomu přijímají potřebnou sílu, aby sloužili Božímu lidu v ‚diakonii‘ (službě) liturgie, slova a lásky.“

Nové znění 2. věty KKC, 1581 se tak velmi podobá dosavadnímu znění KKC, 1588. Latinsky: „Diaconi vero «gratia [...] sacramentali roborati, in diaconia liturgiae, verbi et caritatis populo Dei, in communione cum Episcopo eiusque presbyterio, inserviunt ».“, k němuž je připojena pozn. č. 87: „Concilium Vaticanum II, Const. dogm. *Lumen gentium*, 29: AAS 57 (1965), s. 36.“ (Viz *Catechismus Catholica Ecclesia*. Citta del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana, 1997. X + 951 s. ISBN 88-2092428-5; s. 425.) Česky: „Co se týká jáhnů, svátostná milost jim dává potřebnou sílu, aby sloužili Božímu lidu v „diakonii“ (službě) liturgie, slova a lásky, ve společenství s biskupem a jeho kněžstvem.“, k němuž je připojena pozn. č. 86: „Srov. LG 29.“ (Viz *Katechismus katolické církve*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2001. VI + 818 s. ISBN 80-7192-488-1; s. 402.) [Poznámka překladatele.]

[2] BENEDIKT XVI. Litterae apostolicae motu proprio datae *Omnium in mentem* (26 octobris 2009). Quaedam in Codice Iuris Canonici immutantur. AAS 102 (8 Ianuarii 2010), s. 8 – 10.

www.cirkev.cz/cirkev-ve-svete/dokumenty/acta-cbk/

(B) Změněné kánony Kodexů kanonického práva

1. Změny zavedené motu proprio Ad tuendam fidem Jana Pavla II. (18. 5. 1998)

CIC/1983: kán. 750, kán. 1371

CCEO: kán. 599, kán. 1436

2. Změny zavedené motu proprio Omnium in mentem Benedikta XVI. (26. 10. 2009, účinnost 9. 4. 2010)

CIC/1983: kán. 1008, kán. 1009, kán. 1086 § 1, kán. 1117, kán. 1124

CCEO: nebyly zavedeny změny

PŘÍLOHA

Legenda

Tučnou kurzívou: nové texty;

~~Přeškrtnutou kursivou:~~ zrušené texty

Kodex kanonického práva (1983)

Kán. 750 ***§ 1.*** Vírou božskou a katolickou je nutno věřit vše, co je obsaženo v psaném nebo tradicí sděleném Božím slově, jediném pokladu víry, církvi svěřeném, a co je zároveň předkládáno jako Bohem zjevené buď slavnostním učitelským úřadem církve, nebo jejím řádným a obecným učitelským úřadem; toto se projevuje společným přijetím křesťany pod vedením posvátného učitelského úřadu; proto jsou všichni povinni varovat se každého učení, které je s ním v rozporu.

§ 2. Pevně je také třeba přijímat a uznávat vše, co učitelský úřad církve o víře a mravech vyhlašuje za definitivní, tedy to, co je třeba k náležitému uchování a věrnému vysvětlování pokladu víry; proto se neshoduje s naukou katolické církve ten, kdo odmítá definitivní vyhlášení tohoto charakteru.

Kán. 1008 – Svátostí svěcení se z Božího ustanovení někteří věřící, označeni nezrušitelným znamením, stávají posvátnými služebníky, kteří jsou zasvěceni a určeni, aby, každý podle svého stupně, *~~v osobě Krista – Hlavy vykonávali úřad učit, posvěcovat a vést, a tak pásli Boží lid~~* ***z nového a specifického důvodu sloužili Božímu lidu***.

Kán. 1009 – § 1. Stupně svátosti svěcení jsou: biskupský, kněžský a jáhenský.

§ 2. Svátost svěcení se uděluje vkládáním rukou a modlitbou svěcení, kterou pro jednotlivé stupně předepisují liturgické knihy.

§ 3. Ti, kdo byli vysvěceni na biskupa nebo kněze, přijímají poslání a pověření jednat v osobě Krista – Hlavy, jáhni naproti tomu přijímají potřebnou sílu, aby sloužili Božímu lidu v „diakonii" (službě) liturgie, slova a lásky.

Kán. 1086 – § 1. Neplatné je manželství mezi dvěma osobami, z nichž jedna je pokřtěna v katolické církvi nebo do ní přijatá *~~a neodpadla od ní formálním úkonem~~*, a druhá osoba je nepokřtěná.

§ 2. Od této překážky se může udělit dispens až po splnění podmínek v kán. 1125 a 1126.

§ 3. Jestliže některá strana je v době uzavření manželství obecně považována za pokřtěnou nebo jestliže její křest byl pochybný, předpokládá se podle kán. 1060 platnost manželství, dokud se s jistotou neprokáže, že jedna strana je pokřtěna a druhá pokřtěna není.

Kán. 1117 – Výše stanovenou formu je nutno zachovat, jestliže alespoň jedna ze stran uzavírajících manželství je pokřtěna v katolické církvi nebo byla do ní přijata *~~a neodpadla od ní formálním úkonem~~*, při zachování kán. 1127 § 2.

Kán. 1124 – Bez výslovného dovolení příslušného představeného je zakázáno manželství mezi dvěma pokřtěnými osobami, z nichž jedna je pokřtěna v katolické církvi nebo je do ní po křtu přijata *~~a formálním úkonem od ní neodpadla~~*, a druhá osoba patří do jiné církve nebo církevní společnosti, která není v plném společenství s katolickou církví.

Kán. 1371 – Spravedlivým trestem bude potrestán:

1° kdo, kromě případu, o němž v kán. 1364 § 1, učí nauce odsouzené papežem nebo obecným sněmem, nebo nauku, o níž ***v kán. 750 § 2 nebo*** v kán. 752, tvrdošíjně odmítá a neodvolá po napomenutí Apoštolským stolcem nebo ordinářem;

2° kdo v jiných případech neuposlechne Apoštolský stolec nebo ordináře nebo představeného, pokud zákonně přikazují nebo zakazují, a po napomenutí setrvá v neposlušnosti.

Kodex kánonů východních církví (1990)

Kán. 598 ***§ 1.*** Vírou božskou a katolickou je nutno věřit vše, co je obsaženo v psaném nebo tradicí sděleném Božím slově, jediném pokladu víry, církvi svěřeném, a co je zároveň předkládáno jako Bohem zjevené buď slavnostním učitelským úřadem církve, nebo jejím řádným a obecným učitelským úřadem; toto se projevuje společným přijetím křesťany pod vedením posvátného učitelského úřadu; proto jsou všichni povinni varovat se každého učení, které je s ním v rozporu.

§ 2. Pevně je také třeba přijímat a uznávat každou jednotlivou nauku o víře a mravech, kterou církev svým učitelským úřadem definitivně vyhlásila, tedy to, co je třeba k náležitému uchovávání a věrnému vysvětlení pokladu víry; proto se neshoduje s naukou katolické církve ten, kdo odmítá definitivní vyhlášení tohoto charakteru.

Kán. 1436 § 1. Kdo popírá nebo zpochybňuje některou pravdu, kterou je nutno věřit vírou bož-

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

8. Znáte nějakého Čecha, který zemřel mučednickou smrtí v Habeši?

Žádný takový Čech nám není znám. Každý např. z českých františkánů, vč. slavných Jakuba Římaře OFM a Václava Remedia Prutkého OFM, Habeš „přežili". Zeměpisně nejbližší mučedník je asi blah. br. Liberát Weiß OFM, který se narodil 4. 1. 1675 v bavorském Konnersreuthu, asi 15 km od Chebu, 10 km za dnešními hranicemi. Byl ukamenován 21. 2. 1716 spolu s dalšími dvěma misionáři v hlavním etiopském městě Gondaru na popud tamních monofysických kněží.

9. Jaké důvody vedly Itálii k válce v Habeši?

Každý současník, odkojený dnešními školami, by asi odpověděl, že za to byl zodpovědný Benito Mussolini a italský fašismus v 1. pol. 20. stol. Je to pravda, ale jen poloviční. Počátky agrese Itálie vůči Habeši je třeba hledat jinde, a to přímo u pana Garibaldiho, trvalé italské a dá se říct i dnešní evropské modly – sjednotitele Itálie. Italské království, k jehož vytvoření revoluční Garibaldi přispěl, vzniklo r. 1861. A i když sám Garibaldi byl později už v ústraní, politika byla nadále v zajetí revoluční levice. Roku 1870 byl obsazen 1 000 let existující Papežský stát. Tzv. mladé levici to však nestačilo. Roku 1876 začala dlouhá éra socialismu v Itálii a r. 1877 už oficiálně vzniklo hnutí tzv. iredenty. Co to bylo? Terre irredente znamená země znovuvykoupená, ve smyslu ztracená, osvobozená. A myslelo se tím nejen např. na oblasti Rakouska obývané do značné míry Italy, ale i na krajiny vzdálené, kam se Italové teprve *měli* vystěhovat – jako třeba Somálsko, ale i naše Habeš. V dané otázce se mluví o válce Itálie proti Habeši. Ale kdo dneska ví, že takové války byly dvě? Revoluční iredenta si vyžádala už tzv. 1. italsko-habešskou válku v letech 1895 až 1896. Itálie do bojů nasadila 20 000 mužů a 56 dělostřeleckých jednotek. V rozhodující bitvě chtěli Italové překvapit Habešany náhlým ranním útokem předpokládajíce, že ti ještě budou spát. Ale křesťanští Etiopané se už dávno všichni modlili na bohoslužbách, takže překvapení nevyšlo. Protiúder byl drtivý, Itálie měla přes 11 000 padlých. Vláda v Itálii padla. Ovšem myšlenka ovládnout Habeš levicové Italy držela nadále.

Také Benito Mussoliny začínal jako socialista (a jako milovník českého kacíře Jana Husa). Také Mussolini, jako Garibaldi, podnikl svůj Pochod na Řím. A také Mussolini, už jako fašista, po vzoru iredentistů zaútočil na Habeš. S daleko větší silou a bestialitou. Po přepadení etiopského oddílu v roce 1934 se Habeš obrátila na Společnost národů s žádostí o pomoc. Žádnou nedostala. Naopak Itálie vtrhla na etiopské území a z obavy z partyzánské války vydal osobně Mussolini povolení použít dusivý jedovatý plyn, yperit. Ten byl rozprašován nad městy i malými osadami ve velkých dávkách. Páry a kapky z leteckých pum zasahovaly všechno – vojáky, prosté obyvatele měst a vesnic i zvířata. Etiopské ztráty byly statisícové, jak mezi vojáky, tak mezi civilním obyvatelstvem. Velmoci vč. USA dodržovaly tzv. neutralitu. Ta kupř. zahrnovala odmítnutí dvou sanitních letounů Habeši a odmítnutí uzavřít Suezský průplav, kterým proudily italské posily. „Duce" tak do důsledků dovedl socialistickou politiku irredenty, připojení země, která byla *napřed* prohlášena za italské území. Mýlil by se však ten, který by tato zvěrstva sebemrskačsky přičítal samotné západní civilizaci, jak se dnes často děje. Spíše je namístě se ptát, co se to v západní civilizaci pokazilo, že dala vzejít různým těm Mussoliniům, Hitlerům, Leninům, Stalinům a dalším. Snad by při takovém hledání napomohlo podívat se nejen na 20. století, ale i pořádný kus dozadu. A hledat bez růžových brýlí, protože ty by nám mohly zabránit uvidět právě to, co považujeme za téměř „posvátnou krávu" dneška

10. Kdo to byla „prorokyně baba Vanga"?

Vangelia Gustherová je žena žijící mezi léty 1911 až 1996 v Makedonii, později v Bulharsku. Média ji považují za spolehlivou věštkyni, která mj. prorokovala světovou válku na tento listopad. Proč ne, válka být může a my, prostí lidé s tím nemůžeme nic dělat. Ale u každého takového věštce se podívejme, co prorokuje. Někdy stačí jen letmý pohled. V našem případě, navíc pouze podle médií (jsou vůbec nějací hodnověrní osobní svědci o tom, co tato vesničanka říkala?), uveďme některá odhalující proroctví:

- 2076 Beztřídní společnost (komunismus); nemožné.
- 2111 Lidé se stávají živými roboty; nemožné.

Nazaret: „Může z Nazareta vzejít něco dobrého“ (Jan 1, 46a)? Starý zákon, ani judaistické či světské spisy se vůbec o Nazaretu nezmiňují; není ani v seznamu 45 galilejských osad od Josefa Flavia. Ale nebyl by to Pán Bůh, kdyby do svého textu odkaz nesdělil. A tak se sv. Filipem podle jeho slov „Pojďme a podívejme se“ (Jan 1, 46b). Kdo ví, že vyskytující se slovo Nazarejský (zasvěcenec) má písmeno „z“, kdežto Nazaret má v hebrejštině či aramejštině písmeno „c“? Pokud se obě slova v Novém zákoně nějak spojují, jde o zastření toho, co chceme říci a je to i jeden z množství náznaků, že původním jazykem radostné zvěsti nebyla řečtina. V řečtině se totiž v obou případech překládá „z“ i „c“ jako „dz“ řecké alfabéty. Ale v hebrejštině je tomu jinak. Tam je Nazaret vyjádřen slovním kmenem „rcn“ (střežit, psáno hebrejským způsobem zprava doleva). To znamená, že jméno Nazaret znamená něco asi jako české Stráž nebo Strážnice. Co je však podivuhodné? Toto „rcn“ s jinými samohláskami (a hebrejština se v původním způsobu píše bez nich), znamená také „výhonek“. A tu už si můžeme vzpomenout na Isaiášovo klíčové proroctví (11, 1): „Vyrazí ratolest z pahýlu Jesse, výhonek vypučí z jeho kořenů.“ O výhonku mluví Starý zákon více než dvacetkrát, v dobré, i ve špatném smyslu. A možná že božský autor Písma sv. nám chtěl takto naznačit, že spasitelný Výhonek bude počat právě v Nazaretě. Je kuriósní, že na tomto překladu jména Nazaret jako Výhonek a ne jako Stráž (uvažme proti tomu, že jehovisti neuznávající stejně jako judaisti božství Pána Ježíše nazývají svůj časopis „Strážní věž“) tvrdošíjně trval největší starokřesťanský biblista sv. Jeroným. Ale i tak má třeba Stráž nad Nisou k Nazaretu blizoučko ...

4. Jak se křesťané vypořádali s ariánskou herezí? Lišil se tento postup od přístupu k dalším herezím, jako byli kataři, husité a luteráni?

O odpověď jsme požádali externího dopisovatele, po jejím doručení ji otiskneme.

5. Co to byla Gutenbergova bible?

Gutenbergova bible byla vůbec první vytištěnou knihou v civilizovaném světě (čínské pokusy neuvažujeme). Stalo se to v Mohuči v letech 1454 až 1455. Jejím vydavatelem byl vynálezce knihtisku Johannes Gensfleisch, řečený Gutenberg (* 1397/1400 Mohuč – † 3. 2. 1468 tamtéž), dále finančník Johann Fust, který Gutenberga později finančně a pracovně zničil, a Peter Schoeffer, Gitembergův tovaryš, kterého po odstranění Gutenberga Fust pověřil vedením podniku a kterému také dal svou dceru. Některé bible byly tištěny na vélu (pergamen z nejmladších telat) a asi třikrát tolik na papíře. Tato Bible tak byla prvním knižním prvotiskem, první inkunábuli. Po vytištění byla ručně iluminována. Některé verse mají na stránce 42 řádků a jiné 36. Kniha byla pochopitelně psána tisíc let trvajícím jazykem církve, latinou. Dnes jsou známy tyto exempláře (v závorce je dnešní číslo výtisku): Rakousko (27), Belgie (1), Dánsko (12), Francie (15, 17, 16, 18), Německo 12 ks (8, 9, 4, 14, 2, 3, 5, 6, 7, 10, 11, 12), Japonsko (45), Polsko (28), Portugalsko (29), Rusko 2 ks (v době číslování se o nich ještě nevědělo), Španělsko (32, 31), Švýcarsko 30), Spojené království 8 ks (dvě nečíslované, dále 26, 20, 23, 25, 24, 22), Spojené státy 11 ks (37, 38, 44, 35, 42, 40, 41, 43, 46, 36, 39), Vatikán (33, 34; návštěvníky Vatikánské knihovny si dovolujeme upozornit, že oba výtisky jsou nekompletní).

6. Někteří katolíci mají císaře Karla V. za jednu z největších postav západní civilizace. Jaký je váš názor?

O odpověď jsme požádali externího dopisovatele, po jejím doručení ji otiskneme.

7. Co to je pomazání svatým myronem?

Tzv. myropomazání, neboli pomazání svatým pomazáním, je analogií svátosti biřmování ve východních církvích, např. u sjednocených řeckokatolíků nebo nesjednocených pravoslavných. Tuto svatou tajinu tam uděluje kněz z trvalého biskupova pověření, nikoliv sám biskup, a to i nemluvňatům současně s křtem. Myro musí být posvěceno od biskupa tak jako u nás křižmo. Čtenáři si mohli v Kronice našich farností všimnout, že takto současně křtí i maže kvůli udělení daru Ducha sv. i náš liberecký otec Ivan Semotjuk.

skou a katolickou, nebo kdo odmítne křesťanskou víru jako celek a po zákonném napomenutí se nenapraví, bude jako bludař nebo odpadlík od víry potrestán větší exkomunikací, duchovní kromě toho může být potrestán dalšími tresty nevyjímaje laicizaci.

§ 2. Kdo v jiných případech ~~*podporuje*~~ ***zatvrzele odmítá*** nauku, která je papežem nebo sborem biskupů vykonávajícím autenticky učitelský úřad církve ***definitivně předložena k víře, nebo se drží nauky, která je*** zavržena jako chybná, a ani po zákonném napomenutí se nenapraví, bude potrestán odpovídajícím trestem.

Damián Němec OP / ACEL 09/2010

(c) Dopis kardinála J. Heranze o odpadu od víry (apostasi)

Papežská rada pro výklad legislativních textů

Vatikán, 13. března 2006.

Prot. N. 10279/2006

Nejdůstojnější Excelence,

již před časem mnozí biskupové, soudní vikáři a další činitelé v oblasti kanonického práva předložili naší papežské radě pochybnosti a žádosti týkající tzv. *actus formalis defectionis ab Ecclesia catholica*, o kterém pojednávají kánony: 1086, § 1, 1117 a 1124 Kodexu kanonického práva. Jedná se o nový pojem v kanonickém zákonodárství, odlišný od dalších modalit spíše „virtuálních“ (které jsou vázány na chování) týkajících se „notorického“ odpadu nebo jednoduše „veřejného“ odpadu od víry (srov. kánony 171, § 1, 4°; 194, § 1, 2°; 316, § 1; 694, § 1, 1°; 1071, § 1, 4° a § 2), tj. okolností, ve kterých pokřtění v katolické církvi nebo do ní přijatí jsou vázáni pouze církevními zákony (srov. kán. 11).

Problém byl pozorně přezkoumán kompetentními dikastérii Svatého stolce s cílem upřesnit především teologicko-doktrinální obsah takového *actus formalis defectionis ab Ecclesia catholica* a následně právní formality nebo náležitosti nutné pro to, aby se tento úkon vymezil jako skutečný „formální úkon“ odpadu.

Poté, co naše papežská rada obdržela rozhodnutí Kongregace pro nauku víry, s ohledem na první aspekt, a na plenárním zasedání přezkoumala celou otázku, sděluje Nejeminentnějším a Nejexcelentnějším předsedům biskupských konferencí následující:

1. Aby odpad od katolické církve mohl být platně vymezen jako skutečný *actus formalis defectionis ab Ecclesia,* i s ohledem na účinky předvídaných výjimek ve výše uvedených kánonech, musí být konkretizován:

a) vnitřním rozhodnutím vystoupit z katolické církve

b) uskutečněním a manifestací tohoto rozhodnutí

c) přijetím tohoto rozhodnutí ze strany kompetentní církevní autority

2. Obsahem úkonu vůle musí být přerušení pout společenství – víry, svátostí, pastýřského řízení – která dovolují věřícím dostávat život milosti uvnitř církve. To znamená, že takový *formální úkon* odpadu nemá pouze právně-administrativní charakter (vystoupit z církve v matrikovém smyslu s příslušnými občanskými důsledky), ale vymezuje se jako skutečné odloučení od konstitutivních elementů církevního života: předpokládá tedy **úkon apostase, herese nebo schismatu**.

3. Právně-administrativní úkon odpadu od církve sám o sobě nemůže vytvořit formální úkon odpadu ve smyslu jak jej chápe CIC, protože by mohla přetrvávat vůle po setrvání ve společenství víry. Na druhé straně herese formální nebo (tím méně) materiální, schisma a apostáse samy nevytvářejí formální úkon odpadu, jestliže nejsou projeveny navenek a jestliže nejsou náležitým způsobem manifestovány církevní autoritě.

4. Kromě toho se musí jednat o platný právní úkon vykonaný osobou kanonicky způsobilou a v souladu s právní normou, která jej řídí (kánony 124 – 126). Takový úkon bude muset být vykonán osobně, vědomě a dobrovolně.

5. Vyžaduje se rovněž, aby úkon byl zainteresovanou osobou proveden v písemné formě před kompetentní autoritou katolické církve: ordinářem, příslušným farářem, jemuž jedinému přísluší posuzovat existenci nebo neexistenci úkonu vůle s obsahem vyjádřeným v č. 2. V důsledku toho pouze koincidence (současný výskyt) dvou elementů – teologický profil vnitřního úkonu a jeho projevení takto definovaným způsobem – vytváří *actus formalis defectionis ab Ecclesia catholica* s příslušnými kanonickými sankcemi (srov. kán. 1364, § 1).

6. V takových případech se tatáž kompetentní církevní autorita postará o to, aby do knihy pokřtěných (srov. kán. 535, § 2) byla učiněna poznámka s explicitní formulací, že nastala *defectio ab Ecclesia catholica actu formali*.

7. Zůstává však jasné, že svátostné pouto příslušnosti k Tělu Kristovu, kterým je církev, dané charakterem křtu, je trvalým ontologickým poutem, které nezaniká z důvodu žádného úkonu či skutku odpadu.

S jistotou, že episkopát, vědom si spasitelného rozměru církevního společenství, dobře pochopí pastorační motivy těchto norem, využívám této příležitosti, abych Vaši Eminenci / Excelenci ujistil o svých citech bratrské úcty,

kard. Julián Herranz
předseda Papežské rady pro výklad legislativních textů

✠ Msgre. Bruno Bertagna
sekretář

Tato zpráva byla schválena papežem Benediktem XVI., který nařídil její sdělení všem předsedům biskupských konferencí.

Jeho excelence
Msgre. Jan Graubner
Předseda České biskupské konference, Praha

www.cirkev.cz/cirkev-ve-svete/dokumenty/acta-cbk/

(2) Z letošních oslav České republiky 28. října 2010

Během tradičního slavnostního večera ve Vladislavském sále Pražského hradu president přednesl projev o smyslu našeho státu a udělil a propůjčí státní vyznamenání – mj. dvěma církevním činitelům.

Vážení vysocí ústavní činitelé, dámy a pánové, posluchači rozhlasových a televizních stanic,

vítám Vás na dnešním slavnostním večeru, jímž si připomínáme, že se – přesně před devadesáti dvěma lety – zrodil moderní český stát.

Témat z naší současnosti, hodných dnešního večera, není málo. Musíme se vypořádávat s jen pomalu odeznívající ekonomickou krizí a s jejími důsledky, nepříjemně zasahujícími do života mnohých našich spoluobčanů i do hospodaření celého našeho státu. Řadu let narůstal a i dnes narůstá náš státní dluh a my nesmíme dopustit, aby dosáhl řeckých rozměrů. Dlouho jsme také odkládali reformy zatím ještě přiměřeně fungujícího zdravotního a penzijního systému, ale stále je odkládat nelze.

Mnohé z těchto problémů na řešení teprve čekají, dosud provedená opatření jsou zatím jen jejich náznakem, bylo by proto předčasné mluvit o výrazné změně, ale jisté změny se již rýsují. Loni jsem zde v tento den hovořil o přetrvávajícím ekonomickém propadu a o prozatímní vládě, které chyběl mandát – a jak dnes, s odstupem času, vidíme, i odvaha – udělat některá potřebná opatření. Mluvil jsem o svévolně oddálených volbách, ale i o „narůstajícím neklidu“, který se v té době u nás projevoval.

Nechci to zakřiknout, ale takové pocity dnes nemám. Jako výsledek letošních květnových voleb máme značně obměněnou vládu i Poslaneckou sněmovnu a díky nedávným senátním volbám změněné poměry i v Senátu. I komunální volby vynesly v řadě měst a obcí do významných veřejných funkcí nové osobnosti. Důvod k jistému, byť velmi opatrnému optimismu existuje.

I když ani v nejmenším nepodceňuji obavy části naší veřejnosti z nezbytného „utahování opasků“, souvisejícího s úsilím o ozdravění státních financí, loňský neklid byl něco jiného. Věřím proto, že politické síly, které by mohly profitovat z případného sociálního neklidu, budou velmi pečlivě vážit mezi svým krátkodobým prospěchem a dlouhodobými důsledky ztráty elementární občanské soudržnosti naší země. Přál bych si, aby se to projevilo i v atmosféře v parlamentu i ve vztazích mezi politickými stranami. To všechno jsou věci vážné, ale přesto o nich právě dnes mluvit nehodlám.

Začal jsem tím, že je to 92 let od okamžiku, kdy se zrodil moderní český stát, od okamžiku, kdy jsme přestali být královstvím a stali se republikou. Dodal bych, teprve 92 let. Méně než století existence republikánského zřízení je sotva desetinou tisíciletého období, v němž – v podstatě na stejném území – existuje český stát. Nezačínejme proto až rokem 1918. Když se na mnoha místech naší země rozhlédneme, vidíme, že nás obklopuje naše vlastní historie nepoměrně delší. Tento sál, zvaný Vladislavský, se začal stavět dva roky před objevením Ameriky. Už tehdy existoval náš stát celé půltisíciletí.

d) Při vykopávkách hrobů v Tel-ed-Daba bylo 65 % dětských hrobů pod 16 měsíců; normální počet býval 20 až 30 %. Navíc bylo daleko víc hrobů žen než mužů (kteří podle předpokladu byli zabiti při porodu).

e) Historici Eusebies a Artapanus, kteří pracovali asi r. 300 př. Kr. s daty z Alexandrijské knihovny tehdy založené, jmenují egyptského prince „Mousesa“, jenž vedl ozbrojený boj proti „Etiopanům“. Takovou událost popisuje i římský historik Josef Flavius a fragment stély v Britském museu. Vojenskou akci může dokládat i nález sochy dávného panovníka na ostrově Argo asi 200 km od Egypta. Egyptští historici píší o útoku vládce proti „Mousesovi“, jímž ho vyhnal (v Písmu sv. se píše o poušti Midjan). Faraóna exodu současní historici ztotožňují s Dudimosem, 36. vládcem 13. dynastie. (Alexandrijská knihovna byla obrovskou, největší a nejslavnější knihovnou starověku. Byla vybudována z podnětu Ptolemaia I. Za doby Caesarovy přechovávala neuvěřitelných 700 tisíc rukopisů na pergamenech. Knihovna zčásti vyhořela v roce 47 př. Kr. při útoku Caesara za jeho války s Pompeiem. Roku 389 za náboženského vzbouření pohanů proti křesťanství byla poničena, ale záhy byla znovu vybudována a ve své činnosti pokračovala až do roku 643, kdy ji definitivně zlikvidovali muslimové.)

f) Vykopávky M. Bieteka v Tel ed-Baba, jež je datováno doprostřed 14. dynasty, nalezly masové hroby po celém městě Avaris, což se může pokládat za svědectví veliké, doširoka rozlehlé a náhlé katastrofy – nemůže zde být souvislost s ranou zabití všech prvorozených?

g) Josef Flavius, který doprovázel vojevůdce Tita (pozdější *Imperator Titus Caesar divi Vespasiani filius Vespasianus Augustus*) při likvidaci Jerusaléma vč. tamního judaistického chrámu a dostal za to chrámové svitky, píše o překvapivě „poklidném“ záboru mocného Egypta Hyksósy, což by mohlo být důsledkem zničení faraónova vojska v Rudém moři. Cituje přitom Monetha, egyptského kněze z roku asi 300 př. Kr.

h) Na tři metry dlouhý Leidenský papyrus 344 „Napomenutí Ipuwera“, který byl napsán mnohem později za 19. dynastie, popisuje podivné přízračné dávné události a společnost zcela v krizi a vzbuzuje paralelu s desíti ranami větami jako: „Nevíme, co se děje v zemi.“ „Všude krev, všude smrt, a trápení.“ „Bezedná temnota.“ „Všichni mají hlad.“ „Zvířata volně pobíhají.“ Atp.

i) El-amarnské dopisy nebo také Achetatonský archiv je rozsáhlý archiv korespondence, který byl nalezen ve starověkém městě Achetaton (dnes známé jako El Amarna) v roce 1887. Obsahuje celkem 382 tabulek korespondence egyptského dvora jak s egyptskými vazaly a správci, tak se vzdálenými zeměmi jako Babylonií, Chetity, Mari a všemožnými kananejskými státy z 14. století př. Kr. V jednom z dopisů posílá královna vdova docela podivnou žádost králi sousedních Chetitů (!), žádající, aby se jeden z jeho synů stal jejím manželem. Nemohla to být zrovna vdova po faraónovi utopeném v Rudém moři?

K uvedenému výčtu pramenů musím uvést, že jsem nečetl ani je ani jejich překlady. Uvádím jen to, co o nich je na internetu dostupné. Jen jako překvapivou zajímavost: ani na datování jednotlivých dynastií se egyptologové neshodnou – liší se mezi sebou třeba i o dvě stě let. Shoda začíná až na datu 332 př. Kr., kdy Egypt získal Alexandr Makedonský! A tak můžeme klidně říci, že biblický popis zajetí a východu Hebrejů z Egypta je ten nejpřesnější, který je na světě k disposici. Může budoucnost přinést nový a lepší? Nevíme.

3. Jsou ve Starém zákoně nějaká proroctví, že Bůh se vtělí, nebo dokonce že to bude v Nazaretě?

Zde jsou dvě témata: 1. Předpověď vtělení. Starý zákon obsahuje jen náznaky božství a Božího synovství budoucího Mesiáše, kterým bylo lze rozumět jen za působení Ducha sv. Ale osvícený David jasně cituje Mesiáše, jak ten říká: „Bůh mi řekl: 'Ty jsi můj Syn, já jsem tě dnes zplodil“ (Žl 2, 7). A srov. celý neuvěřitelný Žalm 110 (109). Jasně to bylo známo i Isaiášovi, který Mesiáše nazývá „Bůh s námi“ nebo „silný Bůh“. Připisuje mu tím pádem i božský atribut věčnosti, stejně jako Daniel. Bylo to poznání tak hrozné, že proroci se chvěli při jeho pochopení. Není se pak co divit, že je judaisté „jen tělesní“ pronásledovali i zabíjeli, nakonec stejně jako Vtěleného.

Téma 2. Předpověď Nazareta. Tu je třeba říci, že nejen taková není, ale ani být – podle lidských měřítek – nemohla. Chudé neznámé betlémské Dítě se vtělilo a vyrůstalo v chudé neznámé vsi

8. Co nám Pán Ježíš říká v podobenství o deseti pannách (družičkách)?

a) Že máme být stále připraveni, abychom ho mohli uvítat se světlem posvěcující milosti, až přijde.

b) Že máme dbát na co nejpečlivější přípravu každé svatby.

c) Že si máme cvičit paměť, abychom netrpěli zapomnětlivostí.

9. Co nám chce Pán Ježíš sdělit v podobenství o bohatém člověku a Lazarovi?

a) Bohatství a dobré jídlo vedou člověka do záhuby, proto je třeba se obojího co nejvíce varovat.

b) Bezcitnost a sobectví vedou člověka do záhuby, proto je třeba se obojího co nejvíce varovat.

c) Bohatý člověk měl dobře krmit a všestranně pečovat o všechny své psy, aby nemuseli Lazarovi lízat vředy.

10. 13. listopadu jsme slavili památku svaté Anežky České. Kdy a kde byla svatořečena?

a) 1289 v Praze na dvoře Karla IV.

b) Ve 14. století v Assisi, společně se sv. Klárou z Assisi.

c) 1989 v Římě.

P. Pavel Ajchler

Na doporučení Diecézního katechetického centra jsme se rozhodli od tohoto čísla ke dvěma změnám:

- u testů pro děti budeme hned zveřejňovat i správné odpovědi (dnes jsou správné odpovědi tyto: 1c, 2a, 3a, 4b, 5a, 6a, 7b, 8a, 9b, 10c);

- nebudeme uvádět otázky Testu pro dospělé měsíc dopředu (mohou ze zapomenout), ale hned přímo s odpověďmi (proto dnes v pravidelné příloze otázky příštího Testu pro dospělé chybějí).

redakce

Test pro dospělé

1. Jak to, že se Kain bál, že ho někdo zabije, když měl předtím jen bratra Ábela. Nebo je to jen pověst a na zemi bylo plno lidí?

Uvedená otázka je jistě legitimní, ale nesmí zastřít poselství příběhu: člověk si pro momentální ukojení žádosti znemožnil přijetí Božího zaslíbení a úplně si zkazil život, který ale nekončí zase díky Bohu zachraňujícímu, našemu Pánu Ježíši Kristu. Kdo tedy mohl Kaina zabít? Kain mohl mít strach třeba před budoucími členy své rodiny – nemohl si být jist, že neprovedou stejnou zvrhlost jako on, nebo kvůli tomu, že svým činem do jisté míry ničil životy i jim, nepůjdou po pomstě. Otázku můžeme klidně i rozšířit: Kde vzal Kain ženu? 1. kniha Mojžíšova není kronikou a už vůbec ne kronikou detailní. Adam mohl mít tehdy s Evou už další potomky, a to nejen dcery – o těch se nemluví, ale dokonce i syny: všimněme si rodokmenu zde v 5. kap., kde se uvádí vždy jen jeden syn jménem a další – nejen dcery, ale i synové – zmíněni nejsou. Přečtěme si nakonec dobře i tuto kap. 4: o Kainově bratrovraždě a jeho hovoru s Bohem je skoro celá a na ostatní Kainův nesmírně dlouhý život připadá jen pár vět. A to platí pro celou 1. knihu Mojžíšovu: co je důležité, je podrobně rozepsáno a leckoho zajímající televizní „drby“ Mojžíš vynechal. Do různé míry to konečně platí pro celé Písmo sv.

2. Jsou nějaké doklady o tom, že Židé otročili Egypťanům?

Takových dokladů se nabízí mnoho; vyjmenujme některé:

a) Leidenský (Harrisův) čarodějnický papyrus opsaný tři sta let př. Kr., ale popisující události daleko starší (rozdělování potravy robotujícím Hebrejům – jako národ jsou jmenování).

b) Rakouské vykopávky v Tel-ed-Daba v Egyptě r. 1989 dokazující veliký počet neegyptských otroků z východu právě v době 12. a 13. dynastie.

c) Brooklynský papyrus 35.1446 popisující dobu Amenemheta III. a obsahující jména 95 otroků, z nichž přes polovinu jsou Semité a sedm jmen je dokonce biblických.

Otázku, proč jsme se tu vlastně dnes – takto slavnostně a v takové representativní sestavě – sešli, si většina z nás před dnešním večerem pravděpodobně nepoložila, ale klást bychom si ji měli. Sešli jsme se jenom proto, abychom učinili zadost konvenci, která po nás žádá shromáždit se jednou za rok v tomto překrásném sále Pražského hradu? Jsou historické zástavy v rukou vojáků Hradní stráže, gotické klenby tohoto sálu, slavnostní oblečení a uniformy pouze blyštivými kulisami představení, které mechanicky a z povinnosti každoročně instalujeme před televizními kamerami a fotoaparáty médií, nebo má mít tento večer ještě jiný, daleko hlubší smysl?

Jsem přesvědčen, že ho mít má. Jsem přesvědčen, že má být vážně míněným připomenutím a vzkazem nás samých pro nás samé, že nejsme pouze statistickým součtem oddělených a osamělých bytostí, ale společenstvím více než deseti miliónů občanů, příslušníků jedné, široce rozvětvené rodiny, která si rozumí nejen společným jazykem, ale také tradicemi, historickými zkušenostmi, specifickou kulturou a v nejvyšší možné úrovni obecnosti i společnými zájmy.

Vysoká vyznamenání, která za několik okamžiků z mých rukou přijmou vynikající ženy a muži, které vidíte kolem mne, nejsou jen slavnostní formalitou. Jde o výraz uznání toho, že mravní kvality, odvážné činy, umění či práce těchto našich spoluobčanů překročily rámec osobního a staly se součástí společného odkazu, který jako spojnice mezi minulostí a současností míří k budoucnosti, k těm, kdo osudy naší vlasti vezmou do rukou po nás.

Zopakuji svou otázku ještě z jiné perspektivy: Má stát, který jsme převzali od našich předků jako specifické a neopakovatelné dědictví, v současném světě ještě vůbec nějaký smysl? Cítíme ho jako něco hluboce uloženého v našich myslích a srdcích? Nepřijímáme ho pouze jako jakýsi neutrální prostor, zaměnitelný za jakýkoli jiný? Nestává se pro mnohé z nás jen „správní jednotkou“, ke které ztrácíme jakýkoli hlubší osobní vztah?

Pokud ano, pak by byla dnešní oslava našeho státního svátku jen prázdným gestem a mystifikací veřejnosti. Potom bychom si měli nahlas přiznat, že jsme generací, která se českého státu vědomě vzdává. Že je naše tisíciletá státní historie u konce. Že jsou naše zděděné tradice, zvyky, kultura, způsob myšlení a z nich vycházející specifické zájmy již jen skanzenem folklórních zajímavostí, protože život, řečeno s naším významným skeptickým spisovatelem, je už jinde.

Pokud tomu tak ale pro většinu z nás není, pokud i nadále autenticky vnímáme naši společnou národní existenci jako cosi odlišného od národní existence Němců, Francouzů, Britů, Rusů, Američanů a dalších svébytných národů, potom z toho něco plyne. Potom svoji kotvu, svůj stát, životně potřebujeme. Potom se k odkazu, tradicím a těžce nabytým zkušenostem našich předků obracíme právem. Potom si – se všemi z toho plynoucími důsledky – musíme uvědomit, že historie ještě neskončila, ač se nás o tom po pádu bipolárního světového uspořádání někteří falešní proroci snažili přesvědčovat.

V současném postmoderním a postdemokratickém světě, charakterizovaném zmatením hodnot a umělou relativizací mnoha, donedávna nepochybných základů našich životů, včetně naší státnosti, odpovědi na tyto otázky pro mnohé z nás nejsou jednoznačné. Troufám si říci, že před dvaadevadesáti lety, na prahu nové historické etapy našeho státu, odpovědi na tyto otázky pro většinu lidí jednoznačné byly. Na potřebě státu, respektive na potřebě obnovy plné státní suverenity, se tehdy společnost shodovala. Proto se z českého království, podřízeného člena mnohonárodního soustátí s centrem ve Vídni, stala díky využití příznivých mezinárodních okolností suverénní Československá republika.

Připomínka této události, jako stále aktuálního zdroje inspirace, je skutečným a vážným důvodem, proč jsme se tady dnes, ve slavnostní atmosféře, uprostřed symbolů naší státnosti, sešli. Věřím, že to tak nevnímám pouze já.

Leckdo pravděpodobně očekává, že nyní – hovořím-li takto o české státnosti – pronesu svou standardní filipiku proti Bruselu. Taková očekávání zklamu. Ne proto, že by nebylo o čem kriticky promluvit, ale jsou přinejmenším dva důvody, proč se tématem Evropské unie dnes hlouběji nezabývat.

Je to jednak proto, že se problémy, risika a nebezpečí umělé a překotné evropské integrace, před nimiž dlouhá léta varuji a které světová finanční a hospodářská krize tak obnažila a vyostřila, staly v mnohém – více méně téměř každému – dobře viditelnou realitou. Mluvit o nich dnes již žádnou odvážnou originálností není. Výrazně se ukázalo i to, že jsou oficiálně proklamovaná soudržnost, solidarita a altruismus evropského projektu spíše přáním než realitou. Že každý stát – velký či malý –

má své vlastní zájmy, na které se v okamžiku jakéhokoli problému okamžitě rozvzpomene a upřednostní je před zájmy širšího mezinárodního seskupení.

To si v letošním roce v Evropě uvědomilo více lidí. Proto se i mé, dlouhodobě zastávané názory, za něž jsem byl po léta doma i v Evropě kárán, stávají součástí hlavního proudu dnešní evropské diskuse a necítím proto potřebu je právě dnes opakovat.

Avšak druhý – ještě závažnější – důvod, proč v souvislosti s úvahou o další existenci a mezinárodním postavení českého státu dnes nehovořit o Evropské unii, je jiný. Chci upozornit na problém, kterého si naše politika, média, ale ani občané zatím příliš nevšímají, ač má – pro naši národní a státní budoucnost a pro svobodu a demokracii v celém západním civilizačním prostoru – význam zásadní.

Není možné si nevšimnout, že se „integrační" snahy politických elit největších zemí světa stále více a rychleji přesouvají ze sociálně inženýrského projektování v rámci států a kontinentů na rozměr interkontinentální, vlastně celosvětový. I v tomto ohledu jsou současné, na mnoha místech světa se vyskytující ekonomické problémy katalyzátorem a urychlovačem vývoje velmi problematického.

Jsme svědky toho, že seskupení ekonomicky nejsilnějších a politicky nejvýznamnějších států světa usiluje o to, stát se neformálním předstupněm globální světové vlády. Vlády zcela odtržené od demokratické legitimace občanů. Vlády, která – ať již bude mít formální rámec jakýkoli – bude fakticky rozhodovat o našich životech bez naší účasti a možnosti ovlivnění.

V takovém uspořádání bude pojem občanství rychle zanikat. Demokracie bez občana je však protimluv a lehkomyslně navrhované světoobčanství je pouhou mystifikací, matením pojmů a manipulací. Příkladů, že národ může být bez svého státu, zná historie nepočítaně. Nemůže však být stát bez národa. Nemůže být stát bez občanů. Nemůže být stát bez politického lidu, který demokratickým procesem – prostřednictvím svých volených zástupců – mění či koriguje svou současnost a budoucnost.

Právě tam, do světa bez občany stále znovu obnovované demokratické politické legitimace vlád, směřuje ambice rozhodujících politických, hospodářských a mediálních elit dnešního světa. Právě tam se již velmi konkrétně a prakticky rýsuje nové, značně pozměněné uspořádání budoucího světa.

Pokud si těchto tendencí včas nevšimneme, pokud nevstoupíme do diskuse o jejich nebezpečích, rizicích a nákladech, budeme brzy postaveni před hotovou věc. Pak už bude jakákoli úvaha o české státnosti jen historickou reminiscencí.

Začít tuto vážnou debatu je naší historickou odpovědností vůči tisíciletým dějinám naší země, vůči předcházejícím generacím, které jí přinesly často ty nejvyšší oběti a které nám jako dědictví zanechaly výsledky svého umu, nadání, práce svých rukou a bohatství svých myšlenek. Je to naší povinností vůči generacím současným, ale i budoucím, které štafetu české státnosti postupně převezmou od nás.

Věřím, že navzdory nejednoduchému světu, v němž žijeme, český stát a jeho občané budoucnost mají. Budoucnost v demokratické zemi, která, vědoma si své ne příliš rozsáhlé velikosti a svého jen velmi omezeného vlivu na evropské a světové procesy, nepřeceňuje své síly, ale má svou hrdost a sebevědomí. Která má ve svých demokraticky zvolených zástupcích, ve svých politických, kulturních, hospodářských a společenských elitách dost sil a odhodlání hájit prostor a odkaz, který pro nás naši předkové vybudovali.

Je to naší povinností vůči sobě samým i vůči těm, kteří přijdou po nás. Právě vědomí této povinnosti by mělo být smyslem státního svátku České republiky. Kdy jindy se nad těmito vážnými otázkami zamýšlet, než právě v tento slavnostní den.

President republiky poté mj. propůjčil Řád Tomáše Garrigua Masaryka II. třídy **Josefu Vlčkovi** za vynikající zásluhy o rozvoj demokracie, humanity a lidská práva.

Josef Vlček za okupace tajně studoval teologii a poté působil jako tajemník Matice Cyrilometodějské. V době pronásledování církve po nástupu komunismu tajně vydával církevní literaturu a vytvořil ilegální síť pro její distribuci. V roce 1950 byl za tuto činnost zatčen a odsouzen na 21 let žaláře, který si odpykával v uranových dolech. Na amnestii byl propuštěn v roce 1960. V roce 1968 byl činný v Díle koncilové obnovy. Po roce 1989 se zasloužil o obnovení Matice Cyrilometodějské, v níž působí jako dlouholetý předseda a šéfredaktor týdeníku Světlo. Pod jeho vedením byly vydány stovky významných literárních děl. Letos se dožil devadesáti let.

President republiky také mj. udělil Medaili za zásluhy III. stupně **Pateru Františku Fráňovi** za zásluhy o stát v oblasti výchovy a školství.

Otec František Fráňa je český kněz a středoškolský učitel, který se soustavně věnuje výchově a formování mládeže. Vystudoval tajně teologii a v roce 1968 byl tajně vysvěcen na kněze. Kněžské povolání mohl legálně vykonávat až po pádu komunismu. Celý život pracoval s mládeží. Letními tábory Radost, které několik desetiletí organizoval a vedl, prošly tisíce mladých lidí. V roce 1989 se podílel na obnově Biskupského gymnasia v Brně, obnovil i Biskupské gymnasium ve Žďáru nad Sázavou, na němž dosud působí jako spirituál a učitel. V roce 1995 stál u zrodu Rádia Proglas, kde dodnes působí.

Oběma vyznamenaným, z nichž pan Josef Vlček patří od počátku k soustavným čtenářům Obrázku libereckých farností, také naše redakce srdečně blahopřeje.

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

Test pro děti

1. Kteří lidé patří mezi věrné zemřelé?
a) Jen ti, kteří byli před smrtí zaopatřeni svátostí.
b) Jen ti. kteří si přáli, aby se za ně potom lidé modlili.
c) Jen ti, kteří zemřeli v milosti posvěcující.

2. Můžeme pomoci zemřelým v očistci vlastní snahou o svatost?
a) Můžeme, podobně jako modlitbou nebo obětí.
b) Nemůžeme, každý je zodpovědný sám za sebe.
c) Nemůžeme, po smrti si každý zaslouží buď nebe nebo zavržení.

3. Jak dlouho musí člověk žít, aby se stal svatým?
a) Na věku nezáleží.
b) Musí aspoň poprvé přistoupit k sv. přijímání.
c) Stačí, když se dožije dospělosti, kdy je za své skutky plně zodpovědný.

4. Mohou pokřtěné malé děti, které zemřou, trpět v očistci?
a) Ano, i malé dítě může těžce zhřešit, např. když odmítá řádně jíst.
b) Nemohou, protože ještě nechápou základy víry a Desatero – nejsou za své skutky plně odpovědné.
c) Nemohou, protože tyto dětí se stanou anděly (Např. v Polsku na dětských hrobech se místy vykytuje: „Rozmnožil společnost andílků.").

5. Komu sám Pán Ježíš slíbil v jedinou chvíli nebeské království?
a) Lotrovi na kříži.
b) Petrovi, když třikrát vyznal, že Pána Ježíše miluje.
c) Zacheovi, který slíbil, že rozdá polovinu svého majetku chudým a jehož dům Ježíš navštívil..

6. Jak se máme připravit na druhý příchod Pána Ježíše a na události, které tomu budou předcházet?
a) Modlitbou a dobrým životem z víry, potřebnou moudrost a schopnost se obhájit nám dá Pán v pravý čas.
b) Studiem, nejlépe psychologie, a pěstováním bojového umění.
c) Vírou, že Pán Bůh sice o katastrofách a těžkostech v Bibli mluví, ale ty stejně nepřijdou.

7. Jakou vlastností v těžkých dobách zachráníme svou duši (Lk 21. kapitola, 19. verš)?
a) chytrostí
b) trpělivostí
c) statečností